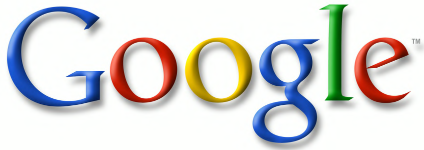

THE UNIVERSITY OF MICHIGAN
LIBRARIES
THE UNIVERSITY OF MICHIGAN
ARTES SCIENTIA VERITAS
1817

Forsøg

til et

LEXICON

over

danske, norske og islandske

lærde Mænd,

som ved trykte Skrifter have giort sig bekiendte,

saavelsom

andre Ustuderede,

som noget have skrevet,

hvorudi

deres Fødsel, betydeligste Levnets Omstændigheder og Død ved Aarstal kortelig erindres,

og

deres Skrifter, saavidt mueligt, fuldstændig anføres

af

JENS WORM,

Professor Philosophiæ ved Kiøbenhavns Universitet, og Rector ved den latinske Skole i Aarhuus.

Første Deel.

Helsingøer 1771.

Trykt i det Kongelig allene privilegerede Bogtrykkerie.

Imprimatur

J. C. KALL.

Til

Hr. Conferentsraad

Luxdorph.

Høiædle og Velbaarne
Hr. Conferentsraad!

Det er henimod fyrgetyve Aar siden, jeg havde den Lykke daglig at nyde Deres Velbaarenheds Omgiængelse udi Deres Sl. Morbroders, Hr. Biskop Worms Huus, indtil denne store og udødelige Mands Døds-Dag, hvis besønderlige Bevaagenhed imod mig, som en Paarørende, aldrig af mig forglemmes, førend jeg glemmer al Ting. Den Gunst og Yndest, som Deres Velbaarenhed da idelig udviiste imod mig, hvorpaa jeg og siden har haft de kiendeligste Prøver ved adskillige Leiligheder, erindrer jeg dag-

daglig med den inderligste Taknemmelighed. Tillad derfor **gunstige Velynder!** at jeg, ved at overgive **Dem** dette lidet Skrift om danske og norske lærde Mænd, blandt hvilke **De Selv**, formedelst **Deres** vidt udbredte og grundige Indsigter, er en af de største Prydelser, til et Skionsomheds Beviis, offentlig bevidner den fuldkomne Hengivenhed, hvormed jeg, under al guddommelig Velsignelses Tilønskning, uafladelig er

Deres Velbaarenheds

Aarhuus d. 1 Martii 1771.

allerærbødigste og ydmygste Tiener

J. WORM.

Fortale.

For et Par Aar siden haver jeg allerede ved et Skole-Programma offentlig bekiendtgiort dette mit Forsæt, som her opfyldes, ved at udgive Forsøg til et Lexicon over danske, norske og islandske lærde Mænd &c. Samme lidet Indbydelses Skrift, indeholdende den Plan, som jeg har foresat mig og fulgt, kunde her tiene som en Fortale, dersom det ikke var skrevet paa Latin. Naar jeg derfor giver et Udtog deraf paa Dansk, behøves ei meget mere til Fortale; da Læseren deraf vil erfare, hvad

han her kan vente, eller i det mindste, hvad jeg har ønsket at kunde frembringe.

Min Attraae har været at levere i alphabetisk Orden en Fortegnelse paa alle danske, norske og islandske Skribentere, som have levet fra Christendommens Begyndelse i disse Lande, indtil vore Tider, og som endnu leve: De slesvigske Skribentere allene undtagen, ikke fordi de jo med rette bør have Sted iblandt de Danske; men fordi de har haft den Lykke af den lærde Moller saa fuldstændig at være omhandlede.

Jeg anfører da ei allene Grundlærde og Halvlærde; men endog næsten Ulærde, naar de ikkun have ladet noget trykke, hvilket alle maaskee ikke vil biefalde: men Myren boer i Skoven, ligesaa vel som Elephanten, en liden Vergiß mein nicht taales i Haven, ligesaa vel, som den prægtigste Rose. Og hvor vanskeligt vilde det ikke være at afpæle Grændser til Skilsmisse imellem de adskillige Classer af Skribentere? Overalt have saadanne Smaalærde længe siden, saa at sige, vundet Borgerskab i den lærde Republik,

dicæted, som er skrevet imod Molesworth, tillægges af nogle Mag. Ivar Brinch, af andre Msr. de la Fouleresse, det findes derfor og anført under begge disse Rubriqver; dog bliver det sidste vel det retteste.

Studenteres academiske Disputatser ere de eneste, som forbigaaes, medmindre Forfatterne siden ere blevne bekiendte ved andre Skrifter eller anseelige Embeder, eller og, at Disputatserne handle om noget til Fædrenelandets Historie henhørende, eller udenlands ere holdte: thi da de academiske Stiftelser forbinde Stipendiarios til at udgive saadanne aarlige smaa Prøve-Skrifter, saa vilde det være det samme, som at giøre et Register over alle dem, som nyde, eller have nydt Stipendier ved Academiet. Dog nægtes ikke, at jo ved den Anledning udkomme mange læseværdige og smukke Afhandlinger.

Haandskrevne Afhandlinger, hvoraf vores Norden kan fremvise et stort Tal, som formedelst Trykningens Vanskelighed endnu ligge i Skiul enten i de

større

daglig med den inderligste Taknemmelighed. Tillad derfor **gunstige Velynder!** at jeg, ved at overgive **Dem** dette lidet Skrift om danske og norske lærde Mænd, blandt hvilke **De Selv**, formedelst **Deres** vidt udbredte og grundige Indsigter, er en af de største Prydelser, til et Skiønsomheds Beviis, offentlig bevidner den fuldkomne Hengivenhed, hvormed jeg, under al guddommelig Velsignelses Tilønskning, uafladelig er

Deres Velbaarenheds

Aarhuus d. 1 Martii 1771.

allerærbødigste og ydmygste Tiener

J. WORM.

Keff, Rasmus Glad, Christen Lumborg, Peder Litle, Peder Plade, Claus Skabo &c., vilde de for mange være ukiendelige. Skrifternes Titler derimod, de islandske allene undtagen, anføres hver i sin egen latinske, franske, tydske eller danske Dragt, for at undgaae Forvirrelse.

De adskillige Oplage, især af rare og betydelige Bøger, anmærkes paa det nøieste, saavelsom Formaten, samt Stedet og Aaret, hvor og naar de ere trykte.

Saavel Indfødte, som de, der enten ved Embeders Betiening, eller Ophold her i Landene paa nogen Tid, kunde ansees for Naturaliserede, anføres uden Forskiel. Iblant hvilke sidste burde vel og anmærkes Hr. *Maximilianus Hell*, e Societ. Jes., Keiserlig Astronomus ved Universitetet i Wien, Medlem i de Kongelige Videnskabers Selskaber i Kiøbenhavn, Tronhiem og Paris, som efter Kongelig Indbydelse kom her ind i Aaret 1768, tillige med sin Medhielper, Hr. *Joannes Sainovics*, en indfød Ungerer, e Societate Jesu, Medlem

han her kan vente, eller i det mindste, hvad jeg har ønsket at kunde frembringe.

Min Attraae har været at levere i alphabetisk Orden en Fortegnelse paa alle danske, norske og islandske Skribentere, som have levet fra Christendommens Begyndelse i disse Lande, indtil vore Tider, og som endnu leve: De slesvigske Skribentere allene undtagen, ikke fordi de jo med rette bør have Sted iblandt de Danske; men fordi de har havt den Lykke af den lærde Moller saa fuldstændig at være omhandlede.

Jeg anfører da ei allene Grundlærde og Halvlærde; men endog næsten Ulærde, naar de ikkun have ladet noget trykke, hvilket alle maaskee ikke vil biefalde: men Myren boer i Skoven, ligesaa vel som Elephanten, en liden Vergiß mein nicht taales i Haven, ligesaa vel, som den prægtigste Rose. Og hvor vanskeligt vilde det ikke være at afpæle Grændser til Skilsmisse imellem de adskillige Classer af Skribentere? Overalt have saadanne Smaalærde længe siden, saa at sige, vundet Borgerskab i den lærde Republik,

gari Tordasiensis e comitatu Alba Regalensi, Regiæ scientiarum Hafniensis & Nidrosiensis Socii Demonstratio, Idioma Ungarorum & Lapponum idem esse. Regiæ Societati Daniæ prælecta Hafniæ mense Januario Anno 1770. Hafn. 1770. 4.

Det smukke Kiøn, der ved mange udarbeidede Prøver har viist, at de ligesaa lidet i Vittighed, som andre gode Egenskaber, give fremmede Nationers Fruentimmer noget efter, haaber jeg, tager ikke til Mistykke, at deres Navne og Skrifter her savnes. En Schacht, en Thura, en Schönau ere komne mig i Forveien, og have betaget mig den Ære. Og de, som siden ved Skrifter have giort sig bekiendte, ere, som jeg maae beklage, mig for lidet bekiendte.

Den muligste Korthed har jeg beflittet mig paa, især i deres Levnets Løb, som af andre fuldstændig ere beskrevne. Man vil derfor sielden finde her anført de tvende academiske Examina Theologicum og Philosophicum, som lettelig sluttes, at enhver

Præst

dicæted, som er skrevet imod Molesworth, tillægges af nogle Mag. Ivar Brinch, af andre Msr. de la Fouleresse, det findes derfor og anført under begge disse Rubriqver; dog bliver det sidste vel det retteste.

Studenteres academiske Disputatser ere de eneste, som forbigaaes, medmindre Forfatterne siden ere blevne bekiendte ved andre Skrifter eller anseelige Embeder, eller og, at Disputatserne handle om noget til Fædrenelandets Historie henhørende, eller udenlands ere holdte: thi da de academiske Stiftelser forbinde Stipendiarios til at udgive saadanne aarlige smaa Prøve-Skrifter, saa vilde det være det samme, som at giøre et Register over alle dem, som nyde, eller have nydt Stipendier ved Academiet. Dog nægtes ikke, at jo ved den Anledning udkomme mange læseværdige og smukke Afhandlinger.

Haandskrevne Afhandlinger, hvoraf vores Norden kan fremvise et stort Tal, som formedelst Trykningens Vanskelighed endnu ligge i Skiul enten i de

større

terne selv, saa mange som jeg har kundet overkomme, som ikke har været en liden Deel, samt flittig Brevverling med de i dette Slags Videnskab meest drevne Mænd, hvoriblant jeg i Synderlighed efter alphabetisk Orden vil nævne

Hr. *Niels Albek*, Sogne-Præst for Munkebierrebye og Bromme Meenigheder i Siælland, som har haft den Godhed at meddele mig mange rare og ellers ubekiendte Efterretninger.

Hr. Biskop *Bloch* i Ribe, min særdeles gunstige Velynder, som ei allene med en besynderlig Redebonhed af sit eget rare Forraad har meddeelt mig mange ypperlige Efterretninger, særdeles om Geistligheden i Fyens Stift, men endog ved sin gunstige Mellemhandling har banet mig Veien til flere brave Mænds Correspondance. Han arbeider selv paa en Presbytterologia Fionensi, til hvilken at fuldføre, ham saa hiertelig ønskes baade Liv og Helbred.

Hr.

Reff, Rasmus Glad, Christen Lumborg, Peder Litle, Peder Plade, Claus Skabo &c., vilde de for mange være ukiendelige. Skrifternes Titler derimod, de islandske allene undtagen, anføres hver i sin egen latinske, franske, tydske eller danske Dragt, for at undgaae Forvirrelse.

De adskillige Oplage, især af rare og betydelige Bøger, anmærkes paa det nøieste, saavelsom Formaten, samt Stedet og Aaret, hvor og naar de ere trykte.

Saavel Indfødte, som de, der enten ved Embeders Betiening, eller Ophold her i Landene paa nogen Tid, kunde ansees for Naturaliserede, anføres uden Forskiel. Iblant hvilke sidste burde vel og anmærkes Hr. *Maximilianus Hell*, e Societ. Jes., Keiserlig Astronomus ved Universitetet i Wien, Medlem i de Kongelige Videnskabers Selskaber i Kiøbenhavn, Tronhiem og Paris, som efter Kongelig Indbydelse kom her ind i Aaret 1768, tillige med sin Medhielper, Hr. *Joannes Sainovics*, en indfød Ungerer, e Societate Jesu, Medlem

Hr. Professor *Abraham Kall*, som jeg høiligst er forbunden for adskillige grundige Anmærkninger, og Laan af et Par gode Haandskrifter.

Hr. Etats-Raad og Geheime-Archivarius *Langebek*, hvis store Læsning og dybe Indsigt i Fædrenelandets lærde Historie noksom er bekiendt; han har beæret dette mit Skrift med sin Revision, og beriget det med mange ypperlige Tillæg, for hvilken Godhed jeg erkiender mig uendelig forbunden.

Hr. *Jesper Lund*, Sogne-Præst for Stovring og Mellerup Meenigheder her i Stiftet, som jeg skylder mange ellers ubekiendte Efterretninger.

Hr. Hospitals-Forstander *Olrik* i Helsingøer, som har forestaaet Correcturen af dette Skrift, og ved den Leilighed forøget det med et og andet Tillæg.

gari Tordasiensis e comitatu Alba Regalensi, Regiæ scientiarum Hafniensis & Nidrosiensis Socii Demonstratio, Idioma Ungarorum & Lapponum idem esse. Regiæ Societati Daniæ prælecta Hafniæ mense Januario Anno 1770. Hafn. 1770. 4.

Det smukke Kiøn, der ved mange udarbeidede Prøver har viist, at de ligesaa lidet i Vittighed, som andre gode Egenskaber, give fremmede Nationers Fruentimmer noget efter, haaber jeg, tager ikke til Mistykke, at deres Navne og Skrifter her savnes. En Schacht, en Thura, en Schönau ere komne mig i Forveien, og have betaget mig den Ære. Og de, som siden ved Skrifter have giort sig bekiendte, ere, som jeg maae beklage, mig for lidet bekiendte.

Den muligste Korthed har jeg beflittet mig paa, især i deres Levnets Løb, som af andre fuldstændig ere beskrevne. Man vil derfor sielden finde her anført de tvende academiske Examina Theologicum og Philosophicum, som lettelig sluttes, at enhver

Præst

mann, Hører i Wiborg Skole. Hr. *Peder Clementin*, Capellan i Aalborg. Hr. *Christopher Giesing*, Cantor i Roeskilde. Hr. Conrector *Gottschalch* i Aalborg. Hr. Etats-Raad *Hofmann* i Fridericia. Hr. *Torben Holm*, Studiosus Artium & Theologiæ. Sal. Hr. *Henning Arnisæus Irgens*, Sogne-Præst for Schibsted og Lyngbye Menigheder i Wiborg Stift. Hr. Doctor *Mangor* i Wiborg. Hr. Forvalter *Caspar Peter Muller* i Sorøe. Sal. Hr. Procanceller *Pontoppidan*. Hr. Rector *Thestrup* i Aalborg. Hr. *Johan Wandal*, Capellan ibid. Hr. *Niels Randulf Witth* i Taarnebye paa Amager. Hr. *Christian Frideric Zvergius*, Hofmester hos de Kongelige Pager.

Alle disse høie og brave Mænd finder jeg mig pligtig offentlig at bevidne min ydmygste, ærbødigste og skyldigste Taknemmelighed. Og da Publicum nu af Skriftet selv erfarer, hvad jeg endnu savner, og hvorudi jeg kan have feilet; saa anmodes endnu alle Elskere og Dyrkere af Fædrenelandets lærde Historie, at de gun-

terne selv, saa mange som jeg har kundet overkomme, som ikke har været en liden Deel, samt flittig Brevvexling med de i dette Slags Videnskab meest drevne Mænd, hvoriblant jeg i Synderlighed efter alphabetisk Orden vil nævne

Hr. *Niels Albek*, Sogne-Præst for Munkebierrebye og Bromme Meenigheder i Siælland, som har havt den Godhed at meddele mig mange rare og ellers ubekiendte Efterretninger.

Hr. Biskop *Bloch* i Ribe, min særdeles gunstige Velynder, som ei allene med en besynderlig Redebonhed af sit eget rare Forraad har meddeelt mig mange ypperlige Efterretninger, særdeles om Geistligheden i Fyens Stift, men endog ved sin gunstige Mellemhandling har banet mig Veien til flere brave Mænds Correspondance. Han arbeider selv paa en Presbytterologia Fionensi, til hvilken at fuldføre, ham saa hiertelig ønskes baade Liv og Helbred.

Hr.

Hyp. • Mölleri Hypomnemata ad Alb. Barthol. de Scriptis Danorum.
I. • • Thuræ Infantia Academiæ Hafniensis.
Jess. • Jessens norske Historie.
Insc. • Terpageri Inscriptiones Ripenses.
Jour. • Dänische Journal.
Is. • Molleri Isagoge ad Historiam Chersonesi Cimbricæ.
L. • • Rothes brave danske Mænds og Qvinders Levnet.
Lass. • P. Lassens Liv og Levnet ved Hofmann.
Lex. • Jöchers gelehrten Lexicon.
Lu. • Lujas Statua Honoris erecta Gymnasio Othiniensi.
M. • • Danske Magazin.
Mar. • Pontoppidans Marmora Danica.
N. • • Nova litteraria maris Balthici.
O. • • Olivarii Vita Pauli Eliæ.
ÖB. • Oluf Bangs Samling af adskillige nyttige og opbyggelige Materier.
Oe. • Oeconomiske Magazin.
OW. • Olai Wormii Epistolæ.
P. • • Poulsons Bibliotheca Arhusiensis & Catalogus Pastorum.
Pr. • • Programmata.
R. • • Resenii Inscriptiones Hafnienses.
Rau. • Raupach de Statu rei litterariæ in Dania.
S. • • Sibberns Bibliotheca Historica Dano-Norvegica.
Spic. • Mölleri Spicilegium ad Alb. Barthol. de Script. Dan.
Sub. • Suhms trondhiemske Samlinger.
Ter. • • Terpageri Ripæ Cimbricæ.
Th. • • Thuræ Idea Historiæ Litterariæ Danorum.
Tr. • • Treschows danske Jubel-Lærere.
W. • • Windingii Academia Hafniensis.
Wal. • C. Walchendorffs Levnet, ved Rothe.
Wiel. • Wielandts lærde Tidender.
Wit. • Wittenii Diarium biographicum.
Z. • • Zwergii siellandske Clerisie.

AAGAARD

Fortale.

Hr. Professor *Abraham Kall*, som jeg høiligst er forbunden for adskillige grundige Anmærkninger, og Laan af et Par gode Haandskrifter.

Hr. Etats-Raad og Geheime-Archivarius *Langebek*, hvis store Læsning og dybe Indsigt i Fædrenelandets lærde Historie noksom er bekiendt; han har beæret dette mit Skrift med sin Revision, og beriget det med mange ypperlige Tillæg, for hvilken Godhed jeg erkiender mig uendelig forbunden.

Hr. *Jesper Lund*, Sogne-Præst for Stovring og Mellerup Meenigheder her i Stiftet, som jeg skylder mange ellers ubekiendte Efterretninger.

Hr. Hospitals-Forstander *Olrik* i Helsingøer, som har forestaaet Correcturen af dette Skrift, og ved den Leilighed forøget det med et og andet Tillæg.

Hr.

Manes Cimbrici S. Epicedion in Mortem Christ. IV. ibid. 1648. Fol.
Epos in Homagium Frid. III, præstitum. ibid. 1648. Fol.
Elegia in Homagium Frid. III. ibid. 1660. Fol.

Hvilke, med adskillige flere af samme Forfatter, findes samlede i Rostg. Delic. Poetar. Dan. Tom. I. p. 349. seqv. (*B. Hyp. Th. Mar. Cimb. Insc.*)

AAGAARD (Janus) født 1714 i Odense, hvor hans Fader Jens Petersen Aagaard var Byefoged, Moderen Christiana Schoubo blev siden gift med Etatsraad og Landsdommer i Fyen, Just Valentin Eichel. Han kom 1732 til Academiet, og havde siden i nogle Aar Sted i Collegio Mediceo. 1745 blev Sognepræst til Saabye og Kidserup i Siælland. Gift 1754 med Helene Marie Laurberg, som døde 1758. Han selv døde 1762.

Skrifter.

De Lectoribus Ecclesiæ. Hafn. 1734. 4.
De Symbolo Apostolico. ibid. 1736. 4.
Historica descriptio Othiniæ civitatis Fioniæ, i tvende Disp. Hafn. 1737. 1738. 4.

AAGAARD (Nicolaus) en Broder af foranførte Christen Aagaard, fød i Wiborg 1612. Deponerede fra Wiborg Skole. 1637 reiste udenlands. 1641 blev Rector i Herlufsholm. Efter 4 Aars Forløb blev Præst i Faxøe i Siælland, og siden Provst i Herredet. 1647 kaldet til Sorøe at være Professor Eloqventiæ og Bibliothecarius. Døde 1657. 22 Jan. Var gift med Barbara Peders Dotter, hans Formands Mag. Rasmus Svendsens Enke i Faxøe.

Skrifter.

Triumphus Doctoralis. Hafn. 1636. 4.
Disp. in Ciceronem de optimo genere Oratorum. Soröe 1647. 4.

Dispp.

Dispp. duæ de usu Syllogismi in Theologia, contra Niceph. Gregoram. Hafn. 1647. 4.

— — de nido Phœnicis ex Lactantio. ibid. 1647. 4.

Orat. Panegyr. in obit. Christ IV. Sor. 1648. Fol.

Prolus. in Tacitum. ibid. 1650. 4.

Disp. super Sentent. Justini de ignibus subterraneis. ibidem 1653. 4.

— — de forma optima reipublicæ regendæ. ibid. 1653. 4.

Examen Animadversionum M. Z. Boxhornii in Ammian. Marcellinum. ibid. 1653. 4.

Disp. de Digamma. ibid. 1655. 4.

— — de Stilo Novi Testamanti. ibid. 1655. 4. (*B. Hyp. Spic. Th. D. Del.*)

AAGAARD (Nicolaus Ebberi Fil.) Rector i Thisted Skole udi 10 Aar, indtil 1702. Siden Inspector Collegii Medicei i Kiøbenhavn. Døde omsider som Rector i Kiøge.

Skrifter.

Thya illustranda, i 3 Dispp. Hafn. 1711. 1712. 1713.

AAGAARD (Otto Dietericus) fød 1685 11 Martii paa Romøe i Riber Stift. Hans Fader var Sören Aagaard, Sognepræst sammesteds, hans Moder Mette Peders Dotter. 1712 deponerede fra Riber Skole. 1723 blev Sognepræst til Haslung og Willerslef i Aalborg Stift. Døde 1740. Var gift med Elisabeth Schreuder.

Skrifter.

Den siungende Himmel-Lyst, bestaaende af 32 Psalmer. Kiøbenh. 1724. 8.

AAGAARD (Severinus) fød i Ribe 1654. 19 Julii. Hans Fader var Mag. Christen Aagaard, hans Moder Mette Weile. 1671 deponerede fra Riber Skole. 1675 tog Examen Theologicum. 1676 blev Magister og 5te Lectie Hører i Ribe. 1677 blev Sognepræst til Romøe i Riber Stift.

Døde i Ribe 1693. 13 Julii. Var gift med Mette Peders Dotter, Raadmand Peder Simonsens Dotter i Svendborg.

Skrifter.

Vita Christiani Aagaardi Patris. Indført i Rostg. Delic. Poet. Dan. Tom. I. pag. 341. (*Ter. Cimb.*)

AAGAARD (Severinus) var i sin Tid Alumnus paa Borches Collegium. 1744 blev Magister. Derefter Conrector i Helsingøers Skole, hvor han døde 1754 eller 1755.

Skrifter.

Disp. de veterum Atheniensium Scholis illustrioribus. Hafn. 1741. 4.

— — de Conviviis veterum Philosophicis. ibid. 1742. 4.

— — de Britannia antiqva Romanorum imperio subjecta Dispp. 2. 1744. 4.

AAGAARD (W.) SS. Ministerii Candidatus.

Skrifter.

En Adelsmands Instrux for sin Søns Informator, oversat. Kiøbenhavn 1723. 8.

AALBORG (Janus) Sognepræst til Rachestad, Degernæs og Ous, samt Provst i Mellem-Borgesyssels Provstie i Aggershuus Stift.

Skrifter.

Jubel-Prædiken. Christiania 1749. 4.

AALBORG (Johannes) fød i Aalborg 1542. Hans Fader var Raadmand Johannes Krag, hans Moder Barbara. Gik først i Aalborg Skole, hvilken han forlod, da han var ved 20 Aar gammel, og drog til Rostok, hvor han under David Chytræi Anførsel studerede flittig, og tog Magister-Graden. Siden opholdt sig i en 20 Aars Tid paa de fornemmeste Universiteter i Tydskland, og imidlertid nu og da gik nogle af vore danske unge Adelsmænd til Haande paa deres Reiser, især Tyge Brahe, Niels Skram, Oluf Rosenspar og Predbiörn

Pode-

rig Beretning har fundet for mig i de trykte Skrifter, udi hvilke Tilfælde jeg har maattet søge Tilflugt til Haand-Skrifter, en og anden hist og her ved nøie Eftersøgning smaalig samlet Optegnelse, samt brave og kyndige Mænds meddeelte Underretninger, saa at intet er anført eller forandret i andres Beretninger, uden efter nøieste Undersøgning, og paa god Grund af bedre Oplysning. Videre finder jeg ikke fornødent at anføre: Men overleverer Skriftet til Læserens billige Omdømme.

Aarhuus d. 1 Martii 1771.

Philip. Kegelii aandelige Veiviser. ibid. 1625. 8.
Chronologia Sacra om Verdens Ende. ibid 1628. og 1642. 12.
Om Gog, Magog Abadon, Apollion, oversat. ibid. 1629. 12.
Lutheri Catechism. Major, oversat paa Dansk. Kbhvn. 1629. 8.
Læge-Bog. ibid. 1633. 1640. 1664. 8.
Davids Psalter med meget stor Stiil. Kbhvn. 1632. Fol.
Lutheri Advarsel til de Tydske. ibid. 1633. 12.
Augustini Haand-Bog. ibid. 1635. 12.
Bernhardi Meditationes, oversat paa Dansk. ibid. 1637. 12.
Philip. Kegelii aandelige Betænkninger, oversatte. ibid. 1647. 1661. 8. 1664. 1667. 12.
Nye Huusholdnings Calender, item om Bier. ib. 1639. 1665. 8.
Ligprædiken over Arild Ugerup. ibid. 1606. 8. (*B. Hyp. Th. An. R.*)

AALHOLM (Nicolaus)

Skrifter.

Den svenske agtsomme Faarehyrde, oversat paa Dansk. Kbhvn. 1757. 4.
Underretning om at brygge Øl. ibid. 1759. 8.

AARHUSIUS (Jacobus Matthiæ) See Matthiæ.

AARHUUS (Johannes Rasch) Fød 1688 11 April i Halsted Præstegaard i Laaland, hans Fader var Mag. Simon Aarhuus, Sognepræst sammesteds, hans Moder Anne Magrete Rasch. 1721 blev Sognepræst for Asperup og Roerslev Menigheder i Fyen. Døde omtrent 1755.

Skrifter.

Fryde-Fanen, udstukken, da Freden blev offentlig bekiendtgiort imellem de Danske og Svenske. Kbhvn. 1720. 12.

AARHUUS (Simon Petræus) fød i Aarhuus 1644 16 October af borgerlige Forældre. Hans Fader hedde Peder Simonsen, hans Moder Maren Jens Dotter. 1666 deponerede fra Aarhuus Skole. 1677 blev Magister. Var i 6 Aar Deca-

Hyp. . Mölleri Hypommemata ad Alb. Barthol. de Scriptis Danorum.
I. . . Thuræ Infantia Academiæ Hafniensis.
Jess. . Jessens norske Historie.
Insc. . Terpageri Inscriptiones Ripenses.
Jour. . Dänische Journal.
Is. . Molleri Isagoge ad Historiam Chersonesi Cimbricæ.
L. . . Rothes brave danske Mænds og Qvinders Levnet.
Lass. . P. Lassens Liv og Levnet ved Hofmann.
Lex. . Jöchers gelehrten Lexicon.
Lu. . Lujas Statua Honoris erecta Gymnasio Othiniensi.
M. . . Danske Magazin.
Mar. . Pontoppidans Marmora Danica.
N. . . Nova litteraria maris Balthici.
O. . . Olivarii Vita Pauli Eliæ.
OB. . Oluf Bangs Samling af adskillige nyttige og opbyggelige Materier.
Oe. . Oeconomiske Magazin.
OW. . Olai Wormii Epistolæ.
P. . . Poulsons Bibliotheca Arhusiensis & Catalogus Pastorum.
Pr. . . Programmata.
R. . . Resenii Inscriptiones Hafnienses.
Rau. . Raupach de Statu rei litterariæ in Dania.
S. . . Sibberns Bibliotheca Historica Dano-Norvegica.
Spic. . Mölleri Spicilegium ad Alb. Barthol. de Script. Dan.
Sub. . Suhms trondhiemske Samlinger.
Ter. . . Terpageri Ripæ Cimbricæ.
Th. . . Thuræ Idea Historiæ Litterariæ Danorum.
Tr. . . Treschows danske Jubel-Lærere.
W. . . Windingii Academia Hafniensis.
Wal. . C. Walchendorffs Levnet, ved Rothe.
Wiel. . Wielandts lærde Tidender.
Wit. . Wittenii Diarium biographicum.
Z. . . Zwergil siællandske Clerisie.

Aagaard

AASKOW (Urban Bruun) har været Alumnus paa Borches Collegium 1761. Blev opſendt til Tronhiem med Over-Landmaaler Bugge for at obſervere Veneris Gang forbi Solen. Er paa nærværende Tid Medicus Subordinatus ved Friderichs Hoſpital.

Skrifter.

Tetrapodologia Danica. Diſp. 2. Hafn. 1762. 1763. 4.

Diſſ. de Dyſenteria Epidemica Hafniæ & per Siællandiam 1766 graſſante. ibid. 1767. 4.

Om den blant Horn-Qvæget graſſerende Sygdom 1766. 8.

ABEL (Chriſtianus Petri) føed i Ribe i Jylland. 1666 blev Præſt til den danſke Menighed i Amſterdam.

Skrifter.

Regler og Lærdomme om et ſandt chriſtelig Levnet. Chriſtian. 1658. 12. og Amſterdam 1663. 12.

Pſalme-Bog. Amſterdam 1667. 12.

Teſtimonium de Unitate & Trinitate Deitatis. Amſt. 1669. 8. og paa Hollandſk 1667.

Elogium de ſeptenario felicitate Chriſt. V. Regis Daniæ. ibid. 1674. 8. (*Bib. Br*)

ABELSÖN (Michel) har overſat af tydſk et aandeligt Uhrværk. Khvn. 1749. 8.

ABELSTED (Bartholomæus) SS. Miniſterii Candidatus.

Skrifter.

Forſtmans Prædiken paa førſte Jule-Dag, overſat. Kiøbenh. 1764. 8.

ABILD (Jacob Oluffſen)

Skrifter.

Skioldenesholms korte Beſkrivelſe. Khvn. 1683. Fol.

ABILDGAARD (Petrus) Sognepræſt til Røraas i Dalenes Provſtie i Tronhiems Stift.

Manes Cimbrici S. Epicedion in Mortem Christ. IV. ibid. 1648. Fol.

Epos in Homagium Frid. III, præstitum. ibid. 1648. Fol.

Elegia in Homagium Frid. III. ibid. 1660. Fol.

Hvilke, med adskillige flere af samme Forfatter, findes samlede i Rostg. Delic. Poetar. Dan. Tom. I. p. 349. seqv. (*B. Hyp. Tb. Mar. Cimb. Insc.*)

AAGAARD (Janus) født 1714 i Odense, hvor hans Fader Jens Petersen Aagaard var Byefoged, Moderen Christiana Schoubo blev siden gift med Etatsraad og Landsdommer i Fyen, Just Valentin Eichel. Han kom 1732 til Academiet, og havde siden i nogle Aar Sted i Collegio Mediceo. 1745 blev Sognepræst til Saabye og Kidserup i Siælland. Gift 1754 med Helene Marie Laurberg, som døde 1758. Han selv døde 1762.

Skrifter.

De Lectoribus Ecclesiæ. Hafn. 1734. 4.

De Symbolo Apostolico. ibid. 1736. 4.

Historica descriptio Othiniæ civitatis Fioniæ, i tvende Disp. Hafn. 1737. 1738. 4.

AAGAARD (Nicolaus) en Broder af foranførte Christen Aagaard, fød i Wiborg 1612. Deponerede fra Wiborg Skole. 1637 reiste udenlands. 1641 blev Rector i Herluvsholm. Efter 4 Aars Forløb blev Præst i Faxøe i Siælland, og siden Provst i Herredet. 1647 kaldet til Sorøe at være Professor Eloqventiæ og Bibliothecarius. Døde 1657. 22 Jan. Var gift med Barbara Peders Dotter, hans Formands Mag. Rasmus Svendsens Enke i Faxøe.

Skrifter.

Triumphus Doctoralis. Hafn. 1636. 4.

Disp. in Ciceronem de optimo genere Oratorum. Soröe 1647. 4.

Om Stutterier. ibid. pag. 255.
Om Fiſkerier. ibid. Tom. V. pag. 327.
Om Kiøbſtæden Skagen. ibid. pag. 343.
Om et mineralſk Kildevæld ved Antworſkov. ib. Tom. VII. p. 21.
Om Tørv. ibid. Tom. VI. pag. 297. Siden for ſig ſelv udkommen paa Tydſk, og af Autor ſelv forbedret.

ABRAHAMSON (Werner Johan. Frideric von) Lieutenant i det Kongelige Artiglerie-Corps.

Skrifter.

Priis-Digt, hvorved viſes Forſkiel imellem Landsfaderen og Erobreren. Indført i 7de Stykke af Forſøg i de ſkiønne Videnſkaber. Khvn. 1769. 8.

ABSALON kaldes af nogle med Tilnavn Hviid; hans rette danſke Navn var Axel. Han var fød paa Fænesløv-Lille i Soröe Birk Aar 1128. Hans Fader var Hr. Aſſer Rög, hans Moders Navn var Inger. Han nedſtammede af gammel Kongelig Slegt. Udi hans Ungdom ſtuderede han i Paris. 1158 blev Biſkop i Roeskilde, i hvilket Embede han indlagde ſig ſtor Berømmelſe. Skienkede Domkirken og Capitelet adſkilligt Gods. Stiftede Soröe Kloſter, og paalagde Munkene ſammeſteds, at nogle af dem ſkulle aarlig optegne, hvad ſom til den danſke Hiſtories Oplysning kunde være tienligt. Saxo Grammaticus, ſom var hans Secreterer, opmuntrede han til at ſkrive den danſke Hiſtorie, og ved ſine mundtlige Fortællinger gav ham Underretning om Adſkilligt did henhørende. 1178 blev han udvalgt til Erkebiſp i Lund i Skaane, dog ſaa, at han tillige blev Biſp i Roeskilde, og efter de Tiders Maade viſte ſig ogſaa at være en ſtor Feldtherre, da han ofte ſelv perſonlig var med paa Floden i den Vendiſke Krig. Udi Kirkeſager anordnede han en Uniformitet i Bøn og Sang, og indførte en almindelig Liturgie over hele Riget. Kort ſagt: han var en af de ſtørſte Mænd, Dannemark kan fremviſe, ſaavel

i Hen-

Philip. Kegelii aandelige Veiviser. ibid. 1625. 8.
Chronologia Sacra om Verdens Ende. ibid 1628. og 1642. 12.
Om Gog, Magog Abadon, Apollion, oversat. ibid. 1629. 12.
Lutheri Catechism. Major, oversat paa Dansk. Khvn. 1629. 8.
Læge-Bog. ibid. 1633. 1640. 1664. 8.
Davids Psalter med meget stor Stiil. Khvn. 1632. Fol.
Lutheri Advarsel til de Tydske. ibid. 1633. 12.
Augustini Haand-Bog. ibid. 1635. 12.
Bernhardi Meditationes, oversat paa Dansk. ibid. 1637. 12.
Philip. Kegelii aandelige Betænkninger, oversatte. ibid. 1647. 1661. 8. 1664. 1667. 12.
Nye Huusholdnings Calender, item om Bier. ib. 1639. 1665. 8.
Ligprædiken over Arild Ugerup. ibid. 1606. 8. (*B. Hyp. Th. An. R.*)

AALHOLM (Nicolaus)

Skrifter.

Den svenske agtsomme Faarehyrde, oversat paa Dansk. Khvn. 1757. 4.
Underretning om at brygge Øl. ibid. 1759. 8.

AARHUSIUS (Jacobus Matthiæ) See Matthiæ.

AARHUUS (Johannes Rasch) Fød 1688 11 April i Halsted Præstegaard i Laaland, hans Fader var Mag. Simon Aarhuus, Sognepræst sammesteds, hans Moder Anne Magrete Rasch. 1721 blev Sognepræst for Asperup og Roerslev Menigheder i Fyen. Døde omtrent 1755.

Skrifter.

Fryde-Fanen, udstukken, da Freden blev offentlig bekiendtgiort imellem de Danske og Svenske. Khvn. 1720. 12.

AARHUUS (Simon Petræus) fød i Aarhuus 1644 16 October af borgerlige Forældre. Hans Fader hedde Peder Simonsen, hans Moder Maren Jens Dotter. 1666 deponerede fra Aarhuus Skole. 1677 blev Magister. Var i 6 Aar

Deca-

4.
R. Z.)
. Var
: Tid i
r Prior

lti, ud-
af Joh.
)
ns Fader
er Medi-
Studium
i Norge
eder med
benhavn.
ornholm.
Præst paa
Privatus,
og prac-

ere trykte.
ngaard i
epræst til
1714.
laae

ADOLPHUS (Ivarus Petri) fød i Bergen 1620. Hans Fader var Peder Adolphus J. U. og Med. Doctor, og Practicus i Bergen, men siden blev Laugmand i Tronhiem. Han selv var Sognepræst til Froen, Sodrup, Qvechne og Qvam, samt Provst i Guldbrandsdalenes Provstie i Norge. Tog Magister-Graden 1649. Døde 1665.

Skrifter.

Breviarium distinctionum. Lugd. Bat. 1646. 8.

Medulla Oratoria. ibid. 1646 & 1656. & Amstel. 1662. 12. & Sæpius. (*B. Hyp. Th.*)

ÆGIDIUS (Janus) paa Dansk Jens Giödesen. Fød i Ribe 1550 af borgerlige Forældre. Forestod først et Skole-Embede i 5 Aar. 1580 succederede Mag. Anders Sörensen Weile som Hof-Prædikant. 1591 blev Sognepræst til Nicolai Kirke i Kiøbenhavn efter Mag. Albert Hansen, som han og 1593 succederede som Bisköp i Aarhuus, hvor han døde 1626. 11 December. Var gift med Magdalene Valentini, en Notarii Dotter fra Wittenberg, og avlede med hende 7 Børn, deriblant en Dotter ved Navn Ingeborg, som blev gift med Doct. Matthis Jacobsen, Kongl. Liv-Medicus, og Stamme-Fader til de Jacobæer.

Skrifter.

Liig Prædiken over Jörgen Rosenkrantz Khvn. 1597. 8.
— — — Jacob Biörn. ibid. 1597. 8.
— — — Christine Lunge. ibid. 1609. 4.
— — — Anne Rosenkrantz. ibid. 1610. 4.
— — — Peder Styge. ibid. 1612. 4.
— — — Christine Skeel. ibid. 1612. 4.
— — — Dorothe Lange. ibid. 1613. 8.
— — — Christian og Christine Scheel. Aarhuus 1617. 4.
— — — Jörgen Kaas. Khvn. 1619. 4.

Peder

Om Stutterier. ibid. pag. 255.
Om Fiſkerier. ibid. Tom. V. pag. 327.
Om Kiøbſtæden Skagen. ibid. pag. 343.
Om et mineralſk Kildevæld ved Antworſkow. ib. Tom. VII. p. 21.
Om Tørv. ibid. Tom. VI. pag. 297. Siden for ſig ſelv udkommen paa Tydſk, og af Autor ſelv forbedret.

ABRAHAMSON (Werner Johan. Frideric von) Lieutenant i det Kongelige Artiglerie-Corps.

Skrifter.

Priis-Digt, hvorved viſes Forſkiel imellem Landsfaderen og Erobreren. Indført i 7de Stykke af Forſøg i de ſkiønne Videnſkaber. Khvn. 1769. 8.

ABSALON kaldes af nogle med Tilnavn Hviid; hans rette danſke Navn var Axel. Han var fød paa Fænesløv-Lille i Sorøe Birk Aar 1128. Hans Fader var Hr. Aſſer Rög, hans Moders Navn var Inger. Han nedſtammede af gammel Kongelig Slegt. Udi hans Ungdom ſtuderede han i Paris. 1158 blev Biſkop i Roeskilde, i hvilket Embede han indlagde ſig ſtor Berømmelſe. Skienkede Domkirken og Capitelet adſkilligt Gods. Stiftede Sorøe Kloſter, og paalagde Munkene ſammeſteds, at nogle af dem ſkulle aarlig optegne, hvad ſom til den danſke Hiſtories Oplysning kunde være tienligt. Saxo Grammaticus, ſom var hans Secreterer, opmuntrede han til at ſkrive den danſke Hiſtorie; og ved ſine mundtlige Fortællinger gav ham Underretning om Adſkilligt did henhørende. 1178 blev han udvalgt til Erkebiſp i Lund i Skaane, dog ſaa, at han tillige blev Biſp i Roeskilde, og efter de Tiders Maade viſte ſig ogſaa at være en ſtor Feldtherre, da han ofte ſelv perſonlig var med paa Floden i den Vendiſke Krig. Udi Kirkeſager anordnede han en Uniformitet i Bøn og Sang, og indførte en almindelig Liturgie over hele Riget. Kort ſagt: han var en af de ſtørſte Mænd, Dannemark kan fremviſe, ſaavel

i Hen-

laae han paa Collegio Mediceo, og studerede Astronomien, og observerede paa det Runde Taarn.

Skrifter.

De Maculis in Sole &c. Hafn. 1714. 4.

De Semidiametro Lunæ. Hafn. 1715, 4.

Almanaker for Aarene 1715. 1716.

Theses Mathematicæ. Hafn. 1718. 4.

AGGONIS (Sveno) En jydsk Adelsmand, hans Fader var den Acho, som Saxo ommelder pag. 279. Edit. Steph. Han levede i det 12 Seculo, var Saxonis Grammatici contubernalis, og efter Bisp Absalons Tilskyndelse skrev os den allerførste danske Historie i et kort Begreb, som Stephanius først har udgivet, under Titul:

Svenonis Aggonis Fil. Christierni Nepotis, primi Danicæ gentis Historici, quæ exstant opuscula Stephanus Johannis Stephanius ex vetustissimo codice membr. Mst. Regiæ Bibliothecæ Havniensis primus publici juris fecit, notisqve historicis pariter. ac Philologicis illustravit. Soræ 1642. 8.

Disse Opuscula indbefatte:

Compendiosam Regum Daniæ Historiam a Schioldo ad Canut. VI.

Leges Castrenses Canuti Magni.

Incerti Auctoris Genealog. Regum Daniæ. (*B. Hyp. Spic. S. An.*)

ALANUS (Johannes Jani) fød 1563. 18 Augusti i Halland, i en Bye kaldet Ala, strax ved Laugholm. Hans Fader var Jens Eskildsen, hans Moder Bente Laurids Dotter. Udi den svenske Krig i Frid. II. Tid flygtede hans Moder med ham til Siælland, hvor Frue Birgitte Giöe Hr. Herlov Trolles tog sig ham an, og satte ham i Herlovsholms Skole, derfra han 1582 til Academiet blev dimitteret. Blev saa der i 3 Aar,

reiste

ADOLPHUS (Ivarus Petri) fød i Bergen 1620. Hans Fader var Peder Adolphus J. U. og Med. Doctor, og Practicus i Bergen, men siden blev Laugmand i Tronhiem. Han selv var Sognepræst til Froen, Sodrup, Qvedhne og Qvam, samt Provst i Guldbrandsdalenes Provstie i Norge. Tog Magister-Graden 1649. Døde 1665.

Skrifter.

Breviarium distinctionum. Lugd. Bat. 1646. 8.
Medulla Oratoria. ibid. 1646 & 1656. & Amstel. 1662. 12. & Sæpius. (*B. Hyp. Th.*)

ÆGIDIUS (Janus) paa Dansk Jens Giödesen. Fød i Ribe 1550 af borgerlige Forældre. Forestod først et Skole-Embede i 5 Aar. 1580 succederede Mag. Anders Sörensen Weile som Hof-Prædikant. 1591 blev Sognepræst til Nicolai Kirke i Kiøbenhavn efter Mag. Albert Hansen, som han og 1593 succederede som Biskop i Aarhuus, hvor han døde 1626. 11 December. Var gift med Magdalene Valentini, en Notarii Dotter fra Wittenberg, og avlede med hende 7 Børn, deriblant en Dotter ved Navn Ingeborg, som blev gift med Doct. Matthis Jacobsen, Kongl. Liv-Medicus, og Stamme-Fader til de Jacobæer.

Skrifter.

Liig Prædiken over Jörgen Rosenkrantz Khvn. 1597. 8.
— — — Jacob Biörn. ibid. 1597. 8.
— — — Christine Lunge. ibid. 1609. 4.
— — — Anne Rosenkrantz. ibid. 1610. 4.
— — — Peder Styge. ibid. 1612. 4.
— — — Christine Skeel. ibid. 1612. 4.
— — — Dorothe Lange. ibid. 1613. 8.
— — — Christian og Christine Scheel. Aarhuus 1617. 4.
— — — Jörgen Kaas. Khvn. 1619. 4.

Peder

var Christian Albertius, eller Christen Albertsen, Borgemester i Kiøbenhavn, som døde 1616, og som nogle holde for nedstammede fra den bekiendte Petro Alberti, som var Academiets første Vice-Canceller og Professor. 1608 holdt han paa Kiøbenhavns Academie en Oration de S. Johanne Evangelista. Han reiste i sine unge Aar udenlands, og til Giessen udgav følgende Skrifter. Men foruden dem, har han sammenskrevet mangfoldige philosophiske Verker, som aldrig ere komne for Lyset. Efter Hiemkomsten blev han befordret i det tydske Cancellie, og tiente der som Secreterer i tre Aar. 1619 reiste han med Kongelig Tilladelse atter ud, for at giøre sig mere erfaren i Sprog og Stats-Sager, først til de fornemmeste Stæder og Hoffer i Europa, siden uden for, og endelig døde i Egypten.

Skrifter.

Disp. de Principiis s. causis rerum naturalium, sub Præsid. Joh. Arnold. de Fine. Giessæ 1609. 4.

Musæa Adolescentiæ Venus. ibid. 1610. 8.

Dette sidste Skrift indbefatter adskillige meget smukke latinske Poemata, sc. Regia Clio. Sortilegia Lycophrontica s. anagrammata. Elegiarum fascicul. Amica Mneme. og Odarum & Parodiarum pugillus, som ere indførte i Rostgaards Delic. Poet. Dan. Tom. I. p. 1 & seqv.

ALBERTI (Jacobus) See HORSENS

ALBERTI (Johannes) Fød 1525 i Kiøbenhavn. 1546 blev Magister. Derefter først Professor Græcæ Lingvæ, siden Dialectices, og 1558 Professor og Baccalaureus Theologiæ. Næste Aar efter blev han Doctor Theologiæ og Bispoppen D. Ped. Palladio i Embedet adjungeret, og 1560 som virkelig Bisp succederede. Døde 1569. 25 Mai. Var gift med Karen Anders Dotter, Hr. Anders Hansen, Præst i Malmøe, hans Dotter. Han var Fader til Albert Hansen, som siden blev Bisp i Aarhuus.

Skrif-

laae han paa Collegio Medicæo, og studerede Astronomien, og observerede paa det Runde Taarn.

Skrifter.

De Maculis in Sole &c. Hafn. 1714. 4.
De Semidiametro Lunæ. Hafn. 1715, 4.
Almanaker for Aarene 1715. 1716.
Theses Mathematicæ. Hafn. 1718. 4.

AGGONIS (Sveno) En jydsk Adelsmand, hans Fader var den Acho, som Saxo ommelder pag. 279. Edit. Steph. Han levede i det 12 Seculo, vār Saxonis Grammatici contubernalis, og efter Bisp Absalons Tilskyndelse skrev os den allerførste danske Historie i et kort Begreb, som Stephanius først har udgivet, under Titul:

Svenonis Aggonis Fil. Christierni Nepotis, primi Danicæ gentis Historici, quæ exstant opuscula Stephanus Johannis Stephanius ex vetustissimo codice membr. Mst. Regiæ Bibliothecæ Havniensis primus publici juris fecit, notisqve historicis pariter. ac Philologicis illustravit. Soræ 1642. 8.

Disse Opuscula indbefatte:

Compendiosam Regum Daniæ Historiam a Schioldo ad Canut. VI.
Leges Castrenses Canuti Magni.
Incerti Auctoris Genealog. Regum Daniæ. (*B. Hyp. Spic. S. An.*)

ALANUS (Johannes Jani) fød 1563. 18 Augusti i Halland, i en Bye kaldet Ala, strax ved Laugholm. Hans Fader var Jens Eskildsen, hans Moder Bente Laurids Dotter. Udi den svenske Krig i Frid. II. Tid flygtede hans Moder med ham til Siælland, hvor Frue Birgitte Giöe Hr. Herlov Trolles tog sig ham an, og satte ham i Herlovsholms Skole, derfra han 1582 til Academiet blev dimitteret. Blev saa der i 3 Aar,

reiste

Skrifter.

Gebrauch des Proportions-Circuls. Kopb. 1694. 4.

ALEFELD (Ditlevus) En Søn af Bendix Alefeld, Var Herre til Hasseldorff, Hasselov og Kagene. Frid. III. og Christ. V. Geheime- og Land-Raad. 1652 blev Amtmand i Flensborg, tillige General Krigs-Commissarius og Oberst af Cavalleriet. Tog sin Affkeed 1680, og døde i Hamborg 1686.

Skrifter.

Briefe und Verrichtungen am brandenburgische Hof wegen des schwedischen Kriegs. 1658. 4.

Bedencken, warum Frid. Wilhelm, Churfürst von Brandenburg, unerwartet der polnischen und hungarischen Völker in Schwedisch Pommern einbrechen solte. Anno 1658 geschrieben. Reusuni Tom. II. der europäischen Staats-Consilien Joh. Chr. Lunigii. Numi. 117.

Adskillige Historier om Spøgelser, indført i P. Goldschmidts Höllischer Morpheus. pag. 163. (*Cimb.*)

ALLERUP (Laurentius Albertin) Skoleholder ved en af Holmens fattige Skoler i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Den første Part af Catechismo, sangviis forfattet. Kiøbenhavn 1756. 8.

ALLING (J. H.)

Skrifter.

Comus le Dons, eller Underviisning i Koge-Konsten, oversat Khvn. 1762. 8.

De fire sidste Catechismi Hoved-Parter, sangviis forfattet. Khvn. 1756. 8.

D'ALOISIO (Dominiqve Antoine) M. dell vasto, en Italiener, som havde haft en aarlig Pension af Dronningen i Polen, men da samme efter hendes Død blev ham fratagen, kom han i Kong Christ. VI. Tid her ind.

Skrif-

var Christian Albertius, eller Christen Albertsen, Borgemester i Kiøbenhavn, som døde 1616, og som nogle holde for nedstammede fra den bekiendte Petro Alberti, som var Academiets første Vice-Canceller og Professor. 1608 holdt han paa Kiøbenhavns Academie en Oration de S. Johanne Evangelista. Han reiste i sine unge Aar udenlands, og til Giessen udgav følgende Skrifter. Men foruden dem, har han sammenskrevet mangfoldige philosophiske Verker, som aldrig ere komne for Lyset. Efter Hiemkomsten blev han befordret i det tydske Cancellie, og tiente der som Secreterer i tre Aar. 1619 reiste han med Kongelig Tilladelse atter ud, for at giøre sig mere erfaren i Sprog og Stats-Sager, først til de fornemmeste Stæder og Hoffer i Europa, siden uden for, og endelig døde i Egypten.

Skrifter.

Disp. de Principiis s. causis rerum naturalium, sub Præsid. Joh. Arnold. de Fine. Giessæ 1609. 4.

Musæa Adolescentiæ Venus. ibid. 1610. 8.

Dette sidste Skrift indbefatter adskillige meget smukke latinske Poemata, sc. Regia Clio. Sortilegia Lycophrontica s. anagrammata. Elegiarum fascicul. Amica Mneme. og Odarum & Parodiarum pugillus, som ere indførte i Rostgaards Delic. Poet. Dan. Tom. I. p. 1 & seqv.

ALBERTI (Jacobus) See HORSENS

ALBERTI (Johannes) Fød 1525 i Kiøbenhavn. 1546 blev Magister. Derefter først Professor Græcæ Lingvæ, siden Dialectices, og 1558 Professor og Baccalaureus Theologiæ. Næste Aar efter blev han Doctor Theologiæ og Bisskoppen D. Ped. Palladio i Embedet adjungeret, og 1560 som virkelig Bisskop succederede. Døde 1569. 25 Mai. Var gift med Karen Anders Dotter, Hr. Anders Hansen, Præst i Malmøe, hans Dotter. Han var Fader til Albert Hansen, som siden blev Bisskop i Aarhuus.

Skrif-

det Gottorpske Hof. Blev derpaa 1714 af Kong Frid. IV. antagen som Historiographus og Landraad i det slesvig-holsteenske Cancellie, og Amtmand i Rensborg. 1719 blev kaldet til Kiøbenhavn, og giort til Justitsraad. Døde sammesteds 1721. 21 Februarii. Var to Gange gift, 1. med Anna Görritz, 2. med Prof. Nic. Martini Dotter af Kiel.

Skrifter.

Programma Lectionibus Politicis præmissum. Kilon. 1704. 4.

Disp. de crimine Simoniæ. ibid. 1705. 4.

— — de habitu superstitionis ad vitam civilem. ibid. 1708. 4.

Epistola ad A. R. Philosophum celeberrimum, qva catechetæ cujusdam Rostochiensis ineptiæ recensentur. ibid. 1710. 4.

Meditationes Philosophicæ de justitia divina. ibid. 1712. 4.

Tractat. juridicus de Obstagio. ibid. 1712. 4.

Einleitung zu Staats- und Sitten-Kunst. ibid. 1706. 8.

Programma Germanicum Collegio de civilitate morum præmissum. ibid. 1708. 4.

Unvergreifliche Gedancken von der beqvemsten Methode, deren sich ein academische Lehrer bedienen kan. ibid. 1712. 4.

Historische Einleitung zu den jetzigen Krieg in Norden. Francf. und Leipz. 1710. 4.

Der in allen seinen Zweigen verherlichte Königl. oldenburgische Stambaum. 1713. fol.

Nok fem Skrifter, som efter Kongelig Ordre uden Navn i sidste Krig ere udgivne imod de Svenske og Holsteenske, nemlig:

Historischer Bericht von dem vormahligen und gegenwärtigen Zustande der slesswig-holsteinschen Ritterschaft. 1714. 4.

Historische und vernunftmässige Untersuchung der Ursachen, durch welche die zwischen Dännemarck und Schweden von etwa hundert Jahren her, vorgefallene Streitigkeiten sich entsponnen. 1715. 4.

Auf-

Skrifter.

Gebrauch des Proportions-Circals. Kopb. 1694. 4.

ALEFELD (Ditlevus) En Søn af Bendix Alefeld. Var Herre til Hasseldorff, Hasselov og Kageue. Frid. III. og Christ. V. Geheime- og Land-Raad. 1652 blev Amtmand i Flensborg, tillige General Krigs-Commissarius og Oberst af Cavalleriet. Tog sin Afskeed 1680, og døde i Hamborg 1686.

Skrifter.

Briefe und Verrichtungen am brandenburgische Hof wegen des schwedischen Kriegs. 1658. 4.

Bedencken, warum Frid. Wilhelm, Churfürst von Brandenburg, unerwartet der polnischen und hungarischen Völker in Schwedisch Pommern einbrechen solte. Anno 1658 geschrieben. Reusuni Tom. II. der europäischen Staats-Consilien Joh. Chr. Lunigii. Nuni. 117.

Adskillige Historier om Spøgelser, indført i P. Goldschmidts Höllischer Morpheus. pag. 163. (*Cimb.*)

ALLERUP (Laurentius Albertin) Skoleholder ved en af Holmens fattige Skoler i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Den første Part af Catechismo, sangviis forfattet. Kiøbenhavn 1756. 8.

ALLING (J. H.)

Skrifter.

Comus le Dons, eller Underviisning i Koge-Konsten, oversat Kbhvn. 1762. 8.

De fire sidste Catechismi Hoved-Parter, sangviis forfattet. Kbhvn. 1756. 8.

D'ALOISIO (Dominiqve Antoine) M. dell vasto, en Italiener, som havde haft en aarlig Pension af Dronningen i Polen, men da samme efter hendes Død blev ham fratagen, kom han i Kong Christ. VI. Tid her ind.

Skrif-

Ingeborg Christina Fridsks, en Kiøbmands Dotter i Ribe. Men som han ingen Børn efterlod sig, testamenterede han 2000 Rixdaler, hvoraf Renten anvendes til at lønne en habil Regnemester og Skoleholder i Ribe. Var i sin Tid en af de berømmeligste og største Practicis i Dannemark.

Skrifter.

Dispp. III. de Medicatione per Musicam. Hafn. 1720-22. 4.
Dispp. II. de Monstro Cyclopico Havniensi. ibid. 1724. 4.
Disp. pro Gradu Doctor. de Strophe septimestri foetus.. ibid. 1730. 4. (*Pr.*)

ANCHERSEN (Ansgarius) En Søn af Biskop Matthias Anchersen i Ribe. Deponerede 1737. Blev derefter Alumnus paa Borches Collegium, og Decanus paa Klosteret, 1744 Magister, siden øverst Collega i Helsingørs Skole, og endelig Rector i Naschow, hvor han døde.

Skrifter.

Disp. de Clavo figendo apud Romanos. Hafn. 1744. 4.
— — de Indifferentia perfecti Æqvilibrii. ibid. 1745. 4.
— — de Vindictæ cupiditate &c. ibid. 1746. 4.
— — de Statu Animæ cataractali. ibid. 1747. 4.
— — de Miraculis Apocatastaticis e Philosophia recentiori eliminandis. ibid. 1748. 4.

ANCHERSEN (Johannes Joachimus) Ældre Broder til næstforrige. Deponerede 1737. Blev derefter 1739 Alumnus paa Borches Collegium. Siden Høiesterets Advocat, hvilken Station han i mange Aar med Berømmelse har beklædt. Er nu Assessor i Høiesteret, og Justitsraad.

Skrifter.

Dispp. III. Animadversiones in Lucianum, Hafn. 1739-40-41. 4.
— — de qvinqve Delictis, Vi, Damno publico, Rapina, Latrocinio & Furto, ibid. 1742. 4.

det Gottorpske Hof. Blev derpaa 1714 af Kong Frid. IV. antagen som Historiographus og Landraad i det slesvig-holsteenske Cancellie, og Amtmand i Rensborg. 1719 blev kaldet til Kiøbenhavn, og giort til Justitsraad. Døde sammesteds 1721. 21 Februarii. Var to Gange gift, 1. med Anna Görritz, 2. med Prof. Nic. Martini Dotter af Kiel.

Skrifter.

Programma Lectionibus Politicis præmissum. Kilon. 1704. 4.

Disp. de crimine Simoniæ. ibid. 1705. 4.

— — de habitu superstitionis ad vitam civilem. ibid. 1708. 4.

Epistola ad A. R. Philosophum celeberrimum, qva catechetæ cujusdam Rostochiensis ineptiæ recensentur. ibid. 1710. 4.

Meditationes Philosophicæ de justitia divina. ibid. 1712. 4.

Tractat. juridicus de Obstagio. ibid. 1712. 4.

Einleitung zu Staats- und Sitten-Kunst. ibid. 1706. 8.

Programma Germanicum Collegio de civilitate morum præmissum. ibid. 1708. 4.

Unvergreifliche Gedancken von der beqvemsten Methode, deren sich ein academische Lehrer bedienen kan. ibid. 1712. 4.

Historische Einleitung zu den jetzigen Krieg in Norden. Franck. und Leipz. 1710. 4.

Der in allen seinen Zweigen verherlichte Könichl. oldenburgische Stambaum. 1713. fol.

Nok fem Skrifter, som efter Kongelig Ordre uden Navn i sidste Krig ere udgivne imod de Svenske og Holsteenske, nemlig:

Historischer Bericht von dem vormahligen und gegenwärtigen Zustande der slesswig-holsteinschen Ritterschaft. 1714. 4.

Historische und vernunftmässige Untersuchung der Ursachen, durch welche die zwischen Dännemarck und Schweden von etwa hundert Jahren her, vorgefallene Streitigkeiten sich entsponnen. 1715. 4.

Auf-

er 6 Disputatzer fra 1742 til 46. samlet Oplag Hafn. 1747. 8.

Descriptio Sta'uum Cultiorum in Tabulis. ibid. 1741. Fol.

Breviarium Antiqvit. Roman. Cellarii supppletum & recognitum. ibid. 1743. 8.

De Veterum Chaucide. ibid. 1746. 4.

De parva Cimbrorum Civitate. ibid. 1746. 4.

Herthe-Dal ved Leire i Siælland. ibid. 1745. 4.

Observ. de Svevis in Genere. ib. 1746. 4.

Vallis Herthæ Deæ & Origg. Danicæ. Hafn. 1747. 4.

Obs. de Herthigenis. ibid. 1747. 4.

Aditus Vallis Herthæ Deæ. ibid. 1746. 4.

De Tributo Coriorum Norvegico. ibid. 1748. 4.

De Scientia & Fide Taciti. ibid. 1748. 4.

De Hida Anglorum. ibid. 1748. 4.

Horatii Carmina Secularia ad Laud. Phœbi & Dianæ i XIII. Disputationer. ibid. 1749-60. 4.

Relatio Gesneri, Animadversionibus castigata. ibid. 1753. 4.

Orat. in Obitum Marci Wöldicke. ibid. 1750. 4.

Orat. in Natalem trigesimum Frid. V. ib. 1752. Fol.

Consecratio Divæ Ludovicæ. ibid. 1752. Fol.

Indbydelse til en Forelæsning om en Hofmesters Pligter. Khvn. 1754. 4.

Sciagraphia Philosoph. Moralis. idid. 1756. 4.

Laus propria Herslebio dicta. ib. 1757. 4. Paa Dansk oversat og udgiven af Niels Rönning. Khvn. 1758. 4.

Orat. in Diem natalem XXXIII. Frid. V. ibid. 1760. 4.

De Hospitibus Norvegiæ veteris in jure publico Norvegiæ Gestir appellatis. ibid. 1762. 4.

De Cruciata Norvegica S. Expeditione Hierosolymitana Sigurdi Regis Norvegiæ. Hafn. 1762. 4.

Pars Sexta Operum Horatii, ipsi & Sidonio Apollinari Laudes Phœbi & Dianæ dicta. Hafn. 1752. 8. (*Bu.*)

ANCHERSEN (Matthias) föd 1682. 16 Martii i Colding, hvor hans Fader Ancher Ancherſen da var Provſt og Sogne-Præſt, men ſiden blev Biſkop i Ribe. Hans Moder var Maria Peders Dotter. 1698 deponerede fra Riber Skole. 1701 blev Rector i Fridericia. 1705 Profeſſor Theologiæ & Philoſophiæ deſignatus, Forlod derpaa Fridericia, og 1706 reiſte Udenlands, hvor han fornemmelig lagde ſig efter de orientalſke Sprog. Kom Hiem 1709 og blev ſtrax Profeſſor Mathematum inferiorum ordinarius. 1720 blev Præſt i Tearnebye paa Amager. 1726 Sogne-Præſt til Trinitatis Kirke i Kiøbenhavn. 1731 Biſkop i Ribe. Døde 1741.

Skrifter.

Spicilegium Defectus Lexicorum Rabbinicorum. Hafn. 1704. 4.

Poema Tograi Arabicum. Traject. ad Rhen. 1707. 8.

Oratio de Mathematicis Danorum. Indført i Däniſch. Biblioth. Tom. 8. p. 701. (*Th. Rau. An. Cim.*)

ANCHERSEN (Petrus) havde i ſin Tid Sted paa Borches Colleg. blev ſiden Perſonel Capellan i Bragnes og Strømſøe i Norge.

Skrifter.

Diſp. de Orpheo Theologiæ & Orgiorum apud Græcos auctore. Hafn. 1747. 4.

—— Miraculum fuiſſe Sodomæ exitium. ibid. 1727. 4.

—— de Uſu Matheſeos. ibid. 1748. 4.

Om Jeſu Forſoning. Chriſtian. 1754. 8.

ANCHERSEN (Severinus) fød i Sønder-Bork Præſtegaard i Riber Stift 1698. Natten imellem 3 og 4 November. Hans Fader var Ancher Sörenſen Sogne-Præſt til Sønder- og Nørre-Bork. Hans Moder Maria Hans Dotter Curtz.

1713 blev af hans egen Fader til Academiet dimitteret. Drog derpaa hiem igien, og læste for sine 2 yngre Brødre, Professor Hans Peter Anchersen og Doctor Anchersen, som han med Testimonio dimitterede til Academiet 1716. Næste Aar 1717 fik Sted paa Walkendorphs Collegio. 1719 blev Decanus paa Communitetet. 1722 blev Pro-Rector i Odense Skole. 1726 Professor Philosophiæ Designatus ved Gymnasium sammesteds. 1731 Conrector i samme Skole og virkelig Professor Eloqventiæ. 1740 Magister. 1748 Rector ved meerbemelte Skole. Har været gift med Christine Møller, en Enke af Jacob Hansen Flensborg, Borger og Vinhandler i Odense, og en Dotter af Hr. Christian Möller, Sogne-Præst i Adserbalg paa Als.

Skrifter.

Exercitatio de suspecto Oraculi Delphici sub natales Christi conticinio. Hafn. 1717. 4.

Vindiciæ loci Corneliani de Usu Scenæ apud Lacones. Disput. 2. ib. 1720. 4.

Schediasmata 2. de Epistola ad Laodicenses falso Paulo tributa. ib. 1721 & 22. 4.

Grammaticæ Latinæ Præcepta in Compendio. ɔ: Kort og tydelig Undervisning i det latinske Sprog. Khvn. 1751. 1753 og 1761. 8.

Rex ædificator optimus. ɔ: Oratio habita in Natal. Regis Frid. V. 1757. qva insimul Gymnasii Othin. de nuo ædificati solenni religione celebrata est dedicatio.

Orat. funebris in Christ. Ramum. Ep. Fion. Hafn. 1762. 4.

ANCHER (Petrus Kofoed) fød paa Bornholm 1710. 14 Jun., hvor hans Fader Jörgen Ancher var Præst. Hans Moder var Johanne Kofoed. 1726 deponerede fra Soraæ Skole. 1727 blev Alumn. Collegii Walkendorphiani, og siden Decanus paa Communitetet i 2 Aar. 1740 disputerede

med

med Kongelig Tilladelse for den da vacante Professione Juridica, og blev befalet at holde offentlige Forelæsninger in Jure. 1741 blev Professor P. O. Juris Civilis Patriæ. 1742 Doctór Juris. 1753 General-Auditeur ved Søe-Etaten, Assessor i Høiste-Ret, Over-Admiralitets-Retten og Justits-Raad. Siden Etats-Raad. Har været 2 gange gift. 1. med Sophia Amalia Bildsöe, en Søster af Hr. Bisskop Bildsöe i Aarhuus. 2. med Johanne Marie Sevel. Er Medlem i Videnskabernes Societet i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Disqvisitio de præscriptione Danorum. Hafn. 1740. 4.

Cogitationes in dubios qvosdam articulos Legis Danicæ de successione ab intestato. Pars I. 1741. 4.

Pars II. de successione collateralium primæ Lineæ. ibid. 1743. 4.

Pars III. de Principiis successionis Collateralium. ibid. 1743. 4.

Conjecturæ de Origine & sensu septimæ generationis, Lingva Vernacula: Syvende Mand. ibid. 1744. seqq. 4.

De jure Civili, naturali, dum addit aliqvid vel detrahit, neqvicqvam contratio. ib. 1750. 4.

Dispp. de Genuina contrariar. Legum conciliandi ratione. ibid. 1749. sqq. 4.

En kort Anviisning i sær for en dansk Jurist angaaende Lov-kyndighed og Staatskonsten. ibid. 1755. 8.

Fortale til Pythagoræ Leben af Eilskov, Khvn. 1756. 8.

De indole juris privati pro habitu imperii Dano-Norvegici, scripto Montesqviano: de l'Esprit des Loix, opposit. Lib. 2. Hafn. 1756. 4.

Imago supremi Regii Judicii in Daniæ & Norveg. Regnis ad exemplar ordinationis novissimæ sancitæ 23 Febr. 1753. ibid. 1756. 4.

Kor-

Fortale om Handelens Nytte, sat for Oversættelsen af Melons Forsøg om Handelen. Khvn. 1759. 8.

Et Brev til Ingen om Intet i Lov og Ræt. ibid. 1765. 4.

Forsvar for Lov og Lovkyndighed til Svar paa Brevet om Intet i Lov og Ræt. Ibid. 1765. 4.

Afhandling om den retteste og beste Maade at regne Slægtskabs Leed paa i Ægteskabs- og Arvesager. Khvn. 1765. 8.

Oratio in memoriam absoluti Imperii d. 18 Octob. 1760. ibid. 1763. Fol.

Danske Lovhistorie 1ste Deel. ibid. 1769. 4.

Beviis paa Sprogkonstens virkelige Nytte indført i Kiøbenh. Videnskabers Selskabs Skrifter. Tom. 6. p. 57.

Philosophiske Betragtninger angaaende det Spørsmaal: Enten Lyst til Godt, eller Afskye for Ondt formaaer meest hos et Menneske. ibid. Tom. 7. p. 129. er oversat paa Tydsk og trykt separat. Khvn. 1763. 4.

Undersøgning om Kong Waldemar den 1ste har givet den skaanske og siellandske Lov. ibid. Tom. 9. p. 50. (*Pr. Bu.*)

ANDREÆ (Andreas) see RINGCOPIUS.

ANDREÆ (Christianus)

Skrifter.

Justa Exseqvialia in obitum Olig. Rosenkrantzii. Hafn. 1642. 4.

Orat. Gratul. in reditum Christ. IV. Hafn. 1644. 8.

Ocellus Sorensis anagrammate repræsentatus. ibid. 1644. 4.

In Natalem Jesu Christi. Soræ 1645. 8.

Threni in Obitum Christ. IV. Rost. 1648. 12.

Eusebie Prodeambulans. ibid. 1647. 12.

Encomium anagrammaticum. Sor. 1654. 4.

Threnodia super Lipsiam expugnatam. 1654. 4.

ANDREÆ (Gudmundus) En islandsk Bondesøn født paa Biarg i Midfiord-Syssel. Gik i Skole i Holum, og fik Testi-

monium

monium af Rector til Academiet. Men som han for Fattigdoms Skyld kunde ikke fortsætte sin Reise til Academiet, maatte han vende til Bondestanden igien. Han skrev et meget ingenieus Skrift de Polygamia & concubinatu, hvilket foraarsagede, at han paa Altinget, efter Hr. Henrik Bielkes Befaling, blev tagen og sat i Arest, først i Island, siden i det Blaa Taarn ved Slottet i Kiøbenhavn. Men da han en Nat rakte sig ud af Vinduet, for at observere Stiernerne, faldt han uformodentlig ned, dog blev uskad. Gik derpaa til det neste Gemak, hvor de kongelige Børn vare, og forlangede allene, at man vilde lade ham beførdre til sit Logemente igien. Denne selsomme Hændelse bevægede Kongen til at give ham løs, hvorpaa han efter foregaaende Examen blev 1650 inscriberet som Student, fik Stipendium og Plads paa Regenzen, hvor han han døde 1654 af Pest. Han var en flittig Arbeider i de nordiske Antiqviteter, hvori han havde stor Indsigt.

Skrifter.

Völuspa, Philosophia antiqviss. Norvego-Danica af hannem oversat paa Latin, og af Resenio udgiven. Hafn. 1673. 4.
Lexicon Islandicum, editum a P. Resenio. Hafn. 1683. 4. (*Th. Conf. Resen. Præfat. ad Lexic.*)

ANDREÆ (Jacobus) See HUMMER.

ANDREÆ (Janus)

Skrifter.

Trøste-Bog i allehaande Modgang. Rost. 1571. 8. (*Al.*)

ANDREÆ (Johannes)

Skrifter.

Liig-Prædiken over Anna Rosenkrantz. Khvn. 1621. 8.

ANDREÆ (Martinus) See SCAVENIUS

ANDREÆ (Paulus) født i Aarhuus.

Skrifter.

Applausus in nuptias Pauli Melissi & Birgittæ Munthe. Hafn. 1642. 4.

Exercitationes Logicæ X. Hafn. 4.

ANDREÆ (Paulus) fød i Kierteminde i Fyen, reiste Udenlands. Blev 1615 Magister Philosophiæ. Siden Sogne-Præst i Assens og Provst i Baagherred. Døde 1640. 25 Dec. æt. 55.

Skrifter.

De prima causa & dependentia omnium ex ipsa. Witteb. 1614. 4.

De duobus Christi statibus. ibid. 1614. 4. (*Bib.*)

ANDREÆ (Paulus) vid. MEDELBYE.

ANDREÆ (Petrus) fød i Kiøbenhavn, Collega i Roskilde Skole.

Skrifter.

Joh. Casæ Galætæus. Hafn. 1602. 8.

APHELEN (Johannes von) Fød 1719 d. 27 Octob. paa Gaarden Torstad i Nærøe Præstegield, Nummedals Fogderie udi Tronhiems Stift, hvor hans Fader Hans von Aphelen var Klokker og Skoleholder. Var hiemme i 22 Aar, hvilken Tid blev anvendt paa Studeringer, som bleve fortsatte mere ved egen Fliid, end ved Hielp af Andres Underviisning. Reiste derpaa til Bergen, hvor han opholdt sig nogen Tid, hvorfra han fandt Leilighed at reise udenlands, for at fremme sine Studeringer, og opholdt sig først nogen Tid i Amsterdam, Rotterdam, Harlem, Haag, og kom omsider til Leiden, hvor han efter foregaaende Examen blev indskrevet som Student. Drog derpaa til Frankerig, for at øve sig des bedre i Sproget, kom omsider til Kiøbenhavn 1749 sidst i Aaret. Her informerede han i det franske Sprog, indtil han 1755 blev Adjunc-

tus

tus Facultatis Philosophicæ, og endelig 1759 Professor Philosophiæ ved Kiøbenhavns Universitet.

Skrifter.

Fransk og dansk Ordbog. Khvn. 1754. 8.

Dictionnaire Rojal, Fransk og Dansk, Dansk og Fransk. Khvn. 1759. 4.

Dansk og Tydsk, Tydsk og Dansk Ordbog. ibid. 1764. 4.

Grammaticalske Tabeller.

Den almindelige Natur-Historie, i Form af et Dictionnaire, ved V. de Bomare, oversat, forøget og forbedret. Khvn. 1767-1770. 7 Tomer 8., og ventes flere.

AQVILINUS (Christianus Jac.) See ÖRN.

AQVILINUS (Johannes Nicolai) En Skaaning.

Skrifter.

Primitiæ Anagrammatum. Hafn. 1673. 4.

Succedanea s. Anagrammata & Epigrammata. ibid. 1681. 4.

Epicedium in Georg. Wind. ibid. 1681. 4. (*Bib.*)

AQVILONIUS (Bertilus Canuti) Fød i Kongsted Præstegaard i Faxøe Herred i Siælland 1588. d. 7 Martii. Reiste i sin Ungdom udenlands, blev derefter først Rector i Malmøe, og Slots-Præst sammesteds, siden Sogne-Præst til Soderup og Horup i Skaane, og Provst i Herredet. Skrev undertiden sit Navn forkeert Libertus Aliqvonius. Døde 1650 d. 7 Jan.

Skrifter.

Otia adolescentiæ. Rost. 1613. 8.

Lusuum juvenilium Libr. 7. Hafn. 1618.

Epicon in Memoriam Reginæ Annæ Catharinæ. Hafn. 1614. 4.

Liber Poematicorum. ibid. 1616. 4

Horatii Manes. ibid. 1615. 8.

Adolescentiæ interludia. Rost. 1620. 12.

Juve-

Juvenilium reliqviæ & properata laborum interludia. ibid. 1615. 8.

Epistolarum Centuria auspicalis. Witteb. 1617. 8.

Epistolarum selectarum duæ Centuriæ. Rost. 1617. 8.

Qvinqve Epistolarum selectarum Centuriæ. ibid. 1622. 8.

Epigrammat. Græcorum Lib. VI. 1626. 8.

Odarum novarum Lib II. Rost. 1630. 8.

Similitudinum Atticarum Lib. VII. Edit. 3. Hafn. 1639. 8.

Ποιημάτων ad Primates Danos Liber. ibid. 1640. 8.

Ad Poeticam Danicam Deductio. ibid. 1641. 8.

Liberti Aliqvonii Interludia & Diatribæ. ibid. 1641. 8.

Declamatio Polemica de successu expeditionis Christ. IV. in Sveciam 1611. ibid. 1644.

Epistola de Monumentis antiqvis, adjuncta Inscriptionibus Laur. Asseroi. Hafn. 1621. 8. (*B. Hyp. Man. Z. S. Bib.*)

AQVILONIUS (Cornelius) En Søn af Bertilo Canuti Aqvilonio, har udgivet i en Samling nogle af sin Faders

Skrifter.

Interludia & Diatribæ. Portuæ 1641. 8.

ARÆ (Jonas) Præst og Provst paa Island i Isefiords Syssel.

Skrifter.

Joh. Sigwardi Articuli fidei, oversat paa Islandsk. Holum. 1675. 8.

Otte Prædikener over Passionen 1678.

ARBOE (Fridericus) Hofmester hos den unge Greve af Schulenborg.

Skrifter.

Versuch eines ausführlicheren Beweises der nothwendigen Verbindung der Wissenschafften. Kopenh. 1752. 8.

Der

Der Hochzeittag, und Orpheus und Eurydice. 2 Lustspiele von Henr. Fielding, oversat. ibid. — — 8.

ARBOE (Nicolaus) Fød 1723. 4 September paa Strømsøe i Norge, hans Fader var Peder Arboe, Kiøbmand sammesteds, hans Moder Anne Cathrine Wiel. 1738 deponerede. 1741 reiste udenlands, og studerede Medicinen ved adskillige tydske Academier næsten i 11 Aar. Ved sin Hiemkomst blev han 1752 Doctor Medicinæ.

Skrifter.

Analysis Nitri Physico-Chymica. Hafn. 1752. 4. (*Pr.*)

ARCTANDER (Henricus) Var en Søn af Biskop Niels Arctander i Wiborg. Reiste nogle Aar udenlands. 1612 blev Rector i Wiborg Skole. 1615 Sogne-Præst til Selde og Aasted Meenigheder i Wiborg Stift. Døde 1652.

Skrifter.

Basis portæ Sapientiæ. Hafn. 1608. 4.

Disp. de Philosophia in genere. Giessæ 1609. 4.

ARCTANDER (Oligerus Johannis)

Skrifter.

Encomium Norvegianum. Hafn. 1625. 4.

ARCTANDER (Nicolaus) Dan. Niels Norbagge, fød i Qvernes i Norge 1561. Hans Fader var Laurids Nielsen Erke-Degn i Tronhiems Capitel, Moderen Magdalena Sigvards Dotter. 1578 dimitteret fra Tronhiems Skole til Kiøbenhavns Universitet. Reiste derpaa udenlands, og efter sin Hiemkomst blev, førend han endnu var 25 Aar, kaldet Aar 1585 til Friderich II. Hof-Prædikant. 1595 blev Biskop i Wiborg. Døde 1616. 1 November. Var 2 Gange gift. 1. med Marie Stratman. 2. med Karen Scavenius.

Skrifter.

Jesu Syrachs aandelige og naturlige Lægedom. Khvn. 1586. 8.

Fader vor forklaret, it. Synde-Kiæden i 12 Leed forfattet. Khvn. 1590. 1607 og 1612. 8.
Exseqviæ Frid. II. Regis Daniæ. ibid. 1590. 8.
Poenitentze Speil. Khvn. 1591 og 1609. 8. er og oversat paa islandsk af Gudbrand Thorlaksen. Skalh. 1694. 8. og tilforn Holuni 1611. 8.
En vis og kraftig Lægedom imod Fortvilelse. Khvn. 1592. 12. Samme paa Latin, under Tit. Alexipharmacum adversus desperationem. Hannov. 1611. 8.
Threnodia in Obit. Nic. Kaas. Hafn. 1594. 8.
Om Guds nadskillelige Eenighed og Trefoldighed. ibid. 1598. 12 og 1685. 8.
Bønner for Lære- Værie- og Nære-Standen. ibid. 1599. 1605 og 1614. 8.
Troens Triumph og Seir. ibid. 1604 og Lybek 1614. 8.
De 7 Davids Poenitentze Psalmer forklarede. Khvn. 1605. 8.
Tract. de excommunicatione ecclesiastica. Giess. 1610. & Hafn. 1608. 1622. 8.
Menneskets Uselheds Speil. Khvn. 1610. 12.
Recreationes aliqvot. ibid. 1609. 8.
Epicedia in obitum Petri Nicolai Consulis Nidrosiensis. Hafn. 1611. 8.
Fire alvorlige Bønner i denne Feide Tid. Khvn. 1611.
Nogle Bønner skienkede Jomfrue Margrete Bilde til Duesland, trykte hos hans Ligpræd. over Thomas Fastie. Khvn. 1611.
Trøsteskrift til sin Farbroder Borgemester Peder Nielsens Enke Ermegaard Caspers Dotter. Khvn. 1611. 8.
En sand Christens Person og Lykke. ibid. 1641. 4.
Christi aandelige Kors-Brødre og Søstre. Aarhuus 1640. 8.
Lig-Prædiken over Niels Joensen. Khvn. 1596. 8.
— — — Christine Rosenkrantz. ibid. 1600. 8.

Lig-

Lig-Prædiken over Elisabeth Skram. ibid. 1601. 8.
— — — Niels Juul. ibid. 1601. 8.
— — — Jacob Seefeld. ibid. 1602. 8.
— — — Cathrine Krausse. ib. 1604. 8.
— — — Prebern Bild. ibid. 1604. 8.
— — — Marine Malthes Dotter. ibid. 1605. 8.
— — — Mogens Juul. ibid. 1606. 8.
— — — Otto Skram. ibid. 1607. 8.
— — — Henric Belov. ibid. 1608. 8.
— — — Sophie Bille. ibid. 1609. 8.
— — — Hans Lange. ibid. 1610. 8.
— — — Thomas Fastie. ibid. 1611. 8.
— — — Kield Krabbe. ibid. 1612. 4.
— — — Wibecke Ulfstand. ibid. 1612. 8.
— — — Christen Juul. ibid. 1613. 4.
— — — Christopher Seefeld. ibid. 1614. 8.
— — — Margrete Brahe. ibid. 1614. 4.

Niels Hemmingsens Tractat om Guds Naade, Menniskens frie Willie, christelig Poenitentze, Menniskets Retfærdiggiørelse, og den Lydighed, som Gud skal bevises. Oversat paa Danskt. Khvn. 1593. 8.

Phil. Melanchthonis dialogus inter Deum, Evam ejusqve liberos, oversat paa Danskt. Khvn. 1594. 8. (*B. Hyp. Spic. An. Mar. Z. Bib. Br.*)

ARCTANDER (Olaus Laurentii) Nidrosiensis. See LAURENTII.

ARCTANDER (Severinus Andreæ) Tydsk Præst paa Christianshavn, og Præst til Rye Amager. Blev 1686 Magister.

Skrifter.

Drexelii Betænkning om Evigheden. fordansket. Khvn. 1681. 12.

ARENFELD (Axel) til Basnes. Han førde Processen imod Christopher Dybvad for Consistorium 1620. Var siden General Krigs-Commissarius i den tydske Krig, derefter Hovedsmand paa Stiernholm, hvor han 1644 af de Svenske blev taget fangen.

Skrifter.

De speciebus rerum publicarum. Giessæ 1609. 4. (*Bib.*)

ARENTZ (Johannes) Fød 1731 paa Aschewold i Bergens Stift. Hans Fader var Hr. Frideric Arentz, da værende Sogne-Præst sammesteds, nu Biskop i Bergen. Han selv er Sorenskriver over Sundfiords Fogderie i Norge.

Skrifter.

Samtale imellem Cato og Cæsar om Eenevolds og Folke Regiering. Khvn. 1756. 4.

ARENTZ (Fridericus Christianus Holberg) En Broder til næstforige, fød paa Aschewold Præstegaard i Bergens Stift, 1736. 28 Sept. Hans Fader var bemeldte Hr. Biskop Arentz i Bergen, hans Moder Catharina Friderica Holberg, en Broder Dotter af Baron Ludvig Holberg. 1751 blev efter privat Information af Joh. Plate Bruun til Academiet dimitteret: efter fuldendte Studia Academica reiste 1758 udenlands. 1759 kom tilbage til Bergen igien, og blev hiemme paa Aschewold til 1760, da han igien agtede at reise udenlands; men blev af Biskop Tidemand beskikket til at forestaae Vices Lectoris Philosophiæ Moralis paa Seminario Fridericiano i den fraværende Mag. Leirdahls Sted, som han forrettede i 2 Aar, indtil han 1762 blev beskikket som virkelig Lector Matheseos & Physicæ experimentalis ved bemeldte Seminarium. 1769 blev tillige med Lector Cortin beskikket at forrette Conrectors Embede ved Bergens latinske Skole. Har 2 Gange været gift. 1. med Christiana Mehldahl. 2. med Ingeborg Marie Frörup.

Skrif-

Skrifter.

Jubel-Tale om et lyksaligt Folk. Berg. 1760. 4.
Jubel-Programma om den Efterlignelse, som findes af den guddommelige Regiering i Eenevolds Regiering. ibid. 1760. 4.
Programma de ftudio Mathematico. ib. 1761. 4.
— — de primo Principio juris naturæ. ib. 1762. 4.

ARFF (Petrus) fød i Roeskilde, hans Fader var Lorents Lorentsen Arff, Strandrider. Deponerede fra Roeskilde Skole, blev derefter Decanus paa Klosteret. 1740 Magister, siden Collega i Wiborg Skole. 1742 Rector sammesteds. Døde 1764. Var gift 1. med Anne Margrete Oftenfeld, en Dotter af Magifter Jens Oftenfeld, Rector i Wiborg. 2. med Nille Dorthe Arctander.

Skrifter.

Difp. de Bileamo. Hafn. 1734. 4.
Difp. de Ephod Gideonis. Hafn. 1735. 4.
Oratio in Natalem Frid. 5. Aalborg 1760. 4.

ARIUS v. Are Frode ɔ: Den Viise. Var fød i Island 1068 af fornemme, anseelig og fra de gamle svenske Kongers Stamme nedstigende Familie. Hans Faders Navn var Thorgils, hans Moder Joreid. Han blev opfød hos hans Farfader Geller Thorkilfen. Men da denne døde 1075, kom han i sit 7de Aar til Haller Thorarinfen, en meget viis Mand i Haukedal, og blev af ham oplært i 14 Aar til 1090, da Thorarinfen døde. Han reiste derpaa udenlands i Følgeskab med sin Landsmand og Paarørende, den bekiendte Sæmundus Sigfufen, og opholdt sig 3 Aar i Cøln, hvor han giorde saadan Fremgang i Studeringer, at hans Læremester nødig vilde have sluppet ham fra sig. Men formedelst Kiærlighed til Fædernelandet kunde han ikke lade sig overtale til at blive i Cøln; men reiste igiennem Saxen, Danmark og Norge, og kom omsider til Island

igien, hvor han blev Præst (kaldes derfor af nogle Are Præst) og giftede sig, med hvem er ubekiendt. Døde 1148. den 9 Dec. Samlede mange historiske Efterretninger om den islanske og norske Historie.

Skrifter.

Islendinga Boc. ɔ: En Bog om Island, som Theod. Thorlaksen Bisp i Skalholt først ved Trykken har udgivet, Skalholt 1688. 4.

Skal og være udgivet til Oxfort i Median Octav. uden Titul af Christen Worm, som siden blev Bisskop i Siælland, og af Borgemester And. Bussæus i Helsingøer, under Titul: Arii Thorgilsis filii cognomento Froda i. e. multiscii s. Polyhistoris Schedæ. Seu Libellus de Islandia, Islendinga-Bok dictus. Hafn. 1733. 4.

Nogle tillegge ham og Landnama-Saga, og Christendoms-Saga. (*S. Jess.*)

ARNÆSON (Jonas) Fød 1665 i Bardestrands Syssel i Island, hvor hans Fader Arne Loptson var Præst. 1685 deponerede fra Schalholts Skole, og opholdt sig 3 Aar ved Kiøbenhavns Universitet. 1692 blev Collega ved Holum Skole. 1695 Rector sammesteds. 1707 Præst til Stade i Steingrims-Fiord og kort efter Provst i Strande Syssel i Schalholdts Stift. 1720 Bisskop i Schalholt. Døde 1743. 8 Febr. Var gift med Gudrund Einars-Dotter.

Skrifter.

Calendarium, efter den nye Stil indrettet. Hol. 1706. 1707. 12.

Den liden Catechismi Forklaring. Khvn. 1722. 8.

Johan Arents Sande Christendom verteret af Hr. Thorleif Arnesen, revideret og udgivet af Jon Arnæson. ibid. 1730. 8.

Donatus, Grammatica Minor, Lexic. Grammaticale Latino Islandicum. ib. 1734. 8.

Nu-

Nucleus Latin. cum interpretatione Island. ib. 1738. 8.
Om Skriftermaal og Altergang af Dansk oversat. 1738. 12.
Rostocks Postil oversat af Hr. Einarson. ibid. 1739. 8.
Dactylismus Ecclesiasticus cum horologio Islandico. ibid. 1739. 12.
Gisle Thorlaksons Psalmebog formeret og forbedret. ibid. 1742. 8.
Lassenii Bønne-Bog oversat paa Islandsk. (*An. Tr.*)

ARNÆSON (Jonas) Studerede Jura paa Kiøbenhavns Universitet. Blev siden Sysfel-Mand i Snæfields Næs-Syssel i Island.

Skrifter.

Historisk Indledning til den gamle og nye islandske Rettergang, igiennemseet, forøget og med Anmærkninger oplyst af John Erichsen, Professor ved Sorøe Ridderlige Academie. Kbhvn. 1762. 4.

ARNDIUS (Josva) Fød i Güstrov udi Meklenborg. Hans Fader var M. Samuel Arnoldi, Superintendent og Præst der i Byen. 1653 blev Professor i Rostok, siden Hertugens første Hofprædikant. Døde 1686. I sin Ungdom opholdt han sig i mange Aar i Kiøbenhavn, informerede i Raadmand Jens Nielsen Lunds Huus, og havde megen Omgang med vore lærdeste Mænd. Imidlertid udgav han disse

Skrifter.

Judicium de lingvæ latinæ studio. Hafn. 1646. 8.
Miscellanea sacra. ibid. 1648. 8.
Genealogia Scaligerorum. ibid. 1650. 8.

ARNGRIMSON (Torchillus) Fød i Island 1629 i Medstad i Holum Stift, hvor hans Fader, den bekiendte Arngrim Jonasen, var Præst. Hans Moder var Sigrithe Bernts Datter. Var Præst til Garde Menighed paa Alftenæs.

Skrifter.

Thomas a Kempis Bog de Imitatione Christi, paa islandsk. Holum 1676. 8.

Arnisæus (Fridericus) Fød 1621 i Hillerød i Siælland. Hans Fader var Henning Arnisæus, Chr. IV. Liv-Medicus. 1653 blev Doctor Medicinæ, og practiserede med Berømmelse i Kiøbenhavn, hvor han døde 1654. d. 20 Aug.

Skrifter.

Disp. de Melancholia Hypocondriaca, Hafn. 1653. 4. (*B.. Hyp.*)

Arnisæus (Henningus) Fød i Schlanstæd ved Halberstad. Var først Doctor Medicinæ og Professor Moralium, i Frankfurt ved Odern. 1613 blev Professor Medicinæ i Helmstad. Og omsider 1620 Kong Christ. IV. Liv-Medicus. Døde 1636 i Septemb. i Friderichsborg. Gift med Anna Lund, en Enke af D. Daniel Faber, Dronning Sophies Canceller.

Skrifter.

Epitome Metaphysices, Francf. 1606. 8.

Dispp. VIII. de constitutione & partibus Metaphys. ibid. 1606 4.

Epitome doctrinæ Physicæ, ibid. 1607. 8.

De Jure Majestatis Libr. III. ibid. 1610. 4.

Diss. de Lue venerea. ibid. 1610. 4.

Observationes aliqvot Anatomicæ. ibid. 1610. 4

Vindiciæ pro Aristotele. ibid. 1611. 4.

De jure connubiorum, auctoritate Principum in Populum, it. de subjectione & exemtione Clericorum. ibid. 1612. 4.

De Republica Lib. II. ibid. 1615. 4.

Doctrina Politica. Lips. 1618. 4. & alibi.

De Partus humani legitimis terminis. Francf. 1641. 12.

De Potestate Pontificis temporali in Principes. ibid. —— 4.

De Translatione Imperii Romani. ibid. —— 4.

De

De Jure Consiliorum. — — 4.

Notæ in Logicam Crellii. Stetini 1621. 8.

Disp. de Præservatione a Peste, de Hydrope, Febri, Apoplexia & Epilepsia &c.

Epist. & judicia medica in Barthol. Cista medica Loc. 27. 28. 33. 34.

Epist. de observ. qvibusdam anatom. in Horstii observ. med. & G. Fabr. Gildani Epist.

Hans Opera Politica ere samlet udgivne. Lipsf. 1633 og Strasburg 1648. 4. II. Vol. (*B. Hyp.*)

ARNTSROP (Christian)

Skrifter.

Arithmetica eller Regnekonst. Khvn. 1758. 1761. 8.

ARREBOE (Andreas Christ. Fil.) Fød 1587 d. 2 Jan. i Ærøeskiøbing paa Ærøe, hvoraf han kaldte sig. Studerede i Kiøbenhavn, hvor han tog Magistergraden 1610, og blev Slots-Præst til Friderichsborg Slot. 1616 Sogne-Præst til Nicolai Kirke i Kiøbenhavn. 1617 Bisskop i Tronhiem. Fra hvilket Embede han 1622 ved Dom blev affat formedelst hans uordentlige og forargelige Levnet. Dog blev han siden Sogne-Præst i Wordingborg 1625. Og døde 1637 d. 7 Mart. Var i sin Tid en berømmelig Poet, som bragte den danske Poesie først i Anseelse.

Skrifter.

Relation i Vers om Christ. IV. Seier over Svensken. Khvn. 1611. 8.

Epicedium in Obitum Annæ Catharinæ, Reginæ Daniæ. Hafn. 1612. 4.

Aft-Pulver, som af alle Guds Børn bruges kan. Khvn. 1618. 12.

Davids Psalter, sangviis udsat. ibid. 1623 1627 1650 og 1664. 12.

Ligprædiken over Lisbet Rosensparre. ibid. 1627. 8.

Hexaemeron ɔ: Verdens første Uges sex Dages Gierning. ibid. 1641 og 1661. 4.

Torcular Christi ɔ: 15 Prædikener over Christi Pines, Døds og Begravelses Historie. Udgivet af hans Søn, Christen A. S. Arreboe, Præst til Nebbelund og Sindinge i Laaland. Khvn. 1670. 4.

Ossa rediviva ɔ: Propheten Ezechiels Syn i 15 Prædikener. ibid. 1680. 4.

Foruden adskillige Vers ved Leilighed udgivne, og nogle Breve, indført iblant Ol. Wormii Epist. Tom. I. (*B. Hyp. An. Cimb. Z. Th. Gr.*)

ARSLEBIUS v. AARSLEBIUS (Christianus) Fød i Jylland, var Magister, og 1691, da Borches Collegium blev indviet, holdt han, som første Inspector sammesteds, en latinsk Tale ibid. 1692 blev Sogne-Præst til Sorterup og Ottestrup Menigheder i Siælland. Døde 1726.

Skrifter.

Positiones Logicæ. S. Anno. 4.

Cimbria Romæ conciliata. Hafn. 1691. 4.

Vindiciæ Gothorum continuatæ. ibid. 1691. 4. (*Th.*)

ASCANIUS (Petrus) en Nordmand, reiste først udenlands, og blev Doctor Medicinæ. Ved sin Hiemkomst 1759 Professor Natural. & Mineralogiæ ved det Kongelige Amphitheatrum œconomico-naturale, og er et Medlem af det londonske Selskab til Manufacturers og Handelens Forbedring, samt det norske Videnskabers Societet.

Skrifter.

Oratio Panegyrica in Thalamos Frid. V. & Julianæ Mariæ, habita in Acad. Upsaliensi. Havn. 1752. 4.

Prospect d'un Ouvrage intitule Icones rerum naturalium. ibid. 1766.

X. Fi-

X Figures illuminées a l'Histoire naturelle. ibid. 1767. Fol.
Aphis Populi tremulæ abdomine ecorni descripta. vid. Continuat. Act. Med. Hafn. p. 127.

ASLACUS (Conradus) Dan. Cort Axelsen eller Aslaksen. Fød 1564 d. 28 Jun. i Bergen i Norge af borgerlig Stand. Hans Fader var Axel Mogensen, hans Moder Kirsten Jacobs Dotter. Gik først i Skole i Bergen, siden i Malmøe paa 5½ Aars Tid, hvorfra han deponerede ved Kiøbenhavns Universitet 1584. 1590 antog Thygge Brahe ham i sit Huus paa Hveen. 1593 reiste han udenlands, og efter 6 Aars Forløb kom hiem 1599. Aaret derefter 1600 blev Professor Lingvæ Latinæ i Kiøbenhavn. 1602 Professor Lingvæ Græcæ & Hebrææ. 1607 Professor og Doctor Theologiæ. Blev siden indviklet i en Slags Uenighed med D. Ct. H. Resen i Anledning af den bekiendte Mag. Oluf Coccii Sag. Døde 1624 d. 7 Febr. Var gift med Barbara Olufs Dotter, en Dotter af Borgemester Oluf Mortensen i Kiøbenhavn.

Skrifter.

De Natura Cœli triplicis. Sigenæ Nassov. 1597. 8.
Disp. de Ortu & occasu siderum poetico. Hafn. 1603. 4.
Theses de artis & Philosophiæ definitione ac distributione. ibid. 1605. 4.
Dispp. III. de Mundo. Hafn. 1605. 4. seqv.
Grammat. Hebr. Libr. II. cum Analysi Grammat. Psalm. 25. Hafn. 1606 & 1608. 8.
De Sacra Scriptura & Dei cognitione. ibid. 1608. 4. & 1646. 12.
Theses Theolog. de SS. perfectione & traditionibus non scriptis. ibid. 1607. 4. Sub præsidio P. Winstrupii. Hafn. 1616. 1617. 1618. 4. Dispp. III.

De Persona & officio Christi Θεανθρώπου. ibid 1619. 8. Dispp. III.

De Immanuele nostro Jesu Christo. Francf. 1620. 8. Hafn. 1622. 4. Og paa Dansk. Khvn. — — 8.

Orationum & Sacrarum Homiliarum Decas una de SS. præstantia. Pœna impii. Christi beneficiis ergo pios. Admirabili Dei nomine. Tribus magni Dei Ministeriis. De triplici Paradiso. Totidem Infernis. Lectione Poetarum & potiss. Terentiana. Anima Mundi & Canone S. Script., editæ una cum Tych. Brahei Oratione. Hafn. 1610. 8.

En nyttig Underviisning om Udvælgelsen. Khvn. 1613. 8.

Betænkning om Exorcismo i Daaben. Indført i Bangs Samlinger. Tom. I. p. 345.

De dicendi & differendi ratione, Libr. III. ibid. 1612. 4.

Physica & Ethica Mosaica. Hanow. 1613. 8.

Dispp. II. de libero hominis arbitrio. Hafn. 1612 & 1613. 4.

Dispp. III. de peccato. ibid. 1614 & 1615. 4.

Orat. in obitum Christ. Friis de Borreby. ibid. 1616. 4.

Dispp. III. de Verbo Dei, Religionis Christianæ Articulo primo. Hafn. 1617. 8.

Dispp. VI. de Deo, Religionis Christianæ Articulo secundo. ibid. 1617. 1618. 8. Disse 9 Disputatser er siden samlet oplagt.

Disp. de causa peccati. ibid. 1620. 4.

Oratio de statu Religionis in Dania ab An. 1517 ad An. 1621 cum 100 annorum chronologia. Hafn. 1621. 4. Samme er og udgivet paa Dansk og paa Tydsk. ibid. 1622. 4.

Disp. de statu Christi ante & in incarnatione. Hafn. 1622. 4.

Dispp. II. de passione & morte Christi. ibid. 1623. 4.

Dispp. III. de Creatione. ibid. 1609 - 1611. 4. (*W. B. Hyp. An. R.*)

Aslovius (Trugillus Nicolai) Fød i den gamle Opsløe Bye 1594 ved Mikels Dags Tider. Hans Fader var Niels Truelsen, Borger og Handelsmand sammesteds. Hans Moder Birte Olufs Dotter. 1612, da Pesten grasserede i Opsløe, blev han sat i den latinske Skole sammesteds under Rector Mag. Christopher Hiort. Men som han blev besmittet af Pesten, maatte han blive Vinteren over fra Skolen, til Foraaret, da han fortsatte sine Studeringer. 1613 blev dimitteret fra samme Skole til Academiet af da værende Rector Mag. Oluf Boesen. 1617 blev kaldet til Rector i Helsingborg. Dog kom han ikke til det Embede, siden han strax samme Aar blev af Hr. Jörgen Lunge til Odden D. R. R. og Hovedsmand paa Bahuus, kaldet til at være Slots-Prædikant paa Elsborg Slot. 1619, da Elsborg igien var cederet til de Svenske, blev han kaldet til Canonicus og Rector ved Opsløe Dom-Skole, tog derpaa 1621 Magister-Graden. 1630 blev Sogne-Præst til Ullensager Præstegield i Øvre Rommeriges Provstie. 1641 blev Sogne-Præst i Christiania. 1647 Provst i Bragnæs Provstie. Døde 1669. Han var to Gange gift, 1. med Barbara Kraft, en Dotter af Mag. Hans Kraft, Canik i Roeskilde, 2. med Anna Bundzar.

Skrifter.

Stephanoma Parnassion s. Epigrammata ad D. J. P. Resenium, & M. C. Brochmannum, mitra Theologica ornandum. Hafn. 1615. 4.

Corona Olympica ad Olaum Boetium summos in Philosophia honores capessentem. ibid. 1615. 4.

Prosodia Græca. ibid. 1625. 8.

Salve Noricum ad Frid. III. Christian. 1648. Fol. (*B. Th*)

Asminderodensis (Petrus Joh.) Var Rector i Roeskilde Skole fra 1580 til 1592.

Skrifter.

Verus Thesaurus, sive summum bonum: Das ist wahrer Schatz und höchstes Gut, wornach aller Christen Hertz und Muth einig und allein mus stehen. Aus dem LXXIII. Psalme. Lübek 1642. 8. (*B. Limb.*)

BACHKEGER (Johan Severini)

Skrifter.

Franske Samtaler. Khvn. 1663. 8.

D. Matras franske Grammatica fordansket. ibid. 1663. 8. (*Bib.*)

BACHMEISTER (Lucas) fød i Lyneborg 1530. 18 October, frequenterede Skolen sammesteds fra sit 7de Aar. Reiste derefter til Hamborg og Wittenberg, hvorfra han 1552 blev kaldet af Kong Christian III her ind for at informere Prinds Magnus og Johannes. Efter 3 Aars Forløb drog han til Wittenberg igien. Men blev 1559 atter indkaldet af Christian III. Enke-Dronning Dorothea til at være hendes Hof-Prædikant. Men som han erfarede Hoffinderness hemmelige Misgunst, fordi han frit lastede de i Svang gaaende Synder, tog han sin Afskeed 1562, og drog til Rostok, hvor han strax blev Professor Theologiæ og Præst til Mariæ Kirke, og siden 1592 Superintendent. Døde 1608. 9 Jul. Var gift med Johanne Bording, den Kongl. Liv-Medici Doct. Jacob Bordings Dotter.

Skrifter.

Formæ Precationum. Witteb. 1559 og 1588. 8.

De modo recte & utiliter concionandi. Rostoc. 1570 8.

Historia Passionis, mortis & resurrectionis Jesu Christi. Rost. 1557. Magd. 1581. 8.

Explicatio Threnorum Jeremiæ. Rost. 1603. 8.

Explicatio Typorum V. T. ibid. 1603. 8.

Des-

Desuden adskillige Disputatser og Liig-Prædikener &c. vid. Möller. Cimb. Lit. Tom. II. p. 49. (Z.)

BACHSTRÖM (Johannes Fridericus) Ravicensis Polonus. Blev 1723 Doctor Medicinæ paa Kiøbenhavns Academie.

Skrifter.

Disp. inaug. de plica Polonica. Hafn. 1723. 4.

BADEN (Jacobus) Fød i Holbek i Siælland. Hans Fader Mag. Torkild Baden var Rector, hans Moder Karen Lachman. Var i sin Tid Alumnus paa Borkes Collegium. Blev derefter Magister og Rector ved Wordingborgs Skole. Gift med Else Jacobine From. Døde 1738.

Skrifter.

Dispp. de IV. Lingvæ latinæ ætatibus. Hafn. 1726. 4.
—— eadem continuata. ib. 1727. 4.

BADEN (Jacobus) Fød i Wordingborg 1735. Hans Fader var Mag. Jacob Baden, Rector ved den latinske Skole sammesteds, hans Moder Else Jacobine From. Deponerede Aar 1750 fra Wordingborg Skole, og efterat han havde overstaaet saavel den philosophiske som theologiske Examen cum laude, blev han, som en Paarørende af Sal. Frue Elertzen udnævnt til Medlem af Collegio Elersiano. Aar 1756 kom han til at nyde det elersianske Reise-Stipendium, drog til Universitetet Göttingen, hvor han opholdt sig i 3 Aar, indtil 1759, da han ved nye Understøttelse af det Brochmanske Stipendium begav sig til Leipzig, hvor han af det philosophiske Facultet blev indbudet til at tage Magister-Graden, hvilken han dog afbad sig. Aar 1760 kom tilbage til Kiøbenhavn og begyndte at holde offentlige Forelæsninger i de skiønne Videnskaber og det tydske Sprog. 1761 blev Magister. 1762 Rector ved det Kongl. Pædagogium i Altona, hvilket Embede han følgende Aar tiltraadte. Han forblev da i Altona til 1766, da han blev beskikket til Conrector og Rector Designatus ved Helsingøers la-

tinske Skole. Aaret derefter blev han udvalt til Medlem af Selskabet til de skiønne Videnskabers Forfremmelse i Kiøbenhavn. Er gift med Sophie Lovise Charlotte von Klénow.

Skrifter.

Hvad Ære et Folk kan have af at dyrke de skiønne Videnskaber. Er et Indbydelses Skrift til hans offentlige Forelæsninger. Khvn. 1760. 8.

Gellerts Lære-Vers 1. Menneske Vennen, 2. Ære og Rigdom, 3 Hovmod. Paa Dansk oversat. ibid. 1761. 8.

Gellerts Breve, tillige med en practisk Afhandling om den gode Smag i Breve, oversat. ibid. 1762. 8.

Nogle Stykker i Ugebladet, den Patriotiske Tilskuer, mærkede med B. * *.

De eo quod leve est in Laude Præceptoris, Prolusio. Alton. 1764. 4.

Gedancken von dem wahren Werthe der Griechischen und Lateinischen Sprache, und wie solche auf den Schulen zu erlernen. Hamb. 1764. 8.

J. S. Snedorfs Briefe über verschiedene Gegenstände, aus dem Dänischen übersetzt. Koph. und Leipz. 1764. 8.

Wie weit ein Gelehrter Ursache habe die Aufnahme der Städte zu wünschen, bey Gelegenheit des Jubelfestes der Stadt Altona. Alt. 1764. 8.

Grædske Grammatik tillige med en liden Chrestomathie. Khvn. 1764. 8.

Dito paa Tydsk. Koph. 1768. 8.

Ingenium & Ars Cyropædiæ. Prolusio. Hamb. 1765. 4.

De Perfecto Theologo ad Joh. Andr. Cramerum. Hamb. 1765. 4.

Xenophons Cyropædie oversat af det Grædske. ibid. 1766.

Forsøg til en Oversættelse af Tacitus, tillige med en Afhandling om Sprogets Berigelse, ved nye Ord og Vendinger, Khvn. 1766. 8.

Deruden adskillige Disputatser og Liig-Prædikener &c. vid. Möller. Cimb. Lit. Tom. II. p. 49. (Z.)

BACHSTRÖM (Johannes Fridericus) Ravicensis Polonus. Blev 1723 Doctor Medicinæ paa Kiøbenhavns Academie.

Skrifter.

Disp. inaug. de plica Polonica. Hafn. 1723. 4.

BADEN (Jacobus) Fød i Holbek i Siælland. Hans Fader Mag. Torkild Baden var Rector, hans Moder Karen Lackman. Var i sin Tid Alumnus paa Borkes Collegium. Blev derefter Magister og Rector ved Wordingborgs Skole. Gift med Else Jacobine From. Døde 1738.

Skrifter.

Dispp. de IV. Lingvæ latinæ ætatibus. Hafn. 1726. 4.
— — eadem continuata. ib. 1727. 4.

BADEN (Jacobus) Fød i Wordingborg 1735. Hans Fader var Mag. Jacob Baden, Rector ved den latinske Skole sammesteds, hans Moder Else Jacobine From. Deponerede Aar 1750 fra Wordingborg Skole, og efterat han havde overstaaet saavel den philosophiske som theologiske Examen cum laude, blev han, som en Paarørende af Sal. Frue Elertzen udnævnt til Medlem af Collegio Elersiano. Aar 1756 kom han til at nyde det elersianske Reise-Stipendium, drog til Universitetet Göttingen, hvor han opholdt sig i 3 Aar, indtil 1759, da han ved nye Understøttelse af det Brochmanske Stipendium begav sig til Leipzig, hvor han af det philosophiske Facultet blev indbudet til at tage Magister-Graden, hvilken han dog afbad sig. Aar 1760 kom tilbage til Kiøbenhavn og begyndte at holde offentlige Forelæsninger i de skiønne Videnskaber og det tydske Sprog. 1761 blev Magister. 1762 Rector ved det Kongl. Pædagogium i Altona, hvilket Embede han følgende Aar tiltraadte. Han forblev da i Altona til 1766, da han blev beskikket til Conrector og Rector Designatus ved Helsingørs latinske

BADEN (Torchillus) Fød 1668 13 April i Hersleb i Skaane, hvor hans Fader M. Jacob Baden den Tid var Præst, som siden blev forflyttet til Landskrone, og omsider til Holbek i Siælland, hvor han døde som Sogne-Præst og Provst i Mehrløse Herred. Hans Moder var Dorothe Halse, en Dotter af Peder Halse, Tolder i Skeen i Norge. Efter nogle Aars Skolegang i Landskrone, fulgte han med Forældrene til Holbek, og blev sat i Holbeks Skole, hvorfra han deponerede Aar 1686. Efter udstandne Examina Academica reiste han til Holbek igien, og 1693 af Bisp Bagger blev beskikket til at forrette Rectors Embede sammesteds, i Mag. Henric Goskes Fraværelse. Følgende Aar 1694 blev han virkelig Rector ved Holbek Skole og tog Magister-Graden. Døde i samme Embede 1732. 9 Jul. Var gift med Karen Lachmand, en Dotter af Lyder Lachmand Tolder ved Iisefiorden. Han efterlod sig en eeneste Søn Mag. Jacob Baden, som var Rector i Wordingborg.

Skrifter.

Roma Danica. Hafn. 1699. 8.
Parentalia Grammatica. ibid. 1715. 8.
Condimenta latinitatis. ibid. 1717. 8.
Tids Register over Biskopperne i Siællands Stift. Kbhvn. 1720. 8.
Foruden en Mængde utrykte Skrifter, meest af philologisk Indhold, som endnu ere hos hans Descendenter. (*Pr. Th.*)

Disse lærde BADENERS Genealogie er saaledes:

ERNST VON BADEN.
Borgemester i Horsens og Toldforvalter i Nørre-Jylland.

JACOB BADEN Sogne-Præst i Holbek.	LAUR. VON BADEN Præst i Stoubye.

THOR-

Thorkild Baden
Rector i Holbek.

Jacob Baden
Rectör i Wordingborg.

Jacob Baden
Rect. design. i Helsingøer.

BAGGÆUS (Fridericus Nicolai) Marstrando Norvegus. Var Magister, og studerede nogen Tid paa Academiet til Wittenberg.

Skrifter.

Historia Symboli Apostolici. Witeb. 1668. 4.

BAGGER (Christianus) fød i Kiøbenhavn 1692. Hans Fader var D. Hans Bagger Bisskop over Siællands Stift, hans Moder Söster Svane, Erke-Bisskop Svanes Dotter. 1703 blev han sat i Sorøe Skole, hvorfra han 1709 blev dimitteret til Academiet. 1712 fik han Sted paa Collegium Mediceum. 1715 begav han sig Udenlands, og imidlertid blev Professor Designatus. 1720 kom hiem fra sin Udenlands Reise og blev Professor. Mathem. inferior. ordinarius. 1722 Professor Logices. Siden Professor Juris. 1729 Assessor i Hoieste-Ret. 1733 Justits-Raad. 1736 Doctor Juris bullatus. 1738 Stiftamtmand i Bergen, hvor han døde 1741. 13 Apr. Var gift med Maria Elisabeth Müller.

Skrifter.

Disp. de Therapeutis apud Philonem Judæum in libro de vita contemplativa. Hafn. 1712. 4.

—— de Creophagia ante Diluvium licita. ibid. 1714. 4.

—— de Epulis feralibus veterum Ebræorum. ib. 1714. 4. (*Tb*)

BAGGER (Fridericus) Birke-Dommer ved Friherskabet Brahetrolleborg og Forpagter ved Brendegaard i Fyen.

Skrifter.

Maade hvorledes man med samme Plov og Beester kan pløie smalle Furer. Indført i Oeconomiske Magazin Tom. 3. p. 333.

BAGGER (Jacobus) deponerede omtrent 1735. 1740 blev Decanus paa Communitetet. Siden Sogne-Præst til Eschamstrup og Frydendal i Siælland. Gift med Cathrine Hedevig von Aspern.

Skrifter.

Disp. de Clientis & Patronis apud Romanos. Hafn. 1738. 4.

Disp. de Mendacii & æqvivocationum deliberatarum convenientia. ibid. 1739. 4.

Jubel-Prædiken Khvn. 1750. 4.

BAGGER (Johannes) Fød 1646. 23 Aug. i Lund i Skaane, hvor hans Fader Mag. Oluf Bagger var Lector og siden Professor Theologiæ, hans Moder var Marie Laurids Dotter. 1656 blev han sat i Lund Skole, og 1663 deponerede han ved Academiet sammesteds. Reiste derpaa en kort Tid udenlands og kom til Kiøbenhavn, hvor han 1665 laae paa Regentzen, blev Decanus ved Communitetet og nod Sted paa Walkendorphs Collegium. 1666 reiste han atter ud, og ved sin Hiemkomst 1669 tog Magister-Graden i Lund, og blev beskikket til Professor Philosophiæ og Conrector Scholæ sammesteds. 1672 giorde han tredie udenlandske Reise til Engeland, hvorfra han kom tilbage 1674, da han strax derpaa i April blev kaldet af Kong Christ. V. til Sogne-Præst ved vor Frue Kirke i Kiøbenhavn. 1675 blev Doctor Theologiæ og Biskop i Siællands Stift, da han ikkun var 29 Aar gammel. Døde 1693. 30 August. Var 2 gange Gift. 1. med Magrete Schumacher, som var Mag. Jacob Fabers Enke og Griffenfelds Søster. 2. Söster Svane Erke-Biskopens Dotter, og Cancellie Raad Walthers Enke.

THORKILD BADEN
Rector i Holbek.

JACOB BADEN
Rector i Wordingborg.

JACOB BADEN
Rect. design. i Helsingøer.

BAGGÆUS (Fridericus Nicolai) Marstrando Norvagus. Var Magister, og studerede nogen Tid paa Academiet til Wittenberg.

Skrifter.

Historia Symboli Apostolici. Witeb. 1668. 4.

BAGGER (Christianus) fød i Kiøbenhavn 1692. Hans Fader var D. Hans Bagger Bisskop over Siællands Stift, hans Moder Söster Svane, Erke-Bisskop Svanes Dotter. 1703 blev han sat i Sorøe Skole, hvorfra han 1709 blev dimitteret til Academiet. 1712 fik han Sted paa Collegium Mediceum. 1715 begav han sig Udenlands, og imidlertid blev Professor Designatus. 1720 kom hiem fra sin Udenlands Reise og blev Professor. Mathem. inferior. ordinarius. 1722 Professor Logices. Siden Professor Juris. 1729 Assessor i Høieste-Ret. 1733 Justits-Raad. 1736 Doctor Juris bullatus. 1738 Stiftamtmand i Bergen, hvor han døde 1741. 13 Apr. Var gift med Maria Elisabeth Müller.

Skrifter.

Disp. de Therapeutis apud Philonem Judæum in libro de vita contemplativa. Hafn. 1712. 4.
—— de C e phagia ante Diluvium licita. ibid. 1714. 4.
—— de Ep i. feralibus veterum Ebræorum. ib. 1714. 4. (*Tb*)

BAGGER (Fridericus) Birke-Dommer ved Friherskabet Brahetrolleborg og Forpagter ved Brendegaard i Fyen.

Diss. de genuino sensu dicti 1 Joh. V. 16. Hafn. 1766. 4.
Disp. Objectum Voluntatis Dei liberæ esse possibile. ibid. 1765. 4.
De causis præcipuis errorum in Religione. Lipſ. 1768. 4.
En Disputatz holden i Leipzig under Ernesti Præsidio.

BALLE (Thomas)

Skrifter.

Marcus Gioes Beretning og Tale om Elefant-Ordenen paa nye udgiven. Kbhn. 1760. 4.
Oeconomiske Tanker om Island. Kbhn. 1760. 8.

BALLING (Emanuel) Fød 1733. 13 December i Præstøe i Siælland. Hans Fader var Jörgen Balling, Kiøbmand sammesteds, Hans Moder Bolette Cathrine Amons. Han mistede begge disse sine Forældre i sin spæde Barndom, blev siden i sin første Ungdom ved Fremmedes Hielp oplært ved Pennen, hvorved han har fremdraget sin Tid, indtil han 1763 satte sig ned som Borger og Brygger i Helsingøer, og indlod sig samme Aar i Ægteskab med Mette Marie Enghavn. 1767 anlagde et Bogtrykkerie sammesteds med Kongelig Privilegium, og 1768 tillige et Addresse-Contoir. Udi hans ommeldte Bogtrykkerie ere følgende af ham oversatte og udgivne Skrifter trykte.

Skrifter.

Forsøg til en Oversættelse af Edward Youngs Natte-Tanker. Helsingøer 1768. 8.
Tanker ved Kongens Hiemkomst fra sine udenlandske Reiser. i Poetie. Helsingøer 1769. 4.
Forsøg til en Oversættelse af Edward Youngs yderste Dag.
Dito Religiones Magt eller den seiervundne Kierlighed.
Dito Paraphrase over Jobs Bog. Alle tre i een Samling. Helsingøer 1770. 8.

BALLING (Janus)

Skrif-

Skrifter.

Lykkelige Cimbrien. — — 1761. 8.

BALSLEV Christophorus Petri) Fød i Odense 1628. 16 Jan. Faderen Peder Rasmussen, Regiments- og Stifts-Skriver. Moderen Karen Bruun. 1647 deponerede fra Odense Gymnasio. Reiste to Gange udenlands. 1658 creeret Doctor Medicinæ til Utrecht. Var siden Assessor i Cancellie-Collegio og Eier af Fraudegaard. Døde 1693 6 Sept. Gift med Karen Riisbrich, Borgemester Thomas Brodersen Riisbrichs Dotter, og D. Steph. Rams Enke.

Skrifter.

Disp. de Nephritide, Ultraj. 1658. 4.

BALSLEV (Erasmus) Fød i Odense 1719 16 Sept. Hans Fader var Mag. Jens Rasmusen Balslev, Sognepræst for Tommerup og Brylle Menigheder i Fyen. Hans Moder Marie Sophie Luja, en Dotter af Professor Laurids Luja i Odense. Efter nogle Aars privat Information blev han 1734 sat paa Odense Gymnasium, hvorfra han 1736 til Academiet blev demitteret. Efter udstandne Examina fik han Aar 1744 Vente-Brev paa hans Faders Kald, og uden Ordination blev i hans Faders Huus, for at være ham behielpelig med Prædiken, indtil 1747, da han blev kaldet til Sogne-Præst for Almind og Siørslev Menigheder i Aarhuus Stift, hvilket Embede han forestod til 1754, da hans Faders Alderdom og Svaghed saaledes tiltog, at han maatte drage over til ham for at hielpe ham, og modtage Tommerup og Brylle Kald, som han havde Vente Brev paa. Han er gift med Cathrine Marie Juel, en Dotter af Hans Christensen Juel til Torrestrup.

Skrifter.

Prædiken paa Trinitatis Søndag. Khvn. 1760. 8.

— — — paa 1ste Søndag efter Trinitatis. ibid. 1761. 8.

— — — paa 24de Søndag efter Trinitatis. ibid. 1764. 8.

Prædiken paa 8de Søndag efter Trinitatis. ibid. 1765. 8.
— — — paa 7de Søndag efter Trinitatis. ibid. 1766. 8.

BANKE (Magnus) Sogne-Præst til St. Ibs Kirke paa Bornholm.

Skrifter.

Alle Søndages og Fæsters Evangelier udi Riim, sangviis udsatte, med Doctor Poul Madsens Fortale. Kbhvn. 1586. 8. (*Bib. Br.*)

BANG (Canutus Sevaldi) Fød i Christiania 1633. Hans Fader var Mag. Sevald Thomsen, Canonicus i Christiania. Hans Farfader Hr. Thomas Laugesen, Sogne-Præst paa Toten, og siden i Christiania. Deponerede fra Sorøe Skole. 1662 blev Sogne-Præst til Toten i Aggershuus Stift, dog med megen Vanskelighed, da 6 Capellaner, som vare Competenter, beskyldte baade Sogne-Mændene og Provsten for ulovlig Omgang ved Vocationen: men hans Kaldsbrev blev ikke desmindre som lovligt af Kongen confirmeret, hvorom de klagende Præster af Provsten blev underrettet i et Brev, hvis Overskrift var denne:

Nobilissimi Viri
Cœlestis, si non Totensis, Cathedræ Candidati!

Han havde siden mange Efterstræbere, var en brav og nidkiær Mand i sit Embede, skiønt noget for hidsig. Var gift med Inger Thomas Dotter Blix, af gammel norsk Adel, ligesom han og selv nedstammede fra en gammel norsk adelig Familie, nemlig Gyldenaare.

Skrifter.

En nye Psalme-Bog for Guds Børn i Totens Menighed. Kbhvn. 1679. 8.

Den Pærsekarret trædende Jesus. ibid. 1679. 8.

Den søde og velsmagende Catechismi Brøst-Mælk. ibid. 1681. 8.

Bang (Carolus Georgius) Fød til Ystad i Skaane. Blev Philosophiæ Magister. Reiste udenlands med Christopher Ulfeld til Svenstrop, og opholdt sig nogle Aar i Wittenberg.

Skrifter.

Μέλος ἐπαινετικὸν in honorem resurrectionis Christi ad Canonicos lundenses. Witteb. 1596.

Oratio de Calumnia. ibid. 1596. 4.

Compendium Scientiæ naturalis. ibid. 1599. 4.

Epitome Scientiæ moralis. ibid. 1599. 8. (*Bib.*)

Bang (Christianus Stephani) Fød 1580 i Opslo (Andre sige Aalborg.) 1614 blev Capellan i Solum i Neder-Tellemarkens Provstie i Aggershuus Stift. 1621 Sogne-Præst i Rommedal paa Hedemarken. For Alderdoms og Skrøbeligheds Skyld maatte han 1657 forlade sit Kald, og drog til Christiania, hvor han døde i Opsloe Hospital i Armod 1678 i sin Alders 98de og Embedes 64de Aar, skiønt han selv havde givet 400 Rdlr. til de Fattige i Rommedal, hvilket Legatum endnu er ved Magt. Han lod fra Tydskland forskrive den første Bogtrykker til Christiania, navnlig Valentin Kuhn, for at see en Deel af sine sidste Bøger ved Trykken befordret.

Skrifter.

Rosa Pœnitentialis biblica ɔ: Bibelsk Poenitens Rose. Kbhn. 1639. 8.

Circulus septimanæ ɔ: Ugens Circul, indeholdende adskillige gudelige Materier og Bønner til hver Dag i Ugen. ibid. 1639. 8.

D. Morten Luthers Catechismus udi Spørsmaal, Summarier og Udlæggelser, item Tavler, Riim og hele Prædikener ꝛc. forklaret. Christiania 1650 - 1662 i 10 Tomer 4.

Sørge-Prædiken over Prinds Christ. V. Christ. 1650. 4.

Christia-

Prædiken paa 8de Søndag efter Trinitatis. ibid. 1765. 8.
— — — paa 7de Søndag efter Trinitatis. ibid. 1766. 8.

BANKE (Magnus) Sogne-Præst til St. Ibs Kirke paa Bornholm.

Skrifter.

Alle Søndages og Fæsters Evangelier udi Riim, sangviis udsatte, med Doctor Poul Madsens Fortale. Khvn. 1586. 8. (*Bib. Br.*)

BANG (Canutus Sevaldi) Fød i Christiania 1633. Hans Fader var Mag. Sevald Thomsen, Canonicus i Christiania. Hans Farfader Hr. Thomas Laugesen, Sogne-Præst paa Toten, og siden i Christiania. Deponerede fra Sorøe Skole. 1662 blev Sogne-Præst til Toten i Aggershuus Stift, dog med megen Vanskelighed, da 6 Capellaner, som vare Competenter, beskyldte baade Sogne-Mændene og Provsten for ulovlig Omgang ved Vocationen: men hans Kaldsbrev blev ikke desmindre som lovligt af Kongen confirmeret, hvorom de klagende Præster af Provsten blev underrettet i et Brev, hvis Overskrift var denne:

Nobilissimi Viri
Cœlestis, si non Totensis, Cathedræ Candidati!

Han havde siden mange Efterstræbere, var en brav og nidkiær Mand i sit Embede, skiønt noget for hidsig. Var gift med Inger Thomas Dotter Blix, af gammel norsk Adel, ligesom han og selv nedstammede fra en gammel norsk adelig Familie, nemlig Gyldenaare.

Skrifter.

En nye Psalme-Bog for Guds Børn i Totens Menighed. Khvn. 1679. 8.
Den Pærsekarret trædende Jesus. ibid. 1679. 8.
Den søde og velsmagende Catechismi Brøst-Mælk. ibid. 1681. 8.

Bang (Carolus Georgius) Fød til Ystad i Skaane. Blev Philosophiæ Magister. Reiste udenlands med Christopher Ulfeld til Svenstrop, og opholdt sig nogle Aar i Wittenberg.

Skrifter.

Μέλος ἐπαινετικὸν in honorem resurrectionis Christi ad Canonicos lundenses. Witteb. 1596.

Oratio de Calumnia. ibid. 1596. 4.

Compendium Scientiæ naturalis. ibid. 1599. 4.

Epitome Scientiæ moralis. ibid. 1599. 8. (*Bib.*)

Bang (Christianus Stephani) Fød 1580 i Opslo (Andre sige Aalborg.) 1614 blev Capellan i Solum i Neder-Tellemarkens Provstie i Aggershuus Stift. 1621 Sogne-Præst i Rommedal paa Hedemarken. For Alderdoms og Skrøbeligheds Skyld maatte han 1657 forlade sit Kald, og drog til Christiania, hvor han døde i Opsloe Hospital i Armod 1678 i sin Alders 98de og Embedes 64de Aar, skiønt han selv havde givet 400 Rdlr. til de Fattige i Rommedal, hvilket Legatum endnu er ved Magt. Han lod fra Tydskland forskrive den første Bogtrykker til Christiania, navnlig Valentin Kuhn, for at see en Deel af sine sidste Bøger ved Trykken befordret.

Skrifter.

Rosa Pœnitentialis biblica ɔ: Bibelsk Poenitens Rose. Khvn. 1639. 8.

Circulus septimanæ ɔ: Ugens Circul, indeholdende adskillige gudelige Materier og Bønner til hver Dag i Ugen. ibid. 1639. 8.

D. Morten Luthers Catechismus udi Spørsmaal, Summarier og Udlæggelser, item Tavler, Riim og hele Prædikener &c. forklaret. Christiania 1650-1662 i 10 Tomer 4.

Sorge-Prædiken over Prinds Christ. V. Christ. 1650. 4.

Christia-

Christianiæ Stads Beskrivelse. ibid. 1651. 4. (*B. Hyp. Th. S. Bib. Br. Tr.*)

BANG (Cladius) Fød i Bogense i Fyen, var Præst et Sted i Jylland, men forlod sit Kald, og anvendte sin Tid paa den danske Poesie, og skrev adskillige Vers under Navn af *Dorus*. Døde pludselig 1683 i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Dori Frydesang over den gyldne Fred, givet med Prinsesse Charlotta Amalia. Khvn. 1667. 4.

— — Betænkning over det Skib Oldenborgs lykkelige Hiemkomst fra Bantam. Khvn. 1675. 4. (*Bib.*)

BANG (Hans) Sogne-Præst til Vang og Torup, og Provst i Hundborg Herred udi Thye.

Skrifter.

Fortale til sin Svigerfaders Mads Pedersen Rostoks Huus- og Reise-Postil, hvilken han efter hans Død med Forbedringer har udgivet, trykt i Kiøbenhavn adskillige Gange, først in 8vo, siden in 4to.

BANG (Janus Thomæ) Fød i Kiøbenhavn. Hans Fader var den berømmelige Professor Thomas Bang, hans Moder Else Bartsker. Deponerede 1666. 1673 blev Capellan paa Christianshavn, siden Sogne-Præst til Slagslunde og Gangløse i Siælland. 1695 forfløttet til Steenløse ibid. Var gift med Maren Gerner, en Dotter af Bispop Henric Gerner.

Skrifter.

Lutherus Sexti partitus ɔ: Doct. Luthers Herkomstes, Fødsels, Optugtelses, Lærdoms, Modgangs og Endeligts Beskrivelse. Khvn. 1690. 8.

Passions Tanker. Khvn 1691. 4.

BANG (Janus) Studiosus Medicinæ & Architecturæ. Fød i Kiøbenhavn. Hans Fader var Kammerraad og Renteskriver Jens Bang.

Skrif-

Skrifter.

Disp. de Hominis proportione. Hafn. 1762.

Theses obstetriciæ. ibid. 1764. 8.

Afhandling om Snorlivets Nytte og Misbrug. Khvn. 1767. 8.

BANG (Johannes) Fød i Middelfart. Hans Fader var Henric Bang, Borgemester sammesteds. Reiste udenlands med Otte Brahe, Hr. Axel Brahes Søn til Elved, og opholdt sig til Herborn, Strasborg, Genewe, Lyon, Orleans og Paris i nogle Aar. 1580 blev Rector i Odense Skole. 1600 Sogne-Præst til Hellig Geistes Kirke i Kiøbenhavn. 1616 Provst paa Samsøe og Sogne-Præst til Bedser og Onsberg. Døde 1620. War gift med Margrete Bartholin, en Dotter af den bekiendte Iver Bartholin.

Skrifter.

En liden Krigs-Sang og Bøn. Khvn. 1611. 8. Findes og i Cassubens fuldkomne Psalme-Bog.

Lig-Prædiker over Otto Brahe. Khvn. 1612. 8.

— — — over Steen Rosensparre. ibid. 1612. 8.

Denne er og oversat paa Tydsk af M. J. K. F. Kopenh. 1612. 8.

— — — over Henric Gioe. ibid. 1611. 8. (P. Bib. Br.)

BANG (Johannes Otto) Fød 1712. 19 Sept. i Hillerød ved Friderichsborg, hvor hans Fader Hans Bang var Postmester og Hospitals Forstander. Hans Moder var Anne Kirstine Bording. 1731 deponerede fra Friderichsborg Skole. Nogle Aar derefter blev Decanus paa Klosteret og Medlem paa Walkendorfs Collegium. 1738 reiste udenlands til Halle paa Kongelig Stipendium. 1740 kom hiem, og blev Informator hos Cadetterne. 1746 Provst ved det Kongelige Communitet. 1748 Magister. 1752 Licentiatus Theologiæ, og samme Aar Doctor Theologiæ. 1754 Professor Theologiæ ordinarius. Døde 1764. 31 Octob. ugift.

Skrifter.

Theses miscellaneæ. Hafn. 1733 & 1734. 4.

Disp. de Logica, Lima judicii. ibid. 1734. 4.

— — de rationibus, cur Jeremias loco Zachariæ Matth. 27 v. 9. citatur ibid. 1737. 4.

— — de tutissima explicatione Matth. 25. v. 9. ibid. 1738. 4.

— — Introductio in Explicationem Epistolæ Judæ. Part. I. Hafn. 1752. Part. II. 1757. 4.

— — Historia critica Theologiæ Systematicæ. Part. I. ibid. 1758. 4. (*Pr.*)

Bang (Marcus Fridericus) Fød i Nestved. 1740 blev residerende Capellan til Domkirken i Tronhiem, siden Medlem i det Kongelige norske Videnskabers Selskab. 1769 beskikket som succederende Stifts og Dom-Provst, og Sogne-Præst til Domkirken i Tronhiem. Har været gift med Ellen Susanna Hagerup, en Dotter af Biskop Hagerup i Tronhiem. Siden med . . . . Castensen.

Skrifter.

To Jubel-Prædikener. Khvn. 1749. 4.

Kærrighed, oversat af Gellerts Fabler. Tronh. 1758. 8.

Tale, holden ved en Slaves Døbe-Act. ibid. 1760. 8.

Offentlige Taler over Aften-Sangs Texterne. ibid. 1767. 4.

Bang (Nicolaus) Fød 1614. 3 Aug. i Klinte i Fyen, hvor hans Fader Hr. Hans Bang var Præst. 1632 deponerede fra Odense Skole. Reiste nogen Tid udenlands. Blev derefter Sogne-Præst til Dalum og Sanderum i Fyen. 1663 Bisp i samme Stift. 1668 Doctor Theologiæ bullatus. Døde 1676. 17 Octob.

Skrifter.

Oratio Græca de Historia. Franeqv. 1638. 4.

Liig-Prædiken over Christopher Urne. Khvn. 1665. 4.

— — — over Marcus Rothsteen. ibid. 1672. 4. (*An. Bib. Br. B. Hyp.*)

BANG Nicolaus F.) Som Student informerede i et fornemme Borger-Huus i Kiøbenhavn, blev siden Præst paa de danske Colonier i America, hvor han døde.

Skrifter.

Fransk og dansk Grammatica. Khvn. 1733. 8.

Guds Forsorg for sine Troende. ibid. 1736. 12.

BANG (Olaus) Fød i Hillerød ved Friderichsborg. Hans Fader var Oluf Bang, Byeskriver sammesteds. Han selv var først Skolemester ved Holmens Skole i Kiøbenhavn, siden Klokker og Catechet sammesteds.

Skrifter.

Decas Thesium. Hafn. 1731. 4.

De qvibusd. Babyloniorum & Chaldæorum Antiqvitatibus. ibid. 1733. 4.

Samling af nyttige Materier. 7 Stykker. Khvn. 1743 til 1747. 8.

Joach. Lutkemans Forsmag paa Guds Godhed, oversat paa dansk. Khvn. 1748. 8.

BANG (Olaus Londt) Var Alumnus i Collegio Elersiano, og studerede Jura. Er nu Kongl. Kammer-Advocat.

Skrifter.

Meditationes circa cautelas contractuum Jure Danico. Hafn. 1754. 4.

Dispp. III. de justo bello & publico. ibid. 1750 - 1753. 4.

Qvæstiones juridicæ. ibid. 1755. 4.

BANG (Thomas) Fød 1600. 18 Febr. i Flemløse i Fyen, hvor hans Fader Hr. Hans Bang var Præst, som nedstammede fra den Oluf Bang af Middelfart, som fordum var Legations Secreterer hos den Pavelige Nuntius Thomas Cardinalis Strigoniensis og Patriarcha Constantinopol., til Ungern, hvor han af Kong Ludvig blev nobiliteret 1517. Hans Moders Navn var Karen Sörens Dotter. Han gik først i Assens

siden

siden i Odense Skole, hvorfra han deponerede 1621. Informerede siden i Bisköp Brochmans Huus, ved hvis recommendation han fik Stipendium at reise udenlands paa, medens han var ude, blev han 1630 bestikket til Professor Lingvar. orient. ved Kiøbenhavns Universitet. Hvilken Profession han ved sin Hiemkomst 1631 antog. 1652 blev Professor Theologiæ. 1653 Doctor Theolog. 1656 første Bibliothecarius Universitatis. Døde 1661 27 Octobr. var undertiden plaget med en Morbo Maniæ. Han var gift med Else Bartsker, Søster til Bisköp Bartsker i Wiborg.

Skrifter.

Exegesis dicti Jerem. 23. v. 24. Præside Caspar. Brochman. Hafn. 1627. 4.

Vindiciæ locorum Gen. 48. v. 16. Gen. 4. v. 1. Psalm. 19. v. 1. ibid. 1630. 4.

Nupera beneficia Dei erga Daniam. ib. 1631. 4.

Fontium Israelis Trias Joëlum, Micheam, Ruth publice editos exhibens. ibid. 1631. 8.

Exercitatio Glottica de ortu lingvarum. ibid. 1634. 4.

Exercitationes Octo Litterariæ Antiqvitatis. Sc. de Hieroglyphicis. 1641. De litteris ante-diluvianis. 1644. De antiqvis Hebræorum litteris. 1647. Triplex Variar. Assertionum Litterariarum spicilegium. 1648. 4. &c. &c.

Aurora Latinitatis. Hafn. 1638. 8.

Jersini Grammatica Lat. Major, revisa, mutata, aucta. ibid. 1640. 8.

Præcepta Grammat. Lat. Mis. ibid. 1640. 8.

Observationum Philologicarum Libri Duo ad illustrandam Jersini Grammat. Lat. 2 Voll. ibid. 1640. 8.

Laurus Magisterii honoribus dicata. ibid. 1641. 4.

Her-

Hermes & Pan Hebraicus, qvo vivum abſoluti Lexicographi Hebraici exemplar proponitur. ibid. 1641. 4.
Verna ſponſalia Divæ Sophiæ. ibid. 1647. 4.
Phosphorus inſcriptionis hieroſymbolicæ, qvo ſtelleburgum havnienſe illuſtratur. ib. 1648. Fol.
Tropæum protevangelicum. ibid. 1649. 4.
De decem boni auditoris curis. ibid. 1650. 4.
De Nephilimis contra Boulduchum. ibid. 1652. 4.
Oliva ſacræ pacis repurgata. ibid. 1654. Fol.
Cœlum orientis & priſci mundi. ibid. 1657. 4.
Oratio in obitum Cancellarii Chriſtiani Thomæi Seheſtadii. ibid. 1657. Fol. (*W. B. Hyp. Spic. Th. An. Mar. Pr. R.*)

BARDERSON (Thordur) Præſt paa Island til Torfeſtaden i Skalholts Stiſt. Døde 1690.

Skrifter.

Islandſk Bønne-Bog. 1697 og 1740. 12. (*D.*)

BARFOD (Nicolaus de) En Søn af den bekiendte Admiral Barfod. 1727 blev Sogne-Præſt i Calundborg. 1730 Stifts Provſt og Sogne-Præſt i Chriſtiania.

Skrifter.

Diſſ. de Hæreticis primi Seculi. Hafn. 1718. 4.

BARGUM (Ludolph Conrad) Deponerede 1743. 1752 blev Sogne-Præſt til Norup og Slim i Siælland. 1758 Feldt-Provſt ved Armeen i Holſten. Er nu Sogne-Præſt i Aabenraa.

Skrifter.

Holbergs Dannemarks og Norges geiſtlige Staat, overſat paa Tydſk. Kopb. und Leipz. 1750. 4.

BARHOW (Laurentius) 1731 blev Cappellan pro perſona til Vedøen, ſiden Præſt paa Ørelandet ved Tronhiem Døde 1754.

Skrifter.

Observationes vom Nordlicht, Franckf. und Leipz. 1751. 8. Udgivet af Broderen Hans Barhow.

Liig-Prædiken over Hr. Albert Top. Tronh. 1747. 4.

BARNEKOW (Christianus) Fød paa hans Fæderne Gaard Widskøvle 1626. 13 Dec. Hans Fader var Hans Barnekow til Widskøvle, som døde 1630. Han selv døde 1666. 14 Apr. Var to Gange gift, 1. med Else Rammel, Henric Rammels til Bekkeskow og Magrete Scheels Dotter, 2. med Birgitte Scheel, Hr. Christen Scheels til Walløe, og Frue Birgitte Ruds Dotter.

Skrifter.

De Clarigatione & manifestis. Argent. 1644. 4. Præsid. Joh. Henr. Boeklero. (*B.*)

BARNEWITZ (Fridericus) Fød 1621 paa Nyckiøbing Slot i Falster. Hans Fader var Jochum Barnewitz, den første af Familien, der kom her ind til Dannemark fra Mecklenborg, blev Eier af Rudberg Gaard i Laaland, Dronning Sophies Hofmester, og Befalingsmand paa Nyckiøbing Slot i Falster. Han siges først at have lært Lollikerne at behandle Hvede og Ærte-Sæden rettelig. Hans Moder var Frue Öllegaard Pentz. De efterlode sig denne Søn, Hr. Frideric Barnewitz, som blev Befalingsmand og Land-Commissarie i Laaland og Falster. Døde 1653. 22 Sept.

Skrifter.

Disp. de Miltiade, Præsid. Joh. Ravio. Soræ 1641. 4.

Orat. de munitionum in republica usu. ibid. 1641. 4.

Mæcenas ex Dione. Argent. 1643. 4. (*Wiel. Con. B.*)

BARSBYL (Andreas Petri) Gik i Riber Skole i 8 Aar, hvorfra han deponerede, og siden studerede Theologien.

Skrifter.

Joh. Spangenbergii christelige Ridder, paa Danst udsat. Wittenb. 1554. 8.

En

En hæsdeldig Lærdom om smaa Børns Daab mod Giendøbere, tilsammenskrevet ved Doct. Joh. Bugenhagium Pomeranum, item Doct. Morten Luthers trøstelige Skrivelse til de bedrøvede Forældre for deres ufødte Foster. Fordansket. Som et Tillæg sætter Autor en ganske nyttig Lærdom, hvorlunde man skal undervise og trøste de Qvinder, som rede til Barsel. Wittenb. 1555. 8. (*Bib. Cimb. Gr.*)

BARTHOLIN (Ahasverus) Fød i Hoibye i Odsherred i Sielland. Var Kongelig Hof-Poet i Christ. V. Tid.

Skrifter.

Nye-Aars Gave til Kong Christ. V. Khvn. 1684. 4.

Casp. Neumanns alle Bønners Kierne, oversat. Khvn. 1689 og 1695. 12.

BARTHOLIN (Albertus) Fød i Kiøbenhavn 1620. 20 Aug. Hans Fader var Professor Caspar Bertelsen Bartholin. Hans Moder Anna Finke. I sin Ungdom reiste han udenlands, og ved sin Hiemkomst blev Rector i Friderichsborg Skole, omtrent, 1645, i hvilket Aar han blev Magister. Samme Embede han for sin svage Helbreds Skyld frasagde sig 1660, døde saa i hans Broders, Professor Thomas Bartholins Huus i Kiøbenhavn 1663. 17 Mai. Var gift med Karen, Bartholomæi Hagensens Dotter.

Skrifter.

De Mysterio SS. Trinitatis. Viteb. 1643. 4.

Panegyricus in obitum Principis Chr. V. Hafn. 1648. Fol.

Oratio Gratulatoria ad Frid. III. ibid. 1649. Fol.

De scriptis Danorum Liber Posthumus, editus a Fratre Thom. Bartholino. Hafn. 1666. 8. Hvilken siden af Joh. Mollero med Hypomnematis & Spicilegio er udgivet in Biblioth. Septentrionis eruditi. Lips. 1699. 8. (*B. Hyp. Spic. Th. Mar.*)

BARTHOLIN (Bartholdus Caspari, Senior). Han kaldte sig vel ikke Bartholin, men Bertel Jespersen. Men da han er Stamme-Fader til Bartholinerne, og af hans Sønne-Søn Albert Bartholin anføres under det Navn, haver jeg og villet nævne ham under samme. Han var fød i Vigum i Jylland, hans Fader var Jesper Pallesen. Var først Præst til Hellig Giestes Huus i Kiøbenhavn, 1577 blev Sogne- og Slots-Præst i Malmøe. Døde 1613. Var gift med Anne Rasmus Dotter Tinkelsen, en Præste-Dotter fra Skaane.

Skrifter.

Livsens Krone, eller Underviisning om de Retfærdiges fuldkomne Glæde. Khvn. 1591 og 1613. 8.

De Saliges Speil. ibid. 1599. 8.

De Bedrøvedes Apothek. ibid. 1611. 8.

Lyschander tillegger ham flere Skrifter apud Möller. Spicil. p. 6.

BARTHOLIN (Bartholdus Caspari Junior) En Sønne Søn af den nestforige. Fød i Kiøbenhavn 1614. 21 Sept. Hans Fader var Doct. Caspar Bartholin. Hans Moder Anna Finke. Deponerede i hans Alders 14 Aar. Opholdt sig derpaa 5 Aar ved Kiøbenhavns Universitet og 3½ Aar hos Holger Rosenkrantz paa Rosenholm. Reiste siden udenlands i 8 Aar, indtil han 1645 blev kaldt hiem at være Professor Eloqventiæ. 1647 blev Magister og siden Antiqvarius Regius. Døde 1690. 29 Jan. Var gift med Sille Marie Glob.

Skrifter.

Disp. de latini Sermonis puritate. Hafn. 1645. 4.

Orat. in Obitum Christiani IV. ibid. 1648. Fol.

De Philologiæ Studio Theologis, JCtis, Medicis, Philosophis & Oratoribus necessario. ibid. 1653. 4.

De Pænula antiqvorum. ibid. 1655. 8. & 1670. 4. Indført siden i Grævii Thesauro. Tom. 6.

Svetonii loca nonnulla in C. Jul. Cæsaris Vita brevi commentario explicata. ibid. 1665. 4.

Laudat. Funebris in Frid. III. ibid. 1670. Fol. (*W. B. Hyp. Spic. Th.*)

BARTHOLIN (Casparus Bartholdi fil.) Fød 1585. 12 Febr. i Malmøe. Hans Forældre vare forhen anførte Hr. Bertel Jespersen og Anne Rasmus Dotter Tinkelssen. Hans ypperlige Sinds-Gaver begyndte saa tiilig at yttre sig, at han allerede i hans 11te Aar meer end eengang holdt offentlige Taler paa Grædsk og Latin i bunden og ubunden Stiil. Deponerede 1602. 1604 reiste udenlands. 1605 blev Magister til Wittenberg. 1610 Doctor Medicinæ til Basel. 1611 Professor Eloqventiæ i Kiøbenhavn. 1613 Professor Medicinæ. 1623 faldt i en heftig Sygdom, udi hvis Anledning han lovede at opofre sin øvrige Tid til Theologien. Blev og 1624 Professor, og 1626 Doctor Theologiæ. Døde i Sorøe 1629. 13 Jul., og gav 300 Specie Rixdaler til gudelig Brug. Var gift med Anne Fincke, Doct. Thomas Finckes Dotter.

Skrifter.

Exercit. de Natura. Witteb. 1605. 4.

Exercitatio de Stellarum Natura. Edit. II. 1607. 8.

Disputatio Philosophica. Basil. 1608. 4.

Enchiridion Logicum. Argent. 1608 & 1622. 12. & sub titulo Logica major locupletata. Hafn. 1625. 8.

Disp. Physica Basileensis. Basil. 1610 4. Hafn. 1622. 12.

Paradoxa medica. Basil. 1610. 8.

Problematum philos. & medic. exercitationes 10. Witteb. 1611. 4.

Metaphysica minor s. Enchiridion Metaphysicum. Argent. 1611 1619. 12. & Franc. 1618. 8.

Inftitutiones Anatomicæ. Witteb. 1611. 8. & fæpius.

Logica minor. Witteb 1612. 12. Hafn. 1625. 8. Roft. 1647. 12.

Threnologia in obitum Annæ Catharinæ Reginæ Daniæ. Francf. 1614. 4.

X. Difpp. Philofoph. & medicæ in Academia Havn. publice difputatæ. Hafn. 1615 & feqv. 4.

Præcepta totius Phyficæ breviter explicata. Hafn. 1618. 12. Roft. 1630. & Hafn. 1676. 8.

Enchiridion Ethicum. Roft. 1616. 1624. 1635. 12. Argent. 1622. Hafn. 1615. 1630. 12. & 1676. 8.

De Aftrologia f. de Siderum natura, affectionibus & effectionibus. Roft. 1616. 12.

De mundo. Hafn. 1617. 8. Roft. 1619. 12. Witteb. in 4to

Panegyricus de Luthero. Hafn. 1619. 4.

Orat. de ortu, progreffu & incrementis Academiæ Hafnienfis. Hafn. 1620 4. Witteb. 1625. 4.

Epigrammata extemporanea collecta a Chrift. Petri. & Fafciculus carminum. Hafn. 1621. 12.

Janitores Logici bini. ibid. 1622. 12.

Difp. Logica de genere Syllogismi & qvæftionibus mixtis. ibid. 1622. 12.

Rhetorica major. ibid. 1622. 12.

Rhetorica minor. ibid. 1630. 8.

Oratoria major. ibid. 1622. 12.

Oratoria minor. ibid. —— 8.

De Principiis rernm naturalium. ibid. 1622. 12.

De Natura. ibid. 1622. 12.

De Cauteriis. ibid. 1624. 4.

De Aere Peftilenti corrigendo. ibid. 1624. 4. og trykt i Bartholini Cifta med. p. 204.

Difp. de natura Theologiæ. ibid. 1627. 4.

De

De Autoritate Sacræ Scripturæ. Hafn. 1627. 4.
Manuductio ad veram Psycologiam. ibid. — — 8.
De Lapide Nephritico. ibid. 1627. 8.
De Unicornu. ibid. 1627. 8.
De Pygmæis. ibid. 1628. 8.
De Studio medico inchoando, continuando &! absolvendo. ibid. 1628. 8. og trykt i Bartholini Cista Med. p. 257.
Systema Physicum. Hafn. 1628. 8.

Derudi er indbefattet følgende smaa Afhandlinger, som forhen separat har været udgivet: sc. disse 10.

Physica generalis major. Hafn. 1614. og Rost. 1630. 12.
Uranologia. Hafn. 1617 og 1628. 12.
Astrologia. Hafn. 1616. 8. Witteb. 1606. 4. ibid. 1609. 12. Argent. 1612 1624. 12.
De Elementis in genere & in specie, de terra, aere & igne. Hafn. bis in 8tavo. Rost. 1619. 12.
De Aqvis libri duo. Hafn. 1617. 8. Rost. 1618. 12. Francf. 1618. 12. 1621. 12.
De Mixtione Liber unus. Hafn. 1617. 8. Rost. 1618. 12.
De Meteoris Libb. IV. Hafn. 1628. 8.
De rerum naturalium perfecte mixtarum qvalitatibus. ibid. 1628. 8.
De Corporibus perfecte mixtis inanimatis. S. metallis, lapidibus & mineral. ibid. 1628. 8.
De Anima. ibid. 1628. 8. & Witteb. in 4to.

De partitionibus Scripturæ. Hafn. 1628. 4.
Disp. de Auctoritate Sacræ Scripturæ. ibid. 1627. 4.
De Studio Theologico inchoando & continuando. ibid. 1628. 8.
Metaphysica major. Hafn. — — 8. & Argent. 1629. 8.
Controversiæ Anatomicæ. Goslar 1631. 8.
Undervisning om Herrens Nadvere. Khvn. 1627 1730. 12.

Betænkninger over Fader Vor. Khvn. — — 12.
Underviisning om begge Christi Naturers personlige Forening. ibid. 1631 og 1638. 12.
Underviisning om Krig. Khvn. 1631. 12.
Om Marie Besøgelse. ibid. 1628. 12.
Om Aarons Velsignelse. ibid. 1631. 12.
II. Epist. i Thom. Bartholin. Cista Medica. Loc. 17. (*W. B. Hyp. Spic. An. Mar. R.*)

BARTHOLIN (Casparus Thomæ) Fød i Kiøbenhavn 1655. 10 Sept. Hans Fader var Professor Thomas Casparsen Bartholin. Hans Moder Else Christophers Dotter. 1671 deponerede ved Kiøbenhavns Universitet. 1674, da han endnu ikke var 20 Aar, blev Professor Philosophiæ. Reiste derpaa udenlands i 3 Aar, og ved sin Hiemkomst 1677 begyndte offentlig at læse over Anatomien og Physiqven. 1678 tog Doctor-Graden i Medicinen. 1691 blev Assessor i høieste Ret. 1694 Justits-Raad. 1708 Etats-Raad. 1719 General-Procureur. 1722 Conferents-Raad. 1724 deputeret for Financerne. 1729 Ridder af Dannebroge. 1731 nobiliteret med al hans Faders Afkom. Døde 1738 11 Jun., som Senior Universitatis. Var gift med Anna Fabricia, afg. Assessor Jörgen Reitzes Enke.

Skrifter.

Exercitationes miscellaneæ Lugd. Bat. 1675. 8.
Commentarius ad Parentis de puerperio Veterum Synopsin. Amst. 1675. 12.
De Inauribus Veterum. ibid. 1676. 12.
Diaphragmatis structura nova. Paris 1676. 8. it. Romæ eod.
De nervorum usu in musculorum motu, trykt med Olig. Jacobæi de Ranis, ib. 1676. 8.

Expo-

Expoſitio Veteris in puerperio ritus ex arca antiqva ſepulcrali deſumti. Rom. 1677. 8.
De Ovariis Mulierum & Hiſtoria generationis. Rom. 1677. 12. Amſt. 1678. 12.
De Tibiis Veterum. Rom. 1677. 8. Amſt. 1679. 12.
Oratio Jubilæa. Hafn. 1677. 4.
De Cordis ſtructura & motu. ibid. 1678. 4.
Poſitiones Anatomicæ. ibid. 1678. 4.
Exercitatio de corporis humani Oeconomia. ibid. 1678. 4.
Adminiſtrationum Anatomicarum Specimen. Francf. 1678. 8.
De Olfactus Organo. Hafn. 1679. 4.
De Ovarii ſitu in Leæna. ibid. 1685. 4.
Speciminis Hiſtoriæ Anatomicæ Diſſ. 2. Hafn. 1686-88. 4.
Qvæſtionum Philoſoph. Diſp. 1. 2. Hafn. 1688. 1689. 4.
De corporis animati functionibus. ibid. 1687. 4.
Qvæſtiones Philoſophicæ. Diſpp. III. ibid. 1688. 89. 94. 4.
De fontium fluviorumqve origine. ibid. 1689. 4.
Specimen Philoſophiæ naturalis Diſp. V. ibid. 1690-1692. 4. & Amſt. 1697. 12.
Præcepta Logica. Hafn. 1693. 8.
De ſecretione humorum in corpore animato. ibid. 1696. 4.
Theſium Philoſophicarum diſputationes XI. Hafn. 1696. 1714. 4.
De Via Alimentorum & Chyli. ibid. 1700. 4.
De Reſpiratione Animalium. ibid. 1700. 4.
De Vita & nutritione animalium. ibid. 1697. 4.
Præfatio ad P. Vegetii Renati Artem Veterinariam. Hafn. 1701. 8.
Specimen Hiſtoriæ Anatomicæ. Hafn. 1701. 4.
De Gloſſopetris. Hafn. 1704. 4.
De Circulatione Sangvinis. ibid. 1707. 4.
De Viſu. Hafn. 1708. 4.

Exercitationes Anatomicæ Variæ. Hafn. 1692-94-98. 4.
Gratiarum actio pro pace. ibid. 1720. 4.
Summa Philoſophiæ naturalis. Hafn. 1688 & Sæpius in 8vo.
(*Rau. Tb. Pr. Fr. Fun.*)

BARTHOLIN (Chriſtophorus) Fød i Kiøbenhavn 1657. Var Broder til neſtanførte Caspar Bartholin. 1676. blev Profeſſor Matheſeos deſignatus ved Univerſitetet i Kiøbenhavn. 1684. Landsdommer i Jylland. Siden Cancellie- og Juſtits-Raad og 1709 Etats-Raad. Døde 1714. 14 Apr. Var gift med Mariana Grove.

Skrifter.

Barthol. Scolæ vita Vitagliani Borromæi ex Bibliotheca Medicæa edita. Romæ 1677. 4. (*Tb. Fun.*)

BARTHOLIN (Erasmus Caspari) Fød i Roeskild 1625. 13 Auguſt. Hans Fader var den forhen ommeldte Caspar Bertelſen Bartholin. Hans Moder Anna Fincke. 1642 deponerede fra Herlovsholms Skole. 1646 reiſte udenlands. Aaret derefter kom hiem og tog Magiſter-Graden. Men reiſte ſtrax ud igien til Holland, Engelland, Frankrige og Italien. 1654 blev Doctor Medicinæ i Padua. 1656 kom atter hiem efter 10 Aars udenlands Reiſe, og blev Profeſſor Geometriæ. 1657 Profeſſor Medicinæ. 1671 Informator hos Prinds Georg. 1675 Aſſeſſor i Høieſte-Ret. 1684 Cancellie- og Juſtits-Raad. 1694 Etats-Raad. Døde 1698 4 Novembr. og teſtamenterede 1200 Rdlr. til den Botaniſke Have, 300 Rdlr. til en Student paa Regentzen, 1000 Rdlr. til de Fattige, og 500 Rdlr. til Ephorus for diſſe Legater. Han var 2 gange Gift. 1. med Anne, Mag. Hans Fridericſen, Rector i Roeskilde, hans Dotter. 2. Med Anne Margrete Braem, Licentiat Hans Lihmes Enke.

Skrifter.

Problematum Matheſeos Pentas. Hafn. 1644. 4.

Exercitatio de Causa efficiente. ibid. 1645. 4.
Disp. Medico-Mathematica. ibid. 1647. 4.
Ἔργα καὶ πάρεργα. Hafn. 1647. 4.
Franc. a Schooten Introductio ad Geometriæ Methodum Renati des Cartes. Lugd. Bat. 1651. 4.
Heliodori Larissæi Opticorum Libb. II. Græc.-Lat. cum animadversionibus. Paris. 1654. 4.
Analytica ratio inveniendi omnia problemata proportionalium. Hafn. 1657. 4.
De Æqvationum natura. Amst. 1659. 4.
Dioristice, S. Æqvationum determinationes. Hafn. 1660. 4.
Oratio Jubilæa. ibid. 1660. 4.
De Nivis figura. ibid. 1661. 8.
Consideratio Astronom. Conjunctionis magnæ Saturni & Jovis An. 1663. ibid. 1663. 4.
De Problematibus Geometricis. ibid. 1664 & seqv. — 4.
De Cometa Anni 1664 & 1665. ibid. 1665. 4.
Panegyricus Frid. III. dictus. ibid. 1660. Fol.
De poris Corporum. ibid. 1667. 8.
Orat. Panegyr. in Nuptias Christiani Alberti D. Holsatiæ, & Fridericæ Amaliæ. ibid. 1668. Fol.
Specimen recognitionis nuper editarum Observationum Astronom. Tychon. Brahe. ibid. 1668. 4.
Experimenta Chrystalli Islandici. ibid. 1669. 4.
Selecta Geometrica, s. Dispp. VIII. de problematis Geometricis. ibid. 1666-1674. 4.
Qvæst. Acad. XIII. de naturæ mirabilibus. ibid. 1664. 4.
Disp. de Aere Havniensi. Francf. 1679. 8.
Epistola de Cometis. An. 1664 & 1665. ad Stan. Lubienicium.
Variæ observationes Physicæ Mathematicæ Medicæ, indrøffet in Actis Med. Hafniens. og Ephemerid. Miscell. Acad. nat. Curios. Germ.

De

De ſtudio Lingvæ Danicæ. vid. P. Syvs Fortale til hans danſke Sprog-Konſt. (*W. Th. B. Hyp. Pr.*)

BARTHOLINUS (Jacobus Caspari) Fød i Kiøbenhavn 1623. 7 Aug. af meerbemeldte Forældre Doct. Caspar Bertelſen Bartholin og Anne Finke. Deponerede 1641. fra Herloſsholms Skole, og ſtuderede i Kiøbenhavn og Soröe til 1647. da han blev Magiſter Philoſophiæ. Var bleven Profeſſor deſignatus ved Soröe Academie, reiſte derpaa 1648 udenlands, og døde til Heidelberg 1653. 1 Sept.

Skrifter.

De θεωρίας, πράξεως & ποίησεως natura. Hafn. 1644. 4.

Maajan Hahhochma ɔ: Fons Sapientiæ, liber antiqviſſimus & Cabaliſticus. edit. Amſtel. 1651. 4.

Bahir, ɔ: liber perilluſtris primæ antiqvitatis, variis divinæ pariter ac humanæ ſapientiæ myſteriis refertus. Auctore Rabbi Nehhonia Ben Hakana. ibid. 1651. 4. (*Th, B, Hyp. D.*)

BARTHOLINUS (Johannes) Fød i Kiøbenhavn 1665. 16 April., hans Fader var Thomas Casparſen Bartholin, hans Moder Elſe Chriſtophers Dotter. 1683 deponerede fra Kiøbenhavns Skole. Reiſte derefter 4 Aar udenlands. 1688 blev Profeſſor Philoſophiæ & Adjunctus Theologiæ. 1691 Præpoſitus Communitatis. Derefter Profeſſor Lingvæ Hebr. 1693 fik Sæde in Facultate Theologica. 1695 blev Doct. Theologiæ. 1731. reſignerede fra Academiet for Alderdoms Skyld. Døde 1739 in Mart. Var Gift med Anne Marie Reitzer.

Skrifter.

Faſciculus Sectionum de Syllogismo. Hafn. 1685. 4.

De Tenebris Ægyptiacis. Hafn. 1684. 4.

Hiſtoria Pythoniſſæ in Endor ex mente Rabinorum. Hafn. 1693. 4.

De Causis diuturnæ captivitatis Judæorum. ibid. 1693. 4.
Disp. de sacra Scriptura. Hafn. 1694. 4.
— — de Deo Triuno. ibid. 1695. 4.
— — de Peccato. ibid. 1696. 4.
— — de Persona Christi. ibid. 1699. 4.
— — de sepultura Christi. ibid. 1702. 4.
— — de Officio, de gemino statu Christi. ibid. 1701 & 1703. 4.
— — de Verbo Legis & Evangelii. ibid. 1709. 4.
— — de Methodo Concionandi.
— — de Exhortatione ante communionem Ecclesiis Daniæ injuncta. ibid. 1710. 4.
— — de Creatione Angelorum intra Hexaemeron. ibid. 1711. 4.
Elementa Theologiæ. ibid. 1710. 8. & Sæpius
Positiones contra Judæos, Socinianos, Calvinianos. ibid. 1716. 8.
Fasciculus lectionum, demonstrans Syllogism. Aristotelicum, qvem Logici vocant formalem, minus esse necessarium & utilem. ibid. 1685. 4.
Epitome Erotematica circa fundamentales Christianæ fidei Articulos. ibid. 1716 & Sæpius. 8.
Doct. Casp. Bertelsens Underviisning om Herrens Nadvere, udgivet og forbedret. Kbhn. 1722. 8. (*Tb. Rau.*)

BARTHOLIN (Jvarus) Dan. Iver Bertelsen. er de andre Bartholiner uvedkommende. Han var fød i Midelfart i Fyen. Studerede i hans Ungdom til Wittenberg, hvor han blev Magister. 1558 kom hiem, og blev strax Professor Pædagogicus ved Kiøbenhavns Universitet. Men som han ikke kunde stemmes med de andre Professorer, lode de ham 1561 vide, at han fik at søge sig om anden Leilighed. De tilbøde ham vel Aaret derefter 1562. 60 Rdlr. aarlig for at læse

over

over Virgilium, hvilket han ikke vilde tage imod. Strax efter blev han da Præst i Stege paa Møen, hvor han blev anklaget af Lehnsmanden, deels fordi han ei havde holdt Brøllup med et Fruentimmer, som han var forlovet med: Deels fordi han havde udeladt exorcismum ved Daaben. Sagen blev 1567 forhørt for Consistorium, siden han ikke mødte ved Lande-Mode i Roeskilde, og Dommen gik ham imod. Hvorpaa han blev sat i Fængsel i Sorøe og der ilde medhandlet, saa han ikke havde de Klæder, han kunde skiule sig med mod Kulden. Endelig blev han 1572, i Anledning af Kong Frid. II. Nærværelse i Sorøe, befriet fra dette Fængsel, og blev giort til Befalingsmand over Ringsted og Sorøe Kloster, samt forlænet med et Canonicat i Aarhuus. Døde omsider i Ringsted 1583. 28 Sept. Var Gift med en Adels Jomfrue Elle Mule, en Dotter af Hans Mule til Rislev-Gaard.

Skrifter.

Elegia in obitum Christ. III. trykt med Hemmingii Oration over samme Konge. Hafn. 1559. 4.

Hypomnesis de extremo universali Dei judicio & præparatione Christiana in instantem mundi finem. Witteb. 1565. 8.

Propositiones LX. contra exorcismum. Dänische Biblioth. Tom. IV. p. 57.

Judicium de Exorcismo. ibid. pag. 74.

BARTHOLINUS (Laurentius) Andre kalde ham Bartholomæi. Dan. M. Laurids Bertelsen. Vedkommer og ikke de andre Bartholiner. Han var fød 1514 af Bonde-Stand i Har-Syssel i Riber Stift. 1547 var han Rector i Aarhuus Skole. Blev 1550 Sogne-Præst til Frue-Kirke i Aarhuus, og 1557 Biskop sammesteds. 1587 blev Biskop Peder Winstrup hannem formedelst Alderdom i Embedet adjungeret. Døde 1588. 19 Jan. Han var 3 gange Gift. 1. med

Marine,

Marine. 2. med Anne Jörgens Dotter, en Præste Dotter fra Samsøe. 3. med Ellen Sörens Dotter, en Enke af Mag. Esbern Pedersen, Sogne-Præst til Dom-Kirken i Aarhuus.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Frue Pernille Oxe. Khvn. 1572. 8.
— — — over Hr. Holger Rosenkrantz. ibid. 1576. 4.
(P. *An.*)

BARTHOLINUS (Nicolaus) fød i Kolding.

Skrifter.

Ode in natalem Jesu. Rostoch. 1581. 4.
Officia præcipua conjugum, in nupt. Henrici Below. Hafn. 1583. 4.

BARTHOLINUS (Petrus) see KÆRULIUS.

BARTHOLINUS (Thomas Caspari) Fød i Kiøbenhavn 1616. 20 Octob., hans Fader var Doct. Caspar Bertelsen Bartholin, hans Moder Anne Fincke. Efter privat Information af Poul Moth, som siden blev Kongl. Liv-Medicus, kom han til Academiet 1634. 1637 reiste udenlands. 1645 blev Doct. Med. til Basel. 1646 kom hiem, efter 9 Aars Reise. 1647 blev Professor Mathematum. 1648 Professor Anatomiæ & Medicinæ. Og er den første, som har observeret Ductum Thoracis lacteum og Vasa Lymphatica. 1661 tog han Afskeed fra Academiet som Professor honorarius, og flyttede til sin Gaard Hagested i Siælland. Samme brændte tillige med hans kostbare Bibliothek Aar 1670. I hvilket Aar han blev Kongl. Liv-Medicus honorarius. Og 1675 Assessor i Høieste-Ret. Døde paa Hagested 1680. 4 Dec. Han var 2 gange Gift. 1. med Else Christophers Dotter, Borgemester Christopher Hansens Dotter i Kiøbenhavn. 2. med Malene Rhode. Men havde ingen Børn af sidste Egteskab. 50 Aar efter hans Død blev han og hans Descendenter optagen i Adelstanden af Kong Christ. 6. Aar 1731.

Skrif-

Skrifter.

Anatomia Caspari Bartholini, Parentis, novis observationibus & figuris locupletata. Lugd. B. 1641. 8.

Anatomia secundum locupletata. ibid. 1645. 8.

Anatomia tertium ad Circulationem sangvinis reformata, cum novis Iconibus. ibid. 1651. Hagæ-Comitis 1665. & alibi sæpius. 8.

Eadem qvarto & ad circulationem sangvinis & vasa Lymphatica renovata. Leid. 1673. 8. Lugd. G. 1676. 4.

Er oversat paa Tydsk, Engelsk, Italiensk og Hollandsk.

Anatomica Aneurysmatis dissecti Historia. Panormi 1644. 8. Lugd. G. 1648. 8.

De Unicornu observationes novæ. Patav. 1645. 8. Amst. 1678. 12.

Oratio de Monstris in natura & Medicina. Basil. 1645. 4.

De Angina Puerorum Campaniæ Siciliæqve epidemica. Paris. 1646. 8. Neapol. 1653. 8.

Diss. de latere Christi aperto. Lugd. Bat. 1646. 8. Francf. 1681. 8.

Antiqvitatum veteris Puerperii Synopsis. Hafn. 1646. 8. Amst. 1676. 12.

De Luce Animalium Libb. III. Lugd. Bat. 1647. 8. Hafn. 1669. 8.

De Armillis veterum, præsertim Danorum. Hafn. 1647. 8. Amst. 1676. 12.

Anatomicæ Vindiciæ Hofmanno aliisqve oppositæ. Hafn. 1648. 4.

Animadversiones in Anatomica Hofmanni. ibid. 1648. 4.

De variis Rei publicæ Christianæ morbis & placidis eorum remediis. ibid. 1649. 4.

Collegium Anatomicum Dispp. XVIII. adornatum. ibid. 1651. 4.

De Cruce Christi Hypomnemata IV. ibid. 1651. 8.
De Lacteis Thoracicis in homine brutisqve observatis. Hafn. 1652. 4. & alibi sæpius.
De Lacteis Thoracicis dubia anatomica. Hafn. 1653. 4. & alibi.
Vasa Lymphatica in animalibus inventa, & Hepatis exseqviæ. Hafn. 1653. 4. & alibi.
Vasa Lymphatica in homine inventa. ibid. 1654. 4.
Examen Lactearum contra Riol. & Harvejum. ibid. 1655. 4.
Spicilegia duo ex vasis Lymphaticis. Hafn. 1657 & 1660. 4. & alibi.
Paralytici Novi Testamenti. ibid. 1653. 4. & alibi.
Oratio in obitum Olai Wormii. ibid. 1655. 4.
Dispensatorium Hafniense. ibid. 1658. 4.
Oratio in obitum Henr. Fuiren. ibid. 1659. 4.
Historiarum anatomicarum rariorum Centuriæ sex. ibid. 1654-60. 8.
Panegyricus Frid. III. dictus. ibid. 1660. Fol.
Volumen Epigrammatum.
Disp. variæ Medicæ. Hafn. — — 4.
Responsio ad novas observationes Bilfianas. ibid. 1661. 8.
Disp. de Hepate defuncto. ibid. 1661. 8.
Cista medica Hafniensis. ibid. 1662. 8.
Domus anatomicæ Hafniensis descriptio. ibid. 1662. 8.
De pulmonum substantia & motu. ibid. 1663. 8.
Epist. medicinal. centuriæ IV. ibid. 1663 & 1667. 8.
De insolitis partus humani Viis. ibid. 1664. 8.
De Cometa, Consilium medicum. ibid. 1665. 8.
De Danorum Medicina domestica. ibid. 1666. 8.
Paradoxa endoxa de Pleuritide. Basil. 1645. 4.
Disp. de Cygni anatome & cantu. Hafn. 1650. 4
Controversiarum medicarum decas. ibid. 1653. 4.

De variolis Epidemicis. Hafn. 1656. 4. og trykt i Bartholini Cista Med. p. 590.
Difpp. II. de ufu integumentorum. ibid. 1656. 4.
De ufu thoracis. ibid. 1657. 4.
De Secundinarum retentione. ibid. 1657. 4.
Caftigatio Epiftolæ Bilfii fub fictitio Nic. Stephanii nomine edita. Hafn. 1661. 8.
De ungvento armario.
De diuturna graviditate.
De Hepatis exauctorati defperata caufa. Hafn. 1666. 8.
Orationum LIII. volumen. ibid. 1668. 8.
Carminum Libb. VIII. ibid. 1669. 8.
De medicis Poetis. ibid. 1669. 8.
Orat. in obit. Joh. Mulenii. ibid. 1669. 4.
Differt. Epiftolica de fimplicibus medicamentis. ibid. 1669. 8.
Conr. Gesneri de raris herbis, qvæ Lunariæ nominantur. Edit. 2. cum ejus præfatione. ibid. 1669. 8.
De cerebro & oculorum fuffufione. ibid. 1669. 4.
Opufcula anatomica de vafis lacteis & lymphaticis aucta & recognita. Francfurt. &. Hafn. 1670. 8.
Qvæftiones VI. nuptiales, nuptiis P. Schumacheri confecratæ. Hafn. 1670. 4.
De incendio Bibliothecæ. ibid. 1670. Jenæ 1709. 8.
Orat. in obitum Pauli Moth. ibid. 1670. 4.
De ufu flagrorum in re medica & venerea. Hafn. & Francf. 1670. 8.
Diff. II. de Theriaca. ibid. 1671. 4.
Orat de Rectoris Academici dignitate. ibid. 1672. 8.
De Morbis Bibiicis. ibid. 1672. 8.
De confectione Alkermes. ibid. 1672. 4.
Programmata V. de vifitatione Pharmacopæorum. ibid. 1671-1675. 4.

Epi-

Epiſtola de transplantatione morborum. ibid. 1673. 8.

Epiſtola conſolatoria danica ad Fratriam obitum Caſp. Bartholini lugentem. ibid. 1673. 8.

Disqviſitio medica de ſangvine vetito. Francfurt. 1673. 8.

Troeſte-Brev til ſin Broders D. Caſp. Bartholins Enke, Anna Catharina Muller. Khvn. 1673. 8.

Acta Medica & Philoſophica Hafnienſia ab An. 1671 ad An. 1680. Volum. V. Hafn. 1673-80. 4.

Chronotaxis Scriptorum V. & N. Teſtamenti Scriptorum. ibid. 1674. Fol.

De Peregrinatione medica. ibid. 1674. 4.

Propempticon ad Theodorum Fuiren. ibid. 1674. 4.

Oratio Gratulatoria ad P. Griffenfeld. ibid. 1674. 4.

De Anatome Practica. ibid. 1674. 4.

De puerperio Veteri. ibid. 1675. 4.

Miſcellanea de annulis narium &c. Amſt. 1676. 12.

Disqviſitio uberior de Sangvine Vetito ſub ficlitio Chriſtiani Theophili nomine. Hafn. & Francf. 1676. 8.

Panegyr. de Victoria Vandalica. ibid. 1676. Fol.

De Libris legendis Diſſert. VII., cum Mantiſſa Poetica, editæ a Thoma Bartholino filio. Hafn. 1676. 8.

De Libris legendis Diſſ. VII. propter raritatem & præſtantiam denuo edidit J. G. Menſchenius. Hag. Com. 1711. 8.

De Origine Eqveſtris ordinis Dannebrogici. ibid. 1676. Fol.

Foruden adſkillige Epiſtler, og andre ſmaa Skrifter, ſom han med Fortaler har udgivet eller overſat. Saaſom:

Hug. Grotius om den chriſtelige Troes Sandhed. Khvn. 678. 12.

Luigi Cornaro ædrue Levnets Gavn og Nytte, overſat af Italienſk. Khvn. 1657. 12. 1681. 1696. 1753. 8.

Eliſabeth Thotts gode Tanker i onde Tider, udgivet med Fortale. ibid. 1682. 12. Vid. Molleri Hypomn. p. 442. ſeqv. (*W. B. Hyp. Spic. Mar. Pr.*)

BARTHOLINUS (Thomas Thomæ Fil. den Ældre) Fød i Roeskilde 1659. 29 Mart. Hans Fader var nysanførte Doct. Thomas Casparsen Bartholin. Hans Moder Else Christophers Dotter. 1673 deponerede. 1677 blev Professor designatus Politices & Histor. Patriæ. 1678 reiste udenlands. 1680 kom hiem, giorde derpaa en Reise igien til Tydskland, og opholdt sig 1682 i Leipzig. Ved Hans Hiemkomst tiltraade han sit Embede ved Academiet. 1684 blev Antiqvarius Regius, og kort efter Archiv-, og 1685 Justits-Secreterer, samt Professor Juris. Døde 1690. 5 Nov. Var gift med Anne Tisdorph, en Dotter af Mag. Michael Henrichsen Tisdorph, Sogne-Præst ved Nicolai Kirke i Kiøbenhavn.

Skrifter.

De Holigero Dano. Hafn. 1677. 8.

De Longobardis. ibid. 1676. 4.

Antiqvitatum Danicarum, de causis contemptæ a Danis adhuc gentilibus mortis, Libri tres. ibid. 1689. 4.

Han havde desuden et anseeligt Værk under Hænder, som han døde fra, nemlig Historiam Ecclesiasticam Regnorum borealium, hvortil han med stor Fliid og Bekostning havde samlet collectanea, bestaaende af mange Volumina in Folio, som siden er kiøbt af hans Arvinger for 500 Rixdaler, og staaer nu paa Kiøbenhavns Universitets Bibliotheqve. (*Th. Pr. M.*)

BARTHOLINUS (Thomas Thomæ Fil. den Yngre) Fød i Kiøbenhavn 1690. 20 Oct. Hans Fader var næst forrige Thomas Thomæsen Bartholin. Hans Moder Anne Tisdorph. Efterat han nogen Tid havde studeret ved Universitetet i Kiøbenhavn, reiste han 1710 udenlands. Kom hiem 1714. Blev derpaa 1715 Professor Philosophiæ. 1718 Assessor i Hof-Retten. 1721 Assessor i Høieste-Ret. 1722 Justits-Raad. 1729 General-Procureur. 1730 Etats-Raad og Assessor i Cancellie-Collegio. 1732 Qvæstor universitatis. 1736

Justi-

Justitiarius i Høieste Ret. Døde 1737. 1 Apr. Var gift med sit Søskende Barn, Else Magdalene Bartholin, en Dotter af Conferents-Raad Caspar Thomæsen Bartholin, og Enke af Etats-Raad Oluf Römer.

Skrifter.

Nicolai Archiepiscopi Lundensis Chronicon, & vitæ Episcoporum Lundensium. Hafn. 1709. 8.

Magni Matthiæ Series Episcoporum Lundensium. ibid. 1710. 8.

Dissertatio de Danici Regni Nomine. ibid. 1710. 4. (*Th. Pr.*)

Da denne Familie har frembragt saa mange anseelige og for sin Lærdom berømmelige Mænd, som neppe nogen anden i Dannemark, anseer jeg det fornøden for Tydeligheds Skyld, udi en genealogisk Orden at forestille disse lærde Bartholiner saaledes:

BARTHOLDUS CASPARI.

CASPARUS BARTHOLIN.

BARTHOLD. B. THOMAS. B. ALBERT. B. JAC. B. ERASM. B.

CASPAR B. CHRISTOPH. B. THOMAS B. JOHAN B.

THOMAS B.

BAROUS (Petrus) Fød i Ribe.

Skrifter.

Georgica og Bucolica Virgilii paa danske Vers. Kbhn. 1680. 8.

BARTSKER (Johannes Christiani) See CHRISTIANI.

BARTSKER (Johannes Dieterici) Fød 1611 i Kiøbenhavn, hvor hans Fader Didric Bartsker var Raadmand. Hans Moder var Helene Rhode, Søster til den store Medicus og Philologus, Johan Rhodius, som levede og døde i Pa-

dua. Deponerede fra Kiøbenhavns Skole, og 1635 blev Rector i Herlovsholm. Efter 6 Aars Forløb Sogne-Præst sammesteds. 1651 Hof-Prædikant. 1653 Doctor Theologiæ. 1659 Bisskop i Wiborg. Døde 1661. Var gift med Anne Colding, en Dotter af Mag. Poul Jensen Colding, Sogne-Præst i Herlofsholm.

Skrifter.

Herlovia Johannis Theodorici. Hafn. 1639. Fol.

Liig-Prædiken over Ollegaard Hvitfeld. ibid. 1656. 4.

— — — over Peder Juul. Sorøe 1657. 4.

— — — over Christen Thomæsen Sehested. Khvn. 1658. 4.

— — — over Arent von der Kula. ib. 1660. 4. (*An. Z.*)

BASEDOW (Johannes Bernhardus) 1752 blev Magister til Kiel. 1753 Professor Moralium og udi de skiønne Videnskaber og tydske Sprog ved Sorøe Academie. 1761 Professor Moralium ved Gymnasium i Altona.

Skrifter.

Inusitata & optima honestioris juventutis erudiendæ methodis. Kil. 1752. 4.

Nachricht in wie fern besagte Methodus wirklich ausgeübt sey und was sie gewirkt. Hamb. 1752. 4.

Versuch, wie ferne die Philosophie zur Frei-Geisterey verführe. Koph. 1753. 4.

De Philosophiæ Studio a Procerum filiis prudenter moderando. ibid. 1753. 4.

Rede am Gebuhrts Tage des Königs, ibid. 1754. 4.

Lehr-Buch prosaischer- und poetischer Wohlredenheit, ibid. 1756. 8.

Practische philosophie für alle Stände. Koph. und Leipz. 1757. 1758. 2 Voll. 8.

Rede am Gebuhrts Tag des Königs, Sorôe 1757. 4.

Trauer-Rede über Frid. von Rosenkrantz. ibid. 1758. 4.

Philo-

Philosophiske Pligter for dem, som ville indgaae Egteskab. Kbhn. 1758. 4.

Neue Art und Uebung in der Regelmäßigkeit der Deutschen Sprache. Koph. 1759. 8.

Reden über der glückseeliche Regierung Frid. V. nebst andern Reden. ibid. 1761. 8.

Von der patriotischen Tugend ɔ: Rede am Königs Gebuhrts Tag. Alton. 1763. 8.

Ueberzeugende Methode der auf das bürgerliche Leben angewendete Arithmetik. ibid. 1763. 8.

Philalethie ɔ: Neue Aussichten in die Wahrheiten und Religion der Vernunft bis in die Gräntzen der Glaubwürdigen Offenbarung. ibid. 1764. 8.

Methodisches Unterricht der Jugend in der Religion und Sitten-Lehre der Vernunft, nach dem in der Philalethie gegebenen Plane. ibid. 1764. 8.

Methodisches Unterricht in der überzeugenden Erkentnitz der Biblischen Religion. ibid. 1764. 8.

Grundsätze der Religion, welche durch Nachdencken und Bibel-Vorschung erkannt wird. ibid. 1764. 8.

Schutz-Schrifft für seine neuesten Bücher. ibid. 1764. 8.

Vorstellung an das denkende Publicum gegen Dr. Winckler, Prof., und andere Gegner. ibid. 1764. 8.

Theoretisches System der gesunden Vernunft. ibid. 1765. 8.

Zwei Gedichte. ibid. 1764. 8.

Organon erleichteter Untersuchung der Religion. ibid. 1765. 8.

Versuch eines freimüthigen Dogmatik. Berlin 1766. 8.

Lehren der Apostel. Alton. 1766. 8.

Betrachtung über die wahre Rechtglaubigkeit und die nothwendige Toleranß. ibid. 1766. 8.

Die Religion Israels. ibid. 1766. 8.

Versuch für die Warheit des Christenthums. ibid. 1766. 8.

Vorbereitung der Jugend zur Moralität und natürliche Religion. ibid. 1766. 8.
Haupt-Probe der Zeiten, in Ansehung der Religion, Wahrheit, Liebe und Toleranz. ibid. 1767. 8.
Abgenöthigte Polemische Abhandlungen. ibid. — — 8.
Alt christliche Religion aus den Evangelist. und Apostol. Geschichten. Berlin und Alton. 1766. 8.
Auszug der heil. Schrifft.
Privat Gesang-Buch. Berlin und Alton. 1767. 8.
Vorstellung über Schulen, Studien und ihren Einflus in die öffentliche Wohlfarth. Hamb. 1768. 8.
Vorstellung an Menschen-Freunden und vermögenden Männer über Schulen rc. mit einem Plane eines Elementar-Buchs. ibid. 1768. 8.
Vorstellung das nöthigste an Menschen-Freunden von untheologischen Schulbüchern. Alton. 1768. 8.
Die naturliche Weisheit im Privat-Stande der gesitteten Bürger. ibid. 1768. 8.
Anfang der Arbeit eines Elementar-Buches zu Verbesserung des Schul-Wesens. Berlin 1769. 8.
Vierteljährige Unterhandlung mit Menschen Freunden über moralische und den noch unkirchliche Verbesserung der Erziehung und Studien. 1 Stück. Alt. 1768 2te Stück. ibid. 1769 8.

BASTHOLM (Christianus) Var i sin Tid Alumnus paa Eilertsens Collegium. 1767 blev Præst for den evangeliske Menighed i Smyrna. 1768 Magister.

Skrifter.

Disp. de Jona Typo mortis Christi. Hafn. 1761. 4.
— — ψυχοπαννυχία examinata. ibid. 1762. 4.
— — de possibilitate fidei salvificæ infantum. ibid. 1765. 4.
— — de morte æterna, ut conseqvente naturali vitæ antecedente. ibid. 1766. 4.

Prædiken, holden 3die Paaske Dag i Holmens Kirke. Khvn. 1766. 8.

Prædiken om vor Glæde over Christi Komme i Kiødet. ibid. 1767. 8.

BAUM (Johan Caspar)

Skrifter.

Helden-Lob des Dänischen Ritter-Ordens vom Elephanten. Koph. 1660. 4.

BEAUMELLE (Angliviel de la) Var Hofmester hos Geheime-Raad og Ober-Jægermester Grams Søn, siden Professor i det franske Sprog og belles Lettres.

Skrifter.

Spectatrice Danoise, ou l'Aspasie moderne, et Ugeblad. Coph. 1749. 1750. 8. 3 Vol.

Mes Pensées. Coph. 1751. 12. Berlin 1752. 8. & Paris 1763. 8.

Antwort auf Woltaires Supplement zu den Zeiten Ludov. XIV. Jen. 1754. 8.

Gedancken von den Thorheiten ꝛc. Koph. 1756. 8.

— — — von der Ehe. ibid. 1757. 8.

Discours prononcé a l'ouverture des Leçons publiques de Langue & des belles lettres Françoises. Coph. 1756. 4.

BECH (Benedictus) Laugmand i Island.

Skrifter.

Torder Badersens Bønner, i Sange forfattet. 1740. 12.

BECH (Franciscus Nicolaus)

Skrifter.

Joh. Gunther August Placii Breve-Bog, paa Dansk oversat og forbedret. Khvn. 1757. 8.

BECH (Johannes Canuti) Var først Cappellan til Bogøe. 1609 blev Sogne-Præst til Ønsleb og Eskildstrup paa Falster.

ster. Druknede paa Stranden 1630. Var i sin Tid en ivrig Hexe-Forfølger.

Skrifter.

Mag. Lucæ Pollii Guds Børns daglige Memorial om det evige Livs Glæde. Af Tydsk oversat. Kbhvn. 1627. 8. (*Br.*)

BECH (Petrus Nicolai)

Skrifter.

Hellige Betænkninger og Bønner. Kbhvn. 1684. 8.
Vor christelige Troes Vished og Triumph. ibid. 1684. 8.
Samtale imellem den vandrende Siæl og Adam og Noa. Oversat. ibid. 1690. 1698. og 1705. 12. 1734. 8.

BECH (Valentin Bentzen)

Skrifter.

Om Christi Fødsel og Embede. Kbhvn. 1643. 8.

BECHER (Adrian)

Skrifter.

Antonini opbyggelige Betragtninger med Hofmans Anmærkninger. Oversat. Kbhvn. 1752. 8.

BECHER (Jacobus) Fød i Slesvig. Hans Fader var Johan Adolph Becher, Borgemester i Slesvig. Var selv Secreterer ved det danske Hof, og Advocat i Kiøbenhavn. Døde omtrent 1682.

Skrifter.

Larvæ detractæ Frid. Geisleri J. Cti Lipsiensis. Verneburgi 1670. 12. (*Cimb.*)

BECHER (Johannes Gotofredus) Hof-Apotheker i Kiøbenhavn. Døde 1711.

Skrifter.

Mitridaticum damocrateum. Hafn. 1671. 4.
Descriptio Theriacæ cælestis. ibid. 1704. 4.

Catalogus medicamentorum officinalium cum Taxa Pharmaceutica in usum Ducat. Slesvic. & Holsat. a facultate medica Hafniensi cum Pharmacopola Aulico J. G. Becheri. Gluchst. 1705. 4.

Ausug des natürlichen Zinobers. Koph. 1708. 4.

Von Gebrauch der kleinen Haus- und Reise-Apothek. — — 8.

BECKER (Johannes Henricus) En Tydsker. Kom her ind til Dannemark som Doctor Medicinæ, og 1739 fik Tilladelse, med andre, at disputere for den da ledig værende medicinske Profession ved Universitetet. Blev derefter strax samme Aar Professor Philosophiæ extraordinarius. 1740 Secreterer i Collegio medico. Og 1742 Berg-Raad og Medicus ved Kongsberg i Norge. Døde 1761.

Skrifter.

Disp. de Transspiratione insensibili & sudore. Hafn. 1739. 4.

— — de amicitia, invidia & calumnia. ibid. 1740, 4.

Lykønsknings Tale til Frid. V. Salvings-Fæst, holdet paa Kongsberg. — — 1747. 4.

BEEN (Johannes Nicolai) En gammel Philosoph. Havde først en Tid lang ligget paa Regentzen, og der disputeret meget flittig. 1690 blev Magister, men længe baade for og efter var Alumnus paa Walkendorphs Collegium, og i mange Aar Decanus paa det Kongl. Communitet. Døde i bemeldte Collegio 1708. 9 Maji.

Skrifter.

En fast utallig Mængde Disputatzer, (*M. Wal.*)

BEGTRUP (Ericus Giörup) fød 1713. 15 April paa Ingworstrup i Sønder Herred i Aarhuus Stift, hvor hans Fader Peder Begtrup da boede, som siden blev Eier og derefter Forpagter af Fannerup-Gaard i Nørre-Herred i bemeldte Stift. Hans Moder var Dorothe Sophie Welow, en Dotter af Johan Welow, sidste Borgemester i Greenaae. 1734

depone-

deponerede fra Aarhuus Skole. 1740 blev Sogne-Præst i Wistoft paa Mols og Magister. Er gift med Christina Augusta Bruun, en Dotter af Hr. Gregers Bruun Sogne-Præst til Gierild og Hemmet Meenigheder i Aarhuus Stift, min elskelige Stif-Dotter.

Skrifter.

Dispp. III. de Sensibus, qvi in suo officio nec fallunt nec falluntur Hafn. 1736. 37 og 38. 4.

Et Stykke af en Oeconomisk Calender, indført i Oeconomiske Magazin. Tom. 6. pag. 39.

Om Tørve-Mosernes Natur rc. ibid, pag. 387.

Hvilket tiener meest til Flittigheds Opmuntring enten høi eller lav Priis. Ibid, Tom. 7. pag. 37.

Beste Anslag for den, som kan og vil giøre Testamente til almindelig Velfærd. ibid. Tom. 8. pag. 155.

Conf. Fortalen til 1ste Tome af Danske Atlas. pag. XXX.

BEGTRUP (Johannes Christianus) Fød 1703. 4 Maj i Helgenes Præstegaard i Aarhuus Stift. Hans Fader var Hr. Johannes Begtrup, Sogne-Præst sammesteds, hans Moder Kirstine Jens Dotter Lyngbye. 1730 blev Sogne-Præst til Hvidberg, Ørum og Lodberg i Aalborg Stift. 1733 til Nors og Tvede i Hillerslef Herred i samme Stift. Døde 1759. Var 2 gange Gift. 1. med Birgitte Kirstine Ohnsorg. 2. med Anne Cathrine Praem, en Dotter af Consistorial Assessor Praem i Hiardemaal.

Skrifter.

Daglig Tanke-Speil. Kbhn. 1748. 8.

Christendommens evangeliske Forsmag. Kbhn. 1749. 8.

Takke-Psalmer og Bønner for Hilderslev Herred, sparet fra Fæ-Død. Aalb. 1750. 8.

BEICH (Laurentius) Fød i Laaland, var Sogne-Præst for Stift-Bierebye i Siælland i Tudse Herred. Døde 1729.

Skrif-

Skrifter.

Tal- og Sang-Offer. Khvn. 1713. 8. og 1727. 8.

Rosen iblant Torne. ɔ: Sange over Christi Lidelse. ibid. 1724. 8. 1733. 12.

Daglig Samtale med Gud i Sang og Bønner. ibid. 1726. 8.

Gode Raad. ibid. 1727. 8.

Danmarkes og Norges Stormklokke. ibid. 1727. 8.

Bonde-Trøst bestaaende i aandelige Psalmer. ibid. 1726. 8.

Troens beste Gave, Jesus Christus. Himmerig paa Jorden. Khvn. 1726. 8.

Tørst efter Trøst i langvarig Hede og Brynde. Khvn. 8.

BEJER (Petrus Grove) 1738 blev Præst for Slumsøe og Bavelse Meenigheder i Siælland, og siden Provst i Tyberg Herred.

Skrifter.

Dissertatio Chronologica ad 2 Reg. 8. 26. & 2 Par. 22. 2. Hafn. 1733. 4.

Spørsmaal og Forklaring over de fem Parter i Catechismo. Khvn. 1768. 12.

BEITIUS (Martinus) Regiments Auditeur.

Skrifter.

Bethlehemitischen Hirten-Freude. Khvn. 1676. 4.

BEKE (Barthold van der) Kongl. Dansk Krigs-Raad og Oberst.

Skrifter.

Soldaten Spiegel, Frankf. 1605. 4.

BENEDICTI (Laurentius) Borger og Bogtrykker i Kiøbenhavn, og Vicarius i Roeskilde, fik 1565 Kongeligt Privilegium paa sit Bogtrykkerie.

Skrifter.

Søe-Kort over Øster- og Vester-Søen. Khvn. 1568. 4.

Dansk og Tydsk Psalmebog. ibid. 1582. 1632. 12.

Astro-

Astronomisk Beskrivelse om Menniskens Natur og Tilboielighed, samt Lykke og Ulykke; efter Stiernernes og Planeternes Virkning. ibid. 1594. 8.

Joh. Spangenbergs Egteskabs Speil paa Dansk oversat, og trykt paa Oluf Baggers Bekostning. Khvn. 1601. 8. conf. Molleri Spicil. p. 28. (*Bib. Br.*)

BENTZEN (Andreas) See DALLIN.

BENTZEN (Lorentz) Seil- og Compas-Mager i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Nye Danske Søe-Bog, eller Styrmands og Lodsmands Handbog, oversat af Hollandsk Khvn. 1745. 8.

BENTZEN (Lorentius Jacobus) Fød i Stubbekiøbing paa Falster, hvor hans Fader Christian Bentzen var Byefoget, hans Moder var en Søster af Biskop Bildsöe. er Hovmester hos den yngere Søn af Geheimeraad von der Lühe.

Skrifter.

Dispp. II. de voce ראם Hafn. 1761. 1762. 4.

Dispp. II. de Pecudibus Jacobi artificiosis. ibid. 1763. 1765

Om Skabningen. Et Vers indført i Forsøg til de skiønne og nyttige Videnskaber. 3 Stykke. Sorøe 1764. 8.

Om Algodheden. Indført i 4de Stykke.

BENTZON (Nicolaus) Fød i Randers. Hans Fader Bent Hansen. Hans Moders Navn var Karen Povels Dotter. Reiste i sine unge Aar udenlands, og distingverede sig særdeles i Padua, hvor han 1636 blev Academiæ Artistarum Syndicus og Prorector. Og af den Venetianske Dogge 1637 beæret med Ridder-Ordenen af St. Marco. Samme Aar blev Doctor Medicinæ i Basel. Og ved sin Hiemkomst var til sin Død Medicus Practicus i Aalborg. Han var gift

med

med Mette Niels Dotter, Borgemester Niels Jacobsens Dotter i Randers, var Fader til Geheime-Raad Niels Bentzen, og Far-Fader til Vice-Stadtholder Hr. Jacob Bentzen. Han døde 1674.

Skrifter.

Disp. de Catharro. Basil. 1637. 4.

— — de Affectibus Septentrionalium. ibid. 1638. 4.

BENTZON (Nicolaus) Fød i Aalborg 1646 den 1 Maj. Hans Fader var nestanførte Doctor Niels Bentzen, hans Moder Mette Niels Dotter. 1660 deponerede fra Herlovsholms Skole. 1664 underkastede sig Examen Theologicum, og reiste derpaa strax udenlands. Disputerede i Leiden 1669 for Doctor Graden in Jure, og kom hiem samme Aar. 1674 blev Assessor i Cammer-Collegio og Vice-General-Procureur. 1679 Cammer-Archivarius. 1682 Admiralitets-Raad. 1684 Cancellie og Cammer-Raad. 1685 virkelig General-Procureur og Justits-Raad. 1688 Etats-Raad. 1704 Vice-Præsident i Commerce-Collegio, og Geheime-Raad. 1705 Ridder af Dannebroge. Døde 1708. 14 Jan. Var 2 Gange gift, 1. med Else Scavenius, en Dotter af Etats-Raad og General-Procureur Peder Scavenius. Hun var Moder til Statholderen Hr. Jacob Bentzon, og blev brændt i den ulykkelige Amalienborgs Ildebrand 1689. 2. Med Anna Meulengracht, en Dotter af Hans Meulengracht, og Enke af Henric Schup.

Skrifter.

Disp. de centro Logices. Hafn. 1663. 4.

— — de repressaliis pro Gradu Doctoratus. Lugd. Bat. 1669. 4. (*Pr.*)

BENTZON (Nicolaus) Fød i Aalborg 1684. 24 Sept. Hans Fader var Cancellie-Raad Peder Bentzon til Haunøe, en Søn af Doct. Niels Bentzon i Aalborg. Blev først Secreterer

terer i det danske Cancellie, reiste derpaa udenlands, blev siden Cancellie-Raad, og døde 1709. 30 December.

Skrifter.

Bibliotheca poetica nobilis cujusdam Dani. Lugd. Bat. 1704.

BENTSEN (Oluf) 1629 blev Sogne-Præst i Køge. Var først Capellan til Frue Kirke i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Otto Giöe. Khvn 1642. 4.

— — — over Elisabeth Bille. ibid. 1633. 8. (*Bib. Br.*)

BENZON (Petrus) til Havnøe. En Søn af D. Niels Benzon i Aalborg. Var i sine yngre Aar Alumnus i Walkendorfs Collegio.

Skrifter.

De principiis humanæ naturæ. Hafn. 1667. 4.

De Scholis. ibid. 1668. 4.

BERG (Christophorus) Var Magister og Sogne-Præst i Varbierg i Norge. Døde 1631.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Eiler Christophersen. Khvn. 1628. 8. (*Br. Bib.*)

BERG (Claudius Francisci) Fød i Kiøbenhavn 1546. Hans Fader var Mag. Frands Berg, den Tid Sogne-Præst til Nicolai Kirke i Kiøbenhavn, men siden Biskop i Opslo. Hans Moder Karine Laurids Dotter. 1565 deponerede fra Odense Skole. 1570 reiste udenlands. 1574 kom hiem. 1578 blev Canonicus i Opslo. 1590 Decanus Capituli sammesteds. Var 2 Gange gift. 1. Med Inger Bagge. 2. Med Elisabeth Theiste.

Skrifter.

Vise om Frue Sophie Juuls Liv og Levnet. Khvn. 1585. 8.

En evigvarende Almanak efter den Poli Høide over Opslo i Norge. Rost. 1592. 4.

Beretning om sin Forfædres Herkomst. Danske Magaz. Tom. I. p. 23.

BERG (Fridericus) Fød i Christiansand 1717. 16 Mai. Hans Fader var Peder Fridericsen Berg, Borger og Skipper sammesteds. Hans Moder Anne Tofstdal. 1734, da den største Deel af Christiansand med Kirke og Skole ved en ulykkelig Ildebrand var lagt i Aske, blev sendt til Skolen i Helsingøer, hvorfra han til Academiet blev dimitteret 1738. 1747 blev adjungeret og succederende Sogne-Præst ved Wirring og Essenbech Menighed i Aarhuus Stift. 1768 Provst i Sønder-Hald-Herred. Er gift med Hylleborg Cathrine Brunou, en Dotter af Hr. Niels Brunou, som han er adjungeret.

Skrifter.

Philadelphi Boanergis moraliske Haandbog. Khvn. 1751 & seqv. in 8vo. Er et Udtog af Moralische Bibliothec.

BERG (Johannes Adamus) Slotsforvalter ved Fridrichsborgs Slot i mange Aar.

Skrifter.

Beschreibung von Friderichsburg. Kjøph. 1646. 4. (*B.*)

BERG (Johannes Michael) Fød i Roeskilde 1712. 13 April. 1744 blev Sogne-Præst til Laurberg og Leerberg i Aarhuus Stift. 1746 til Østervelling, Helstrup og Greensted i Wiborg Stift.

Skrifter.

Samling af alle Kongl. Forordninger 2c. som angaae Geistligheden. Aalb. 1761. 4.

BERG (Magnus) Fød i Norge 1666. 28 Nov. Udi sine unge Aar tiente han Statholder Gyldenlöve for Laquai. Men som han havde et særdeles Genie til Billedhugger-Konsten, blev han af Gyldenlöve recommenderet Kong Christ. V., som satte ham i Lære hos Hof-Skildrer Peder Andersen i Friderichsberg. Reiste derefter til Italien 2 à 3 Aar paa

Kongl. Bekostning, og ved sin Hiemkomst blev aflagt med en Pension af 400 Rdlr. aarlig, og befalet at undervise de Kongl. Prindser og Princesser, saa vel som Pagerne i Tegning. 1722 giorde han for sin Helbreds skyld, en Reise til det varme Bad, og med det samme besaae Wien, Prag, Saxen, Hessen, Hannover og Nederlandene. 1723 kom hiem igien, og continuerede sit Konst-Arbeide, som bestod i Malerie, og Elfenbeen at udskiære, hvorudi han saaledes excellerede, at han neppe har hast sin Lige. Døde 1739. 31 Martii, og testamenterede tredie Parten af sine Midler til de Fattige. Var gift med Raadmand Jens Kuhrs Dotter.

Skrifter.

Kleines Microscopium das grosse heidnische Thier der Römischen Monarchie mit zu beschauen. Jul. und Aug. 1735. Kurtzer Appendix, oder Augen-Wasser nebst A. B. C. für kleine Kinder. Sept. 1735. Nachfolger des Appendicis. Nov. 1735. in 4to uden Sted og Aarstal.

Foruden adskillige Manuscripter, som anføres i Danske Magaz. Tom. I. pag. 236.

BERGENDAL (Janus Severini) Fød i Kiøbenhavn 1650. 10 Jul. Var i 7 Aar Hører ved Kiøbenhavns Skole. Blev derefter 1678 Sogne-Præst til Munkebierebye og Brumme Meenigheder i Siælland. 1682 Magister. 1705 Sogne-Præst til Korskirken i Bergen, hvor han døde 1720. 1 Jan.

Skrifter.

Pia Otia. Hafn. 1670 8.

Joh. Haywards Davids Taare paa Dansk oversat. Kbhn. 1679. 1687. 1709. 1718. 1739. 12.

Davids Prophetiske Harpe-Legs første Chor. ibid. 1695. 12.

Ære-Minde over Jörgen Eilertsen. ibid. 1686. Fol.

Robert Hills Lærdom om Døden af Engelsk oversat, ibid. 1698. 8.

Tessera

Tessera pietatis consolatoria H. Borneman oblata. ibid. 1698. 4.

Patridophili carmen invectivum improbi Pyracmonis in Tragoediam nuperam Hafn. 1689 conspectam, pio Zelo explosum — — — 4to.

Ol. Borrichii Vita paa latinske Vers in Fol.

Wormiana Gloria. S. Laudatio funebris in obit. Wilhelmi Wormii Ca mine Heroo. Hafn. 1705. Fol.

Poetisk Skrift om Frid. IV. Livs-Fremdragelse og berømmelige Gierninger. ibid. 1705. (*Fr.*)

BERGENDAL (Janus) Fød i Fridericia 1727. i Aug. Hans Fader var Mag. Jens Bergendal, Sogne-Præst ved Trinitatis Kirke sammesteds. Hans Moder Kirstine Hylling. 1742. deponerede fra Fridericia Skole. 1746 blev Hører i samme Skole. 1756 blev Capellan pro persona til St. Michels Kirke i Fridericia, hos Mag. Henric Pontoppidan. 1760 residerende Capellan sammesteds, og 1764 Sogne-Præst til bemeldte Meenighed og Anneret Erritsøe, er gift med Rectors, Mag. Peder Clods Dotter af Helsingøer.

Skrifter.

Klage-Prædiken over Kong Frid. V. Khvn. 1766.

BERGER (Christianus Johannes) fød i Wien i Østerrig 1724. 14 Aug. Hans Fader var Henric Berger, Maitre d'hotel hos Greven af Berkentin, den Tid Kongl. danske Minister ved det Keiserlige Hof. Hans Moder Elisabet Maria Buschen. 1730 blev sat i Skole i Posen. 1738 blev sendt til Gymnasium i Berlin. Aaret derefter forlod Gymnasium og lagde sig ind i Professor Neubaurs Huus, for at studere Chirurgien og Anatomien. 1741 kom til Kiøbenhavn. 1743 reiste til Strasburg for videre at fortsætte sine begyndte Studia. 1746 kom tilbage til Kiøbenhavn igien, og fik Kongl. Stipendium Chirurgicum. 1748 sustinerede Examen Ana-

tomicum. 1750 Examen Chirurgicum, og samme Aar blev Hospitals Medicus i Kiøbenhavn. 1758 blev Professor Anatomiæ ved Skildrer-, Billedhugger- og Bygnings Academiet i Kiøbenhavn. 1759 Membrum i Jorde-Moder Collegium og Doctor Medicinæ. 1761 Professor Medicinæ designatus og Professor artis obstetriciæ ved Universitetet.

Skrifter.

Disp. inaug. de perfectissimi enixus signis. Hafn. 1759. 4. (*Pr.*)

Programma de Placenta uterina mortis & morborum Causa. 1761. Fol.

Om Jorde-Moder Konsten. Khvn. — — 8.

BERGER (Johannes Henricus von) Doctor Medicinæ, og Kongl. Liv-Medicus.

Skrifter.

Condamine om Smaa-Koppernes Indpodning oversat. Khvn. 1755. 8.

BERGTHORSEN (Gudmundus) Døde omtrent 1707. En af de fortræffeligste Islandske Poeter.

Skrifter.

Paa Vers oversat Historierne: Olgeye den Danske, Otuel Sigurdgard og Valbrand, Finboge den stærke, Hense Thorer, Trojanerne, Samson den smukke, Bertram. Eric Vidforla, Feracut, Jalmann og Hermann. Bose og Herraud, ligeledes den saa kaldede Scholani Philosophorum og Rachlows Taare-Perse. Om nogen af dem ere trykte, vides ikke.

BERINGIUS (Vitus) Fød 1617 i Wiborg, hvor hans Fader Peder Bering var Borgemester, hans Moder var Maren Vittes Dotter. 1635 deponerede fra Wiborg Skole. Blev derefter Informator for Tyge Brahes Søn i Biskop Brochmands Huus. 1639 reiste udenlands med Ove Thott, Rigs-Raad Hr. Tage Thotts Søn, og besaae Holland, Frankerig,

rrig, Italien og Tydskland. 1649 blev Magister. 1650 kom hiem, og blev den forste Professor Poeleos ved Universitetet i Kiobenhavn. Men samme Aar forflyttet til Sorøe at være Professor Historiarum og Historiographus Regius. 1652 forlod Sorøe og drog til Slabersøe, en Gaard i Skaane, som Kongen og Hr. Tage Thott forærede ham, for der i Roelighed at arbeide paa den danske Historie. Men da Skaane ved Fredens Slutning blev afstaaet til Svensken, saa, endskiøndt de ved adskillige Tilbud søgte at beholde ham, ønskede han dog heller at tiene sit Fædernelaand, kom altsaa tilbage til Kiøbenhavn 1661 og blev Assessor i Cammer-Collegio og Høieste-Ret. Døde 1675. 20 Maji.

Skrifter.

Fortuna Austriacæ Domus ad supremum Culmen evectæ. Argent. & Patav. 1646. Fol.

Natalitia Fridericæ Amaliæ. Hafn. 1649. Fol.

Disp. de Artis Poeticæ natura & Constitutione. Resp. Ol. Borrichio. ibid. 1650. 4.

Oratio de Historia. Hafn. 1651. Fol.

Carmen Gratulat. Principi Daniæ Christiano dictum. ibid. 1654.

Inauguratio Frid. III. Dan. & Norv. Regis. ibid. 1649.

Fatum Lactuosum Carol. I. Regis Britanniæ. Lugd. Bat. 1651. 8.

Fatum Luctuosum Caroli Imi Magnæ Britanniæ Regis. Lugd. Bat. 1661. 8

Memoriæ & æternitati Frid. III. Oratio. Hafn. 1670. Fol.

Christiano Vto Regna suscipienti. ibid. 1670. Fol.

Obsidio Havniensis ibid. 1676. 4. conf. Joh. Gottl. Boehmii de Historia Obsidionis Havniensis Viti Beringii notitia. Lipf. 1758. 4.

Orosii Annilonis Historia belli Dano-Anglici. Paris — 4.

Varia Poemata junctim a Frid. Rostgaardo edita in Delic. Poet. Dan. Tom. 2. p. 15. seqq. conf. Thom. Barthol. Carm. Lib. 5.

Florus Danicus. Otthiniæ 1698. Fol.

Udi Karen Brahes Bibliothek anføres p. 61. Viti Bierings Sermon om Jesu Christo. Aarhuus 1638 in 4to. Men om Forfatteren er denne Vitus Bering, kan jeg ikke sige. (*W. D. B.*)

BERING (Vitus) Føb 1682. 10 Dec. Hans Fader var Jens Bering, Sogne-Præst til Udbye i Wends-Herred i Fyen, hans Moder Anna Laurids Dotter Grendsteen. Deponerede omtrent 1702 fra Odense Gymnasium. 1709 blev Sogne-Præst for Ollerup og Kirkebye Meenigheder i Fyen. 1735 Provst i Sunds-Herred. Døde 1753 24 Jul. Var 2 Gange Gift 1. med Vita Groth, Hr. Berthel Groths Dotter i Haarbye 2. med Anne Cathrine Möller, Hr. Anders Möllers Dotter i Gudbierg, Enke efter Hr. Poul Skytte i Biergebye paa Thorsing.

Skrifter.

Sogne-Præsternes Historie i Ollerup. Den Beringske Slægte-Tavle. Fortegnelse paa alle Provsterne i Sundsherred, og paa alle Præsterne i samme Herred, som i hans Tid ere indsatte. Trykt under et 1749. 4.

BERLING (Ernst Henrich) Bogtrykker i Kiøbenhavn. Har ladet oversætte, og med sin Fortale til Trykken bekostet følgende:

Skrifter.

Frid. Werners En Christens Vei til Himmelen, oversat af Tydsk. Khvn. 1746. 8.

Meades Noget nær en Christen, oversat af Engelsk. Khvn. 1745. 8.

Beskrivelse over Illuminationerne paa den Oldenborgske Stammes Jubelfest. Khvn. 1749. 4.

BERLIN (Johan Daniel) 1737 blev Stads-Musicus og Organist i Tronhiem. Derefter Over-Brand-Directeur sammesteds, og Medlem i det Kongelig Norske Videnskabers Selskab.

Skrifter.

Musicaliske Elementer. Tronhiem 1744.

Musicalische Divertissements. Augsburg 1752. Fol.

Meteorologiske Observationer for 1762. 1763. 1764 og 1765. Indført i det Tronhiemske Selskabs Skrifters 2. 3 og 4 Deel.

Anledning til Tonometrien, ibid. 4de Deel.

BERNARDI (Bartholomæus) Kongl. Dansk Capel-Mester i Frid. IV. Tid.

Skrifter.

Divertissement en Musiqve. Coph. 1701. 4.

Tratimento per la Nativita di Madre Regina. ibid. — 4.

BERNHARDI (Arnoldus) Dan. Arent Berentsen. Fød i Bergen i Norge 1610. 12 Maji. Var først Skriver paa Varbierg Slot, blev derefter 1647. 15 Sept. Byeskriver, og siden Raadmand i Kiøbenhavn. Døde 1680. 29 Dec. Var gift med Karen Arents Dotter.

Skrifter.

Danmarks og Norges frugtbare Herlighed. Kbhn. 1656. 4.

Manuale Martini Molleri de præparatione ad mortem, paa Dansk oversat. 1637. 12. (*B. S.*)

BERNHOFT (Andreas Jani) Præst til Opdal i Tronhiems Stift i Norge.

Skrifter.

Christi Lidelses Historie sangviis udsat. Kbhn. 1703. 8. (*Gu.*)

BERNHOFT (Johannes Johannis) 1752 blev Magister, siden Sogne-Præst til Ytterøen, Maaswig og Verran og

Provst i Vester Inherreds Provstie i Tronhiems Stift, samt Medlem i det Kongel. Norske Videnskabers Selskab.

Skrifter.

Et Guds Barns Fornoielse i Gud. Khvn. 1753. 8. og Tronhiem 1758. 8. (*Gu.*)

BERNTH (Johannes Ludovicus) Fød 1724 i Lyndelse i Fyen. 1745 deponerede fra Odense Gymnasium. 1752 blev Alumnus paa Eilertsens Collegium og Decanus paa Klosteret. 1753 Informator hos Pagerne. 1755 Rector i Herlufsholm, og Professor Philosophiæ designatus ved Universitetet i Kiobenhavn.

Skrifter.

Dispp. II. de triplici Veritate, logica, metaphysica & ethica. Hafn. 1750. 4.

Dispp. II. de expansione manuum Dei. Esa. 65. v. 2. ibid. 1752. & 1753. 4. (*Bu.*)

BERREGAARD (Laurentius) Vice-Borgemester i Aalborg Blev Doctor Juris i Kiobenhavn paa den Danske Kirkes Jubileo 1736.

Skrifter.

Disp. inaug. de interpretatione Articuli 22. Cap. XIII. Lib. I. Codicis Christianei. Hafn. 1736. 4.

BERTHELIN (Johannes) 1765 blev Capellan til Trinitatis Kirke i Kiobenhavn. Døde 1767. 4 Febr. i hans Alders 44 Aar.

Skrifter.

Klage-Prædiken over Kong Fridr. V. Khavn. 1766. 8.

BERTRAM (Carl Julius) Fød 1723. Var engelsk Sprogmester hos Cadetterne i Khavn. 1756 blev Medlem i det Kongel. engelske Selskab. Døde 1765. 8 Januar. Var Gift med Catharine Marie Gold.

Skrifter.

Essay on tho excellency of the Englisch Tongue. Coph. 1749. 8.

Begyndelses Grunde til den engelske Sprog-Kunst. Khvn. 1750. 8.

Grundig Anvisning til det engelske Sprogs Kundskab. Khvn. 1753. 8. Og siden forbedret af N. Rördam, Informator ved Opfostrings-Huset. Khvn. 1765. 8.

Mag. Joh. Daus wohlunterrichteter und kunsterfahrner Schilderer und Mahler, forbedret, Koph. und Leipz. 1755. 8.

Betragtning over et gudeligt Levnets store Fordeele, og allerstørste Vigtighed, oversat af engelsk. Khvn. 1760. 8.

Britannicorum Gentium Historiæ Antiqvæ Scriptores III. Hafn. 1757. 8.

Nennii Eulogium Britanniæ. Hafn. 1758. 12.

Mønderinger af den samtlige Kongl. Danske Armee, ethvert Regiments Chef, dets Styrke, og dets udi Freds-Tid havende Guarnison. Khavn 1762. 8. og paa Tydsk 1761. 8.

BESELIN (Lucas) Født til Rostok. Var Magister og opholdt sig nogen Tid i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Trigonometria curiosa. Hafn. 1696. 8.

BEVERLIN (Johannes Jac.) Præst i Skaane.

Skrifter.

Præco Winstrupianus. S. Oratio in Laudem Pet. Winstrupii Junioris Scaniæ Episcopi. Hafn. 1652. 4.

BIARNARSEN (Jonas) Sogne-Præst til Breidsholm i Holum Stift i Island

Skrifter.

Otto Casmanni caræ Pietatis & raræ caritatis incendium paa Islandsk oversat. Hol. 1622. 8.

Jesus Sirach og Tobiæ Bog oversat paa islandske Vers, trykt i den aandelige Vise-Bog. 1612. 4.

BIE (Jacobus Christianus) Studiosus Philosophiæ & Juris. Han udgav 1765 nogle danske Fabler, som bleve forbudne, fordi de syntes alt for tydelig at forestille visse Personer, hvorover Forfatteren selv paa nogen Tid absenterede sig. Dog blev han derefter 1768 Procurator ved alle Over- og Under-Retter i Danmark.

Skrifter.

Originale danske Fabler. Kbhn. 1765 8.

Tanker over Jule- og Passions-Texterne. ibid. 1765. 8.

Tanker om David og Ønsker for Salomon. ibid. 1766. 8.

Synge-Stykke ved Princesse Sophie Magdalenes Formæling. ibid. 1766. 4.

Moralske Tanker i bunden Stiil. ibid. 1766. 8.

Originale danske moralske Fabler. ibid. 1767. 8.

Kiærlighed til Fædrenelandet.

En sand Lyksalighed.

Jacobi Ilias ɔ: Beskrivelse over Drikke-Helten Biberius. Kbhn. 1766. 8.

Giensvar paa den i Addresse-Contoirets maanedlige Tillæg anførte Critiqve over hans moralske Tanker. ibid. 1767. 8.

Poetiske Nouvellist. Et Maaneds Skrift. ibid. 1767. 4.

BIE (Petrus Severini) Sogne Præst til Boulinge og Flynder Menigheder, og Provst i Skodborg Herred i Riber-Stift. Døde 1687.

Skrifter.

Liig Prædiken over Öllegaard Sehested. Sorøe 1655. 4. (*Bib.*)

BIELKE (Janus) Fød paa Østerraad i Norge 1580. 1 Febr. Hans Fader var Aage Bielke til Østerraad. Moderen Margrete Tott. Han var Lehns-Herre paa Bergenhuus fra 1623 til 1630, Ridder, Norges Riges Canceller og

Lehns-

Lehns-Mand over Run̄æ-Kloster. Døde paa sin Gaard Sande i Norge 1659. 7 Nov. Gift med Sophie Brochenhuus.

Skrifter.

En Bøn for alle Stænder, sangviis. Khvn. 1622. 4.
Orationes dominicæ explanatio. ibid. 1624 og 1626. 12.
Summarier over Bibelen fra Mose Bøger indtil Ester inclusive, og en Deel Davids Psalmer, paa Riim forfattet. Khvn. 1633. 4.
Danske og norske Lovs summariske Indhold. Khvn. 1634. 4.
Norske Lovs summariske Indhold og Glossarium. ibid. 1657. 4. (*Eib. Br.*)

Bierg (Christophorus Severini) Fød i Rimsøe i Nørre-Herred i Aarhuus Stift, hvor hans Fader Sören Bierg var Præst. Blev selv Præst i Karebek i Siælland.

Skrifter.

Joh. Spangenbergs 15 Liig-Prædikener, fordanskede. Khvn. 1559. 8.

Biering (Christianus Gormonis Fil.) Fød 1731. 19 Nov. i Hiallese i Dalum Sogn i Fyen, hvor hans Fader Gorm Jörgensen var Kongelig Skoleholder. Hans Moder var Anne Marie Niels Dotter Möller. 1754 deponerede fra Odense Gymnasium. Efterat han i 10 Aar havde conditioneret som Student, applicerede han sig til Pennen. Kom 1764 til Addresse-Contoiret i Kiøbenhavn, hvor han er for nærværende Tid Fuldmægtig og Bogholder.

Skrifter.

Historiske og moralske Fabler. Khvn. 1761. 8.
Tvilling-Rigets Lyksalighed i den 7 Aars Krigs Ulyksalighed. Sorøe 1763. 8.
Uge-Bladet, The-Bordet. Khvn. 1762 8.
Galathe eller den listige Hyrde-Pige. ibid. 1767. 8.

Den

Den forvandlede Eege Krone, eller den kronede Mai. ibid. 1767. 8.

Tanke-Ring, indeholdende adskillige Vers. ibid. 1769. 8.

Gudelige Tanker over Jordskiælvet, som blev fornummet i Dannemark, Norge og Sverrig Natten imellem 21 og 22 Dec. 1759. Khvn. 1760. 8.

Ode til Jomfruerne, ved Carl Gottfried Bildhugger. Khvn. 1767. 8.

Forligelsens Ode imellem Jomfruerne og Ung-Karlene ved Cajus Bundtmager. Khvn. —— 8.

Ode til Kiæresten. ibid. —— 8.

Ode fra Kiæresten. ibid. —— 8.

Patrollen, et Ugeblad. ibid. 1765 og 1766. 8.

BIERING (Christianus Henricus) Fød i Korup i Odense Herred i Fyen, hvor hans Fader Niels Jörgensen var Skoleholder, og siden Degn. Han selv blev 1760 Sogne-Præst til Aastrup i Synder-Herred paa Falster.

Skrifter.

Poetiske Tanker over Lissabons Undergang. Khvn. 1756. 8.

Horatii første Epistel, oversat. ibid. 1757. 8.

Moralske Fabler og Fortællinger. ibid. 1759. 8.

Ode til Kong Friderich V. ibid. 1759. 8.

Rygtet over Georg Tycho Holm. ibid. 1760. 4.

BIESCHE (Canutus). Fød 1575 i Kierteminde i Fyen. Hans Fader var Jens Bieske. Hans Moder Karen Knuds Dotter. Gik først i Kierteminde Skole, kom siden til Gymnasium i Odense, hvorfra han efter 3 Aars Forløb deponerede. Reiste siden udenlands, og ved sin Hiemkomst blev 1606 Rector i Odense Skole. 1607 Magister. 1608 Professor Pædagogicus i Kiøbenhavn. 1610 Professor Græcæ Lingvæ. Døde 1612. 29 Jul.

Skrifter.

Parentatio in obitum Joh. Langii. Hafn. — — 4

Oratio de officiis Studiosorum in Acad. Hafniensi. Hafn. 1611. 8. (*W. Tb. R.*)

BILDSÖE (Paulus Matthias) Fød 1710. 15 Febr. i Kiettinge i Laaland, hvor hans Fader Mag. Lorents Bildsöe var Præst. Hans Moder var Anne Sophie Lund, en Præste Dotter fra Falster. Deponerede 1726, og derefter nød Sted paa Walkendorphs Collegium. 1730 blev Rector i Svenborg. 1736 Sogne-Præst for Torchildstrup og Lillebrand Menigheder paa Falster. 1738 Sogne-Præst til Guarnisons Kirken i Kiøbenhavn. 1752 Doctor Theologiæ. 1754 Sogne-Præst til Hellig-Geistes Kirke. 1757 Sogne-Præst til Nicolai Kirke. 1759 Sogne-Præst til Holmens Kirke. 1764 Bisp i Aarhuus. Har to Gange været gift. 1. Med Anne Marie Fieldsted, en Dotter af Justits-Raad og Stadt-Hauptmand Michael Fielsted i Kiøbenhavn. 2. Med Elisabeth Sophie Hagerup, en Dotter af Bisp Hagerup i Tronhiem.

Skrifter.

Disp. de Igne fatuo. Hafn. 1727. 4.

Jubel-Prædiken 1749. Khvn. 1750. 4.

Introductio ad Epistolam Pauli ad Philemonem Historico-Theolog. Sect. I. ibid. 1752. 4.

Prædiken paa Taksigelse Fæsten for Freden. Khvn. 1763. 8.

Afskeds-Prædiken i Holmens Kirke, og Ordinations-Prædiken. ibid. 1766. 8. (*Pr.*)

BILLE (Cladius) Ridder og Rigets Raad udi Christiani II. og Frid. I. Tid, Herre til Alling i Siælland, Lyngsgaard, Vandaas og Raabe. Hans Fader var Hr. Steen Bille, Danmarks Riges Raad og Lands-Dommer. Hans Moder Magrete Rönnov. Han selv var 1520 Oberst over Christ. II.

Fodfolk,

Fodfolk, da Stokholm blev indtagen, og blev den Tid af Kongen slagen til Ridder. Døde 1558. Var gift med Elisabeth Ulfstand. Lyscander tillægger ham følgende

Skrifter.

Annales rerum Danicarum ex variis Bullis & antiqvitatum Fragmentis.

Catal. Regum Daniæ a Dano ad Christophorum Waldemari IV. Patrem, cum annis Imperii. (*An.*)

BILLE (Ericus) Fød 1635. 22 Nov. paa Kiersgaard i Fyen. Hans Fader var Steen Bille til Kiersgaard. Hans Moder Birgitte Kruse. Døde i Hamborg 1675. 27 Maji. Var gift med Anne Trolle, Statholder Hr. Niels Trolles Dotter.

Skrifter.

Minos f. nauta Regius ad Regem Frid. III. Amst. 1654. Fol. (*Cimb. Bib.*)

BILLE (Janus)

Skrifter.

Columnæ rerum publicarum, Pietas & eruditio. Soræ 1657. 4. (*B. Th.*)

BILLE (Johannes) Lieutenant ved Søe-Etaten.

Skrifter.

Admiral Hr. du Guai Tromius Memoires, paa Dansk oversat. Khvn. 1762.

BILLESCHOV (Wilhelmus) Fød i Wiborg, hvor hans Fader var Borgemester. Var Alumnus paa Walkendorphs Collegium. 1769 blev Sogne-Præst for Ølstøke Menighed i Siælland.

Skrifter.

Dimiss-Prædiken over Ordspr. 10, 19. Khvn. 1766. 8.
Første aarlige Prøve-Prædiken. ibid. 1767. 8.

Anden aarlige Prøve-Prædiken. ibid. 1768. 8. Foruden adskillige Disputatser.

BING (Janus) Fød 1681 i Tronhiem, hvor hans Fader var Raadmand. Lærte først Apotheqver-Konsten, og i nogle Aar forestod Apotheqvet i Ribe. Fik derefter Lyst til Medicinen, hvorfor han lagde sig efter det latinske Sprog, og deponerede 1705 i hans 24de Aar. Siden blev Alumnus paa Borches Collegium, og 1709 Skibs-Chirurgus. 1712 Doctor Medicinæ. 1726 Cancellie-Raad. 1727 Justits-Raad 1746 Etats-Raad. Var ellers bestandig Liv-Medicus hos Hr. Greve Ferd. Anton Danneskiold Laurwig. Døde i Kiøbenhavn 1751 10 Octb., og testamenterede til Academiet og anden gudelig Brug omtrent 37000 Rdlr. See Hofm. Samlinger af Fundationer. Tom. I. p. 228.

Skrifter.

Disp. de Antihectico. Hafn. 1707. 4.
— — de Phænomenis qvibusdam aqvæ fortis. ibid. 1708. 4.
— — de Cinnabori & Mercurio. ibid. 1709. 4.
— — de Scorbuto nautico. ibid. 1712. 4. (*Pr.*)

BING (Janus) Fød i Norge, en Broder-Søn af næstforrige. Studerede Chirurgien og Medicinen, og reiste derpaa udenlands. Blev 1745 Doctor Medicinæ ved Universitetet i Kiøbenhavn. Gift med Vinhandler Nordrups Dotter.

Skrifter.

De caussis partus difficilis notabilioribus. Hafn. 1746. 4.

BING (Justinus) Fød i Norge, en Broder-Søn af nestforrige. Studerede først i Kiøbenhavn, hvor han blev Alumnus paa Borches Collegio, og reiste siden udenlands. Blev Professor Extraord. i Helmstad. Efter Hiemkomsten blev Præst til Vedøer og Onsberg, og tillige Provst paa Samsøe 1748, hvor han døde 1765. 25 Febr.

Skrifter.

Diss. de Gurgite Norvagico, vulgo Mosköe-Strøm. Hafn. 1741. 4.

De Polycarpo. ibid. 1740. 1741. 4. Dispp. II.

De Præjudicio. ibid. 1742. 4.

BIÖRN (Olaus Jani Fil.) Laae paa Regentsen 1668, og derefter 1671 var han Conrector i Aalborg Skole, og blev Magister Philosophiæ. Han blev siden Sogne-Præst til Tisted og Tilsted i Thye. Det er denne Mester Oluf Biörn, som spillede det besynderlige Optog med de saa kaldte Besatte i Tisted, og blev derfor 1698 dømt fra sit Embede.

Skrifter.

Thematum Miscellaneorum Qvinarius. Hafn. 1668-70. 4.

BIÖRNFELD (Petrus) Skoleholder i Frue Sogn i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Exercitatio Arithmetica tripartita. Hafn. 1756. 8.

Apologie for hans Regne-Bog. ibid. 1757. 8.

Facile og lette Resolutioner over Regulas Societatis. ibid. 1767. 8.

BIÖRNONIS (Jacobus) Fød omtrent 1560. Han Fader var den berømmelige Hr. Biörn Andersen til Steenalt og Biørnsholm, Dannemarks Riges Raad i Kong Frid. II. Tid. Hans Moder Citzel Ulffstand. Han døde 1596. 5 Apr., og var den sidste af Slegten paa Sværd-Siden. Var gift med Anna Krabbe.

Skrifter.

Gratulatio de gradibus & dignitatibus scholasticis in honorem & laudem honestissimi doctiqve juvenis D. Johannis Oldorphii Dani, cum illi gradus Magisterii Philosophici in celeberrima Tulingensi Academia An. 1579. 25 Febr. tribueretur. Tubing. 1579. 8.

Epi-

Epistola ad Christianum IV. Principem de ortu & progressu Academiæ Hafniensis, præfixa Andreæ Kragii Scholis Ramæis. Basil. 1582. 8.

Udi Wielandts Lærde Tidender pro Anno 1724. p. 764 tillegges ham en latinsk Oversættelse af den Jydske Lov, som Arnas Magnæus for Ildebranden har eiet i Manuskript.

BIÖRNSEN (Biörno Bartholdi) En Søn af Høieste-Rets Advocat Bertel Biörnsen. 1740 blev blant andre antagen at gaae til Haande ved Lov-Bogens Revision og Registranternes Extrahering. 1743 blev Secreterer ved Lov-Commissionen, og siden Assessör i Hof-Retten.

Skrifter.

Forsøg til et Arve-Tal efter Danske og Norske Lov. Kbhvn. 1743. Fol.

BIÖRNSON (Hannes) Præst i Island, paa Surbay i Skalholdts Stift.

Skrifter.

Johan Arents Passions Prædikener, oversat paa Islandsk. Hol. 1683. 8.

BIÖRNSEN (Michael) Var først Præst til Buxnes i Nordlandene, siden til Rost og Værøen i Tronhiems Stift.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Gregers Hansen Windekilde. Kbhvn. 1691. 4.

BIRCH (Georgius Laurentii)

Skrifter.

Tids Register fra Verdens Begyndelse til 1739. Kbhvn. 1734. 1739. 12. 1745. 8.

BIRCH (Johannes Georgius) En Søn af Over-Graver Birch til vor Frue Kirke i Kiøbenhavn. Studiof. Philosophiæ.

Skrifter.

Genealogisk Tabel over Kongerne af den Oldenborgske Stamme. Khvn. 1766. Fol.

BIRCH (Petrus) Overgraver ved Frue Kirke i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Om Souverenitetens Indførsel. Khvn. 1760.

BIRCHEROD (Jacobus) Født i Odense, hvor hans Fader D. Jacob Bircherod var Professor i Gymnasio. Hans Moder Sille Riisbricht. Han reiste udenlands, og druknede i sin Ungdom 1687 ved Paris.

Skrifter.

Odense Kirkes gamle Monumenter har han ladet i Kobber stikke, og samlet Inscriptionerne dertil, hvilke sidste dog ikke ere udkomne. (*M.*)

BIRCHEROD Jacobus Jani) Fød 1624. 30 Septemb. i Warbierg i Halland, hvor hans Moder var opreist for at besøge sin Broder, som var Præst sammesteds. Hans Fader var Jens Hermansen, Sogne-Præst til Bircherød i Siælland. Hans Moder Maren Jacobs Dotter. 1642 deponerede fra Herlufsholms Skole. 1646 blev Collega 4tæ Classis ved Kiøbenhavns Skole. 1648 reiste udenlands. 1649 kom hiem og blev Magister. Strax derpaa Hofmester for Eric Juuls tvende Sønner ved Sorøe Academie. 1651 reiste udenlands med den ene, nemlig Jens Juul. 1655 kom hiem, og samme Aar blev Philosophiæ & Matheseos, 1663 Theologiæ & Lingvæ Hebrææ Professor ved Odense Gymnasium. 1675 Doctor Theologiæ. 1682 Assessor i Consistorio. Døde 1688. 13 Jun. Var gift med Sille Riisbrich, en Dotter af Borgemester Thomas Broderus Riisbrich i Odense.

Skrifter.

Liber Jonæ propheticus expositione litterali & exegetica illustratus. Hafn. 1686. 4.

Liig-Prædiken over Anna Giöe, trykt for ved Frøken Karen Brahes danske Bibliothek. Khvn. 1725. 4.

Wittenius tillægger ham og Tractatum de Horis. (*Th. Mar.*)

BIRCHEROD (Janus v. Joannes Jacobi) Fød i Odense 1658 15 Jan. Hans Forældre var næstanførte Professor Jacobus Bircherod og Sille Riisbrich. 1674 deponerede fra Odense Gymnasium. 1677 reiste udenlands. 1682 kom hiem, og blev Magister, samt Vice-Præpositus communitatis. 1683 virkelig Præpositus. 1684 Professor Lingvæ Ebreæ ved Universitetet i Kiøbenhavn. 1687 Adjunctus Facultatis Theologiæ. 1692 kaldet til Professor Theologiæ ved det Ridderlige Academie i Kiøbenhavn, men blev strax samme Aar Professor Theologiæ ved Universitetet. 1693 Biskop i Aalborg. 1698 Doctor Theologiæ bullatus. Døde 1708. 22 Nov. Var gift med Söfter Bartholin, Albert Bartholins Dotter.

Skrifter.

Diss. Philologica de Corona. Hafn. 1676. 4.

Arctos Alexandriæ, sive de prisco septentrionalium in illa urbe mercatu. ibid. 1685. 4.

Oratio Jubilæa. ibid. 1686. 4.

Paraphrasis rhytmica Cap. VII. v. 13. Apoc. ibid. 1686. 4.

Authentia punctorum Hebraicorum. ibid. 1687. 4.

Palæstra Antiqvaria, sc. Antiqvitates Juliæ. ibid. 1688. 8.

Diss. Philologica de voce כארי Psal. 22, 17. ibid. 1689. 4.
Auctor er Arngrim Torchilli Widalin, som har holdt den under Bircherods Præsidio. (*Th. An. Mar. Ep.*)

BIRCHEROD (Janus Jani) den Ældre. Fød i Bircherød i Sieland 1623. 12 Nov. Hans Fader var Jens Hermansen, Sogne-Præst i Bircherød. Hans Moder Maren Jacobs Dotter. 1640 deponerede fra Herlufsholm Skole. 1642 blev Collega i samme Skole. 1645 Collega i Kiøbenhavns Skole. 1646 reiste udenlands. 1649 kom hiem. 1651 blev

Magister. 1652 Rector i Slagelse, hvilket Embede han forrestoed i 2¼ Aar. Reiste saa atter ud, og kom hiem 1657. 1658 blev Professor Philosophiæ i Kiøbenhavn. 1661 Professor Græcæ Lingvæ. 1668 Professor Theologiæ. 1675 Doctor Theologiæ. Døde 1686. 12 Sept. Var to Gange gift. 1. Med Else Niels Dotter Munck.. 2. Med Karen Kohler, Bisp Eric Pontoppidans Enke.

Skrifter.

Collegium Physicum. Hafn. 1650-51. 4. ɔ: 16 Disputatzer.
Disp. de vera natura Philosophiæ. ibid. 1650. 4.
— — De Metallis. ibid. 1651. 4.
Collegii Ethici Disp. VIII. ibid. 1651. 4.
Libellus de certaminibus Olympicis. ibid. 1655. 4.
Disp. auspicalis de divinatione. ibid. 1660. 4.
De Græcanicis qvibusdam antiqvitatibus circa ludos gymnicos. ibid. 1663-1665. 4.
Series Chronologica Actorum Sti. Petri & Pauli. ibid. 1665. 4.
Disp. de notitia Dei naturali. ibid. 1675. 4.
Fides Evæ de Messia. ibid. 1676. 4.
De Legis Mosaicæ divina origine & auctoritate. ibid. 1678. 4.
Series chronologica annorum Jesu Christi. ibid. 1679. 4.
Lumen Historiæ Sacræ V. & N. Testamenti per Tabulas chronologicas. Hafn. 1681 & 1687. Fol.
Opera creationis primi & secundi Diei. ibid 1681. 4.
Synopsis Locorum communium Theologicorum. ibid. 1682. Francf. 1690. 4.
Idea Scientiæ moralis. ibid. 1650. Fol.
Anti-Burnetus. s. Tractatus in qvo opus creationis Diei tertii explicatur. ibid. 1688. 8.
Syntagma concionum latinarum in præcipua festa anniversaria. Francf. 1688. 8.
De Terra & Aqva. Francf. 1694. 8.

Sacra-

Sacrarum Antiqvitatum de ortu mundi vestigia in Hesiodo aliisqve Poetis græcis. Hafn. — — 4.

Religionis veræ prima fundamenta tribus dissertationibus continuat. — — 4.

Exercitationes qvatuor contra Atheos de æterna divinæ Essentiæ & providentiæ veritate. Hafn. 1660-1669. 4. (*W. Th. B. Hyp. Spic. An.*)

BIRCHEROD (Janus Jani) den Yngre. Fød i Kiøbenhavn 1664. Hans Fader var næstanførte Professor Jens Bircherod. Hans Moder Else Niels Dotter Munck. Deponerede 1679. Reiste siden i nogle Aar udenlands, og kort efter sin Hiemkomst 1688 tog Magister-Graden. 1689 blev Præst i Gladsaxe i Siælland. 1705 Bisskop i Christiansand. Døde 1720. 25 Januar. Var gift med Ellen Dorothea Lemwig.

Skrifter.

Exercitatio in Platonis Timæum. Hafn. 1682. 4.

De Ordine Elephantino ejusqve origine, progressu & splendore hodierno. ex Msto.

Jani Hertzholmii. Hafn. 1604. Fol. (*An.*)

BIRCHEROD (Johannes Jani) En Broder til Næstforrige. Fød i Kiøbenhavn 1663. 1 Jan. af samme Forældre. 1680 deponerede fra Kiøbenhavns Skole. Reiste i nogle Aar udenlands paa Höpners Stipendium. Kom hiem 1688. Blev Magister, og strax antog Professionem Logicam & Metaphys. ved Kiøbenhavns Universitet, hvortil han var kaldet i hans Fraværelse. 1699 blev Professor Historiarum & Geograph. Døde 1720. 20 Dec. Var to Gange gift. 1. Med Karen Magrete Hans Dotter Hemmer. 2. Med Ellen Marie Lemvig, en Dotter af Etats-Raad Peder Lemvig og Maren Worm.

Skrifter.

Præcepta Logica. Hafn. 1680. 4.

Exercitatio Logica exegetico-polemica. ibid. 1682. 4.

De Aurifodinis qvatuor mundi partium. Dispp. II. ibid. 1689 & 1695. 4.

De Vitis Imperatorum Roman. post Christum natum Seculi I. ibid. 1694. 4.

Disqvisitiones Antiqvitatum Patriæ Danicæ gentilis. Dispp. VII. ibid. 1701-1718. 4. (*Th. Rau.*)

BIRCHEROD (Thomas Broderus) Fød i Odense 1661. Hans Fader var Jacob Jensen Bircherod. Hans Moder Sille Riisbrich. 1687 blev Conrector i Odense Skole og Professor Philosophiæ ved Gymnasium. 1688 Magister. 1694 Rector ved forbemeldte Skole, og Professor Philosophiæ moralis & Eloqventiæ. Døde 1731. Var gift med Anne Mule, Mogens Mules Dotter.

Skrifter.

Σκιαγραφία τῆς Κεραλολυγίας Sive Tractatus de Cornubus & cornutis. 4 utrykt.

Specimen antiqvæ rei monetariæ Danorum. ibid. 1701. 4.

Historia naturalis qvatuor costarum bubularum. edit. a filio Jac. Bircherod. Hafn. 1723. 4.

De causis deperditarum apud Septentrionales & præsertim apud Danos Antiqvitatum. Er indført i dänische Bibliothek. Tom. 4. pag. 366.

Adskillige latinske Epistler til O. Sperling. ibid. Tom. 7. pag. 386. (*Th. Rau. Su.*)

For Tydeligheds Skyld forestilles disse lærde Bircheroder i følgende genealogiske Orden.

HERMAN JENSEN Borger i Helsingøer.

JENS HERMANSEN Præst i Bircherød.

JENS BIRCHEROD. | JACOB BIRCHEROD.

HANS BIRCH. JENS BIRCH. | JENS BIRCH. TH. BROD. BIRCH.

BIRGERUS Dan. Byrge. Fød i Lindberg i Halland, hvor hans Fader, ved Navn Gunnar, var Klokker. Gik først i Skole i Wardberg, siden i Skara i Sverrig, derefter drog han til Academiet i Greifswald i Pomern, hvor han blev Magister. 1474 kom han i Kong Christ. I. Cancellie. 1477 blev han Canceller hos Dronning Dorothe, og 1495 efter hendes Død hos Dronning Christine. Var imidlertid Præst til St. Mariæ Kirke i Calundborg. 1497 blev Erke-Bisskop i Lund. Døde 1519.

Skrifter.

Statuta Provincialia, Statuta Synodalia, Casus Episcopales, Casus Papales, Excommunicationes contra raptores, predones & rerum Ecclesiasticarum invasores, interrogationes in confessione faciendæ per Birgerum Archiepiscopum Lundensem. Parisiis 1514. 8.

Desuden befordrede han saa vidt Saxonis Grammatici første Udgave, at han dertil forskaffede det Haandskrift, hvor efter Christen Pedersen lod den trykke, ligesom han og ved samme Christen Pedersen lod udgive Missale Lundense. See Christ. Petri. (*An. Al.*)

BISTRUP (Christianus Christiani) Sogne-Præst i Sæbye i Wensyssel.

Skrifter.

Stephanologia ɔ: Liig-Prædiken over Kirsten Stephens Dotter. Christiania 1650. 8. (*Bib. Br.*)

BLACEUS (Johannes) Anføres af Thura in Idea Hist Lit. D. pag. 37 først paa Listen iblant Rectores ved Roeskilde Skole, i hvilket Embed han efter et gammelt Mscr. har været 1542. Kanskee har han været en Søn eller Broder af den Nicolaus Blak Canik i Roskilde, til hvilken Hemmingius 1560 har dediceret sine Catechismi Quæstiones, som den han fornemmelig havde at takke for hans oprigtige Underviisning og Op-

 hold

hold i sin Skolegang. Han opholdt sig i Paris 1550. og havde da været udenlands i sex Aar.

Skrifter.

Odæ sacræ seu Paraphrases in loca Gravissima veteris & novi Testamenti, variis carminum generibus conscriptæ, Authore Joanne Blacco Dano. Parisiis apud Guilielmum Alardum 1550. 8.

Johannis Blacci Dani ad generosiss. & illustriss. Danorum Principem Fridericum sermonum Liber unus ex Isocratis Oratione de Regno Carmine Heroico. Paris 1550. 4. (*An. Tb.* Al.)

BLANCHENBURG (Canutus Jacobi) var Borgemester i Odense. Døde 1677.

Skrifter.

Emanuel Sonthoms Guds Børns gyldne Klenodie, eller den sande Vei til Christendommen. Fordansket. Kiøbenh. 1651. 8. (*Br.*)

BLASIUS (Gerhardus) See Molleri *Cimb. Lit.* Tom. I. pag. 45.

BLECHINGBERG (Fridericus) Sogne-Præst til Vallum Menighed i Løe-Herred i Riber-Stift. Døde 1765. 29 Julii.

Skrifter.

Om Huusbygningen i de danske Landsbyer. Indført i oeconomiske Magaz. Tom. IV. pag. 347.

BLICHER (Petrus) Fød 1683. Hans Fader var Jens Nielsen Blicher, Sogne-Præst for Vælum og Søelberg Menigheder i Wiborg Stift. Hans Moder Maren Peders Dotter. 1700 deponerede fra Aalborg Skole. Blev derefter Alumnus Collegii Elersen., Decanus paa Klosteret, og 1703 Magister. 1709 blev Feldt-Præst, og var med Armeen snart i Brabandt, snart i Skaane. 1715 blev Sogne-Præst til

Stokke-

Stokkemark i Laaland. Han havde det Vandheld, at hans Præstegaard brændte to Gange, 1733 og 1743, og reddede neppe de Klæder, han kunde skiule sig udi. Døde 1746 12 Jun. Var to Gange gift. 1. Med Kirstine Margrete Halsen, hans Formands Hr. Matthias Atkes Enke. 2. Med Bodil Marie Collin, en Enke af Tolder Jacob Rahr i Nyested.

Skrifter.

Theses Metaphyſ. Hafn. 1704. 4.

Diſſ. de obitu Johan. Evangeliſtæ. ibid. 1706. 4.

Theses Miſcellan. Hafn. 1708. 4.

Liig-Prædiken over (hans Broder) Mag. Dideric Blicher. Khvn. 1721. 4.

BLICHFELD (Chriſtianus Jani) Fød i Aarhuus 1634. 18 Aug., hvor hans Fader Jens Clemenſen var Raadmand og Tolder, hans Moder Karen Chriſtens Dotter Blichfeld. I hans Ungdom indfaldt de Svenske her i Jylland, og da den Svenske General Wrangel betroede sin Søn under en Hofmesters Information i Biskoppens Doct. Jacob Matthieſens Huus, nød denne unge Blichfeld fælleds Underviisning med ham, for des mere at opmuntre bemeldte unge Wrangel. Men da de Svenske kort efter maatte forlade Riget Aar 1645, blev han sat i Aarhuus latinske Skole, hvorfra han 1654 deponerede. 1656 blev Decanus ved 7de Bord paa Klosteret. Siden blev han antaget som Informator, først hos Chriſtopher og derefter hos Biörn Ulfelds Sønner. Og reiste med den sidste til det varme Bad. Ved Hiemkomsten blev han 1663 Sogne-Præst i Ringsted. 1687 Provst i Ringsted Herred. 1688 Magister. Døde 1717. 2 Mart. Var to Gange gift. 1 Med Kirſten Chriſtens Dotter. 2. Med Johanne Munckgaard, en Enke af Caſten Achten.

Skrifter.

Retfærdigheds og Saligheds gyldne Klædebaand. Khv. —— 12.

BLICHFELD (Otto Christierni) Hans Fader var Mag. Christen Ottesen Blichfeld, Sogne-Præst til vor Frue Kirke i Aarhuus. Hans Moder Cæcil Laurids Dotter Fogh. Reiste i sine unge Aar udenlands, blev derefter Rector, først i Randers, og 1617 i Wiborg, hvor han døde 1625.

Skrifter.

Disp. de summo Ente. Giesæ 1609. 4. (*B. Th. Bib. Z.*)

BLIX (Magnus) Præst ved Domkirken i Tronhiem. Var gift med Giedske Mentz Dotter.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Ellen Christens Dotter. (*Br. Gu. Tr.*)

BLOCH (Christianus Jani) Sogne-Præst til Sælboe og Thyedalen i Tronhiems Stift.

Skrifter.

Forberedelse imod Dødens Tilkomst, oversat af Engelsk. Khvn. 1685. 8.

BLOCH (Georgius Castanæus) Fød i Odense 1717. 12 Jun. Hans Fader var Matthias Bloch, Theologiæ Licentiatus, Stifts Provst i Fyen og Sogne-Præst til St. Knuds Kirke i Odense. Hans Moder Sille Karstens, en Dotter af Mag. Jörgen Karstens. 1736 deponerede fra Odense Gymnasium, 1742 blev Catechet ved Guarnisons Kirken i Kiøbenhavn. 1743 Præst ved Qvæst-Huset, og fierde Præst ved Holmens Menighed. 1746 Magister. 1752 dansk Slots-Præst ved Christiansborg Slot. 1764 Biskop i Ribe. 1767 Doctor Theologiæ. Er gift med Johanna Dorothea Rosenberg, en Dotter af Christian Edvardsen Rosenberg, Capitaine ved Artilleriet.

Skrifter.

Trende Afskeeds Taler, holdne for det Kongelige Herskab 3. 4 og 5 Sondag efter Paaske. Khvn. 1765. 4.

Aandelige Taler over Evangelierne, holdne for det Kongelige Herskab. I. Bind. ibid. 1767. 8. Ten-

Tentamen φοινικολογίας Sacræ de Palma. Hafn. 1767. 8. (Z. Pr.)

BLOCH (Johannes Erasmi) En Urtegaards-Mand. Havde tient i den Kongelige Have ved Cronborg, og andre fornemme Herskabers Haver. 1647 opholdt sig i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Horticultura Danica, paa Dansk, med en Beskrivning over Cronborgs Lyst-Have. Khvn. 1647. 4.

BLOCH (Matthias) Fød i Odense 1682. 24 Octob. Hans Fader var Anders Mortensen, Degn ved Hospitalet. Hans Moder Kirsten Hans Dotter. 1702 deponerede fra Odense Gymnasium. Blev derefter først Alumnus, siden Decanus paa Communitetet, og fik Sted paa Borches Collegium, holdt offentlige Forelæsninger ved Academiet. Endelig blev han sidst i Aaret 1711 kaldet til Lector i Christiania. Erholdt derpaa 1712 Gradum Licentiatus in Theologia. Men Krigen hindrede, at han ikke kom til Norge. Imidlertid blev han 1713 Mag. Jörgen Karstens Stifts-Provst i Odense adjungeret, paa de Vilkaar, at saa længe Karstens levede, skulde han nyde Indkomsterne af Christianiæ Lectorat, imod at lønne en habil Person, som kunde forsyne Embedet. Men da Mag. Jörgen Karstens i Aaret 1717 ved Døden afgik, blev han virkelig Stifts-Provst og Sogne-Præst til St. Knuds Kirke i Odense, hvor han døde 1729. 27 Nov. Var gift med Sille Karstens, en Dotter af bemeldte Mag. Jörgen Karstens.

Skrifter.

Disp. de interitu Judæ. Hafn. 1708. 4.

— — de Συζύγῳ Paulino. ibid. 1709. 4.

— — Meletemata Pentecostalia. ibid. 1709. 4.

— — de Psaltarum s. cantorum ortu in Ecclesia christiana. ibid. 1711. 4.

Diss. inauguralis de Ἀναμαρτησία Adami primi, ejusqve ab Adamo secundo differentia. ibid. 1712. 4.

Bloch (Severinus) Fød 1696. 29 Febr. i Elleshøy i Viborg Stift. Hans Fader var Friderich Bloch, Sogne-Præst for Ellesbøy og Svenstrup Menigheder. Hans Moder Maren Sörens Dotter Leigh. 1712 deponerede han fra Viborg Skole. 1716 fik Sted paa Walkendorphs Collegium, og Aaret efter blev Decanus paa Klosteret. 1730 blev Sogne-Præst til Barret og Wrigsted i Aarhuus Stift. 1741 Professor Theologiæ ved Universitetet i Kiøbenhavn. 1746 Stifts-Provst og Sogne-Præst til Budolphi Menighed i Aalborg. 1747 Stifts-Provst og Sogne-Præst til vor Frue Kirke i Kiøbenhavn. Døde 1753. 18 Sept. Var gift med Cæcilia Harding.

Skrifter.

Disp. de morte philosophica. Hafn. 1717. 4.

— — de Præjudiciis. ibid. 1718. 4.

— — de Ministerio Litteræ & Spiritus. ibid. 1741. 4.

— — de Antidotis adversus præjudicia in Epistola Pauli ad Collossenses præscripta. Disqv. Ima. ibid. 1744. 4.

Sören Knudsens Helden-Geschichte, eller en Disputats om Dueller. ibid. 1755. 8.

Adskillige Orationer, Vers og Prædikener, udgivne efter hans Død af Sønnen Tönne Bloch, under Titel: Sören Blochs efterladte Skrifter, første Samling. Kbhn. 1756. 4.

Bluhme (Christophorus) Fød 1708, 29 Aug. i Bøhren i Angeln, hvor hans Fader Johan Bartholomæus Bluhme den Tid var Præst, men siden blev Kongl. Hof-Prædikant. Hans Moder var Ide Amalie Jönsinn. 1727 reiste til Universitetet i Jena. 1730 kom til Universitet i Kiøbenhavn, og blev der 1732 Magister. 1734 blev Præst til Esgrus i Angeln. 1738 Archidiaconus i Tonder. 1740 Slots-Præst paa

Kron-

Kronborg og Sogne-Præst ved den Tydske Mariæ Kirke i Helsingøer. 1751 Tydsk Hof-Prædikant i Kiøbenhavn. Han har været to Gange gift. 1. Med N. N. 2. Med Dorothe Bering, Commerce-Raad Vitus Berings Dotter, og Mag. Christian Frid. Nyeholm, Præst i Farøe, hans Enke.

Skrifter.

Exercitatio Philosoph. de eo qvod pulcrum in Theologia naturali. Hafn. 1732. 4. (Z.)

BLUHME (Dietericus Henricus) Sogne-Præst paa Den Grede i Husum Amt.

Skrifter.

Kurzgefaßtes Examen über die Universal Historie. Koph. und Leipz. 1754. 8.

Zwei erbauliche Predigten, ibid. 1755. 8.

Etwas für die so Jesum lieb haben. ibid. 1755. 8.

BLUHME (Johannes Bartholomæus) Fød 1681. 1 Nov. i Tønder. Hans Fader var Christopher Bluhme, Rector Scholæ sammesteds, hans Moder Catharina Thomsen. Blev underviist af Faderen selv, indtil han 1700 reiste til Academiet i Rostok. Efter et par Aars Forløb kom han til Kiøbenhavn, og blev i sær antaget af den berømmelige Johan Brunsman. 1704 reiste til Kiel. 1707 blev Præst til Bohren i Angeln. 1728 Pastor Primarius ved Mariæ Kirke i Rendsburg. 1729 Kongl. Hof-Prædikant i Kiøbenhavn, og i mange Aar forrettede Confessionarii Embede i Christ. VI. og Frid. V. Tid, var og Medlem i General Kirke-Inspections Collegium, fra dets første Stiftelse 1737. Døde 1753. 25 Oct. Var gift med Ida Amalia, Pastor Georg Jönsii Dotter i Bohren.

Skrifter.

Disp. de Usu principiorum rationis sub Præsidio M. Wilde, Rostoc. 1701. 4.

Klage-Predigt über König Christ. VI. Kopb. 1747. 4.
— — — über Königinn Lovise. ibid. 1752. 4. (Z.)

BLYMESTER (Christianus Christophori) Fød i Horsens 1644. 29 Nov. Hans Fader var Christopher Blymester Raad- og Handels-Mand i Horsens. Hans Moder Anne Niels Dotter. 1662 deponerede fra Aarhuus Skole. Opholdt sig 3½ Aar ved Academiet, blev derefter 1666 Conrector ved Riber Skole. 1667 blev Magister, og samme Aar ved Kongl. Kalds-Brev beskikket at være Mag. Jacob Hansen, Sogne-Præst til Budolphi Meenighed i Aalborg i Embedet, tilføiet, og hannem omsider at succedere. Men endskiønt han saaledes havde Kalds-Brev af det Indhold, nød han dog ikke Frugten deraf, forend ved Mag. Hansens Død, da han 1676. 9 Jan. til dette Embede først blev indviet. Og Aaret derefter 1677. 10 October indsat til Provst over Aalborg Cleresie. Var gift med Anne Wandal. Døde 1680. 24 Jan.

Skrifter.

Diss. de Constitutione Metaphysicæ. Sub Præs. M. J. Georg. Lemovici. Hafn. 1663. 4.
De liberalitate. ibid. 1664. 4.
Diatribe Philosoph. continens Miscellaneas qvæstiones qvatuor. ibid. 1665. 4.
Themata Philosophica. ibid. 1665. 4. (*Tb. Cimb.*)

BLYMESTER (Nicolaus Christophori) Broder til den næstforrige. Var fød 1646. Blev først Rector i Slangerup Skole. 1677 Magister. Siden Sogne-Præst i Ressved. Døde 1696.

Skrifter.

Statera materiæ primæ Peripateticorum. Hafn. 1669. 4.
Gudelig Huusordning. Kbvn. 1680. 8. (*Bib. Br.*)

BODVARSEN (Arne) Er endnu levende Islandsk Student, og god Poet.

Skrif-

Skrifter.

Han har oversat følgende Historier paa Riim: Harald Ringsbanes, Thorsten, Uxafordts, Ragnar Lodbroks, Hallfred Vandrædaskals, Droplaugar-Sönners, Alexandri & Ludovici, Horders og Holmveria af Bravalaslaget &c., som dog ikke vides at være trykte.

BÖDKER (Johannes)

Skrifter.

Salve fra Gilead i Kiøbenhavns Saar. Khvn. 1729. 4.

BOESEN (Ludovicus) Fød i Kierteminde, hvor hans Fader Morten Boesen var residerende Capellan, som siden blev Sogne-Præst i Ebeltoft. Hans Moder var Johanne Cathrine Schreyl. 1751 v. 1752. deponerede fra Helsingøer Skole. 1764 blev Sogne-Præst til Rynkebye og Revninge i Fyen.

Skrifter.

Helsingøers Beskrivelse. Aalborg 1757. 8.

Beskrivelse om Stamhuset Lundegaard i Fyen. Kh. 1769. 8.

BOETIUS (Vilhadus) G. M. En Flensborger.

Skrifter.

Encomium Glotticum. Hafn. 1653. 4. (*B. Cimb.*)

BOGDAN (Martinus) See Jöchers gelehrten Lexicon. Tom. I. p. 1187. og *Molleri* Hyponemata p. 329.

BÖGH (Frid. Dannefær) En Nordmand, blev 1761 Præst til Zions Meenighed i Tranquebar.

Skrifter.

Kiøbmanden i London eller Jørgen Barnwelds Tragoedie oversat. Khvn. — — 8.

Sandhed bragt for Lyset, oversat af Engelsk. ibid. 1759. 8.

BÖGH (Nicolaus Seidelin) Fød i Trige Præstegaard i Aarhuus Stift 1717. 17 Aug. Hans Fader var Christopher Bögh, Sogne-Præst for Trige og Ølstad Meenigheder. Hans Moder Kirstine Seidelin, en Dotter af Mag. Nichel

Seide-

Seidelin, Slots- og Sogne-Præst i Schanderborg. 1735 blev til Academiet dimitteret af Hr. Peder Wöldiche i Sommersted. Var først Skibs-Præst for en kort Tid, derefter Præst paa et Skib, som gik til Algier. 1747 blev Sogne-Præst til Kierteminde og Digstrup, og siden Provst i Baag-Herred i Fyen.

Skrifter.

Siungende Theologus. Khvn. 1742. 8.

Algierske Freds-Historie. ibid. 1747. 4.

Om Guds og Sielens Treenhed efter Naturens Lys. ibid. 1764. 8.

Lykonsknings Tale for Kong Christian den Syvendes Regiering. Hadersl. 1767. 8.

BÖHME (Joh. Justus) Fød i Osterod i Saxen. 1684 blev Doctor Medicinæ, og practiserede i Nykiøbing paa Falster.

Skrifter.

Disp. de Mensium defectu. Hafn. 1684. 4.

BÖHME (Matthias Christianus) Fød paa Als. 1751 blev Skibs-Præst paa Ostindien. 1758 Sogne-Præst til Oxenvald og Jels i Gram Herred i Haderslev Provstie, hvor han giftede sig med Marie Elisabeth Kling, Hr. Thycho Thonæi Lorentzens, Hans Formands Enke.

Skrifter.

En Catechismus, kaldet: de sunde Ords Form. Hadersl. 1764.

Sæde-Regler, indrykkede i bemeldte Catechismus.

En liden Nyt-Aars Gave ɔ: Et lidet Stykke af Frankens Vei til Livet, oversat med Fortale. ibid. 1764. 16.

Eberh. Dav. Haubers Tanker om aandelig Anfægtninger, oversat paa Dansk. Khvn. 1755. 8.

BOJE (Fridericus) Var først Skolemester ved Waisenhuset i Kiøbenhavn. 1750 blev nederst Capellan til Trinitatis Kirke sammesteds. Døde 1759.

Skrifter.

Røgelse med Blod besprængte Blomster. Khvn. 1750 og 1753 12.

BOJE (Janus) War først Skibs-Præst paa China. Blev siden Præst til øster Moeland og Tromøes Præstegield i Nedesnæs Provstie Øster-Lehn i Christiansands Stift. 1768 Magister. Gift med Hanibaline Cathrine Castberg.

Skrifter.

Journal paa hans første Reise til China, trykt i Bangs Samlinger. Tom. II. pag. 311.

Journal, holden paa Reisen til China paa Skibet Dronningen af Dannemark. Khvn. 1745. 8.

BOJESEN (Johannes Fridericus) Fød 1689. 2 Aug. Hans Fader var Mag. Frideric Bojesen, Præst til Jerslef og Wester-Brønderslev i Aalborg Stift. Gik først i Aalborg Skole, siden i Herlufsholms, hvorfra han deponerede 1712. Opholdt sig derefter i mange Aar ved Academiet, og ernærede sig ved Information. Indlod sig og som Student Aar 1717 i Egteskab med Kirsten Sal. Bredals. Endelig fik han ved Professor Lintrups Hielp Leilighed til at prædike for det Kongl. Herskab, hvorpaa han strax 1727 blev kaldet til Sogne-Præst for Stendrup Menighed i Haderslev Provstie. Døde efter megen Svaghed 1761. 16 Nov.

Skrifter.

De Igienfødtes Underholdning. Khvn. 1716. 8.

Saligheds Veiviser. ibid. 1718. 8.

En aandelig Nyt-Aars-Gave. ibid. 1720. 8.

BOIS-CLAIR (Caspar Antonius de) Fød i Lion i Frankerig. Var først Jesuit, derefter reformeert, siden kom til Kiøbenhavn 1690, og kort efter antog den lutherske Religion. Hvorpaa han 1693 blev fransk Hof-Prædikant i Kong Christian V. Tid. Men hvor han efter denne Konges Død er afbleven, er ubekiendt. Der meenes, han igien skulde være gaaet

over til den romerske Kirke. Han var vel øvet i Tegnekunsten.

Skrifter.

Dialogue entre un Lutherien & un Reformé. Coph. 1693. 8.
Lettre justificative. ibid. 1693. 4.
Nouvelle defense. ibid. 1693. 4.
Jonas Prophet Sacré. ibid. 1694. 8.
Pseaumes Ecclesiastiques. ibid. 1694 & 1696. 8.
La Vie de S. Themotée. ibid. 1695. 8.
Discours evangelique sur le mystere de la purification de la Vierge mere de Dieu. ibid. 1696. 8.
Catechisme Françoise, Danoise & Allemande. ibid. 1697. 8.
Epitre aux fideles Subjects de Sa Majeste le Roi.
Oraison funebre de Christ. V. ibid. 1700. 4. (Z)

BOLDICH (Ernestus Christianus) Fød 1647. 9 Nov. i Synderborg, hvor hans Fader Joh. Boldig var Provst og Sogne-Præst. Hans Moder var Jacobine Heger. Gik først i Skole i Synderborg og Lybek. 1669 drog til Academiet i Jena, hvor han 1672 blev Magister. Var og i Kiel og Kiøbenhavn, paa hvilket sidste Sted han var Informator hos Rentemester Henric von Stöckens Børn i 3 Aar. 1677 blev adjungeret Slots- og Sogne-Præst til den tydske Menighed i Helsingøer. 1688 virkelig Sogne-Præst til bemeldte Menighed sammesteds. Døde 1706. 19 Mart. Var gift med hans Formands, D. Just Valentin Steemands Dotter.

Skrifter.

Theses Miscellaneæ. Jenæ —— 4.
Disp. de qvæstione: an unum corpus possit esse simul in pluribus locis. ibid. —— 4.
—— de Pontifice maximo Hebræorum. ibid. —— 4.
—— Facti Q. M. Scævolæ Ethica consideratio. ibid. 1673. 4.
—— de concursu causæ primæ cum secundis. ibid. 1673. 4.
Christliche Entdechung der calvinischen Betriegligkeit. 1684. 8.

Schlechte

Schlechte Hofnung bessere Zeiten der Kirchen. Leipz. 1695. 8. Kopph. 1696. 12.

Sabbatum animæ sanctum. Oder Anweisung zur heiligen Seel. Ruhe. Hafn. 1703. 8.

Des ewigen Vatters Jesu Christi Liebreiches Testament, zur Vorbereitung zum heiligen Abenmahle. Kopenh. 1704. 12.

Lig-Prædiken over Anders Gunther. ibid. 1699. Fol. (*An. Cimb. M.*)

BOLLING (Fridericus) Fød i Norge. Hans Fader var Anders Bolling. Sønnen, denne Frideric Bolling, var først Student, og Informator hos General-Major Jörgen Reichweins Søn i Norge. Reiste derpaa udenlands, og kom til Amsterdam, hvor han 1669 lod sig hverve som Adels-Burs at gaae til Ostindien. Efter hans Ankomst til Ostindien blev han 1671 Piqvenerer, og derefter Roerdrager paa Batavia, og antagen at lære en hollandsk Præst sammesteds at læse Hebraisk, blev derefter Bogholder hos en Friemand, som gik til China, hvorfra han efter 6 Maaneders Forløb kom tilbage til Batavia, og for ommeldte Præstes Forbøns Skyld fik sin Affskeed og Tilladelse at reise hiem. Paa Hiemreisen blev han 1673, tillige med Skibet, han var paa, fangen og opbragt til Engeland, og berøvet Alting indtil sine Bøger. Kom omsider til Kiøbenhavn, hvor han informerede i det engelske Sprog.

Skrifter.

Ostindisk Reise-Bog. Khvn. 1678. 4.

Underviisning om passat Vinden. ibid. 1678. 4.

Fuldkommen Engelsk Grammatica, tillige med et engelsk Dictionnair. ibid. 1678. 8.

BONDE (Andreas) Fød 1638 i Hvedstrup Præstegaard i Sielland. Hans Fader var Hans Olufsen Bonde, Sogne-Præst til Hvedstrup og Flyng Menigheder. 1661 deponerede han fra Roeskilde Skole. 1685 blev Sogne-Præst for Thaa-

rup og Qvols Menigheder i Wiborg Stift. Døde 1686. 16 Mart.

Skrifter.

Dannemarks og Norges tvende Piller, Pietas & Justitia. Khvn. 1671. 4.

Guds Oeconomia iblandt Menneskene udaf Dronning Charlottæ Amaliæ Sprog: L'homme propose, Dieu dispose, uddragen. Khvn. 1673. 4.

Nye Regne-Skole, hvorudi Disciplen kan være sin egen Skolemester: ibid. 1678 og 1680. 4.

BONDESEN (Arnoldus)

Skrifter.

Arithmetica aurea mercatoria, eller den gyldne Kiøbmands Regning. Khavn. 1695. 8. og oftere.

Deliqvium Metaphysicum. ibid. 1699. 4.

Deliciæ Geometriæ compendiosæ. ibid. 1704. 8.

BONNUS (Jacobus) Fød i Ribe 1574. Hans Fader var Niels Bonnum Raadmand sammesteds. Deponerede fra Riber Skole. Reiste derefter udenlands og blev Magister til Wittenberg. 1600 blev Præst til Darum og Brannninge i Riber Stift, og siden Provst i Giørding Herred. Døde 1649. 19 Mart. Var gift med Anne Hegelund, Biskop Peder Hegelunds Dotter i Ribe.

Skrifter.

Anagraphe S. discursus historicus de Intaphernis Uxoris Voto, qvod apud Herodotum Lib. 3. exstat. 4.

Analysis historica Vaticinii Lactantii de Imperio occidentis in Orientem transferendo. Witteb. 1596. 4.

Carmina Varia. (*An. Ter.*)

BONSACH (Gerhardus Joachimi) Fød i Odense 1653. 14 Sept. Var først Rector ved Holbek Skole i Siælland. Blev derefter Sogne-Præst ved Carlslunde og Carlstrup Menigheder

righeder i Siælland og 1696 Sogne-Præst til Dom-Kirken i Trondhiem, hvilket Embede han nedlagde 1727, og døde Aar 1728. Han har givet 200 Rdlr. til Odense Latinske Skole. See Hoffm. Samlinger af Fundat. Tom. 5. p. 89.

Skrifter.

Examen Kippingii contra Logicam Aristotelis. Hafn. 1676. 4.

Colloqvium Philolog. de Ἀνθρωποπαθείᾳ, an locum habeat in Lingva sancta. ibid. 1679. 4.

Defensio Sententiæ Chr. Noldii de Oppositione membrorum in distinctionibus, adversus Joh. Frid. Engelmannum. ibid. 1682. 4.

Liig-Prædiken over Elisabet Hans Dotter. Khvn. 1714. 4. (*Gu. Fun*.)

BONSACK (Henricus) Fød i Odense. Reiste udenlands, og 1665 blev Doctor Medicinæ i Rinteln.

Skrifter.

Diss. inaug. de Obstructionibus. Rint. 1685. 4.

BORCH (Andreas Jani) Fød i Elverum Præstegaard i Østerdalen i Aggershuus Stift i Norge, hvor hans Fader Jens Alexandersen Borch var Sogne-Præst. Hans Moder var Maren Anders Dotter Opdal. Deponerede 1685. Blev derefter antagen af Doct. Jac. Bircherod i Odense, for at underviise hans Søn, drog siden til Norge for at læse for sine Halv-Sødskende. Endelig blev Slots-Præst ved Agerhuus Slot; Sogne-Præst til Aggers Meenighed, og Vice-Provst i Bragernes Provstie.

Skrifter.

Gamle og hedenske Norge. Khvn. 1711. 4. Er en Oversættelse af Jonæ Rami Nori Regnum.

Bibelske Sianges-Chor. ibid. 1709 og oftere in 8vo.

BORCH (Christianus Severini) Sognepræst til Trinitatis Kirke i Fridericia. Blev 1686 Magister.

Skrifter.

Leich-Predigt über Andr. Casim. Thadæus vonder Wengen Lambsdorf. Kiøbh. 1701. 4.

BORCH (Henricus Carolus) Født i Haderslev. Blev 1723 Doctor Medicinæ paa Kiøbenhavns Academie.

Skrifter.

Disp. Inaug. de Scorbuto. Hafn. 1723. 4.

BORCH (Janus)

Skrifter.

Paakaldernes Kilde. Khvn. 1708. 8.

BORCH (Johannes Alexandri) Fød paa Agerøen i Tronhiems Stift, hvor hans Fader Hr. Alexander Jensen Borch var Sogne-Præst. Var først Skibs-Præst, blev siden 1729 residerende Capellan til vor Frelseres Kirke i Christiania, Feldt-Provst ved den Kongl. Norske Armee, og 1757 Professor Theologiæ extraordinarius.

Skrifter.

Beskrivelse over Christianiæ Ære-Porte ved Kongens Nærværelse. Christian. 1749. 4.

Grav-Skrifter over en Deel afdøde Venner. Christia. 1751. 4.

Joseph Halls gudelige og sædelige Overveielser, oversat af Hollandsk. Khvn. 1755. 8.

A. Warwiks opløste Betænkninger, og forbetænkte Opløsninger, oversat af Hollandsk. Khvn. 1755. 8.

De la Montagnes Christelige Tanker om vore skyldige Pligter imod Gud, imod vor Næste og imod os selv, oversat af Hollandsk. Khvn. 1755. 8.

BORCH (Johannes) Fød 1737 i August i Helsted i Siælland, hvor hans Fader Claus Borch da var Skoleholder. Hans Moder var Abel Cathrine Holm. Men da hans Fader fire Aar efter blev kaldet til Degn i Udberg i Wiborg Stift, fulgte han med Forældrene til Jylland. 1758 deponerede fra Wiborg

borg Skole. 1763 blev Sogne-Præst til Wejersøe Menighed i Riber Stift. 1768 blev Provst i Hind-Herred.

Skrifter.

Klage-Prædiken over Kong Frid. V. Aalborg 1766. 8.

Om de øvrige Borcher see BORRICHIUS.

BORCHGREVING (Melchior) Kongl. Capel-Mester i Christiani IV. Tid.

Skrifter.

IX Davids Psalmer med fire Stemmer, riimviis udsat. Khvn. 1607. 8. (*Bib. Th.*)

BORDING (Andreas) Fød 1619. 21 Jan. i Ribe, hvor hans Fader Doct. Christen Bording var Medicus Provincialis. Hans Moder var Ingeborg Klyne. Deponerede fra Riber Skole. 1653 blev Magister ved Sorøe Academie. Opholdt sig en lang Tid i Hr. Tage Thotts Huus. 1664 blev Lector Theologiæ i Ribe. Men som han ikke var øvet i Prædike-Embedet, som dermed fulgte, resignerede han næste Aar efter, og drog til Kiøbenhavn, hvor han efter Kongelig Befaling skrev Mercurium Danicum. Døde sammesteds 1677, Christi Himmelfarts Dag. Han var en af sine Tiders største Poeter, har skrevet adskillige Vers, som af Conferents-Raad Frideric Rostgaard bleve samlede, og siden ved Etats-Raad Hans Grams Fortale ere udgivne. Er altsaa hans

Skrifter.

Anders Bordings poetiske Skrifter i to Parter. Khvn. 1735. 4. med H. Grams Fortale.

Nogle aandelige Sange, trykte med Brunsmans siungende Himmel-Lyst. Khvn. 1687. 8. (*Th. Cimb. Ter. Insc.*)

BORDING (Christianus) Fød i Aarhuus, hvor hans Fader Mag. Laur. Bording, den Ældre, var Lector Theologiæ. Hans Moder var Marie Peders Dotter. Reiste i to Aar udenlands paa Aarhuus Capitels Bekostning, og var i Wit-

tenberg 1600 og 1601. Ved sin Hiemkomst blev Rector i Aarhuus Skole omtrent 1604. Hvilket Embede han forestod ikkun en ganske kort Tid, men reiste ud igien med Steen Rosensparro, og var 1609 i Padua. Blev siden Prinds Christian V. Liv-Medicus, og 1611 tog Doctor-Graden i Medicinen. Omtrent 1613 blev Provincial-Medicus i Ribe, hvor han giftede sig med Ingeborg Klyne, Raadmand Anders Klynes Dotter.

Skrifter.

De Humoribus & Spiritibus. Witteb. 1600. 4.

Theses inaugurales de Hydrope. Hafn. 1611. 4. conf. Ol. Wormii Epist. p. 1 & 2. (*Cimb.*)

BORDING (Jacobus) Fød 1511. 11 Jun. i Antwerpen. Hans Fader var Nicolaus Bording, Kiøbmand sammesteds. Hans Moder Adriane Adrians Dotter. Gik først i Skole i Antwerpen, siden i Løwen, drog derpaa til Academiet i Pariis og Montpellier, 1538 blev Rector ved Skolen i Carpentras, reiste derfra til Bononien, hvor han tog Doctor-Graden i Medicinen. Practiserede siden i Antwerpen og Hamborg. 1549 blev Professor Medicinæ i Rostok, og Liv-Medicus hos Hertug Henric af Meklenborg. 1557 Liv-Medicus hos Kong Christ. III., og Professor Medicinæ i Kiøbenhavn, hvor han døde 1560. 5 Sept. Medens han var i Carpentras, indlod han sig i Ægteskab med Francisca Nigrona, en genuesisk Patricii Dotter.

Skrifter.

Physiologia, Hygieine & Pathologia. Rost. 1591. 8. edente Levino Batto.

Oratio in obitum Christiani III. Hafn. 1559. 4. Witteb. 1559. 8. og atter trykt i Kiøbenhavn 1737. Fol. tillige med Cragii Annal. Christ. III.

Physiologia recognita, Enarrationes in VI. Libros Galeni de sanitate tuenda, & Consilia quædam illustrissimis Principibus præscripta. Rost. 1605. 8. (*W. B. Hyp. Cimb. G.*)

BORDING (Laurentius) Fød i Aarhuus 1610. 10 Febr. Hans Fader var Raadmand Jens Bording sammesteds. Efter nogle Aars udenlands Reise blev han 1652 Professor Historiarum ved Sorøe Academie, og sidst i samme Aar Lector Theologiæ i Aarhuus. Tog Magister-Graden 1653. Kiøbte sig siden en Herregaard, nemlig Ryomgaard, her i Aarhuus Stift, hvor han døde 1677. 30 Apr. Var gift med Ingeborg Broberg, Borgemester Rasmus Nielsens Dotter af Aarhuus, og efterlod sig en Dotter, Magdalena Bording, som kom i Egteskab med Etats-Raad Peter Fogh til Ryomgaard.

Skrifter.

Dissert. de utraqve historia recte legenda & intelligenda. Soræ 1652. 4. (*Tb. D. B. P.*)

BORDING (Philippus) Fød 1542. 1 Maji i Antwerpen. Hans Fader var foranførte Jacob Bording. Hans Moder Francisca Nigrona. Fulgte til Danmark med Forældrene, og 1558 deponerede ved Kiøbenhavns Universitet. Studerede siden til Rostok, og tog Doctor-Graden i Medicinen i Kiøbenhavn. Blev derefter Stads-Physicus og Medicus i Stralsund, hvor han døde 1565. 5 Sept.

Skrifter.

Themata de corporis humoribus & excrementis. Hafn. 1560. 4.

Epitaphium in mortem Jacobi Parentis elegiacum 1560 scriptum.

Programma de laudibus & usibus Arithmeticæ.

Elegia de Ecclipsi Lunæ d. 5 Jul. 1560.

Hvilke tre sidste Skrifter ere indførte i Porsellii Script. Acad. Rostoc. part. I. (*Cimb.*)

BORGSMID (Petrus) Meenes at være fød i Rye i Jylland. Var Præst i Horsens strax efter Reformationen, hvor han døde *1572. 18* Dec.

Skrifter.

En liden Indgang udi Skriften, som først blev udsat af Tydsk paa Svensk ved Mester Oluf Peersen, Secreterer udi Stokholm, derefter af Svensk paa Dansk ved Peder Burgesmed. Wiborg 1530. 8.

Desuden skal han være Auctor til den Psalme, som findes i Mester Hans Thomæsens Psalme-Bog, saa begyndende: Velsignere, ja det skal Herren giøre ꝛc. (*Tb. M. P. Al.*)

BORKAP (Severinus)

Skrifter.

Upartiske Svar paa det Spørsmaal, om det er en Mand tilladt at slaae sin Kone. Khvn. 1755. 8.

BORNEMAN (Cosmus) Fød i Haderslev 1637. 28 Dec. Kalder sig dog selv paa sin til Franeker holdne Disputats Hafnia-Danum. Hans Fader var Philip Julius Borneman, J. U. Licentiat., og Secreterer i det tydske Cancellie. Hans Moder Hedewig Zoega, Søster til Professor Joh. Zoega i Kiøbenhavn. 1652 deponerede ved Kiøbenhavns Universitet. Reiste derpaa nogle Aar udenlands. 1667 blev Professor Juris i Kiøbenhavn. 1668 Doctor Juris. 1684 Borgemester i Kiøbenhavn. 1685 Assessor i Hoieste-Ret. 1689 Cancellie-Raad. Døde 1692. 3 Febr. Var gift med Dorothe Worm, Doctor og Professor Oluf Worms Dotter.

Skrifter.

Disp. de Ostracismo. Franequer. 1663. 4.

— — Inaug. juridica de Hereditate peregrinorum. Hafn. 1669. 4.

Myrtus Academica Carolo Principi Electorali, Wilhelminam Ernestinam ducenti erecta. Sive Oratio in nuptias ipsius panegyrica. Hafn. 1672. Fol. (*Tb. Cimbr. Pr.*)

BORNEMAN (Henricus) Broder til forige. Fød i Kiøbenhavn 1646. 2 Jan. Gik først i Skole i Wiborg, siden i Kiøben-

Kiøbenhavn, hvorfra han deponerede 1662. 1669 blev Subrector i Kiøbenhavns Skole og Magister. 1671 Conrector, og 1672 virkelig Rector ved samme Skole. 1674 blev tillige Professor Logices & Metaphycices. 1675 Sogne-Præst til vor Frue Kirke i Kiøbenhavn og Stifts-Provst. 1683 Biskop i Aalborg og Doctor Theologiæ bullatus. 1693 Biskop i Siælland. Døde 1710. 31 Decembr. Var 2 Gange gift. 1. Med Susanna Worm, Doct. og Professor Oluf Worms Dotter. 2. Med Anna Wurger, en Enke af Mag. Hieron. Buek Sogne-Præst til St. Petri Kirke i Kiøbenhavn. Han har givet til gudelig Brug 400 Rdlr. i Aalborg, og 2200 Rdlr. i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Christen Schöller. Khvn. 1677. Fol.

— — — over Otto Scheel, ibid. 1699. Fol.

— — — over Christine Bille. ibid. 1708. Fol.

Panegyricus in Natalem Christ. V. Hafn. 1698. Fol.

Oratio funebris in Obitum Christ. V. ibid. 1700. Fol.

Friderici IV. Salvings Act. ibid. 1702. Fol.

Spørsmaal over D. Luthers Catechismus. ibid. 1694. in 12mo. (*Th. Ba. An. Mar. Pr.*)

BORNEMAN (Joh. Adolphus) Broder til nestforrige. Fød i Kiøbenhavn 1643. 5 Maj. 1661 deponerede fra Kiøbenhavns Skole. 1668 reiste udenlands. 1672 kom hiem. 1675 blev Rector i Kiøge. 1676 Slots-Præst i Kiøbenhavn. 1677 Magister. 1683 Stifts-Provst og Sogne-Præst til vor Frue Kirke i Kiøbenhavn. Døde 1698. 8 Mart. Var gift med Else Cathrine Bartholin, Doct. Thomas Casparsen Bartholins Dotter.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Söster Worm. Khvn. 1686. 4.

— — — over Doct. Ole Borch. ibid. 1696. Fol, (*Z. Mar. Pr.*)

BORNE-

BORNEMAN (Olaus Cosmi Fil.) Fød i Kiøbenhavn 1683. 28 Nov. Hans Fader var Professor og Borgemester Casmus Borneman. Hans Moder Dorothe Worm. Deponerede ved Kiøbenhavns Universitet, og blev derefter omtrent 1703 Alumnus paa Borches Collegium. 1711 blev Lector Theologiæ i Bergen. 1732 Biskop sammesteds. Døde 1747. 2 Jun. Var 2 Gange gift. 1. med Mette Dorothe Randulf, Biskop Niels Randulfs Dotter. 2. med Ingeborg Hansen, Assessor Wilhelm Hansens Dotter.

Skrifter.

Diss. de Zacharia Barachiæ filio. Hafn. 1703. 4.

——de Veterum Christianorum χειροϑεσία ibid. 1704. 4.

——de Venditione servorum apud Romanos. Dispp. 2. ibid. 1705 & 1706. 4.

——Theses qvædam. ibid. 1708. 4. (*Th. An.*)

BORNEMAN (Olaus Henr. Fil.) Fød i Kiøbenhavn 1673. 2 Dec. Hans Fader var Biskop Henric Borneman. Hans Moder Susanna Worm. 1695 beskikket til Vice-Rector udi Sorøe Skole, hvilket Embede han nedlagde 1697 og foretog sig en udenlands Reise. Ved Hiemkomsten blev han 1701 Lands-Dommer i Siælland og 1703 Cancellie-Raad. Døde 1717. Han var 2 Gange gift. 1. med Johanne Werckmester. 2. med Edel Magrete Forst. Han var Eier af Hagestedgaard i Siælland fra 1708 til 1711.

Skrifter.

Disp. de victu Johannis Baptistæ. Hafn. 1694. 4.

BORNEMAN (Philippus Julius) Fød 1599 i Budsesberg i Pomern. Hans Fader var Cosmus Borneman, Doctor Medicinæ. Hans Moder Magrete Adolphi von der Meden. Han var Juris Utriusqve Licentiatus, og først Secreterer hos Hertug Johan Frideric, Erke-Bisp i Bremen, siden Tydsk Cancellie-Secreterer hos Kong Christian IV. og Kong

Fride-

Frideric III. i 26 Aar, samt Canonicus i Roeskilde og Lunde Capitler. Døde i Kiøbenhavn 1652. 9 Aug. Var gift med Hedewig Zoega, Søster til Professor Zoega i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Disp. de Regalibus. Witteb. 1622. 4. (*Bib. R.*)

BORNEMAN (Philippus Julius) den Yngre. Fød i Kiøbenhavn. Hans Fader var Professor og Borgemester Cosmus Borneman. Hans Moder Dorothe Worm. Deponerede 1697. 1703 blev Decanus paa Klosteret, var tillige Alumnus paa Borches Collegio. Blev siden Committeret i Rentekammeret og Justits-Raad. 1729 Etats-Raad. 1734 Deputeret for Financerne. Døde 1740. 18 Jun. Var gift med Anne Marie Holst.

Skrifter.

Disputatio Vindicans Testimonium Josephi de Christo. Hafn. 1700. 4.

Dispp. II. de Odio Ægyptiorum in Pastores. ibid. 1701 og 1702. 4.

— — de primo nominis Christiani Origine. ibid. 1703. 4.

— — de Damnatione ad Gynæcea, ibid. 1704. 4.

BORNEMAN (Wilhelm) født i Bergen, hvor hans Fader Oluf Borneman var Biskop. Han blev først Krigs-Raad, siden General-Auditeur og Præsident i Inqvisitions-Commissionen, og tillige Raadmand i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Pet. Corneilles Polyeuctes Martyr, oversat i Danske Vers. Kbhvn. 1763. 8.

Disse lærde Bornemanner kan forestilles i følgende genealogiske Orden:

PHILIP

PHILIP JULIUS BORNEMAN

COSMUS BORNEM. JOHAN ADOLPH BORNEM. HENR. BORNEM.

PHILIP JUL. BORN. OLE BORNEMAN. OLE BORNEMAN.

WILHELM BORNEMAN.

BORREBYE (Jacobus) Fød 1683. 16 Oct. i Kiøge, hvor hans Fader, Morten Jensen Borrebye, var Kiøbmand, Fattiges Forstander og Kirke-Værger. Hans Moder var Karen Peders Dotter, Raadmand Peder Hansens Dotter sammesteds. 1700 deponerede efter nogle Aars publik Skolegang i Kiøge, og privat Information af 2den Lectie-Hører sammesteds Christen Sylvius, som med Testimonium forsendte ham til Academiet. Efter udstandne Examina forlod han Academiet 1703, og fik Condition hos Hr. Thomas Timmer i Dannemark i Laaland, hos hvilken han og 1709 blev personel Capellan. Men da Hr. Timmer faa Aar efter døde, forblev han hos Successor Mag. Oluf Thestrup paa saare ringe Vilkaar, indtil 1721, da han endelig blev residerende Capellan i Nachschou. Var i mange Aar plaget med Colique og Hypochondrie, saa han maatte holde personel Capellan. Døde omsider 1753. 18 Mart. Var 2 Gange gift. 1. med Cathrine Hedevig Timmer, en Dotter af bemeldte Hr. Thomas Timmer. 2. med Esther Hans Dotter Hougaard, Søster til Hr. Mogens Hougaard i Humble, og Enke efter Peder Bager i Nachschou.

Skrifter.

Bibelske Arithmetica. Kbhn. 1733. 4.

Bibelske Regne-Bret. ibid. — — 12.

Spørsmaal over Christi Lidelses Historie. ibid. 1742. 12.

En liden Tidsfordriv af tvende Raritet-Kammere. Kbhn. 1750. 8. 5 Deele.

Borrebye (Olaus Andreæ) Har været Alumnus paa Eilertsens Collegium. 1765 blev Magister og er nu Præst paa Bornholm.

Skrifter.

Mathesis puerilis, eller Dansk Skole Mathematic. 1ste Deel. Kbhn. 1765. 8.

Borrichius (Andreas) Fød 1664. 4 Jan. i Romsdalen i Norge, paa en Gaard kaldet Jermundnes. Hans rette Navn var Iversen, men som han var en Client af Doct. Oluf Borch, tiltog han sig og hans Tilnavn. Var først Vice-Rector i Tronhiems Skole. 1688 blev Magister. 1690 virkelig Rector sammesteds. Døde 1709.

Skrifter.

Diss. de Romæ Urbis primordio. Hafn. 1686. 4.

Appendix ad curas Posteriores Cellarii. Hafn. 1687. 12.

Og siden under Titel: Observationes singulares circa Lingvam Latinam. Francf. 1692. 12.

Vindiciæ latinitatis purioris. Hafn. 1706. 8.

De fatis & ætatibus variis lingvæ latinæ

De Persico Imperio & recta numerandarum 70 Danielis hebdomadarum ratione. Hafn. 1688. 8.

Disp. de Antiqvitate Punctorum Hebraic.

— — de nomine Jehova.

— — de cursu studiorum.

H. G. Masii Schediasma de Diis Obetritis cum notis. Hafn. 1688. 8.

Borrichius (Jacobus)

Skrifter.

Carmen in funere Uldarici Christiani Güldenlew. Hafn. 1660.

Borrichius (Olaus) Fød 1626. 7 April i Synder Borch i Riber Stift, hvor hans Fader Oluf Clausen var Præst. Hans Moder var Magrete Laurids Dotter. Frequente-

qventerede i sin Ungdom Colding og Riber Skole, fra hvilken sidste han deponerede 1644. 1650 blev 6te Lectie Hører ved Kiøbenhavns Skole. 1660 Professor Philologiæ & Chemico-Botanicus. Reiste derpaa samme Aar udenlands med Rigens Drost Hr. Jochum Gersdorffs Børn, og tog Doctor-Graden i Medicinen til Anjou i Frankerig. 1666 kom hiem, og tiltraade Professionen ved Universitetet. 1675 blev Bibliothecarius Universitatis. 1686 Assessor i Høieste Ræt. 1689 Cancellie-Raad. Døde ugift 1690. 13 Oct. Stiftede det saa kaldede Collegium Mediceum i Kiøbenhavn, hvortil han foruden Grund og Bygning legerede 24100 Rdlr, andre mindre Legata ei at omtale. Excellerede besønderlig i Chymien og Philologia Latina.

Skrifter.

Epithalamium in nuptias fratris sui M. Claudii Borrichii. Hafn. 1646. 4.

Disp. de Cabala Characterali. Hafn. 1649. 12.

Parnassus in nuce. ibid. 1654. 4.

Diss. de Lexicorum Latinorum jejunitate. ibid. 1660. 4.

Deusingius Heautontimorumenos. sub nomine fictitio Benedicti Blottesandæi. Hamb. 1661. 4.

Oratio Jubilæa. Hafn 1667. 4.

Diss. de ortu & progressu Chemiæ. ibid. 1668. 4.

Arctos pullata tumulo Frid. III. illacrymans. Hafn. 1670. Fol. & 4to.

Arctos respirans. ibid. 1671. Fol.

Begge disse ere indførte i Rostgaards delic. Poet. Dan. Tom. 2.

Lingva Pharmacopæorum. Hafn. 1670. 4.

Hermetis Ægyptiorum & Chemicorum Sapientia. ibid. 1674. 4.

Disp. de Scorbuto. ibid. 1675. 4.

Disp.

Disp. de Caufis diverfitatis Lingvarum. ibid. 1675. 4. Qvedlinb. 1704. 8.

Cogitationes de Variis Lingvæ Latinæ ætatibus. ibidem 1675. 4.

Disp. de Curis pofterioribus Cellarii. ibid. 1682. 4.

Analecta ad cogitationes de lingva latina. ibid. 1682. 4.

Diff. 7 de Poetis. Hafn. ab An. 1676 ad 1681. 4. Francf. 1683 4.

Docimaftice Metallica. Hafn. 1677. 4.

Metallischer Probierkunst, verteutscht durch Georg Kus. Kopenh. 1680. 8.

Samme og paa Svensk oversat af Jacob Fischer. Stockh. 1738. 8.

Disp. de Ictero. ibid. 1677. 4.

Confpectus Præftantiorum Scriptorum lingv. Latinæ. ibid. 1679 & Sæpius in 4to & 1705. 1759. 8.

Disp. de fomno & fomniferis. ibid. 1680. 4.

—— de Qvantitate penultimæ denominativorum in INVS, & Verbalium in ICIS. ibid. 1682. 4.

Panegyric. in Oliger. Wind. ibid. 1683. Fol.

Dispp. VI. de Antiqva Urbis Romæ facie. ibid. 1687. 4. Siden indført i Grævii Thefauro Antiqvit. Rom. Tom. IV.

De Lapidum generatione in macrocosmo & microcosmo.

De Ufu Plantarum indigenarum in Medicina. Hafn. 1688. 8. Oversat paa Tydsk af Joh. Reefe, Hamb. 1696. 8.

Confpectus fcriptorum chemicorum. Hafn. 1697. 4.

Carmina Varia latina junctim edita a Frid. Roftgaard. Tom. II. Delic. Poet. Dan.

Differtationes S. Orationes Academicæ duobus Tomis junctim editæ a Severino Lintrup. Hafn. 1715. 8.

Foruden adskillige andre smaa Afhandlinger, som til Deels ere indførte in Actis Medic. Hafniensibus. (*W. Th. B. Hyp. Spic. Mar. Cimb.*)

BORRICHIUS (Petrus Ivari) Var Rector i Herlufsholms Skole omtrent 1594. Blev derefter 1599 Lector Theologiæ i Tronhiem.

Skrifter.

De vocibus Græcorum encliticis. Rostoc. 1594. 8.

Agapeti ad Justinianum Parænesis græce, cum versione latina gemina soluta & metrica. ibid. 1594. 4.

Xenophontis Hercules carmine Græco heroico expositus. Lugd. Bat. 1595. 8.

Om Mose Bøger. Khvn. 1619. 8. (*Th. B. Hyp. Bib.*)

BORUP (Martinus) Var fød omtrent 1446 af Bonde-Stand i Egnen ved Schanderborg, var og opvant ved Bonde-Arbeide, indtil han i sit 25 Aar An. 1470, formedelst at han af Fogeden med Hug blev begegnet, da han skulde slaae Høe, løb fra sit Bonde-Arbeide, og tiggede sig Sted i Aarhuus Skole, hvorfra han efter 9 til 10 Aars Forløb kom til Kiøbenhavns da nyelig stiftede Academie, hvor han 1486 blev Magister. Lagde sig siden efter Jura og Theologien, reiste paa nogen Tid Udenlands, og til Cöln blev Doctor Theologiæ. Ved Hiemkomsten blev han 1491 Rector i Aarhuus Skole, og omsider Sogne-Præst til Dom-Kirken sammesteds, og Cantor til Dom-Capitelet, i hvilket Embede han døde 1526 i hans Alders 80de Aar, og ligger begraven paa Aarhuus Dom-Kirkegaard ved den østre Ende imellem Kirken og Skolen, hvor hans Liigsteen endnu sees med en Kærle og en Greeb korsviis over hinanden. Men Inscriptionen er aldeles ukiendelig. Han var en af de Tiders anseelige Lærde, og en stor Skole-Mand, af hvis Underviisning mange store og berømmelige Mænd i deres Ungdom havde profiteret, saasom: Canceller Johan Friis,

Torchild

Torchild Abildgaard, Nicolaus Molsing, Joannes Synningius, Petrus Paulinus, Simon Christierni, Jörgen Sadolin, Bisp i Fyen, Mag. Hans Tausan, Bisp i Ribe, Jacob Schönning, Bisp i Wiborg ꝛc.

Skrifter.

Han er Auctor til den latinske Vise om Kiøbstæderne, som findes iblant Kiæmpe-Viserne p. 414, saa begyndende:

Clericali & Regali
Turba gaude Hafnia &c.

Og til den Sommer-Sang, som Thura in Idea Histor. Lit. p. 71 anfører:

In Vernalis temporis ortu lætabundo. &c. (*Th. Mar. Fun.* conf. Röns vita J. Tausani.

BOTSACCUS (Bartholdus) Fød i Lübeck 1649. 24 Apr. Hans Fader var Conrad Botsach, Kiøbmand sammesteds. Hans Moder Rosina Classen. 1668 begav han sig til Academiet i Giessen, hvor han 1672 blev Magister. 1676 Præst sammesteds og Licentiatus Theologiæ. 1678 Sogne-Præst til Cathrine Kirke i Brunsvig. 1683 Superintendent sammesteds og Doctor Theologiæ. 1693 Sogne Præst til St. Petri Kirke i Kiøbenhavn. 1702 Professor Theologiæ honorarius. Døde 1709. 16 Apr. Var gift med Dorothe, D. P. Haberkorn, Professor Theologiæ i Giessen, hans Dotter.

Skrifter.

Theses Miscellaneæ. Giessæ 1672. 4.
Vindiciæ boni transcendentalis. ibid. 1673. 4.
Disp. de Metempsychosi. ibid. 1674. 4.
— — de Αυτοχειρία ibid. 1674. 4.
— — de Origine Animæ Christi. Hafn. 1694. 4.
Vindiciæ Feurbornianæ de Loco 1 Cor. X., 16. Giessæ 1676. 4.
Dispp. II. de fide in christo subjectiva. Hafn. 1693 & 1694. 4.

Disp. de Argumento Theologico, qvo ex mutabilitate status institutionis, arguitur mutabilitas status restitutionis. Hafn. 1695. 4. recusa 1708.

Dispp. IV. de formula Liturgica: Sursum corda. ibid. 1696 -1701. 4.

Vindiciæ Feurbornianæ de loco 1 Cor. XI, 27. 29. ibid. 1697. 4.

Disp. de omnipræsentia christi hominis in statu exinanitionis. ibid. 1699. 4. Resp. Auctore Henr. Schleef.

Medulla Theologiæ moralis. Francf. & Lipſ. 1701. 8.

Disp. de clavibus Petri. Hafn. 1707. 4.

Lux in Tenebris, oder Abend-Licht. Brunsw. 1685. 4.

Geistliche Kaufmannschafft. VIII Predigten. ibid. 1696. 8.

Die Sünde in den Heil. Geist IV. Predigten. ibid. 1702. 8.

Warnung für das Pabstthum. Francf. 1703. 8.

Abscheids Rede in Braunsweig. Kopb. 1693. 4.

Unverwerfliche Zeugen der Warheit. ꝛc. Kopb. 1703. 4.

Teutschen Schrift-Catechismus. Braunsw. 1689 und Kopb. 1690. 8.

Foruden Liig- og adskillige andre Prædikener. See Molleri *Cimb. Lit.* Tom. I. pag. 61.

BÖTTICHER (Johannes Gottlieb de) Fød i Stargard 1677. 1705 blev Doctor Medicinæ ved Kiøbenhavns Universitet, practiserede sammesteds 1711 i Pestens Tid, og mange Aar efter, var Medlem af det Keiserlige Academia Naturæ curiosorum.

Skrifter.

De morbis malignis. Hafn. 1705. 4.

Morborum malignorum, inprimis Pestis & Pestilentiæ brevis & genuina explicatio, sanis principiis & propriis observationibus superstructa, qui pestis per 6 Menses

Hafniæ

Torchild Abildgaard, Nicolaus Molfing, Joannes Synningius, Petrus Paulinus, Simon Christierni, Jörgen Sadolin, Bisskop i Fyen, Mag. Hans Tausan, Bisskop i Ribe, Jacob Schönning, Bisskop i Wiborg ꝛc.

Skrifter.

Han er Auctor til den latinske Vise om Kiøbstæderne, som findes iblant Kiæmpe-Viserne p. 414, saa begyndende:

Clericali & Regali
Turba gaude Hafnia &c.

Og til den Sommer-Sang, som Thura in Idea Histor. Lit. p. 71 anfører:

In Vernalis temporis ortu lætabundo. &c. (*Th. Mar. Fun.* conf. Röns vita J. Tausani.

BOTSACCUS (Bartholdus) Fød i Lübeck 1649. 24 Apr. Hans Fader var Conrad Botsach, Kiøbmand sammesteds. Hans Moder Rosina Classen. 1668 begav han sig til Academiet i Giessen, hvor han 1672 blev Magister. 1676 Præst sammesteds og Licentiatus Theologiæ. 1678 Sogne-Præst til Cathrine Kirke i Brunsvig. 1683 Superintendent sammesteds og Doctor Theologiæ. 1693 Sogne Præst til St. Petri Kirke i Kiøbenhavn. 1702 Professor Theologiæ honorarius. Døde 1709. 16 Apr. Var gift med Dorothe, D. P. Haberkorn, Professor Theologiæ i Giessen, hans Dotter.

Skrifter.

Theses Miscellaneæ. Giessæ 1672. 4.

Vindiciæ boni transcendentalis. ibid. 1673. 4.

Disp. de Metempsychosi. ibid. 1674. 4.

— — de Αυτοχειρία ibid. 1674. 4.

— — de Origine Animæ Christi. Hafn. 1694. 4.

Vindiciæ Feurbornianæ de Loco 1 Cor. X., 16. Giessæ 1676. 4.

Dispp. II. de fide in christo subjectiva. Hafn. 1693 & 1694. 4.

Skrifter.

Søe-Architectur. Khvn 1723. Fol.

BRAHE (Ericus) En Broder-Søn af den lærde Tyge Brahe. Hans Fader var Hr. Steen Brahe til Knudstrup, Barretschov, Nesbyeholm ꝛc., Ridder og Befalings-Mand paa Callundborg. Hans Moder Frue Birgitte Rosenkrantz. Han var Oberst i Hollands Tieneste, og gift med Lucca Eisingen.

Skrifter.

Theses Politicæ de republica & ejus Formis. Basil. 1602. 4. (*B. H.*)

BRAHE (Falco) til Ørebyegaard, var ligeledes en Broder-Søn af Tycho Brahe. Han var fød 1581. 1 Nov. paa Rugaard i Fyen. Hans Fader var Hr. Axel Brahe til Elvid, Dannemarks Riges Raad og Befalings Mand paa Helsingborg. Hans Moder Kirsten Hardenberg. Var gift med Frue Anne Galt.

Skrifter.

Oratio de divina providentia. Basil. 1602. 4. (*B. Th. Bib. H.*)

BRAHE (Knud) til Engelsholm. Fød 1555. 24. Aug., hvor hans Fader Otte Brahe var Lænsmand. Moderen Beata Bilde. Reiste nogle Aar udenlands. 1611 tiente for Ritmester i Krigen mod Sverrig. Døde 1612. Gift med Margrete Lange.

Skrifter.

Hvorledes Døden skal betænkes, oversat af Fransk, og trykt bag ved den Liig-Prædiken, som er holden over ham. 1615. 8.

BRAHE (Otto) til Nesbyeholm, ogsaa en Broder-Søn af Tyge Brahe. Fød 1578. 12 Apr. paa hans Fæderne Gaard Næsbyeholm. Hans Fader var forommeldte Steen Brahe. Hans Moder Birgitte Rosenkrantz. Tiente en Tid lang i hollandsk og brandenburgisk Tieneste. Omsider tog han

Hafniæ 1711 sævientis brevissima & vera Historia est adjuncta. Hamb. 1713. & Hafn. 1747. 4.

Scrutinium medicum. Hafn. 1724. 8.

Betrachtung über die Horn-Vieh Seuche. Francf. 1747. 8.

Samme tilforn paa Danst udgivet. Khvn. 1745. 4.

BRAAD (Georgius Matthiæ) Sogne-Præst i Vordingborg.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Helvig Rantzow. Khvn. 1619. 8.

BRABRAND (Fridericus) Var i sin Tid Forvalter et og andet Sted. 1748 kiøbte Sonnerup Gaard i Siælland. 1749 blev Landsdommer i Siælland. 1761 Justits-Raad. 1768 Etats-Raad. Har været gift med Charlotte Sophie Qvandrup.

Skrifter.

Nogle Poster, i hvilke den Siællandske Bondes Vilkor kunde lettes. Indført i oeconomiske Magaz. Tom. IV. p. 197.

BRAEM (Johannes) Fød i Kiøbenhavn 1648. 12 Apr. Hans Fader var Gotthard Braem, Toldforvalter sammesteds. Hans Moder Dorothe Christians, 1665 deponerede fra Roeskilde Skole. 1668 reiste udenlands. 1674 blev Rector i Helsingøer. 1675 Magister. 1681 Sogne-Præst i Næstved. 1682 Sogne-Præst i Roeskilde. 1691 Bisskop i Aarhuus. Døde 1713. 21 Maji. Var gift med Mette Harboe, Geheime-Raad Harboes Søster.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Jörgen Skeel. Khvn. 1679. Fol.

— — — over Jörgen Högsbron, ibid. 1697. Fol.

— — — over Jesper Hutfeld. ibid. 1724. 4. (*An. P. Pr.*)

BRÆMER See BREMER

BRAGENÆS (Laurentius) 1725 blev Capitain-Lieutenant ved Søe-Etaten.

lod da strax samme Aar bygge Uranieborg, hvor han siden fortsatte sine astronomiske Observationer i 21 Aar. 1578 blev han forlehnet med Nordfiords Lehn og Fogderie i Norge, og fik Løfte paa et Præbenda, som hørte til H. 3 Kongers Capel i Roeskilde, hvilket Præbenda han ved forefaldende Vacance 1579 virkelig tiltraadte, beholdende tillige det norske Lehn. Samme Aar 1579 lod han bygge Stierneborg. 1586 gav Kong Frid. II. ham en Guldkiede med Elephanten, som han siden altid bar; dog tviles om, at han har været virkelig Ridder. Samme Aar blev han bevilget 400 Rdlr. af Tolden i Helsingøer, i Steden for det norske Lehn. 1588 blev han af Kong Christian IV. bevilget 6000 Rdlr. for giorte Omkostninger paa astronomiske Bygninger og Instrumenter. 1590 fik han igien Nordfiord Lehn, imod at afstaae de 400 Rdlr. af Tolden i Helsingøer. 1595 fik han den bekiendte store Himmel-Globus færdig, hvorpaa var arbeidet i 25 Aar, hvilken omsider brændte 1728 paa det runde Taarn i Kiøbenhavn. 1596 faldt han i en fortrædelig Proces med Professor Gellius Saſcerides, som var forlovet med hans Dotter Magdalena, hvilken Forlovelse blev opslagen. 1596, da Kong Christ. IV. selv antog Regieringen, mistede han strax det norske Lehn. Rigets Hofmester, Christopher Walkendorf, meenes at have været Aarsag derudi, saasom han var hans Uven, hvilket Uvenskab først skal være anlediget for en Hunds Skyld. Han forlod derpaa 1597 Hveen, og drog til Kiøbenhavn: Men blev forbudet der at øve sine astronomiske Observationer. Des Aarsag han samme Aar in Junio reiste til Rostok, hvorpaa hans Præbenda i Roskilde Capitel hannem og blev frataget. I October i bemeldte Aar begav han sig til Wandesberg, Hr. Henric Rantzows Slot i Holstein, hvor han strax begyndte med sine astronomiske Observationer. 1598 blev han af Keiser Rudolph. II. inviteret til Prag, for at være hans Raad og Mathema-

thema-

thematicus, hvilket Tilbud han ogsaa imodtog, og kom til Prag 1599, hvor han blev aflagt med anseelig aarlig Gage. Døde saa i Prag 1601. 24 Octb. Anledningen til hans Død var, at han den 13 Octb. var til Taffels hos en af Ministerne ved Navn Rosenberg, og da han af Undseelse vilde holde sin Urin, fulgte derpaa slige Omstændigheder, som foraarsagede Døden. Men hans Navn uddøer aldrig, saa længe Astronomien dyrkes, og han bliver vel altid en af de største Prydelser, som Dannemark har havt.

Skrifter.

De nova Stella An. 1572. 11 Nov. Vesperi in Asterismo Cassiopeæ circa Verticem existente. Hafn. 1573. 4.

Oratio in Academia Hafniensi recitata 1574, de disciplinis mathematicis. Hafn. 1610. 8. Hamb. 1621. 4.

Progymnasmatum Astronomiæ instaurandæ Lib. Imus. Uranib. 1589. 4. Prag. 1602. 4. Francf. 1610. 4.

Progymnasmatum Lib. IIdus. Uranib. 1587. 4. Prag. 1603. 4. Francf. 1610 & 1648. 4.

Epist. Astronom. Lib. I. Uranib. 1596. 4. Nurenb. 1602. 4. Francf. 1610. 4.

Astronomiæ instauratæ Mechanica. Wandersb. 1598. Fol. Norinb. 1602. Fol.

De mundi ætherei recentioribus Phœnomenis, inchoat. Uraniburgi, absolut. Pragæ 1603. 4. Francf. 1610. 4.

Elegia de exsilio suo. Rostok 1614. 4.

Opera omnia. Partes duæ. Francf. 1648. 4.

Responsio Apologetica ad Epist. Scoti cujusdam de Cometa An. 1577. 1598. 4.

Epistola de confectione Elixiris Pestilentialis, ad Rudolph. II. Imperatorem, cum Caspari Bartholini consilio de aere pestilentiali. Vid. Barthol. Cista Medica Loc. X. pag. 89.

Medicamenta tria Henrico Rantzovio communicata, trykt i Bartholini Cista Med. pag. 96.

Sylloge Ferdinandea s. Observationes Tych. Brahei An. 1582. Viennæ 1657. Fol.

Tabulæ Rudolphinæ totius Astronomicæ scientiæ absolutæ a Kepplero. Ulm. 1627. Fol.

Historiæ Cœlestis partes duæ. Aug. Vindel. 1666. Fol. II Vol.

Epist. ad Peucerum. Vid. Resen. Inser. Hafn. pag. 392.

Epist. aliqvot ad Joh. Anton. Maginum. Vid. hujus Epist. Tabulis primi mobilis subjunct. Venet. 1604. Fol.

Epist. nonnullæ in Anton. Matthæi Syntagmate Epistolarum. Lugd. Bat. 1695. 8.

Epist. ad Joach. Cammerarium. Vid. Cren. Animadvers. p. 7.

Epist. ad Andr. Wellejum Dske Biblioth. Tom III. p. 177.

Epistolæ non nullæ ad Longomontanum. Danske Biblioth. Tom. 9. pag. 233.

Relatio de statu suo post discessum e Patria, ad Andr. Wellejum. Edit. a Gottofr. Bernh. Casseburg. Jen. 1730. 4.

En Samling af Hans Skrifter er udgivet Prag 1611 og Francf. 1648. 4. (*W. B. Hyp. H. Cimb. M.*)

BRAMTIUS (Canutus) Født i Haderslev, hvor hans Fader Andreas Bramtius var Borger, som døde i Stubbekiøbing 1539. Studerede først paa Kiøbenhavns Universitet, siden til Wittenberg.

Skrifter.

Næniæ in Obit. doctorum in patria virorum. Witeb. 1569. 4.

Epithalamium in Nuptias M. Joh. Thomæ Ripensis. Pastor. Hafn. Hafn. 1563. 4. (*Cimb.*)

BRAND (Paulus) Fød i Sønderborg, hvor hans Fader Nicolaus Brand var Sogne-Præst, hans Moder Margrete, Peder Poulsen Borger i Sønderborg, hans Dotter. 1676

blev

blev Doctor Medicinæ ved Kiøbenhavns Universitet. Var siden Feldt-Medicus ved de Kongelige Danske Troupper i Skaane omtrent 1678. Derefter Stads-Physicus i Bergen, hvor han døde 1687 af Sorg over hans Hustrues Sophia Amalia Wulfs Død.

Skrifter.

Disp. de Malo Hypochondriaco. Hafn. 1676. 4.

— — de Ovo humano. ibid. 1677. 4.

— — de Norvegiæ curiosis. ibid. 1681.

Manuductio Salutaris. Amst. 1681.

Qværela de obitu Uxoris. 1682.

Orat. Parentalis in obitum Joh. Olsonii, Medici Bergensis. Amst. 1685. 4.

Acclamatio Votiva ad Christ. V. ibid. 1685. 4.

Epistolaris Gratulatio ad Virum præclariss. ibid. 1685. 4.

De Dysenteria Castrensi indført in Actis Medic. Hafn. Vol. 5. pag. 96.

Brandt (Christian) født 30 Jun. 1733 i Odense, hvor hans Fader Peder Brandt var første Catechet til St. Knuds Kirke og siden Klokker til samme Domkirke. Hans Moder Birgitte Margarete Möller. 1753 deponerede fra Gymnasio. 1755 tog Examen Philos. og Baccalaurei-Graden. Fra 1758 holdt sig bestandig op i Kiøbenhavn, og foruden at legge sig paa Historiske Videnskaber, hørde de beste Forelæsninger i Theologien og de orientalske Sprog. 1760 fik behagelig Forretning ved Universitetets Bibliotek og 1762 blev Amanuensis ved det Kongelige Bibliotek. 1769 tillige Formand for Studenterne.

Skrifter.

Jac. Jaspari Dani Epithalam. in Nuptias Francisci Lotharingi & Christinæ Danicæ 1541. denuo edita, *præmissa Diss. Hist. Crit. de hoc Carmine ejusque Auctore cæco. Hafn.* 1760. 4.

Udkast til Doct. og Prof. Jörgen Tyge Holms Levnets Beskrivelse, i fortgesetzte Nachrichten von dem Zustande der Wiss. i Dännem. Tom. II. p. 361. sqq.

Kiøbenhavnske Pesthus-Historie, og Afhandling om St. Jörgens Hospitaler, samt om grasserende Pest-Syger i Kiøbenhavn 2c. Trykkes nu in 4to med Kobber.

BRANDT (Fridericus) Fød 1632. 13 Aug. i en Bye paa Als, navnlig Eck, hans Fader var Niels Brandt, Præst sammesteds. Hans Moder Margrete Conrads. Studerede ved Gymnasium i Stetin, og siden ved Academierne i Francfurt, Leipzig og Wittenberg. 1658 blev Sogne-Præst til Svindinge i Fyen. 1676 Sogne-Præst i Nyekiøbing paa Falster, og Provst i Sønder-Herred. 1690 Magister. Døde 1691. Var gift 1. med Anne Laurids Dotter. 2. med Sophia Elisabet Rhefeld, Superintendent Bonaventura Rehfelds Dotter. 3. med Anna Broders Dotter Risbricht. 4. med Agata Portuan, Hans Portuans Tolders Dotter i Nachskow.

Skrifter.

Marspiter Leucoreus. Holm. 1655. 4.

Sylva Soliloqviorum oder Lust-Wald heiliger Betrachtungen. Hamb. 1663. 12. Paa Dansk oversat af Henr. Heerstad. Khvn. 1681. 12.

Trost-Schrift an Hr. Jacob Beckern über den Todt seiner Ehefrauen. Koph. 1672. 12.

Historie der Königin Margareta, foregives at være udgivet Khvn. 1672. 12. Men uvist, om den nogensinde er kommen for Lyset.

Felix permutatio, oder Leich-Predigt über Joh. Frid. Brander, aus dem Dänischen verdeutscht. Khvn. 1674. 4. ibid. paa Dansk 1674. 8.

Der allerlieblichste Wildbahn des heiligen Ehestand. Koph. 1674. 4.

Glänzende

Blinkende Tauben-Flügel, oder Bericht von Leben und Tode Fridr. Taubmanni. Kopp. 1675. 8.

Fragmentum Epistolæ 1675 scriptæ de Sandalio & lapide udi Act. Medicis Havniens. Vol. III.

Sermo in introduction. Mag. Simonis Petræi Scholæ Nicopiens. Vice-Rectoris habitus. Hafn. 1678. Fol.

Barsillai oder Ehren-Gedächtniß Hans Bergenhagens. Rost. 1679. Fol.

Epicedium in obitum Henr. à Stöcken. ibid. 1681. in Fol.

Minutiæ piarum cogitationum. ibid. 1682. 12.

Leich-Predigt über Marg. Maria Schwartzin. ibid. 1685. Fol.

Thom. Kingos Morgen- und Abend-Opfer in Deutsche Verse übersetzet. Francf. 1685. 12. & Soræ 1768. 4 oblong. (*Cimb. Z.*)

BRASCH (Magnus Christophori)

Skrifter.

En Christens Vandre-Fær. Khvn. 1719. 1734 & 1739. in 8.

BRASEN (Janus Olai) Fød i Daugberg Præstegaard i Wiborg Stift, hvor hans Fader Hr. Oluf Brasen var Præst. 1675 deponerede fra Roeskilde Skole. Blev derefter Hører og 1688 Conrector i Riber Skole, og Magister, 1698 Sogne-Præst til Nordbye paa Fanøe. Døde 1736. 2 Jan., i hans Alders 78de Aar. Var gift med Ellen Kirstine Brun, en Præste-Dotter fra Siælland.

Skrifter.

Dissert. Philologica de Etymologia. Hafn. 1679. 4.

Stædernes Forandring i Anledning af den Kongl. Ladegaard ved Ribe forandret til Stiftamtmandens Residence. Khvn. 1729. 8.

Klage-Tale over Kiøbenhavns Ildebrand. ibid. 1730. 8.

Den

Den Meening, at Hedningene blive salige uden Christi Kundskab og Omvendelse, giendrevet. ibid. 1729. 8.
Jubel-Bryllups Tale for 2 gamle Egtefolk. ibid. 1729. 8.
Liig-Prædiken over Kong Frid. IV. Khvn. 1732. 8.

BRAUN (Ludovicus) Fød 1619 i Rostok, hvor hans Fader var Borgemester. Studerede i Konigsberg, Wittenberg, Kiøbenhavn og Sorøe. 1641 blev Conrector i Slesvig. 1642. Diaconus i Oldeswortly i Eyderstedt. Siden Hof-Prædikant hos Prinsesse Magdalena Sybilla baade i Nyekiøbing paa Falster og siden i Altenburg. 1668 Superintendent i Salfeld. Døde sammesteds 1676. 19 August.

Skrifter.

Leich-Predigt über Marg. Arentsons. Rost. 1650. 4.
— — — über Anna Soph. von Rothschulze. Hafn. 1650. 4.
— — — über Sybilla Catharina Harstall. Altenb. 1653. 4.
— — — über Magdalena Sybilla Pudevell. ibid. 1654. 4.
— — — über Ernestum Hertzog von Sachsen-Gotha. &c. *Cimb. Z.*

BREDAL (Andreas) Fød i Weile. 1597 blev Sogne-Præst i Rudkiøbing paa Langeland. 1604 Provst i Nørre-Herred. Døde 1630. Var gift med Abigail Christens Dotter, som var hans anden Hustrue.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Anna Rönnow, Khvn. 1610. 8. (*Bib. Br.*)

BREDAL (Ericus) Fød i Rudkiøbing paa Langeland. Hans Fader var nestanførte Anders Bredal. Deponerede fra Odense Skole, reiste udenlands og var paa nogen Tid i Rostok. 1639 blev Rector i Nyekiøbing paa Falster og Magister. 1640 første Sogne-Præst paa Christianshavn. 1643 Biskop i Tronhiem, hvor han døde 1672. 22 Jan.

Skrifter.

Pietatis & Constantiæ Symbolographia. Rost. 1638. 8.

Pneumatologia. ibid. 1637. 4.

De redemtoris Passione. ibid. 1637. 4.

Liig-Prædiken over Mag. Peder Schielderup. Khvn. 1648. 8.

— — — over Jens Friis.

Bibelske Sange. ibid. 1665. 8. (*B. Th. An.*)

BREDAL (J * * *.)

Skrifter.

Vindiciæ Majestatis. Hafn. 1656. 4.

BREDAL (Matthias) Sogne-Præst til Vigersted og Quærkebye i Ringsted Herred i Siælland.

Skrifter.

Hans Poulf. Resens Bededags Prædikener til Aar 1631 af Latin udsat. Khvn. 1632. 8. (*Bib.*)

BREDAL (Nicolaus Krog) Fød i Norge. Hans Fader var Justits-Raad og Lang-Mand, Thomas Bredal. 1757 blev Vice-Borgemester i Tronhiem. Siden Medlem og Secreteer i det Kongl. Norske Lærde Selskab.

Skrifter.

Gram og Signe, eller Kierligheds og Tapperheds Mesterstykker. Et Synge-Spil. Khvn. 1756. 8.

Eremiten, et nyt Musikalisk Hyrde-Spil. ibid. 1757. 1758. 8.

Ovidii Metamorphosis overſat i danske Vers. De 5 første Bøger. ibid. 1758. 8.

Den lykkelige Hverver. ibid. 1758. 8.

Beileren efter Moden. ibid. 1758. 8.

Det kræsne Val. ibid. 1758. 8.

Den tvivlraadige Hyrde. ibid. 1758. 8.

Breve efter Rabeners Maade. ibid. 1759. 8.

Musik-

Musikalisk Prologus til Kong Christ. VII. Fødsels-Fæst. ibid. 1759. 8.
Taksigelse til Kongen for hans Nærværelse i det Asiatiske Compagnie. Khvn 1760. Fol.
Den vovelige Prøve.
Tale holden i det Kongl. Norske Videnskabers Selskab over Ciceronis Ord: Studia adolescentiam alunt &c. Indført i samme Selskabs Skrifter. Tom. 4.
Tanker om Videnskabers og Indsigters Forhvervelse. ibid.
— — om Fornøielse og Fornøielighed. ibid.
Fuldkomne Ima

BREDAL (Petrus) Fød i Weile, og synes at være Broder til den forhen anførte Anders Bredal. Hans Faders Navn var Rasmus Bredal. 1601 blev han Sogne-Præst for Norup Menighed i Lunde Herred i Fyen, hvilket Præstekald fordum kaldtes Egense, fordi Kirken i de ældre Tider har staaet ved Øster Egense. Han døde 1641.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Susanna Brochenhus. 1606.
Christiani IV. Salving. Khvn. 8.
Iudicum Ecclesiasticorum Præmia ex Syr. 46. Hafn. in 8vo. paa Dansk.

Disse tvende sidste Skrifter tillægges en Peder Bredal af af Alb. Barthol. p. 116. som synes at være denne.

BREDENBERG (Andreas) Fød 1700. 1 Jun. i Bakkerup i Siælland. Hans Fader var Niels Jensen Bredenberg, Herreds-Foged i Leire-Herred, hans Moder Inger Anders Dotter Holgersen. Deponerede 1718 fra Roeskilde Skole. 1727 blev tredie Lectie Hører ved Kiøbenhavns Skole. 1729 fierte Lectie Hører, og 1731 Conrector sammesteds. 1732 Magister og nederst Capellan til vor Frue Kirke i Kiøbenhavn. 1738 Sogne-Præst i Holbek i Siælland, og Provst i Mierløse

lose Hareb. 1742 Doctor Theologiæ. Døde 1753. 22 Mart. Var gift med Anne Marie Biörnsen.

Skrifter.

Henr. Dorpii Historie om Anabaptisterne, af Tydsk oversat. Kbhn. 1733. 4.

Disp. inaugur. de optimo genere interpretandi s. vertendi Scripturam Sacram in Lingvam vernaculam. Hafn. 1742. 4.

Jubel-Prædiken. Kbhn. 1749. 4.

Landemodes Prædiken. vid. Sermon. ad Clerum. Tom. II. n. 5. (*Pr.*)

BREDING (Nicolaus) Reiste i nogle Aar udenlands, og 1764 i Helmstad blev Medlem eller membrum honorarium af det helmstadske tydske Selskab.

Skrifter.

Nordiske Sitten-Freund, 1767. Et Ugeblad.

Das beglückte Dännemarck. Er et Vers til Kongens Fødsels-Dag. Helmstad 1764.

Elegie auf das hohe Absterben Friderici V. Kopb. 1766. 4. Foruden andre flere Vers ved Leilighed.

BREITENDICH (Frideric Christian) 1741 blev Hof-Organist, siden tillige Organist til Nicolai Kirke i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Nye fuldstændig dansk Choral-Bog. Kbhn. 1764. form. oblong.

BREMER (Andreas) Fød 1604. Deponerede 1618 fra Malmøe Skole ved Kiøbenhavns Universitet, og regnes af Borrichio iblant de Tiders gode latinske Poeter.

Skrifter.

Liber Periculorum metricorum.

Poematicorum Lib. I. Hafn. 1619. 8. (*B. Hyp.*)

Bremer (Christianus) Fød i Lübeck 1635. 7 Nov. Hans Fader var Frideric Bremer, Kiøbmand sammesteds. Hans Moder Cathrine Botsac, Faster til Barthold Botsac. Gik nogen Tid i Flensborg Skole, siden blev informeret privat i Kiøbenhavn. Reiste derpaa udenlands, og deponerede 1652 til Rostok. 1662 blev Diaconus ved St. Peders Kirke i Kiøbenhavn. 1663 Magister. 1676 Sogne-Præst til samme Kirke. Døde 1701 4 Jan. Var to Gange gift. 1. Med Ursula Cathrine Lindeman, en Enke af Joh. Tarnovio, som var Præst til tydsk Kirke i Kiøbenhavn. 2. Med Eleonora Hedwig Mejer, den meklenburgiske Raads, Herman Mejers Dotter.

Skrifter.

Einfältige Catechismus-Fragen. KopH. 1679. 12.
Arbeitender Christe. Ratzeb. 1680. 12. Koph. 1696. 12.
Himmels-Gedancken auf dem Berge Thabor. Koph. 1690. 8.
Joh. Tarnovii Commentar. in Psalm. XV. graduum nec non Psalm. 23 & 24. ab ipso Edit Norinb. 1667. 4.
Liig-Prædiken over Frideric Jessen. Khvn. 1669. 4.
— — — over Augusta Rhumors. ibid. 1670. 4.
— — — over Mag. Hieronymus Buek. ibid. 1674. 4.
— — — over Augusta Maria Elisab. von Osten, gebohrne von Winterfeld. ibid. 1675. Fol.
— — — over Anna Ziemers. ibid. 1676. 4.
— — — over Simon Pauli. Plöen. 1680. 4.
— — — over Joh. Lassenium. ibid. 1693. 4. (*Cimb.* *Pr.*)

Bremer (Claudius) Fød i Nyekiøbing paa Falster, og fra samme Skole dimitteret. Blev først Feldt-Præst, og fulgte den Kongelige Armee i Pomern og Norge. 1716 Magister. 1720 Sogne-Præst i Randers. 1721 Provst i Stevring Herred. 1736 Consistorial-Raad. Døde 1754. 30 April.

Skrifter.

Det Kongelige Navn Christiani dirivation. Khvn. 1731. 8.

BREMER (Georgius Chrift.) Fød i Kiøbenhavn 1668. Hans Fader var foranførte Chriftian Bremer. Hans Moder Urfula Cathrine Lindeman. 1688 blev Profeffor Theologiæ & Philofophiæ defignatus ved Kiøbenhavns Univerfitet. Reifte derpaa udenlands, og døde i Leiden 1690.

Skrifter.

Diff. Philolog. Theolog. de Pallio Pauli. Hafn. 1688. 4. fub Præfid. Mafii.

Papifta non baptizatus. Lipf. 1689. 4 Th. fub Præfidio J. Olearii.

BREMER (Johannes) Broder til Chrift. Bremer. Fød i Lübeck 1616. 24 April. Hans Fader var Frideric Bremer. Hans Moder Cathrine Bocke. Gik i Skole i Lübeck, fiden drog til Gymnafium i Dantzig, og Univerfiteterne Königsberg, Roftok og Helmftad. 1642 blev Magifter til Roftok, og famme Aar Diaconus i Flensborg. 1648 Kongelig Hof-Prædikant i Kiøbenhavn. Døde 1670. 25 Dec. Var gift med Dorothe Moth, Mag. Joh. Moth, Sogne-Præft i Flensborg, hans Dotter.

Skrifter.

Disp. de natura exponibilium. Roft. 163- 4.

— — de Trinitatis Myfterio. Helmft. 164- 4. fub Præfidio Conr. Horneii.

Joh. Heermanni Labores facri ex german. in latin. transfcripti. Lubec: 1645. 8. & fæpius.

Apoftolifche Letzung aus Act. 20, 32. Kopḫ. 1649. 4.

Ehrlob, oder Preis des Eheftandes bey Vermählung Ernft Gunthers Hertzogen zu Holftein-Sünderburg, mit Augufta Hertzogin zu Holftein. Kopḫ. 1651. 4.

Dreifacher Seegens Wunsch bey Johannis Georgii Chur-Prinzen zu Sachsen, und Annæ Sophiæ, Königl. dänischen Prinsessin Vermählung. ibid. 1666. 4.

Das zustossene Rohr, und glimmende Tocht des Glaubens &c. Francf. 1670. 12.

Leich-Predigt über Catharina Möllman. Hamb. 1643. 4.

— — — — Diederic Fauster. Slesw. 1647. 4.

— — — — Peder Hacken. Hamb. 1647. 4.

— — — — Christian Ancker. Koph. 1651. 4.

— — — — Jul. Elisab. von Reichou. ibid. 1652. 4

— — — — Claus Krögern. ibid. 1654. 4.

— — — — Augusta Margrethe Marschalch. Slesw. 1655. 4.

— — — — Maria Elisab. v. [illegible]thausen. Khvn. 1666. 4.

— — — — Anna Marg. Mehr. ibid. 1666. 4.

— — — — Frid. III. König in Dännemark. ibid. 1670. 4. (*Cimb. Z. Pr.*)

BREMER (Vitus) Var først i 14 Aar Kongelig polsk Legations-Minister til adskillige fremmede Hoffer. 1657 opholdt han sig i Kiøbenhavn, og var da Kongelig dansk Agent i Polen og Resident i Dantzig.

Skrifter.

Fürstliche Jägerburg. Hamb. 1657. 8.

Neuerbauete Kronenburg. Dantzig 1653.

BRENNECHE (Hans) Er fød i Naskov i Lolland. Hans Fader var Andreas Brenneche, Raadmand og Kiøbmand sammesteds, Moderen Friderica Röderiquez. Indtil hans trettende Aar gik han i den latinske Skole i Naskov. Men efter den Tid maatte han formedelst Svaghed og Gebrækkelighed forlade den offentlige Skole, og lade sig undervise privat til hans 15de Aar, da tog hans Svaghed saa stærk til, at han ikke efter Ønske kunde fortsætte sine Studeringer. Efter

Nogle

nogle Aars Forløb fik han saa mange Kræfter, at han kunde lade sig underviise i det tydske og franske Sprog, saavelsom Tegnekonsten, i hvilken sidste Konst han ved Maler og Bildhugger-Academiet i Kiøbenhavn erhvervede sig en temmelig Indsigt og Færdighed. Formedelst hans Svagelighed og Mangel af Understøtning kom han 1766 i Helsingøers Hospital, hvor han endnu opholder sig.

Skrifter.

Forsøg til nogle moralske Sindbilleder, tagne af Naturen. Første Hæfte. Helsingøer 1769. 8.

BRIAND (Ferd. Otho) See CREVECOEUR.

BRINCH (Dietericus) Fød 1631 i Aalborg, hvor hans Fader Hans Brinch var Raadmand. Var først Student, blev siden Inspector i Norlandene og Finmarken. Var for en Tid i Sverrig hos Grev Magnus Gabriel de la Gardie. Men kom siden til Norge igien, hvor han døde i Strømsøe 1685. 10 Apr. Var gift med Helene eller Ellen Hans Dotter, en Dotter af Borgemester Hans Pedersen i Lauholm.

Skrifter.

Prodromus e Norvegia. s. Descriptio Loufodiæ. Amstel. 1683. 8. (*Pr. Bib. Gu.*)

BRINCH (Ivarus) Fød paa Walderhong i Bergens Stift i Sondmørs Provstie 1665. 19 Nov. Hans Fader var nysomtalte Didrich Brinch, hans Moder Helena Hans Dotter. I hans unge Aar kom han til Oddewald i Bahuus Lehn, hvor han paa nogen Tid gik i Skole; men som hans Forældre formedelst den 1675 imellem Dannemark og Sverrig opkomne Krig flyttede længer ind i Norge til Tønsberg, blev han sat i Christianiæ Skole. Drog derfra med Forældrene til Sverrig igien, og deponerede til Upsal 1681. Aaret derefter kom han til Kiøbenhavn, og lod sig der indskrive i Studenternes Tal. 1683 reiste til Norge, og læste for adskillige fornemme Folks

Born, indtil 1686, da han kom til Kiøbenhavn igien, blev Alumnus paa Walkendorphs Collegium og Decanus paa Klosteret. 1689 undkom neppelig med Livet af Amalienborgs Ildebrand; men maatte see sin forlovede Brud Anne Catharine Alsteen ynkelig i Ilden at omkomme. Samme Aar blev Feldt-Præst ved de Danske Tropper til Engeland og Irland. 1691 Sogne-Præst for den Lutherske Menighed til London i Engeland, og blev den Danske Lutherske Kirke sammesteds i hans Tid og ved hans Forsorg opbygt. 1692 blev han Magister. 1702 Sogne-Præst og Provst til Holmens Kirke i Kiøbenhavn. 1709 reiste med Kong Frid. IV. til Italien, som Reise-Præst og Confessionarius. Imidlertid blev Aalborg Bispe-Stoel ham tilbuden, som han allerunderdanigst undslog sig for at modtage; men blev ved at reise med Kongen. 1711 blev han Sogne-Præst til Nicolai Kirke i Kiøbenhavn. Døde 1728. 25 Jun. Var to Gange gift. 1. Med Ambrosia Michelsen, en Dotter af Henric Michelsen i London. 2. Med Sophie Seidelin, Conferents-Raad Hans Seidelius Dotter.

Skrifter.

Themata Miscellanea. Hafn. 1686. 4.

Assertiones Philologicæ. ibid. 1688. 4.

Themata Miscellanea. ibid. 1688. 4.

Theses Philologicæ. ibid. 1688. 4.

Diss. rigidiores aliqvot Verderii in Varronem, Macrobium, Virgilium, P. Melam & Plinium censuras examinans. ibid. 1683. 4.

Carmen invectivum in Tragoediam Hafniæ conspectam 1689. explosum a Patridophilo. ibid. 1689. 4. Af nogle tillægges dette Vers J. Bergendal. vid. supra.

Dennemark vindicated. Lond. 1694. 8. Er skrevet imod Molesworth, og siden oversat paa Tydsk in 4to, og paa Fransk in 8tavo. Cöln. 1696.

En Christens Tanke-Taile. Khvn. sæpius in 8tavo. Brud-

Brudgommens og Brudens, Jesu Christi og hans Kirkes aandelige Kierligheds Sange. Khvn. 1695 og 1735. 8. 3die Oplag.

Liig-Prædiken over Fr. Berte Scheel. ibid. 1720. Fol. (*Tb. Z. Pr. Sub.*)

BRINCH (Petrus Jacobi) Fød i Tronhiem. 1686 deponerede i Kiøbenhavn. Efter nogle Aars Forløb blev Alumnus paa Borches Collegium og Magister. 1703 Sogne Præst i Arendal i Norge.

Skrifter.

Imperii Romani Ortus & progressus a condita urbe ad bellum Macedonicum 2dum finitum. Hafn. 1697. 12.

Guds Dybheders Anskuelse. Khvn. 1697. 12.

Natalitium Sacrum. ibid. 1697. 4.

Chronologiæ & Historiæ Flavii Josephi Examen. Hafn. 1701. 4. Er indført i Havercamps Edition af Josepho.

Det gamle Testamentes Chronologie. ibid. 1701. 8.

Diss. de LXX hebdomatibus Danielis. ibid. 1702. 4.

Plinii Panegyricus, oversat paa Dansk. ibid. 1704. 4.

Philologia Sacra Vet. & Nov. Testamenti, cum præfat. Joh. Petr. Ancherſen. ibid. 1734. 8.

Det Mærkværdigste af Historierne. ibid. 1702. 4.

De Ludorum Juliorum usu licito. vid. Bircherod. Palæstr. Antiqv. p. 24. (*Tb.*)

BRINCHMANN (Andreas) Fød 1738. 13 August i Randers. Hans Fader var Joseph Brinchmann, Hospitals-Præst sammesteds. Hans Moder Karen Lasson. 1755 deponerede fra Wiborg Skole. Efter udstandne Examina Academica blev 1761 fierde Lectie Hører i Wiborg Skole. Er gift med Christens. Laurberg.

Skrifter.

Forsøg til en Afhandling om en lærd Uvidenhed i Guds-Læren. Aalborg 1769. 8.

BRIX (Titius Laurentius) Alumnus Collegii Walkendorfiani.

Skrifter.

De modis probandi in antiqvis Daniæ Legibus usitatis. Hafn. 1766. 4.

BROBY (Erik Erikson) See PONTOPPIDAN.

BROCH (Ludovicus Fridericus) Sogne-Præst paa Hitterøen i Tronhiems Stift.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Karen Helkan. (Gn.)

BROCH (Petrus) Fød i Bergen. 1603 blev Rector ved Skolen sammesteds. Derefter Sogne-Præst til Hammer Præstegield i Nordfiord Lehns Provstie, og omsider Stifts-Provst og Sogne-Præst til Domkirken i Bergen, hvor han døde 1632.

Skrifter.

Guds Huus- og Ager-Gierning. Khvn 1614. 8.

Prædikener over nogle Texter af den hellige Skrift om Guds Ords Hørelse. ibid. 1615. 8. (*Bib. Br. Fr.*)

BROCHMAN (Casparus Erasmi) Dan. Jesper Brokman. Fød 1585. 5 Aug. i Kiøge. Hans Fader var Rasmus Sörensen Brochman, Borgemester sammesteds. Hans Moder Bodil Jacobs Dotter. Gik i sin Ungdom i Kiøge og Herlufsholms Skoler, fra hvilken sidste han Aar 1601 til Academiet blev dimitteret. Strax derpaa blev han Hører i Herlufsholms Skole. 1603 reiste udenlands og kom hiem 1608, da han blev Magister, samt Rector i bemeldte Herlufsholms Skole. 1610 Professor Pædagogicus ved Kiøbenhavns Universitet. 1613 Professor Græcæ Lingvæ. 1615 Professor og Doctor Theologiæ. Fra 1616 til 1620 var han Informator hos Prinds Christian V., Christiani IV. Søn. 1639 blev Bisкop i Siælland. Døde 1652. 19 Apr. Var

gift

gift med Sille Tönnes Dotter Balchenburg, en fornemme Kiøbmands Dotter fra Aalborg. Han testamenterede sit Bibliotheqve til Universitetet, bestaaende af 3394 Volumina, 700 Rdlr. til Wartow, 2000 Rdlr. til en Studiosus Theologiæ enten hiemme eller udenlands. Hans Enke gav 1000 Rdlr. til fattige Professor-Enker, 1000 Rdlr. til Kiøbenhavns Skole og 500 Rdlr. til en Sub-Bibliothecarius &c.

Skrifter.

Problemata. Franekeræ 1605. 4.
Disput. variæ Philosophicæ. Franeqv. 1607 &c. 8.
Disput. variæ Philosophicæ. Hafn. in 4to
Qvæstiones Miscellaneæ Philologicæ & Philosophicæ. ibid. 1615. 4.
Oratio Funebris in Reginam Annam Catharinam. Francf. 1614. 4.
Dispp. VIII. de Sacramentis. ibid. 1616-1629. 4.
— — de judice & norma judicandi in Controversiis Religionis. ibid. 1626. 4.
— — de dicto Jeremiæ XXIII. v. 24. Resp. Th. Bangio. ibid. 1627. 4.
— — de Baptismi a Joh. Baptista & discipulis Christi administrati diversitate. ibid. 1629. 4.
— — de divina & humana Filii Dei natura. ibid. 1630. 4.
— — de libero arbitrio. ibid. 1630. 4.
— — de Prædestinatione. ibid. 1636. 8.
Dispp. de præcipuis Christianæ Religionis Articulis ab anno 1617. 8. prodierunt junctim sub Titulo: Controversiarum sacrarum Volumina duo. Hafn. 1626. 1628. 8.
— — de Hæresi doctrina. ibid. 1636. 4.
— — de Angelis. ibid. 1629. 8.
Religionis Christianæ Articuli tres. Hafn. 1630. 8.
De Fide justificante. ibid. 1631. 4.

De gloriosa Christi in coelos ascensione. ibid. 1632. 4.
Systema Universæ Theologiæ. Hafn. 1633. 2 Vol. 4. Lips. 1638. Fol. Ulm. 1638. 4. & 1658. Fol.
Epitome Systematis Theolog. Hafn. 1649. 8.
Λύχνος λόγου προφητικοῦ oppositus speculo veritatis Pontificiæ Christ. Wilhelmi Marchionis Brandenburgensis. Hafn. 1634. 4. Rostoch 1640. 4.
Apologiæ speculi Brandenburgici confutatio. Tomi 3. Hafn. 1646. 4.
De Pontifice Romano Lib. V. Hafn. 1628. 8.
Commentarius in Epistolam Jacobi. ibid. 1641. 4.
Commentarius in Epist. ad Hebræos. udgiven efter hans Død. Hafn. 1705. 4.
Speciminis scriptorum Ecclesiasticorum exercitationes qvinqve. Hafn. ab an. 1633. til 1638. 4.
Oratio Funebris in Obitum Ducis Uldarici. Frid. II. Filii. ibid. 1624. 4.
Oratio in obitum ducis Uldarici Christ. IV. filii. ibid. 1633. 4.
Orat. funeb. in obitum electi Principis Christiani Vti, Christiani IVti filii. ibid. 1649. 4.
Orat. funebr. in obitum Regis Christ. IVti. ibid. 1649. 4.
Oratio pro pace præter spem mirabiliter restituta. ibid. 1629. 4.
Oratio in Obitum Caspari Bartholini. Hafn. 1629. 8.
Sabbathens Helliggiørelse. d. e Forklaring over alle Søndags Evangelier og Epistler. Khvn. 1636. 1638. 8. 1655. Fol. 1661. 4. Er siden oplagt baade in 4to og 8vo under den Titul af Huus-Postil. 1718. 1720. 1725 og 1741. og med Eil. Hagerups Passions Prædikener 1747. og 1760. 4. er og oversat paa Engelsk.

Anledning til gudelig Underviisning om Jesu Pine og Død. Khvn. 1639. 4. 1644. 8.

Underviisning, om et Guds Barn, uden sin Siæls Skade, kan antage den papistiske Religion. ibid. 1627. 12. 1653. 8.

En Christens aandelig Kamp. ibid. 1627. 1639. 12. 1653. 8. 1735. 12.

Kong Frid. III. Kronings Beskrivelse. ibid. 1650. 4.

Manu Domini S. Institutio pia de Peste. ibid. 1618. 1625. 12. Fordansket af Engelbret Jörgensen. ibid. 1630. 12.

Adhortatio ad Resipiscentiam. ibid. 1644. 8.

Forklaring over Bededags Texterne for 1644. 1645. 1648 og 1650. ibid. in 8vo.

Gratiarum Actio pro pace recuperata. ibid. 1645. 8.

Liig-Prædiken over Birgitte Rud. Khvn. 1646. 4.
— — — — Magrete Rosenkrantz. ibid. 1646. 4.
— — — — Christen Friis. ibid. 1640. 4.
— — — — Mogens Pax. ibid. 1643. 4.
— — — — Otto Scheel. ibid. 1646. 4.
— — — — Ingeborg Kruse. ibid. 1647. 4.
— — — — Jörgen Wind. ibid. 1645. 4.
— — — — Wibike Podebusk. ibid. 1646. 4.
— — — — Birgitte Rosensparre. ibid. 1647. 4.
— — — — Ernst Normann. ibid. 1647. 4.
— — — — Elisabeth Rud. ibid. 1650. 4.
— — — — Axel Scheel. ibid. 1638. 4.
— — — — Anne Hög. ibid. 1648. 8.
— — — — Just Hög. ibid. 1647. 4.
— — — — Birgitte Broch. ibid. 1640. 4.

Formaning til Geistligheden i Siællands Stift. 1644. 8.

Han har desuden skrevet: Epistel til Niels Michelsen Aalborg da han 1628 udgav sin Oversættelse af Philippi N c ai anden Bog om Christi Rige, kaldet Chron logia Sac a. Fortale til Enwold Randulfs Tuba Danica. Tredie Jule Dags Bøn. De tvende Bønner, som bruges ved Guds Tiene stes Begyndelse og Slutning. Den bekiendte Bøn: Vi takke dig Gud Fader, at du haver givet os ꝛc. Den Psalme: O Store Gud og Herre, som og Retfærdelig ꝛc. Item samlet de Sententzer af Guds Ord til Troens Bestyrkelse, som findes bag i den liden Catechismus. (*W. B. Hyp. Spic. An. Mar. R. Z.*)

BROCHMAN (Christianus Caspari) fød i Kiøbenhavn 1615. Hans Fader var nysanførte Bistop Brochman, hans Moder Sille Balchenburg. Var Professor Lingvæ Latinæ designatus ved Kiøbenhavns Universitet. Reiste derpaa 1635 udenlands, men døde paa sin Reise i London 1638. 8 Sept.]

Skrifter.

Oratio de causis decrementi imperii Romani. Lugd. Bat. 1638. 4. (*W. B.*)

BROCHMAN (Envaldus) Anglo-Danus, J. U. Licentiatus. En Søn af Bistop Hans Enwoldsen Brochman, var Procurator ved Høieste Ret, og døde ugift. Han kalder sig Anglo-Danus, fordi hans Moder var en Engelænder.

Skrifter.

Joseph Halls Characterer paa Dyder og Lyder, oversat af Engelsk. Kbhvn. 1710. 12.

BROCHMAN (Erasmus Enevaldi) Fød paa Valbyegaard 1619. 8 August. Hans Fader var Envold Rasmussen Brochman, Borgemester i Kiøge, hans Moder Magrete Rasmus Dotter. 1637 deponerede fra Herlufsholm Skole. 1640 reiste udenlands. 1644 kom hiem. 1645 blev Rector i Herlufsholm. 1646 Professor Eloqventiæ ved Kiøbenhavns Universitet. 1647 Magister. 1661 Assessor i Høieste Ræt.

Døde

Døde 1662. 15 Jun. Var gift med Bodil Mads Dotter Ravn, Borgemester Mads Ravns Dotter i Kiøge. Han har givet 500 Rdlr. til Sub-Bibliothecarius ved Universitetet.

Skrifter.

Panegyricus in honorem Valdemari Christiani, Comitis Holsatiæ. Leid. 1643. Fol.

Disp. de præcipuis Latinæ Lingvæ scriptoribus, qvi ab excessu Augusti ad excessum Trajani Clari fuerunt. Hafn. 1646. 4.

De Junio Cæsare Dispp. 3. ibid. 1648. 49. 54. in 4to.

De Sectæ Christianæ origine, prærogativis & Tristi fato. ibid. 1660. 4.

Decas Qvæstionum miscellanearum. ibid. 1661. 4. (*W. B. Hyp. Th. R. Ph.*)

BROCHMAN (Erasmus Johannis) Fød i Kiøbenhavn 1626. 15 Dec. Hans Fader var Professor Hans Rasmusen Brochman, hans Moder Drude Finke. 1640 deponerede fra Kiøbenhavns Skole. 1645 blev 5te Lectie Hører i Roeskilde, 1647 reiste udenlands. 1653 kom hiem. 1654 blev Professor Historiarum i Sorøe. 1655 Magister. 1660 Professor Theologiæ i Kiøbenhavn. Døde in Rectoratu Academico 1664. 8 Aug. Var gift med Else, Borgemester Peder Pedersens Dotter i Kiøbenhavn.

Skrifter.

De causis rerum naturalium intrinsecis. Hafn. 1644. 4.

Oratio funebr. in Regem Christ. IV. Lugd. Bat. 1649. Fol.

Ethices historiæ specimen. ibid. 1653. 8.

De Historiæ legitimæ notis. Soræ 1654. 4. (*W. D. Th. Hyp. Mar. R.*)

BROCHMAN (Johannes Enevaldi) Fød 1621. 16 April i Kiøge. Hans Fader var Envold Rasmusen Brochman, Borgemester samme Sted, hans Moder Magrete Rasmus Dotter.

1638 deponerede fra Herlufsholms Skole. 1642 reiste udenlands, og imidlertid tog Magister-Graden til Canterbury. 1649 blev Sogne-Præst til Nicolai Kirke i Kiøbenhavn. 1660 frasagde sig samme Embede for sin svage Helbreds Skyld, og blev derpaa strax Professor Theologiæ designatus. Men førend han virkelig tiltraade Professionen, blev endnu i samme Aar Biskop i Aarhuus, hvor han døde 1664. 3 Martii. Indlod sig i Egteskab, medens han var udenlands, med Anne Laurence de la Ford af Engelsk Adel.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Jytte Gyldenstierne. Kbhvn. 1651. 4.
— — — — Fester Walther. ibid. 1652. 4.
— — — — Sophie Lindenow. ibid. 1653. 4.
— — — — Birte Friis. ibid. 1653. 4.
— — — — Henric Lindenow. ibid. 1654. 4.
— — — — Henric Rammel. ibid. 1654. 4.
— — — — Gregers Friis. ibid. 1656. 4.
— — — — Biörn Ulfeld. ibid. 1657. 4.
— — — — Elisabet Lunge. ibid. 1661. 4. (*W. B. Hyp. An. Mar. P.*)

BROCHMAN (Johannes Erasmi) Fød 1594. 18 Jul. i Kiøge. Hans Fader var Rasmus Sörensen Brochman, Borgemester samme Sted, hans Moder Bodil Jacobs Dotter. 1611 deponerede fra Herlufsholms Skole. 1614 reiste udenlands. 1618 kom hiem og blev Magister. 1619 Rector i Sorøe. 1621 Professor Philosophiæ i Kiøbenhavn. 1630 Professor Theologiæ. 1634 Doctor Theologiæ. Døde 1638. 10 Octobr. Var gift med Drude Finke, Doct. Thomas Finckes Dotter.

Skrifter.

De Toto & Multo. Witteb. 1616. 4.
Hexas Qvæstionum Philosophicarum. Witteb. 1617. 4.

Proble-

Problematum è Cyclopædia Philosophica depromtorum Trias decupla. Hafn. 1621. 4.
Disp. phys. de Natura. Hafn. 1627. 4.
Πρόγυμνασμα Philosophiæ Aristotel. ibid. 1628. 4.
Disputationes Physicæ tres, de motu &c.
Dispp. II. Theologicæ de Ecclesia. Hafn. 1635 & 1636. 4. (*W. B. R.*)

For Tydeligheds Skyld, finder jeg her atter fornøden, at forestille et Schema Genealogicum over disse lærde Broc manner.

RASMUS SÖRENSEN BROCHMAN.
Borgemester i Kiøge.

CASPAR BROCHM.	JOHANNES BROCHM.	ENWOLD BROCHM.
CHRIST. BROCHM.	RASMUS BROCHM.	J. BROCHM. R. BROCHM.

BROCHMAN (Olaus) Magister og Sogne-Præst til Domkirken i Tronhiem. Hvorvidt han er beslægtet med de andre, kan ikke siges.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Marg. Marie Gaarman. Khvn. 1691. 4.

BROCKTORF (Joachim) Herre til Roer, Ridder først af Danebrog, siden af Elefanten, Kongelige Geheime Conference- og Land-Raad, Membrum Honorarium i det Kongl. Kiøbenhavnske Videnskabers Societet.

Skrifter.

Epistola ad illustrem Societatem Scientiarum Hafniensem. Hafn. 1750. 4.

BRODERSON (Broderus) Fød 1692. 12 Sept. i Randrup i Riber-Stift, hvor hans Fader Broder Brodersen var Præst, hans Moder var Cathrine Magrete Clausen. 1712 deponerede fra Riber Skole. 1715 reiste til Universitetet i Kiel, hvor han opholdt sig et Aar. 1719 blev Rector i Lemvig.

vig. 1722 Præst til Medolden i Riber-Stift. 1736 Stifts-Provst og Sogne-Præst til Domkirken i Ribe. 1737 Biskop i Aalborg. 1760 Doctor Theologiæ. Gift med Antonette Magrete Riese, en Dotter af Hr. Christen Riese, Provst i Rangstrup Herred og Sogne-Præst i Agerskov i Riber-Stift.

Skrifter.

De Troendes sande Hoitids Holdelse. 3. En Prædiken paa forste Paaske Dag. Khvn. 1752. 12.

De Igienfødes sande Længsel og dens Fordeele.

Ære og Herlighed for dem, som overvinde Lunkenhed Apoc. 3, 21. Aalborg. 1759. 8.

De Troendes daglige Trøst af den hellige Daab, over Texten, Gal. 3, 23. Aalb. 1760. 8.

Diss. de Amore Dei spontaneo. Hafn. 1760. 4.

Samling af Prædikener. Khvn. 1756. 8.

Guds egentlige Gave for de ret bedende.

Skiærtorsdags Prædikener. Khvn. 1762. 8.

Den forlorne Søn. Aalb. 1760. 8.

Offentlig Tale om de Salige. Aalb. - - 8. (*An. Pr.*)

BRODERSON (Broderus) En Søn af Biskop Johan Adolph Broderson. Fød i Randrup Præstegaard i Riber-Stift 1728. 1744 deponerede fra Riber Skole. Var i nogle Aar Amanuensis hos sin Fader. 1758 blev Præst til Meolden i Riber-Stift. 1759 Consistorial-Raad. Samme Aar Sogne-Præst paa Christianshavn. 1766 Stifts-Provst og Sogne-Præst til Domkirken i Ribe. Er gift med Söster Bagger, en Dotter af Stiftamtmand Chr. Bagger.

Skrifter.

Jubel-Prædiken. Khvn. 1761. 4.

Klage-Prædiken over Kong Frid. V. ibid. 1766. 8.

BRODERSON (Johannes Adolphus) Fød 1694. 20 Jun. i Randrup i Riber Stift. Hans Fader var Broder Brodersen,

Sogne-

Sogne-Præst sammesteds, hans Moder Cathrine Magrete Clausen. 1712 deponerede fra Riber-Skole. 1715 fik Sted paa Borches Collegium. 1721 blev Rector i Holstbroe: men forend han tiltraade samme Embede, blev han kaldet til Præst i Randrup i Riber-Stift, som han og modtog. 1729 blev tredie Præst i Tønder. 1737 Stifts-Provst i Ribe. 1741 Biskop samme Sted. 1760 Doctor Theologiæ. Døde 1764. 3 Jun. Var gift med Cathrine Steenbeck Clausen.

Skrifter.

Troens Klenodie i aandelige Sange. Khvn. 1730 og 42. 8.
Nogle Paßions Psalmer. Tønder 1735. 8.
Nogle Advents-Psalmer. ibid. 1733. 8.
Psalmer over Troens Grund. Tønder 1735. 8.
Lisabons ynkelige Undergang. Khvn. 1756. 8.
Diss. de Vexillo Ecclesiæ. Hafn. 1760. 4.
Svane-Sang. Khvn. 1765. 8. (*An. Pr.*)

BRODERSON (Nicolaus) Fød i Randrup 1690. 23 Jul. af forhen anførte Hr. Broder Broderson og Cathrine Magr. Clausen. 1710 deponerede fra Riber Skole. 1714 blev Hører i Riber Skole. 1716 blev Sogne-Præst til Bedsted i Apenrade Provstie. 1735 blev Slots-Præst i Friderichsborg og Sogne-Præst i Hillerød. 1738 Sogne-Præst til Nicolai Kirke i Kiøbenhavn. Døde 1757. 30 Martii. Var 4 Gange gift. 1. med Anna Christina Bruun. 2. med Barbara Agneta Hansen. 3. Charlotta Maria Vogetz. 4. Anna Fogh.

Skrifter.

Skriftmæßig Besvarelse paa tvende Spørsmaale, 1. om et naturligt eller uigienfødt Menniske er oplyst? 2. Om de Lærere, som ikke selv ere regeniti, kan prædike Guds Ord. reent og ret med tilbørlig Frugt. Khvn. - - - - 8.
Aftvungne Anmærkninger over Doct. Christian Gottlieb Kochs tvende Memorialer af Aar 1734, men uventelig 1746

og 1751 ved Trykken publicerede. Dette er oversat paa Tydsk og indrykket i Hr. Lorcks Beiträge.

BRÖNDLUND (Laurentius Jani F.) var i sin Tid Alumnus paa Borches Collegio, blev siden Magister. Derefter Capellan til Trinitatis Kirke i Kiøbenhavn 1744. Sogne-Præst til Frue-Kirke i Odense. Døde 1750.

Skrifter.

Memoria Johannis Tausani. Hafn. 1721. 4.
Stromata Mathematico Physica. ibid. 1724 & 1725. 4.
De Voluptatibus Mathematicis mixtis. ibid. 1726. 4.
Inqvisitio Systematis Copernicani. ibid. 1728. 4.
De Idiomate Petrino Matt. 26. v. 73. ibid. 1718. 4.

BROHOLM (Henricus) Fød i Ringe-Præstegaard i Fyen. Hans Fader var Hr. Henning Broholm Sogne-Præst sammested, hans Moder Ide Magrete Jeres Dotter, en Dotter af Jere Jespersen Juul, Kiøbmand i Odense. Deponerede uden Tvivl fra Odense Gymnasium. Blev først Skoleholder i Leiskow Sogn i Riber Stift. 1738 blev Hører ved Ringkiøbing Skole, siden Rector. Men da Skolen Aaret efter blev reduceret, blev han Klokker og Chors-Degn sammested.

Skrifter.

Epigrammata. Hafn. 1720. 8.
Ortus & progressus Vernacularum in Dania Scholarum. Flensb. 1737. 8.

BRUGMAN (C * * * H * * *.)

Skrifter.

J. Placettes christelig Moral paa Dansk. Kbhvn. 1748. 8.

BRUMMER (Dietericus) Var først Præst i Zelle. Blev derefter Tydsk Præst ved den reformeerte Kirke i Kiøbenhavn. Men døde kort efter, omtrent 30 Aar gammel.

Skrifter.

Samlung einiger heiligen Reden. Soroe 1760. 8.

BRUMUNDT

BRUMUNDT Diederic. Sivert) En gammel Studiosus Matheseos.

Skrifter.

Første Prøve af Mathesi practica. Khvn. 1742. 8.

Den Danske Archimedes S. Tractatus de Circulo. ibid. 1753. 8.

BRUNCHMAN (Andreas Henrici Bremsonius) Var Alumnus paa Walkendorphs Collegium 1715 og nogle følgende Aar. Blev siden Magister og var øverst Decanus paa Klosteret for Kiøbenhavns Ildebrand. Døde i Armod 1762.

Skrifter.

Theses Miscellaneæ. Hafn. 1715. 4.

Diss. de Fortuna. ibid. 1716. 4.

—— de Regula: Litteræ unius Organi facile inter se permutantur. ibid. 1717. 4.

—— de Intellectu humano. ibid. 1718. 4.

—— Syntaxis Lingvæ Latinæ in Analysi perspecta. ibid. 1719. 4.

Ebræa accentuatio. Hafn. 1722. fol.

Grammatica Ebræa. ibid. 1727 & 1733. 4.

Grammatica Latina Harmonica. ibid. 1734 & 1754. 4.

Elenchus Etymologicus Grammaticus. ibid. 1734. 4.

Arithmetica. Dansk. ibid. 1744. 4.

Harmonia Lingv. Teutonicæ, Danicæ, Svecicæ. ibid. 1750. 4.

Om Regne-Konsten, Algebra, Geometria, Sphærica og Computo Ecclesiastico. (uden Titul.) ibid. 1757. 4.

BRUNSMAN (Johannes) Fød 1637. 30 Oct. i Trondhiem. Hans Fader var Bernhard Brunsman, Hospitals-Præst samme Sted, hans Moder Magrete Mogens Dotter, en Præstes Dotter fra Hedalen. Udi hans spæde Barndom var han underkast adskillige Livs Farer. En Amme lod ham falde ned i en Kielder, hvor han nær var slaget ihiel. En anden lod ham

falde af en Baad i en Flod, hvor han var under Vandet et Qvarteer, endelig blev taget op saa got som død, og da han var rullet med en Tønde, kom omsider til live igien. Han blev siden sat i Tronhiems Skole, hvorfra han deponerede 1658, men ved Upsal Academie, siden Tronhiem paa den Tid var afstaaet til Svensken. 1661 kom han til Kiøbenhavns Univerſitet, og laae 1664 paa Regentzen. 1668 blev Rector i Herlufsholm. 1669 Magister. 1677 frasagde sig Rectoratet for hans Svagheds Skyld.. 1679 blev Præst til Wartow, Børne- og Syge-Huset i Kiøbenhavn, hvilke tvende sidste Forretninger han ligeledes for Svagheds Skyld afsagde 1685, og beholdt Wartow allene. I hvilket Embede han døde 1707. 25 Jul. Var gift med Magdalena Klouman.

Skrifter.

Obſervationes miſcellaneæ. Hafn. 1664. 4.

De Accidente in genere. Hafn. 1664. 4.

Exercitium Miſcellaneum. Hafn. 1665. 4.

Qvæſtiones qvædam. ibid. 1666. 4.

De propria Verborum acceptione. ibid. 1668. 8.

Kiøge Huus-Kors. ibid. 1674. 1684 og 1700. 1757. 8.

Samme paa Latin under Titel:

Energumeni Coagienſes. Lugd. Batav. 1693. & Lipſ. 1695. 12.

Samme paa Tydsk med denne Titel: Das geängstigte Köge. Leipz. 12.

Erklæring om Kiøge Huus-Kors. Hafn. 1700. 8.

Nogle mærkelige og selsomme Historier af andre Sprog udtolkede. Khvn. 1676. 8.

Aandelige Siunge-Lyst ɔ: En Deel aandelige og gudelige Viiser til Andagts Opvækkelse. ibid. 1676. 12.

De samme siden formerede med Titel:

Den siungende Himmel-Lyst. Khvn. 1687. 8.

Blodi-

Blodige Himmel-Seier. ɔ: Sti. Vincentii Levnet. ib. 1678. 8.
Theses Miscell. logicæ maximam partem paradoxæ, Physicæ, Metaphysicæ, Historicæ & Philolog. Hafn. 1678. 4.
Monogamia Victrix. Francf. 1679. 8.
Leges concludendi. ibid. 1679. 8.
Porticula Adverbiorum exhibens Ma?e funeratum. ib. 1680. 8.
Frans Spires Fortvivlelse. Khvn. 1673. og 1698. 8.

Dette Skrift sendte Brunsman til Nic. Stenonium, som omtrent ved samme Tid var gaaet over til den papistiske Religion. Stenonius, som tænkte, at Brunsman derved vilde bebreide ham sin Apostasie, tog sig for at igiendrive dette Brunsmans Skrift, hvilket gav Anledning til følgende Brevverling:

Epistolæ duæ adversariæ Nic. Stenonii & Joh. Brunsmanni. Hafn. 1680. 8.
Diss. de Ceto Jonæ. Jenæ 1686. 8.
Kegelii Betænkninger, forbedret. Khvn. 1686. 8.
Gratia Naturæ Interpres. Francf. 1687. 8.
En almindelig stedsevarende Calender. Khvn. 1688. 8.
Specimen Errorum Anton. Varilassi Danica in Historia. Hafn. 1689. 8.
Anonymi Propositiones de propinqvo papatus interitu. Hafn. 1690. 8.
Paradisets Urtegaard, forbedret. ibid. 1691. 12.

Det Jens Jens. Otthense, hvis Oversættelse det er, som af Brunsman er rettet og forbedret.

Livet i Døden, eller Mart. Mölleri Beredelse til Døden. Khvn. 1692. 4.
Hendecas Dissertationum. Hafn. 1693. 4.
Apologia Ecclesiæ Lutheranæ circa amoris Divini necessitatem, contra Bossvetum. ibid. 1694. 8.
Ignoti Philalethis Trias Schediasmatum Apocalypticorum. Hafn. 1695. 8.

Ignoti Philalethis Phosphorus Apocalypticus. ibid. 1696. 8.
Alia ejusdem editio auctior, cum Differt. de 70 hebdomadibus & Dario Templi Ædificatore. ibid. 1699. 8.
Ignoti Philalethis Schediasmatum Apocalypticorum Libri III. ibid. 1696. 8.
Diei Exordium & Exodium, cum Differt. de bestiæ qvartæ decem cornubus apud Danielem. ibid. 1699. 8.
De judaica Levitate. ibid. 1705. 8.
Vindiciæ Sabbatariæ. ibid. 1707. 4.
De Accentuatione Hebraica. Hafn. 1708. 8.
Adskillige latinske Breve, indførte i dänische Biblioth. Tom. IV. p. 440. Tom. V. p. 348. Tom. VIII. p. 565. (*Th. Rau. M. Pr. Bib.*)

BRUSIUS (Christianus Torchillides) Født i Norge. Reiste som Student udenlands, og opholdt sig 1612 ved Academiet i Francker. Skrifter.

Oratio funebris in obitum Martini Helsinii. Franekeræ 1613. 4.

BRUUN (Erasmus)

Skrifter.

Grønlandske Psalme-Bog. Khvn. 1761. 12.

BRUUN (Georgius Frid.)

Skrifter.

Bibelske Sange-Chor. ——— 8.

BRUUN (Janus Jani) Sogne-Præst til Stedhafve i Onsøe Herred, Landscrone Lehn i Skaane.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Jörgen Hondorph. Khvn. 1640. 4. (*Br.*)

BRUUN (Johan Jacobus) Kongelig Cabinet-Skildrer.

Skrifter.

Novus Atlas Daniæ, eller Prospecter af alle Kiøbstæder og Slotte i Dannem., Nörge og Førstend. Tom. I. Kh. 1761. Fol.

Bruun (Johannes Plate) Fød i Bergen 1728. 19 Oct. Hans Fader var Hans Bruun, Studiosus Theologiæ og Konst-Skildrer. Hans Moder Cathrine Elisabet Plate, en Dotter af Johan Plate, Sogne-Præst for Eucbachs Menighed i Aggershuus Stift. 1739 blev sat i Bergens Skole, hvorfra han deponerede 1747. Reiste strax tilbage til Bergen, og blev antaget som Informator hos Hr. Frideric Arentz, da Sogne-Præst til Aschewold, nu Biskop i Bergen, hans Sønner. I hvilken Condition han forblev til 1751, da han reiste til Academiet igien for at sustinere de sædvanlige Examina. 1752 reiste tilbage igien til Bergen, og fik Condition hos en Præst i Bergens Stift indtil 1755, da han blev Capellan pro Persona ved Bergens Domkirke, hos Hr. Oluf Tideman, som da var befalet at forestaae det bisskopelige Embede i Bergens Stift. 1762 blev anden Capellan ved Bergens Domkirke og Sogne-Præst for Aschoens Menighed, og den 19 Nov. i samme Aar øverst Capellan ved bemeldte Domkirke. 1769 Sogne-Præst til Nye-Kirken sammesteds. Han har to Gange været gift. 1. Med Susanna Arentz, en Dotter af Bisskop Arentz i Bergen. 2 Med Wenche Cecilia de Besche, Apothequer Johan Peter de Besches Dotter i Bergen.

Skrifter.

Prædiken paa Taksigelsens Fæst 28 Jun. 1763. Bergen 1763. 4.
Prædiken paa Mariæ Renselses Dag. ibid. 1766. 4.
Prædiken paa Bededagen 1766. 25 Maji. ibid. 1766. 4. (*Fr.*)

Bruun (Mauritius) Borgemester i Wiborg, og Landstings-Hører i Nørre Jylland. Døde 1682. 20 Mart.

Skrifter.

Fruentimmerets Contrafei udi det gamle Testamente, med andægtige Bønner, Sukke-Riim og Lovsange. Khvn. 1682. 12 1751. 8. (*Bib. Br.*)

Bruun (Petrus)

Skrifter.

Davids Poenitentse-Psalmer. Kbhn. 1740. 8.

Christelige Seneca ibid. 1741. 12.

Salomons Ethica af Hans Jensen Aland, paa nye oplagt. Kbhn. 1742. 12.

Spangenbergs christelige Ridder, paa nye oplagt. Kbhn. 1743. 12.

Discours om Løgn og Sandhed. ibid. 1744. 12.

Bruun (Samuel Olai) Var først Capellan i Kragerøe i Aggershuus Stift i Norge. Blev siden Sogne-Præst sammesteds.

Skrifter.

Siungende Tidsfordriv. Kbhn. 1711, 1721, 1733 og 1741. 12.

Brygman (Hieronymus)

Skrifter.

Caspari Sibelii christelige Bønner og Taksigelser fordansket. Kbhn. 1681. 12.

Brynnich (Martinus Tran) Fød i Kiøbenhavn 1737. 29 Sept. Hans Fader var Andreas Brynnich, Portrait-Skildrer sammesteds. Hans Moder Margrete Tran Hvass, som nedstammede fra den bekiendte Broder Töger i Wiborg. Fra hans Forældre kom han i sit 11te Aar til Vægter-Lieutenant Piöen, som er gift med hans Moster, Giertrud Tran Hvass. I deres Huus blev han holdt til Studeringer, og siden sat i Kiøbenhavns Skole, hvorfra han efter 3 Aars Forløb deponerede 1757. Efter udstandne Examina Philosoph. og Theologicum, blev han 1762 Alumnus paa Eilersens Collegium, lagde sig fornemmelig efter Natur-Historien. Reiste 1765 udenlands paa Kongl. Stipendium, og besaae Holland, Engeland, Frankerig, Italien, Dalmatien, Temesvarne Banat,

Sieben-

Siebenburgen, Ungern og Tydskland, til October 1769. Imidlertid blev ved hans Ophold i Freiburg i Saxen 1769 bestikket til Professor Historiæ naturalis & Oeconomiæ ved Kiøbenhavns Universitet, og den 17 Nov. samme Aar udnævnt til Medlem i Videnskabernes Selskab i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Prodromus Insectologiæ Sælandicæ. Hafn. 1761. 8.

Eder-Fuglens Beskrivelse. Kbhn. 1763. 8. Med Tillæg.

Samme oversat paa Tydsk. ibid. 1763. 8.

Ornithologia Borealis. ibid. 1764. 8.

Entomologia eller Insect-Lære. ibid 1764. 8.

Ichthyologia Massiliensis & Spolia Maris adriatici. — — 1769. 8.

BRYNJOLFSEN (Haldor) Føb 1692. 15 Apr. i Saarum i Skalholts Stift i Island. Hans Fader var Brynjolfur Asmundsen. 1715 blev dimitteret fra Holum Skole. Kort efter blev Præst til Udskaale og Hvalsnæs, hvor han forblev i 20 Aar, indtil 1736, da han blev kaldet til Stadested, hvor han tillige var Provst. Endelig blev han 1746 Biskop i Holum. Døde 1752. 28 October.

Skrifter.

Pontoppidans Catechismus paa Islandsk. Kbhn. 1741. 12.

Islandsk Psalme-Bog. Holum 1751. 8.

BUCHHAVE (Rudolphus) Fød paa Bornholm 1737. Hans Fader var Jens Buchhave, som da var Sogne-Præst til St. Petri Sogn, men siden blev Sogne-Præst i Rønne og Provst paa Bornholm. Hans Moder Anna Elisabeth Bagger. 1758 deponerede fra Kiøge Skole, studerede siden Medicinen, og i 5 Aar var Prosector ved Theatrum anatomicum, og imidlertid fik Sted paa Walkendorphs Collegium. 1767 blev Doctor Medicinæ. Er for nærværende Tid Medicus ved Sorøe Ridderlige Academie.

Skrifter.

Disp. de Therapia Elementari.

Dispp. III. de corporis humani arteriis.

Disp. inaug. de Peritonæo. Hafn. 1767. 4.

Grunden til Plante-Læren. Soroe 1768. 8. (*Pr. Cr.*)

BUCHIUS (Andreas) Fød 1589. 9 Aug. i Colding, hvor hans Fader Mag. Anders Michelsen paa den Tid var Præst, men siden blev Bisskop i Bergen. Hans Moder var Bodil Anders Dotter. 1615 blev Sogne-Præst i Hammer i Norge, og sidst i samme Aar forflyttet som Sogne-Præst til Kors-Kirken i Bergen, og blev tillige Notarius Capituli. 1618 blev Sogne-Præst til Voss, og 1619 Provst i Hardanger Provstie. Døde 1623. 28 Jun. Han havde i sine unge Aar reist baade i Tydskland, Italien, Frankerig og Engeland, og 1621 blev Magister.

Skrifter.

D. Joh. Georg Sigwardts Spørsmaal og Forklaring over den christelige Lærdoms Hoved-Punkter. Fordansket. Khvn. 1622. 12. Siden forbedret ved Rasmus Nielsen Kruse. Khvn. 1688 og 1702. 8.

BUCHIUS (Andreas Michaelis) Dan. Anders Michelsen, eller Anders Michelsen Kolding, Fader til Næstforrige. Fød i Colding, blev og Sogne-Præst sammesteds, og 1608 Bisskop i Bergen, samt Philosophiæ Magister og Theologiæ Baccalaureus. Døde 1615. 4 Aug. Var gift med Bodil Anders Dotter.

Skrifter.

Ottonis Werdmöller 2 christelige Klenodier om Trøst i Bedrøvelse og en ret Beredelse til Døden. Khvn. 1595 og 1654. 8.

Conciones qvatuordecim in Historiam passionis Jesu. Slesv. 1599. 8.

Israeliternes verdslige Lov og Skik. Khvn. 1605 og 1631. 4.

En liden Haandbog, udi hvilken indeholdes nogle christelige udkaarne Bønner. Khvn. 1607. 8. og 1619. 12.

Kong Josaphats Triumph i 14 Prædikener. Khvn. 1614. 8.

Liig-Prædiken over Niels Wind. ibid. 1617. 4. (*An. Br. Cimb.*)

BUCH (C ***)

Skrifter.

Sukkende Hierte under Guds Tugt. Khvn. 1700. 8.

BUCH (Johannes Jacobi) Fød 1699 i Kalsøe Præstegaard i Aarhuus Stift, hvor hans Fader Mag. Jacob Buch var Sogne-Præst. Deponerede 1716. 1724 blev Sogne-Præst til Aarslev, Hørning og Lime i bemeldte Aarhuus Stift. 1726 Sogne-Præst til vor Frue Kirke i Aarhuus, og Provst over Ning Herred, og samme Aar fik Rang med Kiøbenhavns Sogne-Præster. 1728 Sogne-Præst ved Guarnisons Menigheden i Kiøbenhavn. 1729 Dom-Provst og Sogne-Præst i Roeskilde, og Consistorial-Raad. Døde 1751. Var gift med Birgitte Lintrup, Bisskop Lintrups Dotter.

Skrifter.

Christi Graad over Jerusalem. Khvn. 1729. 4.

Apostolisk Rustkammer, eller Affskeds-Tale til Guarnisons Menigheden. Khvn. 1729. 4.

Udtog til en Præste-Ritual, eller Indgangs-Tale i Roeskilde Dom-Kirke. ibid. 1729. 4.

En Prædiken, holden ved Landemode. Vid. Serm. ad Cler. Tom. I. p. 57.

BUCH (Johannes Johannis) Sogne-Præst til Aversig og Thestrup i Lyeberg Herred i Siælland.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Esche Krause. Khvn. 1628. 8. (*Br.*)

BUCH (Marcus) Fød i Helsingøer, hvor hans Fader var Klokker. 1734 deponerede fra Helsingøers Skole, blev derefter Alumnus paa Borches Collegium. 1740 fierde Lectie Hører ved Helsingøers Skole og Magister. Derefter Rector ved Skolen i Herlufsholm, hvor han døde 1755.

Skrifter.

Annotationes in Theophylacti Belgar. Episcopi Epistolas. Dispp. IX. Hafn. 1737-40. 4.

BUCH (Peder) Tiente længe som Tiener og ved Pennen i Kiøbenhavn. Faldt i Sinds Svaghed, og døde i Pesthuset. Studerede paa Skrivekonstens Forbedring, og udgav som en Prøve dette

Skrift:

Skreven dansk *A. B. C.* Khvn. 1761. 4.

BUCHWALD (Balthasar Johannes de) Fød 1697. 22 Jan. i Kiøbenhavn. Hans Fader var Etats-Raad og Professor Johannes de Buchwald. Hans Moder Anne Magrete Buchwald. 1714 deponerede ved Kiøbenhavns Universitet 1715 blev Alumnus Collegii Medicei. 1720 Doctor Medicinæ, og reiste samme Aar til Holland. 1722 kom hiem. 1725 blev Land-Physicus i Laaland og Falster. 1739 Professor Medicinæ i Kiøbenhavn. 1749 virkelig Justits-Raad. 1760 Etats-Raad. Døde 1763. 21 Aug. Var to Gange gift. 1 Med Gundel Marie Rodeiiques. 2 Med Dorothe Johanne Holst.

Skrifter.

Dissertatio de Ossibus. Hafn. 1716. 4.

— — — de Chylificatione 1. anatomica. ibid. 1717. 4.

— — — — — — — 2. physiologica. ibid. 1718. 4.

Diss. inaug. de Morbo Comitiali. Hafn. 1720. 4.

Krauter-Buch. Khvn 1721 med. 8. Vid. infra inter Scripta Joh. de Buchwald.

Jorde-

Jordemoder-Skole. Khvn. 1725 og 1735. 8. Er og oversat paa Islandsk af Vigfus Jonsen. Hol. 1749. 8.

Dissert. de Methodo citò, tutò & jucunde curandi Qvartanam. Hafn. 1739. 4. Er siden indført i et Udtog in Continuatis Actis Medicis Hafn. p. 9.

Anatom. Systema P. I. Hafn. 1740. 4.

Arctoi orbis Gaudia ob Solennem Christiani VI. in novam arcem introitum. ibid. 1740. 4.

Historia Monstri Gemelli coaliti & compositi. ibid. 1743. 4. Hvoraf et Udtog er indført i bemeldte Act. Medic. p. 18.

De benevolentiæ Divinæ documentis certissimis. Orat. Jubil. Hafn 1749. Fol.

Disp. de Medicina Colonorum. ibid. 1757. 4.

Orat. in memoriam absoluti imperii d. 18 Oct. 1760. Hafn. 1763. Fol.

Om Qvæg-Sygen. Indført in Actis Societ. Hafn. Tom. II. p. 293.

Erindringer over de 1750 ved Luftens og Veirligets Forandringer i Holland maanedlig bemærkede Sygdomme. ibid. Tom. V. p. 355.

BUCHWALD (Fridericus de) En Broder til Rasifortige. Fød i Kiøbenhavn 1706. 14 Jan. Deponerede 1722. 1725 blev Alumnus paa Borches Collegium. Studerede først Theologien, og 1725 tog Attestats. Reiste derpaa udenlands til Halle og Leipzig. 1733 kom hiem. 1734 giorde en kort Reise til Rostok. 1737 reiste ud igien til Frankerig og Holland ꝛc. Ved sin Hiemkomst tog Doctor-Graden i Medicinen ved Kiøbenhavns Universitet 1740. Practiserede siden i Wiborg.

Skrifter.

Disp. 1. Physiologica de motu partium solidarum mollium tonico. Hafn. 1725. 4.

Disp. 2. de origine motus tonici. ibid. 1726. 4.

— — 3. de motus partium Solidarum mollium tonici usu qvoad medicinam theoreticam. ibid. 1727. 4.

— — 4. de differentia inter elaterem & tonum. ib. 1728. 4.

— — Qvadriga observationum. ibid. 1740. 4.

— — de Musculo Ruyscii in uteri fundo. ibid. 1741. 4. (Pr.)

Buchwald (Johannes de) Fader til Restforrige. Fød 1658. 7 Apr. i Meldorp i Synder-Ditmarsken. Hans Fader var Ditlew Buchwald, Sogne-Skriver i tre Sogne sammesteds. Hans Moder Magdalena Boyen. 1674 kom han til Kiøbenhavn, og lagde sig efter Chirurgien. 1680 drog han til Dantzig, og derfra til andre Steder udenlands, for videre at øve sig i samme Videnskab, saavel som Anatomien. 1683 kom tilbage til Kiøbenhavn, og strax efter blev Chirurgus paa Floden. Reiste siden atter ud, og lagde sig efter Physiquen og Medicinen. 1689 blev han Liv-Chirurgus hos Kong Frid. IV., som da var Cron-Printz. 1690 Chirurgus ved Qvæsthuset, og siden Medicus sammesteds i Aaret 1700. Imidlertid havde han forhen fulgt Høisalig Kong Frid. IV., som Cron-Printz, paa sin udenlands Reise, ved hvilken Leilighed han fik Tilladelse at giøre en Tour paa sin egen Haand, ved hvilken Leilighed han 1697 blev Licentiatus Medicinæ til Leiden, og ved sin Hiemkomst Doctor Medicinæ i Kiøbenhavn An. 1700. 1707 blev han Kongl. Liv-Medicus. 1717 Justits-Raad og Professor Medicinæ ved Kiøbenhavns Universitet. 1728 Etats-Raad. Døde 1738. 24 Oct. Var gift med Anne Magrete Buchwaldt.

Skrifter.

Disp. inauguralis de Pleuritide & peripneumonia. Hafn. 1700. 4.

— — de Pillulis aloeticis ibid. 1717. 4. Oversat paa fransk samme Aar in 4to.

Spei-

Speimem Medico-Practico-Botanicum. S. brevis & dilucida explicatio virtutum Plantarum & stirpium indigenarum, qvæ in Regio botanico Horto Havniensi inveniuntur. ibid. 1720. 4. Hvilket Skrift siden er oversat paa Tydsk af Sønnen, forbemeldte Balth. Joh. de Buchwaldt. Khvn. 1721. 8.

D'ss. de Diabetis Curatione per Rhabarbaram. Hafn. 1733. 4.

— —de genuina Hæmoptyseos curatione. ibid. 1734. 4.

De desideratis quibusdam in chirurgica arte & qvidem de Tunendarum abusu. Hafn. 1736. 4. (*Cimb. Pr.*)

BUDOLPHUS (Martinus)

Skrifter.

Epistolæ petitoriæ qvatuordecim. Hafn. 1614. 4.

BUEKIUS (Hieronimus) Fød 1630. 19 Sept. i Lübek. Hans Fader var Hieronimus Bueckius, en Kiøbmand sammested, hans Moder Cathrine Wiesen. Gik først i Skole i Lübek. 1646 reiste til Academiet i Leipzig, og derefter til andre Academier i Tydskland. 1661 blev Capellan ved St. Peders Kirke i Kiøbenhavn. 1664 Sogne-Præst ved samme Kirke. Døde 1673. 18 Septembr. Var gift med Anne Wurger, Henric Wurger Kongl. Dansk Resident i Lübek hans Dotter, som siden kom i Egteskab med Bisskop Henr. Borneman.

Skrifter.

Liig-Prædikt over M. Daniel Pfeiffium. Khvn. 1664. 4.

— — — — Theodor. Lente. ibid. 1668. 4.

— — — — Nicol. Held. ibid. 1668. 4.

— — — — Cort Henric Merckern. ibid. 1672. 4.

(*Cimb. R.*)

BUGGE (Nicolaus)

Skrifter.

M. Wöldiches Disputats om den daglige Poenitentses Fornødenhed, fordansket. Khvn. 1734. 8.

Chr.

Chr. Nolds Disputatz om den Lutherske Religions Kraft til at forekomme Fortvivlelse og Sikkerhed. fordansket. ibid. 1734. 8.

Guds-Borns Sang og Leeg for Herren. ibid. 1736. 8.

Forberedelse til Alterens Sacramente. ibid. 1737. 8.

BUGGE (Samuel) Fød 1605. 25 Sept. Var Sogne-Præst til Eids Præstegiæld i Nordfiords Provstie i Bergens Stift, hvor han døde 1663. 5 Sept.

Skrifter.

Siælens faste Borg udi Jesu Navn. Khvn. 1655. 1696. 8.

Ethica Christiana paa danske Vers. ibid. 1662. 8. (*Bib. Br. Fr.*)

BUGGE (Severinus) Var først Capellan pro persona til Holt Meenighed i Christiansands Stift i Norge. Blev siden Capellan til vor Frelseres Kirke paa Christianshavn.

Skrifter.

Jubel-Tale om Souvereniteten. Khvn. 1760. 4.

Den Hemmelighed i Naade-Pagtens Huusholdning udi Forjættelsens Tid fra Syndefaldet indtil Israels Børns Udgang af Ægypten. oversat. Khvn. ibid. 1762. 8.

Svar paa det Spørsmaal: hvorfor en guddommelig Forløser var fornøden. Sorøe 1763. 8.

BUGENHAGIUS (Johannes) Dan. Doctor Hans Pommer. Var fød i Wollin i Pommeren 1485. 24 Jun., hvor hans Fader var Raadmand. Han studerede ved Academiet i Gryppsvald. 1505 blev Rector i Treptow, og siden Præst sammesteds. Men da han havde faaet Smag paa Lutheri Lærdom, drog han 1521 derfra til Wittenberg, og giorde sig bekiendt med Luther og Melanchthon, blev derpaa samme Aar Professor Theologiæ sammesteds, 1522. Sogne-Præst, og kort efter Superintendent i Churførstendømmet Saxen. 1533 blev Doctor Theologiæ, efter at han havde reformeret

Reli-

Religionen og Kirke-Tienesten i Slesvig, Holsteen, Hamborg, Lübek, Brunsvig og Pommeren. 1537 blev kaldet ind til Kiøbenhavn i samme Ærinde, hvor han kronede Kong Christian den III. og indviede de 8 første lutherske Superintendenter. Han var et stort Redskab ved Religionens og Academiets Reformation, ved hvilket han var Rector 1538, og Professor Theologiæ i de 3 følgende Aar. Her i Danmark var han ellers ikkun i 5 Aar omtrent; thi 1542 reiste han tilbage til Wittenberg, hvor han døde 1558. 20 April.

Skrifter.

Epistola de Peccato in Spiritum Stum ad Johannem Svavenium. Witteb. 1521. 4.

Interpretatio in Librum Psalmor. Norinberg. 1523. 4.

— — — in Epist. ad Romanos. Hagen. 1523. 8.

Annotationes in Deuteron. & Samuelem Prophetam, ɔ: Duos Libros Regum. Basil. 1524. 8.

Historia Domini Nostri Jesu Christi Passi & glorificati ex Evangelistis fideliter contracta. Witteb. 1524. 8.

Commentar. in Acta Apostol. Witteb. 1524. 8.

Annotationes in Epistolas Pauli XI. posteriores. Norinberg 1524. 12.

Indices in Evangelia Dominicalia. Witteb. 1524. 8.

Annotationes in Regum duos ultimos Libros. Basil. 1525. 8.

De Conjugio Episcoporum & Diaconorum. Witteb. 1525. 8.

De Votis Clericorum.

Epistola ad fideles in Anglia. Witteb. 1525. 4 & 8.

Annotationes in Librum Hiobi. Basil. 1526. 8.

Oratio de Eucharistia. Witteb. 1526. 8.

Confessio publica de Sacramento Corporis & Sangvinis Christi. ibid. 1528. 8.

Tract. contra Lib. Henr. Neveri ad Wismarienses Fratres. 1529. 8.

Commentar. in 4 priora capita 1 Epist. ad Corinth. Witteb. 1530. 8.

De Sacerdotio Christi. Lub. 1531. 8.

Ordinatio Ecclesiastica Regnorum Daniæ & Norvegiæ. Hafn. 1537. 8. er siden indført i Cragii Annal. Christ. III. og paa Dansk udgivet Roeskild. 1539. Khvn. 1542. 1562. 1617 og 1640. 8. Dog er dette Værk ikke skrevet og forfattet af Bugenhagio, men allene af ham igiennemseet. See Grammii Præfat. ad Crag. Annal. p. 97.

Instructio Visitationis Saxonicæ, translata propter Ecclesias Danicas. Roschildiæ 1538. Hafn. 1608. 8.

Samme oversat paa Dansk. 1619. 8.

Psalmus XXIX. explicatus etiam de Pædobaptismo & infantibus nondum natis. Hafn. 1632.

Epistola Apologetica ad R. Christianum III. a C. F. Læmmelio edita. Hafn. 1709. 4.

Confessiones fidei duæ, altera Lutheri, altera Bugenhagii. Witteb. 1539. 8.

Comment. in qvatuor priora Capita Matthæi. ibid. 1543. 8.

Psalterium Davidis. ibid. 1544. 8.

Comment. in Jeremiam. ibid. 1546. 4.

Annotationes in Johan. Evangelistam. ibid. 1546.

Comment. in Jonam. ibid. 1550. 8.

Foruden adskillige Programmata og Epistler.

Eine schöne Offenbarung des End Christs. 1524. 4.

Rathschlag, wie man das Sacrament empfahen soll. Witteb. 1524. 4.

Von der evangelschen Messe. ibid. 1524. 4.

Ein christliches Send-Brief an Frau Anna, Hertzogin von Stettin. Summa der Seeligkeit aus heiligen Schrift. Witteb. 1524. 4.

Christliche Vermahnung von äusserlichen Gottes Dienst und Eintracht. ibid. 1525. 4.

Send-

Sendbrief über ein Frage von Sacrament. it. Unterricht von der Beicht und Absolution. ibid. 1525. 4.
Christliche Bedencken von der Meß. ibid. 1525. 4.
Von des Christen Gloven, und rechten guden Wercken. ibid. 1526. 4.
Een Breef an de Stadt Hamborg. ibid. 1528. 4.
Unterricht vor die Krancke und in Todes Nöthen liegende. ibid. 1527. 8.
Sende-Breef an den Raht to Bremen. ibid. 1528. 4.
Brunswig christlicke Ordeninge. ibid. 1528. 8.
Von der Eigenschaft und Weise des Sacramentes, der Taufe. 1529. 4.
Bekäntniß von seinen Glauben und Lehre. ibid. 1529. 8.
Wat man van den Kloster-Leven holen schal. Hamb. 1529. 8.
Christliche Ordening der Stadt Lubeck. Lubeck. 1531. 8.
Von mennigeöley Christliken Saken. ibid. 1531. 8.
Ein Schrifft wieder die Kelche-Diebe. Witteb. 1532. 4.
Kerken Ordening im Lande to Pomern. Witteb. 1535. 8.
Von Ehe-Brüche und heimlichen Weglaufen. ibid. 1540. 4.
Der XXIX Psalme außgelegt. Witteb. 1542. 4.
Kerken-Ordeninge in Sleswig-Holsteen. Magdeburg. 1542. 4.
Kerken-Ordeninge im Lande Brunswick Wolfenbuttelschen Deels. Witteb. 1543. 4.
Kirchen-Ordnung der Stadt Hildesheim. 1544.
Leich-Predigt über Doct. Martin Luther. Witteb. 1546. 4.
Von der jetzigen Kriegs-Rustung. ibid. 1546. 4.
Vermahnung an die Böhmen, Schlesier und Lusatier. ibid. 1546. 4.
Warhafftige Historie wie es uns zu Wittenberg in diesem vergangene Kriege gangen ist. ibid. 1547. 4.
Von den ungeborn Kindern, die wir nicht taufen können. ibid. 1551. 8.

Vermahnung an alle Pastoren im Sachsen. ibid. 1556. 4.
Commentations-Schreiben wegen D. Cracow. ibid. 1548.
Ob man das Evangelium mit dem Schwerdt schützen möge. 1521.
Von den Nützen des Sacraments.
Libellus de exorcismo. paa Tydsk.
Historie, wie D. Mart. Luther 1527 in Gottes Willen zu leben und sterben sich ergeben.

Foruden adskillige andre, som han har oversat, og ellers med Fortaler til Trykken befordret. (*W. B. Hyp. An. G. Cimb.*)

BULL (Johannes) 1769 blev Sogne-Præst til Klæboe Præstegield i Tronhiems Stift. Vandt 1768 den Priis, som var udsat af Selskabet til de skiønne Videnskabers Forfremmelse, for efterfølgende

Skrift:

Hvor roesværdig den ægte Lands Fader er, fremfor en Herre, der sætter sin Ære i Erobringer. Indført i 7de Stykke af Forsøg til skiønne Videnskaber. Khvn. 1769. 8.

BULL (Otto Jacobi) En Nordmand, var for en Tid Byefoged i Middelfart. Men døde siden i Armod i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Register over danske og norske Lov ꝛc. Khvn. 1743. 4.
Continuation og Anhang til samme. ibid. 1745 og 1747. 4. Er siden continueret af J. Elkiær til Aarets Udgang 1764. Khvn. 1765. 4.
Contoir-Tabel over Renter til 4 p. c. ibid. 1752. Fol.

BULLICHIUS (Christianus)

Skrifter.

Præconium Hafniense. Hafn. 1641. 12.

BULLICHIUS (Ditmarus) Fød 1671. 22 Apr. i Thorsager Præstegaard i Aarhuus Stift, hvor hans Fader Rudolph

Bölch

Bölch var Præst og tillige Provst i Oster-Liisberg Herred. Efter privat Information deponerede han 1687. Blev derefter Alumnus paa Borches Collegium. 1696 Magister. 1697 Sogne-Præst til Bedser og Onsberg Menigheder, og Provst paa Samsøe. Døde 1735.

Skrifter.

Disp. Introitus in Daniam Christianam. Hafn. 1695. 4.
— — de Martyrum Constantia. ibid. 1695. 4.
— — de Auguriis Romanorum. ibid. 1696. 4. (*Resp. Auct. Mart. Casp. Wulfsborg. P.*)

BULLICHIUS (Petrus) Var fød i Soltwedel i Mark-Brandenborg. Hans Fader var Harder Bullichius. Hans Moder Magrete Degetow. 1631 blev han Doctor Medicinæ i Basel. 1643 Stads-Physicus i Flensborg. 1648 Kongl. Liv-Medicus i Kiøbenhavn. 1660 Cammer-Raad og Assessor i Høieste-Ret. 1667 Præsident i Kiøbenhavn. Døde 1671. 13 Nov. Var gift med Magrete Franck, Johan Franck, Borger i Wilster, hans Dotter, og Magrete Tombs, Borgemester Titi Tombs Dotter i Wilster.

Skrifter.

Disputatio inauguralis de Calculo. Basil. 1631. 4. (*Cimb.*)

BULLICHIUS (Titus) Fød 1639. Hans Fader var næstanførte Peder Bulch. Hans Moder Margrete Tombs. 1654 deponerede fra Sorøe Skole. Han var Kongl. Commissarius over Kirkerne i Norge, Commerce-Raad og Assessor i Høieste-Ret. 1665 blev Borgemester i Kiøbenhavn. Døde 1684. 9 Aug.

Skrifter.

Oratio de Regno Daniæ. Hafn. 1656. Fol. (*B. Cimb. S. Bib.*)

BÜNNEMANN (Joachim Ludolph) Fød i Calbe i Alt-Brandenborg Aar 1693. 1723 blev Præst ved den tydske Kirke i Bergen. Døde 1747.

Skrifter.

Dispositionen von Predigten über alle Sonn- und Fest-Tages Evangelien und Episteln. Bergen — — 8. (*Fr.*)

BUNTZOW (Nicolaus Matthiæ) Sogne-Præst til Laurentii Kirke i Tønsberg.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Lisbet Krabbe. Christian. 1658. 4.

BURCHARDI (Janus) Fød i Ribe, hvor hans Fader D. Joh. Burchardsen var Biskop. Hans Moder var Anne Cathrine Jörgens Dotter. 1664 blev Sogne-Præst for Tranberg Menighed paa Samsøe. Døde 1681. Var gift med Ingeborg Fols, en Dotter af D. Niels Christensen Fos.

Skrifter.

Paakaldernes Kilde Khvn. 1676. 8.

Cardinal Joh. Bonæ Veiviisning til Himmelen, af Latin oversat. ibid. 1679. 8.

De Syges Salve-Olie. ibid. 1681. 8. (*P. An. Mar. Cimb.*)

BURCHARDI (Johannes) Fød i Kiøbenhavn 1597. 28 Oct. Hans Fader var Burchard Hansen, Borger sammesteds. Hans Moder Elisabet Rolufs Dotter. 1613 deponerede fra Sorøe Skole. Blev derefter Hører ved Kiøbenhavns Skole. Reiste nogen Tid udenlands, og ved sin Hiemkomst 1622 blev Informator hos Prinds Frideric, siden Kong Frideric III. 1629 blev Sogne-Præst til vor Frue Kirke i Kiøbenhavn. 1634 Bisko i Ribe. 1636 Doctor Theologiæ. Døde 1643. 4 Jan. Var gift med Anne Cathrine Jörgens Dotter.

Skrifter.

Oratio de Immanuele. Witteb. 1620. 4.

De extremo judicio. Jenæ 1622. 4.

Liig-Prædiken over Albert Scheel. ibid. 1639. 4.

— — — — Peder Juul. ibid. — — 4. (*An. Cimb.*)

BURNSUND (Abraham) Fød i Sverrig. Kom ind til Norge i Aaret 1743. Blev derefter Assessor i Over-Hof-Retten og Justits-Raad.

Skrifter.

Extract af det Kongl. Svenske Videnskabs Academies Afhandlinger for 1739 til 1750, oversat og forfattet af A. S. B. Christiania uden Aarstal in 8vo.

BURRENÆUS (Rudolphus) 1694 blev Conrector ved Bergens Skole. 1704 Rector samme Sted.

Skrifter.

Epigrammata Sacro-Profana & Serio-Jocosa. Hafn. 1699. 12. (*Th.*)

BURSERUS (Joachimus) Fød til Camentz i Lautznitz An. 1583. Var først Medicus Practicus i Annaberg i Meissen. 1625 blev Professor Medicinæ & Physices ved Sorøe Ridderlige Academie. Døde 1639. 28 Aug. Var gift med Christiana Seifardt fra Annaberg.

Skrifter.

De Febri Epidemia s. petechiali. Lips. 1621. 8.

De Febri maligna concertatio cum Stolbergero. Ejusd. de venenorum natura & qvalitatibus. Lips. 1625. 8.

De Fontium Origine. Hafn. 1639. 8.

Introductio ad scientiam naturalem. Amst. 1652. 8. (*B. Hyp. D. Th. Mar.*)

BUSCODUCENSIS (Henricus) kaldtes ellers Henricus a Bruchofen. Var fød i Hertzogenbusk i Braband, hvoraf han fik det Tilnavn Buscoducensis. Studerede til Wittenberg

i 13 Aar under Luther og Melanchthon. Blev derefter Kongelig tydsk Hof-Prædikant i Christiani III. Tid, havde meget at bestille med Johanne a Lasco, og de engelske Emigranter, som paa den Tid kom her ind i Riget. Efter Christiani III. Død blev han Decanus Capituli i Lund, hvor han døde 1576. 9 Mart. Var to Gange gift. 1. Med Maria a Zücherranfft. 2. Med en anden ved Navn Anna.

Skrifter.

Et Skrift, trykt i Rostock 1571. Men Indholden er ubekiendt.

En latinsk Epistel, indført i dänische Biblithec. Tom V. pag. 214. (Z.)

BUSSÆUS (Andreas) Fød i Norge 1679. 31 Mart. Hans Fader var Peder Andersen Buss, Foged over Loffoden i Nordland, og siden Vice-Amtmand i Nordlandene. Moderen Dorothea Storm. 1696 deponerede fra Bergens Skole. Han tog først Examen Theologicum, hvorefter han lagde sig paa Philologie og Historien, og endelig paa det juridiske Studium. 1710 blev Høieste-Rets Procurator. 1718 Borgemester i Helsingøer. Døde 1735. 4 Jan. Var gift med Mette Vederborn.

Skrifter.

Introductio in Dialectologiam Novi Testam. Hafn. 1704. 8.

Dissertatio de Poesi Epica. Amst. 1704. 12.

Olai Borrichii Conspectus cum notis & indicibus. Hafn. 1705. 8.

Grammat. Lat. Præcepta majora revisa & adaucta. ib. 1705. 8.

Amussis Qvantitatum. Lips. 1708. 8.

Lob-Rede über Frid. IV. Kopħ. 1730. Fol.

Arngrimi Jonæ Historie om Grønland, fordansket. Khvn. 1732. 8.

Arii Frode S. Polyhistoris Schedæ S. Libellus de Islandia e veteri Islandica in latinam lingvam translata, & notis illustrata cum Lexico vocum antiqvarum. Hafn. 1733. 4.

Periplus Otheri Halgolando Norvegi Notis adauctus. Trykt med næst forrige. — — 4to.

Beretning om Hav-Mænd. Indført i Oluf Bangs Samlinger. 4 Stykke. No. 5. p. 528.

Hans Dag-Register over Kong Frid. IV. Liv og Levnet bliver nu snart trykt. Flere hans Skrifter henhvile endnu i Manuskript. (*D. Gu.*)

BYSINGIUS (Erasmus) Fød i Haderslev 1632. 1659 blev Sogne-Præst til Christianshavns Kirke. 1665 Magister. Døde 1686. 7 Jan.

Skrifter.

De Anima in genere & specie.

Leich-Predigt über Ove Schade übersetzt von Johan Thessel. Kopb. 1666. 4. Er og udgivet paa Dansk samme Aar. (*Cimb.*)

BYTZOW (Henricus Christophorus) Fød i Colding 1693. 5 Mart. Hans Fader var Oluf Jochumsen Bytzow, Hospitals Præst i Colding. Hans Moder Magrete Bertels Dotter. 1709 deponerede fra Colding Skole. 1712 blev Alumnus paa Eilertsens Collegio og Decanus paa Klosteret. 1719 Feldt-Præst ved det svenske gevorbne Regiment. 1720 Sogne-Præst i Ølst, Hørbye og Dostrup i Hindsted Herred i Wiborg Stift. 1733 Provst i Hindsted Herred. 1741 Stifts-Provst og Sogne-Præst i Wiborg og Provst i Nør-Lyng-Herred. 1747 Sogne-Præst til Budolphi Kirke i Aalborg, og Stifts-Provst sammesteds. 1754 Sogne-Præst til vor Frue Kirke i Kiøbenhavn, og Stifts-Provst i Siælland. 1761 Magister. Døde 1763. 9 Jul. Var to Gange gift. 1. Med *Helle Helene* Wegner. 2. Med Cathrine Marie Ildkiær.

Skrifter.

Theses Logicæ. Hafn. 1710. 4.

Observationes criticæ in loca qvædam Nov. Testamenti. ibid. 1710 & 1711. 4.

Theses Philologico-Criticæ. ibid 1712. 4.

Dispp. II. de vet. Romanor. Candidatis. ibid. 1712 & 1713. 4.

Dispp. II. de Lustratione veterum Roman. sive de ritibus Ὀνομαθεσίας. ibid. 1714 & 1715. 4.

Dispp. II. de Jove Elixo. ibid. 1716 & 17. 4.

En eenfoldig Christens reene Mening og Troes Bekiendelse. Aalborg 1750 og 1754. 8.

Landemodes Prædiken. See Sermon. ad Clerum. Part. 7. n. 1.

Tydelig Forklaring over de 3 første Capitler af Johannis første Epistel. Aalborg 1753. 4.

Tydelig Forklaring over de 2 sidste Capitler af Johannis første Epistel. Khvn. 1762. 4.

LXXII Prædikener over Judæ almindelige Epistel. Khvn. 1762. 4.

CALUNDANUS (Johannes Petri) Fød i Callundborg 1605, hvoraf han skrev sig paa Dansk Hans Kalundborg. Hans Fader var Peder Jacobsen, Borger og Væver i Callundborg. Hans Moder Bodil Christens Dotter. 1624 deponerede fra Roeskilde Skole. 1627 blev 5te Lectie Hører sammested. 1630 blev Rector i Callundborg. Samme Aar resignerede Rectoratet, og strax reiste udenlands. 1635 kom hiem, og blev Magister; men samme Aar i Efterhøst reiste igien med Niels Kaas og Ove Ulfeld. 1637 kom tilbage til Kiøbenhavn med Ove Ulfeld; thi Niels Kaas døde udenlands. 1638 blev Conrector i Roeskilde. 1639 Rector i Malmøe. 1641 Rector i Roeskilde, og sidst i samme Aar Canonicus Capi-

tuli.

tuli. 1660 blev sendt til Kiøbenhavn for at underskrive Souverainitets-Acten paa Capitelets Vegne, tillige med Mag. Thomas Hein. 1667 blev hans Søn, Mag. Peder Schade ham i Embedet adjungeret med Succession. Døde 1669. 5 Apr. Var gift med Bodil Panklefs Dotter, en fornemme Kiøbmands Dotter af Malmøe. Hans Børn og Afkom har tiltaget sig det Tilnavn Schade.

Skrifter.

Dialogus Elegiacus inter Irenophilum & Musam in obitum Nicol. Kaasii. Salmurii 1637. 8.

Organici Collegii Dispp. V. Hafn. 1644. 8.

Compendiosa Lingvæ Hebrææ Delineatio. ibid. 1645. Fol. Er siden udgivet af hans Søn Mag. Peder Schade, under Titel:

Compendiosa Lingvæ Hebrææ Idea. ibid. 1674. Fol.

Grammatica Græca parva. ibid. 1660. 8.

Prosodia compendiosa. ibid. 1663 & 1677. 12.

Etymologiæ Græcæ Proplasma. ibid. 1664. 8.

Grammatica Græca major. ibid. 1666. 8.

Grammatica latina. ibid. 1668. 8.

Trøste-Skrift til sin Hustrue, indført i hans Levnets Beskrivelse, udgivet af A. Ryge. Khvn. 1759. 4.

A. B. C. & Grammaticæ Latinæ rudimenta in usum filioli. Hafn. 8. Sine Anno.

CALUNDANUS (Severinus Petræus) Fød i Callundborg 1607. 23 Oct. Hans Fader var Peder Jacobsen. Hans Moder Bodil Christens Dotter. Han deponerede 1626. Reiste derefter udenlands, og ved sin Hiemkomst 1633 blev Magister og Provst paa Klosteret. 1635 Conrector i Kiøbenhavns Skole. 1638 Rector sammesteds. 1646 Professor Ethices ved Universitetet. Døde 1657. 25 Nov. Var gift

med

med Kirsten Caspers Dotter Buchmand eller Bechmand. Han har testamenteret 300 Rdlr. til Kiøbenhavns Skole.

Skrifter.

Disp. Philologica. Jenæ — — —

Dispp. II. Theol. de sacra Cœna &c. ibid. 1632.

Grammatica Hebræa. Hafn. 1642. 8.

Grammaticæ Græcæ Idea Synoptica. ibid. 1638. 1642. 8.

Disqvisitio Ethica de fundamento Philosophiæ moralis. ibid. 1646. 4.

Exercitationes Ethicæ novem. ibid. 1648 - 1656. 4. (*W. R.*)

CAMERER (Johannes Fridericus) Auditeur ved Hans Kongelige Majestets Liv-Regiment Dragoner, og Krigs Assessor.

Skrifter.

Gedancken von Duelle. Leipz. und Wolfenb. 1756. 8.

Sechs Schreiben von einigen Merkwürdigkeiten der holsteinsche Gegenden. Leipz. 1756. 4.

Historisch politisch Nachrichten von einigen merkwürdigen Gegenden in Schleswig und Holstein. Flensb. 1758 und 1762. 8.

Register über alle Verordnungen so den Militair-Etat angehen Sleswig 1760. 4.

Rede bey der Einweihung und der Eidesleistung zu den neuen Fahnen des Königl. Leib-Regiment Dragoner. Hadersl. 1766. 4.

CAMPEAUX (Yansen des) Kongelig Professor i de franske Videnskaber, og Informator for Land-Cadetterne.

Skrifter.

Le Siecle de Frideric. V. Poeme. Coph. 1765.

CAMSTRUP (Olaus) Fød 1688 i Ethne i Bergens Stift. Døde i Bergen 1762 som Student.

Skrifter.

Trifolium metricum, eller poetiske Sager. Kbhvn. 1739. 4. (*Fr.*)

CANEL (Petrus) Professor i det franske Sprog ved Ridder-Academiet i Kiøbenhavn, og Informator hos Prinds Wilhelm i samme Sprog.

Skrifter.

Der Königliche Teutsch-Frantzösische Grammaticus theoretico-Practicus. Hamb. 1701. 4.

Observat. Critiques sur la Grammaire de Regnier des Marais. Coph. 1718. 8.

Le Parfait Secretaire françois. ibid. 1701. 12.

Le Tableau de l'Ortographe Françoise. ibid. 1710. 8.

Der vollkommene frantzösische Secretarius. Coph. 1703. 12.

CANT (Falqvor Alexandri) Fød i Bergen. Hans Fader var Alexander Harde, Kiøbmand sammesteds. Han var Student, og conditionerede paa Aschevold hos Sogne-Præsten Hr. Jens Mauritzen, med hvilken han 1635 kom i Trætte angaaende resterende Løn. Acta Capituli Bergensis indeholde adskilligt, som ikke er til hans Fordeel, nemlig at han perverterede bibelske Sprog, og forvendte ugudelig den Psalme: Hvad kan os komme til for Nød. Blev derfor af den verdslige Ret tiltalt; men da de 12 Laug-Ret-Mænd i Sundfiord, som bestandig vare Bønder, stode i Uvished om, hvad Dom slig Forgribelse fortiente, vendte de sig til Capitelet i Bergen, og forlangede gode Raad. Capitelets Tilforordnede gave da følgende Responsum: » Udi den Hellige Skrift befinde vi, at » Guds Ords Forvendelse er et grueligt Crimen læsæ Majestatis Divinæ, hvilket Satanas, den Paradiis Løgner selv brugte til at myrde og i Grund fordærve vore første Forældre og » forspilde Guds Ære, hvorfor og Slangen blev straffet med » Forbandelse. I det andet Guds Bud siges, at Herren vil

» ikke

» ikke holde den uskyldig, som forfængelig tager hans Navn
» og hellige Ord. Ja Blasphemi, eller Guds Bespottere reg-
» nes og blant dennem, som giøre Kiødsens Gierninger, og
» derfør ikke skulle arve Guds Rige. Om saadanne Bespotte-
» res Straf have vi mange Exempler i den Hellige Skrift.
» Saasom: Om den israelitiske Qvindes Søn, hvilken efter
» Guds egen Befaling blev stenet ihiel, Lev. 24. Kong Pha-
» rao, Exod. 14. Goliath, 1 Sam. 17. Rabsach, 2 Reg.
» 18. 19. Nicanor, 1 Macchab. 7. &c. Hvorudaf man
» grandgivelig kan erfare og slutte, at saadanne Guds og hans
» hellige Ords Bespottere bør haardeligen og alvorligen at
» straffes. Men hvorledes og med hvad Straf den bør at
» ræsses og tilbørligen straffes, det stille vi ind til Gud og den
» christen Øvrighed, som ere Guds Tienere, og ikke bær Sværd
» det forgieves, Rom. 13 ". Hvad Straf nu Laug-Retten
udvalgte, er ubekiendt, ligesom man ei heller veed mere om
ham, end at han 6 Aar derefter har skrevet følgende

Skrift:

Magistratus consiliarius s. Judicum Speculum Ethicum ɔ: Om verdslig Øvrighed og Dommeres Embede. Khvn. 1641. 8.

Forestaaende Underretning, med adskillige flere, haver jeg Monsr. Christopher Fremann at takke for, som derved selv lader rette den Feil, som udi hans Bergenske Skribenteres 2den Deel pag. 5 har indsneget sig, at han giør denne Cant til Cantor i Bergen, hvortil han bekiender sig at være forledet af Alb. Bartholin. de Scriptis Dan. p. 44.

Canutus. Af dette Navn haver været en Professor Medicinæ, som siden siges at være bleven Bisko p i Aarhuus. Ham tillægges følgende

Skrift:

Regimen contra Pestilentiam, sive Epidemiam reverendissimi Domini Kanuti Episcopi Arusiensis, civitatis Regni Dacie, Artis medicine experientissimi Professoris — in 4to.

See: Resen. Catal. Biblioth. p. 139. Möller. Hypomn. p. 323. Borrich. Diss. ult. de Poëtis. p. 222. Poulf. Biblioth. Arhus. p. 36. Alb. Thur. Infant. & Puerit. Acad. Hafn. p. 60. Pontopp. Annal. Eccles. Dan. p. 474 og 483.

CANUTUS (Bisskop i Wiborg) See KOBSEN.

CANUTI (Bertilus) See AQVILONIUS

CANUTI (Jacobus) Fød 1603. 8 Sept. i Kiøbenhavn, hvor hans Fader Knud Jensen var Brygger, hans Moder var Marie Jacobs Dotter. Han gik i Skole først i Kiøbenhavn, og siden i Sorøe, hvorfra han 1621 deponerede. Blev derefter Hører i Kiøbenhavns Skole, og reiste nogle Aar udenlands. 1635 blev han Rector ved Aarhuus Skole. 1637 Magister. 1647 Sogne-Præst til Dom-Kirken i Aarhuus. 1653 Professor Theologiæ i Kiøbenhavn, og Doctor Theologiæ. Døde 1660. 8 Jul. Var 2 Gange gift: 1. Med Elisaber Menelai, den Kongl. Slots-Præst, Menelai Pauli Dotter. 2. Med Marie, Rasmus Nielsen Borgemester i Aarhuus, hans Dotter.

Skrifter.

Wittenius in Diar. Biograph. ad An. 1660 tillægger ham nogle Disputatzer. Thura in Idea Hist. Lit. Dan. tilskriver ham en: De Divina pariter ac humana filii Dei Natura. Men samme er uden Tvivl Doct. Jesper Brochmans, hvorved Canutius allene har været Respondens. (*W. P. Pr.*)

CANUTI (Johannes) See BECH.

CANUTI (Johannes) Var Skibs-Capitain i Kong Christian den Fierdes Tid.

Skrifter.

Tavle om Solens Op og Nedgang, Dagenes Længde ꝛc. Khvn. 1641. 4.

CAPITANEUS (Petrus) Fød i Middelburg i Zeeland. Studerede i sin Ungdom til Løven og Paris. Blev Doctor Medicinæ ved Universitetet i Valence. Derefter Professor Medicinæ først i Rostock, siden i Kiøbenhavn, hvor han tillige 1547 blev Kongl. Liv-Medicus hos Christ. III. Var 1556 Decanus i Lunds Dom-Capitel. Døde 1557. 6 Jan. i sit Alders 45de Aar.

Skrifter.

En Præservative og Forvaring imod Pestelentze, skreffvit af Doct. Petro Capitaneo til Kiøbenhaffns Indbyggere, og derhos for en Indgang og Beslut. En aandelig Recept og Præservative, som Doct. Petrus Palladius haver tilhobeskreffvit af den hellige Skrift mod Pestilentze. Khvn. 1553. 8. Er indført paa Latin i Bartholini Cista Medica, Loc, 2. pag. 12. (*W. B. Hyp. R. Al.*)

Disp. de Potentiis Animi. Hafn. 1550. 4.

CARL (Johannes Samuel) Doctor Medicinæ. 1736 blev Liv-Medicus hos Høisalig Kong Christian VI. Derefter 1739 Justits-Raad. Døde omsider 1757 i Meldorp i Ditmarsken i en Alder over 80 Aar.

Skrifter.

Disp. de Autocheiria implicita.

Ichonographia Praxeos clinicæ, Anatomiæ, Chymiæ & Formularum. Buding. 1722. 8.

Von Decoro Medici. ibid. 1723. 8.

Decorum Eruditi. Berlenb. 1732. 8.

Zeugnisse von der Medicina morali. Buding. 1726. 8.

Elemen-

Elementa Chirurgiæ Medicæ. ibid. 1727. 8.
Von der Diæt vor Gesunde und Kranke. ibid. 1728. 8.
Zeugnisse von Chymische Storgerey. Nürnberg. 1733. 8.
Therapia dogmatico-clinica. Buding. 1737. 8.
Historia Medica Pathologico Therapeutica. Hafn. 1737. 8.
Diætetica Sacra. ibid. 1737. 8.
Medicina Aulica, betreffend die Gesundheits Sorge, hvortil er føiet neue Klage Mosis. Frankf. 1740. Altona 1740. 8.
Medicinæ Aulicæ zweiter Theil. Frf. 1743. 8.
Fruchtbringende Geselschaften. Klagen Mosis und Jeremiæ. Berleub. 1741. 8.
Beschrittene Zeugnisse. ibid. 1741. 8.
Medicina Universalis in Wasser und Mäßigkeit. Kopy. - - 8.
Erfahrungs Grunde von Gebrauch des Blutlassens. Flensb. 1742. 8.
Medicinisches Bedenken. Hall. 1747. 8.
Medicinische und moralische Einleitung in die Natur Ordnung. ibid. 1747. 8.
Armen Apothek. Buding 1748. 8.
Medicina morbi & morbifera - - - 8.
Nachricht von einer Gesund-Brunnen - - - 8.
Gefährliche Dienst der Säug-Ammen - - - 8.
Von der Universal Artzeney - - - 8.
Geheimniß der Freiheit. 8.
Dreifache Einleitung in die Medicin. - - - 8.
Pest-Engel. - - - 8.
Selectus Formularum Specimen - - - 8.
Medicina Mentis aus Maro & Luca. Berlenb. 1734. 8.
Theologia Moralis. ibid. 1732. 8.
Mysterium magnum. Lipf. 1738. 8.
Theocratia Novi Testamenti. 1732. 8.

Carstens (Adolph. Gotthard) Secreterer i det Tydske Cancellie. Var først Cancellie-Raad. 1754 blev Justits-Raad. 1761 Etats-Raad. 1768 Conferents-Raad. Er tillige Medlem af Videnskabernes Selskab i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Neuer Erweiß des Dasein Gottes. Kopb. 1751. 8.

Iblant det Kiøbenhavnske Selskabs Skrifter findes af hans:

Beviis paa Eric II. Hertug i Slesvig, hans Ægteskab med Margareta, en Dotter af Jermer II. Fyrste paa Rygen. Tom. 6. p. 217.

Oplysning angaaende Euphemias, Christophori II. Gemahl. Tom. 7. pag. 169.

Historisk diplomatisk Efterretning om Søster til Greve Gert i Holsteen. Tom. 7. pag. 527.

Beviis, at Gert den Stores Gemahl har været Sophie af Werle. Tom. 8. pag. 317.

Christiani Imi Nedstammelse af de forige Danske Kongers Blod. Tom. 8. pag. 329.

Udi Forsøg i de skiønne Videnskaber findes:

I 5te Stykke: Om aabne Vocalers Medvirkning i det poetiske Udtryks Styrke og Livagtighed.

I 6te Stykke: Samtale om Vocalernes Sammenstød i danske Vers.

Cartemundanus (Petrus) See Petri.

Caspari (Bartholdus) See Bartholin.

Caspari (Nicolaus) Dan. Niels Jespersen. Var fød i Wiborg 1519. Hans Fader var Jesper Simonsen Borgemester samme Sted. Han var først Præst i Aalborg, siden i Malmøe, og omsider 1558 til vor Frue Kirke i Kiøbenhavn. Hvorfra han 1560 blev forflyttet til Odense Bispe-Stoel, og døde 1587. 22 Nov. Var 2 Gange gift. 1. med Anne Anders

den Dotter fra Slagelse. 2. med Else Hans Dotter af Odense.

Skrifter.

Gradual, eller almindelig Sang-Bog for Kirkernes Brug. Khvn. 1573. 1583 og 1606. Fol. it. Aarhuus 1637. Fol. (*An. R.*)

CASSUBEN (Christian) Boghandler i Kiøbenhavn. Havde sin Boglade i St. Nicolai Kirke.

Skrifter.

Nye fuldkommen dansk Psalmebog. Khvn. 1666. 12. og oftere.
Dilherts Veien til Salighed, af ham oversat. Khvn. 1666. 8.
Bernh. Albrechts. Huus- og Kirke-Skat, af Tydsk oversat. Khavn. 1666. 8.
Siælens aandelig Apothek. ibid. 1682. 8.

CASTANÆUS (Georgius) Dan. Jørgen Karstens. Fød i Kiøbenhavn 1660. 28 Jul. Hans Fader var Jörgen Karstens, Renteskriver, hans Moder Anne Hans Dotter Lyng fra Ysted i Skaane. 1678 deponerede fra Kiøbenhavns Skole. 1682 blev Magister. 1685 Sogne-Præst til Øre og Brenderup i Fyen, og samme Aar Provst i Wends Herred. 1688 giorde med Kongl. Tilladelse Mageskifte med Præsten i Haarsløv i Schoubye Herred, men blev dog tillige Provst i Vends-Herred. Anledningen til denne Omskiftelse, var nogle Processer, han paa det første Sted var bleven indviklet i. 1699. 18 Nov. blev han kaldet til Stifts-Provst i Fyen og Sogne-Præst ved St. Knuds Kirke i Odense. Dog tiltraade han ikke samme Embede, forend neste Aar fierde Fredag efter Paaske. 1701 blev Consistorial Assessor. Døde 1717. 23 Jun. Han var 2 Gange gift. 1. med Mette Worm, En Stif-Dotter af Biskop Kingo, og Enke af hans Formand Mag. Jesper Lauridsen i Brenderup. 2. med Cathrine Magdalena Lundt, en Dotter af Henric Lundt, Secreterer i det Tydske Cancellie.

Skrifter.

Disp. de Argumento Syllogistico. Khavn. 1680. 4.

Animadversiones in Philosophicas Institutiones Antonii le Grand. Hafn. 1680. seqv. 4. 5 Dispp.

Disp. de Syllogismo cum minore exclusiva. ibid. 1682. 4.

Liig-Prædiken over Doct. Christian Henric Luja. Khvn. 1723. Fol.

CASTANÆUS (Maturinus) Dan. Maturin Castensen. Fød i Ribe 1670. Hans Fader var Borgemester Caspar Christopher Castensen til Rebbel, hans Moder Kirsten Bagge. Deponerede fra Riber Skole. Blev derefter Alumnus paa Borches Collegium, og 1696 Inspector ibid., var og Decanus paa Klosteret. 1700 Sogne-Præst til Jerne og Schads Menigheder i Riber Stift. 1749 Provst i Schads Herred. Døde ugift 1747. 7 Nov. og testamenterede hen imod 20000 Rdlr. til gudelig Brug. See Hofm. Saml. af Fund. Tom. 4. p. 576.

Skrifter.

Disp. de affectibus animæ S. Pathologia generalis. Hafn. 1692. 4.

—— de Vigilia hominis. ibid. 1692. 4.

—— de anima rationali. ibid. 1694. 4.

—— Specimina duo Uranographiæ gnomonicæ. ibid. 1695. & 1696. 4.

CASTANI (Nicolaus) Sogne-Præst til Oxenvald og Jeld i Gram-Herred i Haderslev Provstie.

Skrifter.

Forklaring over den 91 Davids Psalme, kaldet: En sikker Boelig udi Pest. Slesw. 1681. 12.

CERVINUS (Johannes Fridericus)

Skrifter.

Oratio metrica in Natalitia Jesu Christi. Hafn. 1622. 4.

CHAME-

CHAMEREAU (N.) En gammel Fransk Sprogmester i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Fransk og Dansk Grammatica. Khvn. 1737. 8.
Dansk, Fransk og Latinsk Lexicon. Khvn. 1744. 4. 2 Vol.

CHATEAUNEUF (Johan J. J. de)

Skrifter.

Donat François & Allemand. Copenh. 1689. 8.

CHEITOMÆUS (Martinus Petri) Dan. Morten Keitom. Fød i Kiøbenhavn 1624. 2 Febr. Hans Fader var Peder Mortensen Cheitum, Raadmand i Kiøbenhavn. Hans Moder Karen Anders Dotter. Var Sogne-Præst i Hyllested og Venslov i Siælland. 1647 blev Magister. Døde 1671. 1 Jan. Var gift med Karen Friderichs Dotter Klyne.

Skrifter.

Græco-Barbara Novi Testamenti, qvæ orienti originem debent. Amst. 1649. 12.
Hellig Hvile-Dags Roelighed. Khvn. 1670. 8. (*Bib. Br. M.*)

CHEMNITZ (Johan Hieronymus) Fød i Magdeborg 1730. 10 Octob., hvor hans Fader J. G. Chemnitz var Præst. Saasom hans Fader bekom Inspectoratet og Pastoratet i Neu-Ruppin, saa blev han paa dette sidste Sted opdraget til hans femtende Aar. Derpaa blev han sat i den berømte Skole i Closter-Bergen ved Magdeborg. Efter 4 Aars Forløb gik han derfra til Universitetet i Halle; og efterat han ligeledes der havde opholdet sig 4 Aar, blev han Pager-Hofmester hos Fyrstinden af Ostfriesland, Sophia Carolina, som opholdt sig i Kiøbenhavn. Efter 3 Aar blev han hendes Cabinets-Præst. 1757 blev han Legations-Præst i Wien, hvor han var i 11 Aar, og havde en Meenighed, som var saa talrig, at man ofte i et Aar talte over 1600 Communicantere. 1763

blev han af det keiserlige naturforskende Academie udvalgt til Medlem. 1768 blev Compastor ved Christi-Kirken i Rendsborg. Efterat han der havde været 5 Maaneder, blev han Slotspræst paa Cronborg og Pastor ved den Tydske Meenighed og Guarnison i Helsingøer. 1769 blev han optaget som Medlem i det Kongl. Norske Videnskabernes Selskab i Trondhiem. Medens hans opholdt sig i Wien, har han udgivet følgende

Skrifter.

Einige Reden, die bey der Einweihung eines Altars in der Königl. dänischen Gesandtschafts Capelle zu Wien; it. bey der Confirmation der Kinder und ihrem ersten Abenmahlgehen gehalten worden. Leipzig 1758. Fol.

Kleine Beyträge zur Testaceotheologie, od. zur Erkenntniß Gottes aus den Conchylien. Nürnb. 1760. 4.

Von dem Zustande der Evangelischen und ihren Gottes Dienste zu Wien. — — 1761. 4.

Nachricht vom Zustande der dänischen Gesandtschaffts Capelle in Wien. — — 1761. 4.

Buß-Predigt wegen des schrecklichen Erdbebens so am 28 Jun. 1763 ganz Ungarn erschüttert, und die große nur 16 Meilen von Wien gelegene Stadt Comorn völlig umgekehret. 4to. Diese Predigt ist zu Nürnberg bald hinter einander 3 Mal aufgelegt worden.

Rumphs amboinische Raritæten-Kammer, oder Abhandlung von den steinschaligten Thieren, welche man Schnecken und Muscheln nennet, übersetzt aus dem Holländischen vom Hr. Professor Muller zu Erlangen, und mit 30 Bogen Zusätzen vermehret von J. H. Chemnitz. Wien 1766. Fol.

Von der Lieblichkeit eines sel. Todes bey dem Tode des liebenswürdigsten Vaters. 4to.

Abschieds-

Abschieds-Rede, welche in der Königl. dänischen Gesandschafts Capelle zu Wien am 3 Pfingst-Feyrtage 1768 gehalten worden.

Brief an Hr. Professor Lange in Halle, die Durchschleifung der Schnecken betreffend. See Nachrichten vom Zustande der Wissensch. und Künste in den dänischen Reichen. 3 Band p. 483.

CHILIANI (Severinus) See KIELDSEN.

CHRISTENSEN (Anders) Fød i Christiania. Drog 1674 til Holland, Aaret derefter til Lissabon og tog Tieneste paa det ostindiske Huus for Under-Barbeer. 1676 kom med et portugisisk Skib til Goa. 1677 faldt i det barbariske Slaverie, hvorfra han efter 20 Aars Tid lykkelig undkom, og efter lang Omvandring og mange Viderværdigheder endelig kom til Ceylon sidst i Aaret 1698. Gik siden med et Hollandsk Skib til Engelland, derfra til Holland, og kom 1700 til Kiøbenhavn, siden til sin Fødebye Christiania, hvor han endte sine Dage.

Skrifter.

Journal over sin egen lykkelige og ulykkelige Reise. Khvn. 1728. 8.

CHRISTIANI (Andreas) Fød i Ribe 1551. Hans Fader var Christen Sörensen. Hans Moder Karen Anders Dotter. Efter 16 Aars Skolegang deponerede han fra Riber-Skole. Blev siden Provst paa Klosteret, hvorefter han i 10 Aar reiste udenlands paa Kongl. Bekostning, og blev Magister til Wittenberg, og 1583 Doct. Medicinæ til Basel. Ved hans Hiemkomst blev han 1584 Professor Medicinæ i Kiøbenhavn, og var den første, som ved Academiet øvede Anatomien, hvilket foraarsagede saadan en Vemmelse hos adskillige, efter de Tiders Eenfoldighed, at neften ingen skikkelige Folk vilde gaae til Bords med ham: hvorfor han maatte afstaae fra dette

ſit Forehavende. Var Oeconomus Communitatis fra 1595 til 1602, da han blev Forſtander over Sorøe, hvor han døde 1606. 27 Nov. Var gift med Abigael Svane, en Dotter af Mag. Hans Svane den ældre, ſom var Kongl. Hiſtoriographus.

Skrifter.

Dispp. II. 1. de Somno & Vigilia. 2. de Comate & Cataphora, cum adjuncta qvæſtione: ſitne Peſtis morbus contagioſus. Baſil. 1583. 8.

Enchiridion Medicum ex Vict. Trincavellii Prælectionibus. ibid. 1583. 8.

Theſes de Medicina. Hafn. 1588. 4.

Theſes de ſanitate. ibid. 1590. 4. (*W. Th. B. Hyp. Ter. Cimb. G.*)

CHRISTIANI (Chriſtianus) Præſt i Meirup. See FERRING.

CHRISTIANI (Gregorius) Sogne-Præſt til St. Mortens Kirke i Neſtved.

Skrifter.

Trøſte-Skrift til Rasmus Jörgenſen, Borgemeſter i Neſtved, over hans Søns Jörgen Rasmuſens Død. Kbhvn. 1628. 8. (*Br.*)

CHRISTIANI (Johannes) kaldes ellers med Tilnavn Bartſker. Var Borger og Bartſker i Ribe.

Skrifter.

Hvorledes man ſkal forholde ſig i Peſt-Tid. Sleſw. 1578. 12. og 1596. 4.

Undervisning om Kolde-Syge. ibid. 1596. 4.

Bog og Raad imod allehaande Sygdomme. ibid. 1596. 4. (*B. Th. Cimb. Br.*)

CHRISTIANI (Johannes v. Janus) Fød i Kiøbenhavn.

Skrif-

Skrifter.

34 Liig-Prædikener af Tydsk fordansket. Khvn. 1611. 4. og 1620. 8.

Sielens aandelig Lægedom mod Pestilentze. ibid. 1619. 12. (*Bib.*)

CHRISTIANI (Johannes) See STHENIUS.

CHRISTIANI (Lago) Født i Ribe. Studerede Philosophie, Theologie, og de orientalske Sprog. Reiste udenlands paa Kongelig Stipendium, og tog Magister-Graden i Marpurg.

Skrifter.

Theses Philosophicæ. Oxoniæ 1597. 4.

Theses Philophicæ pro gradu Magisterii. Marp. 1600. 4.

Theses Miscellaneæ, Steinfurti. 1601. 4.

CHRISTIANI (Laurentius) See RHOD.

CHRISTIANI (Nicolaus) 1612 blev Sogne-Præst i Faxøe i Sielland.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Peder Juul. Khvn. 1614. 8.

Tractat om de 8 Lyksaligheder. ibid. 1649.

CHRISTIANI (Paulus)

Skrifter.

Liig-Prædiken over Alexander von Pappenheim. Khvn. 1631. 4.

CHRISTIANI (Paulus) Skoleholder i Neder-Hornbek ved Randers.

Skrifter.

Den troendes Tanke-Tavle i aandelige Sange. Khvn. 1768. 12.

CHRISTIANI (Petrus) Sogne-Præst i Gudom.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Magrete Kaas. Khvn. 1663. 4.

CHRISTIANI (Tycho) Skibs-Capitain i Kong Christian IV. Tid.

Skrifter.

Navigation eller Seglings Konst. Khvn. 1642. 4.

CHRISTENSEN (Ove) See NIMTOFT

CHRISTIE (Edwardus) Fød i Bergen 1701. Var Sogne-Præst til Thysnæs, og Provst over Sundhord Lehn i Bergens Stift. Døde 1757.

Skrifter.

Klage-Prædiken over Kong Christian VI. Bergen, uden Aarstal. 4. (*Fr.*)

CHRISTOPHORI (Christophorus) Var først Rector i Kiøge i Siælland, derefter Kongelig dansk Resident i Spanien. Omsider Regierings-Raad i Oldenborg. Døde 1692.

Skrifter.

Speculum Regium morale politicum. 1692 4.

CHRISTOPHORI (Dietericus) Fød i Kiøbenhavn 1606 25 Febr. Var Told-Skriver ved Øresunds Toldkammer. Døde i Kiøbenhavn 1656. 26 Sept. Synes at være Broder til Nestfølgende.

Skrifter.

Jean de Serres Dødsens Tanker paa Dansk udsat. Khvn. 1665. 8. (*Bib.*)

CHRISTOPHORI (Johannes) Fød i Kiøbenhavn 1604. 19 Febr. Hans Fader var Christopher Diederic, Kongl. Zahl-Casserer. Hans Moder Alhed Hans Dotter. Han synes at være Broder til den Nestforrige. I hans første Ungdom var han 3 Aar i Bisskop Brochmands Huus, blev derpaa sendt til Wittenberg at gaae i Skoele, hvor han og deponerede, og efter en kort Reise i Tydskland, kom 1625 hiem til Kiøbenhavn, og tog Magister-Graden. Reiste derpaa til Holland og Engelland, og ved sin Hiemkomst blev Professor Græcæ Ling.

re 1632. Døde 1648. 4 Jan. Var gift med Anne Laurids Dotter, Laurids Jacobsen, en Kiøbmands Dotter i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Disp. de Intelligentiis. Witeb. 1622. 4.

Decas Qvæstionum Philologicarum Græcarum. Hafn. 1631. 4.

Disputationum ad N. T. Philologicarum Præliminaris. ibid. 1640. 4.

Potiora Meteorologiæ generalis capita. ibid. 1645. 4.

Variarum exercitationum prima. ibid. 1646. 4. (*W.*)

CHRISTOPHORI (Mentz) Var først Conrector i Tronhiems Skole. Siden Sogne-Præst til Domkirken sammesteds, og Canonicus Capituli. Var gift med Marie Peders Dotter Schielderup, en Dotter af Biskop Schielderup i Tronhiem. Han har givet 600 Rdlr. til to Studentere fra Tronhiem, Renten deraf at nyde ved Academiet.

Skrifter.

De Spiritibus & Accentibus

Liig-Prædiken over Hans Gertsen Busch. Kbhvn. 1650. 12.

— — — over Ellin Christens Dotter. ibid. 1661. 4.

— — — over Langmand Jacob Pedersen. (*Gu. Fun.*)

CHRONICHIUS (Nicolaus Svenonis) Blev 1636 Rector i Colding. 1639 Lector Theologiæ i Christiania i Norge; men formedelst Ministerii eller det offentlige Lære-Embedes offentlige Forhaanelser i adskillige Prædikener, maatte han nedlægge dette Embede omtrent 1653. Reiste derpaa til Kiøbenhavn, hvor han holdt Collegia privata pietatis, og giorde sig mistænkt for Weigelianismum. Blev derpaa citeret for Consistorium, og 1655. 11 Jun. dømt til at rømme Landet: men efter Kongl. Befaling blev sat i Fængsel paa Draxholms Slot i Sielland, indtil Svensken 1658 kom i Landet, og satte ham

te ham paa frie Fod. Hvorpaa han reiste til Nederlandene, og døde i Amsterdam. Var gift med Maren Jersin, Bisp Jens Jersins Dotter.

Skrifter.

Aandelige Jule-Betænkning. Christian. 1644. 8.
Advarsels Skrift om Jertegn, Cometer og Misfødsler. ibid. 1648. 8.
Troens Erindring og Prøvelse. ibid. 1651. 8.
Tre aandelige Sange. ibid. 1649. 12. (*An.*)

CHRYSOSTOMUS (Daniel Olai) En Søn af Bisskoppen i Aalborg Stift D. Olaus Chrysostomus. Blev 1559 kaldet til Sogne-Præst i Hiøring, og dertil af Kong Frid. II. stadfæstet med Vilkor, at han endnu i 3 Aar skulde flittig studere paa Kiøbenhavns Academie.

Skrifter.

Epicedion M. Caspari Brochmanni, Hafn. 1562. 4.

CHRYSOSTOMUS (Olaus) Dan. Oluf Gyldenmund. Fød i Wensyssel. Var først Professor ved Gymnasium i Malmøe. 1537 blev Sogne-Præst til vor Frue Kirke, og Professor Lingvæ Ebrææ i Kiøbenhavn. 1542 Professor Theologiæ. 1544 Doctor Theologiæ. 1547 Bisskop i Børglum (nu Aalborg) Stift. Døde 1553.

Skrifter.

Lamentatio Ecclesiæ tertio Die Pentecostes Hafniæ in æde Divæ Virginis decantata, cum præfatione Petri Laurentii & appendice Francisci Wormodi, Malmog. 1529. 4. (*W. An. R. M. Al.*)

CILICIUS (Christianus) See HENR. RANTZOW.

CLAUDIANUS (Andreas)

Skrifter.

Mavors Irlandicus, S Historia belli Hibernici. Hafn. 1718. 8.

CLAUDIANUS (Fridericus) En Søn af Mag. Anders Clausen, Rector i Trondhiem. Blev 1680 Magister, og holdt private Collegier over Philosophien ved Kiøbenhavns Universitet.

Skrifter.

Disp. de Cogitatione. Hafn. 1686. 4.

Synopsis Logicæ. Hafn. 1688. 4.

De Crisi sacra generali. Hafn. 1689. 4.

CLAUDIANUS (Petrus) Fød i Tronhiem 1644. 9 Nov. Hans Fader var Mag. Anders Clausen, Rector ved Tronhiems Skole. Hans Moder Anne Peders Dotter, en Dotter af Peder Alfsen, Laugmand i Tronhiem. 1665 deponerede han fra Tronhiems Skole. Reiste derpaa til Christiania, hvor han blev Hører ved Skolen. Efter fire Aars Forløb reiste han til Academiet igien for at tage Attestats, hvorefter han af Kield Krag til Trudsholm blev antaget til at læse for hans Børn, hvor han var i 3 Aar, og siden ligesaa længe hos Admiral Henric Bielkes ældste Søn, indtil han af bemeldte Admiral Bielke blev kaldet til Sogne-Præst for Wernige Menighed i Fyen. Et Aars Tid tilforn var han kaldet til Vice-Pastor for Storehedinge Menighed i Siælland, efter Sogne-Præstens Mag. Jens Aalborgs Begiering, med Succession. Bestallingen laae færdig i Cancelliet; men, ventelig formedelst Griffenfeld imellem kom, erlangedes den ikke, før 2 Aar derefter, nemlig 1676, da Griffenfeld var falden. 1677 blev han Magister. Ikke længe derefter døde Mag. Jens Aalborg, hvorpaa han tiltraadte Embedet i Storeheddinge ene. Her mødte ham megen Fortred, i Anledning af, at Kirken ved en Muurmesters Skiødesløshed nedfaldt, hvilket han tog sig meget nær, og efter 5 Aars Ansøgning udrettede intet. Omsider søgte han personlighed selv at andrage Sagen for Kongen, som befalede Stifts-Amtmanden og Bispen at sørge for Kirkens Opreisning.

ning. Hvoraf reiste sig en vidtløftig Proces, der bestod af vidt udseende Klagemaal mellem Dronningens Bonder i Stevens-herred, og Forvalteren over Godset, og som Sagen var meget forvirret, blev Mag. Claudian deels begiert, deels af Dronningen befalet at udføre Sagen, som han og giorde; men med det Udfald, at han blev beskyldt for Crimen perjurii in foro, og først for en Commission 1690. 4 Dec., og siden for Høie-Ret dømt fra sit Kald. Dog skal Kongen siden anderledes være bleven overbeviist om Sagen, som i Naade ansaae ham, og gav ham igien et anseeligt Kald ved Tronhiem, hvor han skulde være Sogne-Præst og tillige Canonicus Capituli og Forstander over Hospitalet. Men da han behøvede Tid til at bringe sine Ting i Orden, blev Reisen opsat, og imidlertid kaldede Geheime-Raad Niels Kragh ham til Sogne-Præst for Overedrup Menighed i Fyen, hvilket Embede han og tiltraadte 1691. 10 Dec., og forestod indtil 1715. 26 Apr., da han døde. Han var gift med. Apollone Niels Dotter, Byefogedens Niels Nielsens Dotter i Storeheddinge.

Skrifter.

Carmen Latin. in obitum Patris, Mag. Andr. Claudiani. 1652. Fol.

— — — — in obitum avi Materni Petri Adolphi. 1663. Fol.

— — — — in obitum avunculi M. Ivari Petri Adolphi. 1665. Fol.

— — — — in Honorem Uldar. Frid. Gyldenlöwe. Christian. 1669. Fol.

Carmina gratulatoria in Unctionem Christiani V., Syriacè, Gothicè & Danicè. ibid. 1671. Fol.

Vers til Joh. Kaas og Soph. Amal. Bielkes Bryllup. ibid. 1673. Fol.

Papir-

Papir-Trompet paa N. Bredals og A. S. Utternacks Bryllup. ibid. 1674. Fol.

Sieudskrald og Nyt-Aars Ønske til Kong Christ. V. Khvn. 1685. 4.

CLAUDII (Petrus) Dan. Peder Claussen. Fød 1545 i Egersund i Stavanger Lehn. 1566, da han neppe var 21 Aar gammel, blev Præst i Undal, og kort efter Provst over Lister og Oddernæs Provstie, da Oddernæs var Hoved-Sogn til det Sted, hvor Christiansand siden blev anlagt af Kong Christian IV. Han blev og beæret med Titel af Canonico i Stavangers Dom-Capitel. Døde 1623 i hans Alders 78de Aar. Han har ladet bygge Valle Kirke i Undals Præstegield, og givet til Bygningen 100 Daler med videre.

Skrifter.

Norges og omliggende Øers Beskrivelse. Khvn. 1632. 4., og 1727. 8. Er oversat paa Latin i Torfæi Hist. Norv. P. I. p. 27., og paa Tydsk af Christoph. Steinkuhl, under Titel af Topographia Norvegiæ. 1685. 4.

Snorro Sturlesens norske Kongers Kronike udsat paa dansk, og udgivet af Dr. Oluf Worm. Khvn. 1633. 4. og 1757. 4. (*Tr. B. Hyp. S. Jess.*)

CLAUSBERG (Christlieb von) Fød i Dantzig 1689. 27 Dec. af jødiske Forældre. Blev siden døbt i Clausthal af Caspar Calvör, hvorpaa han i Dantzig nærede sig af Information i Ebraisk og Regne-Konsten. 1729 drog han til Leipzig. 1730 til Hamborg og Lübeck, derefter igien til Leipzig. 1733 kom til Kiøbenhavn og underviste Kron-Printzen, siden Kong Frideric V., i Regne-Konsten, hvori han og informerede nogle private Folkes Børn, blev derefter Revisor ved den Kongl. Particulier Casse. 1740 fik Rang med Justits-Raad, blev siden Etats-Raad. Men efter Kong Christian VI. Død fik han sin Dimission og døde 1751. 6 Junii af et Slag-Flod.

Skrif-

Skrifter.

Licht und Recht der Kaufmannschaft in allerley Tafeln. Danz. 1724. Fol.

Hamburger Wechsel-Arbitragen Manual. Hamb. 1730. 12 Obl.

Erklärung der Multiplication. ibid. 1731. 8.

Abweisung der von A. F. M. angemaßten Anzeige. ibid. 1731. 8.

Demonstrative Rechen-Kunst. Leipz. 1732 og 1749. 8.

Gespräche, die von Hamburg eingeführten Münz-Neuerungen betreffend. 1735. 4. uden Navn. Hall.

CLAUSSEN (Laurentius) Født i Kiøbenhavn. Hans Fader var Hof-Chirurgus Henning Ditlev Clausen, Moder Agnete Schiött. 1748 blev han Student, og lagde sig paa Medicinen, hvilket Studium han continuerede 1753 i Berlin, og 1755 til Leipzig, hvor han 1757. derudi tog Doctor-Graden. Er nu Kongl. Hof-Medicus.

Skrifter.

De inteſtini duodeni ſitu & nexu. Lipſ. 1757. 4.

CLAUSEN (Chriſtophorus Wilhelmus)

Skrifter.

Vei-Viser til Lov og Forordningers Connexion. Khvn. 1737. 4.

Register over Forordningerne fra 1683 til 1739. Khvn. 1742. 4.

CLAUSEN (Thomas) Fød i Flensborg 1677 af borgerlige Forældre. Gik i Skole sammested. Studerede ved Universiteterne i Saxen. 1706 blev Collega 4de Claſſis i Flensborg Skole. 1709. Conrector sammesteds. 1712 Kongl. Tydsk Hof-Prædikant. 1714 Doct. Theologiæ bullatus. 1721 General-Superintendent i Slesvig. Døde 1724. 23 April. Var gift med en Skipper Dotter fra Flensborg.

Skrifter.

Erstlinge der unterthänigsten Pflicht Frid. IV. bey glücklicher Wiederkunft aus Welsch- und Teuschland überreichet. Flensb. 1709. Fol.

Die Wahrheit der dem David vormahls geschwornen Gnade. Oder Predigt bey der Taufe einer Judin. Hamb. 1721. 4. (*Cimb. Z.*)

CLEMENTIN (Petrus) Fød 1711. 15 Sept. Hans Fader var Mag. Peder Clementin, først Capellan pro Persona til Budolphi Kirke i Aalborg, siden Sogne-Præst til Tømmerbye og Lild paa Hanæs i Vester-Hanherred i Aalborg Stift, og tillige Provst i Herredet. Hans Moder Karen Fogh, en Dotter-Dotter af den bekiendte Borgemester Jörgen Fogh i Kiøbenhavn. Indtil hans 14de Aar blev han oplært ved Kiøbmandskab, men da han havde større Lyst til Studeringer, blev han sat i Aalborg latinske Skole, hvorfra han 1730 deponerede. 1738 in Julio var kaldet til Catechet ved Holmens Menighed i Kiøbenhavn; men da hans Stedfader Henric Jespersen samme Tid forlangte ham som Capellan pro Persona, og Etats-Raad Marsvin gav Løfte om Succession, afbad han Catechet-Embedet, og reiste til Jylland for at modtage det andet. Men da Successions-Brevet imod Forhaabning blev opholdt, blev han imidlertid 1739 residerende Capellan ved Frue Kirke i Aalborg, med annecterede Sønder og Nørre Tranders Menigheder. 1762 forflyttet som residerende Capellan til Budolphi Menighed sammesteds. Han er gift med Mariane Blicher, en Dotter af Mag. Didric Blicher.

Skrifter.

Saliggiørelsens Orden efter den almindelige Skrifte-Bøn. Aalborg 1756. 12.

CLEMENTIS (Jacobus) Sogne-Præst til Sandbye og Wrangtrop.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Elisabet Krabbe. Sorøe 1645. 4.

CLITAU (Thomas) Fød 1694 ved Bygholm strax ved Horsens. Deponerede fra Odense Gymnasium, reiste siden udenlands, og ved sin Hiemkomst tog sig for at informere in Jure, samt i det franske og tydske Sprog. Endelig blev han 1748 Notarius Publicus i Bergen, hvor han døde 1754. 9 Jan.

Skrifter.

Overeensstemmelse og Forskiel imellem den romerske og danske Ret. Kbhvn. 1736. 4.

Poetiske Tidsfordriv, hvorhos er hans Fridericeis de bello Danico-Svecico. ibid. 1738. 4.

Det aandelige Israels Reise fra Ægypten til Canaan. ibid. 1740. 8.

Journal over den ortographiske Kriig. ibid. 1742. 4.

Dubia mod den politiske Spectator. ibid. 1745. 4.

Juridisk Examen. ibid. 1746. 8. (*Bu. Fr.*)

CLÖGER (Janus Petri) Capellan i Ydsted i Skaane.

Skrifter.

Gyldne Bede-Konst. Kbhvn. 1660. 8. (*Bib. Br.*)

CLOSTERVAD (Janus Nicolai) Borger i Tisted.

Skrifter.

D. Morten Luthers Catechismus ved Joh. Spangenberg, oversat paa Dansk. Kbhvn. 1605. 8. (*Bib. Br.*)

CLUVERUS (Johannes) Fød i Crempe i Stormarn 1593. 16 Febr. Hans Fader var en Skræder, navnlig Michel Cluver. Hans Moder Margrete Meitzendorph. Han gik først i Skole i Crempe, siden i Hamborg, hvorfra han 1610 drog til Academiet i Rostok. 1613 blev Magister sammestedes

værelse og Adjunctus Ordinis Philosophici. 1614 Rector i Crempe, og strax samme Aar Diaconus i Meldorp. 1621 Præst i Marn i Ditmarsken. 1624 Professor Theologiæ og Sogne-Præst i Sorøe. 1626 Doctor Theologiæ i Kiøbenhavn, da han tilforn havde disputeret i Rostok for samme Grad. 1630 Superintendent i Ditmarsken og Præst i Meldorp. Døde 1633. 25 Dec. Var gift med Anna Rogg, en Præste-Dotter fra Stormarn.

Skrifter.

Oratio de vera animi Tranqvillitate. Rostoc. 1613. 4.

Disp. utrum potior sit Ecclesiæ, qvam S. Scripturæ auctoritas. ibid. 1613. 4.

Collegium Disputationum Logicarum. ibid. 1614. 4.

Grundfeste der Wahrheit von der Person Jesu Christi. Hamb. 1617. 8.

Erstes Morgenlicht der Offenbarung Johannis. Goslar 1620. 8.

Disp. inauguralis de Verbis Zachariæ. Cap. XIII. v. 7. Rost. 1623. 4.

Computus Chronologicus. Hafn. 1627. 4.

Harmonia Evangelistarum. Soræ & Rost. 1627. 4.

Oratio, qva ostenditur Romam Pontificiam esse Hierosolymam Apostaticam, ex Apoc. II. v. 8. Soræ & Rostoc. 1627. 4.

Elementa Eloqviorum Dei. S. Catechesis minor Lutheri illustrata. Hafn. 1628. 12.

Epitome Historiarum totius mundi a prima rerum Origine ad A. C. 1630. Lugd. Bat. 1631. 1657. 4. & alibi sæpius.

Orthotomia Apostolica in Epp. Paulinas. Rostoc. & Lips. 1643. 4.

Tuba Sionis Evangelica, S. Expositio Periochar. Evang. Lubec. 1647. 4.

Diluculum Apocalypticum, s. Commentarius Posthumus in Apocalypsin. Stralf. 1647. Fol. (*Cimb. D. Th. B. Hyp. An.*)

CLYNIUS (Fridericus Andreæ) Hans Fader var Anders Fridericsen Klyne, Sogne-Præst til Windinge og Qvislemark i Siælland. Deponerede 1687. 1691 blev Vice-Decanus paa Klosteret ved ellevte Bord i Mag. Hans Beens Sted. Siden virkelig Decanus ved 4de og 6te Bord. Reiste derefter udenlands, og var 1698 i London i Engelland.

Skrifter.

Decas Thesium Miscellan. Hafn. 1691. 4.

Decas altera Thes. Miscellan. ibid. 1691. 4.

Introductio in Metaphysicam a via trita paulisper declinans. ibid. 1691. 4.

Ejusdem Pars Posterior. ibid. 1692. 4.

Imaginatio sub forma abstracta delineata. ibid. 1692. 4.

Eadem continuata. ibid. 1692. 4.

Dispp. IV. de Igne. ibid. 1692-93. 4.

—— Microcosmus sermocinans. Dispp. IV. ibid. 1692-1695. 4.

Trias Thesium Miscellanearum. ibid. 1694. 4.

Trias Thesium Physicarum. ibid. 1694. 4.

Trias alia Thes. Physicarum. ibid. 1694. 4.

Delineatio sapientiæ omnigenæ. Dispp. II. ibid. 1694. 4.

Theses Ethicæ. ibid. 1695. 4.

Theses Philolog. Historicæ. ibid. 1696. 4.

Theses Metaphysicæ. ibid. 1696. 4.

Claji tydske Grammatica oversat paa Dansk. Kbhn. 1696. 12. (*M.*)

CNOPHIUS (Christophorus) See KNOPF.

COAGIUS (Andreas Petri) Dan. Anders Kiøge. Var Fød i Kiøge. 1558 blev Magister, og var da Rector ved Kiøbenhavns Skole. 1562 Professor Matheseos ved Academiet. 1578 drog til Lund i Skaane, og der blev Canonicus.

Skrifter.

Calendarium. Hafn. 1566.

Arbor consangvinitatis & affinitatis. ibid. 1567.

Themata mathematica de Cyclo Solari.

Disp. de Septimana & ejus partibus de Diebus.

Disp. de Horis. Hafn. — — 4.

— — de qvatuor Anni partibus. Hafn. 1573. (*Th. B. Hyp. W.*)

COAGIUS (Henricus Nicolai)

Skrifter.

G. Albrechts Banders A. B. C. fordansket. Khvn. 1666. 12.

COCCIUS (Johannes) Dan. Hans v. Jens Sørensen Kok. Fød 1598. 1621 blev Rector i Kierteminde. 1622 Rector i Nyekiøbing paa Falster. 1624 Capellan sammested. 1628 Sogne-Præst til Wegerløse. Døde 1654.

Skrifter.

Imbreviatura Sacra, s. gudelig Underviisning om Jacobi 5te Capitel. Khvn. 1627. 12. (*Bib. Br. Th.*)

COCCIUS (Nicolaus Olai) 1672 blev Personel-Capellan ved Thaarup og Qvels Menigheder i Wiborg Stift. 1684 Sogne-Præst sammested. Døde 1685.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Tönne Juul. Khvn. 1685 Fol. Er befordret til Trykken efter hans Død af Hr. Henric Jensen, Sogne Præst i Hierm i Riber-Stift.

COCCIUS (Nicolaus

Skrifter.

Jubel-Prædiken. Christiania 1749. 4.

Coccius (Olaus) Fød i Bergen i Norge, hvor hans Fader Jens Koch var Kiøbmand. 1598 blev han af Professorerne i Kiøbenhavn recommenderet til Capitulares i Bergen. Fra 1600 til 1602 forestod han Sogne-Kaldet ved Dom-Kirken i Bergen. 1603 var han Sogne-Præst til Lunde Dom-Kirke i Skaane. 1606 blev han Sogne-Præst til Nicolai Kirke i Kiøbenhavn, hvor han indviklede sig i en fortrædelig Dispute med Doct. Hans Poulsen Resen, da værende Professor Theologiæ, og siden Biskop i Siælland, som kostede ham hans Embede, og nær havde kostet hans Liv. Sagen var denne: Resenius havde 1609 udgivet en Disputats de Deo Trinuno, og 1611 og 1612 to andre de Uno Mediatore, hvorudi han med nogle mørke og uforsigtige Talemaader havde forklaret sig om Treenigheden og Christi menneskelige Natur. Deraf tog Coccius Anledning offentlig paa Prædikestolen at forkiætre ham, og saa got som nævnte ham ved Navn med alt for haarde Talemaader. Endskiønt nu Biskop Winstrup formanede ham at entholde sig fra slig Adfær, fremturede han dog i samme, hvorfor han 1613 blev suspenderet, og 1614 ved et extraordinaire Landemode dømt fra sit Kald. Derpaa blev befalet et Møde i Colding samme Aar, hvor Kongen selv med de fleste Rigets Raad og Biskopper vare nærværende for nærmere at undersøge den Sag. Men som Coccius ikke var Resen voxen, blev Udfaldet dette, at han vel af Kongelig Naade blev skaanet Livet, men dømt til at romme Kongens Riger og Lande inden 14 Dage, og aldrig under Livs Straf der at indfinde sig mere. Han drog derpaa til Stokholm, hvor han omsider døde 1619, skiønt andre meene, at han skal være død i Hamborg. Han var gift med Anna Schelderup, en Dotter af Mag. Peder Schelderup, som den Tid var Stifts-Provst i Kiøbenhavn, men siden blev Biskop i Tronhiem.

Skrif-

Skrifter.

Brudevielses Tale til Joachim Dancwardt, Borgemester i Rye-kiøbing, og Apollonia Beeker. Stokholm 1616. 4.

Den christelige Troes Vished og Triumph. paa Svensk. ibid. 1617. 4. (*An. Bib.*)

COCCIUS (Samuel Olai)

Skrifter.

Cantus Cyneus ɔ: Jesu Svane-Sang eller Forklaring over Jesu 7 sidste Ord paa Korset. Kbhn. 1629. 8. (*Bib.*)

COCCIUS (Severinus)

Skrifter.

Fast Borg imod alle Fiender. Rostok 1647. 4.

Pintze Fryd og Glæde. ibid. 1647. 4.

COLD (Johannes) Fød 1683. 26 Maj. i Rommedals Præstegaard paa Hedemarken i Norge, hvor hans Fader Hr. Isaac Cold var Præst. Hans Moder var Mette Haaberg. 1697 deponerede. 1706 blev Capellan hos Faderen. 1709 Felde-Præst ved de Danske Troupper. 1713 Sogne-Præst til Tolnæs og Borge i Neder Borge-Syssels Provstie. 1716 vice- og 1719 virkelig Provst sammested. 1721 Sogne-Præst for Bergs og annecterede Meenigheder i bemeldte Provstie. 1729 Sogne-Præst for Norder-Friderichshald. 1745 frasagde sig Provste-Embedet, og ligeledes Præste-Embedet 1748, for Alderdoms og Skrobeligheds Skyld. Døde 1762. Han var gift med Anne Marie Randers.

Skrifter.

Normandens Ønske til Friderici IVti Ankomst til Norge. Christian. 1704. 4.

Consilium & judicium Episcopi licitum. ɔ: Den evangeliske Geistligheds underdanige og kierlige Tieneste i verdslige Sager. Kbhn. 1729. 4.

Intimations Tale ved Immanuels Kirkes Indvielse i Friderichshald. 1729. 4.

Klage-Prædiken over Kong Frid. IV. Khavn. 1731. Fol.

Om Slægtingers Ræt ved Testamente

— Varsomhed i Land- og Huusholdning

— Det sukkende Creatur. Rom. 8.

— Tale.

Disse 4 sidste ere udgivne med Biskop Nannestads Fortale. Christiania 1767.

COLD (Isaacus Andreas) Fød i Friderichshald i Norge 1717 6 Dec. Hans Fader var nysanførte Joh. Cold, hans Moder Anne Marie Randers. 1734 deponerede fra Helsingørs Skole. 1735 reiste udenlands. 1738 kom hiem. 1740 disputerede med Kongl. Tilladelse for den da vacante Professione Juridica ved Kiøbenhavns Universitet og samme Aar blev Doctor Juris. 1741 blev Advocat i Høieste Ræt. 1742 Secreterer ved det juridiske Facultet. 1747 Borgemester i Scheen i Norge, men strax derpaa Professor Juris ved Sorøe Academie. 1755 Justits-Raad. 1759 Etats-Raad og Justitiarius ved Ober-Hofretten i Norge. Døde 1760. Han var 2 Gange gift. 1 med - - - Nissen. 2. med - - - Thestrup. Etats-Raad og Professor Thestrups Dotter.

Skrifter.

Disp. de Juramento purgatorio. Hafn. 1740. 4.

Disp. de Præcellentia marium juridica præ fæminis. 1749.

At den beste Regentes Pligter ere opfyldte i den stormægtigste Monarch, Kong Frid. V. Regierings Tid. En Lovtale. Khvn. 1749. 4.

Oratio Anniversaria: Restitutæ Acodemiæ Soranæ memoria. Hafn. 1750. 4.

Panegyricus Reginæ Julianæ Mariæ d. 4 Sept. 1752. natali dictus - - - 4.

Critiske Betænkning over Hans Paus Samling af gamle nordiske Love. Indført i Büschings Nachrichten. Tom. 1. pag. 189. (*Pr.*)

COLD (Petrus Henricus) En ældre Broder af nestforige. Fød i Friderichshald af samme Forældre. 1732 deponerede. 1735 reiste udenlands med Broderen. 1738 kom hiem. Er nu Tydsk Præst ved Kongsberg i Norge.

Skrifter.

Jubel-Prædiken. Christiania 1760. 4.

COLDING (Andreas Michaelius) See BUCHIUS.

COLDING (Canutus Pauli) Sogne-Præst til Vorberg og Ryde Sogner i Riber Stift.

Skrifter.

Examen Magiæ licitæ. Grönning 1643. 8.

Liig-Prædiken over Maltha Sehested. Khvn. 1662. 4. (*Br.*)

COLDING (Janus) Først Skibs-Præst paa Floden, siden Sogne-Præst til Brøndby Vester og Øster.

Skrifter.

Søe-Krands i Orlogen. Khavn. 1715. 4.

Sebulon eller Søe-Havn. ibid. 1720.

COLDINGENSIS (Jonas) Fød i Colding, hvor han siden var Rector fra 1557 til 1570. Blev derefter Præst til Aust og Giesten i Riber Stift, og 1591 Magister. Udi hans Descriptio Daniæ, som siden skal anføres, skrev han blant andet pag. 130. at der i det berømte Falkenbergiske Slag faldt meget mere end 6000 Mand af de Svenske, da dog den paa samme Victorie slagne Medaille lader det blive ved 5000. Herudover iblant andet besværede de Svenske sig ordentlig ved deres Gesandt Jörgen Clausen, som kom her ind 1595. Det gik da Befaling til Professorene i Kiøbenhavn, at de skulde kalde Mag. Jonam Coldingensem for sig, og kiende derpaa. Men han forsvarede sig saa vel, og viiste, at udi hans Bog intet var

indført angaaende den Svenske Nation, uden hvad som var uddraget af svenske trykte Bøger, saa han blev frikiendt, og slap med et halv Aars Suspension fra hans Embede.

Skrifter.

Ecloga ad Johannem Paludanum. Hafn. 1572.

Coronarium brevem descriptionem Daniæ continens. Slesw. 1584. 4.

Dette Skrift er siden forøget, og udgivet under Titel:

Nova Descriptio Daniæ, Insularum ac partium præcipuarum hujus plagæ Arcticæ Theatrum repræsentans. Francf. 1594. 8. adjectus est libellus Carminum. Hvoriblant Iconismus Friderici II. er det første, som forhen 1576 for sig selv har været trykt. (*B. Cimb. S.*)

COLDING (Nicolaus Nicolai) Fød i Colding 1525. 1559 blev Kongl. Hof-Prædikant, var tillige Kongl. Bibliothecarius indtil 1576, da han resignerede dette Embede. Han har i sær giort sig fortient af det Kongl. Universitet: thi efter hans Raad og Tilskyndelse blev ei allene 1569 det Kongl. Communitet indrettet for 100 fattige Studentere, men endog Professorernes Løn 1571 anseelig forbedret. Han døde 1578. 25 Aug. Var 2 Gange gift. 1. med Anne Jacobs Dotter. 2. med Marie Bang fra Ribe.

Skrifter.

De besynderligste Historier, Sententzer etc. om Øvrigheds Kald og Bestilling uddragne af Bibelen, med Nic. Hemmingii Fortale. Kiøbh. 1567. 4. og paa Tydsk 1572. 4.

Forklaring om de 3 Christi Fristelser af Matth. 4. ibid. 1571. 8.

Forklaring over Psalm. XIII. Khvn. 1566.

Betragtninger over Psalm. LII. ibid. 1566. (*Z. Bib.*)

COLDING (Paulus Jani) Fød 1581. 27 Mart. i Colding, hvor hans Fader Jens Povelsen var Raadmand og Tolder. Hans Moder var Malene Falencamp. 1600 deponerede han

de han fra Sorøe Skole. 1601 reiste udenlands, og blev antagen i Tyge Brahes Huus i Prag, efter hvis Død han vidre fortsatte sin Reise. 1604 kom hiem. 1605 blev Magister og Rector i Aalborg. 1608 Præst til Windinge i Øster-Flakkeberg Herred i Siælland. (Samme Præstekald kaldes nu Qvislemark, siden Byen Windinge blev nedbrudt og lagt under Fuirendal, og Præstegaarden forflyttet til Qvislemark) 1615 blev Provst i Herredet. 1622 Sogne-Præst i Herlufsholm og Forstander for Skolen sammested, hvilket Forstanderskab han frasagde sig 1631. Døde 1640. 18 Oct. Var gift med Johanne Peders Dotter, hans Formands Hr. Rasmus Jensens Enke i Winding. Han er Stamme Fader til den berømmelige Windingske Familie.

Skrifter.

Kirke-Historie og sandrue Beskrivelse om den store og underlige Religions Forandring, som skeede udi vore Forældres Tid udi det Romerske Rige formedelst det sande Evangelii Aabenbaring og Prædiken i sin rette Meening. Kbhvn. 1614. 4.

Etymologicum Latino-Danicum. Rostoc. 1622. Fol.

Dictionarium Herlovianum. Hafn. 1626. 8.

Liig-Prædiken over Wilhelm Dresselberg. Kbhvn. 1620. 8.

— — — over Mette Dresselberg. ibid. 1640. 4. (*W. Th. B. Hyp. An. Cimb.*)

COLDING (Paulus Jvari) Dan. Povel Jversen Kolding.

Skrifter.

Frue Anne Weckerins Kaage-Bog fordansket. Kbhvn. 1648. 4.

Adam Westermans christelige Søefart og Vandrings Reise. Fordansket. Kbhvn. 1659. 8.

COLDING (Severinus) Studiosus Theolog.

Skrif-

Skrifter.

Den blodige Brudgoms Kierlighed. Kbhvn. 1692. 1709. 1726. 1753 og 1765. 8.

COLER (Fridericus Guerner) Keiserlig kronet Poet, opholdt sig ved Sorøe Academie 1651, som Hofmester hos Prinz Georg Land-Greve i Hessen; Græve til Catzenellenbogen rc.

Skrifter.

Sora per Anagramma Rosa. Soræ 1651. 4.

COLLINS (Daniel) En indfød Engelænder, som i mange Aar opholdt sig i Norge, og der drev sin Handel og Commerce.

Skrifter.

Francisci Qvarles Enchiridion eller Haandbog om gudelige og moralske Underviisninger, oversat af Engelsk, Kbhvn. 1657. 12. og Christiania 1660. 12.

COLSTRUP (Johannes) Provst over Rommerige, og Sogne-Præst til Næs Præstegield i Norge.

Skrifter.

Tidernes Bibel-Beregninger. Kbhn. 1707. 8.

COMIN (Laurentius Johannis) Sogne-Præst i Christianstad og Wæ i Skaane. Døde 1669.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Pernille Qvitzow. Aarhuus 1647. 4.
— — — over Marcus Lauridsen. 1662. 4. (*Bib. Br.*)

CONRADI (Georgius Johannes) Fød 1679. 27 Febr. i Riga, hvor hans Fader Daniel Conrad Conradi var en Haandværksmand, hans Moder Elisabet Munster. Gik først i Skole i Riga, derfra drog til Universitetet i Halle, blev siden Magister i Leipzig. 1703 Feldt-Præst ved den svenske Græv Gyldenstiernes Regiment i Bremen. 1710 Præst ved den Tydske Meenighed i Stokholm. 1721 Kongl. Dansk Hof-Prædikant efter Geheime-Raad Lövenörns Recommendation.

1728 General-Superintendent i Slesvig-Holsteen. Døde 1747. 7 Sept. Var gift med Marie König, den Kongl. Svenske Commissarii Henric Königs Dotter.

Skrifter.

En Oversættelse af en bekiendt Mystico i det Tydske Sprog. it. En hollandsk Poets aanderige Skrifter i Tydske Vers.

Dissert. de Anima humana. Lipſ. 1702.

Ansprache an das samtliche Ministerium in den Churfürstenthümern Sleswig Holstein.

Predigt von dem Willen Gottes uns seelig zu machen. Coph. 1740. 8. (Z.)

CONRADI (Johan Gotofrid) Kongl. Hof- Mund- og Land-Læge i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Abhandlung von den Krankheiten der Zähne und derer Cuur. Koph. 1756. 8.

CORBACH (G . . . B . . .)

Skrifter.

Stand-Rede über J. H. Meretzien. Koph. 1754. 8.

CORTIN (Erasmus Finne) Fød 1721 i Nordfiord i Bergens Stift. Er Lector Philoſophiæ og Inspector ved Seminar. Frideric. i Bergen. 1769 blev, tillige med Lector Arentz, beskikket til at forrette Conrectors Embede ved Bergens Skole.

Disp. de memoria & imaginatione. Hafn. 1742. 4.

—— de Confucio, Sinarum Philoſopho. ibid. 1743. 4.

Frankeriges og Engelands Fordeele og Mangler. Overſat. Khv. 1756. 8.

Verners Socratiske Samtaler, af Fransk overſatte. Khvn. 1755. 8. (*Fr.*)

CORTNUMIUS (Justus) Fød i Celle 1621. Hans Fader var *Johannes* Cortnum, en Patricius i Celle. Reiste

abskillige

adskillige Steder Udenlands. 1663 blev Professor Medicinæ & Physices ved Sorøe Academie, hvor han døde 1675. Var gift med Lisbet Rasch.

Skrifter.

De morbo attonito liber ad Hippocraticam sangvinis in corpore humano periodum exaratus. Lipſ. 1676. 4.

Observ. de doloribus hypochondriacis menstruis.

De Paraplegia Brachii a tumore.

Hvilke Tractater ere indførte in Ephemerid. Acad. Nat. Curioſ. Germ. Anno IV. & V. (*Th. D.*)

CORVINUS (Johannes Michaelis) Dan. Hans Michelsøn Rafn. Blev Magister 1610. og var først Rector i Slagelse. Siden blev Præst til Ørsløv og Solberg i Siælland. Døde 1663. 10 Aug

Skrifter.

Heptacordum Danicum. Hafn. 1646. 4.

Ruthmologia Danica. Soræ 1649. 4.

Præcepta Componendi. ibid. 1644. 12. (*B. Th.*)

CORVINUS (Gvilhelmus) Fød i Malmøe. Reiste udenlands, og studerede paa catholske Steder.

Skrifter.

Assertiones ex universa Philosophia. Brunori 1601. 4.

CORVINI. See RAVN.

CRAGIUS (Andreas & Nicolaus) See KRAGIUS.

CRAMER (Christianus) Fød 1699. 26 Febr. i Haderslev af borgerlig Stand, hans Fader var Hanz Christian Cramer, hans Moder Guner Jes Dotter. Tiente udi sine unge Aar ved Militien under Garden til Hest. Efter erholdte Afskeed satte han sig ned som dansk Skoleholder i Aarhuus 1721. Og ved egen Flid giorde ei allene anseelig Fremgang i de practiske mathematiske Videnskaber, men endog bragte det saa vidt i andre Studeringer, at han 1728 deponerede ved Universitetet

i Kiø-

i Kiøbenhavn. 1741 blev Klokker og Underdegn ved Domkirken i Aarhuus. Døde 1764. 24 Jan.

Skrifter.

Arithmetica Tyronica. Khvn. 1735. 8. Og femte Oplag Sorøe 1766. 8.

Algebra Tyronica. Khvn. 1744 og 1763. 8.

Anviisning til at føre sig de paa dansk udkomne Skrifter om Mathematiquen til Nytte. Khvn. 1748. 8.

Geometria Tyronica. ibid. 1760. 8.

Colloqvium Arithmeticum. ibid. 1762. 8.

Sphæra Tyronica. ibid. 1763. 8.

Kort-Pasning. Sorøe 1764. 8.

Haand og Cifferbog. ibid. 1765. 8.

CRAMER (Johannes Andreas) Fød 1723. 29 Jan. i Jostadt i Saxen. Hans Fader Anthon Caspar Cramer var Sogne-Præst sammested, hans Moder Johanna Sophia Coithinn. Gik i Skole i Grimma i Saxen. Hvorfra han 1741 drog til Universitetet i Leipzig, og erholdt Magistergraden sammested i Aaret 1745. 1748 blev Præst til Crölwitz og Dapsig ved Merseburg. 1750 Ober Hof-Prædikant og Scholarcha i Qvedlingborg, og nogen Tid efter Førstelig Consistorial-Raad. 1754 Kongl. Tydsk Hof-Prædikant i Kiøbenhavn. 1765 Professor Theologiæ ved Kiøbenhavns Universitet. 1767 Doctor Theologiæ.

Skrifter.

Uebersetzung der kleinen Schriften des Chrysostomus. Dette Værk, hvilket 1748 blev begyndt og 1751 endt, bestaar af 10 Bind in 8vo.

Uebersetzung von Bossuets Einleitung in die Geschichte der Welt und der Religion, mit einigen Abhandlungen, in welchen die Bossuetischen Irrthümer entdecket werden. 1748.

Fortset-

Fortsetzung des Bösswetichen Geschichte. Leipz. 1752 — 1756. 8. 4 Deele. Ventes endnu den 5te Deel.

Samlung zur Kirchen-Geschichte und theologischen Beredsamkeit. Deriblant ere nogle af Henr. Meenii og J. A. Schlegels. 1749 — 1752. 4 Vol. in 8vo.

Samlung einiger Predigten. Kopp. 1755 — 1762. in 8vo. 10 Theile.

Poetische Uebersetzung der Psalmen. Leipz. 1755 — 1764. in 8vo. 4 Theile.

Erklärung des Briefes Pauli an die Ebräer. Kopp. und Leipz. 1757. 4.

Paßions-Predigten. 5 Theile. Kopp. 1765. 8. Deraf er en Deel oversat ved P. Schæffer. Sorøe 1764. 8.

Neue Samlung einiger Predigten, besonders über Evangelia. Kopp. 1763 — 1768. 8. 10 Theile.

Der Schutz-Geist. 3 Vol.

Der nordische Aufseher. Kopp. und Leipz. 1753. & seqv. in 4to. De tvende første ere og udkomne in 8vo.

Jubel Predigt. 1760.

Predigt bey Gelegenheit des Geburths-Tages des Königs, und der Einweihung des Frideries Hospitals, Kopp. 1757. 4.

Drei Predigten gehalten vor den Königl. Herrschafften. ibid. 1755. 4.

Vermischte Schriften. Kopp. und Leipz. 1757. 8. Hvoraf en Deel ere forhen indrykte i bremische Beitr. med flere af hans poetiske Afhandlinger.

Afhandling om Børne-Koppers Inoculation. Khvn. 1759. 4.

En Doende Moders Brev til sin Søn, it. Svar paa samme. Khvn. 1758. 4.

Jubel-Prædiken, af tydsk oversat af C. H. Zwerg. Khvn. 1760. 8.

En Moders Skrivelse til sin Dotter. oversat. ibid. 1761. 8.

Zwei

Zwei Predigten vor und nach der Confirmation des Cron-Printzes. Koph. 1765. 4. oversat paa Dansk og trykt i Bergen 1765.

Samlung einiger Predigten veranlasset durch die Krankheit und den Todt Frid. V. Koph. 1766. 8.

Andächten und Gebete ꝛc. Sleswig. 1765. 8.

Disp. de peccato Originali adversus Joh. Taylorum Exercitio Ima. Hafn. 1766. 4.

— — Exercitatio IIda ibid. 1767. 4.

Evangelische Nachahmungen der Psalmen Davids. Khvn. 1769 8.

Frid. Conr. Langes Unterredung zwischen einen Hofmann und einen Geistlichen, in Absicht der Religion. Med Fortale udgiven. Khvn. 1768. 8. (*Pr.*)

CRAPHTHUS (Johannes) See KRAFT.

CREVECOEUR (Frid. Otho Brian de) Fød i Berlin 1710. 8 Oct. Hans Fader var Isaac Brian de Crevecoeur, som siden blev Professor i det franske Sprog, Justits-Raad og Informator i Fransken hos Prinds Frideric (Koug Frid. V.) Hans Moder Philiberta Girard. I hans Barndom fulgte han med sine Forældre til Flensborg, og siden til Kiøbenhavn, og blev oplært i Chirurgien, hvorudi han fornemmelig øvede sig ved Opvæfthuset. Reiste derpaa udenlands for videre at øve sig i Medicinen. 1741 lod sig examinere af Facultate Medica i Kiøbenhavn, og erholdt Licentiam at practicere. Drog derpaa til Aarhuus, og 1742 blev Provincial Medicus og Land Physicus sammesteds. 1748 tog Doctor-Graden i Medicinen. Er gift med Martha Schurman, en Dotter af Provst Frideric Schurman paa Samsøe.

Skrifter.

Diss. inaugur. sistens decadem Observationum circa affectus paralyticos. Hafn. 1748. 4.

Underretning for Landboerne, hvorledes de sig i Blodsot skal forholde. Khvn. in 8vavo uden Aarstal. (*Pr.*)

CRISPIN (Johannes) En tydsk Student, som opholdt sig i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Gründliche Anweisung die lateinische Sprache orthographice zu schreiben. Kopenh. 1742. 8.

CRONSTERN (Gabriel Christian Schreiber von) Secreterer i det tydske Cancellie, Kongelig Hof-Junker og Legations-Raad. 1760 blev nobiliteret.

Skrifter.

Gedichte von S. Götting. 1760. 8.

Versuch in vermischten Ausarbeitungen und Uebersetzungen. ibid. 1760. 8.

CRUSIUS (Magnus) Kongelig dansk Legations-Prædiker i Paris.

Skrifter.

Singularia Plessiaca. Hamb. 1724. 8.

CURTIUS (Paulus) Fød i Kiøbenhavn. Opholdt sig længe til Moschau, og gik D. Bidloo til Haande. 1734 tog Doctor-Graden in Medicina til Halle.

Skrifter.

De medendi Methodo varia pro Climatum diversitate. Halæ 1734. 4.

DABERG (Johannes) 1669 blev Skibs-Præst. 1672 Lector Theologiæ i Bergen, og Sogne-Præst til Fanoe. 1673 Magister. Døde 1684. 2 Apr.

Skrifter.

Cornelius Nepos om fornemme Herrers Liv og Levnet, paa Dansk oversat. Khvn. 1669. 8. og 1697. 12. (*Th.*)

DACIA (Petrus de) Fød i Wisbye paa Gulland, var en Dominicaner-Munk, som formedelst sin Kyndighed i Astronomien og den skolastiske Philosophie bragte det saa vidt, at han mod Enden af det 13de Seculum blev Rector ved Universitetet i Paris.

Skrifter.

Liber de Calculo f. computo. (*An. Ges.*)

DAHL (Johannes Georgius) 1736 blev Forvalter over det halve Friderichsborgs Rytter-Districts Gods, siden Regiments-Skriver over Kiøbenhavns Rytter-District.

Skrifter.

Raad mod Qvæg-Sygen. Khvn. 1762.
Kort Efterretning om Dyn-Kuls Beredelse. ibid. 1763. 8.
Et Brev til Landsmanden. ibid. 1767.
Om Tørve-Moser. Indført i oeconom. Magazin. Tom. VI. pag. 169.
Brev om sine Instrumenter i Landvæsenet. Khvn. 1769. 4.

DALAGER (Laurentius) Kiøbmand ved den grønlandske Colonie Friderichs-Haab.

Skrifter.

Grønlandske Relationer. Khvn. 1752. 4.

DALBYE (Christophorus Johannis) Levede længe uden for sit Fæderneland. 1590 drog han fra Strasborg med Andrea Zverdio til Herborn, hvor han siden meest opholdt sig ved Grevens af Nassau Understøttelse. Han besøgte siden en og anden Gang sit Fæderneland, men kunde der ikke erholde nogen Befordring. Paa disse Reiser var han paa Søen nogle Gange i Livs Fare.

Skrifter.

De exorcismo & Gyæcobaptismo. Herborn. 1612. 8.
Christelige Skibsfarts Handel. Bremen 1616. 12.
Peregrinatio mortalium. Francf. 1618. 12. (*Bib.*)

DALDORPH (Petrus Nicolaus) Var først Capellan pro Persona til Hoff, Aasnæs og Waaler Præstegield i Christiania Stift. Blev derefter 1764 Sogne-Præst til Augwolds Præstegield i Christiansands Stift.

Skrifter.

Om Skov-Hugst og Ager-Dyrkningen i de norske Field-Bygder. Indført i oeconom. Magazin Tom. I. p. 105.

Noget til Nytte for nye Byggerne i Soller. ibid. Tom. IV. pag. 239.

DALLIN (Andreas Benedicti) Var først Sogne-Præst til Eltang og Wilstrup Menigheder ved Colding. 1586 blev Sogne-Præst i Colding, hvorfra han 1591 blev kaldet til Hof-Prædikant, og samme Aar Magister. Han har tilforn været som Sogne-Præst ved Hellig Giestes Kirke, som nogle vil meene, da maae det ventelig have været for en kort Tid, medens Mag. Jonas Wenusinus var suspenderet. Endelig blev han 1601 Bisskop i Opslo i Norge. Døde 1607. 8 Apr. Var gift med Anne Peders Dotter.

Skrifter.

Lillii Vicentii herlige Oratz om Menneskens Forfængelighed, og Sielens Salighed. Fordansket. Khvn. 1590 og 1616. 8.

M. Andr. Pancratii Udlæggelse over Søndagenes og Fæsternes Evangelier udi korte Spørsmaal og Giensvar, paa Dansk udsat. Khvn. 1594. 8.

Dito over Epistlerne. ibid. 1598. 8.

August Erici Beskrivelse over Christ. IV. Salving og Krøning, af Tydsk paa Dansk oversat. Khvn. 1598. 4. (*Th. B. An. Z.*)

DAMIANUS (Johannes) Fød omtrent 1610. 1640 blev Sogne-Præst til Lyderslev og Førslev Menigheder i Stevens Herred i Siælland. 1643 blev Magister, og var da

Slots-Præst i Kiøbenhavn. 1651 blev han Sogne-Præst i Herlovsholm, og siden Provst i øster Flakkebierg Herred.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Gabriel Laxmand. Khvn. 1644. 4. (*Bib. Br. Z.*)

DAMPIERRE (J. S. de) Sprogmester hos Dronning Charlotta Amalia.

Skrifter.

Le passe par tout François. Coph. 1672. 8. 1682 og 1696. 12.

L'Ecole pour rire, ou la maniere d'apprendre le François en riant. Francf. 1678. 12. Edit. 2da.

DANKEL (Paulus) Fød i Øster Ulleslef Præstegaard i Laaland. Hans Fader var Sacharias Dankel, Sogne-Præst sammested. Hans Moder Margrete Rud, Formandens Hr. Peder Rasmussen Ruds Dotter. Han deponerede omtrent 1706. Blev siden Sogne-Præst i Slimminge og Fielde i Laaland, hvor Formanden Hr. Anders Beeske, som svagelig, afstoed Kaldet til ham noget for hans Død, som først indfaldt 1718. Hr. Dankel døde 1743.

Skrifter.

Pentas Thesium. Hafn. 1709. 4.

Discourser om Menneskets Siel. Khvn. 1739-41. 8. 4 Dele.

Anviisning til et nyt ordentlig og fattelig Systema over Aabenbaringen. Khvn. 1754. 4.

DANXT (Cort) Fød i Kiøbenhavn 1669 i October. Hans Fader var Johan Danxt, Kræmmer sammesteds. Hans Moders Navn var Margrete. I sin Ungdom blev han holdt til Studeringer, men lagde sig især efter Bogholderiets Videnskab, hvori han blev en anseelig Lærer, efterat han i nogle Aar forhen havde været Bogholder hos Henric Schupp, Directeur ved det ostindiske octroyerede Compagnie, og Medlem

i Kunst-Rechnungs Societetet i Hamborg, under Navn: der Denckende.

Skrifter.

Arithm. Geometr. Algebr. Ergetzlichkeiten. Kopb. 1691. 8.

Beschaffenheit der hamburgischen Rechen-Societet. ib. 1691. 8.

Kurtze, doch gründliche Instruction vom Handels Buchhalten. ibid. 1691. Fol.

Fruchtbringendes Informations Gespräche nach dem italienischen Stylo richtig Buch zu halten. ibid. 1692. 8.

Handels Memorial efter den nu brugelige mercatoriske Stylo. ibid. 1692. Fol. paa Tydsk, Hollandsk og Dansk.

Kurtze Summarien über die im Handels Memorial befindliche Handels Posten. —— in Folio.

Fragen und Antworten, zum Diensten derer, welche sich bey Cort Danxt informiren lassen. —— in Fol.

Memorial zu dem winckelier Handel. —— in Fol.

Memorial denen Liebhabern der edlen Wissenschaft des Buchhaltens vorgestelt. Kopb. 1692. 4.

Instruction vom Buchhalten über Groß-Handel. ibid. 1693. 12 oblong.

Arithmetischer Wegweiser. ibid. 1694. 4.

Beschreibung der vornehmsten Wechsel-Plätze. ibid. 1695. 8 oblong.

Beschreibung der Müntz-Wehrungen in Europa. ibid. 1695. 8 oblong.

Hurtige Handels-Rechner. ibid. 1700. Fol. oblong. Samme paa Dansk.

Handels Bogholderies velfortiente Lov. ibid. 1709.

Danske Handels Informator. ibid. 1710. 12.

Det italienske Bogholderie. ibid. 1709-1711. 4.

Edle Skrive-Konsties, Regne-Konsties, Bogholderie og Breve-Konsties Lov og Priis, paa danske og tydske Vers. ibid. 1711. 8.

Om

Ora & labora ɔ: Der betende und arbeitende Christ. ibid. 1720. 8.

DARBES (Franciscus)

Skrifter.

Tidens ubillige Fordringer, en Cantate til Jubelfesten. Khvn. 1749. 8.

Undertegn mellem Nirene og Alcimedonte. Khvn. 1749. 8.

DASS (Benjamin) En Nordmand, deponerede 1726. Var i sin Tid Alumnus paa Borches Collegium. 1734 blev Rector i Tronhiems Skole. 1735 Magister. 1750 tog sin Afskeed fra bemeldte Rectorat, og reiste ned til Kiøbenhavn, hvor han opholdt sig til 1768, da han fik et Anstød af en Ræ-redse, hvorudover han for sin svage Helbreds Skyld forlod Kiøbenhavn, og flyttede til Sorøe til sin forrige Discipel, Professor Schiönning sammesteds.

Skrifter.

Disp. de Usu Auctorum Græcorum in intelligendo Novo Test. Hafn. 1734. 4.

Epistola, qva refutatur Laitenbergeri Epistola. Marpurg 1735. 4. (*Gu.*)

DASS (Petrus) En nær Forvandt af den Kongl. Confessionarius Doct. Peder Jespersen. Var fød i Nordlandene. Var Præst næsten i 38 Aar. Først Personel-Capellan i 10 Aar, siden Sogne-Præst til Alstahoug paa Helgeland i Nordland.

Skrifter.

Klage-Vise over Bergens Ildebrand i Aaret 1702. Khvn. 1723. 1725. 8.

Lutheri Catechismus i Sange forfattet. Khvn. 1714. 1736. 1742. og 1761. 8.

Epistler og Evangelier, sangviis forfattet. ibid. 1726. 8.

Aandelig Tidsfordriv eller bibelske Vise-Bog. Khvn. 1729. 1733. og 1753. 8.

Nordlands Trompet :: En Beskrivelse over Nordlands Amt. ibid. 1739. 8. Atter udgivet og forøget med Alb. Christ. Dasses Anmærkninger. ibid. 1763. 8.

Judith, Ester og Ruths Bog paa Vers. Khvn. 1724. 8.

DAUW (Johannes) Fød i Kiøbenhavn 1679. Hans Fader var Hans Dauw. Hans Moder Alhed Kaalund. Efter privat Information deponerede han 1697. Reiste derpaa udenlands, men blev kort efter formedelst Moderens uformodentlige Dødsfald hiemkaldet. Som Moderen var af Bisktop Brochmands Familie, nød han Brochmands Stipendium til en nye udenlands Reise. Ved Tilbagekomsten blev han 1704 Sogne-Præst for Tisted og Tilsted i Aalborg Stift. 1706 Magister. 1707 blev forflyttet til Hersted-Øster og Wester Sogne i Siælland, hvor han døde 1727.

Skrifter.

Lystmad til Forældre og Børne-Confect. Khvn. 1714. 8.

Evangeliske Jubel i Norden. ibid. 1717. 4.

Upartiske Domslutninger. ibid. — — 8.

Klygtige og spidsfindige Sententser i Rettergang. Khvn. 1721. 8.

Kunsterfahrner Schilderer und Mahler. ibid. 1721. 8. Er igien oplagt og forbedret af Carl Bertram. Kbhv. og Leipsig 1755. 8.

Christiani V. danske Lov, summarisk i danske Riim. ibid. 1733. 8

DAUW (Fridericus Johannes Valentinus) Fød i Tistæd Aar 1705. Hans Fader var næstanførte Hr. Johan Dauw. Deponerede fra Sorøe Skole omtrent 1725. 1736 blev Præst paa Anholt. 1743 Hospitals Præst i Randers. Døde 1750. 28 Maji. Han stiftede et lidet Bibliotheqve paa Anholt

holt til Præsternes Brug, og gav selv dertil ved sin Forflyttelse en Deel gode Bøger. Skrifter.

Hør danske Mand. Kbhvn. 1741. 8.

Tanke-Brev for Præster i 5 Afdeelinger. Aalborg 1746. 8.

DAVIDIS (Jonas) Islandsk Student.

Skrifter.

De prima Religionis christianæ fundatione in Islandia. Hafn. 1696. 4.

DEBES (Johannes) Laugmand paa Færøe.

Skrifter.

Underretning om Indbyggernes Handels-Maade paa Færøe. Samt en Enkemands Natte-Tanker over sin Kones Grav. Kbhvn. 1769. 8.

DEBES (Lucas) Fød 1623 i Stubbekiøbing paa Falster. 1652 eller 53 blev Præst i Thorshavn paa Færøe, og tillige Rector ved Skolen sammesteds, samt Provst over Færøe. 1658 eller 59 reiste han ned til Kiøbenhavn, men blev underveis fangen af de Svenske, og sad et Aar fangen i Gottenborg. Vandt ellers Commendantens Gunst formedelst hans Lærdom og Prædikener, kom løs, og reiste til Kiøbenhavn. Aaret derefter reiste hiem igien, og blev der til 1673 eller 1674, da der opkom en stor Trette imellem Landfolkene og Fogden der; Præsten tog Landfolkenes Partie, reiste selv til Kiøbenhavn, saa Fogden kom ilde derfra. Blev imidlertid Magister 1673. Da han kom hiem, begyndte Folkene, tilskyndede af Fogdens Partie, at trette med Præsten. I det samme døde Debes 1676. 16 Sept i hans Alders 55 Aar.

Skrifter.

Kongl. Majestts. Værdighed, ved Propheten Jeremiam afmalet. Kbhvn. 1673 4.

Færoa reserata ɔ: Færøernes og færøske Indbyggeres Beskrivelse. Kbhvn. 1673. 8. Er oversat paa Engelsk af Sterpin.

pin. London 1676. 8., og paa Tydsk af Mengel. Khvn. 1757. 8. (*S. Th. Bib. Br.*)

DEBES (Petrus) 1737 blev Præst til Onsøe, og siden Provst i Neder Borge Syssel i Christiania Stift.

Skrifter.

Jubel-Prædiken. Christiania 1749. 4.

DEHN (Conrad Detlev Greve af) før Brunsviglyneborgske Geheime-Raad Blev 1727 Ridderaf Dannebrog, siden dansk Geheime-Raad, Envoje ved det russiske Hof, Amtmand paa Steinborg, Envoje extraordinaire hos General-Staterne, og Geheime-Conferents-Raad.

Skrifter.

Princeps & Consiliarius. Trykt uden Steds Navn. 1728. 4.

DEICHMAN (Bartholomæus) Fød 1671 i Kiøbenhavn, hvor hans Fader Peder Deichman var Byefoged. Hans Moder hedde Else Peders Dotter. Efter privat Information under Mag. Niels Schive, som siden blev Rector i Wiborg, kom han 1685 til Academiet. 1688 reiste udenlands. 1693 blev Feldt-Provst ved de danske Tropper i Braband. 1695 Sogne-Præst i Colding, og strax samme Aar Reise-Præst og Confessionarius hos Prinds Carl paa hans udenlands Reise. 1699 Stifts-Provst i Odense, 1700 Biskop i Wiborg. 1712 Biskop i Christiania. 1724 fik Rang med Conferents Raader. 1730 ved Kong Christian VI. Regierings Tiltrædelse fik han sin Dimission. Døde derpaa 1731. 17 Apr. Var gift med Else Rosenmejer, en Dotter af Carl Rosenmejer til Lottrupholm.

Skrifter.

Theses Miscellaneæ. Hafn. 1688. 4.

Dissert. Historico-Theologica de genuinis Pontificiorum, præcipue Jesuitarum & casuistarum erroribus; comparatis cum iis, qvi falso B. Luthero adscribi solent. Hafn. 1700. 4.

Liig-

Lig-Prædiken over D. Thomas Kingo, Biskop i Fyen. Odense 1704. Fol.

— — — — Elisabeth Trane, Giord Andersens. Khvn. 1714. 4.

— — — — Magr. Mogens Dotter Töger Gröns. ibid. 1719. Fol.

Friderichshalds Kirkes Indvielses Tale. Khvn. 1729. 4.

Taksigelses Bøn, som brugtes i Norge d. 13 Jan. (*Rau. Z. An. Cimb.*)

DEICHMAN (Carolus) En Søn af Bisp Deichman. Cancellie-Raad og Medlem i det Kongl. Videnskabers og danske Selskab.

Skrifter.

Betænkning over Schwaden eller opstigende Damper ved Kongsberg. Indført i det Kiøbenhavnske Selskabs Skrifter. Tom. IX.

DELGAST (Andreas Sparre) Fød 1722. 1754 blev Informator ved begge Cadet-Compagnierne i Kiøbenhavn. 1760 Præst til Friderichshavns Slots Kirke eller Castellet i Kiøbenhavn. Døde 1766. 15 Oct.

Skrifter.

Siælens Udødelighed. Oversat af Fransk. Khvn. 1753. 8.

Terlons historiske Merkværdigheder, af Fransk oversat. ibid. 1753 og 1754. 8.

Reise til Bethel. ibid. 1755. 12. Oversat af Fransk.

J. J. Bourlamaqui Grundsætninger til Naturens Ret. Af Fransk oversat. ibid. 1757. 4.

DESWIG (Daniel Meno Matthias Grotius à) Rhenano-Vallaviensis. Tog 1683 Doctor-Graden in Medicina paa Kiøbenhavns Academie.

Skrifter.

De formatione & nutritione fœtus in utero. Hafn. 1683. 4.

DETHAR-

Detharding (Georgius) Fød i Stralsund 1671. 13 Maji. Hans Fader var Georg Detharding, Doctor Medicinæ og Physicus sammesteds, som siden blev Liv-Medicus hos Hertug Gustav Adolp i Meklenborg. Hans Moder Anne Cathrine Nesen. I hans unge Aar studerede han i Rostok, Reiste siden til Holland, Engeland og Frankerig, samt adskillige Steder i Tydskland og Italien. 1695 blev Doctor Medicinæ i Altorf 1697 Prof. Medicinæ i Rostok. 1721 Senior sammesteds. 1714 Medlem i det Keiserlige Academie der Naturförscher, under Navn af Andronicus. 1733 Professor Medicinæ ved Kiøbenhavns Universitet. 1743 virkelig Justits-Raad, blev og Medlem i Videnskabernes Selskab i Kiøbenhavn. Døde 1747. 19 Oct. Var gift med Marie Reuschen, den meklenborgske Consistorial-Raads, Christopher Reuschens Dotter. Hans

Skrifter

ere følgende efter den Optegnelse, som findes i Joh. Christoph. Strodtmanns jetzlebende Gelehrte. 9 Theil p. 18. Hvoriblant dog ere nogle, som have andre Forfattere, men under hans præsidio ere forsvarede. conf. dänische Biblioth. Tom. IV. pag. 656.

Disp. inauguralis de calculis Microcosmi. 1693.

— — de Fontanella infantum. 1695.

Programma ad anatomiam in corpore masculino instituendam invitans. 1701.

De ingressu aeris per poros cutis. 1703.

Programma funebre in obitum Barnstorffii. 1704.

— — — ad Anatomiam invitans. 1705.

Disp. de Salubritate aeris Rostochiensis. 1705.

Progr. qvo Dei Existentia ex structura corporis humani demonstratur, & ad audiendam Osteologiam invitatur. 1705.

De Vano Ecclipsium metu. 1706.

De qvæstione an expediat Peste mori. 1706.
Programma ad anatomiam invitans. 1706.
Specimen Anatomiæ jucundæ & utilis. 1706.
Program. de singulari partu gemellarum connatarum. 1708.
Disp. de operat. medicament. evacuantium. 1713.
——— de Commercio Animæ & corporis. 1714.
——— de Methodo subveniendi submersis per Laryngotomiam. 1714.
Program. ad Anatomiam invitans. 1714.
Disp. de Operationibus medicamentorum adstringentium. 1715.
De subactione Alimentorum in Ventriculo. 1717.
Orat. Secularis de meritis Lutheri in artem medicam. 1717.
De Carminatione Sangvinis in Pulmonibus. 1718.
De Anæsthæsia. 1718.
Progr. de connubio Theoriæ & Praxeos. 1718.
Disp. de necessitate Medicinæ ex natura termini Vitæ 1719.
——— de differentia ingenii & judicii in medico clinico. 1719.
——— de Erotomania. 1719.
Progr. de Ethicæ & Medicinæ connubio. 1719.
Palæstra medica. 1720.
Disp. de jejunio Qvadragesimali viri generosi de Bernhard. 1721.
——— de obsessione spuria. 1721.
Program. in Exseqvias Scaperi. 1721.
Disp. de Ethica dolentium. 1722.
Scrutinium Phycico Medicum. 1723.
Disp. Cynanche. 1723.
——— de cura Mortis. 1723.
Progr. de Præstantia Medicorum a Parentibus medicis prognatorum. 1723.

Progr.

Progr. Rectorale in Art. XIX. v. II. 1723.
— — — — de Approximatione Angelorum. 1723.
— — — — in Obit. Joh. Badenmulleri. 1723.
— — — — — — Gothulf Crausii. 1723.
— — — — — — Joh. Senftii. 1723.
— — — — de Anatomia ab insultibus chemicoram vindicata. 1723.
Manuductio ad vitam longam. 1724.
Progr. ad anatomiam invitans. 1724.
Specimen Ethicæ dolentium sub doloribus partus. 1725.
de Hæmoptysi ex consolidatione pedum. 1726.
Progr. de naturæ Sollicitudinibus sub Schematismo morborum 1726.
Disp. de Voluntate medici pro effectu habenda. 1729.
— — de Calculo Vesicæ friabili. 1729.
Progr. de Calculi genesi recte cognoscenda. 1729.
Disp. de morbis a spectrorum apparitionibus oriundis. 1729.
Progr. de Medicamentis tempori accommodatis. 1729.
Disp. de Colica Sangvineo-Spasmodica. 1729.
Progr. de Venesectionis utilitate. 1729.
— — de Auctoritate Festi Pentecost. 1729.
— — de imitandis virtutibus angelicis. 1729.
— — in obitum J. C. Steueri. 1729.
— — — — — Annæ Amseliæ. 1729.
— — — — — Henr. Nohrii. 1729.
— — — — — Jacobi Sivers. 1729.
— — ad Anatomiam invitans. 1730.
Disp. de morb. Regis Jorami. 1731.
Progr. de Concordia inter studium Theologicum & Medicum. 1731.
Disp. de tribus Impostoribus 1. Potu Thee & Coffee. 2. Commoda Vita. 3. de officinis domesticis 1731.

Progr.

Progr. de Spiritu Sancto genuino medico. 1732.
—— de Polemosophia Angelorum. 1732.
—— in obit. Joh. de Klein. 1732.
—— —— Joh. Zinchii. 1732.
Qvæstio problem. de depressione cranii. 1732.
Progr. ad Anatomiam invitans. 1733.
Disp. de facie Divina medicorum. 1733.
Orat. Jubilæa de morbis Ecclesiæ redivivis. 1733.
Disp. de Hæmorrhagia Ventriculi. 1734.
Specimen fatorum Medicinæ in Podogra. 1734.
Disp. de Casibus fortuitis funestis in praxi clinica. 1734.
Elementa Diætæ. 1734.
Qvæst. Probl. de viva doctoris Voce. 1734.
Disp. de Methodis medendi suspectis. 1734.
—— de Febribus Eiderostadens. 1735.
Fundamenta Scientiæ naturalis. 1735.
—— —— Physiologica. 1735.
Disp. de Operatione medicamentorum. 1735.
Progr. qvi fiat, qvod natorum paucissimi ætatem attingant. 1736.
—— de Conjugio Diætæ & Pharmaciæ. 1736.
Scrutinium Causæ materialis Podagræ. 1736.
Decas Theorematum ad diætologiam Biblicam spectantium. 1736. Auctor et Respond. Carl Ludv. Cræft.
Disp. de Prærogativis Sanitatis Infantum plebejorum præ nobilium. 1737. Auctor og Respond. Joh. Christi Lincke.
—— de Missionibus Sangvinis Artificialibus. 1738.
Centuria Thesium Miscellanearum. 1738. Auctor og Respond. Joh. Geor. Zumpe.
Disp. de novo specifico in qvartana. 1738. Auctor og Re- Respond. Hannibal Sverdrup.

Disp.

Christian IV. selv, men faldt ikke længe derefter i Unaade, og flyttede til Hamborg 1647, hvor han døde 1655. 13 Dec. Var gift med Elisabet Hein Sylmii Dotter.

Skrifter.

Disp. de pluralitate Formarum. Giessæ 1618. 4.

Disp. Græça de loco & statu animarum in V. T. post mortem. ibid. 1619. 4.

Disp. Med. de Cerebro. Altorf. 1622. 4.

— — de Dysenteria. Witteb. 1624. 4.

— — de Arthritide. Argent. 1626. 4.

Elogium Planetarum cœlestium & terrestrium, Macrocosmi & Microcosmi. ibid. 1627. 8.

Novus orbis, in qvo qvæcunqve de nato & creato serio & joco scire possunt, proponuntur. ibid. 1631. 4.

Responsa Medica Medicor. celeb. Francf. 1631. 4.

Puerperium Martis, s. Poema satyricum de re militari. Hafn. 1644. Fol.

Pyramis memorialis. Hamb. 1649. 4.

Vindiciæ adversus Tachenium. Hamb. 1655. 4.

Adskillige Epistler, indført in Epist. O. Wormii pag. 994. (*B. Hyp. Cimb.*)

DIETERIC (Laurentius) En Bergens Skipper, som 1749 paa sin Reise til Marseille blev fangen i Fez i det Maroccanske. Kom siden løs, og blev Inspectør over Prammene i Bergen. 1769 blev Ober-Prammester sammesteds.

Skrifter.

Sandfærdig Fortællelse om de Christnes Slaverie i Barbariet. Khvn. 1756. 8.

DIETERICI (Johannes) Fød i Kiøbenhavn 1630. 5 Maji. Var Secreterer i det danske Cancellie. Reiste udenlands i 18 Aar, tiente hos Gyldenlöve i 27 Aar, og var Legations-Secreterer i adskillige Ambassader. Døde 1698 31 Mart.

Continuatio I. Aphorismorum Hippocratis. 1746.

Epitome Erotematica Physices. 1746.

Continuatio II. Aphorismorum Hippocratis. 1746.

Disqvisitio de Calculis in Vesica fellea pecudum, lue contagiosa exstinctarum, inventis. Indført in Actis Societatis Hafniensis bonis artibus promovendis deditæ. Tom. II. pag. 385.

DETHARDING (Georgius Augustus) En Søn af Næssforrige. Opholdt sig længe ved Kiøbenhavns Academie. Blev Professor Historiarum og Antiqvitatum i Altona, siden Kongelig dansk Justits-Raad, og nu Syndicus Capituli i Lybeck.

Skrifter.

De injusto Antiqvitatum septentrionalium contemtu. Alton. 1742. 4.

DIACONUS (Thordo) Dan. Thord Degn. See THORDO.

DIETERICI (Benedictus) Dan. Bendix Didriksen.

Skrifter.

Friderici IV. udødelige Navn stadfæstet i det opbygte Kongelige Slot Friderichsberg, paa Vers. Khvn. 1705. 4.

DIETERICUS (Helvicus) Fød i Kyrtof i Hessen 1601 24 Jun. Hans Fader var Johannes Dietericus, Superintendent i Giessen. Studerede først ved Academiet i Giessen, siden reiste til Ulm, Tubingen, Altorf, Wittenberg og Italien ꝛc. 1627 blev Doctor Medicinæ i Strasborg. 1628 Liv-Medicus hos Landgreven af Hessen. 1634 Liv-Medicus i Berlin hos Churførsten af Brandenborg. 1637 kom her ind til Prinds Christian V., Kong Christian IV. Søn, for at curere en Skade, som han havde i det ene Been. Blev nogle Aar derefter Liv-Medicus, først hos Prindsen, og siden hos Kong

men førend samme kunde skee, blev hans Forhold og Undervisning undersøgt ved Hoffet, og befundet, at han ei allene i Drukkenskab havde givet U. C. Gyldenlöve et Ørefigen, men endog forsømt Informationen, med Regning, Bibelens Læsning, Historien &c., hvorfor han i Unaade kom fra Hoffet, og formodentlig af samme Aarsag ei heller fik Sogne-Kaldet til Domkirken i Aarhuus, som blev bortgivet til D. Jacob Knudsen. Dog gav Kong Frid. III. ham siden en Pension paa 400 Rdlr., som han beholdt til sin Døds Dag. Imidlertid var han Hofmester i Grev Rantzous Huus, som var Gros-Canceller Ahlefelds Sviger-Fader. Efter samme Grev Rantzous Død levede han i Kiøbenhavn til sin Døds Dag, som nogle henføre til 1666 eller 1667, andre til 1670. Hans Enke blev siden gift med Borgemester Brix i Tronhiem. Udi Kiøbenhavns Beleirings Tid var han Auditeur ved Studenternes Regimente.

Skrifter.

Den norske Hird-Skraa paa Dansk med Forklaring. Khvn. 1657 og 1666. 4. Siden udgivet paa Latin af P. J. Resenio. Hafn. 1663. 4. Til denne Oversættelse betiente Dolmer sig af Odder Eijolffens Hielp, som siden blev Præst paa Holte under Hefield.

Barthol. de Script. Dan. tillægger ham og et andet Skrift, nemlig Tabul. chronolog. (*B. Bib. M.*)

DOMITZER (Johannes)

Skrifter.

Plante-Bog. Khvn. 1635. 8.

DONS (Janus Bing) Fød i Tronhiem 1734. 3 Jan. Hans Fader var Poul Dons, Cancellie-Raad, Lagmand og Land-Physicus i Tronhiem. Hans Moder Anna Holst. 1750 deponerede fra privat Information. 1752 blev Alumnus paa Borches Collegium. Var Medarbeider ved de udi Aarene 1756 og 1757 udkomne Efterretninger om nye Bøger

og

31 Mart. Han har givet 1800 Rdlr. til 2 Senge i Vartov, og sine Bøger til Universitetets Bibliothek.

Skrifter.

Le Nord vengé des Impostures & des Calomnies du S. charles Sorel. (*Fun.*)

DINESEN (Georgius) See OXENDORPH

DINIS (Nicolaus Petri)

Skrifter.

Manuale Augustini, fordansket. Khvn. 1637. 12.

Dilherns gudelige Betænkninger over Jesu Lidelser, fordansket. Khvn. 1667. 12.

DITLEVUS. See SMYTHER.

DÖBELIUS (Ernestus Fridericus) Fødd i Rostok. Blev 1707 Doctor Medicinæ paa Kiøbenhavns Universitet.

Skrifter.

Meditationes de Sudore. Hafn. 1707. 4.

DÖDERLEIN (Michael) Forhen Conducteur ved den norske Fortifications Etat. Nu Professor i Mathematiqven og Fortificationen ved den mathematiske militaire Skole i Christiania.

Skrifter.

Undersøgning af den Sats, hvorvidt Odels-Retten er gavnlig eller skadelig for det almindelige Beste. Christian. 1762. 8.

Forsøg til frie Poesie. Khvn. 1765. 8.

DOLMER (Janus) 1639 blev Magister. Var først Informator hos Ulric Christian Gyldenlöve, Kong Christian IV. naturlige Søn med Frue Wibecke Kruuse, og imidlertid udvirkede et Konge-Brev af 24 Nov. 1643, at han skulde være Sogne-Præst til Aarhuus Dom-Kirke. Da nu samme Kald i Aaret 1647 blev ledig, ved det at Mag. Christen Bonde blev dømt fra Embedet, skulde Dolmer vel have succederet,

Provstie. 1733 Sogne-Præst til Nicolai Kirke i Kiøbenhavn. 1736 Sogne Præst til vor Frue Kirke sammesteds, og Stifts-Provst i Siælland, og samme Aar Consistorial-Raad. 1738 Biskop i Christiania. Døde 1758. 30 April.

Skrifter.

Jubel-Prædiken. Christiania. 1750. 4. (*An.*)

DORPH (Nicolaus) En Søn af Nestforrige. Fød 1709. 13 Jan. i Rannestad i Aggershuus Stift. 1725 deponerede fra Tronhiems Skole. 1734 blev Sogne-Præst for Lands Præstegield i Aggershuus Stift. 1759 Provst i Totens og Walders Provstie.

Skrifter.

Christi Bruds Hellighed paa Jorden og Herlighed i Himmelen :: Liig-Tale over Karen Tancke, holden 1758.

DORSCHÆUS (Ansgarius) Født i Kiøbenhavn, en Søn af Nestfølgende. Som Student laae han paa Borches Collegio, blev Hofmester i Greve Laurvigens Huus for hans ældste Søn, siden Secreterer i det danske Cancellie, med hvilken Character han levede sin øvrige Livs Tid, og døde i bemeldte grevelige Huus.

Skrifter.

De uncto belli Sacerdote apud Hebræos. Disp. III. Hafn. 1714 - 1716.

DORSCHÆUS (Johannes Petri) Fød 1661. 26 Apr. i Fridericia, hvor hans Fader Mag. Peder Dorschæus var Præst og Provst i Elboe Herred. 1677 deponerede fra Colding Skole. 1680 blev Magister. Reiste derpaa udenlands først med Anders og Niels Trolle, siden med Jörgen og Ove Scheel. 1689 blev Feldt-Præst og Provst ved de danske Hielpe Tropper, som bleve sendte til Engelland. 1692 blev Sogne-Præst i Colding og Provst i Brusk Herred. 1695 Reise-Præst og Confessionarius hos Prinds Christian paa hans uden-

lands

og lærde Sager. 1767 blev Doctor Juris. 1768 Professor ved Universitetet i Kiøbenhavn. 1769 Medlem af det Kongl. norske Videnskabers Selskab.

Skrifter.

Disp. de intellectu humano.

— — de Nævis Logicæ vulgaris. Hafn. 1753. 4.

— — de Homicidio Jure Norv. vetusto. Hafn. 1754. 4.

— — de furto Jure Norv. vetusto. Hafn. 1755. 4.

— — de Delictis carnis Jure Norv. vetusto. Hafn. 1756. 4.

E. Hesselbergs juridiske Collegium med Anmærkninger. Khvn. 1763. 4.

Disp. inauguralis de jure retractus gentilitii, præsertim Norvagici. ibid. 1767. 4. (*Pr.*)

DÖRKER (Uldaricus) Fød 1712. 12 Mart. i Friderichsstad i Norge. Hans Fader var Daniel Dörker, Kiøbmand sammested. Hans Moder Cathrine Stranger. 1730 deponerede fra Helsingøers Skole. 1740 blev Visiterer og Toldbetient i Corsøer. 1741 Raadmand og Postmester, og 1742 Borgemester sammesteds. 1746 Doctor Juris. Gift med Edel Anna Sophia Toppel.

Skrifter.

Vers paa Walløe Stifts Indvielse. Khvn. 1738. 4.

Disp. de Mutuo ex principiis Juris Dan. Norveg. Hafn. 1746. 4. (*Pr.*)

DORPH (Nicolaus) Fød 1681. 4 Decemb. i Bedstad i Tronhiems Stift. Hans Fader var Oluf Dorph, Sognepræst til Bedstadens Præstegield i Inherreds Provstie. 1698 deponerede fra Tronhiems Skole. 1707 blev personel Capellan hos Hr. Jens Mogensen i Rannestad i Christiania Stift, med hvis Dotter han indlod sig i Ægteskab. 1709 blev Feldtpræst ved den norske Armee. 1712 Præst til Wång paa Hedemarken. 1726 Provst over Hedemarken og Østerdalens

DUMETIUS (Severinus) 1725. blev Præst til Vester-Moeland og Hovog i Christiansands Stift i Norge.

Skrifter.

Telemach oversat paa Dansk. Khvn. 1727. 8.

DÜRKOP (Henricus) Fød 1671. i Lybeck. 1695 blev Præst sammested. 1706 Præst til St. Peders Tydske Menighed i Kiøbenhavn, og Professor Catecheseos. 1711 Doctor Theologiæ til Gryphswald. Døde 1731. 8 Jul. Var 4 Gange gift. 1. med Elisabet Leopoldin. 2. med Cathrine Ritter. 3. med Cathrine Lucia Reichen. 4. med Dorothea Langerfken.

Skrifter.

Disp. Inaug. de concursu Divino in Sphæra naturæ. Gryphisw. 1711. 4

Tägliche Hausschule. Ratzeb. 1698. 8.

Erste Milch den jungen Kindern und erwachsenen vorgesetzet. Koph. 1707 og 1710. 8.

Christl. Vorbericht zu Catechismi Examen. ibid. 1707. 8.

Der feste Grund der seeligmachenden Religion. Hamb. 1707 og 1717. 8.

Feurige Kohlen göttlicher Liebe. Koph. 1712. 8.

Erster Milch erster Theil. &c. ibid. 1713. 8. (*Cimb. Mar.*)

DÜRKOP (Johan Otto) Fød i Glykstad. Var nogen Tid Stabs-Secretair ved de Danske Tropper i Braband og Flandern. Lagde siden samme Embed ned, og blev af Kongen afslagt med Kammer-Raads Rang og Titel.

Skrifter.

Uebersetzung derer heiligen Psalmen Davids nach den Melodeyen der Kirchen-Gesänge. Hamb. 1715. 8. (*Cimb.*)

DURICHIUS (Jacobus Johannis)

Skrif-

lands Reise. Men da Prindsen strax døde, antog han sit Embede i Colding igien. 1697 blev Sogne-Præst til Hellig Geistes Kirke i Kiøbenhavn. 1698 til vor Frue Kirke sammested, og Stifts Provst. Døde 1706. 19 Nov. Var gift med Dorothe Ancherſen, en Dotter af Biſkop Ancher Ancherſen i Ribe.

Skrifter.

Diſp. de Ludis Solennibus Græciæ. Hafn. 1678. 4.

— — Philoſophandi Libertate. ibid. 1678. 4.

Examen Diffinitionis Eſſentialis Peripateticæ. ibid. 1679. 4.

Gymnasma Phyſicum, Thetico-polemicum de Parheliis. ibid. 1679. 4.

Hypotheiologia Philoſophica. ibid. — — 4. (*Cimb. Pr. Z.*)

DREYER (Chriſtianus) Fød i Kiøbenhavn. Hans Fader Jens Poulſen Dreyer Juſtits-Raad og Committeret i Kammer Collegio. Havde Sted i Collegio Mediceo, og ſtuderede Jura. Giorde siden en Reise i Sverrig. Er nu Raadmand i Slagelse.

Skrifter.

De differentiis Juris Danici & Romani in materia de Tutela. Hafn. 1756. 4.

— — in materia de Curatela. Hafn. 1758. 4.

DUE (Johannes) SS. Miniſterii Candidatus.

Skrifter.

Epicedium in Memor. Friderici V. Hafn. 1766. 4.

DUE (Olaus) Philoſ. Baccal. og SSti Miniſteri Candidatus, Skolemester i Børnehuset paa Christianshavn.

Skrifter.

Tanke Ring eller Underviisning for Communicanter. Khvn. 1697. 8.

Frimodighed mod Døden. ibid. 1699. 1709. 8.

Observationes Politicæ — — 4. (*B. Hyp. An.*)

DYBVADIUS (Ericus Christophori) Farbroder til næst forige. Var fød i Jylland paa en Gaard kaldet Dybvad i Hads-Herred i Aarhuus Stift, som nu er en Herregaard, men fordum ikkun en Bonde-Gaard. Faderen Christopher Erichsen fik 1550 af Kongen Frihed for Ægt og Arbeid, saa længe han boede i Dybvad. Lagde sig fornemmelig efter Astronomie og Mathematique: Men formedelst at hans Kræfter ved alt formegen Studering vare svækkede, døde i sin Ungdom.

Skrifter.

De Elementorum Mixtione. Hafn. 1581. 8.
Nogle Aars Almanacker. (B. Spic.)

DYBVADIUS (Georgius Christophori) Fød paa fornæ\-vnte Dybvad i Aarhuus Stift. Reiste i sine unge Aar udenlands, og blev 1569 Magister til Wittenberg, hvor han og holdt offentlige Forelæsninger. 1575 begyndte han og i Kiøbenhavn offenlig at læse over Theologien. 1573 blev Professor Matheseos. 1590 Professor og Doctor Theologiæ. Men formedelst tvende Disputationer de Sabbatho & juramento, hvorudi han skulde have gaaet Øvrigheden og Regieringen for nær, blev han 1607. 11 April ved en Consistorii Dom dømt fra sit Embede. Døde 1612. 30 Oct. i kummerlige Omstændigheder. Han var gift med Kirsten Caspers Dotter, og var Fader til foranførte Christopher Dybvad, som havde samme Skiæbne.

Skrifter.

Commentar. in Lib. II. Copernici. Witteb. 1569. 8.
Tract. de Mensuratione Geometrica. Witteb. 1569. 8.
Orat. de humanitate Jesu Christi, habita Wittebergæ ante prælectionem Epistolæ Ignatii. ibid. 1572. 4.
Lib. II. Historiæ naturalis Plinii. Hafn. 1571.

Skrifter.

Ecloga in nuptias Petri Vinstrupii & Mariæ Ernesti. Hafn. 1634. 4.

DUROP (Nicolaus Canuti) En Jyde.

Skrifter.

Soia humili spiritu descripta. Hafn. 1635. 4. (*Poema*)

DYBWADIUS (Christophorus) Fød i Kiøbenhavn, hans Fader var Jörgen Dybvad, Professor ved Universitetet, hans Moder Kirsten Caspers Dotter. Reiste i nogle Aar udenlands, og lagde sig i sær efter Mathesin og Medicinen. Blev og Doctor Medicinæ og aflagt med et Canonicat i Lunde Capitel. Men fordi han talede og skrev for frit imod Adelen, og da værende Regierings Form, som meest var aristocratisk, blev han ved en Consistorii Dom 1620. 22 Dec. dømt fra alle geistlige Privilegier og overladt i Kongens Naade og Unaade. Axel Arnfeld procederede imod ham paa Kongens Vegne. Hvorpaa han blev sat i Fængsel først i Blaae Taarn i Kiøbenhavn, og siden 1621. 27 Jan. ført fangen til Callundborg, hvor han døde i Fængsel af Dunst af Kul-Ild, som af Uforsigtighed opkom i hans Kammer.

Skrifter.

Problemata Mathematica.

Sententiæ e Senecæ Tragœdiis collectæ. Hannow. 1597. 8.

Decarithmia eller Tiende Regnskab. Lugd. Batav. 1602. 8.

Demonstratio linealis in Geometria Euclidis. ibid. 1603. 4.

Demonstratio numeralis. ibid. 1603. 4.

Demonstratio in Arithm. rationalium Euclidis. Arnheim. 1605. 4.

Demonstratio in Arithmet. irrationalium Euclidis. Arnheim. 1605. 4.

Probl. de Arcuum descriptione ex Triangulorum Apicibus. Hafn. 1606. 4.

Theses, qvibus magicæ superstitionis vanitas & scelus detegitur. ibid. 1605. 4.

Oratio de dicto Paulino. Rom. XII. 1. ibid. 1605. 8.

Theses de qvarto Præcepto Decalogi, qvod vulgo tertium est. ibid. 1606. 4.

Theses, qvibus exponitur præceptum de sanctificando Sabbatho. ibid. 1607. 4. (*W. B. Hyp. Spic. An.*)

DYBVADIUS (Georgius) Den yngere. Fød i Kiøbenhavn, hans Fader var næstanførte Professor Jörgen Dybvad, hans Moder Kirsten Caspers Dotter Reiste i sine unge Aar udenlands, blev og Magister. Men efter Windingii Vidnesbyrd in Acad. Hafn. p. 142. var han non magni ingenii.

Skrifter.

Controversiæ de Definito. Witteb. 1617. 4.

Disput. de Persona. Witteb. 1620. 4.

Oratio contra Pontificios, bonorum operum jactatores. *ibid.* 1627. 4.

DYRHOFF (Matthias) Fød 1701. 2 Mart. Hans Fader var Oluf Dyrhoff, Degn i Sverborg ved Wordingborg i Siælland. 1721 deponerede fra Wordingborg Skole. Conditionerede siden deels i Norge, deels i Kiøbenhavn. 1730 blev Informator paa Waisenhuset, hvorfra han godvillig qviterede formedelst Tidernes Omstændigheders Skyld; reiste saa til Friderichsstad i Holsteen, og der ved Information erhvervede sin Underholdning. 1739 drog til Kiøbenhavn igien, og aabnede en privat Skole, hvorudi han havde ofte 30 skikkelige og fornemmme Folkes Børn. 1743 blev han kaldet til Feldt-Præst, hvilket han maatte afslaae af Mangel paa Penge. 1746 giftede sig med Birche Jochums Dotter. 1756 blev Sogne-Præst til Wilstrup i Haderslev-Amt, hvor han efter sin første Hustrues Død igien giftede sig med sin Formands Dotter, Cathrine Gude Zöega.

Propositiones Mathematicæ cum Doctrina Triangulorum. Hafr. 1577. 8.
Qvæstiones in Caput I. Geneseos. ibid. 1577. 8.
Underviisning om den Comet, som 1577 lod sig see. ibid. 1578. 4.
Commonefactio de iis, qvæ insalubria sunt. Hafn. 1579. 8.
Doctrina meteorologica. Hafn. 1578. 8.
De Iridis generatione. Hafn. 1578. 8.
De justificatione hominis. Hafn. 1590. 4.
Canones Vetustæ Synodi, qvæ Pangræ in Paphlagonia celebrata est. Hafn. 1592. 4.
Expositio XV. prior. versuum Esaiæ, Cap. I. Hafn. 1594. 4.
Explanatio Versuum 15. ad 24. Esaiæ Cap. I. ibid. 1595. 4.
Enarratio Psalmi 133. ibid. 1596. 12.
Concio Augustini de Ebrietate vitanda. ibid. 1596. 8.
Nonnulla ex metrico scripto Gregor. Nazianzeni. ibid. 1597. 8.
Commonefactio de disciplina, qvæ legibus Academicis præscribitur. ibid. 1597. 8.
Theses de bonis operibus. ibid. 1597. 4.
Speculum Sacerdotii S. Commentar. in 1 Epist. ad Timoth. Hannov. 1599. 8.
Disp. de Lege Dei. Hafn. 1601. 4.
Theses de ratione investigandi veram decalogi sententiam, deqve ejus partitione. ibid. 1602. 4.
Enarratio Psalm. 1. 2. 72. 73. ibid. 1602. 8.
Theses de primo præcepto Decalogi. ibid. 1603. 4.
— — de Appendice primi Præcepti, qvæ aliis est secundum Præceptum. ibid. 1604. 4.
— — de Tertio Præcepto. ibid. 1604. 4.
Disp. de juramento. ibid. 1605. 4.

Theses

Patricii besønderlige Testamente, og Tanker om Testamente. Tom. 8. p. 119. Vandt derfor en Sølv-Medaille.

Svar paa det Spørsmaal, om vi her til Lands kan undvære fremmede Hvervinger. Tom. 8. p. 317.

EGHOLDT (Michael Petri) Præst til Aggershuus i Norge.

Skrifter.

Stephanologia Danica. v. Brevis Delineatio, qva demonstratur, qva virtute & fortuna avita & antiqva Danorum Corona supra annos 2500 gesta fuit. Friderico III. dicata festo ipso Inaugurationis Christianiæ apud Norvegos celebrato. 1648. 24 Aug. Christian. 1648. 4.

Geologia Norvagica. ɔ: Underviisning om et Jordskielv. ibid. 1654. 4. (*B. S.*)

EDINGER (Laurentius) Fød i Kiøbenhavn 1631. 30 Dec. Hans Fader var Niels Edinger Viinhandler i Kiøbenhavn, hans Moder Ellin Baltzers Dotter. 1647 deponerede. Reiste derpaa udenlands. Ved sin Hiemkomst blev Rector i Slagelse. 1655 Magister. 1660 frasagde sig bemeldte Rectorat. 1669 blev Ethices & Eloqventiæ. 1672. Linqvæ Græcæ & Mathematum Professor ved Gymnasium i Odense. Døde 1691. 5 Apr. Var gift med Barbara Landorph.

Skrifter.

Isagoge ad omnes Epistolas Pauli, excepta ad Hebræos. Hafn. 1663. 4.

Isagoge ad Epistolam ad Hebræos. ibid. 1663. 4.

Prolegomena generalia ad IV. Evangelistas. ibid. 1669. 8.

Delineatio Harmoniæ Ἀκολουθίας Evangelii de Christo. ib. 1669. 8. (*B. Th. Lu.*)

Skrifter.

En gylden Skat-Kiste af Bogatskys Tydske oversat, med Professor Ewalds Fortale. Kbhvn. 1754. 12.

Intimations Prædiken til Taksigelse-Festen for Freden. 1763. 8.

Christ-opbyggelige Spørsmaal for Børn. — — 8.

DYSSEL (Johannes Arendus) Fød 1726. 26 Jun. i Brensted Præstegaard i Aalborg Stift. Hans Fader var Hr. Eiler Dyssel Sogne-Præst sammested, efter hvis Død han som en Søn blev antagen af Mag. Friedenreich, til sidst Provst paa Møen, og af ham sat i Friderichsborg Skole, hvorfra han 1744 deponerede. 1755 blev Capellan ved Lande, Ryde og Aagebye Meenigheder i Laaland, og samme Aar fik Magister-Graden. Fik imidlertid Vente-Brev paa Ørstofte Sogne-Kald sammested. 1758 blev Sogne-Præst for Rustrup Meenighed i Riber Stift. 1764 kaldet af Biskop Ramus til Vice-Pastor for Sandbye Meenighed i Lolland. Er gift med afg. Cammer-Raad Thelstrups Dotter i Laaland.

Skrifter.

Poetisk Forsøg til Moralske Fabler og Fortellinger efter Gellerts Maade. Kbhvn. 1755. 8. 2den Deel 1758. 8.

D. J. G. Krügers Tractat om Børne Opdragelsen. Oversat. med en Original Afhandling om samme Materie.

Kierlig Opmuntring til at søge Jesum. :: Tale ved Baronesse Knuths Confirmation. Kbhvn. 1769. 8.

Lovens Efterlevelse, de bedste Lettelse for Bondestande. Kbhvn. 1770. 8.

Udi det Oeconomiske Magazin ere følgende Afhandlinger af hans indførte:

Efterretning om Møens Klint. Tom. I. p. 239.

Phys. Observationer om Luften og Vandet i Laaland. Tom. 2. p. 3.

Levnets-Midlers middelmaadige Høi Priis, som et Middel til Flittighed. Tom. 7. p. 203. Vandt derfor en Guld-Medaille.

Patri-

Skrifter.

E. Pontoppidans Heller Glaubens Spiegel oversat paa Dansk. Khvn. 1740. 8.

Om Frugt- og Urte-Hauger. Indført i Oeconomiske Magazin. Tom. I. p. 267.

Om Skove og Brændsel. ibid. Tom. 5. p. 361.

EGEDE (Johannes) Fød 1686. 31 Jan. i Nordlandene. 1704 deponerede. 1707 blev Præst for Vogens Menighed i Norland. 1718 sagde sig fra sit Kald for at paatage sig Grønlændernes Omvendelse, og derpaa reiste til Bergen. 1719 reiste til Kiøbenhavn i samme Erinde. Gik derpaa 1721. 3 Maj. med sin ganske Familie med et Skib fra Bergen, og kom til Grønland den 3 Jul. nestefter, hvor han opholdt sig i 15 samfulde Aar som Missionarius, indtil han 1736 kom tilbage til Kiøbenhavn, hvor han i nogle Aar opholdt sig, og underviste adskillige Candidati Missionis i Sproget, og andet did henhørende. 1740 fik Character som Superintendent. Flyttede siden til hans Svoger-Søn Hr. Laurids Alsbak i Stubbekiøbing paa Falster, hvor han døde 1758. 5 Nov.

Skrifter.

Det gamle Grønlands nye Perlustration. Khvn. 1729. 8. Oversat paa Tydsk. Frankf. 1730. 8.

Kort Beretning om den grønlandske Missions Beskaffenhed. Khvn. 1737. 4.

Omstændelig og udførlig Relation angaaende den grønlandske Missions Begyndelse og Fortsættelse. ibid. 1738. 4. Oversat paa Tydsk. Hamb. 1740. 4.

Gamle Grønlands nye Perlustration, meget formeret. ibid. 1741. 4. Oversat paa Tydsk af Krünitz. Berlin 1763. 8.

Elementa fidei Christianæ, Grönlandice. ibid. 1742. 8.

EGEDE (Nicolaus) En Søn af Næstforrige. Blev siden Capitain.

Skrif-

Skrifter.

Continuation af de grønlandske Relationer fra 1740 til 1743. 4.

EGEDE (Paulus) Ligeledes en Søn af Biskop Hans Egede. Var fød i Norge, medens Hans Fader der var Præst. Fulgte med Faderen til Grønland, og da han der i nogle Aar havde lært Sproget, reiste han 1728 til Kiøbenhavn for at fortsætte sine Studeringer, opholdt sig der udi 6 Aar, indtil 1734, da han drog til Grønland igien, som Missionarius ordinatus, hvor han forblev til 1740, da han kom tilbage til Kiøbenhavn, og blev Aaret efter 1741 Præst til Wartow i Kiøbenhavn. 1761 Professor Theologiæ naturalis, og Inspector og Provst over den grønlandske Mission. Har to Gange været gift. Sidste Gang med Marie Kirstine Testrup, en Dotter af Etats-Raad og Professor Christian Testrup.

Skrifter.

Continuation af Relationerne, betreffende den grønlandske Missions Tilstand fra 1734 til 1740. Khvn. in 4to.

Dictionarium Grönlandicum Danico-Latinum. Hafn. 1750. 8.

De fire Evangelister, oversat paa Grønlandsk. Khvn. 1744. 8. Og siden udgivet med Tillæg af Apostlernes Gierninger. ibid. 1758. 8.

Grønlandsk Catechismus. ibid. 1756. 8.

Grammatica Grönlandico-Danico-Latina. ibid. 1760. 8.

Det nye Testamente oversat paa Grønlandsk. ibid. 1766. 8.

EGENOW (Johannes) Var fød i Haderslev.

Skrifter.

Andr. Celichii fornøden Beretning af Guds Ord om de Mennesker, som sig selv aflive, fordansket. Khvn. 1623. 8.

Aandelige Hierte-Styrkninger og Siælens Lægedomme, skreven af Auctore udi hans høistsørgelige Exilio og Udlændighed. ibid. 1628. 8.

Gode Giæstebud af Salomons Ordsprog. ibid. 1629. 8. (*Bib. Cimb.*)

EGGERTSEN (Jonas) Kloster-Holder paa Modruvalle Kloster i Island. Døde i Sverrig.

Skrifter.

Historien af Maus og Fertram.

EGILSEN (Olaus)

Skrifter.

Om de tyrkiske Søerøvere i Island. Khvn. 1627 og 1741. 8.

EIGILSEN (Jonas) Sogne-Præst til Lansuas, og Provst i Tingoe Syssel i Holum Stift i Island.

Skrifter.

Povel Juuls gode Bonde, oversat paa Islandsk.

EILSCHOW (Fridericus Christianus) Fød 1725. 11 Febr. i Rynchebye Præstegaard i Fyen. Hans Fader var Hr. Lars Eilschow, Sogne-Præst til Rynchebye og Revninge. Hans Moder Cathrine Mundelov. Han deponerede 1741. Blev Magister 1746, og strax efter Alumnus Collegii Medicei. Døde i sin beste Ungdom 1750. i Octob. af Børne-Kopper.

Skrifter.

Kort Anviisning til at eftertænke, efter de Ustuderedes Begreb. Khvn. 1743. 8.

Philosophiske, historiske og oeconomiske Skrifter, under Hr. Professor Koefoed Anchers Opsigt. Khvn. 1746. 4.

Dispp. II. de scientiis vernacula lingva docendis, cum specimine Terminologiæ vernaculæ. Hafn. 1747. 4.

Beviis, at Naturens Lov ei forbyder den Respect for Fruentimmer, som Moden har indført. Khvn. 1747. 4.

Et

Skrifter.

Continuation af de grønlandske Relationer fra 1740 til 1743. 4.

EGEDE (Paulus) Ligeledes en Søn af Bisskop Hans Egede. Var fød i Norge, medens Hans Fader der var Præst. Fulgte med Faderen til Grønland, og da han der i nogle Aar havde lært Sproget, reiste han 1728 til Kiøbenhavn for at fortsætte sine Studeringer, opholdt sig der udi 6 Aar, indtil 1734, da han drog til Grønland igien, som Missionarius ordinatus, hvor han forblev til 1740, da han kom tilbage til Kiøbenhavn, og blev Aaret efter 1741 Præst til Wartow i Kiøbenhavn. 1761 Professor Theologiæ naturalis, og Inspector og Provst over den grønlandske Mission. Har to Gange været gift. Sidste Gang med Marie Kirstine Testrup, en Dotter af Etats-Raad og Professor Christian Testrup.

Skrifter.

Continuation af Relationerne, betreffende den grønlandske Missions Tilstand fra 1734 til 1740. Khvn. in 4to.

Dictionarium Grönlandicum Danico-Latinum. Hafn. 1750. 8.

De fire Evangelister, oversat paa Grønlandsk. Khvn. 1744. 8. Og siden udgivet med Tillæg af Apostlernes Gierninger. ibid. 1758. 8.

Grønlandsk Catechismus. ibid. 1756. 8.

Grammatica Grönlandico-Danico-Latina. ibid. 1760. 8.

Det nye Testamente oversat paa Grønlandsk. ibid. 1766. 8.

EGENOW (Johannes) Var fød i Haderslev.

Skrifter.

Andr. Celichii fornøden Beretning af Guds Ord om de Mennesker, som sig selv aflive, fordansket. Khvn. 1623. 8.

Skrifter.

Tretten Prædikener over Passionen. Hol. 1600.

Savanerolæ Synde-Speil. ibid. 1598.

Afhandling mod Herefie, en anden mod Aager. Mscr.

EINARSON (Halfdan) Philosophiæ Magister og Rector ved Skolen i Holum paa Island.

Skrifter.

En liden Psalme- og Vise-Bog paa Islandsk. Hol. 1757. 12.

Speculum Regale, ɔ: Konge-Speil, paa gammel Norsk, Dansk og Latin. Med en Forberedelse af Professor Ericsen. Sorøe 1768. 4.

EINARSON (Jonas v. Johannes) Var først Conrector ved Skalholt Skole, siden Rector Designatus ved Skolen i Holum. Døde 1707.

Skrifter

Vudriani Schola Crucis, oversat og indbefattet i 30 Psalmer. Som nogle Gange er trykt.

Pasoris Primitiva Nov. Test., oversat paa Islandsk sub variis melodiis.

Barclaji Argenis, oversat.

7 Prædikener af Passions-Historien.

EINARSON (Martinus) Fød i Island. 1548 blev Biskop i Schalholt efter Hr. Gissur Einarsen, fra hvilket Embede han resignerede 1556, og døde nogle Aar derefter, som Privatus.

Skrifter.

Kirke Psalme-Bog paa Islandsk, corrigeret af Pet. Palladio. Khvn. 1555. 8. (*An.*)

EINARSON (Oddur). Arngrim Jonæsen i Hans Crymogæa kalder ham Otto Einarius. Var fød i Island 1553 af fattige Forældre. Hans Fader var Einar Sigursen, først Præst til Resin, siden til Eidals Menighed i Island. Ved

Biskop

Bisp Gudbrand Thorlaksens Hielp blev han holdt i Skole, og siden fortsendt til Academiet, hvor han i en kort Tid blev Præpositus ved det Kongl. Communitet. Derefter Rector ved Holum Skole paa Island næsten i 9 Aar. Og omsider 1588 Biskop i Schalholt. Døde 1630. 28 Dec. Var gift med Helga Hans Dotter.

Skrifter.

Syv Prædikener over Passionen. Holum 1620. 8.

Joh. Owenarii Bede-Formularer, oversat paa Islandsk. Holum 1677. 12. og Schalh. 1696. 8.

Christiani IV. Kirke-Ordinantz, oversat paa Islandsk. Holum 1635. 8. (*An. D.*)

EINARSON (Olaus) Var først Rector i Schalholt, siden Provst og Præst paa Kyrkebay i Mule Syssel, en af Islands fortreffeligste Poeter.

Skrifter.

Adskillige Psalmer, hvoraf en Deel er trykt.

EINARSON (Petrus) Laugrets-Mand i Island.

Skrifter.

Mölleri Soliloqvia, sangviis afhandlet. Hol. 1661. Og de i Kirken brugelige Pericop. Epistol.

EINARSON (Petrus) Præst i Miklholti i Schalholts Stift i Island.

Skrifter.

Rostoks Huus-Postil, oversat paa Islandsk. Khvn. 1739. 8.

Bayles Praxis Pietatis, oversat. Mscr. (*D.*)

EINARSON (Sigurder) Conrector i Schalholt Skole.

Skrifter:

Rostoks Postil over Epistlerne. Oversat.

Rothes Griffenfelds Levnet. Oversat. Mscr.

EINARSON (Stephanus) Provst og Præst i Lausaas. Døde 1754.

Skrifter.

Tretten Prædikener over Passionen. Hol. 1600.

Savanerolæ Synde-Speil. ibid. 1598.

Afhandling mod Hererie, en anden mod Ager. Mscr.

EINARSON (Halfdan) Philosophiæ Magister og Rector ved Skolen i Holum paa Island.

Skrifter.

En liden Psalme- og Vise-Bog paa Islandsk. Hol. 1757. 12.

Speculum Regale. ɔ: Konge-Speil, paa gammel Norsk, Dansk og Latin. Med en Forberedelse af Professor Ericsen. Sorøe 1768. 4.

EINARSON (Jonas v. Johannes) Var først Conrector ved Skalholt Skole, siden Rector Designatus ved Skolen i Holum. Døde 1707.

Skrifter

Vudriani Schola Crucis, oversat og indbefattet i 30 Psalmer. Som nogle Gange er trykt.

Pasoris Primitiva Nov. Test., oversat paa Islandsk sub variis melodiis.

Barclaji Argenis, oversat.

7 Prædikener af Passions-Historien.

EINARSON (Martinus) Fød i Island. 1548 blev Biskop i Schalholt efter Hr. Gissur Einarsen, fra hvilket Embede han resignerede 1556, og døde nogle Aar derefter, som Privatus.

Skrifter.

Kirke-Psalme-Bog paa Islandsk, corrigeret af Pet. Palladio. Khvn. 1555. 8. (*An.*)

EINARSON (Oddur). Arngrim Jonæsen i hans Crymogæa kalder ham Otto Einarius. Var fød i Island 1553 af fattige Forældre. Hans Fader var Einar Sigursen, først Præst til Resin, siden til Eidals Menighed i Island. Ved

Biskop

Bisskop Gudbrand Thorlaksens Hielp blev han holdt i Skole, og siden fortsendt til Academiet, hvor han i en kort Tid blev Præpositus ved det Kongl. Communitet. Derefter Rector ved Holum Skole paa Island næsten i 9 Aar. Og omsider 1588 Bisskop i Schalholt. Døde 1630. 28 Dec. Var gift med Helga Hans Dotter.

Skrifter.

Syv Prædikener over Passionen. Holum 1620. 8.

Joh. Owenarii Bede-Formularer, oversat paa Islandsk. Holum 1677. 12. og Schalh. 1696. 8.

Christiani IV. Kirke-Ordinantz, oversat paa Islandsk. Holum 1635. 8. (*An. D.*)

EINARSON (Olaus) Var først Rector i Schalholt, siden Provst og Præst paa Kyrkebay i Mule Syssel, en af Islands fortreffeligste Poeter.

Skrifter.

Adskillige Psalmer, hvoraf en Deel er trykt.

EINARSON (Petrus) Laugrets-Mand i Island.

Skrifter.

Mölleri Soliloqvia, sangviis afhandlet. Hol. 1661. Og de i Kirken brugelige Pericop. Epistol.

EINARSON (Petrus) Præst i Miklholti i Schalholts Stift i Island.

Skrifter.

Rostoks Huus-Postil, oversat paa Islandsk. Khvn. 1739. 8.

Bayles Praxis Pietatis, oversat. Mscr. (*D.*)

EINARSON (Sigurder) Conrector i Schalholt Skole.

Skrifter:

Rostoks Postil over Epistlerne. Oversat.

Rothes Griffenfelds Levnet. Oversat. Mscr.

EINARSON (Stephanus) Provst og Præst i Laufaas. Døde 1754.

Skrifter:

En islandsk Regne-Bog. 1737.

EJOLFSEN (Einar) Herreds-Dommer i Arnes Tingslag lag paa Island. Forrettede Laugmands Tienesten 1694. Døde 1695.

Skrifter.

Arngrim Jonæ Gröniandia, af Latin oversat paa Islandsk. Schalholt 1688. 4. (*D*)

Comment. over de gamle Vers i Ol. Triggvason Saga. Er utrykt.

EISENBERG (Elias) Fød i Kiøbenhavn. Hans Fader var Elias Eisenberg, Friderici II. Secreterer, Provst og Canonik i Roeskilde. Hans Moder Thale Holsteen. 1608 blev han Magister. 1612 Professor Pædagogicus. 1614 Professor Physicæ. 1620 Provst paa Samsøe og Sogne-Præst til Vedser og Onsberg Menigheder. Døde 1635.

Skrifter.

Disp. de Præstantia Scientiæ de anima. Hafn. 1616. 4.

Exegesis definitionis animæ. ibid. 1617. 4.

Disp. de Unione Animæ cum Corpore. ibid. 1618. 4. (*W. P. A. B. Hyp.*)

EISENBERGIUS (Petrus) Danus. Han døde i Frankerige, og er begraven i de Tydskes Grav til Notre Dame de Confort.

Skrifter.

Itinerarium Galliæ & Angliæ. Lips. 1614. 12.

ELERD (Fromhold von) Fød til Arnsborg paa Øsel. Var i Kongelig Dansk Tieneste Krigs-Commissarius, General-Proviantmester, og Capitain paa Møen.

Skrifter.

Kriegs Handbuchlein. Kopenh. 1646. 12.

Kriegs Tractätlein. Kopenh. 1657. 12.

Elers (Albertus)

Skrifter.

De Sirenum Cantu &c. Hafn. 1688. 4.

Eliæ (Paulus) Kaldet i Almindelighed Povel Vendekaabe. Var fød i Varberg i Halland imellem 1480 og 1490. Var først Carmeliter-Munk i Helsingøer. Derfra kom han til Kiøbenhavn, og blev Prior i det nye Carmeliter-Kloster i St. Peders Stræde sammested, hvor nu Walkendorps Collegium er. Var ellers Lector og Baccalaureus Theologiæ og Professor Theologiæ ved Kiøbenhavns Universitet, samt en af de første, som lærte den lutherske Religion her i Landet. Men da Bisperne i Roeskilde og Aarhuus gav ham et godt Canonicat, med Løfte om meere, vendte han tilbage igien, og forsægtede den papistiske Religion. Tilsidst antog han atter paa sin Alderdom den lutherske, og lærte samme offentlig i Roeskilde, hvor han var Lector og Sogne-Præst. Denne hans Ustadighed anledigede, at han blev af Almuen kaldet Povel Vendekaabe.

Skrifter.

Institutio catechetica ɔ: D. Morten Luthers lille Catechismi Forsmag i Dannemark. Khvn. 1526. 12., og 1571. 8. Er og trykt med Resenii Oversættelse af Lutheri aabenbare Skriftemaal. Khvn. 1631. 8.

Til det kietterlige, uchristelige og ubefindige Breff, som den ubeskemmede Kiettere, Hans Michelsen af Malmøe lod udgaa med det nye Testamente, det Konning Christiern lod sukeligen og utilbørligen forvandle paa sit tyranniske Viis, og ikke Gud til Loff, et kort og tilbørligt Suar. Rostock 1527. 4.

Huore krancke, miislige, saare, arme og fattige Mennisker skulle tracteres og besorges, en kort Underviisning. Khvn. 1528. 4. Malmøe 1539. 4.

Nogre christelige Svar til the Sporsmaal, som Konning Gostaff til Sveriges Rige lod udgaa til sit ganske Klerkeri, berammede af Broder Paulo Helin, dennem til bestandt, som bodelige raffe y thenne Tidt, oc ere icke ennu falden met then menige Luthers Hob. Kbhv. 1528. 4.

Athanasii Bog om Psalterens Kraft. Udsatt paa Dansk og trykt med Franc. Wormordi Davids Psalter. Rostock 1528. 4.

En kort Underviisning paa then hellige Messe oc hennis Brug, emod nogre ny Messe-Dræbere, met et føge Tilhenge om samme Messe. Til Borgemester oc Raad y Kiøbenhaffn. Aarhuus 1531. 4.

En kort og christelig Underviisning paa thet hemmelige Stecke y Messen, som kaldes Canon, mett et føge Breff til Borgemester oc Raad y Randers. Aarhuus 1531. 4.

Menige Danmarkes Riges Bisskoppers oc Prelaters christelige oc retsindige Geensvar til the lutherianske Artickle. Impressum per D. P. R. (ɔ: Dn. Paulum Reff, uden Tvivl i Aarhuus) 1533. 4.

En christelig og nyttelig Bog om Kongers, Fürsters, Rigis, Lantz og Stæders Regimente, Digthet aff then høglerde Mand, Erasmo Rotorodamo, og kaldet en christen Fürsties Underviisning at lære. Fordansket af Broder Paulo Helin. Roeskild 1534. 8.

En kort Underuisning til en christelig Foreening oc Forligelse, emod hues uchristelige Twyst oc Twedract, som nue haffwer i wor Tiid skiordet den meenige christen Kirckes eendrektige Samfund, Christendommen til ect stort Affbrek. (Af Erasmo Roterodamo, men nu paa Dansk oversat og forbedret af Paulo Eliæ). Roeskilde 1534. 8.

Desuden har han skrevet Apologiam Episcoporum & nobilitatis Danicæ. Catalog. accusationum adversus Regem Chri-

Christiernum. Satire over Kong Christ. II. Klippings-Mynt. Commentar. super litter., qvibus Regni magistratus defectionis causas prodidit. &c. &c. Men da man ikke veed, om de ere trykte, finde de ikke her Sted. Nogle af Hans Breve findes trykte i dänische Biblioth. Tom. I. p. 36 & seq., og i Olivarii Vita Pauli Eliæ. p. 159. conf. *W. B. Hyp. An. Al.*

ELKIÆR (Ivarus) Procurator ved Kiøbenhavns Raadstue, og Over- og Under-Retterne i Dannemark.

Skrifter.

Alphabetisk Register over Kong Frid. V. Forordninger ꝛc. fra 1746, da Buils Register endes, og til 1764 inclus. Khvn. 1765. 4.

ELPHEDERUS (Andreas)

Skrifter.

Colossus anagrammaticus. Hafn. 1647. 8. (*Th.*)

ELYSIN (Gregorius Petri) See PETRI.

ENARIUS (Gislaus) En Islænder.

Skrifter.

Skriv-Calender. Khvn. 1650. 8.

ENGEL (Christianus) Fød 1688. 23 Oct. i Ringsted i Sielland, hvor hans Fader Jacob Engel var Smedker. Gik først i Ringsted og siden i Roeskilde Skole, hvorfra han deponerede 1711. 1716 blev Hører ved Ringsted Skole, og tillige Aften-Sangs Prædikant ved Kirken. 1727 blev Præst ved Øsbye i Haderslev Herred. Døde 1763. 19 Febr. Var gift med Cathrine Lemvig, Sogne-Præstens Mag. Er. Chr. Lemvigs Doter i Ringsted.

Skrifter.

Gudelige Psalmer. Hadersl. 1762. 8., med Rector Biörnsens Fortale.

ENGELBRICHTSEN (Abrahamus) Fød 1573. 25 Apr. Var Sogne-Præst til Augvaldsnæs i Carmsunds Provstie i Christiansands Stift, og Morbroder til den bekiendte Dorothe Engelbrichts Fader, Hr. Engelbricht Jörgensen.

Skrifter.

Anthologia ɔ: De fornemmeste Kiærner af Bibelen med Skriftens Historier stadfæstede. Khvn. 1618. 8. (*Fr.*)

ENGELTOFT (Christianus)

Skrifter.

Tale paa Jens Nielsens og Ellin Hans Dotters Jubel-Brolups-Dag. Khvn. 1729. 8.

ENGELSTOFT (Laurentius Sturch) Præst til Sebber-Kloster og Lundbye i Wiborg Stift.

Skrifter.

Lykønskings Tale til Kong Christ. VII. Salvings Fæst. Khvn. 1767. 4.

ENVALDI (Johannes) Cimber.

Skrifter.

Ecloga in nuptias M. Nicolai Caspari Episc. Fion. Hafn. 1582. 4.

ERASMI (Georgius Nicolai)

Skrifter.

Anagrammatum Lib. IV. Rostoc. 1636. 12.

ERASMI (Haqvinus) See YDSTÆD.

ERASMI (Johannes) Sogne-Præst i Helsingborg.

Skrifter.

Oratio funebris de vita & morte Joh. Schougardii. Hafn. 1581. 4.

ERASMI (Johannes) See SKOMAGER.

ERDMANN (Hermannus) Fød 1631. 9. Sept. i Neuen-Kirken i Bremen, hvor hans Fader af samme Navn var Præst. Hans Moder var Margarete Achem. Efter at han havde gaaet i Skole i Hamborg og Stade, reiste han 1652 til Universitetet i Rostok, og siden til Jena, hvor han 1656 blev Magister. 1660 blev Præst i Neuenfeld i Bremen. 1675 Præst til Georgii Kirke i Hannover. 1677 Præst til Wilhadi Kirke i Stade. 1678 Hof-Prædikant i Kiøbenhavn hos Enke-Dronningen Sophia Amalia. 1684 General-Superintendent i Holsteen. Døde 1687. 5 Oct. Var gift med Magdalena Reinhordt. En Borgemesters Dotter af Harborg.

Skrifter.

Disp. Theologica, Præside Varinio. Rostoch 1653. 4.
Disp. de Strigelianismo. Jen. 1658. 4. Er siden forøget og udgiven under Titel: Victorinus devictus. Hannov. 1675. 4.
Valet-Predigt. ibid. 1675. 4. (Z.)

ERICUS POMERANUS S. Kong Erik af Pommern. Hvis Levnets Historie ikke her finder Sted.

Skrifter.

Historica narratio de Origine gentis Danorum, & de Regibus ejusdem gentis, deqve eorundem rebus gestis. Hamb. 1603. 4. Er siden indført i Erpold. Lindenbrogii Scriptor. rerum Septentrionalium Francf. 1609. Fol. og Lambeccii Origin. Hamburgens. & Anckelmanni Inscript. Hamburg. Hamb. 1706. Fol. Item iblant Stephanii varios Tractatus de Regno Daniæ & Norvegiæ. Lugd. Bat. 1629. 12. n. 3. p. 52. og i Gvalterii Chron. Chronior. Francf. 1614. 8. Tom. III. p. 425. Og paa Dansk udgiven Kbhvn. 1729. 8. af J. P. W. d. e. Jochum Pedersen Wieland.. Dog holder

der man for i Almindelighed, at Forfatteren ikke er Kong Eric selv, men en Munk, som har levet paa de Tider.

ERICI (Augustus) Tydsk Secreterer i Kong Christian den Fierdes Tid.

Skrifter.

Ausführliche Beschreibung von Christiani IVti Krönung. Kopb. 1597. 4. Er siden oversat paa Dansk af A. B. Dallin. Khvn. 1598. 4. (*Bib. B.*)

ERICI (Christianus) Fød i Wiborg 1646. 26 Sept. Hans Fader var Eric Nielsen Hollænder, Borger og Kiøbmand i Wiborg, hans Moder Anne Christens Dotter. 1670 blev Sogne-Præst til Sorte-Brødre Kirke i Wiborg. 1677 Magister. 1699 Provst over Fiends Herred. Døde 1711. 29 Jul. Var gift med Anne Ostenfeld, hans Formands Mag. Jens Ostenfelds Dotter.

Skrifter.

Wiborg Byes Beskrivelse. Khvn. 1727. 8. Er et lidet Udtog af et stort og vidtløftigt Værk, som han havde under Hænder, men ikke er kommet for Lyset.

ERICI (Christophorus Augustus) Sogne-Præst til Steenløse og Werøe i Siælland.

Skrifter.

Bønner, Psalmer og Collecter til hver Dag i Ugen, eller den brandenborgiske Bønne-Bog fordansket. Khvn. 1645 og 1660. 8. (*Br.*)

ERICI (Georgius) Fød i Haderslev Aar 1535. Studerede i sin Ungdom til Wittenberg og blev Magister. Var Rector ved Bergens Skole omtrent 1560. 1571 blev Biskop i Stavanger, hvor han døde 1604. 5 Jun. Var gift med Bisskop Jens Skielderups Dotter af Bergen.

Skrifter.

Oratio de fraterna concordia. Witteb. 1570. 4.

Liig-

Liig-Prædiken over Elisabet Peders Dotter. Kbhn. 1578. 8. Jonas Prophete forklaret i 24 Prædikener. ibid. 1592. 4. Undervüsning om Mennisskens Udkaarelse til Salighed af Doct. Niels Hemmingsens Skrifter fordansket. ibid. 1592. 4. (*Th. An.*)

ERICI (Johannes) Dan. John Ericsen. Fød i Islands Øster Fierding, Schaftefells Syssels Øster Part, Hanefiords Bygdelav, Surdursveits Kirke Sogn, paa Gaarden Skaalefell, 1728. 31 Aug. Hans Fader var Eric Johnsen, hans Moder Steinun Johns Dotter, begge af Bonde-Standen. Udi sin første Barndom giorde han saadan Fremgang i Læsning og Christendommens Kundskab, at han 1737 i hans Alders 9de Aar blev tagen til Guds Bord. Blev siden anbragt til Studeringer, fornemmelig under hans Morbroders Wigfus Johnsens Anførsel, som først var Capellan pro Persona til Hof i Alftefiord, men siden Sogne-Præst i Stødefiord. Hans hurtige Hukommelse foraarsagede, at bemeldte hans Morbroder, foruden meget andet, lod ham lære hele Calepini Lexicon uden ad. 1743 blev han sat i Skalholts Skole, og da Bisskop Harboe, som da værende Kirke-Visitator i Island, prøvede Disciplenes Fremgang ved den saa kaldede Mid-Winter Examen, fandt han saadan Fornøielse over dette unge Mennisskes Flid og Hurtighed, at han ei allene lod ham opflytte over mange andre, men endog tilbød at tage ham i sit Huus og fremdeles at sørge for ham. Han fulgte da samme Aar med Bisskopen til Kiøbenhavn, derfra til Broager i det Slesvigske, og 1746 til Kiøbenhavn igien og derfra til Tronhiem, hvor han af velbemelte Bisskop Harhoe blev sat i den offentlige Skoles øverste Lectie, og derfra 1748 til Academiet dimitteret. Der lagde han sig besynderlig efter det Grædske Sprog, Theologie, Philosophie og Mathematik. 1754 blev Alumnus Collegii Medicei og Decanus paa Klosteret. Imidlertid havde han ved Bisskop Harboes

boes Recommendation, fundet Abgang til Justits-Raad, nu Conferents-Raad Luxdorphs Yndest, som han gik til Haande, saa vel i at conferere nogle gamle nordiske Love, som ved hans Bibliothek, og nød frie Adgang til hans Bord, saa længe han var i Kiøbenhavn, paa 9de Aar. Efter denne hans store Velynderes Raad og Tilskyndelse, lagde han sig efter det juridiske Studium, hvorudi han i Aaret 1758 underkastede sig den offentlige Examen. Blev derpaa 1759 Professor Juris ved Sorøe Ridder-Academie og 1761 gift med Christine Marie Lundgaard. Imidlertid er hans Flid og Duelighed paaskiønnet af rette Kiendere. Thi 1756 blev ham af Professor Koefoed Ancher tilbuden Licentiat- og 1760 Doctor-Graden in Jure. 1764 var han udnævnt til Informator hos Arve-Prints Frideric, hvilket alt han afbad sig. Han var og 1758 af Professor Kofoed Ancher antagen som Vicarius til hans offentlige Forelæsninger. Men da derfor ikke kunde udvirkes nogen staaende Løn, forblev det derved. Fra 9de Nov. 1764. forestod han tillige med de andre Professorer, paa halvandet Aars Tid Administrationen ved Sorøe Academie.

Skrifter.

Tentamen Philolog. Antiqv. qvo nomina propria & cognomina Veterum Septentrionalium illustrantur. Hafn. 1753. 8.

Disqvisitiones duæ historico-antiqvariæ de veterum Borealium, inprimis Islandorum Peregrinationibus & Philippia. Lipf. 1755. 8.

Specimen juridico-antiqvarium de Expositione Infantum, ejusqve apud priscos Boreales causis. Hafn. 1756. 4.

Efterretninger om nye Bøger og lærde Sager i Dannemark og Norge. 1756-1757. 8. Som han var en iblant de første, som begyndte dette Maaneds-Skrift, saa har han og en stor Deel derudi lige til dets Slutning.

Efterretning om Jordskiælv og Ilds Udbrydelse i Island 1755 i det kiøbenhavnske Videnskabers Selskabs 7de Deel No. 6. Dog har han allene sat dem i Stiil, som den findes der; Materien derimod er tagen af de Beretninger, som Selskabet havde faaet fra Eggert Olaffen og Biarne Povelsen, som det da holdt i Island som Observatores.

Tale paa Kong Frid. V. Fødsels Dag 1760. Sorøe 1760. 4.

Fortale, Anmærkninger, Tillæg og Register til Syſſelmand John Arnesens Indledning til den islandske Rettergang. Sorøe 1762. 4.

Forbedringer til det 3die Oplag af Baron Holbergs Dannemarks og Norges itzige Staat, saavidt angaaer Island, samt de danske og norske Love. Sorøe 1762. 4.

Tale paa Sorøe Ridderlige Academies Stiftelses-Dag 1762. Sorøe 1762. 4.

Dansk Overſættelſe, Variantes Lectiones, Anmærkninger, Register og Forberedelse til Speculum Regale. Sorøe 1768. 4.

Udtog af Laugmand Vidalins Afhandling om Islands Opkomst, kaldet: Deo, Regi, Patriæ. ibid. 1769. 8.

Tale paa Kong Christ. VII. Fødsels Dag. ibid. 1769. 4.

Observationum ad Antiqvit. Septentrionales pertinentium specimen, de Somniis & Geniis. ibid. 1769. 8.

Desuden:

Nogle Recensioner i de Berlingske lærde Aviser.

Betænkning over Recensionen af Olavii og Horrebows Skrifter om Island. I det 1ste St. af Nachr. vor dem Zustand der Wissensch., it. 4de St. p. 354-360.

Efterretning om de gamle Isländers Agerdyrkning, hvoraf findes et lidet Udtog i Prof. Mallets Merc. Dan. Aoust. 1754. p. 313-15.

Underretning om visse Slags Bade i Island. Indført i Prof. Rottbölls Theoria Balneor. Proem. p. 7. &c.

ERICI

ERICI (Johannes Gotofridus) Fød i Halle, var Doctor Medicinæ. 1746 blev Stads-Physicus i Bergen. Og siden som entrepreneur forestod det norske Salpeter-Værk. Døde i Scheen i Norge 1768. 4 Nov.

Skrifter.

Disp. inaug. de differentia methodi medendi gallorum & germanorum. Halæ 1746. 4.

Medicinske Underviisning for Nordlands Indbyggere. Bergen 1749. 4.

Om Salterne og saltagtige Corpora. Indført i Oeconomiske Magazin. Tom. 7. pag. 29.

ERICI (Nicolaus) Blev 1688 Doctor Medicinæ paa Kiøbenhavns Universitet.

Skrifter.

Disp. inaug. de Phthisi. Hafn. 1688. 4.

ERICI (Nicolaus) Skibbygger i Kiøbenhavn, hvor han var født.

Skrifter.

Fundamentalis Figura Geometrica primas tantum lineas circuli qvadraturæ possibilitatis ostendens, paa Dansk og Latin. Hafn. 1755. 8.

ERICI (Thorarinus) En Islænder. Translator Regius i Frid. III. Tid.

Skrifter.

Historia de Haldano Nigro, Rege Oplandorum in Norvegia. Hafn. 1658. 4.

ERLANDSEN (P * * *) Kongel. Majsts. Foged over Loefoden i Norge.

Skrifter.

Drukkenskabs Beskrivelse paa A. B. C.. 1666. 8.

ERLANDSEN (Wigfus) Sogne-Præst til Setberg og Provst i Snæfieldnæs Syssel i Skalholt Stift i Island.

Skrif-

Skrifter.

Liig-Prædiken over Bisskop Mag. Arnesen. Hol. 1748.

ERNSTIUS (Daniel) En Søn af den bekiendte Professor Henrik Ernstius, som næst efter anføres. Han var og Professor ved Sorøe Academie.

Skrifter.

Catalogus Operum Parentis auctus. Hafn. 1664. 1666. 12.

ERNSTIUS (Henricus) Fød i Helmstæd 1603. 16 Febr. Reiste i adskillige Aar udenlands. 1635 blev Professor Juris og Philosophiæ Moralis ved Sorøe Academie. 1660 kaldet til Kiøbenhavn som Hof- og Cancellie-Assessor. 1661 blev Assessor i Høieste-Ret, samt en af Medarbeiderne paa den nye danske Lov, som siden af Kong Christ. V. blev publiceret. Døde i Kiøbenhavn 1665. 7 Apr. Var gift med Sophia Faber.

Skrifter.

Statera Jurisprudentiæ & Jurisperiti. Brunswig 1621. Arnstad. 1662. 4.

Notæ ad Arnobii Disp. adversus gentes. Hafn. 1626. 12.

Epicteti Sententiæ CXVI a Stobæo & aliis collectæ & Notæ in Pomponii Attici Vitam. Hafn 1629. 12.

Catholica Juris. Hafn. 1634. 12.

Catholica Juris relecta. Gryphisw. 1656. 8.

Emendationes in opera posthuma Cujacii. Hafn. 1634. 12.

Speculum prudentiæ & virtutis civilis ɔ: Vita Pomponii Attici cum Notis. Amst. 1637. 12.

Pharisäisches Pabstthum. Amst. 1638. 12.

Variarum observationum Libb. II. ibid. 1636 1639. 12.

Observationes ad Antiqvitates Etruscas. ibid. 1639. 12.

Medulla Historiæ universalis. Soræ 1640.

Brevis delineatio Historiæ Universæ. Hafn. 1640. 16.

Catalog. Libror. Manuscript. Bibliothecæ Mediceæ. Amst 1641. 8. 1646. 12

Boetii Liber de moribus per ſententias. Soræ 1642. 16.
P. A. Bargæi de Ordine Hiſtoriæ Romanæ ſcriptores legendi ibid. 1642. 12.
Oratio memoriæ Oligeri Roſenkrantzii. ibid. 1642. 4.
Introductio in veram Vitam. ibid. 1643. 1649. 8.
Pars qvædam addendorum ad eandem. Hafn. 1660. 8.
Anonymi Scriptores Genealogia & Series Regum aliqvot Daniæ ad Ann. Chriſti 1218 cum annotationibus. Soræ 1646. 8.
Methodus Juris Civilis diſcendi. ibid. 1647. 4.
Valerius Probus de interpretandis Romanorum litteris &c. notis illuſtratus. ibid. 1647. 4.
Breves annotationes in Libr. I. digeſtorum. Soræ 1646. 4.
De virtutibus dianoeticis & virtute morali & vitio generatim. Soræ 1647. 12.
Disp. de veritate Summi Boni. ibid. 1648. 8.
— — Juridica, de Qvæſtionibus. ibid. 1650. 4.
— — de Fide publica & privata ſervanda. Resp. Thag. Krabbe. Hafn. 1651. 4.
Joh. Caſſelii librorum a ſe junctim edendorum in certas Claſſes diſtributio. Helmſt. 1651. 4.
Libri III Senecæ de Ira variis L. L. & Diſſert. Philologicis illuſtrati. Soræ 1652. 12.
Sabbatismus, ſ. commentatio de ſtudiis diebus feſtis convenientibus. ibid. 1656. 4.
Exercitatio de forma actionum. ibid. 1656. 4.
Qvæſtiones Dominicales. ibid. 1656. 12. Paa Tydſk.
Scriptorum ſuorum index. ibid. 1657. 4. 1664. 12.
Annotationes in Corn. Nepot. a Boſio editæ. Lipſ. 1657. Jenæ 1675. 8. & alibi.
Compendium Philoſophiæ moralis. Soræ 1658. 12.
Panegyricus Frid. III. dictus. Hafn. 1660. Fol.

De vera fide, Paa Tydsk. Soræ 1664. 12.
Genealogia Rantzoviana. ibid. 1646.
Σόφος ἄσοφος. S. Diss. posthuma de vera Philosophia. Hamb. 1665. 8. Atter sammested udgivet under Titel: Aristarcus Philosophicus. 1678. 8.
Epist. de Pænula veterum adjecta B. Bartholini de eadem libello. Hafn. 1555. 8.
Epist. de Colo Nivario in Centur. II. Ep. Med. Th. Bartholini.
Adskillige Epistler til D. Oluf Worm, som findes indførte iblant Wormii Epistler. p. 600 & seqv. (*Tb. D. B. Hyp. Spic. Mar.*)

ESBACH (Petrus) Borger og Hof-Smed i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Heste-Cuur. Khvn. 1727 og 1763. 8.

ESCHILDSÖN (Nicolaus) Sogne-Præst til St. Peders Kirke i Nestved, og Provst i Herredet. Var en af de 6 Provster, som 1614 bleve indkaldede til et extraordinaire Provste-Mode i Kiøbenhavn, at dømme i den Religions Tvistighed imellem Doct. Resenium og Mag. Oluf Koch. Blev siden Dom-Provst og Sogne-Præst i Roeskilde.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Hylleborg Skinkel. Khv. 1614. 8. (*Bib. An.*)

ESPE (Ivarus Petri)

Skrifter.

Lapis Superbiæ ɔ: Hofmodigheds Steen ꝛc. Sangviis. Khvn. 1634. 8.

ESSENDROP (Janus) 1764 blev Assessor i Ober Berg-Amtet paa Kongsberg. 1769 Medlem i det Kongl. norske Videnskabers Selskab.

Skrifter.

Physisk og oeconomisk Beskrivelse over Lier Præstegield i Aggershuus Stift. Khvn. 1761. 8.

Carl Gustav Bojes Land-Huusholdnings Indretning og Behandling. Af Svensk oversat. Khvn. 1763. 8.

Om Aarsagen og Raad imod Kul- eller Brand-Ax. Indført i oeconom. Magaz. Tom. IV. p. 251.

EWALD (Enewaldus) Fød 1696. 29 Aug. i Hoyst i Tunder Amt, hvor hans Fader var Præst. 1727 blev Skoleemester ved Waisenhuset i Kiøbenhavn, som da af Kong Frideric IV. blev stiftet. Aaret efter 1728 blev Præst sammested. 1747 Professor Theologiæ extraordinarius. 1749 Tilforordnet i Missions-Colleg., og Directeur ved Waisenhuset. Døde 1754. 17 Nov.

Skrifter.

Tids-Register over det Gamle og Nye Testamentes Kirke-Historie. Khvn. 1741 og 1742. 8.

Gamle og Nye Testamentes herlige Harmonie. ibid. 1744 & seqv. in 8. 5 Dele.

Bibelske Concordantz. ibid. 1748 og 1749. 4. 3. Vol.

Troende Siæles daglige Opmuntring. ibid. 1752. 12.

Den eneste sande og salige Viisdoms Kilde, Guds Ord. Khvn. 1752. 12.

Den sande Christendoms Grundvold. Tunder 1720. 12.

Begyndelses Elementer i Guds Ord. ibid. 1721. 12. (*Bn.*)

EWALD (Johannes) En Søn af næstanførte Professor Ewald.

Skrifter.

Pyrologia sacra. Hafn. 1759. 4.

Svar paa det Spørsmaal: hvorfor en guddommelig Forløser var fornøden. Khvn. 1764. 8.

Adam og Eva, eller den ulykkelige Prøve. Khvn. 1769. 8.

Lykkens Tempel, en Drøm, indført i 3 Stykke af Forsøg til skiønne og nyttige Videnskaber. Sorøe 1764. 8.

EVENSEN (Lorentius) Procurator i Norge.

Skrifter.

Anmærkninger angaaende Land-Nam. Tronhiem 1759. 8.

Betænkninger om Vidners Forhør i Odels og Aasæds Sager. ibid. 1759. 8.

Om Meddoms-Mænd i Odels og Aaværks-Sager. ibid. 1760. 8.

Om Løsnings-Ret til Jordegods, hvori er skeet Indførsel. Khvn. 1762. 8.

Anviisning til de Steder i gamle danske og norske Love, hvor af Christiani V. norske Lov er tagen. Khvn. 1762. 4.

FABER (Augustinus Christianus) 1766 blev Præst til Jungshoved i Siælland.

Skrifter.

Langfredags Prædiken, holden i Christiansborgs Slots-Kirke. Khvn. 1764. 8.

Prædiken over Matth. 9. v. 4. ibid. 1766. 8.

FABER Henricus) See SMIDT

FABER (Jacobus) Fød i Nykiøbing paa Falster 1622. 10 Octb. Hans Fader var Doctor Daniel Fabritius, Dronning Sophie Frid. II. Enke-Dronnings Raad og Cantzler. Hans Moder Anna Lund. 1647 blev Conrector i Wiborg Skole. Derefter Sogne-Præst i Skive, og 1667 Sogne-Præst til vor Frue Kirke i Kiøbenhavn. Døde 1674. 20 Febr. Var to Gange gift. 1. Med Maren Wandal, en Dotter af Biskop Wandal i Wiborg. 2. Med Magrete Schumacher, Søster til Griffenfeld, som siden kom i Ægteskab med Biskop Bagger.

Skrifter.

Disp. de bono & malo. Witteb. 1645. 4.

Disp. de Miraculis Christi. Witteb. 1646. 4.

— — de Persona & officio Christi. Præsid. Laur. Mart. Scavenio. Hafn. 1647. 4.

Liig-Prædiken over Erke-Bistop, Doct. Hans Svane. Khvn. 1676. 4. (*Th. Bib.*)

FABER (Johannes) Fød i Nykiøbing paa Falster 1621. Broder til Næstforrige. Reiste i nogle Aar udenlands, og blev Juris utriusque Licentiatus. 1657 Professor Eloqventiæ ved Sorøe Academie. Døde i Kiøbenhavn 1659. 11 Februarii.

Skrifter.

Disp. juridica de Jurisdictione. Franc. 1647.

Diss. juridica de Qvæstionibus, sub Præsidio Ernstii. Soræ 1650. 4.

Jus & Privilegium de non appellando. Argent. 1653. 4.

Diss. de Inscriptionibus. Soræ 1657. 4.

Casp. Schioppii Infamia Famiani & de Stilo Historico Judicium. ibid. 1658. 12.

Memoria Seheſtediana, Chr. Th. Sehested Cancellar. Reg. Soræ 1658. Fol. (*Th. D. B. Hyp. Bib.*)

FABRICIUS (Daniel)

Skrifter.

Tractatus de Islandia & Grönlandia. 1616. 8.

FABRICIUS (Fridericus Wilhelmus Petrus) Fød 1742 i Tønder. Hans Fader D. Johan Christian Fabricius, Medicus ved Friderichs Hospital i Kiøbenhavn. Hans Moder Anne Hennings. Studerede først i Altona, derefter i Kiøbenhavn, Leiden og Edinborg, paa hvilket sidste Sted han 1767 tog Doctor-Graden in Medicina, og siden giorde en Reise igiennem Engeland, Frankerige og Tydskland.

Skrifter.

De motu humorum progressivo, veteribus non ignoto. Alton. 1762. 4.

Tentamen Medicum de Emetatrophia. Edinb. 1767. 8.

FABRICIUS (Henricus) En Søn af næstfølgende Doct. Jacob Fabricius.

Skrifter.

Oratio de Julii Cæsaris rebus præclare gestis. Hafn. 1640. 4.

FABRICIUS (Jacobus) Fød i Rostock 1576. 28 Aug. Hans Fader var Henric Smidt. Hans Moder Dorothe Wulf. Opholdt sig hos Tycho Brahe paa Uranieborg fra 1592 til 1596. Reiste derpaa udenlands, og 1602 blev Doctor Medicinæ i Jena. 1603 Liv-Medicus hos Hertug Johan Albert af Mechlenborg. 1612 Professor Medicinæ & Matheseos i Rostock. 1638 kom til Kiøbenhavn, og blev Liv-Medicus hos Kong Christ. IV., og siden hos Frid. III. Døde 1652. 14 Aug. Var gift med Margrete Mylia.

Skrifter.

Disp. inaug. de incubo. Jen. 1602. 4.

Periculum Melicum. Hal. Sax. 1600. 8.

De Uroscopia s. de Urinis. Rost. 1605. 8.

Diss. de juramento Hippocratis. ibid. 1614. 4.

— — de Cephalalgia autumnali. ibid. 1617. 4.

Oratio de Causis cruentationis cadaverum præsente homicida. ibid. 1620. 4.

Diss. de Vertigine. ibid. 1620. 4.

— — de Catharro. ibid. 1623. 4.

Institutio Medici. ibid 1639. 4.

Diss. de novo-antiqvo Capitis morbo ac dolore cum aliis disqvisitionibus medicis. ibid. 1640. 4.

Epist. de vulneribus capitis & aliarum partium singularibus.

Foruden andre flere Disputationer. (*B. Hyp. R.*)

FABRICIUS (Johannes Christianus) Fød 1705 i Hastrup ved Tønder, hvor hans Fader Hr. Johan Christian Fabricius var Sogne-Præst. Moderen Mette Christine Bucholtz. Studerede i Halle og Berlin, og tog 1727 til Halle Doctor-Graden in Medicina. Var siden Physicus i Tønder, derefter Medicus ved det Kongelige Friderichs Hospital i Kiøbenhavn.

Skrifter.

De venæ sectione abortum præservante. Halæ 1727. 4.

Efterretning om det frisiske Kiøkken-Salt. Indført i det Kiøbenhavnske lærde Selskabs Skrifter Tom. VIII. p. 171.

Unterricht vor die Krancken auf dem Lande. Tondern 1738. 8.

FABRICIUS (Johannes Christianus) Fød i Tønder, en Søn af Næstforrige. Har studeret i Kiøbenhavn, og under Linnæo i Upsal, og siden giort en god udenlands Reise. Er nu Professor ved den Kongelige Indretning i Oeconomien og Natural-Historien paa Charlottenborg.

Skrifter.

Vertheidigung der Moose auf sauren Wiesen. Indført i D. G. Schrebers neue Cameral-Schriften 5 Theil p. 409. Halle 1766. 8.

FABRIS (Salvatore) Var i Begyndelsen af forrige Seculo italiensk Fegtmester hos Kong Christ. IV.

Skrifter.

De lo Schermo overo Scienza d'Arme. Copenh. 1606. Fol.

Samme italienske Fegte-Bog paa Tydsk. Leipz. 1677 & sæpius. Fol.

FALSTRIUS (Canutus Joh.)

Skrifter.

Poematum Miscellaneorum Centuria. Hafn. 1627. 12.

FALSTER (Christianus) Fød 1690. 1 Jan. i Brandersløv Præstegaard i Laaland, hvor hans Fader Christian Falster da var Præst, som siden blev forflyttet til Schielbye og

Gedes-

Bedelsbye Menigheder paa Falster. Hans Moder var Marie Peders Dotter Staal. 1708 deponerede fra Nyekiøbing Skole paa Falster. 1709 blev Collega i samme Skole. 1712 Conrector i Ribe. 1714 Magister 1723 Rector i bemeldte Riber Skole, og kort efter i samme Aar fik Kongelig Bevilgning at nyde tillige Conrectoratets Indkomster, imod at han holdt en duelig Subrector. 1726 blev tilbudet Roeskilde Rectorat, som han ikke imodtog. Døde 1752. 24 Octob. Var gift med Margrete Jens Dotter Bagge. Var en stor Philologus Latinus, og heldig dansk Poet. Hans lærde Tvistighed med Stubelio erfares af hans Animadverf. Epiſtol. adverſus eundem.

Skrifter.

Epiſtola brevis latina de Lexico ſuo Λεξικωτέρῳ. Flensb. 1713. 4.

Supplementum Lingvæ Latinæ. ibid. 1717. 8.

Animadverſiones Epiſtolicæ adverſus Stubelium. 1717. 8.

Qvæſtiones Romanæ. ſ. Idea Hiſtoriæ Litterariæ Romanorum. Flensb. 1718. 8. Adject. Memoriæ obſcuræ 1719.

Cogitationes variæ Philologicæ. ibid. 1719. 8.

Ovidii Klage-Breve paa Dansk overſat. Khvn. 1719. 8.

De variarum Gentium Bibliothecis Scholaſticis. Flensb. 1720. 8.

Vigilia prima Noctium Ripenſium. S. Specimen Annotationum in Gellium. Hafn. 1721. 8. Det store Værk, som han har givet Titel af Noctes Ripenſes, forvares in Manuſcript. paa Kiøbenhavns Universitets Bibliotheqve.

Memoriæ obſcuræ IV partibus comprehenſæ. Hamb. 1722. 8.

Indvielses Tale i Riber Dom-Skole. Khvn. 1727. Fol.

Amœnitates Philologicæ. S. Discussus varii. Amstelod. 1729. 1731. & 1732. 8. III. Tom.

Juvenalis Satyra XIV. cum interpretatione, Annotatiunculis & Versione Danica ligata. Hafn. 1731. 4.

Klage-Psalmer ved Bisskop Thuras Begravelse. ibid. 1731. 8.

Takfigelse til Gabel for Communitetet i Ribe. ibid. 1735. Fol. it. 1732. 1737. 4.

Verden, som et Doll-Huus.

Disse Tiders onde Optugtelse.

Daaren, alamodiske Leve-Regler.

Den utidige Rang-Syge.

Den daarlige udenlands Reise.

Den uforsvarlige Recommendation.

Disse smaa satyriske Tractater paa danske Vers, ere adskillige Gange oplagte. in 8.

FALSTER (Petrus Nicolai) Fød 1610. 1629 deponerede fra Roeskilde Skole. 1637 blev Capellan i Snøde paa Langeland. 1638 Sogne-Præst til Steenstrup og Lunde i Fyen. 1639 Sogne-Præst for St. Hans Menighed i Odense. 1645 blev Magister. 1660 Provst i Odense Herred. Døde 1661. 19 Jan. Var gift med Maren Krag, Hr. Knud Krags Dotter i Steenstrup.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Ellin Giöe, Kbhvn. 1656. 4.

FALSTER (Thomas)

Skrifter.

Siungende Andagt over Søn- og Fæst-Dagenes Evangelier. Tronhiem 1750. 8.

Eenfoldig Morgen- og Aften-Andagt. ibid. 1754. 8.

De Troendes salige Tilstand. ibid. 1758. 8.

Siælens Hvile i Gud. ibid. 1758. 8.

FARSENIUS (Johannes) Fød i Ribe. Var først Rector 1585. Blev Sogne-Præst i Veile i Jylland. Døde 1603. 22 Jan. Var gift med Anne Jörgens Dotter.

Skrifter.

Epithalamium in nuptias D. Andreæ Lymvici. Hafn. 1577.
Frue Ingeborg Scheel til Vaargaard, hendes Liv og Levnet, blev formedelst Auctors Død ikke trykt. (*Ter.*)

FARSÖK (Severinus Nicolai)

Skrifter.

Aandelige Hierte-Suk. ——— 8.

FASTING (Claudius) Fød i Bergen 1674. 27 April. Hans Fader var Lyder Fasting, Kiøbmand sammesteds, hans Moder Elisabet von Rechen. Udi sit 4de Aar mistede han begge Forældrene, som bleve begravne paa een Dag. Blev derpaa opdragen af Mormoderen Alchie Korn, og sat i Bergens latinske Skole, hvorfra han 1692 til Academiet blev dimitteret, hvor han for Betaling blev antaget i den berømmelige Professor og Doct. Casp. Bartholins Huus, og lagde sig fornemmelig efter det theologiske Studium, og søgte ved geistlig Embede at nyde Befordring. Men da Forsynet ikke dertil havde udseet ham, reiste han efter udstandne Examina Academica til Bergen igien, og fik Leilighed at giøre en Reise til Holland, Frankerig og Engeland som Commissionair i Handels-Sager for Commerce-Raad Jörgen Tormöhlen. 1697 blev han Raadmand i Bergen. 1701 Politie-Mester, og 1704 Borgemester sammested. Da Ildebranden 1728 overgik Kiøbenhavn, var han der tilstæde og giorde adskillige gode Anstalter, hvorfor en heel Bataillon af Hr. Oberste Walthers Regiment blev hans Ansørsel betroet for at giøre Tieneste i den forstyrrede Tid. Han blev derpaa 1729 Cancellie-Raad. Døde omsider i Bergen 1739. 19 Jul. Var gift med Anna Tormöhlen, bemeldte Commerce-Raad Jörgen Tormöhlens Dotter. Han

havde

havde sine Efterstræbere, som udvirkede en Commission imod ham i henseende til hans Embeds Førelse, samme varede i 6 Aar. Dog slap han derfra som en ærlig Mand.

Skrifter.

Disp. de Neomeniis veterum Hebræorum. Hafn. 1693. 4.

Forsøg til en Tractat om den christelige Religions Sandhed. Khvn. 1728. 1729. 1732. 8. 3 Tomer.

Forsøg til en Tractat om den jødiske Religion. Khvn. 1733. 8. (*Fr.*)

FASTING (Lyder Montaine de) Fød i Bergen. Efter nogle Aars Reise i fremmede Lande, kom han i spansk Søe-Tienested, og derfra begav sig 1716 til Venedig, hvor han blev Søe-Capitain, og bivaanede Krigen med Tyrken til 1718, da han ved Fredens Slutning tog sin Afskeed, og kom hiem til Danmark.

Skrifter.

Historie om den sidste venetianske og tyrkiske Krig. Khvn. 1720. 8.

Beskrivelse over Morland. (*Fr.*)

FASTING (* * *)

Skrifter.

Evander og Alcimna. Et Hyrde-Stykke, oversat af Gesners. Khvn. 1767. 8.

FECHTEL (Magnus Jacobi) Kongelig Renteskriver i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Tractat om de sidste Verdens Ting. Khvn. 1656. 8.

FEIGNET (Joseph Carl Julien de) blev Ridder af Dannebrog 1 Oct. 1766. Han var 1748 Ingenieur Major i den Holsteenske Fortifications-Etat. Har siden efter Touren avanceret, og er nu General-Lieutenant af Infanteriet, Chef over Fortifications-Staten, og General-Qvartiermester.

Skrifter.

Verbesserung der Modernen Fortification. Glückst. 1748. 4.

von

von FEIST (* * *) Fændrik ved det Holsteenske Gevorbne Infanterie Regiment.

Skrifter.

Reime eines dänischen Officiers. — — 1759. 8.

FERRING (Christianus Christiani) 1604 blev Sogne-Præst til Medrup Meenighed i Hierum Herred i Riber Stift. Døde 1641.

Skrifter.

Skrive-Konst, eller om Skrive-Konstens høie Berømmelse. Khvn. 1627. 8. 1726. 8.

Horologium Sacrum. d. e. Aandelig Seierværk, indeholdende nogle allegoriske Betænkninger at bede naar Klokken slaar. ibid. 1633. 12.

Gyldne Tanke-Ring. ibid. 1641. 1661. 12. (*Br.*)

FESTER (Dietericus Christianus) Var ikke i sine unge Aar oplært ved Studeringer, men conditionerede i nogle Aar som Tiener hos Professor Wadskiær. Imidlertid cultiverede han ved egen Flid saaledes sit naturlige Genie, besønderlig i de mathematiske Videnskaber, at han har leveret Publico adskillige smukke Skrifter, foruden at han har tegnet Landkorterne til Pontoppidans Danske Atlas. Nu er han Informator i Mathematiqven i Trondhiem ved den Angelske Stiftelse.

Skrifter.

Mathematisk og physisk Betænkninger over Cometer. Khvn. 1759. 8.

Practiske Geometrie. ibid. 1764. 4.

Practisk Anviisning til at indføre de almindelige Timer i Sol-Skiver. ibid. 1765. 8.

Mechanisk Betænkninger om en Tærske Maschine. Oecon. Magaz. Tom. 4. p. 365.

Om et geometrisk Instrument til Distancers Udmaaling. ibid. Tom. 5. p. 87.

Om

Carl Guſtav Bojes Land-Huusholdnings Indretning og Behandling. Af Svenſk overſat. Khvn. 1763. 8.

Om Aarſagen og Raad imod Kul- eller Brand-Ax. Indført i oeconom. Magaz. Tom. IV. p. 251.

EWALD (Enewaldus) Fød 1696. 29 Aug. i Høyſt i Tunder Amt, hvor hans Fader var Præſt. 1727 blev Skolemeſter ved Waiſenhuſet i Kiøbenhavn, ſom da af Kong Frideric IV. blev ſtiftet. Aaret efter 1728 blev Præſt ſammeſteds. 1747 Profeſſor Theologiæ extraordinarius. 1749 Tilforordnet i Miſſions-Colleg., og Directeur ved Waiſenhuſet. Døde 1754. 17 Nov.

Skrifter.

Tids-Regiſter over det Gamle og Nye Teſtamentes Kirke-Hiſtorie. Khvn. 1741 og 1742. 8.

Gamle og Nye Teſtamentes herlige Harmonie. ibid. 1744 & ſeqv. in 8. 5 Dele.

Bibelſke Concordantz. ibid. 1748 og 1749. 4. 3. Vol.

Troende Sieles daglige Opmuntring. ibid. 1752. 12.

Den eneſte ſande og ſalige Wiisdoms Kilde, Guds Ord. Khvn. 1752. 12.

Den ſande Chriſtendoms Grundvold. Tunder 1720. 12.

Begyndelſes Elementer i Guds Ord. ibid. 1721. 12. (*Bu.*)

EWALD (Johannes) En Søn af næſtanførte Profeſſor Ewald.

Skrifter.

Pyrologia ſacra. Hafn. 1759. 4.

Svar paa det Spørsmaal: hvorfor en guddommelig Forløſer var fornøden. Khvn. 1764. 8.

Adam og Eva, eller den ulykkelige Prøve. Khvn. 1769. 8.

Lykkens Tempel, en Drøm, indført i 3 Stykke af Forſøg til ſkiønne og nyttige Widenſkaber. Sorøe 1764. 8.

Tractat over 5te Mose Bogs 20 Cap., kaldet Herrens Strids-Lov. Khvn. 1662. 4.

Themis Arctoa. Hafn. 1671. Fol. (*Tb.B.Hyp. Spic. An. S.Z.*)

FINE (Johannes de) Fader til Nesfforrige. Hans Fader var Arnoldus de Fine, Kong Frid. II. Capel-Mester, og Canonicus, som formedelst Duc d'Albas Forfølgelse i Nederlandene var flygtet ind til Dannemark. Sønnen, denne Johannes de Fine, reiste i sine unge Aar udenlands i Tydskland, Frankerige og Holland, og tog Magister-Graden i Giessen. Var først Rector ved Helsingøers Skole, blev derefter 1609 Sogne-Præst og Provst i Helsingborg i Skaane.

Skrifter.

Diss. Physiologica de mari. Giessæ 1608. 4.

— — de potentia & actu. ibid. 1608. 8.

— — de primis rerum naturalium Principiis. ibid. 1609. 4.

Enneas Dissertationum Physiologicarum. ibid. 1609. 4.

Liig-Prædiken over Claus Podebusk. Khvn. 1617. 8. (*B. Spic. Bib.*)

FINECK (Theodos. Ern. Frid. von) Kongelig Cammer-Junker.

Skrifter.

Trois Dissertations en forme de lettres sur l'origine, les Progres & les Abus du Langage. a Coph. 1756. 8.

FINKE (Jacobus) Fød i Kiøbenhavn 1592. 24 Jun. Hans Fader var Doctor og Professor Thomas Finke. Hans Moder Söster Ivaria. Frequenterede i sin Ungdom Herlufsholms Skole, derfra han 1608 blev sendt til Skolen i Meisen i Saxen. 1611 drog han til Universiteterne Leipzig og Jena, og derefter i mange Aar reiste vidtløftig. 1623 blev Professor Physicæ i Kiøbenhavn. 1625 Magister. Døde 1663. 2 Jan. Var gift med Margrete Teten, Doct. Joh. Tetens Dotter.

Disp. de Miraculis Christi. Witteb. 1646. 4.

— — de Persona & officio Christi. Præsid. Laur. Mart. Scavenio. Hafn. 1647. 4.

Liig-Prædiken over Erke-Bisskop, Doct. Hans Svane. Khvn. 1676. 4. (*Th. Bib.*)

FABER (Johannes) Fød i Nyekiøbing paa Falster 1621. Broder til Næstforrige. Reiste i nogle Aar udenlands, og blev Juris utriusque Licentiatus. 1657 Professor Eloqventiæ ved Sorøe Academie. Døde i Kiøbenhavn 1659. 11 Februarii.

Skrifter.

Disp. juridica de Jurisdictione. Franc. 1647.

Diss. juridica de Qvæstionibus, sub Præsidio Ernstii. Soræ 1650. 4.

Jus & Privilegium de non appellando. Argent. 1653. 4.

Diss. de Inscriptionibus. Soræ 1657. 4.

Casp. Schioppii Infamia Famiani & de Stilo Historico Judicium. ibid. 1658. 12.

Memoria Sehestediana, Chr. Th. Sehested Cancellar. Reg. Soræ 1658. Fol. (*Th. D. B. Hyp. Bib.*)

FABRICIUS (Daniel)

Skrifter.

Tractatus de Islandia & Grönlandia. 1616. 8.

FABRICIUS (Fridericus Wilhelmus Petrus) Fød 1742 i Tønder. Hans Fader D. Johan Christian Fabricius, Medicus ved Friderichs Hospital i Kiøbenhavn. Hans Moder Anne Hennings. Studerede først i Altona, derefter i Kiøbenhavn, Leiden og Edinborg, paa hvilket sidste Sted han 1767 tog Doctor-Graden in Medicina, og siden giorde en Reise igiennem Engeland, Frankerige og Tydskland.

pendium for en Studioso Medicinæ & Philosophiæ, og 1500 Rdlr. til Fattige og Nødlidende. Han var gift med Söster Ivaria. Da denne lærde Nestor har været som Stamme-Fader til de af Lærdom anseeligste Familier i Danmark, synes det ikke at være af Vejen, i genealogisk Orden at forestille hans Børn og Svogre:

THOMAS FINKE.
SÖSTER IVARIA.

JAC. FINKE. A. FINKE M. FINKE. DOROT. FINKE. D. FINKE.
M. TETEN. D.C. BARTHOLIN. D.J. FUIREN. D.O. WORM. D.H. BROCHMAN.

SÖSTER FINKE.
D.C. OSTENFELD.

Skrifter.

Ephemeris Cœlestium motuum. Argent. 1581. 4.

Geometriæ rotundi. Libb. XIV. Basil. 1583. 4.

Horoscopographia Ranzovii. Argent. 1583. 4.

Ἐνδοξα παράδοξα. Basil. 1587. 4.

Horoscopographia s. de inveniendo stellarum situ Astrologia. Slesw. 1591. 4.

Theses de Constitutione Philosophiæ Mathematicæ. Hafn. 1591. 4.

— — de Hypothesibus Astronomicis, dimensionis Mundi ac primi motus circulis. ibid. 1592. 4.

— — Philosophicæ in Magistrorum promotione propositæ ibid. 1594. 4.

— — Logicæ in Magistrorum promotione propositæ. ibid. 1594. 4.

— — de Ortu & occasu Siderum. ibid. 1595. 4.

— — de Diebus & Noctibus. ibid. 1601. 4.

— — de Mensibus & Annis. ibid. 1602. 4.

Tabulæ Multiplicationis & Divisionis, seorsim etiam Danicæ monetæ accommodatæ. Hafn. 1604. form. oblong.

FABRICIUS (Johannes Christianus) Fød 1705 i Hastrup ved Tønder, hvor hans Fader Hr. Johan Christian Fabricius var Sogne-Præst. Moderen Mette Christine Bucholtz. Studerede i Halle og Berlin, og tog 1727 til Halle Doctor-Graden in Medicina. Var siden Physicus i Tønder, derefter Medicus ved det Kongelige Friderichs Hospital i Kiøbenhavn.

Skrifter.

De venæ sectione abortum præservante. Halæ 1727. 4.

Efterretning om det frisiske Kiøkken-Salt. Indført i det kiøbenhavnske lærde Selskabs Skrifter Tom. VIII. p. 171.

Unterricht vor die Krancken auf dem Lande. Tondern 1738. 8.

FABRICIUS (Johannes Christianus) Fød i Tønder, en Søn af Næstforrige. Har studeret i Kiøbenhavn, og under Linnæo i Upsal, og siden giort en god udenlands Reise. Er nu Professor ved den Kongelige Indretning i Oeconomien og Natural-Historien paa Charlottenborg.

Skrifter.

Vertheidigung der Moose auf sauren Wiesen. Indført i D. G. Schrebers neue Cameral-Schriften 5 Theil p. 409. Halle 1766. 8.

FABRIS (Salvatore) Var i Begyndelsen af forrige Seculo italiensk Fegtmester hos Kong Christ. IV.

Skrifter.

De lo Schermo overo Scienza d'Arme. Copenh. 1606. Fol.

Samme italienske Fegte-Bog paa Tydsk. Leipz. 1677 & sæpius. Fol.

FALSTRIUS (Canutus Joh.)

Skrifter.

Poematum Miscellaneorum Centuria. Hafn. 1627. 12.

FALSTER (Christianus) Fød 1690. 1 Jan. i Branderslev Præstegaard i Laaland, hvor hans Fader Christian Falster da var Præst, som siden blev forflyttet til Schielbye og

Gedes-

Skrifter.

Norvegiæ jus Ecclesiasticum, qvod Vicensium sive priscum vulgo vocant, discursu præliminari, versione latina & notis auctum. Hafn. 1759 & 1760. 4.

Curæ posteriores in jus Ecclesiasticum Vicensium. ibid. 1762 & 1765. 4.

Dissert. historico-litteraria de Speculo Regali. ibid. 1766. 8.

Efterretninger om Tildragelserne ved Bierget Hecla udi Island i April og følgende Maaneder 1766. Kbhvn. 1767. 8.

FISCHER (Christianus Ludovicus)

Skrifter.

Des Dänischen Scepters Staats Geschichte. Kopp. 1732. 8.

FISCHER (Johan Thomæ) 1706 blev Rector i Nykiøbing Skole paa Falster. 1713 Assessor i Consistorio. 1714 Landsdommer i Laaland og Falster. Døde 1718.

Skrifter.

Carmen Hebræo-Græco-Latino-Danicum in honorem D. Christ. Rud. Mulleri Episc. Fion. Hafn. 1705. 8. (*Tb.*)

FLEISCHER (Erasmus) Alumnus Collegii Medicei.

Skrifter.

Panegyricus in Nuptias Christ. VII. Hafn. 1766.

FLEISCHER (Esaias) Fød i Kiøbenhavn 1633. 25 Oct. Hans Fader var Esaias Fleischer, Hof-Apotheqver sammested. Hans Moder Marie Hans Dotter. 1652 deponerede fra Sorøe Skole. I hans Ungdom blev han befængt med separatistiske og weigelianske Griller af Mag. Niels Svensen Chronich, hvorover han maatte give et Revocations-Skrift fra sig, og Revers til Universitetet, samt aabenbare staae Skrift i Hellig Geistes Kirke. Han reiste derpaa 1656 udenlands. Var i Rom ved Slutningen af Aaret 1663, og kom hiem 1664. Blev Magister 1665, og samme Aar Sogne-Præst til Hellig Geistes Kirke i Kiøbenhavn. Døde 1697. 5 Febr. Var gift med

Amœnitates Philologicæ. S. Discussus varii. Amstelod. 1729. 1731. & 1732. 8. III. Tom.

Juvenalis Satyra XIV. cum interpretatione, Annotatiunculis & Versione Danica ligata. Hafn. 1731. 4.

Klage-Psalmer ved Bisp Thuras Begravelse. ibid. 1731. 8.

Taksigelse til Gabel for Communitetet i Ribe. ibid. 1735. Fol. it. 1732. 1737. 4.

Verden, som et Doll-Huus.

Disse Tiders onde Optugtelse.

Daaren, alamodiske Leve-Regler.

Den utidige Rang-Syge.

Den daarlige udenlands Reise.

Den uforsvarlige Recommendation.

Disse smaa satyriske Tractater paa danske Vers, ere adskillige Gange oplagte. in 8.

FALSTER (Petrus Nicolai) Fød 1610. 1629 deponerede fra Roeskilde Skole. 1637 blev Capellan i Snøde paa Langeland. 1638 Sogne-Præst til Steenstrup og Lunde i Fyen. 1639 Sogne-Præst for St. Hans Menighed i Odense. 1645 blev Magister. 1660 Provst i Odense Herred. Døde 1661. 19 Jan. Var gift med Maren Krag, Hr. Knud Krags Dotter i Steenstrup.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Ellin Giöe, Khvn. 1656. 4.

FALSTER (Thomas)

Skrifter.

Siungende Andagt over Søn- og Fæst-Dagenes Evangelier. Tronhiem 1750. 8.

Eenfoldig Morgen- og Aften-Andagt. ibid. 1754. 8.

De Troendes salige Tilstand. ibid. 1758. 8.

Siælens Hvile i Gud. ibid. 1758. 8.

FARSE-

FLEISCHER (Johannes Georgius) Commander-Sergeant ved det Kongelige Grenadier-Corps.

Skrifter.

Den færøiske Robinson. Kbhvn. 1756. 8.

FLEMLOSIUS (Petrus Jacobi) Fød i Flemløse i Fyen. Var over 10 Aar hos Tycho Brahe paa Hveen, for at gaae ham til Haande i hans astronomiske Observationer og chymiske Operationer. Var ellers Medicinæ Licentiatus og en erfaren Astronomus og Chymicus. Døde i Kiøbenhavn 1599.

Skrifter.

Ecloga de Ecclipsi Solari Anno 1574. Hafn. 1574. 4.

Doct. Simonis Musæi Undervüsning og gode Raad imod den melancholiske Diævel. Fordansket. Kbhvn. 1575. 8.

Elementiske og jordiske Astrologia. Uranieborg paa Hveen, 1591. 8. og Kbhvn. 1644. 1745. 8. (*B. Hyp. Br. Bib.*)

FLENSBORG (Christian) En Søn af Schoutbynacht Christian Peter Flensborg, og Else Magrete Söebötker.

Skrifter.

Den danske Mercurius efter Bordings Maade. Kbhvn. 1766 & seqv. 4.

Adskillige Oder til Junkeren &c.

Nogle Stykker af Kongernes Historie paa Vers, som Frydensberg har bekostet til Trykken.

FLOR (Olaus Francisci) Sogne-Præst til Giersen eller Jerpen ved Scheen i Norge.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Giertrud Iserberg. Kbhvn. 1689. 4.

FLOTOW (Christ. Lud. Wilh. à) En meklenborgsk Adelsmand. Blev Kongelig dansk Hof-Junker, siden Cammer-Junker og Legations-Secretair i Holland. Giorde en Reise i Norge, men paa Hiemreisen omkom ulykkelig i Sverrig 1763. *in Junio.*

havde sine Efterstræbere, som udvirkede en Commission imod ham i henseende til hans Embeds Forelse, samme varede i 6 Aar. Dog slap han derfra som en ærlig Mand.

Skrifter.

Disp. de Neomeniis veterum Hebræorum. Hafn. 1693. 4.
Forsøg til en Tractat om den christelige Religions Sandhed. Khvn. 1728. 1729. 1732. 8. 3 Tomer.
Forsøg til en Tractat om den jødiske Religion. Khvn. 1733. 8. (*Fr.*)

FASTING (Lyder Montaine de) Fød i Bergen. Efter nogle Aars Reise i fremmede Lande, kom han i spansk Søe-Tieneste, og derfra begav sig 1716 til Venedig, hvor han blev Søe-Capitain, og bivaanede Krigen med Tyrken til 1718, da han ved Fredens Slutning tog sin Afskeed, og kom hiem til Danmark.

Skrifter.

Historie om den sidste venetianske og tyrkiske Krig. Khvn. 1720. 8.
Beskrivelse over Morland. (*Fr.*)

FASTING (* * *).

Skrifter.

Evander og Alcimna. Et Hyrde-Stykke, oversat af Gesners. Khvn. 1767. 8.

FECHTEL (Magnus Jacobi) Kongelig Renteskriver i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Tractat om de sidste Verdens Ting. Khvn. 1656. 8.

FEIGNET (Joseph Carl Julien de) blev Ridder af Dannebrog 1 Oct. 1766. Han var 1748 Ingenieur Major i den Holsteenske Fortifications-Etat. Har siden efter Touren avanceret, og er nu General-Lieutenant af Infanteriet, Chef over Fortifications-Staten, og General-Qvartiermester.

Skrifter.

Verbesserung der Modernen Fortification. Glückst. 1748. 4.

von

Skrifter.

Disp. de Theologia naturali. Hafn. 1657. 4.

——de Unitate Dei ex Theologia naturali. ibid. 1658. 4. (*Cimb. Ter. Bib.*)

FOG (Laurentius) Født i Ribe, hvor hans Fader Jörgen Fog var Sogne-Præst til St. Catharinæ Kirke, i hvilket Embed han hannem succedere. Var Philosophiæ Magister.

Skrifter.

Diss. de lucta Regis Frothonis cum Dracone. Hafn. 1686. 4.

——de Terræ Motu. ibid. 1684. 4.

——de Characterum superstitione. ibid. 1687. 4.

FOGH Marcus) Hans Fader var Kammer-Raad Christian Fogh til Brobyegaard i Fyen, hans Moder Birgitte Fugl. Reiste i sine unge Aar udenlands, lagde sig sterk efter de orientalske Sprog, og deri søgte Profession ved Universitetet. Men da samme Ansøgning ikke lykkedes, blev han beskikket til Byefoged i Odense. Imidlertid døde hans ældre Broder Niels Fogh ugift, som havde faaet Brobyegaard efter Forældrene. Ved hvilket Dødsfald Brobyegaard tilfaldt denne Marcus Fogh, som 1748 med Kongl. Tilladelse afstod Byefoged Embedet til en anden, blev derefter Cancellie-Raad og døde paa Brobyegaard 1763. Han var gift med Christiana Sophia Ernst, En Dotter af Etats-Raad og Polcetiemester Ernst i Kiøbenhavn, som siden kom i Ægteskab med General-Major Frid. von Windtz, og tredie Gang med Kammer-Herre Schaffalischy de Mucadell.

Skrifter.

Isaaci Abarbanelis Commentatio in Testamentum Patriarchæ Jacobi Gen. Cap. 49 descriptum, in Latinam translata Lingvam, variisqve excerptis Targumicis & Rabbinicis ac notis miscellaneis illustrata. Hafn. 1734. 4.

Om de Neperianske Regne-Stokke. ibid. p. 109.
En nye geometrisk Methode at forfærdige Solskiver. ibid. Tom. 7. p. 247.

FIELKEKRONE (Olaus) Hans Navn var egentlig Oluf Nielsen Fielche. Men som han var fød i Landskrone, tiltog han sig det Navn Fielkekrone. Han var Doctor Medicinæ og affecterede at ansees for Polyhistor in omni scibili, satte sig og hos nogle i et slags Anseelse, saa at han 1668 blev beskikket til Professor Theologiæ adjunctus ved Universitetet i Kiøbenhavn, med Succession. Men da han imidlertid af sin Vertes Pige blev udlagt til Barne-Fader i vor Frue Kirke i Kiøbenhavn, giorde han sig usynlig, og begav sig til Holland, hvor han agerede Medicus, og døde 1682. I hvilket Aar der til Amsterdam er trykt Catalogus over hans Bibliotek in 4to.

Skrifter.

Συγχαίρειν pro data Hafniæ a Pestilentia liberatione. Ligate scripta. Hafn. 1655. 4. (*Th. An. B. Hyp.*)

FINSEN (Johannes) See FINNÆUS.

FINE (Arnoldus de) Fød 1614 i Helsingborg i Skaane, hvor hans Fader Johannes de Fine var Provst og Sogne-Præst. 1637 blev Conrector i Bergens Skole. 1639 Magister. 1647 Rector, og 1663 Lector Theologiæ sammesteds, og Sogne-Præst til Phanøe. 1672 Bisskop i Tronhiem. Døde i samme Aar d. 6 Nov. i Kirken ved en Ordination. Var gift med Maria Hofman.

Skrifter.

Incendium qvod Bergis Noricorum d. 5 Jul. 1640 horrendis flammis grassari cæpit, elegiaco carmine delineatum. Hafn. 1641. 8.

Skrifter.

Christoph. Skorers Tractat om Fontannellers Nytte og Brug, udsat paa Dansk. Khvn. 1686. 8. (*Bib.*)

FOLTMAR (Johan) I Kiøbenhavn.

Skrifter:

Sex Morquien eingerichtet vors Clavier rc. Nürnberg, in forma musica.

FÖNS (Petrus) 1761 blev residerende Capellan til Cronborg Slots-Kirke.

Skrifter.

Trauer-Predigt über Frideric V. 1766. 8.

FONTENAY (Casparus Fridericus de) Fød 1693. 1728 blev Capitain ved Søe-Cadet Compagniet. 1732 Commandeur-Capitain. 1744 Commandeur og Chef for den 3die Division Søefolk. 1751 Schoutbynacht. 1754 Vice-Admiral. 1759 Admiral og Deputeret i det combinerede Admiralitets og General Commissariats Collegio. 1760 Ridder af Dannebroge. 1766 Deputeret allene i Admiralitets Collegio. Døde 1769. 9 Maj.

Skrifter.

Søe-Evolutioner, eller en Orlogs Flodes Ordener. Khvn. 1743. Fol.

LA FORET. En gammel og berømt Fransk og Tydsk Sprogmester, som i mange Aar levede og indformerede i Kiøbenhavn. Vilde aldrig vedgaae sit Fæderneland; man troede ellers, han var fra Polen og kommen derfra i den bekiendte Thornske Tumult; thi naar det Rige ved Samtale kom paa Bane, syntes han noget forandret. Var en lærd Mand og sterk i det latinske og græske Sprog, i hvilke han ogsaa gav Information. Døde 1751. 12 April.

Skrifter.

Dodecas Qvæstionum Philosophicarum. Hafn. 1623. 4.
Heptas Qvæstionum Philosophicarum. ibid. 1632. 4.
Disp. Physica de Elementis. ibid. 1632. 4.
— — de primis rerum naturalium Principiis. ibid. 1636. 4.
De secretiore naturæ Scrutinio instituendo. Diss. ibid. 1643. 4.
Disp. de Subjecto Caloris. ibid. 1647. 4.
— — de variis Caloris speciebus & effectibus. ibid. 1648. 4.
— — de Tempore. ibid. 1649. 4.
— — de vero frigoris subjecto. ibid. 1649. 4.
— — de nonnullis ad frigoris naturam plenius explicandam necessariis. ibid. 1652. 4.
— — de Thermoscopio. ibid. 1655. 4.

FINKE (Thomas) Fød i Flensborg 1561. 6 Jan. Hans Fader var Jacob Finke, Raadmand sammested. Hans Moder Anna Thorsmeden, en Dotter af Raadmand Thomas Thorsmeden i Flensborg. Gik først i Flensborg Skole, derfra reiste han 1577 til Universitetet i Strasborg, hvor han opholdt sig i 5 Aar. Drog derpaa for en kort Tid hiem, men reiste siden i mange Aar omkring til de fornemmeste Academier i Europa, og 1587 blev Doctor Medicinæ til Basel, da han forhen havde været Procurator og Consiliarius Nationis Germanicæ i Padua, og lagt Grund til det Bibliotheqve sammested, som siden den Tid meget er forøget. Endelig kom han hiem til Flensborg, hvor han som Medicus begyndte at practisere. Men strax derpaa blev adnævnt til Liv-Medicus hos Hertup Philip af Holsten-Gottorp. 1590 blev kaldet til Kiøbenhavn, som Professor Matheseos, hvilket Embede han og næste Aar tiltraadte. 1602 blev Professor Eloqventiæ. 1603 Professor Medicinæ. Døde 1656. 24 Apr. i hans Alders 96 Aar, og testamenterede 3000 Rdlr., som et Reise-Sti-

pendium

pendium for en Studioso Medicinæ & Philosophiæ, og 1500 Rdlr. til Fattige og Nødlidende. Han var gift med Söster Ivaria. Da denne lærde Nestor har været som Stamme-Fader til de af Lærdom anseeligste Familier i Danmark, synes det ikke at være af Veien, i genealogisk Orden at forestille hans Børn og Svogre:

THOMAS FINKE.
SÖSTER IVARIA.

JAC. FINKE.	A. FINKE	M. FINKE.	DOROT. FINKE.	D. FINKE.		
M. TETEN.	D. C. BARTHOLIN.	D. J. FUIREN.	D. O. WORM.	D. H. BROCHMAN.		

SÖSTER FINKE.
D. C. OSTENFELD.

Skrifter.

Ephemeris Cœlestium motuum. Argent. 1581. 4.
Geometriæ rotundi. Libb. XIV. Basil. 1583. 4.
Horoscopographia Ranzovii. Argent. 1583. 4.
Ἔνδοξα παράδοξα. Basil. 1587. 4.
Horoscopographia s. de inveniendo stellarum situ Astrologia. Slesw. 1591. 4.
Theses de Constitutione Philosophiæ Mathematicæ. Hafn. 1591. 4.
— — de Hypothesibus Astronomicis, dimensionis Mundi ac primi motus circulis. ibid. 1592. 4.
— — Philosophicæ in Magistrorum promotione propositæ ibid. 1594. 4.
— — Logicæ in Magistrorum promotione propositæ. ibid. 1594. 4.
— — de Ortu & occasu Siderum. ibid. 1595. 4.
— — de Diebus & Noctibus. ibid. 1601. 4.
— — de Mensibus & Annis. ibid. 1602. 4.
Tabulæ Multiplicationis & Divisionis, seorsim etiam Danicæ monetæ accommodatæ. Hafn. 1604. form. oblong.

Tractatio de Medicinæ constitutione. Dispp. XVII. ab Ann. 1605 ad Ann. 1627 ventilatæ. ibid. in 4to. Deriblant: De Peste 1603. De Medicinæ constitutione & usu, 1606. De Hydrope 1611. De Crisibus. 1620. De Morbo, 1613. De Morbi Causis, 1614. De Signis prognosticis, 1618. De rerum non naturalium sensu. 1621. De Sanitate tuenda. 1622. De Medicamentorum censu. 1613. De Medicamentorum censu particulari, cum appendice de Triangulorum usu in cyclometricis. 1627. &c.

Disp. de Hæmorrhagia Navium defendente Simone Pauli Auctore. ibid. 1629. 4.

Ephemerides variæ. Hafn. — — 4.

Schediasmata varia medica in Cista medica Bartholini.

Tre Tabeller, indrettet til daglig fornøden Regning. Kbhvn. 1615. 16. (*W. B. Hyp. An. Mar. Cimb.*)

FINCKEN (Matthæus à) Pomeranus, Hauptman zu Rosborg.

Skrifter.

Erinnerungen bey Scharmizirung, Treffen und öffentlicher Schlacht. Aarhuus 1641. 8.

FINKENHAGEN (Johan) Fød i Kiøbenhavn. Hans Fader Etats-Raad og Inspecteur paa det Kongelige Waisenhuus. Studerede Jura, og reiste udenlands. Blev siden Secreterer i det danske Cancellie. Døde 1768 paa St. Thomas i Westindien.

Skrifter.

Tale, holden i det juridisk-practiske Selskab. Kbhvn. 1751. 4.

FINNÆUS (Johannes) En lærd Islænder, har været Alumnus Collegii Elersiani. Hans Fader Biskop Finner Jonsen i Skalholt.

Skrif-

practicerede i Lund, men reiste atter ud 1656 med Knud Rantzow. 1661 kom hiem og blev Provincial-Medicus i Bleking. 1664 Stads-Physicus i Kiøbenhavn. 1679 Assessor i Høieste-Ræt. 1684 Cancellie- og Cammer-Raad. Døde 1687. 9 Mart. Var 2 Gange gift. 1. med Marie Hoffmann, Doct. Sören Hoffmans Dotter af Randers. 2. med Anne Magrete Svane, Erke-Biskop Svanes Dotter.

Skrifter.

Parodia in Honorem Viti Beringii. Hafn. 1649. 4. (*Pr.*)

FOSS (Johannes) Fød i Lund i Skaane 1660. 2 Maj. Hans Fader var Mag. Matthias Foss, da Rector Scholæ sammested, siden Biskop i Aalborg. Hans Moder Bodil Brochmand. Gik først i Aalborg, siden i Kiøbenhavns Skole, hvorfra han 1680 deponerede. Blev siden Philos. Magister. 1682 blev 5te Lectie Hører ved Kiøbenhavns Skole. Men efter 4½ Aars Forløb qviterede samme Station og reiste udenlands i 12 Aar. 1703 blev Sogne-Præst for Simmested, Hvilsom og Hvam Meenigheder i Wiborg Stift. Afstod samme Kald 1710. Var gift med et saxisk Fruentimmer, som han paa sin udenlands Reise havde forlovet sig med, navnlig Anna Magdalena.

Skrifter.

Masii Passions Tanker fordansket. Khvn. 1701. 8.

Christ. Borchs Ligpræd. over Oberst. Lambsdorf, oversat paa Tydsk. Khvn. 1701. 4.

FOSS (Matthias) Fød i Lund i Skaane 1627. 12 Oct. Hans Fader var Doct. Niels Foss, hans Moder Karen Matthis Dotter. Gik først i Skole i Lund, siden i Sorøe, hvorfra han 1644 deponerede. 1648 blev Hører ved Skolen i Lund. 1650 reiste udenlands. 1653 kom hiem og blev Rector ved bemeldte Skole i Lund. 1655 Magister. 1660 Hof-Prædikant i Kiøbenhavn. 1665 Professor Theologiæ Ordinarius.

Ellin Jacobs Dotter, en Dotter af Jacob Anderſen Riber, Raadmand i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Hans Nanſen, Præſident og Borgemeſter i Kiøbenhavn. Khvn. 1668. 4. (*An. R. Pr.*)

FLEISCHER (Eſaias) En Søn af den Næſtforrige. Reiſte i nogle Aar udenlands. Ved ſin Hiemkomſt blev Magiſter, og 1694 Profeſſor Theologiæ & Philoſophiæ deſignatus, og ſtrax derefter Sogne-Præſt til Taarnebye paa Amager. Døde 1711.

Skrifter.

Diſſ. de Atramento. Hafn. 1685. 4.

— — de Dracone. ibid. 1686. 4.

Explicatio tridui mortis & paſſionis Chriſti. Hafn. 1700. 8. (*Th.*)

FLEISCHER (Eſaias) En Sønne-Søn af den Neſtforrige. Fød i Eggeſløvmagle, hvor hans Fader var Præſt. Var i nogle Aar Hører ved Roeskilde latinſke Skole. 1764 blev Regiments Qvarteer-Meſter ved det ſiællandſke Dragon-Regiment.

Skrifter.

Hiſtoriſke Skrifter, eller Pavedommets og Pavernes Hiſtorie. Khvn. 1757. 1759. 1767. 4. 3 Tomer.

FLEISCHER (Georgius Chriſtianus) Alumnus Collegii Medicei.

Skrifter.

Diſp. de pelliceo veterum Danorum veſtitu. Hafn. 1707. 4.

— — Lilia Rubenis. ibid. 1703. 4.

— — Impoſtor Græcus. ibid. 1706. 4.

— — de Litteris Epheſiis. ibid. 1704. 4.

— — de Igne Græco. ibid. 1705. 4.

FLEISCHER (Johannes Georgius) Commander-Sergeant ved det Kongelige Grenadier-Corps.

Skrifter.

Den færøiske Robinson. Khvn. 1756. 8.

FLEMLOSIUS (Petrus Jacobi) Fød i Flemløse i Fyen. Var over 10 Aar hos Tycho Brahe paa Hveen, for at gaae ham til Haande i hans astronomiske Observationer og chymiske Operationer. Var ellers Medicinæ Licentiatus og en erfaren Astronomus og Chymicus. Døde i Kiøbenhavn 1599.

Skrifter.

Ecloga de Ecclipsi Solari Anno 1574. Hafn. 1574. 4.

Doct. Simonis Musæi Underviisning og gode Raad imod den melancholiske Diævel. Fordansket Khvn. 1575. 8.

Elementiske og jordiske Astrologia. Uranieborg paa Hveen, 1591. 8. og Khvn. 1644. 1745. 8. (*B. Hyp. Br. Bib.*)

FLENSBORG (Christian) En Søn af Schoutbynacht Christian Peter Flensborg, og Else Magrete Söebötker.

Skrifter.

Den danske Mercurius efter Bordings Maade. Khvn. 1766 & seqv. 4.

Adskillige Oder til Junkeren ꝛc.

Nogle Stykker af Kongernes Historie paa Vers, som Frydensberg har bekostet til Trykken.

FLOR (Olaus Francisci) Sogne-Præst til Gierpen eller Jerpen ved Scheen i Norge.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Giertrud Iserberg. Khvn. 1689. 4.

FLOTOW (Christ. Lud. Wilh. à) En meklenborgsk Adelsmand. Blev Kongelig dansk Hof-Junker, siden Cammer-Junker og Legations-Secretair i Holland. Giorde en Reise i Norge, men paa Hiemreisen omkom ulykkelig i Sverrig 1763. in Junio.

Skrifter.

Sermo solennis in Natalem Friderici V. Rosk. 1763. Fol.

FOEDER (Nicolaus Jani) Dan. Claus Føerd. Fød i Kiel 1511. Var den første Boghandler i Kiøbenhavn efter Reformationen, og døde sammesteds 1584. 27 Apr.

Skrifter.

En christelig Digt om disse sidste Verdsens farlige Tider. Khvn. 1563. 8.

Konst christelig og vel at døe. Oversat af Tydsk. Khvn. 1570 og 1575. 8.

Leonhar . Northusani de Christnes Lystgaard af Tydsk oversat. Khvn. 1579 og 1596. 8. item Christian. 1681. 8. (*Th. Bib. Cimb.*)

FOERSUM (Nicolaus)

Skrifter.

Verdens umaadelige Bugs Fylde, og utidige Kaage-Syge. Khvn. 1703 4.

FÖRSKAAL (* * *) Fød Svensk, og Linnæi Discipel, lagde sig i Gøttingen efter det orientalske Sprog, hvorefter han 1756 reiste hiem til sit Fædernelanð. Blev af Kong Frid. V. som Professor og Physicus udsendt med det lærde Selskab, som Hans Majestet 1761 lod reise til Arabien. Paa hvilken Reise han døde, ligesom de fleste andre udsendte.

Skrifter.

Dubia de Principiis Philosophiæ recentioris.

FOG (Georgius) Fød 1631. 23 Jul. i Feldballe Præstegaard i Aarhuus Stift, hvor hans Fader Mag. Laurids Fog var Præst, hans Moder var Inger Rasmus Dotter. 1650 deponerede fra Aarhuus Skole. 1652 reiste udenlands. 1655 kom hiem. 1657 blev Magister. 1659 Sogne-Præst til St. Cathrine Kirke i Ribe. 1671 Provst tillige over Calslund og Froes Herreder. Døde 1710. 23 Oct.

Hodoeporicon Itineris Francici. Carm. Elegiac. Tubing. 1559. 8.
Carminum Liber ad Frid. II. Regem Daniæ. Lugd. Gall. 1561. 12.
Propositiones medicæ de Temperamentis. Hafn. 1566. 4.
Elegia de Amoribus suis. Frf. 1567. 8.
Hippocratis Liber de natura Hominis, Latinè Versus. Havn. 1571.
Galeni de curatione, S. ratione Medendi Lib. I. ibid. 1572.
Ejusd. Lib. de Constitutione artis Medicæ. ibid. 1573. 8.
Ejusd. Lib. de ossibus latine versus. ibid. 1579. 8.
Typus Veri & Sinceri Amoris, ibid. 1579.
De Conservanda Valetudine. ibid. — — 8. (*W. B. Hyp. Cimb. Ter. R.*)

FRANCCIUS (Petrus Johannis)

Skrifter.

De Utilitate Matheseos substricta delineatio. Arhus. 1654. 8. (*Tb.*)

FRANCK (Olaus) Var først Student, dimitteret fra Viborg Skole. Siden Raadmand i Ringkiøbing.

Skrifter.

Beskrivelse over Roms Stad, og det romerske Folk i de ældre Tider. Khvn. 1752. 8.

FRANCKENAU (Georgius Francus de) Fød i Naunburg 1644. 3 Mai. Hans Fader var Sebastianus Francus, Præst sammesteds. Hans Moder Barbara Winecke. Gik i Skole i Naunburg. 1656 reiste til Academiet i Leipzig, siden til adskillige andre udenlands Academier. 1662 blev creeret til Poeta Laureatus i Jena. 1666 blev Doctor Medicinæ i Strasburg. 1672 Professor Medicinæ i Heidelberg, og Collega Academiæ Naturæ curiosorum sub Argi I. nomine. 1674 Magister. 1680 Procanceller ved Academiet i Heidelberg.

FOGH (Petrus) Fød i Kiøbenhavn 1675. 31 Aug. Hans Fader var Jörgen Fogh, Borgemester i Kiøbenhavn og Assessor i Høieste Ret, hans Moder Maria Schumacher, Søster til Griffenfeld. 1691 deponerede. Blev derefter 5te Lectie Hører ved Aarhuus Skole. 1706 tog sin Afskeed fra samme Embede. Blev 1707 nobiliteret, og kom i Egteskab med Magdalena Bording til Rydomgaard, en Dotter af Lector Laurids Bording i Aarhuus. 1724 blev Justits-Raad og Assessor i Høieste Ret. 1735 Etats-Raad. Døde paa Rydomgaard 1753. 7 Apr. Var 3 Gange gift. 1. med bemeldte Magdalena Bording. 2. med Edel Elisabeth Schwanewedel. 3. med Helena Byssing. Han har givet 200 Rdlr., hvoraf Renten svares til 1 eller 2, som fra Aarhuus Skole deponere, 1000 Rdlr. til en Student fra Aarhuus Skole, Renten deraf at nyde i 3 Aar ved Academiet, med videre. Han var en meget lærd Mand og stor Lærdoms Elsker.

Skrifter.

Designatio Programmatum Academ. qvæ Regiæ Societati Danicæ legavit. Hafn. 1751. 8. (*Fun.*)

FOLDERUS (Ericus Olai) Fød i Norge.

Skrifter.

Exegesis virtutum & rerum gestarum Nicolai Kaasii Cancellarii. Hafn. 1580. 4.

FOLLING (O. O.)

Skrifter.

Aften-Psalmer. Tronhiem 1742. 8.

FOLSCHENCHIUS (Reinholdus) Fød i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Epitome Historiæ familiarum Romanarum, ex Gallico traducta. Hafn. 1662. 8.

FÖLSKER (Henricus) Chirurgus i Odense.

foruden adskillige flere, hvorpaa hans Søn, D. Georg Frideric Franckenau, har udgivet en heel Catalogus. Dresd. 1692. 4. (*Pr.*)

FRANCKENAU (Georgius Fridericus Francus de) En Søn af Næstforrige af første Ægteskab. Fød i Strasburg 1669 28 Aug. Studerede først ved Gymnasium i Heidelberg 1685 kom til Academiet sammesteds. Reiste derefter til adskillige andre Universiteter, og blev Professor Medicinæ extraordinarius til Wittenberg, efterat han tilforn havde taget Doctor-Graden i Jena. Blev siden Membrum Academiæ Leopoldinæ Natur. Curios., under Navn af Philaretus. 1695 fulgte med sine Forældre her ind til Dannemark. 1701 blev Professor Medicinæ & Philosophiæ designatus ved Kiøbenhavns Universitet. 1708 virkelig Professor Medicinæ. Siden Assessor i Høieste Ret. Døde 1732. Var gift med Maria Sybilla Rodrigues, en Dotter af Carl Rodriguets, Professor Lingvar. exoticar. ved Sorøe Academie.

Skrifter.

Disp. de Glandulis intestini duodeni noviter detectis. Heidelb. 1687. 4.

— — de Pericardio. Altorf. — — 4.

— — de Epulide & Parulide. Jenæ

— — Anastomosis retecta. Dispp. II. Hafn. 1703 & 1704. 4.

— — Diapedesis restituta. ibid. 1716. 4.

Ὀνυχολογία curiosa. s. de Ungvibus Tractatio Physico-Medica. Jen. 1696. 4.

Catalogus operum Parentis. Dresd. 1692. 4. (*Th. Pr.*)

FRANCKENAU (Gerhardus Ernestus Francus de) Broder til Næstforrige. Fød i Heidelberg 1676. 30 Jul. 1696 blev Legations-Secreterer ved Gesandtskabet til Pinneberg, siden til Sverrig og Spanien, og omsider i mange Aar

Skrifter.

Lingva Germanica in ore Danico. d. i. Antweisung wie ein Deutch redender Däne Danismos in einer teutschen Rede zu vermeiden habe. Koph. 1726 und 1734. 8.

Epigramma ad claustrum navale a Christiano VI. conditum. Hafn. 1739. 8.

Epigramma in Nuptias Principis Friderici & Lovisæ. ibid. 1743. 8.

FORTLIN (Jacobus) Kongl. Bygnings Inspecteur. Anlagde i Kastrup paa Amager et Fayence-Fabrik og et Kalkbrænderie.

Skrifter.

Om grundmurede Bøndergaarde at bygge. Indført i Oecon. Magaz. Tom. 4. p. 337.

FOSIE (Jacobus) Fød i Kiøbenhavn 1679, hvor han var Organist ved Holmens Kirke, og Tegne-Mester ved Søe-Cadet Academiet og Holmen, samt Medlem af det berømmelige Skildre-Academie til Florents. Døde 1763. 1 Dec. Var gift med Anna Dorothea Ilsöe.

Skrifter.

Tegne A.B.C. eller Stræger at øve Synet og Haanden efter, med 24 Kaaberstykker. Khvn. in 8vo.

Lære-Klude eller Kaaberstik Prøver. ibid. 1741-1743. Fol.

En liden Samling af hans Disciplers Arbeid i Kaaberstik. Khvn. 1747. 8.

En ligedan Samling af Landskaber. Khvn. 1746. 4.

FOSIE (Michael) En Søn af næstforrige. Fød i Kiøbenhavn 1724. 10 Jan. Hans første unge Aar anvendte han paa at lære Tegne-Konsten, Malerie og Kaaberstikning, samt det tydske, franske og engelske Sprog. Blev siden holdt til Bogen, og 1745 deponerede fra Kiøbenhavns Skole. 1750 blev Magister, 1754 nederst Capellan i Randers, og Com-

pastor

FRIEDENREICH (Mourids) Capitaine ved Artilleriet. en Søn af Hr. Johannes Friedenreich, Sogne-Præst til Steege og Provst paa Møen.

Skrifter.

Kong Christian V. Krigs-Historie. første Deel. Khvn. 1758. Anden Deel ibid. 1765. 4.

Kong FRIDERIC den Anden. Naar Navnet allene er nævnet, er paa dette Sted om hannem nok anført, undtagen hans

Skrifter.

Etliche Psalme und Sprüche zusammengezogen. Først udgivne in 12mo uden Sted og Aarstal, siden udgivne af Christ. Knoff 1683 og 1690. 4.

Kong FRIDERIC den Fierde. Denne store Konge formeenes selv at være Auctor til følgende

Skrift.

Tägliches Handbuch zur Morgen- und Abend-Andacht. Koph. 1721. 8.

FRIDERICI (Johannes) Fød 1603 i Flensborg, hvor Faderen M. Johannes Friderici var Præst til St. Nicolai Kirke. Reiste i 9 Aars Tid udenlands med unge Adelsmænd. For sine Poesier blev han af Keiser Ferdinando II. adlet, og efter Hiemkomsten af Willichio Westhovio Comite Palatino Cæsareo 1633 giort til Poeta Laureatus. Samme Aar blev Philosophiæ Magister. Han var da Rector i Kiøge, hvorfra han blev forflyttet til Rectoratet i Malmøe, og blev endelig Rector Scholæ i Roeskilde, hvor han tillige var Professor Poeseos paa Gymnasio og Canonicus Capituli. Døde 1641 9 Apr. Gift med Maria Glob. Hans eeneste Dotter Anna var gift med Etats-Raad Rasmus Bartholin.

mester Jens Kraares Dotter af Helsingborg. Han efterlod sig en Søn Doct. Jens Foss, berømmelig Practicus og Professor Medicinæ Extraordinarius i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Judicium de Morbo Cornificii Ulfeld. Hafn. 1659. 4.

FOSS (Desiderius Johannis) Hvor vidt han har været de andre Fosser paarørende, skal jeg ikke sige. Hans Fader var Magister Johannes Foss, Sogne-Præst til St. Albani Kirke i Odense, som døde 1559. Hans Moder Cathrine, Bisskop Hans Tausans Dotter. Han havde en Farbroder Niels Foss, som var Prior i Antworschow Kloster, paa hvis Bekostning han reiste Udenlands. Men da Farbroderen 1569 døde, fik han efter Kongelig Befalning Undsætning til sin Reise af Sorøe Kloster. Ved sin Hiemkomst blev han først Rector i Roeskilde Skole. 1580 Professor Pædagogicus i Kiøbenhavn. 1582 Sogne-Præst til vor Frue Kirke sammested. Fra hvilket Embede han formedelst Hukommelsens og Sindets Kræfters Svækkelse tog sin Afskeed 1598. og døde kort efter samme Aar. Var gift med Dorothe Hasebard, en Dotter af den Kongl. Chirurgus Jacob Hasebard. Han har uden Tvivl været gift tilforn, thi Bisskop P. Hegelund i hans Almanaker optegner ved 1592. 23 Apr. M. Desid. Fossii nuptiæ cum Seinella, Philip. Pistorii filia.

Skrifter.

Theses Philosophicæ de demonstratione. Hafn. 1679. 4.
(*W. Tb. R. An. Bib.*)

FOSS Janus) Fød i Lund i Skaane 1629. 6 Maj. Hans Fader var Doct. Niels Foss Provincial Medicus i Skaane, og Canonicus i Lund Capitel. Hans Moder Karen Matthis Dotter. Gik først i Lund i Skolen, siden i Sorøe, derfra kom til Kiøbenhavns Universitet 1648. 1650 reiste Udenlands, og 1654 blev Doct. Medicinæ i Padua. Drog derpaa hiem og

practi-

rede, var har Rector i Hobroe, blev altsaa 1741 forflyttet som Sogne-Præst til vester Moland og Hovog Præstegield i Christiansands Stift, blev derefter Stifts-Provst og Sogne-Præst i Christiansand, og siden Professor Theologiæ extraordinar.

Skrifter.

Martyrologium Jesu Christi. ɔ: 16 Prædikener over Passionen. — — 1763. 4.

Klage-Prædiken over Kong Frid. V. Khvn. 1766. 4.

FRIEMANN (Christophorus) Fød i Bergen 1742. 2 Jul. Hans Fader, af samme Navn, var en bekiendt Kiøbmand der paa Stedet. Hans Moder Karen Siemers. 1760 deponerede fra Bergens Skole. Efter udstandne Examina Philosophicum og Theologicum giorde han Ansøgning om at erholde Fuirens Reise-Stipendium, paa den Grund, at hans Farfaders Morfader, Raadmand Wilhelm Fuiren, var Søskende Barn til Testator; men som han ei vilde studere Medicinen, blev Ansøgningen negtet. Siden har han meest opholdt sig i Bergen, og venter paa videre Forfremmelse.

Skrifter.

Bergenske Skribentere ɔ: Fortegnelse paa de Mænd, fødde i Bergens Bye eller Stift, som have udgivet noget ved Trykken. Bergen 1766. 4.

Bergenske Skribentere ɔ: Fortegnelse paa de Mænd, som have udgivet noget ved Trykken, hvilke, omendskiønt de ere fødde uden for Bergens Bye og Stift, dog have beklædet Embeder i Byen eller Stiftet. Khvn. 1766. 4.

FRIMODT (Nicolaus) Fød 1718. 4 Jan. i Norupe i Lunde Herred i Fyen, hvor hans Fader Michel Frimodt holdt priviligeret Vertshuus, hvis Farfader var hid indkommen fra Westphalen. Efter 11 Aars Skolegang blev han 1740 dimitteret til Academiet fra Odense Skole. Efter udstandne Examina fik han Sted paa Borches Collegium. 1749 blev han Ad-

1672 Bisshop i Aalborg. 1675 Doctor Theologiæ. Døde 1683. 8 Jul. Var 2 Gange gift. 1. med Bodil Brochmand, Professor Hans Rasmusen Brochmands Dotter, en Enke af Professor Joh. Laurentio i Roeskilde. 2. med Magrete Axels Dotter Aand, Mag. Bent Hansens Enke i Hammer.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Frue Anne Sehested. Khvn. 1662. in 4to.

Oratio in obitum D. Joh. Svaningii Archiepiscopi. ibid. 1668. 4.

Atrata Pallas, S. Oratio in Excessum Frid. III. ibid. 1670. Fol.

Disp. de Canone Confessionum fidei. ibid. 1671. 4.

Liig-Prædiken over Sophie Rosenkrants, ibid. 1681. Fol.

Søn- og Søgne-Dags Morgen- og Aften-Bønner. Khvn. 1753. 8. (*Th. An. Mur. Z. Ep.*)

FOSS (Nicolaus Christiani) Fød i Wiborg 1588. 4 Oct. Hans Fader var Mag. Christen Foss, Lector i Wiborg og siden Canonicus i Aarhuus, hans Moder Marie Peders Dotter, Mag. Peder Thögersen Bisshop i Wiborg, hans Dotter. Gik først i Skole i Wiborg, siden i Aarhuus, hvorfra han deponerede 1607. 1608 reiste udenlands, og kom hiem 1612. 1613 blev Magister. 1614 reiste atter ud med tvende Rantzower og en Bille, og kom først hiem 1622. Hvorpaa han strax blev Medicus Provincialis og Canonicus i Lund i Skaane. Reiste derpaa ud igien 1623 med Christen Thomæsen Sehested, som skulde drage til Spanien som Envoye, og tog Doctor-Graden i Leiden 1624. Blev siden Lif-Medicus hos Kong Christian IV. Og døde i Kiøbenhavn 1645. 1 Jun. Var gift med Karen Matthis Dotter, Doct. Matthis Jacobsen Kongl. Liv-Medici Dotter.

Skrifter.

Themata de Homine. Witteb. 1610. 4.

Assertiones Medicæ Miscellaneæ. Lugd. Bat. 1624. 4.

FRIIS (Christianus Lodberg) Fød 1699. 3 Aug. i Wisbye i Riber Stift, hvor hans Fader var Præst. Hans Moder var en Dotter af Bisskop Christen Lodberg i Ribe. Deponerede 1716. Blev derefter Alumnus paa Borches Collegium. 1722 reiste udenlands. 1724 kom hiem. 1725 blev Doctor Medicinæ. 1734 Medicus ved Vaisenhuset og Stads-Physicus i Kiøbenhavn. 1739 Professor Medicinæ Extraordinarius. 1747 virkelig Professor. 1760 Justits-Raad. 1769 Etats Raad.

Skrifter.

Disp. de motu Sangvinis inteſtino. Hafn. 1719. 4.

Dispp. II. de Liene. ibid. 1720 & 1721. 4.

— — inaugur. de morbis Infantum. ibid. 1725. 4.

— — de morbis Senum. ibid. 1739. 4.

— — de morbis Puerorum. ibid. 1748. 4.

— — de Criſi morborum Puerilium. ibid. 1757 & 1759. 4.

— — obſervatio circa Mercurii uſum internum. ibid. 1750. 4. Samme er paa Danſk indført i det kiøbenhavnſke lærde Selſkabs Skrifter. Tom. VI. p. 79.

De iis, qvi pro mortuis habiti ſunt, cum tamen poſtea vitæ redditæ ſint. Indført i Continuat. Act. Medica Hafnienſ. p. 73. Hafn. 1753. 4. (*Pr*)

FRIIS (Claudius) Var fød i Riſumohr i Nord-Friisland, og var Feldt-Præſt ved den danſke Armee i Chriſtiani IV. Tid.

Skrifter.

Poema retrogradum de Pace ad Chriſt. IV. Hafn. 1629. 4.

Jubilum Evangelicum. Hafn. — — 4.

FRIIS (Fridericus Chriſtianus) En Søn af Commandeur Friis. 1759 blev Sogne-Præſt til Hiarup og Wambdrup Meenigheder i Riber Stift.

FOULERESSE (de la) En fransk Adelsmand, som kom her ind i Kong Christ. V. Tid, og blev Kongelig Hof-Junker og Secreterer. Nævnes urigtigt Foulerecke i den nye Edition af den liden franske Piece om Frøken Dalvigs Forgivelse, og Vouleresse i Dahlmans Schauplatz der demasquirten Gelehrten p. 771. Var 1694 Kongelig dansk Legations-Secretaire i London. 1696 opholdt sig nogen Tid i Hamborg. 1767 atter i London, og derefter i Haag.

Skrifter.

Denmark Vindicated. Lond. 1694. 8. Oversat paa Fransk med denne Titel: Defense du Danemark, imod Molesworth. Col. 1696. 12.

L'Etat present des Differens entre le Roi de Danmarc & le Duc de Holstein, à Amst. 1697. 12.

Lettre sur ce qui s'est passé dans l'affaire de l'Empoisonnement arrivé a la Cour de Danmark. à Col. 1699. 12.

FOXIUS (Oligerus Clementinus)

Skrifter.

Epicedion in obit. Friderici Rosenkrands. Witeb. 1603.

FRANCISCI (Johannes) Fød i Ribe 1532. 1556 reiste udenlands og til Heidelberg blev creeret Poeta Laureatus af Petro Lottichio. I Frankrig blev Doctor Medicinæ. 1561 blev Professor Medicinæ i Kiøbenhavn. Var Rector Magnificus 1565 og 1573. Døde 1584. 4 Jul. Var gift med Maren Laurids Dotter Bagge.

Skrifter.

Oratio Genethliaca de Nativitate Jesu Christi. Witteb. 1553. 4.

Elegiarum & Epigrammatum Libb. 2. Witteb. 1554. 8.

Epithalamium Johanni Svaningio scriptum. Witteb. 1555. 8.

Carmen de Oculorum fabrica. ibid. 1556. 8.

Hodoe-

Skrifter.

Lig-Prædiken over Knud Gyldenstierne. Khvn. 1685. Fol. (P.)

FRIIS (Johannes) Til Hesselager, Hagested og Borrebye. Var fød 1494. 20 Febr. Hans Fader var Jesper Friis til Lundbyegaard og Hesselager, hans Moder Anne Brochenhuus. Gik først i Odense Skole, siden i Aarhuus under den berømte Doct. Morten Borup. Derfra drog han til Kiøbenhavns Universitet, og siden til Cøln, hvor han tog Magister-Graden. Reiste derpaa til Italien og kom Hiem 1520. Hvorefter han blev befordret ved det Danske Cancellie. Giorde siden en Reise til Wittenberg, hvor han blev bekiendt med Luther og Melanchthon, og ved sin Hiemkomst viiste sig en stor Befordrer af den Lutherske Religion her i Landet. Udi Kong Frid. I. Tid var han Vice-Canceller, men saa snart Kong Christian III. Aar 1534 kom til Regieringen, blev han virkelig Canceller, og 1539 den første Patronus Universitatis efter Reformationen. Han blev brugt i adskillige Ambassader og andre offentlige Forretninger. Døde omsider i Kiøge 1570. 5 Dec. Var ingensinde gift. Han har Testamenteret 3500 Rdlr. til Universitet og 300 Rdlr. til Odense Skole.

Skrifter.

Disp. Ethica de Virtute Heroica. Colon. 1514. 4. (H.)

FRIIS (Johannes) Til Clausholm, født i Kiøbenhavn 5 Jan. 1625. Hans Fader var Canceller Christian Friis til Kragerup, hans Moder Barbara Wittorp. 1639 kom til Academiet i Kiøbenhavn, derefter til Sorøe Academie. Reiste Tre Aar udenlands. 1643 blev Hof-Junker hos Kong Christ. IV. Samme Aar var med i Greve Waldemars Svite til Rusland, og sad der længe med de andre arresteret. 1645 blev Lieutenant i Cavalleriet. 1646 fik i Elsaß et Compagnie under Marechal Tarenne. 1659 oprettede selv et Regiment til Hest imod de Svenske. 1660 var en af de Obvister, som ved Souverai-

1674 Ober Kirke-Inspector sammested. 1681 Liv-Medicus hos Hertugen af Würtenberg, saavel som og hos Marggreven af Badendurlach. 1684 hos den Førstelige Provst i Elvangen. 1688 hos Churførsten af Trier, Churførsten af Pfaltz, og Bisskoppen af Eichstæd. 1683 Adjunctus Academiæ Natur. Curiosor. 1689 Liv-Medicus hos Chur-Førsten af Saxen og Professor Medicinæ i Wittenberg, samt Academiæ recuperatorum Patavinæ Collega. 1692 blev nobiliteret af Keiser Leopold med Tilnavn von Franckenou. 1693 blev Keiserlig Pfaltz-Greve. 1695 Societatis Regiæ Anglicanæ Sodalis, samt Kongelig dansk Liv-Medicus. 1697 Kongelig dansk Justits-Raad. Døde 1704. 14 Junii. Var to Gange gift 1. Med Maria Euphrosyna Chemnitia de Strömberg. 2. Med Catharina Wilde. Som et besynderligt Beviis paa hans Gudsfrygt og Høiagtelse for Guds Ord, anføres dette, at han 75 Gange havde giennemlæst Bibelen, siden han blev gift.

Skrifter.

Disp. de Pleuritide. Argentor. 1666. 4.

Orat. de Fabulis Medicis. Heidelb. 1672. 4.

Diss. de Hæmorrhoidibus. ibid. 1672. 4.

Orat. de Ortu & Fatis Academiæ Heidelbergensis. ibid. 1686. 4.

Flora Francica., S. Lexicon Plantarum. Argent. 1672 & 1685. it. Lips. 1698. 12. Oversat paa Tydsk af J. G. Thilo. Lips. 1716. 8.

Palingenesia Francica, ins Teutsche übersetzt von Joh. Christ. Nehringen. Leipz. 1716. 8.

Guilielmi Maxvelli de Medicina Magnetica Libb. III.

Christ. Langii & Mich. Etmulleri Opera cum præfat.

Pauli Zachiæ Qvæstiones medico-legales, cum notis.

Satyræ Medicæ. Lips. 1722. 8. &c.

foruden adskillige flere, hvorpaa hans Søn, D. Georg Frideric Franckenau, har udgivet en heel Catalogus. Dresd. 1692. 4. (*Pr.*)

FRANCKENAU (Georgius Fridericus Francus de) En Søn af Næstførrige af første Ægteskab. Fød i Strasburg 1669 28 Aug. Studerede først ved Gymnasium i Heidelberg 1685 som til Academiet sammesteds. Reiste derefter til adskillige andre Universiteter, og blev Professor Medicinæ extraordinarius til Wittenberg, efterat han tilforn havde taget Doctor-Graden i Jena. Blev siden Membrum Academiæ Leopoldinæ Natur. Curios., under Navn af Philaretus. 1695 fulgte med sine Forældre her ind til Dannemark. 1701 blev Professor Medicinæ & Philosophiæ designatus ved Kiøbenhavns Universitet. 1708 virkelig Professor Medicinæ. Siden Assessor i Høieste Ret. Døde 1732. Var gift med Maria Sybilla Rodrigues, en Dotter af Carl Rodriguets, Professor Lingvar. exoticar. ved Sorøe Academie.

Skrifter.

Disp. de Glandulis intestini duodeni noviter detectis. Heidelb. 1687. 4.

— — de Pericardio. Altorf. — — 4.

— — de Epulide & Parulide. Jenæ

— — Anastomosis retecta. Dispp. II. Hafn. 1703 & 1704. 4.

— — Diapedesis restituta. ibid. 1716. 4.

Ονυχολογία curiosa. s. de Ungvibus Tractatio Physico-Medica. Jen. 1696. 4.

Catalogus operum Parentis. Dresd. 1692. 4. (*Tb. Pr.*)

FRANCKENAU (Gerhardus Ernestus Francus de) Broder til Næstforrige. Fød i Heidelberg 1676. 30 Jul. 1696 blev Legations-Secreterer ved Gesandtskabet til Pinneberg, siden til Sverrig og Spanien, og omsider i mange Aar

ved det Keiserlige Hof i Wien. 1733 blev Justits-Raad. Døde omsider i Wien.

Skrifter.

Themis Hispana.

Bibliotheca Hispana Historico-Genealogico-Heraldica. Lipſ. 1724. 4.

FRANTZIUS (Petrus) Fød i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Hendecasyllabum de Festo Pentecostes. Hafn. 1582. 4.

FREITHOF (Johan Henric) Secreterer i det danske Cancellie og Kongelig Hof-Violon. Døde 1767. 25 Jun.

Skrifter.

Efterretninger om en fransk Dames Hendelser i Venedig. Oversat af Engelsk. Khvn. 1767. 8.

FRIBORG (* * *)

Skrifter.

Lægen, et medicinsk Ugeskrift. Oversat. Khvn. 1766 & seq. 8.

FRICCIUS (Johan Henric von) Kongelig dansk Hof-Junker. Studerede paa Sorøe Academie.

Skrifter.

Rede am Geburtstage des Königs. Sorøe 1763. 4.

FRICK (Henricus) 1656 deponerede fra Helsingørs Skole, blev siden Sogne-Præst til Engberg og Harudboe Her i Wandsfuld Herred i Riber Stift.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Knud Sehested og Arild Steen Sehested. Khvn. 1662. 4. (*Bib. Br.*)

FRIDAG (Johannes Balthazari) Sogne-Præst til Kors-Kirken i Bergen. Døde 1609.

Skrifter.

Haand-Bog og Trøste-Speil for Søefarende Folk. Khvn. 1601. 8.

Fader var Johan From, hans Moder Cæcil Jörgens Dotter. Gik i Skole i Haderslev, derfra blev sendt til Gymnasium i Luneborg, og efter 4 Aars Forløb drog til Universitetet i Helmstad og andre udenlandske Academier. Ved sin Hiemkomst blev han Hofmester hos Otto og Kield Krag i nogle Aar paa Soröe Academie. Reiste siden udenlands med Otto Krag og Christen Scheel, fra hvilken Reise han kom hiem 1635, men strax tiltraade en anden Reise med Christen Brochmand, Bisskop Jesper Brochmands Søn. Blev derefter Hofmester hos Canceller Christen Friises Børn. 1641 Magister. 1643 Professor Logices i Kiøbenhavn. 1645 Professor Eloqventiæ. 1647 Professor Matheseos. Døde 1651. 19 Aug. Var gift med Else Scavenius, Bisskop Doct. Laurids Scavenii Dotter.

Skrifter.

Diss. de Astronomico Theatro pro Longomontano contra Morinum. Hafn. 1642. 4.

— — Philologica de legendis cum fructu latinis melioris notæ scriptoribus. ibid. 1643. 4.

Responsio ad Morini Defensionem Astronomiæ restitutæ. ibid. 1645. 4.

Exercitatio Physico-Mathematica. ibid. 1648. 4.

Exercit. Sphæricarum Ima de Principiis Sphæricis. ibid. 1648. 4.

— — — — — IIda de Terræ & Maris Superficie. ib. 1649. 4.

— — — — — IIItia de Terræ parvitate. ibid. 1650. 4.

Arithmetica Danica. Hafn. 1649 & 1660. 4. (*W. B. Hyp. Cimb. Mar. R.*)

FROST (Trugillus Nicolai)

Skrifter.

Christelige liden Historie Riimvjis forfattet om Jesu Christi Fødsel. Kbhn. 1632. 4.

Skrifter.

Μαγοφονία Persica ex Herodoti Thalia, gr. Lat. Lipf. 1622. 8.

Varii Hymni Latino-Danici. Hafn. 1629 8.

Epithalamia & alia carmina, sparsim publicata.

FRIEDLIEB (Samuel) Fød 1710 i Ansager Præstegaard i Riber Stift, hvor hans Fader Mag. Philip Henric Friedlieb da var Præst, som siden blev forflyttet til Mariager, der at være Sogne-Præst og Provst i Onsild Herred. Hans Moder var Christine Elisabeth Borneman. Gik først i Mariager, siden i Riber Skole, hvorfra han 1728 deponerede. Blev derefter Alumnus Collegii Medicei, Decanus paa Klosteret, og 1735 Magister. 1736 blev Capellan pro Persona hos Faderen i Mariager. 1740 blev ham som Successor adjungeret, og strax derefter udvalgt som Vice-Provst i Onsild Herred. 1750, da hans Fader ved Døden afgik, blev han virkelig Provst og Sogne-Præst i Mariager, Hem og Sem. Døde 1769. Var to Gange gift. 1. Med en Broderfen. 2. Med en Søster af Conferents-Raad Stampe.

Skrifter.

Disp. de monumento Drusiano apud Moguntiam. Hafn. 1732. 4.

— — de Theologia Græcorum ab Hebræis hausta. ibid. 1733. 4.

— — Theses Miscellaneæ. ibid. 1733. 4.

— — Differentia inter Ἀμφιδρόμια & Ὀνοματοθεσίαν Græcorum. ibid. 1734. 4.

Diss. Historico-Ecclesiastica 1ma, qva fata Orthodoxorum & Heterodoxorum in Caino Proto-Sophista, & Abele Protomartyre, præfigurata exhibentur. ibid. 1735. 4.

FRIEDLIEB (Severinus) Fød 1720 i Mariager. Broder til Næstforrige. 1740, da de smaae Skoler bleve reducerede,

hvor han døde 1628. 25 Nov. Han var en af de første her inde, som med Fliid har lagt sig paa det botaniske Studio, og blev af Kongen befalet at reise om i alle Rigets Provincier for at opsøge og indsamle alle Slags Urter, paa hvilken Reise han havde Otto Sperling i Følge med sig. Var gift med Magrete Finke, Doct. Thomas Finkes Dotter. Han efterlod sig blant andre en Søn, navnlig Didric Fuiren, som var Fader til Theodorus Fuiren til Fuirendal og Sendervang, som 1676 blev optaget i den frieherlige Stand, hvis Dotter igien var den for sine tvende store Stiftelser udødelige Frue Baronesse Kirstine Fuiren, Geheime-Raad Jens Harboes.

Skrifter.

Disp. Med. de Syncope. Basil. 1606. 4.

Index Plantarum Indigenarum. Hafn. 1662. 8. Er og indført i Bartholini Cista Med. p. 278.

FUIREN (Henricus) Fød i Kiøbenhavn. 1614. 28 Maj. Hans Fader var næstanførte Doct Jörgen Fuiren. Hans Moder Magrete Finke. 1628 deponerede ved Kiøbenhavns Universitet. 1633 reiste udenlands. 1646 kom hiem efter 13 Aars Reise. Var imidlertid 1645 bleven Doctor Medicinæ til Basel. Døde i Kiøbenhavn 1659. 8 Jan. ugift, og testamenterede sit Bibliotheqve og Raritet-Kammer til Academiet, foruden andre Legata til Kirker og Universitetet.

Skrifter.

Prælectiones de Ascite. Basil. 1645. 8. (*B. Hyp. R. Fun.*)

FUIREN (Thomas) Broder til Næstforrige. Fød i Kiøbenhavn 1616. 1 Jun. Deponerede 1634. Reiste derefter udenlands over 10 Aar. Levede siden sin Tid hen i eenlig og privat Stand ved sine Studeringer, og døde 1673. 22 Mart. Han testamenterede, foruden sit Bibliotheqve, 2000 Rdlr. til Academiet, til en Student, som studerede ienten Medicin eller Philologie.

junctus og Successor i Sogne-Præste Embedet i Horsens, efter hans Formands Mag. Jesper Norups Ansøgning. Og da denne sidst i Martt 1757 ved Døden afgik, succederede han som virkelig Sogne-Præst. Er gift med Karen Hoffgaard, en Sønne-Dotter af den berømmelige Borgemester Stephen Hoffgaard i Horsens.

Skrifter.

Dispp. IV. de Eloqventia formanda ſcopo Oratoris convenienter.

— — de Civitate Atheiſtica.

Parentation over Gerka d de Lichtenberg. Sorøe 1765. 4.

FRIIS (Andreas) Fød i Fløstrup i Fyen. Var en af de første Professorer ved Kiøbenhavns Universitet. Magiſter, Cantor Hafnienſis og Rector Univerſitatis 1500. 4. 11. 12. og 1515. 1505 blev udvalgt til Syndicus Univerſitatis. 1511 var Vice-Decanus ved vor Frue Kirke i Kiøbenhavn. Døde 19 Febr. 1526.

Skrifter.

Miſſale Hafnienſe, continens Calendarium Eccleſiaſticum, Exorcismum Solis, Exorcismum Aqvæ, Miſſam, Collecta, Epiſtolas ſ. Lectiones, Evangelia Dierum Dominicalium, Feriarum &c. correctore Friis. Hafn. 1510. Fol.

Diurnale Roeskildenſe. Endes saaledes: Diurnale Hæcarum Canonicarum de tempore & de ſonis, ad uſum Roeskildenſis Eccleſie, Pariſiis impreſſum, juxta correctionem atqve emendationem venerabilis viri Magiſtri Andree Friis Cantoris Eccleſie Hafnienſis, additis qvibusdam raris lecturis & orationibus per honorabilem Virum Magiſtrum Chriſtiernum Petri, Lundenſis Eccleſie Canonicum 1511. 16mo. (*W. Al.*)

GAAS (Johannes) Var først Prior i et Kloster i Svenborg, antog den luthersfe Religion, og blev den første evangeliske Præst til vor Frue Kirke sammested, og Provst over Sunds Herred, samt Magister. Medens han endnu var i Svenborg, fortælles om ham dette Mærkværdige, at da den lybske Flode vilde løbe ind i Havnen ved Svenborg, hvis Indbyggere hidindtil havde holdt paa Grev Christophers og Lybekkernes Partie, opmuntrede han Borgerne til at giøre Modstand, lod derfor plante Stykker paa et Taarn ved Stranden, og selv commanderede, hvilket lykkedes saa vel, at den fiendtlige Flode maatte vige. Dette behagede Kong Christian III. saa vel, at Hr. Gaases Posteritet blev adlet, udi hans Søn Oluf Gaas til Weistrup, og ham blev foræret en Sølv-Kande med det adelige Vaaben paa, hvilken i mange Aar derefter har været i Schaarup Præstegaard i Fyen. Endelig da Mag. Forbern Oluffsen, Bisskop i Tronhiem, var død, blev han 1549 kaldet til Bisskop sammested, hvor han døde 1578. 17 Sept. Var to Gange gift. Hans første Hustrues Navn var Maren eller Marie, den andens Bente Mortens Dotter.

Skrifter:

Den gamle norske Christen-Ret, af gammel Norsk paa Dansk udsat. Fortalen er indført i danske Magaz. Tom. VI. p. 313. Skriftet i sig selv i Hans Paus Samlinger af gamle norske Love. Khvn. 1751. 4.

Han har og ladet udgaae en Bog om Ægteskab. See danske Magaz. l. c. p. 331. Men hvor og naar den er trykt, vides ikke. (*M. Gu.*)

GALLICHON (Frid. Christ. de la Roche) Fød i Helsingøer.

Skrifter.

Jus Talionis Divinum, eller den guddommelige Giengieldelses Ræt. Khvn. 1758. 8.

Afhandling over det Spørsmaal, hvorfor en guddommelig Forløser egentlig var fornøden. Sorøe 1763. 8.

FRIIS (Johan Friderich) Først Fuldmægtig paa Rentekammeret, siden Amtsforvalter i Nyborg, derefter Commiteret i General Landets Oeconomie- og Commerce-Collegio og ved de Fattiges Væsen, Justits- Etats- og endelig Conferents-Raad, udgav dette af hans Moder forfattede

Skrift:

Siælens rette Liggendefæ. Edit. 2. Khvn. 1736. 8.

FRIIS (Georgius Petri) Fød i Tistæd 1684. 2 Jan. Var 1713 Alumnus i Walkendorfs Collegio. 1719 blev Sogne-Præst til Helsinge og Walbye Meenigheder i Siælland. Døde 1740. 12 Febr. Var en bekient god dansk Poet.

Skrifter.

Theses Philosophicæ. Hafn. 1709. 4.

De Qvanti in infinitum divisibilitate. ibid. 1710. 4.

Vulgus Superstitiosus. ibid. 1713. 4.

De Motu violento. ibid. 1714. 4.

Poetiske Skrifter, samlet og til Trykken befordret af hans eeneste efterladte Søn, Peter Friis, SSti Minister. Candidat. Khvn. 1752. 8. (*Bu.*)

FRIIS (Janus) Fød i Aarhuus 1646. 28 Aug. Hans Fader var Mag. Christen Friis, Sogne-Præst til vor Frue Meenighed sammesteds, hans Moder Karen Clemens Dotter. 1666 deponerede fra Aarhuus Skole. 1682 blev Sogne-Præst for Feldballe og Rodagger Meenigheder i Aarhuus Stift. Døde 1702. 27 Sept. Var gift med Anne Hutfeld, en Dotter af Assessor Jesper Hutfeld i Aarhuus.

GAM (Jonas Davidis) En Islænder, var først Rector ved Mariboe Skole i Laaland, siden i Nestved i Siælland, hvor han Døde.

Skrifter.

De Prima fundatione Religionis Christianæ in Islandia. Hafn. 1698. 4.

Schediasma de ratione Anni Solaris in Islandia. udgivet af Andr. Bussæo med Arii Frodæ Schedis. Hafn. 1733. 4.

GAMST (Jacobus) Fød 2 Nov. 1735. i Nykiøbing i Siælland, hvor hans Fader Herman Gamst da var Kiøbmand, men blev siden Brygger i Kiøbenhavn. Moderen Margrete Kirstine Juul. Blev Student 1749. og Aaret efter fik Examen Philos. og Baccalaurei-Graden. 1753 tog Attestats med beste Caracter. 1754 fik Plads i Walkendorphs Collegio. Døde 1755. 4 Sept.

Skrifter.

De Vita & Scriptis Petri Parvi Rosæfontani. Khvn. 1755. 8.

GARBO (Henricus) En Nordmand. Var Magister og Sogne-Præst til Weirum i Riber-Stift, hvor han døde 1727. Var gift med Karen Sörens Dotter, hans Formands Hr. Wandborgs Enke, og Hr. Sören Andersen Coldingensis, Sogne-Præst i Ringkiøbing hans Dotter.

Skrifter.

Evangeliske Zion Sangviis. Khvn. 1707. 8.

GARBO (Petrus Severinus) En Søn af næstforrige, fød i Weirum Præstegaard i Riber Stift. Gik i sin Ungdom i Odense Skole, hvorfra han uden Tvivl er dimitteret. Blev siden Borgemester i Bergen, og efterat han derfra var afskediget, reiste udenlands, tog Doctor-Graden i Medicinen til Halle 1762, blev derefter Førstelig Anhalt-Bernburgisk Hof-Raad. Kom siden tilbage til Kiøbenhavn, og practiserede som Medicus.

verainitets Hyldingen bare Himlen over Deres Majesteter. Døde 1697. Gift med 1. Helvig Marsvin. 2. Dorothea Brochdorf.

Skrifter.

Hans eget Levnets Løb. Indført i Danske Magazin T. IV. p. 131. sq.

FRIIS (Johannes)

Skrifter.

De norske Finlappers Beskrivelse. Khvn. 1740. 8.

FRIIS (Magnus) Græve til Friisenborg, Baron til Friisenvold, Herre til Faurskou, Boller og Møgelkiær, Ridder, Geheime-Raad, Rentemester, Assessor i Høieste-Ret, Stiftamtmand i Aarhuus, og Amtmand over Calløe og Stiernholms Amter. Var føð 1623. 7 Sept. Hans Fader var Niels Friis til Faurskou, Skomstrup og Wadskiærsgaard, hans Moder Fr. Dorothe Gyldenstierne. I sin Ungdom studerede han ved Sorøe Academie. 1671 blev han Græve og Baron. Døde 1675. 9. Jun. Var 2 gange gift. 1. med Fr. Anna Sehested. 2. med Fr. Anna Maria Offenberg.

Skrifter.

Encomium Soræ. Soræ 1643. 4.
Oratio de modo hostilium Offensarum. — — 4. (*H*)

FRIIS (Martinus) Føð i Ribe, hvor hans Fader Laurids Friis var Byefoged. Var i sine unge Aar Alumnus paa Borches Collegium, blev siden Feldt-Præst, og omsider Professor Theologiæ og Pro-Canceller ved Academiet i Kiel, 1723 blev han Doctor Theologiæ til Altorf. Døde 1750.

Skrifter.

Dispp. III. de Erroribus Pictorum. Hafn. 1703-1705. 4.
— — Schediasma in Matth. X. v. 14. ibid. 1706. 4.
— — de signo s. Portento Triennii. Es. XX. 3. ibid. 1707 4.
Commentarius in Prophetas Minores.

Com-

Skrifter.

Diss. Inaug. de casu singultus chronici viginti qvatuor annorum. Halæ 1743. 4.

GARTNER (Christianus)

Skrifter.

Horticultura &c. Tronhiem. 1746. 8.

GARTNER (Henricus Johannis)

Skrifter.

De 7 Poenitentze Psalmer. Khvn. 1625. 8.

GAUPEN (Tarald Olai) J Brønøen i Helgeland i Nordlands Amt.

Skrifter.

Eenfoldig Lægmands Søndags Tidsfordriv. Tronh. 1742. 8.

GELSTRUF (Petrus) Fød 1581 i Gelstrup i Egeberg Sogn i Ods-Herred i Siælland, af fattige Forældre. Hans Fader var Niels Sörensen, hans Moder Anne Christens Dotter. Gik først i Skole i Nyekiøbing i Ods-Herred, siden fra 1595 i Roeskilde, hvorfra han 1605 deponerede. 1608 blev Præpositus communitatis Regiæ. 1610 Magister, og samme Aar reiste udenlands. 1614 blev kaldet hiem at være Professor Litterarum humaniorum. 1621 blev Professor Logices. Døde 1630. Var gift med Elisabeth Peders Dotter fra Flensborg, som 1656 gav hans Bibliotheqve til Academiet.

Skrifter.

Scholia in Arithmeticam Gemmæ Friisii, conscripta a Johanne Resenio. Witteb. 1611. 8.

Doct. Joh. Arents Natur-Speil. Fordansket. Khvn. 1618. 8. som er den 4de Bog i Joh. Arnts Sande Christendom om Skabelsen.

Theophilus: En Tractat om gudelig Kiærlighed, af Fransk oversat. Khvn. 1719. 12.

Dispp. Logicæ. Hafn. 1621. sq. 4.

Skrifter.

Diss. Inaug. de Aqvæ potu. Hafn. 1680. 4.

FRITZ (Mag. Hans) 1729 blev Sogne-Præst til Allerslev i Siælland. Døde 1762. i hans 71 Aar.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Conradine Sophie Rostgaard. Sorøe 1758. 4.

FRÖLUND (Andreas) Fød i Verpinge i Skaane 1669. 5 Maj. Hans Fader var Michael Frölund, som paa den Tid var Forvalter over Verpinge og Lunde Domkirkes Gods, men siden blev Byefoged i Nexøe og Aakier paa Bornholm. Hans Moder Bodil Frenderup. 1689 deponerede han fra Kiøbenhavns Skole. Var siden Decanus paa Klosteret og Alumnus Collegii Medicei. 1692. tog Examen Theologicum. 1696 blev Magister. 1700 Vice-Rector i Sorøe. 1702 virkelig Rector sammesteds og Professor Philosophiæ designatus. 1705 Rector ved Kiøbenhavns Skole. 1708 Professor Metaphysices tillige. 1709 Professor Lingvæ Ebrææ. Døde 1731. 1 Nov. Var gift med Magdalene Foss, en Dotter af Laurids Foss, Forstander paa Sorøe.

Skrifter.

Exercitationes VI. de χειρο-καὶ ποδονιχιά Sacerdotum Hebræorum, stante Templo, Spencero inprimis opposita. Hafn. 1695. til 1699. 4.

Dispp. IIII. de Labro Æneo Mosis, Mariqve fuso Salomonis. Hafn. 1717. 1723 & 1730. 4.

Præcepta Grammaticæ latinæ correctius, cum præfatione edita. ibid. 1719. 8.

Schadæana Metamorphosis. S. Vita Mag. Petri Schade. ibid. 1712. Fol. (*Th. Rau. Pr.*)

FROMMIUS (Georgius) Fød 1605. 11 Oct. i Egnen nest ved Haderslev, paa en Gaard kaldet Hofgaard. Hans Fader

Skrifter.

Liig-Prædiken over Mag. Ludvig Munthe, Biskop i Bergen. Khvn. 1650. 8.

— — — over Peder Jensen Raadmand. ibid. Khvn. 1657. 4.

Do. Casp. Erasm. Brochmanni Herrens Haand, eller Underviisning om Pest, fordansket, med P. Palladii Aandelige Recept imod Pestilentze. ibid. 1630. 12. (*Bib. Br. Fr. Th.*)

GEORGII (Franciscus) Fød 1571. Hans Fader var Hr. Jörgen Henricsen Flindt af Restved, som var Succentor ved Roeskilde Domkirke, samt Sogne-Præst til St. Ibs og St. Jorgens Meenigheder. 1593 deponerede fra Roeskilde Skole. 1595 blev Hører ved samme Skole. 1602 Sogne-Præst til Ondløse og Synderslev Meenigheder i Siælland. 1616 Rector ved Kiøbenhavns Skole. 1625 Lector Theologiæ ved Gymnasium i Roeskilde, hvor han døde 1646. 28 Oct.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Peder Retz. Khvn. 1611. 8. (*Bib. Br. Th.*)

GEORGII (Johannes) Sogne-Præst til Røgbye, saaledes kaldes han i K. Brahes Bibliothek.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Ottho Krumpen. Khvn. 1570. 8.

GEORGII (Nicolaus) Fød i Svenborg, var Magister og Præst i Malmøe omtrent 1580.

Skrifter.

Do. Hieronymi Welleri Antidotum ɔ: Lærdom, Trøst og Raad imod adskillige Fristelser. Af Latin paa Dansk udsat. Khvn. 1585. 8.

Mag. Jörgen Walters Bekiendelse om Skriftemaal fordansket. ibid. 1587. 12. (*Bib. Br.*)

Davids Psalmer kortelig befattede, samt nogle Psalmer og Sentenzer. Khvn. 1637. 8. (*Bib.*)

FROST (* * *) En Student, døde omtrent 1754.

Skrifter.

Verden, eller et Mennisskes Opførsel betragtet efter Naturen. Samlet af de beste franske og italienske Moralister. Khvn. 1745. 8.

FRYDENSBERG (Mauritius) Fød i Horsens, hvor hans Fader Christian Frydensberg var Borgemester. Han har bekostet til Trykken følgende

Skrifter.

Det Danske oldenborgske Konge-Huus i Vers og Kobberstykker. Khvn. 1763. 4.

Dydens Udødelighed, er en Samling af de Taler og Vers, som blev holdte og udgivne over Etats-Raad Gerhard de Lichtenberg. Sorøe 1765. 4.

FUCHS (Gotofredus) 1694 blev Brand-Directeur i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Anweisung zum Gebrauch der von ihm verferdigten Brand-Sprützen. Koph. 1967. Fol. & Qvart.

Ulykkelige Hendelsers lykkelige Hindrelser, seet i de Ildebrande, som har været i Kiøbenhavn fra 1694. til 1701. Khvn. 1701. 4.

Samme paa Tydsk under den Titel:

Glückliche Dämpfung der jährlichen vorgefallenen Feuersbrunste 2c. Copenh. 1701. 4.

FUIREN (Georgius) Fød i Kiøbenhavn 1581. 31 Maj. Hans Fader var Henrich Fuiren Borger sammested, hans Moder Mechtilde Hermans Dotter. Reiste udenlands i sine unge Aar, og 1606 blev Doctor Medicinæ til Basel. Ved sin Hiemkomst blev han en berømmelig Practicus i Kiøbenhavn,

hvor

Mekemhandling, efterladt: Men i Fængsel maatte han blive, indtil han, kort førend Freden 1660. blev sluttet, af sin Hustrue blev Rançoneret med 400 Slettedaler. Han kom da til sit Embede igien, og 1680 blev Magister, 1690 Provst i Lunge-Cronborg Herred. 1693 Bisskop i Wiborg og Doctor Theologiæ. Døde 1700. 13 Maj. af et Stykke Kiød, som var kommet til at sidde fast i Halsen.

Skrifter.

De Wiises Oeconomia Practico-Sacra. Khvn 1662. Fol.

De Wiises Politica, Practico-Sacra. ibid. 1662. Fol.

Hesiodus paa Danske Riim udsat. ibid. 1670. 12.

Lykønskning til Kong Christian den Vte paa hans Salvelses-Dag. ibid. 1671. 4.

Ἑκατονφόνευμα Christiano Vto ab expeditione Wismariana reduci. ibid. 1676. Fol.

Orthographia Lingvæ Danicæ, paa Dansk, hvorhos er trykt hans Underviisning om det engelske Sprogs Udtale. Khvn. 1679. 8.

Kong Christian den 5tes Ilias og Ulysses. ibid. 1681. Fol. Ilias 2da. ibid. 1685. Fol.

Æres Værk til Kong Christian den 5te formedelst Lowbogen. ibid. 1683. 4.

Dansk Postill over Evangelierne. ibid. 1684. Fol.

— — — over Epistlerne. ibid. 1693. Fol.

Epitome Philologiæ Danicæ. ibid. 1690. 8. paa Dansk.

Liig-Prædiken over Mogens Scheel. ibid. 1697. Fol. (*Th. An. Mar. Pr.*)

Gerstenberg (* * * * *) Fød i Holstein, Capitain i Kongl. Dansk Tieneste.

Skrifter.

Tändeleyen. Leipz. 1760. 8.

Gedicht eines Skalden. Khvn. 1766. 4.

Ariadne,

Skrifter.

Catalog. Bibliothecæ Henrici Fuiren Hafn. Academ. donatæ. Hafn. 1660. 4.

Rariora Musei Henr. Fuiren. ibid. 1663. 4. (*B. Pr. Fun.*)

FUGL (Adolphus Andr.) Decanus ved det Kongelige Communitet i Kiøbenhavn. 1763 fik Succession paa Jylinge og Gundsømagle Kald i Siælland. Døde 1770. 24 Jan. æt. 31.

Skrifter.

Oratio de Reformatione Lutheri. Hafn. 1763. 8.

De natura Peccati ad mortem. Hafn. 1768. 4. Er et Priis-Skrift.

FUNCCIUS (Christianus) Fridberga-Marchicus. Blev 1727 Medicinæ Doctor paa Kiøbenhavns Academie.

Skrifter.

Diss. inaug. de Atrophia Scorbutica. Hafn. 1727. 4.

FURSMAN (Gothardus) Fød i Kiøbenhavn, hvor hans Fader var Major af Infanteriet. 1733 deponerede. Blev derefter Alumnus paa Borches Collegium. Reiste siden udenlands, og ved sin Hiemkomst blev Assessor Auscultans i Høieste-Ret. Derefter Advocatus Regius paa St. Croix i Vestindien, hvor han døde. Han var gift med Else Horrebow, en Dotter af Professor Peder Horrebow den Ældre.

Skrifter.

Disp. Explicatio terminorum qvorundam in judicio privato. Hafn. 1736. 4.

— — de necessitate & usu legum in Republica. ibid. 1737. 4.

Le Theatre Danois. Coph. 1741. 8. Er en Oversættelse af den første Tome af Holbergs Comoedier.

Fransk Grammatica. ibid. — — 8.

Huus- og Kirke-Bog. ibid. 1681. 8.

Fuldkommen Psalme-Bog. ibid. 1677. 1685. 8. (*Br. Th.*)

GERTSEN (Johannes)

Skrifter.

Liig-Prædiken over Claus Lützow. 1670. 4.

GESIUS (Gotofridus) Fød i Munckberg udi Brandenburg 1608. 4 Aug. hvor hans Fader var Præst og Provst. Han studerede i Wittenberg og siden holdt Collegia Ebræa i Rostok, hvorfra han 1637 blev kaldet til at være Hof-Prædikant hos Prints Christian V. Christian IVti Søn paa Nykiøbing Slot i Falster. 1647 reiste han med høibemeldte Cron-Prinds til Carlsbad i Bøhmen, og var hos ham, da han døde i Corbitz. Derefter blev han samme Aar 1647 Sogne-Præst til Nicolai Kirke i Hamborg og 1672 Senior Ministerii ibid. Døde 1679. 1 Sept.

Skrifter.

Leich-Predigt über Gustav Adolph, König von Schweden. Hamb. 1640. 12.

— — — über Sybilla aus dem Winkel. Rostock 1643. 4.

— — — über Wolrath Campen. Dresd. 1647. 4.

— — — über Christ. V. erwehlten Printz in Dänmark. Dresd. 1647. 4.

Lebens Lauff M. Jacob Grossii. Hamb. 1652. 4.

Thurm-Predigt nach Verfertigung des Thurms zu St. Nicolai in Hamburg. Hamb. 1657. Fol. (*Cimb. Z.*)

GETTORP v. GIETTERUP (Janus Matthiæ) Var først Rector i Lund i Skaane. Siden Præst i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Sang over Ove Gieddes Reise til Ostindien. Khvn. 1622. 4.

Christi Pines og Døds Historie i Riim befattet. Khvn 1623. 4. (*B. Br. Bib.*)

Skrifter.

Diss. qva demonstratur, Præscriptionem non esse Juris naturalis. Jenæ 1749. 4.

GALT (Petrus) Hans Fader var Niels Galt til Engelsted. Hans Moder Frue Elisabeth Hvitfeld. Han selv var Kongelig Minister i Sverrig i Aarene 1622. 1623 og 1624. Blev siden Vice-Admiral, men formedelst begangne Forseelse i den svenske Krig, blev han actioneret, og 1644. 3 Aug. halshuggen i Kiøbenhavn i hans Alders 70de Aar. Var gift med Frue Birgitte Mogens Dotter Gaad til Tisselholdt.

Skrifter.

Oratio de nobilitate gentis & mentis. Herborn. Nassow. 1602. 4.

Vaticinium de Regno Svecico. ——— 4.

De Jure Danorum.

De bello civili.

Disse tre sidste ere uden Tvil Manuscripter. (*S. Bib.*)

GALTHEN (Nicolaus) Fød i Galthen Præstegaard i Aarhuus Stift. Hans Fader var Peder Galthen, Sogne-Præst sammested. Hans Moder Anne Ottes Dotter Hadslund. Reiste udenlands med Christian Bielcke, blev derefter Magister, og 1703 Præst til Feldballe og Rødager Menighed i Aarhuus Stift. Han var to Gange gift. 1. Med Anne Jespers Dotter Hutfeld, hans Formaads Hr. Jens Friises Enke. 2. Med Margrete Jens Dotter Bering. Har givet 400 Rdlr. til fattige Præste-Enker i Aarhuus Stift.

Skrifter.

Disp. de Aqvis supra Cœlestibus. Hafn. 1693. 4.

Liig-Prædiken over Frue Elisabeth Rosenkrantz. ibid. 1727. Fol. (*P.*)

Gam (Jonas Davidis) En Islænder, var først Rector ved Mariboe Skole i Laaland, siden i Reslved i Siælland, hvor han døde.

Skrifter.

De Prima fundatione Religionis Christianæ in Islandia. Hafn. 1698. 4.

Schediasma de ratione Anni Solaris in Islandia. udgivet af Andr. Bussæo med Arii Frodæ Schedis. Hafn. 1733. 4.

Gamst (Jacobus) Fød 2 Nov. 1735. i Nykiøbing i Siælland, hvor hans Fader Herman Gamst da var Kiøbmand, men blev siden Brygger i Kiøbenhavn. Moderen Margrete Kirstine Juul. Blev Student 1749. og Aaret efter fik Examen Philos. og Baccalaurei-Graden. 1753 tog Attestats med beste Caracter. 1754 fik Plads i Walkendorphs Collegio. Døde 1755. 4 Sept.

Skrifter.

De Vita & Scriptis Petri Parvi Rosæfontani. Khvn. 1755. 8.

Garbo (Henricus) En Nordmand. Var Magister og Sogne-Præst til Weirum i Riber-Stift, hvor han døde 1727. Var gift med Karen Sörens Dotter, hans Formands Hr. Wandborgs Enke, og Hr. Sören Andersen Coldingensis, Sogne-Præst i Ringkiøbing hans Dotter.

Skrifter.

Evangeliske Zion Sangviis. Khvn. 1707. 8.

Garbo (Petrus Severinus) En Søn af næstforrige, fød i Weirum Præstegaard i Riber Stift. Gik i sin Ungdom i Odense Skole, hvorfra han uden Tvivl er dimitteret. Blev siden Borgemester i Bergen, og efterat han derfra var afskediget, reiste udenlands, tog Doctor-Graden i Medicinen til Halle 1762, blev derefter Førstelig Anhalt-Bernburgisk Hof-Raad. Kom siden tilbage til Kiøbenhavn, og practiserede som Medicus.

Skrifter.

Disp. inauguralis sistens experimenta qvædam. Halæ 1762. 4.

Landmandens Haandmiddel udi de allerfleste Sygdomme. Oversat af Tydsk. Khvn. 1767. 8.

Tilforladelig Underretning om Urtens, Trifolii Aqvatici, Tilberedelse og retteste Brug. ibid. 1767. 8.

Rosensteins Huus- og Reise-Apotheqve. Oversat af Svensk. ibid. 1768. 8.

GARDNERUS (Henricus) see PHARODINUS.

GARMANNUS (Severinus) Fød i Norge. Blev 1709 Doctor Medicinæ paa Kiøbenhavns Academie.

Skrifter.

De vera limitatione Medicæ Scientiæ. Hafn. 1709. 4.

GARTENBERG (Petrus Nicolaus Baro de) er en af de indfødte Danske, som har giort Lykke udenlands, og gior sin Nation megen Ære. Hans Fader var Sogne-Prest i Hoiby og Provst over Odsherred i Siælland. Han studerede Medicinen ved Kiøbenhavns Academie, og for at faae Indsigt i Bergverks Videnskab, opholdt han sig paa Kongsberg i Norge. Drog saa udenlands, og blev 1743 Doctor Medicinæ til Halle. Der giftede han sig med den berømte Doct. Junckers Dotter. Kom siden i Chur Saxisk Tieneste, og fik Opsigt over Bergverkerne og Myntvæsenet i Meissen. Stod i stor Naade hos Kong Augustus III. i Polen, som giorde ham til Geheime-Raad og Baron. Hans Familie-Navn var Nyegaard, som de Tydske giorde til Neugarten, men han fik af Kongen i Polen det Navn Gartenberg, da han blev baroniseret. I Begyndelse af nu værende Polske Konges Regiering var han en Tid lang i Polen, for at i værksætte endeel nye Indretninger ved Mynt- og Berg-Væsenet.

Skrifter.

Diss. Inaug. de casu singultus chronici viginti qvatuor annorum. Halæ 1743. 4.

GARTNER (Christianus)

Skrifter.

Horticultura &c. Tronhiem. 1746. 8.

GARTNER (Henricus Johannis)

Skrifter.

De 7 Poenitentz Psalmer. Khvn. 1625. 8.

GAUPEN (Tarald Olai) I Brønoen i Helgeland i Nordlands Amt.

Skrifter.

Eenfoldig Lægmands Sondags Tidsfordriv. Tronh. 1742. 8.

GELSTRUF (Petrus) Fød 1581 i Gelstrup i Egeberg Sogn i Ods-Herred i Siælland, af fattige Forældre. Hans Fader var Niels Sörensen, hans Moder Anne Christens Dotter. Gik først i Skole i Nykiøbing i Ods-Herred, siden fra 1595 i Roeskilde, hvorfra han 1605 deponerede. 1608 blev Præpositus communitatis Regiæ. 1610 Magister, og samme Aar reiste udenlands. 1614 blev kaldet hiem at være Professor Litterarum humaniorum. 1621 blev Professor Logices. Døde 1630. Var gift med Elisabeth Peders Dotter fra Flensborg, som 1656 gav hans Bibliotheqve til Academiet.

Skrifter.

Scholia in Arithmeticam Gemmæ Friisii, conscripta a Johanne Resenio. Witteb. 1611. 8.

Doct. Joh. Arents Natur-Speil. Fordanskct. Khvn. 1618. 8. som er den 4de Bog i Joh. Arnts Sande Christendom om Skabelsen.

Theophilus 3: En Tractat om gudelig Kiærlighed, af Fransk oversat. Khvn. 1719. 12.

Dispp. Logicæ. Hafn. 1621. sq. 4.

Disp. de Interpretatione, S. de Principiis, Speciebus & affectionibus enuntiationis. ibid. 1623. 4.

Trifolium Politicum. Witteb. 1625. 8.

Fasciculus qvæstionum Philologicarum & Philosophicarum. Hafn. 1627. 4. (*W. B. Hyp. Th.*)

• GEELMUYDEN (Joachimus Christianus) Fød 1728. Hans Fader var Gerat Geelmuyden, Consistorial-Raad og Sogne Præst til Ous-Præstegield i Bergens Stift. 1746 deponerede fra Bergens Skole. Efter udstandne Examina Philosophicum og Theologicum blev Hører i Bergens Skole. 1750 Magister. 1752 Raadmand og Notarius Publicus i Bergen. 1758 General Told-Directeur i Bergens og Stavangers Lehn. 1760 Doctor Juris ved Kiøbenhavns Universitet.

Skrifter.

De Vera juris Patriæ præcipue natura & indole. Hafn. 1760. 4. (*Pr*).

GENSCHE (Johannes Nicolaus) Regne- og Skrive-Mester i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Kiøbenhavns danske mercatoriske Regnings- Handels- og Vexels-Contoir Khvn. 1742. 8.

GEORGII (Christianus) Sogne-Præst til Espe og Vantinge i Fyen. Døde 1645.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Giertrud Lykke. Khvn. 1612. 4. (*Br.*)

GEORGII (Engelbertus) Fød i Jørgensfiord i Bergens Stift. 1619 blev Rector i Bergens Skole. 1647. Sogne-Præst til Domkirken sammested. Døde 1659. Var gift med Anna Wrangel, og var Fader til den velbekiendte Poetinde Dorothe Engelbrechts Dotter.

Skrif-

Skrifter.

Liig-Prædiken over Mag. Ludvig Munthe, Bisskop i Bergen. Khvn. 1650. 8.

— — — over Peder Jensen Raadmand. ibid. Khvn. 1657. 4.

Doct. Casp. Erasm. Brochmanni Herrens Haandb, eller Undervüsning om Pest, fordanskt, med P. Palladii Haandbelige Recept imod Pestilentze. ibid. 1630. 12. (*Bib. Br. Fr. Th.*)

GEORGII (Franciscus) Fød 1571. Hans Fader var Hr. Jörgen Henricsen Flindt af Nestved, som var Succentor ved Roeskilde Domkirke, samt Sogne-Præst til St. Ibs og St. Jørgens Meenigheder. 1593 deponerede fra Roeskilde Skole. 1595 blev Hører ved samme Skole. 1602 Sogne-Præst til Ondløse og Synderssted Meenigheder i Siælland. 1616 Rector ved Kiøbenhavns Skole. 1625 Lector Theologiæ ved Gymnasium i Roeskilde, hvor han døde 1646. 28 Oct.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Peder Retz. Khvn. 1611. 8. (*Bib. Br. Th.*)

GEORGII (Johannes) Sogne-Præst til Regbye, saaledes kaldes han i K. Brahes Bibliothek.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Ottho Krumpen. Khvn. 1570. 8.

GEORGII (Nicolaus) Fød i Svenborg, var Magister og Præst i Malmøe omtrent 1580.

Skrifter.

Doct. Hieronymi Welleri Antidotum ɔ: Lærdom, Trøst og Raad imod adskillige Fristelser. Af Latin paa Dansk udsat. Khvn. 1585. 8.

Mag. Jörgen Walters Bekiendelse om Skriftemaal fordansket. ibid. 1587. 12. (*Bib. Br.*)

GEORGII (Petrus) Fød i Fyen.

Skrifter.

Gnomologia latina & germanica, in Gratiam Danorum. Hafn. 1664. 8. (*Bib.*)

GEORGII Segud) 1594 blev Rector i Nyeborg Skole, 1597 Sogne-Præst til Nicolai Kirke i Svenborg. 1603 Provst i Sunds Herred.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Laurids Brochenhuus. Kbh. 1608. 8. (*Bib. Br.*)

GERDES (Bartholdus) En god latinsk Poet.

Skrifter.

Vita Dionysii de Pudewell. Regiæ Majest. Legati & Consiliarii. Soræ 1647. 4. (*Bib.*)

GERNER (Henricus) Fød i Kiøbenhavn 1629. 9 Dec. Hans Fader var Thomas Gerner, overst Renteskriver i Kiøbenhavn, hans Moder Karen Henrics Dotter. 1650 deponerede fra Kiøbenhavns Skole. 1652 blev Hører i Herlufsholm Skole. 1654 reiste udenlands, og fortsatte sine Studeringer i Holland og Engelland. 1656 kom hiem, og kort efter blev Præst i Bircherød i Siælland, hvor han indlod sig i Egteskab med hans Formands Dotter Dorothe Bircherod. Udi den svenske Krig leed han megen Haardhed. Hans Præstegaard blev 6 Gange plyndret, han selv torqueret for at skaffe meere, og da han tillige med den bekiendte Steenwinkel vilde søge at redde sit Fæderneland, og bringe Cronborg af Fiendens Hænder, blev han af Svensken fængslet, og maatte sidde 43 Uger, og i 18 Uger med de Jern om Hænder og Fødder, som til en Amindelse hænge i Bircherød Kirke. 6 Timer blev han lagt paa Pine-Bænken, og derefter dømt at miste sit Hoved med et Sverd. Dog blev Execusionen, som den 19 Aug. 1659 var berammet, nogle faa Timer tilforn, formedelst Kong Frid. III,

Mellem-

Mellemhandling, efterladt: Men i Fængsel maatte han blive, indtil han, kort førend Freden 1660. blev sluttet, af sin Hustrue blev Rançoneret med 400 Slettedaler. Han kom da til sit Embede igien, og 1680 blev Magister, 1690 Provst i Lunge-Cronborg Herred. 1693 Bisłop i Wiborg og Doctor Theologiæ. Døde 1700. 13 Maj. af et Stykke Kiød, som var kommet til at sidde fast i Halsen.

Skrifter.

De Viises Oeconomia Practico-Sacra. Khvn 1662. Fol.

De Viises Politica, Practico-Sacra. ibid. 1662. Fol.

Hesiodus paa Danske Riim udsat. ibid. 1670. 12.

Lykønskning til Kong Christian den Vte paa hans Salvelses-Dag. ibid. 1671. 4.

Εκατονφόνευμα Christiano Vto ab expeditione Wismariana reduci. ibid. 1676. Fol.

Orthographia Linguæ Danicæ, paa Dansk, hvorhos er trykt hans Underviisning om det engelske Sprogs Udtale. Khvn. 1679. 8.

Kong Christian den 5tes Ilias og Ulysses. ibid. 1681. Fol. Ilias 2da. ibid. 1685. Fol.

Æres Vers til Kong Christian den 5te formedelst Lovbogen. ibid. 1683. 4.

Dansk Postill over Evangelierne. ibid. 1684. Fol.

— — — over Epistlerne. ibid. 1693. Fol.

Epitome Philologiæ Danicæ. ibid. 1690. 8. paa Dansk.

Liig-Prædiken over Mogens Scheel. ibid. 1697. Fol. (*Th. An. Mar. Pr.*)

GERSTENBERG (* * * * *) Fød i Holstein, Capitain i Kongl. Dansk Tieneste.

Skrifter.

Tändeleyen. Leipz. 1760. 8.

Gedicht eines Skalden. Khvn. 1766. 4.

Ariadne,

Ariadne, Ein tragisch Cantate. ibid. 1765.

Briefe über Merkwürdigkeiten der Litteratur. Slesw. 1766 og 1767. 8.

Ugolino, Eine Tragoedie. Hamb. und Bremen. 1768. 8.

GERSTORFF (Joachimus) til Tundbyeholm. Ridder af Elephanten, Rigets Hofmester, Præsident i Stats-Collegio og Befalingsmand paa Callundborg Slot, var fød 1611. 11 Nov. Hans Fader var Casper Christopher Gerstorff til Togerup og Sebyegaard, hans Moder Frue Else Munk. Efterat han baade hiemme og udenlands havde signaliseret sig ved sine Studeringer, blev han først Cammer-Junker hos Prinds Christian, Kong Christian den 4des ældste Søn. Derefter Hof-Marchal og Rigets Raad. 1648 Ridder af Elephanten ved Friderici III. Kroning. 1649 Stadtholder i Kiøbenhavn. 1651 Rigets Hofmester eller Drost. 1652 Gouverneur paa Bornholm. Var med at underskrive den Roeskildiske Fred 1658, da han skal have udbrudt med disse Ord: Vellem me nescire litteras. Efter Canceller Sehesteds Død blev han 1657 Patronus Universitatis Hafniensis. Siden Præsident i Stats-Collegio, og var den første, som ved Souverainiteten aflagde sin Eed til Kongen og det Kongl. Huus, til hvilken Solennitet han formedelst Svaghed lod sig bære. Kort efter blev han Befalingsmand paa Callundborg Slot. Døde 1661. 19 Apr. Var gift med Öllegaard Hvitfeld.

Skrifter.

Oratio de causis, cur magnæ civitates intereant. Lips. 1632. 4 (H.)

GERTSEN (Christianus) Boghandler i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Nathanaelis Pownols gyldne Klenod om Indtrædelse i Prædike-Embedet, fordansket. Kbhn. 1669. 12.

Haand-Bog. ibid. 1675. 12.

Huus-

Huus og Kirke-Bog. ibid. 1681. 8.
Fuldkommen Psalme-Bog. ibid. 1677. 1685. 8. (*Br. Th.*)

GERTSEN (Johannes)

Skrifter.

Liig-Prædiken over Claus Lützow. 1670. 4.

GESIUS (Gotofridus) Fød i Munckberg udi Brandenburg 1608. 4 Aug. hvor hans Fader var Præst og Provst. Han studerede i Wittenberg og siden holdt Collegia Ebræa i Rostok, hvorfra han 1637 blev kaldet til at være Hof-Prædikant hos Prints Christian V. Christian IVti Søn paa Nykiøbing Slot i Falster. 1647 reiste han med høibemeldte Cron-Prinds til Carlsbad i Bøhmen, og var hos ham, da han døde i Corbitz. Derefter blev han samme Aar 1647 Sogne-Præst til Nicolai Kirke i Hamborg og 1672 Senior Ministerii ibid. Døde 1679. 1 Sept.

Skrifter.

Leich-Predigt über Gustav Adolph, König von Schweden. Hamb. 1640. 12.
— — — über Sybilla aus dem Winkel. Rostock 1643. 4.
— — — über Wolrath Campen. Dresd. 1647. 4.
— — — über Christ. V. erwehlten Printz in Dänmark. Dresd. 1647. 4.
Lebens Lauff M. Jacob Grossii. Hamb. 1652. 4.
Thurm-Predigt nach Verfertigung des Thurms zu St. Nicolai in Hamburg. Hamb. 1657. Fol. (*Cimb. Z.*)

GETTORP v. GIETTERUP (Janus Matthiæ) Var først Rector i Lund i Skaane. Siden Præst i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Sang over Ove Gieddes Reise til Ostindien. Khvn. 1622. 4.
Christi Pines og Døds Historie i Riim befattet. Khvn 1623. 4. (*B. Br. Bib.*)

GEYSPUTSCHER (Ruprecht) Hof-Chirurgus hos Kong Christian III.

Skrifter.

Wahrhaftig Bericht von dem christlichen Abscheide Christiani III. Hamburg. 1559. 4. & 8., og Francfurt i samme Aar. Atter udgiven af Prof. Olao Henrico Mollero. Flensb. 1752. 4. (G.)

GIERDRUM (Olaus) Fød paa Gierdrum i Christiania Stift. 1688 blev Sogne-Præst til Strandebarms Præstegield i Bergens Stift. Døde 1731.

Skrifter.

Prædiken paa Taksigelsens Fest i Norge. Khvn. 1719. 4. (*Fr.*)

GIERPEN (Halvor Nicolai)

Skrifter.

Liig-Prædiken over Jörgen Erboe. Khvn. 1702. 4.

GIESSEN (Albertus)

Skrifter.

Kopenhagener Genealog. und historisches Tag-Buch. —— 1742. 8.

GIESE (Adamus Ludovicus) Fød 1704. 12 Maj. Var først Præst i Werningerode. Blev derfra 1735 kaldet til Danmark, som Hof-Prædikant hos Førstinden af Ostfriesland. 1741 blev Sogne-Præst til Guarnisonens tydske Menighed i Kiøbenhavn. Døde 1762. 26 Jan. Var gift med Bartha Sophia Lemstorf.

Skrifter.

Gerichts-Tag. Werningerod. 1745. 8.

Friede mit Gott. ibid. 1745. 8., og paa Dansk. Khvn. 1763. 8.

Gesang-Buch. Koph. 1745 og 1749. 8.

Jesus den kostelige Perle. ibid. 1749. 8.

Jubel-Prædiken.

Afskeeds-

Afteeds-Prædiken, holdt i Werningerode 1735, paa Dansk oversat af J. P. Juul. Khvn. 1755. 8.

Der Göttliche Gnaden-Beruf, in einem Predigt. Koph. 1755. 8., og paa Dansk 1763. 8.

GIESSING (Janus) Fød i Giessing Præstegaard. Hans Fader var Sören Hansen Ölgoed, Sogne-Præst til Giessing og Norager i Aarhuus Stift. Hans Moder Helvig Niels Dotter. Var residerende Capellan til Budolphi Menighed i Aalborg, omtrent 1684, og tilforn. 1688 blev Sogne-Præst til Tværsted, Bindslev og Uggerbye Meenigheder i Aalborg Stift. Døde 1713 in August.

Skrifter.

Enkens Taare og Tørklæde. Khvn. 1684. 4.

Hellige Tidsfordriv. ibid. 1724. 8.

GIELLEBÖLL (Rejerus)

Skrifter.

Synopsis Historiæ Sacræ. Soræ 1768. 8.

GILDELEIANUS (Isaacus Mauritius)

Skrifter.

Helsingora illustrata carmine gratulatorio. Rost. 1561. 8.

GIÖDESEN (Janus) See ÆGIDII.

GIÖE (Albertus) til Krenkerup. Hans Fader var Hr. Mogens Giöe til Gundersleyholm. Hans Moder Frue Mette Byldesbach. Han døde 1558. Var gift med Frue Anna Rosenkrantz.

Skrifter.

Loci communes, eller vor christelige Lærdoms Hoved-Artikle, overseete af Doctor P. Palladio. Khvn. 1549. 8. (*H.*)

GIÖE (Marcus) til Brahesborg, Ridder, Geheimeraad &c. Var fød 1635. 21 Nov. Hans Fader var Hr. Falck Giöe til Hvidkilde. Hans Moder Frue Karen Bille. Han studerede først hiemme i sine Forældres Huus, siden ved Sorøe ridder-

lige

lige Academie, hvorfra han 1655 reiste udenlands til Tydskland, Holland, Engelland, Frankerig og Italien. 1661 kom hiem, og blev strax efter sendt med Ambassadeur Hannibal Sehested til Frankerig som Mareschal, og da Hannibal Sehested 1663 forlod det franske Hof, blev Affairene hannem betroet. 1669 kom han hiem, og strax blev sendt til Holland i Kongelige Forretninger. Var siden Ambassadeur først i Engelland i 7 Aar. Desimidlertid han blev Justits- og Etats-Raad, dernæst i Frankerig, og omsider i Spanien, hvor han opholdt sig i 5 Aar. Efterat han nu saaledes i 22 Aar havde været ved fremmede Hoffer, blev han kaldet hiem, og 1684 blev Ridder af Dannebroge og Geheime-Raad, samt Assessor i Høieste-Ret. 1685 Stift-Amtmand i Laaland og Falster. 1695 Ober-Hofmester ved det Ridderlige Academie i Kiøbenhavn. Døde 1698. 28 Apr. Var to Gange gift. 1. Med Elisabeth Marie Thomson. 2. Med Jytte Dorothea Thott. Han var den sidste af Stammen paa Mands Linien.

Skrifter.

Oratio de Optima regendæ Reipublicæ forma. Soræ 1653. 4.

— — de bonis Legibus. ibid. 1655. 4.

Beretning om Ridder-Ordenen af Elephanten. Khvn. 1721. 8.

Paa nye udgivet af Th. Balle. Khvn. 1760. 4.

Liig-Tale over Niels Juul. ibid. 1753. 8. (*H.*)

GIÖRUP (Petrus Bering) Fød 1730. 28 Oct. i Gunnerup Præstegaard. Hans Fader var Hr. Thomas Giörup, Sogne-Præst til Gunnerup og Røsling Meenigheder i Wiborg Stift. Hans Moder Dorothe Kirstine Bering. 1748 deponerede fra Aalborg Skole. Efter udstandne Examina Academica, underviste han adskillige brave Folkes Børn, og omsider blev Hofmester hos Hr. Greve af Knuth til Knuthenborg i Laaland, hans tvende ældste Sønner. Af hvilken han 1758 blev kaldet til residerende Capellan ved Østofte Meenighed i Laaland.

land. 1768 blev Magister. Har to Gange været gift. 1. Med Sophie Gram, en Broder-Dotter af den berømmelige Etats-Raad og Professor Hans Gram. 2. Med Elisabeth Nestius, en Præste-Dotter i Laaland.

Skrifter.

Boethii Philosophiens Trøst paa Dansk oversat, og forsynet med Anmærkninger. Khvn. 1756. 8.

Den christelige Religions Trøst med Grunde for dens Sandhed og Ypperlighed. Første Deel. Sorøe. 1766. 8.

Desuden har man med første at vente fra ham chronologiske Tabeller over det nye Testamentes Kirke-Historie med et Haand-Lexicon over samme, samt Forslag til danske Skrifters Befordring til Trykken.

GISLESEN (Bard) Laug-Rets Mand i Island.

Skrifter.

Forklaring over nogle vanskelige Steder i den islandske Lov-Bog.

GISSURSON (Biarne) En god islandsk Poet.

Skrifter.

En Hob Sange og Vers, hvoraf en Deel ere trykte i den Samling af aandelige Sange og Viiser, som Rector Einarsen har ladet udgaae. Hol. 1757. 12.

GLAMDORF (Johannes Petri) Fød i Glanderup udi Fyen. Var først Collega, siden Rector Scholæ i Odense. Døde af Pest 1602. 30 Sept.

Skrifter.

Menneskets Levnets Speil. Rostok 1593. 8. (*Th. Bib. Br.*)

GLATWED (Nicolaus) 1748 blev Sogne-Præst i Stubbekiøbing paa Falster. 1750 til Wardal, Hunn og Braastad i Christiania Stift. Siden i Norder Friderichshald, Berg, Roeche og Assach, og Provst i nedre Borgesyssel. 1769 til Sønder Friderichshald.

Skrifter.

Danskes og Norskes Jubilæum. Khvn. 1750. 4.

Om Norges Cultivation og Population, indført i oeconomiske Magazin. Tom. IV. p. 207.

GLIMAGER (Christophorus Svensen eller Sivensen) Var uden Tvivl Præst til Stoubye i Skaane.

Skrifter.

Militia Spiritualis ɔ: Guds Børns aandelige Striid i dette Liv imod Dievelen og Døden, med vis Konst og Raad tillige, hvorledes man over den skal Seier beholde. Khvn. 1622. 8.

Historie om den trojanske Krig. Khvn. 1623. 4. Og siden in 8vo (*Bib.*)

GLUD (Severinus Petri) Fød i Dalbye 1662. 19 Dec. Var Alumnus i Collegio Walkendorphiano. 1686 blev Conrector i Kiøbenhavns Skole og Magister. 1698 Rector sammested. 1704 Professor Philosophiæ designatus. Død. 1705. 20 Apr. Var gift med Doct. Hans Leths Dotter.

Skrifter.

Disp. de qvinqve sensibus exterioribus, eorumqve organis variis. Hafn. 1686. 4.

— — de gradu Magisterii philosophici. Hafn. 1695. 4.

— — de lacu Asphaltite. ibid. 1683. 4.

— — de Litteratura Runica.

— — de Accensis Pyris Danorum. — — 1709.

Logica Erotematica. Hafn. 1701. 1709. 8. & sæpius.

Rhetorica Erotematica. ibid. 1701. 8.

Specimen Elegantiarum Lingvæ latinæ e Tullio inprimis decerptum. ibid. 1703. 8. (*Th.*)

GLUD (Severinus Severini) Fød 1621. 30 Maji i Glud Præstegaard i Bierre Herred i Aarhuus Stift. Hans Fader var Hr. Sören Andersen Jelling, Sogne-Præst til Glud og

Hiarnøe, og Provst i Herredet. Deponerede fra Horsens Skole. 1648 blev Sogne-Præst til Hoie-Tostrup ved Roeskilde i Siælland. 1661 indlod sig i Ægteskab med Ida Christina Moth, Doct. Poul Moths Dotter, og Søster til Grevinde Samsöe. Blev derpaa 1673 Biskop i Wiborg. 1675 Doctor Theologiæ, og 1679 nobiliteret. Døde 1693.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Christen Scheel. Khvn. 1693. Fol. (*P. An.*)

GLUD (Severinus Severini) den yngre Var en Søn af Ræstforrige. 1686 blev Magister. Derefter Rector i Holbech Skole. 1688 Provst paa Klosteret, og tillige Professor Mathematum inferiorum ordinarius og Theologiæ designatus. 1691 Sogne-Præst til Domkirken i Bergen, og Provst over Nordhordlehn og Waas. Døde 1696.

Skrifter.

Disp. de Principiis Cartesii. Hafn. 1684. 4.
——— de Aqva suspecta. Hafn. 1685. 4.
——— Specimen Matheseos Sacræ. ibid. 1690. 4.
——— de Homero a Marone superato. ibid. 1691. 4.
——— Compendium Trigonometriæ. ibid. 1691. 4. (*Th Fr.*)

GODICHE (Andreas Hartvig) Fød i Kiøbenhavn 11 Dec. 1714. Var Kongelig Universitets Bogtrykker. Gift med Anna Magdalena Höpffner. Døde 4 Aug. 1769. Har besørget og bekostet til Trykken følgende

Skrifter.

Saxo Grammaticus paa nye oversat af Seyer Schovsbölle. Khvn. 1752. 4.

Mays Indledning i Handels-Videnskaben, oversat, og med hans Fortale. Khvn. 1766. II Vol. 8.

En nye Edition af Snorre Sturlesons norske Kronike. Khvn. 1757. 4.

GODICKSÖN (Matthias) Præst i Malmøe.

Skrifter.

Sigism. Svevi Venskabs Speil fordansket. Kbhvn. 1613 og 1632. 8. (*Bib. Br.*)

GODSEN (Janus) Fød 1671. 4 Mart. i Stavanger i Norge. Hans Fader var Mag. Jens Godsen, Sogne-Præst, Provst og Canick sammested. Hans Moder Anna Hierman. 1690 deponerede fra Stavanger Skole. Efter udstandne Examina Academica reiste han til sin Føde-Bye igien, og var i to Aar Collega der ved Skolen. 1698 blev han Sogne-Præst til Wang og Thorup Menigheder i Aalborg Stift. 1704 blev Magister. 1709 blev forflyttet til Ingstrup i Hiermitzlev og Alstrup Sogne i samme Stift. I begge Embeder var han Provst tillige. Døde 1735 i September. Var gift med Mette Hagen.

Skrifter.

Oversættelse af Joh. Bunians Pilegrims Fremgang. Kbhvn. 1704. 8. 1732. 12.

GOISCHE (Henricus Henrici) Fød i Mariager 1619. Var Sogne-Præst i Helsingøer, og Provst over Liunge-Cronborg Herred. 1665 blev Magister. Døde 1671.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Birgitte Willums Dotter. Kbhvn. 1661. 4. (*Br.*)

GOISCHE (Petrus Rosenstand) Fød 1704. 1 Maji. Hans Fader var Mag. Peder Goische, Sogne-Præst for Vesterwig og Agger Menigheder, og Provst over Refs Herred i Aalborg Stift. Hans Moder Bodil Magrete Rosenstand. 1722 blev sat i Aalborg Skole i den øverste Lectie, og strax efter samme Aar derfra til Academiet dimitteret. 1726 blev 5te Lectie Hører i Aalborg Skole. 1733 Conrector i Wiborg. 1734 Lector Theologiæ ibid. tillige. 1735 Magister. 1742 Doctor Theologiæ. 1747 Provst og Sogne-Præst til Wiborg Dom-Kirke. 1749 Professor Theologiæ ved Kiøbenhavns Universitet. 1751

tilforord-

tilforordnet i Missions-Collegio, og Directeur for Waisenhuset. Døde 1769. 13 Jun. meget hastig. Var gift med Maria Benedicta Kneil.

Skrifter.

Oratio funebris in Joh. Trellund. Hafn. 1735. Fol.

Disp. inauguralis sistens Doctrinam SStæ Trinitatis 1. necessariam veræ Ecclesiæ semper creditam, in script. fundatam. 2. Ab imputatione contradictionis liberatam. 3. Porismatibus practicis ampliatam. Hafn. 1742. 4.

Skiertorsdags Prædikener. Khvn. 1753. 8. Oversat paa Tydsk. ibid. 1758. 8.

Billige Frietanker mod ubillig Frietænkerie. ibid. 1753. 8.

Dispp. VI. de Metanœologia. ibid. 1750-1756. 4.

Dispp. VIII. de Theologiæ Characteristicæ s. Diagnosticæ lineamentis. ibid. 1758-1767. 4.

Lineamenta Theologiæ Exegetico-Homileticæ. Hafn. in 8vo sine Anno.

Wiederlegung einer deistischen Schrift, udgivet af Georg Schade. Altona 1759. 8.

Oratio in memoriam absoluti Imperii d. 18 Oct. 1760. Hafn. 1763. Fol.

Betragtning over Evangelierne. Khvn. 1766-1769. 4 Deele in 8vo. (*Pr.*)

GÖLNITZ (Abrahamus) Fød i Dantzig. Var Secreterer hos Kong Christian IV., og 1640 tydsk Legations-Secreterer med Hannibal Sehested i Spanien.

Skrifter.

Ulysses Belgico-Gallicus. Lugd. Bat. 1631. 12. Amst. 1655. 12.

Princeps ex Tacito. ibid. 1636. 12. Gedani 1640. 12.

Compendium Geographicum. Amst. 1643. 1649. 12. og Wittenb. 1671. 1678. 12. (*B. Hyp.*)

GOTHLANDUS (Severinus Pauli Judichær) Fød paa Gulland 1599 15 Maji. Hans Fader var Poul Sörensen, Sogne-Præst til Grotlingboe og Fiide Sogner. Gik i Skole i Wisbye, Roeskilde og Kiøbenhavn, fra hvilket sidste Sted han 1621 deponerede. Reiste derpaa udenlands. 1624 blev Hører i Kiøbenhavns Skole. 1626 Provst paa Klosteret. 1627 Rector i Wordingborg. 1631 Magister. 1635 afsagde fra Skolen, og drog til Kiøbenhavn, for at øve sig in Hebræis & Mathesi. 1637 blev Sogne-Præst i Slangerup. 1654 Provst i Liunge Herred. Døde 1668. Var to Gange gift. 1. Med Kirstine Willads Dotter, hans Formands Hr. Wilhads Andersens Dotter i Slangerup. 2. Med Sophie Olufs Dotter. Han var Fader til den berømmelige Admiral Oluf Judichær.

Skrifter.

Synopsis Prosodiæ Danicæ. Khvn. 1650. 8. paa Dansk.

Prosodia Danica, eller danske Riim-Konst. ibid. 1671. 8. (*B. Msr.*)

GOTTSCHALCH (Johannes) Fød 1734. 29 Jan. Hans Fader var Lars Gottschalch, Sogne-Degn for Himmeløv og Væddeløv Meenigheder i Siælland. Hans Moder Maren Tostrup, Søster til Mag. Antonius Tostrup, Conrector i Roeskilde. 1751 deponerede fra Roeskilde Skole. 1755 blev Alumnus paa Borches Collegium. 1757 Decanus paa Klosteret. 1758 tredie Lectie Hører ved Kiøbenhavns Skole. 1761 Magister. 1763 Conrector ved den latinske Skole i Aalborg. Er gift med Cathrine Margrete Junge.

Skrifter.

Disp. dubia qvædam contra demonstrationem §. 1365 Metaph. Schub. Hafn. 1754. 4.

Disp. num Medium reconciliationis in genere cum Deo peccatoribus obtinendum certo promittere possit ratio. ibid. 1755. 4.

Disp.

Disp. Explicatio Dict. Ezech. VIII. 17. ibid. 1756-1758. 4. Part. III.

Kort Afhandling om de poetiske Guder og Helte, skreven først paa Latin af Josepho juventio. Khvn. 1762. 8.

Cebetis den Thebaners Tavle oversat paa Dansk. Khvn. 1763. 8.

Theophrasti Beskrivelser paa Folkes Sæder. Aalborg 1768. 8. Oversat paa Dansk.

Afstvungne Betænkninger over No. 26. af de Kiobenhavnske Efterretninger om lærde Sager ꝛc. Helsingøer 1767. 8.

Programma de Hieronymo Osio. Alburgi. 1769. 4.

GOTTSCHALCK (Hans Jörgen) Fød i Odense, hvor hans Fader var Præst.

Skrifter.

Theses qvædam de nominibus propriis Latinis in Danica convertendis.

Ciceros første Tale mod Catilin. Oversat. Khvn. 1769. 8.

GOTTSCHACKSON (Oddur) Fød i Island. Hans Fader var Gottschalck Nicolaison, Bisskop i Holum, af norsk Adels Familie. Fra hans 6te Aar af blev han opfød i Norge hos hans Farbroder, navnlig Guttorm, som var Laugmand i Norge. Siden reiste han ned til Danmark og Tydskland, ved hvilken Leilighed han forhvervede sig Kundskab i det danske, tydske og latinske Sprog. Og som Lutheri Reformation giorde stor Opsigt paa samme Tid, saa foraarsagede samme og en Opmærksomhed hos denne unge Islænder, saa at han formedelst Sinds Urolighed i tre Nætter ikke fik Søvn. I saadan Tilstand sprang han op i sit blotte Linned af Sengen, og bad Gud inderlig, at han vilde aabne hans Øine og Hierte, at han maatte faae Overbeviisning om, hvilken der var den rette saliggiørende Lærdom, enten den papistiske eller den lutherske. Og da han var bleven overbeviist om den luterske Religions Sandhed,

hed, reiste han tilbage til Island, uden at lade sig merke med den Tilbøielighed, han havde til Luthers Lærdom, og blev antagen som Famulus hos den sidste catholske Bisp i Skalholt, navnlig Ögmund Poulsen, som tilbød at vilde vie ham til Præst. Men dertil havde han ingen Lyst, og undskyldte sig under det Paaskud, at han havde ingen Stemme til at synge. Medens han var i denne Tieneste, foretog han sig at oversætte det Nye Testamente paa Islandsk: men som det maatte skee hemmeligt, udvalgte han Koe-Stalden til sit Studere-Kammer, og naar han manglede Papir, fik han det hos Biskopen, foregivende, at han brugte det til at udskrive de biskopelige Statuta og andre Kirke-Love. Endelig forlod han denne Tieneste, og 1554 blev Laugmand i Island. Druknede i en Strøm 1557. Hvilket han 3 Aar tilforn saavit skal have spaaet sig selv, nemlig, at han ikke skulde døe Straa-Død.

Skrifter.

Det Nye Testamente oversat paa Islandsk. Roeskilde 1540. 8.

Joh. Bugenhagii Christi Lidelses Historie. Ligeledes oversat. Khvn. 1558. 8.

Ant. Corvini Postil oversat. Rostock 1546. 8.

D. Justi Jonæ Catechismus Prædikener. 1562. 4. (*D.*)

GRAAH (Jacobus) 1753 blev Skibs-Præst i det Asiatiske Compagnies Tieneste, og forgik med et Skib paa Reisen fra China.

Skrifter.

Poetiske Tiidsfordriv. 2 Deele. Khvn. — — 8.

GRACH (Petrus) Rector ved Christiansands Skole i Norge.

Skrifter.

Jubeloration forestillende den Danske og Norske Kirke-Historie. Khvn. 1745. 8.

GRÆNOW (Torchillus Erasmi) Var først Alumnus paa Borches Collegium, derefter siette Lectie-Hører i Kiøbenhavns Skole. 1702 blev Conrector sammested. 1703 Rector i Friderichsborg. Døde 1730.

Skrifter.

Apolog. pro Justini Martyris narratione de Statua Simoni Mago posita. Hafn. 1698. 4.

Controvers. de Gadarenis. ibid. 1699. 4.

De Confusione Christianorum & Judæorum a Gentilium vel ignorantia vel malitia profecta. ibid. 1699. 4.

De Dormitatione Homeri. ibid. 1701. 4. (*Tb.*)

GRÆSSERUS (Angelus Lucius)

Skrifter.

Acclamatio in Gradum Baccalaureatus. Hafn. 1628. 4.

Homagium Frid. III. præstitum. ibid. 1648. 4. (*Bib.*)

GRAM (Christophorus) Fød paa Ringerige i Norge. Hans Fader var Christen Thomæsen Warberg, Eier af Storøen og Rotteragger i Hoele Præstegiæld, Agerhuus Stift. Hans Moder Anne Margrete Gram. 1740 deponerede fra Christianiæ Skole. 1742 blev Alumnus paa Borches Collegium. Studerede Medicinen, og tog deri Doctor-Graden paa Kiøbenhavns Academie 1751.

Skrifter.

Dispp. II. de motu Chyli per Vasa Lactea. 1743. & 44. 4.

——— de somno ejusqve usu & abusu. Hafn. 1745. 4.

——— Methodus curandi febres intermittentes. Hafn. 1751. 4. (*Pr.*)

GRAM (C * * *.)

Skrifter.

Reise-Beskrivelse. Christiania 1760. 4.

GRAM (Friderich) Ridder af Elefanten, Geheime-Raad, Ober-Jægermester, og Amtmand over Friderichsborg og Kronborg Amter.

Skrifter.

Efterretning om hans farlige Reise paa Isen over Beltet 1689. Trykt i Bangs Samlinger. Tom. 1. p. 27.

GRAM (Fridericus Carolus von) En Søn af næstforige. Var først Hof-Marschal. 1731 blev Ridder af Dannebroge. 1739 Ober Hof-Marschal, og beæret med Ordenen de l'union parfaite. Siden Geheime-Raad, Amtmand over Friderichsborg og Cronborg Amter. Geheime-Conferents-Raad, samt Membrum Honorarium af det Kongl. Skildrer, Billedhugger og Bygnings Academie. 1760 Ridder af Elephanten.

Skrifter.

Oratio de necessitate Peregrinationum. Bremæ 1718. Fol.

GRAM (Johannes) Fød i Bierbye i Horns Herred i Aalborg Stift 1685. 28 Oct. Hans Fader var Niels Hansen Gram, Sogne-Præst til Bierbye og Mygdal Meenigheder, hans Moder Anne Christens Dotter Mule. 1703 blev dimitteret til Academiet af hans egen Fader. 1706 var Alumnus Collegii Elersiani. 1708 blev Magister. 1711 Conrector i Kiøbenhavns Skole. 1714 Professor Lingvæ Græcæ ved Universitetet. 1730 Historiographus og Bibliothecarius Regius. 1731 Geheime-Archivarius og Justits-Raad. 1745 Etats-Raad Døde 1748. 19 Febr. I Anledning af denne store Mands Død blev slagen en Sølv Medaille af 3 Lods Vægt. Paa den ene Side staar hans Brøst-Billede, med Omskrift: JO. GRAMMIVS, CONS. STATVS. HISTOR. BIBL. ARCH. REG. G. L. PROF. Paa den anden Side: En tilluft Bog paa et Bord. Oven over: LVGENTIBVS MVSIS. Neden under: OCCLVSVS. d. 19 Febr. 1748.

Skrifter.

De Origine Geometriæ apud Ægyptios. Hafn. 1706. 4.

Archytæ Tarentini Fragmentum περὶ τῆς μαθηματικῆς cum disqvisitione Chronologica de ætate Archytæ. ibid. 1707. 4.

Observationes ex Scriptoribus Antiqvis. ibid. 1708. 4.

Thesium

Thesium Decas. ibid. 1709. 4.

Specimen Observationum Græcarum ad Arati Phænomena. ibid. 1710. 4.

Historia Deorum ex Xenophonte, S. Antiqvitatum Xenophontearum prodromus, cui accedit Specimen Supplementi Lexicorum ex Xenophonte. ibid. 1715. 4.

Castigationes ad Scholia in Thucydidis Libros. ibid. 1721 & 1722. 4.

Dispp. VIII. de Veteris Testamenti Versionis Græcæ in N. T. allegatione. Hafn. 1722-1733. 4.

Notitia veterum Græcæ Lingvæ Scriptorum, qvotqvot ad ætatem nostram pervenerunt, contractior. Dispp. II. Hafn. 1729 & 1732. 4.

Fortale til M. Anders Bordings poetiske Skrifter, trykte i Kbhn. 1735. 4.

Theophrasti Characteres Græcè edit. Hafn. 1725. 8.

Præfatio ad Annales Nic. Cragii ab ipso edit. ibid. 1736. Fol.

Præfat. ad Joh. Mölleri Cimbr. Litter. edit. ibid. 1744. Fol.

Han har og revideret og forbedret N. Slanges Historia Christiani. IV. som udkom Kbhn. 1749. Fol.

Notæ ad Historiam Danicam Meursii indført i den nye Samling af Meursii Skrifter, som er udgiven af Lamio. Florents 1746. Fol.

Knytlinga Saga, hvoraf Texten med den latinske Oversettelse blev færdig trykt, men henhviler endnu formedelst Mangel af Titel, Fortale og Noter.

Antiqvitatum Græcarum, præcipue Atticarum Descriptio brevis. Hafn. 1721. 12. Meenes og at være hans.

Den bekiendte Nucleus Latinitatis holdes og for hans Arbeide.

Olai Wormii Epistler samlet udgivne. Kbhn. 1728. 8., men Oplaget i Kiøbenhavns Ildebrand spoleret.

Commen-

Commentatio de ficta Henrici Aucupis Expeditione Danica, in Miscell. Lipſ. Nov. Vol. II. P. 2. pag. 228. ſqq.

Epiſtolæ Doctiſſimorum hominum Seculi XVII. cum annotationibus. Begge diſſe ſidſte ere indførte in Novis Miſcellaneis Lipſienſibus.

Udi Däniſche Bibliothec er indført:

Oratio in Natalem Chriſtiani VI. 1744. Tom. VI. p. 476.

Oratio de Origine & ſtatu rei Litterariæ in Dania & Norveg., usqve ad fundatam Univerſitatem Hafnienſem. Tom. VII. p. 440.

Udi det Kiøbenhavnſke Videnſkabers Selſkabs Skrifter ere indførte følgende hans Afhandlinger:

Tom. I. Om det Aar da Kong Knud reiſte til Rom.

Om Krud, naar det er opfundet i Europa, og hvor længe det har været i Brug i Danmark.

Tom. II. de Ænigmate Sibyllino novem litterarum i Anledning af Oedipo Chymico Leibnitziano.

Om de Ord: Skrifte, Skriftemaal, gaae til Skrifte.

Om det Ord: Dimmel-Uge.

Om det gamle Ord: Hermand. ſ. Herremand.

Tom. III. Om Religions-Reformationen, ſom Kong Chriſtian II. havde i Sinde i Dannemark.

Om det Navn Chriſtiern.

Om viſſe Tings Afbildning, ſom undertiden ſees paa frosne Vinduer.

Om det danſke Ord: Arilds Tid, og det Mands-Navn Arild.

Tom. IV. Forbedringer til Kong Woldemar Chriſtopherſens Hiſtorie.

Om Theophraſtus Paracelſus har været nogen Tid i Kiøbenhavn.

Anmærkninger om nogle Navne i Matth. Gableri latinske Vers, in Laudem Regis Christiani II.

Anmærkninger om Christiani II. Medfølgere ud af Dannemark 1523.

Tom. V. Om Christine af Dannemark, Kong Christ. II. Dotter, Hertuginde af Milan, og siden i Lothringen.

Prøve af danske Ord og Talemaader af det Engel-Saxiske Sprog forklaret. (*Th. Ran.*)

GRAM (Laurentius) Broder til Næstforrige. Fød 1701 i Bierbye Præstegaard i Aalborg Stift. Var først Subrector i Ribe. 1733 blev Præst i Hornslet i Aarhuus Stift. 1744 Sogne-Præst til Emmersløv i Riber Stift. 1757 Sogne-Præst og Professor Theologiæ ved Sorøe. 1759 Provst og Sogne-Præst i Stege paa Møen.

Skrifter.

Thesium Philologicarum Dodecas. Hafn. 1721. 4.

Oratio in natalem Frid. V. Soræ habita. Soræ 1758. 4.

Parentation over Frideric Rosenkrantz. ibid. 1758. 4.

Han har skrevet sin Broders Etats-Raad Grams Vitam paa latin, som formodes snart at blive trykt.

GRAMMATICUS (Saxo) Fød i Siælland. Florerede i det XII Seculo, og var som Secreterer eller Cancellist hos Bisp Absalon (ikke Provst i Roeskilde, som nogle meene) efter hvis Tilskyndelse han skrev den danske Historie i 16 Bøger, fra Kong Dan til Kong Knud VI., Waldemar I. Søn, hvilket Skrift af alle berømmes for et Mesterstykke i Latinen i Henseende til de Tider, han skrev. Denne hans Historie er allerførst efter 300 Aars Forløb ved Trykken udgiven til Paris ved Christen Pedersen, siden Canick i Lund. Saxo skal være død 1204, og ligge begraven i Roeskilde Domkirke.

Skrifter.

Danorum Regum Heroumqve Historiæ stilo eleganti a Saxone Grammatico, natione Sialandico, nec non Roeskildensis Ecclesiæ Præposito abhinc supra trecentos annos conscriptæ, & nunc primum litteraria serie illustratæ, tersissimeqve impressæ. Paris: apud Jod. Badium Ascensium. 1514. Fol. Er siden oplagt Basil. 1524 og 1534. Francf. 1576. og Soræ med Stephanii notis og Prolegomena. 1644. Fol.

Dette samme Skrift er siden oversat paa Plat-Tydsk, efter Formeening i det 14de Seculo, under Titel: De Denske Kroneke, de Saxo Grammaticus ersten geschreff in dat Latine, darna in dat Dydesk ghesettet. — — in 4to.

Det er og oversat paa Dansk, først ved Anders Sörensen Wedel, og trykt i Kiøbenhavn 1575 og 1610. Fol. Siden ved Sejer Schousbölle. ibid. 1752. 4.

Desuden haver Johan Laurentzen udgivet den første Bog under Titel:

Saxonis Grammatici første Bog med Anmærkninger og Kobberstykker. Khvn. 1713. 4.

Og Biskop Laurids Thura har paa danske Riim oversat Alt, hvis Saxo paa latinske Vers udi sin Chronike har indført, samme følger som et Anhang ved Thuras poetiske Sager. Khvn. 1721. 4. (*B. Hyp. Spic. An. S.*)

GRAVE (Christianus) Fød i Jylland. 1730 blev Skibs-Præst. Reiste derpaa en Tour udenlands til Engeland. 1732 blev residerende Capellan paa Moss i Norge, og Capellan pro Persona til Rygge Præstegield. 1733 Sogne-Præst til samme Sogner. Siden Sogne-Præst til Eger og Fischum i Kongsberg Provstie, Medlem i det Kongelige danske Selskab, og Professor Antiqvitatum. Døde 1763. 30 Oct.

Skrifter.

Velkomst og Affkeed til Kong Frid. V. 1749. 8.

Huusholdnings og Agerdyrknings Journal. Indført i oeconomiske Magaz. Tom. VI. p. 5.

GRAVE (Ericus) Fød 1624. 26 Sept. i Lund i Skaane. Hans Fader var Mag. Mogens Grave, Canonicus og Lector Theologiæ ved Gymnasium sammesteds. Hans Moder Anna Erics Dotter, den Kongelige Hof-Prædikant Eric Andersens Dotter. 1643 deponerede ved Kiøbenhavns Universitet fra Gymnasium i Lund, blev siden 5te Lectie Hører ved Lund Skole, og derefter Rector i Helsingborg. 1650 Sogne-Præst til Hornslet i Aarhuus Stift. 1660 Hof-Prædikant. 1664 Bisskop i Aarhuus. 1668 Doctor Theologiæ Bullatus. 1680 fik Rang med Justits-Raad. Døde 1691. 22 Febr. Var gift med Anne Henrics Dotter Zanders, hans Formands i Hornslet Hr. Christian Melchiorsen Borchgrevings Enke.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Mette Rosenkrantz. Khvn. 1666. 4.

— — — — Eric Rosenkrantz. ibid. 1683. Fol.

— — — — Magrete Bang. ibid. 1702. Fol.

— — — — Mag. Hans Ruhmann. ibid. 1703. Fol.

(*An. Mar. P. Z. Pr.*)

GREEN (* * *) En gammel Studiosus, som paatog sig at oprette et physisk Collegium for Borgerstanden, og i den Anledning udgav følgende

Skrifter.

Indledning til physiske Discourser. Khvn. 1764. 8.

Affkeds Tale, da han endte sine physiske Discourser. ib. 1766.

GREENSTEEN (Lago Petræus) See PETRÆUS.

GREGERSEN (Olaus) Bogbinder i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Martini Hylleri 27 gudelige Betænkninger over Esa. 49. 15. Fordansket. Kbhn. 1642. 8.

GRENOV (Christophorus Olai) Rector ved Skolen paa Christianshavn.

Skrifter.

Takke-Prædiken om Guds Haand over de Gudfrygtige. Kbhn. 1657. 8.

GRIES (Bartholdus)

Skrifter.

Liig-Prædiken over Jens Jelling. Kbhn. 1680. 4.

GRIFFENFELD (Petrus) Ellers Peter Schumacher. Var fød i Kiøbenhavn 1635. 24 Aug. Hans Fader var Jochum Schumacher, Vinhandler sammested. Hans Moder Marie Motsfeld. 1647 i sit tolfte Aar deponerede fra Kiøbenhavns Skole, og findes at have responderet publice ved adskillige lærde Mænds Disputationer. To Aar efter mistede han sin Fader, men blev antagen i Biskop Brochmanns Huus, hvor han først blev kiendt af Kong Frid. III., og efter udstanden Examen Theologicum fik 1653 Kongl. Stipendium at reise udenlands paa: Han reiste da 9 à 10 Aar, og ved sin Hiemkomst blev 1664 Secreterer i det danske Cancellie, og kort derefter Geheime Archivarius og Kongelig Bibliothecarius. 1665 Kongelig Cammer-Secreterer og Assessor i Cancellie-Collegio. 1668 Ober-Secreterer. 1671 blev nobiliteret og Ridder af Dannebroge. 1673 Rigets store Canceller og Ridder af Elephanten, samt ophøiet i Græve-Standen. 1674 Patronus Universitatis og Rigs-Greve. 1676 faldt i Unaade, blev dømt fra Livet, men forskaanet med evigt Fængsel paa Munkholm, hvorfra han efter 23 Aars Forløb endelig blev løsgiven 1698., men døde strax efter i Tronhiem 1699. 11 Mart.

Han var gift med Cathrine Nansen, en Dotter af Michael Nansen i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Den souveraine Konge-Lov, som af Frid. Rostgaard er udgiven. Khvn. 1709. Fol., og 1722. 8., og af Casp. P. Rothe. Khvn. 1756. Fol. min., samt desuden indført i N. P. Sibberns Biblioth. Historica Dano-Nor eg. p. 345., og Holbergs Danmarks og Norges Geistlige og Verdslige Staat p. 71. Er af ham conciperet.

Den 23de og 42de Davids Psalme paa latinske Vers. Indført i hans Levnets Beskrivelse ved C. P. Rothe.

Foruden adskillige andre baade latinske og danske Vers.

Ham tilskrives desuden:

Disp. de Nervis. Hafn. 1650. 4.

— — de uretribus & aqvæ ductu. ibid. 1651. 4.

GRIMBERG (Nicolaus) Svensk af Herkomst. Var Medicinæ Doctor og Practicus i Aalborg i Begyndelsen af dette Seculo.

Skrifter.

Observationes curiosæ medicæ. Amst. 1689. 12.

Collectanea Balsamica contra putrefactiones ex arbore pini & abietis.

Beschreibung des Nieren- und Blasen-Steins. Kopb. 1695. 8.

Observat. Medic. Anatom. Pract. Hafn. 1695. 4.

De Vertigine & Melancholia. Lond. Scan. 1700. 8.

GRIMSON (Kolbein) En Isslænder.

Skrifter.

Psalmer af Avenarii Uge-Bønner.

Historierne af Gretter og Sven Mukson, paa Riim.

GROLL (Erasmus) Theologiæ Studiosus.

Skrifter.

Aandelig Nyt-Aars Gave, af Engelsk oversat. Khvn. 1716. 8.

Grön (Matthias) Fød i Christiania 1709. 2 Novemb. Hans Fader var Sören Löchstör, Advocat ved Over-Hof-Retten. Hans Moder Else Robsahm. 1728 deponerede fra Christianiæ Skole. Tog derefter Examen Philosophicum og Theologicum. 1731 reiste udenlands. 1735 kom hiem og tog Doctor-Graden i Medicinen. Practiserede siden i Christiania.

Skrifter.

Disp. de graviditate diuturna. Hafn. 1735. 4.

Grönbek (Isaacus) Fød i Kiøge 1564. Hans Fader var Hr. Sören Grönbek, Sogne-Præst sammested Reiste i nogle Aar udenlands paa Kongelig Bekostning. 1593 blev Sogne-Præst til Nicolai Kirke i Kiøbenhavn. Aaret derefter 1594 blev actioneret for Consistorium formedelst nogle Talemaader, han udi en Prædiken havde brugt, som smagede af Calvinismo, hvilke han maatte revocere, og reversere sig til for Eftertiden at vogte og entholde sig fra slig Lærdom. 1596 blev han Biskop i Tronhiem, hvor han døde 1617. 27 Jun. Var gift med Dorothe Hassebard. Han gav sit Bibliotheqve til Capitlet i Tronhiem, og en anseelig Capital til Fattige og anden gudelig Brug sammested.

Skrifter.

De Accentibus Hebraicis. Lugd. Bat. 1593. 8.

Oratio Funebris in Reg. Fridr. II, Witteb. 1588. 8.

Anacephalaiosis disputationis Aristotelicæ de virtute. ibid. 1589. 8.

Partitionum Oeconomicarum ex Xenophonte & Aristotele Liber. ibid. 1592. 4.

Synopsis Historiæ Christi. ibid. 1590. Fol. (*An. M.*)

Grönhoff (Sti)

Skrifter.

En fransk Herremands oprigtige Breve. Kbhvn 1757. 8.

GROTHAUSEN (Albertus Gabriel) Var først Capellan. 1728 blev Sogne-Præst til Guarnisons Meenigheden i Kiøbenhavn. Døde 1741. 29 Jun.

Skrifter.

Zwo Predigten. Kopḫ. 1739. 8. Frankf. 1740. 4.

Columna perenni ſacra memoriæ. Hafn. 1740. Fol. I Anledning af Indtoget paa det nye Slot.

GRUBBE (Dietericus) Blev 1686 Magiſter, og ſiden Sogne-Præſt i Qvislemark.

Skrifter.

Aandelig Harpe-Klang over Søndags Evangelierne. Khvn. 1680 og 1696. 8. 2 Vol.

Xeniolum ſ. Epiſtola auſpicalis novi Anni 1693. ibid. 1693. 4.

GRUBBE (Ericus) Hans Fader Laurids Grubbe til Tammelgaard. Moder Anna Sparre. Holdtes i Ungdommen til Studeringer, og reiſte ſiden udenlands. Han eiede og beboede Tiele i Jylland. Var gift med Maren Juul. Hans Dotter Maria Grubbe var gift med Ulrich Friderich Gyldenlöve, fra hvilken hun 1670 blev ſkildt ved en Kongl. Dom.

Skrifter.

Oratio de Nobilitate. Lipſ. 1623.

GRUBBE (Johannes Gerhardus) Fød i Haderslev. Hans Fader var Doct. Herman Grubbe. Hans Moder Beata Catharina Baldov. Var ſelv Medicus Practicus i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Dispp. II. de natura & uſu ſalis. Hafn. 1704. 4.

— — de legitimo uſu repellentium. ibid. 1705. 4.

— — de Theoria & Praxi. ibid. 1706. 4. (*Cimb.*)

GRÜNDLER (Johannes Erneſtus) Kongelig danſk Miſſionarius i Trankebar.

Skrifter.

Explicatio Doctrinæ Christianæ, Malebarice. Tranqveb. 1719. 8.

GRUNDIT (Janus Petri) Fød 1510 i Grundit ved Weile, som nu er en anseelig Herregaard. Hans Fader var Peder Thorkildsen. Hans Moder Kirsten Vincentz Dotter. Gik i Riber og Aarhuus Skole. 1535 reiste til Kiøbenhavn, men formedelst Krigs-Uroelighederne sammested, drog derfra til Malmøe, og profiterede paa nogen Tid af Olai Chrysostomi Underviisning, ved hvis Recommendation han blev Rector i Ystæd. Siden kom han til Kiøbenhavn efter Joh. Synningii Raad, og fortsatte sine Studeringer saavel under hans, som Bugenhagii og Christen Thorkilsen Morsings Underviisning, og blev den første Magister, som der ved Universitetet blev creeret, efterat Academiet af Kong Christian III. var fornyet. Derpaa blev han 1542 Rector ved Riber Skole, hvilket Embede han frasagde sig 1550. Blev derefter 1554 Sogne-Præst til Dom-Kirken i Ribe, hvor han døde af Pest 1565. 14 Aug. Var gift med Anna, Hans Ovesens Dotter af Ribe.

Skrifter.

Similitudines in omnes fere locos Fidei Christianæ, editæ ab Andr. Sev. Vellejo. Witeb. 1567. 8. (*Th. Mar. Cimb.*)

GRUNNING (Johannes) Fød 1686. 17 Aug. i Slesien lidet fra Breslau. Hans Fader var Martin Grunning. Hans Moder Rosina Zappin. Blev underviist i Christendom, Regning og Skrivning til hans 13de Aar, gik siden sine Forældre til Haande i deres Nærings Handel. Da han var 19 Aar drog han med deres Minde til Breslau til en sin Faders Paarørende, var hos ham i 5 Aar. Deres Tanker var da, at han skulde blevet en Giesgiver i Breslau; men det havde han

ingen

lingen Lyst til, men drog bort uden deres Samtykke til Robisch, under polsk Herredom, hvor den rette svenske Hverve-Plads var, og lod sig der hverve til Dragon ved det krassauske Regiment. Da Faderen fik at vide sin Søns Undvigelse, drog han til Breslau for at oplede ham, men kom der i Erfaring, at han var reist til Robisch, som er 12 Mile fra Breslau, hvor han fandt ham, satte ham til rette, fordi han havde duigt for ham sin Tilbøielighed til Krigs-Tieneste. I det øvrige havde han intet mod Tingen selv, men formanede ham til gudelig at leve, troe at tiene, og skildtes ved ham med megen Velsignelses Ønske. Han tiente da i 8 Aar, og var iblant dem, der i Tonningen maatte overgive sig. Fangen var han i 2 Maaneder. Kom derpaa i Tieneste hos Grev Leverzau til Restrup, som han tiente for Skytte i 13 Aar. Derefter hos Baron Juul til Ryssensteen, for Strand-Rider i 30 Aar. Døde saa omsider paa Rammergaard 1756, og testamenterede 1500 Rdlr. til Baroniets og allodial Godsets Fattige i Skodborg og Vandfuld Herreder.

Skrifter.

Evangeliske Lærdom i et kort Begreb. Wiborg 1739.
Omgang med indstrandede Folk og Gods. ibid. 1744. 8.
Afbildning paa en sand Christen og en Hykler. Aalb. 1744. 8.
Extract, Grund og Fundament af den evangeliske Lære og sande Christendom. Khvn. —— 8.
15 gudelige Betænkninger og saliggiørende Sandheder. ibid. 740. 8.
Verdens høist beklagelige og jammerlige Tilstand. ib. 1750. 8.

GRYDERUP (Andreas Erasmi).

Skrifter.

Tre smukke Viiser. Den første om Zaleucho, som elskede Retfærdighed. Den anden om en dydesom Qvinde til Rom. Den tredie om Rigdom, og derhos nogle gamle Skrif-

ter om Jesu Christi Skikkelse og Legems Gestalt, item Kong Abgari Brev til Christum om sin Sygdom, og dernæst Christi Brev til Giensvar. Udsæt paa Dansk. Khvn. 1617. 8.

Tvende aandelige Viiser, den første paa Dansk, og den anden paa Tydsk, om Christo og hans aandelige Brud, som Doct. Philippus Nicolai digtede. Udsæt paa Dansk. Khvn. in 8vo uden Aarstal.

Lidet Corpus Doctrinæ. d. e. Hovedstykkerne af den christelige Lærdom. Khvn. 1617. 12.

Bønne- og Psalme-Bog. ibid. 1619. 8.

Underviisning om at maadelig sørge for de Afdøde. idid. 1619. 8.

Niels Hemmingsens vist og fast Kiendetegn, hvorpaa hver kan kiende, hvad heller han er Guds Barn eller ei. Khvn. 1619. 12. (*Bib. Br.*)

GRYNÆUS (Johannes Fridericus) Fød i Turkheim i Pfalz 1684 3 Maji. Hans Fader var Johan Conrad Gryner, Administrator over Greven af Leinigens Gods ibid. Hans Moder Christine Margrete Beutler. 1703 blev dimitteret fra Gymnasium i Worms, og reiste til Universitetet i Leipzig, hvor han studerede Medicinen. 1706 kom til Kiøbenhavn, hvor han videre fortsatte samme Studium, og blev Doctor Medicinæ 1708.

Skrifter.

De Morborum Transplantatione. Hafn. 1708. 4. (*Pr.*)

GUDME (Hermannus Petrus) Fød 1713. 3 Oct. i Herslef Præstegaard i Riber Stift. Hans Fader var Niels Gudme. Sogne-Præst til Herslef og Wiuf Meenigheder. Hans Moder Kirstine Bruun, en Dotter af Hr. Anders Bruun, tilforn Sogne-Præst paa benævnte Sted. Efter privat Information blev han sendt til Odense Skole og Gymnasium, hvorfra

fra han deponerede 1730. Blev derefter Alumnus først paa Eilertiens, siden paa Borch s Collegium. 1744 Magister. 1746 Vicarius for Bispen i Kiøbenhavn til at læse og disputere ved Academiet. 1752 Doctor Theologiæ. 1754 Sogne-Præst til Budolphi Meenighed i Aalborg, og Stifts-Provst ibid.

Skrifter.

Disput. de Ædium judaicarum עליות & ὑπερῴοις. Hafn. 1734. 4.

Critica Passionalia. ibid. 1735. 4.

Disp. de Causis, qvæ originem & occasionem fabulis veterum dedisse videntur. ibid. 1736. 4.

Dispp. III. de cognoscendis & removendis impedimentis, qvæ a sensu & imaginatione custodiæ legis naturæ circa affectus objiciuntur. ibid. 1737. 1738 og 1740. 4.

—— de Egoismo practico. ibid. 1743. 4.

—— Protheoria Theologiæ polemicæ. ibid. 1752. 4. (*Pr.*)

GUDME (Severinus) Broder til Næstforige, fød 1729. 12 Sept. i Herslef Præstegaard. Efter nogle Aars privat Information, blev han 1747 sat i Wiborg Skole, hvorfra han samme Aar deponerede, og foruden den Nytte han høstede af Professorernes offentlige Forelæsninger, nød han besønderlig Anviisning og Anførsel af sin ældre Broder, næstanførte Doct. Gudme, som den Tid var Vicarius Episcopi ad Lectiones publicas. Efter udstandne Ex... ...ina Academica blev han 1753 tilbudet at blive Repetent ved ...oree Ridderlige Academie; Men Lyst til at være ved Kiøbenhavns Universitet at fortsætte sine Studeringer, og i Haab om bedre Vilkaar holdt ham tilbage. Han blev og i samme Aar Decanus paa Klosteret, og 1755 fik Sted paa Borches Collegium. 1756 blev Magister og i samme Aar begyndte at holde Forelæsninger for Studentere over Philosophia instrumentalis. 1761 blev øverst Decanus paa

Klosteret, og imod 50 Rdlr. tillagt Løn tillige med 3 andre Decani befalet at holde offentlige Forelæsninger ved Universitetet. 1762 erholdt Afstaaelse paa Aalborg Rectorat af Professor og Rector Ludvig de Hemmer. Men som bemeldte Professor Hemmer ved Døden afgik, forinden Kongl. Confirmation derpaa erhverves, blev der intet af. Han har da siden stedse opholt sig ved Academiet som øverst Dacanus ved Communitetet, og anviist Studentere saa vel i philosophiske som theologiske Videnskaber, indtil 1769 da han blev Sogne-Præst i Ærøeskiøbing.

Skrifter.

Diss. Philosoph. de facultate animi præsagiendi naturali. Hafn. 1755. 4.

— — de Communi Mercaturæ Usu. ibid. 1757. 4.

Tanker om Forsynet meest i Betragtning af Mennisket. Kbhvn. 1760. 8.

Forsøg til Tanker om Æivigheden. ibid. 1763. 8.

GUDMUNDSEN (Jonas) Præst til Arskov i Island.

Skrifter.

Schlusselburgii Historia Lutheri paa islandske Vers oversat.

GUDMUNDSEN (Jonas) Hr. Rector Halfdan Einarsen kaldes ham i den mig meddeelte Underretning: Homo ingeniosus, sed superstitiosus & Magiæ accusatus. Og anfører følgende hans

Skrifter.

Compendium Pneumatologicum, qvod specialiter agit de Geniis subterraneis.

Tractat angaaende Islands Natur-Historie, men i sær Hvalfiske.

GUDMUNDSEN (Olaus) Præst paa Laudenæs i Island.

Skrifter.

Adskillige Psalmer, som han deels selv haver forfattet, deels forbedret.

GULDBERG (Janus Andreas) Studiosus Juris.

Skrif.

Skrifter.

Om Tørve-Moser. Indført i Oecon. Magaz. Tom. 6. p. 331.

GULDBERG (Ovenus) Fød i Horsens. 1761 blev Professor Eloqventiæ ved Sorøe Ridderlige Academie. 1764 Informator hos Printz Frideric. 1770 blev virkelig Etats-Raad. Har 2 Gange været gift. 1. Med N. N. Nörlem. 2. Med Lucia Emerence Nörlem.

Skrifter.

Et omvendt Fritænkeres Levnets Beskrivelse. Khvn. 1760. 8. Oversat paa Tydsk. Kopenh. 1762. 8.

Breve over vigtige Sandheder. ibid. 1761. 8.

Tanker over Milton og den saa kaldede hellige Poesie. Sorøe 1761. 8 Oversat paa Tydsk 1766.

Svar paa det Spørsmaal: Hvilken Indflydelse det haver i de skiønne Videnskaber, naar oplyste og polerede Folk stræbe at overgaae hinanden? Er et Priis-Skrift, indført i 1ste Deel af Forsøg i de skiønne og nyttige Videnskaber. Khvn. 1761. 8. Og oversat paa Tydsk 1766. 8.

Oratio in Natalem Frider. Vti. Soræ 1762. 4.

Plinii Lov-Tale til Keiser Trajanum oversat, tillige med en Indledning i den romerske Stats-Forfatning. Sorøe 1763. 8.

Tale paa Sorøe Academies Stiftelses Dag. Sorøe 1763. 4.

Tale ved Anledning af Cron-Printzens Confirmation. Khvn. 1765. 8.

Den naturlige Theologie, som Indledning til den aabenbarede. ibid. 1765. 8.

Verdens Historie. 1ste Deels 1ste og 2den Bind. Khvn. 1768. 8. Samme ventes vidre fortsat.

GUNDLAUGSON (Jonas) Præst til Holum Dom-Kirke i Island.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Einar Thorsteinson, Superintendent i Holum og hans Hustrue Ingeborg Gisla Dotter. Khvn 1700. 4.

GUNNARIUS (Halvardus) Dan. Halvor Gunnarson. Var Lector Theologiæ i Opslo, nu Christiania, i Norge, hvor han døde 1608.

Skrifter.

De Inauguratione Christiani IVti metrice. Rostock 1596. og 1606. 4.

Chronicon Carionis Philippicum in Enchiridii formam redactum, & Versibus comprehensum. Rost. 1596. 4.

Ejusdem Chronici partes duæ posteriores de Cæsaribus Romanis, Byzantinis & Germanicis. ibid. 1601. 4.

Flores Sapientiæ Divinæ ex Epist. & Evangel. Dominicalibus. Metrice paa Dansk, Latin, Grædsk og Hebraisk. ibid. 1596. 8.

Isagoge in singula Bibliorum capita. ibid. 1598. 4.

Doctrinæ Christianæ Capita, paa Dansk, Latin, Grædsk og Hebraisk. ibid. 1599. 8.

Mich. Saxens Aandelige Spørsmaals Bog af den Hellige Skrift. ibid. 1602. og Khvn. 1605. 1616. 1626. 1737 og 1752. 8. Kaldtes fordum af den gemene Mand Præste-Pineren.

Evangeliorum Dominicalium Paraphrasis metrica. Rost. 1603 8.

Chronicon Regum Norvegiæ, olim idiomate Norvegico conscriptum, nunc elegiacis versibus latine expositum. ibid. 1606. 4.

Ænigmata. ibid. 1606. 8.

Parabolæ. ibid. 1608. 8.

Articulorum Augustanæ Confessionis Summa metrice. — — 8.

Physica

Physica in Tabulis — — 4to. (*Th. S. Bib. Br.*)

GUNNARIUS v. Gunnarson (Thorstein) Præst i Holum paa Island. Døde 1690. æt. 44.

Skrifter.

Lassenii Bønne-Bog paa Islandsk 1681. og Khvn. 1743. 8.

L. Lossii Conciones in Evangel. & Epistolas, oversat paa Islandsk. Skalholt 1690. (*D.*)

GUNNERUS (Johannes Ernestus) Fød 1718. 16 Febr. i Christiania, hvor hans Fader Rasmus Gunnerus var Stads Physicus. 1737 deponerede fra Christiania Skole. 1742 reiste udenlands paa Kongl. Stipendium. 1745 blev Magister til Jena og holdt Collegia Privata. 1747 begyndte at holde offentlige Collegia. 1753 blev Adjunctus Facultatis Philosophicæ til Jena og Medlem i det latinske Selskab sammested. 1754 blev kaldet hiem, som Professor Theologiæ Extraordinarius i Kiøbenhavn og Sogne-Præst i Herlufsholm. 1755 omskiftede samme Embede mod at blive Provst paa Klosteret, da han tillige blev Vicarius for Biskopen i Kiøbenhavn til at læse og disputere. 1758 blev Biskop i Tronhiem. 1760 Doctor Theologiæ, og samme Aar giorde tillige med Etats-Raad Suhm, Rector Gerhard Schönning, som nu er Professor i Sorøe, Begyndelse til det kongl. norske Videnskabers Selskab, som siden 1767 med mange flere Medlemmer blev forøget, og af Hans Kongl Majestet allernaadigst stadfæstet. For dette Selskab er Biskop Gunnerus Directeur og Vice-Præses. Derfra ere udkomne 4 Dele. De 3 første Deele, hvoraf den sidste udkom 1765. 8. kaldes Tronhiemske Selskabs Skrifter. Den 4de Deel kaldes det Kongl. Norske Videnskabers Selskabs Skrifter, og er trykt Khvn. 1768. 8. I dette Aar 1769 Hr. er Biskop Gunnerus tillige antaget som Medlem af det kongl. Danske Videnskabers Selskab.

Skrif-

Skrifter.

Diss. Philosoph. de modis jus acqvirendi in re. Part. I. Jenæ 1747. 4.

Tract. Philosoph. de libertate. ibid. 1747. 8.

Beweis von des Wirklichkeit und Einigkeit Gottes, aus der Vernunft. ibid. 1748. 8.

Beurtheilung des Beweises der vorherbestimten Uebereinstimmung. ibid. 1748. 8.

Erklärung der Natur- und Völker-Rechts nach den Grundsätzen des Herren Darjes. ibid. 1748 bis 1752. 8 Theile in 8.

Vertheidigung derselben wider den Anhang der philosophischen Nebenstunden des Hr. Darjes. Hala 1749. 8.

Meditationes Philosophico-Theologicæ de imputatione peccati Adamitici ex scientia Media. Jenæ 1749. 8.

Traur-Rede, worin die Frage erörtret wird in wie weit die Furcht des Todes gegründet sey. ibid. 1747. 4.

Vertheidigung wider einen Aufsatz in den Erlanger und Jenaischer Gelehrten Zeitungen. Hala 1749. 8.

Traur-Rede, worin die Vorsicht Gottes in absicht der ungleichen Austheilung des Glücks und Unglücks Fälle gerettet wird. Jenæ 1750. 4.

— — — worin aus philosophischen Grunde bewisen wird, daß der einige Trost in der Sterbens Stunde ein geheiligtes Gewissen sey. ibid. 1750. 4.

— — — daß kein Weiser und Tugendhafter, als ein solcher, sich für dem natürliche Tode fürchte. ibid. 1751. 4.

— — — das nur ein solches Leben, welches in einer Vorbereitung zum Tode bestehet, ein wahres Leben sey. ibid. 1753. 4.

— — — Abbildung der unvolkommenen Glückseeligkeit dieses Leben. ibid. 1753. 4.

Traur-

Traur-Rede, die nöthige und kluge Betrachtung des Todes. ibid. 1753. 4.

— — — ob man sich den Tod wünschen dürfe. ibid. 1755. 4.

Heilige Rede von den Ursachen des vorigen Heils und Verderbens der Menschen. ibid. 1754. 4.

Differt. continens causam Dei, vulgo Theodiceam, ratione originis & permissionis mali. ibid. 1754. 4.

Institutiones Theologiæ Dogmaticæ. ibid. 1755. 8.

Det evangeliske Embedes Fortrin for Lovens Embede i en Prædiken over 2 Cor. 3, 9. Khvn. 1755. 4. Denne tillige med en Deel af forige er siden samlet trykt under Titul: Drei heilige und 6 besondere Trauer-Reden. Flensburg und Leipzig 1760. 8.

Fortale til J. C. J. Schwartzens Samlung heiliger Reden. 1754.

Disp. continens Confutationem Systematis fratrum Misericordiæ. Hafn. 1756. 4.

— — de Peccato in Patrem & Filium, & potissimum in Spiritum Sanctum. ibid. 1756. 4.

— — de Peccato in Spiritum Sanctum. ibid. 1757. 4.

Metaphysica. ibid. 1757. 8.

Traur-Reden. ibid. 1757. 8.

Tractatio de Imputatione peccati Adamitici physica. Hafn. 1758. 8.

Fortale til Boileaus Satirer udgivne af Martfelt. Khvn. 1757. 8.

Prædiken over Evangelium paa første Søndag efter Trinitatis. ibid. 1758. 8.

Prædiken paa Jule-Dag. Tronhiem. 1759. 8.

Hyrde-Breve til Præsteskabet i Tronhiems Stift. ibid. 1758. 8. og paa Tydsk. ibid. 1759. 8.

Disp. de Existentia & possibilitate Resurrectionis. Hafniæ 1760. 4.

Jubel-Prædiken. Tronhiem 1760. 8.

Præste Vielses Tale. 1764.

Flora Norvegica. Tronhiem 1766. Fol.

Klage Tale over Kong Frid. V, ibid. 1766. 8.

De Fundamento Potestatis Legislatoriæ Divinæ. Hafn. 1766. 8.

Anmærkninger til K. Leems Beskrivelse over Finmarkens Lapper. Khvn. 1767. 4.

Iblant det Tronhiemske Selskabs Skrifter ere følgende af hans Afhandlinger:

I første Deel, udgiven 1761. 8.

Afhandling om Sielens Udødelighed.

Betænkning over Prædik. 3. v. 19.

Om Hav-Hesten, Procellaria Grönlandiæ.

Om nogle lom-artede Fugle.

Adskillige Anmærkninger, fornemmelig i Henseende til Mineralier i Nordland og Finmarken.

I anden Deel, udgiven 1763. 8.

Om de Edomitiske Kongers Regierings Tid.

Om Hane-Galen. Om Sleep-Marken. Om Nisen. Om Hav-Katten. Om Sort Haaen. Om Haae-Skiærdingen. Om en Søe-Vext, kaldet Gorgonia Reteca formis.

I tredie Deel, udgiven 1765. 8.

Om et Søe-Træ, kaldet Gorgonia flabelli formis. Om Losnings-Stene eller Vette Nyrer, Orme Stene 2c. Om Brugden, Berg-Laxen, Søe-Musen, Søe Pungen, Tyv-Joen, Krykkien, Hav-Hynberen, Lang-Viren og Martens-Lumbe, Top-Skarven og Jærven.

Wi den fierde Deel, som er trykt 1768. 8., og kaldes det Kongelige Norske Videnskabers Selskabs Skrifter.

Om Nytten og Nødvendigheden af Videnskabers Selskab i en Stat. Om en Haabrands-Unge. Om Brugden (Squalus maximus) Om norske Coraller, Søe-Svampe, nogle norske Planter, Laxe-Størjen, Søe-Musens Anatomie og Stoer Vagnen. (*Pr.*)

GUNTELBERG (Peter de) 1763 blev Søe-Capitain og Chef for de i Vestindien tienende Kongl. Søe-Folk.

Skrifter.

Rosseau Opmuntring til tolv adskillige Tanker. Oversat. Khvn. 1760. 8.

Auxilium Memoriæ, eller Søe- Krigs- og Orlogs-Mands Haandbog. Khvn. 1763. 8. 2 Deele.

Man har og fra ham at vente Marocanernes Historie.

GUNTHER (Ægidius)

Skrifter.

A. B. C. i Gudsfrygtighed. Khvn. 1740. 12.

Svar paa det Spørsmaal: Om Dantz og Spil er Synd. ibid. 1740. 12.

GUNTZOW (Magnus)

Skrifter.

Bucolicon Bethlehemiticum sacrum. Hafn. 1633. 8. (*Bib.*)

GUTFELD (Petrus) Var først Præst paa St. Croix i Vestindien. 1758 blev Sogne-Præst til Toftlund i Riber Stift. 1760 Sogne-Præst til Vestoft og Tiislund i samme Stift.

Skrifter.

Indgangs-Tale over 1 Joh. 4, 21. Khvn. 1756. 8.

Lig-Prædiken over Kong Frideric V. Hadersl. 1766. 4.

GYLDEN-

GYLDENKRONE (Christian Friderich Baron af) Kongelig dansk Kammer-Junker, Kammer-Herre og Baron til Wilhelmsborg.

Skrifter.

Rede bey der Dånen Jubel-Feyer. Altona 1760. Fol.

GYLDENLÖVE (Uldaricus Christianus) Var Kong Christian IV. naturlige Søn med Wibeke Kruse. Fød 1630. 27 Apr. paa Ibstrup, som siden blev kaldet Abrahamstrup. Tiente i sine unge Aar i spansk Tieneste. 1657 blev General-Major i Dansk Tieneste, og signaliserede sig ved Kiøbenhavns Beleiring. Døde 1658. 11 Dec.

Skrifter.

Oratio de Præstantia Litterarum. Hafn. 1642. 4. (*Bib.*)

GYLDENSTIERNE (Canutus) Fød paa Iversnæs, nu Wedelsborg i Fyen. Hans Fader var Hr. Henric Gyldenstierne, Ridder. Hans Moder Frue Karen Bille. 1525 blev han Provst og Prælat i Wiborg Dom-Capitel. 1529 eller 30 Biskop i Fyen. 1532 blev han af Kong Frideric I. sendt med en Flode til Norge imod Kong Christian II., hvor han sluttede den bekiendte Leide-Tractat med Christ. II. 1536, da de andre catholske Bisper bleve tagne fangne, blev han og sat fast, først paa Dragsholm, siden i Wordingborg. Dog blev han kort derefter, da han havde givet sin Forpligt fra sig, og affagt sig fra Bispe-Embedet, igien sat paa fri Fod, og af Kongen forlehnet med Worgaard 2c., og levede som en Privatus, antog den lutherske Religion, og indlod sig i Ægteskab med Frue Jytte Podebusk. Døde omsider paa Westerwig Kloster 1568. 8 Dec.

Skrifter.

En Catechismus forskikket af Erlig og Velbyrdig Herre, Hr. Knud Gyldenstierne, udvalgt Bisskop i Fyen til sin Præste-Mode

ske-Mode i Odense 1532. Fordansket af Jörgen Jensen, da Prædiker sammesteds. Khvn. 1532. 8.

Adskillige danske Psalmer, deriblant: O Gud vor Fader i Evighed. &c.

Lyschander tillægger ham desuden:

Catalog. Familiar. Danicæ nobilium.

Apolog. Nobilitatis Daniæ contra Christianum II. (*B. Hyp. Spic. An. Al.*)

GYLDENSTIERNE (Henricus) til Schousboe, Land-Commissarius i Skaane. Fød 1594 paa Wosborg i Jylland. Døde 1669. 7 Sept. paa Schousboe i Fyen.

Skrifter.

Jesus Syrach i danske Riim forfattet. Khvn. 1635. 8. (*Bib. Br.*)

GYLT (Georgius)

Skrifter.

Deilige Sprog, uddragne af den Hellige Skrift. Khvn. 1563. 8.

HAAGEN (Olaus) SSti Ministerii Candidatus, og Hører ved Hellig Geistes fattige Skole i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Prædiken over Joh. 17. v. 3. Khvn. 1766. 8.

HAAGENSEN (Richard) Cammer-Raad og Planteur paa Eilandet St. Croix i Westindien, nu Justitz-Raad.

Skrifter.

Beskrivelse over St. Croix. Khvn. 1758. 4.

HACH (Andreas Severini)

Skrifter.

Herm. Bonni korte Spørsmaal over den christelige Lære. Fordansket. Lübeck 1558. 12. (*Al.*)

HAGEDORN (Christophorus W.) Oberst til Hest i Kongelig dansk Tieneste, og dansk Minister ved Hoffet i Madrit.

Skrifter.

Aenquan oder Groß-Mogul. Amst. 1670. 8.

HAGEN (Franciscus de) Fød i Kiøbenhavn. Var Ridder af Dannebroge, Geheime-Raad, og Ober-Secreterer i det tydske Cancellie.

Skrifter.

Panegyricus in Natalem Christiani V. Francof. 1690. Fol.

HAGEN (Gottlieb von) Fød 1595. 18 Oct. i Hanshagen i det Meklenborgske. Blev siden Christiani IV. Raad og Envoje ved det spanske Hof til Brussel, omtrent 1643 Døde i Bremen 1658. 24 Aug. som dansk Commissarius sammested. Var to Gange gift. 1. Med Christina de Holstein. 2. Med Magdalena af Höveln.

Skrifter.

De Natura ac statu veræ nobilitatis, ac Doctoratus Juris. Hamb. 1620. 4.

Cæsareæ Majestatis nec non electorum statuumqve Imperii Splendor. ibid. 1635. 4.

Oratorium Animæ tendentis in Cælum. 1650. 8. paa Tydsk.

Christliches Rosin-Gärtlein. Lüb. 1653. 12. Jen. 1654. 8.

Via justitiæ regia, zu vielerley Hofbericht. Brem. 1654. 4.

Comitiologia Ratisbonensis. Brem. 1657. 4. (*Cimb.*)

HAGERUP (Hilarius) Fød 1685. 25 Nov. i Qvernæs i Tronhiems Stift i Norge, hvor hans Fader Hr. Hans Hagerup var Sogne-Præst. Hans Moder var Ellen Schöller. 1702 deponerede fra Tronhiems Skole. 1706 blev fierde Lectie Hører ved samme Skole. 1709 Capellan i Qvernæs. 1715 Sogne-Præst i Callundborg. 1727 Lector Theologiæ, samt Stifts-Provst og Sogne-Præst til Dom-Kirken i Tronhiem.

hiem. 1731 Biskop sammesteds. 1742 Doctor Theologiæ. Døde 1743. 15 Apr. Var gift med Anne Cathrine Barhow.

Skrifter.

Richard Baxters Fattig-Mands Huusbog paa Dansk oversat. Khvn. 1715, og adskillige Gange siden in 8vo.

En christelig Paaminder, indeholdende Opmuntring til et helligt Liv. Oversat af Engelsk. Khvn. 1728. 1751. 12.

En værdig Giæst ved Herrens Bord. Af Tydsk oversat. ibid. in 8vo.

Prædiken om falske Propheter. Tronh. 1733. 8.

Jubelfæstes Prædiken. ibid. 1736. 8.

Liig-Prædiken over Lorents Marcusen Holst. ibid. 1740. 4.

— — — over Anna Möllman.

8 Præste-Vielses Prædikener i Tronhiems Domkirke. Tronh. 1741. 4.

Hellige Taler om Guds Velgierninger paa de tre store Fæster. ibid. 1741. 8.

Disp. Theologica de Spiritu fidei. Hafn. 1742. 8.

Christus den Korsfæstede i 9 aanderige Prædikener. Khvn. 1748. 8. (*An. Gu. Pr.*)

HAGERUP (Hilarius) Fød i Tronhiem 1736. 27 Dec. Hans Fader var næstanførte Biskop Eiler Hagerup. Hans Moder Anne Cathrine Barhow. Deponerede fra Tronhiems Skole. Reiste siden nogle Aar udenlands. 1768 blev Amtmand i Finmarken. 1769 Medlem af det norske Videnskabers Selskab.

Skrifter.

Et Brev om Kierlighed til Fædernelandet. Khvn. 1767. 8.

Samme oversat paa Fransk. ibid. 1768. 8.

HAGERUP (Hilarius) Fød 1718. 11 Dec. i Christiansund i Norge. Hans Fader var Eiler Bertelsen, en Kiøbmand sammesteds. Hans Moder Laurence Spidberg. I sin

Barndom blev han antagen af sin Paarørende, forannævnte Biskop Hagerup, som 1736 med sit eget Testimonium dimitterede ham til Academiet. 1739 blev han Hører i Bergens Skole. 1740 Magister. 1743 Sogne Præst til Høilands Præstegield i Christiansands Stift. 1753 Provst over Jæderens Provstie. 1757 Sogne-Præst i Arendal. 1760 Doctor Theologiæ.

Skrifter.

Om de Unges Confirmation i deres Daabes Naade. Khvn. 1757. 8.

Om Catechumenis i den første Christen Kirke. ibid. 1759. 8.

Om de hellige Martyrers svare Lidelser. ibid. 1761. 8.

Disp. de communione fidelium cum Patre & Filio & inter se mutua. Hafn. 1760. 4.

K. Leems Beskrivelse over Finmarkens Lapper, oversat paa Latin. Khvn. 1767. 4. (*Pr.*)

HAGERUP (Johannes)

Skrifter.

Höjers juridiske Collegium. Khvn. 1742. 4.

HAGGÆUS (Petrus) Fød i Kiøbenhavn 1546. Hans Fader var Hagen Knudsen, Kiøbmand sammested, hans Moder Dorothe Hans Dotter. Fik ved Doct. Niels Hemmingsens Recommendation et Stipendium af Hr. Peder Oxe til Gissenfeld at reise udenlands paa, ved hvilken Anledning han blev Magister til Wittenberg. Ved sin Hiemkomst blev Professor Lingvæ Latinæ i Kiøbenhavn. Derefter 1582 Professor Lingvæ Græcæ. 1584 Professor Dialectices. 1574 Baccalaureus Theologiæ. Døde 1591. 16 Sept.

Skrifter.

Themata Grammatica, Rhetorica, Logica. Hafn. 1581.

Disp. de Sermone ornamento hominis nobilissimo & præstantissimarum actionum administro. ibid. 1582.

Theses

Theses Dialecticæ. ibid. 1585.

Disp. de Causa discrepantiæ & fundamento conformitatis inter Dialecticos, deqve Dialecticæ Definitione & Divisione. ibid. 1589. (*W.B.Hyp.*)

HAHN (M. Georgius) Fra Hall i Saxen, opholdt sig nogen Tid ved Soröe Academie.

Skrifter.

Pharisaico-Papismus & Jesuitismus, oratione in Acad. Sor. adumbratus. Hafn. 1628. 4.

HALDORSON (Biörno) Provst i Brandestrands Syssel, og Sogne-Præst til Sandlaugsdal og Bay paa Rødesand i Schalholdts Stift i Island.

Skrifter.

Beretninger til Landvæsenets, i sær Have-Dyrkningens Forbedring paa Island. Kbhn. 1765. 8.

HALD (J. P.) Har til Trykken befordret dette

Skrift:

Den faldne og igien opreiste Salvande; en Comoedie. Kbhn. 1747.

HALFDANSON (Einar) Præst til Kirke-Bay-Kloster og Provst i Skaftefields Syssel i Island.

Skrifter.

Om Öræfe Jökelens Udbrydelse. Er til Deels indført i H. Jacobsens Efterretninger om de i Island Ildsprudende Bierge. Kbhn. 1757. 8.

Nogle Afhandlinger til det islandske Sprogs Oplysning.

HALLSON (Ericus) Præst til Hofda i Tingoe Syssel i Island, en berømmelig og flittig Poet.

Skrifter.

Joh. Arnts Paradises Urtegaard i bunden Stil oversat. 1676.

Adskillige Historier, af Halfdan Eistensen, Nitida, Berd Snæfellsaal, og hans Søn Jokul, Rolv krake, Samson den

smukke, Polycarpo Agneto, St. Laurentio, St. Paulo Apostolo og Libro Judicum, Mst.

HALSSE (Georgius)

Skrifter.

Rambachs Betragtning over Himmelstien 1 Mose Bogs 28. Kbhn. 1763. 8.

HALTORIUS (Thorlefus) En Islænder. Var 1706 Alumnus paa Elerses Collegio.

Skrifter.

De inventione Astronomiæ apud Chaldæos. Hafn. 1706. 4.
De Aplane. ibid. 1707. 4.
De Harmonia coelorum Pythagorica. ibid. 1708. 4.
De Sole retrogrado. ibid. 1710. 4.

HALVARDI (Laurentius) Stenio-Norvegus.

Skrifter.

Commentarius ad Cantica Canticorum Salamonis. Witteb. 1620. 8.

HALVEGIUS (Esbernus) Født i Roskilde, en Søn af næstfølgende. Studerede Medicinen, reiste udenlands, og blev 1611 Doctor Medicinæ paa Academiet i Basel.

Skrifter.

Disp. de sacro morbo & igni. Basil. 1611. 4.

HALVEGIUS (Nicolaus Olai) 1566 blev Rector ved Roeskilde Skole. 1579 Canonicus Capituli sammested og Forstander ved Dominicaner Klosteret. Levede endnu 1585.

Skrifter.

Oratio de Scholarum conservatione. Witteb. 1569. 4.

HAMILTON (Henrich) See ALBERTIUS.

HAMMER (Christophorus) Fød 1720. 26 Aug. i Gran Sogn paa Hadeland i Norge. Hans Fader var Anders Hammer, Sogne-Præst til Gran, Tingestad og Næs, og Provst i Hadelands, Ringeriges og Hallingdals Provstie i Ag-

gerhuus

gerhuus Stift, hans Moder Birgitte Coldevin. Faderen nedstammede fra den gamle hammerske Familie i Skaane, og Moderen fra de norske Blixer. 1738 deponerede efter 9 Aars foregaaende privat Information. Lagde sig siden efter de orientalske Sproge, Philosophie, Mathematik og Lovkyndighed, og i sidste Videnskab aflagde Prove ved Kiobenhavns Universitet, studerede siden ved Sorøe Academie, hvorfra han, som den forste, efter aflaat publik Examen, 1748 blev dimitteret med Ober-Hovmesterens Testimonium publicum og Recommendation. 1750 blev antagen af Geheime-Raad og Greve Joh. Ludv. von Holstein til Grævskabet Lethraborgs Opmaaling, og derover forfattede et Kort, som siden i mindre Form er stukket i Kobber 1753 af J. Haas, tillige med et andet Kort over Herthedal. 1752 blev General-Conducteur over Aggershuus Stift. 1759 virkelig Cancellie-Raad. Efter Kongl. Befaling af 18 Maj. 1765 skal de 3 resterende Korter over Christiansands, Bergens og Tronhiems Stifter ved ham befordres til Trykken i Anledning af det Wangensteinske General Kort; saa det over Christiansand med forste kan ventes.

Skrifter.

Afhandling om Patatos, med en Deel Tanker i Landhuusholdningen. Christiania 1766. 8.

Samme udgivet paa Fransk med nogle faa Anmærkninger, under Titul: Traité botanique des batates, accompagné de quelques reflexions sur l'economie. Coph. 1768. 8.

Nok et andet Oplag af bemeldte Afhandling om Patatos forøget med Anhang og Anmærkninger, under Titel: Samling af botaniske, chymiske, philosophiske og oeconomiske Afhandlinger. Christian. 1769. 8. Samme Samling kan ventes fortsat, ligesom man og fra samme Forfatter kan vente en norsk Huusholdnings Calender.

HAMMER (Johannes) Alumnus Collegii Walkendorph.

Skrifter.

Synoptica Apocalypseos repræsentatio. Hafn. 1756. 4.
To gudelige Psalmer. ibid. 1763. 8.

HAMMER (Nicolaus) Dan. Claus Hammer. Fød i Landskrone i Skaane. 1562 blev Professor Pædagogicus ved Kiøbenhavns Universitet. 1567 Professor Græcæ Lingvæ. 1573 Professor Dialectices. Reiste derpaa Udenlands og tog Doctor Graden in Medicina i Marpurg. Ved sin Hiemkomst traade han til sin Profession igien. 1585 giorde en Reise til Skaane for at besøge sine Venner, hvor han den 16 Maj faldt i en Brønd og druknede. Han var gift med Doct. Niels Hemmingsens Dotter.

Skrifter.

Themata Philosophica, Propositionum naturas & divisiones exprimentia. Hafn. 1582. (*W. B. Hyp. An.*)

HAMMERICUS (Fridericus) Født til Altenborg i Meissen. Havde studeret Medicinen, og var bleven Practicus i Helsingøer, da han 1666 til Leiden promoverede til Doctor Medicinæ.

Skrifter.

Disp. inaug. de Carbunculo pestilentiali. Lugd. Bat. 1666. 4.

HAMMERMULLER (Casparus) Fød 1613. 13 Maj i Slangerup i Siælland. 1638 blev Conrector i Roeskilde. 1643 Magister. 1654 Sogne-Præst til St. Peders og 1678 til St. Michels Kirke i Slagelse, hvor han døde 1682. 2 Nov.

Skrifter.

Disp. sub Præsidio Joh. Pauli Resenii, de adoratione Sanctorum. Havn. 1639. 4.
Oratio in Natalem Domus Regentianæ Roeskildensium. ibid. 1643. 4.
Synopsis trium Librorum M. T. C. de officiis 33 tabulis comprehensa. ibid. 1651. Fol. (*B. Th.*)

HAMMOND (Johannes) Residerende Capellan i Strømsøe og Bragnæs i Norge.

Skrifter.

Klage-Prædiken over Kong Frid. V. Christiania 1766. 8.
Afhandling om christelig gavnmild Goddædighed mod Fattige. ibid. 1769. 8.

HAMSFORT (Cornelius) Den Ældre. Fød i Hertugdommet Slesvig. 1538 blev antagen som Medicus hos Kong Christian III. 1539 immatriculeret ved Universitetet i Kiøbenhavn. 1544 tog Doctor-Graden i Medicinen i Kiøbenhavn, og blev første Kongl. Liv-Medicus. 1549 blev ham af Kongen bevilget at holde et Apotek udi Odense. Efter Kongens Død forlod han Hoffet og satte sig ned som Practicus i Odense. 1562 blev han aflagt med et Canonicat i Aarhuus Dom-Capitel. Han døde i Odense 1580. 8 Mart. Var 2 Gange gift. Hans første Hustrue hedde Maria, den anden Anna Soltov. Han har legeret 100 Rdlr. til Skolen i Odense, for hvis Rente der skulle kiøbes Træskoe til fattige Disciple.

Skrifter.

Korte eenfoldige Recepten tegen de Pestilentz. Hamb. 1596. 8. (Cimb.)

HAMSFORT (Cornelius) Den yngre. Var en Søn af næstforige af det første Egteskab. Han var Licentiatus Medicinæ og Medicus practicus i Odense, hvor han døde 1627. Han har legeret 1000 Rdlr til Gymnasium i Odense. Var en stor Samler af danske historiske Sager.

Skrifter.

Disqvisitio brevis de Menstruis. Basil. in 4to.
Series Episcoporum in Fionia Ottoniensium, er indført i Dänische Bibliothec. Tom. 9. p. 375.

De rebus Holsatorum & vicinarum gentium Libri IV. trykt i Westphalii Monum. Cimbr. Tom, I. p. 1657. sqq. (*Cimb. An.*)

HANCKE (D * * * A * *)

Skrifter.

Von Aderlassen. Kopb. 1732. 8.

HANEFELD (Georgius Samuel) Deponerede 1756. Blev derefter Magister og 5te Lectie Hører ved Roeskilde latinske Skole. Gift med Anne Gedske Fugl, en Dotter af afg. Justits-Raad og Amtsforvalter Fugl i Roeskilde.

Skrifter.

Diss. in Esa. 8, 21. 22. it. 9. 1. 2. Havn. 1760. 4.

——— in Hos. 10. 4—6. ibid. 1761. 4.

Xenophons Lovtale over Kong Agesilaus, fordansket. Kbvn. 1767. 8.

HANNÆUS (Georgius) Fød 1647. 19de Mart. i Odense i Fyen, hans Fader var Herman Hane, Raadmand sammested, hans Moder Else Mule. 1665 deponerede fra Gymnasium i Odense. 1668 blev Magister og Conrector i Odense Skole. 1678 Ethices og Eloqventiæ Professor ved Gymnasium. 1684 Doctor Medicinæ paa Kiøbenhavns Academie, og Membrum Academiæ Naturæ curiosorum in Germania, under Navn af Diomedes. Practiserede derefter i Odense. 1692 kaldet til Rensborg, hvor han i 5 Aar ligeledes practiserede. 1697 kom han tilbage til Odense og blev Stads Physicus og Provincial Medicus i Fyen. Døde sammested 1699. 1 Apr. Var 2 Gange gift. 1. med Anna Cathrina Taulow, en Dotter af Jörgen Taulow, Professor ved Gymnasium i Odense. 2. med Cathrine Luja, Doct. Christian Henric Lujas Dotter.

Skrifter.

Placitorum Philosophicorum dissertatiuncula. Hafn. 1666. 4.

Oratio in Obitum D. Thomæ Bartholin. ibid. 1684. 4.

Diss. Medica inauguralis de Aphonia. ibid. 1684. 4.

Oratio Parentalis in Jacobum Bircherod. ibid. 1692. in 4to.

Observatt. variæ medico - Physicæ in Actis Medicis Havniensibus.

Observ. Variæ Med. Phys. in Actis Academiæ Naturæ curiosorum germanicæ.

Epistola ad Hannemannum de Vite Aurea Templi Hierosolymitani, Vituloqve aureo Aaronis it. de appellatione in vallem Josaphat.

Statua honoris erecta Gymnasio Othiniensi Regio An. 1692. qvem consummavit Laur. Luja, Hafn. 1723. 8. & 1725. 4. (*Th. Cimb.*)

HANNÆUS (Wilhelmus) En Sønne-Søn af næstforige. Fød 1707 i Odense, hans Fader var Jörgen Hahne Raadmand i Odense, hans Moder Matthinette Brochman, Borgemester Wilhelm Brochmands Dotter af Ribe. 1723 deponere fra Odense Gymnasium. 1729 blev Alumnus paa Borches Collegium. 1730 blev, efter foregaaende Examen, Licentiatus Medicinæ, hvorpaa han begav sig til Kiøge, og der practiserede saa vel i Medicinen som i Chirurgien. 1731 blev Doctor Medicinæ. 1739 Provincial Medicus i Laaland og Falster, og siden Cancellie Raad.

Skrifter.

Diss. de Specifico qvodam ad febres intermittentes lentas. Hafn. 1731. 4.

De tardo Medicinæ progressu. Hafn. 1739. 4.

Udi Continuat. Act. Medic. Havniens. er indført 6 af hans Observationer. p. 98. & seqv. (*Pr.*)

HANNEMAN (Bartholomæus Johannes Otto) Fød i Buxtehude 1671. 28 Mart. Hans Fader var Joh. Ludvig Hanneman, Medicus sammested og siden Professor Physices i Kiel. Sønnen, denne Hanneman blev 1699 Doctor Medicinæ i Kiel, og practiserede i Hamborg til 1700. Paa Femmern til 1704. I Flensborg til 1705. Og endelig i Odense i Fyen til 1709, da han døde.

Skrifter.

Theses Medicæ Miscellaneæ. Kilon. 1697. 4.

Wöchentlicher curieuser Zeitvertreiber. Hamb. 1699 og 1700. 4.

Kurtzer Entwurf betreffen sein gefaßetes Vorhaben von den monatlichen Relationibus. Hamb. 1699. 4. (*Cimb.*)

HANSEN (Erik) See JOHANNIS.

HANSEN (Janus) Deponerede 1731 fra Wiborg Skole. 1733 blev Alumnus i Walkendorphs Colleg. Studerede i sær de orientalske Sprog, og gav deri Underviisning til andre. Blev derefter fierde Lectie Hører i Kiøbenhavns Skole. 1740 Magister. 1742 Rector ved Horsens Skole. 1756 Rector ved Riber Skole. Gift med den for sin Lærdom bekiendte Martha Lous, en Dotter af Navigations Directeur, Lorents Lous i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Disp. de Origine Literarum. Hafn. 1732. 4.

— — de Angelo Petri. ibid. 1732. 4.

— — Theses Miscellaneæ. ibid. 1734. 4.

— — Interpretatio Masoræ magnæ. Dispp. 5. ibid. 1733 37. 4.

HANSEN (Niels) See JOHANNIS.

HANSTEEN (Jacobus Bartholomæi) Blev 1682 Magister, siden Sognepræst til Vordingborg og Kastrup, og 1705 Provst i Baarsøherred. Døde 1728. Var gift med Elle Cathrine Friis.

Skrifter.

Det danske Skole-Huus oprettet i Vordingborg. Kbhvn. 1724. 4. (*Fun.*)

HAQUART (Philippus)

Skrifter.

Oratio pro anniversaria Studiorum instauratione. Patav. 1676. 4.

Lessus in obitum regis Christiani Vti. Hafn. 1699. 4.

HARBOE (Ludovicus) Fød 1709. 16 Aug. i Broager, i det Slesvigske. Hans Fader var Johannes Harboe, Præst til Broager og Provst over det førstelige glyksborgske Provstie. Hans Moder Marie Petersen, en Præste-Dotter der paa Stedet. Efter privat Underviisning hiemme, blev han 1727 sendt til Gymnasium i Hamborg, reiste derefter til Universiteterne i Rostok, Wittenberg, Jena 2c. 1735 kom til Kiøbenhavn og antog Information i den tydske Præstes Consistorial-Raad Rhones Huus. 1738 blev han overst Capellan ved Guarnisons Kirken i Kiøbenhavn, og Citadellet Friderichshavn. 1739 første Sogne-Præst til bemeldte Friderichshavns Kirke. 1741 blev sendt som General Kirke Visitator til Island. 1743 blev kaldet til Biskop i Tronhiem: Men formedelst bemeldte Forretning i Island kom han ei til Tronhiem førend 1746. 1748 blev han Biskop Hersleb i Siællands Stift adjungeret i Embedet, og efter hans Død 1757 som virkelig Bisko succederede. 1766 blev tillige kongl. Confessionarius. 1769 fik Rang med Conferents-Raader. Er gift med Friderica Lovisa Hersleb, en Dotter af bemeldte Bisko Hersleb.

Skrifter.

Diss. de notione sanctitatis Divinæ. Witteb. 1730. 4.

Brevis relatio de Origine Typographiæ de danico conversa ex libro, qvæ inscribitur: Exempla litterarum Typographicarum. Er indført i J. C. Wolfii

Dänische

Dänische Bibliothec, oder Samlung von alten und neuen gelehrten Sachen aus Dännemark. 1. 2. og 3die Tome. Kopp. und Leipzig 1738 og 1739. 8.

NB. Disse 3 første Tomer er hans og Justits-Raad Langebeks Arbeide. Verket er siden med 6 Tomer continueret af Professor og Rector Möller i Flensborg.

Einige Nachrichten von dem, was wegen des Exorcismi in Dännemark vorgefallen. Indført i Dänische Biblioth. Tom. IV. p. 1 - 57.

Sendschreiben an den Verfasser der Dänischen Bibliothec, in welchem von einer 1596 in isländischer Sprache ausgegebenen Schrift, so von der Confirmation handelt, und wie dieselbe in Island eingeführet worden, Nachricht ertheilet wird. ibid. Tom. 6. p. 585.

Verzeichnis derer Bücher, welche im Stifte Holum zur Uebung der Gottseeligkeit in den Häusern gebraucht werden. ibid. Tom. 7. p. 647.

En Islandsk Bibel-Historie. ibid. Tom. 8. p. 1 - 156.

Petri Palladii Confirmatio Johan. Frederi &c. ibid. Tom. 8. p. 239.

Anmærkninger til de 4 første lutherske Biskopers i Tronhiem Levnets Beskrivelse, indført i danske Magazin. Tom. 6. p. 289. 316. 321 og 340.

Nachricht was wegen des casselanischen Catechismi in der Marck 1654 und folgenden Jahren vorgegangen ist. Indført i unschuldige Nachrichten 1752. p. 44 - 64.

Tvende Afhandlinger om Reformationen i Island, indført iblant det kiøbenhavnske Selskabs Skrifter. Tom. 5. p. 209 og Tom. 7. p. 1.

Historiske Efterretninger om Johan a Lasco udi en Fortale til Zvergii Siellandske Cleresie. Khvn. 1754. og for sig selv trykt i Khvn. 1753. 4. Samme er oversat paa Tydsk af Mengel. Khvn. 1758. 8.

Episcopus Numinis Igne calefactus, in Persona B. P. Hersolebii, Episc. Seland: repræsentatus. Oratione Synodali. Hafn. 1757. 4. Er og oversat paa Dansk af C. M. Rottböll, og udgiven af Niels Rönning. Kbhvn. 1758. 4.

Tale, holden ved Kron-Prints Christians Confirmation. Kbhvn. 1765. 4.

Fortaler til adskillige gudelige Bøger paa Islandsk. (*An.* Z.)

HARDENBECH (Ambrosius) Fød i Bergen i Norge 1621. 30 April. Hans Fader var Lucas Hardenbech, Organist til den tydske Kirke ved Contoiret, hans Moder Anna Westhoff. Han gik først; nogen Tid i Bergens latinske Skole. Siden nød privat Underviisning af Johan Skepping, som derefter blev Pastor ved Anklam. 1637 reiste han til Academiet i Rostok og der deponerede. Men da Pesten der begyndte at grassere, drog han til Universitetet i Kiøbenhavn, og blev Decanus ved 3die Bord paa Klosteret. 1642 blev han antagen af Lars Ebbesen, Befalings-Mand paa Schanderborg Slot, til at være Hofmester for hans Børn, opholdt sig derefter paa et Aars Tid ved Sorøe Academie, og siden ved Universitetet i Kiøbenhavn, hvor han nød fri Kost i Doct. Laur. Scavenii Huus, holdte private Collegier og 1645 blev Magister. Reiste derpaa samme Aar til Bergen og blev antagen i Huset af Biskop Ludvig Munthe for privatim at informere hans ældste Søn. Prædikede ½ Aars Tid i Vacancen for den tydske contoirske Meenighed i Bergen. Og derpaa 1646 blev Conrector ved den latinske Skole sammested. 1650 blev Cappellan til Domkirken. 1659 succederede han sin Svigerfader Mag. Engelbrecht Jörgensen, som Sogne-Præst sammested. 1671 blev Provst over Nordhorlehn. Døde 1683. 8 Junii. Var gift med den berømmelige Poetinde Dorothe Engelbreths Dotter.

Skrifter.

Disp. de Sanctorum invocatione, sub Præsidio Laurentii Scavenii. Hafn. 1644. 4.

Lig-Prædiken over Bisfop Jens Schellerup. Khvn. 1666. 4.

— — — over Henric von Recken. Christian. 1667. 4.

— — — over Leonhard Grötker. Khvn. 1667. 4.

— — — over Margrete Buch, Præsident Garmans. Khvn. 1669. 4.

— — — over Mette Peders Dotter, Bisfop Niels Randulfs. ibid. 1680. 8.

— — — over Raadmand Peder Smidt. ibid. 1680. 4.

— — — over Præsident Herman German. ibid. 1680. 4.

HARDENBERG (Eiler) Ridder, er Forfatter til den Psalme i M. Hans Thomesens Psalmebog: Evige Gud efter dine Bud rc.

HARDER (Georgius) Fød i Brunsbuttel i Dithmarsken omtrent 1611. Var Magister og 1640 blev Sogne-Præst til den Hollandske Meenighed i Maglebyepaa Amager.

Skrifter.

De kleene Catechismus Lutheri mit eenfoldigen Fragen Mag. Georgii Harderi. 1585. Coph. 1734 og 1737. 12.

HARDER (Henricus) Fød 1642 i Flensborg. Hans Fader var Claus Harder, Kong Frideric den III. Hof Perlestikker. 1652 kom til Kiøbenhavn med Faderen, og freqventerede Skolen sammesteds, indtil han derfra til Academiet blev dimitteret. Omtrent 1663 var han Hofmester hos de unge Schulther i Fyen, Siden Legations Secreterer med Christopher Lindenou i Engeland. Og efter sin fra ham 1670 erholdte Dimission, reiste vidre omkring. Ved Hiemkomsten til Kiøbenhavn blev han Hofmester hos Greve Niels Friis. Døde 1683. 8 Jan.

Skrifter.

Hafnia obsidione liberata. Poema Heroicum. Anno 1660 scriptum.

Panegyris Heroica in P. Griffenfeld. ibid. 1675. Fol.

Canum cum Cattis certamen.

Epigrammatum Libri 3. Hafn. 1679. 8.

Ere ellers samlede indforte udi Rostgaards Delic. Poet. Dan. Tom. 2. p. 213. (*Cimb. Del.*)

HARDER (Thomas) Capellan ved den hollandske Meenighed paa Amager.

Skrifter.

M. Georgii Harderi Catechismus-Skole, formeret. Kbhn. 1737. 12.

HARTMAN (Burchard. Reinhold) Var først Amtmand til Lopz i For-Pomern, siden Amtmand og Landfoged over Femern.

Skrifter.

Udtog af danske og norske Historier. Kbhn. 1742. 8.

HARTWIGSEN (Andreas) Sogne-Præst til Thiorns Præstegiæld og Provst over Elve-Syssel i Bahuus Lehn udi Norge.

Skrifter:

Liig-Prædiken over Iver Dyre. Gottenborg 1665. 4. (*Bib. Br.*)

HASSE (Jacobus) Fød 1694. 2 Sept. i Wiborg. Hans Fader var Laurids Christensen Arctander, Kiøbmand og Vinhandler sammested, hans Moder Hylleborg Jacobs Dotter Hasse. 1713 deponerede fra Wiborg Skole, Aaret efter blev Alumnus Collegii Elersen: og lagde sig efter det juridiske Studium. 1719 Reiste udenlands paa Lassens Stipendium 1722 kom hiem. 1727 blev Sogne-Præst i Schive. 1738 blev Provst i Hinborg Herred. 1750 Stifts-Provst og Sogne-Præst til Domkirken i Wiborg. Døde 1765. 2 Nov.

Var 2 Gange gift. 1. med Marie Lessov. 2. med Bolette Sophie Holmer, en Enke af Mag. Christen Lassen Tychonius.

Skrifter.

Disp. Juridica de motu Ferminorum. Hafn. 1715. 4.

— — de moderamine inculpatæ tutelæ. ibid. 1716. 4.

— — de Anargyria. ibid. 1717. 4.

— — de Pluralitate Sententiarum ad Jur. Dan. Lib. I. Cap. 5. Art. 26. ibid. 1718. 4.

— — de Juramento necessario ad Illustrationem. Cap. 14. Lib. I. Jur. Dan. ibid. 1719. 4.

HASEBARD (Jacobus) Fød 1552 i Lybek. Hans Fader var Jacob Hasebard Chirurgus sammested, hans Moder Abigail Bonifacii Dotter Loir. Han var neppe et Aar gammel, da han med sin Fader kom ind til Danmark. Ao. 1563 fulgte med Dronning Dorothe, Christ. III. Enke-Dronning (som antog sig ham) til Saxen, og blev sat i Skole i Meissen. 1569 kom til Kiøbenhavns Universitet. Reiste derpaa i mange Aar udenlands, og 1583 blev Doctor Medicinæ til Basel. 1590 kom til Kiøbenhavn igien, og 1593 blev Liv-Medicus hos Kong Christian IV. Døde 1607. 3 Sept. Var gift med Kirsten Paasche, en Dotter af Niels Paasche, Kongl. Slots-Skriver i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Carmen in Nuptias Jacobi Aurifabri, Profess. Havniensis: Hafn. 1577.

Epitaphium Mariæ Reginæ Scotiæ. Hafn.

Panegyris in Honorem Christiani IV., recens nati. Hafn. 1577. 4.

Epitaphia Georgii Hvitfeldii, Absalon: Rosenkrantzii & Erici Litle lue Epidemia exstinctorum. Basil. 1582. 4. (*B. Hyp. Cimb.*)

HASEBARD (Jacobus) Fød i Kiøbenhavn 1591. Hans Fader var Doct. Jacob Hasebard Kongl. Liv-Medicus, Moderen Kirsten Paaske. Reiste udenlands med Holger Rosenkrandses Sønner. Blev siden Magister, og Mathematum inferiorum Professor i Kiøbenhavn, og endelig Sogne-Præst og Provst til vor Frue Kirke. Døde 5 Sept. 1625. Gift med Magdalene Seeblad.

Skrifter.

Quæstio de lacte in mammis mulierum. Trykt i Barthol. Cista Med. p. 238.

HASEBARD (Torbernus) Født i Kiøbenhavn 1593. Hans Fader D. Jacob Hasebard, Kongl. Liv-Medicus, Moder Kirsten Paaske. Var udenlands 1615. Han blev siden øverste Præst, Provst og Canonicus til Lund, hvor han døde 1636. 6 Sept. Hans Hustrue Mette Marcus Dotter. Døde 1635. 24 Jun. Deres Søn Jacob Hasebard blev 1654. Præst i Balslev i Fyen.

Skrifter.

Disp. de Corpore mixto. Witeb. 1615. 4.

Ære-Vers til Wormium i hans Fastis Danicis, trykt med Runeskrift.

HASEBARD (Vichmannus) En Søn af den Kongl. Liv-Medico Jacob Hasebard, Fød i Kiøbenhavn omtrent 1601. Var først Rector i Herlufsholm. 1624 blev Magister. 1628 Informator hos Græv Woldemar, Christiani IVti Søn, 1636 Sogne-Præst til St. Hans Kirke i Odense. 1640 Stifts-Provst og Sogne-Præst til vor Frue Kirke i Kiøbenhavn. 1642 Bisskop i Wiborg, hvor han døde samme Aar 9 Sept. Var gift med Marie Brodt, en Dotter af Mag. Jörgen Brodt, Sogne-Præst i Wordingborg, og efterlod sig en Søn, Jörgen Hasebard, som var Professor designatus ved Odense Gymnasium og døde 1670.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Peder Nielsen, Borgemester i Nyborg. Kbhvn. 1640. 4. (*Tb. An.*)

HASTFER (Fridericus Wilhelmus) en svensk Baron. Fød 1719 i Raslagen i Egnen ved Stokholm. Var først Drabant Lieutenant i svensk Tieneste, derefter Cammer-Herre ibid., kom siden til Danmark og derfra blev sendt til Island for at have Inspection med det Kongl. der anlagde Schæferie. Blev siden aflagt med en Pension, og døde i Kiøbenhavn 1768. 19 Febr. Var gift med . . . Zelov.

Skrifter.

Ausführlicher Unterricht von der Zucht und Wartung der besten Art von Schafen. Aus dem Schwedischen übersetzt. Koph. 1754. 8.

Et Lands Guld-Grube i Faare-Avlens Forbedring. Kbhvn. 1755. 4.

Om Schæferiets Anlegning paa Island. Islandice. Kbhvn. 1761. 8.

HAUBER (Eberhardus David) Fød 1695 i Hohenhaslach i Hertugdømmet Wurtenberg. Hans Fader var Johan Eberhardt Hauber, Abbed i Anhausen, hans Moder Marie Margrete Rouff. Gik først i Skole i Waihingen, 1709 drog til Universitetet i Tubingen, 1712 blev Magister. 1716 reiste til Universitetet i Altorf. 1724 blev Vicarius ved Stiftkirken i Studtgard. 1725 Superintendent i Grævskabet Schaunburg, den Lippiske Andeel: Men forend han reiste dertil, indlod han sig i Egteskab 1726. 13 Febr. med Marie Cathrine Sigel, og var denne hans Bryllups Dag saa meget mærkværdigere, da hans Forældre, som havde levet 50 Aar i Egteskab sammen, holdte deres Jubel-Brøllup paa sammt Dag, og hans yngste Søster ligeledes samme Dag havde Brøllup. 1727 tog Doctor Graden in Theologia til Helmstad. 1746

blev

vlev tydsk Sogne-Præst til St. Petri Kirke i Kiobenhavn. Døde 1765. 13 Febr. Han var Medlem i det romerske keiserlige Academie der Naturforscher, det kongl. preussiske Videnskabers Academie, og kongl. tydske Selskab i Gottingen.

Skrifter.

Einleitung in die Geographie. — — 1721.
Historie der Land-Carten. Ulm. 1724. 8.
De Metempsychosi — — 1724.
Discours von dem gegenwärtigen Zustand der Geographie. Ulm 1727. 8.
Die zu vertreibende Bitterkeit des Todes. Eine Leich Predigt. 1727.
Anweisung die Strafe Gottes abzuwenden. Bus-Predigt. 1727.
Diss. inaug. de Cogitationibus. — — 1727.
Primitiæ Schaunburgicæ. Guelfenbr. 1728. 8.
Gedanken wie die Historie, Geographie ic. zu Stande gebracht werden möchte — — 1730.
Gedanken über die Sünde Loth. — — 1732.
Anmerkungen über die Ordnung der ersten und letzten Lebens Geschichte Jesu. Lemgo 1732. 8.
Jesus der Artz seines Volks. — — 1736.
Harmonie der Evangelisten. Lemgo 1737. 4.
Bibliotheca Magica. ibid. 1738 til 1741. 8.
Betrachtung über die Begräbniß Jesu. Lemgo 1739 og 1747. 8.
Betrachtung über Colosser. 2, 14. 15. Lemgo 1740. 8.
Die sieben Briefe Offenb. 2, 3. mit Anmerkungen. — — 1741.
Betrachtungen über den Silas und Epenætus. — — 1741.
Betrachtungen über die Vergleichung des Creutzes Todes Jesu mit der ehernen Schlange. — — 1745.

Betrachtungen über die Lästerungen des heiligen Geistes. 1744.
Denne med flere af foregaaende er igien paa nye oplagt under Titul: Biblische Betrachtungen. Lemgo 1758. 8.
Samlung vortreflicher Leute, welche Gott gefürchtet haben. — — 1741.
Die Gottesfurcht in der Welt erhabener Leute. 1743.
Inhalt der Evangelien. 1743 og Khvn. 1754. 8.
Die Hofnung der Glaubigen auf die zukünftige Herlichkeit. Leich-Predigt. — — 1744.
Betrachtung über die Verstockung 1746 og Khvn. 1768. 8.
Betrachtung über das ewige Leben. — — 1746. 8.
Gedanken über den geistlichen Anfechtungen und den bösen Gedanken. Koph. und Leipz. 1748. 8.
Er oversat paa Dansk af M. C. Böhme. Khvn. 1755. 8.
Gedanken über die dunkeln Stellen, die von Gräbern handlen. 1750. 4.
Antwort auf des Hr. Professor Michaelis Beschuldigungen. Koph. 1750. 8.
Ein A. B. C. für die Kinder Gottes. Koph. 1747. 16.
Biblische Zeit-Rechnung. ibid. 1753. 8.
Von den grossen Summen welche David zum Tempel-Bau gegeben ibid. 1764. 8.
Von samaritanischen Müntzen. Coph. 1764 & 1767. 8.
Neuer Beweis des Daseins eines einigen Gottes. Koph 1751. 8.

HAUBER (Ernestus Christianus) En Søn af nestforrige. 1768 blev Secreterer i det tydske Cancellie.

Skrifter.

Joseph Pignate Flucht aus der römischen Inquisition. Oversat af Fransk. Khvn. 1756 8.
Beytrag zum Jöcherischen gelehrten Lexicon. Koph. und Leipz. 1753. 8.
Beschreibung von Kopenhagen für Reisende. Kph. 1770. 8.

HAUCUS (Erlandi filius) En Jislænder, som 1308 oprettede et Huus for fattige Geistlige paa Jsland. Han døde 1334. Holdes for at være Forfatter af følgende

Skrift.

Saga Landnama, om fyrste Byging Jslands af Normånnum. Skalholt 1688. 4. (S.)

HAVEN (Nicolaus von) Fød 1709. 8 Sept. i Odense i Fyen. Hans Fader var Mag. Frideric Christian von Haven, Vice-Stifts-Provst og Sogne-Præst til vor Frue Kirke sammested, hans Moder Birgitte Cathrine Juulbye, En Dotter af Mag. Jens Juulbye, Rector i Wiborg. 1729 deponerede fra Odense Gymnasium. Blev derefter Alumnus paa Eilertzens Collegium. 1732 første Lectie-Hører i Odense Skole. 1744 Magister, ascenderede siden som Hører fra en Lectie til en anden, indtil han 1751 blev Professor Designatus ved Odense Gymnasium, læste imidlertid fremdeles som Hører ved Skolen, til han endelig 1757 som virkelig Professor Græcæ Linguæ succederede Professor Sören Hee Er gift med Christiana Gryner, en Dotter af Hr. Elias Christian Gryner, Capellan til St. Hans Kirke i Odense.

Skrifter.

Orthographisk Lexicon. Khvn. 1741. 4.
Svar for hans orthographiske Lexicon ibid. 1741. 4.
De Anglo Saxonibus Danis & Holsatis. ibid. 1745. 4.
Diss. de Epistolis cælo delapsis. ibid. 1732. 4.

HAVEN (Petrus von) En Broder til nestforige. Fød i Odense 1715. 9 Aug. 1731 deponerede fra Odense Skole. 1735 reiste udenlands paa Rosenkrantzes Stipendium, og besaae blant andre Steder Petersborg og Moschou. 1739 kom hiem. 1740 blev Magister. Reiste derpaa atter paa Stipendium Winstrupio-Resenianum. 1742 kom hiem. 1743 blev Legations Præst ved det russiske Hof. 1747 Professor Theologiæ

logiæ og Sogne-Præst i Soroe. 1749 Doctor Theologiæ. Døde 1757. 8 Aug. Var gift med Mariane Gryner.

Skrifter.

Theses qvædam. Hafn. 1733.

Theses. ibid. 1734. 4.

Commentar. in Epistolam ad Titum. Halæ 1748. 4.

Gründe der dänischen Sprache. Alton. 1753. 8.

Reise udi Rusland. Khvn. 1743. 8.

Forklaring over det chinesiske Regne-Bret. ibid. 1743. 8.

Nye og forbedrede Efterretninger om det russiske Rige. ibid. 1747. 2 Vol. 8.

Reise udi Rusland med mange Tillæg formeret. Soroe 1757. 8.

Disp. inauguralis continens Meditationes in tria priora capita Geneseos. Hafn. 1749. 4.

Fire Prædikener. Khvn. 1752. 8.

Parentation over Dronning Lovise. 1752. 8.

En dansk Theologie. Khvn. 1756. 8.

Betænkning og Anmærkninger over Efterretningerne om nye Bøger i Danmark for September Maanet 1756. fra 429 til 753 Side, om Doctor Peder von Havens Theologie. Soroe 1757. 8. (*Pr.*)

HEDEGAARD (Christianus Ditlev) Fød i Kiøbenhavn 1700. 3 Jan. Hans Fader var Anders Hedegaard, hans Moder Anne Christens Dotter. Deponerede i sit 13de Aar. Reiste 2 Aar udenlands. 1723 blev beordret at indrette Søe-Limiterne i Holstein. 1726 kom tilbage til Kiøbenhavn og fik 200 Rdlr. aarlig Pension. 1728 blev Befsiterer ved Kiøbenhavns Toldboe. 1731 Birkedommer over Rytter-Districtet i Fyen. 1734 Krigs-Raad. 1742 Doctor Juris. Gift med Johanne Marie Krysling, En Dotter af Hr. Peder Krysling, Sogne-Præst i Odense.

Skrif-

Skrifter.

Disp. inaugur: de eo qvod contradictorium Videtur.

Forsøg til en dansk juridisk Dissertation angaaende Voldgift. Odense 1750. 8.

Andet Forsøg om ringe Tyverie. Khvn. 1753. 8.

Tredie Forsøg om Villiens Straffældighed. ibid. 1755. 8.

Fierde Forsøg om Barnefødsel i Dølgsmaal. ibid. 1756. 8.

Femte Forsøg om Meddoms-Mænd. ibid. 1757. 8.

Siette Forsøg om Eeds Formularen, og Dommer Eeden om Skiænk og Gaves Annammelse. ibid. 1757. 8.

Syvende, Ottende og Niende Forsøg. — — ibid. 1762. 8.

Tiende, Ellevte og Tolvte Forsøg — — ibid. 1763. 8.

Forsøg til en Tractat angaaende den danske Criminal-Ret. ibid. 1760. 8.

And. Höjer juridiske Collegium forbedret. Sorøe 1764. 8.

Forsøg til en almindelig Kirke-Ret. Khvn. 1763. 8.

Natur-Rettens første Grunde. Khvn. 1765. 8.

Juridisk-Practiske Anmærkninger til danske og norske Lov. 4 Dele. Khvn. 1764 — 1767. 8. (*Pr.*)

HEE (Christiernus) Fød paa Thyeholm i Jylland i Sønberg, hvor hans Fader Christen Hee var Sogne-Præst og Provst i Refsherred. Var i sin Tid Alumnus paa Elersees, siden paa Walchendorphs Collegium og Decanus paa Klosteret, reiste derpaa Udenlands, og ved sin Hiemkomst blev Lector Matheseos ved Marinen. 1759 Professor Matheseos & Philosophiæ ved Universitetet i Kiøbenhavn. 1761 Magister. Derefter Medlem i det Kongl. Videnskabers Selskab i Kiøbenhavn. Har Opsigt over det nye Landmaalings Væsen.

Skrifter.

Theses Philosophicæ. Hafn. 1733. 4. Theses ibid. 1734. 4.

Disp. Dispendium Temporis cum compendio Virium conjunctum. Hafn. 1736. 4.

Disp. Limites extensi Mundi. ibid. 1738. 4.

Anmærkninger over Frictioner. Indført i det Kiøbenhavnske Selskabs Skrifter. Tom. 9. p. 551.

HEE (Georgius) Fød 1714. 18 Nov. Hans Fader var Jens Hee, Præst til Hospitalet i Odense, og annecterede Sogn Paarup, og tilsidst Stifts-Provst i Fyen, hans Moder Else Lund. 1729 deponerede fra Odense Gymnasium. Efter udstandne Examina Academica, blev han Informator hos General og Commendant Brochenhuuses Søn, og efter 4 Aars Forløb, blev af bemeldte General Brochenhuus 1738 kaldet til Sogne-Præst for Allerup og Davinde Meenigheder i Fyen, med Kongel. Bevilling i henseende til hans Alder. 1759 blev Sogne Præst ved St. Hans Meenighed i Odense. 1763 Sogne-Præst for St. Knuds Meenighed sammested, og Stifts-Provst i Fyen. 1764 Sogne-Præst ved Holmens Meenighed i Kiøbenhavn, og Provst ved Søe-Etaten og Garnisonen. Gift med Karen Gudme; Hr. Matthis Gudmes Dotter i Sønder Brobye.

Skrifter.

Fuldstændig Forklaring over Christi Lidelse, Død og Begravelse. Khvn. 1758. 1760 og 1766. 4. 3 Deele.

Prædiken paa Bededagen 25 Maj. 1766. ibid. 1766. 4.

Tale ved Skibet Carolina Mathilda. ibid. 1766. 4.

— — — — Christian den Syvende — — —

— — — — Dronningen. ibid. 1768. 8.

Vantroens Synd forestillet i en Prædiken paa 5te Søndag i Faste. ibid. 1767. 8.

HEE (Severinus) Broder til nestforige. Fød i Odense 1706. 1723 deponerede fra Odense Gymnasium, blev derefter Alumnus paa Borches Collegium. 1731 Reiste udenlands paa Finckes Stipendium. 1734 kom hiem, og samme Aar tog Doctor-Graden i Medicinen. 1739 disputerede blant

andre

andre for den da vacante Profession i Medicinen ved Kiøbenhavns Universitet. Blev strax efter Professor Medicinæ Extraordinarius ved Universitetet, og Professor Philosophiæ ved Gymnasium i Odense. Døde 1756 i Decembr.

Skrifter.

Disp. de aere morbifero. Hafn. 1724. 4.

— — Situs partium corporis. ibid. 1726. 4.

— — Therapia risus Sardonii & Epiphoræ. ibid. 1728. 4.

Dispp. II. de Democritis & Heraclitis. Hafn. 1726 & 1727. 4.

— — de Actione & Passione. ibid. 1728. 4.

— — de Methodis medendi in Medicina & Chirurgia suspectis. ibid. 1734. 4.

— — Binæ Centuriæ Aphorismorum. ibid. 1739. 4.

Oratio ad Solennia Unctionis Frid. 5ti. Hafn. 1747. 4.

Cephalagia pelle medicata retropulsa & lethalis. Indført i Continuat. Act. Med. Hafn. p. 87. (*Pr.*)

HEE (Thomas) Født 1701. 3 Apr. i Søeberg Præstegaard paa Thyholm. Hans Fader var Christen Hee Sogne-Præst til Søeberg og Odby og Provst i Refsherred. Var Alumnus paa Walkendorfs Collegio i Kiøbenhavns Ildebrand, og Decanus paa Klosteret. Blev 1729 Sogne-Præst til Borup og Hald i Aarhuus Stift. Døde 1760.

Skrifter.

Diss. Historico-Philologica. Hafn. 1724. 4.

Simplex Compositi genitrix. Hafn. 1728. 4.

Fatum in recentiori Philosophia frustra qværitum. ibid. 1727. 4.

HEEGAARD (Stephanus) Sogne-Degn ved Høie og Flakeberg Meenigheder i Siælland.

Skrifter.

Reinhaldts Beviis at Jesus af Nazareth er den sande Messias. Kbhvn. 1767. 8.

Rein-

Reinhaldts Helvedes Straffens Evighed, oversat. ibid. 1767. 8.
Doddriges Taler til Ungdommen. oversat. Sorøe 1767. 8.

HEGELAHR (Johannes) Fød i Bergen 1708. Hans Fader var Johan Hegelahr, Kiøbmand sammested, hans Moders Navn var Gedske. 1729 deponerede fra Bergens Skole. Blev siden først Rector i Saxkiøbing i Laaland; men da samme Skole tillige med andre smaa Skoler blev reduceret, blev han 1740 kaldet til Capellan ved St. Laurids Kirke paa Føer, men en Maaned efter, som Sogne-Præst til Hasfing og Willerslef i Aalborg Stift. 1753 Sogne-Præst til Carlbye paa Falster. 1761. Magister. Døde 1764.

Skrifter.

En liden Tractat om Jesu Vunder og saarede Siæl. Kh. 1753. 8.
Psalmer over Jesu Vunder og saarede Siæl. ibid. 1754. 8.

HEGELUND (Janus Jacob) Deponerede fra Friderichsborg Skole. Blev derefter Alumnus paa Borches Collegium og Decanus paa Klosteret. Reiste siden udenlands paa Kongl. Stipendium, ved sin Hiemkomst blev Informator hos Cadetterne. 1741 Præst ved Walløe Stift og Sogne-Præst til Wallebye og Taarnebye Meenigheder. 1759 Provst i Bieverskows Herred. 1760 Sogne-Præst til Hellig Giestes Kirke i Kiøbenhavn. 1763 in Jannar. adjungeret Stifts-Provst i Siælland, og samme Aar succederede som virkelig Stifts-Provst og Sogne-Præst til vor Frue Kirke i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Disp. de Iconomachia. Hafn. 1731. 4.
Dispp. III. de φιλημάτοις Christianorum. ibid. 1732 — 1734. 4.
Aphorismi varii. ibid. 1733. 4.
Liig-Tale over Friderica Christiana Baronesse af Holck. Khvn. 1750. 8.
— — Over Grævinde Reus. ibid. 1758. 4.

HEGELUND (Georgius) Fød i Ribe 1583. 15 Oct. Hans Fader var Mag. Peder Hegelund, da Lector Theologiæ, men siden Biskop i Ribe, hans Moder Magrete Jörgens Dotter. Reiste i sine unge Aar udenlands og 1607 blev Magister til Wittenberg. Var siden Rector i Riber Skole fra 1610 til 1614.

Skrifter.

Tvende nye Sange. Khvn. 1629. 8. (*Th. Ter.*)

HEGELUND (M. Morten) nævnes i M. Hans Thomæsens Psalmebog, som Actor til

Den Psalme: Det hellige Kors vor Herre selv bar &c.
(*Conf. Terp. Rip. Cimb. p. 615.*)

HEGELUND (Petrus Jani) Fød i Ribe 1542. 9 Jun. Hans Fader var Jens Hegelund Borgemester sammested, hans Moder Marie Peders Dotter. 1561 deponerede fra Riber Skole. 1564 reiste til Leipzig, og kom hiem 1565. 9 Nov. Reiste derpaa 7 Dec. nestefter atter ud med Nic. Hemmingii Søn til Wittenberg og besøgte tillige andre Tydske Universiteter. 1568 blev Magister til Wittenberg. 1569 kom hiem, og samme Aar blev Rector ved Riber Skole. 1580 blev Lector Theologiæ sammested og Sogne-Præst til Wester-Widsted. 1587 blev paalagt Hospitals Forstander Embedet sammested. 1588 Provst og Sogne-Præst til Domkirken. 1595 Biskop sammested. Døde 1614. 18 Febr. Var 3 Gange gift. 1. med Anna Holm, en Dotter af M. Hans Knudsen Holm Lector Theologiæ i Ribe. 2. med Magrete, Hr. Jörgen Pedersen Provst i Tønder, hans Dotter. 3. med Anne Anders Dotter, en Dotter af Raadmand Anders Sörensen i Ribe.

Skrifter.

Epicedium de Christ. III. Rege Daniæ, trykt hos Joh. Thomæ Orat. in Christ. III. Basil. 1560. 8. & Frf. 1567. 8.

Carmen

Carmen de Natæli Jesu Christi. Hafn. 1563. 4.
Carmen Gratulator. ad Joh. Albert. Episcop. Siællard. 1565. 4.
Susanna, Tragico-Comoedia i danske Riim. Khvn. 1578. 4.
Om Legemets Opstandelse i Riim. ibid. 1578. 8.
Epitome, S. Compendium Orthographiæ Aldi. Manutii. Antwerp. 1579. 8.
Bagtale og Klafferie paa Riim beskrevet. Khvn. 1579. 4.
Epigrammata Phil. Melanchthonis selectiora. Francf. 1583. 4.
Om Liv og Død til Fr. Anne Parsbergs Begravelse. 1587. 8.
Elogia Mulierum. ɔ: Om ypperlige Qvindfolk til Truid Biörns Brollup. Slesvig 1587. 8.
A. B. C. af bibelske Ordsprog. Slesv. 1588. og Khvn. 1627. 8.
Homagium Christ. IV. Reg. Dan. Præstitum. 1610. 4.
Formula movendi comparandiqve nomina adjectiva. Hafn. 1631. 8.
Artes astusqve muliebres af den hellige Skrift udtegnet. Udi Sang-Viis. 1650. 8.
Judicium de Exorcismo. Indført i Dänische Biblioth. Tom. 4. p. 208. (*B. Hyp. An. Cimb. Ter. Insc. Tb.*)

HEIBERG (Gabriel) Fød 1708. 13 Jun. i Sogndal i Bergens Stift, hvor hans Fader Sören Heiberg var Sogne-Præst. 1733 blev 3die Lectie Hører i Bergens Skole. 1735 Capellan pro persona ved Nye-Kirkens Menighed i Bergen. 1738 Sogne-Præst til Gloppens Præstegiæld i Nord-Fiords Provstie. 1742 Provst over bemeldte Provstie. 1765 Sogne-Præst ved Nye-Kirken i Bergen. Døde 1768. 15 Nov. Var gift med Cæcilia Catharina Winding, en Dotter af Mag. Johan Winding Sogne-Præst ved Nye-Kirken. ibid.

Skrifter.

Israels Jubel-Glæde. Khvn. 1749. 4.

Liig-Prædiken over Hedvig Tideman. Bergen 1763. 4.

Brude-Vielse til Etats-Raad Bagger. ibid. 1765. 4. (*Fr.*)

HEIDE (H * * *) En norsk Officier.

Skrifter.

Om Jordens Rodning og Gaardenes Deeling i Norge. Indført i Oecon. Magaz. Tom. I. p. 97.

HEIDMAN (Christophorus) Fød i Helmstad, hvor han først var Professor Eloqventiæ. Blev siden kaldet her ind til Danmark at være Professor Eloqventiæ ved Soroe Akademie. Men døde efter et halv Aars Forløb 1627. Hans Bibliotek solgt i Soroe 1628.

Skrifter.

Orat. II. de Juleo novo & beneficiis Ducum Brunsvicensium. Helmst. 1613. 4.

Joh. Lud. Vivis Introductio ad veram sapientiam. cum ejus Præfat. edita. ibid. 1615. 8.

Franc. Fabricii Historia Ciceronis auctior, cum præfat. & novo Indice. ibid. 1620. 12.

Europa S. Manuductio ad Geographiam Veterem. ibid. 1621. 4. & 1625. 8.

Orat. in Obit. Corn. Martini, Prof. Th. Helmstad. ibid. 1622. 4.

Epitome Historica de Cæsaribus Augustis. ibid. 1623. 4.

Palæstina. ibid. 1625. 8. Wolferb. 1655. 8.

Oratio de Migratione sua in Daniæ Acad. Soranam. Brunsw. 1626. 4.

Annotationes ad Pompon. Atticum Henr. Ernstii. Amst. 1637. 12.

Diss. VII. Politicæ ex octo Libris Aristot. Helmst. 1638. 12.

Orat. de Bibliotheca Academiæ Juliæ.

Epito-

Epitaphium Erici Clavii, Consiliarii Guelphici.

Cicer. Orat. pro lege Manilia in Versus distincta, & Argumento temporumqve notatione illustrata.

Præceptio de conscribendis Epistolis ex J. Lipsio, notis illustrata. (*D. B. Hyp. Th.*)

HEINSIUS (Albertus) Fodt i Kiøbenhavn 1670. 20 Oct. Hans Fader var Albret Heins Kongelig Stemplet-Papirs Forvalter og Directeur ved de Ost- og Vestindiske Compagnier, hvis Forfædre havde forladt Nederlandene for Religionens Skyld. Hans Moder Magdalena Klingenberg. Studerede først i Rostok, giorde siden en vidtløftig udenlands Reise, hvorefter han blev Hofmester hos Landraad Benedict von Alefelds Søn i Holsten. 1704 tog han til Rostok Doctor-Graden in utroqve Jure.

Skrifter.

De foro Legati delinquentis. Rost. 1704. 4.

HEITMAN (D * * *) Kongl. Majests. Krigs-Raad.

Skrifter.

Om Selledsskabets Afskaffelse i Danmark. Indført i Oecon. Mag. Tom. 4. p. 3.

Om Hoved-Gaards Markers Udleggelse til Bønder-Gaarde. ibid. p. 19.

Om Korn-Tiende. ibid. p. 47.

HEITMAN (Georgius) Fød i Nachskov. Hans Fader var Niels Heitman, Skoleholder sammested. 1732 blev Rector ved Nachskov Skole i Laaland. 1735 Magister. Døde 1756.

Skrifter.

En kort og tilstrækkelig Underretning om Jord- og Himmel-Kuglernes Brug, uddragen og oversat af P. Horrebows Elementa Doctrinæ Sphæricæ. med F. C. Schönaus Fortale. Kbhvn. 1750. 8.

HEIT-

HEITMAN (Johannes) Foer i sine unge Aar som Styrmand fra Bergen, blev siden Kongelig Commis-Capitain. Døde i Kiøbenhavn 6 Jul. 1740. 76 Aar gammel.

Skrifter.

Et Kort over Nord-Søen, og et andet over Christiania Fiord, udgivet i Amsterdam af Joh. Loots.

Søe-Mænds søde Siæle-Roe. Khvn. 1730. 1738 og 1751. 8.

Physiske Betænkninger over Solens Varme, Luftens skarpe Kuld og Nordlyset. Khvn. 1741. 8.

Betænkninger over den julianske og gregorianske Calender. Khvn. 1742. 4.

HELMERUS (Olaus Claudii) Trænoviofcanus.

Skrifter.

Lusus Delphicus. Hafn. 1652. 8.

HELT (Esaias) Fød 1675. Var i sin Tid Alumnus paa Borches Collegium. 1709 blev Præst til Witthen, Haldum og Hadsteen Menigheder i Aarhuus Stift. Døde 1730.

Skrifter.

Disp. de Somnio Uxoris Pilati. Hafn. 1701. 4.

Dispp. II. de vita & victu prodigi Filii. Hafn. 1702 & 1703. 4.

Schediasma de accubitu Veterum. ibid. 1704. 4.

Aandelig Have-Discurs imellem Christum og en troende Siæl. Khvn. 1725. 4. (*P.*)

HELT (Wilhelmus) Var først Maitre des Requettes og Justits-Raad. 1713 blev Etats-Raad. 1720 blev nobiliteret. Blev siden Conferents-Raad, og deputeret i Rente-Cammeret. Døde 1724. 16 Januarii.

Skrifter.

Poetiske Skrifter, udgiven af H. H. (ɔ: Hans de Hofman, Nu Etats-Raad og Præsident i Fridericia) Khvn. 1732. 4.

HELVADERUS (Nicolaus) Føð 1564. 27 Oct. i Hellevad ved Aabenraa. Hans Fader var Johan Hellevad, Sogne-Præst til Hellevad og Ekwad. Hans Moder Mette Laurids Dotter. 1576 blev han sat i Haderslev Skole, derfra sendt til Skolerne i Luneborg, Lübeck og Riga, hvorfra han 1587 blev dimitteret, og drog til Academiet i Rostok. 1591 succederede han sin Fader, som Segne-Præst til Hellevad og Eckwad. Men som han var en kyndig Astrologus, blev han af Johanne Wowerio, førstelig holsteensk Raad og Fac totum, anmodet at stille hans Nativitet, hvilket gav Anledning til hans paafølgende Ulykke og Viderværdighed. Thi som han blev mistænkt af Wowerio, ligesom han derudi vilde bebreide ham, en og anden af hans Laster, blev Wowerius saa forbittret, at han brød ud med disse Ord: Helvaderus har stillet mig min Nativitet: jeg skal stille ham en igien: Fanden skal tage ham. Han lod ham derfor samme Aar 1609 ved Jule Tider uden Lov og Dom sætte fra sit Kald, og med Magt drive ud af Præstegaarden. Man meener, at Wowerius skulde have taget Anledning til slig haard Medfart deraf, at Helvaderus skulle af Uforsigtighed have sat Kirke-Taarnet i Brand, da han engang vilde skyde nogle Duer, eller, som andre sige, vilde røge dem ud. Hvortil kom en skarns Degn, som han havde, navnlig Jacob Pedersen, der falskelig beskyldte ham for en Skielm, Løgnere, Horkarl, Kirke-Røver og Morder. Endskiønt Degnen, som intet sligt kunde bevise, var dømt som en Løgner og Ærestiænder til at kagstryges og forvises Landet: Saa maatte dog Helvaderus forlade Kaldet, og see paa, at et slet Menneske, navnlig Jörgen Lund, blev indsat igien. Men da samme Lund efter to Aars Forløb, formedelst et beganget Mord var bleven halshuggen, blev Helvaderus 1611, efter Hertug Joh. Adolphs Befaling, sat til Embedet igien. Dog det varede ikke længe; Wowerius paastod, han skulde betale Lun-

dii

din Gield, da Helvaderus nu negtede det, fremstod et falsk Vidne, som foregav, at Helvaderus af Lund havde bekommet de Penge, som Vidnet Mads Simonsen fordrede efter Lund. Endskiønt nu dette Vidnes ubeviislige Udsigende blev kiendt uefterretteligt, og Helvaderus følgelig ved den verdslige Ret blev friekiendt for at betale: saa drog dog Wowerius Sagen ind under den geistlige Jurisdiction, hvor han selv præsiderede, og 1611 atter dømte ham fra Embedet, under det Skin, at han havde skieldet Mads Simonsen for en Løgner. Helvaderus reiste derpaa til Svendborg i Fyen, hvor han opholdt sig i nogen Tid, indtil han 1616 blev kaldet til Kiøbenhavn som Calendariographus Regius. Døde omsider sammested 1634. 23 Aug. Var gift med Giertrud Jörgens Dotter fra Sleswig.

Skrifter.

Prognostica Astrologica, og Skriv-Calendere til hvert Aar fra An. 1590 til 1634. Hafn. in 4to paa Dansk, og mestendeel oversat paa Tydsk.

Conciliatio Calendarii veteris & recentis Astronomica. Slesw. 1592. 4. Samme paa plat Tydsk. ibid. 1597. 4.

Von den VII. Wunderwercken der Weldt. 1598. 4.

Beschreibung der Stadt Sleswig. Sleswig 1603 4.

Relation, warum, aus was Ursachen, und welcher Gestalt Joh. von Wouwern, Holsteinsche Kirken-Præsident ihn aus seinem Pfarr-Dienste unschuldiger Weise abgedrungen. in 4to uden Aar og Sted.

Eleusinia Sacra ɔ: En kort Forklaring over vore Kirke- og gode gamle Ceremonier. Khvn. 1610. 8.

Relation om Vandfloden 1 Dec. 1615 i Cidersted, Nordstrand &c. Khvn. 1616. 8.

Apologia wieder des Bachantische Schreiben des Calender Pabsts. 1616. 4.

Relation was sich bey das Fürstl. Lehn-Emfängniß zu Coldingen d. 2 Dec. 1616 zu getragen. Sleswig 1616. 4.

Samme paa Dansk. Khvn. 1617. 4.

Coronula rosea ɔ: Alle bedrøvede Hierters og bodfærdige Synderes Rosenkrants. Khvn. 1616. 4.

Paranymphus Nuptialis ɔ: Beretning, hvorledes Unge kunde give sig i Herrens Frygt i Egteskab. Khvn. 1617. 12.

Calendariographia Sacra paa Dansk. Khvn. 1618. 4.

Forklaring paa den Comet, som blev seet i Nov. og Dec. 1618. ibid. 1619. 4.

Sylva Chronologica Circuli Balthici paa Tydsk. Hamb. 1624 og 1625. 4.

Amphitheatrum fidei Catholicæ. Hamb. 1622. 8. Er udgivet baade paa Latin og Tydsk.

En nye Formular-Bog. Khvn. 1625. 1650. 8.

Trifolium Theologicum ɔ: Fortegnelse paa de Troens Artikle, som Papister og Lutheraner paa den ene, Calvinister og Zvinglianer paa den anden Side prædike og lære. Herhos Pavens Fauter og Lutheri Kratte-Børste. ibid. 1628. 8.

Morsus Diaboli ɔ: Den bittre Sandhed om Judæ Ischarioth Compagnie og Gilde-Huus. ibid. 1629. 8. Er oversat paa Svensk af N. Krook. Gotteub. 1674. 8.

XV Betænkninger over Christi Livs, Lidelses og Døds Historie. Khvn. 1629.

Almindelig Navne-Bog, hvori enhver kan finde sit Døbe-Navn, hvad det betegner. ibid. 1670. 8.

Tractatus Physico-Theologicus, eller Betænkning om Jordskiælv, som i disse nordiske Lande usædvanligen udi denne sidste Verdens Tid sig tildrage, besønderlig det, som skede 1632. 29 Febr. og 1 Mart. Khvn. 1632. 4.

Armamentarium Davidicum ɔ: Kong Davids Tøi-Huus. Kbhn. 1632. 12. 1641 og 1656. 12.

Historiarum Sacrarum Encolpodion. Om Jesu Christi, samt Apostlers og Martyrers Levnet Historie ꝛc. ibid. 1634. 4.

Beschreibung aller Könige in Dännemark. Hamb. 1641. Fol.

Ænigma sincere inventum anni melioris spei. 1645. 4.

Elucidarius Evangelicus paa Dansk. (*B Hyp An. Cimb*)

HEMMER (Christophorus de) Fød i Ribe 1664. 12 Sept. Hans Fader var Casten Tönnesen, Borgemester sammested. Hans Moder Margrete de Hemmer, en Dotter af Borgemester Christopher de Hemmer i Aalborg. 1684 deponerede fra Riber Skole. Reiste derefter i nogle Aar udenlands. Blev imidlertid 1694 beskikket til Stads Physicus og Medicus Provincialis i Ribe. Hvorpaa han ved sin Hiemkomst tog Doctor-Graden in Medicina ved Kiøbenhavns Universitet. Døde 1615. 8 Jul. Var gift med Sophia Stoud, en Dotter af Biskop Ludvig Stoud i Christiansand.

Skrifter.

Disp. inaug. de Spina Ventosa. Hafn. 1695. 4. (*Pr.*)

HEMMER (Johannes de) Morbroder til Næstforrige. Fød i Aalborg. Studerede Jura. Reiste udenlands, og tog Doctor-Graden 1668 in utroqve Jure til Hardervig.

Skrifter.

Disp. inaugur. de Judice ejusqve officio. Harderv. 1660. 4.

HEMMER (Ludovicus de) Fød i Ribe 1710. Hans Fader var næstanførte Doctor Christoph. de Hemmer. Hans Moder Sophie Stoud. 1726 deponerede fra Riber Skole. Blev derpaa Alumnus paa Borches Collegium. 1733 Decanus paa Klosteret. 1736 fierte Lectie Hører ved Kiøbenhavns Skole. 1742 Rector i Aalborg. 1746 Professor Philosophiæ extraordinarius. Døde 1763 Natten imellem

15 og 16 Jan. Var to Gange gift. 1. Med Else Kölichen, en Dotter af Mag. Christian Kölichen, overst Capellan til vor Frue Kirke i Kiobenhavn. 2. Med Johanne Hauch.

Skrifter.

De Tenediorum Republica. Hafn. 1732 & 1735. 8.

Glaucographia. ibid. 1732. 8.

Diss. de pueris puellisqve alimentariis. ibid. 1733. 4.

— — de jure veterum Græcorum circa Pupillos, collato cum jure Romano. ibid. 1733. 4.

Lykønskning til Kong Frideric V. paa Nytaars-Dagen 1761. Aalb. 1761. 4.

HEMMET (Ivarus Ivari) Fød i Jylland, uden Tvivl i Hemmet i Nørre Herred i Aarhuus Stift Aar 1564. I sin Ungdom lagde han sig, foruden Theologien, især efter Astronomien, og i nogle Aar opholdt sig hos Tyge Brahe paa Hveen. 1590 blev han Rector i Riber Skole. 1596 Lector Theologiæ sammesteds. 1614 Bisfop i meer bemeldte Ribe. 1620 Doctor Theologiæ. Døde 1629. 6 Jan. Var gift med Karen, Raadmand Peder Baggesens Dotter af Ribe.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Knud Brahe. Khvn. 1615. 8.

— — — — Ide Brysche. ibid. 1621. 8.

— — — — Kield Brochenhuus. ibid. 1623. 8. (*Th. Insc. Cimb. An. Mar.*)

HEMMET (Petrus) 1664 blev Præst til Dybbe i Vandfuld Herred i Riber Stift, hvor han døde 1701. Var gift med Else Niels Dotter, hans Formands Hr. Ingvard Abrahamsens Enke.

Skrifter.

Medynk over den Ildebrand, som skede i Lemvig den 27. Jun. 1684. Khvn. — — 4. (Bib.)

HEMMINGIUS (Johannes) D. Nicolai Hemmingii Søn fød i Kiøbenhavn 1550. Blev Student 1569. Magister til Wittenberg og Professor 1570 i Kiøbenhavn; men for hans uanstændige Levnet igien afsat 1575. Han levede længe, og døde efter Faderen i Armod.

Skrifter.

Epithalamia in nuptias M. Erasmi Katholmii, & M. Olai Theophili. Hafn. 1570. 4.

HEMMINGIUS (Nicolaus) Fød 1513 den 12 (andre sige d. 22) Maj, i en Bye kaldet Engelsolle i Taagerup Sogn strax ved Nystied i Laalland. Af nogle kaldes han med Tilnavn Capito. Hans Fader var en Bonde navnlig Hemming Nielsen, hans Moders Navn var Karen. I sin Barndom frequenterede han Nystæd Skole i 10 Aar, Nachskov Skole i 3 Aar, Nyekiøbing Skole paa Falster i 3 Aar, Nestved Skole omtrent i 3 Aar, derfra drog han til Roeskilde Skole, og omsider til Skolen i Lund i Skaane, hvor han forblev i 3 Aar. Gik altsaa i det mindste 22 Aar i Skole efter Windingii Beretning in Acad. Hav., skiønt samme synes ikke aldeles at komme overeens med Tids-Regningen. Han reiste siden til Academiet i Wittenberg, og hørte Philip Melanchton, af hvilken sin store Velynder han uden Tvivl er bleven besængt med nogle Crypto-Calvinistiske Principier, som han siden ytrede til sin egen store Uleilighed. Efter 5 Aars forløb kom han hiem, med særdeles Recommendation fra Melanchton, blev derpaa 1543 Professor Græcæ Lingvæ i Kiøbenhavn. 1544 Dialecticæ & Hebrææ Lingvæ Professor. 1547 blev han tillige Sogne-Præst til Hellig Giestes Kirke i Kiøbenhavn. 1553 Baccalaureus og Professor Theologiæ. 1557 Doctor Theologiæ. 1572 Vice-Cancellarius Universitatis. Imidlertid var han bleven mistænkt i Tydskland for Crypto-Calvinianismus i den Artikel om Alterens Sacramente, saa at Churførst August af Saxen skrev her

ind, efter Doct. Jacobi Andreæ Tilskyndelse til Kong Frid. II. og ankede derpaa. Hvorudover der 1575 blev holdt en Conferents paa Kiøbenhavns Slot i nogle Rigens Raads, Biskopens, Professorernes og Ministerii Havniensis Overværelse, saa Hemmingius Aaret derefter 1576 maatte revocere, hvad han des angaaende havde lært og skreven udi hans Syntagmate Institutionum Christianarum. Men da han ikke desmindre i sine private Forelæsninger blev ved sin forige Lærdom, blev han 1579 efter Churførst Augusti igientagne Erindring afsat fra sit Embede, og aflagt med et Canonicat i Roeskilde, hvor ham blev anviist Boepæl. Døde saa samme Sted 1600. 23 Maj, efter at han nogle Aar tilforn var bleven blind. Han var 3 Gange gift: Men maatte ved Dom lade sig skille ved den første Hustrue for hendes usømmelige Omgangs Skyld. De 2de sidste hans Hustruer vare Maren Mads Dotter og Birgitte Laurids Dotter. Han havde en Søn af første Egteskab, navnlig Joh. Hemmingius, som forhen er omtalt. Han havde desuden en Dotter, af hvad Egteskab vides ikke, som var gift med D. Niels Hammer, Professor ved Kiøbenhavns Universitet.

Skrifter.

Theses de Unico Mediatore. Resp. Joh. Alberti. Hafn. 1559. 4.

Commentar. in Joh. Evang. 10 prior. Capit. Basil. 1590. in Fol.

— — — in Joh. Evang. II. posterior. Cap. ibid. 1591. Fol.

— — — in Acta Apostol. Jen. 1567.

— — — in omnes Epistolas Apostol. Pauli, Petri, Judæ Johannis, Jacobi, ad Hebræos. Lipf. 1572. & Argent. 1586. Fol.

— — — in Omnes Epistolas Pauli. Witteb. 1574. Fol.

— — — in Epist. ad Romanos. Lipsiæ. 8.

Com-

Commentar. in Epist. ad Corinth. Witteb. 1565. 8. it. Lipsiæ.
— — — — — ad Galatas. Witteb. 1564. 8.
— — — — — ad Ephesios. ib. 1565. 8.
— — — — — ad Philippenses. ibid. 1564. 8.
— — — — — ad Collossenses. ibid. 1566. 8.
— — — — — ad Thessalonicenses. ibid. 1566. 8.
— — — — — ad Timoth., Titum & Philem. ibid. 1566. 8.
— — — in utramqve Epist. Petri & unam Judæ. ibid. 1570. 8.
— — — in Epist. Johannis. ibid. 1569. 8.
— — — in Epist. Jacobi. Hafn. 1563. 8.
— — — in Epist. ad Hebræos. Witteb. 1568. 8.
— — — in Psalmos XXI. 1592. 8.
— — — in Psalm. XXV. Witteb. 1567. 8.
— — — in Psalm. LXXXI. Hafn. 1576. 8.
— — — in Psalm. LXXXIV. Hafn. 1569. 8.

Argumenta & annotationes in Librum Sapientiæ Salomonis, ejusqve libri nova e Græco Versio Latina. Lips. 1568. 8.

Postilla Evangeliorum in Diebus Dominicis & Festis. Hafn. 1561. Witteb. 1563. Erfurt 1585. Servestæ 1584. Francf. 1588. 8. Er og oversat paa Tydsk. Leipz. 1565. Witteb. 1571. 8. Og paa Dansk af Rasm. Hansen Rerav. Khvn. 1576. 1600 og 1613. Fol.

Syntagma Institutionum Christianarum. Hafn. 1574. 8.

Catechismi qvæstiones. Witteb. 1563. 1564 & 1570. 8.

Enchiridion Theologicum. Witteb. 1557. 1559. 1564. & Lips. 1568. 1581. 8.

De Methodis & ratione concionandi. Rostoch. 1555. Witteb. 1562 & Lips. 1578. 8.

De officio Pastoris Evangelici. item propositiones de legitima veri cultus Dei ratione. Lips. 1566. 8.

Pastor, s. Pastoris optimus vivendi agendiqve modus. Hafn. 1562. 1590. Genev. 1579. Erford. 1585. Rostoch. 1590. 8 Og paa Tydsk oversat Witteb. 1564. 8.
Defensio Vocationis Ministrorum Ecclesiæ. Witteb. 1597. 8.
Historia Jesu Christi. Hafn. 1562. 8.
Immanuel, s. Catholica institutio de Domino nostro Jesu Christo, vero Deo & vero Homine. Francf. 1615. 8.
De Gratia Universali, libero Arbitrio, Pœnitentia & Justificatione. Hafn. 1592. 8. & alibi sæpius. Er oversat paa Dansk af N. L. Arctander. Khvn. 1593. 8.
Brevis repetitio Doctrinæ de universali Gratia. Hafnia 1595. 12.
Demonstratio indubitatæ veritatis de Domino Jesu, vero Deo & vero homine ex Prophetiarum collatione ad eventum. Hafn. 1561. 1571. 8.
Exemplar Epistolæ Sacræ ad Theolog. Acad. Witteberg. de re sacramentaria. Genev. 1571. 4.
Livsens Vei. Khvn. 1570. 1599. 8. Samme paa Latin oversat af And. Sev. Wellejo. Francf. 1574. 1580. 8. Og paa Islandsk ved Gudbr. Thorlaksen. Hol. 1575. 8.
Methodus Apodictica de lege naturæ. Witteb. 1562 & 1564. 8. Servest. 1577. 8.
Admonitio de Superstitionibus magicis vitandis. Hafn. 1575. 8. Samme paa Tydsk. Wittenb. 1586. 8. Og paa Dansk. Khvn. 1617. 8.
Antidotum adversus pestem desperationis. Serv. 1590. 8. Hafn. 1595. 12. Paa Dansk oversat af Jac. Alb. Horsens. Khvn. 1593. 8. Og paa Tydsk. Berlin 1590. 8.
Libellus de conjugio, repudio & divortio. Lips. 1578. 1581. 8.

De conjugio expetendo, inchoando, abſolvendo, prudenter, pie, qviete, chriſtiana inſtitutio. Hafn. 1606. 8. Samme paa Danſk. Khvn. 1605. 1626. 8.

Aſſertiones de articulis Fidei propoſitæ in Academia Hafnienſi. Dispp. 45 ab An. 1559-1573. 8.

De regeneratione ſpirituali & obedientia Deo neceſſario præſtanda. Hafn. 1558. 8.

Aſſertiones de Traditionibus, Ceremoniis ac Ritibus humanis in Eccleſia, pro gradu Doctoratus. Præſide Joh. Maccabæo. Hafn. 1552. 8.

Propoſitiones de poteſtate clavium ac diſciplina Eccleſiaſtica. ibid. 1558. 8.

Themata Theolog. ante Promotionem Baccalaur. Theolog. ibid. 1572. 8.

Aſſert. Theolog. de Juſtificatione, ante promot. Doct. Theolog. ibid. 1573. 8.

Argumentum indubium, qvo qvilibet facere ſui periculum poteſt, an Chriſtiani hominis nomine dignus ſit. ibid. 1573. 12. Er overſat paa Danſk af Andr. R. Gryderup, under Titel: Et viſt og faſt Tegn, hvorpaa hver kan kiende, hvad heller han er Guds Barn eller ei. Khvn. 1577. 8. 1619. 12.

Oratio in obitum Chriſtiani III. Hafn. 1559. 4. Er ſiden tilſøiet Kragii Annal. Chriſt. III.

Commentarii in Prophetas minores. Lipſ. 1568.

Anti-Chriſtomachia, ſ. pugna inter Chriſtum & Papam Antichriſtum.

Opuſcula Theologica in unum volumen collecta. Genev. 1586. Fol.

En Pſalme i M. Hans Thomæſens Pſalme-Bog: Hvo ſom Chriſti Kors vil prøve.

Lig-

Liig-Prædiken over Herluf Trolle. Khvn. 1566. 8.
— — — — Mogens Gyldenstierne. ibid. 1570. 8.
— — — — Otto Rud. ibid. 1571. 8.
— — — — Byrge Trolle. ibid. 1571. 8.
— — — — Oluf Mouritzen. ibid. 1573. 8.
— — — — Birgitte Giöe. ibid. 1574. 8.
— — — — Peder Poulsen, Sogne-Præst til Domkirken i Roeskilde. Khvn. 1577. 8. (*W. Hyp. An. Mar. Tr.*)

HENNINGS (Simon) Fød i Bergen 1608. 19 Apr. Hans Fader var Ambrosius Hennings, Præst til den tydske St. Martini Kirke sammested. Hans Moder Wendel Eggers, en Dotter af Poul Eggers, Borger og Brygger i Rostok. Efter privat Information udi hans Faders Huus, blev han 1627 sendt til Universitetet i Rostok, hvor han 1631 blev Magister. Da han havde foresat sig videre at reise, og allerede var kommen til Cöln ved Rhin, blev han 1632 kaldet til Præst ved St. Petri tydske Menighed i Kiøbenhavn, og samme Aar indlod sig i Ægteskab med Margrete Lunsing, en Dotter af Timotheo Lunsing, Borger og Handels-Mand i Rostok. Han var ei allene yndet til Hove, hvor han ofte prædikede for det Kongelige Herskab, men endog æret og elsket af sin Menighed; men som han var Corfitz Ulfelds Skrifte-Fader, blev han som Vidne citeret, og i visse Maader indviklet i den bekiendte Dinæ Sag, hvilken Handel vel og anledigede, at han 1651 begierte sin Afskeed fra den tydske Menighed, den han og i Naade erholdt, og med et berømmeligt Vidnesbyrd fra Menighedens Ældste drog til Rostok, hvor han begyndte at holde Collegia Concionatoria. Men som Ulfeld imidlertid havde fæstet Boepæl i Stralsund, blev han af ham anmodet did hen at begive sig, for at være hans Hof-Prædikant, hvilket Tilbud han og modtog, og forblev der til 1654, da han efter

Ulfelds

Ulfelds og Alexander Friherre af Erskeins Recommendation blev Sogne-Præst ved Dom-Kirken i Bremen. Døde omsider 1661. 19 Jun. i Ostendorff paa en Reise imellem Stade og Bremen. Hans ældste Søn, Ambrosius Hennings succederede ham som Sogne-Præst ved Domkirken i Bremen. En anden Søn, Simon Hennings, blev Doctor Theologiæ, og Sogne-Præst til St. Jacobs Kirke i Rostok.

Skrifter.

Paßions-Betrachtungen über den 22 Psalm. in sieben Predigten. Rostok 1631: 4.

Hertzen-Lust der Frommen. Jena 1658. 8.

Zwo Predigten über die Historie von der Taufe Christi. Rost. 1660. 8.

Casp. Erasmi Brochmanns Texte auf drey Buß-Tage verteutscht. Coph. 1650. 8.

Geistlicher Kaufmanschaft. ibid. 1646. 4.

Leich-Predigt über Marie le Pape. Koph. 1641. 4.

— — — — Cæcilia Bruun. ibid. 1642. 4.

— — — — Anna Peters. ibid. 1642. 4.

— — — — Sophia Hedevig Blix. ibid. 1643. 4.

— — — — Johan Braem. ibid. 1646. 4.

— — — — Johan Henrici. Altenb. 1651. 4.

HENNINGSEN (Tillemand) Sogne-Præst i Marstrand.

Skrifter.

Vir bonus ad virum Optimum D. Joh. Schougaard. carmen. 1570. 4.

Skibs-Bog af den hellige Skrift. Rostok 1580. 8. (*Bib.*)

HENRICSEN (Augustinus) Fødi Kiøbenhavn. Hans Fader var Justits-Raad og Raadmand Niels Henricsen. Efter nogle Aars udenlands Reise blev han 1738 residerende Capellan i Kierteminde, men strax derpaa Sogne-Præst til Fardrup i Riber-Stift. 1753 Sogne-Præst til Rise og Marstal paa

Ærøe.

Erse. 1766 Sogne-Præst til Ippestrup paa Falster. Døde 27 April 1770. 61 Aar.

Skrifter.

Panegyricus ad Natalem Christ. VI. 30 Nov. 1732. Gießæ celebrat. — — in Fol.

HENRICSEN (M. Michael) See TISTORPH

HENRICI (Henricus) See GOISCHE.

HENRICI (Jacobus) Fød 1522 i Odense i Fyen. Var først Rector og Canik i Opslo, siden Theologiæ Professor i Odense. Derefter 1552 eller 1553 blev Sogne Præst til St. Hans Kirke samme Sted i den anabaptistiske og removerede Laurids Eliæ Sted. Omsider blev han tillige Provst i Odense Herred, og døde 1577. 7 Nov. Var gift med Karen Laurids Dotter Bogense.

Skrifter.

Cyriaci Spangenbergii christelige Huustavle fordansket. Lubec 1561. 12. og Kbhvn. 1605. 8. (*Br. Bib.*)

HENRICSEN (Nicolaus) En Præst til Adelbye i Huusbye-Herred i det Slesvigske.

Skrifter.

Oratio Panegyr. ad inaugurat. Friderici Vti. Halæ 1747. Fol.

HENRICI (Robertus Stephanus) Fød i Helsingøer 1718. 20 Febr. Hans Fader var Jochum Henrici, Told-Cammererer ved Øresund, hans Moder Maria Tigh. 1732 deponerede fra Helsingøers Skole. Blev derefter Alumnus paa Borches Collegium. Og reiste siden udenlands paa Fuirens Stipendium. Studerede flittig Medicinen, hvorudi han 1748 tog Doctor Graden ved Kiøbenhavns Universitet. Er nu Physicus i Tronhiem og Medlem i det Kongl. norske Videnskabers Selskab.

Ulfelds og Alexander Friherre af Ersteins Recommendation blev Sogne-Præst ved Dom-Kirken i Bremen. Døde omsider 1661. 19 Jun. i Ostendorff paa en Reise imellem Stade og Bremen. Hans ældste Søn, Ambrosius Hennings succederede ham som Sogne-Præst ved Domkirken i Bremen. En anden Søn, Simon Hennings, blev Doctor Theologiæ, og Sogne-Præst til St. Jacobs Kirke i Rostok.

Skriffter.

Passions-Betrachtungen über den 22 Psalm. in sieben Predigten. Rostok 1631: 4.

Hertzen-Lust der Frommen. Jena 1658. 8.

Zwo Predigten über die Historie von der Taufe Christi. Rost. 1660. 8.

Casp. Erasmi Brochmanns Texte auf drey Buß-Tage verteutscht. Copη. 1650. 8.

Geistlicher Kaufmanschaft. ibid. 1646. 4.

Leich-Predigt über Marie le Pape. Koph. 1641. 4.

— — — — Cæcilia Bruun. ibid. 1642. 4.

— — — — Anna Peters. ibid. 1642. 4.

— — — — Sophia Hedevig Blix. ibid. 1643. 4.

— — — — Johan Braem. ibid. 1646. 4.

— — — — Johan Henrici. Altenb. 1651. 4.

HENNINGSEN (Tillemand) Sogne-Præst i Marstrand.

Skrifter.

Vir bonus ad virum Optimum D. Joh. Schougaard. carmen. 1570. 4.

Skibs-Bog af den hellige Skrift. Rostok 1580. 8. (*Bib.*)

HENRICSEN (Augustinus) Fødi Kiøbenhavn. Hans Fader var Justits-Raad og Raadmand Niels Henricsen. Efter nogle Aars udenlands Reise blev han 1738 residerende Capellan i Kierteminde, men strax derpaa Sogne-Præst til Fardrup i Riber-Stift. 1753 Sogne-Præst til Rise og Marstal paa

Ærøe.

Skrifter.

Lig-Prædiken over Gunille Melchiors Dotter. Kbhvn. 1681. 4. (*Gu.*)

HERFURT (Ludovicus) Var nogle Aar for og efter Kiøbenhavns Beleiring Sogne-Præst til Follesløv og Særsløv Meenigheder i Siælland. Som han i den kiøbenhavnske Beleiring havde megen Uleilighed af de fiendtlige Partier, der streifede igiennem hans Kirke-Byer, saa skiød han uformærkt nogle af dem ihiel og lod de døde Kroppe nedsiunke i en Park ved Siden af Præstegaarden. Fra hans geistlige Embede blev han affat formedelst en Dispute med Consumptions Forpagteren i Callundborg. Sagen reiste sig af en Bagatelle, 3 à 4 Mark, hvilke Hr. Herfurt skulle have betalt Consumptions Forpagteren, men som han ei havde forsynet sig med Qvittering, blev paastaaet nye Betaling, dette vilde han ei, hvorfor Sagen gik saa vidt, at den kom til Høieste-Ret. Der tabte Herfurt, og blev formedelst sin Hidsighed og Forløbelse ved Sagens Drift dømt fra sit Embede. Han selv mødte for Høieste-Ret tillige med sin Contra-Part, anhørte med Skræk sin Dom, og udbrød endelig i disse haarde Ord: *Nu Herren, som veed Alting, og kiender min retfærdige Sag, som seer den store Uret, mig vederfares, han vise dog sin Rætfærdighed, førend vi slippe hiem, han tegne mig, om jeg har Uret, men er jeg uskyldig, saa lade han Ulykken træffe min Contra-Part.* Som nu Consumptions-Forpagteren faldt ved Nedgangen fra Høieste-Ret paa Trappen, og sønderbrød sit Been, giorde denne Omstændighed megen Opsigt, og blev strax bekiendt for Kongen, som lod Herfurt forkynde sin Naade. Kaldet var strax bleven lovet bort til en anden, hvilket Løfte ikke kunde igienkaldes: men han blev forsikkret om hastig Forflyttelse til et andet Sted. Denne Kongelige Naade forsmaaede han, og vilde ei tage imod andet Kald, end det, han var skildt ved.

Herpaa reiste han til Kollekiev igien, og i Stilhed hen-
sleed sin sørige Tid udi et Gade-Huus, hvor han døde efter
16 Aars Forløb.

Skrifter.

Solamen Viduarum. Det er: Alle bedrøvede Enkers og Widuers
Hierte-Trøst sammenskreven Anne Cathrine Winstrup,
Doct. Joh. Wandals, til Trøst. Khvn. 1675. 8.

HERLOW (Ericus) Hans Fader var Mag. Morten
Herlow Sogne-Præst til Domkirken i Aarhuus. 1710 blev
han Sogne-Præst til Hilsted i Hatting Herred i Aarhuus Stift.
Døde 1725. (*P.*)

Skrifter.

Oversættelse af Oweni Overskrifter. Khvn. 1726. 8.

HERMANNI (Petrus) Fød i Kiøbenhavn 1610. Hans
Fader var Hermannus Nicolai, Professor Linguæ Hebrææ,
hans Moder Marie, Peder Frandsen Kongl. Herolds Dotter.
Reiste udenlands paa det Winstrup-Resenske Stipendio. Han
var Rector ved Malmøe Skole i 24 Aar. Døde 1666.
27 Jan.

Skrifter.

Disp. pro ministerio sensus in Scriptura S. ex Accentibus.
Rostoch. 1636. 4.

D. Peder Winstrups danske og svenske Krigs-Vander, for-
dansket. Khvn. 1647. 4.

Den danske Horn-Blæser. ibid. 1647. 4. Er en Oversættelse
af D. Petri Winstrupii Cornicen Danicus. (*Bib.*)

HERSLEB (Jacobus Christiani) Fød 1672. 26 Apr. i
Christiansund paa Nordmøer. Hans Fader var Christen Jen-
sen Hersleb, Veier og Maaler ved samme Toldsted, hans Mo-
der Ellen Peders Dotter Rüberg. 1689 deponerede han fra
Bergens Skole; 1697 blev residerende Capellan til Foldens
Menighed i Saltens Provstie. 1714 Sogne-Præst til Brøn-

sens

gens Meenighed. 1736 Provst over Helgelands Provstie. Døde 1758. Var 2 Gange gift. 1. Med Aarsela Strömmer, en Dotter af Hr. Peder Strömmer, Præst til Rødens Meenighed. 2. Med Bente Marie Bugge, en Dotter af Mag. Samuel Bugge, Provst og Præst i Leganger i Bergens Stift.

Skrifter.

Asylum fidelium ɔ: De Troendes Frelse i Gud, over Psalm. 62. v. 7. 9. Khvn. 1715. 4.

Catechetiske Qvæstioner. Tronhiem 1750. 12.

HERSLEB (Olaus) Præst til Vartou i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Første Trin i Christendommen. Khvn. uden Aarstal in 8vo.

Th. v. Westens flungende Guds Tieneste hiemme i Huset, af ham samlet og udgiven. Khvn. 1731. og oftere. 12.

HERSLEB (Petrus) Fød 1689. 25 Mart. i Stods Præstegaard i Jnherreds Provstie i Tronhiems Stift, hvor hans Fader Mag. Christopher Hersleb var Sogne-Præst. Hans Moders Navn var Sophie Borch. 1703 deponerede fra Tronhiems Skole. 1705 fik Sted paa Eilertsens Collegium. 1713 blev Magister. 1714 Feldt-Præst. 1718 Sogne-Præst til Gunderslev paa Falster. Samme Aar kaldet til Slots-Præst i Friderichsborg. 1725 Kongl. Hof-Prædikant i Kiøbenhavn. 1730 Bisp i Christiania. 1737 blev Bisp i Kiøbenhavn, og fik siden Conferents-Raads Rang. Døde 1757. 4 Apr. Var gift med Bolette Hiort, en Dotter af Hr. Hans Hiort, Sogne-Præst til Steensstrup og Lunde i Fyen.

Skrifter.

Diss. de Vesta & Vestalibus. Hafn. 1704. 4.

Append. ad Dissert. de Vesta. ibid. 1704. 4.

— — de Heliolatria, qvam Christianis objecerunt Pagani. ibid. 1705. 4.

— — de Duobus Jacobis. ibid. 1705. 4.

Diss.

Herpaa reiste han til Kolleslev igien, og i Stilhed henfleed sin øvrige Tid udi et Gade-Huus, hvor han døde efter 16 Aars Forløb.

Skrifter.

Solamen Viduarum. Det er: Alle bedrøvede Enkers og Widuers Hierte-Trøst sammenskreven Anne Cathrine Winstrup, Doct. Joh. Wandals, til Trøst. Khvn. 1675. 8.

HERLOW (Ericus) Hans Fader var Mag. Morten Herlow Sogne-Præst til Domkirken i Aarhuus. 1710 blev han Sogne-Præst til Ølsted i Hatting Herred i Aarhuus Stift. Døde 1725. (*P.*)

Skrifter.

Oversættelse af Oweni Overskrifter. Khvn. 1726. 8.

HERMANNI (Petrus) Fød i Kiøbenhavn 1610. Hans Fader var Hermannus Nicolai, Professor Linguæ Hebrææ, hans Moder Marie, Peder Frandsen Kongl. Herolds Dotter. Reiste udenlands paa det Winstrup-Resenske Stipendio. Han var Rector ved Malmøe Skole i 24 Aar. Døde 1666. 27 Jan.

Skrifter.

Disp. pro ministerio sensus in Scriptura S. ex Accentibus. Rostoch. 1636. 4.

D. Peder Winstrups danske og svenske Krigs-Vander, fordansket. Khvn. 1647. 4.

Den danske Horn-Blæser. ibid. 1647. 4. Er en Oversættelse af D. Petri Winstrupii Cornicen Danicus. (*Bib.*)

HERSLEB (Jacobus Christiani) Fød 1672. 26 Apr. i Christiansund paa Nordmøer. Hans Fader var Christen Jensen Hersleb, Veier og Maaler ved samme Toldsted, hans Moder Ellen Peders Dotter Rüberg. 1689 deponerede han fra Bergens Skole; 1697 blev residerende Capellan til Foldens Meenighed i Saltens Provstie. 1714 Sogne-Præst til Bron-

HERSLÔF (Christianus Pauli) Wår Sogne-Præst i Præstøe før 1683. 1684 blev Magister. 1688 blev han removeret fra hans Præste-Embede formedelst Drukkenskab, dog i følgende Aar benaadet med at være Skibs-Præst paa Admiral Bielkes Skib, Elephanten, imidlertid stod Præstøe Kald ledig, hvilket Herreds Præsterne og Capellanerne blev befalet at forsyne, og Præste-Konen bevilget at nyde Indkomsterne ubeskaaret. Efter et Aars Forløb, da han havde erhvervet sig et got Skudsmaal fra General-Admiral-Lieutenant Juul, som han til sit forrige Kald igien 1690. Med den Paamindelse af Bispen, at skikke sig tilbørlig i sit Embede i og uden Kirken, samt og i sit eget Huus, hvis han ei vil lide, som vedbør. Han døde 1693.

Skrifter.

13 Aandelige Politie-Forordninger. Khvn. 1686. 8.
Er oversat paa Svensk af M. L. Stockh. 1726. 8.

HERSTAD (Henricus Andreæ)

Skrifter.

Oversættelse af Frid. Brandts aandelig Lyst-Skov og gode Bepel. Khvn. 1687. 12.

HERTZBERG (P*** H***)

Skrifter.

Underretning for Bønderne i Norge om Patatos. Bergen 1763. 8.

HERTZHOLMIUS (Ivarus Nicol. Fil.) Fød 1635. 25 Jun. paa Hirtzholm Slot i Sielland. 1673 blev Licentiatus Juris. Siden Kongelig Historiographus og Assessor i Ober-Hof-Retten i Norge. Døde 1693.

Skrifter.

De Præcellentia Regni Daniæ. Hafn. 1662. 4.
Diatribe in Exercitationem Paganini Gaudentii de successione Fæminarum. ibid. 1663. 12.
Joco-Seria ad Qvæst. An Medici ad nuptias admittendi sint? ibid. 1670. 4.

Christiani V. Salvings Beskrivelse paa Vers. ibid. 1671. 4.
Parerga de Servitute reali & personali. ibid. 1673. 12.
De Ordine Elephantino. Edit. a Jano Bircherod. ib. 1704. Fol. (*Hyp.*)

HERWIG (Johannes) Borger og Badstue-Mand i Roeskilde.

Skrifter.

Vie-Bog efter dansk Brug. Kbhvn. 1649. 4. og 1728. 8. (*B. Bib. Oe.*)

HESSELBERG (Engelbrecht) En Nordmand. Var i sin Tid Alumnus paa Eilertzens Collegium. 1755 blev Byefoged og Byeskriver i Christianstad paa Eilandet St. Croix i Westindien, hvorfra han efter nogle faa Aars Forløb tog sin Afskeed, og reiste til Kiøbenhavn igien. Er Medlem i det Kongelige Land-Huusholdnings Selskab. 1770 blev General-Krigs-Commissarius.

Skrifter.

Juridisk Collegium i 4 Parter. Kbhvn. 1753-55. 4., og siden udgivet med Anmærkninger af J. Bing Dons. Kbhvn. 1763. 4.
Disp. de legibus Haraldinis. Hafn. 1752. 4.

HESSEN (Johannes Andreæ)

Skrifter.

Ehren-Gedächtniß des neugebohrnen Kindleins Jesu. Kopenh. 1656. 8.

HEUERMANN (Georgius) Fød 1722 i Oldesloe af borgerlige Forældre. Hans Fader var Georg Heuermann. Hans Moder Maria Geden. Gik først i Oldesloe Skole, lagde sig siden efter Chirurgien, og blev Chirurgus hos Græve af Laurwig. 1749 blev Doctor Medicinæ. 1754 Medicus ved Søe-Cadetterne. Fulgte siden som Feldt-Medicus med

de danske Tropper til Holsteen, og blev Professor Medicinæ Extraordinarius i Kiobenhavn, hvor han døde 1768. 6 Dec.

Skrifter.

Disp inaugur. de Lingva humana. Hafn. 1749. 4.

Abhandlung der vornemsten chirurgischen Operationen 3 Theile. Koph. 1754-1757. 8.

Physiologie. Koph. und Leipz. 1751. 8.

Vermischte Bemerkungen des Artzeney Wissenschafft. Kopenhagen —— 8.

Untersuchung und Betrachtungen des ausübenden Artzeney Wissenschafft. (*Pr.*)

HEYDEN (Sebald)

Skrifter.

Formulæ puerilium colloqviorum. Hafn. 1660. 8.

HIALTESON (Olaus) Fød i Holum paa Island, hvor hans Fader var Klokker, eller som andre sige, Smed, maaskee begge Dele. I hans Ungdom blev han holdt til Studeringer, reiste derefter til Dannemark, og fik Smag paa den lutherske Religion, som der sámme Tid begyndte at læres. Ved hans Hiemkomst blev han først Præst til Westerhopshole, siden i Holum; dog torde han ikke af Frygt for den gamle catholske Bisp, Jön Areson, offentlig lade sig mærke med den lutherske Lærdom, som han i Hiertet var hengiven til; men da han siden blev Præst i Laufaas, prædikede han aabenbare den evangeliske Lærdom, hvorudover han af Biskoppen blev fordret til Regnskab, men af Frygt for hans Ugunst torde han ikke tilstaae sámme, hvorudover den gamle catholske Bisp skal have taget sin Hue af, og takket Gud, at han havde bevaret saa brav en Mand for Vildfarelse. Da han nu ved sin Hiemkomst til Laufaas blev fremdeles ved at prædike den lutherske Lærdom, blev han atter fordret for Biskoppen, hvor han i Geistlighedens Overværelse vendt ud erklærede sig med Papisterne, hvilket foraarsagede

uforsagede saadan Forbittrelse, at man stødte ham hovedkulds ud af Døren, saa at han brækkede sit ene Been, og blev halt sin hele Livs Tid. Han reiste derpaa til Kiøbenhavn for at besvære sig over slig Omgang, og i følgende Aar 1551 blev bestikket til første luthersk Biskop i Holum, hvor han døde 1569 anden Søndag efter hellig 3 Kongers Dag.

Skrifter.

En islandsk Oversættelse af Søndags Collecter, Epistler og Evangelier. Holum 1562. 4.

Casp. Huberinus om Guds Vrede og Naade, oversat paa Islandsk. ibid. 1565 og 1579. 8. (*An. D.*)

HIE (Petrus Petri) Fød i Jylland 1584. 15 Jul. 1610 blev Rector i Herlufsholms Skole. 1613 Sogne-Præst i Wordingborg. 1617 Sogne-Præst i Roeskilde. 1620 Sogne-Præst til Hellig Geistes Kirke i Kiøbenhavn, hvor han døde af Pest 1625. 13 Maj.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Anne Urne. Khvn. 1621. 4.
— — — — Knud Urne. ibid. 1623. 4.
— — — — Oluf Rosenspar. ibid. 1624. 4.
— — — — Jens Wibe. ibid. 1624. 8. (*B. Br.* R. *Bib.*)

HIELMSTIERNE (Henricus) Fød i Kiøbenhavn 1715. Hans Fader var Niels Henricsen, Justits-Raad og Raadmand i Kiøbenhavn. Hans Moder Agnete Finkenhagen. Efter privat Information af nu værende Doct. og Professor Theologiæ Peder Holm deponerede han Aar 1732. 1733 tog Examen Philosophicum, og blev Baccalaureus. 1736 sustinerede Examen Theologicum. Reiste derpaa udenlands og blev Medlem i det londonske Videnskabers Selskab. 1738 blev Secreterer i det danske Cancellie. Derefter Assessor i Høieste-Ret. 1742 Medlem og Secreterer i Videnskabernes

de danske Tropper til Holsteen, og blev Professor Medicinæ Extraordinarius i Kiøbenhavn, hvor han døde 1768. 6 Dec.

Skrifter.

Disp inaugur. de Lingva humana. Hafn. 1749. 4.

Abhandlung der vornemsten chirurgischen Operationen 3 Theile. Koph. 1754-1757. 8.

Physiologie. Koph. und Leipz. 1751. 8.

Vermischte Bemerkungen des Artzeney Wissenschafft. Kopenhagen —— 8.

Untersuchung und Betrachtungen des ausübenden Artzeney Wissenschafft. (*Pr.*)

HEYDEN (Sebald)

Skrifter.

Formulæ puerilium colloqviorum. Hafn. 1660. 8.

HIALTESON (Olaus) Fød i Holum paa Island, hvor hans Fader var Klokker, eller som andre sige, Smed, maaskee begge Dele. I hans Ungdom blev han holdt til Studeringer, reiste derefter til Dannemark, og fik Smag paa den lutherske Religion, som der sámme Tid begyndte at læres. Ved hans Hiemkomst blev han først Præst til Westerhopshole, siden i Holum; dog torde han ikke af Frygt for den gamle catholske Bisp, Jön Areson, offentlig lade sig mærke med den lutherske Lærdom, som han i Hiertet var hengiven til; men da han siden blev Præst i Laufaas, prædikede han aabenbare den evangeliske Lærdom, hvorudover han af Biskoppen blev fordret til Regnskab, men af Frygt for hans Ugunst torde han ikke tilstaae sámme, hvorudover den gamle catholske Bisp skal have taget sin Hue af, og takket Gud, at han havde bevaret saa brav en Mand for Vildfarelse. Da han nu ved sin Hiemkomst til Laufaas blev fremdeles ved at prædike den lutherske Lærdom, blev han atter fordret for Biskoppen, hvor han i Geistlighedens Overværelse reent ud erklærede sig mod Papisterne, hvilket foraarsagede

varsagede saadan Forbittrelse, at man stødte ham hovedkulds ud af Døren, saa at han brækkede sit ene Been, og blev halt sin hele Livs Tid. Han reiste derpaa til Kiøbenhavn for at besvære sig over slig Omgang, og i følgende Aar 1551 blev beskikket til første lutherske Bisskop i Holum, hvor han døde 1569 anden Sondag efter hellig 3 Kongers Dag.

Skrifter.

En islandsk Oversættelse af Sondags Collecter, Epistler og Evangelier. Holum 1562. 4.

Casp. Huberinus om Guds Vrede og Naade, oversat paa Islandsk. ibid. 1565 og 1579. 8. (*An. D.*)

HIE (Petrus Petri) Fød i Jylland 1584. 15 Jul. 1610 blev Rector i Herlufsholms Skole. 1613 Sogne-Præst i Wordingborg. 1617 Sogne-Præst i Roeskilde. 1620 Sogne-Præst til Hellig Geistes Kirke i Kiøbenhavn, hvor han døde af Pest 1625. 13 Maj.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Anne Urne. Khvn. 1621. 4.
— — — — Knud Urne. ibid. 1623. 4.
— — — — Oluf Rosenspar. ibid. 1624. 4.
— — — — Jens Wibe. ibid. 1624. 8. (*B. Br.* *R. Bib.*)

HIELMSTIERNE (Henricus) Fød i Kiøbenhavn 1715. Hans Fader var Niels Henricsen, Justits-Raad og Raadmand i Kiøbenhavn. Hans Moder Agnete Finkenhagen. Efter privat Information af nu værende Doct. og Professor Theologiæ Peder Holm deponerede han Aar 1732. 1733 tog Examen Philosophicum, og blev Baccalaureus. 1736 sustinerede Examen Theologicum. Reiste derpaa udenlands og blev Medlem i det londonske Videnskabers Selskab. 1738 blev Secreterer i det danske Cancellie. Derefter Assessor i Høieste-Ret. 1742 Medlem og Secreterer i Videnskaber-

nes Selskab i Kiøbenhavn. 1745 Medlem i det Kongelige danske Selskab. 1747 Justits-Raad, og ophøiet i Adelstanden med Navn af Hielmstierne. 1752 Etats Raad. 1766 Conferents-Raad. Har i mange Aar arbeidet paa det Kongelige Mønt-Cabinet at bringe i Orden. Gift med Andrea Kirstine Kierulf.

Skrifter.

Programma in obitum Charlottæ Amaliæ de Plessen. Hafn. 1740. Fol. Pat.

Lovtale, holden i Videnskabernes Selskab 1763 over Greve Joh. Ludv. von Holstein. Khvn. 1766. 8. Er oversat paa Tydsk i Sleswigsche Anzeigen 1766. 4.

Lykønskning til Kong Christ. VII., da han første Gang aabnede Høieste-Ret. Khvn. 1766. 4.

HIERONYMI (Henricus) Tiente som Lieutenant ved Cavalleriet. Efter sin Dimission fra Krigs-Standen, var han i mange Aar Dandsemester i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Gotfried Tauberts Dandse-Bog, oversat. Khvn. 1742. 8.

HIERRILD (Henricus Nicolai) Var i sine unge Aar Alumnus paa Borches Collegium. 1703 blev Conrector i Kiøbenhavns Skole, og omsider Sogne-Præst i Kiøge.

Skrifter.

Disp. de cultu Romæ apud Antiqvos. Hafn. 1699. 4.

——— de locis conventuum Christianorum tribus post Christum seculis. ibid. 1700. 4.

——— de vita aurea in Templo Hierosolymitano. ibid. 1701. 4.

——— de puritate Lingvæ Latinæ & castitate Historiæ Danicæ in Saxone Grammatico. ibid. 1702. 4. (*Th.*)

HILARIUS (Georgius) Dan. Jørgen Eilertsen. Fød 1616. 16 Nov. i Wordingborg. Hans Fader var Eiler Jacobsen, Borgemester og Tolder sammested. Hans Moder Magrete Peders Dotter. Gik først i Skole i Wordingborg, siden i Herlufsholm, hvorfra han 1635 deponerede. 1638 reiste udenlands. 1640 kom hiem. 1641 blev Conrector i Kiøbenhavns Skole og Magister. 1646 Rector sammested. 1654 blev tillige Professor Litterarum humaniorum. 1672 afstod Rectoratet til Henr. Borneman. Døde 1686. 22 Sept. og testamenterede sit Bibliothek til Walkendorphs Collegium. Var gift med Kirsten Bang, Doct. Thomas Bangs Søster.

Skrifter.

Rhetorica Resenii, præceptis de elocutione oratoria aucta. Hafn. 1643. 8.

Topice Peripatetica ad locos Resenianos immutata. Hafn. — — 8tavo.

Trigonometria plana. ibid. 1644. 4.

Computus Ecclesiasticus. ibid. 1647. 4. & 1650. 8.

Selectiores & Sententiosi ex Hesiodo, Homero, Anacreonte &c. versus. in 8tavo.

Elocutionis Poeticæ Præcepta Generalia ex Masenio. Hafn. in 4to.

Artis Epigrammaticæ Epitome. ibid. in 4to.

VI priorum Euclidis Elementorum Geometricorum propositiones præcipuæ Græce & Latine. Hafn. 1654. 12.

Doctrinæ Sphæricæ præcepta. Hafn. 1650. 12.

Isagoge ad Globi utriusqve cognitionem & usum. Hafn. 1655. 12.

Tabularum tum Geographicarum, tum Hydrographicarum explicatio & usus. ibid. 1655. 12.

Computi Ecclesiastici Epitome. ibid. 1656. 12.

Disse fem første ere igien samlet udgivne under Titel:
Progymnasmatum Mathematicorum Enchiridion. Hafn. 1656. 12. &. 1663. 8.
Qvintiliani Instit. Orat. Liber X. cum commentariis. ibid. 1668. 8. (*Pr. W. Th. B. Hyp. Mar.*)

HIMMERIG (Johannes) Var Politie- og Borge-Mester i Kiøbenhavn fra 1726 til 1731.

Skrifter.

Korte Begreb af Philosophien. Kbhn. 1726. 4.
Samling af Politie-Placater. Kbhn. 8.

HINDSHOLM (Hans Jacobsen) See JACOBI.

HINDSHOLM (Laurentius Jacobi) Fød 1600 i Bierge Præstegaard paa Hindsholm i Bierge Herred i Fyen, hvor hans Fader Jacob Jacobsen var Sogne-Præst. Hans Moders Navn var Anne Peders Dotter. Gik først i Kierteminde og siden i Odense Skole, hvorfra han 1621 deponerede. Var siden Informator hos Holger Rosenkrantzes Børn i 7 Aar. 1630 blev han Sogne-Præst til Rudkiøbing paa Langeland, og derhos Provst over nørre Herred. 1647 Hof-Prædikant og Confessionarius hos Kong Christian IV., hvilken store Konge Aaret derefter døde i hans Arm. 1651 Bisskop i Fyen. 1653 Doctor Theologiæ. Døde 1663. 30 Aug. Var to Gange gift. 1. Med Abigail Christians Dotter, hans Formands Hr. Anders Bredals Enke i Rudkiøbing. 2. Med Anne Mule, Borgemester Jörgen Mules Dotter af Odense.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Anders Christensen. Kbhn. 1641. 8.
— — — — Kong Christian IV. Kbhn. 1649. 4.
— — — — Prinds Christian. ibid. 1649. 4.
— — — — Elisab. Soph. Rantzou. ibid. 1652. 4.
— — — — Axel Gyldenstierne. Sorøe 1653. 4.
— — — — Jörgen Schult. Kbhn. 1653. 4.

Liig-

Lig-Prædiken over Kirsten Kaas. ibid. 1653. 4.
— — — — Frideric Barnevitz. ibid. 1655. 4.
— — — — Jörgen Brahe. ibid. 1661. 4. (*An. Mar. Z. Bib. Br.*)

HINTZEN (Petrus)

Skrifter:

En nye aandelig Vise, udi hvilken et syndigt Menneske beklager sine Synder, og dog trøster sig ved Guds Ord. Khvn. 1639. 8.

HIÖRING (Andreas Matthiæ) Fød 1609. 7 Septemb. i Hiøring i Jylland. Var Præst til Vartov, eller Hellig Geistes Hospital og Børnehuset i Kiøbenhavn, hvor han døde 1679. 23 Dec.

Skrifter.

Gudfrygtigheds Speil. Khvn. 1642. 8.
Exercitatio Catechetica, eller eenfoldige Spørsmaal med deres Giensvar over Børne-Lærdommen og Catechismi Parter. Khvn. 1643. 1689 og 1700. 12.
Liden eller mindre Catechismus Lutheri. ibid. 1659. 12.
Evangeliske Øvelse. Khvn. 1645. 8.
Leir-Krands, hvor underlig Gud har bevaret det Kongl. Huus og Residentsstad i Beleiringen. Khvn. 1666. 1706. 12. 1677 og 1699. 8.
Leir-Politie, eller hvad Skik og Ordning udi Kiøbenhavns Beleiring holdtes. ibid. 1661. 8.
Alterens Sacramentes Ord, Spørsmaals viis udlagt. ibid. 1666. 1698. 1702. og 1739. 12. (*Th. B. S. Br.*)

HIÖRRING (Janus Jani) Præst i Halmstad i Halland.

Skrifter.

Methodus docendi Grammaticam Latinam danice. Hafn. 1661. 8.
Nye A. B. C. ibid. 1662. 8. (*Bib.*)

HIORT (Fridericus Johannis) Præst til Anlans i Skaane, og Magister.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Patrik Dumbar. Khvn. 1649. 4. (Br.)

HIORT (P***)

Skrifter.

Oversættelse af J. J. Rambachs Haandbog for Born. Khvn. —— 12.

HOE (Janus) Mag. Philosophiæ. 1692 blev Sogne-Præst til Hoe og Orbye i Riber Stift. Døde 1729. Var gift med Borgemester Caspar Christopher Castensens Dotter af Ribe.

Skrifter.

Evangeliske Page-Finger. Khvn. 1704. 4. Og siden in 8t.

HÖEG (Magnus) Til Kirgaardsholm, hvis Fader var Stygge Höeg til Vang, og Moder Frue Anna Ulfstand. I sin Ungdom reiste udenlands og studerede til Wittenberg. Han blev siden D. R. Raad og Befalingsmand paa Silkeborg. Var gift først med Helvig Lindenow, siden med Christence Rosenkrands. Han døde den 29 Januar. 1661.

Skrifter.

Disp. Ethica de Justitia & Jure. Witeb. 1614. 4.

HÖEG (Stycho) Landsdommer paa Falster. Hans Fader var Hr. Just Höeg til Giordslev, Ridder af Elephanten, Rigens Raad, Canceller og Befalingsmand paa Calloe, hans Moder Frue Anne Jörgens Dotter Lunge. Han var gift med Anne Margareta Grubbe, en Dotter af Eric Grubbe, til Thielle, Befalingsmand paa Aarhuus Gaard.

Skrifter.

Disp. de Nobilitate. Hafn. 1651. Fol.

Oratio Panegyr. in Homagium Christiani Vti Principis Daniæ. Hafn. 1655. 4. (H. Bib.)

Hof (Andreas) Fød i Kiøbenhavn 1667. 25 Januar. Hans Fader var Willum Mortensen, som i mange Aar havde været Officeer, og tilsidst blev Byefoged i Kierteminde, hans Moder Maren Anders Dotter. 1684 deponerede fra Nyeborg Skole. Efter at han i nogen Tid havde opholdt sig ved Universitetet, nødte ham Armod til at imodtage en Hører Tieneste ved Kierteminde Skole, hvor han dog ikkun forblev et Aars Tid, men drog til Kiøbenhavn igien for vidre at fortsætte sine Studeringer, opholdt sig der et Aars Tid, og imidlertid sustinerede Examen Philosophicum og Theologicum. Derefter kom han 1687 til Norge i Condition hos Hr. Hannibal Hammer i Næs, Provst over Hedemarken, hvis ældste Søn han 1691 til Academiet dimitterede, og selv geleidede til Kiøbenhavn, opholdt sig der Vinteren over og 1692 blev residerende Capellan i Nyeborg, her arbeidede han i 14 Aar, og i de sidste 5 Aar var Tydsk Guarnisons Præst tillige, og uden Løn maatte prædike Tydsk hver 14de Dag. 1706 blev forflyttet til Helsingøer, som Slots-Præst til Cronborg og Sogne-Præst ved den Tydske Meenighed. Da Krigen 1710 skulde gaae an, blev han forordnet til Feldt-Provst, og befalet hver Søndag til Aftensang at prædike Tydsk i Kongens Hoved-Qvarteer, naar Confessionarius var med i Leiren; men Høimesse, naar han ikke var der, som og skeede saa længe Krigen varede, da Confessionarius for Alderdoms Skyld ikke selv kunde være med. Han var 2 Gange med Kongen i Pomern 1711 og 1715. i Bremen 1714. og i Mekkenborg ved Gadebusk 1713. Imidlertid lod han sit Embede paa Cronborg ved en anden forsyne, indtil 1711, da han blev beskikket til Slots-Præst i Friderichsborg og Sogne-Præst i Hillerød, dog dette Embede maatte han og ved en Vicarium lade forrette, indtil 1718, da han selv traade dertil, men var der ikkun kort, saasom han strax efter blev Stifts-Provst i Christiania. 1720 blev Bispe-Stolen i Chri-

stiansand ham tilbuden, hvilken Naade han afbad. Døde saa i Christiania af et Slag 1732. i Oct. Var gift med Kirstine Pharo, Hr. Oluf Pharos Dotter paa Næs. Han var Fader til Hr. Oluf Hannibal Hof, som neden for anføres.

Skrifter.

En værdig Giæst ved Christi Bord. Khvn. 1704. 12.

Laas for Mund og Tømme paa Tunge, eller Advarsel imod Guds Bespottelse, af Tydsk oversat. Khvn. 1705. 8. og oftere.

Leich-Predigt über Hans Erasm. von der Pfordten. ibid. 1710. Fol.

HOF (Olaus Hannibal) Sogne-Præst til Toten, Balche og Kolboe, og Provst i Totens og Walders Provstie i Christiania Stift.

Skrifter.

Disp. de Sole fabuloso veterum gentilium. Hafn. 1716. 4.

Jubel-Predikken. Christiania 1749. 4.

HOFLUND (Olaus.)

Skrifter.

Evangeliske Rijmstok. Khvn. 1702. 8.

HOFMANN (Janus) Fød i Bergen 1642. 22 Maj. Hans Fader var Sören Jensen, Borgemester i Bergen. Hans Moder Giertrud Hans Dotter. 1661 deponerede fra Bergens Skole. 1663 reiste udenlands til Engeland og Holland. 1665 kom hiem. 1666 fik expectants Brev paa Kors-Kirkens Sogne-Kald i Bergen. 1669 blev han ordineret som Adjunctus hos den gamle Sogne-Præst samme Sted, Hr. Jonas Pedersen. 1671 succederede han som virkelig Sogne-Præst. 1676 blev Magister. Døde 1680. 28 Mart. Var gift med Else Peders Dotter, en Dotter af Raadmand Peder Hansen sammested, og Søster til Bisken Mag. Niels Smed.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Thomas Gilbertsen Thomsen, Hospitals Præst i Bergen. Khvn. 1674. 4. (*Fr.*)

HOFFMAN (Johannes de) Fød 1713. 10 Jul. paa Skierildgaard i Jylland. Hans Fader var Justits-Raad Sören de Hoffman til Skierildgaard, hans Moder, Karen Elisabet Drejer, en Dotter af Commerce-Raad Hans Drejer i Kiøbenhavn, og Johanne Marie Poulsen. Fra hans 4de Aar blev han opdragen i bemeldte sin Mormoders Huus i Kiøbenhavn, og efter privat Information deponerede 1731. Aaret derefter sustinerede Examen Philosophicum, lagde sig siden efter Sprogene, og Lovkyndigheden, hvorudi han 1734 lod sig examinere af Justits-Raad og Professor Chr. Bager, erholdt derpaa Lassens Stipendium til at reise udenlands paa, og besaae de fornemmeste Steder i Tydskland, Holland og Frankerige. 1737 kom hiem, og blev strax sat som Volonteur i General Land-Oeconomie og Commerce-Collegium. 1738 blev Commerce-Secreteer. 1740 blev Bogholder tillige ved den almindelige Enke-Casse, hvis Plan vel er trykt, men Cassen kom ikke i Stand. Samme Aar blev han tillige befalet at være Assessor i Borg-Retten. 1743 tog sin Afskeed, som virkelig Cancellie-Raad, kiøbte Skierildgaard af sin Fader, og indlod sig i Ægteskab med Bodel Biering. 1748 blev Medlem i det Kongl. Danske Selskab. 1758 blev virkelig Justits-Raad. 1760 Præsident i Fridericia. 1766 Etats-Raad. Har været brugt ved adskillige vigtige Commissioner, i Særdeleshed ved de jydske Heeders Opmaaling og videre samme Etablissement angaaende.

Skrifter.

Wilhelm Helts poetiske Skrifter. Khvn. 1732. 4.

Kort Register over Forordninger og Rescripter. Khvn. 1751. 12. Er siden 7 Gange oplagt.

Oeconomiske Betragtninger over Aarhuus Stift. Kbhv. 1757. 8.

Samlinger af publiqve og private Stiftelser, Fundationer og Gave-Breve. Kbhv. 1755 — 1765. 4. 10 Tomer. Supplement til samme. ibid. 1769. 4.

Den Danske Atlas, begyndt af Procanceller Pontoppidan, men continueret med 4de og 5te Tome af Hofman. Kbhv. 1768 og 1769. 4.

Plan, hvorledes Fabriquerne kunde sættes i Stand i Danmark. Indført i oeconomiske Journal Tom. I. pro An. 1757. p. 163.

Patriotisk Betænkning om den jydske Øre-Handels Forfald, og Forslag til dens Opreisning. ibid. p. 407.

Om Heederne i Jylland. ibid. pro An. 1758. p. 20.

Om Heedernes Dyrknings Forbedring. ibid. p. 39.

Om Hoveriets Afskaffelse. ibid. p. 97.

Oeconomisk Betragtninger over Aarhuus, Wiborg, Aalborg, Ribe, Fyen og Laalands Stifter. ibid. p. 104.

Jens Dimesens danske Matrikel-Beregning. Kbhv. 1769. 8.

HOFFMAN (Johannes) Borger i Kiøbenhavn.

Skrifter.

En nye Viise hvorudi en Christen paa sin Sote-Seng beklager vore første Forældres store Fald, og tvertimod trøster sig med Guds naadige Forjættelser. Kbhv. 1618. 8.

HOFFMAN (Severinus) Fød 1600. 6 Apr. i Randers. Hans Fader var Niels Jacobsen, Borgemester sammested, hans Moder Maren Lassen. Reiste udenlands i 13 Aar, og 1629 blev Doctor Medicinæ til Padua. Practiserede siden i Randers, hvor han døde 1649. Var gift med Giertrud Peders Dotter. Han var Far-Faders-Fader til nestanførte og nestfølgende.

Skrifter.

Disqvisitio de Apoplexia. Basil. 1636. 4. (*Lass. B.*)

HOFFMAN (Tycho de) En Broder til foranførte Etats-Raad Hans de Hoffman. Fød paa Skierildgaard 1714. 15 Dec. 1735 blev dimitteret til Academiet af Hr. Peder Wöldiche i Sommersted. 1738 reiste udenlands. 1741 kom hiem, og blev Cancellie-Secreterer. 1742 reiste atter ud med Cammer-Herre Frideric Berregaard. 1746 kom hiem igien, og blev Assessor i Hof-Retten, og Medlem i det Kongl. danske Selskab. Han var alt tilforn paa hans Reise antagen som Medlem i Videnskabernes Selskab i London. 1747 fik han Adgang i Cancellie-Archivet. 1748 blev han Doctor Juris til Jena. 1750 blev Assessor i Høieste-Ret, dog uden Votum. 1753 virkelig Assessor i Høieste-Ret. 1754 virkelig Justits-Raad. Døde samme Aar den 14 Febr., og testamenterede 300 Rdlr. til Rebsagers Sogns Fattige. Hans Levnet er paa Tydsk beskrevet af Etats-Raad von Scherevien.

Skrifter.

Leben einiger wolverdienten Dänen, in einem Versuch dargestellet. 1741. 12.

Portraits historiques des hommes illustres de Dannemarck 6 Parties. Den 6te og sidste Deel indeholder Memoires de Griffenfeld, Adeler og Tordenskiold. 1746. 4.

Kort Afhandling om Oprindelsen til at tage og give Tiende, samt Rettighed til at kalde Præster. Khvn. 1750. 4.

Fundationer paa de Legata, som ere stiftede af Peder Lassen, Justits-Raad, Assessor og Referendarius i Høieste-Ret, J. U. L. samt hans Liv og Levnet. Khvn. 1753. 4. (*Bu.*)

HOFMAN (Tripeter Sebulon) En Studiosus Matheseos og Degne-Søn fra Snesøre ved Nestved.

Skrifter.

Geometriske Exempel-Bog. — — 8.

Sören Mathiæsens Regne-Bog med Tillæg. Kbhn. 1763. 8.

HOFSTETTER (Johannes Adolphus) Var Professor Medicinæ ved Universitetet i Kiøbenhavn, Kongl. Liv-Medicus og Justits-Raad.

Skrifter.

Erörtnung der Frage: Ob der natürliche Zinober als ein Artzeney ohne Gefahr gebraucket werden könnte. Leipzig 1708. 4.

Die vortreffliche Güte des Zinobers, wieder J. G. Becher. Slesswig 1711. 4.

Disp. de Cinnabari nativa. Hafn. 1714. 4. (*Th.*)

HÖGNESON (Gudmund) Sogne-Præst paa Westman-Øerne i Skalholdt Stift.

Skrifter.

Hörnings politiske Bibel. Oversat.

Anhang til Joh. Arents sande Christendom, eller dens 5te Bog. Oversat.

Bønne-Bog.

Leve-Regler, uddragne af Scrivers Siæle-Skat, som han kalder: Det aandelige Huus-Offer.

Adskillige Psalmer.

Grund-Tegning til den islandske Poesies Regler. Men om de alle ere trykte, kan jeg ikke sige.

HÖIBERG (Wille) Fød i Nykiøbing paa Morsøe, hvor hans Fader Anders Höjberg var Borger og Skomager. Var Alumnus Collegii Walkendorfiani omtrent 1743. Conditionerede siden i et og andet Huus i Kiøbenhavn, hvor han endelig døde omtrent 1757.

Skrifter.

Dispp. III. de Cibo Cœlesti Man. Hafn. 1743. 44. & 45. 4.

Ære-Støtte for Kong Christ. VI. Kbhn. 1746. 4.

Poetisk Salve-Olie til Kong Frid. V. Kbhn. 1747. 4.

Kiøben-

Kiøbenhavnske Samlinger af rare trykte og utrykte Piecer. Khvn. 1755 og 1756 8. 2 Deele. Den første indeholder nogle Piecer af Holbergs. Den anden Tychonii 12 Elims Kilder.

HÖJELSE (Petrus Andreæ) Fød i Højelse Præstegaard i Siælland, hvor hans Fader Hr. Anders Thomsen var Præst. Han deponerede ved Sorøe Academie, og siden blev inscriberet ved Kiøbenhavns Universitet 1672. Blev derefter antagen i Doct. Christen Nolds Huus for at undervise hans Stif-Søn. 1684 blev Magister, derefter Rector ved Nyeborg Skole. 1696 blev forflyttet til Rectoratet i Nykiøbing paa Falster, hvilket Embede han forestod med megen Berømmelse. Blev omsider Assessor i Consistorio, og døde 1704. Testamenterede 500 Rdlr. til bemeldte Nykiøbing Skole. Han var gift med Agnete Portuan, en Dotter af Tolder Hans Portuan i Rachschow.

Skrifter.

Legum Danicarum Versio Latina. Hafn. 1710. 4.

Han skal og have oversat Konge Loven paa Latin. (*Th. Fun.*)

HÖJER (Andreas Cimber) Var Magister, og af Alb. Bartholin anføres at have været Provst i Laaland.

Skrifter.

Diss. de natura Logicæ. Hafn. 1647 4.

Disputationes Axiomaticæ. Hafn. 1648. 4.

Dispp. II. de Deo & Anima. ibid. 1648. 4.

Dispp. Metaphysicæ. ibid. 1648. 4.

Disp. Politica de legibus. ibid. 1648. 4.

—— de Virtutibus Ethicis in genere. ibid. 1648 4.

—— Philosophicæ multæ. ibid. 1653. 4.

HÖJER (Andreas) Fød i Karum i Tønder Amt, hvor hans Fader Hr. Johan Höjer var Sogne Præst. I hans Ungdom studerede han Medicinen. Practiserede i Kiøbenhavn,

og havde nogle af Geheime-Raad Joh. Georg von Holsteins Sønner under Information, af hvilke han til sin Døds Stund var særdeles elsket og æret. 1722 blev han Historiographus Regius. 1726 Justits-Raad. Formedelst nogle af sine Skrifter geraadede han i Dispnter og fortrædelige Omstændigheder. 1734 blev Professor Juris i Kiøbenhavn. 1735 Committeret og Secreterer i Missions-Collegio, samt Directeur ved det Kongelige Waisenhuus. 1736 General-Procureur og Doct. Juris Bullatus. 1737 Etats-Raad. Det juridiske Studium har han her ved Universitetet sat i større Anseelse, end for. Døde 1739. 28 Aug.

Skrifter.

Disp. Medico-Practica de Febre Petechizante. Hafn. 1717. 4.

Diagramma de Nuptiis Propinqvorum jure Divino non prohibitis. Sine Anno & Loco in 4to. Derimod har Holberg skreven en liden Afhandling, som er trykt i W. Höibergs kiøbenhavnske Samlinger Tom. I.

Anonymi Continuatio Annalium Alberti Stadensis ab An. Chr. 1264. ad An. 1324 cum disqvisitione de Sophia Langeland. Hafn. 1720. 4.

Nova litteraria Daniæ & Vicinarum Regionum ab An. 1721 sigillatim ἀνωνύμως bis singulis mensibus edita. Hafn. —— 8.

Kurtz gefaßte Dänemarckische Geschichte. Flensb. 1718. 8. Baron Holberg har og skrevet derimod. See forbemeldte Höibergs Samlinger.

Nachricht von dem anderhalbjährigen Fasten einer Haderslebischen Jungfer. Copenh. 1722. 8.

Disp. inauguralis de eo qvod jure belli licet in minores. Hafn. 1735. 8.

—— Idea Juris Consulti Danici. ibid. 1736. 4. Oversat paa Dansk af P. Sommer. Kbhvn. 1744. 8.

Kort Forestilling i af den danske Reformations Historie. Kbhn. 1736. 4.

Gegen Information betreffen die Steinhorstischen Streitigkeiten. 1739. 4. Uden Navn.

Juridisk Collegium over Processen, udgivet efter hans Dod af Hans Hagerup. Kbhn. 1742. 4. Og siden rettet og forbedret af C. D. Hedegaard. Sorøe 1764. og 1769. 8.

Frid. IV. Historie. Mscr.

Apologie for Kong Christ. II. Mscr. (*D.*)

HÖJER (C*** J***)

Skrifter.

Psalme til Jörgen Wind. Kbhn. 1644. 8.

HÖJER (Jacobus) Fød 1712 i Hiembek i Tudse Herred i Siælland, hvor hans Fader Johan Höjer var Sogne-Præst. 1732 deponerede fra Roeskilde Skole. Blev derefter Alumnus paa Borches Collegium og Decanus paa Klosteret. 1742 siette Lectie Hører i Kiøbenhavns Skole og Magister. 1749 Rector ved Bergens Skole, hvor han døde 1756.

Skrifter.

Disp. de Idololatria post γλωττοσύγχυσιν introducta. Hafn. 1735. 4.

——— de Æmulatione licita & illicita. ibid 1736. 4.

——— de judiciis ab externa forma desumtis. ibid. 1736. 4.

——— de Pacto Gibeonitico. ibid. 1737. 4.

——— de Particula משנו ibid. 1738. 4.

——— de Resurrectione Mortuorum. ibid. 1739. 4.

Colloqvia Historico-Critica, cum Institutionis publicæ defensione, contra Auctorem Epistolarum Philosophicarum (ɔ: F. C. Eilkhow.) ibid. 1749. 8.

Programma de Antiqva natalium celebratione, comparata cum hodierna. ibid. 1753. 4.

De obligatione ad celebrandos Principum Natales. Berg. 1754. 4.

Prolusio de rebus præclare gestis nominis Magnitudinem magno & bono Principi conciliantibus. ibid. 1755. 4. (*Fr.*)

HÖJER (Jann.) Var først antagen som Seminarist ved den grønlandske Mission, men blev siden derfra, efter Ansøgning, entlediget, og fik Sted iblant Alumnos paa Borches Collegium.

Skrifter.

Dispp. III. de Religione Grönlandorum naturali. Hafn. 1753-1755. 4. Er siden oplagt og samlet udgiven. ibid. 1756. 4.

Juris Grönlandici Specimen Prius. ibid. 1756. 4.

— — — — Specimen Posterius. ibid. 1757. 4.

HÖJER (Johannes) Var Alumnus paa Borches Collegio. Blev omsider Sogne-Præst til Sorte-Brødre Kirke i Wiborg, og tilsidst Sogne-Præst til Budolphi Kirke i Aalborg, og Stifts Provst. Døde 1737. Var gift med Cathrine Arcander. Om hans Gave til Aalborg og Wiborg Byes Fattige. See Hofm. Samling af Fundat. Tom. 4. pag. 221.

Skrifter.

Dispp. II. de Legione fulminatrice. Hafn. 1704 & 1705. 4.

HÖJER (Johannes)

Skrifter.

Oversættelse af Buddei Collegio Morali. Khvn. 1740. 4.

HÖJER (Lyder) Var længe Student i Kiøbenhavn, og blev brugt ved Bøgers Correctur og Oversætning. Blev Sæde-Degn for Grevinge Menighed i Odsherred i Siælland, hvor han nogle Aar efter døde.

Skrifter.

Den lybske Dødninge-Dands fordansket. Khvn. 1738. 8.

Marpergers Communion-Bog fordansket. ibid. 1740. 8.

J. Bernh.

J. Bernh. von Rohrs Indledning til Klogskab. Oversat. ibid. 1741. 12.

Mandelig sielerørende Betænkninger, udgivne af hans Enke Sophia Amalia Höjers. ibid. 1761. 8.

HÖJER (Marcus Haggæus) En Søn af General-Krigs-Commissarius Hans Höjer i Kiøbenhavn. 1767 blev Cancellie-Raad og Secreterer i General-Landvæsenets Collegio. 1769 Committeret i samme Collegio. 1770 Justits-Raad.

Skrifter.

Cenie, en Comoedie i 5 Acter oversat af Fransk. Khvn. 1763. 8.

To Breve om Bondestandens og Land-Huusholdingens Forbedring. Khvn. 1766. 8.

HÖJSGAARD (Christianus Andreæ) Var først Conrector i Slagelse. 1669 blev Magister. Siden Rector i Colding.

Skrifter.

Disp. de Methodo. Hafn. 1665. 4.

——— Observationes Physicæ, Metaphysicæ, Logicæ. ibid. 1665. 4.

——— De Legitimo Honorum studio. ibid. 1666. 4.

Nubes sine aqva, sive Caligo Nubis falso dictæ lucidæ in Declaratione Judicii D. Valerii Maccionii ostensa per C. A. H. Hafn. 1665. 12.

Auctor meenes at være Doct. Hans Wandal, som allene laante Höjsgaards Navn dertil, da han endnu var hans Discipel. (*Pr. Bib.*)

HÖJSGAARD (Janus) Fød i Aarhuus. Blev omtrent 1737 Pedel ved Academiet og Famulus paa Klosteret. 1759 Klokker ved Trinitatis Kirke i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Forsie og anden Prøve af danske Orthographie. Khvn. 1743. 8.

Accentueret og raisonneret Grammatica. ibid. 1745. 8.

Methodisk Forsøg til en fuldstændig dansk Syntax. ibid. 1752. 8.

Tydelig Integral Regning. ibid. 1767. 8.

Anhang til den accentuerede Grammatica ibid. 1769. 8.

HOLBERG (Ludovicus) Fød i Bergen 1684. Hans Fader var Christian Holberg, Oberstlieutenant ved den nordske Armee, hans Moder en Dotter-Dotter af Bisskop Ludvig Munthe i Bergen. 1702 deponerede han fra Bergens Skole. Efter udstandne Examina Academica reiste han til Holland, kom efter et Aars forløb tilbage; men reiste derpaa til Engeland, hvor han opholdt sig i 2 Aar. Ved hans Hiemkomst 1708 blev han betroet at reise til Saxen med Etats-Raad Poul Windings Søn Andreas, som siden blev Oberst. 1709 kom han hiem igien, og blev Alumnus paa Borches Collegium. 1714 blev Professor Extraordinarius ved Kiøbenhavns Universitet. Reiste derpaa ved Hielp af Rosenkrantzes Stipendium til Holland, Frankerig og Italien. 1716 kom hiem, og blev Professor Metaphysices 1718. 1720 Professor Eloqventiæ og Assessor i Consistorio. Endelig Professor Historiarum og 1737 Qvæstor Universitatis. Giorde imidlertid 1725 en Reise til Achen for hans Sundheds Skyld og blev Vinteren over i Paris, hvorfra han 1726 kom tilbage. 1747 blev han ophøiet i Frieherre-Standen, og hans Gods Brorup med flere ham tilhørende Gaarde i Siælland oprettet til et Baronie, hvilket alt han legerede til Sorøe ridderlige Academie, foruden 12000 Rdlr. à Parte, og 16000 Rdlr. til skikkelige Jomfruers Udstyr ꝛc. Han døde ugift 1754. 27 Jan.

Skrifter.

Introduction til de europæiske Rigers Historie. Kbhn. 1711 og 1728. 8.

Anhang til de europæiske Staters Historie. ibid. 1713. 8.

Natur-

Natur- og Folke-Rettens Kundskab. ibid. 1716. 1728. 1734. 1741 og 1751. 8. Er oversat paa Tydsk. Leipz. 1748. 8.

Dissertatio de Historicis Danicis sub nomine Pauli Ryteri. 1719. 4. & Hafn. 1729. 8.

Diss. juridica de nuptiis propinqvorum sub nomine Petri Albini. Rostoc 1719. 4.

Hans Michelsens Nye Vise om Peder Paars. Khvn. 1720 og oftere in 8. Oversat paa Tydsk. Leipz. 1750. 8. og Khvn. 1764. ved J. A. Scheiben.

Hans Michelsens 4 Skiemte-Digter. Khvn. 1722. 1728. og 1746. 8.

Hans Michelsens Comoedier med Just Justesens Betænkning og Forsvar for Comoedier. Khvn. 1723-1725. 8. 3 Tomer, indeholdende 15 Comoedier. Siden oplagt og forøget med 10 Comoedier, under Titul: Den Danske Skue-Plads. Khvn. 1731. 8. 5 Tomer. Hertil kom den 6te Tome 1753. og den 7de 1754. som indeholder 8 Comoedier. Af de 5 første Tomer ere nogle paa Tydsk oversatte i Gottschedens Schaubühne, og de øvrige i samme Sprog udgivne i Hamborg og Kiøbenhavn 1743 — 1745. 8. Den første Tome er oversat paa Fransk ved Gothard Fuursman under Titel: Le Theatre Danois. Coph. 1741. 8.

Mester Gert Westphaler, oversat paa Svensk. Stokh. 1737. 8.

Tvende splinder nye Breve, som tiene til den politiske Kandestøbers Oplysning. Khvn. 1724. 8.

Hans Michelsens Methamorphosis eller Forvandling i danske Vers. Khvn. 1726. 8. Oversat i svenske Vers. Stokholm 1744. Og i tydske Vers. Leipz. 1746. 8.

Epistola ad virum perillustrem. Hafn. 1727. 8. Francf. & Lipf. 1736. 8. Oversat paa Dansk ved Th. Krog, og trykt i Bergen 1741. Og paa Tydsk Khvn. 1755. 8.

Holigeri Dani Epistola ad Burmannum er først trykt i Journal Litteraire for 1727. siden i de danske Lærde Tidender for samme Aar, og oversat paa Dansk. Khvn. 1727. 8.

Fasciculi novorum Dialogorum trans Albim. S. Dialogus primus de Societate Indica Danorum. Colon. 1728. 8. Samme Aar paa Dansk udgivet under Titul: Samling af adskillige Samtaler, holdne paa hin Side Elven. — 8. Oversat paa Tydsk samme Aar. Anden Samtale imellem tvende Kiøbmænd om de 4 Species. Khvn 1728. 8. Editio 2 da med nye Spørsmaal forbedret 1729.

Danmarks og Norges Beskrivelse. Khvn. 1729. 4. er siden oplagt og forbedret under Titel: Danmarks og Norges geistlige og verdslige Staat. ibid. 1749. 4. og tredie Gang 1762 udkommen med nye Tillæg af Professor Erichsen og C. M. Olrik. Oversat paa Tydsk ved Frid. Gerh. Foss. Khvn. 1731. 4. og ved Ludolph. Conr. Bargum. Khvn. 1750. 4.

Danmarkes Riges Historie. Khvn. 1732 - 35, 4. 3 Tom. igien oplagt 1753. 54. item 1762. 63. 4. Paa Tydsk oversat af Richard. Alton. 1734. ꝛc. 4.

Synopsis Historiæ Universalis Hafn. 1733. & Sæpius in 8vo. Lips. 1769. 8. Oversat paa Dansk og forøget med adskillige Tillæg af N. Junge. Khvn. 1757. samt udgivet paa Latin med Tillæg af bemelte Junge, Khvn. 1762. 8. Er og oversat paa Engelsk, og paa Tydsk. Berl. 1766. 8.

Compendium Geographiæ. Hafn. 1733. 8. & Sæpius.

Opuscula Latina. S. Epistola 1ma ad virum perillustrem, auctior. Epist. 2da cum 5 Libris Epigram. Epist. ad Burmannum. Lips. 1737. 8. Epigrammata igienudgivne 1749. 8.

Opusculorum Latinorum pars Altera. ɔ: Epistola tertia cum 6to Libro Epigrammatum. in 8vo.

Bergens Byes Beskrivelse. Khvn. 1737. 1757. 8. Paa Tydsk oversat. ibid. 1753. 8.

Almindelig Kirke-Historie. Khvn. 1738. & 1740. 4. Paa Tydsk oversat 1749.

Berømmelige Mænds og Helters sammenlignede Historier. Khvn. 1739. 8. 2 Tomer. Oversat paa Tydsk. ibid. 1741. 8.

Nicolai Klimii Iter subterraneum. Hafn. 1741. 8. Edit. Auctior 1745. 8. Paa Dansk oversat ibid. samme Aar. Paa Fransk ved Mauvillon. ibid. 1741. Paa Hollandsk Graverhag 1741. Paa Engelsk London 1742. og paa Svensk. 1746. 8.

Den jødiske Historie. Khvn. 1747 4. 2 Dele. Oversat paa Tydsk af G. A. Detharding. Alton. 1747. 4.

Moralske Tanker. Khvn. 1744. 8. 2 Deele. Oversat paa Tydsk ved Richard. Leipz. 1745. 8. Paa Fransk ved Roche. Khvn. 1749. 8. Foruden 2 andre tydske Oversættelser.

Heltinders og berømmelige Damers sammenlignede Historier. Khvn. 1745. 8. 2 Deele. Oversat paa Tydsk. ibid. 1746 og 1754. 8.

Herodiani Historie fordansket. ibid. 1746 og 1754. 8. Paa Tydsk oversat ved Detharding. 1746.

Mindre poetiske Skrifter i en Samling. Khvn. 1746. 8. Forøget med Frue H. C. Nordenflychts Liv og Levnet. ibid. 1769. 8.

Danske Comoediers Liig-Begiængelse. ibid. 1746. 8.

Kort Betænkning over den regierende Qvæg-Syge, indført i det kiøbenhavnske Videnskabers Selskabs Skrifter. Tom. 2. p. 385. Er oversat paa Tydsk. Wismar 1749. 8.

Oratio parentalis in Obitum Frid. IV. 1730. habita. & edita Hafn. 1747. 4.

Danmarks og Norges Søe-Historie. Indført i det kiøbenhavnske Selskabs Skrifters 3die Tom. pag. 91.

Historiske, poliske, philosophiske og moralske Epistler. Khvn. 1748—1754. 8. 5 Deele.

Moral-

Moralske Fabler. ibid. 1751. 8. Paa Tydsk oversatte. ibid. 1751 og 1761. 8. Flensb. 1769. 8.

Conjectures sur les Causes de la grandeur des Romains. Lips. 1752. 8.

Lettre sur Mr. d'Archenholdts Memoire de la Reine Christine. ibid. 1752. 8. Paa Dansk oversat af F. C. Schönau. Khvn. 1753. 8.

Remarques sur quelques Positions, qui se trouvent dans l'Esprit des Loix. Coph. 1752. 8.

Foruden nogle andre smaa Piecer, som i en Samling ere udgivne af Wille Höjberg under Titel: Kiøbenhavnske Samlinger af rare trykte og utrykte Piecer. Tom. I. (*Th. Hol. Höj. Eu.*)

HOLK (Henricus Ditlevus) Herre til Schafsoegaard. Hans Fader var den berømmelige Hr. Henric Holk, som var Keiserlig Rigs-Grave og General, hans Moder Frue Sylleborg Krase. Han selv tillige med sin Broder Hr. Christian Christopher Holk blev 1676 naturaliseret, som dansk Greve. Han var gift med Mette Bille, en Datter af Hr. Steen Bille til Kiærsgaard.

Skrifter.

Philomusen verdeutscher Svetonius. Koph. 1663. 8. (*H.*)

HOLK (Johannes) Agent, som har indrettet Addresse-Contoirets Anstalter tillige med Andersen.

Skrifter.

De Kloges og Daarliges Speil. Khvn. 1752. 4.

HOLM (Georgius Tycho) Fød 1726. 3 Jan. i Torup i Fyen, hvor hans Fader Hr. Wulf Godske Holm er Præst. 1743 deponerede fra Odense Gymnasium. Efter udstandne Examina Philosophicum og Theologicum lagde han sig efter Medicinen, og blev Alumnus paa Borches Collegium. 1750 reiste til Upsal for at høre Linnæum. 1751 kom tilbage, men

blev

blev i samme Aar, efter Kongl. Befaling, sendt til Norge, for at hielpe Indbyggerne udi en sammested grasserende Sygdom. Ved sin Hiemkomst fik han et Reise-Stipendium, og reiste 1754 igien til Upsal og siden videre. 1757 blev han Doct. Medicinæ til Upsal, og kom samme Aar tilbage til Kiøbenhavn med det ypperligste Testimonium af Linnæo. 1758 giorde han en Reise igiennem Siælland, Fyen og Jylland, for at undersøge Landets Beskaffenhed og Naturalier. 1759 blev Professor Oeconomiæ ved Amphitheatrum paa Charlottenborg, og da han, for videre at perfectionere sig, stod færdig at reise til Engeland, døde han den 15 Sept. bemeldte Aar 1759.

Skrifter.

Diss. de Ventriculo Humano. Hafn. 1749. 8.

Jacques Mesnards Jordemoder-Skole oversat paa Dansk. Kbhvn. 1749. 8.

Prodromus Floræ Danicæ. Upsal. 1757. 4.

HOLM (Jacobus Nicolai) Hører i Sorøe Skole og Directeur for Musiken.

Skrifter.

Exercit. oratoria de Præceptorum institutione frigida. Soræ 1653.

HOLM (Jacobus) Fød 1543 i Wiborg, hvor han først var Rector Scholæ, siden Provst ved Domkirken, og endelig 1587 blev Biskop i Aalborg, hvor han døde 1609. 29 Maj. Han var 2 Gange gift. 1. Med Else, Biskop Peder Thögersen Lövenbalcks Dotter. 2. Med Elisabet Heggelund, Borgemester Peder Heggelunds Dotter af Ribe.

Skrifter.

De Virtute. Græce. Witteb. 1574. 8.

Judicium de Exorcismo. Indført i dänische Biblioth. Tom. 4. pag. 73.

Epist. de Exorcismo. ibid. p. 99. (*Th. Ep. An.*)

HOLM (Johannes Nicolai)

Skrifter.

Disp. de Mundo. Witeb. 1599. 4.

——— de Temperamento & Coctione. ibid. 1600. 4.

HOLM (L * * * L * * *)

Skrifter.

Fornuftige Tanker, eller Samling af de gamle Viises Exempler. Kbhvn. 1747. 8.

HOLM (Laurentius Petri)

Skrifter.

Oratio de Philosophica humanæ rationis libertate habita Lundis in Synodo Diœcesana. Hafn. 1610. 4.

Disp. de Prudentia. Witeb. 1612. 4.

HOLM (Nicolaus)

Skrifter.

Pien-Salve. Kbhvn. 1742. 12.

HOLM (Petrus Jacobi) Fød i Aalborg, hvor hans Fader Jacob Holm var Bisskop. Reiste nogen Tid udenlands.

Skrifter.

Disp. de Romano Pontifice. Helmst. 1611. 4.

HOLM (Petrus) Fød 1706. 6 Junii, paa en Gaard, kaldet Moum, strax ved Friderichsstad i Norge. Hans Fader var Frideric Holm Auctions-Directeur i Friderichsstad, hans Moder Ide Sophie Ölgod, en Dotter af Hr. Peder Ölgod, Sogne-Præst til Ölgod Meenighed i Riber Stift. Frequenterede Skolen i Friderichsstad og kom til Academiet 1724. 1727 fik Sted paa Walckendorphs Collegium, blev derpaa Decanus paa Klosteret, og 1732 Magister. 1735 Provst paa Klosteret og Vicarius for Bisskopen til at læse og disputere. 1738 Professor Theologiæ og Philosophiæ Extraordinarius. 1746 virkelig Professor Theologiæ. 1749 Doctor Theologiæ.

Skrifter.

Disp. de Æmulatione honesta. Hafn. 1726. 4.
——— de Syllogismo infinito. ibid. 1727. 4.
Dispp. II. de Norma ratiocinandi optima. ibid. 1732 & 1733. 4.
——— de Erroribus Dippelianis. ibid. 1736. 4.
Dispp. III. de Evangelio. ibid. 1737 39. 4.
Dispp. II. de Vita Timothei. ibid. 1741 & 42. 4.
Dispp. V. de Chronotaxi Act. Apostolorum. ibid. 1749 - 1759. 4.
Fortale til Jörgen Hees Christi Lidelses Historie. Kbhn. 1758. 4. (Pr)

HOLM (Theodorus) Fød i Nyeborg i Fyen 1732, 14 Jun. Hans Fader var Thomas Holm, Stads og Guarnisons Chirurgus sammested, hans Moder Cathrine von Lengerchen. Lagde sig først efter Chirurgien, blev derefter antagen som Student ved Universitetet, og studerede Medicinen. Reiste siden udenlands i Følgeskab med Professor Friis Rottböll og besøgte adskillige berømte Universiteter. Efter 3 Aars Forløb kom han tilbage, udstod Examina Medica, og blev 1760 kaldet til Medicus ved Sorøe ridderlige Academie, hvor han 1762 blev beskikket tillige at være Ordinarius Professor Medicinæ, Historiæ Naturalis & Botanices, og læse over Natur-Historien. 1765 forlod han Sorøe, blev virkelig Justits-Raad, og opholdt sig i Aarhuus hos Hr. General-Admiral-Lieutenant Greve Danneskiold Samtöe indtil 1767, da han kom til Kiøbenhavn og blev Directeur i General Post-Amtet. 1769 Etats-Raad.

Skrifter.

Om Anagallis og dens Brug ved Vandskræk. Kbhn. 1761. 8.
Tale paa Kongens Fødsels-Dag. Sorøe 1764. 4.

Nu arbeider han paa et anseeligt botanisk Værk, under Titul: Fungi Danici, hvoraf den første Deel snart kan ventes.

HOLMBOE (Otto) Fød 1710. 27 Dec. i Wardal i Aggerhuus Stift, hvor hans Fader Hr. Jens Holmboe var Præst, og tillige Provst over Toten og Walders Provstie. Efter foregaaende privat Information, deponerede han 1727. Blev derefter 1734 Sogne-Præst til Aggers Præstegield i Norge. 1742 tillige Slots-Præst ved Aggershuus. 1760 Doctor Theologiæ. 1762 Stifts-Provst i Christiania og Sogne-Præst til vor Frelseres Kirke sammested. 1766 Medlem i det tronhiemske Lærde Selskab. Gift med Maren Ancker, en Dotter af Hr. Berent Ancher i Land i Aggershuus-Stift.

Skrifter.

Meletema Theolog. de officis boni civis. Hafn. 1760. 4.

Prædiken ved hans Indsættelse som Præst i Christiania. 1762.

Om Jordbrugets Forbedring i Norge. Indført i oeconomiske Magazin. Tom. 1. p. 125.

Om Aggershuus Stifts Opkomst og Forbedring. ibid. Tom. 2. p. 165.

Om Frugt-Træer. ibid. pag. 175.

Om Humle-Gaarde. Indført i de maanedlige Afhandlinger til en og anden Forbedring i Huusholdningen, udgivet i Christiania 1762. 8. pag. 11.

Om Hvede-Sædens Behandling. ibid. pag. 35.

Anmærkninger om nogle Slags Sæd, som bruges i Norge. ibid. pag. 99. (*Pr. Oe.*)

HOLMER (Erasmus) Boende i Roest i Hadersleb Amt.

Skrifter.

Om Kniplings-Fabrikens Opkomst. Indført i oeconomiske Magazin. Tom. 4. pag. 157.

Om at bygge Bønder-Gaarde med Brand-Muur. ibid. p. 321.

Om

Om Hegders og ringe Engers Forbedring. ibid. Tom. 5. pag. 123.

HOLST (Georgius) Boghandler i Kiøbenhavn. Døde 1664.

Skrifter.

Triumphus Nuptialis Danicus. ɔ: Beschreibung des Beilagers Christiani IV. mit Magdalena Sybilla. Kopph. 1635 4.
Samme paa Dansk. ibid. 1637. 4.

Hans Michelsen Moscheroschs Afhandling om Børne-Tugt, Fordansket. Khvn. 1645. 8.

Regum Daniæ Icones. ibid. 1646. Fol.

Engelsk Memorial om Vice Roy af Irland halshugget, Bispen af Cantelburg halshugget, Kongen af Engeland halshugget ꝛc. Af Hollandsk paa Dansk udsat. Khvn. 1649. 4.

Oeconomia nova, eller nye Huusholdnings Bog og Agricultur. ibid. 1649. 4.

Kong Frid. III. Hylding paa Island og Ferrøe. ibid. 1650. 4. (*Th. Br.*)

HOLST (J*** J***)

Skrifter.

Om Roe-Frøets Avling, indført i oeconomiske Magazin. Tom. I. p. 149.

Om Karpe-Yngel og Fiskerie. ibid. pag. 163.

HOLST (Petrus Nicolaus) Var en Stif-Søn af den store og berømmelige Etats-Raad Hans Gram, men lod sig ikke af hans Raad regiere. Han var fød i Kiøbenhavn, hvor hans Fader var Gryn-Maaler paa den Kongl. Proviant-Gaard. 1730 blev han Capellan til Trinitatis Kirke i Kiøbenhavn. Var vel begavet og havde stor Tilløb af Tilhørere, men blev befengt med nogle separatistiske Griller, hvilke han i Besynderlighed yttrede 1733. 14de Søndag efter Trinitatis, da han offentlig paa Prædikestolen sagde sig af med Skriftestolen.

Entholdt sig derpaa fra alle Embeds Forretninger indtil den 21de Søndag Trinitatis næst efter, da han begyndte at prædike igien, tagende til Indgang 1 Cor. 4. 21. Imidlertid blev Maa. Jens Olrog ham som Capellan adjungeret, besønderlig for at betiene Skriftestolen: Men da han alt meere og meere henfalt til Urimeligheder, blev han citeret for en Provste-Ret, og dømt fra Kald og Kiortel og Landet forviist, hvilken Dom blev exequeret den 5 Febr. 1735. Efterat han i mange Aar havde opholdt sig uden for sit Fæderneland, skal han med en slags Tilladelse være kommen til Ribe, og der privatim informeret Børn. Er kanskee endnu i live.

Skrifter.

Bedenken über des seeligen Richardt Baxters Schrift: Die wahren Kirche in allen Secten. Buding. 1739. 8.

HOLSTEIN (Adolphus Johannes de) Var en holsteensk Adelsmand. 1649 reiste til Wittenberg for at studere. 1653 blev Medlem i det frugtbringende Selskab, under Navn af: Der geliebte. 1657 drog han til Sorøe, som Hofmester for Hertug Christian August af Holstein-Nordborg. Blev siden Kongl. dansk Hof-Raad, og 1665 indlod sig i Egteskab med Fr. Anne Margrete Pudevels.

Skrifter.

Discursus de Religione & summi Magistratus circa eam jure. Præside Strauchio. Witteb. 1652. 4.

Minervalia Sorana. S. Plausus votivus honori & eloqventiæ Augustæ Christiani Augusti, Ducis Holsatiæ, simulacrum Palladis publica oratione memoriter illustrantis, datus dicatusqve Soræ 1657. Fol.

Diss. de Occulta Principum in Insidiis periculisqve Majestate ac fortuna (*Cimb.*)

HOLSTEIN (Christianus Græve af) Fød i Kiøbenhavn. 1735. 10 Maj. Hans Fader var Hr. Johan Ludv. von Holstein,

stein, Greve til Lethraborg, Ridder af Elephanten, Geheime-Raad i Conseillet, og Over-Secreterer i det danske Cancellie &c. Hans Moder Frue Helwig Wind, En Datter af Etats-Raad og Amtmand Christian Wind, og Frue Elisabeth Juul. Blev først Assessor i Cancellie-Collegio og Hof-Retten, derefter Lehns-Secreterer. 1755 Kammerherre, siden Directeur i det Kongl. General-Post-Amt. 1766 Ridder af Dannebroge. 1768 Geheime-Raad og Over-Hofmester hos Dronning Carolina Mathilda. 1769 Over-Staldmester hos allerhøistbemeldte Dronning. Gift med Fr. Charlotte Elisabet Henriette, Baronesse von Junhausen og Kniephausen.

Skrifter.

Oratio Secularis de Meritis stirpis Oldenburgicæ in Exteros, in publico & freqventissimo consessu Societatis Regiæ Hafniensis habita. Hafn. 1752. 4.

Sorge-Tale over Dronning Lovise. ibid. 1752. 4.

HOLSTEIN (Johan Georg von) Farfader til nestforige. Fød til Mollenhagen 1661. 16 Febr. Var Kongl. Geheime-Raad, Ridder af Dannebroge, Amtmand over Tønder Amt, og Præses in Collegio de Cursu evangelii promovendo. To Gange gift. 1. Med Fr. Ida Friderica Joachima von Bylow. 2. Med Charlotta Amalia von Plessen, Enke af General Just Scholten. Døde i Kiøbenhavn 1730. 26 Dec.

Skrifter.

Geheime Unterredung mit Gott. — 1745. 8.

HOLSTEEN (Hermannus)

Skrifter.

Martini Mölleri Soliloqvia de Passione Jesu Christi, af Tydsk paa Dansk oversat. Khvn. 1647. 8.

HÖNE v. HÖYNIUS (Johannes Matthiæ) Fød i Ribe, hvor hans Fader Mag. Mads Nielsen Höne var Rector. Reiste nogle Aar udenlands, og udgav følgende smaa

Skrifter.

Carmen de natali Jesu Christi. Witteb. 1550. 4.
Oratio de Angelis. ibid. 1550. 8.
Orat. Funebr. in Memoriam Mag. Christiani Morsiani. ibid. 1554. 8. (*Ter. Bib.*)

HOPNERUS (Johannes) Fød i Kiøbenhavn 1642. 6 Mart. Hans Fader var Andreas Hopner. Han mistede sin Fader i 10de Aar, og blev siden opdragen i Stats-Hauptmand Frideric Thuresens Huus i Kiøbenhavn. Efter nogle Aars privat Underviisning, blev han 1657 sat i Kiøbenhavns Skole, hvorfra han 1660 deponerede. 1662 reiste udenlands, blev imidlertiid Licentiatus Juris til Orleans i Frankerige 1666, og kom hiem samme Aar, levede siden sin Tid hen i Stilhed ved sine Studeringer, hvilke han fornemmelig anvendte paa Fædernelandets Historie og Poesien. Døde 1675. 20 Junii, og testamenterede sit Bibliotheqve til Academiet tilligemed 1500 Rdlr. Hans Gaard paa gammel Torv til 2 Professor Residentser, samme er siden solgt for 6000 Rdlr., hvoraf 2 Professorer nyde Renten. 5000 Rdlr. som et Reise Stipendium for en Studiosus Theologiæ eller Philosophiæ. 1000 Rdlr. til fattige syge Studentere. 1200 Rdlr. til Frue Kirke i Kiøbenhavn, og 1500 Rdlr. til de Fattige sammesteds.

Skrifter.

Adskillige latinske Poemata, sc. Titan Arctous, Venus Palatina, Atlantiades. Christianus Augustus &c. som samlede ere indførte i Rostgaards Delic. Poetar. Dan. Tom. I. pag. 171. seqv. (*Del.*)

HOPPE (Peder) Fød i Kiøbenhavn. Hans Fader er Admiral Hr. Friderich Hoppe. Hans Moder Fr. * * * Lemvig. Var først Cancellie-Junker, siden Justits-Raad og Assessor i Høieste-Ret, nu tillige Etats-Raad. Gift med Commandeur Holstes Dotter.

Skrif-

Skrifter.

Bedrageren, en Comoedie. Khvn. 1759. 8.

HOPPENERUS (Johannes)

Skrifter.

Forklaring over den nye Comet, som i Novembri 1618 lod sig see. Helsingøer 1619. 4.

HORN (Fridericus) Var først Over-Rets Procurator, blev derefter Advocat ved Høieste-Ræt. 1751 blev adjungeret Politie-Mester og Vice Borgemester i Kiøbenhavn. 1761 virkelig Politie-Mester og Justits-Raad. 1768 Etats-Raad. Gift med Etats-Raad og Politie-Mester Torms Dotter.

Skrifter.

Poesiens Misbrug. Khvn. 1731. 8.

Om Procurator Professionen. ibid. 1737. 8.

Cede Majori, eller Samtale imellem Paradoxus og Philodoxus. Khvn. 1740. 4.

Meditationer angaaende Vidners Examen. Khvn. 1748. 8.

Somnium poeticum, eller en poetisk Drøm.

Epigrammata Varia.

Sinceri Svar paa Hypocritæ Skrivelse imod Comoedie-Gang. Khvn. 1764. 8.

HÖRNING (Johannes) Fød udi Aarhuus, hvor hans Fader var Jörgen Andersen Hörning Skræder. 1707 blev Sogne-Præst til Bregninge og Biersted, i Skippings Herred i Siælland. Døde 1724. i Februar.

Skrifter.

En liden moralsk og politisk Bibel. Khvn. 1702. 1708. 1709. in 12. og 1731. in 8.

HORREBOW (Christianus) Fød i Kiøbenhavn 1717. Hans Fader var Professor Peder Horrebow, hans Moder Anne Magrete Rosling. 1732 deponerede fra Kiøbenhavn Skole. 1736 blev Decanus paa Klosteret. 1737 Alumnus paa Bor-

kes Collegium. 1738 Magister. 174— Professor Mathematum designatus. 1753 virkelig Professor Philosophiæ. 1761 Justits-Raad. 1769 Etats-Raad. Gift med en Dotter af Oberst-Lieutenant og Commendant Langhorn paa Rosenborg.

Skrifter.

Disp. de Judæis nonnullis annis duplex, nonnullis vero nullum Pascha celebrantibus. Hafn. 1737. 4.

Geometriæ practicæ pars 2da ibid. 1738. 4.

Den Første Deel er skreven af Broderen Niels Horrebow.

Explicatio Dicti Jacob. 1. v. 17. ibid. 1739. 4.

Disp. de Mari Salamonis Æneo. ibid. 1740. 4.

——— Vindiciæ æræ Dionysianæ. ibid. 1741. 4.

——— Parallaxeos orbis annui demonstratio. ibid. 1744 & 1747. 3 Part.

——— de Parallaxi fixarum annua. ibid. 1747. 4.

——— Qvomodo ex una Æqvatione Generali omnium sectionum conicarum proprietates una opera erui possunt. ib. 1748. 4.

——— de Excentricitate constanti. ibid. 1749 & 1750. 4.

——— de Distantia fixarum. ibid. 1755. 4.

——— de Semita, qvam in Sole descripsit Venus per eandem transeundo d. 6 Jun. 1761. ibid. 1761. 4. Dipp. 2.

——— de altitudine Atmosphæræ. ibid. 1758. 4.

——— Specimen Astronomiæ practicæ. Part. 1. ibid. 1766. 4.

Elementa Astronomiæ Sphæricæ. ibid. 1762. 8.

Forhen udgivet stykke-viis som Disputatzer under Tit. Elementa Doctrinæ Sphæricæ.

Udi det kiøbenhavnske lærde Selskabs Skrifter findes følgende hans Afhandlinger.

Om Solens Excentricitet. Tom. 5. pag. 359.

Om Fix-Stiernernes Distance fra Jorden. Tom. 6. pag. 129.

Om

Om Atmosphærens Høide. Tom. 7. pag. 113.
Beretning om Jordskielvet 22 Decembr. 1759. Tom. 9. pag. 361.
Om Tidens Bestemmelse i Henseende til de Observationer, som skeede i Solen og Venere den 6 Jun. 1761. pag. 373.
Observation af Solens Formørkelse den 1 Apr. 1764. p. 389.
Reflectioner angaaende Veneris Drabant. pag. 396.

HORREBOW (Nicolaus) En Broder til nest forige. Fød i Kiøbenhavn 1712. 17 Sept. 1729 deponerede fra Kiøbenhavns Skole. 1732 blev Alumnus paa Borches Collegium. 1735 Magister. 1737 Secreterer i det danske Cancellie. 1739 Assessor i Hofretten, og med flere disputerede for den da vacant værende professione juridica. 1740 blev Doctor Juris. 174— Assessor i Høieste-Ræt. Holdt sig derefter nogen Tid op paa Bornholm. 1749 blev befalet at forføie sig til Island for at giøre Undersøgninger i Landets Oeconomie- og Natural-Historie, hvorfra han kom tilbage efter 2 Aars Forløb, og døde paa Møen 1760. Var gift med en Dotter af Major Fursman.

Skrifter.

Dispp. II. de Methodo Paschali. Hafn. 1733. & 1735. 4.
— — de Novo Micrometro. ibid. 1734. 4.
— — Geometria Practica Part. Ima. ibid. 1736. 8.
— — de jure Principis Aggratiandi in Causis Homicidii. ibid. 1739. 4.
Tilforladelig Efterretninger om Island. Khvn. 1752. 8. Oversat paa Engelsk. London 1758. Fol. og paa Fransk. Paris 1764. 12. (*Pr.*)

HORREBOW (Petrus) Den ældre. Fød i Løchstøer 1679. 14 Maj af fattige Forældre, hans Fader var en Fisker, navnlig Niels Pedersen, hans Moder Else Christens Dotter. 1696 i hans 17 Aar blev han først sat i latinsk Skole i Aalborg, hvorfra han 1703 deponerede. Blev derpaa antagen i

Professor Ole Römers Huus, hvor han i 4 Aar övede sig i Mathematiquen og Astronomien. Imidlertid 1704 tog Examen Theologicum. 1707 blev han Hofmester hos Baron og Statholder Frideric Kraghs Born, indtil 1711, da han blev Visiterer ved Consumptionen i Kiøbenhavn, og samme Aar indlod sig i Ægteskab med Anne Magrete Rosing, en Kiøbmands Dotter af Kiøbenhavn. 1714 blev Professor Mathematum Superiorum ved Kiøbenhavns Universitet. 1716 Magister. 1725 Doctor Medicinæ. Døde 1764. 15 Apr. Var Medlem i Videnskabernes Societeter i Kiøbenhavn, Paris og Berlin.

Skrifter.

Miscellaneæ Paradoxorum Philosophicorum Decades. Hafn. 1704 & seqv. 4.

Qvatuor Disputationes Opticæ. ibid 1704. 4.

Disp. de Præcessione Æqvinoctiorum, ibid. 1706. 4.

Prodromus Geometriæ enucleata. ibid. 1713. 4.

De genitrice Arithmetices Geometria. ibid. 1714. 4.

Determinatio apparentis Diametri Solis. ibid. 1716. 4.

Decas Observat. Medicarum. Dissert. inaug. ibid 1725. 4

Clavis Astronomiæ Pars I. 1725. Pars II. 1740. 4.

Copernicus Triumphans. Hafn. 1727. 4.

De arte interpolandi, S. ratio implendi Seriem numerorum ex Differentiis 2dis. ibid. 1731. 4.

Atrium Astronomiæ. ibid. 1732. 4.

Elementa Matheseos ibid. 1732 & 1737. 8. Samme er oversat paa Dansk med Tillæg om Navigationen, og udgiven under Titel: Danske Skat-Kammer bestaaende af Grunden til Geometrien og Navigationen. Kbhvn. 1745. 4.

Basis Astronomiæ. ibid. 1734. 4.

Consilium de nova Methodo Paschali. ibid. 1737 og 1738. 4.

Mathemata in Continuam Proportionem harmonicam. ibid. 1736. 4.

Theoria

Theoria Telluris. ibid. 1739. 4.

Disse nestforestaaende 9 Skrifter ere siden med adskillig Tillæg samlet udgivne i 3 Tomer under Titel: P. Horrebowii Opera Mathematico-Physica. Hafn. 1740 og 41. 4.

Computus Ecclesiasticus secundum novam suam Methodum Pascalem concinnatus. ibid. 1742. 4.

Theoria motuum Lunarium. ibid. 1743. 4.

Casp. Barholini Specimen Philosophiæ naturalis auctius editum. Hafn. — — 4.

De 3 første Capitler af samme under Titel: Initiamenta Philosophiæ naturalis. Hafn. 1754. 12.

Observationes Variæ actis Litterariis insertæ.

Atechnia Kepteriana entechnos. Indført i Actis Eruditor. Tom. 6. Supplem.

Udi det Kiøbenhavnske Selskabs Skrifter findes følgende af hans Afhandlinger indført.

Anaclastice. Tom. 3.

Bestemming af Atmosphærens Høide. Tom. 5. p. 310. (*Th. Raur. D. Eu.*)

HORREBOW (Petrus) Den yngere. En Søn af nestforrige. Deponerede 1746. Blev derefter Alumnus paa Borches Collegium. 1755 Magister. Var i nogle Aar Vicarius for Professor J. F. Ramus. 1763 blev Professor Matheseos & Philosophiæ designatus. 1769 Medlem af det Kongl. nordske Videnskabers Selskab. 1769 giorde en Reise til Nordlandene for Publici Regning for at observere Veneris Passage igiennem Discum Solis.

Skrifter.

Diss. de Stella, qvam Magi in oriente viderunt. Hafn. 1750. 4.

——— de numero fixarum stellarum. Hafn. 1751. 4.

——— an Iris ante Diluvium exstiterit. ibid. 1752. 4.

Diss. de Commodis & incommodis refractionis. ibid. 1753. 4.
— — — de Causis Ventorum. ibid. 1754. 4.
— — — de Ortu & progressu Geometriæ. ibid. 1759. 4.
— — — de Transitu Veneris per Discum solis. ibid. 1761. 4.

HORREBOW (Thomas) Fød 1717. En Brodersøn af den gamle Professor Peder Horrebow. Var i sine unge Aar Alumnus paa Walckendorphs Collegium, derefter Præceptor paa Weisenhuset i Kiøbenhavn. 1763 blev Sogne-Præst til Wester-Torslev og Svenstrup Meenigheder i Aarhuus Stift.

Skrifter.

Disp. de fonte & origine erroris historici. Hafn. 1741. 4.
— — — de Spiculo Pauli. ibid. 1741. 4.
— — — de Sensu Dicti Matth. 28. v. 1. ibid. 1742. 4.
— — — de Origine Sacrificiorum. ibid. 1743. 4. & 1744. 4.
— — — de Asylis Judæorum. ibid. 1745. 4.
Lutheri Forklaring over Joh. 17. oversat. Khvn. 1754. 8.
Herlige Vidnesbyrd om D. Luther og hans Skrifters Ypperlighed. Khvn. 1763. 8.

HORSENS (Andreas Christian) 1741 blev Capellan pro persona hos Professor Leth til Trinitatis Kirke i Kiøbenhavn og Catechet ved samme Meenighed, fra hvilket Embede han i Aaret 1750 efter en Høieste-Rets Dom blev afsat, formedelst at han havde indladt sig i Ægteskab med en Qvindes Person, hvis forige Ægte-Mand endnu levede. Efter et par Aars Tids Forløb blev han siden Klokker i Helsingøer. Død 17 August. 1770.

Skrifter.

Observationes circa vocem Jovis in casu recto adhibitam. Hafn. 1738. 4.
Dispp. II. de notis Censoriis Romanorum. ibid. 1739 & 1740. 4.

Dispp. de Donatione Constantini Magni facta Sylvestro Papæ. ibid. 1741. 4.

Forklaring over Bededags Texten 14 Jan. 1746. Khvn. 1746. 4.

HORSENS (Georgius Olai) tog Magister-Graden 1594. til Marpurg.

Skrifter.

Theses Philosophicæ, Grammaticæ &c. Marp. 1594.

HORSENS (Jacobus Alberti) Fød i Horsens. 1591 blev Magister. 1592 Præst til Otterup i Skaane.

Skrifter.

D. Niels Hemmingsens salige Lægedom imod Fortvilelse. Paa Dansk udsat. Khvn. 1593. 8.

Underretning om Borne-Tugt. ibid. 1608. 8.

Underviisning om Tienere. ibid. 1610. 8.

Fandens fire Døttre, som er Hovmodighed, Løsagtighed, Gierrighed og Drukkenskab. Khvn. 1614. 8. og oftere. (*Br. Bil.*)

HORSENIUS (Laurentius Jani) Cimber. Var Magister og Conrector ved Christiania Skole omtrent 1686.

Skrifter.

Horniade. S. Descriptio Expeditionis navalis Ordd. foederat. in Gallos an. 1674. Ductu Comitis de Horn. Amst. 1675. 4.

HÖST (Janus Jani)

Skrifter.

Annulus pronubus Spiritualis. ɔ: Den aandelige Trolovelses Ring, Sangviis. Khvn. 1648. 8.

HOSTRUP (Petrus) Var Magister og Hører i Odense Skole.

Skrifter.

Emendationes in Loca qvædam Curtii. Hafn. 1745. 4.

HOSUM (Magnus Canuti) Laae paa Borches Collegio, og blev Magister. Siden Sogne-Præst i Saxkiøbing udi Laaland. Døde 1745.

Skrifter.

Disp. de inauspicato die jovis. Hafn. 1706. 4.
——— de Templo Kippingensi. ibid. 1707. 4.
——— de Aschmodæo. ibid. 1709. 4.

HVALSÖE (Johannes Jacobi) Fød 1656 11 Febr. i Hastrup Bye, Gerkelse Sogn, som er Anneret til Hvalsøe i Siælland. Hans Fader var Jacob Hansen Hvalsöe, Sogne-Degn samme Sted, hans Moder Marie Terkilds Dotter, en Møllers Dotter fra Jylland. 1676 deponerede fra Reskilde Skole. 1680 blev Decanus paa Klosteret i Kiøbenhavn. 1684 blev Sogne-Præst til Sandagger og Holevad Meenigheder i Fyen. 1700 Magister. Døde 1712. Var gift med Birgitte Jens Dotter Phil, hans Formands Hr. Niels Hansens Enke.

Skrifter.

Disp. de τῳ vivere abstinentium sine Cibo & Potu. Hafn. 1682. 4.
——— de somnambulonibus. ibid. 1683. 4.
Dispp. III. de miraculis non miraculis. ibid. 1684. 4.
De Vedendes aandelige Kiæde. Khvn. 1700. & Sæpius in 12. Oblong. 1737. 8.

HVALSOVIUS (Tago Petræus).

Skrifter.

Emblemata in nuptias Petri Schumacheri. Hafn. 1670. 4.

HVASS (Georgius) Var først Foged paa Tirsbeck ved Weile, hos Eieren Christen de Linde. Blev derefter selv Eier af samme Gaard ved Ægteskab med Maren Loss bemeldte Christen Lindes Enke. Siden er han i Aaret 1761 bleven nobiliteret, med Tilnavn Lindenpalm, og Justits-Raad.

Skrif-

Skrifter.

Om Skovenes Conservation og Fremvext. Indført i Oeconomiske Magazin. Tom. 5. p. 369.

HVASS (Janus) Fød i Jylland, en gammel Studiosus, som i mange Aar har i Kiøbenhavn ernæret sig af Information i Fransk, Latin, og andre Videnskaber. Arbeider endnu paa Oversætning af adskillige franske gode Bøger.

Skrifter.

Fransk og dansk Grammatica. Khvn. 1767. 8.

Undersøgning om Lovenes, Konsternes og Videnskabernes Oprindelse ved Anton Yves Goguet. Af Fransk oversat. Khvn. 1768 og 1769. 3. Deele.

Oversættelse af L'Esprit des loix, under Titel: Om Lovenes Natur og Aarsag. Første Deel. Khvn. 1770.

HVASS (Johannes)

Skrifter.

Idyllium ad Frid. II. Regem. Hafn. 1582. 4.

HVASS (Michael)

Skrifter.

Odæ Duæ. Franeqv. 1602. 4.

HVASS (Thexarus Martini) Fød i Wiborg, hvor hans Fader Morten Hvass var Canick og Sogne-Præst til Sorte-Brødre Kirke. Hans Moder var en Enke af den bekiendte Broder Thöger i Wiborg. 1577 blev han Sogne-Præst til Sorte Brødre Meenighed i Wiborg og Canonicus Capituli, forestod tillige Provstiet i Nordliung Herred, og døde 1627.

Skrifter.

Siælens aandelige Rosengaard. Khvn. 1616. 8. (*Bib. Br.*)

HUBERUS (Georgius) Poeta Laureatus og Musicus i det Kongelige Capell.

Skrif-

Skrifter.

Strena. Hafn. 1669. 4.
Lacrymæ Musarum in Obitum Frid. III. ibid. 1670. Fol.
Titan-Arctous in Unctionem Christ. V. ibid. 1671. Fol.
Venus Palatina. ibid. 1671. Fol.
Mercurius Latino-Danicus a 1 Jan. 1672. ad finem Anni ibid. — — 4.
Epigrammatum Centuria. ibid. 1672. 8.
Neptunus & Victoria ad Christ. V. ibid. 1679. 4.
Strena Atlantica ad Christ. V. ibid. 1682. 4.
Certamen inter Palladem & Bellonam ad Principem Fridericum. ibid. 1682. 4.
Apollo resuscitatus. ad Principem Georgium. ibid. 1682. 4. (*Bib.*).

HÜBNER (Martinus) Fød i det Hannoverske, men opfødt i Danmark. Blev Student fra Friderichsborg Skole. Var først Informator hos Greve Christian von Holstein, blev derefter Professor Designatus ved Kiøbenhavns Universitet. Reiste saa udenlands. 1755 blev Magister. Blev siden virkelig Justits-Raad. 1765 Committeret i Rente-Cammeret. 1766 kom til Academiet igien og disputerede Pro loco. Er Medlem af det Kongl. norske Videnskabers Selskab, og det Stor-Britanniske, samt Acad. des Inscriptions & belles lettres i Paris. 1769 blev udvalgt til Vice-Præsident for det Kongl. danske Land-Huusholdnings Selskab. 1770 Etats-Raad.

Skrifter.

Essai sur l'Histoire du Droit Naturel. London. 1757. 8. 2 Tom.
Oratio de immortalibus Martini Lutheri in Imperia meritis. Hafn. 1761. 4.
Disp. Inauguralis de reditibus publicis. ibid. 1766. 4.
Introductio ad Jus publicum Helvetiorum. ibid. 1767. 4.

HVEDING (J * * *.)

Skrifter.

Om Lang-Askes Brug til Glas-Pusterie. Indført i Oecon. Magaz. Tom. 3. p. 199.

HVIDE (Absalon) See ABSALON.

HVID (Matthias Andreæ fil.) Fød 1606. 1632 blev Sogne-Præst til Brenderup og Øre i Fyen, 1639 var med 3 andre Præster af Fyens Stift til Herre-Dagen i Kiøbenhavn, og samme Aar skulde have været Sogne-Præst til Nicolai Kirke ibid., efter Doct. Laur. Scavenius, men der blev intet af, af hvad Aarsag vides ikke. 1643 blev han Magister. 1654 Provst i Wendsherred. Døde 1660.

Skrifter.

Guds Ord og Befaling til de Rige, fremsat i en Prædiken over 1 Tim. 6. v. 17. 18 og 19. Kbhn. 1650. 8. (*Br.*)

HVID (Matthias) Fød 1703. 15 April i Baarse ved Wordingborg. 1723 deponerede fra Kiøbenhavns Skole. 1725 reiste udenlands. 1727 blev Pastor Adjunctus ved den hollandske Meenighed i Maglebye paa Amager. 1735 Provst og Sogne-Præst for Holmens Meenighed i Kiøbenhavn. 1736 Consistorial-Raad. 1737 General Kirke-Inspector. 1756 fik Rang med Biskop. Døde 1759. 11 Mart. Var gift med Karen Fielsted, en Dotter af Justits-Raad og Stads-Hauptmand Fielsted i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Jubel-Prædiken. Kbhn. 1749. 4. Er og oversat paa Tydsk.
Nuptialia, udgivne af Nic. Jonge. Kbhn. 1762 8.

HVID (Nicolaus) See ALBINUS

HVISTENDAL (Matthias Jani) Var i sin Tid Alumnus paa Walkendorphs Collegium. 1747 blev Capellan til Frue Kirke i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Disp. de Sessione Christi in Templo inter Doctores. Hafn. 1733. 4.

——— De Methodis operationes Arithmeticas examinandi. ibid. 1735. 4.

——— de Definitionum in scriptis scientificis necessitate. ibid. 1736. 4.

——— de Demonstrationis consummatæ prærogativis, ibid. 1737. 4.

——— de Commodis ex investigatione radicum primitivorumqve. ibid. 1738. 4.

——— Existentia affectionesqve animarum brutorum. ibid. 1739. 4.

HVITFELD (Arnoldus). Dan. Arvid, eller Arrild Hvitfeld. Herre til Oddisberg, Rigets Raad og Canceller. Var fød 1549. Hans Fader var Christopher Hvidtfeld til Berredsgaard, hans Moder Frue Öllegaard Trolle. I sin Ungdom reiste han udenlands. Ved sin Hiemkomst blev han først Secreterer, og siden Ober-Secreterer. Derefter 1586 Rigets Raad, og 9 Aar derefter Rigets Canceller. 1597 blev han sendt som extraordinaire Ambassadeur til Engeland, og derfra til Holland. 1602 reiste han i samme qvalité til Bremen. Blev derefter Lehnsmand paa Draxholm Slot. Døde i ugift Stand 1609. 13 Dec., efterat han kort forhen havde taget sin Afskeed fra Canceller-Embedet.

Skrifter.

Andreæ Sunonis Versio Legum Provincialium Scaniæ Latina. Hafn. 1590. 4.

Jus Aulicum Norvegiæ, vulgo norddske Hirdskraa. ibid. 1594. 4. paa Dansk.

Jens Mortensens norske Krønike. ibid. 1594. 8.

Erkebiskop Jens Grands Historie, udgiven af Jens Söfrensen Nörnissom. Khvn. 1636. 1650. 8. og siden i den Edition af Hvitfelds Kronike in Folio.

Danmarks Riges Kronike tilligemed Bispe-Kroniken, stykkeviis udgiven. Khvn. 1595. til 1604. 4. 10 Tomer. Siden udgiven samlet i 2 Tomer. Khvn. 1652. Fol.

Ælnothus de Vita & Passionibus Sti. Canuti. Hafn. 1602 8. (*B. Hyp. Is. S. H.*)

HUMBLE (Marcus Christiani fil.) Fød 1601 i Humble-Præstegaard paa Langeland, hvor hans Fader Hr. Christen Pedersen var Sogne-Præst, som skal have været af den gamle danske adelige Uldsaxers Familie. Hans Moder var Maren Gregers Dotter, en Dotter af Hr. Gregers Nielsen i Bødstrup paa Langeland. Efter udstandne Examina Academica, reiste han 1625 udenlands. 1627 blev Capellan til Kirkebye ɔ: Tranekiær og Tullebølle paa Langeland, derefter Sogne-Præst til Carlebye og Holebye paa Falster. 1641 Magister. Siden dansk Legations Præst til Osnabrug i Westphalen. 1650 Sogne-Præst til Faareveile i Siælland. 1655 Biskop i Stavanger. Døde 1661. 8 Apr. Var 2 Gange gift, sidste Gang med Anna Trane, hans Formands Biskop Thomas Wegners Enke.

Skrifter.

Den sande levende Troes fuldkomne Visshed. Khvn. 1646 og 1754. 12. (*An. B. Bib.*)

HUMBLE (Rubek) Broder til nestforige. Fød i Humble paa Langeland. 1638 deponerede fra Odense Gymnasium. 1642 blev Sogne-Præst til Flemløse i Fyen. 1645 Sogne-Præst til Wrelow Kloster og Hestrup i Wensyssel i Aalborg Stift, hvor han døde 1673. Var gift med Anne Peders Dotter Holm.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Frue Ide Giöe. Khvn. 1656. 4. (*Bib. Br.*)

HUMMER (Jacobus Andreæ) Fød 1655. 7 Dec. i Hummer-Gaden i Kiøbenhavn. Hans Fader var Anders Lauridsen, Takkelase-Mester ved Holmen, hans Moder Lucia Jacobs Dotter. 1673 deponerede fra Kiøbenhavns Skole. Efter nogle Aars udenlands Reise baade for sig selv, og siden med Geheimeraad Frid. Christian Adeler, blev han 1686 Præst til Hollandske Meenighed ved Holmens Kirke i Kiøbenhavn. 1688 Magister og Præst paa nye Amager ved Friderichsberg. 1691 Sogne-Præst til Maglebye paa Amager. 1695 tog han Afskeed fra Holmens Kirke, og siden blev allene ved Maglebye paa Amager. 1714 fik Rang med Sogne-Præsterne i Kiøbenhavn. Døde 1735. 26 Dec. Han var 2 Gange gift. 1. Med Anne Marie Birkenbusch. En Stifdotter af Biskop Müller i Fyen. 2. Med Christiana Carola Bircherod, Professor Jens Bircherods Dotter, som var en Enke af Jörgen Möllengracht Raadmand i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Pauli Affscheidt van Troas. Coph. 1695. 4. Er og oversat paa Dansk. Khvn. 1730. 4.

Jacobs Striid med Engelen. Khvn. 1730. 4.

Sol Aretous. Carmen in Natalem Frid. IV. Havn. 1706. Fol. (*Pr. Tr.*)

HUNDERUP (Petrus Laurentii) Var først *Decanus*, blev derefter 1714 Provst paa Klosteret. 1720 Capellan til Trinitatis Kirke i Kiøbenhavn. 1726 Sogne-Præst til Guarnisons Kirken. 1728 Sogne-Præst til Nicolai Kirke sammested. Døde 1733. Var gift med Maria Sybilla Hoppener, en Enke af Mag. Didrich Blicher.

Skrif-

Skrifter.

Disp. Bestiarium Christianum. Hafn. 1706. 4.
——— de Basilide & Mysterio Basilidiano. ibid. 1710. 4.
——— de Sportulis Romanorum. ibid. 1712. 4.
——— Cogitationes de Poetarum usu in Scholis. ibid. 1713. 4.
Gratulations Vers til Licentiat Matth. Bloch. Lat. Carm. Alexand. (*Th.*)

HURTIGKARL (Nicolaus) Fød i Ribe 1700. 1727 blev Sogne-Præst til Grønbech og Svostrup Meenigheder i Aarhuus Stift. 1732 Provst i Liusgaard Herred. Døde 1766. 26 Apr. Var gift med Anne Margrete Jespen.

Skrifter.

Observationer over Landvæsenet: Indført i oeconomiske Magazin. Tom. I. p. 37.
Model til en Plov, som kan skiære 2 Furer, Machine til at saae Sæden tillige med Ploven og Anviisning til at skiære Furerne. ibid. Tom. 3. p. 307.
Om Tørve-Moser. ibid. Tom. 6. p. 419.

HUULBECH (Georgius Michaelis) Fød 1664. in Januario. Var først Capellan og Rector i Nachschou 1696 blev Magister og samme Aar Capellan til Christianshavns Kirke. 1709 Sogne-Præst i Steege og Provst paa Møen. Døde 1737 i Octobr. Var 2 Gange gift. 1. Med Kirstine Bager, Søster til Provst Bageri Farum. 2. Med Kirstine Thestrup, Bisp Frans Thestrups ældste Dotter.

Skrifter.

Aarons Bryst-Spand. 4 Deele. Khvn. 1701. 1706. 1738 og 1741. 8.
Hellige Anatomie. ibid. 1722 og 1725. 8.

HYDROPOLITANUS (Nicolaus) Reiste udenlands, og var i Tübingen 1654.

Skrifter.

De Psychectisia & Peccati propagatione, contra Rob. Baron. Amst. 1650. 8.

HYLLE (Petrus Simonis) SS. Ministerii Candidatus.

Skrifter.

A. B. C. udi Konster og Videnskaber af Tydsk oversat og forbedret. Khvn. 1752. 8.

HYLLING (Laurentius Johannis) Fød i Hylling Præstegaard i Wolborg Herred i Siælland, hvor hans Fader var Præst. Var selv overst Capellan til vor Frue Kirke i Kiøbenhavn, hvor han døde 1704.

Skrifter.

Trøste-Skrift til Doct. Hans Baggers Enke. Khvn. 1693. 8.

Duen i Klippens Rif. ibid. 1695. 4.

Gudfrygtiges Beskyldning af de Ugudelige, Undskyldning af de Gudfrygtige, Forsvar af Gud selv. ibid. 1708. 8.

Bibelske Concordantz. ibid. 1737. 4.

HYPHOF (Johan. Zacharias) Fød 1719 i Nyekiøbing i Ods-Herred i Siælland, hvor hans Fader Hr. Jacob Hyphof var Præst. 1744 blev Capellan pro Persona hos Faderen. 1746 Sogne-Præst til Schiolde i Bierge Herred i Aarhuus Stift. Døde 1764. 22 Jun.

Skrifter.

Saliggiørelsens Huusholdning. Khvn. 1744. 12.

JACOBÆUS (Jacobus) Fød i Kiøbenhavn, en Søn af Justits-Raad og Prof. Holger Jacobæus. Var Alumnus paa Borches Collegio. Blev siden Sogne-Præst i Faxøe og Provst i Herredet. Døde 1738.

Skrifter.

Disp. de Arte Christi Mechanica. Hafn. 1703. 4.
——— de Schythæ præ Barbaro prærogativa. ibid. 1704. 4.
——— de veterum Grammaticorum censura. ibid. 1705.
——— de Materia & forma librorum ap. veteres. ibid. 1706.

JACOBÆUS (Janus ell. Johannes) Fød i Ribe 1573. 13 Oct. Hans Fader var Mag. Jacob Matthisen Weile, da Sogne-Præst i Ribe, men siden Biskop i Fyen, hans Moder Karen Bagges Dotter. Han var først Horer i Riber Skole. 1598 reiste udenlands og ved sin Hiemkomst blev Sogne-Præst til Schonlenge og Gurrebye i Lolland. Døde 1634. 30 Jan. Var gift med Anne Due.

Skrifter.

Oratio Genethliaca de Jesu Christi Nativitate. Rostok 1595. 4. (*Ter.*)

JACOBÆUS (Matthias) Den Ældere. Broder til næstforige. Fød i Ribe 1569. 24 Jul. Reiste i adskillige Aar med Berømmelse udenlands, og 1598 blev Doctor Medicinæ i Padua. Ved hans Hiemkomst begyndte han at practisere i Aarhuus. 1613 blev ham tilbudet at være Professor Medicinæ i Kiøbenhavn. 1614 blev han Kongl. Liv-Medicus og Prælat i Aarhuus Dom-Capitel. 1620 tog han sin Dimission fra Hove, og begav sig igien til Aarhuus, hvor han døde 1636. 15 Maj. Han var gift med Ingeborg, Biskop Iens Giödesens Dotter af Aarhuus. Og har givet 333 Rdlr. 2 Mark til fattige Enker i Aarhuus.

Skrifter.

Gryphus Nuptiis Martini Benzii ac Mariæ Bögvad consecratus. Hafn. 1629. 4. (*Ter.*)

JACOBÆUS (Matthias) den yngere. Fød i Aarhuus 1637. 1 Maj., hans Fader var Doct. Jacob Matthiæsen Biskop i Aarhuus, hans Moder Anne Caspers Dotter Bartholin.

1656 deponerede fra Aarhuus Skole. 1660 reiste udenlands. 1664 kom hiem, og blev Professor Historiarum & Geographiæ ved Kiøbenhavns Universitet. 1668 Professor Græcæ Lingvæ, og omsider Professor Medicinæ. Døde 1688. 25 Jan.

Skrifter.

Observationes Medicæ indført in Actis Medicis Havniens. (*Th.*)

JACOBÆUS (Oligerus) Broder til næstforige. Fød i Aarhuus 1650. 6 Julii. 1666 deponerede fra Kiøbenhavns Skole. 1670 reiste udenlands. 1679 kom hiem, og Aaret efter tiltraade Professionem Medicam ved Universitetet, da han i en kort Tid forhen havde været Professor Historiarum & Geographiæ, og var tilforn bleven Doctor Medicinæ. Blev siden Assessor i Hoieste Ræt, og 1693 Justits-Raad. Døde 1701. 18 Jun. Var 2 Gange gift. 1. Med Anne Margrete Bartholin, en Dotter af Doct. Thomas Casparsen Bartholin. 2. Med Anna Tistorph, en Enke af Thomas Thomæson Bartholin, og Dotter af Mag. Michael Henricsen Tistorph.

Skrifter.

Observationes de ranis & lacertis. Paris 1676. 8. Hafn. 1686. 8.

Bartholomæi Scalæ Historia Florentinorum edita ex Bibliotheca Medicæa. Romæ 1677. 4.

Oratio Jubilæi. Hafn. 1680. 4.

Orat. in obitum Thomæ Bartholini. ibid. 1681. 4.

Compend. Institut. Medicar. Dispp. IV. ibid. 1688-1692. 4. 1694. 8.

Francisci Ariosti de Oleo Montis Zibinii Libellus, edit. Hafn. 1690. 8.

Panegyricus in Natalem Christiani Vti. ibid. 1691. Fol.

Compendium Geographicum. ibid. 1693. in 4to & 8vo.

Panegyricus in Nuptias Friderici Principis Hæreditarii & Ludovicæ. ibid. 1696. Fol.

Museum Regium. Hafn. 1696. Fol. siden paa nye oplagt og continueret af Joh. Laverentzen.

Auctarium Musei Regii. ibid. 1699. Fol.

Disp. de usu salium volatilium. ibid. 1693. 4.

— — de Vermibus & insectis 1696. 4. &c. (*Tb.*)

Disse JACOBÆERS Genealogie
er saaledes:

MADS NIELSEN Borgemester i Weile.
ELLEN CHRISTENS Dotter, Borgemester CHRISTEN NIELSENS Dotter i Warde.

JACOB MADSEN WEILLEJUS Biskop i Fyen.

MATTHIAS JACOBÆUS — JENS JACOBÆUS.

D. JACOB MATTHISEN Biskop i Aarhuus.

MATTHIS JACOBÆUS. — HOLGER JACOBÆUS.

JACOB JACOBÆUS.

JACOBI (Andreas) See LANGEBECH

JACOBI (Balthasar) Fød i Malmø. Magister Philosophiæ, og Erkedegn i Lund 22 Aar. Døde 18 Sept. 1586. 62 Aar. Gift med Dorothea Dringelberg.

Skrifter.

Sepulchri facies M. Tullii Ciceronis in Zachynto insula nuper reperti. Hafn. 1559. 4.

JACOBI (Canutus) See BLANKENBURG.

JACOBI (Christianus Fridericus) Hovmester hos H. M. Dronning Julianæ Mariæ Pager.

Skrifter.

Eloge over Erke-Bisp Absalon. Et Pris-Skrift. Indført i 8de St. af Forsøg til skiønne og nyttige Videnskaber.

JACOBI (Claudius)

Skrifter.

Bønne- og Psalme-Bog. Khvn. 1664. 12.

JACOBI (Enoch) Fød i Roeskilde, var i nogle Aar 5te Lectie Hører ved Skolen sammested. 1612 blev Sogne-Præst til Jyllinge og Gundsøemagle i Siælland. Døde 1640. 8 Aug. Gift med Clara Sörens Dotter.

Skrifter.

Oratio de necessitate, dignitate & utilitate Dialecticæ. Hafn. 1605. 4.

Epitome Cohortis Hæreticæ collecta ex Theodoreto. ibid. 1608. 8.

Epigrammata Latina. ibid. 1609. 4. & 1611. 8.

En gudelig Psalme om den Christen Kirke, som er Helliges Samfund og Guds aandelige Lyst-Have. Khvn. —— 3.

Cythara Veritatis ɔ: Sandheds Cyther, eller en nye Takke-Sang af den 136 Kong Davids Psalme. ibid. 1616. 8. (*Bib.*)

JACOBI (Georgius) Sogne-Præst i Callundborg.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Kirsten Holck. Khvn. 1599. 8. (*Bib. Br.*)

JACOBI (Halldor) En Islænder. Studerede nogle Aar i Kiøbenhavn. 1757 blev Sysselmand paa Westmandøe i Island.

Skrifter.

Fuldstændig Efterretning om de i Island Ildsprudende Bierge. Khvn. 1757. 8.

JACOBI (Jacobus) See WOLF.

JACOBI (Johannes) Fød i Ribe. Studerede nogen Tid til Rostok.

Skrif-

Skrifter.

Oratio genethliaca de Jesu nativitate. Rostoch. 1595. 4.

JACOBI (Johannes) See JERSIN.

JACOBI (Johannes) Fød 1608 i Wibye paa Hindsholm, hvor hans Fader Jacob Jacobsen var Præst, hans Moder var Anne Peders Dotter. 1635 blev Capellan hos Hr. Hans Nielsen Bang ved Klinte og Grindløse Meenigheder i Fyen, og da denne døde 1636, blev han Sogne-Præst sammesteds. 1661 blev Provst i Skam-Herred. Døde 1678. Var Broder til Biskop Laurids Jacobsen Hindsholm. Han var 2 Gange gift. 1. Med Formandens Enke, Maren Niels Dotter, Hr. Niels Hansens Dotter af Skambye. 2. Med Lene Peders Dotter.

Skrifter.

Leich-Predigt über Mag. Nicolai Wismari Söhnlein. Kopb. 1631. 4.

Liig-Prædiken over Birgitte Mette Askersleben. ibid. 1643. 4. (*Br.*)

JACOBI (Johannes Frid.)

Skrifter.

Betænkninger over den herskende Mode at døe høimodig. Khvn. 1759. 8.

JACOBI (Laurentius) See HINDSHOLM.

JACOBI (Olaus) Fød i Kiøbenhavn, var Sogne-Præst til Hiorlunde i Lynge-Friderichsborg Herred i Siælland.

Skrifter.

Den Augsburgiske Confession med sin Apologie paa Dansk udsat, med H. P. Resens Fortale. Khvn. 1618. 4. (*Br.*)

JACOBI (Zacharias)

Skrifter.

Kong Hanses Historie af Latin fordansket — — 1560.

JANI (Andreas) Fød i Schielscher, var Sogne-Præst til St. Olufs Kirke i Aalboe Herred i Skaane. (*Br.*)

Skrifter:

Tractat om Christi Kongl. Vaaben og Zignet, paa Riim. Kbhn. 1600. 4.

JANI (Augustinus) Sogne-Præst til Frue-Kirke i Tronhiem.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Karen Eilerts Dotter. Kbhn. 1646. 8. (*Gu. Bib.*)

JANI (Cajus) Fød i Fyen. Reiste som Student udenlands.

Skrifter.

Disp. de Angelis. Witeb. 1645. 4.

JANI (Chilianus) Dan. Kield Jensen. Fød i Slagelse.

Skrifter.

God Havns første Pilot. Kbhn. 1669. 8.

JANI (Christianus) Fød i Kiøbenhavn 1596. 24 Jan., af borgerlig: Forældre. Hans Fader var Jens Christensen, hans Moder Anne Christens Dotter. Gik først i Kiøbenhavns, siden i Sorøe Skole, hvorfra han 1614 til Academiet blev dimitteret. 1616 reiste udenlands. 1620 kom hiem. 1621 blev Magister og Conrector i Odense Skole. 1622 Rector sammested. 1623 Professor Græcæ Linguæ ved Odense Gymnasium. 1624 Sogne-Præst i Weile. 1627 Kongl. Hof-Prædikant. 1629 Professer Theologiæ i Kiøbenhavn: Men forend han formedelst den grasserende Pest kunde begynde sit academiske Embede, fik han 1630 Ordre at blive ved Hoffet, og Løfte om Løns Forbedring. Samme Aar blev han Doctor Theologiæ. Døde 1635. 10 Jan. Var gift med Else Hans Dotter Svane, Søster til Erke-Bispen, og Enke af Mag. Laurids Clementin, hans Formand i Weile.

Skrif-

Skrifter.

Gratiarum actio, in Wolfg. Rhumanni Lauro Delphica. Hafn. 1621. 4.

Sermo funebris in exseqviis Reginæ Sophiæ. Khvn. 1632. 4. (*W. Th. B. Hyp. Z. R. Ter. Fun.*)

JANI (Christianus) Sogne-Præst til Aschevold i Bergens Stift i Norge. Druknede 1653. 24 Jun. paa hans Reise fra Kirken.

Skrifter.

Nordske Dictionarium eller Glose-Bog, med Bøndernes Seier-Mark og Calendario. Khvn. 1646. 8. (*Br. Bib.*)

JANI (Claudius) Fød 1610 i Wardberg i Halland. Reiste først udenlands. Blev siden Præst i Radsted og Provst i Musse Herred i Laaland. Døde 1671. 27 Febr.

Skrifter.

Disp. de Creatione. Witeb. 1632. 4.

Epigrammata. Hafn. 1642. 8.

Compendium Theologicum. ibid. 1644. 8.

Kiærligheds Kiærlighed paa Riim. ibid. 1654. 4. (*Br.*)

JANI (Henricus) Stammefader til de Jerminer. Var uden Tvivl fød i Viborg. 1665 blev han Capellan pro persona til Hierum, Gimsøe og Venøe i Riber-Stift. 1669 succederede som virkelig Sogne-Præst sammested. Døde 1689. Var 3 Gange gift. 1. Med Magdalena Anders Dotter. 2. Med Cæcilia Linde, en Dotter af den gamle Christen Linde, med hvilken han fik Ausumgaard. 3. Med Margarete Reenberg.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Axel Juul. Khvn. 1672. 4.

Han har og udgiven N. O. Coccii Liig-Prædiken over Tönne Juul. See Coccius.

JANI (Jonas) Fød i Norge. Præst og Provst i Stavanger. Blev 1621 Philosophiæ Magister.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Mette Banner. Khvn. 1614. 8. (*Br.*)

JANI (Ivarus)

Skrifter.

Guds Børns Gieste-Herberg. Khvn. 1615. 8.

JANI (Laurentius) Fød i Tronhiem, var Sogne-Præst til Dom-Kirken i Lund i Skaane.

Skrifter.

Tractat om tvende slags Fristelser, Guds og Diævelens. Khvn. 1648. 8. (*Br. Bib.*)

JANI (Laurentius) Sogne-Præst paa Gulland.

Skrifter.

En god Qvindes Beskrivelse af Ordspr 31 Cap. 1616. 8.

JANI (Matthias) Dan. Mads Jensen Middelfart, Min Farfaders Mor-Fader. Fød 1579. 25 Apr. i Middelfart i Fyen af borgerlige Forældre. 1602 blev Magister. 1603 Rector i Svenborg. 1604 Præst sammested. 1607 reiste udenlands. 1611 blev Sogne-Præst i Weile. 1613 Sogne-Præst til St. Albani Kirke i Odense (eller til Middelfart i Fyen. See Wolfs Encom. Regni Dan. pag. 642) 1614 Sogne-Præst til Nicolai Kirke i Kiøbenhavn. 1615 viede Kong Christian den IV. til Frue Kirstine Munk. 1616 blev Hof-Prædikant. 1620 Bisskop i Skaane og Doctor Theologiæ. Døde 1638. 14 Maj. Han var 3 Gange gift: 1. Med Inger Leth, Borgemester Hans Leths Dotter af Odense, som var min Farfaders Moder. 2. Med Margrete Torlov. 3. Med Mette Wibe, Borgemester Michael Wibes Dotter i Kiøbenhavn, med hvem han var Fader til Geheime-Raad Hr. Michael Wibe, Ridder rc.

Skrifter.

Encænia Sacra eller Indvielses Prædiken til Hellig Trefoldigheds Kirke i Christianstad. Kbhn. 1628. 4.

Liig-Prædiken over Christen Friis. Kbhn. 1617. 4.

— — — — Breide Rantzow. ibid. 1618. 4.

— — — — Kirsten Urup. ibid. 1621. 4.

— — — — Jörgen Below. ibid. 1628. 4.

— — — — Beate Hvitfeld. ibid. 1629. 4.

— — — — Karen Gyldenstierne. ibid. 1629. 4.

— — — — Birgitte Lunge. ibid. 1630. 8.

— — — — Mette Rhud. ibid. 1632. 4.

— — — — Elsse Grubbe. ibid. 1632. 4.

— — — — Knud Grubbe. ibid. 1632. 4.

— — — — Hans Bernekow. ibid. 1632. 4.

— — — — Henric Wind. ibid. 1634. 4.

— — — — Anne Brahe. ibid. 1635. 4. (*B. Hyp. An. Z. R.*)

JANI (Nicolaus) Fød i Randrup. Boede i Birckevig.

Skrifter.

En lystig Bog, hvorledes Diævelen beklager, at Helvede vil blive ham for lidet, og søger efter Bygnings-Mænd. paa Rim. Kbhn. 1558. 8.

Brentii Prædiken om Løgn og Sandhed fordansket. ibid. 1559. 8.

En smuk og meget nyttig Børne-Tuckt ved Leonhardum Kulleman. Fordansket. ibid. 1559. 8. (*Bib. Al.*)

JANI (Petrus) Fød i Helsingøer 1603. 10 Maj. Var Sogne-Præst til Gudom og Lillevorde i Wiborg Stift i 63 Aar, og Provst i Fleschum Herred 53 Aar. Døde 1693.

Skrifter.

Danske Kongers Speil paa Rim. Kbhn. 1661. 8.

Liig-Prædiken over Margrete Kaas. ibid. 1663. 4. (*Br.*)

JANI (Petrus) Fød i Roeskilde 1575. Deponerede fra Skolen sammested. 1601 blev Sogne-Præst til Sandholdts, Lydelse og Vester Hæsinge Sogner i Fyen. Døde sidst i Aaret 1641. Synes at være den samme, som af nogle kaldes BAROUS. See BAROUS.

Skrifter.

Doct. Hans Michelsens tvende adiaphoristiske Taler af Latin paa Dansk udsat. Khvn. 1633. 8.

Bucolica ɔ: Wirgilii Hyrde-Vers paa Danske Riim, ibid. 1639. 12. 1680. 8.

Thomæ Bangii danske Laur-Krantz, udsat af Latin paa danske Rim. (*Br. Bib.*)

JANICHE (Henricus) Fød i Lüneburg 1595. 7 Dec. Hans Fader var Christopher Janiche, hans Moder Magrete Stofreg. Gik i Skole først i Lüneburg, siden i Sverin, studerede siden ved Universitetet i Wittenberg, hvor han blev Magister. 1625 blev Præst ved den tydske Kirke i Bergen, giftede sig derpaa med Cathrine Dobin; men da hun 1628 ved Døden afgik, frasagde han sig sit Embede i Bergen, reiste til Hamborg, og 1630 blev Diaconus ved Cathrinæ Kirke sammesteds. Indlod sig der i andet Egteskab med Maria Gesner, en Dotter af D. Salomon Gesner, Professor i Wittenberg, og Enke af Mag. Jac. Weremberg, Præst til Mar. Magdal. Kirke i Hamborg. Døde 1655. 21 Dec.

Skrifter.

Disp. de Verbi Dei certitudine & efficacia. Præs. N. Hunnio. Witteb. 1622. 4.

Leich-Predigt über Lor. Lussou. Rost. 1627. 4.

Ultimum animæ discedentis refugium über 2. Tim. 2, 8. Lub. 1628.

Gottseliges Christenthum. Hamb. 1628. 12.

Samme-

Summarischer Auszug der fürnehmsten Seufzer und Gebete. ibid. 1628. 12.

Tugend-Spiegel und Lebens-Regeln. ibid. 1628. 12.

Evangelischer Wegweiser. Lub. 1628. 8.

König Davids und allergeängsten Christen hertzliches Seufzerlein in acht Predigten über Psalm. 85. ibid. 1628. 8.

Das einige Fundament der ewigen Seligkeit. Hamb. 1629. 8.

Christliche Wanderschaft. ibid. 1636. 12.

Heilige Taufhandlung über einen Afrikanen. ibid. 1651. 12.

Geistliche Sterb-Uhr. ibid. 1656. 4. (*Cimb. Fr.*)

JARDIN (Nicolaus Henricus) Medlem ved Academierne i Florents, Bologne og Marseille. Intendant des batimes du Roi, Committeret i Bygnings Commissionen, Professor ved det Kongl. Maler og Billedhugger Academie i Kiøbenhavn, Ridder af den franske St. Michels Orden, og Medlem i det Kongl. danske Landhuusholdnings Selskab.

Skrifter.

Explication de la Decoration de la grande Sale du Chateau Royal de Christiansborg. Hafn. 1766.

JASPARI (Jacobus) En Dansk, fød i Aarhuus før Reformationen. Studerede og reiste udenlands, eller har kanskee været en af de fra Danmark uddrevne Munke. 1541 holdt han sig op i Antwerpen og lod der trykke undernævnte Skrift, hvori han siger, at han da var blind. Paa Titelen kalder han sig Publicum Professorem Græcum ac trium lingvarum studiosum.

Skrifter.

Epithalamium in nupt. Francisci Lotharingi cum Christina Danica. Antv. 1541. 4. Atter oplagt med Anmerkninger af C. P. Brandt. Hafn. 1760. 4.

JEGER (Nicolaus) Dan. Claus Jæger. Fød i Kiøbenhavn 1565. Hans Fader var Mag. Hans Thomæsen, Sogne-Præst til Frue Kirke sammested, hans Moder Malene Ma-

this Dotter. Reiste udenlands i 13 Aar. 1602 blev Professor Pædagogicus i Kiøbenhavn. 1605 Sogne-Præst paa Amager. Døde 1639. Var gift med Marie Jens Dotter, Proviant-Skriver Jens Torbensens Dotter.

Skrifter.

Disp. de Philosophiæ verè Christianæ definitione, caussis & partitione. Basil. 1601, 4. (*B. Hyp.*)

JEGER (Nicolaus) Fød i Møgelsted i Jylland. Hans Fader var Jörgen Jeger, Birkedommer og Inspector over Grævskabet Friisenborg, hans Moder Christine Sophie von Kei. 1722 blev Sogne-Præst til Elmelunde paa Møen. 1737 Sogne-Præst til Stege sammested, og nestfølgende Aar indsadt som Provst over Møen. Døde 1740 i Slutningen af Aaret.

Skrifter.

Poetisk Relation om Dronning Annæ Sophiæ Indtog. Kbhvn. 1721. 4

Poetiske Summarier over Davids Psalmer. ibid. 1739. 4.

Prædiken til St. Hans Lande-Mode 1740. See Sermon. ad Cler. Tom. I. p. 207.

JENSENIUS (Carolus) Fød paa det Kongl. Slot Wemmeltoft 1726. 28 Jan. Hans Fader var Mag. Jens Jensenius, Hof-Prædikant hos Prinds Carl og Prinsesse Sophie Hedevig. Hans Moder Margrete Peders Dotter. Efter hans Forældres Død blev han holdt til Bogen først paa Prinsesse Sophie Hedevigs, siden paa Dronning Sophie Magdalenes Bekostning. 1745 deponerede han fra Aalborg Skole. 1749 blev Alumnus Collegii Medicei. 1753 Secreterer ved Collegium Medicum i Kiøbenhavn. 1754 Vice-Botanicus Regius. 1755 Doctor Medicinæ. 1757 Medicus ved Friderics Hospital. 1768 virkelig Justits-Raad. Er Medlem i det Kongl. Landhuusholdnings Selskab.

Skrif-

Skrifter.

Disp. de Particulis Danici Sermonis præpositivis. Hafn. 1749. 4.

— — Historia Medicinæ in Dania. ibid. 1751. 4.

Meletema de singularis cujusdam formulæ emeticæ indole & motu agendi. Indført i Continuat. Act. Med. Hafn. p. 149. Hafn. 1753. 4.

Pyretologia ad Experientiam & Methodum revocata. Hafn. 1755. 8.

D. Chr. Weisbachs retskafne og grundige Cuur, paa Dansk oversat, og med Anmærkninger forbedret. Kbhvn. 1755. 8. (*Pr.*)

JERNE (Georgius Pallæsen) 1628 blev Conrector i Kiøbenhavns Skole. 1630 Magister, reiste derpaa udenlands samme Aar, dog saaledes at Embedet stod vacant for ham til nestfølgende Aar: Men da han fremdeles fortsatte sin Reise, blev det bortgivet til en anden, og han ved Hiemkomsten beskikket til Sogne-Præst i Warde, og endelig Provst i Vester-Herred. Døde 1654.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Margrete Kragh. Aarhuus 1641. 4. (*Br.*)

JERSIN (Christianus) Fød 1628. 2 Mart. i Kiøbenhavn. Hans Fader var Mag. Jens Dinesen Jersin, som siden blev Bisp i Ribe, hans Moder Margrete Fyring. Reiste i nogle Aar udenlands, blev Rector i Nykiøbing Skole i Falster, og tog 1653 Magister-Graden paa Sorøe Academie. Men havde for Resten ikkun en tynd Skiebne.

Skrifter.

Exercitatio ad Nov. Test. Syr. Witeb. 1648. 4.

Disp. de Consultationibus Veterum. ibid. 1649.

Oratio Gratulatoria Syriaca de benignitate Dei summa, Regno Daniæ per Christianum IV. præstita, jam vero per successorem Frid. III. continuata & aucta. Witteb. 1649. Fol. (*W. S.*)

JERSIN (Janus Dionysii) Fød 1587. 28 September. i Jersie i Siælland. Hans Fader var Dinis Jensen Præst til Jersie, hans Moder Ellen Hans Dotter. Deponerede fra Herlufsholms Skole, og kort efter blev Collega i samme. 1607 reiste udenlands. 1610 kom hiem og blev Magister. 1611 Rector i Sorøe. 1615 tog Affkeed fra samme Embede, og reiste atter udenlands med Mogens Krabbe. 1619 kom hiem og blev førsie Professor Metaphysices i Kiøbenhavn, men tillige Informator hos Christian Uldric og Frideric Uldric Gyldenlöve paa Sorøe. 1626 Sogne-Præst til vor Frue Kirke i Kiøbenhavn. 1629 Bisskop i Ribe. 1630 Doctor Theologiæ. Døde 1634. 25 Oct. i Nyeborg paa en Reise til Kiøbenhavn. Han var 3 Gange gift. 1. Med Anne Hans Dotter. 2. Med Magrete Fyring. 3. Med Cathrine Outzel.

Skrifter.

Diagraphe & Euphemia illustris & generosæ Holmiæ Herlovianæ, Carmen Heroicum. Hafn. 1606. 4.

Carmen Heroicum Paræneticum ad discipulos Scholæ Herlovianæ. ibid. 1607. 4.

Disp. de Objecto Metaphysicæ. Præside Werembergio. Witteberg. 1608. 4.

Consideratio novi Libelli Matthiæ Martinii, cui Titulus: Examen querelarum &c. Præside Mentzero. Giesæ 1616. 4.

Oratio Academica: Lutherus Thaumaturgus. Hafn. 1621. 4.

——— Antirenicum. ibid. 1621. 4.

Epitome Grammaticæ latinæ. ibid. 1623. 8. & Sæpius.

Gramma-

Grammaticæ latinæ Præcepta majora. ibid. 1624. 8. & Sæpius.

Enochs Levnet og Endeligt ɔ: Liig-Prædiken over D. Caspar Bartholin. ibid. 1629. 4. og 1632. 12.

Tractat om Mirakler, Tegn og Aabenbaringer. Khvn. 1632. 1644. 1697. 12.

Vera Via Vitæ. ɔ: En rigtig Vei, som fører til det evige Liv. Khvn. 1633. 12. & Sæpius. Er oversat paa Svensk af J. Poscheth. Stockh. 1719. 12.

Troens Kamp og Seir. Khvn. 1635. 12. & Sæpius. Oversat paa Svensk af T. Biörk. Stockholm 1678. 12. Er og tillige med nestforige oversat paa Tydsk af Georg Rasch, Khvn. i 1640. 12. Frankf. 1685. 8. (*W. Cimb. Ant. Isc. Mar. Hyp.*)

JERSIN (Johannes Jacobi) Sogne-Præst til Hedrum i Laurwigs Provstie i Norge. Døde 1638.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Peder Iversen, og hans Hustrue Magrete Breide. Khv. 1617. 4. (*Br.*)

JERSIN (Johannes Jani) en Søn af Bisktop Jens Dinysien Jersin. Reiste nogle Aar udenlands.

Skrifter.

Disp. de Materia & Vacuo. Witeb. 1645. 4.

JESPERSEN (Bartholdus) See BARTHOLIN.

JESPERSEN (Nicolaus) See CASPARI.

JESPERSEN (Petrus) Fød 1647. 9 Nov. i Helgeland Lehn i Nordlandene, hvor hans Fader Jesper Hanse var Sorenskriver, hans Moder var Mogrete Peders Dotter Falek. 1665 deponerede fra Tronhiems Skole. 1669 reiste udenlands. 1672 kom hiem. 1675 blev Sogne-Præst til Steenstrup og Lunde i Fyen, og siden Provst over Lunds Herred. 1688

Kongl. Confessionarius og Hof-Prædikant. 1689 Doct. Theologiæ bullatus. Døde 1714. 3 Nov. Var gift med Bodel Friis, en Enke af Poul Boesen Raadmand i Svenborg.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Marcus Giöe. Khvn. 1698. Fol.

— — — — Niels Juul. ibid. 1699. Fol. (*Pr. Z. Mar.*)

JESSEN (Clemens) Laae paa Borches Collegio.

Skrifter.

Diss. de Damnatione ad Metalla. Hafn. 1699. 4.

— — de Ritibus convocandi ad publ. Sacra. ibid. 1700. 4.

— — de Salariis Clericorum. ibid. 1701. 4.

— — de Notariis. ibid. 1702. 4.

JESSEN (Ericus Johannes) Fød 1705 i Scharbeboll i Holstein, af en der navnkundig og berømmelig Familie. Efter fuldendte Studia Academica, blev han 1735 Assessor i Hof-Retten. 1737 Secreterer i General Kirke-Inspections Collegio. 1739 Secreterer i det danske Cancellie. Siden Cancellie-Raad, General Kirke-Inspector, og Justits-Raad. 1768 Etats-Raad.

Skrifter.

Nachricht von der dänischen Mission in dem norwegischen Lapland, Finmarken und den Nordlanden indført i dänische Biblioth. Tom. 6. p. 601.

Kongeriget Norge, fremstillet efter dets naturlige og borgerlige Tilstand. Tom. I. Khvn. 1763. 4.

Afhandling om de nordiske Finners og Lappers hedenske Religion. Tilføiet Knud Leems Beskrivelse over Finmarkens Lapper. Khvn. 1747. 4.

JESSEN (Hannibal) Fød i Christiania i Norge. Reiste som Student udenlands.

Skrifter.

Disp. de pluralitate Personarum divinarum. Witeb. 1668. 4.

Liig-Prædiken over Stie Andersen Tönsberg. Khvn. 1694. 4.

JESSEN (Jessenius) en Søn af næstforrige. Var Alumnus paa Borches Collegio.

Skrifter.

Onomatologia Pauli. Hafn. 1701. 4.
Diss. de Nubibus. ibid. 1702 4.
——de triplici Mosis jejunio. ibid. 1703. 4.
——de Eqvis & Qvadrigis Solis. ibid. 1704. 4.

JESSEN (Thomas Balthasar von) Fød i Vih i Flensborg Amt. Hans Fader var Hr. Johan Jessen Præst sammested, hans Moder Magrete Lange. 1671 blev Juris utriusqve Licentiatus i Strasburg. 1679 Ober-Secreterer i det tydske Cancellie i Kiøbenhavn, derefter Justits- og Etats-Raad. 1681 blev nobiliteret. 1693 Ridder af Dannebroge. 1695 Geheime-Raad. 1701 sendt som Envoye til Wien, og 1705 til Pohlen. Endelig blev han Præses i det gottorpiske Cancellie og Obergericht.

Skrifter.

Disp. inaug. de jure Præcedentiæ. Argent. 1671. 4.
Oratiuncula in Legatione Polonica ad Regem & Proceres an. 1704 habita. Indført i Lünigs Orat. Procer. Part. 3.
Desuden forfærdiget alle de Afhandlinger med fremmede Hoffer, som i Christiani V. Tid, medens han var ved Hoffet, bleve expederede. (Cimb.)

JETTESMARK (Andreas) Fød i Vendsyssel udi Jetsmark, hvor hans Fader Hr. Anders Jensen var Sogne-Præst.

Skrifter.

Gratulatio in Laur. Magistr. Joh. Christiani & aliorum. Hafn. 1623. 4.
Monimentum luctus in obit. patris sui Dn. Andreæ Jani. Hafn. 1625. 4.

ILD (Samuel Jani) Fød 1638, kalder sig Hafniensis. 1657 deponerede fra Kiøbenhavns Skole. 1667 blev Sogne-

Præst ved Hunsebye Meenighed i Lolland. Her opkom Kold-sindighed imellem Patronen og ham, hvis forste Ankedning nok har været Præstegaarden, som laae med Skov og Mark i Herregaardens Enemærker, som Hr. Ild, efter Forlangende, ei vilde flytte fra, hvilket dog, for at undgaae Fortrædeligheder, skeede siden i Eftermandens Tid. Da Hr. Ild nu ikke vilde foie, magte man det saa, at han meer end engang af Kongen blev kaldet andensteds hen, hvilket han alt afbad. Endelig blev han befalet uvægerlig at imodtage Udbye og Ørslov Sogne-Kald i Siælland; Men han gik derpaa til Patronen og erklærede, at han enten vilde blive der han var, eller og ordentlig domines fra Kaldet. Da nu Hr. Ild ikke var at overtale, sendte Patronen ham Kalds-Brev paa Hunsebye Kald til Niels Franssen Rector i Stubbekiøbing, den Hr. Ild havde adopteret som Søn, og holdt frem ved Skolen og Academiet. Saadan kom Hr. Ild fra Hunsebye omtrent 1685. Og døde i Udbye 1699. 31 Mart. Hun skal have været en alvorlig og retsindig Mand, har givet 400 Rdlr. til de Fattige i Windebye og Kiøbelov Sogner i Lolland. Var 2 Gange gift. 1. Med Maren * * * 2. Med Dorothe Niels Dotter.

Skrifter.

Johan Arents 4 Bøger om den sande Christendom, paa Dansk oversat. Khvn. 1690. 8.

ILLUGESEN (Thorstein) Provst i Wadle Syssel paa Island.

Skrifter.

Betragtning over Evigheden. 1694. 16. (D.)

JOCHIMSEN (Matthias)

Skrifter.

Forslag om Longitudine. Khvn. 1723. 4.

JOHANNIS (Ægidius) Dan. Giøde Jensen. Hans Fader var Bisskop Jens Giödesen i Aarhuus, hans Moder Magda-

Magdalena Valentini. Reiste i sine unge Aar udenlands, og blev Doctor Medicinæ. Blev siden Practicus i Randers, hvor han døde 1656. Var gift med Magrete Niels Dotter, Søster til Justits-Raad Peder Lassen.

Skrifter.

Assertiones Medico-Practicæ. Lugd. Bat. 1624. 4. (*Las.*)

JOHANNIS (Albertus) Fød i Kiøbenhavn. Hans Fader var Doct. Hans Albertsen Biskop i Siælland, hans Moder Karen Anders Dotter. Var Rector ved Helsingøers Skole omtrent 1570. 1582 blev Sogne-Præst til Nicolai Kirke i Kiøbenhavn. Imidlertid synes tillige at have været Hof-Prædikant hos Kong Frid. II. og Kong Christian IV. indtil 1591, da han blev Biskop i Aarhuus, hvor han døde 1593. 20 Febr.

Skrifter.

Trøste-Prædiken over Kong Frid. II. Død. Khvn. 1588. 8.
Bededags-Prædikener. ibid. 1591. 8. (*Hyp. An. Z. M. P.*)

JOHANNIS (Andreas) 1594 blev Sogne-Præst til Magleby i Stevens Herred i Siælland. Derefter Provst i Herredet. Døde 1652 i hans Alders 94de Aar.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Anna Rosenkrantz. Khvn. 1621. 8. (*Bib. Br. Tr.*)

JOHANNIS (Andreas) Fød i Aalborg. Reiste udenlands. 1623 blev Magister paa Kiøbenhavns Academie.

Skrifter.

Disp. de potentiis Animæ. Witeb. 1622. 4.

JOHANNIS (Canutus) Fød 1608 i Odense. Hans Fader var Mag. Hans Knudsen Weile, Bisko i Fyen. 1631 blev Conrector ved Kiøbenhavns Skole. Siden Rector i Slagelse i 5 Aar. Og omsider 1640 Slots-Prædikant paa Antworskov, hvor han døde 1647.

Skrifter.

Analysis Lexica & Logica 7 Psalmorum Poenitentialium, & Psalm. 65. Franek. 1630. 12.

Liig-Prædiken over Frue Kirsten Retz. Sorøe 1648. 4. (*Br. Bibl.*)

JOHANNIS (Canutus) Fød i Falster udi Enslev Præstegaard, hvor hans Fader var Sogne-Præst.

Skrifter.

Poematum Decades X. Hafn. 1628. 12.

JOHANNIS (Christianus) Fød i Ribe 1567. Hans Fader var Joh. Christensen Chirurgus sammested. Reiste nogle Aar udenlands. 1594 blev Magister. 1602 Professor Pædagogicus, og samme Aar Professor Matheseos. 1607 Professor Græcæ Linguæ. 1608 Professor Dialectices & Ethices, og derefter Adjunctus Facultatis Theologicæ. 1610 Biskop i Aalborg. Døde 1642. 11 Apr. Var gift med Mette Matthis Dotter, en Borgemester Dotter fra Weile.

Skrifter.

Theses de Sphæræ definitione & Divisione. Hafn. 1604. 4.
— — de Circulis Sphæræ. ibid. 1625. 4.
— — de Zonis. ibid. 1606. 4.
— — Philosophicæ. ibid. 1607. 4.
— — de Climatibus & Parallelis. ibid. 1608. 4.
— — de definitione & Devisione Logicæ. ibid. 1609. 4.
— — de Artium Logicarum Origine etc. ibid. 1709. 4.

Liig-Prædiken over Cæcil Lunge. Khvn 1614. 4.
— — — — Jngeborg Juul. ibid. 1616. 4.
— — — — Jörgen Lunge. ibid. 1620. 4.
— — — — Anne Sehested. ibid. 1623. 4.
— — — — Axel Rosenkrantz. ibid. 1625. 4.
— — — — Anne Podebusk. ibid. 1634. 4.
— — — — Otto Scheel. ibid. 1635. 4.

Liig-Prædiken over Magrete Rosenkrantz. Hafn. 1636. 4.
— — — — Ove Lunge. Aarhuus 1638. 4.
— — — — Sophie Brahe. ibid. 1639. 4.
— — — — Knud og Hans Scheel. Khvn. 1640. 4. (*W. An. Ter. B. Ep.*)

JOHANNIS (Christianus) See LUNDIUS.

JOHANNIDIS (Christophorus) Fød i Dalbye i Siælland. Blev reformert Præst i Wittelsbach i Tydskland.

Skrifter.

Disp. de Miseriæ & liberationis humanæ causis. Herborn. 1593. 4.
— — de Prædestinatione. Edinburg. 1595. 4.
De Exorcismo. it. de Gynæco-Baptismo. Herborn: 1612. 8.
Navicularia. Bremæ 1616. 8.
Peregrinatio Mortalium. Frf. 1618. 12. (*Bib.*)

JOHANNIS (Christophorus) Fød i Kiøbenhavn. Reiste udenlands.

Skrifter.

Diss. Theol. de officio Magistratus Politici. Tubingæ 1624. 4.

JOHANNIS (Christophorus) Var 1657 Hofmester hos de unge Höjer paa Sorøe Academie. Blev siden Rector i Herlufsholms Skole, og 1660 Magister.

Skrifter.

Proscenium Terentianum. Hafn. 1667. 12. (*Bib.*)

JOHANNIS (Erasmus)

Skrifter.

Vilibaldus paa Dansk. Khvn. 1735. 8.

JOHANNIS (Ericus) Sogne-Præst til Græsted og Maarum, og Provst i Holboe Herred i Siælland.

Skrifter.

Fontinalia sacra. d. e. Sandfærdig Beretning om Helenæ Kilde. Khvn. 1650. 12. (*Br. Z.*)

JOHANNIS (Georgius) See RIPENSIS.

JOHANNIS (Jacobus)

Skrifter.

Georgii Schmaltzings Davids Psalter i Bønner, paa Dansk udsat. 1533. 16. Khvn. 1570. 8.

JOHANNIS (Jordan) See PFREUNDT.

JOHANNIS (Laurentius) See COMIN.

JOHANNIS (Ludovicus) Fød i Odense 1618. Hans Fader var Doct. Hans Michelsen, Bispop i Fyen, hans Moder Cathrine Henrics Dotter. 1638 deponerede fra Odense Gymnasium. Reiste derpaa udenlands. 1642 blev Conrector ved Odense Skole, og samme Aar Magister. Døde 1652. 7 Nov. Var gift med Lisbet Mule, Doctor Jens Mules Dotter.

Skrifter.

Oratio de Nativitate Immanuelis. Domini nostri Jesu Christi. Hafn. 1639. 4.

Udi Doct. Pet. Jespersens Catalog. p. 123. findes Ludvig Hansen. de Dæmonibus, som ventelig er af samme Auctor.

JOHANNIS (Martinus) En Styr-Mand.

Skrifter.

Anslag paa en Tærske-Maschine. Indført i Oeconomiske Magazin. Tom. 6. p. 179.

JOHANNIS (Nicolaus) See AND. OLAI.

JOHANNIS (Nicolaus) See SAXILD.

JOHANNIS (Petrus) Fød i Ribe. 1572 blev Magister til Rostock. (*Ter. Al.*)

Skrifter.

Oda de incarnatione Christi. ɔ: Psalme om Christi Fødsels Natte. Khvn. 1575.

JOHAN-

JOHANNIS (Petrus) Fød i Viborg. Reiste udenlands. Blev siden Capellan til Budolphi Meenighed i Aalborg, hvor hans Farbroder M. Thöger Pederſen var Sogne-Præst.

Skrifter.

Disp. de conſtitutione & natura Logices. Witeb. 1619. 4.

Tre Trin til Himmelen, et hvert Menneske fornemmelig paa sit Yderste at betænke. Khvn. 1647. 12. (*Br.*)

JOHANNIS (Severinus) Var først Lector Theologiæ, siden Sogne-Præst ved Domkirken i Tronhiem, Provst og Canonicus. Døde 1673. Var gift med Bisskop Peder Scheldeкups Dotter, med hvilken han avlede mange Børn, som alle kaldte sig med Moderens Tilnavn. Derblant Conferents-Raad Ove Schelderup, Amtmand over Nordlandene.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Casper Christopher Schöller. Khvn. 1671. 4. (*Br.*)

JOHANNIS (Tycho)

Skrifter.

Regne Bog. Khvn. — — 8.

JONÆ (Arngrimus) Fød i Island 1568, paa Gaarden Audunarstad i Videdal, hvoraf han kaldte sig med Tilnavn Widalin, og var Stamfader til de seenere Widaliner. 1585 deponerede fra Holum Skole, opholdt sig 4 Aar ved Academiet. Blev derefter først Præst ved Holum Domkirke, derefter Rector ved Skolen samme Sted. 1624 blev Præst til Miklebay i Skagefiord. 1627 blev forflottet til Melstad i Holum Stift og Provst tillige. Fra 1624 til 1627 forrettede han den gamle og svage Bisskop Gudbrand Thorlakſens vices. Efter hvis Død han blev udvalgt til Bisskop, men afbad samme Værdighed. Døde 1648 i sit 80de Aar. Var 2 Gange gift: 1. Med Solveig Gunnars Dotter, sidste Gang med Sigritha Berents Dotter, som han indlod sig i Ægteskab med Aar 1628.

Skrif-

Skrifter.

Idea veri Magistratus. Hafn. 1589. 8.

Brevis Commentarius de Islandia. Hafn. 1593. 8. & Hamb. 1609. 4.

Commemoratio Passionis Christi carmine Islandico. Holum 1612.

Anatome Blefkeniana. Holæ 1612. 8. & Hamb. 1613. 4.

Epistola pro Patria defensoria. ibid. 1618. 4.

Martini Hammeri Prædikener over Christi Lidelse, paa Islandsk oversat. ibid. 1618. 8.

Martini Mölleri Soliloqvia om Christi Lidelse paa Islandsk oversat. ibid. 1599. 1651 og 1662. 8.

Forklaring over den 91de Davids Psalme. Hol. 1618. 8.

Biblia Parva. ibid. 1622. 8.

Apotribe Calumniæ. Hamb. 1622. 4.

Crymogæa s. rerum Islandicarum Libri 3. Hamb. 1609. 1614 og 1630. in 4to. Den første Bog er siden udgiven af Stephanio iblant andre smaa Tractater de Dania & Norvegia. Lugd. Bat. 1629. 16.

Athanasia Gudbrandi Thorlacii. Hamb. 1630. 4.

Specimen Islandiæ Historicum & magna ex parte Geopraphicum. Amst. 1643. 4.

Grönlandia, Oversat paa Islandsk af Einar Ejolfsen Skalholt 1688. 4. Og paa Dansk af Andr. Busseus. Kbhn. 1732. 8.

Bernhardi Salutationes crucis. Oversat paa Islandsk. Skalholt. 1618. 1690. 8.

Schediasma de Litteris Runicis & divisione Vocalium. In Literat. Dan. Ol. Wormii p. 37 & 100. Cum Logogryphi Islandici specimine. in Ejusd. Appendice. p. 173.

Epist. de Diis Populorum borealium. in Stephan. Not. ad Saxonem. p. 141.

Epistolæ

Epistolæ Variæ ad Ol. Wormium. vid. Wormii Epistol. p. 293. seqq. (*B. Hyp. An. S. Tr. Ow. Bay. D.*)

JONÆ (Einar) Var først Conrector, siden Rector udi Skalhold Skole.

Skrifter.

Jon Einarsens under islandske Metra første Primitiva Novi Testamenti Græco-Islandica. Forbedret og forøget.

JONÆ (Gislaus) en Islænder. Var først Præst, og siden i Selaardal i Bardestrands Syssel, hvor han 1550 blev af Bisp Jon Aresen forfulgt for sit Medhold med den nye Lutheri Lærdom. 1556 blev Bisp i Schalholt, hvor han døde 1589.

Skrifter.

Psalmer paa Islandsk. Khvn. 1558. 8.
Oversættelse af Jesus Syrach paa Islandsk. Holum 1580. 8.
Margarita Theologica. Oversat paa Islandsk. Khvn. 1558. 4.
Epistola ad Joh. Hennichium Pastorem Hamburg. i Jacobi Coleri Libello Epistolarum. Frf. 1587. 8. (*An.*)

JONÆ (Jonas) Sogne-Præst til Trollatunge og Fell, siden til Stadarhol i Skalholts Stift i Island.

Skrifter.

Meditationes Triumphales og Passionales.

JONÆ (Magnus) Sysselmand i Dale-Syssel i Island.

Skrifter.

De hæreditatibus, og andre juridiske Afhandlinger.

JONÆ (Magnus) i Ogur i Island.

Skrifter.

Rami Dialectica oversat, og Pontus Historie.

JONÆ (Olaus) Præst til Sande i Dyrefiord paa Island.

Skrifter.

En Deel aandelige Sange og Psalmer.

JONÆ (Olaus) Fød 1672. 23 Febr. 1698 blev Præst til Domkirken i Skalholt. Siden Præst til Stadt i Gronnawik. Døde 1707. 27 Sept. Gift med Thorun Pouls Dotter.

Skrifter.

Calendarium Islandicum. 1707.
Forsøg til et islandsk Lexicon.

JONÆ (Runolphus) En Islænder. Var først Rector ved Holum Skole paa Island til 1649. Magister 1650. Blev siden Rector ved Skolen i Christianstad i Skaane. Døde i Pesten. 1654.

Skrifter.

Grammaticæ Islandicæ rudimenta. Hafn. 1651. 4. & Oxoniæ 1689. 4. Siden i Hickesii store Thesauro. Oxon. 1703. Fol.
Homagium Islandicum. Hafn. 1650. 4.
Lingvæ septentrionalis Elementa. Hafn. 1651. 4.
Disputationes Physicæ duodecim. Hafn. 1652. 4. (*B. Hyp. S. Th.*)

JONÆ (Severinus) Fød 1656 i Aarhuus, hvor hans Fader da boede, som siden blev Hospitals Forstander i Kiøbenhavn. 1675 deponerede fra Aarhuus Skole. 1680 reiste udenlands med da værende Cancellie-Raad, siden Etats-Raad, Rasmus Windings Sønner. Efter 2 Aars udenlands Reise blev Hofmester hos Geheime-Raad Mothes Søster-Søn. 1691 Sogne-Præst i Roeskilde og Provst i Sommoe Herred. 1692 Magister. 1695 fik Rang med Sogne-Præsterne i Kiøbenhavn. Døde 1717. 27 Maji. Var gift med Ellin Fleischer, en Dotter af Mag. Esaias Fleischer, Sogne-Præst til Hellig Geistes Kirke i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Jonæ Prophetie paa Vers. Khvn. 1680. 4.

Etats-Raad Rasmus Windings Liv og Levnet. Oversat. ibid. 1684. 4.

Endeel Psalmer, som findes i Kingos Psalmebog: Den Idræt Gud et tekkelig. I Christne, som bekiende. I Døden Jesus blundet. O hellig Aand du Skat. O hellig Aand kom til os ned. Vee mig, at jeg. (*Pr. Bib.*)

JONÆ (Sigurdur) Sogne-Præst i Præsthoolt i Holum Stift paa Island.

Skrifter.

Gerhardi Meditationes Sacræ oversat i Psalmer. Holum 1665. 8. og 1740. 8. 8de Oplag.

Gerhardi Exercitium Pietatis. ibid. 1742. 8.

Uge-Psalmer af Joh. Stegmans Bønne-Bog og Sange om Josephs Historie, som vides ikke om er trykt.

JONÆ (Steino) Fød 1660. 30 Aug. paa Hialtebakke Præstegaard i Hunevats Herred i Holum Stift, af fattige Præste-Folk. Faderen var Hr. Jon Thorgeirsen. I hans 18de Aar blev han sat i Holum Skole, derfra han 1686 deponerede, og siden tog Attestats i Kiøbenhavn. 1688 blev Capellan i Hiterdal. 1692 kaldet til Domkirken i Skalholt. 1693 til Hiternes, hvor han blev i 6 Aar, og tilsidst var Præst i Setberg 11 Aar. Endelig blev han 1711 Biskop i Holum, hvor han døde 1739. 2 Dec. Var gift med Walgerd Jons Dotter.

Skrifter.

Den Psalme: Hvo ikkun lader Herren raade, oversat paa Islandsk. Holum 1713.

Lassenii Anthropologie. Oversat. Holum 1716. 8.

Diarium Christianum. — 1719-1727. 8.

Lassenii Passions-Prædikener. — 1723 & 1740. 8.
Olearii Monaths- und Wochen-Lieder. Oversat.
Udtog af Lassenii Bønne-Bog. — 1733. 12.
Biblia, paa nye oversat paa Islandsk. Holæ 1728. Fol.
Psalterium Triumphale. ɔ: Nogle Paaske og andre Sange. Khvn. 1743. 8.
Tidsfordriv, bestaaende af aandelige Betænkninger.
Rachlovs Taare-Perse. Oversat. Hol. 1719. 8. (*An. Fr. D.*)

JONÆ (Wigfus) En Islænder. Provst i Myre-Syssel og Præst i Hiterdal.

Skrifter.

B. J. de Buchwaldt Jordemoder Skole oversat paa Islandsk. Holum 1749. 8.

JONGE (Nicolaus) Fød i Kiøbenhavn 1727 29 Aug. Hans Fader var Peder Nielsen, Revisor ved det Kongl. Rente-Kammer, og tillige Skibs-Maaler i Kiøbenhavn. Hans Farfader en Proprietair i Skaane. Farfaders-Fader Niclas de Jonge, en berømmelig Kiøbmand i Amsterdam. Hans Moder var Anne Sophie Einhaus. 1745 deponerede fra Kiøbenhavns Skole. 1754 blev Catechet ved Holmens Menighed i Kiøbenhavn, og imidlertid dimitterede adskillige unge Mennisker til Academiet, og manuducerede andre til Attestats. 1762 blev Sogne-Præst til Allisløv Menighed i Baarse Herred i Siælland. Gift med Gezine Fischer, en Dotter af Peder Arved Fischer, Consumptions- og Accise-Skriver ved Porten i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Synopsis Geographiæ Universalis captui discentium accommodata. Hafn. 1754. 8. Er siden forbedret, rettet og forøget med 5 Generale Landkort. Hafn. & Lipf. 1758. 8.

Ludv. Holbergs Universal-Historie, til Deels oversat efter det af ham selv udgivne latinske Compendium, men dog overalt meget forbedret, til Deels med flere europæiske Rigers Historie forøget, saa og continueret. Khvn. 1757. 8. Med Etats-Raad Kalls Fortale.

Phædri Fabularum Æsopiarum Libri V. captui Tironum accommodat. Ved N. Philomusum. ibid. 1756.

Collegium biblicum, continens Historiam Sacram Veteris & Novi Testamenti. cum Præfat. Johan. Otton. Bangii. Hafn. 1760. 8.

Vice-Admiral Joost Juuls Liv og Levnets Beskrivelse. ibid. 1755. 8.

Ludvig Holbergs Geographie eller Jordbeskrivelse, forfattet efter det af ham selv udgivne lidet latinske geographiske Compendium, men nu vidtløftigere udført, forøget og med behørige Landkort ziret. Første Deel Khvn. 1759. 4. Anden Deel ibid. 1761. 4. Tredie Deel 1763. 4. Dette Verk kan ventes fortsat.

Archivarius Homileticus ɔ: Samling af Dispositioner over Søn- og Festdagenes evangeliske Texter, uddragne af de berømmeligste Mænds Skrifter. Første Deel. Khvn. 1763. 8. Anden Deel ibid. 1767. Tredie Deel ibid. 1769. 8.

Nuptialia ɔ: Betragtninger over udsøgte Sprog til Brude-Taler. Khvn. 1762. 8.

Funeralia ɔ: Betragtninger over udsøgte Sprog til Liig-Taler. ibid. 1769. 8.

Synopsis Historiæ Universalis captui discentium accommodata. Hafn. 1762. 8. Er og udgivet under Titel: Lud. Holbergii Synopsis Histor. Universal. &c.

Werners Kierne af Geographien. Oversat. Khvn. 1753. 8.

De evangeliske Biskopper i Siællands Stift, deres Portraiter, Liv og Levnet, udgiven af Jonas Haas, Kobberstik-

ker. Khvn. 1761. 4. Levnets-Beskrivelserne over de 8 sidste ere Jonges, men de 7 første er Casp. Pet. Rothes Arbeide.

d'Avieux Reise-Beskrivelse. Oversat. Khvn. 1759 & seqv. in 8tavo. 6 Dele.

JORUNDSEN (Ketillus) Arnæ Magnæi Morfader. Præst i Hvani i Skalholt Stift i Island og Provst sammesteds.

Skrifter.

Hadr. Junii Nomenclator. Oversat paa Islandsk.

IPSEN (Christianus)

Skrifter.

Trøstefulde Samtale imellem Siælen, Synderen og Gud, paa Riim forfattet. Aarhuus 1642. 4.

IRGENS V. JURGENS (Joachimus) Fød i Itzehoe 1644. 5 Maii. Hans Fader var Johannes Irgens, Doctor Medicinæ, og siden Directeur ved Roraas Kobber-Værk i Tronhiems Stift. Hans Moder Doctor Henningii Arnisæi Dotter. Gik først i Skole i Halle, under Martino Lippenio. Reiste siden til Holland og adskillige tydske Academier. 1676 blev Doctor Medicinæ i Kiøbenhavn. Practiserede derefter først i Tronhiem, hvor han var Physicus Ordinarius, siden i Christiania fra 1712. Døde 1725. Var gift med Giedske Schelderup, en Dotter af forhen anførte Severino Johannis.

Skrifter.

Disp. de Alimentorum Cursu.

Autoschediasma de Victriolo, oder Bericht von Victriolo. Hafn. 1688. 12.

Den Edition af Stubelii Lexicon Fabro-Cellar., som er udgiven 1717, er for den største Deel hans Arbeide, som sees ei allene af Fortalen, men endog af adskillige Stubelii egenhændige Breve, som ere i mit Giemme mig forærede

Mede af hans værdige Søn Hr. Henning Amisæus Irgens, Sogne-Præst for Skibsted og Lyngbye Menigheder i Wiborg Stift, som nyelig ved Døden er afgangen.

Andreæ Borrichii Vindiciæ purioris Latinitatis, er og til Deels samlet af hans Collectaneis, som Borrichius havde til Laans.

IRGENS (Olaus) Sogne-Præst til Faaborg og lille Hammer i Guldbrandsdalens Provstie i Aggershuus Stift.

Skrifter.

Underviisning om saliggiørende Værdomme, hvilke alle bør vide, troe og efterleve. Tronhiem 1768.

ISENFELD (Nicolai) blev 1734 første Præst paa Krigshospitalets Ladegaard ved Kiøbenhavn. 1738 Sogne-Præst til Lodberg og Meilbye i Aarhuus Stift. Døde 1759.

Skrifter.

Krigshospitals Ladegaards Nytaars Ønske til Kongen. Kbhvn. 1735. 4, og flere deslige Piecer.

IVARI (Bartholdus)

Skrifter.

Oratio de virtute morali. Helmst. 1591. 4.

IVARI (Georgius) Fød i Helsingøer 1638. Var Gouverneur paa St. Thomas i Westindien.

Skrifter.

Spare-Timers Frugter med deres Sødheds Blomster. Kbhvn. 1670. 12. (*Br.*)

IVARI (Severinus) See WIRUM.

IVO (Petrus) Fød i Wiborg. Studerede Medicinen, reiste udenlands, og blev 1591 til Basel Doctor Medicinæ.

Skrifter.

Theses de Rigore. Basil. 1591. 4.

JUDICHER (Henricus) En Søn af Admiral Judicher. Sogne-Præst til Wolderslev og Giordslev i Bierskov Herred i Siælland.

Skrifter.

Tvende Samtaler om den saliggiørende Troe. Kbhvn. 1741. 8.

JUDICHER (N*** P*** Olai Fil.)

Skrifter.

Memoria Friderichshaldiæ Norvegicæ, Hafn. 1719. 4. Carm. Latin.

JUDICHER (Severinus) See GOTHLANDUS.

JUNGHANS (J. Malthesen.)

Skrifter.

H. G. Masius om Forskiel imellem den lutherske og reformeerte Lærdom. Fordansket. Kbhvn. 1724 og 1742. 12.

JUNIUS (Hadrianus) Fød 1512 1 Jul. i Horn i Holland. Hans Fader var berømmelig Borgemester sammested. Reiste i sin Ungdom udenlands, og blev Doctor Medicinæ i Bologne i Italien. 1543 reiste til Engelland, og blev Medicus hos Hertugen af Nordfolk. 1564 Professor Medicinæ i Kiøbenhavn, og Kongelig Liv-Medicus; men blev ikke her over et Aars Tid. Siden Medicus og Gymnasiarcha i Harlem. Havde derefter adskillig Skiæbne, og døde omsider 1575. 16 Jun. i Arnemunde i Zeeland. Foruden hans Moders Maal var han kyndig i 7 Sprog, Græsk, Latin, Islandsk, Fransk, Spansk, Tydsk og Engelsk.

Skrifter.

Cassii Jatrosophistæ Qvæstiones medicæ ex Græco in Latin. translat. Paris 1541.

Lexicon Græco-Latinum 6500 vocabulis auctum. Basil. 1548. in Fol. & 4to. Er indført iblant Libros prohibitos, fordi

fordi han i Dedicationen til Kong Edvard i Engelland giver ham Titel af Konge.

Epistolæ variæ. Dordrecht 1551. 12.

Philippeis s. Epithalamium ad Regem Philip. II. & Reginam Mariam. 1559.

Commentarius de Anno & Mensibus cum libro Fastorum 1556. Siden indført i Grævii Thesauro. Tom. 8.

Calendarium.

Animadversionum Libri 17. 1556.

Commentarius de Coma. Basil. 1556.

Nomenclator Antwerp. 1567. 8. Latino-Danicus. Hafn. 1605 & 1610. 8. Latino-Germanico-Danice. Aug. 1571. 1617. 8.

Historia Bataviæ. Antw. 1588. 4.

Adagiorum ab Erasmo omissorum Centuriæ octo cum dimidia.

Hesychius Milesius Græce & Latine. Paris 1593. 8.

Cornucopiæ s. Oceanus enarrationum Homericarum ex Eustathio collect. Basil. in Fol.

Eunapius de vitis Sophistarum Latine Versus. Colon. 1616. 8.

Emblemata. Antw. 1575. 12.

Ænigmatum libellus. ibid. 1575. 12.

Anacaurosis. Carm. Jamb.

Nonius Marcellus auctus & emendatus.

Fulgentius Placides de prisco sermone variis locis repurgatus.

Appendix ad Epitheta Textoris.

Notæ in Plautum, Senecam, Plinium, Virgilium, Horatium &c. (*B. Hyp. W. Bay.*)

JURGENS (Joachimus) See IRGENS.

JUSTI (Hieronymus) kaldes og med Tilnavn Ranch. Fød 1539 i Winkel Præstegaard. Hans Fader var Just

Lauridsen, Sogne-Præst for Winkel og Rind Meenigheder, og Provst over Medelsom Herred i Wiborg Stift, samt Vicarius i Aarhuus Capitel, som opnaaede en Alder af 99 Aar. Hans Moder var Karen Jacobs Dotter. Han var Sogne-Præst til Graabrødre Kirke i Wiborg, hvor han døde 1607. 3 Dec. Var gift med Karen Olufs Dotter, en Enke af Poul Ibsen, Sogne-Præst til Graabrødre Kirke, og Succentor i Wiborg Dom-Capitel.

Skrifter.

Kong Salomons Hylding Kbhvn. 1585. 4.
Karig Riding, en lystig Comoedie. Aarhuus 1633. 4.
En nye Vise om nogle Fugles Natur og Sang, hvori straffes mange Laster og prises mange Dyder. Kbhvn. 1617. 8.
Samsons Fængsel, eller ynkelig Tragoedie. Aarhuus 1646. 4.

JUUL (Jens). Baron til Julinge, Herre til Waargaard ic. Fød 1628. Hans Fader var Hr. Eric Juul til Hundsbek. Hans Moder Frue Sophie Schested. I hans Ungdom studerede han ved Soroe Academie, reiste derefter 1650 udenlands. Ved hans Hiemkomst blev han Cancellie- og Etats-Raad, og Assessor i Høieste Ret. 1660 Resident i Stokholm. 1671 Ridder af Dannebrog. 1672 Geheime-Raad og Vice-Præsident i Cammer-Collegio, saavelsom og mod Enden af samme Aar den 10 Dec. ophøiet i den friherrelige Stand, og hans Gods Waldbyegaard giort til et Baronie med Navn Juulinge. 1676 var han med Armeen i Norge, og ved sin Tapperhed signaliserede sig. 1677 og 1678. fulgte han sin Broder Admiral Niels Juul i adskillige Søe-Batailler. 1679. blev han Ridder af Elephanten, og samme Aar sendt som Minister plenipotentiarius til Lund i Skaane, og derfra til Stokholm ic. 1699 blev General-Admiral. Døde 1700. 23 Maji. Var tre Gange gift. 1. Med Vibeke Skeel. 2. Med Rigitze Sophie Wind. 3. Med Dorothe Kragh.

Skrifter.

In Litterarum Studia Affectus. Soræ 1651. 4. (*H*)

JUUL (Janus Petri) Var først personel Capellan og Catechet til Trinitatis Kirke i Kiøbenhavn. 1765 blev Sogne-Præst for Bredstrup Meenighed i Elboe Herred i Riber Stift.

Skrifter.

Tvende opvækkelige og opbyggelige Prædikener. Khvn. 1765. 8.
A. L. Gieses Prædiken om det guddommelige Raadekald. Oversat. Khvn 1763. 8.

JUUL (Paulus) Fød i Tronhiem, hvor hans Fader var Borger og Kiøbmand. Formedelst hans Vittighed vilde Kong Frideric IV. befordre ham til Ober-Berg-Amtsforvalter Syndenfields i Norge, lod ham derfor, da han nogle Aar forhen havde været Procurator i Bergen, reise i Tydskland, Böhmen, Ungern, næsten et heelt Aar. Ved Hiemkomsten blev han Amtmand over Lister og Mandal Amter i Norge. Fra denne ærefulde Post blev han i Aaret 1721 afsat formedelst sin Trodsighed og Opsætsighed imod sine Superieurs; men kunde ingen Afskeed erlange, førend han eedelig reverserede sig, ei at vilde gaae i fremmede Potentaters Tieneste. Han kom derpaa til Kiøbenhavn, lagde Venskab med General-Major C *** fra R *** og Major H *** fra H ***, gav dem et fordeelagtigt Project, hvorledes Grønland, Island og Norge kunde erobres; men Forræderiet blev opdaget ved Postmester Erlund. Juul blev arresteret, og Kongelig Ordre udgivet af 11te Februarii 1723, at en Commission skulde sættes i denne Sag. Commissarierne vare General-Lieutenant og Commendant Grev Sponek, Kammerherre og Ober-Krigs-Secreterer Gabel, General-Major Matth. Numsen, Conferents-Raad Wilh. Helt, Justits-Raad og Politie-Mester Ratheken, Justits-Raad og General-Auditeur Dræsen med flere, hvilke, efterat de havde overhørt Sagen nøie, dømte ham fra Gods, Ære og

Liv, hans høire Haand at afhugges levende, Kroppen at parteres, og lægges paa Steile og Hiul, og Hovedet tillige med Haanden at sættes paa en Stage ꝛc. Dommen er dateret den 5 Mart 1723, og samme Dag confirmeret af Kong Frideric IV. Den 8de Mart næst efter Kl. 8½ om Morgenen blev den exseqveret.

Skrifter.

Et lyksaligt Liv, eftertænkt, da Indbildning og Forfarenhed derom disputerede. Khvn. 1721. 4. Paa Vers.

En god Bonde, hans Avl og Biæring. ibid. 1722. 1733. 1746 og 1755. 8. Oversat paa Islandsk af John Eigelsen.

IVERSEN (Petrus)

Skrifter.

Tractat om Mose Bøger. Khvn. 1619. 4.

KAABELÖS (Erasmus Georgii)

Skrifter.

Tractat om Had og Avind paa danske Riim. Khvn. 1574. 8.

KAALUND (Janus Christiani) Rector ved Skolen i Stubbekiøbing paa Falster.

Skrifter.

Moens Beskrivelse. Khvn. 1722. 4.

Poetisk Beskrivelse paa en Hest, dens Natur, Egenskaber og Sygdomme, ved Jens Kaalund. Khvn. 1742. 4. Om denne Jens Kaalund er den samme Rector Kaalund, som er Forfatter af Moens Beskrivelse, tør jeg ikke sige til visse.

KAALUND (Johannes Wilhelmus) Laae paa Borches Collegio. Blev Feldt-Præst, og siden Sogne-Præst i Jylland,

men siden fra Embedet afsat, og levede sin øvrige Tid i Kiøbenhavn som Philosophiæ Magister og almindelig Poet.

Skrifter.

Diss. de divinandi arte apud Romanos. Hafn. 1733. 4.
En Mængde smaae trykte Poesier.

KAAS (Magnus) Capellan ved Guarnisons Kirken i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Prædiken over Matth. 22. v. 21. Kbhn. 1766. 8.

KAAS (Nicolaus) til Taarupgaard, Dannemarks Riges Raad og Canceller. Fød 1535. 7 Maaneder efter hans Faders Død, som var Niels Kaas til Starup-Gaard, Lands-Dommer i Jylland. Hans Moder var Anne Biörn, en Dotter af Biörn Andersen. Fra hans 5te Aar, da hans Moder døde, blev han opdragen af sin Farbroder Magister Mogens Kaas, Canick i Wiborg, og gik i Wiborg offentlige Skole i 9 Aar. Derefter blev han forsendt til Kiøbenhavn, og i 4 Aar fortsatte sine Studeringer i Doct. Niels Hemmingsens Huus, som den Gang allerede spaaede, at der vilde blive noget Stort af ham. Han reiste derpaa udenlands, hvor ham strax mødte den Vanheld, at Skibet strandede ved Femern, og han med Møie maatte svømme i Land. Fortsatte derefter Reisen til Wittenberg (hvor han hørte Melanchthon) Francfurt ved Odern, Løven og Frankerige. Ved hans Hiemkomst blev han sat paa det danske Cancellie, og blev derefter 1560 Ober-Secreterer. 1569 blev han sendt til Congressen i Ulfsbek. 1570 var med ved den stettinske Freds Slutning. 1572 blev med andre sendt til Bremsebroe i Rigets Affaires. 1573 blev han Canceller, hvilket Embede han i 22 Aar forestod, og imidlertid bievaanede mange vigtige Congresser, og var en iblant de fire Rigets Raad, som i Christiani IV. Minorennite forestoed Regieringen. Som Patronus Universitatis holdt

han 1593 en vidtløftig Tale i Consistorio, hvorudi han formanede Professorerne til flittig at læse, og afstraffe Studenternes uordentlige Levemaade. Døde ugift 1594. 29 Jun.

Skrifter.

Den Edition af den jydske Lovbog, som er udgiven Kbhvn. 1590. 4. beretter Möller in Isagog. ad Histor. Cherson. Cimbr. p. 264., fornemmelig ved hans Flid at være revideret, corrigeret, forbedret og med Tillæg forøget. (*H.*)

KAASBÖLL (Hilarius Christophorus) Føb 1682. 2 Maji i Tronhiem, hvor hans Fader Peder Kaasböll var Præsident. Hans Moder var Mille Schöller. 1700 deponerede fra Sorøe Skoee. 1703 blev Alumnus paa Borches Collegium. 1703 Catechet ved den lutherske Kirke i London. 1711 kom hiem, og blev Capellan ved Frue Kirke i Kiøbenhavn. 1712 Magister. 1732 Sogne-Præst til Hellig-Geistes Kirke i Kiøbenhavn. Døde 1754. 13 Mart. Var 2 Gange gift. 1. Med Johanne Sophie Möller. 2. Med Bodil Lisbet Hiorr.

Skrifter.

Diss. de modis Salutandi. Hafn. 1702. 4.

— — de Monstratione per digitum. ibid. 1704. 4.

— — de Arboribus Sodomæis. ibid. 1705. 4.

— — de Judæorum cum Lacedæmoniis cognatione. ibid. 1706. 4.

— — de Igne Sacro Templi Secundi. ibid. 1707. 4.

KÆRULIUS (Petrus Bartholinus) 1612 blev Magister. 1615 Professor Pædagogicus i Kiøbenhavn. 1621 Sogne-Præst i Sæbye.

Skrifter.

Disp. de Refractionibus. Witteb. 1613. 4.

— — de Sacrificiis Satisfactionis Christi. ibid. 1616. 4.

Defensio Longomontani contra Mart. Hortensium. Hafn. 1632. 4. (*W.*)

KÆRUP (Jacobus) Fød 1682. 13 Septemb. i Nachschov i Laaland. Hans Fader var Peder Kærup, Raadmand sammested. Hans Moder Magrete Jacobs Dotter. 1698 deponerede fra Kiøbenshavns Skole. 1706 blev Alumnus paa Borches Collegium. 1707 Amanuensis hos Biskop Borneman, og siden hos Biskop Worm. 1711 øverste Capellan til Holmens Kirke i Kiøbenhavn. 1712 Magister. 1725 Sogne-Præst ved Holmens Menighed. 1733 Biskop i Christiansand. Døde 1751. 29 Aug. Var gift med Helene Cathrine Brinch, en Dotter af Mag. Iver Brinch.

Skrifter.

Exercitatio Synoptica de Decimis Hebræorum. Hafn. 1707. 4. (*An.*)

KALL (Abraham) Fød i Kiøbenhavn. Hans Fader er Etats-Raad og Professor Johan Christian Kall. Hans Moder Elisabet Wöldicke. Deponerede 1757. Blev derefter Decanus paa Klosteret og Magister. Reiste udenlands, og 1765 blev Bibliothecarius ved Universitets Bibliotheque.

Skrifter.

Specimen Supplementi Thesauri Græcæ Lingvæ Stephaniani ex Theognidis Sententiis. Hafn. 1760.

Diss. Philolog-Crit., qva varia Græce scripta Aphthonii, Æsopi &c. ex codice Msto. partim supplentur, partim emendantur. ib. 1762.

Index in Tyrtæum Klotzii. Brem. 1764.

Specimen novæ Editionis Sententiarum Theognidis. Göttingæ 1766. 4.

KALL (Johannes Christianus) Fød 1714. 24 Nov. paa Charlottenborg ved Berlin. Hans Fader var den for sin Kyndighed i de østerlandske Sprog velbekiendte Abraham Kall, siden Pastor Primarius ved Frue Kirke i Flensborg. 1732 reiste han til Universitetet i Jena. 1735 blev Informator

hos

hos de Kongl. Pager i Kiøbenhavn. 1738 Informator hos Kong Frideric V. medens han endnu var Kron-Printz. Samme Aar Professor Lingvar. Orient. ved Kiøbenhavns Universitet. 1740 Magister. 1753 Justits-Raad. 1768 Etats-Raad. Gift med Elisabet Wöldicke, en Dotter af Bisskop Andreas Wöldike i Wiborg.

Skrifter.

Dispp. II. de voce נביא Hafn. 1739 & 1741. 4.

— — observationes ad Proverbiorum loca 4 obscuriora. ib. 1742. 4.

— — — — ad loca 5 Proverbiorum. ibid. 1743. 4.

Rab. M. Maimonidis de Servis atganeillis Tractatus ibid. 1744. 4.

Dispp. III. in Cantici Deboræ Commata 10 & 11. ibid. 1751 & 1752. 4.

Dispp. IV. Specimen Philosophiæ Arabum popularis. ibid. 1757 - 1760. 4.

Observat. ad Loca qvædam V. T. ibid. 1758. 4.

Prolegomena Commentar. in Jerem. Cap. 30 & 31. ibid 1759. 4.

Fundamenta Lingvæ Arabicæ. ibid. 1760. 4.

Commentatio 1ma ad Hebrææ Lingvæ Grammaticam Danzianam. ibid. 1763. 8.

Prodromus Examinis criseos Houbigantianæ in Codicem Hebræum. ibid. 1763. 4.

Examen Criseos Houbigantianæ, Specimen 1mum. ibid. 1764. 2dum 1765. 3ium 1767. 4tum 1769. 4. (*Bu.*)

KARMARK (Joannes Joannis) Sogne-Præst i Langaa i Wiborg Stift.

Skrifter.

Fausta acclamatio ad Christianum Skeel de Ulstrup. Arhusii 1655. 4.

KARSTENS (M. Jörgen) See CARSTENS.

KEITOM (Martinus) See CHEITOMÆUS.

KELLINCHUUSEN (Daniel) Proprietarius i Nyborg Amt i Fyen.

Skrifter.

Dannemarks Jubel-Glæde. Kbhvn. 1736. 4.

KENCKEL (Stephanus) Fød i Tønder. Hans Fader var Doct. Steph. Kenckel, Provst sammested. Hans Moder Anne Berents Dotter. 1692 blev Professor Eloqventiæ et Historiarum ved det nye Ridderlige Academie i Kiøbenhavn. 1694 Director Secundarius ved samme Academie. 1695 tog sin Afskeed derfra. 1697 blev Told-Cammereer i Helsingøer. Siden Justits- og Etats-Raad.

Skrifter.

Disp. de Propositione primi & tertii Generis Idiomatica, 1 Pet. IV. 1. Præside Oleario. Lips. 1687. 4.

Inscriptio Christiano Alberto Duci Slesw. & Holsatiæ, civium suorum plausus, ob pacem Altonaviensem interpretans. Hamb. 1689. Fol. (*Th. Cimb.*)

KIELDSÖN (Janus) Fød i Ribe. Hans Fader var Kield Jörgensen, Borgemester sammested. 1623 blev han Rector i Riber Skole. 1630 Præst i Landskrone, og derefter Provst tillige i Rønneberg Herred.

Skrifter:

Liig-Prædiken over Mette Hvitfeldt. Kbhvn. 1633. 4.

— — — — Lisbet Hvitfelt. ibid. 1638. 4. (*Inst. Cimb. Th. Ter. Bib.*)

KIELSÖN (Severinus) Sogne-Præst til Hvalsøe og Særløse Meenigheder i Woldborg Herred i Siælland.

Skrifter.

Tractat om det Juule-Vers: En Oxe og Asen derhos stoed. Khvn. 1643 12. (*Br.*)

KIERTEMINDE (Petrus Petri) See PETRI.

KIERULF (Jonas)

Skrifter.

Journal over Kong Christian VI. og Dronning Sophiæ Magdalenæ Reise til Norge. Khvn 1733. Fol.

KIERULF (Petrus) Var Alumnus paa Borches Collegio. 1751 blev Sogne-Præst i Honslet, siden Provst i Øster-Liisberg Herred i Aarhuus Stift.

Skrifter.

Observationes Philol. in Danicam Epistolæ ad Rom. Versionem. Hafn. 1741. 4.

KIERULF (Severinus) Var Alumnus Collegii Medicei.

Skrifter.

Diss. II. de Eclipsibus. Hafn. 1698. 1699. 4.

Excursus Solaris. ibid. 1700. 4.

KILDAL (Janus) Missionarius for Finnarun i Astafiord i Senjens Provstie.

Skrifter.

Prædiken om den sande Guds Tieneste. Tronhiem 1742. 8.

KILDGAARD (Casparus)

Skrifter.

Disp. de Judæo non mortali. Hafn. 1733. 4.

KINCK (P * * *)

Skrifter.

Jubel-Prædiken. Christian. 1749. 4.

KINGO (Thomas) Fød i Slangerup 1634. 15 Dec. Hans Fader var Hans Kingo, en Væver af Profession. Hans

Moder

Moder Karen Sörens Dotter. Hans Farfader var Joh. Tom. Kingo, en Skotlænder, Kong Christ. IV. Tapetmager. Gik først i Slangerup, siden i Friderichsborg Skole, hvorfra han deponerede 1654. 1662 blev han Capellan hos Hr. Peder Worm, Præst i Kirke-Helsinge, som han siden succederede. 1668 Sogne-Præst i Slangerup, og samme Aar Magister. 1677 Biskop i Fyen. 1683 Doctor Theologiæ bullatus. 1679 blev nobiliteret. Døde 1703. 14 Oct. Han var tre Gange gift. 1. Med Sille Lamberts Dotter Balchenborg. 2. Med Johanne Laurids Dotter, Enke af Christen Pedersen, Forvalter ved Frydendal og Morkegaard. 3 Med Birgitte Balslev, en Dotter af Doctor og Assessor Christopher Balslev til Fraudegaard.

Skrifter.

Sæbyegaards Koe-Klage. — — 1665. 8.

Cronborgs Beskrivelse. Khvn. 1672. 4.

Aandelige Siunge-Chor. 2 Parter. ibid. 1674. 1677. 1681 og 1723. 8. Er oversat paa Svensk. Gotheb. 1693 og 1700. 8. Paa Islandsk. Skalholt 1693. 12.

Samsøes korte Beskrivelse. Khvn. 1675. 4.

Kong Christian V. første og lyksalige Ledings-Tog. Khvn. 1675. 4.

Anhang til Kong Christian V. Ledings-Tog. Khvn. 1676. 4.

Andet Anhang — — — — — ibid. 1677. 4.

Kirke-Psalme-Bog. Odense 1689. 8. Dette er det allerførste Oplag. Men da samme ikke af det theologiske Facultet var approberet, blev den siden med Approbation og adskillig Forandring udgiven. Odense 1699. Hvilken er den endnu brugelige Kirke-Psalme-Bog.

Medlidigste Tanker over Laur. Lindenovs og Medfølgeres Skibbrud ved Solesand i Norge. 1690. 8.

Liig-Prædiken over D. Jacob Bircherod. Khvn. 1692. 4.

Gradual-

Gradual-Bog. Odense 1699. Fol.

Morgen- og Aften-Psalmer, med tydsk og latinsk Oversættelse af Frid. Brandt og Christ. Rose. Sorøe 1768. 4 Obl. Den latinske Oversættelse allene. Hafn. 1739. 8. Forhen paa Tydsk. Kopb. 1685. 12.

Adskillige andre Vers (*Pr. An. Mar.*)

KIÖBING (Olaus Jacobi) See JACOBI.

KIÖGE (Jacobus Laurentii) Sogne-Præst til vor Frue Kirke i Helsingborg.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Eggert Elertz. Lund 1667. 4.

KIÖGE (Petrus Nicol.) Byefoged i Assens, samt Herreds-Skriver i Baas- og Vends-Herreder.

Skrifter.

Vandre-Bog i Riim. Khvn. 1693. 12.

KIRCHERUS (Henricus) En jesuitisk Pater. Var en Tid lang Missionarius i Kiøbenhavn, hvor han opholdt sig under en fremmed Masqve omtrent i de Aar 1673 og 1674. Imidlertid har han hemmelig søgt at giøre sin Religion Tilhængere, og til den Ende udgivet undertegnede Bog, hvis første Edition, som uden Steds Navn er trykt i et af bemeldte Aar, holdes af nogle for at være trykt i Kiøbenhavn, hvilket dog neppe er troeligt. Ingen Auctor findes i de første Oplage, men i den af 1716 er H. Kircheri Navn sat foran. Bisskopen D. Hans Wandal han holdt denne Bog saa farlig, at han i en *Disp.* 1675 de Antistitum Ecclesiæ Evangelicæ legitima vocatione har refuteret nogle Satzer deraf. Af Fremmede har Diecman i Stade skrevet derimod, og Ant. Reiser i Hamborg har haft samme Forsæt. Samme Kircherus havde før giort sig bekiendt af sin Commentario in Apocalypsin. Men her anføres alene det de Nordiske Rigers Omvendelse tiltænkte.

Skrift.

Skrift.

Nord-Stern führet zur Seeligkeit. uden Sted og Aar trykt in 12mo. Atter oplagt til Cöln 1691 og 1716. 12.

KIRKERUP (Janus) Fød i Kiøbenhavn 1730. 22 Jul. Hans Fader var Simon Kirkerup, Borger sammested. Hans Moder Anna Margareta Exsted. Mistede sin Fader i hans fierde Aar. 1740 blev sat i Friderichsborg Skole, hvorfra han 1746 deponerede. Reiste nogen Tid udenlands. 1751 kom hiem, og ved Information ernærede sig. 1755 blev Decanus paa Klosteret. 1756 blev residerende Capellan til St. Laurids Sogn paa Vesterlands Føhr i Lov-Herred i Riber Stift. 1763 Sogne-Præst til samme Menighed. Er Medlem i det Kongl. danske Ager-Academie.

Skrifter.

Forsøg til Agerdyrkningens Forbedring i Dannemark. Kbhvn. 1756. 8.

Om Veirliget 1759 paa Vesterlands Føhr. Indført i oecon. Magaz. Tom. 4. pag. 117.

Undersøgelse om nogle vigtige Ting af Landvæsenet. ibid. pag. 135.

Om Veirliget paa Vesterlands Føhr i det sidste halve Aar 1759. ibid. Tom. 5. pag. 203.

Om Fælledskabets Afskaffelse i Landgodset. ibid. Tom. 6. pag. 147.

Erbauliche Gedancken auf alle Tage des Jahrs. Flensb. 1766. 8.

KIRSTENIUS (Michael) Moravus.

Skrifter.

Libelli III. Epigrammatum. Hafn. 8.

KITTINGIUS (Svederus Pauli) Var Rector i Aalborg Skole omtrent 1614. 1616 blev Sogne-Præst til Thisted og Tilsted i samme Stift. Døde 1643. 15 Jul. Var gift med Barbara Rosenberg, Søster til Bisskop Frans Rosenberg.

Skrifter.

Oratio in Canis Encomion. Rostock 1614. 4. (Tb.)

KLEEN (Petrus) Ober Krigs-Commissarius.

Skrifter.

Tullins Vers om Skabningens Ypperlighed oversat paa Tydsk. Sorøe 1765. 8.

KLEVENFELD (Torchildus de) Fød i Kiøbenhavn. Hans Fader var Peder Kleve. 1734 blev Secreterer i det danske Cancellie. 1737 Justits-Secreterer og Assessor i Heiesteret. Reiste derpaa udenlands i 4 Aar, og ved sin Hiemkomst 1745 blev Medlem i det Kongelige danske Selskab. 1747 Justits-Raad og ophøiet i Adelstanden med Tilnavn af Klevenfeld. Siden efter er han bleven Medlem i Videnskabernes Selskab i Kiøbenhavn, Etats-Raad. 1767 virkelig Etats-Raad. 1768 Conferents-Raad. Har i mange Aar arbeidet paa den danske Adels Historie, samt den danske og norske Herold- eller Vaaben-Konst.

Skrifter.

Lykønskning til Kong Christian VI. ved Høieste-Rets Aabning paa Christiansborg. Khvn. 1741. 4.

De Kongelige Levninger af Kong Christ. VI. Khvn. 1746. 4.

Betænkning om en Antiqve, som til Videnskabernes Selskab er vorden indsendt. Indført i det kiøbenhavnske Selskabs Skrifter. Tom. 6. pag. 9.

KLINGENBERG (Boye)

Skrifter.

Hugo Grotii VI. Bøger om den christen Religions Sandhed. Oversat. Khvn. 1747. 4.

KLINGER (Casparus) Har levet i Kiøbenhavn 1597.

Skrifter.

En lystig Historie om Keiser Octaviano. Fordansket. Khvn. 1662. 1677. 8.

KLOK (Nicolaus Jani)

Skrifter.

En skion aandelig Vise om Jesu Christi glædelige og ærefulde Fødsel. Khvn. 1618. 8.

KLOPSTOCK (Fridericus) Fød i Tydskland. 1763 blev Legations-Raad. Videre kan jeg ikke melde om denne ellers vel bekiendte lærde Poet, da jeg mere end een Gang forgieves har ladet anmode om hans Biographie. Dog vil jeg anføre de hans mig bekiendte

Skrifter.

Ode am Gott. Hamb. 1752. 4. Edit. 2.

Ode an den König. Koph. 1752.

Psalm. ibid. 1753. 4

Drei Gebete: Eines Freigeistes, eines Christen, und eines guten Königs. Hamb. 1753. 4.

Messias. Koph. 1755. 4. 2 Band.

Tod Adams, ein Trauer-Spiel. Koph. und Leipz. 1757. 8.

Salomo, ein Trauer-Spiel. Magdeb. 1764. 8.

Geistliche Lieder. Koph. 1758. 8.

Breve fra Døde til Levende. — — 8.

Sing-Gedicht auf Königs Geburthstag. 1761. 8.

Rothschildes Gräber. Elegia über Frid. V. Todt. Koph. 1764.

Hermans Schlacht für die Schaubühne. Koph. 1769.

Nordische Aufseher. Koph. und Leipz. 1758. & seqv. 8. Hvortil han med Professor J. A. Cramer skal have været Medarbeider.

KLYNE (Fridericus Andreæ) See CLYNIUS.

KNOPF (Christophorus Hieromymi Fil.) Var fød i Friedland i Preusen. 1560 blev han Enke-Dronning Dorotheæ Hof-Prædikant paa Colding Slot. 1567 Hof-Prædikant hos

Kong Friderich II., Baccalaureus Theologiæ, og fulgte med General Daniel Rantzau som Feldt-Præst i den svenske Krig, 1572 kom hiem igien som Kongelig Hof-Præst. Han var især en af dem, som afværgede, at Formula Concordiæ ikke blev antagen her i Landet. Tilsidst blev ham, for sin høie Alderdoms Skyld, tilladt at boe i Roeskilde, hvor han var Cantor Capituli, og døde sammested 1611. Han var gift med Barbara Paludan, Doct. Joh. Paludan, Medici og Physici i Lubeck, hans Dotter.

Skrifter.

Etliche Psalmen und Sprüche, welche König Frid. II. selbst aus dem Psalter zusammengezogen. Kopenh. 1586 og 1693. 4.

Leich-Predigt über Frid. II. ibid. 1588. 4. (*B. Hyp. An. Mar. Z.*)

KNOPF (Johannes) En Søn af næst Forrige. Reiste udenlands og blev Magister. Var Rector i Herlufsholm Skole fra 1613 til 1617, da han blev Informator hos Hertug Friderich, som siden blev Konge.

Skrifter.

Decas illustrium Qvæstionum Ethicarum. Witeb. 1607. 4.

KNOPPERUS (Albertus) Fød i Zwoll i Overyssel, var Doctor Juris, og 1549 blev Professor Juris i Kiøbenhavn. 1562 reiste han som Kongl. Gesandt til Liefland. Døde til Løven i Brabandt 1577 16 Maji.

Skrifter.

Disp. de Jure Emphyteutico. Hafn. 1573. 4.

— — de Justitia. ibid. 1573. 4. (*W. B. Hyp.*)

KNUTH (Christianus Fridericus de) Eqves Danus.

Skrifter.

Panegyricus in Natalem Christiani V. Giessæ 1699. Fol.

KOBSEN (Canutus) Var Juris utriusqve Doctor og Biskop i Wiborg fra 1460 til 1477, da han døde. Brugtes i sin Tid til adskillige Gesandtskaber og Rigets Forretninger i Nederlandene, Frankerig og Burgundien.

Skrifter.

Qvædam breves expositiones & legum & jurium concordantiæ & allegationes circa leges Jucie per reverendum in Christo Patrem & Dominum Canutum Episcopum Wibergensem & venerabilem utriusqve juris Doctorem, super Jutorum legisterium. Ripis 1504. & Hafn. 1508. 4.

Nogle tilskrive ham og en Tractat de Regimine Pestilentiali, som andre derimod tillægge en Bisskop i Aarhuus af samme Navn, nemlig Canutus. See Canutus. (*An. Al. Is.*)

KOCK (Cajus) Var først Informator hos de Kongelige Princesser. Blev derefter Justits-Raad, Vice-Borgemester i Kiøbenhavn og Etats-Raad. Død 1770.

Skrifter.

Beskrivelse paa en Plov til to Heste. Indført i oeconomiske Magazin. Tom. 3. pag. 323. Ved hvilket Skrift vandtes den udsatte Priis.

KOCK (Johannes Nicolaus Olaus Samuel Severinus) See COCCIUS.

KOENE (Henricus) Fød i Kiøbenhavn. Reiste udenlands paa det medicinske Studio. Tog 1707 til Grønningen Doctor-Graden in Medicina & Chirurgia.

Skrifter.

Disp. de Calculo ejusqve Sectione. Groning 1707. 4.

KOFF (Johannes)

Skrifter.

Christlige Theologie. Christiania 1665. 8. (Th. Bib.)

KOLDING (Friderich) Fød i Kiøbenhavn. En Søn af Friderich Friderichsen, Amts-Forvalter over Kiøbenhavns Amt, og Stifsøn af D. Hans Leth. Reiste i sin Ungdom udenlands.

Skrifter.

Disp. de Justificatione hominis. Lips. 1686. 4.

KÖLER (Valentinus) Fød i Malmøe 1587. 18 Dec. Hans Faders Navn var Christian Köler. Han selv var Magister, Sogne-Præst i Calundborg og Provst over Arts-Herred. Døde paa sin Gaard Hervigsholm 1649. 4 Jul. Har givet 100 slette Daler til fattige Skolebørn, og 100 slette Daler til fattige Huusarme i Calundborg.

Skrifter.

Speculum Magistratus: o: Liig-Prædiken over Kai Rantzov. Kbhvn. 1626. 4. (Bib. Fun.)

KÖLICHEN (Casparus). Var Fød i Slesien. 1694 tog Doctor-Graden in Medicina i Kiøbenhavn, og siden blev Stads-Physicus sammesteds og Assessor i Consistorio. Var gift med Thyre Beate Bornemann, Søster til Bisp. Henr. Bornemann, Enke af Jokum Walpurger.

Skrifter.

Disp. inaug. de Gutta. Hafn. 1664. 4.

Adskillige Observationes Medic., indført Tom. 1. 2 og 5 i Actis Medic. Hafniens. (B. Spic.)

KÖLICHEN (Casparus) Fød i Kiøbenhavn. En Søn af Næstfølgende. Var Alumnus paa Borches Collegio. Blev siden Præst.

Skrifter.

Disp. de fæminis molentibus. Hafn. 1733. 4.

Collatio Epicteti & Arriani. ibid. 1733 sq. 4.

Kölichen (Christianus) Fød i Kiøbenhavn. Hans Fader var næstanførte Doct. Caspar Kölichen. Hans Moder Thyre Beate Bornemann. Var i sin Tid Alumnus paa Borches Collegio. 1710 blev anden Capellan til vor Frue Kirke i Kiøbenhavn. 1712 Magister. Derefter overst Capellan ved samme Menighed, i hvilket Embede han døde 1747.

Skrifter.

Dispp. II. de Effluviis frigorificis. Hafn. 1703. 4.

— — de Tartaro Platonico. ibid. 1704. 4.

— — de qvantitate motus identica. ibid. 1705. 4.

Ydmyg Æreminde om Frue Magdalene Foss, Hr. Joh. Conr. Ernstes Frue. ibid. 1717. Fol. &c.

Köneken (Casparus Balthasaris) skrev sig paa Dansk Jasper. Fød i Kiøbenhavn. Faldt hen til qvækerisk Lærdom, og opholdt sig tilsidst udenlands, formodentlig til Amsterdam.

Skrifter.

Carmen in obit. Petri Spormanni. Hafn. 1661.

Meditationes pacificæ Latino-Belgicæ. Amstel. 1665. 8.

John Higgins Herrens Budskab til alle Mennesker, fordanset. Amsterd. 1666. 4.

Brief Memorial van het Apostoliske Comtoir. Amst. 1710. 16. (*Bib.*)

Köningius (Mauritius) Fød 1637 i Krogstad i Norge. Hans Fader var Peder König, Tolder sammested. Hans Moder Anne Frans Dotter. 1656 deponerede fra Wiborg Skole. Fik derefter Sted paa Walkendorphs Collegium. Reiste nogle Aar udenlands, og ved sin Hiemkomst blev 1663 Magister. 1666 Adjunctus Facultatis Theologicæ. 1667 Professor Theologiæ ordinarius i Kiøbenhavn. 1668 Doctor Theologiæ bullatus og Bisp i Aalborg. Døde 1672.

2 Maji. Var gift med Anne Mortens Dotter, en Dotter af D. Morten Madsen, Bisp i Aarhuus.

Skrifter.

Nova qvædam, sed vera & genuina Logices Principia. Christianiæ — — 4.

Disp. de Principiis Logicis. Hafn. 1663. 4.

— — de Rerum Principiis ex mechanica seminum Liturgia. ibid. 1663. 4.

Veræ Religionis demonstratio. ibid 1666. 4.

Apparatus s. Introductio ad locos communes Theologicos. ibid. 1668. 4. (*Th. Au.*)

KONGSBACH (Petrus Petri)

Skrifter.

Synopsis Religionis Christianæ metrice. Hafn. 1633. 4. (*Bib.*)

KONGSBERG (Nicolaus) Fød 1685. 1716 blev Capellan, og 1720 dansk Sogne-Præst i Berg-Staden Kongsberg og Provst i Kongsberg Provstie i Aggershuus Stift. Døde 1763.

Skrifter.

Jubel-Prædiken. Christiania 1749. 4.

KONGSTED (Olaus Petri) Sogne-Præst til Nørre-Alslev paa Falster.

Skrifter.

Grav-Skrift over Kong Friderich II. efter gamle Poeters Skik. Kbhvn. 1589. 4. (*Br.*)

KÖNIGSMAN (Andreas Ludovicus) En Slesviger. 1706 blev Magister til Frankfurt am Odern. 1609 Professor Philosophiæ extraordinarius ved Universitetet i Kiel. 1713 offentlig Lærer ved Gymnasium i Osnabrug. 1716 Pastor til Hagen i Dunwalde. 1725 tydsk Sogne-Præst ved Guarnisonen i Kiøbenhavn. Døde 1728. 4 Jul.

Skrif-

Schriften.

Disp. de Friderico Ænobarbo Imperatore ab Alexandro III. Pontifice pedibus non conculcato. Præf. J. B. Majo Kilon. 1701. 4.

— — de Scopo & sensu parabolæ de malis Pastoribus Joh. X. Præf. D. Henr. Muhlio. ibid. 1703. 4.

Trauer-Rede über Anna Lucia Maien. ibid. 1703. Fol.

Mæcenatum Slesvici & Holsatiæ monumentum pietatis &c. ibid. 1706. 4.

Disp. an Aristoteles doctrinæ moralis demonstrationem in incerto statuerit. ibid 1706. 4.

— — de rerum moralium demonstrationibus. ib. 1707. 4.

Paradoxon Philosophicum qvod omnium horribilium horribilissimum mors natura non sit, sapienti inprimis. ibid. 1707. Fol.

Diss. historica de Origine Litterarum apud Germanos. ibid. 1707. 4.

— — de antiqvitate & usu betulæ Pentecostalis. ibid. 1707. 4.

— — de Parabolis Christi Propheticis. ibid. 1708. 4.

— — de Divite Epulone a Christo immisericordiæ non accusato. ibid. 1708. 4.

— — de optima Philosophandi ratione. ibid. 1708. 4.

— — de Litterarum amatoriarum apud Veteres Germanos ignoratione. ibid. 1709. 4.

— — de Regno Dei morali in homines. ibid. 1710. 4.

— — de eo, qvod justum est in Regno Dei morali. ibid. 1710. 4.

Teutsches Programma zu den Lectionen von der Wahrheit der göttlichen Philosophie. ibid. 1710. 4.

Disp. de homine nuptiali veste non induto. ibid. 1711. 4.

Animadversiones homileticæ. ibid. 1711. 4.

Prodromus Clavis Probheticæ. ibid. 1712. 4.

Disp. de rationali Metaphysices cultu. ibid. 1712. 4.

— — de Judicio Regis Christi adversus rebellem Ecclesiam Judæorum. ibid. 1712. 4. Osnabrug 1716. 4.

Untersuchung, ob zu rahten sey, daß die Studierende die so genandte Metaphysik nothwendig erlernen. Kiel. 1712. 4.

Stand-Rede beym Leichbegängniß Joh. Werneri Fuhrsen. ibid. 1712.

Controversia de amore Dei puro & mercenario. ibid. 1713. 4.

Disp. de meritis nostratium in Studium Mythicum. Osnabrug 1714.

Specimen recreationum Osnabrugentium de Consensu parabolarum Virgilianarum cum symbolis Hebræorum & Ægyptiorum. Osnabr. 1716. 4.

Das Geheimniß der göttl. Fürsehung im Todte aller wolverdienter Lehrer, oder Leich-Rede über Hr. Peter Klostermann. Kiel. — — Fol. (*Cimb.*)

KRABBE (Chilianus s. Kield) til Brunsgaard. Fød 1583. 4 Jun. Hans Fader var Niels Krabbe til Tosklund. Hans Moder Ingeborg Juul. Reiste i sin første Ungdom udenlands. Blev derefter Kongelig Befalings Mand paa Hald Slot. Døde 1612. 31 Jan. Var gift med Christence Juul.

Skrifter.

Orat. an Juveni Studioso multum sit peregrinandum. Witteb. 1601. 4. (*H.*)

KRABBE (Ericus) den Eldre, Herre til Bustrup, Astrup og Biørnsholm, Ridder af Elephanten, Rigets Raad og Hovedsmand paa Lundenes. Var fød 1512 paa Bustrup. Hans Fader var Hr. Tygge Krabbe til Bustrup. Hans Moder Frue Anne Rosenkrantz. I hans Ungdom reiste han udenlands. Giorde siden 18 Reiser i Rigets Affaires til Tydskland, Moschou, Frankerig, Pohlen &c. 1560 blev Ridder af Elephanten.

phanten. Døde 1564. 6. Jan. Han var to Gange gift. 1. Med Karen Lykke. 2. Med Margrete Reventlou.

Skrifter.

Saxo Grammaticus. Den anden Edition befordret til Trykken. Basel 1534. Fol.

Den Danske Riim-Kronike igien oplagt, og formeret med Kong Hanses Historie. Khvn. 1533. Malm. 1534. og Khvn. 1555.

Dat jutsche Low-Buch translatirt, emendirt durch Eric Krabbe tu Bustrup. Udgiven af Per. Resenio. Khvn. 1684. 4.

Tractat om Schiffbrüchtigen Güttern. ibid.

Han er og Forfatter til følgende Psalmer, som findes i M. Hans Thomæsens Psalme-Bog:

O Menneske begræd din Synd saa stor ꝛc.

Herre Gud, du som randsager mig ꝛc.

Det dages nu i Østen ꝛc.

O himmelske Fader, vi ere din ꝛc. (*H. Mar. Th. Bib. Is. S.*)

KRABBE (Ericus) den Yngre, Herre til Werbyevad, og Lehnsmand i Christianopel. Var en Sønne-Søn af den Rigshofmester. Hans Fader var Christian Krabbe til Bistrupsholm. Hans Moder Else Högh. Var gift med Frue Karen Kruuse, og var Fader til Geheime-Raad Otte Krabbe.

Skrifter.

Oratio de solertia Animalium. Marpurg 1615. 4. (*B. H.*)

KRABBE (Taggo) Hr. Iver Krabbes til Jordberg og Frue Karen Marsvins Søn. See H. ERNSTIUS.

KRABBE (Petrus) Provst over Nordmøers Provstie i Tronhiems Stift.

Skrifter.

To Juule-Psalmer, som i Cassubens Psalme-Bog ere indførte. (*Gu.*)

KRACHEWITZ (Jonas) Var Philosophiæ Magister.

Skrifter.

Tydsk Oversættelse af Hans Bangs Liig-Prædiken over Ole Roserf. ar. Khvn. 1612. 8. (*Bib.*)

KRAFT (Janus) Fød 1720 i Octob. i Friderichshald i Norge. Hans Fader var Anders Kraft, Capitain ved det norske Infanterie. Hans Moder Severina Ehrensfryd Scholt. Efter hans Forældres tidlige Død blev han antagen af hans Farbroder Major Jens Kraft til Restrupsgaard i Thye, og holdt under privat Information. 1739 deponerede ved Kiøbenhavns Universitet. Blev derefter Alumnus paa Borches Collegium og Decanus paa Klosteret. Reiste udenlands, og 1742 blev Magister. 1746 Professor Matheseos ved Sorøe Academie. 1761 Justits-Raad. Døde 1765. 18 Mart. Var to Gange gift. 1. Med Bodil Cathrine Evertsen, en Dotter af Procurator Tilleman Evertsen i Kiøbenhavn. 2. Med Sophie Magdalena Langhorn, en Dotter af Oberst-Lieutenant og Commendant Langhorn paa Rosenborg. Paa hans Kiste er blant andet sat disse sindrige Vers af Professor Ericsen i Sorøe.

Var Dyd og Lærdom trygge
  For Dødens Overmagt,
Var aldrig denne Skygge
  Til Gravens Mørke bragt.
Hans Siel-det Liv har fundet,
  Der er for Døden skabt,
Vor Kraft har meget vundet,
  Vor Verden meget tabt.

Skrifter.

Explicatio in Neuton. Arithmeticam Universalis. Hafn. 1741. 4.

Theo-

Theoria generalis succincta construendi Æqvationes analyticas. ibid. 1742. 4.

Rigernes Lyksalighed under den Oldenborgiske Stamme. En Jubel Tale. Khvn. 1749. 4. To Gange oplagt.

Sorge-Tale over Dronning Lovise. ibid. 1752. 4.

Tale paa Kongens Fødsels-Dag. ibid. 1755. 4.

Jubel-Tale. Sorøe 1760. 4.

Tale paa Kongens Fødsels-Dag. ibid. 1761. 4.

Dito Tale. ibid. 1764. 4.

Logick, eller den Videnskab at Tænke. Khvn. 1751. 8.

Ontologien, eller den første Deel af Metaphysick. ibid. 1751. 8.

Cosmologie, eller den anden Deel af Metaphysick. ibid. 1752. 8.

Psychologie, eller den tredie Deel af Metaphysick. ibid. 1752. 8.

Natur-Lærdommen om Gud. eller den Naturlige Theologie. ibid. 1753. 8.

Kort Fortælning af de vilde Folkes fornemmeste Indretninger, Skikke og Meeninger. Sorøe 1760. 8. Samme er og oversat paa Tydsk.

Critiske Breve. Khvn. 1761. 8.

Forelæsninger over Mechanick. 1 Deel. Sorøe 1763. 4. Anden Deel ibid. 1764. 4.

Iblandt det kiøbenhavnske Selskabs Skrifter findes af hans:

Betænkninger over Neutons og Cartesii Systemata, med nogle Anmerkninger om Lysets Natur. Tom. 3. p. 273.

Anmærkninger over de Ligheder, i hvilke flere Verdier af den ubekiente Størrelse ere lige store. ibid. Tom. 5 p. 303.

Methode at bevise, hvorledes man i alle Tilfælde kand bestemme den ene ubekiendte ved en uendelig Følge af Terminis

som

som gives ved den anden, i de algebraiske Ligheder, som indeholde 2 ubekiendte. ibid. p. 324.

Afhandling om en Deel Contradictioner, som findes i det sædvanlige Systema over Materien og de sammensatte Ting. Tom. 6. p. 99.

Om Siælens Udødelighed. ibid. p. 189. Er og trykt separat.

Om Træernes Natur. ibid. p. 233.

Overeenstemmelse imellem visse Principia af Physiquen og Metaphysiquen. ibid. p. 249.

KRAFT (Johannes) Var først Rector i Kiøbenhavns Skole. 1593 blev Præst til St. Peders Kirke sammested, og Canonicus i Roeskilde. Døde 1616.

Skrifter.

Pæan Danicus ex Symbolo Christ. IV. Hafn. 1619. 4. (*B. Th.*)

KRAFT (Petrus) Fød 1711. 10 August i Norge, hvor hans Fader skal have været Oberst. Han var først Student. Og 1745 blev Cancellie-Secreterer. 1746 Landsdommer i Siælland og Møen. 1747 Inspector ved Sorøe Ridderlige Academie. 1752 Justits-Raad. 1760 tog afskeed fra bemeldte Academie. Døde 1764. 3 Febr. Var Eier af Kattrupgaard i Siælland, og gift med Birgitte Borthuus, en Dotter af Severin Borthuus, Post-Inspecteur og Postmester ved det norske Post-Contoir i Kiøbenhavn.

Skrifter.

De Ugiftes fordeele. Khvn. — — 8.

Afornøielighed i sin Stand. ibid. — — 8.

Den Engelske Spectator. Fordansket. Khvn. 1742. 8. 2 Deele

Tale paa Prinds Christians Fødsels-Dag. ibid. 1743. 4.

KRAGELUND (Petrus Jani) Fød 1602. 21 Dec. i Bergen i Norge. 1628 blev Slots-Præst ved Dragsholms Slot

i Siæl-

i Sielland og Sogne-Præst til Faarevelle Menighed. 1636 Magister. 1650 Bisp i Ribe. 1653 Doctor Theologiæ. Døde 1681. 13 Sept. Var 2 Gange gift. 1. med Bodil Niels Dotter. 2. Med Ellin Thomes Dotter.

Skrifter.

Forklaring over den 15 Davids Psalme, udi hvilken befattes alle sande Christnes visse Kiende-Tegn. Kbhn. 1632. 8.

Israelitiske Tabera, eller en Uløkkelig Ildebrand med sine Aarsager, Nød og Elendighed, samt Raad og Trøst derimod, over Num. XI. v. 1. 2. 3. Hafn. 1641. 12.

Liig-Prædiken over Mogens Sehsted. ibid. 1661. 4.

— — — — — Mette Dresselberg — — — 4. (*An. Mar. Cimb. Insc.*)

KRAGELUND (Petrus Christiani) var Alumnus paa Borches Collegio.

Skrifter.

Diss. de Pallilibus Romanorum. Hafn. 1699. 4.

— — de Serra Martyrii Instrumento. ibid. 1700. 4.

— — de trina terræ injectione super mortuos. ibid. 1701. 4.

— — de aureo femore Pythagoræ. ibid. 1702.

KRAGELUND (Petrus Friderici) Fød i Ribe. Var Alumnus paa Borches Collegio.

Skrifter.

Diss. de Scytala. Hafn. 1697. 4.

— — de defectu oraculorum. ibid. 1698. 4.

KRAGIUS (Andreas) Fød i Ribe 1558 af Borger Stand, Hans Fader var Peder Krag. Hans Moder Karen Clyn. Gik først i Riber Skole, som siden til Kiøbenhavn til Bisp Povel Madsen, som efter Forældrenes Død for Sogerskabs skyld tog sig ham an. Var 2. Aar Hører i Kiøbenhavns Skole. Reiste derpaa Udenlands og 1585 blev Doctor Medicinæ til Montpellier. 1587 blev Professor Pædagogicus

i Kiøbenhavn. 1589 Professor Matheseos og 1590 Professor Physices. Døde 1600. 8 Jun. Var gift med Ellen Mortens Dotter, som siden kom i Ægteskab med Professor Joh. Alan.

Skrifter.

Scholæ Ramææ & defensio P. Rami contra Leibleri Calumnias. Basil. 1582. 8.

Horatii Ars Poetica juxta Rami Dialecticam & Rhetoricam resoluta. ibid. 1583. 4.

Aristotelica & Ramæa, de insidiosis Lophistarum simulationibus, institutiones breves. ibid. 1583. 4.

Laurea Apollinea Monspeliensis. ibid. 1586. 4.

D. Jacobi Matthiæ Arhusii Prælectiones in Ecclesiasten & Joelem. ibid. 1589. 4.

Ejusd. Tractat de ratione concionandi & Causis Eloqventiæ. ibid. 1589. 4.

Ejusd. Introductio ad Scripturam Sacram & discendam & docendam. ibid. 1589. 4.

Platonis Parmenides notis illustratus. Hafn. 1598. 4.

Theses de artium Principiis & legitima conformatione. ibid. 1593. 4.

Theses de Definitione & Subjecto Physices. Hafn. 1593. 4.

Theses de Creaturis simplicibus. Hafn. 1597. 4.

Theses de Angelis & Anima humana. ibid. 1598. 4.

Epistolæ aliqvot medicæ in Hornungi Cista medica.

Epistol. de Chymicis qvibusdam remediis in Barthol. Cista Med. Loc. XI. (*W. B. cimb. g. Ter.*)

KRAG (Fridericus Christianus) En Søn af Hr. Niels Krag til Skioldenæse og Fr. Sophia Juul. &c.

Skrifter.

Oratio Panegyrica in Inaugurationem Frid. V. Lipsiæ habita. Lips. 1747. Fol.

KRAG (Fridericus Christianus Carolus) Fød i Kiøbenhavn 1728. 8 Apr. Hans Fader var Assessor Sven Krag. Hans Moder var Regitze Sophie Grubbe. Applicerede sig i sin Ungdom til det Militaire. Reiste 1746 som Volontaire med Esquadren til Algier. 1747 blev Lieutenant ved Land-Militien. 1762 fik sin Dimission. 1770 blev Told-Controleur i Bogense i Fyen.

Skrifter.

Troes Bekiendelse for den, der bekiender sig til den christelige Religion. Aalborg 1767. 8.

KRAG (Nicolaus) Broder til foranførte Andreas Kragius, men Ældre. Han var fød i Ribe af samme forommeldte Forældre. 1568 deponerede ved Kiøbenhavns Universitet. 1571 fik han Kongens Kost igien, som han paa nogen Tid havde mistet formedelst en Dispüt med en Commensalis. Reiste siden udenlands, og 1575 blev Magister i Wittenberg. 1577 Rector i Kiøbenhavns Skole. 1578 indgik Egteskab med sin første Hustrue ved Navn Kænna. 1582 tog sin Afskeed fra Kiøbenhavns Skole, og nogen Tid efter reiste atter udenlands og blev Doctor Juris, uden Tvil i Frankerig. Ved sin Hiemkomst 1588 tog han Skilsmisse-Dom over bemeldte sin Hustrue Kænna, formedelst begangne Horerie. Indlod sig siden i Egteskab med Else Mule, Enke af Mag. Iver Bertelsen, og med hende avlede en Søn og en Dotter. 1589 blev han Professor Extraordinarius og skulde læse over Historien. 1592 blev han Professor Græcæ Lingvæ. 1593 blev sendt udi et Gesandtskab med Steen Bille til Skotland. 1594 beskikket at være Kongl. Historiographus. 1597 sendt til Polen som Gesandt. 1598 til Engelland, og 1601 atter til Polen med Henric Lykke. Ved samme Aars Slutning blev han Forstander over Sorøe, for der i Roelighed at skulle skrive den danske Historie. Men han døde kort efter 1602. 14 Maji.

Skrifter.

Grammatica Latina. Hafn. 1578. 8.

Livii sententiose dicta. Accesserunt sententiæ Sallustianæ. ibid. 1582. 12.

Differentiæ Ciceronis, a Grammatico qvodam in Dania olim conscriptæ, ab ipso editæ. ibid. 1589. 8.

De Republica Lacedæmoniorum Libri IV. Heidelb. 1593. 4. Lugd. Bat. 1670. 8. Er siden indført i Gronovii Thesaur. Antiqv. Græc. Hvilket ypperlige Skrift Barthol. Keckermannus urettelig foregiver skulde være Cujacii Arbeide.

Heraclidis Pontici de Politiis libellus cum Versione Latina, it. Joh. Stobæi excepta ex Nicolai Damasceni universali Historia de moribus Gentium. Heidelb. 1593. 4.

Panegyricus Christ. IVto dictus in Dedicatione novi Auditorii Academici. Hafn. 1601. 4.

Annalium Libri VI, qvibus res Danicæ ab excessu Frid. I. a Christiano III. gestæ ad An. 1550 enarrantur. Cum Præfatione Jo. Grammii. Hafn. 1737. Fol. (*B. Hyp. Th. Cimb. G. W. Ter.*)

KRAGIUS (Nicolaus) 1526 og fire følgende Aar var han Hof-Prædikant hos Greven af Hoja paa Slottet Soltenou, og hialp at reformere Kirkerne i Grevskabet Hoja. 1530 blev han kaldet til Minden, for ligeledes at sætte Kirke-Væsenet i Stand, hvor han dog ikke brugte den fornødne Forsigtighed, hvorfor han derfra blev afskeediget. 1537 blev han sat til Vicarius for den sidste catholske Bisp i Slesvig, Gottschalch von Ahlefeld. 1543 kaldet til tydsk Hof-Prædikant hos Kong Christian III. 1544 blev Baccalaureus Theologiæ i Kiøbenhavn, og samme Aar var med ved det Colloqvium, som blev holdt i Kiøbenhavn imellem de Lutherske og Papistiske, og strax efter blev creeret til Doctor Theologiæ

af

af P. Palladio. Meenes at være død 1552, og være Forfatter af følgende

Skrift.

Sanctio Ecclesiastica Mindensis, eller Mindisches Kirchen-Ritual. Lubec. 1530. (*Z. Cimb.*)

KRAG (Otto) til Voldbierg. Fød 1611. 5 Sept. Hans Fader var Hr. Niels Krag til Trudsholm. Hans Moder Frue Jytte Hög. Studerede først ved Sorøe Academie, reiste siden udenlands til Frankerig, Engelland og Italien. 1634 kom til Padua, og blev udvalgt til Consiliarius ved det juridiske Facultet sammested. Reiste derpaa til Ungern og Bøhmen, og efter 8 Aars udenlands Reise blev emploieret ved det danske Cancellie i Kiøbenhavn. 1639 blev han i Kongelig Ærinde sendt til Sverrig til Dronning Christine. Fulgte med Hannibal Schested i Ambassade til Spanien, og med Just Höeg til Osnabrug. Var med i adskillige Campanier imod de Svenske. 1644 blev Geheime-Secreterer hos Prinds Christian, som i Kong Christian IV. Fraværelse forestoed Regieringen. 1645 blev Ober-Secreterer, fik Tycholm, Halsen og Haldager til Lehn, siden Bouling, Riber, Mogeltønder og Nyeborg Lehne. 1653 blev Rigets Raad, og brugt i adskillige Rigets vigtige Forretninger, iblant andre blev han 1660 sendt som extraordinair Ambassadeur til Holland. Er ellers den, som der fortælles om i Souverainitets-Historien, at han viste Bisp Svane og Præsident Nansen det blaa Taarn. Han døde 1666. 4 Febr. Var gift med Fr. Anne Rosenkrantz.

Skrifter.

Selectæ Juris Qvæstiones. Argent. 1636. 4. (*H.*)

KRAHE (Christophorus) Philosophiæ Magister. Fød i Leipzig 1642, hvor han først studerede, men siden, foruden flere Academier, besøgte og det Kiøbenhavnske. Reiste derefter som Legations-Præst med den danske Minister Baron Li-

lienkron til Wien. Der tog han sig den Frihed, uden for Gesandtens Huus at øve den protestantiske Religions Gudstieneste, hvorfor han, efter Keiserens Befaling, blev greben, og om Natten bortført til Slesien, med Forbud, aldrig mere under Livs Straf at komme til Wien. Efter Hiemkomsten blev han af Kongen beskikket til Rector i Meldorp, siden 1673 til Provst i Haderslev. Døde den 2 Aug. 1688. Gift med Catharina Magdalena, Superintendent Bonaventuræ Rehefelds Dotter. Han havde et anseeligt Bibliotek, som siden blev solgt i Kiøbenhavn 1691.

Skrifter.

Quæstiones miscellæ Philosophicæ. Hafn. 1665. 4.

Leich-Predicht über Valent. Schmidt, Pastor zu Hadersleben. Slesv. 1686. 4.

Disp. de Crocodilo, de Somniis &c. (*Cimb.*)

KRAKEWITZ (Albertus Joachimus) En meklenborgsk Adelsmand. Studerede Theologien, og opholdt sig nogen Tid paa Kiøbenhavns Academie.

Skrifter.

Disp. de mortificatione membrorum terrestrium, sub Præsidio D. Massii. Hafn. 1695. 4.

KRAKEWITZ (Joachimus) Fød i Gryphswald 1609. 18 Jul. Hans Fader var Doctor Barthold Krakewitz, Professor ved Academiet i Gryphswald, og Superintendent i For-Pomern og Rügen. Hans Moder Margrete Jeger. Studerede først hiemme, og siden ved Gymnasium i Stralsund. Blev derefter Professor Ethices & Historiarum i Gryphswald. 1639 Professor Logices ved Sorøe Academie. 1641 Professor Theologiæ sammested, og Sogne-Præst tillige. Døde 1642. 9 Febr. Var gift med Marie, Doctor og Professor Joachim Burseri Dotter.

Skrifter.

Diss. XIII Morales.

Diss. Theologica de Dicto Job. I. v. 14. Hafn. 1641. 4. (*Th. D. Mar.*)

KRAMER (Christianus Carolus) Fød i Kiøbenhavn 1732. 19 Jan. Hans Fader var Johan Christoph. Kramer, Maitre d'Hotel hos Ober-Cammer-Herre Carl von Plessen. Hans Moder Sophie Kaas. 1753 deponerede efter foregaaende privat Underviisning. 1760 blev Doctor Medicinæ, og reiste som Medicus med det Selskab, som kort efter paa Kongelig Bekostning blev sendt til Arabien, paa hvilken Reise han døde.

Skrifter.

Specimen Insectologiæ Danicæ. Hafn. 1760. 4. (*Pr.*)

KRATTMAN (Hermanus) Var fød i Danmark af danske Forældre. Da han var bleven Student ved Kiøbenhavns Academie, begav han sig 1663 udenlands, og har, foruden andre Stæder og opholdt sig i Paris, hvor han antog den romersk-catholske Religion, og blev Pater i et catholsk Kloster, eller som han selv kalder sig: Ord. F. F. Prædicat. & nationum Septentrionalium Eleemosynarius & Prædicator Christianissimi Regis Franciæ.

Skrifter.

Catholiske Haandbog. Først skreven paa Tydsk, siden paa Hollandsk, og omsider fordansket. Strasburg 1692. 12.

En liden og enfoldig catholske Catechismus i korte Spørsmaal og Giensvar, som enhver Christen er pligtig til at vide, tilsammenskreven og fordansket for de Danske, som vil antage den Romerske Catholske Troe. ibid. 1693. 8.

KRATZENSTEIN (Christianus Gottlieb) Var først Professor i Petersborg. 1753 blev Professor Physic. Experimentalis og Medicinæ i Kiøbenhavn. Er tillige Medlem

i Videnskabernes Selskab i Kiøbenhavn, Petersborg og Wien, samt det Kongelige danske Landhuusholdnings Selskab.

Skrifter.

Physikalische Briefe. Halle 1746. 8.
Abhandlung von Aufsteigung der Dunste. ibid. 1746. 8.
— — — von Einfluß des Mondes. ibid. 1747. 8.
Theoria fluxus diabetici. ibid. 1746. 4.
Theoria Electricitatis. ibid. 1746. 4.
Vorles. über die Experimental Physick. ibid. 1758. 8.
Systema Physicæ Experimentalis. Hafn. 1758. 8.
Historia restitutæ loqvelæ per Electrificationem. Hafn. 1752. 4.
Disp. de vi centrifuga applicata ad morbos sanandos. ibid. 1765. 4.
— — de cursu Oceani & methodo eundem practice determinandi. ibid. 1766. 4.
Beskrivelse ved Regenfuses Samlung von Schnecken, Muscheln, und andere Schaal-Thieren. Kopb. 1758. Fol.
Afhandling om adskillige Legemers Phosphorescentz. Indført i det kiøbenhavnske Selskabs Skrifter. Tom. 6. pag. 153.
Om Forandring i Jord-Lavene. ibid. Tom. 8. pag. 189.
Nye Opfindelse om Dykker-Konsten. ibid. Tom. 9.
Om Veneris Gang igiennem Solen. 1761. ibid.
Anmærkninger over det nye opfundne Heliometer. ibid.

KRAUFSE (Hilarius) en dansk Adelsmand. Han Fader Christopher Krauffe til Egholm. Moderen Frue Dorothea Banner. Reiste udenlands tillige med Erik Grubbe, og havde Wichman Hasebard til Hofmester. Er formodentlig død ung og ugift.

Skrifter.

Oratio de Nobilitate. Lipſ. 1623. 4.

KREJER (Laurentius) Fød i Kiøbenhavn. Reiſte udenlands.

Skrifter.

Diſp. de Ambubajis. Roſtoch. 1688. 4.

KROG (Byrgerus) Fød 1709. 4 Maji i Nykiøbing paa Mors af borgerlige Forældre. 1728 deponerede fra Aalborg Skole. 1735 blev Præſt til Veſter- og Øſter-Bølle. 1758 Provſt i Rinds Herred i Wiborg Stift. Døde 1768. 3. Dec.

Skrifter.

Lexicon Ebræo-Chaldaicum. Hafn. 1733. 8.

Disp. de Enallage Particularum in Textu Ebræo. Hafn. 1734. 4.

— — de Menſibus Ebræis. ibid. 1733. 4.

— — de Caſu Dativo. ibid. — — 4.

KROG (Nicolaus) Var Alumnus paa Borches Collegio.

Skrifter.

Diſſ. de Neceſſitate Hypotheſium. Hafn. 1721. 4.

KROG (Petrus) Fød i Aarhuus 1654. 8 Apr. Hans Fader var Mag. Niels Krog, Rector Scholæ i Aarhuus. Hans Moder Cæcil. Peders Dotter Blichfeldt. 1670 deponerede fra Aarhuus Skole. 1672 reiſte udenlands og blev Magiſter til Wittenberg. Ved hans Hiemkomſt blev han Vice-Præpoſitus paa det Kongelige Communitet i Kiøbenhavn. 1679 Rector i Kiøge. 1681 Provſt paa Samſøe og Sogne-Præſt til Bedſer og Onsberg. 1688 Biſkop i Trondhiem, og ſiden Doctor Theologiæ Bullatus. Døde 1731. 24 Maji, Æt. 77. Var gift med Anne Dorothe Bremer.

Skrifter.

Dispp. II. de Miraculo Solis ſtantis in Gibeon. Hafn. 1679. 4.

Et Brev til Hr. Lehman, indført i unschuldige Nachrichten pro An. 1716. pag. 873.
Et Brøllups-Vers til hans Broder Mag. Niels Krog paa 10 Sprog. Wittenb.
Et Vers til Christ. V. paa adskillige Sprog. (*Rau. An. Tr.*)

KRONHELM (Andreas Svesinger a) Fød i Coburg i Frankenland. Blev Doctor Theologiæ paa Universitet i Rinteln. 1656 Archi-Diaconus i Danneberg i Brunswig, siden Pastor og Superitendent sammested. 1672 Hof-Prædikant hos Enke-Dronning Sophia Amalia i Kiøbenhavn. 1678 Pastor i Krempe og Provst i Amtet Steinborg &c., omsider nobiliteret med det Tilnavn à Kronhelm. Døde i Hamborg 1695. 25 Maji.

Skrifter.

Disputatio inauguralis. Rintelii. in 4to.
Leich-Predigt über Joh. Brichenbusch. Glückstadt 1679. 4.
— — — — — Margareta D. Chr. von Stöckens. ibid. 1682. 4.
Volständige Evangelische Sing-Andacht mit einem Gebet-Büchlein. ibid. 1721. 12. (*Cimb. Z.*)

KRUCK (Georgius) al. Krugk eller Krucqvius. Fød i Eisenach i Thuringen 1598. 16 Aug. Hans Fader var Qvirinus Kruck. Hans Moder Elisabet Durselin. I hans 17 Aar blev han sendt til Academiet i Jena, kom derefter til Wien, og blev Comes Palatinus. 1626 Rector ved Skolen i Ultz i Lüneborg. 1635 Doctor Medicinæ i Rostok. 1638 kom til Dannemark. 1641 blev Professor Medicinæ og Physices ved Sorøe Academie. Døde 1659. 3 Dec. Dog andre henføre hans Døds Aar til 1663. Var gift med Christense Marie Heidemark, en Dotter af Jonas Heidemark, øverst Tolder i Helsingøer.

Skrifter.

Disp. de Generatione & Corruptione in Genere. Rostoch 1637. 4.

— — de Dysenteria. Soræ 1645. 4.

— — de Peste. ibid. 1654. 12.

Defensio Curæ Febris Petechialis. Hafn. 1662. 8. in Thom. Barth. Cist. Med. Loc. 43 (*B. Hyp. Spic. Tb. D.*)

KRYGER (Simon) Var en berømmelig Anatomicus. Efter nogle Aars udenlands Reise, hvor han perfectionerede sig især i Paris under den vidt bekiendte danske Winslöw, blev han først Hof-Chirurgus. 1736 General-Directeur for Chirurgien og Anatomien. Derefter Kongel. Justits-Raad. Døde 175.. Var gift med Margrete Schmitdt.

Skrifter.

General-Tabellen von den gebeinen menschlichen Körpers. Kopenhagen 1711. Fol.

Anatomische Præparata. ibid. 1736. 8.

KRUMMERUP (Janus Magni) Sogne-Præst til St. Mortens Kirke i Nestved.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Sybille Gyldenstiern. Khvn. 1612. 4. (*Br. Bib.*)

KRUSE (Erasmus Nicolai)

Skrifter.

Vordskik ved Sacramentet. Khvn. 1697. 8.

J. G. Sigwards Spørsmaal og Forklaring over den christelige Lærdoms Hoved-Punkter. Oversat af Anders Buck, og forbedret af Rasm. Nielsen Kruse. Khvn. 1688. og 1702. 8.

KRUSE (Johannes)

Skrifter.

Joseph og Asenaths Kierligheds og Levnets Historie. Khvn. 1711. 8.

KUHLE (Carolus Gustavus von) 1747 blev Capitain ved den norske Landværn, og siden Major ved det andet Aggershusiske National-Regiment.

Skrifter.

Om den norske Land-Oeconomie. Oecon. Magaz. Tom. 2. pag. 151.

KUKELSOM (Allexander von) Informator for de Kongelige Børn Greve Waldemar, Christian og hans Søster.

Skrifter.

Lutheri liden Catechismus paa Latin, Fransk, Tydsk og Dansk Khvn 1633. 8.

KUS (Georgius)

Skrifter.

Ol. Borrichii metallische Probier-Kunst, Verteutscht. Kopenh. 1680. 8.

KYHN (Christianus) Fød i Nykiøbing. Reiste udenlands.

Skrifter.

Disp. de nuptiis personarum illustrium. Jenæ 1671. 4.

KYHN (Franciscus) Var Magister, og Sogne-Præst til Blidstrup i Holboe Herred i Siælland. Pontoppid. Annal. Tom. 4. pag. 702 beretter om ham, at han 1695 blev actioneret for Roeskilde Landemode, fordi han hemmelig havde flygtet over til Skaane, af hans afgangne Hustrue var bleven beskyldt for Egteskabs-Brud, og for ved alt for haard Omgang at have ombragt tvende hans egne Børn. Fra hvilke Beskyldninger han reddede sig ved Eed, og slap med en Reprimande. Med Mag. Jörgen Sorterup forfaldt han i en heftig Dispute, i Anledning af hans poetiske Ester, som Sorterup havde critiseret,

ret, blant andet, at hun som en Dronning var kommen frem i en Vadmels Dragt, hvilket forbittrede Kylhn saaledes, at han skrev et grovt Skrift mod Sorterup, som af denne igien blev besvaret i hans poetiske Skandskurf. En Gang fik han i Sinde, for sit Kalds Ringheds skyld, at giøre Ansøgning om at blive Degn tillige, og holde til Degne-Embedet en Substitut. Derom er bekiendt følgende Vers til Kong Frid. IV.

Stormægtigste Monark! al Nordens Ziir og Ære!
Det synes underligt, at Præsten Degn vil være.
Men Verden er forkeert, det Gud og hver Mand seer,
Lad Præsten blive Degn, saa tigger han ei meer.

Man har det Haab, at han siden har erkiendt sin uordentlige Vandel, og derfor ikke vilde begraves i Kirken, men lige uden for Kirke-Døren, med denne Inscription:

Inferri sacris manes qvia turpe putavi,
Idcirco ante fores conditus hic jaceo.

Skrifter.

Poetiske Efter. Khvn. 1701. 8.
Altid vel tilfreds. ibid. 1684. 1688. 12.
Aldrig vel tilfreds. ibid. 1697. 12.

KYLLING (Petrus) Var Alumnus paa Walckendorphs Collegium omtrent 1682 og følgende Aar. Blev siden Kongelig Botanicus i Kong Christ. V. Tid, og døde i Kiøbenhavn 1696.

Skrifter.

Catalogus Plantarum Gyldenlund. Hafn. 1684. 8.
Viridarium Danicum, s. Catalogus Latino-Danico-Germanicus Plantarum in Dania indigenarum. Hafn. 1688. 4. (*Th. S. M.*)

Kysius (Paulus Johannis) Var først 5te Lectie Hører i Roeskilde, blev siden Rector i Callundborg.

Skrifter.

Ode Epigrammatica. Hafn. 1616. 4. (*Bib.*)

Laale (Petrus) See Lolle.

Lachman (Georgius) Fød i Kiøbenhavn af borgerlig Stand. Deponerede fra Kiøbenhavns Skole. 1686 blev Præst til Gudom og Faberg i Riber Stift. 1696 Magister. Døde 1715.

Skrifter.

De Gudfrygtiges Alphabet i eenfoldige Sange. Khvn. 1712. 1734. og 1743. 8. (*Tb.*)

Lælius (Fridericus) Han kalder sig selv baade paa Titlen og under Dedicationen af sin Disp. 1652 Arhusio-Danum. Fød 1627. 15 Jul. Hans Fader var Doct. Morten Madsen, den Tid Hof-Prædikant, men siden Biskop i Aarhuus. Hans Moder Kirsten Hans Dotter, en Dotter-Dotter af Frid. Lælius, Kongelig Tolder og Borgemester i Helsingøer. 1652 reiste udenlands, og besaae de fornemmeste Stæder i Europa i 6 Aar. 1660 var dansk Legations Secreterer ved den oliviske Fred, reiste siden som Hofmester med adskillige danske og engelske Adelsmænd indtil 1677, og saae fire Pavers, Alexandri VII., Clementis IX. X. og Innocentii XItes Kroning. Blev derefter Informator hos Kong Frid. IV., som Kron-Prinds, til 1683, da han blev Cancellie-Raad. 1699 Lands-Dommer i Jylland og Justits-Raad. Døde 1702. 21 Nov.

Skrifter.

Disp. de Notitia sui. Hafn. —— 4.

Disp. de Anima morali. ibid. — — 4.
— — de Concilio Arausiacano Secundo. Argent. 1652. 4.
(*Bib.*)

LÆLIUS (Martinus Matthiæ) See MATTHIÆ.

LÆLIUS (Tanchredus) En berømmelig Medicus Practicus i Kiøbenhavn. Hans Fader var Hans Alexander Lælius, Canonicus Roeskildensis. Hans Moder Cathrine Dancker, som siden kom i Egteskab med Jonas Wenusinus. 1625 blev ham tilbudet Professio Methaphysica ved Universitetet i Kiøbenhavn, hvilken han ikke modtog.

Skrifter.

Curationes aliqvot morborum rariores. Hafn. 1662. 8. In Cista Medica Bartholini Loc. 40. (*B. Hyp.*)

LÆMMELIUS (Christophorus Fridericus) En tydsk Magister, som nogen Tid opholdt sig i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Historia Bugenhagiana. Hafn. 1706. 4.
Bugenhagii Epistola Apologetica ad R. Christ. III. Hamburgi 1709. 4.

LAFONT (Johannes) Fød i Kiøbenhavn 1738. 30 Apr. Hans Fader var Abel Lafont, Regiments Qvarteer-Mester. Hans Moder Elisabeth Lafont. 1756 deponerede fra Kiøbenhavns Skole. 1764 reiste udenlands, og opholdt sig to Aar i Edenburg, og eet Aar i Paris. 1767 kom hiem. 1768 blev Doctor Medicinæ. 1770 Stads- og Land-Physicus i Aalborg.

Skrifter.

Disp. de Aphtis Phtisicorum. Hafn 1768. 8. (*Pr.*)

LAFRENTZ (Joachimus Henric) 1733 blev Amtmand paa Island.

Skrift.

Skrifter.

Harangue, ou tres humble felicitation a S. M. La Reine Anna Sophia. Coph. 1722. 4.

LÆTUS (Cimbrius Erasmus Michaelius) Dan. Rasmus Glad. Fød i Ingworstrup i Sønder-Herred i Aarhuus Stift, hvor hans Fader Michel Ingvardsen var Herreds-Skriver. 1542 deponerede han. 1546 blev Magister. Reiste siden udenlands, og 1559 blev Doctor Theologiæ til Wittenberg, da han Aaret tilforn var kaldet til Professor Dialectices i Kiøbenhavn. 1560 blev Professor Theologiæ. 1561 Rector Universitatis, men formedelst adskillige Forseelser blev 1562 af Canceller Johan Friis afsat fra Rectoratet. 1569 blev nobiliteret. 1572 fik Tilladelse atter at reise udenlands, og imidlertid lade sin Profession ved en anden Professor forsyne. 1574, andre sige 1575 blev han afsat fra sit Professorat, ventelig, fordi han blev for længe borte, da han havde ikkun Tilladelse paa eet Aar at reise, og uden Tvivl for flere Aarsagers Skyld. Han døde i Kiøbenhavn 1582. 9 Nov. Var gift med Maren Stempe, som døde til Frankfort 1573, Raadmand Jörgen Stempes Dotter i Kiøbenhavn. Han havde tvende Brødre, Jacob og Sören Glad, brave Officerer i den svenske Krig under Kong Frid. II.

Skrifter.

Carmen Gratulator. in Reditum Christiani III. in urbem Hafniensem. Hafn. 1551. 4.

Davids Psalter med Doctor M. Luthers Summarier. Oversat paa Dansk. Lübeck 1556. Wittenb. 1557. Khvn. 1591. 1610. 8.

Propositiones Paulo Ebero Kittingensi, Cimbrio Erasm. Læto & M. J. Cogelerio ad Disputandum propositæ. Witteb. 1559. 8.

Bucolica. ibid. 1560. 8.

Collo-

Colloqviorum moral. Metricorum Libb. IV. Basil. 1573. 4.
Margareticorum Libb. X. de Conflictu inter Margaretam Regin. Dan. & Albert. Regem Sveciæ, metrice. Francf. 1573. 4.
De Re Nautica libri IV. Basil. 1573. 4.
Rerum Danicarum Libb. XI. metrice. Francf. 1574. 4.
Romanorum Cæsares Italici, carmine decantati. ib. 1574. 4.
De Republ. Norinbergensium. Libb. IV. metrice. ibid. 1574. 4.
Carmina qvædam Selecta in Delic. Poetar. German. Tom. 3. (*W. B. Hyp. An. Cim.* C.)

LAMHAUGE (Petrus Samuel) Soren-Skriver paa Færøe.

Skrifter.

Om Færøe Strømme og ujevne Grunde. Kbhvn. 1767. 8.

LANGE (Bartolomæus Christierni)

Skrifter.

Alethes, in nupt. Erasmi Catholmii. Hafn. 1570. 4.

LANGE (Canutus)

Skrifter.

Om Stutterierne i Danmark. Indført i Oeconomiske Magazin. Tom. 3. p. 349.
Om de onde Urter og Ukrudt at fordrive. ibid. p. 355.

LANGE (Christianus Wilhelmi) Fød 1671 in Junio paa Asmild Kloster i Jylland, som tilhørte hans Fader, Cancellie-Raad, Professor og Lands-Dommer. Hans Moder var Anna Resen, Biskop Resen den yngeres Dotter. 1689 deponerede han fra Kiøbenhavns Skole. Blev derefter Alumnus paa Borches Collegium og Decanus paa Klosteret. 1694 5te Lectie Hører i Kiøbenhavns Skole. 1697 reiste udenlands. 1699 kom hiem. 1701 blev Provst paa Klosteret. Døde 1702. 22 Aug.

Skrifter.

Disp. de Ara Dei ignoti. Hafn. 1692. 4.

Dispp. II. de Superstitioso lapidum cultu apud antiqvos. ib. 1693. 1694. 4. (*Pr. Th.*)

LANGE (Janus) til Rødkilde i Fyen, Kongel. Majests Justits-Raad. Gift med Maren Tönder.

Skrifter.

Tanker om Land-Væsenets beste Indretninger. Kbhn. 1765. 8.

LANG v. LANGE (Johannes) Fød i Assens i Fyen, var først Rector i Odense Skole omtrent 1566. Aaret derefter 1567 mødte ham den Vanheld, at han ved et Bryllup paa Raadstuen saae sig nødt til at give en af sine Diciple, Hans Andersen, et Haand-Mundslag for hans Ulydighed, men som Discipelen døde faa Dage derefter, sigtede den afdødes Venner ham som Bane-Mand, hvorudover Kongen gav Mag. Hans Lange fit Beskiærmelses Brev dat. 21 Mart. 1567, hvorudi Kongen toger ham i Hærd, imod at han for rette Dommere skulde staade til Rette, samme Dag kom og et Kongelig Brev til Byefogden i Odense, Jacob Jespersen, at han paa Kongens Vegne skulde forfølge Sagen, ifald Arvingerne ikke vilde; og lade Sande-Mænd skielne derom, saa Sagen kunde snart komme til Ende, og Skolen ei forsømmes. Udfaldet vides ikke. Men 1574 blev han Lector Theologiæ i Odense, og i samme Embede som en vittig Mand blev ofte brugt i vigtige Sager. 1594 blev han Sogne-Præst i Horne i Fyen og var med at dømme i M. Niels Glads Sag. Hans Døds Aar var uden Tvivl 1604.

Skrifter.

Regne-Konstens Bog. Odense 1575. og Kbhn. 1576. 8.

Cosmosistatiam, S. Comment. contra Aristotelem de fabrica Mundi. Hafn. 1606. 8. (*B. Spic. Th. Lu.*)

LANGE (Johannes Christianus) Fød i Lübeck, lagde sig først efter Apotheqver Konsten. 1754 blev Doctor Medicinæ og Practicus i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Underretning, hvorledes man best kan hielpe sig mod Bugløb. Oecon. Journal. Tom 1. p. 486.

Disp. de Acidorum natura & virtute. Hafn. 1754. 4.

Lære om de naturlige Vande. ibid. 1756. 8.

Mittel die Schiff-Leuten der Königl. Flotte gesund zu erhalten. ibid. 1766. 8.

Han har nyelig lovet et andet Skrift under Titel: Børne-Vennen.

LANGIUS (Matthias) Kaldes af andre Matthias Christiani Schadius. Forestoed først et Skole-Embede. 1529 blev Sogne-Præst til Graabrødre Kirke i Randers, og 1537 underskrev den danske Kirke-Ordinants, samme Aar blev første lutherske Biskop i Aarhuus, hvor han døde 1557. 16 Apr. Var gift med Cathrine — — —

Skrifter.

En Oversættelse af Platina de Vitis Pontificum, paa danske Riim, som meget forbedret og forandret er udgiven af Mag. And. Sörensen Weile, under Titel: Antichristus Romanus, eller romerske Pavers Levnet og Gierninger paa Riim. Khvn. 1571. 8. (*An. P. Z.*)

LANGE (Nicolaus) Præst ved Børnehuset i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Forstmanns de Christnes paa Korset hængende Gud. Oversat. Khvn. 1764. 8.

Ejusd. en Synders Roes af Jesu Kors. Oversat. Khvn. 1764. 8.

LANGE (Olaus Petri) Var Alumnus Collegii Medicei. Siden Sogne-Præst til Urskov i Aggershuus Stift.

Skrifter.

Sacratissimus Thronus Frid. V. adoratus. Hafn. 1747. 4.
Disqv. in vetus Epigramma Græc. Hafn. 1727. 4.
Varsel og Trøst imod Torden-Veir. Christiania 1753. 8.

LANGE (Petrus) til Kiærgaard. 1653 blev Lands-dommer i Jylland, og var Befalings-Mand over Asmild Kloster. Døde 1661.

Skrifter.

De sande Levendes sande Liv. Khvn. 1645. 8.
Jesu Christi Levnets, samt Pines, Døds, Opstandelses og Himmelsfarts Betænkning. Khvn. 1656. 12. (*Bib. Br.*)

LANGE (Sinnelius) Fød i Kiøbenhavn 1714, hvor hans Fader Peder Lange var Brændeviins-Brænder. Hans Moder Anne Sinnels Dotter Brandt. 1728 deponerede fra Friderichsborg Skole. 1733 blev Alumnus paa Walkendorphs Collegium og Decanus paa Klosteret, efterat han allerede i sit 17de Aar havde sustineret Examen Theologicum. 1738 blev Subrector i Riber Skole og Magister. 1740 Conrector, og 1752 Rector ved samme Skole. Døde 1756. 3 Febr. Var to Gange gift. 1. Med Maren Svennings Dotter Andersen. 2. Med Anne Kirstine Krarup.

Skrifter.

Theses Miscell. Hafn. 1731. 4.
Disp. de Phœnice. Hafn. 1732. 4.
— — de Ἐχεμυθία Pythagoreorum apud recentiores rediviva. ibid. 1734. 4.
— — de cura Veritatis studio subinde neglecta in Sallustii Conjuratione Catilinaria. Dispp. II. Hafn. 1735 & 36. 4.

Disp.

Disp. de Antiqvis fœderum ritibus & derivatis inde Locutionibus. ibid. 1736. 4.
— — de Origine Ἀνθρωποθυσίας. ibid. 1737. 4.
Prima Elementa Logicæ, brevissime delineata. Hafn. 1752. 8.

LANGE (Wilhelmus) Fød 1624. 15 Jan. i Helsingøer. Hans Fader var Mag. Peder Lange, Sogne-Præst til St. Olai Kirke sammesteds, og Provst over Lynge Cronborg Herred. Hans Moder Karen Willums Dotter. 1641 deponerede fra Herlufsholms Skole. Reiste 3 Aar udenlands, og ved sin Hiemkomst 1650 blev Professor Mathematum superiorum i Kiøbenhavn. Reiste derpaa atter efter Kongelig Befaling 2 Aar i Italien. 1653 blev Magister. 1656 Informator hos Kron-Prindsen, Kong Christian V., hvilket varede i 3 Aar. 1660 blev Cancellie-Assessor og Landsdommer i Nørre-Jylland. 1680 Cancellie-Raad og Assessor i Høieste-Ret. Var aflagt med et Canonicat i Roeskilde og Bergen. Døde 1682. 22 Maji. Var gift med Anne Resen, Bisskop Hans Resen, den Yngeres Dotter.

Skrifter.

Disp. Physico-Medica de Coctione. Hafn. 1643. 4.
De Annis Christi Libri II. Lugd. Bat. 1649. 4. & 1652. 4.
Disp. de qvatuor Monarchiis. Hafn. 1650. 4.
Exercitationes Mathematicæ septem de annua mutatione & motu Apogæi Solis. ibid. 1653. 4.
Libri II. de Veritatibus Geometricis. ibid. 1656. 4.
Epistola ad M. Meibomium. Hafn. 1656. 4.
Epistola de Cometis An. 1664 & 1665, observatis ad Stanislaum Lubienicium. Indført i Lubienicii Theatro Cometico.
Epist. ad Hevelium de hujus Selenographia. Findes i Ohloffs Excerpt. Epistol. ad Hevelium.

Catalog. Mst. Biblioth. Medicea. Indført i H. Ernstii Catalog. Biblioth. Mediceæ.

De Vetere Anno Romanorum. Indført i Grævii Thesauro. Tom. 8. (*W. B. Hyp. Th.*)

LANGEBECH (Andreas Jacobi) Farfaders Fader til Næstfølgende. Fød i Langebecks Præstegaard mod Slutningen af 16de Seculo. Han Fader var M. Jacob Andersen, Sogne-Præst i Kallehave. Reiste i sine unge Aar udenlands, og blev Philosophiæ Magister. 1622 blev Conrector ved Kiøbenhavns Skole. Siden efter Rector i Slagelse, og endelig 1630 Sogne-Præst i Kallehave, hvor han døde 1645. Gift med Elisabet Parslich af adelig Herkomst. Hans Søn var M. Jacob Langebeck, Stifts Provst i Aalborg.

Skrifter.

Disp. de Baptismo. Jenæ 1619. 4.

— — de Invocatione Sanctorum. ibid. 1620. 4.

— — de Studio veræ pietatis per Pontificios &c. corruptelas labefactato. ibid. 1620. 4.

— — de gratia & libero arbitrio. ibid. 8.

— — de Justificatione. ibid. 8.

— — de Distinctione. ibid. 1621. 4.

Guds Vægt med sine Vægtskaale. Khvn. 1629. 12. (*Bib. Th.*)

LANGEBEK (Jacobus) Fød i Skioldborg Præstegaard i Thye 1710. 23 Januar. Hans Fader var Hr. Frideric Langebek, Sogne-Præst for Skioldborg og Kallerup Menigheder i Aalborg Stift. Moderen Else Skytte. Kom til Akademiet 1728, og tog Examen Theologicum 1732. For og efter den Tid conditionerede i nogle Aar. Var derefter i mange Aar i Sal. Etats-Raad Grams Huus, og ved Hielp af hans Anviisning og ypperlige Bog-Samling, saavelsom og af det Kongelige Bibliotheqve, hvortil han fra 1735 havde frie Adgang, som Amanuensis, lagde Grund til en anseelig

Kund-

Kundskab i den danske Historie og Antiqviteterne. 1744 sidst i Aaret oprettede han med nogle andre gode Venner et Selskab til den danske Histories og Sprogs Forbedring, som blev taget i allernaadigst Protection af Kong Christian VI., og siden 1747 af Kong Frid. V. ydermere privilegeret og bevilget at kaldes: Det Kongelige danske Selskab til den nordiske Histories og Sprogs Forbedring. Og som han strax blev udvalgt som Forstander for samme Selskab, og stedse har ført Pennen udi dets udgivne Skrifter, saa bliver og samme at ansee, som hans Arbeid fornemmelig. 1748 blev han efter Etats-Raad Grams Død Kongelig geheime Archivarius, og derefter Medlem af det kiøbenhavnske Videnskabers Selskab. 1753 Justits-Raad, og giorde i samme og nestfølgende Aar en Reise til Sverrig, og omkring hele Østersøen, for at opsøge Alt, hvad som maatte forefindes til Oplysning i den nordiske Historie og Antiqviteter. I Stokholm blev han Medlem af det Kongelige svenske Videnskabs Academie. Har saavel for som efter denne Reise haft under Hænder adskillige vidtløftige Verker, saasom: et dansk Lexicon, et Corpus Diplomaticum Daniæ & Norvegiæ, Waldemari II. Jordebog med flere Piecer i vor gamle Geographie, Souverainitets-Historien, Samling af vore medii ævi Scriptores, Mynt-Historie, Samlinger af Sigiller og Landets Monumenter, Bergverks-Historien, med videre, som han endnu arbeider paa, og som udfordrer megen Tid og store Bekostninger. Blev 1770 Etats-Raad. Var gift med Helene Marie Pauli.

Skrifter.

De 3 første Tomer af dänische Bibliothec. Koph. und Leipz. 1738-39. 8. See HARBOE.

Danske Magazin. 6 Bind. Khvn. 1745-52. 4.

Selskabets Anmærkninger over et Brev, som nyelig er udgivet imod det danske Magazin. Khvn 1746. 8.

Det Kongelige Selskabs Begyndelse og Tilvæxt i de tre første Aar. ibid. 1748. 8.

Videnskabernes Tab i Kong Christian VI. Død. Kbhv. 1746. 8.

Videnskabernes Haab under Kong Frideric V. ibid. 1747. 4.

Christiani Imi udødelige Ihukommelse. ibid. 1749. 4.

Anledning til en Historie om de nordiske Bergværker. Indført i det kiøbenhavnske Selskabs Skrifter Tom. 7. pag. 235.

Den restituerede Edition af Ol. Wormii Epistolæ. Hafn. 1751. 8. Er af ham og tvende Venner besørget og bekostet.

Han har desuden været Medarbeider med Etats-Raad Hofman paa den 4de og 5te Tome af danske Atlas, og har givet Løfte at supplere samme Værk med een Tome over Slesvig.

Den Fortegnelse paa de ældste og rareste danske Bøger, som er hosføiet de historiske Almanaker for 1764. 65 og 66. Ligeledes Registeret over Helgendagene, samt de historiske Hændelser fra Begyndelsen af i samme Almanaker, har man og hannem at takke for.

LANGHORN (Erasmus Petri).

Skrifter.

Hellige Taler, holdne for Herrens Menighed i Scheen i Norge. Christian. 1769. 4.

Aandelige Taler.

LANGHORN (Magnus) Oberst-Lieutenant af Infanteriet, og Commendant paa Rosenborg Slot. Døde 1759

Skrifter.

Elleve theologiske Betragtninger. Kbhv. 1756. 8.

Tolv Discourser i Form af Samtaler imellem tvende Brødre. ibid. 1757. 8. (E)

Langsted (Claudius Prædbiörn. Fil.) Fød paa Bornholm. Var Philosophiæ Magister.

Skrifter.

Disp. de Virtute Heroica. Hafn. 1668. 4.

Oratio, qva Friderici IVti auspicatissimum ex Norvegia reditum gratulatus est. Witteb. 1704. Fol. (S.)

Larsön (Laurentius)

Skrifter.

Register over Forordninger, til 1760. Khvn. 1761. 8.

Lassen (Christianus)

Skrifter.

Clarice Fordansket. Khvn. 1727. 8.

Lassenius (Johannes) Var fød 1636. 26 April til Waldau i Pomern, af gammel polsk Adel, kaldet Lasinsky. Hans Fader var Joh. Lassenius, først Præst i Waldau, siden i Dantzig. Hans Moder Anne Sieverts. Gik først i Skole i Stolpe, siden drog til Gymnasium i Dantzig og Stettin, og reiste vidtløftig i mange Aar udenlands, blev Magister til Strasburg. Medens han paa sin Reise begyndte at skrive og disputere imod Papisterne, maatte han lide meget af Jesuiterne, som lod ham opsnappe paa Veien fra Nürenberg, og føre til Wien for Keiseren, arresterede ham, og omsider bragte ham til de yderste Grændser af Ungern mod Tyrkiet. Han slap dog endelig løs ved Flugten, og kom til Holstein, hvor han 1666 blev Rector i Itzehoe. 1667 blev Licentiatus Theologiæ til Gryphswald. 1669 Hof-Prædikant hos Ditlev Rantzow, Stadtholder i Holstein, og tillige Sogne-Præst i Barmsted, samt Provst over Grevskabet Rantzow. 1676 blev Sogne-Præst til St. Petri tydske Kirke i Kiøbenhavn, og samme Aar Doct. Theologiæ til Gryphswald. 1678 Professor Theologiæ i Kiøbenhavn. Døde 1692. 29 Aug. Var to Gange gift. 1. Med Elisabet Distler, en Kiøbmands Dotter af Rostok. 2. Med Giedske Wilden, En-

ke af Mag. Peder Garpen, Præst til Boinfeldt i Holstein. Til hans Ihukommelse er slagen to Medailler, den ene, medens han levede, hvorpaa staaer Lassenii Brystbillede, med Omskrift JOH. LASSEN. D. ET PROF. AD. DIV. PETR. PAST. Paa den anden Side: En Bog paa et Alter. VERBVM DEI. Et Hierte med et Kors 1684. VIR MVLTA STRVENS. Veier næsten 3 Lod. Den anden efter hans Død. Paa hvis ene Side staaer Lassenii Brystbillede med Omskrift: MEMOR JOH. LASSENII. DOCT. ET PROFESS. THEOL. ET PAST. AD ÆD. D. PETRI. HAFN. OB. XXIX AVG. MDCXCII. B. M. Paa den anden Side Eliæ Vogn, med Omskrift: MERCES PROMISSA LABORUM. AURIGA ISRAELIS. B. M. Veier 1 Lod

Skrifter.

Disp. de Generali Physices constitutione, Præside Eichstædio. Gedan. 1653. 4.

— — de Revelatione Divina circa Salutem Voluntatis, contra Spahemium, Præside Mauchischio. ibid. 1653. 4.

— — de Tertio Communicationis Idiomatum Genere, Præside eodem. ibid. 1653. 4.

— — de Justificatione. Præside Fabricio. Stetin. 1654. 4.

— — in Secundam Clenodii Davidici s. Psalmi XVI. Partem. Præside Mullero. Rostock 1656. 4.

Synopsis & Summa Conciliorum Omnium. Hamb. 1661. 4.

Disp. de Statu Canonicorum reformato Lutheranorum. Helmst. 1663. 4.

Palladia Ecclesiæ Romanæ Destructa. Gryphsw. 1667. 4.

Fundamenta Latini Eloqvii, s. Compend. Grammaticæ. Kilon. 1668. 12.

Idea Philosophiæ rationalis. Hamb. 1668. 12.

Idea Philosophiæ moralis. Glückst. 1668. 12.

Invitatio ad Collegium Theologicum. Hamb. 1686. 4.

Suscitabulum Theologicum. Francf. — — 8.

Refectio-

Refectorium Historico Philologicum sacrum. Hamb. — — 12.
Classicum Belli Turcici contra Jægerum. Helmst. — — 4.
Unrecht gewogene Feür-Wagen in puncto Purgatorii, contra Neuheuser. Nordling. — — 4.
XXXI Uhrsachen warumb kein Evangelischer bei Verlust der Seeligkeit ein Papist werden könne. ibid. — — 4.
Abscheüliche Papstthum. — — 8.
Apologie des Abscheülichen Papstthums. — — 8.
Erörterung der Predigt D. Joh. Casp. Jægers in puncto immaculatæ Conceptionis B. Virginis. Baruthi. — — 4.
Unrecht erwogene Uhrsachen der Verleügung der Lutherschen Kirche, wider P. Christoph. Ottonem. Nordling. — — 4.
Schau-Platz jämmerliche Fälle hoher Potentaten. Noriberg — — 8.
Blut-Gefärbtes Schweis-Tuch Jesu. Augustæ. — — 4.
Der Vorsichtige Kriegs Mann. Dresd. — — 8.
Hiobs Klage. Noriberg. 1661. 12.
Hauß-Sitten- und Tugend-Lehre. Hamb. 1661. 12.
Himmels-Freüd und Höllen-Leid. Norib. 1661. 12.
Historische und schriftmässige Erörterung der neüen Secte der Quäcker. Jen. 1661. 8.
Gott wolgefälliger Fürst. Dresd. 1661. 8.
Türcken-Macht, von Gott verlacht. Norimb. 1661. 12
Adeliche Tisch Reden. Norib. 1661. 12.
Bürgerliche Reiß- und Tisch-Reden. ibid. 1662. 12.
Bethlehemitische Wunder Wallfahrt. Nordling. 1662. 4.
Ammorhæus der Gewissen lohn. August. 1662. 12.
Jesu Leiden und Sterben. Helmst. 1663. 4.
Der Nothleidenden und Kreutztragenden Seelen geistliches Rüst-Hauß. Hamb. 1663. 24.
Sinnlicher Zeitvertreiber. Jen. 1663. 12.
Der tapfere und rühmwürdige Edelmann. 1663. 4.

Der vorsichtige, lobliche und getreue Amptmann. Helmst. 1664. 4.

Ehrliebender Bürger und Kaufleute Lohn und Kron. Magdeb. 1663 12.

Der christliche und wollregierender Fürst. Helmst. 1664 4.

Früchtbringende Gespräch-Spiele. Rost. 1664. 8.

Arcana Politico-Atheistica, oder politische Geheimnisse viele Atheisten. 1666. 1672. 12.

Leich-Predigt über Fr. Mette von Buchwaldt. Glückst. 1668. Fol.

Besiegte Atheisterei. Hamb. 1673. 8.

Sionitische Erquick-Stunden. Pars I. & II. Hamb. 1676. 1687. 1694. 8.

Handleitung zur Seeligkeit. S. Erklärung des Catechismi Lutheri samt beigefügten Morgen- Abend- Buß- Communions- und anderen Gebeten. Glückst. 1677. 12. & alibi Sæpius. Bonnerne ere siden oversat paa Dansk af P. Möller. Khvn 1680. 1683. 1698. 8.

Parentation über Frau Margareta Catharina Hr. Mich. Wiebes. Kopb. 1684. 4.

Leich-Sermon über Sophie Charlotte Weibergs. ib. 1685. 4.

Lobsingende Andacht. ibid. 1686. 12.

Biblische Weirauch. ibid. 1687. 8. & Sæpius.

Heiliger Perlenschatz. ibid. 1688. 1693. 8. 1701. 4.

Himlischer Morgenthau. ibid. 1692. 8.

Der betrübte und von Gott reichlich getrostede Ephraim. ibid. 1692. 8.

Folgende ere efter hans Død udgivne:

Siebenmahl sieben heilige Passions-Andachten. Kopb. 1696. 8.

Heilige Moralien über die Evangelien, und Episteln. Pars I. Rost. 1698. Pars II. Kopb. 1702. Pars III. ibid. 1703. 4.

Verliebte Sulamitinn. ibid. 1699. 8.

Bibli-

Biblischer-Kern. ibid. 1699. 8. von M. Joh. Jac. Langjahrn. Er og oversat paa Dansk og ofte udgiven. See P. Witte. Ligeledes paa Svensk.

Nach-Predigt am Tage des Reinung Mariæ. ibid. 1699. 8.

Himlisches Gnaden-Licht. ibid. 1700. 8.

Das vor seinem zeitlichen und ewigen Untergange treulich gewarnete Capernaum. ibid. 1700. 8.

Communion Andacht. ibid. 1700. 12. See P. Witte.

Auserlesene Morgen- und Abend-Gebete. Glükst. 1712. 12. Oversat paa Islandsk af T. Gunnarson.

Af hans Skrifter er desuden samlet:

Sonn- und Festtägliche Frühglocke. Leips. 1712. 8.

— — — — — Vesperglocke ibid. 1714. 8. &c. (*Pr. An. Mar. Th.*)

LASSEN (Lyderus) Fød i Aarhuus 1657. Hans Fader var Jens Lassen, Commerce-Assessor. Hans Moder Karen Bendix Dotter. 1683 blev Capellan til Frue Kirke i Aarhuus. 1686 Sogne-Præst til Vibye og Thisted i Aarhuus Stift. 1699 Sogne-Præst i Corsøer. 1711 Sogne-Præst til St. Mortens Kirke i Randers. Derefter Provst i Stovring Herred. Døde 1720.

Skrifter.

Kong Friderich IV. Ledings-Tog i Bahuus-Lehn. Khvn. 1719. 4. (*P.*)

LASSEN (Nicolaus Erasmi) Er fød 1694. 26 Febr. Hans Fader var Hr. Rasmus Lassen Sogne-Præst til Lunde og Outrup i Riber-Stift. Hans Moder Birgitte Lunde. 1714 deponerede fra Colding Skole. Blev derefter Alumnus paa Eilertsens Collegium. Siden 5te Lectie Hører i Riber-Skole, hvilket Embede han forestod i 2 Aar. 1721 blev ordineret til Sogne-Præst for Vadum Meenighed i Aalborg Stift. 1741 Provst i Kiær Herred.

Skrif-

Skrifter.

Diss. de Anthropothysia Septentrion. Hafn. 1717. 8.

Liig-Prædiken over Cancellie-Raad Peder Thögersen Lassen. Kbhvn. 1742. Fol.

Liig-Prædiken over Frue Anne Lassen. Aalb. —— Fol.

LASSEN (Niß) Borger og Kiøbmand i Ribe.

Skrifter.

Vers over Søn- og Hellige-Dags Evangelier, efter Kinges Maade. Haderl. 1766.

LASSEN (Petrus) Fød i Randers 1606. 20 Aug. Hans Fader var Niels Jacobsen, Borgemester i Randers. Hans Moder Maren Lassen, en Enke af Borgemester Sören Hofman i Randers, og Dotter af Borgemester Peder Lassen ibid. Reiste i fremmede Lande vel i 24 Aar, saavel for at studere, som i Kongel. Affaires. 1636 blev han Licentiatus Juris til Basel. 1644. fulgte han med Hr. Just. Hög til Freds Congressen i Osnabrug. 1645 blev han sendt til Wien til Keiser Ferdin. III. i Kongel. Erinde. 1660 blev Assessor i Høieste-Ret, med Titul af Kongel. Raad. Siden efter Justitiarius eller Referendarius i Hoieste-Ret og Justits-Raad. Var ellers en af de fornemmeste Medarbeidere paa vor danske Lov, og Meddommer over Ulfeld og Griffenfeld, skiøndt den sidstes Dom skal endog paa hans Yderste have angret ham. Han døde 1681. 5 Oct. og testamenterede til Publici Brug omtrent 20000 Rdlr. Han var Gift med Magdalena Ridermand, Raadmand Peder Ridermands Dotter af Kiøbenhavn.

Skrifter.

Disp. de Jurisdictione & Imperio. Basil. 1636. 4. (*B. Hyp. Fun. Lass.*)

LAUB (Johan Georg) Fød i Augsburg, en Brodersøn af Etats-Raad og Liv-Medicus Laub, hos hvem han en Tid lang i Kiøbenhavn opholdt sig.

Skrif-

Skrifter.

Teutsche und lateinische Gedichte Phil. Anton. Laubers. Kiøbh. 1745. 8.

LAURENBERGIUS (Johannes) Fød i Rostok 1590. 26 Febr. Hans Fader var Doct. Wilhelm Laurenberg, Profess. Mathemat. Superior. og Medicinæ i Rostok. Hans Moder Johanna Longolia. Blev 1610 Magister paa Academiet sammesteds. 1612 reiste udenlands, og 1616 til Reims tog Doctor-Graden in Medicina. 1618 kom hiem, og blev Professor Poeseos i Rostock. 1623 Professor Matheseos ved Soræ Academie. Døde 1658. 28 Febr. Var gift med Maria Lelin.

Skrifter.

Antiqvarius. Lugd. 1622. 4.

Logarithmica. ibid. 1628. 8.

Lusus & Recreationes ex fundamentis Arithmeticis. Hafn. 1634. 8.

Joco-Seria. Soræ — — 8.

Gromaticæ Libri 3, qvibus jus terminale & finiregundorum leges explicantur. Hafn. 1640. 4.

Arithmetica & Algebra. Soræ 1643. 4.

Otium Soranum. S. Epigrammata &c. ibid. 1640. 4.

Acclamatio ad Falionem Gidium. 4.

Carmen in nuptias Hug. Lützovii. Soræ. 4.

Veer Schertz-Gedichte. Kiøbh. 1652. 1670. 1682. 8. Oversat paa Dansk. Khvn. 1652. 8.

Græcia Antiqva cum Tabulis Geographicis. Amst. 1661. 4.

Versio Latina Sphæræ Procli Diadochi. Rostock 1611. 8.

Musæ exsules. Rost. 1619. 4.

Carmen seculare Heroicum. ibid. 1620. 4.

Panegyr. Uldarico Duci Megapolit. dictus. Ibid. 1671. 4.

Elementa Sphæricæ in Usum Scholæ Soranæ. Soræ 1642. 8.

Saty-

Satyra latina. Soræ 1630. 1636. 8. Iterum edita cum Daphnorini qverimonia de suo & Academiæ Soranæ statu. Kilon. 1684. 4.

Epithalamion Satyricum.

Musicalisches Schauspiel zur Glückwunschung der Huldigung Printz Christian V. Kopph. 1655. 4.

Instrumentum propositionum, qva Arithmetica & Geometria compendiose demonstrantur. — — 4.

Venus Navigans. S. Tempe Thessalica Græce & Latine. Rost. 1618. 4. (*D. Th. B. Hyp. Spic.*)

LAURENBERGIUS (Sebastianus) Fød i Sorøe 1626. 25 Apr. Hans Fader var nestanførte D. Joh. Laurenberg. Hans Moder Maria Lelin. Gik i Skole i Sorøe, og 1644 deponerede ved Universitetet i Rostock, hvorfra han efter et Aars Forløb kom hiem igien. 1647 reiste udenlands, og ved sin Hiemkomst blev Hofmester hos Morten Schinchel. 1654 reiste igien udenlands med Niels Sehested, fra hvilken Reise han kom hiem 1657, og strax samme Aar blev Professor Matheseos designatus ved Sorøe Academie. Reiste derpaa atter udenlands med Just Höeg, og kom hiem 1662, da han tiltraadde sin Profession i Sorøe. 1664 tog han Magister-Graden ved Sorøe Academie. Men da samme Academiets Indkomster formedelst indfaldende Krig vare blevne svækkede, og Academiet altsaa maatte ophæves, blev han omsider 1692 forflyttet som Professor Matheseos ved det nye Ridderlige Academie i Kiøbenhavn, hvor han døde samme Aar 1692. 9 Sept. Var gift med Karen Schielderup, Mag. Niels Schielderup, Professor Theol. og Sogne-Præst i Sorøe, hans Dotter.

Skrifter.

Diss. Geograph. de America priscis cognita. Hafn. 1664. 4. (*Pr. D. Th.*)

LAURENBERGIUS (Wilhelmus) Broder til foranførte D. Joh. Laurenberg, Fød i Rostok. Hans Fader var Doct. og Professor Wilhelm Laurenberg. Hans Moder Johanna Longolia. Han var Doct. Medicinæ og Practicus i Kiøbenh.

Skrifter.

Historica descriptio Ætitis, s. Lapidis Aqvilinaris, cui annexus est Tractatus ejusdem de Lapide Calsuve, nec non Methodus conficiendi Herbaria viva. Rost. 1627. 12. (*B. Hyp.*)

LAURENTII (Ægidius) Fød i Ribe 1568. Hans Fader var Laurentius Ægidii, først Rector, siden Lector Theologiæ sammested. Deponerede fra Riber Skole, og reiste nogle Aar udenlands. 1596 blev Rector i bemelte Riber Skole. 1605 Archidiaconus i Riber Dom-Capitel. Døde 1627. 21 Apr. Var gift med Marie, Mag. Anders Wedels Dotter.

Skrifter.

Oratio de Cometarum genere & subjecto. Servest. 1593. 8. (*Ter. B. Th.*)

LAURENTII (Albertus) Levede kort for Reformationen, og var Dom-Herre i Roeskilde, og en af Medarbeiderne paa det saakaldede Breviarium Roeskildense, hvorfor anføres iblandt hans

Skrifter.

Breviarium Roeskildense per Boetium Achonis & Albertum Laurentii, Canonicos Roeskildenses castigatum. Parisiis. 1517. 8. (*An. Al.*)

LAURENTII (Andreas) Fød i Roeskilde 1528. 1552 var Hører i Roeskilde Skole. Studerede siden til Wittenberg og der 1555 blev Magister. 1557 blev Rector i Roeskilde, og Canonicus Capituli. 1572 Lector Theologiæ ibid. 1574 Theologiæ Baccalaureus, og sidst i samme Aar Licentiatus

tiatus og Professor Theologiæ i Kiøbenhavn. 1575 Doctor Theologiæ. Døde 1589. 3 Nov. Var gift med Anne Paulin, en Dotter af Mag. Peder Poulsen eller Paulin, Sogne-Præst og Dom-Provst i Roeskilde.

Skrifter.

Theses de gratuita justificatione Hominis.

— — de vita Hominis. Hafn. 1582. 4.

Disp. de Veteris & Novi Testamenti consensione atqve diversitate. ibid. 1582. 4. Respond. Jac. Matthiæ pro gradu Doct. in Theologia.

Assertio de duplici morte Hominis. Hafn. 1584. 4.

Oratio de vita & morte Frid. II. ibid. 1588. 4. (*W. B. Hyp.*)

LAURENTII (Christianus) Fød i Espe Præstegaard i Fyen. Hans Fader var den bekiendte Hr. Laurids Jespersen, som i 53 Aar var Sogne-Præst til Espe og Vantinge Menigheder. Hans Moder Sara Christens Dotter. 1592 blev Capellan i Svenborg ved begge Menighederne. 1593 Sogne-Præst for Jordløse og Høstrup Menigheder i Fyen, hvor han endnu levede 1628. Var to Gange gift. 1. Med Maren Foul, hans Formands Hr. Jens Lauridsen Fouls Dotter, og giorde Hr. Eiler Brockenhuus til Rakkebølle og Damsboe deres Brøllup 1594. 14 Oct. tillige med hans egen Dotters med Marquor Bille til Hvidkilde, og Hr. Christens Broders Hr. Jörgen Lauridsens i Sollinge, alle 3 Brølluper paa een Dag. Siden giftede han sig med Anne Anders Dotter, Hr. And. Lauridsens Dotter i Wissenberg. Han efterlod sig 5 Sønner, som alle vare Præster, og af deres Føde-Bye Jordløse, kaldte sig med det græske Navn Acthon.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Margrete Reventlau. Khvn. 1607. 8. (*Bib. Br. Tr.*)

LAUREN-

LAURENTII (Christianus) See **NYEBORG.**

LAURENTII (Erasmus) 1557 blev han kaldet fra Herluf Trolle til Sogne-Præst i Helsingøer

Skrifter.

Joh. Gigantis 9 Prædikener over Christi Pines og Døds Historie. Fordansket. Kbhn. 1576. 8. (*Bib. Br.*)

LAURENTII (Georgius) See **NYLÖS.**

LAURENTIUS (Georgius Fredericus) Fød 1594. 11 Mart. i Luben i Lausnitz. 1611 blev han sendt fra Skolen i Luben til Gymnasium i Görlitz. Reiste siden udenlands, og 1620 blev Doct. Med. i Padua. 1621 begyndte at practisere i Dantzig. 1624 i Leipsig. 1632 i Hamborg, hvor han faldt i en fortrædelig Rang-Strid med Doct. Bernhard Langvedel, som gav Anledning til mange fleere Controversier. Drog derfra af samme Aarsag til Slesvig og Lübeck, og 1638 kom til Hamborg igien. 1648 blev kaldet ind til Danmark at være Liv-Medicus hos Enke-Printsesse Magdalena Sybilla i Nyekiøbing paa Falster. 1652 fulgte med hende til Meissen, da hun anden Gang blev gift med Fyrsten Fridrich Wilhelm af Saxen-Altenburg. Kom siden til Danmark igien, og blev Liv-Medicus hos Kong Frid. III. Paa sin Alderdom tog han sin Afskeed, og døde i Lübeck 1673. Var Gift med Margrete Gerts Dotter fra Hamborg.

Skrifter.

Defensio Venæsectionis in Febre acuta, continua & maligna &c. Hamb. 1647. 4.

Exercitationes in nonnullos, minus absolute veros Hippocratis Aphorismos. ibid. 1647. 4.

Protestatio contra Pasqvillantis anonymi Calumnias. 1644. 4.

Monochordum Foresio-Lygeo-Langvedelianum. 1647. 4.

Necessaria defensio s. responsio ad mendacia & Convicia Bernh. Langvedelii. 1648. 4.

Defensio Exercitationum Medicarum. Lub. 1666. 4.

Tractatus de notis Hippocratis in historiis epidemicis repertis. ibid. 1666. 4.

Epistola de Acidulis artificialibus. In Epist. Th. Reinesii.

Epistola de Opere suo contra Hippocratem affecto. Inter Epist. Th. Bartholini.

Abgenöhtigte Schutzschrift, und Retorsion auf die Schmachschriften D. Bernh. Langvedels. 1648. 4.

Licht und Recht, oder Ehren-Rettung der unwahrhaften Apologie D. B. Langvedels entgegen gesetzet. Rostock 1651. 4.

Erörterung der Schorbutische Kranckheit einer Dame. 1668. 4. (*Cimb.*)

LAURENTII (Hugo) Dan. Haagen Lauridsen. Var Rector ved Bergens Skole omtrent 1550.

Skrifter.

Joh. Brentii 24 Liig-Prædikener om Poenitentse og et christeligt Liv og Levnet, med Niels Hemmingsens Fortale. Khvn. 1563. 8. (*Bib. Th.*)

LAURENTII (Johannes) Fød i Nestved. Var Præst i Wordingborg.

Skrifter.

Carmen eucharisticum de Sacrificio summi Pontificis Græce. Hafn. 1574.

LAURENTII (Johannes) Var Præst til Warbiergs Slot.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Anders Bing. Khvn. 1591. 8.

LAURENTII (Johannes) Medtiener ved vor Frue Kirke i Kiobenhavn.

Skrif-

Skrifter.

Siele-Bog, eller christelig Haandbog om Menneskenes Siæle, baade de Gudfrygtiges og Ugudeliges. Kbhvn. 1587 og 1602. 8.

LAURENTII (Johannes) See AMERINUS.

LAURENTII (Laurentius) En Nordmand.

Skrifter.

Om Tobaks-Plantning. Indført i oeconomiske Magazin. Tom. 6. pag. 67.

LAURENTII (Nicolaus) See ARCTANDER.

LAURENTII (Nicolaus) Var en Søn af Laurids Nielsen, Biskop i Aalborg, og Broder til Joh. Laur. Amerinus. 1577 blev Magister, og strax efter Professor Pædagogicus i Kiøbenhavn. Døde 1579.

Skrifter.

Catechesis christiana carmine elegiaco. Witteb. 1574. 8.

Evangelia Dominicalia latino & græco carmine donata, ibid. —— 8.

Historia Nativitatis Dom. nostri Jesu Christi carmine græco heroico expressa. Witteb. 1574. 4.

Cantica Mariæ, Zachariæ & Simeonis. Carmine Græco, ibid. 1575. 4. (*Ter. Cimb.*)

LAURENTII (Nicolaus)

Skrifter.

Livsens Stige. —— 1603. 8.

LAURENTII (Nicolaus) Fød i Odense i Fyen. Hans Fader var Hr. Carsten Lorentzen. Han var først Sogne-Præst i Svenstrup paa Alsøe. 1649 Capellan ved St. Hans Menighed i Odense. 1674 blev Sogne-Præst til Oksenvad og Jels i Gram Herred i Haderslev Provstie. Døde 1707.

Skrifter.

En sikker Bolig udi Sygdom, Pest og andre Plager, af Psalm. 91, 1. Slesvig 1681. 12.

Joseph Halls korte Betænkninger og Indfald om allehaande forekommende Ting og adskillige Tilfald. Paa Dansk oversat. Khvn. 1685. 12. (*Bib. Cimb.*)

LAURENTII (Olaus) En Nordmand. Fød i Tronhiem, og derfor skrev sig Arctander. Kom i Fortred for det først nævnede af sine Skrifter, opholdt sig nogen Tid landflygtig til Lybek, og der lod trykke samme Bog paa Latin.

Skrifter.

Gud Faders Dottre. Khvn. 1630. 12.

Filiæ Dei Patris, sive Descriptio triplicis Regiminis, Ecclesiastici, Politici & Oeconomici. Lub. 1635. 12.

Guds Hierte og Villie. Khvn. 1636. 4.

Den 94de Davids Psalme om Christnes Taalmodighed. Sangviis forfattet. ibid. 1636. 8. (*B. Gu.*)

LAURENTII (Petrus) Fød i Nestved. Var først en Dominicaner-Munk. Blev Lector Theologiæ i Malmøe, og en af de første evangeliske Lærere sammesteds. Siden Theologiæ Lector og Professor publicus i Lund. Var 1550 Sogne-Præst i Lund, og en stor Forfægter for den evangeliske Lærdom: Han døde i Lund 1552. Af sit Ægteskab efterlod han en Søn, Laurids Pedersen, som 1541 fik et Vicarie i Lunde Dom-Kirke.

Skrifter.

Et kort Swar paa thet Sendebreff, som Werdighe Fadher Archielectus till Lund Hr. Aaghe Jipsene sendhe till erlighe Mend, Borgemestere oc Raad y Malmø, om then christeligh Handell oc Leerdom, som ther begyndt er. Malmø 1529. 4.

Expostulatio ad Canonicos Lundenses adversus temerarie latam exilii sententiam & condemnationem in qvosdam verbi divini precones. ibid. 1533. 8.

Lærdom imod de papistiske Bistopers Satser. ibid. 1533. 4.

En ret christelig Underviisning om Præsternes Embede og tilladelige Egteskab. ibid 1533. 4.

Hoyborne oc mectige Forstis Kong Christierns Sende-Breff til Hr. Johan Wetelandt, Burgmester til Dansken rc. Fordanskt. 1534. 8.

De reformatione Missæ cæterarumqve ceremoniarum Ecclesiasticarum. ibid. 1539. (*B. Spic. An. Al.*)

LAURENTII (Petrus) Sogne-Præst til Tygeløse og Klagstrup Sogne i Skaane.

Skrifter.

Forklaring over Catechismum. Kbhn. 1594. 1608. 1621. 4.

Om Eendrægtighed, samt en Huustavle og Speil af Psalm. 133. Kbhn. 1600. 8.

Den legemlige og aandelige Dyr-Tid. ibid. 1616. 4.

Parodiæ Sacræ. ɔ: Psalmer. ibid. 1617. 8. (*B. Bib. Br.*)

LAURENTII (Petrus) Sogne-Præst til Malmøe.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Helvig Giöe. Kbhn. 1613. 8. (*Br.*)

LAURENTII (Petrus) 1643 blev Sogne-Præst til Holmedals Præstegield i Bergens Stift i Norge.

Skrifter.

Trost mod Døden. Salig Karen Arents Dotter til Amindelse, og hendes efterladte Husbonde Arend Berendsen, Byeskriver i Kiøbenhavn, til trøstig Lindring. Kbhn. 1655. 8. (*Br. Fr.*)

LAURETZEN (Johannes) Fød i Ribe. Var en Dotter-Dotters Søn af den bekiendte Mag. Anders Sörensen Weile. Var først Skriver ved det Kongelige Archiv i Kiøbenhavn.

benhavn. 1698 blev Directeur ved Hans Kongelige Majestets og Academiets Bogtrykkerie, og Assessor i Consistorio. Var gift med Ellen Marie Lemvig, en Enke af Professor Joh. Jensen Bircherod.

Skrifter.

Das preiswürdigste Gedächniß Frid. II. KopH. 1693. 4.

Auctarium variorum, qvæ Museo Regio Hafniæ per triennium acceesserunt &c. Hafn. 1703. Fol.

Museum Regium auctum & uberioribus commentariis, præsertim qvoad Antiqvitates & Historiam Nummatum Danicorum illustrat. ibid. 1710. Fol.

Tag-Register über Christ. V. Leben und Regierungs Geschichte KopH. 1701. 8.

Register over de Kongelige Forordninger. ibid. 1719. 4.

Sven Tiuskiægs Historie ved A. S. Wedel. ibid. 1705. 8.

Saxonis Grammatici første Bog med Anmærkninger og Kobberstykker. ibid. 1713. 4.

Af den danske Bibel en nye Edition besorget, som kaldes Lorentzens Bibel. Khvn. 8. (*Cimb. S.*)

LEEM (Canutus) Fød 1697. 13 Januar. paa Præstegaarden Kierstad. Hans Fader var Hr. Niels Knudsen Leem, vice-Pastor til Harams og Roalds Præstegield i Sondmoers Provstie i Bergens Stift. Hans Moder Anne Daniels Datter Bugge. 1713 deponerede ved Universitetet i Kiøbenhavn, efter foregaaende privat Information af Studioso Ivar Boesland. Opholdt sig derpaa i 2 Aar ved Academiet, og imidlertid sustinerede examina Philosophicum og Theologicum. 1715 reiste til Norge igien, og i nogle Aar conditionerede adskillige Steder, deels for at assistere ved Prædike-Embedet, deels for at undervise unge Mennesker, indtil 1725, da han blev kaldet til Missionarius for Porsangers og Laxefiords Menigheder i Finmarken.

marken. 1728 blev Sogne-Præst for Altens Præstegield i Vest-Finmarken. 1734 Sogne-Præst til Augvaldsnæss Præstegield i Carmesunds Provstie i Christiansands Stift. 1752 Professor Docens ved Seminarium Lapponicum Fridericianum i Tronhiem. Gift med Sophia Alettha Ruberg, en Dotter af Hr. Christian Ruberg, Sogne-Præst til Borgundt Præstegield.

Skrifter.

En lappisk Grammatica. Khvn. 1748. 8.
En lappisk Nomenclator. Tronh. 1756. 8.
En Lexicon over det lappiske Sprog. Er under Pressen.
En lappisk Bonne-Bog. Tronhiem 1764. 8.
Tvende Taler i det lappiske Sprg. ibid. 1756. og 1757. 8.
Beskrivelse over Finmarkens Lapper. Khvn. 1767. 4.
Lutheri Catechismus, oversat paa Lappisk.

LEGANGER (Johannes) Sogne-Præst til Esvold, Hurdalen og Feigring, og Provst i øvre Rommeriges Provstie i Aggershuus Stift.

Skrifter.

Jubel-Prædiken. Christiania 1749. 4.

LEGANGER (Ivarus) Fød 1629. 26 Febr. paa Leganger i Sogns Provstie, Bergens Stift. Hans Fader var Erich Iversen Nordahl, Sogne-Præst sammested. Deponerede ved Kiøbenhavns Universitet. Reiste siden udenlands, blev Magister, og 1657 Sogne-Præst i Wiig i Bergens Stift. 1668 Provst over bemeldte Sogns Provstie. Døde 1702. Var gift med Anna Finde, Provsten i Sundfiord, Hr. Peder Findes Dotter. Sit Levnets Løb har han selv indbefattet kortelig i disse to Stropher:

Sognia qvem genuit, post Bergas Hafnia cepit,
Mores Germani, Teutones inde dabant.
Patria me reducem populo præfecit & Ædi,
Qveis Deus efficiat, rite præesse qveam.

Skrifter.

Disp. de Epate & bilis receptaculis. Hafn. 1650. 4.
— — de Corde. ibid. 1650. 4.
Expositio Esaiæ 55 Cap. ibid. 1692. 4. (*Fr.*)

LEIGH (Martinus) Sogne-Præst til Elverum og Trysfel, og Provst paa Hedemarken i Aggershuus Stift.

Skrifter.

Jubel-Prædiken. Christiania 1749. 4.

LEIGH (Michael) Phil. Magister. Var først Rector ved Skolen i Stavanger, og Præst til Malde, siden Lector Theologiæ i Christiansand. Var gift med Kirstine Jersin, Bisstop Jacob Jersins Dotter.

Skrifter.

Disp. de Donariis. Hafn. 1677. 4.
— — de Summo Ente. ibid. 1677. 4.
— — de Astrologia. ibid. 1678. 4.
— — 2da de summo Ente. ibid. 1678. 4.
— — de intelligentiis. ibid. 1678. 4.
— — de Anima Separata. ibid. 1679. 4.
Guds Børns Herlighed her i Naaden, og hisset i Æren. Khvn. 1680. 1691. og 1738. 8.
Epigrammatum Libri III. ibid. 1680.
Giliads Salve. ibid. 1682 og 1697. 8.
Menneskens Dag og Nat, Liv og Død. ibid. 1682. 8.
Ethica Christiana. ibid. 1684. 12.
Analysis Bibliorum. Amst. 1696. 4.
Epigrammata Sacra. ibid. 1696. 8.
Commentar. in Prophetam Obadiam. Hafn. 1696. 4.

Zions Suk og Jesu Trøst. ibid. 1697. 4. (*Th. Bib. Br.*)

LELLINGE (Petrus)

Skrifter.

De tolv Maaneder om vort Livs skrøbelige Vilkor. Sangviis forfattet. Khvn. 1698. 8.

LEM (Söfren Ludvigsen) Fød i Bergen i Norge.

Skrifter.

Martinii Historie om Tartarernes Krige imod Sinenserne. Khvn. 1706. 8.

LEMMICHE (Henricus) Fød 1600. 31 Dec. i Lübeck. Hans Fader var Hieronymus Lemke, en Kiøbmand sammested. Hans Moder Elisabeth Hübing. Studerede ved Academierne i Rostock, Wittenberg og Jena. Og 1632 tog Magister Graden til Rostock. 1638 blev Præst til den tydske Kirke i Bergen, hvor han døde 1674. 7 Mart. Var 3 Gange gift.

Skrifter.

Oratio de Peste. Carmine Heroico. Rost. 1624. 4.

Vindicatio Librorum Apocryphorum. Lub. 1638. 4.

Calvinische Schule. ibid. 1648. 8.

Artzney wieder Melancholey. Koph. 1657. 8.

XX Predigten von unterschiedlichen Lastern. Rost. 1664. 8.

Vindicatio incarnati Messiæ. ibid. 1666. 8.

Papistische Schule. Ratzeb. 1680 8.

Contrafactur des menschlichen Lebens. (En Liig-Prædiken) 4. (*Cimb. Fr.*)

LEMOVICUS (Andreas) See LYMOVICUS

LEMOVICUS (Johannes Gregorii) Blev 1660 Magister, og 1661 Provst paa Klosteret. I hvilket Embede han døde 1664. Æt. 31.

Skrifter.

Dispp. III. de materia & forma, Natura, Corpore nat. & arte. Hafn. 1662. 4.

Disp. de Philosophia. ibid. 1663. 4. (*Th. R.*)

LEMVIG (Albertus) en Søn af Confessionarius Lemvig. Var Alumnus paa Borches Collegio. Reiste siden udenlands, og blev Præst til Ørsted og Daastrup i Siælland.

Skrifter.

Diss. de Oraculo Dodonæo. Hafn. 1727. 4.

— — de Oraculo Trophonii. ibid. 1728. 4.

LEMVIG (Casparus Georgii)

Skrifter.

Den ganske heele Brøk &c. Khvn. 1718. 8.

LEMVIG (Olaus Svenonis) Var Præst paa Bornholm. Blev siden Landsflygtig i Sverrig. Medens han endnu var Student, har han udgivet følgende

Skrift.

Mag. Henr. Smidts Betænkninger for dem, som ville være Egtefolk, nemlig: Om et godt Giftermaal. Om Mariæ Val. Gudfrygtighed og Fornøielses Gavn. Et godt Endeligt. Af Engelsk oversat paa Dansk. Khvn. 1666. 12.

Han har desuden udgivet adskillige Skrifter paa Svensk. See Schefferi Svecia Litter. p. 309. 344. (*Bib.*)

LEMVIG (Severinus) Fød i Kiøbenhavn. Hans Fader var den Kongl. Confessionarius Christian Lemvig. Hans Moder Else Muhle With, en Dotter af Mag. Albert With, Sogne-Præst til Trinitatis Kirke i Kiøbenhavn. Var i sin Tid Alumnus paa Borches Collegium. Reiste nogle Aar udenlands, 1738 blev Sogne-Præst til Gladsaxe og Herlof Menigheder i Siælland, og samme Aar Magister. 1754 Sogne-Præst ved Guarnisons Menigheden i Kiøbenhavn. Døde 1760. 26 Aug. Var gift. 1. Med Anne Cathrine Soelberg, en Dotter af Hans Jörgen Soelberg, Banco-Commissarius og Directeur for det islandske Compagnie, Justits-Raad &c. 2. Med Lene Kirstine Leegaard.

Skrif-

Skrifter.

Disp. de Ludis Isthmicis. Hafn. 1727. 4.

Landets Jubel-Sang og Jubel-Haab. Khvn. 1750. 4.

LENTE (Christianus) Arve-Herre til Zarlhausen. Fød i Flensborg 1649. 49 Martii. Hans Fader var Theodorus Lente, Frid. III. Raad og tydske Canceller. Hans Moder Magdalena Schönbach. Han var først Secreterer i det tydske Canceliie. 1675 blev Resident ved den spanske Regiering i Nederlandene til Brysset, hvor han 1680 indlod sig i Egteskab med Jacobine Charlotte von Sasborg, en Dotter af Thomas von Sasborg, Burggræve til Mauganу 1680 blev beskikket til Gesandt ved det engelske Hof, hvor han 1683 bievaanede Bielageret imellem Prinds Georg og Prindcesse Anna. 1688 blev i lige Qualitet sendt til Haag. Imidlertid blev han Etats-Raad og Vice-Stiftamtmand i Ribe. 1695 Ridder af Danebroge. 1697 Over-Ceremonie-Mester og adjungeret Hr. Christ. Siegfried von Plessen, som Plenipotentiarius ved den rysviske Freds-Congres. 1698 blev Over-Hofmester ved det ridderlige Academie i Kiøbenhavn Derefter Over-Krigs-Secreterer og øverst Deputeret i General-Commissariatet. 1717 Stiftamtmand over Fyen og Langeland. 1722 Geheime-Raad i det Kongel. Conseil og Ridder af Elephanten. Døde 1725. 2. Nov. og var den sidste af Familien paa Sverd-Siden. 1682. 2 Dec. blev han tillige med Joh. Hugo og afgangne Frid. Lentes Børn af Christiano Vto. som Dansk Adel naturaliseret.

Skrifter.

Programma de Vita & Laudibus Marci Giöe, Consil. Reg. Intimi. Hafn. 1698. Fol. (*Cimb. Wiel.*)

LENTE (Fridericus) En Broder til nest forrige. 1658 studerede ved Gymnasium i Lyneborg. 1661 ved Academiet i Helmstad. 1663 reiste til Italien og andre udenlandske Steder. Ved sin Hiemkomst blev først Assessor i det tydske Cancel-

lie

lie i Kiøbenhavn, siden Regierings-Raad i Glückstad og Canonicus i Hamborg. Døde 1677. 6 Nov.

Skrifter.

Frideiici & Joh. Hugonis Lentiorum Specimen Historicum de singulis Monarchiæ Romanæ Imperatoribus, & rebus nobilioribus sub eorum imperio gestis, in Schola Luneburgensi memoriter recitatum. Luneb. 1658. 4.

Disp. de Morbis & Mutationibus Oligarchiarum, earumqve remediis. Præside Herm. Conringio. Helmst. 1661. 4. (*Cimb. Wiel.*)

LENTE (Johannes Hugo) Broder til de tvende Resisforrige. Studerede med sin Broder Frideric i Luneborg og Helmstad. 1664 reiste til Strasburg. 1668 blev Cammer-Secreterer hos Kong Frideric III. Dotter Anna Sophia, som var gift med Cuurfyrst, Georg III. af Saxen, derefter Kong Christian V. Land- og Regierings-Raad, Conferents-Raad, og 1696 Geheime-Raad og Vice-Canceller i Slesvig-Holstein. Var Kongl. Gesandt i Lybeck, Regensburg og Pineberg ved Freds-Congressen ibid. 1695 blev Ridder af Dannebroge. 1700, da han havde været ved den travendalske Freds Slutning, blev virkelig Canceller i Slesvig-Holstein, og Amtmand i Segeberg.

Skrifter.

Specimen Historicum de imperatoribus Romanis. Luneb. 1658. 4. vid. Supr. Frid. Lente.

Argo Nova s. dissertatio de Navibus Heroicis & Fatalibus juniorum temporum, Præside joh. Henr. Boecklero. Argent. 1664. 4. (*Cimb. Wiel.*)

LERCHE (Canutus) Fød i Nyeborg 1592. deponerede 1613. 1618 blev Sogne-Præst til Nysted. 1623 Provst i Mose-Herred i Laaland. 1619 blev Magister. Døde 1666. 26 Febr. i hans Alders 73de Aar. 1654 afbrændte hans

Præstegaard. 1663 gav han Alter-Tavlen og Tral-Værket for Choret i Ryested Kirke.

Skrifter.

Liig-Prediken over Mette Rosenkrantz, Kbhn. 1632. 8.
— — — — Elisab. Friis. ibid. 1632. 4. (*Bib. Br.*)

LERCHE (Cornelius Petri Fil.) Fød i Nyeborg i Fyen 1615. 31 Oct. Faderen Peder Nielsen, Borgemester samme steds. Moderen Sidsel Knuds Dotter. Han var Herre til Rielstrup og Aasmark, tydsk Secreterer hos Kong Christian IV. og Frid. III. Siden Gesandt i Spanien, derefter Etats-Raad og Stiftamtmand i Laaland og Falster. 1660. 25 Jun. blev nobiliteret af Kong Frid. III. Døde 1681. 3 Jan. paa Rielstrup i Laaland. Var tre Gange gift 1. Med Söster Fuiren, Doct. Jörgen Fuirens Dotter. 2. Med Anna Christine Friis. 3. Med Cidsel Grubbe. Havde et smukt Bibliothek, som blev solgt 1682.

Skrifter.

De mari Libero. Lugd. Bat. 1637. 4. (*Bib.*)

LERCHE (Paulus) Fød i Nyborg, hvor hans Fader Dinis Lerche var Borgemester. 1704 deponerede han fra Nestved Skole, han var da 18 Aar. 1714 blev Residerende Capellan i Nyeborg. 1723 Sogne-Præst i Lumbye i Fyen. Døde 1731. 4 Jun.

Skrifter.

Bonde-Mands Haandbog. Wiborg 1738. 8.

LESLEUS (Claudius Nicolai) En tydsk Mand, kaldes og med Tilnavn Eistadius. Var Doct. Medicinæ og Practicus i Aarhuus. Skrifter.

Universa Planorum Geometria. Lub. 1650. 4.
Geometria, s. ars metiendi, it. Tractatus de qvadratura Circuli & qvæstiones nonnullæ de motu terræ & cometis. It. Unicus sermo Sacer super Luc. 2. 34. Lub. 1662. 12.

Chri-

Christianismus paa Tydsk i to Parter. Kiøbh. 1662. 12. (*B. Hyp. Th. Bib.*)

LESSER (Johannes Philippus) Doct. Med. og Medicus Practicus i Slagelse.

Skrifter.

Besynderlige Tanker om Qvæg-Sygen. Sorøe 1762. 8.

En nye sikker og let Maade naar de blive bidt af galne Creature, i det danske oversat. ibid. 1762. 8.

LETH (Christianus) Fød 1698 i Nyekiøbing paa Falster. Hans Fader var Michael Leth, Byefogeb i Steege. Hans Moder Cecilia Wegner. Deponerede fra bemelte Nyekiøbing Skole. Opholdt sig derefter nogen Tid i Norge. Lagde sig fornemmelig efter det juridiske Studium, og tog juridisk Attestats laudabiliter. Blev derefter Fuldmægtig hos Geheime-Raad Gersdorf, Stiftamtmand i Siælland. Efter 2 Aars Forløb kom han i lige Tieneste hos Geheime-Raad Adelaer, til Lykkesholm, Amtmand over Assens og Hindsgauls Amter i Fyen, hvorfra han blev forfremmet til Herreds-Foged over Sunds og Gudme Herreder i Fyen, og boede i Lunde, som er Annex til Steenstrup, i den saa kaldede Skriver-Gaard. 1746 blev Cancellie-Assessor. Døde 1763. Var gift med Maria Elisabeth Brinch, hans Formands Cancellie-Assessor Brinchs Dotter.

Skrifter.

Register over Christiani V. Love med tilhørende Kongl. Forordninger. Kbhn. 1735. 4.

LETH (Christianus Langemach) Fød 1701 i Store-Hedinge i Siælland, hvor hans Fader Hr. Jörgen Leth var Sogne-Præst, som var en Søn af Doct. Hans Leth, Kongl. Confessionarius. Han deponerede fra Fridericheborg Skole. Blev derefter Alumnus paa Borches Colegium. 1732 Sogne-Præst til Sandeherret i Laurwigs Provstie. 1736 Sogne-

Præst

Præst ved Trinitatis Menighed i Kiøbenhavn og Professor Catecheseos og Theologiæ Extraordinarius. Døde 1764. 19 Aug.

Skrifter.

Dispp. IV. de Cæcis & Claudis. 2 Sam. V, 6. 8. Hafn. 1722 — 25. 4.

Lutherus primus Seculi XVI. Reformator. ibid. 1726. 4.

Theses Miscellaneæ. ibid. 1721 4.

Gudelige Betragtninger over vor Frelseres allerhelligste Vunder og Saar, samlede af adskillige evangeliske Skrifter. Kbhn. 1754. 8.

Gudelige Betragtninger om de Troendes salige Død, Graver og Opstandelse. Kbhn. 1769. 8.

Liig-Prædiken over Geheime-Raadinde von Nostitz. ibid. 1769. 8.

LETH (Grot v. Grotius) Broder til Næstforrige. Fød 1693 i Stege paa Møen. 1713 deponerede fra Nykiøbing Skole paa Falster. Blev derefter Hofmester for to unge Junkere paa Endrupholm i Jylland. Siden Hører i Wiborg Skole, hvilken Tieneste han nogle Aar efter resignerede, og blev Hofmester i Ober-Secreterer Möinikens Huus, ved hvis Hielp han 1728 blev Sogne-Præst til Stadager og Nørre Kirkeby Menigheder paa Falster, hvortil Bisköp Lodberg indviede ham, som og gav ham det Skudsmaal, at han var en af de beste og braveste, han havde ordineret. Ikke mindre Berømmelse indlagde han sig i sit Embedes Førelse, for Duelighed, Nidkiærhed, Arbeidsomhed, Lærdom og Godgiørenhed, Belevenhed, Redelighed ꝛc. Imidlertid fandt han Modstandere; man vidste han var en Hader af Proces; man tænkte, han derved snarest kunde forløbe sig, eller i det mindste tabe sin Credit paa høiere Steder. Sag blev anlagt imod ham, hvortil Anledningen var denne: Et Stykke øde Jord paa 5 Tønder Hartkorn, som kaldtes Mälne-Jord, havde i nogle Aar af

Hr.

Hr. Leths Formand været leiet til Præstegaarden. Hr. Leth ved Antrædelsen, som Fremmet, troede, at den var ham umistelig, og derfor uden videre Betænkning indgik samme Leie, Accord, som Formanden: men da han efter nogle Aars Forløb erfarede anderledes, ønskede han at blive den qvit, og derfore, da Tiden efter Fordraget var ude, lod Vedkommende vide, at han ei længer vilde have den. Heraf toges Anledning; Leth blev beskikket; man paastoed, at Præsten skulde beholde Jorden, som ei burde skilles fra Præstegaarden; han ansaaes for at ville skade Efterkommerne. Sag blev anlagt; Præsten tabte saavel ved Hiem- som Lands-Ting, efter adskillige mislige Vidnesbyrd. Leth, som Siæle-Sørger, advarede sine Modstandere baade hemmelig og aabenbare, i adskillige Prædikener rørte han der ved, uden at nævne nogen: men da han engang blev saa hidsig, at han ei allene nævnte Manden, men og satte ham offentlig i Band, fik han Befaling uden videre Lov og Dom at forlade sit Embede. Han lod sig dermed befalde, søgte intet videre; og omendskiønt ham siden tre Kald bleve tilbudne, to i Lolland og eet i Fyen, saa modtog han dog ingen af dem, men var betænkt paa at forlade Fædernelandet. 1744 drog han fra Falster til sin Broder, forانførte Assessor Christen Leth i Fyen, var der et halv Aars Tid, og saa fornøiet, som det lyksaligste Menneske i Verden: men som han ikke vilde være sin Broder til nogen Byrde, tog han Afskeed, foregivende, at han vilde til Kiøbenhavn; men før man vidste, erfaredes, at han var i Leiden i Holland. Siden hørte man fast intet fra ham, førend 1759, da han skrev Consistorium i Kiøbenhavn et saare vidtløftigt Brev til, hvoraf man kunde mærke, at han nu var ikke saa rigtig i Hovedet: Han forestillte sine Tanker: 1. Om Christi Nærværelses Maade i Nadveren, foreslaaende Midler til Forlig i den Punkt imellem de protestantiske Kirker. 2. Om Absolutions-Formulen

i vore Kirker, den han holdt for syndig og stridig imod Christi Regieringsmaade. 3. Om Loven Lev. XVIII., som handlede allene om Horerie, ikke om Ægteskab, som ikke forbydes, end ikke imellem Fader og Dotter. 4. At Christus er den saliggiørende Troe selv, qvoad convertendos unitio cum Christo, qvoad Conversos Unio. Følgelig er Troen Alles, ligesom Christus: fælles for alle smaa Børn, skiønt spildes af de Fleste ꝛc. Derved vil han giendrive de Reformeertes Particularismus og tillige Exorcismus. 5. Han forfægter den hypothesis de animæ humanæ propagatione per traducem. 6. Mahumed er den store Antichrist ꝛc. ꝛc. Endelig skriver han, at han 1758. den 24 Aug. begyndte at faste til 9 Dage, da han havde sat til, hvad han havde; men andre hindrede ham i sit Forsæt, de vilde ei unde ham Roe til at døe. Man bragte ham for den Gang til Rette igien, og lovede ham noget at leve af, men til den 7 Jun. 1759 fik intet. Han gav derfore nu Professorerne i Kiøbenhavn Regning paa sin Gield, og da han ingen Udveie saae, har han nu besluttet (saaledes skriver han) i Jesu Navn at overlade sig til Hungers Død, som han haabede var overstridt, inden dette Brev kom Vedkommende til Hænde. Han beder, at Consistorium vil betale hans Gield, og tage hans Mannuscripter derfor. Endelig har man læst i Aviserne No. 42. d. 24 Maji 1762. under Titel Leyden d. 12 Maji Efterretninger om, at han var død. Hans Fiender skal være døde pludselig, men Omstændighederne vides ikke.

Skrifter.

Brieven angaaende het lutherſche Abſolutions-Formular in de Nederlanden. Leid. 1749. 8.

LETH (Johannes) Fød 1625. 8 Febr. Hans Fader var Sören Nielsen Leth, Sogne-Præst til Wegerslev og Willersøe Menigheder i Aarhuus Stift. Hans Moder Karen Svens Dotter. Gik først i Greenaae Skole, siden i vor Frue

Skole i Kiøbenhavn, hvorfra han 1645 deponerede. Blev derefter Hører, og 1652 Rector i Sorøe Skole. 1653 tog Magister-Graden paa det Ridderlige Academie i Sorøe. 1656 Sogne-Præst til Ringe og Hæring i Fyen. 1658 Kongelig Confessionarius og Ober-Hof-Prædikant. 1675 Doctor Theologiæ. 1685 Consistorial-Raad. Døde 1688. 23 Aug. Var to Gange gift. 1. Med Anna Hennings, Hans Formands i Ringe Hr. Niels Povelsens Enke. 2. Med Anne Jacobs Dotter, Enke af Friderich Friderichsen, Amts-forvalter over Kiøbenhavns Amt.

Skrifter.

Disp. de derivatione Principiorum formæ Syllogisticæ a communi fonte.

Liig-Prædiken over Axel Urup. Kbhvn. 1672. Fol.

— — — — Vincentz Jochum Hahne. ibid. 1683. Fol.

(*Th. An. Z. Pr.*)

LETH (Nicolaus) En Søn af Næstforrige. Fød i Ringe i Fyen. Reiste nogen Tid udenlands. Blev Secreterer i det danske Cancellie.

Diss. de Scheol Hebræorum. Helmst. 1682. 4.

— — de fide Salvifica. ibid. — — . 4. (*Bib.*)

LETH (Nicolaus) Severini Fil. Fød i Odense. Var Præst til vor Frue Kirke sammesteds. Han lod sig kalde paa Dansk Niels Glad. Var ellers Magister. Aar 1600 paa alle Helgens Dag forsaae han sig ved Sacramentets Uddeelelse med tvende Personer i sidste Sæt, saaledes, at han gav dem først Vinen, derefter Brødet, og siden igien Vinen, han blev derpaa suspenderet og indstevnet for Biskoppen og nogle Provster. Dommen, som blev afsagt 4 Febr. 1601, var omtrent saaledes: Siden det var den første Gang, han saaledes havde forseet sig, og det ikke af nogen Egensindighed, privat Mening eller Modtvillighed, men af menneskelig Skrøbelighed, den

han

han sorgelig beklagede og fortrød, havde og et godt Vidnesbyrd af mange fornemme Folk om hans Levnet og Lærdom, og lovede Forbedring, saa kunde han ikke for denne første Forseelse dømmes fra sit Kald; dog skulde han til Straf give 100 Mark Danske, som Provsten skulde kiøbe Vadmel, Lærret og Skoe for til fattige Skoleborn i Odense, derforuden skulde han aabenbare forbede den christen Menighed. Han døde derpaa Aaret efter 1602. 10 Aug.

Skrifter.

Disp. de summo bono Civili. Rost. 1586. 4. (*M. Bib.*)

LICHT (Johan. Godofredus) Fød i Kiøbenhavn 1705. 19 Sept. Hans Fader var Henric Licht, først Cammer-Tiener hos Kong Christian V. og Friderich IV., siden Auctions-Directeur. Hans Moder Margrete Evers. Blev underviist hiemme i sine Forældres Huus, og da han 1718 havde alt giort den Fremgang, at han skulde have været Student, tog han, formedelst hans Moders Uformuenhed, som da var Enke, Tieneste hos Hof-Apotheker Becker i Kiøbenhavn. Reiste derefter 1725 udenlands paa Apotheker-Konsten. 1728 lod sig som Student inscribere i Rostok. Kom saa omsider, efter 13 Aars udenlands Reise, tilbage til Kiøbenhavn Aar 1738, og blev Doctor Medicinæ ved Kiøbenhavns Universitet 1749.

Skrifter.

Diss. de sale communi ejusqve existentia in omnibus rebus mundanis &c. Hafn. 1749. 4. (*Pr.*)

LIES (Olaus)

Skrifter.

Efterretninger om nogle Naturalier i en Skrivelse til Biskop Gunnerus. Ere trondhiemiske Selskabs Skrifters 3 Deel.

LIHME (Niels) Fød i Jylland. Casserer ved Brand-Cassen i Kiøbenhavn. Døde omtrent 1757. Gift med en Dotter af Procurator Tileman Evertsen.

Skrifter.

Den 1 og 2 Tome af Fundationerne, som han med H. de Hofman var Medarbeider og Forlægger til. Khvn. 1755. 1756. 4.

LILLIE (Ludolphus Henricus) En studeret Bogtrykker i Kiøbenhavn. Døde 1758.

Skrifter.

Evangeliske Levnets Regler. Oversat af Tydsk. Khvn. 1740. 4.

Joh. Gunt. Hug. Placii Breve-Bog. Oversat. ibid. 1742. 8. See F. N. Bech.

Oversættelse af Mallets Indledning i Danmarks Riges Historie. ibid. 1756. 4.

LILLIENKRANTZ (Valentinus) See PONTOPPIDAN.

LIND (Laurentius) Fød i Fyen. Deponerede fra Odense Skole. 1723 blev Alumnus paa Eilertzens Collegium, derefter Magister, og informerede i mange Aar privatim med megen Berømmelse. 1737 blev Rector ved Skolen i Wordingborg. Døde kort efter.

Skrifter.

Frøken Karen Brahes danske Bibliotek, foræret til det adelige Jomfrue-Kloster i Odense. Khvn. 1725. 4.

LINDENPALM (Georg) See HVASS.

LINDEMANN (Christianus) Fød i Kiøbenhavn, hvor hans Fader var Forvalter ved Assistents-Huset. 1729 blev Sogne-Præst til Torwerd Menighed i Siælland, derefter Provst i Hammer-Herred. 1756 Sogne-Præst til Tvede og Linde i Aarhuus Stift. 1762 Sogne-Præst for Harlev og Framlev Menigheder i samme Stift, og mange Aar forhen har taget Magister-Graden.

Skrifter.

Skilderie af en gudelskende og høist elskelig Kron-Prinds. Khvn. 1746. 8.

En retviis Monarkes Kraft af Gud til Kong Frid. V. ibid. 1747. 8.

Jubel-Prædiken. Khvn. 1749. 4.

Provste-Prædiken i 6te Tom. af Serm. Cleri.

LINDEMANN (Thomas) Fød i Rostok. Hans Fader var Thomas Lindemann, Doctor Jur. Professor og Stads Syndicus sammesteds. Var først Professor og Doctor Theologiæ i Rostock 1638 blev Sogne-Præst til St. Petri tydske Kirke i Kiøbenhavn. Døde 1653. Var gift med Cathrine Qvistrop, Doct. Joh. Qvistrops Dotter fra Rostock.

Skrifter.

Leich-Predigt über Ambrosius Hennings. Koph. 1643. 4.

LINDEMANN (Thomas) En Søn af Næstforrige. Fød i Kiøbenhavn. Reiste nogen Tid udenlands.

Skrifter.

Disp. de fructu incarnationis Christi. Witeb. 1665. 4.

LINDENOU (Gotofriedus)

Skrifter.

Oratio de optimo vitæ genere nobili adolescenti deligendo. Franeq. 1602. 4. (*Bib.*)

LINTRUP (Severinus) Fød 1675 i Lintrup Præstegaard i Calslund-Herred i Riber Stift. Hvor hans Fader Hr. Jacob Sörensen var Præst. Gik i Colding Skole. Efterat han var kommen til Academiet, blev han 1690 Baccalaureus. 1691 Alumnus paa det da nyelig oprettede Borches Collegium. 1696, da han vilde reise udenlands, blev han beskikket til Rector i Bergen, og tillige Professor Theologiæ & Philosophiæ designatus. Da nu den største Deel af Bergen ved en ulykkelig Ildebrand 1702 var bleven lagt i Aske, reiste han til Kiøben-

havn, og 1704 blev Provst paa Klosteret. 1705 indrettede Societatem Indagantium, hvorom kan sees Nova Litteraria Maris Balthici pro An. 1705. pag. 177. 1707 blev han Professor Eloqventiæ. 1716 Professor Theolog. Extraordinarius, samt Assessor Facultatis Theolog. 1720 Bisp i Viborg. 1725 Kongl. Confessionarius og Professor Theologiæ ordinarius, samt Rang med Etats-Raader. 1730 efter Kong Frid. IV. Død fik han sin Dimission fra Hoffet, og døde 1731. 13 Mart. Var gift med Marie Randulf, Bisp Niels Randulfs Dotter af Bergen.

Skrifter.

Problematum mixtorum Hectas. Hafn. 1690 4.

Positionum variarum Philosophico-Philologico-Theologicarum. πεντας. Hafn. 1690. 4.

Agar Saræ reconciliata. ibid. 1701. 4.

Dodecas Thematum miscellan. ibid. 1690. 4.

Specimen Calumniæ Papæo-Calvinianæ in Augustanam Confessionem invariatam. ibid. 1692. 4.

Vindiciæ Historico Theologicæ pro D. H. G. Masii Dania Orthodoxa. ibid. 1692. 4.

De Campis Elysiis Paganorum. ibid. 1695. 4. Resp. Paul. Poulson, auctore.

De Θηριομαχία Paulina. ibid. 1695. 4.

De Polymathia Scriptorum Sacrorum, Speciatim D. Apostoli Pauli. ibid. 1693 - 1695. 4. Dispp. 4.

De Contemtu Concilii Dordraceni in Anglia. ibid. 1696. 4. Witteb. 1710. 4. og siden indført i første Tome af Masii Disputatser.

Pium desiderium de selectioribus eruditorum Opusculis ab interitu Vindicandis. Indført i Novis Lit. Maris Balth. 1701 pag. 110. 142. 178. Seqv.

Scho-

Scholion de Scriptoribus, qvi fœminas celebrarunt eruditas. ibid.

Theses de Gratia Universali & Prædestinatione. Bergæ 1702.

Disp. de sex præcipuis erroribus Pontificiorum qvæstuosis. ibid. 1702.

Programma de Emporiis Academicis & Mercatura bonarum artium. Hafn. 1703.

Reliqviæ Incendii Bergensis ultimi. ibid. 1704. 4.

Diss. Epistolica de scriptis D. Hieronymi Welleri ad Mag. Christ. Frid. Læmmelium. ibid. 1704.

Autoschediasma epistolicum de meritis Johan. Bugenhagii in Ecclesiam Danicam ad Mag. Chr. Frid. Læmmelium. Indført i Læmmelii Historia Bugenhagiana. pag. 97. Hafn. 1706. 4.

Lineamenta Protheoriæ Theologicæ. Particulæ. IV. Hafn. 1706. 4.

Epist. ad Joh. Frid. Wandalinum de Historia Ecclesiastica post Reformationem a Protestantibus diligentius exculta. ibid. 1710. 4.

Programmata funebria in Botsaccum, Masium, Schwartzium, Joh. Wandalinum, H. Borneman, Ol. Römer, Nic. Benzon. &c.

Diss. Epistolica de profana Seculi novaturientis Licentia in Sacris. Ad M. Andr. Zellerum trykt i Amsterdam 1711. 8. med Zelleri Version af Maimonidis Tractat de vacca rufa.

Meletematum criticorum ad loca Nov. Testam. specimina IV. Hafn. 1715. 16. 20. 4.

Præfatio de Lingvæ Germanicæ in Academiis usu & abusu. Er en Fortale for Schallers Grammatica. Kbhn. 1716. 4.

Programma Jubil. Lutherani 1717.

Præfatio de Danorum meritis circa Lexica præsertim latina. Er en Fortale til Falsters Supplement. Lingv. Lat. Flensb. 1717. 8.

Oratio Jubilea de Halcyoniis Ecclesiæ borealis. Hafn. 1717.

Epist. in Laudem Do☉. Joh. Fechtii. Rost. 1718.

Præfatio pro Danorum Poesi apologetica. Er en Fortale til Thuras danske poetiske Skrifter. Khvn. 1721. 4.

Han har ellers til Trykken befordret:

Joh. Jani Svaningii Theologia naturalis contemplativa. L. A. Senecæ. Hafn. 1710. 4.

Ol. Borrichii Dissertationes. s. Orationes Academicæ. ibid. 1715. 8. 2. Tom.

H. G. Masii amica Velitatio. ibid. 1718. 4.

Ejusd. Dissertationis Academicæ. Hamb. 1719. 4. (*Resp. Th. Cimb. An. Z. N. Fr.*)

LINVED S. LIUNET (Christianus Laurentii) Sogne-Præst til Viigs Præstegield i Bergens Stift.

Skrifter.

Joh. Carionis Kronike fordansket. Khvn. 1554. 8. 1595. 4. See Turonis. (*Bib. Br. P. Syv.*)

LIPPER (Martinus) 1679 blev Sogne-Præst til Kongsted Menighed i Siælland. Der forfaldt han i Uenighed med en Adelsmand, navnlig Tönne Grubbe, hvilket gik saa vidt, at Hr. Morten Lipper i en Prædiken brugte adskillige usømmelige Ord, hvoriblant vare disse: Een er forsøgt i fremmede Land, og forstaaer intet i sit eget. Skurvet, skabet og skaldet Hoved løber om Land, er som en Tyv i Galgen, saadanne vil jeg udrydde af min Menighed. Een reiser til Rhin, og kommer tilbage et Sviin, med mere andet. Hvilket Tönne Grubbe formeente at være stiklende paa ham, og sigte til hans Navns Forkleinelse. Mag. Lipper blev derfor tiltalt ved Hiemting, Landsting, og endelig ved Landemode. Udfaldet blev

blev, at han i St. Hanses Landemode 1693 blev dømt fra sit Kald paa 3 Maaneder, og imidlertid at lade Kaldet paa sin Bekostning forsyne, at betale Tönne Grubbe i Processens Omkostning 40 Rixdaler, og giøre ham en skriftlig Afbigt. To Aar derefter, sc. 1695, blev han kaldet til Sogne-Præst for Velding Menighed i Riber Stift. 1704 blev forflyttet til Slaglille og Biernede Menigheder i Siælland. 1709 blev Provst i Alsted Herred. Men formedelst Mangel paa Omhue for de publique Ting, blev adjungeret en Vice-Provst. Døde 1731. 23 Nov.

Skrifter.

Den kurrende Turtel-Due, eller Danmarks Taare-Spring. Er en Bededags Prædiken. Khvn. 1696. 4. (*Tr.*)

LIUNGE (Severius Johannis) Var Student, og laae paa Valkendorfs Collegio.

Skrifter.

Diss. II. de Regibus Danorum ante Christum. Hafn. 1706. 1707. 4.

LÖCHSTÖR (Henricus) Fød i Christiania 1713. 17 Nov. Hans Fader var Sören Löchstör, Procurator ved Over-Hofretten i Christiania. Hans Moder Else Robsahm. 1729 deponerede fra Christianiæ Skole. 1735 blev Alumnus paa Borches Collegium. 1740 Medicus Practicus i Bergen, hvor han døde 1747.

Skrifter.

Disp. de vano metu anni climacterici magni. Hafn 1737. 4.

— — de Nicotiana Vera. ibid. 1738. 4.

— — de medicamentis Norvegiæ sufficientibus una cum methodo medendi. ibid. 1740. 4. (*D. Pr.*)

LODBERG (Christianus) Fød 1625. 31 Oct. i Lodholl i Lodberg Sogn i Thye af fattige Bonder-Folk. Hans Fader var Jens Christensen. Hans Moder Karen Christens

Dotter. Gik i Skole i Thisted, Wiborg og Roeskilde, hvorfra han deponerede 1647. 1652 reiste udenlands og kom til Italien, hvor han 1653 formedelst Penge-Mangel tog Tieneste ved den spanske Liv-Garde under Marquis d'Avena. Efter halvandet Aars Forløb fik han sin Afskeed, og reiste til Frankerig, hvor han igien tog Tieneste ved den franske Gens d'Armes, under Prindsen af Conde, og var med i Beleiringen for Arras. Efter fuldendte Campagne tog han sin Afskeed, og reiste hiem. Blev derpaa 1657 Magister, og reiste udenlands med Jens Rosenkrantz. Ved sin Hiemkomst fra samme Reise blev han 1663 Professor Historiarum ved Soree Academie. 1665 Informator hos Prinds Georg. 1666 Provst og Sogne-Præst i Roeskilde, hvilket Embede han ved en Vicarium maatte lade forrette, og selv reiste udenlands med Prindsen. Dog blev han 1667 ordineret, forend han reiste, og fulgte saa med Prindsen som Confessionarius. 1670 kom han hiem, og tiltraadte sit Embede i Roeskilde. 1681 blev han Biskop i Ribe, og Doctor Bullatus. Døde 1693. 12 Jun. Var gift med Johanne Eilertz, Raadmand Jacob Eilertz Dotter af Kiøbenhavn.

Skrifter.

Disp. Physico-Astronomica de Cœlo & Astris. Hafn. 1657. 4. Resp. Olao Anderson.

— — Physico-Geographica de Globo Terraqveo. ibid. 1657. 4.

— — de Tempore. ibid. 1657. 4. Respond. Frid. Mart. Tunio Auctore.

Exercitatio Philosophico-Theologica in 2 priores Versus Geneseos. ibid. 1658. 4. (*D. Th. An. Mar. Cimb. Z. Pr.*)

LODBERG (Jacobus) En Søn af Mæstforrige. Var fød i Roeskilde 1672. 27 Sept. Deponerede fra Riber-

Skole,

Skole, hvor han nogen Tid efter blev 5te Lectie Hører. 1690 reiste udenlands, 1695 blev Professor Theologiæ & Philosophiæ extraordinarius. 1699 Lector Theologiæ i Aarhuus. 1701 Stifts-Provst i Christiania i Norge. 1707 Sogne-Præst til Nicolai Kirke i Kiøbenhavn. 1711 Sogne-Præst til Frue Kirke ibid. 1717 Bisskop i Fyen. Døde 1731. 31 Dec. Var gift med Maria Dorothea Schöbeln, en magdeburgisk Canonici Dotter.

Skrifter.

Specimen Physiologicum de Coloribus. Hafn. 1690. 4.

Disp. de jure communionis sub una. Contra Bossvetum. Sub Præsid. Masii. ibid. 1690. 4.

Disp. Historica de Valentino & Valentinianis. ibid. 1695. 4.

Liig-Prædiken over Mandrup Due. Khvn. 1712. Fol.

Dissertationes de Dario Medo, cum subjuncto Schemate Chronologico, de Regno Medo Persarum altera, tertia de Tempore Estheris. Indført uden Navn in Actis Erudit. Latin. An. 1722. pag. 201. An. 1723. pag. 270. Supplem. Tom. 8. pag. 402.

Korte Spørsmaal over Catechismum med Svar. Khvn. 1720 og 1744. 8. (*Th. An. Mar. Cimb.*)

LODBERG (Janus) en Broder til Næstforrige. Fød i Roeskilde 1680. 16 Oct. Reiste nogle Aar udenlands, og ved sin Hiemkomst blev 1707 Doctor Medicinæ, og i mange Aar med Berømmelse practiserede i Aalborg. Døde 1741. 9 Apr. Var to Gange gift. 1. Med Anne Magrete Brunow, Borgemester Henric Brunows Dotter i Aalborg. 2. Med Ide Sörens Dotter Biering, en Dotter af Sören Torchildsen og Anne Biering, som eiede Attrup, en liden Herregaard i Wensyssel.

Skrifter.

Disp. inaug. de Cholera. Hafn. 1707. 4. (*Cimb.*)

LODDE (Bartholdus Johannes) Fød i Kiøbenhavn 1706. 31 Oct. Hans Fader var Christian Wilhelm Lodde. 1722 deponerede. 1726 tog Examen Theologicum. Har siden giort sig bekiendt ved adskillige Oversættelser, og lever endnu som Studiosus emeritus.

Skrifter.

Pamela oversat paa Dansk. Khvn. 1743. 8. 4re Deele.

Joseph Addisons Afhandling om den christelige Religion. ibid. 1745. 8.

Fruentimmers Nye-Aars Gave, oversat af Engelsk.

Er. Roterodami Moria, eller Daarligheds Berømmelse. Alton. 1745. 8.

Gellerts Fabler og Fortællinger. 2 Deele Khvn. 1751. 4.

Bie-Kuben. 5 Deele Khvn. 1754. & Seqv. 4.

Afhandling om Smaakoppernes Indpodning ved Mr. de la Condamine. ibid 1755. 8.

Zaire, en Tragoedie oversat af Voltaires. ibid. 1757. 4. og henved 30 stkr. Comoedier til den danske Skue-Plads af Fransk oversat.

Adams Død, et Sørge-Spil, oversat af Klopstoks. ibid. 1757. 8.

James Herweys Betragtninger over en Blomster-Hauge, og ved Gravene. ibid. 1761.

Dr. Layard om Qvæg-Sygen.

James Linds Middel at bevare Søefolkets Helbred. Khvn. 1768. 8.

Den anden Deel af Oeders Indledning til Plantelæren, af Tydsk oversat. Khvn. 1766. 8.

Felledsskabets Ophævelse i Mark Brandenborg, oversat af Tydsk. ibid. 1768. 8.

Borgemester Andersen om Island Grønland &c.

Mosheims Dødens sande Betragtning.

Betænkning over det Spørsmaal: hvorledes Frihed og Eiendom kan forskaffes Bondestanden &c.

LOLDINUS (Nicolaus)

Skrifter.

Øvrighedens Embeds-Forretning. Kbhvn. 1572. 4.

LOLLE (Petrus) Andre kaldte ham Laale, eller Laglandicus. Var efter Hvidtfelds Mening fød i Halland af Adels Familie. Men efter Christen Petersens Beretning skal have været en Fransk-Mand, eller i det ringeste for en Tid have opholdt sig i Frankerig. Han levede først i det 16 Seculo, skal have gaaet i Roeskilde Skole, og blev en af de Tiders største Jurister, hvorfor han kaldes med det Tilnavn Legifer, eller Legista. Var Lands-Dommer i Halland, andre sige i Siælland, efter Hvitfelds Beretning skal han være begravet i Halmstad, skiønt Resenius og Peder Syv melde om en almindelig Sagn, at han skulde være begravet i den nederste Lectie i Roeskilde Skole. Saa stridige ere de faa Efterretninger, som Alderdommen har levnet os om denne brave Mand.

Skrifter.

Adagia Danica & Latina, under følgende Tittel: Incipit justissimus Legifer & divinarum Virtutum optimus Preceptor Petrus Laale, Danorum lux & Doctorum Virorum evidens Exemplum atqve specimen. Hafniæ per Gotfridum de Gemen. 1506. 4. Edit. II ibid. 1508. 4. Siden er den trykt i Paris, under følgende Tittel: Petri Legistæ Laglandici Parabolæ sententiosæ & argumentosæ cum familiari explanatione tam Dacica qvam latina. Parisiis in ædibus Ascensianis. 1515. 4. Og omsider de danske Ordsprog allene i Aarhuus 1614 8 af H. Skönning, og Kbhvn. 1703. 8.

Artis Grammaticæ notabilia Interpres Daventriæ. 1508. 4. (*Th. B. Hyp. Spic. An. Mar. Al.*)

LOLLICH (Severinus) var Magister og Sogne-Præst til Marvede og Hylling i Siælland. Han døde 1708.

Skrifter.

Danmarks Elde og Ebenezer, i Vers til Kong Christ. V. Khvn. 1697. Fol.

Cardinal Bonæ Saligheds Vandre-Bog paa Vers. Khvn. 1708. 8. (*Tb.*)

LÖNBORG (Janus Christiani) Fød i Odense. Var Rector i Greenaae Skole efter 1690.

Skrifter:

Spare-Minuter, eller korte Suk over alle Søndags og hellige Dages Evangelier. Khvn. 1691. 12.

Comoedier om Susanna og den forlorne Søn. ibid. 1701. og 1708. 8.

Lazari Helvede og Himmerig. ibid. 1691. og 1740. 8.

LÖNBORG (Johannes Johannis) Fød i Aarhuus 1656. Hans Fader var Johan Hansen Lönborg, øverst Medtienner til Domkirken sammested. Hans Moder Christentze Jens Dotter. 1686 blev Sogne-Præst til Frueriug og Vitved Menigheder i Aarhuus Stift. 1696 Magister. Døde 1730. Var to Gange gift. 1. Med Marie Rosenmeier. 2. Med Inger Marie Trenner, Raadmand Hans Trenners Dotter i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Kong Frid. IV. Land-Øie. Er et Vers til Kongens Fødsels-Dag. Khvn. 1707. 4.

Kong Frid. IV. Vaaben-Ting, det er Land-Militiens og Søe-Statens Indretning i Danmark. ibid. 1720. 8.

Beretning om Schanderborg Slot, naar og af hvem det er bygt. ibid. 1727. 8.

Beretning om den Orm, som skal være seet i Tonninge Sogn i Schanderborg Amt. ibid. 1722. 4. (*P.*)

LONDE-

LONDEMAND (Edvardus) Fød i Island 1680. 5 Jul. Faderen var Dansk, men Moderen Islandsk. 1688 blev sendt over til Siælland. 1694 blev sat i Kiøbenhavns Skole, hvorfra han 1698 deponerede. Var siden 5 Lectie Hører ved samme Skole, indtil han 1706 blev kaldet til Sogne-Præst for Schelund og Visborg Menigheder i Viborg Stift. 1724 blev Provst i Hinsted Herred. Var et Par Aars Tid tilforn blevet Professor Theologiæ, Philologiæ og Poeseos designatus. 1727 blev kaldet til Kiøbenhavn at være Professor Philosophiæ ved Universitetet. 1732 blev Lector Theologiæ i Bergen og Consistorial-Raad. 1735 blev Assessor i Høieste-Ræt, fik Bispops Character, og 1749 blev nobiliteret med Navn af Rosenkrone. Var en god latinsk Poet. Døde omtrent 1750. Var to Gange gift. 1. Med Marie Elisabet Wielandt. 2. Med Anne Christine Nyegaard, Enke af Bisp Muller i Bergen.

Skrifter.

Plausus Panegyricus ad Henricum Bornemann. Hafn. 1704. Fol. &c. (*Th.*)

LONGOMONTANUS (Christianus) Dan. Christen Longberg eller Lumborg. Fød 1562. 4 Oct. i Longberg ved Lemvig i Jylland af Bonder Folk. Hans Fader var Søren Povelsen. Hans Moder Maren Christens Dotter. Gik nogen Tid i Skole i Lemvig, og siden hos en Præst; Men da hans Moder, som imidlertid var bleven Enke, ikke formaaede at holde ham til Bogen, maatte han til Bonde-Arbeidet igien, hvorudover han 1577 paa Pindse-Dag, da de andre holdte sig lystig, tog sine Bøger og Klæder, løb hemmelig fra sin Moders Huus, og gav sig i Wiborg Skole, hvorfra han 1588, efter 11 Aars Forløb, deponerede. Strax derefter blev han af Professorerne recommenderet til Tycho Brahe, som tog ham til sig 1589, og var ei allene hos ham paa Hveen, men fulgte

ham ogsaa til Wandesbeck og Bøhmen indtil 1600, da han forlod ham og besøgte adskillige tydske Academier, iblant andre Rostock, hvor han blev Magister. 1603 blev han Rector i Viborg Skole, 1605 Professor ved Universitetet i Kiøbenhavn. 1607 virkelig Professor Matheseos. Døde 1647. 8 Oct. og testamenterede 300 Rdlr. til en fattig Student fra Lemvig Skole. Var gift med Dorothe Bartholin, Søster til Doct. Caspar Bartholin, den Eldere. Han var en af sine Tiders største Mathematicis. Hans Systema i Henseende til Himlens Løb er bekiendt, han paastod at have opfundet Qvadraturam Circuli, hvorudover han forfaldt i en Dispute med Joh. Pellfus, Professor i Amsterdam. Det runde astronomiske Taarn i Kiøbenhavn er paa Kongelig Bekostning hans Indretning.

Skrifter.

Systema Mathematicum Thesibus expositum. Hafn. 1609. 4.

Theses summam Doctrinæ Ethices complectentes de animi Morbis. Hafn. 1610. 4.

Disp. Ima Astronomica de præcognitis, in qva definitio Materiæ Cœli, adeoqve loci cuncta corpora mundana majora suo gremio complectentis. ibid. 1611. 4.

Disp. IIda Astronom. de Sphæra coelesti. ibid. 1612. 4.

Dispp. II. Philosophicæ de Philosophiæ origine, utilitate, definitione & divisione. ibid. 1611. & 1618. 4.

Systematis Mathematici Part. I. Arithmeticam solutam duobus Libris Methodice comprehendens. ibid. 1611. 8.

Cyclometria e lunulis reciproce demonstrata. ibid. 1612. 4. Hamb. 1627. Paris. 1664. 4.

Disp. de Eclipsibus. ibid. 1616. 4.

— — de Diminutione apparenti obscurationis luminarium ibid. 1617. 4.

— — de Astrologia s. de prædictionibus ex astris. ib. 1621. 4.

Disp.

Disp. de Astrologia s. de Influentiis Cælestium corporum in sublunaria. ibid. 1622. 4.

— — de Sphæræ Cœlestis legitima constitutione, officio & multiplici utilitate. ibid. 1622. 4.

Astronomia Danica. Amst. 1622. 4. ibid. 1640. 1663. Fol.

Pentas Problematum Philosophiæ. Hafn. 1623. 4.

Disp. de Astrologia s. de varia natura & disposit. materiæ sublunaris ad influentias Cœlestium recipiendas, it. de duodecim Cœli domiciliis. ibid. 1624. 4.

— — de Astrologia. s. de effectu Eclipsium Solis & Lunæ. ibid. 1625. 4.

Dispp. Astronomicæ aliæ.

Dispp. III. de Chronolabio Historico. S. de Tempore. ibid. 1627. 4.

Disp. de Temporis Speciebus, nempe Die, Hora &c. Hafn. 1628. 4.

— — de Tempore trium Epocharum, mundi conditi, Christi nati, & Olympiadis primæ. ibid. 1629. 4.

— — de summo Hominis bono Zetemata septem. ibid. 1630. 4.

— — de summo Hominis malo. ibid. 1630. 4.

Geometriæ qvæsita 13 de Cyclometria rationali & vera. ibid. 1631. 4.

Inventio qvadraturæ Circuli. ibid. 1634. 4.

Disp. de Indole Matheseos. ibid. 1636. 4.

Coronis problematica ex Mysteriis trium numerorum 6. 7. 8. ibid. 1637. 4.

Admiranda operatio trium numerorum 6 7. 8. illustrior reddita, & Christiano Longomontano juniori, Jani Filio, suo de filia nepoti cum hæreditare sui nominis relicta. Hafn. 1644. 4.

Problemata duo geometrica, qvorum unum est de duplici constitutione figurarum circulo adscriptarum in numeris ad intellectum qvadraturæ circuli facientibus; secundum de mensura & proportione qvinqve zonarum terrestrium cum tota Sphæra. ibid. 1639. 4.

Introductio in Theatrum Astronomicum. ibid. 1638. 4.

Problema, qvod tam æqvationibus in numeris qvam comparatione ad alia, diversimode qvidem inventa, absolutam circuli mensuram præstat. Contra Opinionem Pauli Guldini Jesuitæ. ibid. 1643. 4.

Inventio Theorematis, cujus conseqventia demonstrat lineam circularem rectæ symmetram in natura exstare. ibid. 1643. 4.

Rotundi in plano. s. circuli absoluta mensura. Amst. 1644. 4.

'Ενέργεια Proportionis Sesqvitertiæ. Hafn. 1644. 4.

Controversia cum Pellio de vera circuli mensura. ib. 1645. 4.

Caput tertium Lib. I. de absoluta mensura rotundi plani, una cum Elencho Cyclometriæ J. Scaligeri & appendice de defectu Canonis &c. ibid. 1646. 4. (Pr. W. B. Hyp. Mar. Th. Bib. C.)

LOPEZ (Giovan Battista) Visconte, italiensk Sprogmester hos Dronning Charlotta Amalia.

Skrifter.

La Dania fatta Campo d'Amore, til Ulr. Frid. Gyldenlöve og Contessa Antonetta d'Oldenborg. Copenh. 1677. 4.

LORCK (Josias) Fød i Flensborg. 1745 blev tydsk Capellan paa Christianshavn. 1759 Sogne-Præst til den tydske Friderichs Kirke sammesteds.

Skrifter.

Unterricht von der heilbringenden Zukunft Jesu. Kiøbh. 1747. 12. Oversat paa Dansk af H. Lund. ibid. 1768.

Betrachtung der Geschichte von der Geburt Jesu. ibid. 1748. 12.
Das Geschäft der Engel bey der Geburt Jesu. ib. 1749. 12.
Das Geschäft der Hirten bey der Geburt Jesu. ib. 1750. 12.
Das Geschäft der Maria bey der Geburt Jesu. ib. 1751. 12.
Das Geschäft Joseph bey der Geburt Jesu. ibid. 1753. 12.
Das Geschäft Simeon, Hanna &c. bey der Geburt Jesu. ibid. 1754. 12.
Das Geschäft der Weisen aus Morgenland bey der Geburt Jesu. ibid. 1755. 12.
Das Schicksal derer bey der Geburt Jesu ermordeten Kinder. ibid. 1756. 12.
Traur-Rede über die Fürstin von Ost-Friesland. Kopb. 1765. 4.
Beytrage zu der neuesten Kirken-Geschichte in den Königl. dänischen Kirchen und Ländern. ibid. 1756 & seqv. 8.

Desuden har han med Büsching været Medarbeider ved den bekiendte Journal:

Nachrichten von dem Zustande der Wissenschaften und Kunste in den Königl. dänischen Reichen und Ländern. Kopb. und Leipz. 1754-1757. 8. Hvilken han siden har contimueret under Titel: Fortgesetzte Nachrichten rc. ibid. 1758 & seqv. 8. Hvorpaa er siden fulgt: Dänisches Journal. Kopb. 1767 & seqv. 8.

LOSSIUS (Ericus) Var Rector ved Bergens Skole 1537.

Skrifter.

Catechismus Latinus. Francf. 1568. 8. (*Th. Bib. Fr.*)

LÖVENÖRN (Frideric de) Fød 171?. Hans Fader var Hr. Poul de Lövenörn, Ridder af Elephanten, General af Cavalleriet rc. Hans Moder Frue Ingeborg Winding, en Dotter af Etats-Raad og Professor Poul Winding. Hans

første Employ var ved Søe-Etaten. Opholdt sig i nogle Aar udenlands i fremmet Tieneste. Blev siden deputeret i General-Admiralitets-Collegio. 1751 Amtmand over Antworskow og Corsøer Amter, derefter Etats- og Conferents-Raad, og er beæret med den Brandenborgiske Orden af den røde Ørn.

Skrifter.

Des Touches forelskede Philosopher. Oversat. Khvn. 1761. 8. (*Fn.*)

LÖVENKLAU (Georgius) til Zattich, heed tilforn Jörgen Schröder, men fik dette nye Navn ved Nobilitation, formodentlig af Kong Christ. IV. i hvis Tieneste han en Tid lang var, og imidlertid blev 1646 befalet at inqvirere i Holger Rosenkrandses Sag, angaaende Bornholms Overgivelse. Tilforn havde han i mange Aar været i svensk Tieneste, hvor nogle mene, han har faaet sit Adelskab, men siden snart i Dannemark snart i Sverrig spillede adskillige Ruller, indtil han omsider igien af Kong Frid. III. blev antagen til Naade, og 1658 bestilt til General-Proviant-Commissarius og Oberst til Fods i Norge. Der ragte han i nye og fortredelig Handel med Statholderen Hr. Niels Trolle, som Aaret efter afsatte ham, og forordnede en anden Proviant-Commissarium. Sagen blev drevén med stor Forbittrelse paa begge Sider, og kom den 4. og 5. Martii for Høieste-Ret, som var den første efter Souverainiteten, hvor den fik saadant Udfald, at Jörgen Lövenklau for sine ærerørige og ubeviislige Beskyldninger imod Niels Trolle blev dømt for en Løgner, og for sin Person formeent at føre adelig Navn og Vaaben. Han forlod derpaa Landet, og opholdt sig først til Amsterdam, hvor han skrev sin første Apologie, siden til Hamborg, hvor han udgav den anden, begge paa Latin og Tydsk.

Skrifter.

Apologia, d. i. Abgenötigte Ehrenrettung wider Niels Trollen. Amsterd. 1663. 4.
Abermahlige fernere Ehrenrettung. Hamb. 1668. 4.

LOUS (Christianus Carolus) Fød i Kiøbenhavn 172?, hvor hans Fader Lorents Lous var Navigations-Directeur. Hans Moder Ambrosia Brink, en Dotter af den berømmelige Mag. Iver Brink. Deponerede omtrent 1741, blev derefter Alumnus paa Borches Collegium. Succederede siden Faderen som Navigations-Directeur, blev derefter tillige Lærer ved Søe-Cadet-Academiet, og Professor Matheseos.

Skrifter.

Disp. de Pædagogi a naturali fuccincta. Hafn. 1742. 4.
— — de Secta & Doctrina Phœnicum. ibid. 1743. 4.
— — Sententiæ Veterum de fyftemate mundi. ibid. 1744. 4.
— — de re nautica Veterum. ibid. 1745. 4.
— — de Hypothefi attractionis e principiis cosmologicis deducta. ibid. 1746. 4.
Popes Effay on Man. Overfat.
Forsøg til et nyt Misviisnings Instrument. Khvn. 1767. 4.
Regler og Logarithmer til at finde Breeden og Klokke-Slæt paa Søen. Overfat af Svensk og med Anmærkninger forøget. Khvn 1768. 8.
Historien af Harrisons Forsøg til Længdens Opfindelse, formedelst en Tid-Maaler. ibid. 1768. 4.

LUCAS (Denis) Kongelig Majestets Cancellie-Raad og dansk Consul i Saffia. Siden Justits-Raad. Nu Etats-Raad samt Amtsforvalter og Huusfoged i Bygom Klosters Amt.

Skrifter.

Lettre d'un Ami a un Ami fur l'Etabliſſement des Fabriques en Danmark. 1740. Siden overſat paa Danſk. Khvn. 1757. 8.

LUCOPPIDAN (Nicolaus) Föd 1686 i Lyngbye Præſtegaard paa Taaſinge. Hans Fader var Mag. Peder Jenſen Lucoppidan, Sogne-Præſt for Landet Menighed. Hans Moder Kirſtine Falſter, en Dotter af Mag. Jörgen Falſter, Lector i Odenſe og Profeſſor Lingvæ Ebreæ ved Gymnaſium. Deponerede 1702. 1717 blev Capellan hos Faderen, ſom han 1718 ſuccederede. Döde 1730. 26 Jun. Var en god danſk Poet og Antiqvarius.

Skrifter.

Tobaks Berømmelſe, paa Vers. Khvn. 1714.

Frydе-Tanker ved Jubel-Faſten 1717. Khvn. Fol.

Forklaring over Johannis Aabenbaring. Khvn. 1728. 4. Blev ei fuldkommen trykt formedelſt Kiøbenhavns paakommende Ildebrand.

Et Brev om en gl. Tavle i Stubberup Kirke i Fyen. Indført i danſke Magazin Tom. 3. pag. 197. (Th.)

LUJA (Laurentius) Föd i Odenſe 1668. 21 Aug. Hans Fader var Chriſtian Luja, Aſſeſſor i Conſiſtorio, Med. Doct. og Practicus i Fyen. Hans Moder Abigael, Biſkop D. Laurids Jacobſens Dotter. Fra ſit 7de Aar freqventerede han Odenſe Skole, og profiterede iſær af Mag. Elias Naurs Underviisning, ſom Hører og Conrector. 1686 deponerede fra Gymnaſium ſammeſteds. 1689 reiſte han udenlands, og opholdt ſig i 2 Aar i Leipzig i ſin Farbroders D. Gottfried Adolph Lujas Huus, lagde ſig, foruden andre Videnſkaber, ogſaa efter Sprogene, Hebraiſk, Grædſk, Italienſk, Franſk, Engelſk og Tydſk. Mod Enden af Aaret 1690 kom han hiem, og da hans Svoger D. Jörgen Hahn, halvandet Aar efter nedlagde

lagde sin Profession ved Gymnasium i Odense, som faldet til Guarnisons Medicus i Rensborg og Stads-Physicus, drog Luja til Kiøbenhavn 1692 for at søge det saaledes vacante Professorat. Men som her vare mange Beilere til denne Brud, maatte han offentlig disputere derfor, og da han havde faaet Professorum skriftlige Vidnesbyrd om hans Duelighed, blev han den 25 October samme Aar faldet til Professor Philosophiæ & Matheseos ved bemeldte Gymnasium. Han døde 1732. 20 Oct. Var gift med Cathrine, en Dotter af Stifts-Provst, siden Biskop, Ludvig Stoud.

Skrifter.

Theses Miscellaneæ. Hafn. 1687. 4.

Theses Philosophicæ. ibid 1688. 4.

Diss. de utilitate & necessitate Matheſ. in Philos. Hafn. 1692. 4.

Statua Honoris erecta Gymnasio Othiniensi cura G. Hannæi, qvam consumavit L. Luja. Hafn. 1724. 8. & 1725. 4.

Om St. Knuds Kirke, Kloster og latinske Skoler i Odense. ibid. 1726. 4. (*Lu. Rau. Th.*)

LUJA (Ludovicus Christoph.) Var Alumnus paa Eilersens Collegio. Skrifter.

Diss. de nomine Sælandiæ. Hafn. 1742. 4.

LUND (Biörno Christianus) Var først Præcepter ved Vaisenhuset i Kiøbenhavn. 1767 blev Capellan til Store-Heddinge, og Sogne-Præst til Annexet Høyerup i Siælland.

Skrifter.

En liden Brude-Gave, sendt fra Brudgommen det lidet Barn i Krybben i Bethlehem. Kbhn. 1760. 8.

Ære-Krands over de Rosenkrantzers Stamme og Familie. ibid. 1765. 8.

Ære-Krands over de Thotters ældgamle høiadelige Stamme og Familie. ibid. 1766. 8.

Prædiken paa Mariæ Renselses Dag. ibid. 1768. 8.

LUND (Christianus Johannis) Fød 1596. 11 Martii i Lund i Skaane. Hans Fader var Mag. Hans Michelsen, som havde været Kong Christian IV. Informator. Hans Moder Lisbeth Mynthe. 1615 deponerede fra Kiøbenhavns Universitet. Reiste derefter udenlands, og 1624 blev Rector ved Odense Skole. 1625 Magister. 1628 Professor Physices og Matheseos, og 1639 Professor Græcæ Lingvæ ved Gymnasium sammested. Døde 1672. 20 Mart. Var gift med Karen Aslac, en Dotter af Professor Cunrad Aslac i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Syllabus Lemmatum & Problematum mathematic. ubi inprimis de Doctrina Ecclipsium solarium disseritur. Witteb. 1621. 4.

Disp. de Peccato Originali. ibid. 1623. 4. (*Th. An. Lu.*)

LUND (Christianus Wilhelmus Jani Fil.) Fød i Norge. Var først Decanus paa Klosteret. Blev Magister og Hospitals-Præst i Colding. 1722 blev Sogne-Præst for Woldum og Rude Menigheder i Aarhuus Stift. Døde 1733. 7 Maji i hans Alders 40de Aar. Var gift med Dorothe Michels Dotter, Raadmand Michel Danielsens Dotter af Colding.

Skrifter.

Jotacismus redivivus. Disp. Hafn. 1715. 4.

De Prytanæo Atheniensium. Dispp. III. ibid. 1716-1718. 4.

Flores ex Epicteto Stoicorum maximo, inprimis Enchiridii Cap. I. redolentes. 1. Versionem Danicam. 2. Analysin Grammatico-criticam. 3. Christianismum Epicteti. 4. Stoicismi partem. Hafn. 1719. 4. (Con.)

LUND (Jacobus Johannes) Var i sin Tid Alumnus paa Eilertsens Collegio. Blev derefter 1758 Felde-Præst ved

de i Holstein camperende Trouppper. 1763 Sogne-Præst til Stubbekiøbing og Annexet Maglebrende.

Skrifter.

Dispp. II. de mirando Dei auditorio ex Esa. I, 2. Hafn. 1752 & 1753. 4.

Dispp. II. de Divina Inspiratione. ibid. 1754. & 1755. 4.

Annotationes in Psalm. XC. addita Paraphrasi metrica Danica. ibid. 1756. 8.

Forsøg til en dansk Oversættelse af Juvenalis 10de Satyre. Khvn. 1754. 4.

Gellerts Christen i dansk Dragt. ibid. 1755. 4.

Forsøg til moralske Vers. ibid. 1756. 8.

Oversættelse af Msr. Racines ypperlige Skialdre-Stykke, Religionen kaldet. ibid. 1761 og 1763. 8.

Opmuntring til Taknemmelighed for den Kongelige Eenevolds Magt. Sorøe 1760. 8.

Han tillige med nogle andre har været Medarbeider ved de Kgl. privilegerede Efterretninger om nye Bøger og lærde Sager, som udkom 1756 og 1757. See Joh. Erici og J. B. Dons.

LUND (Johannes) en Flensborger. Var Hof-Prædikant hos den Kongl. Prinds Hans, Kong Frid. II. Søn; og fulgte med ham paa hans Reise til Rusland, samt var nærværende ved hans Død 1602. Blev derefter 1618 Præst til Maglebye i Vester-Falkkebierg Herred i Siælland og siden Provst i Herredet. Døde i Skielskiør 1641.

Skrifter.

Leich-Predigt über Johannem den Jüngern, Erben zu Norwegen ꝛc. der am 28 Oct. 1602 in der Moschau seelig ist entschlaffen. Rostock 1613. 8.

Lig-Prædiken over Frue Dorothe Friis. Khvn. 1618. 4. (*Cimb. Z.*)

LUNDE (Johannes Laurentii) Fød i Fyen, hvor hans Fader Laurids Lunde var Frue Ellen Marsvins til Lundegaard Sogne-Præst i Nørre-Brobye. Samme Frue holdt ham efter hans Faders Død 6 Aar i Herlufsholms Skole, og siden befordrede hans Studeringer, indtil han 1630 ved Frands Rantzovs Recommendation til Stadtholder i Norge Hannibal Schested blev befordret til Capellan paa Aggershuus Fæstning og til Aggers Sogn. Blev siden Sogne-Præst til Vesbye i Over-Borge-Syssel i Aggerhuus Stift.

Skrifter.

Extract af Urbani Rhegii Dialogo, om den Prædiken, som Christus havde med de to Disciple, som ginge til Emaus, af Tydsk paa Dansk udsat. Christiania 1648. 8. (*Bib. Br.*)

LUND (Laurentius Petri) Fød omtrent 1663 i Lund Bye, Vindinge Sogn Ulfborg Herred, Riber Stift. Hans Fader var Peder Lauridsen, boende i Lund. Hans Moder Ellen Laurids Dotter. Gik i Holstebroe og Roeskilde Skoler, fra hvilken sidste han 1686 deponerede. Opholdt sig ved Academiet i 18 Aar, og var tilsidst Inspector paa Borches Collegium og Magister, havde i Besynderlighed lagt sig efter det grækiske Sprog. 1704 blev Sogne-Præst for Aastrup og Starup Menigheder i Riber Sift og siden Provst i Giørding Herred. Døde 1745. 8 Apr. Var gift med Sara Buch, en Dotter af Hr. Povel Madsen Buch, Sogne-Præst for Øsse og Næsborg Menigheder.

Skrifter.

Disp. de Imperatoribus Græcis. Hafn. 1701. 4.
— — de Pythagora ejusqve Femore aureo. ibid. 1702. 4.
— — de Speculatore. ibid. 1703. 4.
Compendium Bibliothecæ Græcæ ex prælectionibus Windingianis. ibid. 1704. 8.

LUND (Martinus) Var først Præst til Alten i Vest-Finmarken. 1728 blev Sogne-Præst til Overhalden i Tronhiems Stift i Norge.

Skrifter.

Lutheri Catechismus paa Dansk og Lappisk. Khvn. 1728. 1757. 12. (*Gu.*)

LUND (Michael Caspar) Kongl. Fourage-Forvalter i Norge.

Skrifter.

Om Verden og de synlige Tings Betragtninger i Verden. Khvn. 1718. 4.

LUND (Nicholaus) Fød i Kiøbenhavn. Reiste udenlands, og studerede paa Gymnasio i Dantzig.

Skrifter.

Disp. de Universalibus. Gedani 1653. 4.

LUND (Petrus Petri)

Skrifter.

Dommens Basune. Khvn. 1687. 12.

LUND (Thomas) Fød i Flensborg. Reiste i sine unge Aar udenlands, og 1610 blev Magister til Rostock. Blev derefter først Cantor, og 1615 Conrector ved Skolen i Flensborg, og omsider, omtrent 1625, Sogne-Præst ved den tydske Menighed i Helsingøer, og Slots-Præst paa Cronborg.

Skrifter.

Syntagma figurarum Grammaticarum poeticum. Goslar. 1622. 8.

Compendium Poeticum figurarum Rhetoricarum, Luneb. 1622. 8.

Grammatica metrica nova. Hafn. 1625. 8.

Reliqviæ Grammaticæ metricæ. ibid 1627. 8. (*B. Cimb.*)

LUND (Zacharias) Fød 1608. 5 Apr. i Nubel i Hertugdømmet Slesvig. 1628 kom til Gymnasium i Hamborg, reiste

reiste siden til adskillige tydske Universiteter, og derefter var Hofmester for adskillige Adels og fornemme Folkes Børn baade hiemme og udenlands. 1646 blev Rector i Herulfsholm Skole. 1647 Magister, og derefter antaget af Jörgen Seefeld som Bibliothecarius ved hans anseelige Bibliotheqve. Blev omsider Archiv-Secreterer hos Kong Frid. III. Døde i Kiøbenhavn 1667. 8 Jun.

Skrifter.

Poematum Juvenilium Lib. IV. Hamb. 1634. 12.

Elegiæ Octo de argumentis Amatoriis.

Versio Germanico-Metrica Poematis Latini a Vinc. Fabricio scripti. Hamb. 1636. 4.

Allerhand artige deutsche Gedichte. Leipz. 1636. 4.

Epigrammata. Amstel. 1643. 12. (*B. Th. Hyp. Cimb. R.*)

LUNDHOF (Andreas) En gammel Student, som havde deponeret fra Friderichsborg Skole, og efter mange Aars privat Information 1742 blev Magister, og døde uden videre Employ.

Skrifter.

Elementa Ontologiæ. Hafn. 1742. 8.

— — — Cosmologiæ. ibid. 1742. 8.

— — — Psychologiæ rationalis. ibid. — — 8.

— — — — — — Empiricæ. ibid. — — 8.

Grammatica Latina Joach. Lengii versa danice. Hafn. 1741. og 1746. 8.

Om Forstandens Brug. ibid. — — 8.

Tanker om et Menneskes Skyldighed. ibid. — — 8.

Historisk Beskrivelse om en sand Philophi Liv og Levnet. ibid. 1744. 8.

LUNOV (Laurentius)

Skrifter.

Dania periodica. Hafn. 1717. Fol.

Lür-

LÜTKENS (Franciscus Julius) Fød 1650. 21 Oct. i en Landsbye Dellien i Hertugdommet Lauenburg. Hans Fader var en Møller, navnlig Frans Lütken. Hans Moder Anne Sophia Wolf. 1658 blev han sat i Skole i Luneborg. 1668 reiste til Academiet i Wittenberg. 1676 blev Rector ved den saldriske Skole i Brandenborg. 1679 Diaconus ved St. Catharinæ Kirke i Magdeborg. 1685 Pastor Primarius i Stargard, Provst og Pro Superintendent. 1688 Præpositus ved St. Petri i Cøln ved Spree, Inspector Gymnasii og Kongelig Kirke-Raad. 1704 Kongl. tydsk Hof-Prædikant i Kiøbenhavn, Assessor Consistorii og Professor Theologiæ ved det Ridderlige Academie i Kiøbenhavn, samt Doctor Theol. bullatus.. Han faldt i en Tvistighed med Doct. Josva Schwarts om de Troendes virkelige Salighed i dette Liv, som Lütken statuerede. Døde 1712. 12 Aug. Var to Gange gift. 1. Med Rosina Elisabeth, Mag. And. Prætorii, Superintendent i Brandenborg, hans Dotter. 2. Med Giertrud Stuve, som var en Dotter af Stadshauptmand Bertel Stuve i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Disp. de Ideis in mente Divina. Witteb. — — 4.

Duorum Theologorum Lutheranorum (Lutkenii & Fischeri) Judicia de Gratiæ revocatricis termino. Lipſ. 1701. 4.

Erkentnis der Warheit zur Gottseeligkeit. Berlin 1703. 8.

Christliche ohnmäßgebliche Gedanken über die Vereinigung der beyden protestirenden Kirchen. 1703. 4.

Sieben letzte Cölnische Predigten von der Seeligkeit ꝛc. Berlin 1704. 8.

Die unfelbahre Gewisheit aller Glaubigen von der Rechtfertigung und Heiligung. Kopp. 1706. 8.

Antwort auf Nic. Sibbern Brief an Ihn, von der würcklichen Seeligkeit aller Glaubigen in dem Gnaden Reiche hie auf Erden. Kopph. und Leipz. 1708. 4.
Leich-Predigt über Georg Friderich Reichenou. Cöln — — 4.
Collegium Biblicum, das ist die führnehmsten Glaubens Lehren aus den bündigsten Sprüchen H. Schrift. Kopph. 1715. 1737. 4.
Leichen- und Miscellan-Predigten. Leipz. 1716. 4.
Erklärung über die Epistel an die Colossenser mit Chr. Campers Vorrede. ibid. 1718. 4.
Von den von Gott verordneten Mitteln zur Bekerung und Seeligkeit. Halle 1721. 8.
Erklärung des Achten Capitels der Epistel Pauli an die Römer. Gardeligen 1721. 4.
Miscellan-Predigten Andern Theil. Leipz. 1723. 4.
Tractat von der Polygamie und Concubinat. ibid. 1723. 4.
Geistreiche und erbauliche Epistel-Predigten nebst 21 Passions-Predigten. Gardelegen 1725. 4.
Geistreiche und erbauliche Evangelien-Predigten. ibid. 1727. 4.
Nützbarkeit des privat Beichte. Leipz. 1727. 4.
Theologische Bedencken und Send-Schreiben. ibid. 1729. 4.
Bus-Predigten 3 Theile. ibid. 1731. 4.
Geistreiche und erbauliche Catechismus-Predigten. ibid. 1731. 4.
40 Erbauliche Passions-Predigten nach der Harmonie der 4 Evangelisten. ibid. 1734. 4.
Erklärung über Judæ Epistel. Leipz. und Zolltw. 1745. 4.
Et Brev om den malebarische Mission, indført i de ostindiske Berichten 1 Theil pag. 64. (*Rau. Tb. Mar. 7.*)

LÜTKEN (Fridericus) føð i Kiøbenhavn 1698. 27 Apr. Hans Fader var Jochim Lütken, Cornet ved Guarden til Hest, som siden blev Regiments-Skriver over Corsør og Antworschous Amter. Hans Moder Margrete Bielfeldt. Han

blev

blev Søe-Cadet 1709, og fulgte heele Orlogen. 1712 var i Pommern med Admiral Sehestedt, laae der Winteren over med Commandeur Carlson, og giorde Landgangen paa Rügen 1715 under Admiral Raben. Var ved Marstrands Erobring 1719 under Admiral Tordenskiold, og blev qvæst for Elsborg samme Aar. 1719 blev Second-Lieutenant. 1723 Premier-Lieutenant. 1729 indlod sig i Egteskab med Cornelia Sievers, hvis Fader Søe-Capitain Gerhard Sivers var bleven skudt for Elsborg 1717. 1732 blev Capitain-Lieutenant. 1733 Capitain. 1735 blev beordret at besidde den bekiendte Commission over Commandeur-Capitain Benstrup og nogle af hans Skibe. Og ved Commissionens Ende 1736 blev afskediget uden Pension, og befalet ikke at gaae i fremmede Naboers Tieneste. 1739 blev Controleur ved Translationen paa Øresunds Toldkammer. 1745 døde hans første Hustrue. 1746 indgik andet Egteskab med Anne Cathrine Stibolt. Han er den Første, som i vore Tider har skrevet noget retskaffen om Oeconomien.

Skrifter.

Oeconomiske Tanker til høiere Eftertanke. Khvn. 1755. & Seqv. 8. 9 Dele.

Hellige Opmuntringer i mødige og tankefulde Stunder. Khvn. 1764. 8.

En Aldrende Faders sidste Ord til sin Søn, som er opofret til Guds Tieneste. ibid. 1767. 8.

LÜTKEN (Otho Dietericus) Denne brave Mands Biographie har jeg den Lykke at kunde meddele noget fuldstændigere, saaledes, som den mig er tilsendt. Han er født i Nordrup ved Slagelse i Aaret 1713. Faderen var Jochum Lütchen, som, efterat have været Cornet ved Guarden til Hest, da var Regiments-Skriver over Antvorskov Rytter-District. Moderen var Margrete Bielfeld. Af de 5 Sødskende, der af 13 opnaaede

naaede nogen Alder, er han den yngste. De ældre ere Friderich Lütken, Capitaine af Søe-Etaten og Controleur ved Translationen paa Øresunds Told-Kammer. Christian Lütken, Ritmester og Regiments-Qvarteer-Mester ved det andet jydske Cuirassier Regiment. Johan Wilhelm Lütken Major ved det mønske Infanterie-Regiment og Charlotta Amalia Lütken gift med Kiøbmand Ostenfeldt i Slagelse. Tillige med sin sidstnævnte Broder blev han i Aaret 1732 fra Sorøe Skole dimiteret til Kiøbenhavns Academie, til Examen Philosophicum fik han i Aaret 1734 Caracterem Laudabilem. Aaret 1736 tog han Condition hos Hr. Admiral Hagedorn til Hindemae, Krumstrup og Jerstrup, hans Stif-Søn nu Major Otto v. Schacken i Tanke med ham at Reise udenlands; men da den unge von Schacken efter 1 Aars Forløb overgik i Krigs-Tieneste, drog Lütken til Kiøbenhavn, og i Aaret 1737 tog Examen Theolog. under Professorerne Wöldicke og Reuss, prædikede derefter for Dimiss under D. Wöldicke, og erholdt begge Gange Laudabilem. Derefter blev han af Cancellie-Raad Lorentz Pedersen til Broelykke paa Hindsholm begiert til at informere hans Børn, og derfra efter 2 Aars Forløb forlangt af Admiral Hagedorn til at informere hans eneste Søn, der siden døde som Fændrik i Grenadier-Corpset og Academist paa Sorøe. I Aaret 1743. blev han af benævnte Admiral Hagedorn efter Hr. Christen Drachardts Død kaldet til Sogne-Præst for Schiellerup og Ellinge Menigheder i Fyen. Fra Barndommen af inclinerede han meget til Poesie, og i de 4 sidste Aar han frequenterede Sorøe Skole, forfærdigede han paa Skolens Vegne alle de danske Vers, som ved mange og adskillige Leiligheder til det Kongl. Huus, Skolens Directeurer, Forstandere og Lærere bleve indleverede. Da Hr. Baron Holberg og Hr. Pro-Canceller Pontoppidan i Aarene 1738, 1739 og 1740 udsatte Præmier paa Vers og Psalmer, vandt han 4 Præ-

mier

mier to paa Vers og to paa Psalmer; og findes disse Priis-Skrifter indlemmede i hans Undersøgningers 2den Deel. Hans patriotiske Sind, som ved adskillige Leiligheder satte ham Pennen i Haanden, tildrev ham og, da de mange Enke-Societeter af aarlig Indskud næsten i alle Stifter og snart i hver en Kiøbstæd i Aaret 1748 bleve oprettede, siden han tydelig indsaae deres Feil og Ubestandighed, Publico til Advarsel, at de ei skulde lade sig bedrage ved de store Løfter, som i Tiden aldrig kunde opfyldes, at skrive et Vers under Titel: Sorge-Tanker over de paa nogen Tid saa hoppig fremkomne, men af dødelige Sygdomme laborerende Enke-Societeter par Avance i Aaret 1748 opsatte &c., hvilket han allene meddeelte nogle faa sine Venner: men Erfarenheden har viist, at intet havde været nyttigere, end at dette Skrift ved Trykken straxen var bleven publiceret. Dette Vers findes og indlemmet i hans Undersøgningers 2den Deel. Af hans øvrige Vers har han ingen ladet trykke, undtagen det, som han forfærdigede og indsendte over det udsatte Problema om Seiladsens Opfindelse; det han sluttede saaledes:

Vor Søefart er nu endt, og det er Tid at lande.
Vel har jeg før med Priis beseglet slige Vande;
Men Skib og Skipper er nu i affældig Stand.
Derfor og intet Haab om Prisen haves kand.

Men Bogtrykkeren begik den Feil, at sætte dette Vers paa Titel-Bladet. Lütken, som erfarede, i hvor høi Grad Smagen i dansk Poesie i en Tid af 20 Aar havde forandret sig, skrev ikke tiere over de til Poesie udsatte Themata, ligesom han heller ikke fandt det beqvemt, nu at udgive, hvad Vers han forhen havde skrevet. Da der efter given Tilladelse, at kyndige Patrioter kunde indsende, hvad de eragtede tienligt til Forbedring i Landets Oeconomie, opstod adskillige Skribentere, dem Lütken ansaae for aldeles ukyndige i Stats-Videnskaber, og

af hvilke han befrygtede adskillige falske og Oeconomien skadelige Sager at skulle bringes i Moden, har han ved adskillige Leiligheder skrevet de Piecer, som findes indlemmede i hans Undersøgningers 1ste og 2den Deel. Nogle Piecer, som han siden skrev, ere indlemmede i det oeconomiske Magazin. Fra ham vare og trende Piecer indsendte, da Verkets Fortsættelse ved Procancellerens Død standsede, dem Lütken, som havde forsømt at tage Gienpart deraf, forgieves søgte at faae tilbage. Paa det i det oeconomiske Magazin udsatte Problema om Stutteriernes Opkomst, vandt han en Præmie af en Guld-Medaille. Ligeledes vandt han en Præmie af 50 Rdlr., som en Patriot havde udsat i Aaret 1761 paa det Problema: Hvorved bør eller kan Forældre uden Statens Fornærmelse bestemme deres Afkoms udvortes Lyksalighed i Staten. I samme Aar lod han og trykke en Piece in Octavo, kaldet Undersøgning om de fornemmeste nu værende Hindringer for Folke-Mængden i de europæiske Stater, samt om de til slige Hindringers Hævelse tienlige Midler, hvilken i Anledning af et udsat Problema først var forfattet med Hensigt til den danske Stat allene, men som Procancellerens nemlig alt for store Varsomhed fandt betænkeligt at tilstaae Trykken i denne sin første Dragt. Endelig har han og, foruden megen Corrrespondence med adskillige høie Herrer i oeconomiske Materier, indsendt adskillige Piecer til General-Landvæsenets Collegium. Ellers har Lütken stedse været en Elskere af Læsning, meenende, bedre og hastigere at profitere af de døde end levende Lærere. Han frequenterede aldrig Collegier eller Lectioner, derimod lærte han sig selv Tydsk, Fransk og Engelsk, da han i disse Sprog forefandt en smuk Samling af Bøger hos Admiral Hagedorn. Fra hans Alders 25de Aar, da han blev overfalden af en Qvartan-Feber af en synderlig Malignité, har han bestandig haft en meget svag Helbred. Da han blev tilbudet det store Totens Kald i Chri-

stian-

Riansands Stift, fandt han sig formedelst sin Skrøbelighed og talrige Familie besøiet derfor at excusere sig. Og da Kalds-brev paa Faaborg Sogne-Kald ham i Aaret 1763 blev tilsendt, forbad han sig ligeledes dette Kald. Hvorpaa ham af samme Kald allernaadigst blev tillagt en Pension af 80 Rdlr. aarlig, og hans Enke efter ham aarlig 50 Rdlr. Da de fleste Stemmer til det ved Hr. Rasmus Winthers Død vacante Provste-Embede vare faldne paa ham, havde han allerede forud tilskrevet Hr. Bisskoppen, og udbedet sig, i saa Fald at lade det gaae til nye Votering. Hans Ægteskab angaaende, da indlod han sig Aar 1743 i Ægteskab med Jomfrue Anna Pedersen, en Dotter af Cancellie-Raad Lorentz Pedersen til Brolykke, som bortdøde Aar 1751. Af dette Ægteskab lever 3 Børn, Anna Maria, gift med Hr. Lauritz Bloch, Sogne-Præst i Ribye, Lorentz, Student, og Jochum Friderich, Assistent ved Landmaalingen. Andet Ægteskab indgik han Aaret 1752 med Jomfrue Anna Aabys, en Dotter af Prof. Thom. Aabye i Odense. Hun døde i Barsel-Seng Aaret 1754, efter hende leve tvende Børn, Thomas Caspar og Magrete Johanne. Tredie Ægteskab indgik han Aaret 1755 med Jomfrue Magrete Schandorff Suhr, en Dotter af Peter Suhr, Sogne-Præst i Utterslev i Lolland. Af dette Ægteskab lever en Søn Peter Wilhelm.

Skrifter.

Disp. Aurum ab iniqvis Censoribus vindicans. Hafn. 1735. 4.

Undersøgning af den Sats: at Folkemængde er Rigets Lyksalighed. Indført i oeconom. Magaz Tom 2. pag. 185

— — — Om det er Statens Fordeel, at Pengene beholdes i Landet. ibid. pag. 227.

— — — Om Yppighed i en Stat maae tolereres. ibid. Tom. 3. pag. 3.

— — — Om en Stat kan have for mange Penge i Circulation. ibid. pag. 29.

— — — Hvilket er det beste Middel til at ophielpe vore danske Stutterier. ibid. pag. 231. For dette Skrift blev ham tilkiendt Præmien af en Guld Medaille.

— — — Om de største Forhindringer, som lægges i Veien for Felledsskabets Ophævelse i Landgodset. ibid. Tom. 6. pag. 223.

— — — Om de til Brændsels Vedligeholdelse tienligste Midler. Især om Tørvemosernes Væsen. ibid. pag. 249.

Undersøgning angaaende Statens almindelige Oeconomie. Sorøe 1760. 4. Derudi er indrykket de fleste af foranførte Afhandlinger ꝛc.

Om de fornemmeste Forhindringer for Folke-Mængden. Khvn. 1761. 8.

Seiladsens Opfindelse i Vers udført. ibid. 1762. 8.

Afhandling, hvorvidt Forældre bør og kan uden Statens Fornærmelse bestemme deres Afkoms udvortes Lyksalighed i Staten. Sorøe 1763. 8.

LÜTTICHAU (Fridericus Christianus Tönne von) til Stougaard. Fød 1744. Hans Fader var General-Major Christian Ditlev von Lüttichau til Thiele. Hans Moder Helle Trolle Urne. Hans første Employ var ved Militair-Etaten, hvor han avancerede til Capitain ved Dragonerne. 1770 blev Etats-Raad. Er gift med — — Lasson, en Datter af Etats-Raad Lasson til Aakiær.

Skrifter.

Vermischte juristisch-mathematische Abhandlungen. ——
1769. 8.

LUXDORPH (Bollerus Wilhelmus) Föd 1616. Hans Fader var Oberst Christian Luxdorph til Mørup. Hans Moder Susanna Magdalena Worm, en Dotter af Conferents-Raad Willum Worm. 1733 deponerede ved Kiøbenhavns Universitet. 1734 tog Examen Philosophicum og Baccalaurei Graden. Samme Aar blev Secreterer i det danske Cancellie. 1738 Lands-Dommer i Sælland. 1744 Assessor i Høieste-Ret. 1746 Medlem i det Kongl. danske Selskab. 1747 Justits-Raad. 1749 General-Procureur. Derefter Maitre des Requetes, Etats-Raad og Medlem i Videnskabernes Selskab i Kiøbenhavn. 1766 Conferents-Raad. Er gift med Anna Bolette Junge, en Dotter af Conferents-Raad Severin Junge.

Skrifter.

Register over de siden Lovens publication udgangne Kongl. Forordninger. Kbhn. 1751. 8.

Poema in Caroli Gustavi Transitum Maris Balthici, cum Versione Gallica. Hafn. 1758. 8. Er og oversat paa Dansk af O. S. Kbhn. 1762. 4. Dette ypperlige Poema er skreven i Anledning af en almindelig Invitation fra det svenske Videnskabers Academie til Drotningholm, som og tilkiendte Hr. Conferents-Raad Luxdorph den udsatte Priis den 24 Jul. 1754.

Prøve af nogle Rettelser og Forbedringer, som kunde giøres i Christen Ostersens Weiles Glossario juridico. Indført iblandt det kiøbenhavnske Selskabs Skrifter. Tom. 6. pag. 1.

Musica Vocalis. Carmen. ibid. pag. 173.

Anmærkninger over adskillige Mønt-Anordninger under Christ. II., Frid. I. og Christ. III. Regieringer. ibid. Tom. 8. pag. 1.

Om Møntens Udregning her i Landet i det 14de Seculo. ibid Tom. 9. pag. 613. Nogle Exemplarer aparte trykte Kbhvn. 1765. 4.

Om nogle gamle danske Mønters Prøvelse. ibid. pag. 713.

Tossernes Lyksalighed under Navn af Lucio indført i andet Bind af Forsøg til de skiønne og nyttige Videnskaber. pag. 180. Kbhvn 1764. 8.

Alex. Popes moralske Brev om Rigdoms Misbrug, oversat i danske Vers. Kbhvn. 1767. 8.

LYBECHER (Johan Ludovicus) Fød i Thisted, hvor hans Fader Commerce-Raad Lybecher var Byefoged. Var først Procurator ved Over- og Under-Retterne. 1769 blev Byefoged i Ribe, og Herredsfoged i Hornum og Fleschum Herreder.

Skrifter.

Forsøg til en juridisk Afhandling, angaaende Næve-Hug, Ørefigen, Puft, Kindhæst eller Mund-Dask. Kbhvn. 1769. 8.

Han har desuden lovet:

Et Applications-Register over alle til Loven henhørende Anordninger.

LYCHE (Andreas) studerede ved Kiøbenhavns Universitet.

Skrifter.

Disp. de exhalationibus autumn. Danice Kornmod. Hafn. 1691. 4.

LYCHE (Henricus)

Skrifter.

Pœnitentz-Skole. — — 8.

LYCHE (Laurentius) Magister og Rector i vor Frue Skole i Kiøbenhavn. Død 1770.

Skrifter.

Programma de Exercitiis ab Alumnis Scholæ Metrop. recitandis. Hafn. 1768. 4.
Programma Alterum ad audienda Exercitia &c. Hafn. 1768. 4.

LYCHE (Sigvardus)

Skrifter.

Den Bodfærdige Siel i 13 aandelige Sange. Wiborg 1746. 8.

LYMVICUS (Andreas) Fød i Lemwig 1538. 18 Oct. Hans Fader var Mag. Jens Andersen, Sogne-Præst i Lemvig. Hans Moder var Helle Simons Dotter. Gik i Skole i Lemvig, Aalborg og Ribe. 1554 blev Rector i Lemvig, og 7 Aar derefter, nemlig 1561 deponerede først ved Kiøbenhavns Universitet. 1565 reiste udenlands. 1569 blev Magister til Wittenberg. 1576 kom hiem. 1577 blev Professor Medicinæ i Kiøbenhavn. Døde 1603. 3 Maji, og testamenterede sit Bibliotheqve til Academiet, og 200 Rdlr. til Academiets Kirke. Var gift med Dorothe, Raadmand Peder Nielsens Dotter af Aarhuus

Skrifter.

Carmen de exitio navis sine pari. Mageløs. Hafn. 1564.
Hodoeporicon. Witteb. 1568. 4. (*W. B. Hyp. An. Mar. R.*)

LYNAR (Rochus Fridericus Greve af) Forhen Envoye i Sverrig, Cammer-Herre. 1739 Ridder af Dannebroge,

derefter Geheime-Raad, Geheime-Conferents-Raad, Statholder i Grevskaberne Oldenborg og Delmenhorst. 1763 Ridder af Elephanten. 1765 fik sin Dimission fra Statholderskabet. Er og Membrum honorarium i Videnskabernes Selskab i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Exercitatio de Jurisjurandi Calumniæ Moralitate. Jen. 1729. 4.
Rede bey Eröfnung des altonaischen Gymnasii. Alton. 1744. 4.
Epistola ad Gymnasiarchas, Directorem & Professores Altonavienses. ibid. 1744. 4.
Seneca von der Gnade. Hamb. 1753. 8.
Seneca von der Kürtze des Lebens. ibid. 1754. 8.
Versuch einer Paraphrasis des Briefes Pauli an die Römer. — — 1754. 8.
Erklärende Umschreibung des Briefes an die Ebraer. Bremen 1756 8.
Des Sonderling. Hannow. 1761. 8.
Erklärende Umschreibung der samtlichen apostolische Briefe. Halle 1765. 8. (*Bu.*)

LYNGBYE (Thomas Nicolai) Fød i Lyngbye Præstegaard i Aarhuus Stift. Hans Fader var Niels Rasmusen Nyekirk, Sogne-Præst for Lyngbye og Albøge Meenigheder. Hans Moder Mette Thomas Dotter. Han var Præst i Havbye i Siælland.

Skrifter.

Fryde Tanker af den 124de Psalme. Khvn. 1678. 4. (*Br. P.Fr.*)

LYSCHAN-

LYSCHANDER (Claudius Christophori) Var fød udi Bram Præstegaard i Skaane. Blev Sogne-Præst til Herrfogle og Provst i Bieverskov Herred i Siælland, og siden tillige Kongl. Historiographus i Christian IV. Tid, hvorfor ham 1616 aarlig i 6 Aar blev tillagt 500 Dlr. og 100 Dlr. til 2 Amanuensis: Dog udrettede han ikke meget til Oplysning i den danske Historie; Thi hans Skrifter holdes af rette Kiendere ikke for de nøiagtigste og tilforladeligste. Han giftede sig 1588 med Magreta Scavenia, Prof. M. Nicolai Scavenii Dotter.

Skrifter.

Epithalamium in Nuptias Johannis Kruse & Christinæ Holk. Hafn. 1579. 4.

Carmen continens seriem antiqvæ Familiæ Krabborum. Hafn. 1581. 4.

Danske Kongers Slegte-Bog. Khvn. 1622. Fol.

Grønlands Krønnike paa Riim. ibid. 1608 og 1726. 8.

Christian IV. calmarske Triumph paa Riim. ibid. 1611. 4.

Hertug Christian V. Udvælgelses og Hyldings Historie, paa Riim beskreven. ibid. 1623. 4.

De scriptoribus Danicis. Indført i Westphalens Tom. 3. Monument. Cimbr.

Han holdes og for at være Forfatter af Jens Billes Slegt-Register paa Riim, som under Birgitte Billes Navn er udgivet. Khvn. 1722. 8. (*B. Hyp. Spic. Au. Mar. G. Fun.*)

LYSCHANDER (Johannes Bramensis) Var Farbroder eller Broder til Nestforrige. Fød i Bram i Skaane, hvorfor han kaldes Bramensis. Reiste udenlands paa Kongl. Bekostning, og paa samme Reise døde i sin Ungdom til Leipsig (andre skrive i Ungern) 1532.

Skrifter.

Ephemerides, Almanach og Practica til det Aar 1580 Kbhn.

Antiqvitatum Danicarum Sermones XVI ex Bojaricæ Historiæ Joh. Aventini Lib. I. selecti & novis commentariis illustrati. Hafn. 1642. 4. Udgivet af Erico Olai Tormio. (*S.*)

LYSCHANDER (Johannes Palæmonis) Skal have været Farbroder til foranførte Claus Lyschander, efter hvis Beretning han var fød i Svenborg i Fyen, skal have været Magister og vel kyndig i det ebraiske, caldæiske og syriske Sprog, og med et særdeles ypperligt Nemme begavet. Han var først Præst til Nyslinge, Elvested og 3 andre nest omliggende Menigheder i Fyen. Skal siden efter have appliceret sig til det Verdslige, og være bleven Skriver paa Visborg Slot paa Gulland, derefter Professor Lingvæ Hebrææ i Rostok, hvor hon skal have giort et anseelig Giftermaal. Reiste saa derfra til Frankerig og begav sig i Krigs-Tienneste. Endelig kom til bage til Danmark og blev Lector Theologiæ og Ebrææ Lingvæ i Malmøe, siden i Roeskilde og tilsidst af Kong Christian III. beskikket til Befalings-Mand over Skov-Kloster ved Nestved i Sielland, hvor han kort efter døde.

Skrifter:

Psalmi Aliqvot Davidis ad Hebræorum fontium veritatem translati. Malmog. — — 8.

Index novus & accuratus Bibliorum. Rost. — — 8. (*Bib.*)

LYSERUS (Johannes) Fød i Leipzig 1631. 30. Sept. hvor hans Fader Polycarpus Lyserus var Professor Theologiæ. 1653 blev Magister. Derefter Baccalaureus Theologiæ og 1664 Inspector og Pastor til Schul-Pforten. Men som han

var falden paa den daarlige Meening, af Polygamie ei allene skulde være tilladt, men endog befalet, som et Middel til den sande Lyksalighed; saa maatte han forlade dette sit Embede. Han reiste derpaa omkring i adskillige Lande og kom omsider til Kiøbenhavn, hvor han blev antaget til Feldt-Præst ved den danske Armee. Men da han i Aaret 1676 havde ladet trykke en Bog om samme Materie under Titel: Das Königliche Marck aller Länder, blev ei allene samme forargelige Skrift ved en Kongl. Befaling af 15 Mart. 1677, confisqveret og offentlig af Bødlen opbrændt, og 1000 Rdlrs. Straf paalagt, om nogen fordulgte dette Skrift: men han endog befalet strax at rømme Kongens Riger og Lande, og aldrig der at lade sig finde under Livs-Straf. Han drog da til Sverrig hvor han havde samme Skiebne. Siden begav han sig til Holland, hvor han leed den yderste Nød, og maatte ligge syg under aabet Tag. Reiste derefter til Italien, og endelig til Frankerig, hvor han 1684 døde i største Elendighed paa Veien imellem Paris og Versailles i ugift Stand.

Skrifter.

Sinceri Wahrenbergi Kurtze Gespräch von der Polygamie.
Theophili Alethæi discursus de Polygamia. 1676. 8.
Das Königliche Marck aller Länder. Freiburg 1676.
Polygamia Triumphatrix. Amst. 1682. 4. Vor lærde Johan Brunsman har skrevet en Tractat imod ham, kaldet Monogamia Victrix. Francf. 1679. 8. (*An. Conf. Bayles*, *Buddei* og *Jöchers Lexic.*)

LYSERUS (Michael) Fød i Leipzig 1626. Studerede Medicinen og Anatomien i Kiøbenhavn under Doctor Thomas Bartholins Anførsel, reiste siden til Tydskland og Italien, og blev Doctor og Professor Medicinæ i Leipzig omtrent 1656.

Aaret derefter nemlig 1657 blev Provincial Medicus paa Møen, Laaland og Falster, og døde 1659. 20 Oct. i Nykiøbing paa Falster. Var en af sine Tiders store Anatomicis.

Skrifter

Disp. de Calculo renum & Vesicæ. Hafn. 1651. 4.
Culter Anatomicus. S. Methodus humana incidendi Cadavera Lib. V. Hafn. 1653. & 1665. Francf. 1679. 8.
Disp. de Marasmo. Lipf. 1656. 4.
— — de Sphacelo Cerebri. ibid. 1656. 4.
Obfervationes Medicæ pofthumæ. Hafn. 1665. 8.
Sex Epiftolæ medicæ ad Th. Bartholinum. See Barthol. Epift. Med. Cent. 2. (*B. Hyp. Th.*)

LYSHOLM (Chriftophorus) Deponerede 1732. 1746 blev Magister. 1747 Profeffor Eloqventiæ ved Sorøe Ridderlige Academie. 1761 Rector ved Dom-Skolen i Roeskilde.

Skrifter.

Ver Soranum. Hafn. 1749. 4.
Oratio in Natalem Frid. V. ibid. 1751. 4.
Orat. funebris in Ludov. Holberg. ibid. 1754. 4.
Sorge-Tale over Frue Chriftine Henriette Lovife, Ober-Hovmester Juuls. Sorøe 1756. 4.
Sermo Pangyr. in Natalem Frid. V. ibid. 1756. 4.
Sermo funebris in obitum Principis Lovifæ. ibid. 1756. 4.
Tale til Kongens Geburtsdag. ibid. 1759. 4.
Oratio Jubilea. ibid. 1760. 4.
Orat. in Frid. V. natalem. ibid. 1761. 4.
Carmen in obitum Frid. V. Hafn. 1766. 8.
— — in Nuptias Chrift. VII. ibid. 1766. 8.

LYSHOLM (Fridericus) Var Student og laae paa Valkendorfs Collegio.

Skrifter.

Certamen Regneri Lodbrog pro Thora Borgarhiortur. Hafn. 1711. 4.

Ende paa den forste Deel.

Rettelser:

Pag. 8. Linie 2. Det Punct, som staaer bag ved 1761. sættes for ved. P. 17. L. 30. Tralqvor, læs Falqvor.

— 18. L. 14. Reusini l. recusum. L. 27 og 28. henhøre til Laur. Alb. Allerup.

— 19. L. 16. Ioh. Erasmi. l. Erasmi Ioh.

— 24. L. 23. 4. l. Fol. P. 25. L. 26. 1727. l. 1747.

— 34. l. 6. Holuni l. Holum.

— 41. L. 8. Gildani. l. Hildani.

— 43. De sidste Ord paa Siden: Sub Præsidio P. Winstrupii. Hafn. 1616 1617. 1618. 4. Dispp. III. henhøre til den 3die Linie paa nestfølgende Side, og sættes ind nest efter: De Immanuele nostro Jesu Christo.

— 47. L. 17. Aurilasius. l. Aurilæsius. L. 26. Baccer. l. Bacher.

— 48. L. 5. Limb. l. Cimb. Nederst paa Siden føyes til Bachmeisters Skrifter: Explicatio 7 Psalm. poenitentialium. 1605. 8.

— 49. L. 8. aren. l. Karen. P. 60. L. 3. Cladius. l. Claudius. P. 67. L. 15. 20 Aug. l. 7 Aug.

— 72. L. 22. Reitzes. l. Reitzers. L. 30. mota. l. motu.

— 74. L. 12. Scolæ. l. Scalæ.

— 75. L. 3. πάθεργα, l. πάρεργα. L. 27. 1664. l. 1674.

— 76 L. 29 udslettes ganske.

— 77 L. 18. lectionum. l. sectionum.

— 78. L. 17. Orатuon. l. Oration.

— 81. efter L. 8. indføres: Defensio Vasorum lacteorum adversus Joh. Riolanum. Havn. 1655. 4. Efter Lin. 17 indføres: De Nivis Usu medico. ib: 1660. 8.

— 82. L. 21. VI. l. VII. Pag. 83. L. 2 og 3. udslettes.

— 88. L. 30. ψυκοπαννυκία l. ψυχοπαννυχία.

— 101. L. 25 og 26. udslettes.

— 109. L. 27. Cladius. l. Claudius.

— 111. L. 26 nestforrige. l. Etats Raad Bing.

— 112. L. 7. settes Punctum bag ved: Derefter. L. 31. Tulingensi. l. Tubingensi.

— 117. føyes den 19de Lin. i med nestforangaaende 18de.

— 118.

Pag. 118. L. 15. κεϱαλολυγίας l. κεϱατολογίας.
— 119. L. 25. Blaceus. l. Blaccus. Pag. 126. L. 31. Er. l. En. Pag. 127. L. 18. Vilhadus. G. M. l. Wilhelmus.
— 130. L. 9. Themotée. l. Timothée. Pag. 135. L. 22. ved l. med. Pag 137. L. 27. Porsellii. l. Posselii.
— 138 L. 22. Febr. l. Sept.
— 140. L. 3. Casmus. l. Cosmus. L. 26. Vietu. l. Victu.
— 142. L. 14. Dannrmark. l. Dannemarc.
— 143. L. 25. Obetritis. l. Obotritis.
— 144. L. 4. Botanteus. l. Botanicus. L. 7. 1675. l. 1681. L. 9. 13. l. 3.
— 149. L. 28. Högsbron. l. Höxbroe.
— 150. L. 19. tillegges: Paa Helsingborg Slot.
— 151. L. 21. Efter: en kort Tid. indføres disse Ord: Men reisde igien ud samme Aar, 1570. kom omsider atter hiem.
— 164. L. 7. Fauster. l. Fausten. L. 9. Ancker. l. Ancken. L. 15 Mehr, l. Mohr.
— 169. 700. l. 7000. Pag. 173. L 14. Ph. l. Pr.
— 178. L. 5. Det Punct, som staar bag ved 1744, bør settes før ved. Pag. 188. L. 7. Belgar. l. Bulgar.
— 190. L. 22. Ved hvilken Leylighed. l. Da.
— 191. L. 10. Tunendarum l. Turundarum.
— 195 Efter L. 8. indføres: Trøstlike Underwisinge dat man sik nicht gremme umme de lowingen, de verstorven. ib. 1527. 4. Pag. 206 L. 23. Fremann. l. Friemann.
— 212. L. 14. 1749 l. 1739. Pag. 224. L. 10. Hall. l. (Hau.) P. 244. L. 13. Han har. l. Har han.
— 245. Disse sidste Ord paa Siden (efter at han i nogle Aar havde været Bogholder hos Henric Schupp, Directeur ved det Ostindiske octroyerede Compagnie) settes saaledes i Parenthesi.
— 249. L 16. 1652 eller 1653. l. 1651. L. 28. 55. l. 53.
— 270. L. 5. Egholdt, l. Echoldt, L. 28. ακολȣδίας l. ακολȣθίας.
— 277. L. 9. Owenarli, l. Avenarii
— 280. L. 3. og. 24. Helin. l. Helie.
— 298. L. 1. Discussus, l. Discursus. L. 10. Daarens l. Daarens.
— 299. L. 2. settes et Comma efter Rector, og Punctum udelades efter 1585.
— 301. L. 6. Medrup. l. Meirup.
— 306. L. 11. Navium, l. Narium.

— 310.

Pag. 310. L. 19. det. l. de. Pag. 316. L. 25. 1679. l. 1579.
— 320. L. 7. 1767. l. 1697.
— 322. L. 1. 1674. l. 1684. L. 4. 1688. l. 1683.
— 328 L. 24. Hæcarum. l. Horarum.
— 334. L. 22. ποδονιχια. l. ποδανιψιά.
— 336. L. 21. 1967. l. 1697.
— 339. L. 15. Forbern. l. Torbern.
— 343. L. 31. 1719. l. 1619
— 345. sidst paa Siden, legges til Nicol. Georgii Skrifter:
Trøsteskrift for Guds Børn, naar deres gode Venner døe. Kbh. 1581. 12.
Sigismundi Svevi Herodis Banqvet over Johannis den Døberes Halshuggelse. fordansket ib. 1581. 8.
Enchiridion pro Cathechumenis ɔ: Kort Sum af den Christelige Lærdom. ib. 1587. 8
Bunting. de Monetis & mensuris sacræ Scripturæ. Fordansket. ib. 1537 8.
Bunting. Itinerarium Sacr. Script. fordansket .ib. 1627. 4.
— 356. L. 11. i, forandres til et Comma. Pag. 376. L. 21. kaldes l. kalder. Pag. 379. L. 29. Hr. er. l. er Hr.
— 383. L. 16. til 20 udslettes.
— 397. L. sidste; tillegges: MonumentisTypographicis.
— 400. L. 27. Schulther. l. Schultzer.
— 402. L. 4. Ferminorum. l. Terminorum.
— 408. L. 28. Vesiterer. l. Visiterer.
— 409. L. 2 tillegges: in Jure Danico. Othen. 1743. 4.
— 420. L. 27. 1670. l. 1630. P. 421. L. 17. 1615. l. 1715. L. 25. 1660. l. 1668.
— 431. L. 21. tillegges: Conf: Jöchers Lexicon.
— 440 L 27. Vita. l. Vite. P. 441. L. 16. Tapice. l. Topice.
— 444. L. 15. Kirgaardsholm. l. Kiergaardsholm.
— 445. L. 6. Ham Armod l. Armod ham.
— 455. L. 21. lacidæ. l. lucidæ.
— 460. L. 16. Stylleborg. l. Hylleborg.
— 472. L. 15. Præcessione. l. Processione.
— 473. L. 13. Kepterrana. l. Kepleriana. P. 475 L. 18. Bil. l. Bib. P. 477. L. 21. Thexarus. l. Theocarus. P. 483. L. 31. tillegges: See Wanstad. 499. L. 27. Hanse. l. Hansen.
— 504. L. 20. 1625. l. 1605. L. 21. Höjer. l. Höger.
— 509. L. 8 og siden: udslettes. P. 513. L. 7. 1756. l. 1758. 8. Pag. 514. L. 12. Trøstefulde. l. Trøstelig.
— 516. L. 2. Bierskov. l. Bieverskov.

Pag 516. L. 24. Islandsk. l. Italiensk.
— 517. L. 3. 1551. l. 1552. P. 517. L. 5. 1559. l. 1554.
— 521. L. 1. Siden. l. efter nogen Tid.
— 524. L. 12. atganeillis l. atq ancillis.
— 526. L. 21. Finnarun. l. Finnerne.
— 528. L. 25. han l. har. Pag. 534. L. 18. 1694. l. 1664.
— 535. L. 15. formodentlig. l. fornemmelig.
— 536. L. 28. 1609. l. 1709.
— 538. L 9. Stadium. l. Studium.
— 540. L. 30. Universalis. l. Universalem.
— 543. L. 11. Sehsted. l. Sehested. Pag. 554. L. 14 Joclem. l. Joelem. Pag 558. L. 25. Meder. l. Moder
— 562. L. 15. Brichenbusch. l. Birchenbusch.
— 567. L. 20. Lafont. (Johannes) l. Lafont. (Johannes Abel.)
— 578. L. 17. Spahemium. l. Spanhemium.
— 579. L. 5. Ewangelicher l. Evangelischer
— 579. L. 20. Esrrterung. l. Erörterung
ib. L. 27. Gevissen Lohn. l. gewissenlose.
— 580. L. 25. getrostede. l. getrostete. P. 581. L. 27. Outrup. l. Outrup. P. 583. L. 2. Laubers. l. Laubens.
— 583. L. 23. Falionem. l. Falconem.
— 584. L. 7. propositionum. l. proportionum.
— 591. L. 30. Lauretzen. l. Laurentzen.
— 592. L. 12. Leben. l. Lebens. P. 594. L. 16. Jersins. l. Jersins. P. 596. L. 17. Gudfrygtighed. l. Gudfrygtigheds.
— 597. L. 5. 49. Martii. l. 29. Martii.
— 602. L. 30. Nærværelses Naade. l. Nærværelses Maade.
— 604. L. 23. Prest. l. Sognepreſt.
— 607. L. 13. Qvistrop. l. Qvistorp.
— 610. L. 14. Dissertationis. l. Dissertationes. 4.
— 612. L. 6. den l. de.
— 615. L. 18. Petersens .l Pedersens.
— 620. L. 5. 1639. 4. l. 1638. 4. ib. L. 6. 1638. 4. l. 1639. ib. L. 16. mensurs. l. mensuræ.
— 624. L. 22. Christian Luja. l. Christian Henric Luja.
— 625 L. 14. Mathes. l. Matheseos. ib. L. 22. Præcepter. l. Præceptor. P. 628 L. 6. Schested. l. Sehested.
— 630. L. 24 Lengii. l. Langii. P. 632 L 15. Andern. l. anderer.
— 633. L. 20. 1755. l. 1756. P. 636. L. 12. hvorved l. hvorvidt. ib. L. 20. nemlig. l. mulig. ib. sidste L. Christiansands. l. Agershuus. P. 637. L. 17. Aabys. l. Aabye. P. 642. L. 19. Des. l. Der. ib. sidste L. Fr. l. Tr. P. 643. L. 12. Kruse. l. Krause

Forsøg
til et
LEXICON
over
danske, norske og islandske
lærde Mænd,
som ved trykte Skrifter have giort sig bekiendte,
saavelsom
andre Ustuderede,
som noget have skrevet,
hvorudi
deres Fødsel, betydeligste Levnets Omstændigheder og Død ved Aarstal kortelig erindres,
og
deres Skrifter, saavidt mueligt, fuldstændig anføres
af
JENS WORM,
Professor Philosophiæ ved Kiøbenhavns Universitet, og Rector ved den latinske Skole i Aarhuus.

Anden Deel.

Kiøbenhavn 1773.
Trykt paa det typographiske Selskabs Bekostning hos August Frieder. Stein.

Mac

MACCHABÆUS (Christianus) Fød 1541. 3 Dec. i Wittenberg. Hans Fader var Doct. Joh. Macchabæus, som siden blev Professor Theologiæ i Kiøbenhavn. Hans Moder Agnete Machinson. 1559 blev han Magister. Derefter Professor Pædagogicus i Kiøbenhavn. 1586 Præses Scholæ Soranæ. Var to Gange i Gesandtskab i Moschou. 1597 drog til Lund i Skaane, og blev Canonicus og Archidiaconus Capituli, Døde 1598. 10 Sept.

Skrifter.

Oratio funebris de Vita & obitu D. Herlufi Trolle, Scholæ Herlovianæ fundatoris. Hafn. 1566. 8.

Epistola de vita & obitu Dominæ Elisæ uxoris Hilarii Grubbe. Hafn. 1577. 4.

Epithalam. Nuptiis Hilarii Grubbe & Christinæ Luckiæ. Hafn. 1577. 4.

Memoria Erasmi Katholmii, Andreæ Mariagrii & Balthazaris Causii. ibid. 1582. 4.

Memoria ac Merita Frid. II. carmine celebrata. ibid. 1588. 4. (W. Bib.)

MACCHABÆUS (Johannes) Fød i Skotland af den ædle gamle mecalpinske Slægt. Maatte flytte til Engelland for Religionens Skyld, hvor han blev understøttet af Biskop Shaxton i Salisburg og Cromwell. Der indlod han sig i Ægteskab med Agnete Machinson, som og var af skotlandsk Adel. Men da Forfølgelserne af Dronning Maria atter begyndte i Engelland, og han giorde sin Svoger Bisskop Coverdal i Excester Medhold, maatte han med Hustrue flytte til Tydskland, og kom til Wittenberg, hvor han kom i fortrolig Venskab med Luther og Melanchton, hvilken sidste, efter sin Sædvane, forandrede hans Navn, og i Steden for Mecalpinas, kaldte ham Macchabæus, som han ansaae hans Skiebne at ligne Macchabæernes. Han var tilforn i Cöln bleven Theologiæ Baccalaureus. 1542 blev han Doctor Theologiæ, efterat han da af Kong Christian III. var kaldet her ind at være Professor Theologiæ ved Universitetet. Var Rector Magnificus 1544. 1549. Døde i Kiøbenhavn 1557. 5 Decemb.

Skrifter.

De vera & falsa Ecclesia. Udgiven i Engelland.

Enarratio in Deuteronomium. Lond. 1563. 12.

De conjugio Sacerdotum.

Themata qvædam in Dania disputata. Vid. *Tanneri* Biblioth. Britan. pag. 495. 497.

Judicium & Censura de Libro Interim, tillige med Palladio underskrevet. See dänische Biblioth. Tom. 5. pag. 76. Tom. 6. pag. 192.

Epistola ad Capitulum Roeskildense. Med Palladio og Olao Chrysostomo underskrevet. ibid. Tom. 7. pag. 130.

Bedencken von dem Irrthum Andr. Osiandri i et Brev til Christ. III. ibid. pag. 168.

Ora-

Oratio in Dictum Paulinum Rom. XIV. Qvidqvid ex fide non est &c. ibid. Tom. 8. pag. 257. (*W. An. R. Bib.*)

MACKEPRANG (Marcus) Fød i Laaland. Studerede Medicinen, og tog deri Doctor-Graden 1753.

Skrifter.

Analysis Visci ejusqve usus in diversis morbis. Hafn. 1753. 4.

MAGNÆUS (Arnas) Fød 1663 paa Qvenebecke i Dale Syssel i Island. Hans Fader var Magnus Joensen, Sysselmand over Dale Syssel. Hans Moder Gudruna, en Dotter af Kield Jorins, Præst til Hvam og Provst over bemeldte Syssel. Efter privat Information blev han 1680 sat i Skalholt Skole, hvorfra han 1683 til Kiøbenhavns Universitet blev dimitteret. 1684 kom i Tieneste hos Thomas Bartholin den Yngre, og Aaret efter tog Examen Theologicum. 1686 kom i bemeldte Bartholins Huus, og blev der til hans Døds Dag 1690. 1691 blev Alumnus paa Borches Collegium. 1694 reiste udenlands til Tydskland, og samme Aar blev Professor Philosophiæ designatus ved Kiøbenhavns Universitet. 1696 kom hiem. 1694 blev Professor Antiqvitatum Danicarum. 1697 Kongelig Archiv-Secreterer, og omsider Assessor i Consistorio. 1702 reiste han efter Kongelig Ordre til Island, for at afgiøre adskillige Tvistigheder imellem Indbyggerne, forfatte en fuldkommen Matricul over Landet, hvilken Commission varede til 1712. Dog var han des imellem et Par Gange i Kiøbenhavn. Imidlertid havde han den beste Leilighed at indsamle gamle Codices, Breve og Documenter til den nordiske Historie. 1713 om Foraaret, efterat han havde overvintret i Norge, kom han tilbage fra Island, og 1721 blev Bibliothecarius ved Academiets Bibliotheque. Døde 1730 den 7 Jan. Kl. imod 6, og testamenterede alle sine fra den ulykkelige Ildebrand overblevne Manuscripter til

Academiets Bibliotheqve i Kiøbenhavn, samt en Capital af 10000 Rdlr. til to islandske Studentere, som studere Antiqviteter, og til at lade trykke af de gamle Historier for. Hans Frues Navn var Mette Fischer.

Skrifter.

Incerti Auctoris Chronica Danorum & præcipue Sialandiæ. Lipſ. 1695. 8.

Testamentum Magni Regis Norvegiæ. Hafn. 1719. 8. (*Tk. Rau. Mar. Fun.*)

MAGNUSEN (Asgrimur) i Hofde. En god Poet.

Skrifter.

Historierne af Wiglund og Oelkofra paa Riim. Om samme er trykt, vides ikke.

MAGNUSEN (Benedictus) med Tilnavn Bech. Kloster-holder paa Reynestad, og Sysselmand i Hegrenes Syssel, en meget god Poet.

Skrifter.

Uge-Psalmer af Lassenii Bønne-Bog. 1712. 8.

Thord Bardersens Bønne-Bog i aandelige Psalmer, oversat. Hol. 1731. 8.

MAGNUSEN (Biörno) Præst i Island.

Skrifter.

Den christelige Huus-Fader. Oversat paa Islandsk. Khvn. 1741. 12.

MAGNUSEN (Gisle). Laugmand i Island.

Skrifter.

Domme-Dags Basune. 1691. 12. og Khvn. 1741. 12.

MAGNUSEN (Jonas) Var Præst til Laafaas i Island fra 1636 til 1650, og maaskee længer, og har været en af de klygtigste islandske Poeter, og efterladt sig en heel Deel poetiske Værker, deriblant ere de fornemmeste

Skrif-

Skrifter.

Huus-Postil hele Aaret igiennem, sangviis forfattet.

Psalterium Passionale. Skalholt 1690.

Uge-Psalmer. Hol. 1732.

Oeconomia Christiana. Hafn. 1734.

Typus Morientium. Hol. 1752.

Om Rigdommens Brug. 1752.

Meditationes Gerhardi. Oversatte i bunden Stiil.

Nogle Sange, som indeholde Historias Protoplastorum, Patriarcharum Antediluv., Bileami &c.

MAGNUSEN (Jonas) Broder til den berømte Professor Arnas Magnussen. Først Præst i Hiardarholt i Dale Syssel i Skalholt Stift i Island. Siden Sysselmand i Strande Syssel. Derefter fra 1713 havde han adskillige Fata og Omflytninger. Levede endnu 1738, og var da til visse 79 Aar.

Skrifter.

Grammatica Islandica.

Medicina Islandorum domestica.

Adskillige juridiske Afhandlinger.

Om Tingenes rette Tider, naar de holdes hiemme i Herrederne. Skrevne 1707.

Om Ridings Værk. 1712.

Om Graagaasen. 1720.

Om Indsigelser.

Om lovlige Gaver.

Om Odels-Ret paa Island.

De Hæreditatibus.

En genealogisk Bog om de fornemste Familier i Island.

Diss. Phys. de rubicundo colore maris in sinu Skagafiord. 1738.

MAGNUSEN (Thordur) a' String. En gandske god Poet.

Skrifter.

Historierne af Roland, Saulus og Nicanor i bunden Stil.

MAGNUSEN (Thorlak)

Skrifter.

Islandske Davids Psalter. Hol. 1647. 8.

MAGNUSEN (Thorstein), Kloster-Holder til Tichebay.

Skrifter.

Adskillige juridiske Afhandlinger. 1. De Probabilitate. 2. De Conjecturis. 3. Commentarius over Arve-Folger efter den islandske Lov.

Relation om det forskrækkelige Vandfald, som kom fra Mirdahls Jokelen. Udgivet af Nic. Helvadero. Khvn. 1627.

MAGNUSEN (Thorvardur) En Islander, død for 30 Aar siden.

Skrifter.

Historierne af Thord Hreda, Havard Halte, Remund og Kormak.

Mange aandelige Sange, og deriblant to Uge-Psalmer, uddragne af Lassenii og Stegmans Bønne-Bøger. De førsta ere trykte 1757.

MAGNI (Johannes) Dan. Hans Mogensen. Fød i Kiøbenhavn i ved Reformations-Tiden. Deponerede 1544. Reiste derefter udenlands. 1558 blev Magister, og samme Aar Professor ved Kiøbenhavns Universitet til den saa kaldede Lectionem Virgilianam. Kort efter Professor Græcæ Lingvæ. 1578 Biskop i Tronhiem. Døde 1595 30 Nov. Var gift med Bodil — —

Skrifter.

Den christelige Troes Hovedstykke. Kbhvn. 1578. 8.

De 12 Patriarchers Testamente, saint Apostlernes Levnet og Død. ibid. 1580. 1601. 1626. 1701. 8.

Liig-Prædiken over Jacob Hvitfeld. ibid. 1585. 8. (*W. B. Hyp. Spic. An Th. Bib.*)

MAHLERUS (Petrus Magni) Fød i Wiborg 1619 25 Mart. 1651 blev Provst paa Klosteret. 1653 Profesor Theologiæ og Sogne-Præst i Sorøe. Døde 1668. 31 Augusti.

Skrifter.

Oratio Jubilæa. Hafn. 1651. 4.

Liig-Prædiken over Bent Andersen og Niels Andersen. Sorøe 1656. 4. (*B. Th. Br. Bib.*)

MAJ (Johannes Carolus)

Skrifter.

Forsøg til en almindelig Indledning i Handels-Videnskaberne. Kbhvn. — —

MAJ (Severinus) 1629 blev Capellan i Holbek i Siælland. 1632 Sogne-Præst sammested, derefter Provst i Mierløse Herred. Var tillige Magister. Døde 1679. 16 Sept.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Frideric Pasberg. Sorøe 1653. 4. (*Bib. Br.*)

MALACHIAS (Johannes) Danus, Philosophiæ Magister. Reiste udenlands med tvende unge Adelsmænd, Peder Hundermark og Hartvig Hvitfeld.

Skrifter.

Theses Logicæ. It. Oratio ad Studiosos sub initio lectionis privatæ. Witeb. 1600. 4.

Mallerbach (Carolus Adolphus) Fød i Kiøbenhavn 1713. Faderen Andreas Mallerbach, Commerciencr hos Prinds Carl, Moderen af en fransk Familie la Marche. Paa Høistbemeldte Prindses Bekostning holdtes han først nogen Tid paa Pædagogio i Halle, siden i Roeskilde Skole. Derpaa fik han Lyst at studere Chirurgien, og i den Profession gik med de danske Tropper til Tydskland, hvorved han tiente i to Aar, og siden ved den Keiserlige Armee i fem Aar. Hvorefter han giorde en Reise til Paris, og der lagde sig med Flid paa Medicinen og Anatomien. Efter Hiemkomsten drog han paa Geheime-Raad Carl von Plesiens Raad over til de danske Colonier i America, hvorfra han siden giorde en Reise til Kiøbenhavn, og der 1745 tog Doctor-Graden in Midicina. Drog saa igien tilbage til Vestindien.

Skrifter.

Observationes de morbis advenas in America vexantibus. Hafn. 1745. 4.

Mallet (Poul Henric de) Membrum af det Kongelige Academie til Upsal og Lion. 1752 blev Professor i de franske Smukke Videnskaber i Kiøbenhavn, og derefter Informator i det franske Sprog hos vores nu regierende allernaadigste Konge, Christ. VII. 1762 for sin svagelige Helbred forlod Danmark med en aarlig Pension herfra, og opholdt sig nogen Tid udi sit Fæderneland til Genf. 1763 satte sig ned i Bern, med en Charakter fra det Hessiske Hof. 1765 1 Februarii blev af Kong Frid. V. nobiliteret.

Skrifter.

Discours prononcé a l'ouverture des Leçons publiques des belles lettres Françoises. Coph. 1753. 8.

Mercure Danois Coph. 1753. Seqv. 8.

Introduction a l'Histoire de Dannemark. ibid. 1755. 4.

Samme oversat paa Dansk. ibid. 1756. 4.

fuldstændigere udgivet til Genf. 1763 og 1764 8 Volum. 8.
Monuments de la Mythologie & de la Poesie des Celtes. Coph. 1756. 4.
Le Bonheur du Dannemark sous un Roi Pacifique. ibid. 1758. 4.
Histoire de Dannemark. ibid. 1758 & 1765. 4. 2 Tom.
Samme paa Tydsk. Gryphswald 1766. 4.
Histoire de Hæsse. Coph. 1766. 8.
Samme paa Tydsk. ibid. 1767. 8.
Abregé de l'Histoire de Dannemark. ibid. 1760. 8.

MALMÖE (Gerhardus Oligeri Fil.) Sogne-Præst til Hoybye i Skaane.

Skrifter.

Viti Dieterici Udleggelse over nogle St. Johannis trøstelige Sprog fordanskel. Khvn. 1600. 12. (*Br.*)

MALMÖE (Jacobus Erasmi)

Skrifter.

En Klage-Vise over Frid. II. Liv og Endeligt. Khvn. 1588. 8.

MAND (Johannes Erici) Fød 1653. 10 Maji i Ærøes-kiøbing, hvor hans Fader Hr. Eric Mand var Sogne-Præst. 1672 deponerede fra Vordingborg Skole. Var i nogle Aar Hofmester hos Baron Leyonskiold i Sverrig. Men gav sig siden i Krigs Tieneste under sin egen Konge. Man har denne besønderlige Beretning om ham, at han i Krigen paa Skaane, hvor han tiente som Cornet, blev engang omringet af et svensk Partie, som han ikke kunde undflye, fattede derfore den selsomme Beslutning for at redde sig, at han lod Hest og Dragt fare, og lagde sig nøgen oven paa en død Krop, der laae paa en Strile, hvoraf der just vare mange i Nærværelsen, da en Deel Snaphaner af den svenske Konge vare henrettede. Paa dette selvsomme Stæd reddede han sit Liv og frihed, og saa det svenske Partie roelig at vandre sig forbi. Han tiente 8 Aar ved Kri-

gen, derefter søgte han til Academiet igien, og opholdt sig der i 3 Aar, og fik imidlertid Magister-Graden. 1685 blev han Sogne-Præst i Vindebye i Nørre Herred i Lolland. Døde 1690. 2 Dec. Var gift med Anne Jörgens Dotter Hemmendorph fra Svenborg.

Skrifter.

Christi Krybbe de Christnes Himmel. Lund 1676. 8. (*Bib.*)

MANDER (Carolus van) En Hollænder af Fødsel, var Kong Frid. III. Hof-Skildrer.

Skrifter.

Lauwerkrantz voor alle Liebhebers des Snuftobacks, og flere Digter. Kovh. 1665. 4.

MANGOR (Christianus Elovius) Fød 1739. Hans Fader var Christian Sigfried Mangor, Sogne-Præst til Gientoft og Lyngbye Meenigheder i Siælland. Hans Moder Anne Giertrud Winneke, en Dotter af Myntmester Christian Winneke i Kiøbenhavn. 1756 deponerede ved Kiøbenhavns Universitet efter foregaaende privat information. Blev derefter Alumnus paa Borches Collegium, siden Hospitals Medicus i Christiansand i Norge. Og strax efter, 1764 tog Doctor Graden in Medicina. Og blev Land-Physicus i Viborg. Er gift med Marie Elisabet Klagenberg, en Dotter af Cammer-Raad og Renteskriver Vallentin Nicol. Klagenberg.

Skrifter.

Dispp. III. de Sangvine humano.

— — inaug. de exploratione obstetricia. Hafn. 1764. 4.

Land-Apothec af Svensk oversat. Khvn. 1768. 8. (*Pr.*)

MANNERCRANTZ (Carolus) En Svensk, formodentlig af den Familie, som 1710 blev adlet. Han opholdt sig længe i Kiøbenhavn, og havde Information hos Cadetterne i det engelske Sprog, siden hos Hendes Kongl. Høihed Prindcesse

erfte Sophia Magdalena i det svendske Sprog, i hvis Suite han fulgte til Stockholm og er forbleven i sit Fædreneland.

Skrifter.

Engelsk Grammatica. Kbhvn. 1764. 4.

MARCUSEN (Biörno) Fød i Island. Opholdt sig længe ved Universitetet i Kiøbenhavn, og lagde sig efter det juridiske Studium. Blev vice Lang-Mand i Island.

Skrifter.

En Samling af 9 tilforn utrykte ældgamle islandske Sagas eller Historier. Hol. 1756. 4.

En Samling af 5 deslige islandske Historier. ibid. 1756. 8. Oversættelse af den svenske og engelske Robinson. ibid. 1756 alle 3 paa Islandsk.

MARCUSEN (Magnus Christianus) Fød 1708 i Verning Præstegaard. Hans Fader var Hr. Peder Marquard, Sogne-Præst til Verning, Qvorning og Hammershøi Meenigheder i Viborg Stift. Navnet Marquard har hand forandret til Marcusen, som efter holsteensk Brug skal være det samme. Har deponeret fra Mariager Skole. 1733 blev Sogne-Præst for Kousted og Rodsted Menigheder i Aarhuus Stift. Har to Gange været gift. 1. Med en Dotter af Hr. Anders Jespersen, Provst over Rougsæd Herred og Sogne-Præst til Ørsted og Estrupland. 2. Med en Bonde Pige af Hans eget Sogn. Han har givet $\frac{1}{2}$ Bonde Gaard til Skolen i Kousted, og $\frac{2}{3}$ af 13 Qvæg-Tiender til Randers Hospital. See Hofm. Samling af Fundat. Tom. 2. pag. 393 og 432.

Skrifter.

Mastix tergo stultorum. Lienæb. 1741. 4. Uden Navn.

Offentlige Sorge- og Glæde-Taler. Aalborg. 1766. 8.

MARCUSEN (Thorgeir) Præst til Udskaale i Skalholts Stift i Island.

Skrifter.

Nogle Poenitents-Psalmer paa Islandsk. Holum 1755. 12.
Uden Navn.

MAREBEK (Petrus Christiani)

Skrifter.

Danske Kongers Speil og Skuespel. Kbhvn. 1661. 12.

MARIAGER (Andreas Jani) Kaldes og somme Steder Marupius. 1571 blev Sogne-Præst til Nicolai Kirke i Kiøbenhavn, hvor han døde 1582.

Skrifter.

Epithalam. in nupt. Thomæ Gregorii Hemettensis in Arce Hafn. Concionatoris. Hafn. 1568.

Fader vor udi 12 Prædikener Forklaret. 1580. 1586. og 1618. 8. (*R. C. B. Hyp. Spic. An. Bib. Br.*

MARIAGER (Janus Jani) Capellan udi Store-Heddinge.

Skrifter.

Sixlens Skat og Klenodie. Khvn 1627. 8.
Tungens Speil. ibid. 1628. 8.
Apotheque og Rosengaard for Enker, Fader- og Moderløse. ibid. 1637. 12.
Den gamle Adams bittre Klage. ibid. 1655. 8. (*Bib.*)

MARIAGER (Laurentius Mathiæ) Rector i Sorøe Skole.

Skrifter.

Gratul. Andreæ Johannis Mariagrio ad S. Nic. Hafniæ vocato scripta. Hafn. 1572. 4.
Epiced. in obitum Johannis Jacobi Hopontani. Hafn. 1573. 4.

MARIAGER (Rasmus Christensen)

Skrifter.

Fidei, Patientiæ, & Spei in homine Christiano Effectus. Rostoch. 1582. 4.

MARSLOW (Ericus Olavi) En Søster Søn af Doct. Eric Pontoppidan den Ældre.

Skrifter.

J. A. Comenii Vestibulum cum Versione Danica. Sorøe, 1650. 8. & Havn. 1678. 8.

MARTFELD (Christianus) Fød i Odense, hvor hans Fader August Martfeld var Borgemester. Reiste nogle Aar udenlands. 1769 blev Secreterer ved det da oprettede Kongl. danske Land-Husholdnings Selskab.

Skrifter.

Mutzelii Compendium Universæ Latinitatis. Oversat. Khvn. 1754. 8.

— — Infundibulum Grammaticæ Latinæ. Oversat. ibid. 1754. 8.

Nic. Boilau des Preaux 12 Satirer, de 11 første ved Cast. Worm, og den sidste ved C. Marfeld oversatte. ibid. 1757. 8.

Cellarii Liber memorialis, paa Dansk oversat. ibid. 1761. 8.

MARTINUS de DACIA, v. MARTINUS MAGNI. Levede i det 13de Seculo og havde studeret til Paris, hvor han var bleven Magister. Var i sin Tid en navnkundig Jurist, Disputator og Dialecticus. Og blev af Kong Eric Menved sendt til Rom, for at tale Kongens Sag imod Erke-Bispen Joh. Grand. Ham tillægges følgende

Skrift.

Tractatus de modis significandi. (*An.*)

MARTINI (Claudius) See TÖNDEBINDER

MARTINI (Janus) Var Magister, og i Tieneste hos Canceller Hvitfeld, siden Sogne-Præst i Slangerup.

Skrifter.

Norske Kongers Kronike, udsat af gammel Norsk paa Dansk. Kbhvn. 1594. 8. Er et Udtog af Snorro Sturlesens Kronike. (*B. Hyp. S.*)

MARTINI (Laurentius) See SCAVENIUS og WIDSTED.

MARTINI (Paulus) See OSTRUP.

MARTINI (Theocarus) See HVAS

MASCHIUS (Jacobus Martini) Fød i Bergen. Var Sogne-Præst for Julsters Menighed i Bergens-Stift fra 1676 til 1678.

Skrifter.

Norvegia religiosa in Dei Montem sive Templum Nidrosianum ɔ: Norrig gudelig tildreven beklager sit Herrens Huus, den forladne Domkirke i Tronhiem, i danske og latinske Vers. Christiania 1661. Fol.

MASCOV (Elias) En tydsk Mand. Opholt sig længe i Kiøbenhavn. Skrv sig Juris utriusqve Doctor.

Skrifter.

Discursus Panegyr. de Friderico V. Hafn. 1755. 4.

Disc. Panegyr. de Walliæ Principe Regiarum virtutum exemplo. Hafn. 1756. 4.

MASIUS (Hector Gotofridus) Fød i Slagsdorff i det Ratzeborgiske Distrect i Mechlenborg 1653. 13 Apr. Hans Fader var Nicolaus Masius, Pastor sammested. Hans Moder Elisabet Bræmer, Søster til Magister Christian og Johan Bræmen, som forhen ere ommeldte. Gik i Skole i Lybeck. Reiste i sit 15 Aar til Academiet i Giesen, hvor han opholdt sig i 2 Aar. Drog derefter til Kiøbenhavn, hvor han i nogen Tid var i sin Morbroders Hof-Prædikant Bræmers Huus. 1675 blev Magister til Giesen. Reiste derpaa til Strasborg,

Basel,

Basel, Holland, og kom atter til Kiøbenhavn, og der begyndte at holde Collegia. 1682 blev han Professor Theologiæ designatus, og samme Aar beskikket til Legations Præst hos Geheime-Raad Meiercrone, Envoie i Frankerig. 1685 giorde han i Envoiens Fraværelse en Tour til Engeland. 1686 blev han Kongelig Hof-Prædikant og Professor Theologiæ ordinarius i Kiøbenhavn. 1687 Doctor Theologiæ, og samme Aar indviklet i en fortrædelig Controvers med nogle reformeerte Lærere, i Anledning af et Skrift, han udgav, kaldet Interesse Principum circa Religionem Evangelicam, Hvorom kan læses udførlig Beretning i Pontop. Annal. og Zwergii siællandske Clerisie. 1692 blev han af Kong Christ. V. befalet at være Grevinde Moths Skriftefader i afgangne D. Lassenii Sted. Han døde 1709. 20 Sept. Var to Gange gift. 1. Med Birgitte Magdalena von Engberg, Justits-Raad og Lands-Dommer Engbergs Dotter i Siælland. 2. Med Anne Cathrine Dröge, en Dotter af Raadmand Hans Dröge, og Enke af Niels Reimer, Kiøbmand i Kiøbenhavn. Om hans Legatis see Hofm. Fund. Tom. I. pag. 208.

Skrifter.

Diss. de Theologia naturali. Hafn. 1687. 4.

— — de Controversia Dilefeldo-Speneriana de subjecto veræ Theologiæ. ibid. 1687. 4.

— — de Existentia Dæmonis. ibid. 1682. 4.

— — de Origine Animæ rationalis. ibid. 1682. 4.

— — de Libero Arbitrio. ibid. 1687. 4.

— — de Qvæstione, an caro Christi dici possit adjunctum λόγȣ. ibid. 1677. 4.

— — de Passione Domini nostri Jesu Christi. ibid. 1691. 4.

— — de Passione Animæ Christi. ibid. 1665. 4.

— — de reali Præsentia corporis & sangvinis Christi in sacra Cæna contra Joh. Claud.

Diss. de Profanatione Hostiæ consecratæ. ibid. 1687. 4. & 1694. 12.

— — contra Langevinum de infallibilitate Ecclesiæ. ibid. 1708. 4.

— — de Contemptu Consilii Tridentini in Gallia. ibid. 1696. 4.

— — de Interesse Principum circa Religionem Evangelicam. ibid. 1687. 4.

— — de immortalitate Animæ, qvatenus e lumine naturæ constat. ibid. 1682. 4.

— — de Controversia: An fidelis in hac vita actu habeat vitam æternam. ibid. 1709. 4.

— — Summa Theologiæ Polemicæ 40 Disputt. ventilatæ. ibid. 1687. 4.

— — Synopsis Theologiæ anti-Socianæ XVIII Dispp. ventilatæ. ibid. 1688. 4.

— — de Dania Orthodoxa. fideli & pacifica. ib. 1689. 4.

Epist. ad Barthold. Bottsacium, pro Dania Orthodoxa fideli & pacifica. ibid. 1691. 4.

Diss. de Diis Obotritis s. Idolis Meklenburgensium. ibid. 1688. 8. cum notis Andr. Borrichii.

— — de Uxore Lothi in statuam Salis conversa. ib. 1689. 4.

— — de Capillo Absalomi. ibid. 1663. 4.

— — de Desponsatione fidelium cum Christo. Sub Præsidio Schmidii. Argentor. 1679. Vitebergæ. 1738. 4.

— — de Sale Theologico. Hafn. 1694. 4.

— — Orthodoxia Lutherana, de Origine Imperii Divina & immediata. ibid. 1688. 4.

— — de reali Præsentia corporis & sangvinis Christi in sacra Cœna. ibid. 1694. 4.

— — de Doctrina Dæmoniorum. ibid. 1699. 4.

Oratio Jubilæa habita 1686.

Oratio de Academia Abelensi. hab. 1692.

— — de qvæstione: ubi ante Lutherum fuerit Religio Lutherana. Hab. 1701.

Alle disse hidindtil anførte, tillige med nogle faa Disputatser, holdte under hans Præsidio, ere samlede i samme Orden, udgivne i 2 Tomer af S. Lintrup. Hamb. 1719. 4.

Hans øvrige Skrifter ere:

Positiones variæ. Sub Præsidio Rudrauffii. Gisæ 1646. 4.

Theses Miscellaneæ. ibid. 1676. 4.

Defense de la Religion Lutherienne contre Les Docteurs de l'Eglise Romaine. Frencf. 1685. 12.

Päbstliche Saurteig ausgefeget. Koph. 1688. 8. Er siden udgivet under Titel: Der abgefertigte Jesuit in Frankreich. Coph. 1688. 8.

Das treue Lutherthum. ibid. 1690. 4.

Erinnerungs Schreiben an Hubertum Mosanum. ibid. 1691. 4.

Unverzögerte General Widerlegung des ferneren Berichts Huberti Mosani. ibid. 1691. 4.

Vernunft- und Gewissens Fragen an Hr. Johan Christoph. Becmann zu Beantwortung seiner Glossen über Masii Erinnerungs Schreiben. ibid. 1691. 4.

Specimen Palinodiæ Becmanianæ, oder abgenöthigter Widerruff, welchen Hr. J. C. Bechman indirecte gethan. ibid. 1692. 4.

Kurtzer Bericht von dem Unterscheid der wahren evangelischen, lutherischen und reformirten Lehre. ibid. 1691. 1697. 12. Oversat paa Hollandsk. Amst. 1730. 8.

Heilige Passions-Gedanken. Koph. 1700. 8. Og siden oversat paa Dansk af Hans Foss. ibid. 1701. 8.

Herm. Zœstii tria Opuscula Theologica. Hafn. 1701. 8.

Evangelischer Unterricht von der wahren Selbstverleugnung. ibid. 1703. 8.

Väterliche Erinnerung an seine Kinder von der Seelen Unsterbligkeit, und der seeligen Seelen Zustande nach dem Tode. ibid. 1706. 8.

Trauer-Rede bei des Hr. Christian Güldenlöwes Leich-Begängniß. ibid. 1709. Fol.

Heilsamer Unterricht samt heiligen Betrachtungen christlicher Communicanten. Udgivet af J. Trellund. ibid. 1716. 8. Fordansket af Conradine Sophie Rosgaard. Khvn. 1733. 8.

Collection Geistliche Lieder. Kopp. 1731. 8.

Amica Disceptatio Epistolica cum V. C. Paulo Insantio, Ecclesiæ reformatæ in Gallia Ministro, de Gratia universali, fide Infantum &c. cum Præfatione Sev. Lintrupii. Hafn. 1718. 4. (*Pr. Rau. Tb. An. Z.*)

MASQVEDEL (Balthasar) Var Magister og Dronning Sophiæ Hofprædikant paa Nykiøbing Slot. Fik 1595. til Rostok Licentiam til Doctor-Graden in Theologia.

Skrifter.

Theses de Prædestinatione. Rostoch & Witeb. 1595. 4.

MASQVEDEL (Christohporus) Fød i Nykiøbing i Falster. En Søn af næstforrige. Reiste nogen Tid udenlands.

Skrifter.

Quæstionum Physicarum Pentas. Jenæ. 1623. 4.

MATRAS (Daniel) Fød 1598. 3 Jul. i Vendosme i Frankerig. Blev Professor i det franske og italienske Sprog ved Sorøe Academie 1623. Og opnaaede en Alder over 90 Aar.

Skrifter.

Et lidet fransøsk og dansk Dictionarium. Khvn. 1628. 8.

Fransøsk, dansk, italinsk og tydske Ordsprog. ibid. 1633. og 1643. 8.

Fransøsk, tydsk, italiensk og dansk Glose-Bog. ibid. 1631. 8. og 1643. 8.

Dictionaire François & Latin. ibid. 1635. 8.
Aureæ Sententiæ. Soræ 1656. 16.
Fransk, italiensk og tydsk Grammatica. ibid. 1642. Coph. 1668. 8.
En kort fransosk Grammatica til Trykken befordret ved Hans Sörensen B. Khvn. 166. 8. (*D. B. Th.*)

MATTHIÆ (Christianus) Fød 1584 i Meldorp i Ditmarsken. Efter nogle Aars udenlandske Reise blev han 1614 Rector ved Gymnasium i Durlak, og Professor Theologiæ ibid. 1617 Doctor Theologiæ i Giessen. 1618 Professor Theologiæ i Altorf. 1622 Superintendent i Syden-Ditmarsken og Præst i Meldorp. 1629 faldt han i Unaade hos Kong Christian IV., blev sat i Arrest i Crempe, formedelst at han vilde sætte sig imod at Kongen, ham uadspurt, bortgav nogle Præste-Kald i Ditmarsken. Efter et Aars Forløb blev han 1630 Professor Theologiæ og Sogne-Præst i Sorøe. 1634 copulerede han Prinds Christian V. og Magdalena Sybilla 1638 eller 1639 tog han Afskeed fra Sorøe formedelst en Disputte med Ober-Hofmesteren sammested, Hr. Just Högh, angaaende det Bogstav H Hvilket Just Högh nægtede var et Bogstav, Christianus Matthiæ derimod paastod contrarium, og iblant andet betiente sig af dette uanstændige Indfald, at dersom H ikke var et Bogstav, kunde man kalde Hofmesteren Just Ög i steden for Just Högh. Kort sagt: Hidsigheden gik saa vidt, da det ene Ord tog det andet, at Christianus Matthiæ tog en Tallerken af Bordet og truede at kaste den i Hovedet paa Ober-Hofmesteren. Han tog derpaa sin Afskeed fra Academiet, og reiste til Holland, hvor han 1641 blev Præst ved den lutherske Meenighed i Haag. 1645 frasagde han sig samme Embede og reiste till Utrecht, hvor han døde 1655. 22 Jan.

Skrifter.

Exercitationes & Metaphysicæ. Giessæ 1609. 4. 1611. & 1620. 8. Marp. 1631. & 1637. 8.

Collegium Ethicum primum, octo disputationibus pertractatum, ib. 1611. 8.

Collegium Ethicum 2dum. 5 Dispp. pertractatum, ib. 1611. 8.

Exercitationes Ethicæ in tria Collegia distributæ, ib. 1622. 8.

Collegium Politicum primum VI dispp. propositum. Giessæ 1611. 8.

Collegium Politicum 2dum, VIII Dispp. propositum. ib. 1611. 8.

Disp. Auspicalis de Norma & judice controversiarum Theologicarum. Argent. 1614. 4.

Prodromus Arcis Sionis. S. Disp. inauguralis de Deitate filii Dei. Giessæ 1617. 4.

Systema Ethicum. Giessæ 1618. 8. & Sæpius.

— — Politicum. ib. 1618. 8. & Sæpius.

— — Logicum. ib. 1618. 8. & Sæpius.

Disp. de Passione Domini Jesu Christi. Noriberg. 1618. 4.

Vindicatio Loci Zachar. XII. 10. de divinitate & officio Messiæ. ib. 1618. 4.

Methodica Sacræ scripturæ vindicandi ratio in triade Locorum. Zach. 12. 10. Joh. 20. 28. 1 Joh. 11. 1. 2., tribus disputationibus proposita. Norib. 1618. 4.

Disp. de notitiæ Dei naturalis Existentia usu & efficacia. Norib. 1619. 4. Recusa in Collegio Imo Anti-Photiniano.

— — de Adoratione Christi religiosa, secundam utramqve naturam. ib. 1619. 4.

Collegium Imum Exercitationum Anti-Photinianorum & constans Dispp. Norib. 1619. & 1622. 4.

— — 2dum Exercit. Anti-Photin. ib. 1621. 4.

Disp.

Disp. de Verbis Christi Joh. 3. 5. 6. ib. 1620. 4.
Oratio Panegyrica de Vita & obitu Joh. Schröderi, Altorf 1622. 4.
Disp. Valedictoria Altorfina de Dei Ἀκαταληψίᾳ S. incomprehensibilitate. ib. 1622. 4.
Trias Meditationum sacrarum in Psalm. XXIII. Hamburg. 1629. 8.
Typica totius S. Theologiæ delineatio. ib. 1629. fol. pat.
Systema Theologicum minus. Hamb. 1639. 4. & Sæpius.
Historia Patriarcharum. Lubek 1642. 4.
Historia Alexandri Magni. S. Prodromus 4 Monarchiarum. Amst. 1645. 12.
Theatrum Historicum Theoretico-Practicum. Amst. 1648. 4. & alibi Sæpius cum Supplementis. Er oversat paa tydsk af Paul Jac. Marperger. Francf. 1699. fol.
Analysis Logica in Matthæi Evangelium. Amst. 1652. fol.
Sophistica, S. doctrina modum fallacias solvendi artificiose docens. Hamb. 1659. 12.
Poenitentialia Davidica. Lips. 1692. 4.
Antilogiæ Biblicæ. Hamb. 1700. 4.
Disse 3 sidste ere Posthuma udgivne af Joh. Schelhammer.
Geistlicher Rosengarten, oder Erklärung des 45 Psalms von dem Beylager Christ. V. Kopenh. 1637. 4.
Actus Copulationis, oder Copulations-Predigt bey eben demselben Beylager aus dem 128 Psalm. ib. 1637. 4.
(*D. Th. B. Hyp. Spic. An. Cimb.*)

MATTHIÆ (Christianus) See RHODIUS.

MATTHIÆ (Daniel) Fød i Roeskilde, var Professor ved Soröe Academie.

Skrifter.

Oratio de Gymnaſtica & Schiomachia. Roſt. 1625. 4. (*B. Th. Bib.*)

MATTHIÆ (Jacobus) Fød i Aarhuus 1532. 1559 deponerede. 1564 blev Rector ved Aarhuus Skole. 1566 reiſte Udenlands. 1574 kom hiem, og ſamme Aar blev Profeſſor Lingvæ Latinæ i Kiøbenhavn, 1575 Profeſſor Lingvæ Græcæ. 1580 Profeſſor Theologiæ. 1582 Doctor Theologiæ. Døde 1586. 15 Jul.

Skrifter.

Hiſtorica Præcipua Lib. 1. Saxonis Grammatici carmine reddita. Witteb. 1568. 4.

Adhorſtatio ad Lingvam Græcam diſcendam. Hav. 1577. 8.

Theſes de artium origine. ib. 1578. 8.

Diſp. Inaug. de Vet. ac Nov. Teſtamenti conſenſione ac diverſitate. Havn. 1682. 4. Præſide Andrea Laurentii Auctore.

Theſes de Doctrinæ Cæleſtis & S. Scripturæ origine & Auctoritate. Hav. 1584. 8.

De Literis Libri Duo. Baſil. 1586. 8.

Grammatica Rhetorica, Dialectica ſacra. Havn. - - 4.

Catechismus Danicus. ib. - - 12.

Prælectiones *in* Joelem & Eccleſiaſten. Edit. ab Andr. Kragio. Baſil. 1589. 4.

Introductio adj ſcripturam ſacram diſcendam & docendam Edit. ab Andr. Krag. Baſil. 1589. 4.

Doctrina de concionandi ratio*ne* & cauſis Eloqventiæ. Edit. ab Andr. Krag. ib. 1589. 4.

Prælectiones in Hoſeam. ib. 1590. 4.

Doctrina de ratione docendi diſcendiqve artes. ib. 1590. 8. (*W. C. B. Hyp. Th. An. Bib.*)

MAT-

MATTHIÆ (Jacobus) Den yngere. Fød i Aarhuus 1602. 17 Oct., Hans Fader var Doctor Mads Jacobsen, Kong Christ. IV. Liv-Medicus og Canonicus i Aarhuus, hans Moder, Ingeborg, Bisskop Jens Giödesens Dotter. Gik først i Skole i Aarhuus, siden i Odense, hvorfra han 1621 deponerede. 1623 blev antagen i Holger Rosenkrantzes Huus paa Rosenholm. 1624 reiste Udenlands. 1630 kom hiem, og samme Aar blev Professor Eloqventiæ i Kiøbenhavn. 1631 blev han Magister. 1638 Hof-Prædikant. 1640 Doctor Theologiæ. 1645 Bisskop i Aarhuus, da samme Embede næsten 2 Aar havde staaet vacant. Døde 1660. 3 Jun. Var gift med Anne Bartholin, Doct. Caspar Bartholins og Anne Finkes Dotter.

Skrifter.

Oratio de Exsilio Pietatis. Lugd. Bat. 1627. 4.
Oratio Jubilæa. Havn. 1630. 4
Disp. de recte tradendis disciplinis & artibus. ib. 1630. 4.
— — de Usu Philologiæ in omni studiorum genere. ib. 1635. 4.
Liig-Prædiken over Eiler Ulfeld. Kiøbh. 1645. 4.
— — — — Niels Krag. Aarhuus 1651. 4.
— — — — Ove Juul. ib. 1651. 4.
— — — — Niels Friis. Soröe 1654. 4.
Tvende latinske Breve til D. Th. Bartholin udi Barthol. cista Medica, og 2 til D. Ole Worm iblant Wormii Epistler.
Et dito til Geistligheden i Aarhuus Stift, i Poulſ. Biblioth. Arhuſ. p. 75.
(*W. B. Hyp. An. Mar. Z. M. P.*)

MATTHIÆ (Jacobus) Dan. Jacob Madsen Kiøbenhavn.

Skrifter.

Et ret christeligt Levnets Begyndelse, fordansket. Kiøbenh. 1592. 1627. 8.

Hr. David Lynsay, Ridder de Monte, Samtale imellem Forfarenhed og en Hoftiener om Verdens elendige Væsen, fordansket paa Riim. ib. 1591. 4.

Den 51 Davids Psalme Bønne-viis, fordansket. ib. 1593. 8.

Andr. Fosses 4 Tabeller eller Stam-Registere over Dannemarks og Norges Konger, fordansket. ib. 1592. fol. (*Bib.*)

MATTHIÆ (Jacobus) See WELLEJUS.

MATTHIÆ (Janus) See GETTORP.

MATTHIÆ (Laurentius) Fød i Nyborg.

Skrifter.

Oeconomia Signorum, qvibus corpora nostra in novissimo die vere resurrectura demonstratur. Havn. 1578. 4.

Jonæ Prophetia, Heroico carmine reddita. ib. 1585. 4.

MATTHIÆ (Magnus) Fød 1527. 18 Sept. i Helsingborg, hans Fader var Mads Pedersen Borgemester sammesteds, gik i Helsingborg, Kiøbenhavns og Landskrone Skoler, fra hvilken sidste han 1543 deponerede ved Kiøbenhavns Universitet. 1546 blev Lærer i Landskrone Skole, og beskikket til at prædike i Hospitalet sammesteds. 1550 blev Præst i Atterup. Efter 2 Aars Forløb reiste han udenlands med Otto Foss. 1556 kom hiem, og 1557 blev Præst i Vorbye og Landkiøbing. Strax derpaa Hofprædikant hos Prinz Frideric, Christiani III Søn, som var Statholder i Skaane, og residerede i Malmøe, og imidlertid lod han med Kongelig Tilladelse sit Kald i Landkiøbing ved en Capellan forsyne. 1559, da Prinz Frideric kom paa den danske Throne, fik han sin Dimission og drog til Lund, hvor han hialp den svage Rector i Lund

Skole

Skole at undervise de Unge, indtil Capitlet antog ham til at være Lector Theologiæ. 1571 blev han Provst og Sognepræst i Lund. 1589 Bisskop i Skaane. 1596 var med i Kong Christiani IV. Kroning. Døde 1611. 6 Mart. Var 2 Gange gift, 1. med Helle, Mag. Hemming Albertsen, en Canicks Dotter: 2. med Cathrine Clemens Dotter.

Skrifter.

Τεσσαρακαιδεκας Orationum Synodalium Lundiæ habitarum. Havn. 1604. 4.

Oratio de Juliano Apostata. ib. 1605. 4.

— — de Verbi Dei Præstantia. ib. 1606. 4.

— — de Hierarchia Ecclesiastica. ib. 1606. 4.

— — de Ceremoniis Ecclesiæ. ib. 1607. 4.

— — de Justificatione per fidem. ib. 1608. 4.

— — de Auctoritate Patrum & Conciliorum. ib. 1609. 4.

— — de Ecclesia. ib. 1610. 4.

Liigprædiken over Pernille Giöe. ib. 1590. 8.

— — — over Anne Pasbierg. ib. 1592. 8.

Husvalelser imod den timelige Død. ib. 1592. 8.

Parentatio in Obitum Elisabethæ Hilarii Grubbii conjugis. Havn. 1577. 4.

Episcoporum Ecclesiæ Lundensis Series. ib. 1710. 8. Udgivet af Th. Bartholin.

Consultatio de ritibus circa Baptismum deqve Exorcismo. Indført i Dänische Bibliothek Tom. 4. p. 114. (*B. Hyp. Spic. An. Tr. Z. Bib.*)

MATTHIÆ (Martinus) nogle give ham, men urettelig, det Tilnavn Lælius. Han var fød i Kiøbenhavn 1594. Hans Fader var Mads Nielausen, Bager sammesteds, hans Moder Apellone Johans Dotter. Opholdt sig som Student ved Kiøbenhavns Academie 1616 og 1617. Studerede siden

til Wittenberg, og ved sin Hiemkomst blev 1621 Informator hos de Kongel. Børn af Frue Kirstine Munck og samme Aar Magister, og tillige Rector i Sorøe. 1622 Slotsprædikant ved Friderichsborg Slot, og derefter Hofprædikant i Kiøbenhavn. 1625 reiste han med Kong Christian den 4de paa hans Feldttog imod de Keiserlige, som Reiseprædikant og Confessionarius. 1627 blev Biskop i Aarhuus. 1634 Doctor Theologiæ. Døde 1643. 17 Oct. Han var gift med Kirsten Hans Dotter, en Dotter-Dotter af Frideric Lælius, Kongel. Tolder og Borgemester i Helsingøer, som var en skotsk Adelsmand, naturaliseret af Kong Frideric II. Efter hvilken Biskopens 2 Sønner Frideric og Christian optoge det Navn Lælius. Bemelte Bispinde Kirsten Hans Dotter blev af onde Mennesker bragt i megen Uleilighed, og til stor Bestiemmelse fort i et skammeligt Rygte for hendes egen Svigersøn, Mag. Christen Nielsen Bonde, Sognepræst til vor Frue-Kirke, og siden til Domkirken i Aarhuus, som for denne og andre Aarsagers Skyld 1647 blev dømt fra sit Embede, skiønt han derefter blev Lector Theologiæ i Christiania. Og hun siden offentlig erklæret uskyldig og levede hos sine Venner i Kiøbenhavn, agtet og æret af alle til hendes Død, som indfaldt 1672.

Skrifter.

λύσις Controversiarum ex Philosophia in negotio sacræ Cœnæ. Witteb. 1618. 4.

Conclusiones Theologicæ ostendentes gloriam & Majestatem τȣ λόγȣ divinam. Sub Præsidio N. Hunnii. ib. 1619. 4.

Treuherzige Missive an alle wahre evangelische Diener des göttl. Worts durch ganz Deutschland. Rodenburg 1626. 4.

Liigprædiken over Henric Lykke. Kiøbh. 1637. 4.

— — — Jörgen Urne. ib. 1649. 4.

Liig-

Liigprædiken over en anden Henric Lykke. Aarh. 1650, 4.
(*Th. An. Mar. P. Z. Pr. Bib. Br.*)

MATTHIÆ (Paulus) Fød 1527 i Kiøge, hvor hans Fader Mads Michelsen var Raadmand. 1543 deponerede. 1548 reiste udenlands. 1550 kom hiem. 1554 blev Magister. 1555 Professor Lingvæ Latinæ & Græcæ. 1557 Professor Lingvæ Hebrææ. 1560 Professor Dialecticæ. 1558 Baccalaureus Theologiæ. 1562 Bisskop i Ribe. 1569 Bisskop i Siælland. 1570 Doctor Theologiæ. Døde 1590. 31 Oct. Var 4 Gange gift. 1. med Ursula, en Borgers Dotter af Kiøbenhavn. 2. med Dorothe, Mag. Pauli Noviomagi, Kongel. Hofprædikants Dotter. 3. med Karine, Borgemester Sören Jacobsens Dotter af Ribe. 4. med Karen, Jacob Hasebardt, Christ. III. Chirurgi Dotter.

Skrifter.

Litaniæ publicæ, eller Bededags Bønner for Aarene 1578. 1581. 83. 86. 87. 88 og 89. Kiøbh. in 8.
Trende Prædikener over Psalm. 130. ib. 1583. 8.
En nye Edition af Alterbogen.
Brevis dispositio Concionum in tribus Diebus. 28. 29 & 30 Jan. 1583. 8.
Conciones in tribus Diebus. 27. 28 & 29 Jan. 1578. 8.
— — — — — 27. 28 Febr. & 1 Mart. 1581. 8.
— — — — — 25. 26 & 27 Jan. 1585. 8.
— — — — — 7. 8. 9 Febr. 1586. 8.
— — — — — 27. 28. 29 Mart. 1587. 8.
— — — — — 5. 6. 7 Febr. 1588. 8.
— — — — — 17. 18. 19 Febr. 1589. 8.
Han har og forfattet den i vore Kirker endnu brugelige Collect: O HErre Gud himmelske Fader, vi takke dig for denne din faderlige Velgierning. (*W. An. Mar. Cimb.* R. *Z. Bib. Ba.*)

MAT-

MATTHIÆ (Petrus) 1603 blev Sognepræst til St. Ibs Kirke i Warde. 1630 var han Provst i Vesterherred.

Skrifter.

Liigprædiken over Ove Krag. Kiøbenh. 1608. 8.

Forklaring over den 7 Psalme, kaldet HErrens Stridsvaaben imod de Ugudelige. ib. 1633. 8.

MATTHIÆ (Severinus) Var i mange Aar Klokker ved Trinitatis Kirke i Kiøbenhavn, og opnaaede en høi Alder. Var gift med Maren Baner.

Skrifter.

Compendium Arithmeticum eller Veiviser til Regnekonstens rette Brug. Kiøbenh. 1680. 8. Den er siden oplagt mange Gange, og 1756 udgivet med et Tillæg af Professor Christian Horrebow. 1763 med Forøgelse af Tripeter Sebulon Hofman, og Professor Ole Stockfleth Pihls Fortale.

Tabeller over Rente paa Rente. Kiøbenh. 1684. fol.

Lette Arithmetica. ib. 1696. 1718. 12. Er og oversat paa tydsk.

MAVORS (Christianus Fridericus) En Søstersøn af den bekiendte Mag. Ole Biörn i Thistæd; han var og indviklet i den bekiendte Thistæds Besættelses Sag, hvorfor han ved Høieste Rets Dom, afsagt 1698. 26 Febr., blev dømt til at være relegeret paa et Aar, og under høieste Straf at entholde sig fra Aalborg Stift.

Skrifter.

Petri Jurieus gudelige Tractat om Andagt, oversat af Fransk. Kiøbenh. 1704. 12.

MEDELBYE (Paulus Andreæ) Fød i Medelbye i Øster-Liisberg Herred i Aarhuus Stift, Aar 1557. 30 Mart. 1585 blev Medtiener til Nicolai Kirke i Kiøbenhavn. 1595 Kon-

Kongelig Slotsprædikant i Niels Lauridsen Arctanders Sted. 1597 Superintendent paa Gulland og tillige Sognepræst i Wisbye, han faldt der i adskillige Processer, deels med hans Formands Enke om Naadsens Aaret, deels med en Raadmand, navnlig Jörgen Wolders, om Præstegaardens eller Kirkens Jord &c., i hvilken Act han blev beskyldt for at have ladet Protocollen forfalske, hvorudover han 1599 blev fra sit Embede dimitteret. Slange i Christiani IV. Historie Tom. I. p. 154. beretter, at han i 4 Sager var anklaget af Lehnsmanden og Øvrigheden i Wisbye, og tvende andre Wisbye Borgere for skammelig Skiælden og hastig Ubefindighed, ikke allene i Ord, men ogsaa udi Gierningen, hvorfor han til Herredagen 1599 var stevnet, og da Sagen foretoges bleve Bisskopperne D. P. Winstrup af Siælland, Mag. Mogens Madsen af Fyen, og Mag. Peder Heggelund af Ribe befalet at sidde i Retten med Kongen og Rigens Raad, og blev han dømt fra sit Kald. Dog blev han derefter 1602 Sognepræst til vor Frue Kirke i Odense, hvor han døde 1632. 9 Maji. Var gift med Else Jörgens Dotter.

Skrifter.

Postil for Ungdommen over alle Søndags Evangelier. Kiøbh. 1614. 1616. 8vo. 1621. 1633. 1635. 1666. 1695. 1741. 4.

Forklaring over Epistlerne. ib. 1621. 4.

Forklaring over Christi Pines og Døds Historie i 28 Prædikener. it. Forklaring over Paaskelammet, Fodetvetten, og Tegn efter Christi Død paa Korset i 3 Prædikener. Kiøbenhavn 1597. 8.

Forklaring over Christi Opstandelses Historie, it. Christi Himmelfart og den Hellig Aands Udgydelse. ib. 1607. 8.

64 Texter udi Liigprædikener over adskillige Standspersoner forklarede. ib. 1631. 4.

Liigprædiken over Eric Hardenberg. ib. 1604. 8.
Forklaring over Catechismum eller Bornelærdommen. ib. 1623. 4. (*B. Hyp. Th. An. Z. Bib. Br.*

MEDELFART (Matthias Jani) See JANI.

MEHRN (Petrus Nicolai) Blev 1653 Magister paa Sorøe Academie, og 1656 første Sub-Bibliothecarius ved Universitetets Bibliotheqve i Kiøbenhavn. Døde 1675.

Skrifter.

Josephs Historie Comoedie-viis paa Dansk udsat. Kiøbh. 8.
Martini Opitii Betragtelse over Christi Lidelse fordansket. ib. 1654. 12.
Dan. Sennerti gudelige Betænkninger, hvorledes man skal leve vel og døe salig. Af Tydsk paa Dansk oversat. ib. 1657. 12.
Muntre dig op. Eller kort Underviisning om en ret Gudfryg-tigheds Øvelse, først skreven paa Engelsk, siden paa Tydsk, nu oversat paa Dansk. ib. 1662. 12.
Joh. Mich. Dilherns Veien til Salighed, om Poenitentze, Skriftemaal og den hellige Nadvere. ib. 1666. 8.
D. Ahasveri Fritschens den uchristelige Christendom. Fordansket. ib. 1673. 8. (*Th. Bib. Br.*)

MEIBOMIUS (Marcus) Var fød i Tonningen i det Eiderstædiske. Opholdt sig nogen Tid ved det svenske Hof i Dronning Christinæ Tid; men som han giorde meget af de Gamles Musik, hvilken han paastod at have udstuderet, blev han engang efter Joh. Bourdelots, som var en Mignon hos Dronningen, hans Tilskyndelse, udi et Selskab til Hove af Dronningen anmodet at lade opføre et Stykke af den gamle Musik, og selv synge med. Da nu hans Stemme var meget ubehagelig, og Musiqven i sig selv lidet bedre, foraarsagede den hele Act en almindelig Latter hos alle nærværende, hvilket forbit-

trede ham saaledes, at han med Hug og Slag begegnede Bourdelot, som den han ansaae for Aarsagen til slig Beskiemmelse. Hvorover han maatte forlade det svenske Hof, kom derpaa til Danmark, og blev først Professor ved Sorøe Academie, siden Bibliothecarius Regius, og endelig 1664 Told-Cammererer ved Øresunds Toldkammer. Men da han samme Tieneste ikke efter Ønske forestod, tog han 1668 sin Afskeed og reiste til Holland, hvor han blev Professor ved Gymnasium i Amsterdam. Men efter et Aars Forløb fik sin Afskeed derfra. Levede siden sin Tid hen i megen Armod og døde sammesteds 1710 i en høi Alder. Han var vel en lærd Mand, men tillige forunderlig, egensindig, gierrig og hofmodig. Foregav at vide adskillige Arcana som han for en umaadelig stor Priis bød til Fals. F. Ex. Konst at fordybe Rhinstrømmen, et Arcanum Medicum imod alle epidemiske Sygdomme. Maaden hvorledes de Gamles Galleier vare bygte, hvilket han for en overmaade stor Summa erbød at aabenbare Hollænderne, som et Middel hvorved de let kunde erobre Dynkirken. Foruden adskillige andre Haandskrifter, som han alle vidste retskaffen at taxere. Iblant andet foregav han at have fundet et Middel, efter poetiske Regler at rette og forbedre den hebraiske Text i det gamle Testamente, som han paastod paa utallige Steder var fordervet. Priserne som han sat paa disse Opdagelser vare 100000, ja 150000 Rdlr. paastod endog ved sine allerede udgivne Skrifter at have fortient, at hvert Kirkesogn i den ganske Christenhed burde give ham 4 Rdlr. Kort sagt: han var vel en meget lærd Mand, særdeles i det grædske Sprog og Mathematiqven. Men tillige en meget forunderlig Mand.

Skrifter.

Observationes ad loca qvædam Vitruvii. Vid. Joh. Læt. Edit. Vitruvii cum notis Variorum. Amst. 1649. fol.

Dialogus de Proportionibus. Havn. 1655. fol.

Re-

Responsio ad Wilh. Langii ad se Epistolam. ib. 1657. fol.

Liber de Fabrica Triremium. Amst. 1671. 4. Indført siden i Grævii Thesauro Tom. XII. Samme indbefatter tillige Specimen I. novarum in Sacro Hebr. codice Interpretationum.

Specimen IIdum novarum in Sacro Hebr. Codice Interpretationum. Amst. 1678. fol.

Specimen III. nov. in Sacr. H. C. Interp. ib. 1678. fol.

Davidis Psalmi X. & Sex sacræ Script. integra capita prisco Hebræorum metro restituta. ib. 1690. fol.

Davidis Psalmi XII. & totidem Sacr. Script. V. T. integra capita. ib. 1698. fol.

Epistola de scriptoribus Musicis ad Marquard. Gudium. Vid. Gudii Epist. Traject. ad Rhen. 1697 edit.

Essay de Critique, ou l'on tache de montrer, en quoi consiste la Poesie des Hebreaux. Vid. Clenii Biblioth. Univers. Tom. IX.

Musicæ Antiqvæ Auctores septem, Græce & Latinè, cum notis. Amst. 1652. 4.

Opuscula Mythologica, Physica & Ethica. ib. 1688. 8.

Diogenes Laertius cum notis Varior. ib. 1692. 4.

Epictetis Manuale & Cebetis Tabula, & alia affinis argumenti, in Lingv. Lat. conversa cum notis. Traject. ad Rhen. 1711. 4. (*Cimb. Th. B. Hyp.*)

MEIDEL (Christophorus)

Skrifter.

W. Penns liden Nøgel til at aabne Veien ic. Fordansket. London 1705. 8.

Lærdom om Daaben adskilt fra forrige og itzige Tiders Misbrug ved Will. Dell. Oversat. ib. 1706. 8.

Rob. Barclays Forsvar for den sande christelige Theologie. Oversat. London 1738. 8.

MEJER

Mejer (Bernhardus) Fød 1571 i Flensborg, hvor hans Fader Mag. Joh. Mejer var Provst og Præst. Var først Rector i Haderslev, blev siden omtrent 1602 Præst til den Tydske Kirke i Kiøbenhavn, hvor han døde 1634 den 24de April. Var indviklet i en Dispute, formedelst han ikke vilde erkiende Subordination under Biskopen, hvilken endtes med en Afbigt.

Skrifter.

Lampades, i. e. Comœdia de Virginibus prudentibus & fatuis. Hamb. 1620. 4.

Panegyris Gemina, una soluto altera ligato sermone, in noctem Jesu Salvatori natalem, accedit Ode Pindarica in obitum Uldarici Hæredis Norvegiæ &c. Havn. 1634. 4.

Bugenhagii Explicatio Psalm. XXIX. It. de Pædobaptismo &c. It. Consolatio Lutheri mulieribus, qvibus partus infeliciter cessit, e Germ. in Latin. Versa & edita a Resenio. Havn. 1632. 8.

Epistola ad G. J. Vossium, vid. Vossii Epist.

Elegia in obitum Jac. Verenbergii. (*B. Hyp. Cimb. R.*)

Mejer (Hillebrand) Var først Raadmand, siden Borgemester i Bergen og Cancellie-Raad.

Skrifter.

Bergenske Borger-Ven. Bergen 1764. 8.

Tanker om Bergens Fiskehandel. ib. 1764. 8.

Efterretning om Udførselen fra Bergen i 10 Aar. ibid. 1766. 4.

MEJER (Johannes) Gav først Information i det Franske Sprog, blev siden Over-Conducteur.

Skrifter.

Ordbog over Danske Ordsprog, paa Fransk oversatte. Khvn. 1757. 4.

MEJER (Johannes Arend) Præst til Lærnvig og Hillesøe i Nordlandene i Trondhiems Stift.

Skrifter.

J. G. Hillingers Gradus Gratiæ, paa-Dansk oversat. Khvn. 1744. 12. (*Gu.*)

MEJER (Johannes Bernhard) Fød i Haderslev, hans Fader var foranførte Bernhard Mejer. Han reiste nogen Tiid udenlands, og ved sin Hiemkomst blev Informator hos Prinds Ulric, med hvilken han 1630 drog til Leiden og siden videre udenlands. 1640 blev han Rector i Riber Skole. 1643 Magister. 1645 forlod han Rectoratet ob amoris infelicitatem, som Møllerus siger, og levede nogle Aar uden Embede, i hvilken Tid han aftegnede endeel Runiske Monumenter. 1650 blev han Conrector ved Bordesholm Gymnasium i Holsteen. Døde omtrent 1660. Han var en berømmelig Latinsk Poët og Poëta Laureat. Cæsar.

Skrifter.

Manes Uldarici, f. Parentalia in obitum Uldarici, Hæred. Norvegiæ Ducisqve Slesw. & Hollat. vario carminis genere scripta. Havn. 1634. 4.

Elegia prior & posterior ad Vinc. Fabricium, in Fabricii Libb. Carminum.

Elegia ad Ol. Worm, Seriem Regum Daniæ edentem, & Stephanium Saxon. Grammat. notis illustrantem.

Soteria Christiano IV. Regi Daniæ persoluta.

Vindiciæ pro Orthodoxia D. Joh. Reimbohtii. Opus posthum. Slesw. 1661. 4.

Adskillige Latinske Vers ved andre Leiligheder. (*Cimb.*)

MEILAND (Georgius) Fra Glaucha i Meissen, 1637 blev han Præst til Cronborg Slot, og Sognepræst ved den Tydske Meenighed i Helsingøer.

Skrifter.

Furum Jesu Christi, Carm. Heroic. Havn. 1629. 4.

Leich-Predigt über Ursula, Blasii Müllers Tochter. ibid. 1637. 4.

—— —— über Anna Bruuns. ibid. 1642. 4.

—— —— über Henning von Bassewitz. ib. 1646. 4.

MELCHIORSEN (Balthazar).

Skrifter.

Matthæi Schwartz Forgiæt mig ikke, det er: Kast mig ikke under Bænken, paa Dansk oversat. Kiøbenh. 1547. 1606. 1617 og 1643. 12.

MELDAHL (Janus Tollonis) Fød i Viborg 1718. 1738 deponerede fra Viborg Skole. Blev derefter Hører og Cantor ved Skolen i Aalborg. 1750 Personel-Capellan, først i Elling og Tolne. 1751 i Sæbye i Aalborg Stift. 1753 Sognepræst for Sønder- og Nørre-

Onsild Meenigheder i Aarhuus Stift. 1763 Sognepræst til Øster-Forslev, og 1768 Provst i Gierlev Herred i samme Stift. Har tvende Gange været gift: 1. Med Ingeborg Langballe, en Datter af Krigsraad Niels Langballe i Aarhuus. 2. Med Maren Lönborg, en Datter af Hr. Johan Lönborg, overst Capellan til Domkirken i Aarhuus.

Skrifter.

Bededags-Prædiken, 1756 den 14de April. Aalborg 1756. 8.

MENG (Johannes) Fød i Norge, hvor hans Fader Niels Jensen Meng var Kongelig Commissarius. Reiste udenlands. Blev Magister og Sognepræst i Friderichsstad. Døde 1682.

Skrifter.

Qvæstiones Miscellaneæ. Franek. 1660. 4.

Liig-Prædiken over Thomas Olussen. Khvn. 1671. 4. (*Br.*)

MENGEL (Christianus Gottlob) Var Boghandler i Kiøbenhavn, hvor han døde i Armod 1769. Han har paa Tydsk til deels, under det Navn Philander von der Weistritz, oversat adskillige

Skrifter.

Eleonoræ Christines Levnet. Khvn. 1754 og 1757. 8.

Kirstine Munks Levnet. ibid. 1754. 1757. 8.

Corfits Ulfelds Levnet. ibid. 1755. 8.

Just Juuls Levnet. ibid. 1756. 8.

Leben Paul von Wirtzen, v. Baron Örnholms. ibidem 1756. 8.

Des Herrn de la Beaumelle Gedanken, aus dem Französischen übersetzt. Kopenh. und Leipzig 1756 og 1757. 8vo.

Frid. Christian Eilschows Leben Pythagoræ. ib. 1756. 8.

Tycho Brahes Lebens-Beschreibung. ibid. 1756. 8.

Luc. Debes og Thormodi Torfæi Færøernes Beskrivelse. ibid. 1757. 8.

Herman Ruges fornuftige Tanker. ibid. 1757. 8.

E. Pontoppidan om Jordskiælv. ibid. 1757. 8.

F. Lütkens Oeconomiske Tanker til høyere Eftertanke. ib. 1757. 8.

P. Rosenst. Goiîces Betragtning over Jesu Christi Testament. ibid. 1758. 8.

O. Guldbergs, en omvendt Fritænkers Levnets Beskrivelse. ibid. 1762. 8.

O. S. Piehls Tanker om Landvæsenet. ibid. 1758. 8.

F. L. Moltkes Breve om Overdaadighed. ibid. 1759. 8.

Einige Stücke aus dem Kopenhagener Magazin, übersetzt. ibid. 1759. 8. Alle paa Tydsk.

MENTZER (Johannes Ovidius) Fød i Trondhiem 1708 in Januario. Hans Fader var Ovidius Ericsen Mentzer, Klokker ved en af Kirkerne sammesteds. Hans Moder Appelone Thode. 1729 deponerede ved Universitetet i Kiøbenhavn. 1743 blev Skibspræst paa et Ostindisk Skib. Ved Hiemkomsten blev residerende Capellan ved Domkirken i Christiansand. Døde 1754.

Skrifter.

Guds Børns daglige Poenitentse over Synden, udi Morgen- og Aften-Andagter. Kiobenh. 1742. 4.

MERCATOR (Nicolaus) Eller som han først skrev sig Kaufmann. Fød i Wagrien. Studerede til Rostock og andensteds. Ved Kiobenhavns Academie opholdt han sig længe, og har der som Magister nogle Gange præsideret paa Auditorio inferiori. I Mathematik, Mechanik, Astronomie og Chymie havde han stor Indsigt, og blev Medlem i Videnskabernes Selskab i London. Han blev indkaldet til Dannemark af Kong Christian den Femte, men tog ikke imod Tilbudet. Derimod gik han i Fransk Tieneste, og blev brugt ved de kostbare Machiners Indretning paa Versailles, men blev ikke vel belonnet derfor. Han døde til Paris i Febr. 1687.

Skrifter.

Disp. de Spiritibus & innato calido. Havn. 4.

De emendatione annua diatribæ duæ. Havn. 4.

Astronomia Sphærica. Dantisc. 1651. 8.

Trigonometria Sphæricorum Logarithmica. ibid. 1651. 8.

Cosmographia, s. descriptio Cæli & Terræ in Circulos. ibid. 1651. 8.

Rationes Mathematicæ subductæ. Havn. 1653. 4.

Hypothesis Astronomica nova. Londini 1664. Fol.

Logarithmotechnia. ibid. 1668 & 1674. 4.

Institutionum Astronomicarum, Libri duo. ibid. 1676. 8.

Euclidis Element. Lib. VI. nova methodo demonstrata. ib. 1678. 12.

Foruden andre flere Afhandlinger, indførte i H. Oldenburgii Transactionibus philosophicis Anglicanis. (*Cimb.*)

METZNERUS (Leonhardus) Fød 1571 den 10 Junii i Lüneborg. Hans Fader var Andreas Metzner, hans Moder Anna Kroger. Han gik i Skole i Hamborg, og derfra i sit 16de Aar drog til Academiet i Wittenberg, og siden til adskillige andre Universiteter i Tydskland. Blev Doctor Juris til Basel. Ved sin Hiemkomst kom til Kiøbenhavn, og blev først Tydsk Archiv-Secretair. Reiste derefter i adskillige Kongelige Ærinder til fremmede Hoffer, iblant andre til Moscov. 1605 blev han Professor Juris i Kiøbenhavn. 1615 Præses i det det Tydske Cancellie, blev siden brugt i de betydeligste af Rigets Affairer, udi Gesandskab til Polen og til adskillige andre Tydske Rigs-Stænder; ja endog til Keiser Ferdinand den II. selv, som 1610 nobiliterede ham. 1625 tog han sin Afskeed, og drog til Flensborg, for at leve sin øvrige Tid i Stilhed. Men formedelst Krigs Urolighederne der i Egnen, drog han 1627 til Kiøbenhavn igien, hvor han døde 1629 den 25de Julii. Han var gift med Lisbeth Hess, Borgemester Marcus Hesses Datter af Kiøbenhavn.

Skrifter.

Disp. de Sponsalibus. Havn. 1607. 4.

—— de Nuptiis. ibid. 1608. 4.

—— de Adulterio & Stupro. ibid. 1609. 4.

—— de Rerum divisione, ac acqvirendo earum dominio, breviter continens jura rerum sacrarum, religiosarum,

& sanctarum, item jura maris, universitatis, piscationum, aucupiorum, captivitatis in bello & thesaurorum. ibid. 1610. 4.

De fidejussoribus, & jure obstagii (Indlager). ibidem 1612. 4.

De Injuriis & famosis Libellis. ibid. 1613. 4. (*W. B. Hyp. Cimb.*)

MEURSIUS (Johannes) Fød 1579 i Loosduyne i Holland. Hans Fader var Johann Meursius, Præst sammesteds. Han gik i Skole i Haag og Leiden, og giorde saadan Fremgang, at han allerede i sit 13de Aar kunde giøre et smukt Græsk Vers, og i sit 16de Aar forfærdigede en skiøn Commentarium over Lycophronem, een af de vanskeligste Græske Poëter. Ligesom han og i sit 17de Aar gav et nyt Beviis paa sin i den Alder usædvanlige Lærdom ved hans Noter til Theocriti Idyllia. Han blev derefter antagen hos een af de anseeligste Mænd i Holland, Joh. Barneveld, som Informator for hans Børn, og efter 10 Aars privat Underviisning reiste udenlands med dem. Ved hvilken Leilighed han 1608, den 16de April blev Doctor Juris i Orleans. Ved sin Hiemkomst blev han 1610 Professor Linguæ Græcæ & Historiarum i Leiden, og 1611 Historiographus. 1625 blev han kaldet ind til Dannemark, som Professor Historiarum & Politices ved Sorøe Ridderlige Academie, samt Kongelig Dansk Historiographus. Han døde i Sorøe 1639, den 20de September. Var gift med Anne Catharine de Bilderbech.

Skrif-

Skrifter.

Lycophronis Alexandra, gr. lat. cum commentario. Lugd. Bat. 1597. 8. Hans Commentarius findes og indtrykket i J. Potteri Udgave. Oxon. 1697 og 1702. Fol.

Spicilegium ad Theocritum. ibid. 1597. 8.

Castigationes in Macrobium. Første Gang trykte i den Leydenske Udgave af Macrobius, som udkom 1597. 8. og ere siden indtrykkede i adskillige andre, saasom den Leydenske 1628, Jac. Gronovii. ibid. 1670. Lond. 1694. samt i nogle Oxforder Editioner.

Cato de re rustica, cum notis Auf. Popmæ & Joh. Meursii. Lugd. Bat. 1598. 8. Franeqv. 1620. 8.

Criticus Arnobianus. L. B. 1598. 8.

Hypocriticus Minucianus. ibid. 1598. 8. recuf. in edit. Minucii Felicis cum notis variorum. ib. 1672. 8.

Exercitationes criticæ, qvarum Pars I. curæ Plautinæ, Pars II. animadversiones miscellæ. ibid. 1568. 8.

De Gloria Liber unus cum auctario philologico. ibidem 1501. 8.

Poëmata. ibid. 1602. 8.

Panegyricus dictus Jacobo I. cum is Magnæ Britanniæ Regnum adiret. ibid. 1603. Fol.

De Funere liber singularis & de puerperio syntagma, Hagæ Com. 1604. 8. Siden indtrykte i Gronovii Thesauro antiqv. græcarum, den første i det 11te Bind, den sidste i det 8de.

Meditationes christianæ in Ps. 116. & tres priores partes 119. Heidelb. 1604. 12.

Roma luxurians, s. de luxu Romanorum & Mantissa philologica. Lugd. Bat. 1605. Havn. 1631. 4. & sine Mantissa in Grævii thes. antiqv. Roman. Vol. VIII.

Apuleii apologia cum castigationibus. Lugd. Bat. 1607. Hanov. 1607. 8.

Ge. Codinus de originibus Constantinopolitanis, gr. lat. cum notis. Genev. 1607. 8. Hans Anmærkninger findes og indførte i Corpore Scriptorum hist. Byzantinæ.

Notæ in Phædrum exstant. in edit. Antverp. 1610. 8.

Constantinus Porphyrogennetes de administrando imperio, Gr. Lat. cum castigationibus. L. B. 1610. 8. og tilligemed de øvrige af Constantini Skrifter. ibidem 1617. 8.

Glossarium Græco-Barbarum. ibid. 1610. auctius. ibid. 1614. 4. Ved nogle Editioner af Scapulæ lexicon findes et Udtog heraf.

Liber de induciis belli Belgici, ibid. 1612. & 1614. 4. Amst. 1638. Fol.

Ferdinandus Albanus, s. de rebus ab eo per sexennium in Belgio gestis, Libri IV. ibid. 1614. 4. Amst. 1638. Fol.

Leonis Imperat. Tactica, gr. lat. cum notis. Lugd. B. 1612. 4.

Hesychii Milesii liber de viris doctrina claris & Res patriæ Constantinopoleos, gr. lat. cum notis. Ibid. 1613.

1613. Det sidste Skrift findes ogsaa med Meursii Anmærkninger i Corpore hist. Byzant.

Auctores Musices antiqvissimi non antea editi: Aristoxenus Nicomachus & Alypius, græce cum notis. ibidem 1616. 4.

Philostrati epistolæ 13 græce & diss. de Philostratis. ibid. 1616. 4. Den diss. de Philostratis findes og i G. Olearii Udgave af begge Philostratorum Skrifter.

Palladii historia Lausiaca, græce cum notis ib. 1616. 4.

Constant. Manassis annales, gr. lat. cum notis ibid. 1616. 4. siden indført i Corpore Byzantino.

Eusebius, Polychronius & Psellus in Canticum Canticorum, Græce. ibid. 1617. 4.

De Populis & Pagis Atticæ liber, ibid. 1616. 4. cum supplem. Auctoris & Jac. Sponii i Gronovii thes. antiqv. Græc. Vol. IV.

Atticarum lectionum Libri VI. ib. 1617. 4. og i Gronovii thes. Vol. V.

Theophylacti Bulgar. epistolæ 75 græce cum notis ibid. 1617. 4.

Constant. Porphyrogennetæ Tactica, græce, vna cum reliqvis ejus operibus, gr. lat. cum notis. ib. 1617. 8.

Chalcidii Timæus de Platonis translatus, item ejusdem in eundem commentarius cum notis. ibid. 1617. 4.

Theodori Metochitæ historia Romana gr. lat. cum notis ibid. 1618. 4. Siden indført i Corpore Byzant.

Orchestra s. de saltationibus veterum. ibid. 1618. og i Gronovii thes. Vol. VIII.

Variorum

Variorum Divinorum liber unus, in qvo Auctores Græci Theologi antehac nunqvam vulgati, gr. lat. cum notis. ibid. 1619. 4.

Antigoni Caryſtii hiſtoriæ mirabiles gr. lat. cum notis. ib. 1619. 4.

Phlegontis Tralliani opuſcula, gr. lat. cum notis. ibid. 1620. 4.

Apollonii Dyſcoli Hiſtoria commentitia. gr. lat. cum notis. ibid. 1619. 4.

Græcia feriata, ſ. de Feſtis Græcorum Libb. 6. ibidem 1619. 4.

Eleuſinia, ſ. de Cereris Eleuſinæ ſacro & feſto. ib. 1619. 4to.

Panathenæa, ſ. de Minervæ illo gemino feſto. ibid. 1619. 4. Diſſe 3 Skrifter findes og indførte i Gronovii theſ. antiqv. Vol. VII.

Æſchylus, Sophocles, Euripides. ſ. Libb. 3. de Tragœdiis eorum. ib. 1619. 4. og i Gronovii Theſ. Vol. X.

Procopius Gazæus in Libros Regum & Paralipomenon. Græce & Lat. ib. 1620. 4.

Scripta omnia Porphyrii Philoſophi, Græce, cum notis. ib. 1620. 4.

Herodis Inſcriptio Græca, totidem Verſibus expreſſa. ibid. 1620. 4.

Guilielmus Auriacus, ſ. de rebus ab eo geſtis usqve ad Ludovicum Reqveſentium Libb. X. Leid. 1620. 4. Amſt. 1638. Fol.

Archontes Athenienſes, ſ. de iis, qvi Athenis ſummum illum Magiſtratum obierunt. Libb. 4. Leid. 1622. 4. og i Gronovii Theſ. Vol. IV.

Fortuna Attica, ſ. de Athenarum Origine, incremento, magnitudine, potentia, gloria, vario ſtatu, decremento & occaſu. ibidem 1622. 4. og i Gronovii Theſ. Vol. V.

Græcia Ludibunda, ſ. de ludis Græcorum. ibid. 1622. 8. cum Dan. Souterii Libb. 3. de tabula luſoria, alea & variis ludis, 1625. 8. cum ſupplem. Cl. Salmaſii i Gronovii Theſ. Vol. VII.

Cecropia, ſ. de Athenarum arce. ibid. 1622. 4. og i Gronovii Theſ. Vol. IV.

Piſiſtratus, ſ. de ejus Vita & Tyrannide. ibid. 1623. 4. og i Gronovii Theſ. Vol. V.

Areopagus, ſ. de Senatu Areopagitico. ib. 1624. 4. og i Gronovii Theſ. Vol. V.

Athenæ Atticæ ſ. Libb. 3. de præcipuis Athenarum Antiqvitatibus. ibid. 1624. 4. og i Gronovii Theſ. Vol. IV.

Athenæ Batavæ, ſ. Libb. 2. de Urbe Leidenſi & Academia, viriſqve claris, qvi utramqve ingenio aut ſcriptis illuſtrarunt. ibid. 1625. 4.

Hiſtoria Danica de prioribus tribus Familiæ Oldenburgicæ Regibus. Havn. 1630. 4.

Denarius Pythagoricus, ſ. de numerorum usqve ad denarium qvalitate & nominibus, ſecundum Pythagoricos. Leidæ 1631. 4. og i Gronovii Theſ. Vol. IX.

Solon, s. de ejus Vita, Legibus, Dictis atqve Scriptis. Havn. 1632. 4. og i Gronovii Thes. Vol. V.

Regnum Atticum, s. de Regibus Atheniensium. Libb. 3. Amst. 1633. 4. og i Gronovii Thes. Vol. IV.

Historia Danica, s. de Regibus Daniæ, qvi Familiam Oldenburgicam præcesserunt, a Dano ad Canutum 6tum. ibid. 1638. Fol.

Historiæ Danicæ Continuatio, s. de Regibus Daniæ a Canuto 6to ad Christian. I. ib. 1638. Fol.

Liber de Theophrasto & ejus Scriptis. Accedit Theophrastearum Lectionum Libellus. Leidæ 1640. 12. og i Gronovii Thes. Vol. X.

Catalogus Librorum a se editorum atqve iis adhuc superstitum, vulgatus a Jo. Meursio, filio. Soræ 1641. 4to.

Miscellanea Laconica, s. variarum Antiqvitatum Laconicarum Libb. IV. editi cura Sam. Puffendorfii. Amst. 1661. 4. og i Gronovii Thes. Vol. V.

Ceramicus geminus Atheniensium, edit. cura Sam. Puffendorfii. Ultraj. 1663. 4. og i Gronovii Thes. Vol. IV.

Creta, Rhodus, Cyprus, s. de Insularum harum rebus & Antiqvitatibus commentarii posthumi, editi a J. G. Grævio. Amst. 1675. 4.

Theseus, s. de ejus vita rebusqve gestis, Liber posthumus, a Grævio editus. Accedunt Paralipomena de Populis sive Pagis Atticæ. Ultraject. 1684. 4. og i Gronovii Thesauro.

Themis

Themis Attica, s. de Legibus Atticis Libb. 2. a Grævio editi. ibid. 1685. 4. og i Gronovii Thes. Vol. V.

De Regno Laconico Libb. 2. de Piræo Liber singularis & Animadversiones in Helladii Chrestomathiam edit. a Grævio. ib. 1687. 4. og i Gronovii Thes.

Notæ in Strabonem i Almeloveens Edition. Amst. 1707. Fol.

Foruden de forhen udgivne og i Thesauro antiqv. græc. indrykte Skrifter, findes endnu desuden i det 10de Bind, som af Gronovio først ere blevne udgivne: Dionysius s. de auctoribus istius nominis, eorumqve scriptis. Diss. de Heraclide Pontico, aliisqve ejus nominis. Bibliothecæ Græcæ Libri 3. Bibliothecæ Atticæ Libri 9.

Af Meursii Skrifter haver man tvende Samlinger. Den eene i 3 Bind bestaaer egentlig kuns af de Skrifter, som findes i Gronovii Thesauro, hvoraf Forleggeren har ladet nogle faae Exemplarer aftrykke med denne General Titel: Jo. Meursii opera selecta, qvæ ad antiqvitatem & historiam græcam spectant, Lugd. B. 1724. Fol. Den anden langt fuldstændigere Samling er den Florentinske i 12 Bind i Folio. Den er besørget af Jo. Lamio, og begyndt at udgives 1746. I samme findes mange Anecdota, hvoriblant de 6 sidste Bøger af hans Historia Danica, de Frid. I. & Christiano III. cum Notis Joh. Grammii. (*D. Th. B. Hyp. Spic. Mar.*)

MEUR-

MEURSIUS (Johannes) Den yngere. En Søn af den næstforrige. Fød i Leiden i Holland. Døde i sine unge Aar.

Skrifter.

Majestas Veneta. Lugd. Bat. 1640. 12.

Collectanea de Tibiis veterum. Soræ 1641. 8. og i Gronovii Thes. antiqv. græc. Vol. VIII.

Observationes Politicæ Miscellaneæ. Havn. 1641. 8.

Arboretum Sacrum. Lugd. Bat. 1642. 8.

De Coronis. Lib. singularis. Soræ 1653. 4. (*B. Hyp.*)

MEZA (Salamon Theophilus de) En Portugiser af Jødisk Nation, som 1749 blev Doctor Medicinæ til Utrecht, og har practiceret i Kiøbenhavn over 18 Aar.

Skrifter.

Diss. Medica inauguralis de Menstruis. Ultraj. ad Rhen. 1749. 4.

Armamentarium Medicum. Havn. 1761. 8.

De l'Education des Enfans. Copenh. & Leipz. 1769. 8.

MICHAEL (v. Hr. Michel, andre kalde ham Mester Michel). Levede i det 15de Seculo, og var Sognepræst til Sanct Albani Kirke i Odense.

Skrifter.

Expositio pulcherrima super Rosario beate Marie Virginis, in Danica lingva copulata noviter & impressa. Hær begynder en møghet notthælig Bog paa Danskæ om Jomfru Marie Rosenkrantz, oc des Broderskaff ꝛc. Digtet af Hr. Michael, Sognepræst til Sanct Albani

bani Kirke uthi Otheusæ for Høgbornæ Forstindes Drotning Christine Bon Skyld, 1496. Trykt uti Købmanhaghen, hos Hr. Povel Ræff. 1515. 4.

Vita Hominis. Her begyndher en lidet Bogh, hvilken ther tracterer om alt Mennifkens Leffnet &c. Khvn. 1514. 4. og siden udgivet af M. And. Sörensen Weyle. Khvn. 1571 og 1576. 8.

De Creatione rerum. Hær begyndher en lidhen Bogh, hvilcken ther tracterer, huorledis Gud Fadher aff forste Begyndelse haver alting skapt. ibid. 1514. 4.

NB. Den i vore Psalme-Boger forekommende Psalme: O Jesu hor mig for din Død, 2c. samt flere Danske Psalmer, ere tagne af Hr. Michels Marie-Psalter. (*A. D. Al.*)

MICHAELIUS (Andreas) See BUCHIUS.

MICHAELIS (Andreas) Directeur ved Skipper-Selskabet i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Dansk Grad-Bog. Khvn. 1697. 8.

Den vorende Bredes Tavle. ibid. 1700. 8.

MICHAELIUS (Henricus) 1607 Tog Magister-Graden i Kiøbenhavn. Blev derefter Sognepræst til Sanct Hans Kirke i Odense. 1635 Sognepræst og Provst i Hadersleb. Men blev 1639 efter 4 Aars Forløb ved Høyeste Ret dømt fra samme Embede, fordi han skal have talt Øvrigheden for nær. Døde saa in exilio i Hamborg 1646. Var gift med Margrete, Bisskop Peder Hegelunds Datter af Ribe. Af hvilket Ægteskab han efterlod sig en Søn i den berømmelige Magister Michael Hendrichsen Tistorph, Sognepræst til Nicolai Kirke i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Carmen de Homine. Havn. 1610. 4. cum Grat. Act. pro Grad. Mag.

Pfingst-Predigt aus Psalm. 51, v. 12. 13. 14. Hamb. 1642. 4.

Gründlicher Bericht von dem wahren Essen und Trinken des Leibes und Blutes Christi. Hamb. 1643. 12. (*Cimb.*)

MICHAELIUS (Johannes) Dan. Hans Mikelsen. Var 1517 Raadmand og derefter Borgemester i Malmøe. En troe Tilhænger af Kong Christian den Anden, hvilken han og fulgte 1523 i hans Landflygtighed. Men eftersom hans Nidkiærhed for Evangelii Sandhed giorde ham ilde liidt og afskyelig for det Burgundiske Hof; maatte han tilsidst forlade Kongen, og satte sig derpaa ned at boe udi Geldern til Harderwick, hvor han døde 1532. 10de Dec. Da han saaledes med den Landflygtige Konge var reist ud af Landet, lod Kong Friderich I. af særdeeles Naade og Godhed hans Gods i Skaane staae urørt udi 2 Aar, indbød ham og ofte at komme ind igien; men da han sligt intet agtede, blev Godset, efter Lands Lov om Avindskiold imod Riget, Kongen tildømt, som da forærede det til Hr. Johann Rantzow. Hans Enke og Børn tilhandlede sig det siden igien af Hr. Joh. Rantzow, men da Malmøe 1536 atter blev indtagen, gik Confiscationen an paa nye, da Hr. Tygge Krabbe fik en Deel deraf. Medens han endnu var Borgemester i Malmøe, skal han have ladet Malmøe med Vold befæste, og Gaderne jevne. De Papistiske Geistlige, i sær Paulus Eliæ, vare ikke vel fornøyede med hans Oversættelse af det nye Testamente, og giver bemeldte P. Eliæ ham denne haarde Bebreidelse:

„ Saa

" Saa haver tu forwandlet Textin, ath the, som ere
" Kloge, forstode the ikke Latinen, aff Danssken skulle the
" ikke bliffwe wiise. "

Skrifter.

Thette ere thet Nye Testamenth paa Danske, rett effter Lathinen udsatthe. MDXXIIII. Trokt og saat uthi Lybs (ɔ: Leipzig) i Land til Myssen', aff Melchior Lotther. 1524. 8.

Kong Christian den Andens Brev til Hans Wendeland, Borgemester i Dantzig, med Fortale udgivet. Hvitf. p. 1288. (*B. Hyp. An. A. D. Ges.*)

MICHAELIUS (Johannes) Fød 1578. 1 Jan. i Odense i Fyen, hvor hans Fader Michel Pedersen, var en anseelig Kiøbmand. Hans Moder var Karen Hans Datter. 1601 deponerede fra Odense Skole. 1602 blev han antagen som Hofmester for Iver Bryske, og næste Aar 1603 reiste Udenlands med ham. 1608 kom han hiem, blev Rector i Odense Skole og Magister. Efter 5 Aars Forløb blev han Huus-Prædikant hos Frue Ellin Marsvin paa Lundegaard, hvis Datter Christine Munk han havde informeret i det Franske og Tydske Sprog, medens han var Rector. 1615 Sogne-Præst til Assens i Fyen, og Provst over Baag-Herred. Men var der ikkun kort; thi i October samme Aar blev han Professor Lingvæ Græcæ og Hof-Prædikant i Kiøbenhavn. 1616 Doctor Theologiæ og Bisskop i Fyen. 1648 assisterede ved Kong Frid. III. Kroning. Døde hastig 1651, Natten imellem 24 og 25. Mart. Var gift med Cathrine Henrics Datter, fød i Hamborg. Hun har givet 100 Rdlr. til Fattige Huus-Arme i Odense.

Skrifter.

Examen Philippi in usum Scholæ Otthonianæ, brevibus tabellis comprehensum. Havn. 1632. 4.

Bini Sermones Adiaphoristici, de Ceremoniis circa utriusqve Sacramenti administratione in Dania usitatis. ib. 1632. 12. Oversat paa Dansk af Peder Jensen Roeskilde. ibid. 1633. 8.

De Rejectione Judæorum. ibid. 1640. 4.

Liig-Prædiken over Christen Thot. Kbhn. 1620. 4.
——— ——— Mette Hardenberg. ibid. 1621. 4.
——— ——— Öllegaard Hvitfeld. ibid. 1621. 4.
——— ——— Margrete Urne. ibid. 1621. 4.
——— ——— Ebbe Munk. ibid. 1625. 4.
——— ——— Jacob Ulfeld. ibid. 1626. 4.
——— ——— Corfits og Otto Rud. ibid. 1631. 4.
——— ——— Marie Finke. ibid. 1631. 4.
——— ——— Jörgen Scheel. ibid. 1632. 4.
——— ——— Cathrine Brahe. ibid. 1633. 4.
——— ——— Henning Walkendorph. ibid. 1633. 4.
——— ——— Joh. Friis. ibid. 1636. 4.
——— ——— Henric Rosenkrantz. ibid. 1636. 4.
——— ——— Ditlev Holck. ibid. 1637. 8.
——— ——— Oluf Rosenspar. ibid. 1638. 4.
——— ——— Laurids Lindenov. Aarh. 1638. 4.
——— ——— Barbara Friis. ibid. 1639. 4.
——— ——— Elisabeth Gyldenstierne. Kbhn. 1639. 4.
——— ——— Claus Daae og Ingeborg Pasberg. ibid. 1641. 4.
——— ——— Helvig Rud. ibid. 1641. 4.
——— ——— Mette Brahe. Aarh. 1642. 4.
——— ——— Anne Krabbe. ibid. 1642. 4.
——— ——— Palle Rosenkrantz. Kbhn. 1642. 4.

Liig-Prædiken over Hans Lindenow. Khvn. 1643. 4.
—— —— Jesper Friis. ibid. 1645. 4.
—— —— Anne Lycke. ibid. 1646. 4.
—— —— Christen Krag. Aarh. 1646. 4.
—— —— Anne Rosenkrantz. Khvn. 1646. 4.
—— —— Sophie Brochenhuus. Aarh. 1647. 4.
—— —— Margrete Juul. ibid. 1647. 4.
—— —— Friderich Rantzow. Khvn. 1647. 4.
—— —— Margrete Scheel. ibid. 1648. 4.
—— —— Beate Rosenkrantz. ibid. 1648. 4.
—— —— Zitzel Friis. ibid. 1649. 4.
—— —— Holger Rosenkrantz Axelsen. ib. 1649. 4.
—— —— Eiler Bille. Soree 1651. 4.
(*W. Th. H. Hyp. An. Mar. G. Z. Bib. Br.*)

MICHAELIS (Johannes) See HOLBERG.

MICHAELIUS (Ludovicus) Var Broder til forhen anførte Henric Michelsen. Han var fød 1595 i Ribe, eller Roager ved Ribe. Var først Præst i Sorøe, 1625 blev Magister. 1632 Sognepræst til vor Frue Kirke i Odense. Døde 1643. 22 Sept.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Jomfrue Abel Schinckel. Khvn. 1638. 4.
—— —— over Mourids Ascherslebeu. ibid. 1643. 4.
(*Cimb. Bib. Br.*)

MICHAELIS (Nicolaus) Foruden den bekiendte Magister Niels Michelsen Aalborg, anføres i Resenii og Karen Brahes Bibliotheker en anden Hr. Niels Michelsen, som og skal have været Præst i Helsingborg, omtrent 1585. Ham tillegges følgende

Skrifter.

Liig-Prædiken over Steen Bilde. Khvn. 1587. 8.

—— —— over Arild Ugerup. ibid. 1606. 8.

Hvilken sidste ikke synes at kunde være Niels Michelsen Aalborgs, (under hvis Navn det forhen er anført) dersom ellers Ugerups af Resenio anførte Døds Aar 1587, er rigtigt, og Liig-Prædikenen da er holdet.

MICHAELIS (Nicolaus) Dansk Skoleholder i Colding.

Skrifter.

Nye og konstig Regne-Bog. Khvn. 1615. 1624. 1646. 1681. 8. (*Br.*)

MICHAELIS (Nicolaus) See AALBORG.

MICHAELIS (Simon) See YSTED.

MILTZOW (Gerhardus). Fød 1629. 16 Febr. i Woss i Bergens Stift. Hans Fader var Hr. Henric Gertsen Miltzow, Provst til Woss og Hardanger Provstier, samt Sogne-Præst til Woss Meenigheder. Hans Moder Christentze Mads Datter. 1648 deponerede ved Kiøbenhavns Universitet. 1654 studerede til Wittenberg. 1657 blev Magister. Efterat han i 10 Aar havde opholdt sig saavel ved Kiøbenhavns, som andre Academier i Holland, Preussen og Tydskland, er han kaldet til hans Faders Medtiener i Woss 1658. Ved Faderens Død blev han 1666 Sogne-Præst sammesteds, og 3 Aar derefter tillige Provst. Døde 1688. Var gift med Susanna Schelderup, en Datter af Bisskop Jens Schelderup den Yngre i Bergen.

Skrifter.

Historiæ Passionis Christi poetica Metaphrasis. Wittenb. 1656. 4.

Presbyterologia Norvegica Vos - Hardangriana. Havniæ 1679. 4.

D. Josuæ Henshau Horæ succisivæ, eller Spare-Timer. Af Engelsk fordansket. Khvn. 1662 og 1681. 12.

Georg Hartliebii Christelige Dag-Bog, it. det nye Creaturs Regel. ibid. 1682. 12. (*Bib. Br. Fr.*)

MILTZOW (Janus Gerhardi) En Søn af næstforrige. Fød paa Woss i Bergens Stift i Norge.

Skrifter.

Dispp. 4. de Pileo Libertatis Symbolo. Havn. 1688. 4. junctim editæ cum Iconibus. ibid. 1688. 4.

Seria Honoris, Amoris, Doloris officia Epigrammatica. ib. 1688. 8.

Elegia in Adventum Christ. Vti Bergas. ibid. 1688. 8. (*Fr.*)

MINCKE (Daniel Wesling) En Nordmand, som i mange Aar seglede som Styrmand og Skipper.

Skrifter.

Nye Dansk Søemands Haandbog med Pas-Cart over Canalen. Khvn. 1756. 4.

MINERTH (Magnus).

Skrifter.

Den Christelige Troes Lærdom efter Lutheri Catechismus. Riimviis. Khvn. 1755. 8.

MINIUS (M. Giacom.) En Dominicaner Munk, født i Venedig, gik over til den Lutherske Kirke, og opholdt sig nogen Tid i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Vita, Salus & Resurrectio nostra Christus. Havn. 1691 8vo.

MINORITA (Jacobus) En Franciscaner Munk fra Wiborg, som levede ved Reformations Tiden.

Skrifter.

Historia ejectionis Monachorum ex Dania; men samme er neppe trykt. (*An.*)

MINORITA (Petrus) En Franciscaner Munk i Roeskilde. Levede omtrent samme Tiid.

Skrifter.

De primordiis Gentis Danicæ & Gothicæ.

Annales ab an. 1202. ad an. 1412. Af denne sidste er noget indført i Ludewigii Reliqv. MSt. omnis ævi. Tom. IX. (*An. G.*)

MOHR (Georgius) Fød i Kiøbenhavn 1640. 1 Apr.

Skrifter.

Euclides Danicus. Amst. 1672. 4. (*Bib.*)

MÖINICHEN (Christianus) Fød i Kiøbenhavn. Hans Fader var Henric a Möinichen, Justits-Raad, som siden anføres. Hans Moder Sophie Charlotte Ribolt. Var først Amts-Forvalter i Schive. Derefter Lands-Dommer i Nørre-Jylland. 1715 blev Cancellie-Raad. 1720 Justits-Raad og Committeret i Cammer-Collegium. 1724 Deputeret i samme Collegium og Etats Raad. 1725 Ober-Secreterer i det Danske Cancellie. 1727 Ridder af Dannebroge. 1730 fik sin Dimission, og boede i nogle Aar i Wiborg. 1743 blev Stift-Amtmand i Bergen. Døde 1749. Var gift med Jacoba Ernestina Lissant.

Skrif-

Skrifter.

Disp. de Adonide Phœnicum Idolo. Havn. 17.2. 4.
—— Sententia Ethnicorum circa res novissimas, ibid. 1704. 4.
Parodia Eclogæ 6tæ Virgilii. Bergis - - 8. (*Fr.*)

MÖINICHEN (Ericus à) Fød paa Budøen i Tronhiems Stift. Var i sin Tid Alumnus paa Borchens Collegium. 1704 blev Conrector i Bergens Skole, og siden Rector. Døde 1728.

Skrifter.

Diss. de Conchis anatiferis vindicatis. Havn. 1597. 4.
—— de Venæ sectionis usu & abusu. ibid. 1698. 4.
—— de Homine nascente, accrescente & decrescente. ibid. 1699. 4.
—— de Febre maligna Petechiali. ibid. 1700. 4.
—— de Vomitu & Vomitoriis. ibid. 1700. 4. (*Th. Fr.*)

MÖINICHEN (Henricus à) Fød 1631. 4 Jan. i Malmøe. Hans Fader var Martin Sixtius à Möinichen, hans Moder Margrete Hendrics Datter Dobbelstein. 1638 kom han med Forældrene til Kiøbenhavn, hvor hans Fader øvede Chirurgien. 1650 deponerede fra Kiøbenhavns Skole. 1654 reiste Udenlands. Tog imidlertiid Doctor-Graden i Medicinen til Anjou i Frankerig, og kom hiem 1660. 1662 blev Hof-Medicus. 1670 Kongelig Liv-Medicus. 1687 Assessor i Høieste Ræt. 1695 Justits-Raad. Døde 1709. 29 Mart. Var 3 Gange gift: 1. Med Ingeborg Kloumann, Raadmand Werner Kloumanns Datter af Kiøbenhavn. 2. Med Maria Pelt, Søster til Admiral Cort Adelaers Frue. 3. Med Sophia Charlotta Ribolt, Frands Ribolt, Viintapper i Kiøbenhavn, hans Datter.

Skrifter.

Observationes Medico-Chirurgicæ. Havn. 1665. 8. & alibi sæpius.

Observationum Pentas in Bartholini Actis Medicis. Vol. 1. 2 & 5.

Epistolæ variæ ad Bartholinum, in Ejusd. Epist. Medic. Cent. 2 & 3. (*B. Hyp. Pr.*)

MOLDERUP (Petrus de) Til Stamhuset Westervig-Kloster. 1770 blev Etats-Raad. Er Medlem af Land-huusholdings Selskabet.

Skrifter.

Om Tørve-Moser. Oeconom. Magaz. Tom. 6. pag. 409.

MÖLLER (Andreas) Fød i Horsens. Hans Fader var Mads Möller, en fattig Borger sammesteds. 1762 blev han Capellan pro Persona til Vesterhæsinge og Sand-holt-Lydelse Meenigheder i Fyen. 1766 Sogne-Præst til Aabye og Aastrup Meenigheder i samme Stift, hvorpaa han havde havt Vente-Brev fra 1762.

Skrifter.

Afskeds Prædiken 5te Søndag efter Paaske 1766 fra Vesterhæsinge og Sandholts-Lydelse Meenigheder. Kbhn. 1769. 8.

Tiltrædelses Prædiken paa første Pintse-Dag 1766 for Aabye og Aastrup Meenigheder. ibid. 1769. 8.

MÖLLER (Bartholdus Jacobi).

Skrifter.

Den Nudægtige Christendom, af Tydsk oversat. Kbhn. 1724. 8.

Möller (Johannes Henricus) Sogne-Præst for Brenshøy og Rødovre Meenigheder i Siælland.

Skrifter.

Et angenemt Stille, efter et stormende Veir. ɔ: En Prædiken paa 5te Søndag efter Nyt-Aar. Khvn. 1772.

Möller (Jacobus Jani) 1692 blev Sogne-Præst til Dover og Veng i Aarhuus Stift. Døde 1730.

Skrifter.

Cowper Williams 6 Dages Conference imellem en Evangelisk og Romersk Catholsk, om nogle Religions Tvistigheder. Oversat af Engelsk. Khvn. 1722. 8.

W. Caves første Christendom. Oversat af Engelsk. ibid. 1740. 8. (P.)

Möller (Janus Caspari fil.) 1736 blev Vice-Pastor og residerende Capellan i Tønsberg i Norge. Siden Sogne-Præst sammesteds.

Skrifter.

Beskrivelse over Tønsberg. Khvn. 1750 og 1771. 4.

Möller (Olaus Henricus) Fød i Flensborg 1715. 9 May. Hans Fader var den berømmelige Johan Möller, Rector ved Skolen sammesteds. Hans Moder Anne Stricker, som døde 1770. 10 May i hendes Alders 90de Aar, og nedstammede i lige Linie fra D. Christian Bayer, der, som Chursachsisk Canceller, 1530 ved Rigsdagen forelæste den Augsburgiske Confession. Han frequenterede først Skolen i Flensborg indtil 1734, da han drog til Universitetet i Jena, og opholdt sig 3 Aar i D. Johann Georg Walchs Huus, hvis 3de ældste Sønner han underviiste i det Græske Sprog, og imidlertiid profiterede selv saavel af Walchs, som Ruses, Tympes, Reusches, Kro-

mayers,

mayers, Teichmeyers, Segners, Stocks, Zülichs og Stolles daglige Omgang og Underviisning. 1737 reiste hiem til Flensborg og drog 1738 til Kiøbenhavn, hvor han blev antagen i Consistorial-Raad Kohnes Huus, for at informere hans Børn, og imidlertiid nød fri Adgang til det Kongelige og Hr. Etats-Raad Grams Bibliotheker. 1742 maatte han forlade denne Condition, for efter allernaadigst Befaling at befordre Udgaven af Cimbria Literata, og Fortsættelsen af Dänische Bibliotheck. 1744 blev Professor Historiæ Litterariæ ved Universitetet i Kiøbenhavn. 1749 Rector ved Skolen i Flensborg, hvilket Embede han 1750. 29 May virkelig tiltraade. Imidlertiid havde han 1745. 18 Jun. indladt sig i Egteskab med Anna Catharina Esmarch, en Datter af Justits-Raad Joh. Marqvard Esmarch i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Commentatio de Vita & Scriptis Johannis Mölleri Flensburgensis, Rectoris qvondam Scholæ patriæ optime meriti, cura Bernhardi & Olai Henrici Möllerorum. Slesvici 1734. 4.

Nachricht von einer vorhabenden Schleswig-Holsteinischen Kirchen- Prediger- und Schul-Geschichte. Schleswig 1744. 4. Er og indført i Hamburg. Berichten von den neuesten Gelehrten Sachen. 1744. Pag. 190 til 192.

De 6 sidste Deele af Dänische Bibliotheck, fra 4de til 9de Tom. inclus. Kopþ. und Leipzig 1743 " 1747. 8. See *Harboe* og *Langebeck*.

Historische Nachricht, sowohl von den Königlichen Pröbsten überhaupt, welche den Kirchen, der Stadt und des Amts Flensburg, seit der Reformation biß auf diese Zeit vorgestanden, als auch insonderheit von

dem

dem Leben und den Schriften M. Friderici Dame. Flensburg 1751. 4.

Eine alte merkwürdige Nachricht von dem Regiment und den letzten Stunden des Königes Christiani III. &c. Flensburg 1752. 4.

Martini Ruari & Joh. Kirchmanni Epistolæ ex Musæo Ol. Henr. Mölleri. Lubecæ 1753 & 1754. 8. See Novam Biblioth. Lubecensem. Vol. I. p. 155-160. Vol. II. p. 144 - 156. Vol. IV. p. 121 - 140.

Jonas Höyers Historischer Bericht von der Stadt Flensburg. Flensb. 1759. 1760 4.

Bericht von verschiedenen Ländern, Städten und Gegenden des Herzogthums Schleswig ꝛc. als ein Anhang des vorhergehenden. ibid. 1761. 4.

Historische Nachricht von der Kirche zu Sanct Johannis in Flensburg, wie auch von denen Pastoribus. ibid. 1762. 4.

Historische Nachricht von der Sanct Johannis Kirche in Flensburg, und denen Diaconis. ibid. 1763. 4.

Historische Nachricht von dem uralten adlichen und nunmehro zum Theil hochgräflichen Geschlecht der von Holstein &c. ibid. 1763. 4.

Nachricht von dem adlichen Geschlecht der Heesten. ibid. 1764. 4.

Drey Genealogische Tabellen, aus welchen erhellet, welcher Gestalt J. K. H. Wilhelmina Carolina, Erb-Prinzeßin von Dännemark, und S. H. D. Wilhelm, Erb-Prinz von Hessen-Cassel; beyderseits sowohl aus Königl. Dänischen, als auch aus dem Hochfürstlich-Hessischen Hause abstammen. ibid. 1764. Fol.

Jo. Mölleri Animadversiones in scriptores aliqvot Historiæ Literariæ recentiores, &c. ibid. 1765. 4.

Genea-

Genealogische Nachricht von dem uralten adlichen und nunmehro hochgräflichen Geschlecht der von Baudissin. ib. 1766. 4.

Genealogische Tabelle und Nachricht von dem Brandtischen Geschlecht. ibid. 1766. Fol.

Sechs Genealogische Tabellen, bey Gelegenheit der allerhöchsten Königlich. Vermählung Christiani VII. und Carolinæ Mathildæ entworfen, aus welchen erhellet, welcher Gestalt Sie beyderseits sowohl von den Königen zu Dännemark und Norwegen, als auch den Königen in Engeland, Schottland und Groß-Brittannien aus vielfache Weise abstammen. ibid. 1766. Fol.

Beyträge zur Civil- Kirchen- und Gelehrten Geschichte der Stadt Flensburg. ibid. 1767. 4. Indeholder No. 7 = 10. 12.

Beyträge zur Kirchen- und Prediger-Geschichte der im Herzogthum Schleswig belegenen Aemter Apenrade, Hadersleben, Tondern &c. nach Anleitung einer Genealogischen Tabelle entworfen. ibid. 1769. Fol.

Historische Nachricht von den Königen und Fürsten, insonderheit aus dem Oldenburgischen Stamm, welche die Herzogthümer Schleswig und Holstein beherrschet haben, nebst verschiedenen Genealogischen Tabellen von den Nachkommen: 1. Svenonis II., Königs in Dännemark. 2. Gerhardi II., Grafen zu Holstein und Schaumburg. 3. Christiani I., Königs in Dännemark &c. Bey Gelegenheit einer feyerlichen Rede auf das Geburts Fest Königs Christiani VII. aus dem eigenhändigen Auffatz Jonæ Höyers ans Licht gestellet. ibid. 1770. 4.

Letztes Ehren-Gedächtniß, welches seinen Eltern aufgerichtet worden, und außer den bey ihrer Beerdigung und zu ihrem Andenken gehaltenen Leich-Predigten, Reden und Abdankungen, eine Nachricht von ihrem Leben und Vorfahren in sich faßet. ibid. 1771. 4.

Historische, Genealogische und Diplomatische Nachricht von dem uralten adlichen Geschlecht derer von Ahlefeldt &c. Nebst 10 Genealogischen Tabellen. ibid. 1771. Fol.

Sieben Genealogische Tabellen, zur Erinnerung der Vermählung der Prinzeßin Lovise mit dem Land-Grafen und Prinzen Carl von Hessen-Cassel, entworfen. ib. 1771. Fol.

Beyträge zur Adels Geschichte überhaupt, insonderheit der Dänischen und Schleswig-Holsteinischen. ibid. 1772. 4to.

Udi Nachrichten vom Baltischen Meer har han ladet indrykke:

Nachricht von den Pastoribus, welche der Gemeine zu Alt-Hadersleben seit der Reformation vorgestanden. 1765. 7 Stück, p. 29. 30. 13 Stück, p. 53.

Nachricht von einer höchst seltenen und merkwürdigen Schrifft Canuti Bramtii, Pastoris zu Onsbye im Amte Hadersleben. 1766. 13 Stück, p. 53. 54. 58. 63. 64. 66. 71.

Nachricht von dem Pastoribus zu Moltrup und Bierning im Amte Hadersleben. 1766. 21 Stück, p. 85.

Nachricht von Syvert Rantzou, Amtmann zu Hadersleben. 1767. 33. 34 Stück, pag. 130. 131. 135. 136. Samme er fuldstændigere indført i Schleswig-Holsteinische Anzeigen. 1770. p. 281 — 284. Udi hvilken Samling han, siden 1753, har ladet indføre

52 Af-

52 Afhandlinger, henhørende til den Slesvig-Holsteenske Civil- Kirke- og Lærde Historie, saavel som den Danske og Holsteenske Adel angaaende. De af ham selv deriblant udarbeidede Skrifter, ere følgende:

1) Nachricht von einem zu Oversee, im Amte Flensburg verstorbenen Prediger, welcher 61 Jahre seiner Gemeine vorgestanden, und dessen Antecessoribus. 1758. p. 253 – 255.

2) Lebens-Beschreibung des Königl. Dän. Justitz-Raths und Medicinæ Doctoris Burch. Joh. Lembke. 1758. p. 266 - 268.

3) Nachricht von der Reventlovischen Familie überhaupt, und insonderheit dem Königl. Geheimen Conferentz-Rath und Ritter vom Elephanten, Claus Reventlov. 1758. p. 620 – 626.

4) Nachricht von Johannis Las Schriften. 1758. pag. 635 – 638.

5) Anzeige von der Jubel-Hochzeit des Bürgemeisters Loyt zu Flensburg, und Nachricht von dessen Vorfahren, welche verschiedene geistliche Ehren-Aemter im Herzogthum Schleswig verwaltet haben. 1758. pag. 748 – 752.

6) Historische und Genealogische Nachricht von dem uralten adlichen Geschlecht der von Berckentin, und insonderheit dem Grafen Christian August von Berckentin, Gehrime Rath im Geheimen Staats Conseil und Ritter vom Elephanten. 1759. pag. 120. 121. 129 – 136. 145 – 150.

7) Recension einiger Schriften, welche vom Könige Christians III. jüngsten Sohn, Herzog Johanne dem Jüngern handeln, nebst einer kurzen Nachricht von den Verfaßern derselben. 1759. p. 324 – 328.

8) Nach-

8) Nachricht von der Ordination eines Predigers auf Nordstrand, welche zu Wittenberg geschehen ist. Nebst dem von den Theologis daselbst desfalls ertheilten Testimonio, dat. den 25 Mart. 1759. pag. 415 – 419.

9) Historische Nachricht von der auf Sundewit belegenen Gemeine Ulderup und deren Pastoribus. 1759. pag. 506 – 511.

10) Nachricht von dem Leben und den Schrifften verschiedener Hammerichiorum, die seit 200 Jahren in Dännemark, wie auch in den Herzogthümern Schleswig und Holstein sich aufgehalten und verdient gemacht haben. 1759. pag. 662 – 667. 682 – 685.

11) Verzeichniß der Bredstadtischen Lehrer in der Kirche und Schule. 1760. pag. 1 – 6.

12) Bericht vom Herzogthum Schleswig überhaupt, und von verschiedenen Städten, Ländern und Gegenden desselben insonderheit. Aus einem MS. 1760. pag. 86 – 90. 147 – 151. 279 – 284.

13) Nachricht von dem Leben des Plönischen Consistorial-Raths, Superintendenten und Hoff-Predigers Petri Hansen. 1760. pag. 267 – 271. 277 – 279.

14) Nachricht von dem Geschlechte der Fursen, welches zu Hamburg, in Bremen, wie auch in den Herzogthümern Schleswig und Holstein bisher geblühet. 1760. pag. 341 – 345.

15) Nachricht von den Rectoribus zu Schleswig, aus Dan. Hartnack. MS. 1760. pag. 425 – 428.

16) Anzeige der Schrifften vom Güldenen Horn, und ein ungedruckter Bericht von demselben. 1761. pag. 289 – 294.

17) Nachricht von verschiedenen, die vor der Reformation auf der Insul Femern geistliche Bedienungen verwaltet haben. 1761. pag. 373 – 381.

18) Ordnung und Folge der Pastorum und Inspectorum der Kirchen zu Burg auf Femern, seit 1592 bis 1693. Aus Matthiæ Lobetantz Handschrifft. 1761. pag. 470 – 474.

19) Zuverläßige Nachricht von der Vocation nach Copenhagen, welche der General-Superintendent D. Steph. Clotz kurz vor seinem Tode erhalten hat. 1761. pag. 593 – 598.

20) Nachricht von den Schrifften des Superintendenten Petri Hansen, welche die Kirchen-Verfassung, den politischen Zustand und andere Einrichtungen in den Holstein-Plönischen Landen betreffen. 1762. pag. 145 – 152.

21) Nachricht von einer noch ungedruckten Holstein-Plönischer Kirchen-Ordnung, welche Herzog Joh. Adolph verfassen lassen, und 1690 bestätigt und publicirt worden. 1762. pag. 709 – 714. 721 – 728.

22) Anzeige von einer bey Gelegenheit des Souverainitets Jubiläi in Flensburg herausgekommenen Schrifft, und deren Vertheidigung. 1762. p. 791 – 793.

23) Anmerkung, woher es gekommen, daß einige berichtet haben, als wenn die Stadt und Veste Glückstadt bereits 1604 erbauet worden. 1763. pag. 245 – 248.

24) Anmerkung von dem gelehrten Diebstahl, dessen Joh. Cluverus von Marqvardo Gudio und andern ohne Ursache beschuldiget worden. 1763. pag. 353 – 360.

25) Zwo Anmerkungen, welche Flensburg betreffen, deren eine das Alter derselben bestimmet, und die andere

eine

eine Stelle erläutert in des Freyherrn von Holberg Dänischen Reichs Historie, in welcher ohne hinlänglichen Grund behauptet wird, daß der König Erich den Magistrat daselbst wegen verübter Untreue hinrichten lassen. Aus des Justitz-Raths Georg Lobedantz MS. 1763. pag. 407 – 410.

26) Etwas von Schleswig aus einer alten Handschrifft M. Joh. Holmeri. 1764. pag. 87 – 89.

27) Lebens Lauf Balth. Held. I. V. D. 1765. p. 21 – 24.

28) Inscriptiones, welche verschiedene Holsteinische Grafen, die im XIII. und XIV. Seculo gestorben sind, betreffen, und in den Kirchen der Stadt Hamburg befindlich gewesen sind, in einigen Anmerkungen erläutert. 1765. pag. 129 – 134.

29) Merkwürdige Nachricht von dem Leben und denen Schrifften Andreæ Höjeri, J. V. D. und Prof. zu Copenhagen, Königlich. Staats-Raths. Aus dessen MS. 1765. pag. 147 - 150. 161 - 168. 185-190.

30) Beytrag zur Historie der in den Herzogthümern Schleswig und Holstein im Gebrauch gewesenen Gesang-Bücher und vormahligen Lieder-Dichter. Einem Freunde in Copenhagen 1747 in einem Sendschreiben mitgetheilet von N. 1765. pag. 201 – 208. 217 – 222.

31) Zweyter Beytrag. 1765. pag. 223. 224. 233–238.

32) Historische Nachricht von der Lateinischen Schule zu Hadersleben. 1765. pag. 255 – 260.

33) Historische Nachricht von der am 1 Jun. 1765 abgebrannten Kirche zu Hohenfelde und denen Pastoribus, die seit der Reformation das Wort Gottes in derselben verkündiget haben. 1765. pag. 393 – 400.

34) Nachricht von dem Leben Friderici Andreæ Peterſen, welcher zu Neukirchen über 60 Jahr im Predig-Amt geſtanden, und im 90 Jahr ſeines Alters geſtorben iſt. 1766. pag. 21 - 26.

35) Nachricht von verſchiedenen Schrifften Philippi Erneſti Lüders, Fürſtl. Glücksburg. Probſten und Hoff-Predigers. 1766. pag. 33 - 38.

36) Nachricht von der uralten und noch blühenden Däniſchen Familie der Herren von Roſenkrantz, aus einem Manuſc. des Freyherrn Frid. Wilh, von Hertzberg vom Jahr 1730. Mit einigen Anmerkungen. 1770. pag. 137 - 141.

37) Nachricht von der Evangeliſch-Lutheriſchen Kirche in Friederichsſtadt und deren Predigern, aus des Probſten Petri Petreji Manuſc. 1770. pag. 169 - 171.

38) Nachricht von dem vormaligen Amtmann zu Haderſleben Sywerdt Rantzau. 1770. pag. 281 - 284.

39) Nachricht von D. Caſp. Danckwerths Landes-Beſchreibung der Herzogthümer Schleswig und Holſtein. 1770. pag. 295 - 301. 309 - 316.

40) Nachricht von den Privilegiis der Schleswig-Holſteiniſchen Ritterſchafft. 1770. pag. 589 - 600.

MÖLLER (Petrus) Föd 1642. 30 Nov. i Kongsberg i Norge. Studerede 1663 til Wittenberg, var ſiden Succentor i Chriſtiania. 1669 blev Legations-Præſt i Engeland hos hans høye Excellence Gyldenlöve. 1674 Tydſk Præſt ved Chriſtianshavns Kirke, og tillige Danſk Præſt ved den nye Hollænder Bye paa Amager. 1682 Sogne-Præſt ved Sanct Michels Kirke i Slagelſe. Døde 1697.

Skrifter.

Dispp. 2. an Deus sit in Prædicamento. Witteb. 1663. 4.

Henr. Müllers Aandelige Spare-Timer. Fordansket. Christiania 1667 og 1669. 8. Khvn. 1674 og 1681. 8. 2 Tom.

Ejusd. Kiærligheds Kys. Khvn. 1683. 8.

Ejusd. Taare- og Trøste-Kilde. ibid. 1677 -- 1679. 8. 2 Tom.

Ejusd. Takke-Alter. ibid. 1683. 8.

Lancelot Andrews Guds Hærskares Herres Krigs-Artikle. Fordansket. ibid. 1678. 8.

Fr. de Sales Anledning til et gudfrygtigt Liv. Fordansket. ibid. 1678. 8.

Lassenii Morgen- og Aften- Bod- Skrifte- Communion- og andre Tiid og Nød-Bønner. Fordansket. ibid. 1680 og 1683. 8.

De Helliges Suk, eller alle Bønners Kiærne. ibid. 1681. 8. og oftere.

Joh. Qvirsfelds Himmelske Have-Sælskab. ibid. 16--. og 1722. 1736. 8.

Ejusd. Fruentimmers Siæle-Prydelse. ibid. 1697. 12.

Th. Wattsons bestormede Himmel. ibid. 1681. 1683. 8.

Lassenii Bibelske Wirack. ibid. 1688. 8.

Ejusd. Passions Betragtninger. ibid. 1697. 8. (*Bib. Br.*)

MÖLLER (Petrus) Navigations-Mester.

Skrifter.

Speculum Geographicum. Tronhiem 1740. 8.

Betragtning over Nord-Lyset. ibid. 1741. 4. (*Gu.*)

MÖLLER (Thomas) Fød 1720 i Siælland af Bonde-Folk. Deponerede fra Kiøbenhavns Skole. 1747

 blev

blev Sogne-Præst ved Borum og Lyngbye Meenigheder i Aarhuus Stift. 1753 nederst Capellan til Dom-Kirken i Aarhuus. 1755 overst Capellan sammesteds og Sogne-Præst til Weilbye. 1761 Sogne-Præst til Egeberg i Ods Herred i Siælland. 1767 Sogne-Præst til Store-Hedinge i samme Stift.

Skrifter.

Patriotiske Betænkninger om at spare og formeere Brændeved. Oecon. Magaz. Tom. 4. pag. 275.

MÖLLER. See fleere under MÜLLER.

MÖLLMANN (Bernhardus) Fød i Flensborg 1702. 12 Sept. Hans Fader var Carsten Möllmann, en fornemme Borger sammesteds. Hans Moder Gesine Paulsen. Gik i Flensborg Skole under den berømmelige Rector Joh. Möller. Derfra reyste han til Gymnasium i Lybek, og siden til Academierne Wittenberg, Halle, Jena og Leipzig, og kom hiem til Flensborg 1725. 1731 reyste han til Kiøbenhavn, og blev i sær antaget af Etats-Raad og Professor Gram. 1740 disputerede han efter Kongel. Tilladelse for den ved Academiet vacant værende Professione Juridica. Hvorpaa han fik Ordre publice at læse over Antiqvitates Patriæ. 1741 blev Professor Antiqvitatum Patriæ, samt Vicarius for da værende Qvæstor, Baron L. Holberg, til at læse over Historien i Almindelighed. 1748 blev Bibliothecarius Regius. 1742 Magister og Doctor Juris. 1754 Professor Historiarum & Geographiæ. 1755 Justits-Raad og Historiographus Regius. 1768 Etats-Raad. Er og Medlem i Videnskabernes Selskab, og Eres-Medlem ved Maler- Bildhugger- og Bygnings-Academiet.

Skrif-

Skrifter.

Diss. Epistolica de illustribus qvibusdam in republica litteraria viris Flensburgo oriundis, ad D. Th. Claussen. Flensb. 1721. 4.

Diss. Philosophico-Litteraria de subsidiis attentionis merito & falso suspectis. Præside Joh. Zacharia Hillingero. Witteb. 1723. 4.

Specimen meditationum in singularia qvædam Juris Saxonici Feudalis & publici capita ex antiqvitatibus Danicis illustrata. Havn. 1740. 4.

Specimen Elementorum Processus Judiciarii Dano-Norvegici. ibid. 1742. 4.

Dispp. 5. Spicilegium Antiqvitatum Patriæ. ibid. 1753—1765. 4.

Den almindelige Historie paa Dansk. 1ste Deel. ibid. 1760. 4.

Genealogisk Forsøg om Erke-Bisskop Eschilds Herkomst. Indført blant det Kiøbenhavnske Lærde Selskabs Skrifter. Tom. 1. pag. 195.

Ti prægtige Vildfarelser, som Fremmede haver begaaet i Danmarks og Norges Lærde Historie, rettede. ibid. Tom. 2. pag. 251.

Trende betydelige Trykfeyl udi A. Huitfeldts Beretning om det Slaviske Oprør 1066, rettede. ibid. Tom. 10. pag. 154.

De Fœminis Havniensibus inter regiarum nuptiarum Solennia 1478 temere suspectis. Havn. 1771. 4.

(*Cimb. Pr.*)

MOLTKE (Fridericus Ludovicus, Greve af) En Søn af Hans Høygrævelige Excellence, Hr. Adam Gottlob Moltke. Var først Kongel. Kammer-Junker og Canonicus

nonicus Capituli i Lybeck. 1763 blev Kammer-Herre. Siden Assessor i General Told-Kammer- og Commerce-Collegierne. Er og Medlem i Videnskabernes og i Land-Huusholdnings Selskaber.

Skrifter.

Kort Efterretning om det Fordeelagtige Manufactur af Strømper, Vanter og Nattrøyer i Hammerum Herred. Indført i Oecon. Magaz. Tom. 3. pag. 339.

Breve om Overdaadighed, og dens skadelige Følger i en Stat. Khvn. 1758. 8. Oversat paa Tydsk af C. G. Mengel. ibid. 1759. 8.

MOLTKEN (Joachimus) Boghandler i Kiøbenhavn, hvor han døde 1664 i Januar.

Skrifter.

Wilh. Alardi Siælens aandelige Apothec. Fordansket. Khvn. 1641. 12. 1643. 8.

Fuldkommen Psalme-Bog. ibid. 1647. 12.

D. Joh. Wellers Liig-Prædiken over Prinds Christian. Af Tydsk paa Dansk oversat. ibid. 1648. 4.

Joh. Holtzmanns Fromme Qvinders Speyl, af Tydsk paa Dansk. ibid. 165?. 8.

Bønne- og Psalme-Bog, Tydsk og Dansk. ibid. 1654. 12.

Den Chur-Sachsiske Bønne-Bog paa Dansk. ib. 1655. 8.

Aandelige Brønd-Spring. ibid. 1656. 8. (*Bib. Br.*)

MOMME (J... F... Henric).

Skrifter.

Naturlig Hexerie. Khvn. 1768. 8.

MONASTERIENSIS (Johannes) See SPITHOVIUS.

MONRAD (Ericus) Født 1607. 24 May paa Als. Hans Fader var Johan Monrad, Sogne-Præst til Kettinge og Provst over Als. Hans Moder Anne Vaget. Gik først i Skole i Sønderborg, siden i Nyeborg i Fyen, og omsider deponerede fra Odense Gymnasium. Reiste nogen Tid udenlands. 1638 blev Sogne-Præst i Middelfart. 1642 Sogne-Præst til Hellig Geistes Kirke i Kiøbenhavn. 1643 Biskop i Ribe. 1646 Doctor Theologiæ. Døde 1650. 26 Junii. Var gift med Margrete Bang, Søster til D. Th. Bang.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Palle Rodsteen. Khvn. 1647. 4.
—— —— Niels Wind. ibid. 1648. 4.
—— —— Mogens Bille. Aarh. 1649. 4.
—— —— Joh. Brochenhuus. ibid. 1649. 4.
(*An. Mar. Cimb. R.*)

MONRAD (Fridericus) 1731 blev Sogne-Præst til Aagerup og Kirkerup i Siælland. Døde 1758. 21 Jun.

Skrifter.

Forklaring over Epistelen til de Colossenser. Khv. 1736. 4.
Forklaring over Epistelen til de Galater. ibid. 1740. 4.
Catechismus Forklaring. ibid. 1756. 8.
Propheten Chabakuks Spaadom, med Anmærkninger forklaret. ibid. 1752. 4.

MONRAD (Henricus) 1749 blev Sogne-Præst til Ørsted i Baag-Herred i Fyen. 1767 Sogne-Præst til Sønder- og Nørre-Onsild i Aarhuus Stift.

Skrifter.

Salve i Gilead, ɔ: Guds Børns Kors og Trøst. Flensb. 1749. 8. Med Anhang om Fornøyelighed med sin Skiebne. ibid. 1750. 8.

MONRAD (Severinus Seerup) Var Alumnus paa Walkendorfs Collegium. 1752 blev Magister, siden Conrector i Christianiæ Skole.

Skrifter.

Disp. de Voce καταχθόνιος. Phil. 2, 10. Havn. 1747. 4to.

—— de Memoria. ibid. 1748. 4.

Dispp. 2 de triplici Veterum Græcorum Sacrificio. *ibid.* 1749. 1750. 4.

—— de Vestigiis contractus avertendi periculi vulgo Assecurationis apud Autores latinos. ibid. 1751. 4.

Programma de Capitulo Christianiensi. Christianiæ 1770. 4. (*Wal.*)

MÖNSTER (Petrus) Foged ved Bygholm i Aarhuus Stift.

Skrifter.

Om Folke-Mængden i Dannemark og Norge. Oeconom. Magaz. Tom. 5. pag. 57.

MONTAIGU (René de) En Franskmand. Forestod de Danske Comœdier i Kong Friderich IV. Tid, var siden Sprog-Mester udi Geheime Raad P. Lövenörns Huus, hos hans Søn nu værende Hr. Conference-Raad Lövenörn.

Skrifter.

Harangue de Monsr. Bartholin sur la Paix, traduit en François. Coph. 1720. 4.

MÖRCH

MÖRCH (Christian) Cammer-Secreterer og Revisor ved General Post-Amtet. 1747 Medlem i det Kongelige Danske Selskab til den Nordiske Histories og Sprogs Forbedring.

Skrifter.

Den til en Tiid undertrykte Sandhed og Oprigtighed. Khvn. 1749. 8.

MÖRK (Paulus) Fød 1658 i Gierding Præstegaard. Hans Fader var Hr. Jens Mörk, Sogne-Præst for Gierding og Blenstrup Meenigheder i Wiborg Stift. 1687 blev Capellan ved Frue Meenighed i Aalborg, samt Nørre- og Sønder-Tranders Annexer. 1689 indlod sig i Ægteskab med Mette Reenberg, en Datter af den berømmelige Borgemester Claus Christensen i Wiborg. 1712 blev Magister. Døde 1736. 20 Julii. Var altsaa Præst over 49 Aar.

Skrifter.

53 Prædikener over Propheten Jonas, hvoraf den første som en Prøve er udgiven af hans Datter-Søn, Hr. Johann Wandal i Aalborg. Aalb. 1770. 8. De øvrige kan ventes med første. (*Mar.*)

MORSING (Andreas Jacobi) Sogne-Præst til Herlufmagle i Siælland.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Dorothe Belov. Khvn. 1610. 8. (*Bib. Br.*)

MORSIANUS (Christianus Martini) Var først Hører ved Kiøbenhavns Skole. 1544 blev Baccalaureus Philosophiæ. 1546 Magister. Derefter Professor Pæda-

gogi-

gogicus, og 1553 Professor Dialecticês. Døde samme Aar 1553.

Skrifter.

Joh. Sulpitii Verulan. Carmen de moribus Puerorum, cum Carmine C. M. Morsiani ad pueros Haffnienses, sine loco & anno. 8. (*W. Al.*)

MORSIANUS (Christianus Torchilli) Var fød i Mors i Jylland, omtrent 1485. Efterat han havde lagt god Grund hiemme til sine Studeringer, reiste han i mange Aar Udenlands, blev imidlertid Magister og Juris utriusqve Baccalaureus, og ved sin Hiemkomst Rector ved Kiøbenhavns Skole. Derefter Professor i Kiøbenhavn; Men formedelst Rigets Uroelighed paa samme Tiid, reiste han atter til Antwerpen, Cøln, Løwen &c., og blev Doctor Medicinæ i Basel imellem 1523 og 1531. Saa at han i alt skal have reist i Tydskland, Frankerig og Italien over 24 Aar, til Deels med Peder Oxe, som siden blev Rigets Hofmester. Ved sin Hiemkomst fra sidste Reise, som skeede 1532, da Rigets Uroeligheder nogenlunde vare stillede, antog han Professionem Medicam ved Universitetet i Kiøbenhavn, var een af Medhielperne ved Academiets Istandsættelse, og blev første Rector Universitatis, efterat det var bragt paa Fode igien. 1544 blev han Academie's Vice-Cancellarius, og 1557 aflagt med Canonicat i Roeskilde. Døde 1560. 27 Julii i hans Alders 75de Aar. Hans Enke Elisabeth levede endnu 1566. Han maa ikke confunderes med næst foranførte Christ. Mart. Morsianus, eller med den Christianus Morsianus, som var anden Luthersk Sogne-Præst til Nicolai Kirke i Kiøbenhavn.

Skrif-

Skrifter.

Fragmenta Varia Medicinæ Theoreticæ.

Fasciculus Thematum publice propositorum.

Qverela privatæ infelicitatis.

De Latina constructione præcepta Johannis Murmelii. Regulæ Grammatices Joh. Bugenhagii. Rudimenta Joh. Despauterii, a Christiano Torchilli Ludi-Magistro Havniensi recognita & castigata. Havn. 1519. 4.

Arithmetica brevis & dilucida in qvinqve partes digesta. Colon. 1528. 8.

Arithmetica practica, cum Arithmetica Jac. Fabri Stapulensis. Basil. 1536 & 1553. 8. Synes at være nyere Editioner af næstforrige.

Dionysius de situ orbis, a Rhennio Fannio Latinitate donatus, a Christierno Torchilli Morsiano ad exemplar Græcum diligenter castigatus, cum memorabilium rerum & celebrium Locorum nominibus in marginibus illustratus. Antwerpiæ 1529. 8.

Ordinatio Lectionum in Academia Hafniensi. Hafn. 1537. 8.

Om Pestilentzes Aarsag, Forvaring og Lægedom derimod. Kbhn. 1546. 1552. 1619. 8. cum Præfat. J. Resenii. Paa Latin i Barthol. Cista Medica. Loc. 3. pag. 21.

Scholia in Elementa Geometrica D. Joh. Vogelini Havniæ prælecta. 1550.

Jac. Henrichmanni Syntaxis recognita Havn. - - - - 4.

Fortale til Henric Schmidts Læge-Bog. Malm. 1556. 8. Paa Latin i Barthol. Cist. Med. Loc. 3. pag. 45. (*W. Ter. B. Hyp. An. Mar. A. M. Al.*)

MORSIANUS (Elias Olai) Fød i Jylland. Var Famulus hos Tycho Brahe paa Hveen.

Skrif-

Skrifter.

Diarium Astrologicum & Meteorologicum. Uraniburgi 1586. 4.

De Cometa rotundo, omnino cauda destituto, qvi Anno 1585 mensibus Octobri & Novembri conspiciebatur. ibid. 1586. 4. (*Tb.*)

MORSING (Petrus) Bogtrykker i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Psalme-Bog. Khvn. 1653. 12.

MOSSIN (Johannes Petri fil.) Fød 1716 i Tver-stad Præstegaard i Aalborg Stift, hvor hans Fader Hr. Peder Mossin var Sogne-Præst. Hans Moder var en Datter af Hr. Jens Giesing, forrige Sogne-Præst sammestieds. Gik først i Skole i Sæbye, siden i Friderichsborg i Siælland, hvorfra han deponerede 1733. Efter nogle Aars Forløb blev Alumnus paa Borches Collegium og Decanus paa Klosteret. 1742 Catechet ved Holmens Kirke i Kiøbenhavn. 1747 Præst til Brøndstrædets og Abel Cathrines Hospitaler. 1751 Capellan til Nye-Kirken i Bergen. 1762 Sogne-Præst til Kors-Kirken samme Stæds. 1768 Magister. 1771 Stifts-Provst og Sogne-Præst til Dom-Kirken ibid. Han holder selv paa egen Bekostning et Bogtrykkerie i Bergen. Har 2 Gange været gift: 1. Med Inspecteur Simon Nybörgs Datter. 2. Med Cancellie-Raad og Sorenskriver Fleischers Datter.

Skrifter.

Disp. de Emphasi Particularum Hebræarum. Havn. 1735. 4to.

Dispp.

Dissp. 3. de nexu virtutum per definitiones. Havn. 1736. og 1737. 4.

Dissp. 3. de Majestate Styli Sacræ Scripturæ. ibid. 1738 og 1739. 4.

Dissp. 2. Compendium Hermeneuticæ Sacræ. ib. 1740. 4.

Forklaring over 1ste og 2den Mose Bøger. ibid. 1742 og 1744. 4.

Betænkninger over Jubel-Texten 1749. ibid. 1750. 4.

Korte Betragtninger over adskillige Moralske Materier. ib. 1750. 12.

Korte Betragtninger over menneskelig Lyksalighed og Lykke. Bergen 1756. 8.

Korte Betragtninger over menniskelige Vilkor. ib. 1757. 8.

Guds Børns Tempel og Helligdom i korte Betragtninger over den første Bøn i Fader Vor. ib. 1757. 8.

En Moralsk Cosmologie, eller Verdens fornuftige Betragtning. 5 Stykker. Bergen og Kbhn. 1757 og 1758. 8.

Korte Betragtninger over Dyder og Laster i Almindelighed. Bergen 1759. 8.

Menniskenes ulige Characterer i Verden. ib. 1759. 8.

Den Bibelske Historie, forklaret ved Fader Vor. ibid. 1755. 8.

Forsøg til en Dansk Terminologie. ibid. 1765. 8.

Samling af nyttige og lærerige Historier og Samtaler. ibid. 1766. 8.

Huus-Postil, 1ste Deel. ibid. 1766. 2den Deel 1768. 3die Deel 1769. 4. (*Fr.*)

MOTH (Johannes) Fød 1639. 11 Febr. i Breklum i Landskabet Bredsted i Flensborg Provstie, hvor hans Fader Nicol. Moth var Præst. Hans Moder var

Birgitte

Birgitte Lange, som opnaaede en Alder næsten af 100de Aar. Gik først i Flensborg Skole. Studerede siden ved Academiet i Helmstad. 1664 blev Secreterer ved det Tydske Cancellie i Kiøbenhavn. Dernæst Tydsk og Dansk Archiv-Secreterer. Siden Cancellie- og Justits-Raad, samt Land-Drost i det Slesvig-Holsteinske. Døde 1705. 6 Jan. Var gift med Sybilla Æmilia Suttermann.

Skrifter.

De Scopo Reipublicæ Polonicæ & Domo Austriaca. Hamb. 1665. 12.

Votum Veterum annorum. Havn. 1666. 4.

Staat-Geschäffte zwischen den Häusern Frankreich und Oesterreich. Aus dem Französischen übersetzt. 1667. 12.

Carmina Varia. (*Cimb.*)

MOTH (Paulus) Fød 1601. 16 Sept. i Flensborg. Hans Fader var Matthias Moth, først Keiserlig Chirurgus, siden berømt Practicus i Flensborg, hvor han af Tilbøyelighed til den Lutherske Religion udvalgte sin Bopæl. Hans Moder var Ingeborg Jörgens Datter. Gik i Skole i Flensborg, og tillige under sin Faders Anførsel lagde sig efter Chirurgien. 1621 drog til Gymnasium i Hamborg. Studerede siden Medicinen i Königsberg og Kiøbenhavn. 1632 reiste fra Kiøbenhavn til Leiden, hvor han opholdt sig i 3 Aar. Drog siden til Engeland, Frankerig og Italien, og 1637 tog Doctor-Graden i Basel. 1640 kom hiem, og begyndte at practisere først i Flensborg, siden fra 1644 i Lybek, og fra 1646 i Odense i Fyen. 1651 blev han kaldet til Kiøbenhavn, først som Hof-Medicus, og siden som Liv-Medicus og Informator hos Kong Christian den Femte, som da var Kron-Prinds. Døde 1670. 6 May. Var gift

med Ida Buren, en Datter af Rudolph Buren, Borgemester i Kiel. Han var Fader til Geheime-Raad Matthias Moth, og Sophia Amalia Moth, Grævinde af Samsöe &c.

Skrifter.

Disp. Inauguralis de Pleuritide legitima. Basil. 1637. 4.

Casus Chirurgicus perforati Thoracis fideliter descriptus. Havn. 1656. 1658. 1661. 4.

Dispensatorii Havniensis Pars 7ma ab ipso elaborata. ibid. 1658. 4.

Historia rarissima mulieris Hydropicæ. Findes Tom. I. Act. Med. Havn. (*B. Hyp. Cimb. Mar.*)

MOTH (Rudolphus) En Søn af den næstforrige Doct. Poul Moth. Var fød i Flensborg. 1663 blev Magister. Siden Hof-Prædikant i Kong Christian den Femtes Tiid. Derefter Sogne-Præst til Sanct Knuds Kirke i Odense, samt adjungeret Bispen sammesteds D. Niels Bang, som Vice-Bisp og Successor; men som han døde før Bispen, nemlig 1675. 16 Nov., blev der intet af Successionen. Imidlertiid blev han samme Aar Doctor Theologiæ.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Marie Sophie Bring, som blev begyndt at trykkes i Kiøbenhavn 1675. 4. Men da baade han og den Afdødes Mand, Rasmus Andersen, imidlertiid ved Døden afgik, blev den ikke fuldfort. (*Cimb. Z.*)

MOURIER (Friderich) Anden Fransk Præst ved den Reformerte Kirke i Kiøbenhavn. Er gift med en Datter af Admiral Fontenay.

Skrifter.

Sermon sur la Guerre présente. Coph. 1757. 8.

Oraison funebre de Frid. V. ibid. 1766. 4. Oversat paa Dansk af C. F. Jacobi. 1766. 4.

Oraison funebre de la Reine Sophie Magdalene. *ibid.* 1770. 4.

MÜHLHAUSEN (Godeschalcus) Fød i Kiøbenhavn. Studerede Medicinen og reiste udenlands. 1740. 15 Jul. tog til Leiden Doctor-Graden in Medicina. Var siden Medicus Practicus i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Diss. de Cruditate, Coctione & Crisi. Lugd. Bat. 1740. 4to.

MULENIUS (Janus) Fød i Odense 1564. 15 Sept. Hans Fader var Hans Mule til Nislevgaard, Borgemester i Odense. Hans Moder Mette Kotte. Reiste Udenlands. Blev siden Doctor Medicinæ og Medicus Practicus i Odense, hvor han døde 1633. 26 May.

Skrifter.

Disp. de Natura Caloris. Heidelb. 1594. 4.

Brevis Febris Historia. Basil. 1598. 4. (*Bib. B. Fun.*)

MULENIUS (Johannes Claud. fil.) Fød 1621. 28 Febr. i Odense. Hans Fader var Claus Mule til Nislevgaard, hans Moder Birgitte Rosenvinge. Var først Conrector i Odense omtrent 1653. Derefter Præst til Weilbye i Fyen, og omsider Sogne-Præst i Nyeborg og Provst i Winding Herred. Døde 1692. Var 2 Gange gift: 1. Med Ellen, D. Christen Jensens Datter. 2. Med Chri-

Christine Bæner. Han har givet 100 Rdr. til de Fattige i Odense.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Mette Claus Dotter. Kbhn. 1670. 4.
—— —— —— Elisabeth Scheffer. ibid. 1693. Folio. (*Th. Lu. Bib. Fun.*)

MULENIUS (Johannes Georgii) Fød i Odense 1605. 8 Mart. Hans Fader var Jörgen Mule, Borgemester i Odense. Hans Moder Barbara Rosenvinge, Borgemester Mogens Rosenvinges Datter. 1624 deponerede fra Odense Skole. 1625 maatte han for Pestens Skyld forlade Kiøbenhavn, og derfra drog til Sorøe, samt siden til Rosenholm til den lærde Holger Rosenkrantz. 1629 reiste han Udenlands med Eric Rosenkrantz, en Søn af bemeldte Holger Rosenkrantz, og siden med Henric og Jacob Lindenou, samt omsider med den ulykkelige Kei Lykke. 1645 kom han hiem efter 15 Aars Udenlands Reise. 1654 blev han Oeconomus ved det Kongel. Communitet. 1660 Assessor i Cammer-Collegio. 1669 Assessor i Høyeste Ret. Døde 1669. 5 Sept. Var gift med Maren Jörgens Datter Braad, Enke af Mag. Wichmann Hasebard, Bisskop i Aalborg. Han testamenterede 1000 Rdr. til Fattige. 700 Rdr. til Odense Skole. 300 Rdr. til Frue Kirke i Kiøbenhavn. Sit skiønne Bibliotheque til Kiøbenhavns Universitet, og en Grundmuret Gaard til Sub-Bibliothecarii Vaaning.

Skrifter.

Numismata Danorum & vicinarum Gentium, edit. a Thom. Bartholino. Havn. 1670. Fol. & 4to. (*Th. pr. Fun.*)

Mulenius (Johannes Michaelis) Fød i Brobye i Fyen. Hans Fader var Mag. Michel Hansen, Sogne-Præst i Nordre Brobye. Hans Moder Karen Claus Datter Mule, Søster til foranførte Mag. Hans Mule i Nyborg. Reiste nogle Aar Udenlands. 1676 tog Licenciat-Graden i Medicinen i Kiøbenhavn. 1677 blev Professor Medicinæ ibid. og i nogle Aar fra 1683, som Vicarius forrettede Mag. Bertel Bartholins Vices, i at læse som Professor Eloqventiæ & Rhetorices. 1690 fik Locum in Consistorio. 1701 ascenderede in Facultatem Medicam. Døde 1712, i hans Alders 62de Aar.

Skrifter.

Disp. Inaug. de Apoplexia. Havn. 1676. 4. (*Th. Fun.*)

Mulenius (Johannes) Fød 1714 i Nørre Brobye i Fyen, hvor hans Fader Hr. Michel Mule var Sogne-Præst. Hans Moder var Anna Dorscheus. 1733 deponerede fra Odense Gymnasium, blev derefter Alumnus paa Borches Collegium. 1741 blev Capellan pro Persona hos Faderen. 1742 fik Vente-Brev som virkelig Sogne-Præst at succedere ved samme Kald, som og skede 1743 ved hans Faders Død. Blev siden tillige Provst i Salling Herred. Var gift: 1. Med Kirstine Borch. 2. Med Margrete Kirstine Melbye, en Datter af Postmester Melbye i Odense.

Skrifter.

Disp. de Zacharia Barachiæ fil. Havn. 1738. 4.
—— de ficu arefacta. ibid. 1739. 4.

Han har og været Medarbeider ved Oversættelsen af den Engelske Spectator. See P. Kraft.

MULENIUS (Johannes).

Skrifter.

Irenangeli Trøste-Brev imod Fortvivlelse. Kbhvn. 1741. 8. Oversat.

D. S. Bohnsted om Selv-Fornegtelse. ibid. 1755. 8.

MÜLLEN (Lyderus von) Fød i Stockholm 1685. 15 Febr. Hans Fader er mig ubekiendt, men hans Moder var en Datter af Lyder Adlerskiold, den rigeste Adelsmand i Sverrig, ved hvis Død von Müllens Moder tænkte at faae en vigtig Arv; men da samme slog feil efter en 8 Aars derom førte vidtløftig Procees, forlod han 1693 sit Fødeland og kom til Kiøbenhavn, hvor Hr. A. Lövenklo, Kongel. Svensk Envoye Extraord., som var af hans Familie, med andre rakte ham Haanden. Han blev derpaa strax sat i Sorøe Latinske Skole, hvorfra han efter 5 Aars Forløb deponerede. 1706 tog Examen Philosophicum og Baccalaurei-Graden. Studerede siden Theologien, og reiste en heel Deel Aar Udenlands. Ved sin Hiemkomst søgte han nogle Gange om et offentligt Lære-Embede i Theologien. Men da Ansøgningen ikke lykkedes, underviiste han mange privatim med stor Nytte. Tvende Gange var han nær ved at blive Præst, den ene Gang i Jylland 1714. Den anden Gang i Siælland 1722. Men som der var Kiærteler ved de Stykker, tillod hans snævre Samvittighed ham ey at tage derimod. Han levede da sin Tiid hen i Gudsfrygt og Dyds Øvelse, og døde 1750. 22 Octob.

Skrifter.

Dissert. Critico-Philologica de Genuina Vocis προσευχης significatione. Havn. 1706. 4.

Don Pedros Beile-Griller. Khvn. 1724. 8.
Søndagens yndige og syndige Betragtelse. ibid. 1727. 8.
Den nødvendige Betænkning om det Allernødvendigste. ib. 1727. 8.
Nødvendige Anmærkninger over den nødvendige Betænkning over det Allernødvendigste. ibid. 1727. 8.
Kom i Hu Kiøbenhavn. ibid. 1730. 8.
Selvgiorte Liig-Vers og sidste trykte Formaning. ibidem 1748. 4.

MÜLLER (Christianus Rudolphus) Fød i Kiøbenhavn 1651. 13 Nov. Hans Fader var Johan Müller, J. U. D. og Professor ved Kiøbenhavns Universitet. Hans Moder Agneta von der Lippe. Gik i Skole først i Kiøbenhavn, siden i Flensborg. Blev saa sendt til Gymnasium i Dantzig, og efter 3 Aars Forløb til Universitetet i Königsberg, hvor han paa 4de Aar opholdt sig. Kom derefter til Kiøbenhavn, og blev Hofmester hos Hr. Geheime-Raad von Stöckens Børn. 1675 blev Feldt-Præst ved det Rantzouske Dragoner-Regimente, og var med ved Beleiringen for Wismar. Imod Slutningen af samme Aar, blev han Pastor adjunctus til Nienbrock udi Stormarn. 1684 Kongel. Tydsk Hof-Prædikant i Kiøbenhavn. 1695 Professor Theologiæ ved det nye Ridderlige Academie sammesteds. 1700 Doctor Theologiæ bullatus. 1703 Bisskop i Fyen. Døde 1712, 12 Jan. Var gift med hans Formands i Nienbrock, Hr. Johann Birchenbusches Enke.

Skrifter.

Leich-Predigt über Friederich Lenten. Glückstadt 1678. 4.
—— —— über Dorothea von Reichau. Kopenh. 1690. Fol.

Plausus Votivi ad Frider. IVti natalem 30mum. Havn. 1701. (*Th. An. Cimb. Z.*)

MÜLLERUS (Johannes) Fader til næstforrige. Fød i Rostock 1605. Gik først i Skole i Rostock. Studerede siden ved Gymnasium i Halle, og paa adskillige Tydske Universiteter. Kort efter sin Hiemkomst blev han Advocat i Flensborg, og 1645 Raad hos Førsten af Holsteen-Sönderborg. 1649 Professor Juris i Kiøbenhavn. 1650 Doctor Juris til Rostock. 1661 Borgemester i Flensborg. Døde 1672. 22 Jan. Var gift med Agnete von der Lippe, Kongel. Canceller og Raad Christopher von der Lippe, hans Datter.

Skrifter.

Disp. de Injuriis. Rostock. - - - - 4.

—— de Emtione & Venditione. Præs. D. Alb. Heinio. ibid. 1632. 4.

—— Inauguralis de Operis novi nunciatione. Præs. D. Henr. Schuckmann. ibid. 1649. 4.

—— de Actionibus rerum in Navem, vel diversorium, receptarum nomine competentibus. Havniæ 1650. 4.

Dispp. VI. Feudales. ibid. 1651 – 1657. 4.

Leich-Abdankung bey D. Theod. Reinkings Begräbniß. Glückstadt 1665. 4. (*W. B. Hyp. Cimb*)

MÜLLERUS (Johannes) En Søn af den næstforrige, var fød i Flensborg. Studerede i Kiøbenhavn, Rostock og ved andre Udenlands Universiteter. Blev derefter Secretaire først hos Peder Carisius, Dansk Envoyé i Haag, og siden hos Greve Conrad Reventlau i Kiøbenhavn, som giorde ham til Inspecteur over Haderslebhuus Amt, efterat han 1674 havde taget Doctor-Graden in

Jure til Rostock. Døde 1702. 27 Jun. Var gift med Catharine Endorph, som siden kom i Ægteskab med Justits-Raad Casten Worm i Ribe.

Skrifter.

Disp. Inaug. de Usuris ex Mora. Præs. D. Henr. Rudolph. Redecker. Rost. 1674. 4.

Epicedion Heroicum in Obitum D. Theod. Reinkingii. Glückst. 1665. 4.

Carmina in obitum Annæ Margaretæ, Conradi Comitis a Rewentlau conjugis. Fol. (*Cimb.*)

MÜLLER (Otto Frideric) Fød i Kiøbenhavn 1730. 2 Mart. Hans Fader var Hof-Trompeter Joachim Nicolai Müller, en Søn af Rector Heinrich Nicolai Müller i Sondershausen. Hans Moder Margrete Henriette Udsen, en Datter af Raadmand Jacob Udsen i Aarhuus. I sit tiende Aar faldt han i Stranden ved Børsen, men blev endnu i Tide opdragen af en tilløbende Fod-Garder; og som han havde Lyst til Bogen, overlod hans Forældre ham 1743 til hans Morbroder Niels Laurids Udsen, Cantor og Hører i Riber Skole, hvorfra han 1748 af Rector Christian Falster blev dimitteret til Universitetet i Kiøbenhavn. Her underviiste han i Videnskaber og Musiken. Fik 1750 Sted paa Borches Collegio, studerede først Theologien, prædikede Tydsk og Dansk efter Anmodmodning paa et Kald for Græve von Botmar, som med følgende Post tilmældtes fra Græven at være bortgivet. Først i Aaret 1753 blev han antaget til at holde Cabinets-Prædiken for Stats-Ministeren, Græve von Schulins Enke-Frue, ved hvilken Leylighed han sidst i samme Aar blev Hof-Mester hos den unge Græve von Schulin,

som

som han i April 1758 bragte til Deposits offentlig ved Universitetet. Imidlertiid lagde han sig efter de smukke Videnskaber, Sprog og Lovkyndighed, og tog 1760 Examen Juridicum cum Laude. Efter adskillige forgiæves giorte Forhaabninger at bruges i dette Fag, søgte han i sine ledige Timer ved egen Underviisning og Bekostning at kiende sit Fædrenelands naturlige Frembringelser, reiste Udenlands med ovenmeldte Græve von Schulin, studerede med ham i Leipzig 1763, besaae Hofferne i Dresden og i Berlin, og kom tilbage 1764. Reiste derpaa atter ud med samme Herre 1765, studerede i Strasborg og besaae Tydskland, Schweitz, Italien, Frankerig og Nederlandene, og kom tilbage 1767. Blev 1769. 2 Junii virkelig Cancellie-Raad, og 1771. 6 Junii Archivarius i det Norske Kammer. 1764 blev han Medlem af det Keyserlige Natur-Forskeres, og af det Chur-Bayerske Videnskabers Academie i München; 1766 af Schinznacher-Selskabet i Schweitz og af det Arcadiske Academie i Rom; 1769 af det Kongelige Videnskabers Academie i Stockholm, og af Landhuusholdnings Selskabet i Kiøbenhavn; 1770 af Videnskabernes Selskab i Trondhiem.

Skrifter.

Dispp. de Michaele Archangelo probabilius creato, qvam increato. Havn. 1751. 4.

—— de Prophetis novi Testamenti. ibid. 1753. 4.

Religionens Magt af Young, oversat. Khvn. . . . . 8.

Frode den Fredegode, et Hyrdestykke. ibid. 1760. 8. Siden indført i 6te Stykke af Forsøg til skiønne Videnskaber. ibid. 1767. 8.

Efterretning om Liim-Svampen; i de Stockholmske Videnskabers Handlinger. 1762.

Efterretning og Erfaring om Svampe, i sær om Nør-Svampens velsmagende Pilse. Khvn. 1763. 4. med Kobber.

Efterretning om et lidet Mos. I Stokholmske Videnskabers Handlinger 1764. med Kobber.

Fauna Insectorum Friderichsdalina. Havn. & Lipſ. 1764. 8vo.

Decouverte d'un papillon à tête de Chenille. Blant Memoires de l'Acad. des Sciences i Paris. med Kobb.

Memoire sur un nouveau Genre de Zoophytes. Indført i Gazette Litteraire de Berlin.

Die Feldt-Lilie, als ein Stunden-Zeiger bey Nacht und Tage. In den Sammlungen der Bernischen Oeconomischen Gesellschafft. 1766. med Kobber.

Manipulus Insectorum Taurinensium, in miscellan. Societ. Taurineuſ. Tom. 3. à Turin. 1766.

Enumeratio ac descriptio Libellularum agri Friderichsdalensis, in Nov. Act. Nat. Curioſ. Tom. 3. 1767.

Flora Friderichsdalina. Argentorati. 1767. 8. cum fig.

Lettre sur un remede, contre la Contagion des Bêtes à corne. Indført i Gazette Litt. de Berlin.

Beskrivning paa en klaset Vært: Frøe-Planten kaldet. I Stokholmske Videnskabers Handlinger 1769. med Kobber.

Efterretning om et nyt Slægt af Vand-Insekter (Vand-Spindel) med dets ubekiendte Arter. 1769. Indført i de Kiøbenhavnske Efterretninger om lærde Sager, Kritiske Journal, Dänisches Journal, og Gazette Litt. de Berlin.

Efterretning om ubekiendte Kenøyer i vore ferske Vande. 1770. Indrykket i nys anførte Periodiske Skrifter.

Enume-

Enumeratio Plantarum terram vegetabilibus destitutam intra anni spatium occupantium. Indført i Nov. Act. Nat. Curios. Tom. 4. 1770.

Enumeratio stirpium in Islandia sponte crescentium. Indført ibid.

Epistola de Musca vegetante Europæa. ibid. cum fig.

Observations sur la reproduction de la Tête des Limaçons. Indført i Gazette Litt. de Berlin.

Observations sur une ejaculation singuliere de la nerite des rivieres. ibid.

Von Würmern des süssen und salzigen Wassers. Kopenh. 1771. 4. mit Kupff.

Svar paa Recensionen i Bibliotheket for nyttige Skrifter. 1772. Er indført i samme Bibliothek.

Brev til Hr. C. L. i Anledning af Almånna-Tidningen. Indført i Bibliotheket for nyttige Skrifter 1772.

Pile-Larven med dobbelt Hale og dens Phalæne, med hosføyede Bemærkelser om Avlingen i Almindelighed og Svampenes Tilblivelse. Khvn. 1772. 4.

Vermium Terrestrium & Fluviatilium Historia. Havniæ 1772. 8.

Man venter og fra ham Continuationen af Oeders Flora Danica.

MÖLLER (Johannes) Fød ved Fridericia 1736. 23 Nov. Hans Fader var Niels Möller, Moderen Marie Erichsen. Deponerede 1758 ved Kiøbenhavns Academie, og studerede der Medicinen. Blev 1762 sendt paa Kongens Bekostning til Lyon, for der ved den nye anlagte Ecole Veterinaire at excolere Artem Veterinariam. Men da han der befandt Lærerens Bourgelats Underviisning saa slet, at han ey kunde være tient med den, søgte han sin

Affkeed,

Assfeed, gik til Paris, og derfra efter 2 Aars Forløb til London. Kom 1766 hiem til Kiøbenhavn, blev Medicus Subordinatus paa Friderichs Hospital. 1768 reiste til Skeen i Norge, for der at practicere. Gik siden med den unge Schnell til Frankerig, Engeland, Holland og Tydskland, og kom med ham tilbage til Kiøbenhavn. Blev 1771 Doctor Medicinæ.

Skrifter.

Sundheds Magazin, første Stykke. Khvn. 1762. 8.

Diss. inaug. de viribus animæ humanæ op: medica firmandis. Præs. C. F. Rottböl. Havniæ 1771. 8.

MUMME (Christopborus) Fød i Norge. Hans Fader var næstfølgende Hr. Gerhard Mumme. Studerede i Kiøbenhavn under Masio og Wandal. Blev derefter Hører i Aalborg Skole, siden Personel-Capellan hos Stiftsprovsten Magister Peder Reenberg sammested. 1701 blev Sogne-Præst til Aasted og Schierum Meenigheder i Aalborg Stift. 1706 Magister, og nogle Aar efter Provst over Weynеberg Herred. 1735 Biskop i Aalborg. Døde 1737. Var gift med Elisabeth Ursin. Medens han endnu var Hører i Aalborg Skole, forefaldt den bekiendte Thisteds Besættelses Sag, hvorudi han til Sandheds Opdagelse ey giorde lidet. Ligesom han og medens han var Provst, viiste sin Nidkiærhed i Henseende til nogle forfaldne Kirker i Wenneberg Herred, hvorom han med Proprietairen udholdt en Proces til Høyeste Ret, og der vandt med Berømmelse. Catechisationen med Ungdommen drev han og i Besynderlighed paa, og til den Ende samlede nogle Catechetiske Spørsmaal, som vare brugte i Aalborg Stift af Biskoperne Foss, Bornemann, Bircherod og Thestrup, som almindelig kaldes Biskop Thestrups Catechis-

techismi Forklaring, fordi han brugte den paa sine Visitatzer. Altsaa regnes samme iblandt hans

Skrifter.

Catechismi Forklaring. Khvn. 1721. 1737. 8. (*An.*)

MUMME (Gerhardus) Sogne-Præst til Hemnæs og Moe i Trondhiems Stift.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Susanne Christophers Datter Tönder. Khvn. 1681. 4. (*Gu.*)

MUNK (Andreas Nicolai).

Skrifter.

Fire aandelige Viiser. Khvn. 1626. 4. (*Bib.*)

MUNK (Janus Jani) 1651 blev sat i Sorøe Latinske Skole, hvorfra han 1657 deponerede. 1666 blev Sogne-Præst for Hagested og Gislinge Meenigheder i Siælland. Døde 1676.

Skrifter.

En eenlig Enkes Sorge- og Troste-Stand til Frue Anna Cathrina Müller, Doct. Casp. Bartholini. Khvn. 1673. 8.

Kort Beretning om Else Christophers Datters, D. Th. Bartholini Hustrues, Død. ibid. 1675. 4. (*Br.*)

MUNK (Janus Petri) En Søn af Hr. Peder Munk, Sogne-Præst ved den nye Kirke uden for Kiøbenhavn. 1684 blev Sogne-Præst ved Sanct Peders Meenighed i Slagelse. Døde 1696.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Fr. Karen Juul. Khvn. 1690. 4.

Liig-Prædiken over Lars Lindenou, som med sin Frue Deliane Lützow, og Søster Jde Lützow, samt Jomfrue Wibecke Cathrine Rostrup druknede 1690. Odense 1693. 4.

—— —— over Magnus Lützow. ibid. 1693. 4.

MUNK (Janus) Fød 1579. 3 Jun. paa Barbye i Kents Lehn i Norge. Hans Fader var Capitain Eric Nielsen Munk, som 1580 af Kong Frid. II. blev adlet. Hans Moder Anna Bartholomæi Datter. I sine unge Aar øvede han sig strax paa Søen ved de lange Reiser, og udstod meget Ondt. Desuagtet elskede han dog saaledes Søe-Væsenet, at han derved forblev, giorde adskillige Reiser til Spanien, Island &c. 1609 og 1610 seglede han til Nova Zembla. 1611 blev Søe-Capitain og giorde god Tieneste under Admiral Jörgen Daae for Elfsborg og andre Steder. 1613 blev sendt som Fourer og Tolk med Rigets Canceller Jacob Ulfeld, til Spanien. 1614 blev han beordret, at føre nogle Russiske Gesandter Norden omkring til Archangel. 1615 og 1616 besøgte de Nordlandske, Islandske og Færøiske Farvande, og drog til Amsterdam og Biscaya, for at hverve Hvalfiske-Fangere. 1619 blev han af Kong Christ. IV. sendt med 2 Skibe, for at opsøge Vey igiennem Hudsons Bugt, til Ostindien; men forgiæves. Han maatte udstaae meget Ondt og Fare af Driv-Iis, tage Vinter-Leye udi en Havn, som efter hans Navn blev kaldet Munks Vinter-Havn, og kom med stor Besværlighed tilbage til Kiøbenhavn 1620, med 2 Mænd alleene af 64, som han havde bragt med sig. 1622 var han i Norge, for at udtage Baads-Folk, og samme Aar convoyerede det Ostindiske Skib forbi de Canariske Eylænder. 1623 blev han som Admiral udcomman-

commanderet med 4 Skibe, at krydse paa Russerne i de Nordlandske Farvande. 1624 var i Kongel. Affaires i Pommeren og Bützow, samt udsendt at krydse paa den Nordlandske Kyst. 1626 udcommanderet, som Admiral med 6 Skibe paa Weser-Strømmen. Nogle Aar efter hans forommeldte første Reise Norden paa, for at opsøge Vey til Indien, fik han Lyst til at forsøge Lykken end een Gang, og til den Ende overtalede nogle Adelsmænd og Borgere i Kiøbenhavn, at oprette et Compagnie og udruste 2 Skibe, som han skulde føre. Men da alting var færdig, og han til Afskeed talede med Kongen, og Kongen gav sin Fortrydelse tilkiende over hans Opførsel ved forrige Reise; fortælles, at Munk skulde have svaret noget haardt og ubetænksomt, hvorover Kongen blev fortornet, og stødte ham med sin Stok. Hvorpaa Munk gik hiem, vilde ikke spise i nogle Dage, og endelig døde af Sorg 1628. 3 Jul. Han var 2 Gange gift: 1. Med Cathrine Adrians Datter. 2. Med Margrethe Thagis Datter, som siden kom i Ægteskab med Borgemester Christopher Hansen.

Skrifter.

Beskrivelse om Seilads og Reise paa den Nord-Vestiske Passage, som nu kaldes Nova Dania, igiennem Fretum Christiani at opsøge. Kbhvn. 1624. 4. Igien oplagt 1723. 8. med Munks Levnets Beskrivelse, hvoraf dette er uddraget. Conf. Holbergs Danmarks Riges Historie, Tom. II. pag. 665. Dette Skrift er ellers oversat paa Tydsk, Frankf. 1653. 4. og paa Hollandsk, Amsterd. . . . . 4to.

MUNK (Nicolaus) Fød 1688. 1717 blev Sogne-Præst for Tyrsted og Udt Meenigheder i Aarhuus Stift. 1738 Provst i Hatting Herred. Døde 1744.

Skrifter.

Rambachs sande Vey. Fordansket. Khvn. 1742. 8. (P.)

MUNCHEBERG (Fridericus Carolus) Fød 1723. 29 Jul. i Gurrøe i Tikiøb Sogn i Siælland. Hans Fader var Mads Pedersen, Kongel. Skov-Rider. Hans Moder Anne Kirstine Moth. 1740 deponerede fra Friderichsborg Skole. Fik derefter Sted paa Borches Collegium, og efter udstandne Examina Theologicum og Juridicum, blev 1749 Doctor Juris. Siden Birke-Dommer ved det Skanderborgiske Rytter-Districts Birke-Ting, og tillige Byefoged i Skanderborg.

Skrifter.

Dispp. 2. de Origine Actionis de Pauperie ex ipsis penetralibus Juris Naturæ deducenda. Hafn. 1745–1746. 4.

Disp. de Henr. IV. Galliarum Regis, publica ab Excommunicatione Pontificis Sixti V. per Clement. VIII. facta absolutione, omnibus Regibus & Principibus Christianis valde Ignominiosa. ibid. 1747. 4.

—— de Unione Calmariensi. ibid. 1749. 4. (Pr.)

MUNDELSTRUP (Janus Nicolai) Fød 1657. 4de April i Mundelstrup, i Sabroe Herred, Aarhuus Stift. Udmærkede sig i sin Tiid formedelst sin Lærdom ved Academiet. 1685 blev Conrector i Aarhuus Skole og Sogne-Præst til Aabye. 1686 Magister. 1692 Rector ibidem.

Døde

Døde 1701. 3 Jan. Var gift med Cecilia Jens Datter Müller.

Skrifter.

Vocatum sub examen Proœmium Logicæ artificialis. Havn. 1680. 4.
Disp. de Prædicabilibus thetice propositis. ibid. 1681. 4.
Theologia Gentilis purior abstracte considerata. ib. 1682. 4to.
Vocata sub examen prædicabilia Aristotelica. ib. 1682. 4.
De Pœnis Sodomiticis. ibid. 1683. 4.
Specimen Gentilismi etiamnum superstitis. ibid. 1684. 4.
Collegium Logicum. Francof. & Hanov. 1686. 8.
Exercitationes tres in Virgilium.
—— —— duæ in Persium. (*P. Th. Con.*)

MUNDT (Povel).

Skrifter.

Beskrivelse om Keiserens og Forsternes Forsamling til Regensborg. Kbhn. 1596. 4.

MÜNSTER (Thomas Georg).

Skrifter.

Fruentimmerets Ven. Oversat af Fransk. Kbhn. 1761. 8.

MÜNTER (Balthazar) Fød i Lübeck 1735. Hans Fader var Laurids Münter, Kiøbmand ibid. Hans Moder Christine Kaiser. Freqventerede først Gymnasium i Lübeck. 1754 drog til Universitetet i Jena. 1757 blev Magister sammested og Professor Philosophiæ. 1760 Præst i Gotha. 1763 Præst og Super-Intendent i Tonna. 1765 Tydsk Præst til Sanct Petri Kirke i Kiøbenhavn. 1767 Doctor Theologiæ. 1769 Medlem af det Kongel.

Norske Videnskabers Selskab. Gift med Magdalena Friderica Ernestina Sophia von Wangenheim.

Skrifter.

Decas Lubecensium apud exteros clarorum. Lub. 1754.

De negata hominibus præscientia rerum futurarum. Jenæ 1754.

De Dei Existentia. Carmen. L. II. Jen. 1755.

De eo, qvo possimus, ordine actus qvos dicunt gratiæ Divinæ conjungere, si viam spectes, qva naturaliter consequi felicitatem possumus. ibid. 1756.

Diss. de Limitibus Philosophiæ moralis. ibid. 1758.

Theologiæ naturalis polemicæ specimen. ibid. 1758.

De Præcipuis, qvæ Orator pulcre cogitaturus committere potest vitiis. ibid. 1759.

Commentatio de insufficientia Philosophiæ moralis ad tollendos conscientiæ morsus. ibid. 1759.

Allgemeine Rede-Kunst. ibid. 1760.

Der Baum der Erkäntniß des Guten und Bösen. Gotha 1761.

Cantaten über die Evangelia. ibid. 1761.

—— —— —— Episteln. Rudolfsstadt 1762.

Predigten, 7 Theile. Gotha 1760 = 1767. 8.

Trauer-Rede über Frid. V. Koph. 1766. 8.

Predigt am Bet-Feste für des Königs Regierung. ibid. 1766. 8.

Predigt am Feste Visit. Mariæ. ibid. 1766. 8.

Predigt am Sonntage Oculi. ibid. 1766. 8.

Diss. de Religione Christiana, incrementa sua neutiqvam debente Philosophiæ Stoicæ. Havn. 1767. 4.

Dank-Predigt am vierten Sonntage nach Neujahr 1772. ibid. 1772. 8. Er og oversat paa Dansk. ibid. 1772. 8.

Inhalt

Inhalt aller seiner Predigten. Begyndte ugentlig at udgives 1766, og fortsættes endnu.

Geistliche Cantaten. Kopb. 1769. 8.

Bekehrungs Geschichte des Grafen von Struensee. ibid. 1772. 8. Oversat paa Dansk ved Jac. Wolf. ibid. eod. (*Pr.*)

MUNTHE (Casparus Fridericus) Fød i Romsdalen i Tronhiems Stift 1704. 31 Octob. Hans Fader var Ludvig Jversen Munthe, Tolder paa Molde. Hans Moder Anna Kaasböll. 1723 deponerede fra Tronhiems Skole. Fik derefter Sted paa Borches Collegium. 1731 blev 6te Lecties Hører i Kiøbenhavns Skole. 1735 Magister. 1736 Conrector ved bemeldte Skole. 1740 Vice-Rector ibid. 1747 Professor designatus Græcæ Lingvæ. 1748 virkelig Professor G. L. 1759 qviterede Kiøbenhavns Skole. 1762 blev virkelig Justits-Raad. Døde 1763. 10 Dec. Var 2 Gange gift: 1. Med Thyre Sophie Kölichen, en Datter af Mag. Christ. Kölichen, øverst Capellan til Frue Kirke i Kiøbenhavn. 2. Med Mille Johanne Kaasböll, en Datter af Mag. Eil. Christopher Kaasböll, Sogne-Præst til Hellig Geistes Kirke ibid.

Skrifter.

Observat. Philologico-Criticæ ex Collatione Herodoti cum Nov. Test. Havn. 1732. 4.

Dispp. 4. continentes Observationes in Nov. Testam. ex Diodoro Siculo. ibid. 1741. - 1747. 4. Er samlet fuldstændigere udgivet Lipf. 1755. 8.

Det Græske Sprogs Grammatica. Havn. 1744. 8.

Dispp. 3. de Historia Græcæ Lingvæ. ibid. 1748. 1752 & 1761. 4.

Observationes ad Hesiodum. Havn. 1757 & 1760. 8.
Critica Sacra Nov. Testamenti. Part. I. ibid. 1762. 8.
Cursus Vitæ Holsteinianæ. ibid. 1763. Fol.

MUNTHE (Christophorus Ludovici) Hans Fader var Mag. Ludvig Munthe, Bisskop i Bergen. Hans Moder Ingeborg Friis. 1638 blev Conrector ved Kiøbenhavns Skole. 1639 blev Provst paa Klosteret og Professor Poeseos i Kiøbenhavn, og endelig Professor i Lund i Skaane.

Skrifter.

Παρεκβολαὶ χρηστομαθείας τῆς ποιητικῆς. Havniæ 1640. 4.
Cœnaculum solensium Φαινομένων, i. e. Arati Phænomena illustrata. ibid. 1641. 8.
Σημειόφορος Hierarchiæ Physicæ. ibid. 1643. 8.
Apospasmatum Philosophicorum fasciculus triplex. ib. ---- 4. (*B. Hyp. Th. Cen. Bib.*)

MUNTHE (Ludovicus Johannis) Fader til næstforrige. Fød 1593. 2 Aug. i Tikiøb i Siælland, hvor hans Fader Hans Munthe var Sogne-Præst. Hans Moder var Cathrine de Fine, en Datter af Arnold de Fine, Frid. II. Capel-Mester. Omtrent 1615 deponerede han ved Kiøbenhavns Universitet. Reiste derefter Udenlands med Otto Lindenous Sønner. 1619 blev Magister. Siden efter Præst til Borrebye i Skaane. 1634 Kongel. Dansk Hof-Prædikant. 1636 Bisskop i Bergen. Døde 1649. 12 Mart. Var gift med Ingeborg Friis.

Skrifter.

Anviisning til Bønnen for Indbyggerne i Bergens Stift. Khvn. 1640. 8.

Sandfærdig Beretning om nogle sælsomme og underlige Fødseler i Bergens Stift. Khvn. 1641. 8.

Guds Ords første Alphabeth, eller den Christelige Lærdoms Hovedstykker i Spørsmaal forfattede. ib. 1644. 12. (*B. Th. An. Z. Bib. Br.*)

MUSÆUS (Carolus) Medicus Practicus. Tog Doctor-Graden 22 Oct. 1716.

Skrifter.

Diss. inaug. de Ungvibus monstrosis. Havn. 1716. 4.

MUTTE (Matthæus) Kaldes af Bartholin de Script. Dan. Archidiaconus e Cypro Græcus.

Skrifter.

Ματθάιε Μέττη ἱερὰ κατήχησις. Havn. 1658. 8.

MUUS v. MUSÆUS (Anthonius) Fød i Odense 1665. 6 Dec. 1686 deponerede fra Gymnasium ibid. Blev derefter Alumnus paa Walkendorphs Collegium, og opholdt sig ved Academier i 14 Aar, indtil 1700, da han blev Magister og Sogne-Præst for Rold og Webbestrup Meenigheder i Wiborg Stift. Døde 1711 eller 1712.

Skrifter.

Tvende nye Gudelige Morgen- og Aften-Sange, paa den Melodie: Med Fryd fra sagtelig &c. Khvn. 1691. 8vo.

Diss. de Manna Israelitarum. Havn. 1695. 4.

Lære- og Værie-Catechismus. Oversat af Tydsk. Khvn. 1696. 12.

Den Korsfæstede Jesus, ɔ: Forklaring i Spørsmaal og Giensvar over Christi Lidelse. ibid. 1697. 12. (*Wal. Th.*)

MUUS (Christianus Severini fil.) Fød i Norge. 1677 blev Magister. Var først Præst i Christiania. 1701 blev Bisp i Ribe. 1712 Bisp i Odense. Døde 1717.

Skrifter.

Han har intet skrevet, uden adskillige Vers ved Leylighed. Deriblant:

Nordske Løve, ɔ: Vers til Ulr. Frider. Gyldenlöve i de Aar 1675 = 1679. = = = = 4.

Lykønskning til Kong Frid. IV. Hiemkomst fra fremmede Lande. Khvn. 1693. 4.

Gothers og Wenders Ereminde. ibid. 1709. Fol. Med fleere, hvoraf en Deel ere indførte i Wielands Samlingers 12te Bind. (*An.*)

MUUS (Jacobus) Fød 1691 i Kierteminde i Fyen, hvor hans Fader Niels Jacobsen Muus var residerende Capellan. Udi sine unge Aar var han Alumnus paa Borches Collegium. 1716 blev Magister, og samme Aar Sogne-Præst til Steenløse og Verøe Meenigheder i Siælland. Ved hans Ordination var det en Mærkværdighed, at samme skeede paa en Søndag, i den Russiske Czars Peter Alexiowitzes Overværelse, og beretter Thura i hans Hafnia hodierna pag. 250., at høybemeldte Russiske Czar ey noksom kunde forundre sig over Bispens D. Christen Worms store Veltalenhed, spørgende Kong Friderich IV.: Om Bispen talede alt det uden ad, som han fremførte? Og da ham blev svaret: Ja, sagde Czaren; Naar jeg

kommer

kommer hiem, skal jeg og lære min Patriarch til at prædike uden ad. Hr. Muus blev derefter Provst i Ølstykke Herred, og har nu været Præst over 54 Aar. Har været gift med Martha Christina Bagger.

Skrifter.

Dispp. 4. de Caduceo Mercurii. Havn. 1713 – 1716. 4.

Liig-Prædiken over Kong Christ. VI. Khvn. 1747. 4.

Provsie-Prædiken, indført i 6te Samling af Herslebs Sermones ad Clerum.

Ruinæ illustres Lisbonæ, ɔ: Tanker og Betragtninger over Lissabons Undergang. Khvn. 1756. 4. paa Vers.

Aloe Semi secularis, eller Embeds Jubel-Prædiken. ibid. 1768.

MUUS (Nicolaus Jacobi) Fader til næstforrige. Var residerende Capellan i Kierteminde.

Skrifter.

Jesu Navns rette Brug. Khvn. 1686. 8.

Duen i Klippens Rif. ibid. 1705. 8.

MYGIND (Franciscus) Studerede ved Kiøbenhavns Academie, men blev for nogle imod Professor Detharding ved en Disputats brugte uanstændige Udtryk, relegeret. Han opholdt sig siden nogle Aar i Leyden og Paris, gik siden til Helmstad, hvorfra han 1736 reiste med Professor P. von Hauen til Rusland, hvor han blev antaget som Adjunctus Chemiæ ved Academiet i Petersborg. Men tog Aaret derefter (da han frygtede for, at man vilde sende ham til Kamschiatca, for at giøre physiske Experimenter) sin Afskeed. Levede siden endeel Aar i Italien af at practicere i Medicinen, antog den Romersk-Catholske Religion, og kom til Wien, hvor han af det Keyserlige

Hof blev brugt til adskillige vigtige Forretninger, blev virkelig Hof-Raad, og lever der endnu i stor Anseelse. Han agtes for en af vore Tiders største Botanici, og har i denne Videnskab været den berømte Jacqvins Læremester. Som Student udgav han pro Stipendio Communitatis Regiæ følgende Disputatser:

Skrifter.

Diss. de morturo pro justo & bono. Havn. 1732. 4.

Theses philosophicæ. ibid. eod. 4.

Catena ratiocinandi nova ratione explicata & juncta. ibid. 1733.

MYGIND (Nicolaus) Fød 1736. 13 Jul. i Dreslette ved Assens, hvor hans Fader Hr. Jörgen Mygind er Præst. Deponerede 1757. Efterat han havde taget sin Attestats, reiste han til Tydskland, og havde neppe i i Sinde at see Dannemark meere; Men blev af sine Venner overtalt at komme tilbage, og det føyede sig saa vel, at han af Kongelig Naade 1770 blev designatus Pastor til Supping og Frørup i Haderslev Amt, hos den gamle Hr. Jörgen Kastrup.

Skrifter.

Videnskaberne paa Golgatha. 1764. 8.

MYLIUS (Christianus Andreæ).

Skrifter.

Eusebie pro deambulans & Threni in obitum Regis Christ. IV. Rost. 1648. 12.

MYLIUS (Petrus Bentzon) Var først Student, og omtrent 1708 Alumnus paa Walckendorphs Collegium. 1723 blev Cancellie-Secretair. 1724 Assessor i Hof-Retten.

Retten. 1728 Assessor i Høyeste Ret. 1732 Lands-Dommer i Siælland. 1733 Justits-Raad. Døde 1759. Var gift med Magdalena Margaretha Holman.

Skrifter.

Disp. an nulla in naturalibus detur subtilitas. Havn. 1708. 4to.

—— de Usa. 2 Sam. 6. ibid. 1708. 4.

Cort Adelers Liv og Levnet. Khvn. 1740. 4.

NÆRAAE (Laurentius Petri) Fød 1714. 10de Jul. i Næraae, i Aasum Herred i Fyen. Hans Fader var Peder Lauridsen Bull. Hans Moder Giertrud Hans Datter. 1724 kom han i Odense Skole. 1735 deponerede fra Gymnasium sammested. Efter udstandne Examina, conditionerede han adskillige Steder. 1746 blev Chors-Degn i Faaborg. 1754 residerende Capellan sammested. 1763 Sogne-Præst til Frue Kirke i Svenborg. Har 2 Gange været gift: 1. Med Anna Helena Hempel, en Chirurgi Datter i Faaborg. 2. Med Birthe Jens Datter Hvalsöe, en Kiøbmands Datter.

Skrifter.

Om Biers Behandling og Vedligeholdelse. Khv. 1761. 8.

Om Enge, Tørve-Moser og Skove. Indført i det Oeconomiske Magazin. Tom. 6. pag. 375.

Om Spurrer, hvor skadelige de ere. ibid. Tom. 7. pag. 367.

NANNESTAD (Fridericus) Fød 1693. 21 Oct. i Edsberg i Aggershuus Stift i Norge. Hans Fader var Christopher Jensen Nannested, Sogne-Præst sammested.

sted. Hans Moder Karen Tönnes Datter Unrow. 1711 blev dimitteret til Academiet, men formedelst den i Kiøbenhavn grasserende Pest, kunde ikke blive inscriberet forend 1712. Efter udstandne Examina blev han Alumnus Collegii Walkendorphiani, Decanus paa Klosteret, og 1718 Magister. Hvorpaa han strax begyndte at holde Collegia i Theologien, Historia Ecclesiastica, Philosophien og Historia Litteraria. 1722 blev Provst paa Klosteret. 1732 Stifts-Provst og Sogne-Præst til Dom-Kirken i Aarhuus. Indlod sig Aaret efter udi Ægteskab med Martha Elisabeth Wissing, en Datter af afgangne Jens Wissing, Eyer af Aarhuus Mølle. Men samme Ægteskab varede ikkun lidet over et Aar, da hun ved Døden blev bortkaldet. 1742 blev han Doctor Theologiæ. 1747 Professor Theologiæ Extraordinarius. 1748 Bisskop i Tronhiem. 1758 Bisskop i Christiania. Er tillige Medlem i Videnskabernes Selskab i Kiøbenhavn og Tronhiem. Han har givet en Residents til Sogne-Præsten ved Dom-Kirken i Aarhuus, legeret 200 Rdr. til 2 Studentere paa Regentsen, og med Rente refunderet, hvad han af Walkendorps Collegii Stipendio i sin Ungdom havde oppebaaret.

Skrifter.

Dispp. 4. de Securitate Caino Verbis promissa & signo confirmata. Havn. 1715 -- 1717. 4.

Disp. Inaugur. de Mariolatria Pontificiorum horrenda, ex occasione Monumenti cujusdam Eidsbergensis. ibid. 1742. 4.

Oratio Parentalis de Meritis Christiani VIti in Ecclesiam Borealem. ibid. 1746. 4.

Hilaria Arhusiensia, de Beneficiis Regum Daniæ ex stirpe Oldenburgica in Arhusium collatis. ibid. 1747. 4.

Jubel-Prædiken. Tronh. 1749. 4.

Justi Mænii Tractat om Exorcismo, oversat paa Dansk af Palladio. Udgivet ibid. 1751. 4.

Meletema Biblico-Criticum de Solenni deductione Regiæ conjugis Salomonææ. ibid. 1752. 4.

Joh. Rasches Reise-Beskrivelse til og fra Guinea. Med Fortale udgivet. ibid. 1754. 8.

Bryllups Tale. ibid. 1754. 8.

Hitterøens Kirke-Vielse. ibid. 1757. 8.

Liig-Prædiken over Provst H. Hornemann. ib. 1758. 4.

Afskeeds Skrivelse fra Christiania til Tronhiem. Christiania 1758. 8.

Prædiken ved D. Holmboes Indsættelse til Provst i Christiania. ibid. 1762. 4.

Adskillige Mag. Joh. Colds Skrifter, med Fortale udgivet. ibid. 1767. 4.

Opmuntring for Norges Indbyggere, at betiene sig af Landets Graa-Steene til Bygninger. Indført i Oeconomiske Magaz. Tom. 1. pag. 67. (*Th. An. Pr. Gu.*)

NANNESTAD (Nicolaus) En Broder-Søn af næstforrige. Fød 1730. 13 Oct. i Nordmøers Provstie, i Tronhiems Stift. Hans Fader var Laurids Nannestad, Oberst-Lieutenant. Hans Moder Elisabeth Engelhardt. 1744 deponerede fra Tronhiems Skole. 1747 reiste Udenlands til Halle og Rostock, paa hans Farbroders Hr. Biskop Nannestads Bekostning. 1750 kom hiem. 1751 blev Informator hos Cadetterne. 1754 Provst paa Klosteret. 1755 Sogne-Præst i Herlufsholm, formedelst

Mage-

Mageskifte med da værende Sogne-Præst ibid., nu Bisko Gunnerus. 1758 blev Professor Lingvæ Hebrææ og Lector Theologiæ ved Gymnasium i Odense. 1760 Doctor Theologiæ. 1766 tillige Residerende Capellan til Sanct Knuds Kirke i Odense. Gift med Mette Elisabeth Delgast.

Skrifter.

Diss. de Usu Legis Necessario, Halæ 1750. 4.

—— de Mente Deo & Christo devota. Havn. 1754. 4.

Disp. qva humanæ, circa Mysterium redemptionis nostræ per Christum, explicationes & argutiæ dijudicantur & convelluntur. Havn. 1760. 4.

Communion-Bog. Khvn. 1760. 8.

En Dansk Donat for Børn, indeholdende første og almindelige Sprog-Grunde, viiste i det Danske, og tienende som en Forberedelse, til at lære fremmede Sprog. Khvn. 1761. 8.

Theorie over det Menniskelige Liv. I en Tale paa Kongens Fødsels Dag. ib. 1764. 8.

Afhandling om dydige Hedningers Salighed, i Anledning af det 15de Capitel af Belisarius. Sorøe 1768. 8.

Forklaring over de 5 første Capitler af Evangelisten Matthæo. 1771.

Nødtørftig Oplysning over de Forvantskabs Leed, i hvilke Ægteskab efter Guds Lov er forbudet. 1771.

Aftensangs-Prædiken for Sanct Knuds Meenighed i Odense paa 4de Søndag efter hellig 3 Konger over Ps. 9, 17. Odense 1772. 8.

Summarisk Indhold af holdne Aftensangs Prædikener. ib. 1772. 8.

NAN-

NANSEN (Johannes) Fød i Flensborg 1598. 28de Nov. Hans Fader var en fornemme Borger sammesteds, navnlig Eberhard Nansen. Hans Moder Marie Peters Datter. I hans første Ungdom blev han af sin Farbroder Hans Nansen oplært i Kiøbmandskab, og reiste med ham til Rusland, hvor han opholdt sig et heelt Aar og lærte det Russiske Sprog. Foer siden ofte som Tolk med de Danske Skibe, som reiste til Rusland. Siden blev han antagen af Borgemester Michel Wibe, og giorde 18 Reiser som Kiøbmand paa Island. 1639 blev Raadmand i Kiøbenhavn. 1644 Borgemester ibid., og var et af de store Hiul, som befordrede Souverainitets Acten. Blev derfor og strax 1660 Kongelig Raad og Assessor i Stats-Collegio, samt første Præsident i Kiøbenhavn. 1661 Assessor i Høyeste Ret. Døde 1667. 12 Nov. Var gift med Sophie, Borgemester Hans Pedersens Datter i Slangerup.

Skrifter.

Compendium Cosmographicum, d. e. En kort Beskrivelse over den gandske Verden, hvorudi formeldes om Himmelen, Soel og Maane, samt de andre Planeter og Stierner, deres Bevægelse og Løb, saa og de fire Elementer, hvis derudi er befattet, Jorden med sine mange Konge-Riger, Lande og fornemmeste Stæder. Desligeste om Siøen og Siø-Farten, samt Stiernernes og Solens Declination: Saa og en liden Chronologia om det Fornemmeste, som i Verden sig haver tildraget. Khvn. 1633. 1635. 1638 og 1646. 8. (*B. Mar. R. Cimb. Bib. Br.*)

NASKOV (Petrus Zachariæ) Fød i Naskov i Laaland. Reiste Udenlands med nogle unge Rosenkrantzer. 1670 blev Præst for Skiødstrup og Elsted Meenigheder i Aarhuus Stift. 1682 Magister. 1685 Provst i Øster-Liisberg Herred. Døde 1695. 7 Jun.

Skrifter.

Den reene og uforfalskede Evangeliske Religions Artikler. Khvn. 1697. 1735. 1759. 4. Er oversat paa Engelsk by Joch. Melch. Mogens. Neu-York 1754. 4to. (*Th. P. An.*)

NAUR (Elias) Fød i Naur Præstegaard i Hierum Herred i Riber Stift. Hans Fader var Eschild Eliæsen, Sogne-Præst til Naur og Sur. 1674 blev Hører i Odense Skole, siden Conrector, og 1680 Magister. 1687 Rector sammested. 1691 Professor Græcæ Lingvæ ved Gymnasium. 1711 Professor Theologiæ & Hebr. Lingvæ ibid. Døde 1728. Var 3 Gange gift: 1. Med Magrete Erics Datter, Mogens Mules Enke. 2. Med Pernille Mule, Raadmand Niels Mules Datter af Odense. 3. Med Barbara Hans Datter Landorph.

Skrifter.

Avinds og Misundelses Afmaling. Odense 1687. 4.
Sions Sange. ibid. 1688. 8. og Khvn. 1701. 12.
Nye Strænge paa Davids Harpe. Odense 1690. 8. og Khvn. 1699. 8.
Passionis Christi Historia, notis illustrata. Havn. 1697. 8.
Aandelige Paaske-Lilier. Khvn. 1698. 1701. og 1737. 8.
Aandelig Pintze-May. ibid. 1699. 1735. 8.
Aandelig Jule-Stue. ibid. 1699. 1703. og 1733. 8.
Langfredags Speyl. ibid. 1699. 12.

De Rebus Scholæ Othieniensis, Oratio Valedictoria. ib. 1699. 8.
Christendoms Gienvey. ibid. 1700. 12.
Aandelig Tids Fordriv paa Christendommens Gienvey. ib. 1700. 12.
Golgatha paa Parnasso. Odense 1689. 4. og Kbvn. 1700. 8.
Himmel paa Jorden, ɔ: Christi Himmelfarts Historie. Kbvn. 1701. 1734. 8.
Den troende Kiærlighed. ibid. 1703. 8. (*Th. Rau. Lu.*)

NESTIUS (Michael) Fød paa Rügen 1693. 24de Mart. Hans Fader var Mag. Michael Nestius, Sogne-Præst ibid. Hans Moder Ursula Döling. 1700 døde hans Fader. 1703 blev han sat i Stralsund Skole. 1709 deponerede til Gryphswald. Reiste siden til adskillige Tydske Academier; men da hans Moder imidlertiid og døde, blev han kaldet hiem i den sørgelige Krigs-Tiid, i hvilken han og hans, med fleere, geraadede i de fattigste Vilkor. Nøden drev ham da, strax efter Stralsunds Erobring, til at drage over til Sverrig; men da han var kommen til Rostock, og med et Skib fra Meklenborg 1715 vilde drage til Westerwig i Sverrig, blev Skibet af Storm drevet under Lolland og Falster, og strandede paa Rødesand. Han kom da til Nyested fattig og fremmed, blev antagen af Sogne-Præsten Hr. Peder Bygballe, som recommenderede ham til Geheime-Raad Lützow til Søeholt, som igien recommenderede ham til Stift-Amtmand Reichow og Kammer-Junker Warensted, hvis Børn han kom til at informere, og ved Deres Recommendation erholdt Vente-Brev paa Lande Kald i Fyen af Frue Oberstinde Lützow til Gammelgaard. Imidlertiid

tiid lagde han sig efter det Danske Sprog, og 1716 reiste til Kiøbenhavn, lod sig indskrive ved Universitetet, og tog Attestats. Drog saa til Laaland igien, og efter 2 og et halvt Aars Forløb, blev antagen som Hofmester for Græv Rantzows Sønner. Men det varede ikkun et halvt Aar; Thi 1720 døde hans Formand Mag. Laurids Fiil i Lande, som han succederede. Endelig døde han selv 1747. 22 Febr. Var 2 Gange gift: 1. Med Elisabeth Innis. 2. Med Margrete Dorothea Forbus.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Elisabeth Caspars Datter Greve. Kbhvn. 1722. 4.

NESTVED (Georgius Nicolai) See NICOLAI.

NESTVED (Menelaus Pauli) See PAULI.

NEUCHS (Johannes Christophorus) Fød 1717, in Aprili. Var først Vicarius hos en syegelig Rector i Middelfart. Siden da Skolen sammesteds blev ophævet, Hører ved Colding Skole. Blev Magister, 1759 Rector i Fridericia, og 1770. 14 Sept. Rector ved vor Frue Skole i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Echo af tvende Jubel-Festers Halleluja, paa Danske Vers. Khvn. 1760. 4.

Progr. Alpha scholæ Fridericiensis. Hadersl. 1768. 4.

—— statua honoris Erico Pontoppidano posita. ib. eod. 4to.

—— Haraldi Blaatandi sedes Regia Haraldskiær. ibid. 1769. 4.

—— de origine gentis Danicæ. ibid. eod. 4.

Progr.

Progr. prima scientiarum & artium in septentrione incunabula. Hadersl. 1769. 4.
—— carmen genethliacum in natal. Christ. 7. 1770. 4.
—— secreta quædam historiæ & secreta literarum, eod. 4.
—— Clavis emblematum in aureis cornibus occurrentium, progr. tria, Hafn. 1770. 71. 4.
—— gloriosæ Danicæ Stirpis Regiæ & Gentis origines, ib. 1772. 4.

NEUCHS (Johannes Henricus) den forriges Broder, fød 1719 in Decembri; var først Hører ved Colding Skole i 5 Aar, derefter Capellan pro persona hos Mag. Mauritz Höyer i Weile, 1750 residerende Capellan sammesteds, og Sogne-Præst til Windinge. 1768 Sogne-Præst til bemeldte Weile og Hornstrup.

Skrifter.

Den aandelige Aarvaagenhed, Kiøbenh. 1760, 8.
Tale, holden ved Ritmester Lüttichaus Bryllup til Thiele. ibid. 1764.
Tanker ved D. Hans Adolph Brodersens Bortgang til Faderen, ibid. 1764. 8.

NICOLAUS (Erke-Bisp i Lund,) var først Canonicus i Lund i Skaane. 1361 blev Erke-Biskop sammested. Meenes at være død 1379.

Skrifter.

Chronicon Archiepiscoporum Lundensium. Udgivet af Thom. Bartholin. Havn. 1709. 8. og ellers indført i von Ludwigs Reliqviis MSStorum omnis Ævi. Tom. IX. (An.)

NICOLAUS (Dan. Broder Niels, eller Niegels) en Cistercienser Munk af Sorøe Kloster, levede mod Enden af det 15de Seculum.

Skrifter.

Den saa kaldede Riim-Kronike, som er det første Danske Skrivt, man veed der er trykt i Danmark, under saadan Titel: Hær begynner then Danskæ Kronnickæ wel offverseet oc ræth. Trykt i Kiøbmanhaffn wed Godfrid aff Ghemen. 1495. 4. Siden oplagt i Khvn. 1533. Malmøe 1534. Khvn. 1555. 1573. og 1613. (*An. M. Is. S.*)

NICOLAI (Christianus) Sogne-Præst til Næsbye og Tiefvelse i Siælland.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Birgitte Rosenkrantz. Khvn. 1589. 8. (*Bib. Br.*)

NICOLAI (Christianus) Borger i Kiøbenhavn.

Skrifter.

De gamle Viises Exempler og Ordsprog. Khvn. 1618. 8. (*Br.*)

NICOLAI (Franciscus) var Sogne-Præst for Hasle, Scheibye og Liisberg Menigheder i Aarhuus Stift. Døde 1676. Var gift med Ingeborg Mortens Datter, Biskop D. Morten Madsens Dotter.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Marie Below. Aarh. 1654. 4. (*B. P. Pr.*)

NICOLAI (Fridericus) Sogne-Præst til Hvalsøe og Særkeløse i Siælland.

Skrif-

Skrifter.

Liig-Prædiken over Anna Trolle. Khvn. 1610. 8. (*Br.*)

NICOLAI (Georgius) fød i Meslved. Var Hofmester hos nogle unge Adelsmænd. Blev 1619 Sogne Præst i Karby og Provst i Synderherred paa Morsøe; 1637 Magister; døde 1658.

Skrifter.

Laurus Delphica, Schelio & Urneo dicata. Havn. 1633. 8.

NICOLAI (Henricus) See COAGIUS.

NICOLAI (Hermannus) Fød 1570 i Forslev i Siælland, hans Fader var Hr. Niels Hermansen, Præst sammesteds, hans Moder Marie Niels Dotter. Gik først i Herlufsholms, siden i Roeskilde Skole, hvorfra han deponerede 1589. Efter 6 Aars Forløb blev Collega ved Sorøe Skole. Reiste 6 Aar Udenlands med Christen Biörn og Anders Friis. Og ved sin Hiemkomst blev 1604 Rector ved Skolen i Opslo i Norge. 1607 Magister og Professor Pædagogicus i Kiøbenhavn. 1610 Professor Lingvæ Hebrææ. Døde 1629. 27 Sept., var gift med Marie Peder Frandsens, Kongel. Herolds, Dotter.

Skrifter.

Dispp. X. de Lingva Hebræa & Aramæa. Havn. . . . 4.

—— de Lingva Hebræa in specie spectata, ibid. 1612. 4.

Theses Philosophicæ mixtæ, ibid. 1626. 4.

Idea Lingvarum Aramæarum per comparationem unius cum altera, & utrinsqve cum Hebræa. ib. 1627. 8.

Disp. de Fine bonorum ex Psalm. I. recte constituendo, per comparationem cum eo, qvi a Philosophis est definitus. ibid. 1611. 4.

Dispp. 2. ex Ecclesiaste Salomonis de Hominis felicitate. Havn. 1613–1616. 4.
—— de Philosophiæ definitione & divisione. ib. 1620. 4.
—— de Causis Artium & Philosophiæ. ib. . . . 4.
Concio D. Joh. Paul. Resenii in obitum Reginæ Annæ Catharinæ, latine reddita. Francf. 1614. 4. (*W. Th. B. Hyp.*)

NICOLAI (Jacobus) Dan. Jep Nielsen, en berømmelig Borgemester i Malmoe i Reformations Tiden, som 1536 var en af de Sendebud, som Borgerne i Malmøe overskikkede til Siælland til Kong Christian den tredie, for at dagtinge med Hans Majestet, og opgive hannem deres Bye.

Skrifter.

En liden Disputatz udaff then hellige Scrifft, emellom Borgemester af Malmøø oc Her Cantor af Lundt, om retsindige og christelige Prester, og Messe-Prester, Sang og Lesning, Altere og saadan Guz tieniste. Malmøe 1530. 8, og siden indrykket i det Danske Magazins 16de Hefte. (*M. Al.*)

NICOLAI (Janus) Fød 1538 i Opsloe i Norge. Freqventerede først Roeskilde siden Kiøbenhavns Skole, hvorfra han deponerede; blev derefter først Hører og siden Rector i Opsloe Skole. 1573 eller 1574 blev han den gamle Mag. Frans Berg, Bisskop i Opsloe, i Embedet adjungeret, dog blev han ej ordineret førend 1580. Døde 1600. Var gift med Magdalene Berg, bemeldte Mag. Frans Bergs Dotter.

Skrifter.

De Cometa, qvi Anno 1577 apparuit, Carmen. Rostock 1577 & Havn. 1578. 4.

Elegi-

Elegidion in obitum filiolæ suæ Catharinæ. Rost. 1581. 4.
Specimen Commentar. in Sacr. Scriptur. sc. 1 Cap. Geneseos. ibid. 1583. 4.
Idyllion de cordis humani pressura. ibid. 1586. 4.
Liig-Prædiken over Henric Brochenhuus, Khvn. 1590. 8.
—— —— Karine Gyldenstierne. ibid. eod.
—— —— Henric Gyldenstierne. ibid. 1594. 4.
(*An. M. Bib. Br.*)

NICOLAI (Janus) Fød i Nachschow i Laaland, hvor hans Fader var Borgemester. Reiste Udenlands, og 1652 blev Doctor Medicinæ til Harderwik i Geldern. Blev siden Medicus practicus i Tronhiem, hvor han drukkede i en Brand 1662. 14 Jul. i hans Alders 43de Aar.

Skrifter.

Disp. de Lapsorum Miseria & servo hominis arbitrio. Witteb. 1645. 4.
Oratio Eucharistica Hebræo-latina, Wittebergæ habita pro pace, notis illustrata per Th. Bang. Havn. 1647. 4.
Disp. Inaugur. de Arthritide. Hardev. 1652. 4.
Pium Votum felicitati invictæ urbis & illustris sedis Frid. III. consecratum. Havn. 1660. 4. (*B.*)

NICOLAI (Jeremias).

Skrifter.

Aandelig Hvede-Høst paa Dansk og Latin. Khvn. 1629. 8. (*Bib.*)

NICOLAI (Johannes) Sogne-Præst i Gladsaxe i Siælland. Døde 1653.

Skrifter.

Sørgeligst Spectakel seet paa et nytfød Pige-Barn i Mørkøje i Gladsaxe Sogn. Khvn. 1625. 4.

Nicolai (Johannes) See Meng.

Nicolai (Laurentius) kaldes i Almindelighed Kloster-Lasse. Var fød i Norge 1538, og havde i sin Ungdom freqventeret Kiøbenhavns Skole: men af Jesuitiske Hververe var lokket ud af Landet. 1562 var han bleven viet til Præst. 1563 indtraade udi Jesuiter-Ordenen; reiste derpaa om i Østerrige, Mæhren, Bøhmen rc. og kom omsider til Sverrig, hvor han blev af Kong Johannes antagen som Professor Theologiæ ved det nye anlagte Collegium i Ritterholm. Men formedelst Rigets indfaldende Uroligheder maatte han forlade Landet, og kom til Brunsberg i Preussen, og endelig landede her i Danmark, nemlig først i Helsingøer, hvor han i 3 Uger holdt sine Messer. Drog derpaa til Kiøbenhavn, meldte sig hos Cancelleren, og bad om fri Lejde til sit Fæderneland Norge, foregivende sig der at have private Affaires at forrette. Anbød tillige sin Tieneste i at reformere den Danske og Norske Kirke efter Anledning af den Bog, som han nestforrige Aar havde ladet trykke til Brunsberg, og dediceret Kong Christian den IVde. Men efter faa Dages Forløb blev han indkaldt for Consistorium, hvor ham blev givet tilkiende, at denne hans Jesuitiske Bog var, og skulde være confisqveret, at Kongen ikke forlangede hans eller slig anden Hielp til nogen Reformation, at han ingen Tilladelse fik at reise til Norge, siden man alt kiendelig erfarede hans Absigt; men at han inden 24 Timer skulde rømme Landet. Han maatte derpaa drage sin Vei igien, og døde omsider 1622. 5 Maj i hans Alders 84de Aar til Wilna i Lithauen.

Skrifter.

Confessio Christiana de Via Domini, qvam Christianus populis in tribus Regnis septentrionalibus Daniæ Seciæ & Norvegiæ constanter confessus est annis a Christi fide suscepta amplius Sexcentis. Usqve ad Christian. III. Dan. & Norv. & Gustavum Seciæ Reges. Cracowiæ 1604. 4. Oversat paa Dansk. Brunsberg 1605. 4.

Et Brev, som Studenterne af Danmark og Norge, værende Udenlands for Studeringers Skyld, have tilskrevet Professorerne paa Kiøbenhavns Academie 1602. 1 Oct. paa Dansk udsat. Brunsberg 1608. 4. Er først udgivet paa Latin. Rost. 1603. 4. og Cracow 1606. 16.

Lithurgia Svecica. s. nova Missæ ordinantia, Pontificio modo celebranda. Holmiæ 1576.

Rationes, ob qvas Lithurgia debeat approbari. ibid. 1577. (*B. Hyp. An.*)

Nicolai (Laurentius) Dan. Laurids Nielsen Skaaning, var Bisskop eller General-Provst paa Gulland og Sogne-Præst i Wisbye.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Herman Juul. Khvn. 1610. 4. (*Br.*)

Nicolai (Magnus) studerede 1615 til Wittenberg.

Skrifter.

Forklaring over det Jule-Vers: Et lidet Barn saa lysteligt. Witteb. 1613. 8.

Kiærligheds Baand af den 133 Psalme, ved Jörgen Olesens Brøllup i Khvn. ibid. 1615. 8.

NICOLAI (Martinus) Dansk Skolemester i Wiborg.

Skrifter.

Regne-Bog udi Tal, Maader, Vægt og Mønt. Aarhuus 1634. og Khvn. 1681. 8 (*Br.*)

NICOLAI (Nicolaus) See COLDING.

NICOLAI (Nicolaus) fød i Varbierg i Halland.

Skrifter.

Gratulatio in reditum Hermolai Trolle. Hafn. 1562. 4.

NICOLAI (Petrus) Sogne-Præst til Græd-stæd og Maarum i Holboe Herred i Siælland omtrent 1625.

Skrifter.

Blod-Tegn i Grædsted i Holboe Herred. Khvn. 1625. 4.

NICOLAI (Thorbernus) Fød i Ribe, var Philosophiæ Magister.

Skrifter.

Carmen Græco-Lat. in obitum Johannis Bilde. 1575. 4.

NICOLAI (Thorstanus) En Islænder.

Skrifter.

Diss. duæ hist. œconom. de commeatu veterum Islandorum. Havn. 1759. 60. 8.

NICOLAI (Wilhadus) Fød 1607. 21 Oct. udi Holstbroe, hvor hans Fader Hr. Niels Wilhadsen var Sogne-Præst. 1629 blev Sogne-Præst for Udbye-Neder og Kalberg Meenigheder i Aarhuus Stift. 1631 Provst i Gierlev Herred. Døde 1681. 24 Apr. Var altsaa Præst i 52 Aar, og Provst i 50 Aar. Han har givet 200 Rdlr. i Croner til Brød til fattige Skole-Børn i Aarhuus Skole. Var 2 gange gift. (1) Med Karen

Niels

Niels Datter. (2) Med Margrete Helsing, Hr. Christopher Helsing, Sogne-Præst til Holbek og Udbye i Aarhuus Stift, hans Datter.

Skrifter.

Dyde- og Lyde-Bog, eller Forklaring over de 10 Bud. Aarh. 1651. 8. Khvn. 1681. 4. Dette sidste Oplag er forøget med en liden Tractat, kaldet: De hellige Guds Buds hellige Confirmatz af Gud, d. e. Forklaring over Exod. 20. v. 5. 6.

Troens Bestandighed og Tommelfinger. d. e. Forklaring over Troens Artikle. Khvn. 1678 og 1694. 4.

Nøglen til Guds Hierte, eller Herrens Bøn forklaret. ib. 1674. 8. og 1685. 4.

Himmeriges Barne-Moder, eller Forklaring over Daabens Sacramente. ibid. 1671. 8. og 1685. 4.

Kiærligheds Maaltid, ɔ: Forklaring over Alterens Sakramente. ibid. 1656. 1667. 1676. 8. og 1686. 4. Er og oversat paa Svensk af Martin Aabeck. Stokh. 1727. 8.

Giæste-Ræt ved det Kiærligheds Maaltid. ɔ: Underretning for Communicanter. Khvn. 1684. 4. Er forhen trykt i Aarhuus, under Titel: Dagens og Lysets Børn.

Catechismi Postbud, eller Forklaring over Huus-Tavlen. Khvn. 1679. 8. 1682. 4.

Salomons Stoel, hvorudi Rettens Kiærlighed, Dommens Sandhed, Herrens Ihukommelse med Embedets Midfiærhed og Godhed beskrives. ibid. 1661. 4. og og 1684. 4.

Vaag op, eller en liden Formaning til Guds-Frygt af Esa. 51. Aarh. 1656. Khvn. 1684. 4.

Tie stille. Hvorudi vises, at det er got at haabe og være stille til Herrens Hielp. Aarhuus 1656. og Kbhvn. 1683. 4.

Guds Børns Reise-Bog, eller Liig-Prædiken over Jutta Högh. ibid. 1661. 4.

Rachels Barsel-Seng, eller Liig-Prædiken over Mette Jespers Dotter. ibid. 1670. 4.

Samtlige hans Skrifter ere siden samlet oplagt i Kiøbenhavn 1704. 4. (*P. B. An. Mar. Fun.*)

NICOLAI (Wilhadus) Fød i Brøns i Haderslev-Amt, af Bønder-Folk, hans Fader var Niels Willadsen, som døde 1596, og paa hans Liig-Steen gives Navn af Sandemand. Han selv var først Rector, siden Lector Theologiæ i Wiborg omtrent 1592. Døde 1637. Var gift med Magrete Slange, Bisskop Peder Thögersen Löwenbalcks Datter, og efterlod sig en Søn Peder Willadsen, som blev Bisskop i Wiborg.

Skrifter.

Nucleus Locorum Communium Theologicorum. Witteb. 1592. (*Cimb. Th.*)

NIEBUHR (Carsten) Fød 1733. 17 Mart. til Lüdingwohrt i Land Hadeln. Hans Fader var Barthold Niebuhr, hans Moder Cecilia von Duhn. Blev først silbig bestemt til Studeringer, kom til Hamborg, hvor han nogen Tid nød privat Information, freqventerede siden Gymnasium Johanneum sammesteds. Gik 1757 til Göttingen, 1761 med endeel andre sendt til Arabien paa Kongel. Dansk Bekostning, for at undersøge dette og omliggende Landes Beskaffenhed til nærmere Oplysning i Natur-Videnskaberne, Antiqviteterne og adskillige Steder i Bi-

delen m. m., hvorved da ham i sær blev anbefalet at oplyse disse Landes Geographie, og til den Ende at anstille astronomiske og mathematiske Observationer. Blev endnu før sin Afreyse 1760 Lieutenant ved Fortifications Etaten. Kom 1767 eene tilbage, da de øvrige af Selskabet døde Underveys. Samme Aar Capitain ved Fortificationen. 1768 antaget til Medlem af det Kongel. Storbritanniske Videnskabers Selskab i Gottingen, hvis Correspondent han havde været siden 1760. Foruden mange andre Mærkværdigheder medbragte han og fra Orienten det persiske Manuskript, som Hr. Jones har oversat paa Fransk under Titel: Histoire de Nader Chach, connu sous le nom, Thahmas Kuli Kan, Empereur de Perse. Londres 1770. 4. 2 Deele, og hvoraf en Tydsk Oversættelse ventes fra Mag. Gadebusch i Greifswald, forøget med adskillige Anmærkninger af vores Niebuhr. Selv har han forfattet og udgivet:

Skrifter.

Beschreibung von Arabien aus eigenen Beobachtungen und im Lande selbst gesammleten Nachrichten, Kopenh. 1772. 4. og paa Fransk. ibid. 1773.

Beskrivelsen over den heele Reyse ventes ogsaa fra ham.

NIFANIUS (Johannes Nicolai) vulgo Neukirchen. Fød i Gartz i Pommern. Var først omtrent 1619 Rector ved Skolen i Tønder, da han tog Magister Graden til Rostok. Blev derefter ved det Aar 1629 Hof- Feldt- og Reyse-Præst hos Kong Christian den 4de, og endelig Sogne-Præst i Marke i Syder-Dytmarsken, samt Senior udi det Meldorfiske Consistorial-Collegio, saa og Canonicus og Cantor ved Slesvig Dom-Capitel.

Skrifter.

Boni piique judicis Idea, oder Leichpredigt über Nicolai Bruhn, Hamb. 1630. 4. (*Cimb. Z.*)

NIMB (Janus) Var først 7 Aar Personel-*Capellan* ved Frue Kirke i Tronhiem, 1733 blev nederst Capellan til Holmens Kirke i Kiøbenhavn. 1747 øverst Capellan ved samme Meenighed. Døde meget hastig 1754. 4 Jan.

Skrifter.

Gudelige Sange og Psalmer. Khvn. 1741. 12.

Jubel-Prædiken, eller christelige Undersaatters Ærbødighed for Gud og Kongen. ibid. 1749. 4.

Cosmographie. Som ikke blev fuldført.

NIMTOFT (Ovenus Christiani) Fød i Nimtoft i Aarhuus Stift, hvor hans Fader Hr. Christen Aagesen eller Ovesen var Præst. Var først Hører i Randers Skole, blev siden Sogne-Præst for Hammelev og Enslev Meenigheder i Aarhuus Stift.

Skrifter.

Summariske Riim over Bibelen. Aarh. 1637. 4.

Officium Christianorum, eller Underviisning om et Christen Menneskes Kald. Khvn. 1640. 8.

NISSEN (Martinus) Commerce-Secreterer. Opholdende sig i Tronhiem.

Skrifter.

Tractatus Philosophico Juridicus de juramentis. Nidros. 1766. 8.

Register over Forordningerne rc. Tronh. 1768 - 1771. 3 Hefter.

Juridisk Collegium.

NOL-

NOLDIUS (Christianus) Fød 1626. 22 Jun. i Højbye i Skaane, hvor hans Fader Hr. Jacob Nold var Præst. Hans Moder var Sophia Haagens Datter. 1644 deponerede i Kiøbenhavn fra Landskrone Skole. 1650 blev Rector i Landskrone. 1651 Magister. 1654 tog Afsked fra Rectoratet, og reiste Udenlands, 1660 kom hiem og blev Hofmester hos Rigets Hofmester Jochum Gerstorfs Børn. 1664 blev Professor Theologiæ. 1666 udgav sin Logicam recognitam, som blev introduceret at bruges paa Klosteret, i Steden for den gamle Caspar Bartholins; men da han udi samme, p. 176. inter propositiones probabiles, qvas pleriqve veras existimant, havde anført denne: Eligi qvam nasci meliores Principes; som saa aldeles stridede imod den nyelig oprettede Regierings-Form, og p. 347. inter Argumenta ab exemplo ducta, havde sat dette: Ehud occidit Eglonem Regem, ergo subditis licet tollere Magistratum; hvilket han dog selv kalder Cadaver Argumenti; samt indført nogle andre Sager, som meentes at stride imod Theologien; blev han 1667 afsat fra sit Embede, og paa 10 Aar levede som privatus. Des imidlertid udarbeidede han det bekiendte lærde Skrift: Concordantiæ Partic. Ebrææ. 1676 blev han af Kong Christian den 5te restitueret igien, som Professor Theologiæ, dog uden Løn, indtil Vacance skede, og at tage Sæde efter D. Witzleben. 1678 blev han Doctor Theologiæ. Døde 1683. 22 Aug. Var gift med Maria Elligers.

Skrifter.

Leges distingvendi. Franeqv. 1657. Francf. 1675. 12.

Historia Idumææ, s. de vita & gestis Herodum. ibid. 1660. 12.

Sacrarum Historiarum & Antiqvitatum Synopsis. Hafn. 1662. fol.

Jesus den trofaste Hyrde. En Rabbinsk Ode, oversat. Khvn. 1771. 8.

NORMAN (Johannes Fridericus) En Tydsker af Fødsel, som i den 30 Aars Krig maatte forlade sit Fæderneland, og begive sig til Norge, hvor han blev Berg-Hauptmand ved Kongsberg Sølv-Værk, omtrent 1629.

Skrifter.

Kurze doch wahrhaftige Beschreibung des Silber- und anderer Bergwerke in Norwegen, so viel derselben Ao. 1649 im Königreiche bekannt gewesen. Kopenh. 1649 & 1685. 4. (*B. S. A. Jess.*)

NÖR-NISSUM (Janus Severini) Fød i Nør-Nissum Skodborg-Herred i Riber-Stift Aar 1609. 21 Jul. Var siden Boghandler i Roeskilde, fra 1636. Mistede der meget af sin Formue ved Ildebranden 1647. 7 Jul.

Skrifter.

Urbani Rhegii Siælens sunde og salige Lægedom, fordanskt. Khvn. 1641. 12.

En liden Vandtavle om Urters Vand. ibid. 1641. 12.

Aandelig Huus-Speil. ibid. 1643. 12.

En kort Dansk Krønike. ibid. 1645 og 1750. 8.

Haand-Bog, bestaaende af Bønner og Psalmer. ibid. 1646. 16.

Om den ædle og dyrebare Guds Gave, Fred, ibid. 1647. 8.

Klagelig Advarsel over Had og Avind. it. Krig og Gierrighed. ibid. 1647. 8.

Historie om Erke-Bisp Jens Grand, og Catalogus over Roeskilde og Siællands Bisper. ibid. 1649. 8.

Pet. Palladii almindelige Skriftemaal forbedret. ib. 1652. 12.

Dødens

Dødens og Dommens aandelige Speil. Khvn. 1653. 8.
Giensvar paa tvende Spørsmaal, hvorledes man skal forholde sig i Pestid. ibid. 1654. 8.
Liden Tidsfordriv af aandelige og verdslige Ordsprog. ibid. 1657. 8.
Beskrivelse om de første Kirker, og hvorledes Danske Mand fik først Christi Kundskab. ibid. 1660. 8.
Bibelske A. B. C. ibid. 8.
Philip Melanchthon om de Dødes Opstandelse og det ævige Liv. ibid. 8. (*Bib. Br. Th. S.*)

NORUP (Petrus) Sogne-Præst til Veylse og Egersborg i Siælland.

Skrifter.

Klagevers over hans Præstegaards Ildebrand. Khvn. 1691. 4.

NÖRVIG (Petrus) Bogtrykker i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Hiærte-Størkning af det himmelske Apotheqve. Khvn. 1716. 8. (*Th.*)

NYBORG (Andreas).

Skrifter.

B. Schmolckens hellige Skue-Plads, fordansket. Khvn. 1730. 8.

NYBORG (Christianus Laurentii) Fød 1658 i Nyborg i Fyen. Var først Feldt-Præst i Flandern, siden Skibs-Præst paa Skibet Delmenhorst. Endelig 1695. 29 May, Sogne-Præst ved Hasling og Willerslev Meenigheder i Aalborg-Stift. Døde 1702.

Skrifter.

Joh. Haywards uvurdeerlige Guds Søns Blod, af Engelsk oversat. Khvn. 1682. 12.

Adresse til det Engelske Sprogs Læsning. ibid. 1698. 8.

NYBORG (Johannes Severini) Fød i Nyborg i Fyen. Var Præst i Kongsted i Faxøe Herred i Siælland.

Skrifter.

Joh. Rivii Athendoriensis aandelige Krigsmands Underviisning af Ephes. 6. fordansket. Khvn. 1615. 8. (*Bib. Br.*)

NYBORG (Marcus Salomonis) af den Jødiske Nation. 1769 antog den christelige Troe, og blev døbt i Holmens Kirke i Kiøbenhavn, med Navn: Ludvig Jörgen.

Skrifter.

Forsvars-Skrift for Jøderne. Oversat paa Dansk. Khvn. 1765. 8.

En politisk Afhandling. Oversat. ibid. 1766.

Svar til Philalethes. ibid. 1766. 8.

Andet Svar til Philalethes. ibid. 1766. 8.

Bevægende Aarsager, hvorfor han har forladt den Jødiske Religion, og antaget Jesu Christi sande og alleene saliggiørende Lærdom. ibid. 1769.

NYBORG (Petrus Andreæ) var i sin Tid Alumnus paa Borckes Collegium, 1694 blev Magister. Forestod Correcturen af den saa kaldede Huus- og Reise-Bibel, som derfor efter ham kaldes gemeenlig Peder Nyborgs Bibel. Blev siden Sogne-Præst i Scheen i Norge, og gift med Biskop Rosings Datter i Christiania.

Skrifter.

Qvæstiones in Metaphysicam & Logicam. Havn. 1678. 4.
Faste Grund i det Latinske og Danske Tungemaal. ibid. 1684. 8.
Disp. de Fundamentis Metaphysic. ibid. 1690. 4.
—— de Fundamentis Logicis, ibid. 1690. 4.
—— Ethica Christiana. ibid. 1692. 4.
—— 3. Cheiragogia in Casp. Bartholini Logicam. ibid. 1693. 94. 95. 4. (*Th. M. Pr.*)

NYBORG (Severinus)

Skrifter.

Quistorps Siælens aandelige Lysthave, Khvn. 1682. 12.
Samvittigheds Domstoel, fordansket, ibid. 1709. 1713. 8.

NYEGAARD (Petrus Nicolaus) See GARTENBERG.

NYGAARD (Thord Andersen) Borger og Brygger i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Morgen- Middag- og Aften-Bønner, Khvn. 8.
Adskillige Danske Vers, tildeels trykte.

NYLÖS (Georgius Laurentii) Sogne-Præst til Nesbye og Tivelse i Siælland.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Karen Brahe. Khvn. 1642. 8.
—— —— over Otho Brahe. ibid. 1655. 4. (*Br.*)

NYROP (Petrus Jespersen) Hans Fader var Magist. Christopher Nyrop, Biskop i Christiansand, hans Moder Lisbeth Cathrine Hiort. Var først Sogne-Præst til Nordrehoug, Houg, Lunder og Viger, og Provst i Hadeland og Ha-

lingdals Provstier, i Aggershuus Stift. 1763 blev Sogne-Præst til Egers Præstegiæld i samme Stift.

Skrifter.

Jubel-Prædiken. Christiania 1749. 4.

NYSTED V. NEOPOLITANUS (Johannes Olai) Fød i Trondhiem, hvor hans Fader Oluf Hansen Nysted var Borger. Deponerede fra Trondhiem Skole. 1691 var han allerede Rector i Horsens Skole. 1693 blev Præst for Løsning og Korning Meenigheder i Aarhuus Stift. Døde 1740. 31 Dec. Var 2 gange gift, men efterlod sig ingen Børn. Han lagde sig i sær efter den Danske Philologie. Søgte at udlede det Danske Sprogs Oprindelse fra det Grædske, og arbeidede i mange Aar paa et Dansk Lexicon.

Skrifter.

Melligo ex Plantariis Hengeddi, ɔ: Bie-Dræt af Engeddi Plante-Bed. Khvn. 1702. 8.

Rhetorica Laica, ɔ: Læg-Mands Tale-Konst. ibid. 1708 og 1727. 8. (*Th. P. Tr. Sub.*)

OBELITZ (Balthazar Gebhardus de) Fød i Kiøbenhavn 1728. 6 Aug., hans Fader var Major Balthazar von Obelitz. Moderen Anna Margaretha Lindner. 1744 deponerede fra Roeskilde Skole. 1745 blev Alumnus paa Walkendorphs Collegium. 1752 antagen som Repetent hos den da unge, nu Geheimeraad, Græv Christian Holstein. 1753 blev Vicarius til at læse og disputere for Qvæstor Universitatis Hr. Conferentzraad Stampe. 1754 blev Professor Juris & Philosophiæ Designatus. 1755 Doctor Juris. 1759 Professor Juris ordinarius. 1762 virkelig Justitsraad. 1770 Etatsraad. Har 2 Gange

været gift. (1) Med Lovise Charlotte Langhorn, en Datter af Oberstlieutenant og Commendant Langhorn paa Rosenborg. (2) Med Christiane Birgitte Gaarder, en Datter af Capitain Povl Gaarder.

Skrifter.

Dispp. 3. de Fide jussione secundum Principia Juris Rom. Germanici, & Dano-Norvegici. Havn. 1746-50. 4.

—— inaug. de Evictione jure naturali pariter ac Danico præstanda, nec non de eo qvod jure Patrio Uhiemlt vocatur. ibid. 1755. 4. (*Pr.*)

OCKSEN (Johannes) Fød i Kiøbenhavn 1667. 5 Dec. Hans Fader var Thomas Ocksen, Silke- og Klæde-Kræmmer i Kiøbenhavn, Kirke-Værge for St. Petri Kirke, og Formand for de 32 Mænd. Hans Moder, Lisbeth Tosalis. 1687 deponerede fra Privat-Information, studerede derefter først Medicinen; men i Anledning af hans Frelse fra Amalienborg Slots Ildebrand fattede han det Forsæt at applicere sig til Theologien. 1690 reiste Udenlands. 1693 kom hiem og blev Informator hos Printz Wilhelm. 1694 blev Præst til Mariæ Kirke i Flensborg. 1707 Slots-Prædikant i Kiøbenhavn. 1712 Biskop i Ribe. 1713 Bisko i Aarhuus, 1714 Doctor Theologiæ bullatus. Døde 1738. 13 Jan. Var gift med Anna Petersen, en Raadmands Datter fra Flensborg. Han har givet 500 Rdlr. til Præste-Enker i Aarhuus Stift.

Skrifter.

Disp. de Communione publica contra Bossvetum, sub Præsidio Masii. Havn. 1690. 4. (*Pr. An. Mar. Cimb. Rau. Z. D.*)

ODDSEN (Bergthor) i Flatøe i Island.

Skrifter.

Historierne af Ulf Uggason og Remund, paa Riim.

ODDSEN (Odder) Præst til Regnevalle i Island.

Skrifter.

Han har sat Davids Psalmer under fortreffelige Melodier, og giort en Paraphrasis over Jobs Bog.

ODDUS (Monachus & Presbyter) levede i det 12te Seculo.

Skrifter.

Olafs Saga Trygwarsonar. Skalholt 1689. 4. Er siden udgivet cum Versione Svecica, Latina & notis Reenhielmii. Upsal 1691. 4. (*An. S.*)

OEDER (Georgius Christianus) Fød 1728. 3 Febr. i Anspach, hvor hans Fader Georg Ludvig Oeder da var Conrector, men siden blev Dechant eller Superintendent i Feuchtwangen. Hans Moder var Margrete Sibylle Hamberger, en Datter af Georg Ludvig Hamberger, Dechant i Feuchtwangen. Han studerede fornemmelig i Gottingen, under den berømte von Haller, tog Aar 1749 Doctor Graden i Medicinen sammested. 1752 traade i Kongelig Dansk Tieneste, og blev Professor i Botaniqven. 1754 giorde en Reise til de fornemmeste Udenrigs Botaniske Haver. 1755 begyndte sine Reiser til Norge og adskillige Danmarks Provincer, hvem han fortsatte indtil 1760. 1769 blev Medlem af det Norske Videnskabers og Landhuusholdings Selskaberne. 1770 Finance-Raad og 1771 Deputeret for det Norske Rente-Kammer, 1772 Stifts-Amtmand i Trundhiem. Er gift med . . . Ericius.

Skrif-

Skrifter.

Disp. de Irritabilitate. Havn. 1752. 4.

Underretning om Flora Danica, ibid. 1761. fol.

Flora Danica Fascic. 9. ibid. 1763-1770. fol.

Indledning til Plante-Læren, udgivet paa Tydsk og Latin, og oversat paa Dansk, første Deel af N. H. Tyrholm, Kbhn. 1764. 8. Anden Deel af B. Joh. Lodde. ibid. 1766. 8.

Underretning, hvorledes Træer, Urter, Froe ꝛc. best kan forsendes til Soes. Oversat af Fransk. Kbhn. 1760. 8.

Index Plantarum in Linnæi Systemate. ibid. 1761. 12.

Nomenclator Botanicus. ibid. 1769. 8.

Bedenken über die Frage, wie dem Baurenstande Freiheit und Eigenthum in den Ländern, wo ihm beydes fehlet, verschaffet werden könne. Frankf. und Leipz. 1769. 8. Oversat paa Dansk af B. J. Lodde. Kbhn. 1771. 8.

Raisonnemens über Wittwen-Cassen. ibid. 1771. 8. og paa Dansk med adskillige Tillæg i Bibliothek for nyttige Skrifter for Aar 1772.

Zusätze zu dem Bedenken über die Frage, wie dem Baurenstande ꝛc. Frankf. und Leipz. 1771. 8.

Verzeichniß zu der Flora Danica gehörigen in den Königreichen Dännemark und Norwegen ꝛc. wild wachsenden Kräuter. ibid. 1770. 8.

Abbildungen der Pflanzen, welche in dem Königreichen Dännemark und Norwegen ꝛc. wild wachsen. Kopenh. 1766. fol. (*Bu. Fn. Jour.*)

OFVID (Petrus Matthiæ) Tiende-Mand i Indherred i Tronhiems Stift.

Skrifter.

Psalme-Bog, kaldet Aandens Glæde. Khvn. 1648. 8.

Lammets Sang og Psalmer over Evangelier og Collecter. ibid. 1656. 8.

OLAUS CIMBER levede i det 12te Seculo, og var Prælat i Wiborg Dom-Capitel.

Skrifter.

Rubrica super Jus Cimbricum. Som vel neppe er trykt. (*An.*)

OLAUS DACUS. (s. Oliverius) En Dominicaner Munk i Restved Kloster, hvor han døde 1308.

Skrifter.

Lectura super Lucam.

Sermones de Tempore. Vides ikke at være trykte. (*An.*)

OLAI (Andreas) Regne- og Skrive-Mester i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Nye konstig Regne-Bog. Khvn. 1560. 1587. 1590. 8. Paa nye oplagt og forbedret af Niels Hansen. ibid. 1599. 1607. 1619. 1622. 8. (*Bib. Br. B. Al.*)

OLAI (Andreas) var Præst i Wiborg.

Skrifter.

Carmen in Comœdiam electionis Salomonis. Havn. 1585. (*Bib.*)

OLAI (Burgerus).

Skrifter.

Liig-Prædiken over Karen Laurids Datter. Christiania 1681. 4.

OLAI (Christianus) Fød i Callundborg.

Skrifter.

Epithalamium Davidicum. ɔ: Davids 128 Psalme forklaret i en Brude-Sang til Joachim Bechs Brøllup. Khvn. 1629. 8.

OLAVIUS (Tigerhardus) Dan. Eggert Olafsen. Fød i Island 1726. Hans Fader var Olaf Gunnlögan, hans Moder Ragnhild Siverts Datter, som boede i de saa kaldte Søvne-Øer paa Breede-Fiorden. Han blev opdragen hos sin Morbroder, Syſſelmand Gudmund Sivertsen, en brav og lærd Mand, som satte ham til Studeringer, og paa egen Bekostning sendte ham siden til Kiobenhavn 1745. Ved Academiet lagde han egentlig Vind paa den nordiske Historie og Antiqviteter, saa vel som den gamle og nye Poesie, hvortil han i sær var oplagt. Studerede desuden Mathematiken, Physiken og Oeconomien, hvorover det Kongel. Videnskabers Selskab 1752 sendte ham tillige med en anden sin Landsmand, navnlig Biarne Paulsen, over til Island, for at undersøge Landets saa vel physiske som oeconomiske Mærkværdigheder. Denne Forretning varede til Hosten 1757, da han atter begav sig til Kiøbenhavn, og derpaa i nogle Aar, efter Videnskabernes Selskabs Forlangende, forfærdigede en udførlig Reise-Beskrivelse. 1767 blev han Vice-Laugmand i Island, men kort efter, nemlig 1768. 30 Maj. druknede tillige med sin Hustrue, formedelst en hastig paakommende Storm, da han paa en Baad vilde drage over Breede-Fiorden. Ved hvilken ulykkelig Hændelse forloredes tillige en anseelig og kostbar Samling af Haandskrifter, og adskillige af ham selv forfattede Afhandlinger, som endnu ikke havde seet Lyset.

Skrifter.

Enarrationes historicæ de Islandiæ natura & constitutione. Havn. 1749. 8.

Islandia expergefacta ad Jubilæum. ibid. 1749. 4.

Dispp. 2. de ortu & progressu superstitionis circa ignem Islandiæ subterraneum. ibid. 1751. 4.

Carmen Dramaticum in obitum Divæ Reginæ Lovisæ, Danice & Latine. ibid. 1752.

Liigtale over Syßelmand Gudmund Sivertsen, paa Islandsk. Khbn. 1755. 8.

Fridreks Drapa ɔ: Epicedium in obitum Friderici 5ti, prisca Danorum Lingva, cum Versione Latina. ibid. 1766. 4.

Physiske og oeconomiske Beskrivelse over Island udgivet efter Videnskabernes Selskabs Foranstaltning, 2 Deele, ibid. 1772. 4.

Hans Afhandling om Have-Dyrkningen i Island ventes og med første ved Trykken bekiendtgiort, og maaskee fleere af hans efterladte Haandskrivter.

OLAI (Elias) See MORSIANUS.

OLAI (Erasmus) en Franciscaner-Munk, som levede ved Reformations Tiden, han har tillige med Jacobo Minorita skrevet Historiam ejectionis Monachorum ex Dania. (*An.*) See Minorita.

OLAVIUS (Georgius) Fød i Horsens 1570. 24 Maj., hans Fader var Oluf Jörgensen, Borgemester i Horsens, hans Moder Kirsten Clemens Datter, Halvsøster til Mag. Jacob Madsen, Biskop i Odense. Han selv var Præst i Horup paa Als, omtrent 1613. Var og nogen

Tid Præst i Ulkeboll, skal være død 1622. Han var min Farfaders Farmoders Broder.

Skrifter.

Oratio de Ærumnis Ludimagistrorum, eorumqve officiis, accesserunt Pythagoræ carmina Aurea versu elegiaco reddita. Rost. 1613. 4.

Elegiæ qvinqve piis Manibus avunculi sui Mag. Jac. Matthiæ Fioniæ Episcopi. ibid. 1616. 4.

Luctus insulæ Alsaticæ in Funere Agnetæ Hedwigis Anhaltinæ, Joh. Junioris, Ducis Holsatiæ conjugis. ib. 1617. 4.

Epicedia atqve Epithalamia alia, sigillatim excusa.

Carmen in Natalem Christi. Herborn. 1593. 4. (*Cimb.*)

OLAVIUS (Johannes) Fød i Randers 1624. 27 Sept. Hans Fader var Oluf Oluffen Wordingborg, Provst og Sogne-Præst til Graabrødre Kirke i Randers, hans Moder Birgitte Hans Datter. 1642 deponerede fra Wiborg Skole. 1655 reiste Udenlands med Gunde Rosenkrantzes Sønner. 1660 blev sin Fader i Embedet adjungeret. 1666 succederede ham som virkelig Sogne-Præst i Randers. Døde 1698. 1 Maj. Var 2 Gange gift. (1) Med Barbara Helsing, en Datter af Hr. Christopher Helsing, Sogne-Præst til Holbech og Udbye Meenigheder i Aarhuus Stift. (2) Med Magdalena, en Datter af Doct. Ægidius Jensen, og Sønne-Datter af Biskop Jens Giödesen. Var en meget god latinsk Poët.

Skrifter.

Epigrammata ad Poëtas, qvi in Dania jam eminent. Havn. 1650. 8.

Strena Novi Anni, Soræ 1654. 8.

Epigrammata. Havn. 1656. 8.

Poemata

Poemata Gratulatoria ad Frid. III. Havn. 1660. fol.
Spinde-Psalme. ibid. 1684. 8.
Oratio Gratulatoria in reditum Schelii. ibid. 1686. 4.
Elegia ad magnos Hortorum Cultores. ibid. 1687. 8.
Foruden mange andre baade latinske og danske Vers, hvoraf en Deel anføres i Resenii Bibliothec p. 249. 280. 300. 308. 314. 316. 331. (*B. Hyp. P. An. D.*)

OLAVIUS (Johannes) Dan. John Olafsen. Broder til foranførte Laugmand Eggert Olafsen. Fød i Island 1731. Deponerede fra Skalholt Skole 1753. Da han i nogle Aar havde lagt sig efter Philosophie, Theologie og i sær de bibelske Sprog, fik han efter Broderen Arnæ Magnæi Stipendium, for at lægge sig efter de Nordiske Antiqviteter.

Skrifter.

Disp. Metaphysica de nihilo. Havn. 1758. 4.
Syntagma Historico-Ecclesiasticum de Baptismo sociisqve sacris ritibus in boreali qvondam Ecclesia usitatis. ibid. 1770. 4.
Diatribe Historico Ecclesiastica de Cognatione spirituali a nostris qvondam majoribus observata. ibid. 1772. 8.

OLAI (Johannes) Var Medicus Practicus i Bergen.

Skrifter.

Augustini Haandbog fordansket. Khvn. 1681. 12. og 1739. 8.
Frans Rous himmelske Academie fordansket. ibid. 1685. 12.

OLAI (Johannes) en Islænder, tiente som Constabel i Christiani 4ti Tid.

Skrifter.

Beskrivelse over sin Reise til Ostindien.

OLAI (Johannes) Præst til Stad paa Reykanes i Skalholt Stift i Island.

Skrifter.

Harmonia 4 Evangelistarum, trykt i Skalholt.

OLAVI (Johannes) en Islænder, som i sær har lagt sig efter de Nordiske Antiqviteter, fød 1705. 17 Aug. paa Stad i Grunnevig, hvor hans Fader Olaf Jonsen var Præst. Er en Discipel af den berømte Arna Magnæo, hvis Donation til Academiet af Manuscripter han bragte i Orden, og giorde Catalogum derover. Han er den første Stipendiarius Magnæanus. Lever endnu gammel, og emeritus i Kiøbenhavn, men havde i Henseende til sine yngre Aars store Flid og Indsigt fortient en bedre Lykke.

Skrifter.

Lexicon Islandicum. Runologia.

Carmen antiqvum vulgo Lilium, cum versione & notis.

Om Guldhornet.

Commentar. in Eddam Prosaicam.

Snorronis Clavis Metrica cum versione & notis.

Tractat. de Orthographia Islandica.

Historia literaria Islandiæ. Disse og mange flere betydelige Skrifter ere alle endnu utrykte.

OLAI (Laurentius) En Marianer-Munk levede i det 15de Seculo.

Skrifter.

Incipit Historia gloriosi Martyris Sancti Georgii, Patroni Ecclesie fratrum beate Marie Virginis in Brobierg civitatis Arhusiensis. Datum Arhulic, apud Sanctum Spiri-

Spiritum anno Domini MCCCCXCVIII. Pontificatu reverendi Patris nostri & Domini Nicolai Clauson Preſulis Aruſienſis Dignisſimi. in 4to. (*Al. An.*)

OLAI (Laurentius) Blev 1598 Capellan ved Albani Meenighed i Odenſe. 1602 Sogne-Præſt til Allerup og Davinde i Fyen. 1619 Provſt i Aaſum Herred. Døde 1626. 30 Mart. meget haſtig i Brobye Præſtegaard i ſin Vogn, da han vilde drage hiem.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Ove Bilde. Khvn. 1620. 8. (*Bib. Br*)

OLAVIUS (Magnus) Fød i Island 1573, af ringe og fattige Forældre, Faderen døde kort efter Barnets Fødſel, og Moderen, ſom gik Huus fra Huus med dette ſpæde Barn, omkom kort efter af Kuld og Froſt, og blev funden med dette halv døde Barn ved Bryſtet af Benedict Haltorſen, Kloſterholder paa Modravall, ſom lod den døde Moder begrave, og denne ſpæde Olavium opdrage, ſatte ham ſiden i Hole Skole, og paa ſin Bekoſtning befordrede ham til Kiøbenhavns Univerſitet. Ved ſin Hiemkomſt til Island blev han førſt Rector ved Hole Skole, ſiden Sogne-Præſt i Laufaas, hvor han døde 1636. 22 Jul. Var en god latinſk Philologus og Poet.

Skrifter.

Specimen Lexici Runici, forøget og udgivet af D. Ol. Worm. Havn. 1650. fol.

Diſcurſus de Poeſi Islandica, indført i Ol. Wormii Append. ad Litterat Runicam. p. 177.

Adſkillige Epiſtler til D. Ol. Worm, ſom findes iblant Wormii Epiſt. p. 351. ſeqv. Fra ham ſkal og haves

det

det Compendium af Edda, som Resenius har udgivet paa Latin oversat.

OLAVIUS (Magnus) En lærd Islænder. Studerede Jura i Kiøbenhavn. 1769 blev Vice-Laugmand paa Island efter sin Broder Eggert Olassen.

Skrifter.

Anmærkninger til Jonsbogen eller den gamle Islandske Lovs Danske Oversættelse. Kbhn. 1765. 8.

Beretninger om nogle Forsøg til Land-Væsenets og Have-Dyrkningens Forbedring i Island. ibid. 1765. 8.

OLAI (Olaus) Fød i Wordingborg. 1623 blev Sogne-Præst til Linaae og Dallerup i Aarhuus Stift. 1639 Provst og Sogne-Præst til Graabrødre Kirke i Randers. Døde 1666. Var gift med Birgitte Hans Datter, og var Fader til foranførte Joh. Olavius, som succederede ham.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Mag. Thöger Pedersen, Sogne-Præst til St. Mortens Kirke i Randers. Kbhn. 1643. 4. (*P. Bib.*)

OLAI (Olaus) Var tilsidst Præst ved Domkirken i Skalholt i Island, hvor han døde 1728.

Skrifter.

Kong Olaf Tryggesens Histories 1ste Part, oversat paa Riim.

Adskillige Danske og Islandske Vers.

OLAFSÖN (Olavus) En lærd Islænder, som studerer Medicinen paa Kiøbenhavns Universitet, og lægger sig paa oeconomiske Videnskaber.

Skrifter.

Islændsk Urtegaardsbog. Khvn. 1770. 8.
Niáls Saga paa Islandsk, ibid. 1772. 4.

Olai (Petrus) See Minorita.

Olai (Petrus). Fød i Aarhuus. Var Rector ved Aarhuus Skole omtrent 1601.

Skrifter.

Oratio de Febribus Pestilentialibus. Herborn. 1594. 4. (*B. Th.*)

Olai (Stephanus) Sogne-Præst i Wallenæs, og Provst i Muule Syssel i Skalholt Stift i Island, en god Poet. Han har oversat paa Latin en Deel af Edda sc. Voluspaa, som er udgivet af P. Resenio, Havn. 1665. 4. som og Eddam Snorronis, hvoraf Resenius ogsaa har betient sig, tillige med Magni Olavii Oversættelse. Desuden er hans trykte

Skrifter.

Th. Kingos Morgen- og Aften-Psalmer paa Islandsk. Trykt med Thordur Thorlaksens Nøgle til Paradis. Skalholt 1686. 8.

Oldeland (Hans) til Trellerupgaard. Fød 1575 paa Weilusgaard i Fyen. Døde 1640 i Kierteminde.

Skrifter.

Mart. Möllers nyttige Betragtelse, hvorledes et Menneske skal christelig leve og salig døe, paa Dansk oversat. Khvn. 1613 og 1621. 8. forbedret af J. Brunsman. 1692. 4. (*Br.*)

Oldenburg (Henricus) Fød i Lybek. 1660 blev tydsk Præst i Bergen. Døde 1703 over 70 Aar gammel.

Skrif-

Skrifter.

'Εὐθανασία Christiana ɔ: Leichpredigt über Henric Lemmich, Lübeck 1674. 4.

Leichpredigt über Henric Mejer, Hamb. 1682. 4.

—— —— Arent Rouwen. Brem. 1691. 4. (*Fr.*)

OLIGERI (Gerhardus) See MALMÖE.

OLIVARIUS (Christianus) Fød i Ørslev Præstegaard i Siælland, hans Fader var Hr. Holger Olivarius, Sogne-Præst til Ørslev og Bierre Meenigheder. Var i sine unge Aar Alumnus paa Walckendorphs Collegium. 1739 blev Capellan pro Persona i Førslev og Eneslev. 1742 Adjunctus og Successor hos sin Fader til bemeldte Ørslev og Bierre Meenigheder i Vester Flakkebierg Herred.

Skrifter.

Disp. de Judæis Platonizantibus. Havn. 1732. 4.

—— Miscellanea critica. ibid. 1733. 4.

Dispp. 2. de excommunicatione apud Danos morali. ibid. 1733 & 1734. 4.

—— Critica qvædam. ibid. 1734. 4.

—— Chronologia ad Æram Nabonassaream. ib. 1735. 4.

—— Theses. ibid. 1736. 4.

Commentatio Historica de Vita & Scriptis Pauli Eliæ Carmelitæ, vulgo Povel Vende-Kaabe. ibid. 1741. 8. (*D. Wal.*)

OLRIK (Christianus Magnus) Fød 1728 i Sundhorlehn i Bergens Stift. Hans Fader var en Kiøbmand, navnlig Bent Olrik, hans Moder Anne Marie Magnus. 1746 deponerede fra Bergens Skole, efterat han havde taget Examen Theologicum, og givet privat Information i Norge og Danmark, reiste atter til Kiøbenhavn, hvor

han lagde sig efter Jura, og imidlertid fik Plads paa Eilersens Collegium, 1758 drog han som Hofmester hos Holger Reetz, nu Kammerherre og Ejer af Palsgaard i Jylland, til Sorøe Academie, hvor han forblev til 1760, da han blev Hofmester hos Lieutenant, nu Kammerjunker Wilhelm Matthias Scheel, en Søn af Geheimeraad og Stift-Amtmand Holger Scheel. Med denne unge Scheel forreiste han atter til Sorøe Academie 1761, hvor han forblev indtil Aaret 1764, medens han opholdt sig der, lagde han sig efter de politiske Videnskaber. 1764 blev Hospitals-Forstanderi Helsingøer. 1765 blev gift med Anne Margrete Jegind, en Datter af Magister Christen Jegind, Sogne-Præst i Faxøe. 1769 blev Medlem i Landhuusholdnings Selskabet.

Skrifter.

Forsøg om Bergens Handel. Sorøe 1764. 8.
Fragmenter efterladte af den patriotiske Tilskuer. Helsingøer 1769. 8.
Han har desuden forfattet det 17de og sidste Capitel, som er lagt til den 3die Edition af Holbergs Danmarks og Norges geistlige og verdslige Stat. (Fr.)

Olrog (Janus) Fød 1698. 28 Apr. i Kiøbenhavn. Hans Fader var Peder Clausen Olrog, Brygger, hans Moder Anne Hald. Kom til Academiet 1711, fik siden Sted paa Walckendorfs Collegio, var Decanus Communitatis i 9 Aar, blev Magister og holdt philosophiske og theologiske Collegier. 1729. 21 Jan. Sogne-Præst for Torslundemagle og Jisbøy i Siællands Stift. 1733. 2 Dec. Capellan til Trinitatis Kirke i Kiøbenhavn. Døde 1766. 4 Sept. Var gift med Anna Behr, en Datter af Thomas Behr til Schaffsøegaard.

Skrif-

Skrifter.

Diss. de Romanis, qvibus Paulus epistolam misit. Havn. 1722. 4.

—— de schismate Corinthi orto, ibid. 1723.

Fortale til C. J. Bertrams Oversættelse og Betragtninger over et gudelig Levnets Fordeele og Vigtighed.

OLROG (Petrus) Fød 1741. 18 Julii i Kiøbenhavn. Hans Fader var nys anførte Magister Jens Olrog, Capellan til Trinitatis Kirke ibid. Deponerede 1758. Blev 1763 antaget til at prædike paa det Harboiske Enkefrue-Kloster. 1765 reiste udenlands til Tydskland og Sverrige. 1767 Magister til Lund i Skaane. 1769. 5 Maji Dansk Compastor til store Magleby paa Amager.

Skrifter.

Afhandling om Psalmernes Fornødenhed. Khvn. 1768. 8.

Hellige Taler, ibid. 1769. For hvilket sidste Skrift han blev beæret med en Priis-Medaille af de smukke Videnskabers Selskab.

OLUFS (Harck) See OTTO RIESE.

OMEIS (Bernardus) Pezensteinio-Noricus. Blev 1678 Doctor Medicinæ ved Kiøbenhavns Academie.

Skrifter.

Diss. inaug. de apoplexia, Præs. Ol. Borrichio. Havn. 1678. 4. (Pr.)

ÖRN (Christianus Jacobus) Var først Rector i Nyekiøbing paa Falster 1663, da han blev Magister, 1664 blev Rector ved Sorøe Skole, hvorfra han tog sin Afskeed 1680.

Skrifter.

Exercitatio de successionis eminentia. Havn. 1663. 4.

Norvegia Monarchica & Christiana, ex Snorreo Sturlesonio enucleata. Tychopoli 1712. 4. Er udgivet af N. P. Sibbern, og paa Titelbladet er begaaet den Trykfeil, at Autor kaldes Christian Jacobi Lörn, i Steden for Christian Jacobus Larsen Örn. (*S. Th. Jess. Pr. Bib.*)

ÖRSBIERG (Johannes Petri).

Skrifter.

Aandelige Betænkninger over vor Frelseres Passion. Khvn. 1689. 8.

2 Sange til Trøst for dem, som trænges af Uvenner. ib. 1688. 8.

2 aandelige Sange for Søefarende. ibid. 1689. 8.

—— —— Betænkninger om Jesu Uskyldighed. ibid. 1691. 8.

—— —— Sange om Jesu Korsfæstelse. ibid. 1691. 8.

—— Psalmer om Jesu Begravelse og Kamp. ibid. 1691. 8.

—— —— Betænkninger et hvert Guds Barn til Trøst. ibid. 1692. 8.

Pœnitentses Vægterhorn. . . . 8.

ÖRTZ (Georgius ab) en ung Adelsmand, som studerede paa Sorøe Academie.

Skrifter.

Gratulatio ad Frid. III. Soröe 1648. fol.

OSTENFELD (Christianus) Fød i Wiborg 1619. 14 Sept. Hans Fader var Peder Ostenfeld, Borgemester i Wiborg, hans Moder Anne Christens Datter. 1638 deponerede ved Kiøbenhavns Univerfitet. 1640 reiste udenlands, 1642 blev Conrector i Wiborg. 1643 Magister.

1647 frasagde sig Conrectoratet, og reiste atter udenlands med nogle unge Grever af Holck. 1650 kom hiem, 1651 reiste tredie Gang ud, og opholdt sig en Tid lang i Padua, hvor han var Prorector Nationis Germ. Juris-consult., og i adskillige Ærinder til Dogen og Raadet i Venedig saaledes talede Academiets Sag, at hans Effigies i Marmor og Kobberstik blev som et Æreminde sat i Academiets Sael, hvor det endnu findes med en Inscription til hans Berømmelse. 1655 blev han Doctor Medicinæ sammested, og drog hiem til Danmark, hvor han 1656 blev Professor Medicinæ. 1661 Bibliothecarius Universitatis. 1670 Assessor i høyeste Ret. Døde 1671. 31 Aug. Var gift med Söster Jacobs Datter Finke.

Skrifter.

Laurus Wirtenbergica. Panegyricus Eberhardo III. Duci Wirtenb. pro restituta Academia Wirtenbergensi dicta. Tubing. 1652. fol.

Prodromus Exercitationum de fundamentis Medicinæ. Havn. 1656. 4.

Oratio in Obitum Thomæ Finckii. ibid. 1656. 4.

Palladium Danicum. Panegyricus Solenni servatæ Urbis festo. ibid. 1661. fol.

Concordia Dano-Saxonica. Panegyr. in Nuptias Joh. Georg. Elect. Saxon. ibid. 1663. fol.

Pharus Latinitatis, hvoraf er indført et Specimen i Ch. Falsters Cogit. Philolog. p. 52. (*W. Th. B. Hyp. Mar. Pr.*)

OSTENFELD (Janus) Fød i Wiborg 1671 eller 1672. Hans Fader var Magister Christen Ericsen, Sogne-Præst til Gortebrødre Meenigheder sammested, hans Moder Anna Ostenfeld, en Datter af den gamle Mag. Jens

Ostenfeld, Sogne-Præst ibid. Han var først i nogle Aar 5te Lectie Hører ved Wiborg Skole. 1705 blev Conrector, og 1733 Rector ved samme Skole. Døde 1744. 30 Mart. Var gift med Dorothe Helene Reenberg, en Datter af Magister Jens Reenberg, Rector i Wiborg.

Skrifter.

Oratio Metrica in obitum Joh. Trellundii Episcopi Wiburgensis. Havn. 1735. fol.

OSTERSEN (Christianus) Fød i Weile, hvoraf han tog sig Tilnavn, var først Herredsfoged i Faxoe, siden Raadmand i Roeskilde.

Skrifter.

Glossarium Juridico-Danicum & Danico Norvegicum, paa Dansk. Khvn. 1641. 1652 og 1665. 4.

Tractat om alle de Faldsmaal og Bøder, som findes i alle vore Love og Statuter. ibid. 1652. 4. (*B. Th. S.*)

ÖSTRUP (Georgius) 1760 blev nederst Capellan ved Nicolai Kirke i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Herrens visse Hevn, Guds Folk til Advarsel og Trøst, forestillet til Aftensang i Nicolai Kirke 4de Søndag efter Nytaar 1772. Khvn. 1772. 8.

ÖSTRUP (Paulus Martini) Fød 1576 i Aastrup, en Bye ved Ribe, hans Fader var Morten Povelsen Grum, Sogne-Præst til Aastrup og Starup i Giording Herred i Riber-Stift. Udi sin Ungdom reiste han nesten hele Europa igiennem, og efter sin Hiemkomst blev 1604 Magister. 1605 Rector ved Riber-Skole. 1610 Professor Pædagogicus i Kiøbenhavn. 1611 Bisskop i Lund i Skaane. Døde 1619. 4 Nov. Var gift med Margrete Stage,

en Datter af Borgemester Sören Jacobsen Stage i Ribe. Han var Fader til Magister Morten Povelsen Grum, Slotspræst i Frid. III. Tid, som har efterladt sig adskillige Manuscripter til Oplysning i det Arabiske Sprog. See Rostgaards Catal. p. 447.

Skrifter.

Liigprædiken over Steen Malthesen Schested. Khvn. 1613. 4.
—— —— Helvig Rantzow. ibid. 1612. 8.
—— —— Helvig Brahe. ibid. eod. (*An. Cimb. Ter. Th. Z.*)

OTHENSE (Erasmus Svenonis) See SVENONIS.

OTHENSE (Janus Jani) See POSCOLAN.

OTHONIA (Johannes de) En Dominicaner Munk, levede i det 13 Seculo.

Skrifter.

Om de Mirakler, som er skeet ved Kong Eric Plog-Pennings uskyldige Død.
Fragmenta Sti. Wilhelmi &c. men ingen af dem vides at være trykte.

OVENII (Johannes Christianus) Fød i Aalborg.

Skrifter.

Oratio de Passione & morte Jesu Christi. Rost. 1613. 4.
—— de Laudibus Eloqventiæ. ibid. 1613. 4.
—— de Bacchanaliorum detestatione. ibid. 1614. 4. (*Bib.*)

OVESEN (Oligerus) En Skaaning, var Sogne-Præst til Kongelf, en liden Kiøbstæd i Bahuus Lehn.

Skrifter.

Liigprædiken over Iver Juul, Khvn. 1630. 4.

Liigprædiken over Jens Sparre. Kbhn. 1632. 4. (*Br.*)

OXENDORPH (Georgius Dionysii) Var en af dem, der som Ingenieur dirigerede Landmaalings Verket og Matriculens Indretning i Kong Christian den 5tes Tid. 1692 blev Professor Matheseos ved det ridderlige Academie i Kiøbenhavn, og Assessor Justitiæ Academicæ.

Skrifter.

Danske Matricul-Regning. Kbhn. 1687. fol. Er nylig igien oplagt. ibid. 1769. 8.

Introductio in Mathesin. Disp. ibid. 1696. 4. (*Th.*)

PAHL (Johannes) Var først Skoleholder i Jylland. 1756 blev kaldet til Præst paa Christiansborg i Guinea. Men døde 1759. 1 Apr.

Skrifter.

Den ulige Virkning det Korses Ord har, efter Menneskenes ulige Beskaffenhed. Kbhn. 1758. 12.

PALLADIUS (Nicolaus) Fød i Ribe, hans Fader var en fattig Borger sammested, navnlig Esbern Jensen Plade. Gik i Odense Skole under hans ældre Broder Peder Palladius og Magister Frans Berg. Studerede siden til Wittenberg. 1547 blev Sogne-Præst til Frue Kirke i Kiøbenhavn. 1552 Bisskop i Lund i Skaane. Døde 1560. 17 Sept.

Skrifter.

Tractatus brevis de Articulo Prædestinationis. Havn. 1540 & 1554. 8.

Sum-

Summarier over hver Søndags Evangelium, med en Bøn derhos, ved Vitum Theodorum, fordansket af Mag. Nic. Palladio. Wittenb. 1552. 8.

Skilsmisse imellem den rene evangeliske Lærdom, og Pavens ugudelige Lærdom. ibid. . . . 8.

Et Himmel-Breff under Christi Navn, udgivet af Nicolao Palladio. Datum hos Gud Faders høyre Haand. 1555. fol.

Oratio de vera & catholica Ecclesia. Havn. 1556. 8.

Concionator, s. regulæ qvædam utiles & necessariæ concionatoribus observandæ. ibid. 1556. 1570. & 1627. 8.

Drukkenskabs Affliusning, eller Aarsag hvorfor en Christen bør skye den formaledidede Drukkenskab. ibid. 1556. 1559. 1610. 8. og 1626. 12.

Commonefactio de vera invocatione Dei & de vitandis idolis. Witteb. 1557. 8.

Egteskabs Regler, saa oc imod Egteskabs Diefflе. Khvn. 1557. 1561. 8. Lüb. 1596. 12. Khvn. 1647. 4.

Davids Psalmer giort udi Bønner. ibid. 1570. 8.

Om Domme-Dag. En nyttelig Tractat sammenskreffven og fordansket. ibid. 1558. 1575. 8. 1607. 12. Af Gudbrando Thorlacio oversat ipaa Islandsk. Hol. 1576. 1611. 8.

Hvorlunde et Christen Menneske skal paa sin Sote-Seng beskikke sig til Døden. ibid. 1558. 12. 1575. 8. (*B. Hyp. Cimb. An. R. Ter. M. Al.*)

PALLADIUS (Petrus) Broder til nestforrige, fød i Ribe 1503. Hans Fader var bemeldte Esbern Jensen Plade. Freqventerede Riber-Skole, blev siden Rector ved Skolen i Odense. Reiste derefter udenlands, og hørte

Lutherum og Melanchthon i Wittenberg, hvilken sidste efter sin, og de Tiders Maade, forvandlede hans Navn Plade til Palladius. 1535 kom han hiem, og blev Professor Theologiæ i Kiøbenhavn. 1536 eller 1537 blev Doctor Theologiæ til Wittenberg. 1537 første evangeliske Biskop i Siælland. 1545 sagde han sig fra Professionem Theologicam, blev dog fremdeles et Medlem af Academiet, 1559 fik, formedelst sin Svagheds Skyld, Johan. Albertium til Medhielper. Døde 1560. 3 Jan.

Skrifter.

Lutheri liden Catechismus oversat. Kiøbh. 1537. 8.

En liden og nyttelig Bog om lønligt Skriftemaal, om aabenbare Poenitentze for aabenbare Synder. ibid. 1538. 8.

Forklaring over den lille Lutheri Catechismus. ib. 1541. 8.

En Udleggelse eller Forklaring over Fader vor, af Tydsk paa Dansk oversat. Magdeb. 1541. 8.

En ret eenfoldig Bede-Bog og Maade, hvorledes man skal retteligen giøre sin Bøn, som skrev for sin gode Ven Doct. Morten Luther. Fordansket. Magdeb. 1541. 1558. 8. Lub. 1551. 12. & Sæpius.

En ret Bedebog af den hellige Skrift. Kiøbh. 1544. 8.

Brevis Expositio Catechismi pro Parochis Norvegiæ. Havn. 1542. 1559. Magdeb. 1546. Witteb. 1542. 1553. 1557. Lub. 1553. Francf. 1559. 8. Er oversat paa Dansk af Matth. Parvo Rosæfontano. Kiøbenhavn 1546. 8. og paa Islandsk af Gudbrand Thorlacksen. 1576. 8.

Casparus Huberinus, om Guds Vrede og Naade. Oversat paa Dansk, med Palladii Fortale. Lybek 1548. 8.

Albert Giöes til Krenkerup Loci Communes, eller vor christelige Lærdoms Hoved-Artikle. Overseete af D. P. Palladio og med hans Fortale. Kiøbenh. 1549. 8.

Nogle deylige Sprock af den hellige Skrift for en bedrøffuit Samvittighed, beskikket alle Christne til Trøst af Vito Theodoro, og fordanskede af D. P. Palladio. ib. 1550. 8.

En daglig Bekiendelse til Gud. 1551.

Den 51 Psalme udlagt af Savancrola, og fordansket af Palladio. 1551. 12.

Underviisning af den hellige Skrift om denne Troens Frugt, som kaldes Mildhed og Sagtmodighed. Khv. 1553. 8.

De merkeligste Steder i den hellige Skrift, som forbyde den formaledidede Aager. ib. 1553. 8.

Tractat om de Stykker mestendelen, som Guds salige Ord skal holdes ved Magt med af Guds Naade og Miskund. ib. 1553. 8. Er siden indført i det danske Magazin. Tom. 3. p. 54.

En Præservativ og Forvaring mod Pestelentze, skrevet af D. Petro Capitaneo til Kiobenhavns Indbyggere, og derhos for en Indgang og Beslut. En aandelig Recept og Præservative, som D. Pet. Palladius haver tilhobe skreffuit af den hellige Skrift mod Pestelentze. Kiøbenh. 1553. 8.

Pia qvædam cantica, qvæ vulgo Responsoria vocantur, indies ab omnibus piis ad gloriam Dei, nec non Animæ salutem & consolationem porro canenda & legenda. Havn. 1554. 8.

Tre mærkelige Sange, som den lærde Mand Hr. Arved Peersen paa Bornholm haffuer skreffuit og D. P. Palladius haffuer offuerseet, og ladet prente Kiøbenhaffus

Peb-

Veblinge til Nytaars-Gaffue. Kiøbenh. 1554. 8. Er siden indført i danske Magazin. Tom. 5. p. 345.

Tractatus brevis de Articulo Prædestinationis, conscriptus a Nicolao Palladio. Cum Præfatione D. Pet. Palladii. Havn. 1554. 8.

En nye evangeliske Riimstok, om Søndagers og hellige Dagers Evangelier om Aaret, for unge Folk. ibid. 1554. 8.

En nyttelig Bog om St. Peders Skib, d. e. Om den hellige christelige Kirkes Forfølgelse baade i det gamle og nye Testamente. Kiøbenh. 1554. og Helsingøer 1615. 8.

Ad Superintendentes Daniæ Litteræ. s. delineatio Text. Poenitential. 1552. 8.

En mærkelig Tractat om de Dødes Opstandelse og det evige Liv af Philip Melanchthon. Fordansket af P. Palladio. ib. 1555. 8. 1638. 12.

En offuermaade herlig Historie om vor Herres Jesu Christi ærefulde Forklarelse paa Thabor Bierg. Kiøbenh. 1555. 8.

Formula Visitationis provincialis seu Præpositorum. Havn. 1555. 8.

Paamindelse om den uchristelige og forskrækkelige Guds Bespottelse, som er Sværen og Banden. Kiøbenh. 1556. 4. 1557. 4. Samme paa Latin under Titel: Compendiolum, in qvo pessima & horrendissima jurandi & maledicendi consvetudo utcunqve deprædicari possit. ib. 1556. & 1627. 8.

Tvende mærkelige Tractater, den ene om Egteskab, den anden om frugtsommelige Qvinder. Oversat af Casp. Huberini Skrift. ib. 1556. 8.

En

En Formaning og Advarsel om den leppede og forklødede Hofe-Dievel ved Andr. Musculum, fordansket af P. Palladio, med Fortale. ib. 1556. 4.

Alterbog ɔ: Søndags og hellige Dages Evangelier og Epistler med Collecter. Magdeb. 1556. 8. Kiøbenhavn 1564. 1574. 1580. 1611. 1666. 8.

Nogle vor Herres Jesu Christi hellige og salige Naffn og Titler, af den hellige Skrift, alle Christne meget trøstelige, tilsammenskreffne og skenkte Erlig og Velbr. Qvinde Frue Pernille Oxe, og hendes kære Søster til Nytaars-Gaffue. 1556. fol. Pat.

Isagoge ad Libros propheticos & Apostolicos, cum Præfat. Philip. Melanchthonis. Witteb. 1557. 1558. 1561. 1563. 1564. 1558. 1573. 1577. 1580. 1584. 1589. 1601. 8. Er udgivet til Frankfurt under følgende Titel: De Bibliis Sacris & Libris Veteris & Novi Testamenti. 1558. 8. conf. Zwergii Clerésie p. 73. In quæstiones redacta & aucta à Dan. Cramero. Stetini 1605. 8.

Catalogus aliqvot Hæresium hujus ætatis, & earum refutatio. Witteb. 1557. 8. Er igien udgivet af Resenio under Titel: De novis hæresibus seu Svermeriis suæ ætatis commonefactio gravis & necessaria. 1638. 8.

De Pœnitentia & justificatione. Witteb. 1558. 1559. Havn. 1638. 8.

Grammatica Latina, in usum Danicæ juventutis, uniformitatis causa. Hermanni Torrentini Commentaria in primam partem Alexandri. Joh. Despauterii Syntaxis &c. Cum præfatione Doct. Petr. Palladii. Witteb. 1558. 8. Francf. 1559. 8.

Librorum Mosis, qvi sunt fons Doctrinæ Ecclesiæ, Explicatio. Witteb. 1559. 8.

Troste-

Skrifter.

Index in Curtium. Havn. 1710. 8. (Cov.)

PALUDAN (Severinus) Kaldes ellers Søren Skriver. Han var fød i Ribe, blev først Slotsskriver i Kiøbenhavn, siden Borgemester i Colding omtrent 1564, og Tolder sammested tillige. Døde 1582. 23 Mart. Var gift med Anna Knud Thuresens Dotter. Han berømmes især for hans danske Poesie.

Skrifter.

Han er Forfatter til disse 2 bekiendte Psalmer:
Løft op dit Hoved ald Christendom.
Verden, hvad est du svigefuld. (*Ter. Cimb.*)

PANTEITZ (Johannes Christianus) Fød i Kiøbenhavn 1720. 1747 blev kaldet til Skibsprest paa det til Canton i China destinerede Skib, Christiansborg kaldet. Anden Gang 1749 udgik sammesteds hen ved Skibet Fyen. 1754 blev Sognepræst til Hiøring, St. Olufs og St. Hans i Venneberg Herred i Aalborg Stift. Gift med Nille Marie Hans Dotter Gram.

Skrifter.

Opmuntrings-Tale for de Søefarende at føre et gudeligt Levnet. Kiøbenh. 1748. 4.

PAPE (Johan. Carol. Christianus) Fød 1721 i Bremen. 1754 tog Doctor-Graden i Medicinen ved Kiøbenhavns Universitet. Practicerede siden i Bergen.

Skrifter.

Disp. inaug. de rationali Aitiologio Rheumatismi & Arthritidis. Havn. 1754. 4. (*Fr.*)

PAR-

PARTHENAY (Jean Blaiſe Roche de) En franſk Adelsmand, Kongel. franſk Raad og General Advocat ved Financerne i General Gouvernementet i Rochelle. Opholdt ſig i lang Tid i Kiøbenhavn, hvor han døde meget gammel.

Skrifter.

Hiſtoire de Dannemarc. Amſt. 1730. 8. 7 Vol.

Penſées morales par le Baron d'Holberg traduites du Danoiſe. Coph. 1748 & 1749. 8.

Ordbog paa danſke Ordſprog paa franſk overſat. Kiøbenh. 1757. 4.

Fundation til et ſtedsvarende frugtbringende Selſkab, hvorved Giftermaale kand underſtøttes, Enker og Enkemænd ꝛc. underholdes. Kiøbh. 1752. 8.

PARVUS (Matthias) med Tilnavn Roſæfontanus, faldes ellers paa danſk Lille eller Litle, var af danſk adelig Familie, fød i Roeſkilde, hvorfor han kaldte ſig Roſæfontanus, levede i Reformations Tiden.

Skrifter.

En ret Bedebog af den hellige Skrift, gamle og nye Teſtamente, met den rætte Paſſional udi hvilken klarlige findes og beviſes alt det ſom Menniſken er nyttelig til Siælens Salighed. Med P. Palladii Fortale. Kiobenh. 1544. 8.

Lutheri Underviisning om den ypperſte Lærdoms Hovedſtykker. Fordanſket. ib. 1544. 8.

Urbani Regii Siælens Lægedom for de karſke og ſiuge i diſſe farlige Tider og i Døds Nød, udſæt af Tydſk paa ret Danſke. Kiøbh. 1544. 8. (*B. Spic. Bib. Br. Al.*)

PARVUS (Petrus) Broder til nestforrige, en dansk Adelsmand af de Litlers Familie, fød i Roeskilde, kaldes derfor gemeenlig Rosæfontanus. Reiste i sin Ungdom udenlands og hørte Luther og Melanchthon til Wittenberg. Ved sin Hiemkomst begyndte han 1520 at bekiendtgiøre den evangeliske Lærdom i Kiøbenhavn. 1523 fulgte han med Kong Christian II. i Landflygtighed, kom omsider hiem og blev Professor Rhetorices i Kiøbenhavn 1552. Døde 1559.

Skrifter.

Carmen in obitum virginis Annæ a Bruchhofen, Henrici Concionatoris in Aula Regis Daniæ Sororis. Witteb. 1557. 4.

Guilielmi Gnaphæi Acolastus, Comoedia de filio prodigo, cum Scholiis. Roeskildiæ 1537. 4.

Postille offuer de Søndagis Evangelia, som falde om alt Aaret, for de fattige Sognepræster, og Huusfædre beskreffven af Antonio Corvino, og udsæt paa ret Danst af Petro Parvo Rosæfontano. Roeskilde 1539. 8.

Summen paa Skriftens Bøger, udsat af Fransk paa Dansk. Kiøbh. 1543. 8.

Under hans Navn er og udgivet:

Refutatio Calumniarum cujusdam Joannis Magni Gothi Upsalensis, qvibus in Historia sua ac famosa oratione Danicam gentem incessit &c. Huic Accessit Chronicon sive Historia Joannis Regis Daniæ, in declarationem ejusdem refutationis &c. 1560 & 1597. 4.

Men Etatsraad Hans Gram har i sin Fortale til Mölleri Cimbria Litterata pag. 28. beviist, at Joh. Svaningius [illegible] den rette Auctor hertil. Jeg selv eyer

et

et Exemplar af første Edition, hvorudi med en meget gammel Haand er skrevet. Anno 1584, 20 Septembr. Diem suum obiit M. Johannes Svaningius, vir bonus & doctus, Archidiaconus Ripensis, Historicus insignis, hujus Libri Auctor. (*W. B. Hyp. Spic. An. Gr. Al.*)

PASCHASIUS (Henricus) Fød i Lübek, reiste i sine unge Aar udenlands, og 1614 tog Doctor Graden i Medicinen til Basel. Practiserede siden i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Disp. inaugural. de Phtisi. Basil 1614. 4.

Ἀντιλογία contra περίλεξιν & futilem loqvacitatem Jo. Ahasveri Ampsingii. Magdeb. 1619. 8.

Enchiridion de Pestilentia. Havn. 1629. 8.

Purgatorium medicum. ib. 1631. 8.

Decas de gravissimis capitis affectibus. (*B. Cimb.*)

PASCHASIUS (Nicolaus) Fød i Randers. Da han var omtrent 17 Aar gammel, blev han af Mag. Christen Foss, der først var Rector og siden Lector Theologiæ i Viborg, som hans nærpaarørende, antagen i Huset, og under hans Anførsel freqventerede Viborg Skole, hvilken han siden i et Brev, dat. Wram i Skaane 1614. 9 Cal. Apr. bebreider at have besængt ham, saavelsom sine øvrige Disciple, med Calvinistiske Principiis. Han kom da fra Viborg Skole til Academiet, hvor han opholdt sig omtrent 1591, og logerede i Doct. Hans Slangendorphs Huus, som forgiæves søgte at føre ham af sin Vildfarelse. Blev derefter Rector først i Thisted og siden i Aalborg, reiste derpaa udenlands til Tydskland, Frankerig, Engeland og Holland, og i al den Tid, efter egen Bekiendelse i forommeldte Brev, søgte til andre at forplante

sin Vildfarelse. Ved Hiemkomsten blev han omtrent 1599 Præst i Skaane, da han omsider først blev overbeviist om den Calvinske Lærdoms Urigtighed og samme med Afskye forkastede. 1616 blev Biskop i Bergen og Doct. Theologiæ, døde 1636. 27 Maji. Var gift med Anna Resen, en Dotter af Bisskop Hans Poulsen Resen.

Skrifter.

Admonitiuncula de qvibusdam Zvinglionanitarum Emblematibus. Lexico Græco Latin. Nov. Test. Pasoris adspersis. Havn. 1636. 12.

Theses Philologicæ ex Fabri Pybracii mellificio. Lugd. Bat. 1598. 4.

Liig-Prædiken over Margrete Gabriels Dotter Akeleje. Havn. 1621. 4.

—— —— over Knud Gyldenstierne. ib. 1630. 4. (*B. Hyp. Th. An.*)

PASCHKEN (Daniel Henricus) Fød i Kønigsberg 1697. 14 Sept. Faderen var Henr. Paschken, Raadsherre i Kniphoven, Moderen Anna Roode. Studeerte til Kønigsberg og ved adskillige tydske Universiteter. Kom 1723 til Kiøbenhavn, hvor han 1724 blev Doctor Medicinæ.

Skrifter.

Diss. inaug. de epilepsia, Praes. G. F. de Franckenau. Havn. 1724. 4. (*Pr.*)

PAULSEN (Andreas Benjamin) 1746 deponerede fra Roeskilde Skole. Var i sin Tid Alumnus paa Borkes Collegium 1755 blev Præst til Giørslev i Siælland. 1758 Sognepræst til Gientoft ibid. 1762 Slotspræst i Friderichsborg. Døde 1764. 4 Nov.

Skrifter.

Juvenalis 13de Satyra i danske Vers. Kiøbh. 1753. 4.
Prøver af danske Vers. ib. 1755. 4.
Gellerts der Christ, oversat paa danske Vers. ibid. 1755. 8.

PAULI (Biarno) en Islænder, studerede Medicinen i Kiøbenhavn. Han tilligemed Eggert Olaffsön giorde paa Videnskabernes Societets Bekostning en Reise igiennem Island for at giøre Observationer i Natural-Historien og Oeconomien. Blev siden Land-Physicus i sit Fædreneland.

Skrifter.

Observationes de Alga Saccharifera maris Island. Havn. 1749. 4.

PAULI (Daniel) Fød i Rostok 1640. 23 Maji. Hans Fader var den navnkundige Doct. Simon Pauli, hans Moder Elisabeth Fabricia. Var Kongel. Majestæts Boghandler i Kiøbenhavn. Døde 1684. 14 Nov. Han har, blant andre, befordret til Trykken følgende

Skrifter.

En nye Maade at lære Catechismum. Kiøbh. 1673. 12.
En nye fuldkommen Psalmebog. ib. 1680. 8.
Liden Psalmebog. ib. 1682. 12.
Manual af nyttige Bønner. ib. —— 12.
Maanedtlige Relationer fra 1672 til 1684. 4. (*Bib.*)

PAULI (Canutus) See COLDING.

PAULI (Elias) Præst til Aatrup i Skaane 1684.

Skrifter.

Nova Jesu Cantica ɔ: 23 aandelige Sange om Jesu Navn efter Alphabetet. Kiøbh. 1652. 8. (*Bib.*)

Pauli (Gunnerus) Provst i Dale-Syssel i Island og Sognepræst til Hiardarholt.

Skrifter.

Warudar gæla til Warudar-Wiisa. 1769. 8.

De Typographiæ fatis in Islandia.

Pauli (Haqvinus) En Skaaning.

Skrifter.

Oratio de Calumnia. Havn. 1617. 4.

Pauli (Jacobus Henricus) Fød i Kiøbenhavn. Hans Fader var den berømmelige Doct. Simon Pauli, hans Moder Elisabeth Fabricii. 1655 deponerede ved Kiøbenhavns Universitet, 1658 reiste udenlands. 1662 blev Professor Anatomiæ designatus i Kiøbenhavn; men forandrede strax sit Studium fra Medicinen til Historien og Jura. 1663 blev Magister. 1664 Professor Historiarum og Historiographus Regius. 1665 reiste atter ud, og ved sin Hiemkomst blev Kongel. Secreterer, udi hvilken Station han fulgte med ved adskillige Ambassader. 1683 blev Regierings-Raad ved det Glykstadske Cancellie, og derpaa atter sendt i adskillige Gesandtskaber, var omsider Kongel. Resident i Hamborg i de trouble Tider 1686, hvilket anledigede adskillige Staats-Strid-Skrifter imellem ham og Hamborgerne. Omtrent 1693 var han ved det Engelske Hof, hvorfra han 1697 blev hiemkaldet, og samme Aar d. 19 Aug. ophøiet i Adelstanden med Navn af Rosenschild.

Skrifter.

Carmen de Homagio Princ. Christiani in Norvegia. Havn. 1656. 4.

Disp. de Secundarum retentione. Præside Thom. Bartholino. Havn. 1657. 4.

Poema in Homagium Frid. III. Regis Daniæ. Havn. 1660. fol.

Gratulatio prosaica ad Wolfg. Meurerum, Consulem Hamburgensem. Hamb. 1660. fol.

Venus Physica in nuptias Mich. Kirstenii. ib. —— fol.

Propempticon ad Joh. Georg. III. Saxon. Princip. Havn. 1663. fol.

Anatomiæ Bilsianæ anatome. Havn. 1663. 4. Argentor. 1665. 8.

Epigrammatum Libellus. Argent. 1664. 8.

Carmen in Bibliothecam Augustam Arcis Wolferbytensis. Wolferbyti 1664. fol.

Panegyricus qvo Friderico III. natalem 60mum est gratulatus. Havn. 1668. fol.

Machinationes Cornificii Ulfeldii, sine nomine & anno. 12.

Epistolæ tres Amici ad Amicum. Uden Navn. 12.

Laurentii Bellini Florentini anatomicæ de structura rerum observationes &c. Argent. 1664. 8.

Clypeus Veritatis Consulibus & Senatui Hamburgensi oppositus. Glukstad 1686. 4. Er og udgiven paa Tydsk. ibid. 4.

Abgenöthigte Declaration wegen des ausgeschrienen Verrahts mit einigen Hamburgischen Bürgern. 1686. 4.

Nähere Declaration wegen des vermeinten Verrahts der Stadt Hamburg. Glükst. 1687. 4.

Abgedrungene Continuation der wieder den Hamburgischen Rath wolbegründeten Defension-Schrifft. Glükstadt 1687. 4.

Hymnologia sacra, sive decades 8 hymnorum. Havn. 1698. 12mo.

Hymnologiæ Decades IX & X. ib. 1698. 12. (*W. B. Hyp. Cimb. S. Is.*)

PAULI (Joachimus Richardus) En Søn af den bekiendte Oliger Pauli. 1717 blev Secreterer i Hof-Retten i Kiøbenhavn, 1729 Told-Inspecteur ved Kiøbenhavns Toldkammer, 1730 Cammerraad, 1734 Justits-Secreterer og Archivarius ved Rentekammeret.

Skrifter.

Christopbyggelig Tidsfordriv. Kiøbh. 1734. 8.

Fire dobbelt Register 2 over Kirke-Ritualet, og 2 over den nyeste Told-Rulle. Kiøbh. 1744 og 1745. 4.

Abriß des 1734 gefundenen güldenen Horn. Koph. — fol. Er siden udgivet paa Dansk under Titel: Tilforladelig Tegning paa det 1734 i Jylland fundne Guld-Horn. ib. 1735. fol.

En Haandfuld af Konst- Natur- og Forstands Merkværdigheder. ib. 1754. 12.

PAULI (Johannes) Doctor Medicinæ.

Skrifter.

Efterretning om de Laalandske Manna-Gryn. Indført i Oeconom. Journal. Tom. 2. p. 388.

Dansk Oeconomisk Urtebog. Kiøbh. 1761. 8.

Chymisch-Medicinsle Abhandlung von denen destillirten Wassern und brennenden Geistern. Koph. 1769. 8.

PAULI (Johan Friderich) En Søn af Poul Friderich Pauli, Borger og Bager i Kiøbenhavn. Blev Student og studerede Jura. Var først Archivarius ved General Post-amtet, siden Revisor, og endelig 1759 Post-Casserer. Døde 1763 8 Julii æt. 39. Gift med Johanne Dixen.

Skrifter.

Justiniani Lov i 4 Tabeller. Khvn. 1745. fol.

PAUELSEN (Johannes Thomæus) Fød i Randers, var Juris-Consultus og Legatus Regius.

Skrifter.

Disp. de Bello ejusqve jure Grönningæ 1639. 4.

Diatribe de Regno Hæreditario, contra Novatorem (ɔ: Erasm. Winding) Juliomagi 1647. 4.

Stemmata familiæ regalis & Ducalis Dano-Holsaticæ e Domo Oldenburg ca. Lubec. 1657. 12. Havn. 1656. 12. (*B. Hyp.*)

PAULI (Menelaus) Dan. Nelaus Poulsen Nestved. Fød i Nestved i Siælland 1585. 1610 blev Capellan til Nicolai Kirke i Kiøbenhavn. 1617 Slotspræst ibid. Døde 1626. 2 Jul. Var gift med Maren Jens Dotter.

Skrifter.

Vulnerum Christi meditatio. ɔ: Christi Pines og Døds Betragtelse. Khvn. 1619. 1620. 8.

Begrædelse over Guds Navns, Pine og Døds og Sacramentets Misbrug. Khvn. 1621. 1622. 4.

Poenitentzes Graad. ib. 1621. 8.

Gemitus Viduarum. ɔ: Enkers Hierte-Suk. Khvn. 1621. 8.

Typus omnium morientium. ɔ: Alle Menniskers dødelige Afmaling. Paa Riim. ib. 1622. 4.

Hierte-Suk for Kongen og Rigens Raad paa Rigsdagen. ib. 1623. 8.

Decem Summa Capita bonæ reipublicæ, item Doctrina de Sabbatho. ib. 1623. 4.

Alvorlig Hiertens Bøn for et bange Hierte, som i denne Verden trænges haardt af aandelige og legemlige Fiender. ib. 1623. 8.

Bønne-Bog, kaldet Clangor Tubæ. ɔ: Basun-Lyd ved hvilken Jericho Mure maa nedfalde. ib. 1624. 8.

Clavis Cæli. ɔ: Himmelens Proviant-huus Nøgel. ibid. 1624. 8.

Bøn for Kongen i den tydske Krig. Khvn. 1625.

Aandelig Figen-Plaster. ib. 1625. 8.

Græd ikke. d. e. Hierte-Trøst for en ret Enke, til Anne Lykke. ib. 1625. 1654. 8.

Philippi Nicolai Prophetie om den nærværende og tilkommende Tids Tilstand. Fordansket. 1625. 4.

Om et vanskabt Pigebarn. ib. 1626. 4.

Spørsmaal: Om Observatores eller Beførere maa sættes i den Christen Meenighed for at give Agt paa dem, som mödtvillig overtræde Guds og Kongens Lov. ib. 1626. 4. (*B. Hyp. R. Z. Br.*)

PAULI (Nicolaus) See SCANDORPHIUS.

PAULI (Oligerus) Fød i Kiøbenhavn 1644. Hans Fader var Doct. Simon Pauli, hans Moder Elisabeth Fabricia. Var først Skriver ved det Ostindiske Compagnie, blev siden Kiøbmand og samlede sig anseelige Midler. Men var indtagen af forunderlige Fanatiske Griller, hvorudover han forlod Hustrue og 6 Børn i Kiøbenhavn, drog til Amsterdam, og gav sig ud for at være af Davids Stamme, og af Gud beskikket til at føre Joderne til Palæstina, og der at oprette et Rige, hvoraf alle andre Riger paa Jorden skulde dependere. m. v. Døde omsider i Kiøbenhavn 1714 eller 1715.

Skrifter.

Triumph. Triumph &c. Amsterd. 1697. 8.
De Stemme des Bruydegoms. ib. 1698. 8.
Moses neemt de Decke af. ib. 1700. 8.
Vereinigung der Juden und Christen. ib. 1704. 8.
Der Hebräer Schechina. ib. 1704. 8.
Manna. ib. 1704. 8.
Irrendes Israel. . . . 1704. 8.
Das grosse Hosanna. . . . 1704. 8.
Das wahre Arcanum Regium. . . . 1704. 8.
Da hast dus wider M. Leyding. 1704. 8.
Es werde Licht wider M. Leyding. . . . 1704. 8.
Ein dreifacher Freuden-Sieg contra Edzardum. 1705. 8.
Der Todt und die Erlösung. . . . 1706. 4.
Jesu aufgegebenes Rätzel auffgeschlossen. . . 1706. 8.

(*Cimb.*)

POULSON (Paulus) Fød paa Søebyegaard i Giern Herred i Aarhuus Stift, 1674. 8 Jul. Hans Fader var Commerce-Assessor Jens Poulson til Søebyegaard, hans Moder Maren Mads Dotter, en Dotter af Mads Poulson til Tvilum, som forhen havde været Borgemester i Randers. 1692 deponerede fra Fridericia Skole, 1696 blev Alumnus paa Borchs Collegium. 1698 reiste udenlands. 1700 blev Magister Philosophiæ absens, og samme Aar kom hiem. 1701 blev Sognepræst for Saxild og Nolov Menigheder i Aarhuus Stift. 1719 Provst i Hads-Herred. Døde 1736. 7 Decemb. Var gift med Mette Marie Hutfeld, hans Formand Hr. Caspar Suhrs Enke.

Skrifter.

Disp. de Campis Elysiis Paganorum. Præside Lintrupio. Havn. 1693. 4. Disp.

Disp. de Baptismo per aspersionem. Præside Joh. Bartholin. ib. 1694. 4.

Dispp. 2. de cultu Molochi. ib. 1696. 4.

Bibliotheca Arhusiensis. s. Biographia Episcoporum Arhusiensium. ib. 1725. 4.

Catalogus s. recensio Pastorum Dioeceseos Arhusiensis. ib. 1725. 4. (*P. Mar.*)

PAULI (Simon) Fød i Rostok 1603. 6 Apr. Hans Fader var Doct. Henric Pauli, Professor Medicinæ ibid. og siden Liv Medicus hos Kong Frideric den Andens Enke-Dronning paa Nykiøbing Slot. Hans Moder Catharine Papk. Gik først i Skole i Gustrow, siden i Rostok, hvor han deponerede 1621. Reiste derpaa udenlands, fornemmelig paa høysibemeldte Dronnings Bekostning. 1626 kom han tilbage til Danmark, og paa 3 Aars Tid var Hofmester hos nogle unge Adelsmænd ved Sorøe Academie. 1629 kom til Kiøbenhavn. Reiste derpaa strax udenlands igien og blev 1630. 17 Aug. Doct. Medicinæ til Wittenberg. Efter en kort Reise til Danmark, drog han mod Foraaret 1631 til Lybek, hvor han øvede Praxin Medicam til 1635, da han blev Professor Medicinæ i Rostok. 1639 blev Professor Anatomiæ, Chirurgiæ og Botanices i Kiøbenhavn, var imidlertid tillige Stads-Physicus i Kiøbenh. 1648 overlod han Professionen ved Academiet til D. Th. Bartholin, og blev aflagt med et Canonicat i Aarhuus, 1650 blev Hof-Medicus, og 1656 Kongel. Liv-Medicus. Døde 1680. 23 Apr. Var 2 Gange gift: 1. Med Elisabeth Fabricia, en Dotter af den Kongel. Liv-Medicus, Doct. Jac. Fabricius. 2. Med Anne Didriks Dotter Bartsker, Enke af Laurids Michelsen Riber, Raadmand i Kiøbenhavn.

Skrif-

Skrifter.

Disp. de Hæmorrhagia. Præside Th. Finkio. Havn. 1629. 4.
—— Inaug. de Arthritide. Witteb. 1630. 4.
—— de Apoplexia. Rostok 1634. 4.
—— de Suffocatione uteri. ib. 1635. 4.
—— de Tabaci Usu, ib. 1635. 4.
—— de Catharro. ib. 1637. 4.
Oratio ad Professores & Studiosos Rostochienses. Rostoch. 1639. 4. & alibi Sæpius.
Disp. de dolore Dentium. Havn. 1639. 4.
Qvadripartitum botanicum de simplicium medicamentorum facultatibus &c. Rost. 1620. 4. & alibi sæpius.
Oratio introductoria in Academia Havniensi habita. Havn. 1641. 4.
Syntagma de Anatomiæ Origine, præstantia & utilitate. ib. 1643. 4.
Tria Programmata Lectionibus & Dissert. Anatomicis præmissa. ib. 1644 & 1645. 4.
Flora Danica. s. Danske Urte-Bog. Khvn. 1648. 4.
Viridaria varia Regia & Academica publica. Havn. 1653. 12.
παρέκβασις s. digressio de vera, unica & proxima causa Febrium. Francf. 1660. 4.
Commentatio de abusu Tabaci & Herba Thee. Argent. 1665. 4. & alibi sæpius.
Programma de Medicorum, Pharmacopæorum & Chirurgorum officio. Havn. 1665. 4.
Machina anatomica. ib. 1668. fol.
Epistola Parænetica ad Thom. Bertholin. de Ossium dealbatione, & de Gramine Ossifrago. ib. 1673. 4.
Anatomisches und Medicinisches Bedencken über ein Königlich Reitpferd. Coph. 1672. 4. Frankf. 1674. 4.

Genethliacon Nativitati Christiani Heredis Regnorum Daniæ & Norveg. dedicatum. Havn. 1675. fol.
Variæ Observationes Medicæ in Actis Medicis Havniens. obviæ.
Han har og været med at forfærdige: Dispensatorium Havniense, qvod prodiit. Havn. 1658. 4. (*W. B. Hyp. Cimb.*)

PAULI (Svederus) See KITTINGIUS.

PAULSSON (Johannes Henricus) Fød i Meldorph i Ditmarsken 1709. 4 Aug. Hans Fader var Johan Paulssen Chirurgus sammesteds, hans Moder Cathrine Apellone Heideman. Gik i Skole i Meldorph. 1729 Reiste til Universitetet i Leipsig, 1732 drog til Halle, 1739 kom til Kiøbenhavn, hvor han 1747 fik Doctor Graden i Medicinen.

Skrifter.

Centuria Thesium ex Medicina morali, clinica, forensi desumtarum. Havn. 1740. 4. (*Pr.*)

PARELIUS (Jacob van der Lippe) Medlem i det Norske Videnskabers Selskab.

Skrifter.

Om graa Falken og Slag-Ørnen eller Skiørvingen.
Om nogle Kors-Trold. Indført i Norske Selskabs Skrifters 4de Deel.

PAUS (Johannes) En gammel Studiosus Juris, som 1754 blev Sorenskriver i Finmarken. Døde 1770.

Skrif-

Skrifter.

Heliodori Æthiopicon paa Dansk oversat, under Titel: Caricleæ Historie.

Barclaji Argenis paa Dansk. Kbhn. 1746. 8.

Corfits Ulfeldts Levnet. Kbhn. 1747. 4. paa Tydsk oversat af Mengel. Coph. 1755. 8.

Betænkninger over Hævd. ib. 1748. 4.

Strubbergs Synopsis Harmoniæ Evangelicæ paa Dansk oversat. ib. 1748. 8.

Naturens Ret, som en Grundvold til den Danske og Norske borgerlige Ret. ib. 1750. 4.

De Danske Dronningers Gratulation til Dronning Lovisa paa Hendes Geburts-Dag. ib. 1750. 4.

De Danske og Norske Dronningers Summariske Levnets Beskrivelse. ib. 1751. 8.

Genealogisk Tabell, hvorved den første norske Eenevolds-Konge beviises at være en Stamme-Fader for Kong Frideric den 5te og Dronning Lovise.

Samling af gamle norske Love 2 Deele. Kbhn. 1751 og 1752. 4.

Gamle Kongel. Forordninger og Privilegier udgivne for Kongeriget Norge. ib. 1751. 4. (*Bu.*)

PAYNGK (Ahasverus) Fød i Husum 1608. 25 Jun. Hans Fader var D. Petrus Theodoricus Payngk, Kong Christian den 4des Chymicus. Blev opfødt i Kiøbenhavn, reiste udenlands, og lagde sig i sær efter Chymien og Medicinen. 1645 blev Doctor Medicinæ til Gröningen, practiserede siden i Husum og Kiøbenhavn og blev Hof-Medicus i Frid. III. Tid. Døde 1667. 13 Maji. Var gift med Kirsten Tideman, som siden kom i Egte-

skab

skab med Ulric Luft, Herre til Worse og Springforbi, som Kong Christian den 5te 1682. bevilgede at faldes Marggræve af Louth, Friherre af Sternberg, og Herre af Luftendal.

Skrifter.

Disp. inaug. de Corde. Grönin. 1645. 4.

Operationes Chymicæ rariores, in Cista Med. Bartholin. Locul. 64. p. 631.

Han har og været med at forfærdige Dispensatorium Havniense. (*B. Hyp. Th. Cimb. R.*)

PAYNGK (Ferdinandus) Reiste udenlands, var Magister, og blev omsider Sogne-Præst for Løsning og Korning Meenigheder i Aarhuus Stift. Døde 1660.

Skrifter.

Exercitatio Moralis. Havn. 1628. 8.

De Vita Dei in Homine. Rost. 1627. 8.

De Imagine Dei. ib. . . . 4. (*B. P. Bib.*)

PAYNGK (Petrus Theodoricus) Fader til foranførte Ahasverus. Var fød i Husum omtrent 1575. Var Doctor Medicinæ, og for sin Kyndighed i Chymien opholdt sig nogen Tid hos Keiser Rudolph II. til Prag. Kom siden til Kiøbenhavn og af Kong Christian den 4de blev antagen som Hof-Chymicus og aflagt med et Canonicat i Lund Capitel i Skaane. Døde 1645. 12 Apr.

Skrifter.

Consilium de Erysipelate. Indført i Barthol. Cista Medica, Locul. 32. (*Cimb.*)

PEKEL (Marcus Heerfordt) Fød i Helsingøer 1712. 28 Dec. Hans Fader var Frans Pekel, Apotheker i Helsingøer, hans Moder Eva Marie Clausen. 1733 deponerede fra Helsingøers Skole, fik derefter Sted paa Borches Collegium. 1737 reiste udenlands paa Finkes og Furens Stipendium, opholdt sig fornemmelig i Halle. 1739 kom hiem og blev Doctor Medicinæ.

Skrifter.

Disp. de Podagra. Præside Detharding io. Havn. 1737. 4.
—— de necessaria motus & potus Combinatione. ibid. 1739. 4
—— de Connubio Theoriæ & Praxeos. ib. 1736. 4. (*Pr.*)

PETKUM (Johannes Hieronimus a) Fød i Hamborg 1657. 20 Aug. Hans Fader var Mag. Herman a Petkum, Sogne-Præst til Petri og Pauli Kirke ib. Hans Moder Elisabeth Prætoria. Freqventerede først Skolen og Gymnasium i Hamborg, hvorfra han 1677 reiste til Wittenberg, og derefter til andre Academier i Tydskland, Engeland og Holland. 1683 drog han til Kiøbenhavn, og derfra i 3 Aar reiste udenlands med Hertug Philip Ernst af Holstein. Blev derefter Informator hos de tvende danske Printzer Carl og Wilhelm, samt Professor Ethices ved det Ridderlige Academie i Kiøbenhavn. 1697 blev Theol. Licentiatus og Sogne-Præst i Itzehoe, samt Provst i det Münsterdorfiske Provstie. Døde hastig 1713. 25 Decbr. Var gift med Anne Cathrine Steman fra Hamborg.

Skrifter.

Disp. de Concursu Dei cum causis secundis. Præside Christiano Donato. Witteb. 1679. 4.
—— de Analogia mentis increatæ & creatæ. ib. 1683. 4

skab med Ulric Luft, Herre til Worve og Springforbi, som Kong Christian den 5te 1682. bevilgede at kaldes Marggræve af Louth, Friherre af Sternberg, og Herre af Luftendal.

Skrifter.

Disp. inaug. de Corde. Grönn. 1645. 4.
Operationes Chymicæ rariores. in Cista Med. Bartholin. Locul. 64. p. 631.
Han har og været med at forfærdige Dispensatorium Havniense. (*B. Hyp. Tb. Cimb. R.*)

PAYNGK (Ferdinandus) Reiste udenlands, var Magister, og blev omsider Sogne-Præst for Løsning og Korning Meenigheder i Aarhuus Stift. Døde 1660.

Skrifter.

Exercitatio Moralis. Havn. 1628. 8.
De Vita Dei in Homine. Rost. 1627. 8.
De Imagine Dei. ib. . . . 4. (*B. P. Bib.*)

PAYNGK (Petrus Theodoricus) Fader til foranførte Ahasverus. Var fød i Husum omtrent 1575. Var Doctor Medicinæ, og for sin Kyndighed i Chymien opholdt sig nogen Tid hos Keiser Rudolph II. til Prag. Kom siden til Kiøbenhavn og af Kong Christian den 4de blev antagen som Hof-Chymicus og aflagt med et Canonicat i Lund Capitel i Skaane. Døde 1645. 12 Apr.

Skrifter.

Consilium de Erysipelate. Indført i Barthol. Cista Medica. Locul. 32. (*Cimb.*)

PEKEL (Marcus Heerfordt) Fød i Helsingøer 1712. 28 Dec. Hans Fader var Frans Pekel, Apotheker i Helsingøer, hans Moder Eva Marie Clausen. 1733 deponerede fra Helsingøers Skole, fik derefter Sted paa Borches Collegium. 1737 reiste udenlands paa Finkes og Furens Stipendium, opholdt sig fornemmelig i Halle. 1739 kom hiem og blev Doctor Medicinæ.

Skrifter.

Disp. de Podagra, Præside Detharding io. Havn. 1737. 4.
—— de necessaria motus & potus Combinatione. ibid. 1739. 4
—— de Connubio Theoriæ & Praxeos. ib. 1736. 4. (*Pr.*)

PETKUM (Johannes Hieronimus a) Fød i Hamborg 1657. 20 Aug. Hans Fader var Mag. Herman a Petkum, Sogne-Præst til Petri og Pauli Kirke ib Hans Moder Elisabeth Prætoria. Freqventerede først Skolen og Gymnasium i Hamborg, hvorfra han 1677 reiste til Wittenberg, og derefter til andre Academier i Tydskland, England og Holland. 1683 drog han til Kiøbenhavn, og derfra i 3 Aar reiste udenlands med Hertug Philip Ernst af Holstein. Blev derefter Informator hos de tvende danske Printzer Carl og Wilhelm, samt Professor Ethices ved det Ridderlige Academie i Kiøbenhavn. 1697 blev Theol. Licentiatus og Sogne-Præst i Itzehoe, samt Provst i det Münsterdorfiske Provstie. Døde hastig 1713. 25 Decbr. Var gift med Anne Cathrine Steman fra Hamborg.

Skrifter.

Disp. de Concursu Dei cum causis secundis. Præside Christiano Donato. Witteb. 1679. 4.
—— de Analogia mentis increatæ & createæ, ib. 1683. 4

Exercit. inaugur. Anti-Syncretistica de Syncatabasi in causa religionis. Pro Licentia. Havn. 1697. 4.

Commentatio brevis de scriptoribus Anglicis anonymis & Pseudonymis detectis. Indført i Placcii Theatro Anonymor. & Pseudon.

Gekrönte Lillie, bey Absterben Hr. Andreas Baron von Lilgenkron. 1701. fol.

Judicium Germanicum de fidelium in hac vita beatitudine. Indført i Fr. Jul. Lutkens Rettung seiner Lehre vom ewigen Leben der Gläubigen hie auf Erden. p. 192. (*Th. Cimb.*)

PETRÆUS (Andreas)

Skrifter.

Emblemata XII. qvibus hujus seculi mores pessimi notantur. Havn. 1582. 8.

PETRI (Andreas) See COAGIUS.

PETRI (Arvidus) Var Præst til St. Ibs Sogn paa Borringholm, og levede i Reformations-Tiden, havde studeret til Wittenberg 1524 og 1525. Var med at forbedre den danske Psalme-Bog, som Hr. Claus Mortensen lod trykke i Malmoe 1528, hvilken siden forbedret udkom 1529 og 1534. Han har selv forfattet adskillige Psalmer, som regnes iblant hans

Skrifter.

Al den ganske Christenhed ꝛc.

Jesu Christ vi takke dig ꝛc.

Lover Gud I fromme Christne ꝛc.

Du est allene vor Salighed ꝛc.

O Verden! hvor gruer mig for dit Væsen ꝛc.

Herre

Herre Gud Fader være Lov og Tak ꝛc.
Af dybest Nød lader os til Gud ꝛc.
Hvilke tre sidste samlet ere udgivne af P. Palladio. Khv. 1554. 8. See PALLADIUS. (*M.*)

PETRÆUS (Bartholomæus)

Skrifter.

Om det Italienske Bogholderie. Khvn. 1673. 8.

PETRI (Bartolus)

Skrifter.

Liig-Prædiken over Hille Berents Dotter og Søster Sophie Jens Dotter. 1652. 4.

PETRI (Biarne) Syssellmand i Dale-Syssel i Island.

Skrifter.

Afhandling om Arve-Følgen efter den Islandske Lov. Som ikke vides at være trykt.

PETRI (Christiernus) Fød i Svendborg i Fyen omtrent 1480. Gik i Skole i Roeskilde under Hr. Rasmus Simonsen, Præst og Vicarius ibid. Var allerede Canik i Lund i Skaane 1505. Skal siden have været Canceller hos Erke-Bisskop Byrge i Lund. Reiste nogen Tid udenlands og blev Magister til Paris, hvor han opholdt sig 1511. Drog hiem 1513 for at opsøge et Exemplar af Saxo Grammaticus, og saasnart han dette havde erholdet, reiste han igien til Paris, og lod det sammested trykke 1514. Han opholdt sig i Paris 1515 og 1517. Var meget afholden af Kong Christian den 2den, har ogsaa været hans Historiographus, og 1523 fulgte med ham i Landsflygtighed. Fra hans Barndom af var han oplært i den Papistiske Religion, men blev siden bedre underviist og

igienkaldte hvad han i saa Maade havde skrevet. Døde omsider i Helsinge i Siælland 1554. 16 Jan. Nogle me-ne, at han skal have været den første evangeliske Præst i Kirke-Helsinge ved Slagelse.

Skrifter.

Vocabularium in Usum Dacorum ordine literario, cum eorum vulgari interpretatione, collectum. Parisiis 1510. 8. Forfatteren menes at være Christen Pedersen. Skriftet er igien oplagt Colon. 1514. & Lipsiæ 1518. 4.

Diurnale Roeskildense. Paris 1511. 16. See A. FRIIS.

Danorum Regum Herouinqve Historiæ a *Saxone Grammatico* conscriptæ. Paris 1514. fol. Det er ved denne allerførste Edition af Saxo Grammaticus, Christen Pedersen har giort sig saa fortient af sit Fædernelaand.

Missale Lundense ex mandato Birgeri Archiepiscopi Lundensis per Mag. Christ. Petri Canonicum Lundensem bene correctum. Paris 1514. fol.

Vor Frue Tider. Paris 1514. 8. Og siden forbedret udgivet af Henr. Smyth. Leipsig 1517. 8.

J denne Bog læres at høre Messe. Paris 1514. 8. siden corrigeret og udgivet af Henr. Smyth. Lipſ. 1517. 8.

Alle Epistler og Evangelia, som lesiss alle Søndage om Aaret met deris Udtydninger og Glosser, item Juledag, Paaskedag, Pingetzdag, nu nylige corrigerede oc satte met Figurer, oc et Jertegn till hver Dag. Trykt til Liibs Land til Wisen. 1518. fol. (Er den saa kaldede Jertegns Postil.) Samme er først udgivet Paris 1515. fol.

Bre-

Breviarium Lundense, haud parvo Magistri Christierni Petri Lundensis Ecclesiæ canonici ingenio ab infinitis mendis erutum atqve excuntum Parisiis 1517. 8.

Petri Legistæ Laglandici Parabolæ sententiosæ & argumentosæ, cum familiari explanatione tam Dacica qvam Latina. Paris 1515. 4.

Davids Psalter udsat paa Dansk. Andorp (ↄ: Antwerpen) 1529. 1531. 8. Khv. 1586. 8.

Det ny Testamente Jhesu Christi egne Ord og Evangelia, som han selff prædikede og lærde her paa Jorden, de ære nu udsette igen paa ret Danske, oc forbedrede, Gud til Loff og Ære oc den menige Almue til Nytte og Tieneste. Andorp 1529. 8. ibid. 1531. 8. Wittenb. 1558. 8.

Om Ecteskab oc Børn at opfode Gud til Loff og Ære. Andorp 1531. 8.

Om Børn at holde til Scole og Studium, oc ath skikke gode Scolemestere till dem. ibid. 1531. 8. Er siden indført i Danske Magazin Tom. 1. p. 45.

Den rette Wey til Himmerigis Rige, han læris her i de thi Guds Bud Ord, oc Credo, oc Pater noster &c. ib. 1531. 8. Er en Forklaring over Catechismus.

Een Christelig Bogh om merckelige Spørsmaal oc Swar om Troen og Kierlighed, oc huorledis en Christen skal lære og underwiise den anden i mange gode Artickle. Udset paa Dansk. ib. 1531. 8.

Jesu Leffnets og Døds Historie med Figurer, udsat paa Danske. ib. 1531. 8.

Om waar Herris Død og Pine, oc om Billede. ibid. 1531. 8.

Een Bog huorledis huert Mennisfe skal betencke wor Herris Død og Pine. ib. 1531. 8.

Huorledis huert Christet Mennisfe skal bere sit Kaars met Jesu Christo. Udsæt paa Danske, ib. 1531. 8.

De Gratia Divina & Confessione. Malmöe 1532.

Hundrede og halvfierdesindstiwe merkelige oc ret Christelige Spørsmaall, met deres Suar, som enfoldige Christne Mennisfe baade unge oc gamle meget nøttelige ære ath lære oc vide til deris Sielis Salighed. Udsat paa Danske. Malmøe 1533. 8.

En nøttelig Lege-Bog faar fattige og rige, unge og gamle, om mange atskillige Siugdomme, som Menniskene hender til ath komme paa deris Legeme, i mangehonder Maade, oc om gode Raad og Legedomme til dem. Udskreffuen paa Danske. Malmøe 1533. 4.

Om Urte-Vand til at lege allehonde Sotter og Siugdomme, Bulde, Blegner, Pestilentze, oc all anden Brost met induertis oc uduertis paa Menniskens Legeme, oc huorledis oc paa huad Tiid om Aarit man skal brende samme Vand aff de Urter, som her voxe i Riget. Malmøe 1534. 4.

Holger Danskes Historie. Paris & Havn. 1550.

En Historie om Kong Dans Affkom. Hvilket maaskee er samme Skrift, som Bartholin. de script. Dan. p. 23. kalder Corpus Historiæ Danicæ, ex gallico in Danicum translatum, ex mandato Christierni II. (*B. Hyp. Spic. An. G. A. M. O. Bib. Br. D. Al.*)

PETERSEN (Christianus) En Neger, fød paa Øen St. Thomas i Vestindien, bragt her til Danmark, hvor han blev Pauker ved den Kongel. Livgarde til Hest.

Skrif-

Skrifter.

C. G. Jacobi Oel und Wein, oder liebliche und mit Salz gewürzte Gedenksprüche. Oversat paa Dansk. Khvn. 1759. i allermindste Format, neml. 72do. (*Fr.*)

PETRI (Christophorus)

Skrifter.

Sang om Jesu Christi store Naader, lignet mod de syv Verdens Mirakler. Khv. 1613. 4. (*Bib*)

PETRI (Georgius)

Skrifter.

En aandelig Vise om Guds Raad, der Adam og Eva havde syndet. Khv. 1583. 8. (*Bib.*)

PETRI (Gregorius) med Tilnavn Elysin, var fød i Lysabbel paa Als 1607. Deponerede ved Kiøbenhavns Universitet 1631. 1635 blev Capellan i Assens og Kierum i Fyen. 1645 Sogne-Præst til Flemløse, 1665 Provst i Baag-Herred. Døde 1668 i August. Han oplevede den Ulykke, at hans Præstegaard 1656. 10 Jun. blev lagt i Aske, hvorfor ham blev forundt til Opreisning 2 Rdlr. af hver Kirke i Stiftet. Var 2 Gange gift: 1. Med Kirstine Peders Dotter. 2. Med Karen Bang, Søster til Doct. Thomas Bang.

Skrifter.

Theologiske Perle om den sande Tro. Khv. 1664. 8. (*Br.*)

PETRI (Halgrim) Fød i Island 1614. Gik først i Holum Skole, og reiste siden til Glückstad for at lære Haandværk, derfra kom han til Kiøbenhavn, og ved Mag. Brynulf Svensens (siden Biskop i Skalholt) Mægling blev antagen i Frue latinske Skole i Kiøbenhavn, og var 1635

kommen i Mester-Lectie. Bemeldte Aar blev han befalet at giennemgaae den Christelige Lærdom for 38 Islandske Fanger, som Kong Christ. IV. fra Algiererne havde ranconneret, blant disse var et Fruentimmer, som han hemmelig forlovede sig med, reiste med hende til Island i Foraaret 1637, giftede sig med hende og levede i stor Armod, indtil han 1644 blev Præst til Hvalsnæs Meenighed, hvorfra han 1651 blev forflyttet til Saarbay paa Hvalfiardarstrømd. Blev syg 1667 og maatte tage sig en Capellan. Døde 1674. æt. 60.

Skrifter.

Diarium Christianum paa Islandsk. Hol. 1660, 1677. 12. Siden udgivet af Thordur Thorlakson. Skalh. 1693. 12. 1712. 8.

Tanker om Ugen. Hol. 1692. 12. Pleier at følges med nestforrige.

Psalterium Passionale, bestaaende af 50 Psalmer paa Islandsk over Christi Lidelses Historie, som vist 15 gange er kommet for Lyset. Det 10de Oplag er trykt 1735. 8.

Morgen- og Aften-Bønner. Skalh. 1692. 12. af Thordur Thorlakson udgivet.

Samling af adskillige Psalmer udgivet af Rector Halfdan Einarson i Holum. Holum 1755. 8. og 1770. 12.

PETRI (Janus) kaldes af nogle med det Tilnavn Bergendal, dog skrev han sig ikke selv saaledes. Fød i Colding 1639. Deponerede fra Helsingøers Skole 1658. Blev derefter 1663 Sogne-Præst for Dalum og Sanderum Meenigheder i Fyen. 1675 blev Magister. Hans Formands Mag. Niels Bangs Lykke, at blive kaldet fra et

Lands-

Landsbye-Kald til Bisskop i Fyen, siges at have givet ham som Eftermand, Haab om lige Forfremmelse, hvorfor han søgte under den lærde Kong Frideric III. ved Skrifter at giøre sig bekiendt; men Titulen af den Bog: Et fattigt forandret Rige, skal ikke være bleven vel optaget, saa der blev intet af, om det og nogensinde af Kongen havde været tænkt. Han var ellers en gudelig, flittig, ærlig og ikke ulærd Mand, havde og nogen Gave til Poesie. Døde 1704 eller 1705, 66 Aar gammel. Var gift med Maren Lars Dotter ɔ: Lassen, en Søster eller nær Forvandte til Justitsraad Jens Lassen til Dalum Kloster.

Skrifter.

Et nyt Creatur. Khv. 1665. og 1739. 12. Er og oversat paa Tydsk. Frankf. 1709. 8.

Et fattigt forandret Rige, efter Psal. 107. v. 34. Khv. 1667. 12.

Nytaars Gave til Kong Frid. III. paa Riim. ib. 1670. 8.

Danmarks Begrædelse over Kong Frideric den Tredies dødelige Bortgang. ib. 1670.

Psalmer og aandelige Lovsange. ib. 1676 og 1684. 12.

Christian Ditlev Revent'aus Oration om Danskens Ælde. Oversat. ib. 1684. 12. (*Bib. Br.*)

PETRI (Johannes) levede ved Reformations-Tiden, og har tillige med Boetio Achonis og Albert. Laurentii sammenskrevet det saa kaldede Breviarium Roeskildense, som er trykt i Paris 1517. 8.

PETRI (Johannes) Fød i Nyeborg omtrent 1538. 1575 blev Capellan i Nyeborg. Var og Rector sammesteds, maaskee han har betient begge Embeder tillige. 1578 blev Sogne-Præst i Kierteminde og strax efter Provst

i Bierge-Herred. Døde tillige med hans Hustrue Sidsel 1603 i August, begge af Pest.

Skrifter.

Ligprædiken over Anna Knob. Khv. 1581. 8. (*Bib. Br.*)

PETRI (Johannes) En Islænder, Philosophiæ Baccalaureus og Medicinæ Studiosus.

Skrifter.

Om den Islandske Skiørbug. Sorøe 1769. 8.

PETRÆUS (Lago) Fød 1621 i Grendsteen i Jylland. Var først Hører i Wiborg Skole. 1655 blev Capellan til Udbye i Fyen, hos Hr. Peder Jörgensen, efter hvis Død han blev Sogne-Præst; men blev afsat for Løsagtighed, dog fik han Opreisning og blev siden Feldt-Præst. Døde i Kiøbenhavn 1683 13 Jun.

Skrifter.

Iter Bethlehemiticum ɔ: Hyrdernes Reise til Bethlehem. Khv. 1678. 8. (*Bib.*)

PETRI (Laurentius) Sogne-Præst i Ysted i Skaane.

Skrifter.

Liigprædiken over Oluf Kofod, Borgemester i Ysted. 1636. 4. (*Bib.*)

PETRÆUS (Laurentius) See THURA.

PETRI (Magnus) Kongel. Capel-Mester i Christiani 4ti Tid.

Skrifter.

Pratum Spirituale ɔ: Aandelig Eng eller Messer, Psalmer, Motteter, som brugelige ere i Danmark og

Norge,

Norge, componerede med 5 Stemmer. IX Tomer. Khv. 1620. 4. (*Th. Bib.*)

PETRI (Martinus) kaldes af nogle med det Tilnavn Alban. Fød i Greenaae 1536. 1565 blev Abbed i Sorøe Kloster. Siden Lector Theologiæ, Sogne-Præst og Canonicus i Roeskilde. Døde 1595. 16 Jun. Var gift med Dorothe Sörens Dotter Paludan.

Skrifter.

Biskop Absalons og Hr. Esbern Snares Herkom og adelige Stamme, med Sorøe Klosters første Fundats og Stiftere. Khv. 1589. 4.

Tractat om en Comet, som lod sig tilsyne 1580. ibid. 1581. 4. (*B. Spic. Mar. Bib. Br.*)

PETRI (Michael) Fød i Kiøbenhavn. Kaldes i Resenii Biblioth. p. 284. Ecclesiæ Romanæ apud Gothlandos Minister.

Skrifter.

Epistola Pauli ad Philemonem carminibus descripta. Gryphisw. 1598. 4.

Evangelii Lys om Religionens Forandring i Riim befattet. Khv. 1617. 4.

Currus Spiritualis paa Dansk. ib. 1622. 8.

PETRÆUS (Nicolaus) Fød i Kiøbenhavn, var først Præst til Lodderup i Skaane, blev siden Provst paa Møen. Han er Auctor til den saa kaldede Gullandske Hypothesis i vor Danske Historie udi et Skrift, som han skrev omtrent 1570, hvilket først kom for Lyset 1695. Er da samme

Skrift:

Cimbrorum & Gothorum Origines, Migrationes, bella atqve Coloniæ. Lipf. 1695. 8. Er oversat paa Tydsk under Titel: Die von Japhet herstammende Cimbern. Leips. 1699. 8. Og paa Dansk af L. W. ɔ: Ludvig Winslöv, under Titel: Cimbrers og Gothers ældgamle Herkomst og Handel. Khv. 1709. 8. (S.)

PETRI (Nicolaus)

Skrifter.

Meditatio Passionis & mortis Christi. Helsingoræ 1605. 4.

PETRI (Nicolaus) Sogne-Præst til Uldborg og Raasted i Uldborg Herred i Riber Stift.

Skrifter.

Liigprædiken over Holger Ulfstand, Kiøbenhavn 1620. 8. (*Bib. Br.*)

PETRÆUS (Nicolaus) Fød 1601. i Øreløse i Siælland, hans Fader var Peder Nielsen, hans Moder Dorothe Hans Dotter. Gik i Kioge, Roeskilde og Herlufsholms Skoler, fra hvilken sidste han 1621 til Academiet blev dimitteret, reiste derefter til Carlsbad i Bøhmen med hans forrige Rector Mag. Jacob Brochman; men da Brochman døde paa Reisen, kom Petræus hiem, og reiste kort efter ud igien med Eric Pors, og siden paa Kongelig Stipendium, 1626 kom atter hiem, og blev strax Professor Lingvarum Orientalium ved Kiøbenhavns Universitet, 1627 Magister. 1630 Doctor og Professor Theologiæ. Døde 1634 4 Oct. Var gift med Mette Winstrup, Biskop Peder Winstrups Dotter i Siælland.

Skrif-

Skrifter.

Disp. de bono originali, transcendentali, naturali & morali. Havn. 1624. 4.

Disp. de Justificatione contra Bellarminum. Tubing.

Enchiridion politicum. Genev. 1625. 12.

Disp. Hebræo-Theologico, Hebræo-Grammatica, Hebræo-Perusfeica, Chaldæo-Grammatica, Syriaco-Lexica, Arabico-Grammatica, Arabico-Targuinica, Critico-Masorethica & Talmudica. Havn. 1626. 8.

Compend. Grammaticæ Hebrææ. ib. 1627 & 1633. 8.

Fascis Paradigmatum Hebræorum. ib. 1627. 8.

Colloqvia Hebræa. 1628. 8.

Nomenclator Hebraicus. ib. 1629. 8.

Nahum & Habacuc Prodromi. 1629. 8.

Grammatica Ebræa & Lexicon Ebraicum. Havn. 1633. 8.

Dispp. 3. de sacræ scripturæ interpretatione, cum Animadversionibus in Pet. Galatini Arcana Catholicæ Veritatis. ib. 1631. 1632 & 1633. 4.

Meditationes spirituales. ib. 1633. 16. (*W. B. Spic. R. Pr.*)

PETRI (Olaus) See KONGSTED.

PETERSEN (Parmo Carolus) Alumnus paa Borches Collegium og Decanus paa Klosteret. 1772 blev residerende Capellan i Colding, og Sogne-Præst til Almind Sogn.

Skrifter.

Dispp. 2. Critico-exeget. de Loco Matth. XII. 36. Havn. 1767. 1769. 4.

De Troendes høyvigtige Tillid til Gud. En Prædiken over Esa. 26. 4. Kbh. 1770. 8.

De Dictis probantibus in Theologiæ Compendiis. ib. 1770. 8. (*Cr.*)

PETERSEN (Petrus) Fød i Lybek, S. S. Theologiæ Candidatus.

Skrifter.

Kern aller Gebete. Kopenh. 1722. 12.

PETRI (Petrus) Fød i Kiærteminde. Var Skibs-Capitain og Eqvipage-Mester ved Holmen. Døde 1665. 17 Apr.

Skrifter.

D. Joh. Gerhardi Gudfrygtigheds daglige Øvelse. Af Latin paa Dansk udsat. Khv. 1655. 12.

Cromwels Manifest med Spanien, udsat paa Dansk. ibid. 1656. 4. (*Br.*)

PETRÆUS (Severinus) See CALUNDANUS.

PETRÆUS (Simon) See AARHUUS.

PETRÆUS (Theoc.) Fød 1568 i Wiborg, hvor hans Fader M. Petrus Theocari var Biskop. Reiste i sine unge Aar udenlands, blev Magister til Helmstad. 1599 kaldet til Præst, men vides ey hvor. 1604 Sognepræst til St. Budolphi Kirke i Aalborg. Døde 1626. 1 April. Gift med Jacobæa Bentzen.

Skrifter.

Diss. primæ Physicæ conclusiones de Philosophia, Præside M. Paul. Sutorio, Helmst. 1592. 4.

PETRÆUS (Theodorus) Fød i Flensborg, hvor hans Fader, Peder Diksen var en fattig Borger. Fra Flensborg Skole reiste han til Leiden og andre Academier, kom hiem som Magister, og med en stor Kundskab i de Orientalske Sproge, fik derpaa Kongel. Stipendium for vi-

dre

dre at perfectionere sig i samme. Reiste saa til Grækenland, Syrien, Palæstina og Egypten, hvor han opholdt sig i nogle Aar, og giorde stor Fremgang i det Arabiske, Ethiopiske, Koptiske, Persiske og Armeniske Sprog, samt bragte en anseelig Mængde af slige Orientalske Haandskrifter tilbage med sig til Europa, hvilke han begyndte til Leiden tilligemed Joh. Georg Nisselius 1654 at udgive. 1660 drog han til London, hvor han opholdt sig i 2 Aar. Ham blev tilbudet at være Professor i de Østerlandske Sprøge ved et af de Churfyrstelige Brandenburgiske Academier, saavelsom til Leiden, Kiel og i Kiøbenhavn, men vilde ikke tage imod de giorte Tilbude, levede derimod i Fattigdom og privat Stand i Amsterdam og Kiøbenhavn fra 1669 til 1673, da han døde. Var gift med et hollandsk Fruentimmer, og efterlod sig 2 Børn.

Skrifter.

Liber Ruth Æthiopice & Latine. Lugd. Bat. 1654 & 1660. 4.

S. Johannis Epistolæ tres, Arabicè, Æthiopice & Latine. ib. 1654. 4.

S. Jacobi Epistolæ versio gemina Arabica & Æthiopica, latinitate donata. ib. 1654. 4.

S. Judæ Epistolæ Versio gemina Arabica & Æthiopica, latine translata, ib. 1654. 4.

Canticum Canticor. Salomonis Æthiopicum &c. ib. 1656. 4.

Vaticinium Obadiæ Æthiopicè, cum Versione Latina. ib. 1660. 4.

Prophetia Jonæ Æthiopicè, latine translata, adjecta sunt IV. Cap. Geneseos æthiopice & precatio æthiopica. ib. 1660. 4.

Prophetia Sophoniæ æthiopice Latine versa, ib. 1660. 4.

Homi-

Homilia æthiopica de nativitate D. N. J. C. latino sermone ad verbum donata, cum aliis XXIV. homiliis æthiop. ib. 1660. & Amst. 1668. 4.

Joel Propheta æthiopice, cum Versione Latina. Lugd. Bat. 1661. 4.

Vaticinium Malachiæ æthiopicè, cum Versione Latina interlineari. ib. 1661. 4.

Oratio Doxologica æthiopum.

Biblia V. T. Hebræa. Lugd. Bat. 1662. 8.

Clavis Lingvæ Arabicæ, Persicæ & Turcicæ. ib. 1663. 4.

Psalterium Davidis in Lingva Coptica s. Ægyptiaca, una cum versione arabica, latine translatum. ib. 1663. 4.

Versio Librorum Veteris & Nov. Test. Armenica. Amst. 1666. 4.

Nov. Testamenti Versio Armenica. ib. 1668 & 1698. 8.

Nersessii, Patriarchæ Armenii Biblia Armenico-Rhytmica. ib. 1666. v. 1667. 8.

Doctrina Christiana Armenicè, cum Versione latina. Amst. 1667. 8.

Diss. Guelphica de Lingvarum orientalium studio, Halberst. 1669. 8.

Mensa Solis. s. Animæ dapes salutiferæ ab Æthiopibus supra Ægyptum petitæ. Amst. 1669. 4. (*B. Hyp. An. Cimb.*)

PETROFONTANUS (Johannes) Efter Albert Thuras Beretning in Idea Histor. Lit. Danor. p. 301. skal der have været en Professor i Kiøbenhavn af dette Navn, han anfører blant hans

Skrif-

Skrifter.

Basis Portæ Sapientiæ. h. e. de natura & constitutione Dialectices seu Logices Dissertatio. Havn. 1608. 4. See Henr. Arctander.

Udi Resenii Bibl. p. 337. anføres Johan. Petrafondini (in Indice kaldes han Petrafontinus) justa funebria in obit. Mar. Arctandræ Nic. Arctandri Episc. Wiburg. filiæ 1614. 4.

PFEIFFIUS (Daniel) Fød 1618. 13 Jul. i Stetin. Hans Fader var Johan Pfeiffius, J. U. Doct. og Advocat ved den Fyrstelige Hof-Ret i Pommern. Hans Moder Maria Faber. 1634 drog til Gymnasium i Stetin, 1636 til Gymnasium i Dantzig, 1637 til Academiet i Königsberg. 1639 til Frankfurt, derpaa til Danmark til sin Svoger, D. Henr. Ernst, Professor i Sorøe. Ved den Leilighed kom han til at reise med 2 unge Danske Adelsmænd, Chr. Bernekow og Chr. Urne. Efter 6 Aars Reise kom han 1651 til Kiøbenhavn igien, og blev Comminister ved St. Petri tydske Kirke sammested. 1653 Magister. 1654 Sognepræst ved samme Meenighed. 1662 Professor Theologiæ, men døde kort efter d. 18 Aug. i sidstbemeldte Aar. Var gift med Giertrud Lund, Raadmand Oluf Lunds Dotter i Nykiøbing i Falster.

Skrifter.

Disp. de mystica unione fidelium & Christi. Argent. 1648. 4.

Leichpredigt über Gothard Bram. Kopb. 1655. 4. (*W. B. Hyp. Spic. An. R.*)

PFLUG (Henric. Ovesen) Forvalter for Erubbesholms og Nørholms Gaarder og Godser.

Skrifter.

Den Danske Pillegrim, eller en almindelig geographisk Beskrivelse over den hele bekiendte Verden. Kbh. 1707. 4.

PFORDTEN (Ulricus Wilhelmus von der) Hans Fader var General-Major og Commendant paa Cronborg. Han selv blev 1754 Ridder af Dannebroge. Derefter General-Lieutenant af Infanteriet, Chef over det Danske Artillerie-Corps, og Ober-Inspector over Artilleriet i Slesvig, Holsteen og Oldenborg. Døde 1762.

Skrifter.

Trauer-Rede über Andreas von Fuchs. Plöen 1720. fol.

—— —— über Patroclus Römeling. Kopb. 1736. fol.

PFREUNDT (Jordan Johannis) Fød i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Mag. Joh. Pomarii christelige og ærekiære Frøkeners, Jomfruers og tugtige Møers Lyst-Have. Fordansket. Helsingøer 1601. og Kbv. 1606. 8.

PHARODINUS (Henricus Gardnerus) En Tydsker, som i mange Aar var Borger og Skolemester i Kiøbenhavn, synes at være den samme, som Bartholin. de script. Dan. p. 55. kalder Henricus Garder.

Skrifter.

Oratio metrica de strenis ex Veterum consvetudine. Havn. 1623. 4.

Florilegium Arithmeticum. ɔ: Konstig Regnebog paa Linier og med Ciffre. Kbv. 1633. 8.

Medulla Arithmetica. ib. 1638. 8. Er den samme, med et nyt Titelblad.

PIHL (Olaus Stochfleth) 1762 blev Professor Oeconomiæ ved Kiøbenhavns Universitet. 1764 Sorenskriver i Guldalens Fogderie i Tronhiems Stift. Døde i Norge 1765 i Julio.

Skrifter.

Annotatiunculæ qvædam descriptioni Gudbrandsdaliæ Nomarchiæ in Diœcesi Aggerhusiensi inservituræ. Er en Disputation, holdet paa Borches Collegium.

Disp. de Vita & morte Lingvarum. Havn. 1748. 4.

Anmærkninger over Eilschovs Postscriptum til Oversættelsen af Fontenelle. ib. 1749. 8.

Ringe Tanker om Landvæsenet, Tarvelighed og nyttige Fabriqver. Kbv. 1757. 8. Er og oversat paa Tydsk af C. G. Mengel. ib. 1758. 8.

Han har og været Medarbeider ved de Kongel. priviligerede nye Tidender om lærde Sager. See Joh. Erici og Jac. Joh. Lund.

Har og i nogle Aar skrevet de Berlingske lærde Tidender.

PIPER (Johannes) Fød i Jylland. 1731 til Halle tog Doctor-Graden in Medicina. Var længe Practicus i Kiøbenhavn og Hof-Medicus. Nu Kongelig Liv-Medicus og Etats-Raad.

Skrifter.

De Scorbuto Daniæ non endemio. Halæ 1731. 4.

PLACETTE (Johannes la) Fød 1639. 19 Jan. til Pontac i Bearn i Frankerig. Studerede til Montauban, 1660 blev ordineret til Præst til Orthes. Fra 1664 til 1685 var Præst til Nay i Bearn. I hvilket sidste Aar han, formedelst det Nantiske Edicts Tilbagekaldelse, maatte romme Frankerig, blev derpaa af Dronning Char-

lotta Amalia kaldet til første Franske Præst ved den Reformerte Kirke i Kiøbenhavn, hvilket Embede han forestod fra 1686 til 1711. Aar 1712 gik han til Holland, for at opsøge 2 Præster til den Reformerte Kirke i Kiøbenhavn, men blev selv der tilbage med Kongelig Tilladelse, hvor han døde 1718. 25 April.

Skrifter.

Traité de l'Orguiel. Amst. 1682. 8. & 1693. 12.

Six Conferences concerning the Eucharist. Lond. 1687. 4.

Nouveaux Essais de Morale. Amst. 1692. 12. 4 Deele.

Nouveaux Essais de Morale, qui peuvent servir de Suite aux autres, du Meme Auteur. 2 Deele. Er og oversat paa Tydsk. Gen. 1719. 4.

Moral Chretienne abregée. Amst. 1695. 12. 1714. 8.

Observationes historico Ecclesiasticæ de Potestate Pontificis in definiendis fidei rebus. Amst. 1695. 8.

Traité de la Conscience. ib. 1695. 12. & 1699. 8.

La Communion devote. ib. 1695. 8. Oversat paa Tydsk 1699. 8.

La Mort des justes. Amst. 1696. 8. Paa Tydsk oversat. Zurch. 1760. 8.

Traité de la Restitution. Amst. 1696. 8.

Diverses Traités sur des Matieres de Conscience.

Diss. de insanabili Romanæ Ecclesiæ scepticismo. Amst. 1696. 4. Forhen udgivet paa Engelsk. Lond. 1688. 4. og oversat paa Fransk af Nic. Chalaire. Amst. 1721. 12.

Traité de la Foi Divine. Amst. 1697. 12. Roterd. 1716.

Traité de l'Autorite des sens contre la Transubstantion. Amst. 1699. 12.

Traité des bonnes Oeures en general. ib. 1699. 12.
Reflexions Chretiennes sur divers sujets de Morale.
Traité de l'Aumone. Amst. 1699. 12.
Dissertations sur divers Sujets de Morale & de Theologie. ib. 1704. 8.
Traité des jeux de Hasard defendu contre les objections de Msr. de Joncourt, a la Haye 1714. 12.
Reponce a Deux Objections, qu' on oppose de la part de la raison a ce, que la foi nous apprend sur l'origine du mal, & sur la mystere de la Trinité. Amsterd. 1707. 12.
Eclaircissements sur la liberté, ou quelques difficultés, qui naissent pour agir moralement. Amst. 1709. 8.
Reponce a une Objection, qui tend a faire voir, que si Dieu a resolu les evenemens, on peut negliger les soins, qui paroissent les plus necessaires. Amsterd. 1709. 12.
Nouvelles Reflexions sur la premotion physique, & sur les jeux de Hasard, pour servir de reponce d'un coté aux invectives de M. Naudé, & de l'autre à Msr. Joncourt.
Traité du Serment. a la Haye. 1701. 12.
Traité de la justification. 1733.
Lettre a M. Rou, ou il lui propose quelques Objections contre son sentiment sur la septante semaines de Daniel. Indført i Nouvelles de la Republique des Lettres. 1709.
Avis sur la Maniere de precher. Roterd. 1733. 12. (*Bud. Lex.*)

ibid. Hans Moder Else Sophie Spend, 1716 deponerede fra Fridericiæ Skole, efter udstandne Examina Academica blev han Informator hos General-Lieutenant Lützows Søn i Norge. 1720 reiste udenlands med Commandeur Hvitfelds Søn. 1721 blev Informator hos den unge afdøde Hertug til Holsteen-Pløen. 1723 Fro-Prædikens Præst ved Nordborg Slot, og Aftensangs Præst i Byen Nordborg. 1726 Sognepræst til Hacheberg, ikke langt fra Nordborg. Udi disse hans Embeds-Aar mødte ham adskillige Uleiligheder, saasom han ikke vilde underskrive Formulam Concordiæ uden per qvatenus. 1734 blev han Slotspræst i Friderichsborg og Sognepræst til Hillerød og Herløv Meenigheder. 1735 Dansk Hof-Prædikant i Kiøbenhavn. 1738 Professor Theologiæ extraordinarius. 1747 Biskop i Bergen. 1749 Doctor Theologiæ. 1755. Procancellarius ved Kiøbenhavns Universitet. Døde 1764. 20 Decembr. Var 3 Gange gift: 1. Med Francisca Toxwerd. 2. Med Helena Danielsen. 3. Med Johanne Marie Hofman, Søster til Etatsraad og Præsident Hofman i Fridericia.

Skrifter.

Dialogus Severi, Sinceri & Simplicii von der Religion, und Reinheit der Lehre. Flensb. 1727. 4.

Heller Glaubens-Spiegel, in welchem die Kennezeichen der Kinder Gottes vorgestellet worden. Frankf. u. Leipf. 1727. 8. Khv. 1763. 8. Oversat paa Dansk af W. Egeberg. Khv. 1740. 8.

Memoria Havniæ oder kurtzgefaßte Beschreibung der Königlich Residentz-Stadt Kopenhagen. Schleswig 1729. Glückstadt 1738. 4.

Sol Daniæ & Norvegiæ occidens in morte Frid. IV. Oriens in coronatione Christ, VI. Flensb. 1731. fol.

Epistola apologetica ad Joh. Jacob. Weiderum, continens modestas vindicias opusculi Germ. Glaubens-Spiegel. Alton. 1731. 4.

Theatrum Daniæ veteris & modernæ, oder Schaubühne des alten und jetzigen Dännemarks. Bremen 1730. 4.

Kurtzgefaßte Reformations-Historie der Dänischen Kirche. Lübek 1734. 8.

Everriculum fermenti veteris. s. residuæ in Danico orbe cum paganismi tum papismi reliqviæ, Havn. 1736. 8.

Sandhed til Gudfrygtighed. ɔ: Forklaring over Lutheri Catechismo. Khv. 1737 og oftere in 12. Er oversat paa Islandsk af Haldor Brynjolfsen, og paa Tydsk. Og i alle Hans Kongel. Majsts. Laude indført.

Marmora Danica. 2 Tom. Havn. 1739 & 1741. fol.

Onde Ordsprog, som fordærve gode Sæder. Khv. 1739. 12.

Neue Untersuchung der alten Frage: Ob das Tantzen Sünde sey? Halle 1739. 12.

Den nye Psalme-Bog. Khv. 1740. 1745. 8.

Gesta & Vestigia Danorum extra Daniam. 3 Tom. Lips. & Havn. 1740 & 1741. 8. Nogle faa Exemplarer ere og trykte in qvarto.

Leben des Ertz-Bischoffs Absalon. Indført i Dänische Bibliothec. Tom. 2. p. 1. Er oversat paa Dansk af H*** Khv. 1769. 8.

Annales Eccesiæ Danicæ diplomaticæ, oder Kirchen-Historie des Reichs Dännemark. 4 Tom. Koph. 1741. 1744. 1747. 1752. 4.

Menoza, en asiatisk Printz, som drog Verden omkring og søgte Christne. 3 Tom. Khvn. 1742 og 1743. 8.

Er siden oversat paa Hollandsk, og paa Tydsk, forøget med 3 Tomer af en ubekiendt Tydsker.

Visse og vigtige Sandheder forestillet i nogle Prædikener. Khv. 1746. 8.

Augustissima Domus Oldenburgica in nuce Augusta. ib. 1747. 4.

Zwey Predigten für der teutschen Contoir-Gemeine zu Bergen gehalten. 1749. 4.

Kort Afhandling for Skoleholderne i Bergens Stift.

Glossarium Norvegicum. Bergen. 1749. 8.

Disp. inaugur. de gradibus gloriæ cælestis pro Viatore appetendis. Havn. 1749. 4.

Forsøg til Norges naturlige Historie. 2 Tom. Khv. 1752. og 1754. 4. Er oversat paa Engelsk. 1755. fol. og paa Tydsk af J. A. Scheibe. Khvn. 1753. 8. 1ste Deel.

Opvækkelige Hyrde-Breve aarlig fremsendte til Præsteskabet i Bergens Stift. Bergen 1753. 8. Paa Tydsk oversat af D. N. Schönfeldt. Rost. 1754. 8.

Den ældgamle og eenfoldige Christendom. Khv. 1755. 8.

Betænkninger over Aarsag til Jordskiælv. ibid. 1756. 8. Oversat paa Tydsk af C. G. Menzel. ib. 1757. 8.

Fornøielige Aften-Timer, eller Samtale imellem Philemon, Cato og Evander. Khv. 1657. 8.

Collegium Pastorale practicum, paa Dansk. ib. 1757 og 1765. 4.

Afhandling om Verdens Nyehed. ib. 1757. 8.

Hora Visitationis potentum. ib. 1757. 4.

Sandheds Kraft til at overbevise den atheistiske og naturalistiske Vantro. Khv. 1758. 8. Oversat paa Tydsk. ib. 1763. 8.

Eutropii Philadelphi Oeconomiske Ballance. Khv. 1759. 8. Oversat paa Tydsk. ib. 1760. 8.

Frimodige Vidnesbyrd om det væsentlige af de Christnes Tro og Pligt i nogle [ɔ: 23.] christelige Prædikener. Khv. 1759. 8.

R. Baxters en Christens Omgang med Gud, oversat. ib. 1759. 8.

Origines Havnienses, eller Kiøbenhavn i sin oprindelige Tilstand. ib. 1760. 4.

Patriotiske Betragtninger over Danske og Norske Mænds borgerlige Frihed under et arveligt og faderligt Eenevolds Regimente. Khvn. 1760. 8. Er og udgivet paa Fransk. ib. 1760. 8.

En Patriots tilfællige Tanker om den nye Prøve paa Himmelens Medhold og Omhue for Danmark. Kiøbhv. 1762. 4.

Tractat om Siælens Udødelighed, samt dens Tilstand i og efter Døden. ibid. 1762. 8. Paa Tydsk. ibid. 1764. 8.

Den Danske Atlas Tom. I. Khv. 1763. 4. Oversat paa Tydsk. ib. 1765. 4. Tom. II. ib. 1764. 4. Tom. III. ib. 1767. 4. Er siden efter hans Død af hans efterladte Manuscripter forøget med 2 Tomer. Den 4de og 5te af hans Svoger Etats-Raad Hans de Hofman i Fridericia. Khv. 1768 og 1769. 4. Og kan ventes sluttet med den 6te Tome over det Slesvigske, som af Etats-Raad Jacob Langebeck udarbeides.

Et Brev angaaende den Dristighed, med hvilken Arild Hvitfeld og andre Historie-Skrivere corrigeres af det

Danske Magazins Forfattere. Indført i Oluf Bangs Danske Samlinger Tom. 2. p. 603. Samme blev strax besvaret ved Selskabets Anmærkninger. Khv. 1746. 8.

Om det Danske Sprogs Skiæbne i Sønder-Jylland. Indført iblant det Kiøbenhavnske Videnskabers Selskabs Skrifter. Tom. I. p. 50.

Efterretning om den i Aaret 1744. ved Jægerspriis fundne saa kaldede Jette-Stue. ib. p. 307.

Om Hr. Peder Skram, kaldet Waveholt for Danmark, hans Levnet. Tom. 2. p. 115.

Om nogle Colonier, i Særdeleshed Amagerne, som have sat sig ned i Danmark. Tom. 5. p. 181.

Fortsatte Efterretninger om samme Materie. ib. Tom. 7. p. 1.

Om Danne-Giæld. ib. Tom. 8. p. 85.

Desuden har han med sine Censurer udgivet det danske oeconomiske Magazin. Khv. 1757 til 1764. 4. 8 Bind.
(*D. Z. Pr.*)

PONTOPPIDAN (Johannes) Fød 1730. 11 Oct. i Torkildstrup paa Falster, hvor hans Fader foranførte D. Christian Pontoppidan da var Præst. Hans Moder var Anne Flindt. 1746 blev af mig til Academiet dimitteret. Blev derefter Alumnus Collegii Elersiani. 1758 Sognepræst til Dalbye og Turebye i Siælland, 1770 Stifts-Præst ved Walløe Stift.

Skrifter.

Disp. de Dicto Paulino. Philip. I. 23. Havn. 1755. 4.

—— de Manna Israelitarum. ib. 1756. 4.

—— de Ineffabilitate beatitudinis Cœlestis. ib. 1757. 4.

Liig-

Liigprædiken over Soph. Amalia Wiumb. ib. 1759. 4.
Hans Fader D. Christ. Pontoppidans Forslag til en nøiere Kundskab om Siælen. Af ham udgivet. Khvn. 1761. 8.
Abels Død, et Riim-Digt i 5 Sange. Oversat. ibid. 1767. 8.
Crimen læsæ & cæsæ Majestatis. ɔ: Beskrivelse om Kong Carl Stuarts Halshuggelse. ib. 1768. 8.

PONTOPPIDAN (Johannes Ludovicus Christianus) Fød 1735. 12 Oct. i Lille-Restved, hvor hans Fader Börge Pontoppidan da boede, som Compastor til Herlovsholm, men siden blev Sogne-Præst til Torkildstrup og Lillebrænde paa Falster. Hans Moder var Magdalena Sophia Legaard. 1752 deponerede fra Nykiøbings Skole paa Falster. 1758 skulde han reise udenlands paa det Winstrupiske Reseniske Stipendium, men strandede ved Giedsers-Odde paa Falster in Decembri, saa han ikke kom til Rostok førend 1759 i Foraaret. Der opholdt han sig i 2 og et halv Aar, og holdt en Tale in Auditorio de τῷ θείῳ in Reformatione, som ikke er trykt. 1760 ved Michelsdags Tider, da Universitetet blev forflyttet til Bytzow, drog han til Jena, hvor han blev Medlem af det Latinske Selskab, og oplæste der en Afhandling de anima Mundi, som hidindtil er utrykt. Besøgte siden adskillige andre tydske Universiteter, og kom tilbage til Kiøbenhavn 1762, blev samme Aar Hofmester hos Stiftamtmand Cicignons Søn fra Bergen, som studerede ved Sorøe Academie. 1764 blev Professor Historiarum & Eloquentiæ ved samme Academie. 1765 Professor Theologiæ ib.

Provst i Alsted Herred og Sognepræst til Sorøe, Pedersborg og Kindertofte Meenigheder. Var gift med Bolette Cathrine Elling.

Skrifter.

Fulminum Synagogicorum in Sectam Schabbatai Sewi Trias. Soræ 1764. 8.

Tale paa Kongens Fødsels-Dag om Religionens Nytte i Staten. Sorøe 1767. 4.

Om en Mands Myndighed i Ægteskabet. ib. 1764. 8.

Brude-Vielse. ib. 1768. 8.

Tale paa Kongens Fødsels-Dag. Om Lasternes Skade i Staten. Sorøe 1771. 4.

PONTOPPIDAN (Ludovicus) Fød 1648. 7 Maji i Weile. Hans Fader var Mag. Henric Pontoppidan, først Rector og Professor i Odense, siden Sognepræst i Weile og Provst i Nørvangs Herred. Hans Moder Anne Krabbe, af de gamle adelige Krabbers Slægt, nemlig Laurids Krabbes og Frue Anne Friises Dotter. Han deponerede 1667. 1673 blev Rector i Callundborg. 1675 Magister. 1676 Sogne-Præst i Herlufsmagle og Tyberg, og Provst i Tyberg Herred. 1691 Sogne-Præst til Domkirken i Aarhuus og Provst i Hasle Herred. Døde 1706. 27 Sept. Var 2 Gange gift: 1. Med Barbara Bakker, en Dotter af Sogne-Præsten Hans Rasmussen Bakker i Restved, og Enke af hans Formand Mag. Jens Spend i Herlufsmagle. 2. Med Elle Sophie Spend, Mag, Christen Spends Dotter, som var Sogne-Præst i Wordingborg og Provst i Baarse Herred. Saa at han først havde den ene Broders Enke, siden den anden Broders Dotter.

Skrifter.

Jule-Glæde. Kbh. 1680. 4.
Taksigelse paa Kong Christ. V. Fødsels-Dag. ib. 1683. 4.
Clereciets Bryllups-Tanker. ib. 1684. 4.
Dydens Strid med Døden og Dydens Krone efter Døden. ib. 1685. 4.
Clereciets Laurbær-Krantz. ib. 1687. 4. (*P. Bib. Br.*)

PONTOPPIDAN (Valentinus) En Søn af Bisskop Eric Pontoppidan den Ældre, og Cathrine Köler. Var i nogle Aar Kongel. Dansk Resident i Venedig. Blev adlet af Kong Christian den 5te med Tilnavn Lillienkrantz. Døde ugift.

Skrifter.

Prodromus philosophicus, cum Syntagmate Dissertationum selectarum. Havn. 1679. 4. (*An. Tb.*)

Hertil føies en Genealogisk Forestilling af disse lærde

PONTOPPIDANER:

ERIC KNUDSEN
paa Brobye i Fyen.

Eric Pontoppidan. Knud Pontoppidan. Henric Pontoppidan.

Valentin Lillienkrantz, Ludvig Pontoppidan.

Christien Pontoppidan. Eric Pontoppidan.

Hans Pontoppidan.

PORS (Claudius) Til Øllingsøe i Laaland, en lærd Adelsmand.

Skrifter.

En nyttig Huusbog kaldet: Levnets Compas. Af Tydsk oversat. Kbh. 1613. 8.

PORSIUS (Matthias) Fød i Horsens. Var Rector ved Riber Skole fra 1585 til 1590, da han resignerede og reiste udenlands. 1595 blev han Sogne-Præst til Domkirken i Ribe, fra hvilket Embede han 1616 blev afsat: Nogle meene, fordi han forhen i Dedicationen til hans Nomenclator havde saaledes skrevet til Kong Christian den 4de, som da var ung: Tuum ingenii acumen (*præfiscine*) elegantemqve eruditionem docti omnes & admirantur & venerantur. Saa at det Ord: Præfiscine, skulde blevet udtolket, som det kunde være brugt i en skoptisk Meening. Men den rette Aarsag var nok et begangen Leiermaal og Ulydighed imod sin Øvrighed. Han skal have været en formuende Mand, og har bygt et af de anseeligste Huuse i Ribe, som siden efter ham er kaldet Porsborg.

Skrifter.

Προγάμεια in Nuptias Canuti Brahei. Havn. 1584.

Scite & sententiose dicta Saxonis Grammatici. Slesw. 1585. 12.

Genethliacon Jesu. ib. 1589. 4.

De Nomenclaturis Romanis, recens danice factis, pari Græcarum recensione. Libb. IV. Francf. 1594. 8. (*Th. B. Cimb. Ter. D.*)

PORSIUS (Petrus) Fød i Ribe. Reiste udenlands.

Skrifter.

Disp. de Principiis rerum naturalium. Franeqv. 1613. 4. (*Bib.*)

PORTA (Nicolaus) See TRYGONIUS.

POSCOLAN (Gudmannus) Var i sin Tid Alumnus paa Borches Collegium, Magister og omsider Sognepræst i Calundborg.

Skrifter.

Disp. de Medicamentis Catharticis in genere. Havn. 1691. 4.
Disp. 3. . . . . in Specie. ib. 1691. 4.
Miscellanea Themata. ib. 1691. 4.
Theses Miscellaneæ. ib. 1691. 4.
Flora medicea Havniaca, s. de viribus Plantarum in horto Collegii Medicei Anno 1691 inventarum. ib. 1691. 4. (*Th.*)

POSCOLAN (Janus Jani) Fød i Odense. Var Informator i Musiquen ved Hoffet i Kong Christian den 4des Tid. Døde i Kiøbenhavn 1640.

Skrifter.

Joh. Gerhardi Aculeus mortis. ɔ: Dødsens Braad. Fordanskes. Khv. 1619. 12.
Paradises Urtegaard paa Dansk. ib. 1625. 8. (*Th. Bib. Br.*)

POSCOLAN (Magnus Christophorus) En indfød Dansk, var først Skoleholder ved Guarnisonens fattige Skole i Kiøbenhavn. 1758 blev Dansk Feldt-Præst ved de i Holsteen campereude Troupper. Siden Pastor til Hollingstedt i Ahrens Herred i Slesvig. 1771 Pastor til Tropp.

Skrifter.

En opbyggelig Passions-Samtale imellem en Lærer og et Barn. Oversat. Khv. 1752. 8.

Henr. Stæhelins Betragtning om en sand Christens Glæde og Bedrøvelse. Oversat. ib. 1753. 8.
Th. Wilcoks kostelige Honning-Draaber af Klippen Christo. Oversat af Engelsk. ib. 1761. 8.
Prædiken over Matth. 22. v. 15 - 22. ib. 1766. 8.
Visitatz-Predigt. Flensb. 1766. 8.
Vier Zeugnisse der Wahrheit von Christo. Minden. 1767. 8.
Gedancken von der Wahrheit der Christlichen Religion. Hamb. 1768. 8.

POUCHIUS (Johannes) Fød i Ribe, hans Fader var Johan Pouch, Raadmand og Apotheker sammested, hans Moder Margrete Ludvigs Dotter. Var Magister. 1748 blev Capellan til Domkirken i Ribe. Døde 1660. Var Broder til Doct. Ludvig Pouch.

Skrifter.

Prosopopoeia sacra, continens Cæleste Senatus consultum de generis humani reparatione per λόγον incarnandum. Metrice. Havn. 1643. 4. (*Ter. Cimb.*)

POUCH (Ludvig Jensløn) Fød i Ribe, uden Tvivl Farfader til Doct. Ludvig Pouch, og nestforrige Johan Pouch.

Skrifter.

Nyttige Fragstykker og Ordsprog. Khv. 1611. 8.

POULSON. See PAULI.

PRÆSTHOLM (Olaus) Fød i Præstholm Præstegaard i Hadsherred i Aarhuus Stift, hans Fader var Knud Olussen, Sogne-Præst til Gosmer og Halling Menigheder ibid.

Skrif-

Skrifter.

Gudelige Betænkninger. Aarhuus. 1643. 12.

PRAHL (Nicolaus) Studiosus Emeritus. Opholder sig i Kiøbenhavn, og arbeider flittig i Poesie, Correcturer og Oversættelser.

Skrifter.

Fred-Offer til Kongen. Khv. 1763.

Ode til Kongen.

Ode til Kron-Printzen.

Ode til Dronningen. Khv. 1758. 4.

Ode til Enke-Dronningen. ib. 1758. 4.

Faste-Sange. ib. 1764. 8.

Moralske Sange. ib. 1765. 8.

Maanedlig Skiald-Tidende. ib. 1766. 4. Ophørede ved Aarets Udgang.

Jule-Sange. ib. 1768.

PRAM (Henricus Fridericus) Capellan til Lessøe i Aggershuus Stift i Norge.

Skrifter.

Peder Lundbergs Have-Dyrkning af Svensk oversat. Khv. 1762. 8.

PRATENSIS (Johannes) Fød 1543 i Aarhuus. Hans Fader var Philippus a Prato fra Rouen i Normandie i Frankerig, som fulgte til Danmark med Isabella, K. Christ. II. Gemahl, blev siden Canonicus i Aarhuus og døde sammested i hans Alders 102 Aar. Sønnen, denne Joh. Pratensis kom til Academiet 1560. Blev Magister 1563, og derpaa Rector ved Aarhuus Skole, reiste siden udenlands med Petro Severini, hans fortroelige Ven,

og blev Doctor Medicinæ. 1571 blev Professor Medicinæ i Kiøbenhavn. Døde 1576. 1 Jun. af en Blodstyrtning, som paakom ham i Cathedra, da han stod og holdt Forelæsninger. Han var en stor Ven af Tyge Brahe.

Skrifter.

Poema ad D. Pet. Severini in calce Ideæ Philosophicæ ejusdem. Basil. 1571. 4.

Carmen gratulatorium. Synes at være samme som næstforrige, skiønt de af Windingio anføres som diverse.

Ecloga Daphnis. Havn. 1563. 4.

Prognosticum Astrologicum super revolutiones Planetarum Syzygias. ad An. 1566. Havn. 1567.

De Ortu, progressu & partibus artis Medicæ. ib. 1572. 4.

Tych. Brahei contemplatio mathematica de nova stella, an. 1572 visa, cum præfatione illius & Epistola ad Auctorem. Havn. 1573. 4.

Epist. ad D. Petr. Severini. See Dänische Bibliothec. Tom. 8. p. 476. (*W. Th. B. Hyp. Mar. R.*)

PRIEBST (Christianus Michael) Var først Informator hos de unge Græver af Moltke. 1757 blev Guarnisons-Præst ved Citadellet Friderichshavn. 1760 Sogne-Præst til Guarnisons Meenigheden i Kiøbenhavn. 1769 blev Medlem i Landhuusholdnings Selskabet. Gift med en Dotter af Hr. Jacob Wulf, Capellan ved Helliggeistes Kirke i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Ode til Brudgommen.

Ode til Ordenmesteren. Khv. 1752. 4.

Avertissement fra l'Academie Françoise, angaaende Hr. B.. Forslag om det Danske Sprogs Indførsel i Frankerig. ib. 1756. 8.

Nødvendige Anmærkninger over John Nordkrosses Levnets Beskrivelse. ib. 1756. 4. uden Navn.
Historisk Efterretning om Jordskiælvet i Lissabon, af fransk oversat. ib. 1757. 8.
Prædiken over Rom. 8. v. 9. Khv. 1758. 8.
—— paa fierde Søndag efter Nyt-Aar 1772. ibidem. 1772. 8.

PRISTORPH (Peder Daniellsen) Sogne-Præst til Inderøen i Tronhiems Stift

Skrifter.

Liig-Prædiken over Oberste Giedde og A. M. Starken. Tronhiem. 1740. 4. (*Gu.*)

PROTTEN (Christian) Studiosus, fød i Guinea, Informator for Malate-Børnene i Christiansborg der paa Kysten.

Skrifter.

Grammaticalsk Indledelse til det Fanteiske og Acraiske Sprog. Khv. 1764. 8.

QVISLIN (Laurentius Ipson) Var Magister, Slots-Prædikant til Aggershuus og Sogne-Præst til Aggers Menighed, samt Assessor i Consistorial-Collegio.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Kirstine Lindenou. Christiania 1689. fol.

Sola-

Solatium relapsorum. d. e. Trost for dennem, som efter Skriftemaalet og det høyværdige Nadverens Sacramentes Deelagtighed falde paa nye og forsee sig. ib. 1697. 8.

QVIST (Ericus Wilhelmus) Fød 1710. 1742 blev residerende Capellan i Ebeltoft. 1748 Sognepræst sammested. 1752 ved Mageskifte blev Sognepræst til Schievinge og Giørlose i Siælland.

Skrifter.

Eenhed mod Verdens skiulte Bedragerie. Khv. 1760. 8.

QVIST (Fridericus) Fød 1714. 26 Maji. Hans Fader var Mag. Peder Wilhadsen Qvist, Sognepræst til Hiørlunde Meenighed i Siælland, hans Moder Giedske Marie Knopper, en Dotter af Frideric Knopper, Sogne-Præst til Gierløf og Draabye i Siælland. 1732 deponerede fra Friderichsborg Skole. 1741 blev Catechet ved Frue Kirke i Kiøbenhavn. 1742 Capellan ved Vaysenhuset sammested. 1745 Sognepræst til Raarup og Elim Sogne i Siælland. 1748 Kongelig Slots-Præst i Kiøbenhavn. 1752 Hof-Prædikant. 1754 Første Kongelig Hof-Prædikant. Gift med Charlotta Amalia Gundelach, Kammer-Jomfrue hos Kron-Prinsesse Sophia Magdalena, en Dotter af Amtsforvalter Gundelach i Wordingborg.

Skrifter.

Schediasma Ethicum de Philautia omnium malorum fonte. Havn. 1735. 4.

Disp. de Mensa Gad & Libamine Meni, Esa. LXV. ibid. 1736. 4.

Rationes, cur Paulus Mercurius Vocatur. Act. XIV. ib. 1737. 4.

Helwig Winds Grævinde af Holsteins Levnets Løb, Døds Tanker og sidste Afskeed. ib. 1756. fol. (Z.)

RACHLÖV (Jasparus Erasmi) Var 1683 Skibs-Præst paa den Danske Flode.

Skrifter.

Taare-Perse, eller aandelige Sange. Khv. 1684. 8. 1697. 1714. & Sæpius in 12mo.

RAM (Stephanus) Fød 1625 i Ditmarsken. 1651 blev Doctor Medicinæ i Strasburg. Siden Provincial-Medicus i Fyen, hvor han døde 1658. 1 Aug. Var gift med Karen Risbrich, Borgemester Thomas Broderſen Risbrichs Dotter i Odense.

Skrifter.

Disp. inaug. de Apoplexia. Argent. 1651. 4.

RAMEL (Henricus) En Dansk Adelsmand. Herre til Bekkeskow. 1640 blev Ober-Hofmester ved Sorøe Ridderlige Academie. Døde 1649.

Skrifter.

Ἀκρίβεια Principiorum juridicorum. Jen. 1617. 4.

RAMEL (Paulus)

Skrifter.

De Servitute. Jen. 1618. 4.

RAM-

RAMLÖSE (Johannes Johannis) Var Feldt-Præst og Provst udi Skaane. Blev 1675 Magister. 1677 Sogne-Præst til Vor Frue Kirke i Aalborg. Døde 1688. Gift med Margrete Hersleb.

Skrifter.

Themata miscellanea. Havn. 1668. 4.

RAMLÖSE (Johannes) Fød i Aalborg 1681. 1 Jul. Hans Fader næstanførte Hans Ramlöse, Sogne-Præst til Frue Kirke sammested, hans Moder Margrete Hersleb. 1698 deponerede fra Aalborg Skole, blev derefter Hører i Aalborg Skole. 1707 Sogne-Præst for Hvidberg, Ørum og Lodberg Meenigheder i Aalborg Stift. Døde 1729 in Octob. Har stiftet en Dansk Skole ved Hvidberg. Gift med Anne Sophie Peders Dotter Kragelund, som døde 1728.

Skrifter.

De Syges Senge-Bog. Khv. 1714 og 1728. 8.
Adams og Evæ Fald. Paa Vers. ib. 1727. 8.

RAMLÖSE (Petrus Claudii) 1676 blev nederst Capellan ved Holmens Kirke i Kiøbenhavn. Døde 1697. i Maj.

Skrifter.

Enarratio Orationis Dominicæ. Francf. 1687. 8.

RAMUS (Joachimus Fridericus) Fød i Tronhiem 1686. 3 Jul. Hans Fader var Mag. Melchior Ramus, Lector Theologiæ sammested, hans Moder Anne Kyhn. Var først Directeur ved Navigations-Skolen paa Moen. Siden Professor designatus ved Kiøbenhavns Universitet, og imidlertid blev befalet at forestaae Digernes Istandsættelse i Holsteen. Derefter blev Professor Mathematum inferiorum

i Kiø-

i Kiøbenhavn. 1725 Cancellie Raad, 1738 virkelig Justits-Raad, var ellers Medlem i Videnskabernes Selskab i Kiøbenhavn, og døde som Senior Universitatis 1769. 4de Jan. Var gift med Marie Schiönnebölle, en Dotter af Schoutbynacht Schiönnebölle.

Skrifter.

Disp. de spectris Norvegiæ fortuitis. Havn. 1710. 4.
—— Methodus Solis a Terra distantiam mensurandi. ib. 1712. 4.
—— de Instrumentis Astronomicis. ib. 1713. 4.
—— Elementa Geometriæ Euclidis. ib. 1737. 4.
—— de Jove Planeta. ib. 1713. 4.
Delineatio Norvegiæ novissima, udstukket til Dresden af M. Bodenehr. 1714.
Halogia Saxonis s. Halogaland sub se comprehendens Helgeland, Salten, Lofoden, Westeraalen. Disse tvende ere Landkorter, af hvilke det sidste findes i Jonæ Rami Tractat om Ulysse.
Disp. de primis Juventutis Academiæ studiis. Havn. 1739. 4.
Historisk og Physisk Fortællelse om de forunderlige Nordlyses Natur og Oprindelse. Indført i Actis Societatis Havniensis. Tom. I. p. 317. Tom. III. p. 309. (*Th. Jess.*)

RAMUS (Jonas) Farbroder til nestforrige. Fød paa Agerøen i Romsdalen i Norge, hvor hans Fader Hr. Daniel Ramus var Sognepræst. 1681 blev Personel-Capellan hos Hr. Colbiörn Thorstensen i Sørum i Aggershuus Stift, og Aaret efter indlod sig i Egteskab med hans Dotter, blev siden Sognepræst til Norderhougs Præstegiæld i samme Stift, og døde 1718.

Skrif-

Skrifter.

Naadens aandelige Markets-Tid. Khv. 1630. 1696. 1698. 8. it. 1734. 1743. og oftere.

Nori Regnum ɔ: Norvegia antiqva & Ethnica. Christianiæ 1689. 4. Er oversat paa Dansk af Anders Jensen Bork, under Titel: Det gamle og hedenske Norge. Khv. 1711. 4.

Sielens Lyst-Have. Christian. 1695. 8.

Ulysses & Othinus unus & idem. Havn. 1702. 1713. 1716. 8.

Kirke og Verdslige Historie. Christian. 1704. fol. Er paa nye oplagt med Mag. Georg. Westerholdts Tillæg. Khv. 1736. fol.

Oratio ad Regem Frid. IV. Christian. 1705. fol.

Norges Beskrivelse. Khv. 1715. 4.

Norriges Kongers Historie. Udgiven af J. Spidberg. Khv. 1719. 4. (*Sib. Jes.*)

RAMUS (Melchior) Var Lector Theologiæ i Tronhiem. 1682 blev Magister, døde 1692. Var gift med Anne Kyhn, en Dotter af Oberst Lieutenant Hans Kyhn, Commendant paa Munkholm.

Skrifter.

Theatrum Idolorum. Havn. 1667. 4. (*Th.*)

RANCH (Hieronimus) Sogne-Præst og Canik i Wiborg. See JUSTI.

RANDRUP (Fridericus) 1771 blev Sogne-Præst for Reersløv og Rusvedbye Meenigheder i Siælland.

Skrifter.

Prædiken over 1 Cor. 6. v. 20. Khv. 1766. 8.

Skyld-

Skyldneren, som er uden Samvittighed, udi en Prædiken over Psal. 37. 21. Khv. 1770. 8.

Et frelst Folks hellige Pligter for Guds herlige Frelse. ɔ: En Taksigelse-Prædiken for den Kongen og Landet beviiste Frelse d. 17 Jan. 1772. Khv. 1772. 8.

RANDRUP (Laurentius Nicolai) Sogne-Præst til Hospitalet i Randers, omtrent 1698.

Skrifter.

Randers March. ɔ: Randers Stads-Drifters Beskrivelse, udgivet af J. M. Wintmölle. Sorøe 1769. 8.

RANDRUP (Nicolaus Jani) See JANI.

RANDULF (Enevaldus Nicolai) Var min Mor-Moders Far-Fader. Fød i Hadersleb 1596. 18 Febr. Var først Informator hos Kong Frid. den 3die, og reiste med ham. Blev 1627 Sogne-Præst i Roesk Ide og Provst i Sømme Herred. Døde 1666. 30 April. Var gift med Bente Rasmus Dotter, og stod deres Bryllup 1628. Hellig 3 Kongers Dag paa Kiøbenhavns Slot.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Thomas Sehested. 1629.

Tuba Danica. f. disputatio Theologica de aureo Cornu in Cimbria invento, Havn. 1644. fol.

Resonabilis Echo. h. e. Orationis seriæ mina vis. Havn. 1649. 4.

Klar Beviisning at Jesus Christus er piint, korsfæstet, død og begraven om Fredagen. contra Cl. Nic. Lesleum. Khv. 1651. 12.

Tractat om den Formørkelse, som skeede i Solen 2 Aug. 1654. ib. 1655. 12. (*B. Hyp. An. Mar. Cimb. Bib. Br.*)

RANDULF (Nicolaus) En Søn af nestforrige. Fød i Roeskilde 1630. Natten imellem 19 og 20 Aug. 1648 deponerede fra Roeskilde Skole. Reiste derpaa udenlands i 7 Aar og ved sin Hiemkomst blev Magister 1657. Blev 1661 Sognepræst i Kiøge. 1662 Provst over Ramsøe Herred. 1665 Sogne-Præst til Helliggeistes Kirke i Kiøbenhavn, og samme Aar Biskop i Bergen. 1675 Doctor Theologiæ. Døde 1711. 14 Maji. Var 2 Gange gift: 1. Med Mette, Borgemester Peder Pedersens Dotter i Kiøbenhavn. 2. Med Dorothe Catharine Wandal, en Dotter af D. Hans Wandal, Biskop i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Disp. de resurrectione Christi Præsid. D. Dan. Henrici Lipf. 1652. 4.

Liig-Prædiken over Inger Olufs Dotter Worm. Kiøbhv. 1680. 4.

—— —— over Ambrosius Hardenbek. ib. 1685. fol.

—— —— over Mag. Anders Bruun. ib. 1706. 4.

(*R. An. Tr. Bib.*)

RANDULF (Petrus) Foged over Innherred i Norge.

Skrifter.

Om Jord-Arterne.

Anledning til Agerdyrkningens Forbedring. Khv. 1757. 8.

RANTZAU (Daniel) Herre til Neunhof, Troiborg og Woldenhorn. Fød 1529. Hans Fader var Gotschalch Rantzau, hans Moder Margrete Buchwald. 1544 reiste han til Academiet i Wittenberg, besaae siden baade Frankerig, Tydskland og Italien, og indlod sig i Keiserlig Krigs-Tieneste. Ved hans Hiemkomst blev han Fyrstelig

Hol-

Holstenſk Raad og ſignaliſerede ſig 1559 i den Ditmarſke Krig. Derefter blev ham af Kong Frid. II betroet Commando over de Danſke Trouppen i den 7 Aars Svenſke Krig, hvor han gav de herligſte Prøver paa hans Tapperhed, og med 4000 Danſke ſlog 25000 Svenſke i det bekiendte Slag paa Aſtor Heede Aar 1565. Endelig blev denne tapre Helt ſkudt i Beleiringen for Warbierg 1569. 11 Novbr.

Skrifter.

Epiſtola Latina ad Carolum Mornæum Archiſtrategum Svecicum captivum. Malmogiæ Nonis Junii 1568 exarata. Som findes in Sylloge Epiſtolarum ad Henr. Rantzov conſolatoriarum. p. 48.

Octodecaſticon elegiacum Henr. Rantzovio Proregi Cimbriæ e Caſtris transmiſſum. ibid. p. 50. (*Cimb. H.*)

RANTZAU (Fridericus) til Asdal, fød paa Silkeborg Slot 1590. 4 Febr. hvor hans Fader Frantz Rantzau var Befalingsmand. 1604 reiſte til Tybingen at fortſætte ſine Studeringer, ſiden igiennem Frankerige, Italien og Engeland, derefter med Jacob Ulfeld til Spanien, hvorfra han giorde en Reiſe i Palæſtina og Ægypten. 1622 blev forlænet med Øſel. 1626 General Krigs-Commiſſarius og Gouverneur i Wolfenbyttel. 1644 Commenderede et Regiment i Skaane. Døde 1645. 13 Jan. Gift med 1. Margareta Podebuſk. 2. Ide Scheel.

Skrifter.

Diſp. Feudalis de fidelitate & mutua obligatione Vaſalli. Tub. 1607. 4. (*H.*)

RANTZAU (Henricus) ſom ellers kaldes den lærde Rantzau; men da Bartholinus og Galloeſius hos Mölleruin

høre ilde, fordi de have anført ham iblandt de Danske, og hans Levnet og Skrifter desuden vidtløftig af samme Möllero, i sær Cimb. Lit. Tom. III. p. 567. er beskrevet; Saa maa det være mig nok at have meldt hans Navn, og viist Læseren, hvor en fuldstændig Efterretning om ham kan søges og findes. conf. Hofmans Portraits Historiques Tom. 2. p. 19.

RANTZAU (Henricus) Den Yngere, en Sønne-Søn af nestforrige. Denne troer jeg ikke, kan disputeres, at han jo bør regnes iblant de Danske. Han var Herre til Schöneweide, Aagaard, Møgelkiær, Rosenvold, Jensgaard ꝛc. Ridder af Elefanten, Danmarks Riges Raad, Lehnsmand paa Aarhuus= v. Hauteballe-Gaard, Calløe og Stiernholm, Assessor i Collegio Status og Høieste Ret, og omsider Geheime-Raad. Var fød 1599. 26 Januar. Hans Fader var Frans Rantzau, Lehnsmand over Corsøer, Callundborg og Silkeborg, hans Moder Anne Rosenkrants. I hans unge Aar reiste han i Holland, Engeland, Frankerig, Italien, Spanien, Tydskland, Grækenland, Palæstina og Ægypten. Døde 1674. 16 Jan. Var gift med Sophie Lindenou, Enke af Knud Gyldenstierne til Aagaard.

Skrifter.

Denckwürdige Reißbeschreibung seiner An. 1623 und 1624 auf Jerusalem, Cairo in Egypten und Constantinopel gethanen Reisen. Kopb. 1669. 4. Hamb. 1704. 8. (*Cimb. H.*)

RANTZAU (Johannes) Herre til Bredenburg, Botkamp, Sturenhagen, Melbek ꝛc. Ridder og Ober-Feldt-

Herre

Herre i Kongel. Dansk Tieneste. Var fød 1492. 12 Nov. hans Fader var Henric Rantzau, hans Moder Öllegaard Buchwald. 1505 udi sit 13de Aar gav han sig i Krigs-Tieneste uden sine Venners Vidende. 1515 foretog han sig at reise, og besaae Engeland, Spanien, Tydskland, Italien, Grækenland, Syrien, Palæstina ꝛc. og blev giort til Ridder i Jerusalem 1517. Kort efter hans Hiemkomst blev han betroet Hertug Christian (siden Kong Christian den 3die) at geleide paa sin Reise til Brandenburg og andre Stæder i Tydskland. Blev derefter Amtmand i Steinburg, og da Kong Frid. I. efter hans Raad havde taget imod den ham tilbudne Danske Krone, blev han 1523 General over de Holstenske Troupper, giorde anseelig Tieneste baade i Jylland, Fyen, Siælland og Skaane, og ellers blev brugt i adskillige andre Rigets vigtigste Forretninger. 1534 blev han Ober-Feldt-Herre. Døde 1565. 12 Dec. Var gift med Anne Walstorp.

Skrifter.

Wahrhaftige und kurtze Verzeichniß des Krieges, welche Frid. II. König in Dännemarck, und Johannes und Adolphus Hertzoge zu Holstein An. 1559 wieder die Ditmarscher geführet. Argentin. 1569. 4.

Descriptio Cimbriæ. Indført i Westphalens Monument. inedit. Tom. I. (*Cimb. H.*)

RANTZAU (Johannes) Græve af Rantzau til Ascheberg, Geheime-Raad, Cammerherre og Land-Raad. 1731 blev Ridder af Dannebroge.

Skrifter.

En gammel Patriots Svar til en ung Patriots Spørsmaal: Hvorledes Bondestanden og Huusholdningen

paa de adelige Godser i Holsteen best kunne forbedres. Khv. 1767. 8.

RANTZAU (Otto Manderup) Greve af Rantzau. Fød 1719. 22 Maji, hans Fader var Greve Christian Rantzau, Ridder af Elephanten, Vice-Statholder i Norge og Stiftamtmand i Fyen ꝛc. Hans Moder Charlotta Amalia Göe. Efter nogle Aars udenlands Reise, blev han 1743 Cammerherre, derefter Assessor i Hoieste-Ret, 1746 Stiftamtmand over Island og Færøe. 1752 Ridder af Dannebroge, siden Membrum honorarium i det Kongel Videnskabers Selskab i Kiøbenhavn. 1759 Geheime-Raad. 1764 beæret med Ordenen de l'union parfaite. Døde 1768 2 Oct. Var gift med Enken Margarete von Levetzau, Enke af Hr. Cej von Thienen.

Skrifter.

Tvende Taler holdne i det Kongel. danske Videnskabers Selskab. Den første: Videnskabernes Selskabs Sorg i Anledning af Kong Christ. VI. Død. Den anden: Videnskabernes Glæde, i Anledning af Kong Frideric den 5tes Salvings-Fest. Khv. . . in 4to.

Den Kongel. Oldenburgiske Stammes udødelige Ihukommelse fornyet i en Jubel-Tale, holden 10 Nov. 1749. Khv. 1753. 4.

Edda Islandoise a l'occasion de la confirmation du Prince hereditaire. 1755. 4.

Stances a l'occasion du premier Cit. de justice tenu par Christ. VII. Coph. 1766. 4.

Om de øvrige lærde og berømmelige Rantzauer. See Mölleri Cimb. Litterat. og Hofmans Portraits historiques.

RASCH

RASCH (Georgius) fra Anhalt Dessau, tiente længe i Danmark.

Skrifter.

Jersins Troens Kamp og Seir, oversat paa Tydsk. Coph. 1640. 12. Frankf. 1685. 8.

RASCH (Georgius) Fød i Halsted i Laaland, hans Fader var Johan Rasch, Sogne-Præst sammested og Provst i Nørre-Herred, hans Moder Sara Færöe. Var den første Directeur for Navigations-Skolen paa Møen, blev siden Professor Mathemat. Superiorum ved Universitetet i Kiøbenhavn. Døde 1714.

Skrifter.

Den Møenske Styrmands-Bog. Khv. 1702. 4. (*Th.*)

RASCH (Gustavus)

Skrifter.

Oratio de nobilitate. Havn. 1646. 4. (*Bib.*)

RASCH (Jacobus) Fød 1669. 27 Dec. Hans Fader var Michael Gundersen, Sorenskriver over Jæderen og Dalerne. Han's Moder Sophia Rasch. 1688 deponerede fra Stavanger Skole, og tog 1696 Magister-Graden. 1700 blev Hofmester for Admiral Geddes Sønner. 1706 Rector ved Skolen i Christiania. 1715 Lector Theologiæ tillige og Consistorial-Assessor. 1723 Cancellie-Raad. Døde 1738. 1 Octobr. Var gift med 1. Anna Dorothea Weyer. 2. Anne Deichmand, en Dotter af Bisskop Deichmand.

Skrifter.

Urinæ decoloratæ. s. Theses Physico-medicæ, de signis dubiis & infidis, qvæ ex urinarum coloribus desumuntur. Havn. 1696. 4.

Abdos in aula s. Cogitationes qvædam circa persecutionem Persicam. ib. 1699. 4.

Gudelige Betænkninger over 4 Skriftens Sprog. ibidem. 1700. 12.

Tale til Erindring af Christianiæ Skoles Indvielse. Khv. 1721. 4. Paa Dansk og Latin. (*Tb*)

RASCH (Jacobus) Laugmand i Stavanger.

Skrifter.

Norske Lovs Memorial. Khv. 1650. 4. (*B. Bib.*)

RASCH (Johannes) Fød 1678. 20 Febr. i Halsted i Laaland, hans Fader var Johan Rasch, Sognepræst sammested, og Provst i Nørre-Herred, hans Moder Sara Færöe. 1697 deponerede fra Nykiøbing Skole. 1708 blev Guarnisons-Præst paa Fæstningen Christiansborg i Guinea. 1713 kom hiem fra Guinea. 1714 blev Sogne-Præst til Rødsæd i Nordlandene i Tronhiems Stift. Døde 1744. 8 Febr.

Skrifter.

En kort og sandfærdig Reise-Beskrivelse til og fra Guinea, udgiven med Fortale af D. Frid. Nannestad. Tronh. 1754. 8.

RASCH (Johannes) See AARHUUS.

RASCH (Laurentius)

Skrifter.

Grandævi Præpositi Epistola valedictoria. Christian. 1750. 4.

RAUDE (John v. Johannes) Var Erke-Bisfop i Tronhiem fra 1271 til 1286.

Skrifter.

Den Norske Christen Ret, udsat af gammel Norsk paa Dansk af M. Hans Gaas, og siden trykt i Hans Paus Samling af gamle Norske Love. Khv. 1751. 4. (*M. Gu.*)

RAVIUS (Johannes) Fød i Berlin, hvor hans Fader, af samme Navn, var Præst. Hans Moder var Margrete Gericia. Var først Professor Philosophiæ i Rostok omtrent 1638, siden i Gryphwald, 1639 blev Professor Eloqventiæ ved Sorøe Ridderlige Academie, og strax efter Professor Logices tillige. 1646 fik sin Dimission fra samme Embede, formedelst hans Ulydighed imod Øvrigheden. Hvorpaa han drog til Tydskland igien, opholdt sig 1652 i Leipsig og Dresden, og var Churfyrstelig Brandenborgisk Raad og Bibliothecarius omtrent 1664 eller 1665. Døde omsider i Berlin.

Skrifter.

Commentar. in Corn. Nepotem. Jenæ 1635. 8. & Hamb. 1651. 12.

Gratulatio ad Christian. IV. de exacto magno Climacterico. Soræ 1640. fol.

Kurtzer Begriff der Pansophiæ Comeninnæ. ib. sine anno in qvarto.

Miltiades Corn. Nepotis. Resp. Frid. Barnewitz. Soræ. 1641. 4.

Summa studiorum pro nobilitate Danica. ib. 1641. 4.
Prælectiones Livianæ. ib. 1641. 4.
Disp. in C. Jul. Cæsar. de bello Civili. ib. 1641. 4.
Aphorismi militares. ib. 1642. 4.
Disp. de bello in genere. Resp. Auctore Ge. Retz. ibid. 1642. 4.
—— de Delectu militis Gregarii. ib. 1642. 4.
Consilium Peregrinationis. Havn. 1642. 4.
—— de Itinere militari. Soræ 1643. 4.
Præcepta componendi. ib. 1644. 8.
Epistolæ de Cometis An. 1664 & 1665. indført i Stan. Lubienci Theatro Cometico. (*Th. D. B. Hyp. An. Bib.*)

RAVN (Albertus) Sogne-Præst til Vadum eller Vomb i Skaane.

Skrifter.

Himmelske Herredag, om Dommedag, det evige Lif og den evige Død. Khv. 1633. 8. 1667. 12. (*Br.*)

RAVN (Erasmus Petri) Rector ved Rønne Skole paa Bornholm.

Skrifter.

Vers over Frue Lene Gyldenstierne. Khv. 1640. 4.
D. Casp. Melisandri Egteskabs Bog fordansket. ib. 1647. 12.
D. Josv. Stegmanni Hierte-Suk, eller andægtige Bønner fordanskede. ib. 1648. 8. (*Br.*)

RAVN (Johannes) Magister og Præst i Malmøe.

Skrifter.

Basilii Föritz nye aandelig Vandkilde af den salige Hoved-Kilde. Fordansket. Khv. 1615. 1645. 1673. 1699. 8. Nye

Nye fuldstændig Huus- og Kirke-Bog. Lund 1674. form. obl. 8. (*Br.*)

RAVN (Joh. Michael) See CORVINUS.

RAVN (Michael Christophori) Fød i Bleking. Var Præst til Gudmantorp i Skaane.

Skrifter.

Arthur Warwichs Spare-Timer. Fordansket. Kiøbenh. 1680. 12.

Georgica Virgilii paa Danske Riim. ib. 1680. 8.

Glædelig Dag for Kong Carl den XI., Dronning Ulrica Eleonora, og de Svenske, da hun holdt sit Indtog i Stokholm. . . . 4to.

RAVN (P. . .)

Skrifter.

Hundrede Tanker. Khv. 1726. 4.

RAVN (Wilhelmus Fridericus) Var Casserer paa de Kongel. Danske Skibe, som i Aaret 1751 blebe sendte til Saffia i det Marocaniske, siden Oeconomus paa Frideriks-Hospital.

Skrifter.

Kort Underretning om det Marocaniske Slaverie. Khv. 1754. 8. Samme Aar oversat paa Tydsk af Andr. Schumacher.

REBOLLEDO (Bernardinus de) Greve, og Herre til Yrpan, Kongelig Spansk Minister ved det Danske Hof.

Skrifter.

Selvas Danicas. Copenh. 1655. 4.

REEN

REEN (Fridericus) Capellan til Melhuus i Tronhiems Stift.

Skrifter.

Anviisning til en fortroelig Omgang med Gud. Oversat. Tronh. 1743. 8. (*Gu.*)

REENBERG (Franciscus) Fød i Wiborg 1653. 24 Dec. Hans Fader var Claus Christensen, Borgemester i Wiborg. Hans Moder Mette Peders Dotter, en Sønne-Dotter af Bisp Peder Thogersen Lövenbalch. Kom 1671 til Kiøbenhavns Academie. Gik 1674 til Leyden og studerede der i 2 Aar. Kom tilbage 1676, men reiste igien 1679 til Engelland, Frankerig og Italien. 1682 blev Doctor Medicinæ, siden Medicus Provincialis i Aalborg, hvor han boede og døde. Var 2 Gange gift: 1. Med Bente Marie de Hemmer. 2. Med Anne Luja.

Skrifter.

Disp. inaug. de Morbis soporosis. Præside Olao Borrichio. Havn. 1683. 4.

REENBERG (Theocarus) Dan. Tøger. En Broder til nestforrige. Fød i Wiborg 1656. 10 Oct. 1675 deponerede fra Wiborg Skole. 1680 reiste udenlands, efterat han Aaret tilforn havde underkastet sig den theologiske Examen. 1682 kom hiem. 1685 indlod sig i Egteskab med Magdalene Broberg, Doct. J. U. Matthias Brobergs Dotter. Aaret efter forpagtede han Lyndertupgaard af hans ældre Broder Mag. Jens Reenberg. 1703 kiøbte Rißtrup, en Herregaard ikke langt fra Aarhuus. Var forhen 1680 blevet Secreterer i det Danske Cancellie. 1703 blev fierde Landsdommer i Jylland, 1714 anden Lands-

dom-

dommer med 300 Rdlrs. Løn. 1730 virkelig Justitsraad. Døde 1742. 24 Jun. Var af en munter Geist, og en af sine Tiders beste Danske Poeter.

Skrifter.

Et Mennişkes Skyldighed mod Gud, sig selv og sin Næste, oversat af Engelsk. Khv. 1686. 8. & sæpius.

Poetiske Skrifter i 2 Deele udgivne af hans Dotter-Søn Töger Reenberg Teilmann, med Etatsraad Kofod Anchers Fortale og Conferentsraad Luxdorphs Anmærkninger. Khv. 1769. 8.

REERSLEV (Laur. Christoph.) Studerede ved Kiøbenhavns Academie, blev siden Acteur ved det Danske Theater. Døde 1770.

Skrifter.

Diss. de exemplis. Havn. 1741.

Den nøysomme Hyrde, eller Naturen fornøyet med lidet, et original Hyrdestykke. Khv. 1759. 4. 1760. 8.

Han har og desuden forfærdiget til Theatrets Tieneste adskillige Prologer, samt oversat endeel Comedier, hvoriblant:

Boursaults Æsopus ved Hoffet. Sorøe. 1763. 8.

—— Æsop i Byen. ib. (*Fr.*)

REFF (Johannes) Levede i Reformations-Tiden, var Canonicus i Tronhiems Dom-Capitel, og tillige Secreterer hos Erke-Biskop Eric Walkendorph. 1516 reiste til Paris, deels for at studere, deels for at lade trykke det Tronhiemske Breviarium paa Erke-Bispens Vegne, hvilket blev færdig trykt 1519, og af ham dediceret til Erke-Bispen, hvorudi han kalder sig Ecclesiæ Nidrosiensis Cano-

nonicum og Censuræ utriusqve Baccalaureum. Nogle meene, han siden blev den første Evangeliske Bisp til Opslo. Saa meget er vist, at den første Evangeliske Biskop sammested hedde Johannes Reff.

Skrifter.

Breviarium Nidrosiense cura Erici Walkendorf, Archiepiscopi Nidrosiensis per Johannem Reff Canonicum ib. editum. Impressum apud Parisiorum Lutetiam 1519 8. (*An. Al.*)

REGELII (Regelius)

Skrifter.

Poemat. Lib. I. Havn. 1619. 8.

REGENFUSS (Franciscus Michael) Fød i Nyrnberg, kom her ind til Danmark omtrent 1756, blev derefter Kongelig Hof-Kobberstikker.

Skrifter.

Auserlesene Schnecken, Muscheln und andre Schaalthiere. Kopb. 1758. fol. maj. cum. figg. Texten til dette Verk er paa Tydsk og Fransk, forfattet fornemmelig af Professor Kratzenstein, Profess. Ascanius og Hof-Drejer Spengler, Indledningen dertil er skreven af Hof-Prædikant Cramer. (*Fu.*)

REJERSEN (Andreas) Fød i Kiøbenhavn 1716. 5 Nov. Hans Fader var Jens Rejersen, Justitsraad og Bogholder ved Søe-Etatens General-Commissariat, hans Moder Cathrine Wineken. 1735 deponerede fra Kiøbenhavns Skole. 1742 blev Sognepræst for Mou Meenighed i Wiborg Stift. 1769 Sognepræst for Ringsted og Benløse i Siælland. Gift med Christine Lunde, en Dotter

ter af Niels Lunde, Borgemester i Roeskilde og Stifts-Skriver.

Skrifter.

Dispp. 2. de Ludis Nemeis. Havn. 1738 & 1739. 4.
—— Canticum Canticorum e Versione LXX. latine versum, notisqve illustratum. Part. I. ib. 1740. 4.
Tabulæ Synopticæ in J. J. Rambachii Hermeneut. sacram. Havn. & Lipſ. 1741. 8.
Flavii Josephi Jødiske Krønike af det Græske oversat, og med nogle Anmærkninger oplyst. Kbh. 1750. 1751. og 1757. 4. 3 Deele.
Gudelige Tanker over Hoymesse Texterne, udi aandelige Sange. Aalborg. 1758. 8.
De over Epistlerne ligge færdig til Trykken.
Pave Clementis XI. Bulla Unigenitus med dens historiske Beskrivelse til vore Tider. ib. 1769. 8.
3die og 4de Tome af Holbergs Kirke-Historie fra Reformationen til 1750. fortsat af J. L. Kohler og af Rejersen oversat og forøget med det fornemmeste af den Danske Kirke-Historie. Sorøe 1769.

REJERSEN (Nicolaus) Broder til nestforrige. Fød i Kiøbenhavn 1707. Reiste i sine unge Aar udenlands, 1732 blev Magister. 1735 Capellan i Mariager. 1741 Sognepræst til Nicolai Kirke i Svenborg og Thurøe.

Skrifter.

Disp. de novitate Regiminis monarchici in Ecclesiam universam. Præside Sal. Deylingio. Lipſ. 1730. 4.
Panegyricus ad Unctionem Christiani VI. Lipsiæ. 6 Jun. 1731. dicta fol.

REIMERUS (Joachimus Ludovicus) En Hamborger, var Magister, studerede ved Kiøbenhavns Universitet omtrent 1656. Var først Feldt-Præst ved den Kongel. Danske Armee, blev derefter omtrent 1663 Rector ved Skolen i Wilster i Stormarn, og omsider Diaconus ved Kirken sammesteds. Døde omtrent 1680.

Skrifter.

Reimerianæ Juventatis Oblatio, oder Sauffer-Hammer aus Eph. 5. 18. in einer Predigt vorgestellt. Hamb. 1651. 4.

Prodromus dissertationum juvenilium. f. Dissert. gemina de Natalium Servatoris tempore & Loco. Lubecæ. . 4. Denuo prodiit sub finem *Salomonis bifrontis* Gluckst. 1663. 4.

Disp. de Patriarchia in populo sancto sub V. T. Havn. . . . 4.

—— de Indivisione in se, per qvam ens est unum. ib. 1656. 4.

Specimen antiqvitatum abstrusiorum in novo foedere. Lugd. Bat. it. Havn. 1657. 4.

Respublica Hebræorum. Havn. 1657. 12. Altenburg 1671. 12. Rost. 1710. 4.

Metaphysica Metaphysicarum. Pneumatica Pneumaticarum. Logica Logicarum. Havn. 1657. 4.

Salomo bifrons. f. Dissert. gemina de Salomone Rege peccante & poenitente. Gluckst. 1663. 4.

Epistola ad. Joh. Vorstium. 1663. 12.

Animadversio in Responsionem Joh. Vorstii. Gluckst. 1664. 12.

Leich-

Leichabdankung über Joh. Rhederum, J.U.D. ib. 1577. 4.
Ham tillægges og: Ecclesia Ebræorum. Schola Ebræorum. Antiqvitates Ebræorum. Philologia sacra contracta & aucta. Havn. 1657. 4. (*Cimb B.*)

REINER (Janus) Sognepræst til Leuthen paa Hedemarken i Norge.

Skrifter.

Afhandling om Schæfferiers Anleggelse. Indført i de maanedlige Afhandlinger, til en og anden Forbedring i Huusholdningen. Christiania 1768. 8.

REINKING (Theodorus) See Mölleri Cimb. Lit. Tom. 2. p. 697.

REITZENSTEIN (Wolf Veit Christoph von) Var Hofmarschal og Jægermester hos Enke-Dronning Sophia Magdalena. 1760 blev Ridder af Dannebroge. Siden Geheime-Raad og Amtmand over Wordingborg og Trygewelde Amter. 1766 Ober-Hofmester ved Sorøe Ridderlige Academie. 1769 Geheime Conferents-Raad. Gift med 1. Öllegaard von Gram. 2. Theresia Sophia von Zedwitz.

Skrifter.

Zufällige Gedancken über das am ersten Novembr. 1755 die Stadt Lissabon betroffene Schicksal. . . 4to.
Trauer-Gedancken über das Absterben Königs Frideric V. Kopħ. 1766. 4.
Die Pflichtgemässe Dankbarkeit Dänischer Unterthanen über die Grösse göttlicher Wohlthaten, bey Gelegenheit Ihro Königlichen Majestät Christian des Siebenten

høhen Salbungs-Festes 1 Maj 1767. in gebundener Rede vorgestellet. Sorøe 1767. 4.

Danksagungs Ode an Gott bey freudiger Erinnerung der den 17 Jan. 1772. erfolgten Veränderung und merkwürdigen Begebenheit. ib. 1772. 4.

REITZER (Christianus) Fød i Kiøbenhavn 1665. 5 Oct. Hans Fader var Assessor Jörgen Reitzer, hans Moder Anna Fabricia. 1683 deponerede fra Kiøbenhavns Skole. 1686 reiste udenlands. 1689 kom hiem, og blev Professor Juris Designatus ved Kiøbenhavns Universitet. 1690 reiste igien til Tydskland. 1692 kom atter hiem, og tiltraade Professionem Juridicam. 1709 blev Assessor i Høieste Ret og Justits-Raad. 1712 Assessor i Over-Admiralitetet. 1721 Etats-Raad. 1722 Stiftamtmand i Tronhiem. 1726 Stiftamtmand i Aalborg. Døde 1736 29 Febr. i Flensborg, hvor han i 5 Aar havde levet i sin Roelighed. Var gift med Maria Rhode.

Skrifter.

Disp. de Obligationis fontium ad subeundam poenam. Havn. 1693. 4.

—— de Jure Divino. f. universali. ib. 1694. 4.

Oratio Jubilæa Evangelica. ib. 1695. 4.

Disp. de Consangvinitatis & affinitatis proprietatibus, graduumqve computatione. ib. 1701. 4.

—— De iis, qvæ universo in jure præcognita esse debent. ib. 1702. 4.

Han har desuden paa sin Bekostning og med Fortale udgivet Torfæi Histor. Norvegic. Havn. 1711. fol.

Den

Den anden Elegie af Ovidii Klage-Breve oversat paa Danske Vers, og indført blant Falsters Oversættelser pag. 7 = 10. (*Th. Rau. G. Con.*)

REMBERTUS En indfød Dansk, var en af de første Christendommens Befordrere i Danmark, St. Ansgarii Discipel og Medarbeider. Var oplært i Turholt Kloster i Flanderen, hvor han, saavelsom i Corbey blev Ludimagister. Og siden, omtrent 860, første Bisskop i Ribe. 865 blev Erke-Bisskop i Hamborg. Han er berømt for adskillige Mirakler, hvorved han har forhvervet sig Rang iblant vore Danske Helgene. Døde 888, og blev, efter egen Foranstaltning, begravet i St. Peders Kirkegaard i Bremen.

Skrifter.

Vita Sti. Ansgarii, indført in Actis Sanctorum ad III Febr., og i Mabbillons Sec. IV. Sanctor. Ord. Sti Benedicti, og i Langebechs scriptor. rerum Danic. Tom. I.

Epistola de Virginum sacrarum officiis, indført i hans Levnets Beskrivelse, som af en ubekiendt er udgiven. (*Au. Lex.*)

RERAVIUS (Erasmus Johannis) Han kaldte sig med det Bi-Navn Torupius, formodentlig af hans Føde-Sted. Var først Capellan i Ørstofte i Laaland, hos Provsten Hr. Jörgen Christensen, blev derefter Sognepræst til Wirnæs ibid. som nu er Annex til Taars. Derefter blev han Præst ved et af Sygehusene i Kiøbenhavn. Endelig 1577 Sognepræst til Rødbye i bemeldte Laaland, og det ved denne Leilighed: Da Sogne-Præsten ibid. var død, blev Byens Capellan, Hr. Jacob Tyche igien af Øvrigheden

udvalgt; men derpaa udkom et Kongel. Rescript dat. Kallundborg 22 Nov. 1576, hvori befaledes, at bemeldte Hr. Jacob skulde være Capellan igien, siden han ikke var lærd nok til at være Sognepræst der, hvor der var et Færgested, og følgelig besøgtes af mange Fremmede, i den Anledning blev Hr. Rerav kaldet af Kongen selv 1577, eller Byen befalet at vælge ham. Siden nu Hr. Rasmus kom saaledes ind, og Hr. Jacob havde mange Slægtninge i Byen, kunde det ey andet være, end at jo bemeldte Hr. Rasmus, som en redelig og alvorlig Mand, maatte finde stor Modstand. Hvorover han 1578. 27 Sept maatte klage for Provsten, især over en Jens Röel, der overfaldt ham meer end engang paa Kirkegaarden, og naar Præsten formanede Forældre til at holde deres Børn til Skole, raabte han paa Sogne-Stevne: Holder ederé Børn til at drive Ploug, og giver dem en Smekke-Svøbe i Haanden: samt ved alle Leiligheder aabenbare foragtede Ordets Tieneste, havde desuden for 4 Aar siden besvangret en Qvinde fra Ous i Skaane, levede endnu i Uteerlighed med hende, og skiønt han havde betalt Bøderne, havde han end ikke siddet Skrifte, eller communiceret i 18 Aar. En anden, Rasmus Kræmmer, havde undsagt Hr. Rerav paa Livet. En, Rasmus Oluffen havde slaaet ham. Desuden vilde Meenigheden ikke tiende, Huusfolk ikke giøre Høst-Dage, Børn kom ikke i Skole, Hver tog Overhaand, Tiende-Øllet vilde man, skulde drikkes i Præstens Huus. Endelig overvandt han alle disse Gienvordigheder ved en salig men pludselig Død 1582. 3 Apr. som var Palme-Søndag, just da han stod og vilde gaae i Seng. Hans Enke Kirsten Frost, Hr. Laurids Frostes Dotter i Odense fik Eftermanden Hr. Hans Hansen Brunov. Denne overslæn-

skændelige Underretning, med mange fleere, har jeg Hans Høyærværdigheds Hr. Bisskop Blochs Godhed ærbødigst at takke for.

Skrifter.

Joh. Matthesii Oeconomia paa Danske Riim udsat. Kbh. 1569. 1571. 1634. 8.

Casp. Huberini christelige Ridder fordansket. ib. 1568. 1569. 8.

M. Joh. Spangenbergs Underviisning om en christen Ridder. Paa Dansk. ib. 1568.

Unge Karles og Drenges Speyl. En lystig Historie om Wilbaldo oc Lottario udsat paa Danske. ib. 1571. 8. 1626. 1656. 1701. 8.

Om Egteskab paa Riim. ib. 1572. 12.

Huustavle med gudelige Bønner for alle Stater. ib. 1572 & 1639. 8.

Christoph. Lascii gyldne Klenod om det fortabte Faar, paa Dansk udsat. ib. 1572. 8.

Trøst og Husvalelse aff Guds Ord for fuglige Danne-Qvinder og Barsel-Qvinder, udtagen aff Cyr. Spangenbergs Brud-Prædiken. ib. 1572. 1577. 8.

Passional, vor Herres Jesu Christi Pines og Døds Historie met skøne oc deylige Figurer og christelige Bøner. Udsæt paa Danske. ib. 1573. 4.

Bønne-Bog med Figurer. ib. 1573. 4. Helsingøer 1611. Kbh. 1631. 1647. 8.

Lutheri Formaning om Christi Legems og Blods Sacramente. Fordansket. Kbh. 1574. 8.

Paul Rebhun om Hus-Fred. Fordansket. ib. 1575. 1634. 8.

D. Niels Hemmingsöns Postil, eller Forklaring over Evangelia,

gelia, udsat paa Dansk. ib. 1576. 1600 og 1613. fol.

Kong Frideric den Andens og Dronning Sophiæ Krønings og Brøllups Historie. Paa Danske Riim beskreven. ib 1576. 8.

En Trøste-Bog af Guds Ord udi adskillige svare Fristelser, sammenskreffven af D. Joh. Pfeffinger, udsæt paa Danske. ib. 1577. 12.

D. Morten Luthers Forklaring over den 90 Davids Psalme. Fordansket. ib. 1580. 8.

Michael Bochs sorrigfulde og bedrøvede Hiærters Urtegaard. Fordansket. ib. 1580. 1597. 12.

Liigprædiken over Frue Elsebe Krabbe. ib. 1581. 8.

Gudelig Haandbog, indbefattende, Sondags Evangelier, Catechismum, Christi Lidelses Historie ꝛc. ib. 1610. 8.

D. Niels Hemmingsöns Underviisning om hvad man skal dømme om Troldom, Signelse, Manelse ꝛc. it. 33 Propositioner mod Troldom, 33 mod Spaadom. Fordansket. ib. 1618. 8.

Lyschander tillegger ham desuden:

Orat. ad Deum. Lib. I. Ao. 1577.

Verf. Danie. Libri a Georgio Buschio de stella 1572 nova, editi.

Joh. Mathesii Lib V. consolationum pro Amicis lugentibus. Danice Verf. Havn. 1568. (*B. Spic. S. Al. Bib. Br.*)

RESENIUS (Elias) Fød i Kiøbenhavn. Hans Fader var Bisskop Hans Hansen Resen, hans Moder Thale Winstrup. Reiste i sine unge Aar udenlands, og druknede 1651 udi en Canal i Amsterdam.

Skrif-

Skrifter.

Oratio metrica Græca & Latina. De Nativitate Christi. Havn. 1650. 4. (*Bib. Z.*)

RESENIUS (Johannes Johannis) Fød i Kiøbenhavn 1596. 19 Oct. Hans Fader var Doct. Hans Povelsen Resen, Bisp i Siælland, hans Moder Barbara Anders Dotter. 1614 deponerede fra Kiøbenhavns Skole. 1615 reiste udenlands, 1618 kom hiem; men reiste igien nestfølgende Aar til Strasborg ꝛc. 1620 kom atter hiem. 1621 blev Rector i Herlofsholm og Magister. 1624 Professor Philosophiæ i Kiøbenhavn. 1635 Professor Theologiæ. 1636 Doctor Theologiæ. 1652 Bisp i Siælland. Døde 1653. 3 April. Var gift med Thale Winstrup, Bisp Peder Winstrups Dotter.

Skrifter.

Ἑπτὰς duplicata qvæstionum Philosophicarum. Havn. 1624. 4.

Dispp. Logico-Metaphysicæ Duæ. ib. 1633 & 34. 4.

Heterodoxia Pontificiorum de Adoratione sanctorum. ib. 1639. 4.

Oratio in Obitum Cancellarii Christiani Friis de Kragerup. ib. 1640. 4.

Logologiæ Sacræ Dispp. 2. de λόγω considerato ab æterno ex Joh. I. v. 1. 2. ib. 1639 & 1640. 4.

Amnologia Sacra. s. dissert. Theologica ex Joh. I. v. 29 & 36. ib. 1642. 4.

Praxis Christianorum propria ex vera sua Theoria hausta & expressa. h. e. Tractatus de Poenitentia. ibidem 1643. 4.

Uranologiæ sacræ Dispp. 2. ib. 1645 & 1650. 4.

Diss. Theologica ex Joh. III. v. 16 - 22. De Exegesi Divinissima colloqvii Consimilis, qvod habuit Christus cum Nicodemo, de Regeneratione. 1650.

Idea boni Pastoris. s. Dispp. 2 Theologicæ in 1 Thess. 2. de Labore Apostolico Pauli & sociorum apud illos. ib. 1652. 4.

Bededags Prædikener, over den 6 Psalme. Kbh. 1653. 8. (*W. An. B. Hyp. Ba. Z.*)

RESENIUS (Johannes Johannis) En Søn af næstforrige. Reiste udenlands. Var først Rector i Slagelsrup. 1653 blev Magister. Siden Sognepræst til Ystæd i Skaane, hvor han døde 1676. 3 Dec.

Skrifter.

Disp. de Incarnatione. Lips. 1650. 4.

Liigprædiken over Eric Hardenberg Gyldenstierne. Malmøe 1667. 4. (*Z. Bib. Br.*)

RESENIUS (Johannes Pauli) Fød 1561. 2 Febr. i Resen i Skodborg Herred i Riber Stift. Hans Fader var Poul Hansen, Sognepræst til Resen og Humlum Meenigheder, hans Moder Johanne Bertels Dotter. Freqventerede Hobroe, Riber og Wiborg Skoler, fra hvilken sidste han 1581 deponerede. 1583 blev Subrector i Wiborg Skole. Strax derefter reiste udenlands med Frideric Rosenkrantz. Blev imidlertid Magister til Wittenberg, og kom omsider hiem igien 1591, efter 7 Aars Reise. Hvorpaa han strax samme Aar blev Professor Logices Ordinarius og Theologiæ extraordinarius i Kiøbenhavn. 1597 Professor Theolog. Ordinarius og Doctor Theologiæ. Medens han

forestod dette Embede, fik han Ordre at giøre en Reise til Engeland med Kong Christian den 4de, som vilde besøge sin Svoger, Kong Jacob. Efter en anden Kongelig Befaling paatog han sig og at oversætte Biblen paa Dansk efter Grund-Sprogene, hvoraf det nye Testamente først udkom 1605 i 2 Tomer in 12mo, og hele Biblen 1607. 8. I Anledning af denne Bibel-Version reiste sig 1609 en Controvers imellem Resenium og Ivarum Stubæum, som var Professor Linguæ Ebrææ i Kiøbenhavn. Stubæus foretog sig at corrigere samme, og ved Trykken lod udgaae hans Anmærkninger over 2 Capitler i Jobs Bog, deraf tog Resenius Anledning at irettesætte Stubæum. 1. Fordi han havde ladet sine Theologiske Theses trykke uden Censur. 2. Fordi han havde understaaet sig at laste den nyelig med Kongelig Approbation udgivne Bibel-Version. 3. Fordi Stubæus i hans Lærdom skulde hælde til Calvinismum. Slutningen blev, at Stubæus blev dømt fra sit Embede. 1614 udbrød en hæftigere Dispute imellem Resenium og Mag. Oluf Coccium, Sognepræst til Nicolai Kirke i Kiøbenhavn. Resenius havde udgivet, blant andre Dissertationer, en de Deo Triuno, og tvende de Uno Mediatore, hvorudi han havde brugt en Deel mørke og tvetydige Ord og Talemaader, disse angreb Coccius offentlig i sine Prædikener, og paa en hidsig og grov Maade beskyldte Resenium for Calvinsk Lærdom og anden Vildfarelse, endskiønt han ikke selv kunde vogte sig for Calvinske Vildfarelser. Da nu Bisskop Winstrup formanede Coccium til at indeholde med slig Forargelse, og han ikke desmindre fremtyrede; blev han først suspenderet, og strax derpaa 1614 ved et extraordinaire Hundemode dømt fra sit Kald. Men derved var Disputen ikke ophævet.

 Pro-

Professor Conradus Aslacus og nesten alle Bispeperne vare ham endnu paa Halsen. Der blev derfor, strax efter i samme Aar, anbefalet et Møde i Colding, i Kongens egen, saavelsom de fleste Rigets Raads og Bispepers Nærværelse. Coccius indfandt sig som Actor, men som han ikke var Resenius voxen, blev Slutningen: at Coccius skulde have sit Liv forbrudt, hvilket Kongen skiænkte ham, dog saa at han inden 14 Dage skulde rømme Kongens Lande. Resenius blev frikiendt, dog tillige erindret, udi et Skrift paa Latin og Dansk, for de Skrøbeliges og Enfoldiges Skyld, nærmere at forklare sig. Hvilket og siden skede udi en Bog de sancta fide, som han udgav samme Aar. Men som Bisskop Winstrup i Kiøbenhavn imidlertid døde, lod Kongen Bispe-Stolen staae ledig, indtil dette Resenii Forsvars-Skrift var udgivet, saasom han havde tiltænkt ham dette Embede, hvilket han og 1615 tiltraade. Døde 1638. 14 Sept. og blev begraven i D. Petri Palladii Grav. Var 2 Gange gift: 1. Med Barbara Anders Dotter, en Dotter af D. Andr. Lauridsen, Professor Theolog. og Enke af Hans Lauridsen Canik i Roeskilde. 2. Med Anna Eisenberg, Søster til Mag. Elias Eisenberg og Enke af Bisskop Peder Winstrup. Han har testamenteret 5500 Rdlr. til gudelig Brug.

Skrifter.

Grammatica, Logica, Rhetorica, Nomenclator pro Scholis puerilibus. Havn. in 8vo. Did henhører:

Parva Logica Philippi. Havn. 1605. 8.

Parva Rhetorica Philippi. ib. 1606. 8.

Præceptiones Logicæ. ib. 1609. 8.

Initia parvæ Logicæ & Rhetoricæ. ib. 1610 & 1617. 8.

Den

Den lille Logices Begyndelse, fordelelig at bruge, lige efter Latinen, for den femte Lectie i Børne-Skoler i Danmark. Khv. 1610. 8.

Epitome ex parva Logica Philippi. ib. 1618. 8.

Præceptiones Rhetoricæ. ib. 1632. 8. & auct. ab Hilario. ib. 1697. 8.

Στοιχείωσις Logicarum Præceptionum 18 Disputationibus comprehensa. ib. 1609. 8.

Scholia succincta & facilia in Arithmeticam Gemmæ Frisii, Edita a Petro Nic. Gelstrup. Witteberg. 1611. 8.

Initia Geometrica. Edita a Johanne Knoffio. ib. 1612. 8.

Det nye Testamente paa Danst. Khv. 1605. 12.

Biblen oversat paa Danst. ib. 1607. 8. og 1647. 4. Af Svaningio igiennemseet og forbedret med Summarier. 1647. 4. hvilken sidste Edition kaldes Svaningii Bibel.

Dispp. 4. de illustri gratia Dei. Havn. 1601. 1603. 1604. 1605. 4.

Dispp. 2. de Agapis. Havn. 1600. 1611. 4.

Exegesis Aphoristica Paradoxi, qvod Christus pro nobis factus execratio. ib. 1608. 4.

Disp. de Deo Triuno. ib. 1609. 4.

—— de Conjugio & Polygamia. ib. 1610. 4.

Dispp. 3 de Uno mediatore Dei & hominum. ib. 1611. 1612. 1613. 4.

De officiis Studiosorum Regiæ Academiæ Hauniensis. ib. 1611. 8.

De Sancta fide in Verum Deum &c. Libellus Apologeticus. ib. 1614. 8.

Samme paa Danst. ɔ: Om den hellige Tro til den sande Gud. ib. 1614. 8.

Dispp.

Dispp. 5 de gratia Universali. Havn. ab. An. 1615 ad An. 1620. 4.

Jubilæus Christianus. ib. 1617. 4.

Lutherus Triumphans, ib. 1617. 8.

Τῆς Θεολογίας ἀρχὴ καὶ τέλος. ib. 1624. 4.

Partitiones Evangelicæ. ib. 1626, fol.

Dispp. 2. de Symbolo Lutheri: Verbum Domini manet in æternum. ib. 1626. 1630. 4.

De locis Communibus Philippi. ib. 1620. 4.

Commentarius in Nov. Test. totum excepta Apocalypsi.

Commentarius in Epistolas Pauli & Canonicas.

Catechesis Lutheri ex unis fere Lutheri explicationibus petita. Om disse 3 sidste ere trykte, vides ikke.

De Visitatione Catechetica Havn. 1627. 8 Er og udgivet paa Dansk, under Titel: Om Børne-Lærdoms Visitats i Almindelighed. Khv. 1627. 8.

D. M. L. lidle Catechismi Visitats. ib. 1628. 8. Forbedret 1633. 8.

Jesu Christi Testamente om det høiværdige Herrens Nadveres Sacramente. Item hvorledes Jesu Christi Legem og Blod siges der at være i, med og under Brod og Viin, af H. P. R. Samt tvende andre smaa Skrifter, som ere forfattede tilforn om det samme af D. P. P. og M. J. T. Khvn. in 8vo. uden Aarstal.

Lutheri Immanuel, Gud med os. Over den anden Artikel af vor Christelige Tro. ib. 1631. 8. Derhos Lutheri lille Catechismus fordansket af Palladio, med H. P. R. Fortale.

Instructio executionis Catecheticæ. Hvorledes Catechismi

Hvel-

Øvelse bør drives med idelig Fliid og Frugt ꝛc. ib. 1636. 8.

D. M. Luthers tydske eller store Catechismus udsat paa Dansk af N. M. A. med Resens Fortale eller Approbation. ib. 1629. 8.

D. M. Luthers aabenbare Skriftemaal, det er den sande Christen Troes frie Bekiendelse udførligere, som ellers kaldes de Smalkaldiske Artikle, fordansket, it. den lille Catechismi Forsmag i Danmark, som det synes ved Paulum Eliæ, der han nu var omvendt til den sande Lærdom. ib. 1631. 8.

D. M. L. sande Christendom ꝛc. ib, 1632. 8.

Hieron. Savanerolæ gyldne Grib paa Biblen og Fader vor. Fordansket. ib. 1610. 8.

Fortale til den Augsburgiske Confession og dens Apologie efter Resenii Begiæring fordansket af Oluf Jacobsen Kiöbing. 1618.

Litanie-Skole til en sand gudelig Bøns daglig Øvelse af Psalm. 106. v. 6. Psalm. 103. v. 10. og Psalm. 103. v. 1. af Resenio paa Latin skreven, men paa Dansk oversat af Mads B. edal. Khv. 1632. 8.

Conciones Litaneuticæ 1617. 1619. 1621. 1623. 1625. 1629. 1631. 1639. 8.

Conciones Litaneuticæ d. 4. 5. 6 Mart. 1623. 8.

Psalm. CXXI pro Litaniis d. 15. 16 & 17 Mart. 1626. cum brevi explicatione. 8.

Om Faste- og Bede-Dage at holdes d. 2. 3. 4 Octob. 1627. 8.

Gratiarum Actio pro pace. Havn. 1629. 8.

Liig-Prædiken over Dronning Anna Cathrine. Khv. 1612. 4. Oversat paa Latin af Herman. Nicolai. Frankf. 1614. 4.

Liig-Prædiken over Frans Rantzau. Khv. 1612. 8.
—— —— over Henric Löcke. ib. 1612. 8.
—— —— over Christian Barnekov. ib. 1613. 8.
—— —— over Carine Banner. ib. 1616. 8.
—— —— over Jörgen Löcke. ib. 1621. 8.
—— —— over Envold Kruse. ib. 1625. 4.
—— —— over Elisabeth Rosensparre. ib. 1628. 8.
—— —— over Tyge Kruse. ib. 1629. 4.

Underviisning at præservere sig imod Pest ved Christ. Torch. Morsian. Oversat paa Dansk med Resenii Fortale. Khv. 1619. 8.

Af P. Palladii Skrifter har han med Fortale atter udgivet:

De novis Hæresibus & Svermeriis. Hafn., 1638. 8.

De Poenitentia & Justificatione. ib. 1638. 8.

Advarsel om Sværen og Banden, paa Latin. ib. 1626. 8.

Brevis & luculenta explicatio Orationis Christi Joh. XVII. ib. 1638. 8.

Psalm. XXIX. a Johanne Bugenhagio Pomerano explicatus: etiam de Pædobaptismo atque infantibus nondum natis &c. contra Anabaptistas. Havn. 1632. 8. Med Resenii Fortale.

Judicium de Exorcismo. Indført i Dänische Bibliothec, Tom. 4. p. 131.

Desuden er han Forfatter af følgende Kirke-Bønner: Nytaars Bønnen, Michels- alle Helgens-Dags og Bønnen paa Bede-Dage, som findes i Alter-Bogen pag. 296. Saavelsom og den siden Bøn: O allerhøieste Gud og kiære himmelske Fader ꝛc.

Ham tilskrives og følgende Danske Psalmer:

Al Verden fryde sig denne Tid ꝛc.

Herre Christ du mig forleene din Naade ꝛc.

Jesu

Jesu Christi Naade og Fred, være med os i allen Sted.
Ære Lov og Priis i heieste Throne.

En Evangelisk Jule-Sang om vor Herres Jesu Christi naaderige Fødsel, legemligen og aandeligen. Khvn. 1619. 8. (*W. B. Hyp. Spic. Z. An. Mar. R. Ba. Bib. Tr.*)

RESEN (Martinus) i Faxdal i Nordlandene.

Skrifter.

Sjælens Sungende Opmuntring til Poenitentse, Skriftemaal og værdig at communicere. Tronh. 1740 og 1757. 12.

Samfund med Gud ved Solens Opgang og Nedgang. ib. 1743. 12. (*Ga.*)

RESEN (Paulus Johannis) 1706 blev sendt til Nordland, Finmarken og Lapland, for at undersøge Landenes og Beboernes Beskaffenhed og Tilstand, blev Krigsraad og Krigs-Commissarius ved den Bergenhuusiske Militie.

Skrifter.

Parentation over Maria Elisabeth Tuxen. Bergen 1722. fol. (*Fr.*)

RESENIUS (Petrus) Fød i Kiøbenhavn 1625. 17 Jun. Hans Fader var Biskop Hans Hansen Resen, hans Moder Thale Winstrup. 1643 deponerede fra Kiøbenhavns Skole. 1646 blev Hører ved samme Skole. 1647 reiste udenlands, og blev imidlertid 1653 Doctor Juris til Padua. Hvorpaa han samme Aar drog hiem, og blev 1657 Professor Ethices i Kiøbenhavn. 1662 Professor Juris. 1664 Borgemester i Kiøbenhavn tillige. 1669 Assessor i Høieste Ret. 1672 Præsident i Kiøbenhavn. 1677 Justits-Raad, 1684 Etats-Raad. Imidlertid var han

1680

1680 optagen i Adelstanden, blev ellers blant andre i fær brugt ved den Danske Lovs Revision. Døde 1688. 1 Jun. Var gift med Anne Heins Dotter Meier. Han har testamenteret 1000 Rdlr. til Kiøbenhavns Universitet, foruden sit Bibliotheque.

Skrifter.

Disp. inaug. de jure & Justitia. Havn. 1658. 4.

Edda Islandorum Snorronis Sturlæ, Islandice Danice & Latine. Havn. 1665. 4.

Philosophia Antiqvissima Norvego-Danica, dicta Voluspa, qvæ est pars Eddæ Sæmundi. ib. 1665. 4. & 1673 med Gudmund Andreæ Forklaring.

Ethica Odini, vocata Havamaal una cum ejusdem appendice. Runa-Capitulo, Islandice & Latine. ibidem 1665. 4.

Disp. de Gradibus Academicis. ib. 1667. fol.

Inscriptiones Havnienses. ib. 1668. 4.

Jus Aulicum Norvegiæ vulgo Hirdskraa. It. Jus aulicum vetus Danorum vulg. Vitherlags Ret Island. Dan. & Latine. ib. 1673. 4.

Kiøbenhavns Afridsnings Tavle. ib. 1674.

Descriptio Sanfoæ. ib. 1675. fol.

Atlas Danicus cum figg. ib. 1677. fol. NB. er alleene Kobberstykkerne, da Texten ikke er trykt.

Kong Frid. II. Krønike. ib. 1680. fol.

Gudmundi Andreæ Lexicon Islandicum. ib. 1683. 4.

Nonnulla antiqva Jura Civitatum Daniæ, sc. Havniensis & Ripensis. Latin. Dan. & Germanice. Havn. 1683. 12 obl.

Eric Krabbes tydske Oversættelse af Waldemari II. Jydske Lov. Khv. 1684. 4.
Christiani II. Lov. ib. 1684. 4.
Bibliotheca Regiæ Academiæ Havniensi donata. ib. 1685. 4. (*W. B. Hyp. Spic. Tb. Mar. S. Bib.*)

RESEWITZ (Fridericus Gabriel) Var først Ober-Prædikant i Qvedlingborg. 1767 blev Pastor til St. Petri tydske Kirke i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Abschieds-Predigt zu Qvedlingburg. 1767. 8.
Antrits-Predigt zu Kopenhagen. Koph. 1767. 8.
Das neue Testament in Frag und Antwort aus dem Französischen übersetzt.
Inhalt seiner Predigten aufs Jahr 1768 Koph. 1768. 8.
Inhalt aller Predigten aufs Jahr 1769. ib. 1769. 8. it. for 1770 & 1771. 8.
Die Versorgung der Armen. ib. 1769. 8.
Predigt auf das Absterben der verwittweten Königin Sophia Magdalena gehalten. Koph. 1770. 8.

REVENTLAU (Christianus Ditlev) Greve af Reventlau, Baron til Friisenvold, Herre til Løystrup og Clausholm. Fød 1671. 21 Jun. Hans Fader var Conrad Greve af Reventlau, Friderici IVti Gros-Canceller, hans Moder Anne Margrete Gabel. Var først Kongelig Jægermester, Kammerherre, Amtmand i Hadersleb. 1698 blev Ridder af Dannebroge. 1707 Geheime-Raad og Ridder af Elefanten, og som General commanderede den Danske Armee 1710 i Skaane. Døde 1738. 1 Octobr. Var gift med Benedicta Margrete Brochdorph, Enke af Jörgen Scheel til Sostrup &c.

Skrifter.

Oratio Panegyrica, de Gentis Danorum antiqvitate, rerumqve ab ea gestarum celebritate. Christ. Vti die natali in Auditorio Havniensi anno ætatis XIII. recitata. Havn. 1684. fol. Samme Tale er oversat paa Dansk af Jens Pedersen, Præst til Christiansdal og Sognepræst til Dalum og Sanderum i Fyen. ib. 1684. 12.

REVENTLAU (Ditlev) Greve af Reventlau, Kammerherre, Envoye ved det Franske Hof. 1754 blev Ridder af Dannebroge, derefter Geheime-Raad og Ober-Hofmester hos Kron-Printzen, vores nu regierende allernaadigste Konge Christ. VII. Siden Ober-Kammerherre, Ridder af Elefanten og Geheime-Raad i Conseilet. Gift med en Dotter af Geheimeraad Raben.

Skrifter.

Oratio de Confessionibus Religionis Cimbricis. Kilon. 1730. 4.

De nexu fœderum inter Imperium Romano-germanicum & Regnum Daniæ. Lipſ. 1734. 4.

REVERDIL (Franciscus) Fød i Schweitz. Var først Professor Geometriæ paa Charlottenborgs Academie, og efter Professor Mallet blev hos Kron-Printzen Informator i det Franske Sprog. Efter Hans Majestets Antræ, delse til Regieringen blev han 1766 Kongelig Cabinet-Secreterer og Etats-Raad. 1767 Medlem i Landvæsenets Commission. Fik sin Dimission 1767. 19 Novbr. og nedsatte sig i sit Fædreneland, hvorfra han 1771 igien blev her indkaldet. Men drog igien tilbage 1772.

Skrifter.

Den 2den Tome af Lettres sur le Danmark. See ROGER.

Continuationerne til den af Mallet begyndte Mercure Danois.

Adskillige Breve fra ham findes indrykkede i Bibliothek for nyttige Skrifter for Aar 1772.

REUS (Hector Albertus) Garnisons-Auditeur i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Register over Søe-Artiklerne. Kbh. 1739. 8.

Inhalt aller Königl. Verordnungen den Militair-Etat concernirende, vom 1680. . . ib. . . 8.

REUS (Henric den 6te Greve af) Herre til Plauen. Fød 1707. 1 Jul. Hans Fader var Hr. Henric den 24de yngere Reus &c. Hans Moder Maria Eleonora Æmilia, Baronesse af Promnitz. 1724 drog til Universitetet i Jena, hvor han studerede i 5 Aar. Derefter eet og et halv Aar i Halle, siden reiste til Holland, Engeland og Frankerig. 1732 kom til Danmark, og blev placeret ved det Tydske Cancellie. 1742 blev Stiftamtmand i Christiansand i Norge. 1746 første Ober-Hofmester ved det nye Sorøe Ridderlige Academie. 1740 Ridder af Dannebroge. 1754 Amtmand i Sønderborg. Fik Ordenen de l'union parfaite. Gift med Henrietta Johanna Francisca, en Dotter af Anthon von Cassada, Marquis von Monteleone,

Skrifter.

De jurejurando per procuratorem. Jen. 1729. 4.

Tale ved Sorøe Academies Indvielse. Udgivet af det Danske Selskab. Kbh. 1748. 8.

REUS (Jeremias Fridericus) Fød i Horrheim i Hertugdommet Würtenberg 1700. 8 Dec. Hans Fader var August Reus, Byefoged sammested, hans Moder Susanna Regina Osteitag. Studerede først i Klosteret Deckendorf, og Mulbruun, siden ved Universitetet i Tubingen, hvor han 1723 blev Magister. 1729 blev Magister repetens i det Fyrstelige Theologiske Seminario i Tubingen. 1731 giorde en kort Reise til Universiteterne Jena, Halle og Leipsig. 1732 blev Kongel. tydsk Hofpræst i Kiøbenhavn og Professor Theologiæ Ordinarius ved Academiet. 1742 Doctor Theologiæ. 1749 General-Superindent i Hertugdømmene Slesvig Holsteen. 1757 Cancellarius Academiæ i Tubingen. Gift med Clara Cathrine Kreutz, en Boghandlers Dotter fra Nürnberg.

Skrifter.

Disp. de Principio Rationis sufficientis. Tubing. 1723. 4.

Ein Denckmahl der Liebe für Horrheim, oder ein Predigt über die zwey Worte des sterbenden Erlösers: Vater vergib ihnen rc. und wahrlig ich sage dir rc. Tubing. 1732. 8.

Disp. de Usu Experientiæ Spiritualis in Scripturarum interpretatione. Havn. 1732. 4.

Meletema de sensu VII Parabolarum Matth. XIII prophetico. ib. 1733. 4.

Meletema de Testimonio Spiritus sancti interno. ibidem. 1734. 4.

Justæ Vindiciæ Thesium qvarundam, cum Aphorismis de cultu Dei. ib. 1735. 8.

An-

Annotationum practicarum ad formam Doctrinæ Scholastico-acroamaticam in Articulo de Justificatione. Pars I. ib 1735. 4.

Succincta de fide Justificante expositio. ib. 1736. 4.

Theses de Scylla quadam Philosophiæ recentioris. ib. 1737. 4. Er siden udgivet med Tillæg, under Titel:

Meletema de Scylla quadam Philosophiæ recentioris. ibid. 1737. 4.

Etliche Predigten über einige Grundstücke des Christenthums. Kopb. 1737. 8.

Die rechte Versichrung von der Vergebung der Sünden, in einer Predigt. ib. 1737. 8.

Meletema de Lucta Poenitentium. Pars I. ib. 1738. 4.

Specimen Theologiæ naturalis. ib. 1739. 4.

Ein Stück der Lehre vom Gebet. ib. 1739. 8.

Die Versiegelung der Gläubigen mit dem H. Geist. ib. 1740. 8.

Die Lehre von der Rechtfertigung in 4 Predigten. Leips. 1739. 8.

Dilucidationes Doctrinæ de Mundo Optimo. Pars I. ib. 1741. II. 1742. III. 1744. IV. 1745. 4.

Eine Predigt von der Erhörung des Gebeths. ib. 1741. 8.

Doctrina de Officio Christiani erga seipsum. ib. 1742. 4.

Samlung heiliger Reden. Nürnberg und Leipsig. 1743 og 1748. 8.

Specimen elementorum Theologiæ moralis. Havn. 1748. 4.

Rechte Quellen einer gottgefällige Jubel-Freude. Hamb. 1750. 4.

Diss. 3 ad oraculum Zach. VI. 12, 13. Tubing. 1758. 4.

—— de decentia restabilitionis generis humani ex idea

entis summi & mundi physici ac pneumatici, ibid. eod. 4.

—— de gratia Spir. S. applicatrice in genere. ib. 760. 4.

Opuscula varii Generis Theologica. Fasc. I. Tubing. 1768. 8.

Vertheidigung der Offenbarung Johannis gegen den Hrn. D. Semler. Frf. 1772. 8.

Oratio Parentalis in Sereniss. Princip. Sophiam Christianam, Marggraviam Brandenburgo-Culenbacens., habita 23 Sept. 1736. Er indført i Dänische Bibliothek. Tom. 2. p. 457. (*An. Z. Pr. D. Eu.*)

RHODIUS (Ambrosius) Fød i Kemberg i Saxen. Var først Professor Mathematum i Wittenberg, hvor han 1610. 7 Oct. blev creeret til Doctor Medicinæ. I den tydske Krigs-Tid tog han sin Tilflugt til Danmark, og blev af Kong Christ. IV. antagen som Medicus ved Børnehuset, men efter et Aars Tid beskikket til Stads-Physicus og Canonicus i Christiania i Norge, samt Professor Physices og Matheseos ved Gymnasium sammested. Sad nogen Tid i Fængsel paa Wardehuus Festning, levede endnu Ao. 1661. i fortredelige Omstændigheder.

Skrifter.

Disp de Coelo. Witeb. 1603. 4.

—— de Scorbuto. Havn. 1635. 4.

—— de Astrorum influxu. ib. 1635. 4.

Dialogus de transmigratione animarum Pythagorica. ib. 1638. 8.

Commentarius s. Dispp. in Ideam Medicinæ Philosophicæ Petri Severini. ib. 1643. 4.

Et Par Breve til D. Oluf Worm, som han kalder sin Affinis. See Ol. Wormii Epist. p. 776. 777. (*Th. B. Hyp.*)

RHO-

RHODIUS (Christianus Matthiæ) Fød i Roeskilde.

Skrifter.

Historilogium Sacrum. ɔ: Historisk Beskrivelse paa hvis sig haver tildraget i Israel og Juda, fra Samuel indtil det Babyloniske Fængsel. Khv. 1609. 8. (*Bib.*)

RHODIUS (Georgius) Fød i Aarhuus. Hans Fader var Mag. Johan Rhodius, Conrector ved Skolen sammested, hans Moder Magdalena Borggreving, en Stif-Dotter af Biskop Eric Grave. 1688 blev 5te Lectie Hører i Aarhuus Skole. 1692 Conrector og Sognepræst til Aabye. 1701 Rector sammested. Hvilket Embede han formedelst Alderdom og Skrøbelighed 172 . . afstod, og døde 1731. 13 Maj. Var gift med Mette Blichfeld.

Skrifter.

Dispp. 2. de Vocabulis traductis, seu primo in bonam partem sumtis, post in malam. Havn. 1687 & 1688. 4.

—— de Communione Domestica, contra Bosvetum, sub Præsidio Masii. ib. 1688. 4.

Trias Thesium Philosophicarum. ib. 1687. 4.

Trias triplicata Thesium Philosophicarum de Suspicione. ib. 1688. 4.

Trias triplicata Thesium, Argumenti varii. ib. 1688. 4.

Trias triplicata alia. ib. 1688. 4. (*Th. P.*)

RHODIUS (Johannes) Fød i Asserbalg Præstegaard paa Als 1587. 1614 drog han til Padua, hvor han levede sin Tid hen in otio Litterario med stor Berømmelse, dog med en skrøbelig Helbred. Han blev Doctor Medicinæ til Padua, Professor Medicinæ designatus ved Sorøe Academie, samt tilbudet at være Proffessor baade i

Padua og Kiøbenhavn, som han dog ikke tog imod. Døde i Padua 1659. 24 Febr. æt. 72.

Skrifter.

Disp. de Modestia & Magnanimitate. Witteb. 1612. 4.
Libellus de natura Medicinæ. Patav. 1625. 4.
Disp. de Acia C. Celsi. ib. 1639. 4. Havn. 1672. 4.
Analecta & notæ in Ludov. Septalii animadversiones & cautiones Medicas. Patav, 1652 & 1659. 8.
Notæ & Lexicon in Scribonium Largum. ib. 1655. 4.
Lipsius de re numaria, posthumus. ib. 1648. 1656. 8.
Observationum Medicinalium Centuriæ III. ib. 1657. 8.
Franc. Trigimelicæ de Thermis artificialibus. ib. 1658. 8.
Mantissa anatomica. Havn. 1661. 8.
De artis medicæ Exercitatione Consilia tria. ib. 1662. 8. vid. Barthol. Cist. Med. Locul. 62.
Epist. X. ad Casp. Hofmannum. in Append. Epist. ad Richterum. Norib. 1662. 4.
Catalogus LX auctorum suppositiorum a Vincent. Placio edit. Hamb. 1674. 4.
Observationes Medicæ posteriores in Bartholin. Act. Med. Volum. IV.
Epistolæ variæ ad Olaum Wormium, vid. Wormii Epist.
Han holdes og for at være Auctor til en Satire imod Fortun. Licetum, som er udgiven under Titel:
Rhamnusii Satyromastigis Severini Apologia judicialis, qua cujusdam Fortunii infortunium, Licentii licentia lata sententia cohibetur. Oldenburgi 1636. fol. (*B. Hyp. Spic. D. Ges.*)

RHODIUS (Johannes) Fød 1625. 6 Jan. i Kettinge paa Als. Hans Fader var Jörgen Jensen Rhodius,

Præst

Præst sammested, hans Moder Elisabeth Monrad, Søster til Bistop Eric Monrad, som siden kom i Ægteskab med Sören Jensen, Sognepræst paa Lyse. Gik først i Rudkiøbing Skole, siden i Odense, og deponerede fra Gymnasium sammested 1642. 1650 blev 5te Lectie Hører ved Aarhuus Skole. 1660 Conrector i Odense. 1661 Magister, og samme Aar, Nytaars-Aften, blev indsat til Conrector i Aarhuus Skole. Døde i Wiborg 1679. 8 Jun. som var Pintzedag. Var 3 Gange gift: 1. Med Cæcil Anders Dotter af Aarhuus. 2. Med Magdalena Borggreving, Bistop Eric Graves Stifdotter. 3. Med Cæcil Rosenberg, Bistop Frans Rosenbergs Dotter i Wiborg.

Skrifter.

Epitome Elegantiarum Thom. Bangii. Havn. 1666 & 1705. 8.

Comenii Orbis sensualium pictus, Danico-Latino-Germanicus. Havn. 1672. 1686 & 1721. 8. (*Th. P. Cimb.*)

RHOD (Laurentius Christiani) Fød i Jylland, var Raadmand i Helsingøer.

Skrifter.

D. Phil. Nicolai Theoria vitæ æternæ. Fordansket. Khv. 1632. 4.

Mag. Georg Cieglers Verdens Speil. Fordansket. ib. 1648. 4. (*Br.*)

RHODIUS (Martinus) Fød i Roeskilde 1643. Var først Feldt-Præst. 1681 blev Sognepræst til Graabrødre Kirke i Wiborg. 1682 Magister. Døde 1716. 23 Jan.

Skrifter.

Christi Legeme ɔ: Den stridende Kirke under et Menniskes Gestalt. Kbh. 1699. 4.

Nytaars-Gave til Kong Christian den 5te. ib. . . 4.

RHODE (Petrus) Fød 1734. 24 Dec. i Colding, hvor hans Fader var Farver. Deponerede fra Colding Skole. Underviiste paa 4 Aars Tid adskillige fornemme Folkes Børn i Kiøbenhavn i Studeringer, Christendom, det tydske Sprog og Musik. 1760 blev Capelian pro persona hos Hr. Jörgen Kastrup, Sognepræst til Steppinge og Frørup i Amtet Haderslev. 1764 beskikket til at forestaae Sognepræste Embedet i Halsted i Laaland, siden den kaldede Sognepræst, Niels Schiern, ei havde sine Aar efter Loven. 1767 blev Sognepræst til Uttersleu Menighed i Laaland. Gift med Johanne Dorothea Margrete Kaalund, en Dotter af Mag. Jens Kaalund, Præst til Thirsted, Schiørringe og Weilebye, og Enke af Lars Wichmand Præst til Herritskirke ꝛc.

Skrifter.

Nogle Jule- og Nytaars-Psalmer. Hadersl. . . 16.

Troens Oiekast til den Herre Jesum. 1761. 8.

Afhandling om Festerne, Hellige- og Søndagene, saa mange som i vor Danske Evangeliske Kirke helligholdes. Kbh. 1765. 8.

RHONE (Anthon. Christoph.) 1729 blev Sogne-Præst til St. Petri tydske Kirke i Kiøbenhavn. 1736 Consistorial-Raad. 1767 nedlagde sit Embede formedelst Alderdom og Svaghed.

Skrifter.

Denckmahl der Liebe, in verschiedene Predigten. Kopb. 1768. 8.

RHUD (Nicolaus) Laae paa Collegio Mediceo i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Disp. de prima origine Religionis christianæ in Dania. Havn. 1733. 4.

RHUMAN (Arnoldus) Fød i Kiøbenhavn 1633. Hans Fader var Wulfgang Rhuman, Professor ved Universitetet, hans Moder Dorothe Jens Dotter. 1650 deponerede fra Kiøbenhavns Skole. Nogen Tid efter blev Rector i Slangerup. 1661 Conrector i Roeskilde. 1672 Lector og Professor Theologiæ ved Gymnasium sammested. Døde 1682. 6 Jan. Var gift med Bodil Danklevs, Enke af Mag. Joh. Calundanus, Rector i Roeskilde.

Skrifter.

Compendium Rhetoricæ Johannis Resenii. Havn. 1665. 8.
Romæ Atticæ Suburbium. ib. 1679. 4. Er en Forløber af et større Verk, som han havde i Sinde at udgive under Titel: Roma Attica. (*Th. Hyp. Rau.*)

RHUMAN (Wulfgangus) Fader til nestforrige. Fød i Colding 1572, hans Fader var Hans Rhuman, Dronning Dorethes og Dronning Sophies Hof-Skræder, og Forvalter over Klæde-Kammeret. Hans Moder hedde Frökind. Blev paa Kongel. Bekostning oplært i Sorøe Skole, reiste siden ligeledes paa Kongel. Bekostning, og opholdt sig 6 Aar i Helmstad. Blev derefter 1602 antagen at reise med Steen og Axel Brahes Sønner, ved hvilken Lellighed han tog Magister-Graden til Basel. Ved Hiemkom-

komsten blev han 1607 Professor Pædagogicus. 1608 Professor Rhetorices. 1634 Dialectices. Døde af Pest 1637. 4 Jul. Var 3 Gange gift: 1. Med Dorothe Hans Dotter, Hans Madsens, Friderici II. Kammertieners Dotter. 2. Med Bodil Hans Dotter, Hans Michelsens, Christiani IV. Informators Dotter. 3. Med Dorothe Jens Dotter, Enke af Mag. Arnold Hansen Munthe, som var Lector Theolog. ved Gymnasium i Lund i Skaane.

Skrifter.

Themata Philosophica pro Gradu Magisterii. Basil. 1602. 4.

Disp. de Baptismo. Heidelberg 1607. 4.

—— de bene dicendi causis. Havn. 1611. 4.

Dispp. XIII. Rhetoricæ. ib. 1610. - 1617. 4.

Deriblant:

Introductio Aphoristica in brevem Rhetoricæ artis institutionem. Havn. 1610. 4.

—— de elocutione Rhetorica in genere. ib. 1612. 4.

—— in Doctrinam Aristotelis de Rhetorica, &c.

Dispp. 2. de Officio Oratoris. ib. 1613. 4.

—— de Natura Rhetoricæ. ib. 1620. 4.

Laurus Delphica in brabeuterio Regio data. ib. 1621. 4.

Disp. de congressu Vulgi. ib. 1621. 4.

Dispp. 2. de Inventione Rhetorica. ib. 1622 & 1624. 4.

—— Philosophica Miscellanea. ib. 1625. 4.

—— de Elocutione. ib 1626. 4.

Disp. 1. de Pulcro. ib. 1631. 4.

Fori Romani instructionis nudæ & facilis ex Aristotele Disp. 1. ib. 1632. 4.

Ἐξέτασις de Natura Logicæ. ib. 1637. 4. (*W. B. Hyp. Spic. An. Mar. R.*)

RIBER (Christianus Johannis) See JOHANNIS.

RI-

RIBER (Janus Chiliani) See KIELDSEN.

RIES (. . .) Var først Hører i Nykiøbing Skole paa Falster. Blev derefter Fuldmægtig hos Byefogden i Kiøbenhavn. Omsider Advocat ved Hoieste Ret. Men døde kort derefter.

Skrifter.

Den Danske Sande-Mand, eller Spectator. Khv. 1744 og 1745. 4.
Den Politiske Tilskuer. ib. 1745. 4.
Exegetiske Betænkninger over vigtige og vanskelige Steder i det nye Testamente. ib. 1745.

RIESE (Johannes Henricus)

Skrifter.

Arithmetische und Geometrische Vergleichung. Kopenhagen 1759. 4.

RIESE (Otto) Fød 1697 i Aggerschou i Riber Stift. Hans Fader var Hr. Christian Riese, Sognepræst sammested. Gik i Skole i Sommersted hos Hr. Peder Wöldike. Derfra drog han til Universitetet i Kiel, hvor han studerede i 2 Aar, reiste saa til Jena, og siden til Kiøbenhavn. Blev først kaldet til Præst i Sengeløse i Siælland. Derefter 1730 blev sin gamle Fader i Aggerschou adjungeret med Succession. 1760 blev tillige Provst i Nørre-Rangstrup Herred. Gift med Cathrine Hedwig Lorentsen, fra Pelworn i Husum Amt.

Skrifter.

Hark Olufs besønderlige Aventurer i Tyrkiet, og Hiemkomst til sit Fødested Amrum Øe. Khv. 1747. 8. og Sleswig 1762. 8.

Riis (P . .) Havde tient 10 Aar som Skibsskriver, levede siden i Helsingøer i megen Fattigdom med Kone og Børn.

Skrifter.

Tvende Parter af Fattigdoms Huus og Fattigdoms Port. Kbh. 1721. 8.

Riisbrigh (Birgerus) Fød 1731. 5 December, hans Fader var Hans Christian Riisbrigh, Sognepræst for Weilbye Meenighed i Wends Herred i Fyen, hans Moder Petronilla Dorothea Wirchmester. 1749 deponerede fra Fridericiæ Skole, blev derefter Alumnus paa Walkendorphs Collegium og Deconus paa Klosteret, samt Magister og 1767 Professor Philosophiæ ved Universitetet i Kiøbenhavn, og siden Medlem i det Kongel. Norske Videnskabers Selskab.

Skrifter.

Disp. de Comparationibus. Havn. 1754. 4.

Diss. Doctrina de fortuna hominum ab impio & divinæ providentiæ inimico abusu vindicata. ib. 1755. 4.

Disp. Philos. qva dubia qvædam contra eorum sententiam, qvi imputationem nude possibilium negant, proponuntur. ib. 1758. 4.

—— Disqvisitionum, qvibus unum & alterum philosophiæ, inprimis recentioris, caput aut punctum nonnihil dilucidari posse videtur. Part. I. ibid. 1770. 4.

Ringkopius (Andreas Andreæ) Fød i Ringkiøbing 1597. 1 Oct. Var først Rector ved Aalborg Skole. 1621 blev Sognepræst til Hennoe, siden i Warde. 1639 Sognepræst og Provst til Holmens Kirke i Kiøbenhavn.

1641 Magister. 1642 Biskop i Aalborg. 1653 Doctor Theologiæ. Døde 1668. 11 Oct. Var gift med Helvig Paludan.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Otto Brahe. Khv. 1643. 4.
—— —— over Mette Rosenkrants. ib. 1647. 4.
—— —— over Birgitte Rammel. Sorøe. 1647. 4.
—— —— over Birgitte Lindenou. Khv. 1649. 4.
—— —— over Sophie Sandberg. ib. 1650. 4.
—— —— over Lisbeth Gyldenstierne. ib. 1652. 4.
—— —— over Christence Dyre. ib. 1652. 4.
—— —— over Hedvig Lindenou. ib. 1656. 4.
—— —— over Tycho Kruse. ib. 1661. 4. (*An. Mar. Ep.*)

RIPENSIS (Georgius Johannis) Dan. Jørgen Jensen. Fød i Ribe. 1684 deponerede fra Riber Skole. Blev derefter Hører ved Odense Skole, hvorfra han 1707 af Professor Laurids Luja, Professor Eloqventiæ ved Odense Gymnasium blev kaldet til hans Capellan ved Allese og Nesbyehovedsbrobye Menigheder i Fyen. Endelig blev han uroelig i Hovedet, saa at der 1724 blev sat en Provsie-Ret over ham. Provsten, Licentiat Bloch, som tilforn havde været hans Discipel, mæglede det ved Bisskopen saaledes, at han slap med at holde en Capellan. Døde omsider i en høy Alder. Var gift med Gedske Marie, Hr. Rasmus Montoppidans Dotter i Brenderup.

Skrifter.

Nomenclator Syntacticus Latino-Danicus. Havn. 1702. 8.
Cellarii Liber memorialis paa Dansk oversat. ib. 1702. 1710. & Sæpius in 8vo. (*Cimb.*)

RIT-

RITTER (Johannes Balthasar)

Skrifter.

Leich-Predigt über Georg Sigvardsen Brochenhuus. Kopḧ. 1674. 4. (*Bib.*)

ROCHES (Jean Blaise) See PARTHENAY.

RODRIGUEZ (Carolus) Fød 1618. 14 Jun. i Madrit i Spanien. Var først Professor i det Franske, Spanske og Italienske Sprog ved Soroe Ridderlige Academie. 1669 blev Professor i samme Sprog ved Kiøbenhavns Universitet, og Auctions-Directeur i Kiøbenhavn. Døde 1689. 25 Jan. Var gift med Magdalena Sibylla Peters Dotter.

Skrifter.

Fundamenta Lingvæ Hispanicæ. Havn. 1662. 9. (*Th. B. Bib. Pr.*)

RODRIGUEZ (Fridericus Christianus) Fød i Kiøbenhavn 1668. Hans Fader var nestanførte Carl Rodriguez, hans Moder Magdalena Sybilla Peters Dotter. 1688 deponerede fra Kiøbenhavns Skole. 1698 blev Sognepræst til Nachschov og Branderslev Meenigheder i Laaland. 1705 blev udnævnt som Reise-Confessionarius hos Prints Wilhelm, men da Printsen imidlertid døde, blev han i Nachschov, og Aaret efter 1706 blev Provst over Nørre Herred. 1712 Kongel. Slots-Præst i Kiøbenhavn. 1715 Sognepræst til Trinitatis Kirke sammesteds. Døde 1726. 25 April. Var 2 Gange gift: 1. Med Ide Sophie Hofman, Justits-Raad og Ober-Krigs-Commissarii Hofmans Dotter i Norge. 2. Med Lovise de Buchwald, en Dotter af Etats-Raad og Prof. Joh. de Buchwald.

Skrif-

Skrifter.

Liig-Prædiken over Hans Rasmussen Holm. Kbh. 1704. 4.
—— —— over Christian Friderich von Knuth. ibid. 1704. 4.
—— —— over M. Simon Aarhuus. ib. 1708. 4. (Z. Fr.)

RODTWITT (L . . J . .)

Skrifter.

Om Østers Forplantelse. Indført i Oeconomiske Magazin. Tom. 4. p. 167.
Om Fyrre-Skovs Forplantelse. ib. Tom. 7. p. 349.

RÖED (Andreas) 1757 blev Capellan pro persona til Tontofte Menighed paa Als. 1761 Capellan pro persona til Assens og Kierum i Fyen.

Skrifter.

Prædiken over Joh. 2. v. 1 - 11. Kbh. 1766. 8.

ROESKILDE (Petrus Jani) See JANI.

ROGGENKAMP (Albertus Augustus) Fød 1721 i Celle i det Lüneborgiske. Hans Fader var Johan Roggenkamp, en Amtsbetient sammested, hans Moder Sophie Anne Hedevig Bertels. Han mistede sin Fader, da han neppe var Aar gammel. Moderen indlod sig igien i Egteskab med Johannes Hübner, Jurisconsultus; men som han og kort efter ved Døden afgik, og Moderen blev kaldet til Kiøbenhavn, for at være Kammer-Frue hos Dronning Sophia Magdalena, fulgte han med til Kiøbenhavn, og efter 5 Aars privat Underviisning, blev 1736 sat i Friderichsborg Skole, hvorfra han 1741 deponerede. Blev derefter Alumnus paa Walkendorphs Collegium og Decanus paa Klosteret. 1748 Magister. 1749 Sognepræst

ved St. Petri Kirke i Nestved og Annexet Fogedbye. Døde 1758. 25 Maj.

Skrifter.

Disp. de Sensibus externis in genere & de sensu tactus in specie. Havn. 1743. 4.
—— de Viis Effluviorum sub Cathassi. ib. 1744. 4.
—— de Aeris præsentia & effectibus qvibusdam in corpore humano. ib. 1745. 4.
—— de Lepra. Levit. cap. 13 & 14. ib. 1746. 4.
—— de genesi vitiorum in genere. ib. 1747. 4.
M. Christ. Semlers hellige Skrifts Antiqviteter fordanskede. Kbh. 1743. 8.
P. C. Hœpfneri Hierosolyma Antiqva. Fordansket. ib. 1743. 8.

ROGNVALDSEN (Thorvald) I Sandanæs i Island. Døde 1680.

Skrifter.

Historierne af Gunner paa Hlidarenda, Parta lopa og Kroka Ref. Som vides ikke at være trykte.

ROGER (   ) Secreterer hos Hr. Geheime-Raad Bernstorf.

Skrifter.

Le Traducteur, ou Traduction de diverses feuilles choisies, tirées des papiers periodiques Anglois. a Coph. 1753. og 1754. 4. Et Ugeblad.
Lettres sur le Dannemarc. Genev. ɔ: Coph. 1757. 1764. 8. Oversat paa Engelsk. Lond. 1762. 8. og paa Tydsk. Kopb. 1758. 8. See REVERDIL.

ROGERT (Paulus) Fød 1702. i Nachschow, hans Fader var Poul Andersen Rogert, residerende Capellan i Nachschow, som siden blev Sognepræst i Løytofte. Hans Moder Ide Johanne Rostorph, Sognepræstens Hr. Hans Rostorphs Dotter. 1722 deponerede fra Nachschows Skole. 1728 blev tredie Lectie Hører i samme Skole. 1732. 29 Dec. kaldet til Capellan pro persona hos Sognepræsten sammested, Hr. Jacob Ullitz. 1735 Sognepræst for Utterslev Meenighed i Laaland. Døde 1749. 13 April. Var gift med Cæcilia Maria Muller, Enke efter Consumptions Forvalter Lars Rhode i Nachschow. Han har efterladt sig et Mscrt. om Halsted Amt i Laaland ꝛc. Men ved Trykken er udgivet Følgende

Skrifter.

En Comoedie, kaldet Salvande. Khv. 8.

ROMDORPHIUS (Andreas Petri) Fød 1605. 1630 blev Rector ved Riber Skole. 1738 Magister. 1640 Archidiaconus og Canonicus ved Riber Domkirke. Døde 1649. 29 Mart. Var gift med Dorothe Wedel, en Dotter af Mag. Sören Wedel, Sognepræst i Ribe.

Skrifter.

Disp. Miscellanea, Theses Logicas, Metaphysicas, Physicas & Mathematicas continens. Hafn. 1640. 4.

Dechacordum Jubilæum. d. er. Aandelig Jubel-Fryd over vor Frelseres Jesu Christi naaderige Fødsel i 10 Jule-Sange, udgivet med Fortale af J. L. Aaskow. Khv. 1668. 8.

Paraphrasis Apocalyptica. Luneb. 1683. fol. per Matth. Friis edit. (*Cimbr. Insc. Tb.*)

RÖMER (Ludovicus Ferdinandus) Opholdt sig i mange Aar paa Guinea, i det Danske Guineiske Compagnies Tieneste, først som Copiist, siden som Ober-Assistent, Bogholder, og tilsidst som Ober-Kiøbmand. Kom derfra hiem til Kiøbenhavn 1744, hvor han har anlagt et Sukker-Raffinaderie.

Skrifter.

Efterretning om Negotien paa Kysten Guinea og Vestindien. Khv. 1756. 4.

Tilforladelig Efterretning om Kysten Guinea. Khv. 1760. 8. Oversat paa Tydsk. Leips. 1769. 8.

RÖMER (Olaus) Fød i Aarhuus 1644. 25 Sept. Hans Fader var Christen Olesen Römer, Borger og Handelsmand ibid. Hans Moder Anne Storm. 1662 deponerede han, lagde sig derpaa i sær efter Mathematiken og Astronomien. 1671 fulgte han med den Franske Mathematikus Monsr. Piccard til Frankerig, hvor han opholdt sig i 10 Aar, og indlagde sig stor Berømmelse, underviiste Dauphin i Mathematiken, og tillige med Monsr. Piccard og Cassini giorde idelige Astronomiske Observationer, var og med at inventere de konstige Vandspring i Versailles. Imidlertid blev han 1676 Professor Matheseos designatus ved Kiøbenhavns Universitet, og 1681 kaldet hiem for virkelig at tiltræde Professionen. Reiste siden 1687, efter Kongl. Befaling, til Tydskland, Frankerig, Engeland og Holland. Blev ved sin Hiemkomst 1688 Canceli-Raad og strax efter Assessor i Høieste Ret, 1693 Justits-Raad, 1705 Politie og Borgemester i Kiøbenhavn, og lagde Planen til Politie-Væsenets Indretning ibid. 1706 blev Etats-Raad. Døde 1710. 19 Sept. Var

2 Gange gift: 1. Med Anne Marie Bartholin, Etats-Raad Rasmus Bartholins Dotter. 2. Med Else Magdalena Bartholin, en Dotter af Conferents-Raad Caspar Thomæsen Bartholin, som siden kom i Egteskab med Etats-Raad Thomas Thomæsen Bartholin.

Skrifter.

Han har inventeret og beskrevet Machinam Planetarum, som forestiller Planeternes Gang og Situation, paa hvad Tid forlanges, efter Copernici Systema.

Machinam Ecclipsium, som ligeledes forestiller Soels og Maanes Formørkelser, baade forbigangne og tilkommende.

See Journal des Sçavans An. 1681. p. 41. & An. 1682. p. 58. it. Pet. Horrebovii Basis Astronomiæ & Triduum Römerianum. (*Th. Rau. Fun.*)

RÖN (Paulus) Fød ved Vestervig i Thye. Var i sin Tid Alumnus paa Eilertsens Collegium. 1766 blev Sognepræst i Friderichsstad i Norge.

Skrifter.

Catechismi Anatomie. Khv. 1750. 12.
Vita Johannis Tausani, paa Dansk. ibid. 1757. 8.
Notitia templorum veterum, Diss. tres. ib. 1758 - 61. 8.

RÖNNING (Mentz) Fød i Tronhiem. Var først Hører ved Skolen sammested, blev siden residerende Capellan til Strøm, Ullern ꝛc. i Øvre-Rommeriges Provstie i Christiania Stift. Derefter Sognepræst til Winger og Mitschong i samme Provstie.

Skrifter.

Terentii Comoedier paa Dansk. Khv. 1755. 8. (*Gu.*)

RÖNNING (Niels) Klokker i Kiøge, har udgivet Bisskop Harboes og Anchersens Lov-Taler over Bisskop Hersleb paa Dansk. Khv. 1758. 4.

RÖNNOW (Carolus) Fød i Svenborg, hans Fader var Claus Rönnow, Rigets Hofmester, hans Moder Christine (andre sige Birgitte) Gyldenstierne. Han var Bisskop i Fyen. Døde 1501. paa Ørkil Slot.

Skrifter.

Graduale in usum Ecclesiarum Fyonicarum, sive Liber ceremoniarum & cantuum sacrarum. Lubecæ 1483 & 1492. (*An. Bib. Al.*)

ROPSON (Canutus) See KOPSEN.

ROQUES (Bartholomæus) En indfød Franskmand, som havde lagt sig efter Tegnekunst og Kobberstikning, hvorved han en Tid lang opholdt sig i Kiøbenhavn, men drog siden igien ud af Landet.

Skrifter.

Les Delices de Dannemark. ɔ: Danmarkes Forlystelser. Khv. 1747. 4.

ROSÆFONTANUS. See PARVUS.

ROSE (Christianus) En i sin Tid berømmelig Dansk og Latinsk Poet; men havde det tilfælles med flere af samme Profession, at han omsider døde i Armod.

Skrifter.

P. Ovidii Nasonis Heroum & Heroidum Epistolæ. D. e. Elskende Forstinders Sorge- og Klage-Breve &c. Khv. 1703. 4.

Odæ Sacræ Kingovianæ matutinæ & Vespertinæ, Romana Civitate donatæ. Havn. 1739. 8. Soræ 1768. 4 obl. (*Rau. Con.*)

ROSENBERG (Franciscus Nicolai) Fød i Aalborg 1593. Hans Fader var Niels Jensen Rosenberg, Borger sammesteds. Efterat han havde lagt god Grund til sine Studeringer ved Kiøbenhavns Universitet, reiste han udenlands, og opholdt sig i 3 Aar 1616 - 1518 til Wittenberg. Efter Hiemkomsten blev 1623 Magister, siden Professor Matheseos ved Gymnasium i Lund i Skaane. Derefter Præst til Bilderup, øverst Capellan ved Lunde Domkirke, og Lector Theologiæ sammested. 1642 blev Bisskop i Wiborg. Døde 1658. 10 Nov. Var 2 Gange gift: 1. Med Anne Hans Dotter, en Dotter af Hans Ottesen, Canonicus ved Lunde Capitel. 2. Med Anna Ostrup, Bisskop Povel Mortensens Dotter i Lund.

Skrifter.

Disp. de natura Ethices. Witteb. 1616. 4.

Gamelion in Nuptias Svederi Pauli & Barbaræ Rosenbergiæ. Witteb. 1617. 4.

Eudæmonologia. ib 1618. 4.

Liig-Prædiken over Anna Sandberg. Aarhuus 1648. 4.

—— —— over Anne Margrete Högh. Kbh. 1653. 4.

—— —— over Ide Lange. ib. 1651. 4.

—— —— over Ebbe Ulfeld. Aarhuus 1656. 4.

—— —— over Eric Bille. Indført i Rothes Danske Mænds og Qvinders Eftermæle. Tom. I. p. 661. (*B. An. Bib. Br.*)

ROSENBERG (Matthias) Fød 1648 i Nyeborg, hvor hans Fader Jens Madsen da skal have været Borgemester, før han i samme Embede kom til Odense. 1668 deponerede fra Odense Skole. 1674 blev Sognepræst for Vibye Meenighed i Fyen. Døde 1680. 18 Apr. Var gift med Maren Knuds Dotter, en Dotter af Knud Knudsen, Borgemester i Odense. I denne Hr. Rosenbergs Tid hendte det sig, at Kong Christian V. formedelst Modvind blev engang opholdt i Kierteminde, og som Hr. Rosenberg imidlertid gik der forbi, hvor Kongen var, blev han uformodentlig indkaldet, og da Kongen spurgte om hans Kalds Indkomster, og erfarede at de vare kun maadelige, skal han have faaet for sig og Efterkommere en Bondegaards Avling lagt under Præstegaarden.

Skrifter.

Expositio homiletica Prophetiæ Nahum tillegges ham af Wittenio in Diario Biograph.

ROSENKILDE (Georgius)

Skrifter.

Den Christelige Religions Natur og Fortræffelighed saavelsom Christelige Tanker til hver Dag i Maaneden, it. Det aandelige Livs Begyndelse og Tilvext. Oversat af Engelsk.

ROSENKRANTZ (Cornificius) Hans Fader var Holger Rosenkrantz til Glimminge i Skaane, hans Moder Lene Gyldenstierne. Reiste i sine unge Aar udenlands, og paa samme sin Reise døde 1653. 24 Aug. til Madrit i Spanien.

Skrif-

Skrifter.

Qvæstiones Juris controversæ. Soræ 1645. 4.

Propositiones selectiores ex jure Danico ad Normam divini, Naturæ & Gentium expressæ, ubi ex Jure Justinianeo in nonnullis discrepant. Argent. 1649. 4. (*H. Bib.*)

ROSENKRANTZ (Ericus) til Rosenholm og Wosnesgaard. Stiftamtmand i Aarhuus, og Amtmand over Haureballegaards, Callve og Stiernholms Amter, Assessor i Collegio Status og Høieste Ret. Var fød 1612. 12 Mart. Hans Fader var den lærde Holger Rosenkrantz til Rosenholm, hans Moder Sophie Brahe. I sin Barndom gik han i Odense Skole. 1624 blev forsendt til Sorøe Academie, 1629 reiste til Engeland, 1631 til Holland, 1634 kom hiem, og blev først Kammer-Junker. 3 Aar derefter fulgte han med Hannibal Sehested til Spanien, og derefter til Portugal med Hans Ulric Gyldenlöve. 1642 blev Befalingsmand over Halsted Kloster og Commissaire i Laaland og Falster. 1651. Befalingsmand paa Haureballegaard. 1652 Envoye extraordinaire i Engeland tillige med Peder Retz. 1660 Lehnsmand over Callør og Stiernholm. 1673 Etats-Raad. 1675 Geheime-Raad. Døde 1681. 13 Oct. Var 3 Gange gift: 1. Med Margrete Skeel. 2. Med Mette Rosenkrantz. 3. Med Margrete Krabbe.

Skrifter.

Siælens Frelse ved Dødens idelige Betragtelse af den, som daglig venter det Evige Riges Krone. Kbhvn. 1668. 4.

Epistola de variis rebus Chymicis ad Olaum Borrichium indført i Dänische Biblioth. Tom. 8. p. 499. (*H. Fun.*)

ROSENKRANTZ (Georgius) Herre til Kieldgaard. Fød 1607. 10 Jul. Hans Fader var den lærde Holger Rosenkrantz, hans Moder Sophie Brahe. Var først Secreterer i Cancelliet, siden Rentemester og Lehnsmand over adskillige Lehne, samt Ober-Hofmester ved Sorøe Academie i 28 Aar. Døde 1675. 8 Jan. Var gift med Christence Juul, en Dotter af Stadtholder Juul.

Skrifter.

Jule-Tanker, eller det underlige Barns underlige Fødsel. Khv. 1649 og 1669. 12. 1765. 8.

Praxis Testamenti ἀναμνήσεως Jesu Christi. ɔ: Underviisning for et Guds Barn, som vil gaae til Guds Bord. Khv. 1550. 8.

Samme paa Tydsk. Under det Opskr: Das Jesu Reich Komme. Sorøe. . . 12.

Pii Vita pia. ɔ. Et Guds Barns gudelige Liv. Khvn. 1650. 8.

Om den velplagede Mand, eller Langfredags Minde. ib. 1653. 8.

Sorøe Academie takker Gud. Sorøe 1655. 56. 57. 58. 8.

Tvende smaa Bønne-Bøger. Khv. 1658. 12.

Davids salige Mand, efter den første Psalme. ib. 1671. 12mo.

Sjælens Lyst-Have. Christian. 1695. 8. (*H. Fun. Bib.*)

ROSENKRANTZ (Gunde) Herre til Windinge og Bosexup, Danmarks Riges-Raad. fød 1605 paa Rosenholm,

holm, hans Fader var den lærde Holger Rosenkrantz, hans Moder Sophie Brahe. Han var neppe 14 Aar gammel forend han blev sendt udenlands, og studerede til Strasburg. Blev siden Rigets Raad, Landsdommer i Skaane, og Befalingsmand paa Callœ. 1664 faldt han i et Slags Unaade og blev forbuden at komme til Hove og i Hoieste Ret formedelst en mistænkt Handel med det Gottorpiske Hof. Retirerede sig derfor til Skaane og begiærede sin Afskeed fra Rigsraad-Tienesten. Døde saa i Helsingborg 1675. Han var gift med Pernille Rosenkrantz.

Skrifter.

Soterion in honorem Christiani IVti. Havn. 1643. fol.

Dania ad exteros de perfidia Svecorum. ib. 1644. 4.

Corona Amoris & obedientiæ ob desiderium pacis. ibid. 1645. fol.

Tuba Danica pacis. ib. 1645. fol.

Korstelige Tanker om vor Christelige Borne-Lærdom. ib. 1651. 4.

Saligheds Vey udi Borne-Lærdommen. ib. 1651. 4.

De Sacrosanctæ Cœnæ Dominicæ vero sensu & usu ad filios paterna admonitio. Soræ 1653. 8. Paa Tydsk oversat 1715. 8. Paa Svensk, Stokh. 1694. 12.

De Helliges Bonner, Davids Psalme-Bog. Fremsat af den, som venter Guds Riges Komme. Sorœ. 1655. 4.

Boni Civis ad Cives fidelis admonitio, de necessitate conjunctionis Danicæ ac Belgicæ Classis. Havn. 1657. 4.

Speculum fidei Danicæ & perfidei Svecorum. ib. 1659. 4.

Diss. juridico-Politica de Legato Svecico durante obsidione Havniensi a Rege Daniæ jure retento. Havn. 1659. 12mo.

Tela Svecici Aranei disrupta. Soræ 1660. 4.

Retorsion på nögre vanartige uthspriidelser om sin undvikning af sit Fäderneland. 1664. 4. (*H. B. Hyp. Is. Bib.*)

ROSENKRANTZ (Jacobus) En Søn af nestforrige. Reiste med sine Forældre til Sverrig, og døde i Stokholm 1668. 26 Nov.

Skrifter.

Panegyricus Paci belgicæ dictus. Franekeræ 1655. 4.

Panegyricus ad Fridericum III. Havn. 1657. fol.

Laudatio funebris Falconis Giöe. ib. 1660. fol. (*B.H.Bib*)

ROSENKRANTZ (Janus) til Qvitzausholm og Farskov. Hans Fader var Jörgen Rosenkrantz til Kieldgaard, Hofmester paa Soröe, hans Moder Christence Juul. Han var 2 Gange gift: 1. Med Dorothe Friis. 2. Med Beate Sehested. Døde 1695. 15 Jan.

Skrifter.

Oratio in Obitum Christiani Thom. Sehested. Soræ 1658. fol. (*H. Fun. Bibliotb. Hersleb. P. II. p. 46.*)

ROSENKRANTZ (Olaus) Herre til Eegholm og Engaard, Ridder af Dannebroge. Geheime-Etats- og Justits-Raad. Fød 1622. Hans Fader var Holger Rosenkrantz til Glimminge i Skaane, hans Moder Lene Gyldenstierne. Reiste i sin Ungdom udenlands, og opholdt sig 1641 til Oxfort. Ved Hiemkomsten blev han først Secreterer i Cancelliet. 1671. den 25 Maj blev ophøiet

i den

i den Friherrelige Stand, og samme Aar Ridder af Dannebroge. 1678 Geheime-Raad. 1681 faldt han i Kongelig Unaade og en deraf flydende farlig Proces, hvortil Anledningen var denne: Johannes Buno, Professor til Lüneborg, havde 1664 udgivet hans Idea Historiæ Universalis, hvorudi han paastod, at Danmark havde aldrig været et Val-Rige, men altid et Arve-Rige. Imod denne Buno paatog Rosenkrantz sig at skrive et Skrift, som han kalder Apologia nobilitatis Danicæ, hvilket han uden Censur, og uden Stedet at nævne lod trykke til Lübeck af M. Schutzen 1681. 4. Saasnart dette Skrift var kommet til Danmark, blev han strax forbudet at komme til Hove, indtil han havde erklæret sig paa nogle Poster i samme Skrift. Han skrev derpaa til Kongen og undskyldte sig, begiærende at nogle fornuftige lærde Mænd af vores egen Danske Nation maatte undersøge denne Sag, og at han ikke ved almindelig Proces skulde forfølges. Strax derpaa forelagde General-Procureur Ped. Scavenius ham, efter Ordre, 29 Interrogatoria at besvare, som han og giorde. Hvorpaa der blev anordnet 6 Geheime-Raader at dømme i Sagen, nemlig: Holger Wind, Jens Juul, Ove Juul, Eiler Holk, Eric Banner og Didrik Schultz. Dommen blev afsagt 1682. 3 Febr. af Holger Wind, Ove Juul og Eiler Holk, at han burde miste sine Charger, betale 6000 Rdlr. og Bogen at være confisqveret. Sagen blev derpaa indstevnet til Høieste Ret, hvor Dommen strax efter 1682. 2 Mart. faldt saaledes: at han skulde have forbrudt sine Charger og Hoved-Lod, ikke maatte indfinde sig i Kiøbenhavn, men skulde revocere hvad han havde skrevet. Dog formildede Kongen Dommen saaledes: At han i steden for sin Hoved-Lod at miste, allene skulde betale

tale 20000 Rdlr. til det nye Ridderlige Academie i Kiøbenhavn. Hoved-Beskyldningerne imod ham vare fornemmelig disse: At han havde ladet sin Bog trykke udenlands, og uden Censur føre ind i Riget: At han derudi havde brugt mange unyttige Digressioner: og iblant andet havde skrevet, at den beste Regiærings Form og Norm var i Christian III. Tid: At han havde indført adskillige Maximer om Tyranner og gode Konger: At han havde talt haanlig om fremmet Militie og fremmede Civil- og Militair-Betiente: At han havde roset Corfitz Ulfeld, og kaldet ham virum probitate clarum: At han havde skrevet ulovligt om Giftermaal med udlændiske Prinsesser, og at det skulde være spotteligt for den Danske Nation at regiæres af en Qvinde: Vrangelig skulde have fortolket Geistligheдens og Borgerskabets Memorial angaaende Arve-Rettigheden det Kongel. Huus at overdrage ꝛc. Ikke længe efter døde han, nemlig 1685. 13 Mart. Var gift med *Birgitte* Krabbe.

Skrifter.

Apologia nobilitatis Danicæ contra larvatum illum Franciscum Irenæum (ɔ: Erasm. Windingium) & propudiosum illum Holophantam Johannem Bunonem. 1681. 4.

Statua triumphalis Memoriæ Dni. Nicolai Trolle erecta. 1669. 4.

Relation om den Sag imellem Baron Jörgen Krabbe og Baron Sperling. Lübek 1677. 4. (*H. Bib.*)

ROSENKRANTZ (Oligerus)) til Rosenholm, Danmarks Riges-Raad og Befalingsmand paa St. Hans Klo-

ster

ker i Odense. Denne for sin Lærdom og Gudsfrygt berømmelige Herre, som i Almindelighed kaldes den lærde Holger, er fød 1574. 14 Dec. Hans Fader var Jörgen Rosenkrantz til Rosenholm, Danmarks Rigets-Raad og Stadtholder i Jylland, Hans Moder Dorothe Lange. Han blev i sin Ungdom holdt til Studeringer, og da han var 12 Aar gammel, blev han sat i Aarhuus Skole, hvor han giorde stor Fremgang, besynderlig i Theologien og det Ebraiske Sprog, og efterat han 1590 var reist til Rostok, Wittenberg og andre tydske Universiteter, kom han 1596 tilbage til sit Fæderneland, hvor han først blev placeret i det Kongel. Danske Cancellie, fulgte siden med Breide Rantzau og Eiler Holk til Øsel i Rigets Erinde. 1617 blev han Rigets-Raad og Lehnsmand over Dalum og St. Hans Kloster, siden forrettede han adskillige Rigets Affaires udenlands Men som hans Tilbøielighed var til Studeringer, begiærede og erholdt han 1627 sin Afskeed, for at leve i Rolighed paa Rosenholm, hvor han anvendte sin øvrige Tid paa Læsning og Brevverling med lærde Mænd. Indrettede sammested et theologisk Bibliothek, lod oplære adskillige unge Adelsmænd, som han holdt Exercice-Mestere til; saa at Rosenholm paa de Tider blev anseet for et Seminarium af unge Adelsmænd og andre, og som et lidet Academie. 1636 faldt han i en hæftig theologisk Dispute med General-Superintendent, D. Stephan. Klotz og de Kiøbenhavnske Theologis. Anledningen dertil var denne: Rosenkrantz havde i dette Aar udgivet hans Fürsten-Spiegel, og udi Fortalen syntes at giore for meget af gode Gierningers Fornødenhed. Dette ankedigede Doct. Klotz til, at han strax med megen Iver angreb Rosenkrantz,

og

og beskyldte ham for Papismo, Armenianismo, Osiandrismo og Socianismo. Kongen lod derover indhente det theologiske Facultets Censur, som vel frikiendte Rosenkrantz for de ham tillagde Kietterier; men dog ansaae hans Talemaader om Gierningers Retfærdighed alt for meget at ophøie gode Gierningers Fornødenhed. Endelig da han udgav sin Troes Bekiendelse, hvorudi han nærmere forklarede sig, og viiste sin Afskye for de ham tillagde Vildfarelser, faldt Disputen hen af sig selv, som synes allene at have været en Ord-Krig anlediget af nogle uforsigtig brugte mørke Talemaader. Han døde da i sin Roelighed paa Rosenholm 1642. 28 Oct., og testamenterede 7500 Rdlr. til gudelig Brug, deriblant 1000 Rdlr. til Aarhuus Skole, hvorfor hans Ihukommelse endnu er i Velsignelse. Var gift med Sophie Axels Dotter Brahe.

Skrifter.

Carmen Gratulatorium ad M. Joh. Fabrum Argentoratensem. Rost. 1591. 4.

Disp. de Loco & Tempore. ib. 1592. 4.

Theses de Generatione & Corruptione. ib. 1592. 4.

Disp. de præcipuis Logicæ Aristotelicæ partibus. Witteb. 1593. 4.

Disse 3 sidste meenes at være holdte under Præsidio, og Præsides at være Forfattere.

Disp. de Legatis & Fidejussoribus. ib. 1594. 4.

—— de Prudentia in Scientiis necessaria. Witeb. 1594. 4.

Fürsten-Spiegel. Aarhuus 1636. 4.

Veritas viæ Vitæ æternæ. Khv. 1637.

Hør Danske Mand. Med Forklaring over Herrens Bøn og Arons Velsignelse. ib. 1643. 4.

Dag-

Skrifter.

Quæstiones Juris controversæ. Soræ 1645. 4.

Propositiones selectiores ex jure Danico ad Normam divini, Naturæ & Gentium expressæ, ubi ex Jure Justinianeo in nonnullis discrepant. Argent. 1649. 4. (*H. Bib.*)

ROSENKRANTZ (Ericus) til Rosenholm og Wosnesgaard. Stiftamtmand i Aarhuus, og Amtmand over Haurebellegaards, Callse og Stiernholms Amter, Assessor i Collegio Status og Hoieste Ret. Var fød 1612. 12 Mart. Hans Fader var den lærde Holger Rosenkrantz til Rosenholm, hans Moder Sophie Brahe. I sin Barndom gik han i Odense Skole. 1624 blev forsendt til Sorøe Academie, 1629 reiste til Engeland, 1631 til Holland, 1634 kom hiem, og blev først Kammer-Junker. 3 Aar derefter fulgte han med Hannibal Sehested til Spanien, og derefter til Portugal med Hans Ulric Gyldenlöve. 1642 blev Befalingsmand over Halsted Kloster og Commissaire i Laaland og Falster. 1651. Befalingsmand paa Haurebellegaard. 1652 Envoye extraordinaire i Engeland tillige med Peder Retz. 1660 Lehnsmand over Callør og Stiernholm. 1673 Etats-Raad. 1675 Geheime-Raad. Døde 1681. 13 Oct. Var 3 Gange gift: 1. Med Margrete Skeel. 2. Med Mette Rosenkrantz. 3. Med Margrete Krabbe.

Skrifter.

Siælens Frelse ved Dødens idelige Betragtelse af den, som daglig venter det Evige Riges Krone. Kbhvn. 1668. 4.

Liig-Prædiken over Anders Madsen. Christiania 1674. 4. (B. An)

ROSING (Erasmus) Præst paa Hitteraen i Tronhiems Stift i Norge.

Skrifter.

Den grædende Jeremias og syngende Salomon. Kbh. 1696. 8.

ROSTGAARD (Fridericus) Fød paa Kraagerup i Siælland 1671. 30 Aug. Hans Fader var Hans Rostgaard, Kongel. Fiskemester og Amtsforvalter over Cronborg Amt, hans Moder Cathrine Annunds-Dotter Ahrenkiup. 1687 deponerede fra Kiøbenhavns Skole, 1690 reiste udenlands og besøgte de berømmeligste Universiteter i Tydskland, Holland, Engeland, Frankerig og Italien. 1699 kom hiem. 1700 blev Kongel. Geheime Archivarius. 1702 nobiliteret og Justits-Raad. 1709 Assessor i Høieste-Ret. 1712 virkelig Etats-Raad. 1719 Justitiarius i Høieste-Ret. 1721 Ober-Secreterer i det Danske Cancellie. 1727 Amtmand over Antwörskow og Corsøer Amter. 1730 Translateur ved Øresunds Toldkammer. 1731 dimitteret fra samme Tieneste efter Ansøgning med en anseelig Pension. 1735 Conferents-Raad. Døde 1745. 25 April. Var gift med Conradine von Revenfeld. Han har foræret til Universitetets Bibliothek i Kiøbenhavn en god Deel haandskrevne og nogle trykte Bøger, meest af historisk Indhold, saa og en Casse med Arabiske og Persiske Typis, hvilke han først gav dertil 1726, men da samme 2 Aar efter ved Kiøbenhavns Ildebrand bleve fortærede, lod han nye Typi igien bekoste og samme til Academiet forærede

1737, hvilke endnu ere i Beholdt. Om hans Legatum see Hofm. Samling af Fundationer.

Skrifter.

Deliciæ Poetarum Danorum. Lugd. Bat. 1693. 12mo. 2 Tom.

Dansk Oversættelse af P. Corneilles Cid, Paris 1696. 4.

Project d'une nouvelle Methode pour dresser le Catalogue d'une Bibliotheque, selon les Matieres, avec le plan. Paris 1697 & 1698. fol.

Enchiridion studiosi, arabicè cum Versione Latina edit. ab Hadr. Relando. Traject. ad Rhen. 1709. 8.

Tabel over Christiani VIti Genealogie. Khv. 1708. fol. udgivet forhen 1707 paa Latin.

Ved hans Foranstaltning er, efter Kongel. Befaling, den Danske Konge-Lov først ved Trykken udgivet i 19 Kobber-Plader. Khv. 1709. fol. og siden 1722. 8.

Grev Friises og hans Grevindes Stamtavle. Khvn. 1711. 4.

P. Waddingii Comitas Reventloviana. Oversat paa Dansk. Khv. 1714. fol.

Atrium Domus Reventlovianæ. Lubec. 1715. fol.

Kierlighed og Mandhaftighed udviist i en Norsk Liigbegiengelse. Khv. 1716. 8.

Dansk Oversættelse af 6 Psalmer. Khv. 1718. 8.

Dansk Oversættelse af 34 Psalmer. ib. 1738. 8. Samme igien oplagt og foreget under Titel:

Dansk Oversættelse af 41 udvalde tydske Psalmer, med et lidet Anhang af 6 Danske Psalmer. Khv. 1742. 8.

Adskillige latinske Epistler paa Vers, indført i L. Thuras Poetiske Sager.

Han har samlet M. Anders Bordings Vers, som af Etatsraad Gram med Fortale ere udgivne. Khv. 1735. 4. Og over sin Samling har ladet trykke en Fortegnelse. Khv. 1706. 8.

Emendationes in Evangelia Ottfridi, som er trykt ved Slutningen af Joh. Georgii Eccardi Leges Francorum Salicæ. Francf. & Lipf. 1720. fol. har man og ham at takke for.

Variantes Lectiones ad Thucydidem, som er indført i Thucydidis Edition af Carol. Andr. Duckero. Amst. 1731. har han og samlet af Mscpt.

Libanii Epistolæ, som Joh. Christoph. Wolfius i Hamborg har udgivet. Amst. 1738. fol., er og af ham samlet med stor Fliid og Bekostning paa adskillige udenlandske Steder i Frankerig og Italien.

Ved hans Fliid er og kommet for Lyset det Fragmentum Theotiscum Isidori Hispalensis, som er indført i Dänische Bibliothek Tom. 2. p. 335.

Han har og desuden skrevet adskillige Latinske og Danske Vers, og i mange Aar med megen Fliid arbeidet paa et danskt Lexicon, samt ved Samling af adskillige rare Haandskrifter giort sig høit fortient af det Arabiske og Grædske Sprog; saavelsom Heraldiquen og den Danske Adels Historie. (*D. Fun.*)

ROSTOCH (Matthias v. Mads) Fød i Riibe 1655. 1 Jan. Hans Fader var Peder Jensen, Borger og Skomager sammesteds. Forældrene havde i Sinde af Begyndelsen af sætte ham og hans Brøder, Anders Rostoch, som siden blev Præst paa Anholt, til et Haandværk; men Mads især vilde endelig studere. Engang blev han, efter Beretning, udsendt i den dyre Tid at kiøbe et Ottingkar

Erter,

Erter, men han fandt i den første Skeefuld en Klud med 2 Mark i, hvorover Faderen brast i Graad og beslutted at sætte ham i den latinske Skole i Ribe, hvorfra han 1672 deponerede. Han skal have conditioneret hos en Præst i Riber Stift, og reist med en Rantzau; men det har været meget kort; thi han læste i 2 og et halv Aar for D. Christen Balslövs og D. Jacob Bircherods Børn i Odense, var siden et Aars Tid Hører i Odense Skole, førend han 1678 blev Capellan hos den gamle residerende Capellan ved St. Knuds Kirke ibid., Hr. Niels Love, som han 1693 succederede. 1704 blev Sognepræst i Middelfart, hvor han døde 1713 af et Slag, da han sad og læste over paa en Prædiken, som han samme Dag skulde holde over Psalm. 73. v. 25. Var gift med Anne Margrete Wingaard, en Dotter af Hr. Hans Wingaard, Sognepræst i Flødstrup.

Skrifter.

Guds Børns christelige Nord-Skik ved Herrens Bord. Odense. 1689 og 1694. 8. Khv. 1697. 12.

Catechismus. ɔ: Enfoldig Huus- og Reise-Postil. Khvn. 1699. 8. Oplagt igien med Forklaring over Epistlerne. Khv. 1726 og 1735. 4. af Hans Bang.

Catechismi Forklaring. ɔ: den usvigelige Melk. Khv. 1735. 1745. 12. saavelsom adskillige Gange tilforn. (*Cimb. Ter. N. Th.*)

ROSTRUP (Johannes Thomæ fil.) Fød 1627. 1655 blev Capellan i Nykiøbing paa Falster. 1666 Sognepræst i Machschov, noget efter Provst i Nørre Herred. Døde 1684. Var 2 Gange gift: 1. Med Mette . . . 2. Med Anne Sörens Dotter.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Peder Jacobsen Munk. Khv. 1674. 4 (*Bib.*)

ROTHE (Carolus Christianus) Fød i Randers, hans Fader var Cancellie-Raad og Regimentsqvarteermester Carl Adolph Rothe, hans Moder Cornelia Moldrup. 1765 blev Sognepræst til Søeborg og Gilleleie i Sielland. Døde 1770.

Skrifter.

Løvendahls Liv og Levnets Bedrifter. Khv. 1750. 12.

ROTHE (Casparus Petrus) Broder til nestforrige. Fød i Randers 1724. 6 Maj. Deponerede fra Slagelse Skole. 1758 blev Byefoged i Skive og Herredsfoged i Salling-Herred. 1760 General-Auditeur. 1761 Landsdommer i Nørre-Jylland. Er gift med Edele Severine Cathrine Soeberg.

Skrifter.

Griffenfelds Liv og Levnet. Khv. 1745. 4. 1748. 8.

Tordenskiolds Liv og Levnet. ib. 1747. 4.

Jacob Ulfelds korte Udtog af den Danske Historie fra 1333 til 1559 af Latin paa Dansk oversat. Khv. 1752. 4.

Brave Danske Mænds og Qvinders berømmelige Eftermæle. ib. 1753. 8 2 Deele.

Morcus Giöes Liigtale over Niels Juul. ib. 1753. 8.

Christopher Walkendorphs Liv og Levnet. ib. 1754. 8.

Jöran Andr. Nordbergs Anmærkninger over Kong Carl den 12tes Historie. ib. 1754. 8.

Pastor Corbach zu Elsfleth Stand-Rede bey der Beerdigung des Sel. Justits-Raths Johan Heinrich Merezin. ib. 1754. 8.

Hr. B. . . Forslag om det Danske Sprogs Indførsel i Frankerig. ib. 1755. 8.
Nordkroos Liv og Levnet. ib. 1756. 8.
Gienpart af de Svenske Rigsdags-Handlinger. ib. 1756. 8.
Lettre a Msr. le Marquis L. S. sur ce qui s'est passé dans l'affaire de l'empoisonnement arrivé a la Cour de Danmark le 27 Mai 1699. Cph. 1756. 12.
Gustav Landkrons Liv og Levnet, eller den Svenske Robinson. ib. . . 8.
De Evangeliske Bisskopper i Siellands Stift, deres Portraiter, Liv og Levnet, udgivet af Kobberstikker Jonas Haas. Khv. 1761. 4. Nemlig de 7 Førstes Levnets Beskrivelser, thi de øvriges er forfattet af N. Jonge.
Forslag til et frie Bogtrykkerie. Indført i de Kiøbenhavnske lærde Tidender.
Betragtninger over Uleilighederne af de Fynske Proprietairers og Bønders Felledskab. Indført i det Oeconomiske Magazin. Tom. 1. p. 1.
Vice-Admiral Tønders Levnet. Deraf er alleene trykket 3 Ark. Men Skriftet ei siden fuldendt.
Lovtale over Skocbørsten. Khv. 1771. 8.

Desuden har han med Kongel. Privilegium og Tilladelse ladet trykke:
Christiani Vti Danske Lov. Khv. 1756. 8 & 12.
. . . . Norske Lov. ib. 1757. 12.
Den souveraine Konge-Lov. ib. 1757. fol. min.
Samling af Kongel. Rescripter. ib. 1754. 1758. 1769. 1770. 3 Deele 4 Bind.

ROTHE (Tycho) Broder til de tvende nestforrige. Reiste nogle Aar udenlands. 1758 blev Informator hos

og beskyldte ham for Papismo, Armenianismo, Osiandrismo og Socianismo. Kongen lod derover indhente det theologiske Facultets Censur, som vel frikiendte Rosenkrantz for de ham tillagde Kiætterier; men dog ansaae hans Talemaader om Gierningers Retfærdighed alt for meget at ophøie gode Gierningers Fornødenhed. Endelig da han udgav sin Troes Bekiendelse, hvorudi han nærmere forklarede sig, og viiste sin Afskye for de ham tillagde Vildfarelser, faldt Disputen hen af sig selv, som synes alene at have været en Ord-Krig anlediget af nogle uforsigtig brugte mørke Talemaader. Han døde da i sin Roelighed paa Rosenholm 1642. 28 Oct., og testamenterede 7500 Rdlr. til gudelig Brug, deriblant 1000 Rdlr. til Aarhuus Skole, hvorfor hans Ihukommelse endnu er i Velsignelse. Var gift med Sophie Axels Dotter Brahe.

Skrifter.

Carmen Gratulatorium ad M. Joh. Fabrum Argentoratensem. Rost. 1591. 4.

Disp. de Loco & Tempore. ib. 1592. 4.

Theses de Generatione & Corruptione. ib. 1592. 4.

Disp. de præcipuis Logicæ Aristotelicæ partibus. Witteb. 1593. 4.

Disse 3 sidste meenes at være holdte under Præsidio, og Præsides at være Forfattere.

Disp. de Legatis & Fidejussoribus. ib. 1594. 4.

—— de Prudentia in Scientiis necessaria. Witeb. 1594. 4.

Fürsten-Spiegel. Aarhuus 1636. 4.

Veritas viæ Vitæ æternæ. Khv. 1637.

Hør Danske Mand. Med Forklaring over Herrens Bøn og Arons Velsignelse. ib. 1643. 4.

Koeskilde: 2. Med Johanne Elisabeth Mangor, en Dotter af Cancellie-Raad og Apotheker Mangor i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Disp. 2. de locorum Geometricorum Constructione. Havn. 1748. 1749. 4.

—— 2. de igne. ib. 1750. 4.

—— de motus muscularis Causis. ib. 1752. 4.

—— Trifolium Observationum Medicarum. ib. 1753. 4.

—— de Morbis deuteropathicis seu Sympathicis. ibid. 1754. 4.

—— Succincta Balneorum Historia. ib. 1755. 4.

—— Theoria Balneorum. ib. 1755. 4.

—— Prælectiones Academicæ in formulas. Part. I. ib. 1765. Part. 2. 1768. 4.

Botanikens udstrakte Nytte foredraget i et Indbydelses Skrift til Forelæsningerne i den Botaniske Hauge. Khv. 1771. 8.

Descriptiones plantarum rariorum iconibus illustrandæ; progr. ib. 1772. 8.

Afhandling om Smaakopperne. Khv. 1766. 8.

Forsøg til en nye Grundlære om Koppernes Indpodning. Er indført iblant Videnskabernes Selskabs Skrifter. Tom. 9.

Afhandling om en Deel enten gandske nye eller vel forhen bekiendte, men dog for os rare Planter, som i Island og Grønland ere opfundne, tilligemed en kort Indledning om Urtelærens Tilstand i Dannemark. ib. Tom. 10. (Pr.)

ROTTBÖLL (Christianus Michael) En Broder til nestforrige. Fød 1729. 12 Apr. paa Hørbyegaard i Sieland.

land. 1745 deponerede fra Roeskilde Skole. 1752 blev Hører ved Skolen i Nyeborg. 1755 resignerede fra samme Station og drog til Academiet igien, hvor han blev Alumnus paa Borches Collegium, og Decanus ved det Kongel. Communitet. 1759 blev Professor Theologiæ honorarius ved Sorøe Academie, Sognepræst i Sorøe og Provst i Alsted Herred. 1760 Sognepræst til Frue Kirke i Aarhuus og Provst i Ning Herred, samt constitueret Stifts-Provst og Provst i Hasle Herred. 1764 blev tillige Sognepræst i Aabye. 1765 Stifts-Provst og Sognepræst til Domkirken i Aarhuus. 1766 Sognepræst til Trinitatis Kirke i Kiøbenhavn. 1767 Doctor Theologiæ. 1769 Medlem i Landhuusholdnings Selskabet. 1770 Biskop i Wiborg. Er gift med Christiana Hedevig Brix, en Dotter af Capitain Marcus Brix. Familien har sit Navn og Oprindelse af en stor og anseelig Gaard af samme Navn i Lodberg Sogn, Hassing Herred i Thye, som nu formedelst Sandflugt fra Vesterhavet aldeeles er ødelagt. Der var hans Fader forbemeldte Christen Michelsen Rotböll fød. Der boede hans Far-Fader Michel Christensen, som forhen havde været Foged paa Ovnholm, Ørum og Tandrupgaarder, men døde paa bemeldte Rotböllgaard 1711. og gives denne Berømmelse i Lodberg Sogns Ministerial-Bog: at han var en ærlig, trofast Mand, from og gudfrygtig, hvis Lige faa findes. Tilligemed hans Far-Moder Dorothe Weiners Dotter, som døde 1719. Der boede og, omtrent 1651, hans Farfaders Fader Christen Michelsen, som døde 1668. Altsaa fortiener at anmærkes, at fra dette lidet Sogn Lodberg i Thye ere udgangne tvende saa velfortiente Bisköper i Dannemark, Doct.

Chri-

Christen Lodberg i Ribe, og Doct. Christ. Mich. Rottböll i Wiborg.

Skrifter.

Tractatus de Vestibus & Calceis Israelitarum in deserto non attritis. Havn. 1756. 4. udginet i 2 Disputatzer.

Udi Selskab med 5 andre sc. Joh. Ericsen, Ole Stokflet Pihl, Jens Bing Dons, Tönne Bloch og Jacob Johan Lund, har han været Medarbeider ved de Kongl. allernaadigst priviligerede Efterretninger om nye Bøger og lærde Sager, for Aar 1756 og 1757. Khv. 8.

Oversat Bisskop Harboes Liigtale over Bisskop Hersleb, ɔ: En i Aanden brændende Bisskop forestillet i Hr. P. Herslеb. Khv. 1758. 4.

Jesu mærkelige og kiærlige Taare betragtet i en Prædiken 10 Søndag efter Trinitatis. Sorøe 1763. 8.

Prædiken paa Bededagen for Kong Christ. VII. Regiering. Khv. 1766. 8.

Diss. inaug. de Epistolarum 2dæ & 3tiæ Johannis inscriptione. Havn. 1767. 4.

Fuldstændig Udkast med Forberedelses Bønner til Søn- og Festdages Prædikener til Hoimesse. Khvn. 1768. 1769. 1770 og 1771. 8. 3 og en halv Aargange. Hvilke i sit Slags ere de første Danske fuldstændige Dispositioner, som ved Trykken ere bekiendtgiorte. (*Pr.*)

RUDE (Nicolaus Nicolai) Dansk Skolemester først i Faaborg siden i Odense.

Skrifter.

Dansk Regnebog. Odense. 1688. 8.

Ru-

RUDEMAN (Julius Conradus)

Skrifter.

De Novo Anno apud Veteres. Havn. 1699. 8.
Vom Ende des gegenwärtige Seculi. Kioph. 1699. 8.
Incerti auctoris Diatribe de novo anno. ib. 1699. 8.
Laus murium. Havn. 1700. 8.

RUDOLPHI (Gotth. Benjamin) Fød i Leipsig 1712. 13 Jun. Hans Fader var Joh. Gotfr. Rudolphi, Kiøbmand sammested, hans Moder Maria Sophia Eichel, som siden kom i Egteskab med Joh. Salomon Wahl, Kongelig Kunstkammer-Forvalter og Hofskildrer. Studerede først Apotheker-Konsten i Altona, reiste derefter paa samme Konst adskillige Steder i Tydskland, og lod sig indskrive som Student i Helmstad. 1742 kom til Kiøbenhavn, og lod sig ligeledes der immatriculere. Lagde sig derpaa efter Medicinen og erholdt Doctor-Graden 1745.

Skrifter.

Disp. inaug. de Specifico prophylactico oculorum. Havn. 1745. 4.

RUGE (Christianus Hartvigsen) En Nordmand, og Præst i Næsodden i Norge.

Skrifter.

Fornøielige Tanker. Khv. 1740. 8.

RUGE (Hermannus) Fød 1706. 14 Dec. Hans Fader var Hr. Christian Ruge, Sognepræst til Næsoddens Præstegiæld i Aggershuus Stift. 1729 blev Capellan hos Faderen. 1737 Sognepræst til Slidre &c. i Walders i Christianiæ Stift. 1763 Sognepræst til Eidanger Præstegield i samme Stift. Døde 1764. in August.

Skrif-

Skrifter.

Fornuftige Tanker over adskillige curieuse Materier. Kbh. 1754. 4.

Brev om Egteskabs Ulovlighed med Fruentimmer over 50 Aar. Bergen.

Forslag hvorledes man kan udrydde de onde Urter eller Morgenfruer af Agrene. Oecon. Magaz. Tom. 3. p. 147.

Udi de maanedlige Afhandlinger til en og anden Forbedring i Huusholdningen. Christian. 1762. 8. er indført af hans:

Om Skov-Plantnings Fornødenhed. p. 131.

Om stedsevarende Lins Plantning. p. 163.

Om Plantningerne til at lette Hungers Nød. p. 259.

Om en Deel Planter, som kunde bruges til at barke Huder med. p. 323.

RUGMAN (Jonas Jonæ) En Islænder, blev i Krigens Tid 1658. paa Reisen til Kiøbenhavn opsnappet og bragt til Sverrig, hvorhen han siden forskaffede en god Deel gamle Islandske Manuscripter. Var Adjunctus Collegii Antiqvitatum ved Academiet i Upsal. Døde 1679. 24 Jul. æt. 43.

Skrifter.

Klaugu-grat. h. e. Threnodia de morte Comitis Magni Gabrielis de la Gardie, carmine Drot-Kuætt, i. e. heroico, lingva veteri Gothico, qvæ est Islandica. Upsal. 1664. 4.

Fragmenta qvædam legum Veterum collecta ex diversis scriptoribus & Historiis, lingva eadem, ib. 1667. 8.

Versio Svetica Historiæ veteris Islandica lingva scriptæ de

Regibus Norvagorum, qvæ vulgo Konunga-Sagur nuncupantur. Wiſingburgi. 1670. fol.

Monoſyllaba Islandica. Upſal. 1676. 8.

Hliod Grein, ars Poetica vett. Scaldorum auctore Snorrone Sturlæſonis Jslando, verſione latina breviqve indice illuſtrata.

Hiſtoria Olavi Tryggonis Regis Norvagiæ lingva veteri Gothica per Oddum Monachum, circa annum Chriſti 1116 conſcripta, in hodiernum idioma Sveonum verſa.

Hava-Mal, gnomæ ſive ſententiæ Morales Regis Odini, qvi vixit ante natum Chriſtum, translatæ in latinum cum notis Philologicis.

Ligara Liod, Satyra Lingva Islandica compoſita per Dn. Gudmundum Erlandi, cum Verſione Svetica. See Schefferi Svecia Literata. p. 305.

RYGE (Andreas Nicolai) 1741 deponerede fra Roeskilde Skole, blev derefter Cantor og Catechet ved det Kongel. Stift Walloe. 1761 blev Sognepræſt til Lidemark og Bieverſkov i Sielland. Døde 1767.

Skrifter.

D. Isaach Watts over Troens Lærdomme og Levnets Pligter. Overſat. Kbh. 1755. 8.

Joh. Per. Colmodani Levnets Beſkrivelſe. ib. 1759. 4.

Danmarks Riges Hofmeſter Peder Oxes Levnet. ibid. 1765. 4.

RUSE (Henricus) Baron af Ruſenſteen. Fød omtrent 1624 i Holland, hvor han eiede et Gods kaldet Savert. 1639 gav han ſig til Krigsvæſenet i General-Staternes Tieneſte, lagde ſig i Synderlighed efter Fortificationen,

nier, Artillerie og alt hvad som hører til Ingenieur-Konsten. 1643 gik han som Lieutenant fra Mastricht til Frankerige med et Regiment, som blev føiet til den Franske Armee, og forblev derved, indtil det i Slaget for Freyburg 1644 blev ruineret. Bivaanede derpaa i dette og nestfølgende Aar adskillige Krigstog, var med i en Deel Feldtslag, og ved nogle Fæstningers Indtagelse og besaae de fornemmeste befæstede Pladser i Frankerige, Burgundien, Lothringen og Tydskland, hvor han var kommen under de Weimarske Tropper. Traade derfra 1646 udi Venetiansk Tieneste imod Tyrken, og forestod Ingenieurs Embede i Dalmatien. Efterat han saaledes i 5 til 6 Aar havde forsøgt allehaande, og tilbragt sig al den Kundskab og Øvelse, som Italien, Dalmatien og Albanien i Krigskonsten kunde give, tog han sin Afskeed fra Venetiansk Tieneste, kom hiem til Nederlandene, og blev antagen som Ingenieur og Capitain over et Compagnie Fodfolk i Hollandsk Tieneste, hvilken Charge han betiente 1654. Omtrent 1657 eller 1658 gik han over i Dansk Tieneste, hvor han kort for eller efter Kiøbenhavns Beleiring blev Oberst over et Regiment Infanterie og fik Opsigt over Kiøbenhavns og andre Landets Fæstninger. 1664 blev ophøiet i Adelstanden, og 1671 i den Friherrelige Stand, hans Gaard Bøslinggaard blev Aaret efter giort til et Baronie under Navn af Rusenstein. Bemeldte Aar 1671 blev han Ridder af Dannebroge, var da tillige General-Major, Assessor i Krigs-Collegio og General-Qvartermester ꝛc. Døde omsider 1679. 20 Febr. paa sin Gaard Savert i Holland, efterladende sig een eneste Dotter, gift med Oberste Christian Juul, som 1679 blev optagen i den Friherrelige Stand.

Arveprinz Friderich. 1759 Professor Philosophiæ extraor. ved Universitetet i Kiøbenhavn. 1761 Assessor i det nye Vestindiske Kammer-Collegio og Justits-Raad. 1765 Vice-Landsdommer i Sielland. 1769 Committeret i General-Toldkammeret og Commerce-Collegio. 1771 Borgemester i Kiøbenhavn, og kort efter deputeret i Rentekammeret. 1772 Medlem i Landhuusholdnings Selskabet, og Amtmand i Segeberg Amt. Gift med Karen Biörn.

Skrifter.

De Gladiis Veterum inprimis Danorum. Havn. 1752. 8.
Om Kierlighed til Fæderenelandet. Khb. 1759. 8.
Ode efter Kongens Sygdom. ib. 8.
Breve til Baruc. ib. 1759. 8.
Dagen den 17 Jan. 1772. ib. 1773. 8. Samme er og oversat paa Tydsk. 8.

ROTTBÖLL (Christianus Friis) Fød paa Herbyegaard i Sielland 1727. 3 Apr. Hans Fader var Christen Michelsen Rottböll, Forpalter ved Herbyegaard, hans Moder Margrete Cathrine Friis. 1745 deponerede fra Roeskilde Skole. 1748 blev Alumnus paa Walkendorphs og 1751 paa Elersens Collegium. 1754 Medicus ved Waisenhuset i Kiøbenhavn, 1755 Doctor Medicinæ, 1756 Professor Medicinæ designatus. Giorde derpaa en Reise til Sverrig for at høre den berømmelig Linnæum, og siden til Tydskland, Frankerig og Italien. 1761 kom hiem, og blev overdraget Academiets Botaniske Hauge. Blev siden Medlem i det Kongel. Videnskabernes Selskab og Collegio Medico. Har 2 Gange været gift: 1. Med Ursula Schnabel, en Dotter af Mag. Bernt Schnabel, Rector i

Roes-

Skolen i Wiborg, kom derefter til Odense, hvor han først prædikede den Evangeliske Lærdom, hvorfor han og kaldes Prædiker i Odense. 1537 blev første Evangeliske Bisp sammesteds. Døde 1559. 19 Dec. æt. 60.

Skrifter.

Then Christelige Troes og Lærdoms Bekiendelse, som bleff indførd fore Høybøren stormectigste Keyser Karl den femte i Augsborg 1530. udsat paa Danske til Othens wed Jørgen Jenssøn af Wiberg. Khv. 1533. 8.

Twenne Beslutninge, med nogre Christelige Raadt af Gudz Ordt om Egteskaff ved Morten Luther, fordansket af Georg. Jo. Wiberg. Wiborg 1530. 8.

Kort eenfoldig sand Fortelling om hvad Gud i sin Sag har udrettet ved Herredagen 1530. Wiborg 1530. 8. See Danske Magaz. Tom. I. p. 88.

En Catechismus, forskicket til Erlig og Velbyrdig Herre, Her Knud Gyldenstierne, udwald Bisp i Fyen til sin Prestemode i Odense 1532. Fordansket af Jørgen Jenssøn, da Prædiker sammesteds. Khv. 1532. 8.

Aandelige Psalmer. 1534. (*An. M. R. Al.*)

SADOLINUS (Georgius Theophili) Fød 1600 i Morsbye Præstegaard paa Falster, hans Fader var Theophilus Sadolin, Sognepræst i Aastrup, som vat en Søn af Mag. Hans Jörgensen Sadolin, Sognepræst i Thorebye, og Provst i Musse Herred, og en Sønne-Søn af Mag. Jörgen Sadolin, Bisp i Fyen. 1619 deponerede fra Sorøe Skole, 1625 blev Magister og Conrector ved Kiøbenhavns Skole. 1626 Sognepræst til Stokemark i Lolland, 1629 Provst i Sønder Herred. Døde 1650. Han var en lærd og agtet Mand, thi i Aaret 1648 var han

en af de Deputerede af Lollands Geistlige ved Konge-Vallet. Var gift med Margrete Mads Dotter Brun, hans Formands, Hr. Hans Mules Enke.

Skrifter.

Nuptiale Mag. Petri Schelderupii & Giæschæ Langiæ. Havn. 1622. 4.

Compendium Mosaicum. ib. 1642. 8.

Elegidia in memoriam Christ. IV. ib. 1648. 4.

Carmen de Homagio Frid. III. ib. 1649. 4. (*B. Th. Bib.*)

SADOLINUS (Janus v. Johannes) En Søn af ovenanførte Bisskop Jörgen Jensen Sadolin. Studerede først i Kiøbenhavn, siden til Wittenberg. Var en i sin Tid berømmelig Poet, hvorover han af Kong Frid. II. blev æret med Laurea Poetica. Omtrent 1559 blev han Sognepræst til Thorebye i Lolland, kort efter Provst i Herredet. Var gift med Maren Ulfs Dotter, og i samme sit Ægteskab besvangrede en adelig Jomfrue, Anna Brad, hvorfor han 1576 blev dømt fra sit Kald ved Landemodet. Men som han ikke var fornøiet med Landemodets Dom, stevnte han den ind for høiere Ret. Retten blev sat 1576. 12 Dec. af Niels Kaas, Christopher Walkendorph, D. Poul Madsen, D. Niels Hemmingsen, D. Anders Lauridsen, Professor Anders Kiöge, Niels Lauridsen Scavenius, Joh. Sascerides og Jacob Madsen Aarhuus, den holdtes efter Kongelig Befaling i H. Geistes Huus og Landemodets Dom blev ved Magt kiendt. Hvor han siden blev af, vides ikke.

Skrifter.

Elegidia. Witteb. 1552. 8.

Παιδεία s. Institutio pio studio edita in Usum puerorum. ib. 1553. 8.

Epith a

Epithalamion & Fasciculus Apollinaris. ib. 1566. 8.
Disticha Moralia. ib. - - 4. & 8.
Colloqvium Hemmingii & Lollandi. Havn. 1568.
Chorus Regum Danicorum a Dano ad Christianum IV. carmine eligiaco. 1569. 4.
Epigrammata de Regibus & Insignibus Regum Daniæ. ibid. 1569. 4.
Enchiridion Evangelicum. ib. 1572. 8.
Carmen de nuptiis Frid. II. Regis. ib. 1572. 8.
Interpretatio Carminum Pythagoræ & Phocyllidis. Rostoch. 1574. 8.
Urania. s. de rebus divinis Liber. Havn. - - 8. Rost. 1574. 8.
Psalmorum poenitentialium Metaphrasis metrica. Hamb. 1575. 8.
Piarum Meditationum Liber. Havn. 1581. 8.
Sylvarum Liber ad Frid. II. ib 1582. 8.
Poema de Coronatione Christ. IV. ib. 1597. 4.
Hymni in Orationem Dominic. - - 8.
Scriptum de Usura ad Senatum Lubecensem. (*B. Hyp. Spic., Bib.*)

SÆBYE (Johannes Petrus) Fød i Sogn. 1754 deponerede fra Bergens Skole. 1759 Alumnus Coll. Medicei, Døde i Kiøbenhavn 1760, som Student.

Skrifter.

Disp. de Vi Salis. Match. 5. 13. Havn. - 8.
Problemata qvædam de annona Norvegiæ incolis levanda. ib. 1758. 4. (*Fr.*)

SÆMUNDSEN (Jonas) En Islænder.

Skrifter.

Relation om det udi Island brændende Fiæld Krabla. Khv. 1726. 4.

SÆMUNDUS Hin Frode eller Sigfusen. En Islænder. Fød 1056. Efterat han havde gaaet i Skole hiemme, siges han at have reist 1076 til adskillige Steder i Tydskland og Frankerig. 1083 skal han være kommet hiem og blevet Præst i Odde i Skalholt Stift i Island, hvor han døde 1133. Var gift med Gudrun Kolbeins Dotter.

Skrifter.

Edda antiqvissima Voluspa, Haavamaal og Runa Capitule udgivet af P. Resenio. Havn. 1665. 4. (S. L. Jess.)

SAHL (Laurentius) Har deponeret fra Aalborg Skole. Var i nogen Tid Alumnus paa Eilertsens Collegium og Decanus paa Klosteret. 1761 blev Magister. 1762 Conrector ved Kiøbenhavns Skole, og Vicarius for Professor Græcæ Lingvæ. 1769 Medlem i det Kongel. Norske Videnskabers Selskab.

Skrifter.

Philosophia rationalis. Havn. 1760. 8.

Expositio paraphrastica in Caput Imum Epistolæ ad Romanos. ib. 1762. 4.

Paraphrasis latina in Epist. Pauli ad Romanos. ib. 1763. 8.

Paraphrasis in priorem Epistolam ad Corinthios. Part. I. ib. 1766. Part. II. 1767. Part. III. & IV. 1771. 4.

Ciceronis Cato Major vel de Senectute cum notis & Versione Danica. ib. 1767. 8.

Over-

Oversættelse af Theophrasti Characterer. ib. 1768. 8.
Oversættelse af Cicero om Venskab. ib. 1768. 8.
Oversættelse af Plutarcho om Forskiæl imellem en Ven og en Hykler. ib. 1758. 8.
Prolusio de Antiqvitatum Græcarum & Patriæ conjuncta descriptione. Havn. 1768. 8.
Udi de lærde Tidender for Aar 1768 er indført en Oversættelse af Plutarks Trøste-Tale til Apollonius, over hans Søns Død, som uden Tvivl og er Sahls Arbeide.
Oversættelse af Ovids Forvandlinger, første Bog, udgivet med Efterretninger om lærde Sager 1769. 8.
Ligeledes er i samme lærde Efterretninger for Aar 1770 indført:
Plutarks Afhandling om Børns Opdragelse, oversat paa Dansk.
Ejusd. Lære-Regler for Ægtefolk til Polliare og Euridice, oversat paa Dansk.
Og i samme Efterretninger for 1771:
Forsøg til en muelig Udgave af en Latinsk Digter, med en i lige mange Linier gienſidig Dansk Oversættelse, anstillet ved Ovids første Heltinde Brev.
Sermonum Philosophicorum Specimen. Havn. 1770. 4.
Introductio in Philosophiam Empirico-Theoreticam. 8.
Prælectiones Philosophicæ Logicam & Metaphysicam uno Systemate complexæ. Havn. 1771. 8.
Ovids Forvandlingers anden Bog. I ovenmeldte Efterretninger for 1772.
Han skrev i nogle Aar de Berlingske Efterretninger eller nye Tidender om lærde Sager.

G (Erasmus Erasmi)

Skrifter.

... Vise om de hellige Engle. Khv. 1618. 8.

SAMSING (Petrus Andreæ fil.) Fød i Svenborg. Var Sognepræst til Ramme i Riber Stift, hvilket Kald han 1682 frasagde sig, og afslog siden det tilbudne Kald i Sorøe. Døde i Svenborg 1690. 21 Nov. Han skal have været en lærd Mand, men derhos særsindet. Var gift med Anna Hans Dotter Juul.

Skrifter.

Josephi Halls Betænkning om det evige Liv og den timelige Død, af engelsk oversat. Khv. 1669. 12.

Gudelig Tidsfordriv eller 300 gudelige Tanker. ib. 1669. 12. 1733. 8.

Augustinus om den trefobbelte Boelig. ib. 1685. 8.

Ledsagning til Viisdom. Fordansket. ib. 1686. 12. (Fr. *Bib. Br.*)

SAMSØE (Fridericus Greve af Danneskiold) Friherre til Marsellisborg. Fød 1708. 1 Nov. Hans Fader var Hr. Christian Gyldenlöve, Greve af Samsøe &c. hans Moder Frue Dorothe Krag, Enke af Baron Jens Juul. 1719 blev Kammerherre. 1723 Ridder af Dannebroge. 1729 Geheime Raad. 1730 Assessor i Høieste Ret. 1731 Deputeret i Søe-Etatens General-Commissariat. 1736 Intendant de Marine. 1738 Geheime Conferents-Raad. 1739 bekom Ordenen de la fidelité. 1743 General-Admiral-Lieutenant. 1747 Ridder af Elephanten. 1752 fik Rang med Geheimeraaderne i Conseillet. 1760 Over-Hofmester ved Sorøe Academie og tillige Amtmand over Sorøe.

roe- og Ringsted-Amter, som han tog Afskeed fra 1764. 1766 blev virkelig Geheime-Raad i Conseillet og tillige Chef, Over-Intendant og Ober-Krigs-Secretair ved Søe-Etaten. 1767 fik sin Dimission. Døde saa i Aarhuus d. 18 Jul. 1770. Var gift med Comtesse Dorothea Wedel, en Dotter af Hr. Hannibal, Greve af Wedel til Wedelsborg. Dokken paa Christianshavn, der, efter Hr. General Major Thurahs Vidnesbyrd i Hafnia hodierna, er i sit Slags det kunstigste og kostbareste Værk, som Danmark nogensinde har seet og bragt tilveie, er en Frugt af denne store Mands utrettelige Flid og Stræbsomhed. Dette store Værk kostede 230000 Rdlr.

Skrifter.

Morgen- og Aften-Bønner. Sorøe 1767. 8. (*Jour.*)

SAMUELIS (Johannes) See SCHREUDER.

SANDERSEN (Janus) Sognepræst til Gientofte i Sielland.

Skrifter.

D. Pet. Laurenbergii Acerra Philologica, eller 300 Historier, fordansket. Khv. 1639. 8. (*Br.*)

SANDÖE (Janus) Fød i Holbek i Sielland, var i sin Tid Alumnus paa Ellertsens Collegium. 1768 blev Sognepræst for Vester-Ulslev Sogn i Laaland. Samme Aar Magister. Er gift med Karen Schæffer, en Dotter af Etats-Raad og Jægermester Schæffer.

Skrifter.

Ode om Guds Hellighed, indført i 4de Stykke af Forsøg til skiønne Videnskaber. Khv. 1766. 8.

SANDOVAL (Antonius de) En Spansk Adelsmand, som Aar 1657 traade over fra den Papistiske til den Lutherske Religion i Kiøbenhavn, hvor han i samme Anledning skrev tvende Breve et til Paven og et andet til Kongen i Spanien. Døde paa Bornholm 1678.

Skrifter.

Epistola ad Alexand. VII. Pontificem romanum. Havn. 1661. 4.

Epistola ad Philippum IV. Hispaniæ Regem. ib. 1661. 4.

Epist. ad Frideric. III. Daniæ Regem. ib. 1669. 4. Samme paa Dansk udgiven af Niels Wallekilde. Khv. 1669. 4.

De religione Christiana Orthodoxa fidei declaratio. ibid. 1671. 4. (An. Bib.)

SANGAARD (C. P.) Fød i Kiøbenhavn, hans Fader var Oluf Sangaard, Seil- og Compas-Mager ibid. Han selv øvede og samme Profession.

Skriften.

Om den Magnetiske Vues beständige Variation, Oeconom. Magaz. Tom. 2. p. 43.

SANNY (J. C.)

Skrifter.

Prædiken over 2 Cor. 12. Khv. 1761. 8.

SARTORIUS (Petrus) Fød i Frankfurt ved Main. 1663 blev Fransk Hof-Prædikant hos Kong Frid. III. 1670 Sognepræst i Slagelse. Døde 1679. 20 Novbr. Var gift med Anne Margrete Mohr.

Skrif-

Skrifter.

Des Herrn de la Serre Gedancken von der Ewigkeit, aus dem Französischen ins Deutsche übersetzet. Frankf. 1667. 1669. 1684 og 1700. 12. (*Cimb. Z. R.*)

SASCERIDES (Gellius) Fød i Kiøbenhavn 1562. 3 Mart. Hans Fader var Mag. Joh. Sasscerides, Professor Lingv. Ebr. ibid. Hans Moder Elisabeth Gellii Dotter. 1575 deponerede han. 1578 reiste udenlands og opholdt sig 3 Aar i Wittenberg. 1581 kom hiem, og var i 6 Aar hos Tycho Brahe paa Hveen. 1588 fik Kongelig Stipendium og reiste atter udenlands, 1593 blev Doctor Medicinæ til Basel og samme Aar kom hiem. 1598 blev Canonicus og Medicus i Lund i Skaane. 1603 blev Professor Medicinæ i Kiøbenhavn. Døde 1612. 9 Nov. Han var først forlovet med Tycho Brahes Dotter, Magdalena, men det Partie blev opslaget, hvorpaa han siden giftede sig med Anne Schyt, Raadmand Joh. Schyttes Dotter.

Skrifter.

Theses de Elementis. Havn. 1604. 4.

Disp. de humoribus corporis humani. ib. 1605. 4.

—— de Partibus Similaribus. ib. 1606. 4.

—— de Spiritibus & calido innato. ib. 1607. 4.

—— de Corpore humano. ib. 1609. 4.

—— de rebus non naturalibus in genere, atque in specie de aere. ib. 1610. 4.

—— de Alimentis. ib. 1611. 4.

—— de excretis & retentis. ib. 1612. 4. (*W. B. Hyp. M.*)

SASCERIDES (Johannes) Fader til nestforrige. Fød 1526. 24 Jun. i Warmeshuus, strax ved Alkmar i Holland.

land. Gik i Skole i Utrecht, og siden studerede ved Universitetet i Löwen. Blev derefter Præst strax ved hans Fødested; men efter et Aars Forløb maatte forlade samme Embede formedelst hans Midkiærhed i at lære den Evangeliske Religion. Drog derpaa til Wittenberg, og derfra, paa Melanchthons Recommendation, blev han kaldet 1557 til Professor Lingvæ Ebr. ved Kiøbenhavns Universitet. Blev samme Aar Magister. 1558 Baccalaureus Theologiæ, Rector Magnificus 1592. Døde 1594. 27 Febr. Var gift med Elisabeth Gellii Dotter.

Skrifter.

Carmen in obitum Annæ a Bruchhofen. Witteb. 1557. 4.

Carminum sacrorum Libri IX cum carmine seculari pro Ecclesia. Basil. 1557. 8.

Epicedion in obitum Christ. III. Regis Daniæ (indført i Cragii Annal. p. 463). cum carmine Gratulatorio ad Frid. II. de Victoria Ditmarsica, & Historia Coronationis ejusdem. Havn. 1559. 4.

Themata de Affectibus. ib. 1565. 8.

Passionis ex qvatuor Evangelistis concinnatæ enarratio, septem concionibus absoluta. Witteb. 1567. 8.

Carmen Gratulat. ad Frid. II. de nato filio. Adjectus eugnomonum liber in laudem Regiæ Majestatis. Havn. 1577. 8.

De Agni f. Christi Victoria contra Gogum & Magogum. Libb. IV. ib. 1577. 8.

Themata de tertia petitione Dominicæ Orationis. Respond. Joh. Pauli Resenio. ib. 1582. 4.

Oratio de Observando Christi Die, it. de Morte arcana it. de Mysterio Patriarcharum. Witteb. 1585. 8.

Theses de Littera & Spiritu. Havn. 1589. 4.

Disp.

Disp. de Regno Christi, qvomodo differat a Regnis Mundi. ib. 1591. 4. (*W.B.Hyp. G.Bib.*)

SASS (Christophorus) Fød 1713 i Haderslev, hans Fader var Hr. Nicolai Gottfried Sass, overst Diaconus eller Capellan og Dansk Prædikant sammesteds, hans Moder Marie Elisabeth Zeise. Gik 1731 fra Haderslev Skole til Kiel; thi af Frygt for de Preussiske Soldater torde Faderen ikke sende ham til de Sachsiske Universiteter. 1734 kom han hiem, og reiste til sin Broder Hr. Povel Sass, Sognepræst for Aarslev, Lime og Hørning Meenigheder i Aarhuus Stift, og ved den Leilighed prædikede engang for Enkedronning Anna Sophia paa Clausholm. Antog derpaa Information hos Capitain Rosenkrantz paa Bruusgaard. En Polypus narium nødte ham til at forlade Egnen. 1739 antog han Information hos Staldmester von Kalkreutz. 1740 blev sin Fader i Embedet adjungeret og i 3 Provste-Vacancer forestod Provstiet, samt efter General-Superintendent Reusses Bortreise forrettede Bispe Embedet, og ordinerede een til Præst. Han døde 1767. Var gift med Marie Elisabeth Zeise, hans Morbroders Apotheker Carl Christian Zeises Dotter.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Provst Tychsen. Hadersl. 1763. 8.
—— —— over Provst Wöldike. ib. 1763. 8.

SASSIUS (Curtius v. Kort) Fød i Assens i Fyen, hans Fader var Mag. Niels Sass, som siden omtales. Døde som Student.

Skrifter.

Tredobbelte Stierne, oversat af Engelsk. Khv. 1692. 8.
Gyldne Regelse-Alter, oversat. ib. 1703. 8.

Car-

Carmina Latina. Havn. 1716 - 1720. fol.
Laur. Andreæ dobbelte Viin-Verse, af Engelsk oversat. ib. 1692. 8.

SASSIUS (Matthias) En Søn af nestfølgende Mag. Niels Sass. Fød i Assens i Fyen. Reiste nogen Tid udenlands, blev siden Præst til Skambye i Fyen. Døde 1685.

Skrifter.

Disp. de Reprobatione. Witteb. 1665. 4. (*Bib.*)

SASSIUS (Nicolaus) Fød i Haderslev 1608, hvor hans Fader Matthias Sass var Hospitals-Forstander, hans Moder Kirstine Justens. 1628 blev inscriberet som Student ved Kiøbenhavns Universitet, under Navn Nicolaus Saxo. 1639 blev Magister, og samme Aar Conrector ved Odense Skole. 1641 Sognepræst for Assens og Kiærum Meenigheder i Fyen, derefter Provst i Baag Herred. Døde 1665. 19 Jul. Var gift med Mariche, hans Formands Mag. Povel Andersens Dotter.

Skrifter.

Carmen in Natalem filii Dei, & de Lapsu humani generis ejusqve instauratione. Lubec. 1631. 4.
Threnodia memoriæ Udalrici, Hæred. Norveg. Ducisqve Slesvic. & Holsatiæ sacra. Havn. 1633. 4.
Gratiarum actio pro immenso Dei beneficio veræ & sinceræ religionis a D. M. Luthero prolatæ. ib. 1633. 4.
Threnodia & Epitaphium memoriæ Henrici Comitis ab Holk sacra. ib. 1634. 4.
Adskillige andre Latinske Vers.
Geistlich Neujahrs und Friedens Geschencke. Kopenhagen 1634. 4.

Engksche Schildtwacht, oder Lobsang auf das H. Engel-Fest. ib. 1635. 4.
Historia des Leidens und Sterbens Jesu Christi. ib. 1637. 4. (*B. Cimb. Bib.*)

SASSIUS (Paulus) Fød i Assens 1644. 12 Decbr. Hans Fader var foranførte Mag. Niels Sass. Gik først i Skole i Assens, indtil han blev sat øverst i den øverste Classe i Haderslev Skole, hvorfra han 1662 deponerede ved Kiøbenhavns Universitet. Aar 1664 sustinerede han Examen Theolog. cum Laude. 1665 reiste til Kiel, siden til Magdeborg og Wittenberg. Men som hans Fader døde i samme Aar, maatte han drage tilbage til Assens, begav sig strax efter til Kiøbenhavn for at conditionere. 1667 blev han af Kongen kaldet til Archidiaconus i Haderslev. Provst Rehefeld i Haderslev, skulde efter hans Kaldsbrevs Lydelse ordinere ham, men som han var misfornøiet over, at han umiddelbar var kaldet af Kongen, da Raadet, Borgerskabet, Amtmand og Provst tilforn havde havt Valg, vegrede han sig derved, indtil General Superintendent Klotz maatte saa got som befale det. Med Provst Stichelio havde han en Combat, hiin paastod, at Communicanterne skulde tiltales alle paa Tydsk: Das ist der wahre Leib Jesu ꝛc. da man tilforn sagde det paa Tydsk til Tydske, og paa Dansk til Danske. General-Superintendenten lagde sig der imellem, og det blev da Tydsk. Han døde 1700. 27 Dec. Var gift med Formandens Enke Margrete Dreier, fød Schmidt, en Dotter af Doct. Valentin Schmidt.

Skrifter.

Disp. de uno vero Deo & tribus personis, Præside Joh. Deutschmanno. Witteb. 1665. 4.

SAMSING (Erasmus Erasmi)

Skrifter.

En liden Vise om de hellige Engle. Khv. 1618. 8.

SAMSING (Petrus Andreæ fil.) Fød i Svenborg. Var Sognepræst til Ramme i Riber Stift, hvilket Kald han 1682 frasagde sig, og afslog siden det tilbudne Kald i Sorøe. Døde i Svenborg 1690. 21 Nov. Han skal have været en lærd Mand, men derhos særsindet. Var gift med Anna Hans Dotter Juul.

Skrifter.

Josephi Halls Betænkning om det evige Liv og den timelige Død, af engelsk oversat. Khv. 1669. 12.

Gudelig Tidsfordriv eller 300 gudelige Tanker. ib. 1669. 12. 1733. 8.

Augustinus om den trefobbelte Borlig. ib. 1685. 8.

Ledsagning til Viisdom. Fordansket. ib. 1686. 12. (Tr. *Bib. Br.*)

SAMSØE (Fridericus Greve af Danneskiold) Friherre til Marselisborg. Fød 1708. 1 Nov. Hans Fader var Hr. Christian Gyldenløve, Greve af Samsøe ꝛc. hans Moder Frue Dorothe Krag, Enke af Baron Jens Juul. 1719 blev Kammerherre. 1723 Ridder af Dannebroge. 1729 Geheime-Raad, 1730 Assessor i Høieste Ret. 1731 Deputeret i Søe-Etatens General-Commissariat. 1736 Intendant de Marine. 1738 Geheime-Conferents-Raad. 1739 bekom Ordenen de la fidelité. 1743 General-Admiral-Lieutenant. 1747 Ridder af Elephanten. 1752 fik Rang med Geheimeraaderne i Conseillet. 1760 Ober-Hofmester ved Sorøe Academie og tillige Amtmand over So-

roe- og Ringsted-Amter, som han tog Afskeed fra 1764. 1766 blev virkelig Geheime-Raad i Conseillet og tillige Chef, Søe-Intendant og Ober-Krigs-Secretair ved Søe-Etaten. 1767 fik sin Dimission. Døde saa i Aarhuus d. 18 Jul. 1770. Var gift med Comtesse Dorothea Wedel, en Dotter af Hr. Hannibal, Greve af Wedel til Wedelsborg. Dokken paa Christianshavn, der, efter Hr. General Major Thurns Vidnesbyrd i Hafnia hodierna, er i sit Slags det kunstigste og kostbareste Værk, som Danmark nogensinde har seet og bragt tilveie, er en Frugt af denne store Mands utrettelige Flid og Stræbsomhed. Dette store Værk kostede 230000 Rdlr.

Skrifter.

Morgen- og Aften-Bønner. Sorøe 1767. 8. (*Jour.*)

SAMUELIS (Johannes) See SCHREUDER.

SANDERSEN (Janus) Sognepræst til Gientofte i Siælland.

Skrifter.

D. Pet. Laurenbergii Acerra Philologica, eller 300 Historier, fordansket. Khv. 1639. 8. (*Br.*)

SANDÖE (Janus) Fød i Holbek i Siælland, var i sin Tid Alumnus paa Ellertsens Collegium. 1768 blev Sognepræst for Vester-Ulslev Sogn i Laaland. Samme Aar Magister. Er gift med Keren Schæffer, en Dotter af Etats-Raad og Jægermester Schæffer.

Skrifter.

Ode om Guds Hellighed, indført i 4de Stykke af Forsøg til skiønne Videnskaber. Khv. 1766. 8.

SANDOVAL (Antonius de) En Spansk Adelsmand, som Aar 1657 traadte over fra den Papistiske til den Lutherske Religion i Kiøbenhavn, hvor han i samme Anledning skrev tvende Breve et til Paven og et andet til Kongen i Spanien. Døde paa Bornholm 1678.

Skrifter.

Epistola ad Alexand. VII. Pontificem romanum. Havn. 1661. 4.

Epistola ad Philippum IV. Hispaniæ Regem. ib. 1661. 4.

Epist. ad Frideric. III. Daniæ Regem. ib. 1669. 4. Samme paa Dansk udgiven af Niels Wallekilde. Kbh. 1669. 4.

De religione Christiana Orthodoxa fidei declaratio. ibid. 1671. 4. (An. Bib.)

SANGAARD (C. P.) Fød i Kiøbenhavn, hans Fader var Oluf Sangaard, Seil og Compas-Mager ibid. Han selv øvede og samme Profession.

Skrifter.

Om den Magnetiske Vues beständige Variation, Oeconom. Magaz. Tom. 2. p. 43.

SANNY (J. C.)

Skrifter.

Prædiken over 2 Cor. 12. Kbh. 1761. 8.

SARTORIUS (Petrus) Fød i Frankfurt ved Main. 1663 blev Fransk Hof-Prædikant hos Kong Frid. III. 1670 Sognepræst i Slagelse. Døde 1679. 20 Novbr. Var gift med Anne Margrete Mohr.

Skrif-

Skrifter.

Des Herrn de la Serre Gedäncken von der Ewigkeit, aus dem Französischen ins Deutsche übersetzet. Frankf. 1667. 1669. 1684 og 1700. 12. (*Cimb. Z. R.*)

SASCERIDES (Gellius) Fød i Kiøbenhavn 1562. 3 Mart. Hans Fader var Mag. Joh. Sasceridès, Professor Lingv. Ebr. ibid. Hans Moder Elisabeth Gellii Dotter. 1575 deponerede han. 1578 reiste udenlands og opholdt sig 3 Aar i Wittenberg. 1581 kom hiem, og var i 6 Aar hos Tycho Brahe paa Hveen. 1588 fik Kongelig Stipendium og reiste atter udenlands, 1593 blev Doctor Medicinæ til Basel og samme Aar kom hiem. 1598 blev Canonicus og Medicus i Lund i Skaane. 1603 blev Professor Medicinæ i Kiøbenhavn. Døde 1612. 9 Nov. Han var først forlovet med Tycho Brahes Dotter, Magdalena, men det Partie blev opslaget, hvorpaa han siden giftede sig med Anne Schyt, Raadmand Joh. Schyttes Dotter.

Skrifter.

Theses de Elementis. Havn. 1604. 4.
Disp. de humoribus corporis humani. ib. 1605. 4.
—— de Partibus Similaribus. ib. 1606. 4.
—— de Spiritibus & calido innato. ib. 1607. 4.
—— de Corpore humano. ib. 1609. 4.
—— de rebus non naturalibus in genere, atqve in specie de aere. ib. 1610. 4.
—— de Alimentis. ib. 1611. 4.
—— de excretis & retentis. ib. 1612. 4. (*W. B. Hyp. M.*)

SASCERIDES (Johannes) Fader til nestforrige. Fød 1526. 24 Jun. i Warmeshuus, strax ved Alkmar i Holland.

land. Gik i Skole i Utrecht, og siden studerede ved Universitetet i Löwen. Blev derefter Præst strax ved hans Fødested; men efter et Aars Forløb maatte forlade samme Embede formedelst hans Midkiærhed i at lære den Evangeliske Religion. Drog derpaa til Wittenberg, og derfra, paa Melanchthons Recommendation, blev han kaldet 1557 til Professor Lingvæ Ebr. ved Kiøbenhavns Universitet. Blev samme Aar Magister. 1558 Baccalaureus Theologiæ, Rector Magnificus 1592. Døde 1594. 27 Febr. Var gift med Elisabeth Gellii Dotter.

Skrifter.

Carmen in obitum Annæ a Bruchhofen. Witteb. 1557. 4.

Carminum sacrorum Libri IX cum carmine seculari pro Ecclesia. Basil. 1557. 8.

Epicedion in obitum Christ. III. Regis Daniæ (indført i Cragii Annal. p. 463). cum carmine Gratulatorio ad Frid. II. de Victoria Ditmarsica, & Historia Coronationis ejusdem. Havn. 1559. 4.

Themata de Affectibus. ib. 1565. 8.

Passionis ex qvatuor Evangelistis concinnatæ enarratio, septem concionibus absoluta. Witteb. 1567. 8.

Carmen Gratulat. ad Frid. II. de nato filio. Adjectus eugnomonum liber in laudem Regiæ Majestatis. Havn. 1577. 8.

De Agni f. Christi Victoria contra Gogum & Magogum. Libb. IV. ib. 1577. 8.

Themata de tertia petitione Dominicæ Orationis. Respond. Joh. Pauli Resenio. ib. 1582. 4.

Oratio de Observando Christi Die. it. de Morte arcana. in de Mysterio Patriarcharum. Witteb. 1585. 8.

Theses de Littera & Spiritu. Havn. 1589. 4.

Disp.

Disp. de Regno Christi, qvomodo differat a Regnis Mundi. ib. 1591. 4. (*W. B. Hyp. G. Bib.*)

SASS (Christophorus) Fød 1713 i Haderslev, hans Fader var Hr. Nicolai Gottfried Sass, overst Diaconus eller Capellan og Dansk Prædikant sammesteds, hans Moder Marie Elisabeth Zeise. Gik 1731 fra Haderslev Skole til Kiel; thi af Frygt for de Preussiske Soldater torde Faderen ikke sende ham til de Sachsiske Universiteter. 1734 kom han hiem, og reiste til sin Broder Hr. Povel Sass, Sognepræst for Aarslev, Lime og Hørning Meenigheder i Aarhuus Stift, og ved den Leilighed prædikede engang for Enkedronning Anna Sophia paa Clausholm. Antog derpaa Information hos Capitain Rosenkrantz paa Bruusgaard. En Polypus narium nødte ham til at forlade Egnen. 1739 antog han Information hos Staldmester von Kalkreutz. 1740 blev sin Fader i Embedet adjungeret og i 3 Provste-Vacancer forestod Provstiet, samt efter General-Superintendent Reusses Bortreise forrettede Bispe Embedet, og ordinerede een til Præst. Han døde 1767. Var gift med Marie Elisabeth Zeise, hans Morbroders Apotheker Carl Christian Zeises Dotter.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Provst Tychsen. Hadersl. 1763. 8.
—— —— over Provst Wöldjke. ib. 1763. 8.

SASSIUS (Curtius v. Kort) Fød i Assens i Fyen, hans Fader var Mag. Niels Sass, som siden anføres. Døde som Student.

Skrifter.

Tredobbelte Stierne, oversat af Engelsk. Kbh. 1692. 8.
Gyldne Regelse-Alter, oversat. ib. 1703. 8.

Car-

Carmina Latina. Havn. 1716 - 1720. fol.
Laur. Andreæ dobbelte Viin-Verse, af Engelsk oversat. ib. 1692. 8.

SASSIUS (Matthias) En Søn af nestfølgende Mag. Niels Sass. Fød i Assens i Fyen. Reiste nogen Tid udenlands, blev siden Præst til Skambye i Fyen. Døde 1685.

Skrifter.

Disp. de Reprobatione. Wittelb. 1665. 4. (*Bib.*)

SASSIUS (Nicolaus) Fød i Haderslev 1508, hvor hans Fader Matthias Sass var Hospitals-Forstander, hans Moder Kirstine Justens. 1628 blev inscriberet som Student ved Kiøbenhavns Universitet, under Navn Nicolaus Saxo. 1639 blev Magister, og samme Aar Corrector ved Odense Skole. 1641 Sognepræst for Assens og Kiærum Meenigheder i Fyen, derefter Provst i Baag Herred. Døde 1665. 19 Jul. Var gift med Mariche, hans Formands Mag. Povel Andersens Dotter.

Skrifter.

Carmen in Natalem filii Dei, & de Lapsu humani generis ejusqve instauratione. Lubec. 1631. 4.
Threnodia memoriæ Ulderici, Hæred. Norveg. Ducisqve Slesvic. & Holsatiæ sacra. Havn. 1633. 4.
Gratiarum actio pro immenso Dei beneficio veræ & sinceræ religionis a D. M. Luthero prolatæ. ib. 1633. 4.
Threnodia & Epitaphium memoriæ Henrici Comitis ab Holk sacra. ib. 1634. 4.
Adskillige andre Latinske Vers.
Geistlich Neujahrs und Friedens Geschencke. Kopenhagen 1634. 4.

Engli-

Engliſche Schildtwacht, oder Lobſang auf das H. Engel-Feſt. ib. 1635. 4.

Hiſtoria des Leidens und Sterbens Jeſu Chriſti. ib. 1637. 4. (*B. Cimb. Bib.*)

SASSIUS (Paulus) Fød i Aſſens 1644. 12 Decbr. Hans Fader var foranførte Mag. Niels Saſs. Gik først i Skole i Aſſens, indtil han blev ſat øverſt i den øverſte Claſſe i Haderslev Skole, hvorfra han 1662 deponerede ved Kiøbenhavns Univerſitet. Aar 1664 ſuſtinerede han Examen Theolog. cum Laude. 1665 reiſte til Kiel, ſiden til Magdeborg og Wittenberg. Men ſom hans Fader døde i ſamme Aar, maatte han drage tilbage til Aſſens, begav ſig ſtrax efter til Kiøbenhavn for at conditionere. 1667 blev han af Kongen kaldet til Archidiaconus i Haderslev. Provſt Rehefeld i Haderslev, ſkulde efter hans Kaldsbrevs Lydelſe ordinere ham, men ſom han var misfornøiet over, at han umiddelbar var kaldet af Kongen, da Raadet, Borgerſkabet, Amtmand og Provſt tilforn havde havt Valg, vegrede han ſig derved, indtil General Superintendent Klotz maatte ſaa got ſom befale det. Med Provſt Stichelio havde han en Combat, hiin paaſtod, at Communicanterne ſkulde tiltales alle paa Tydſk: Das iſt der wahre Leib Jeſu ꝛc. da man tilforn ſagde det paa Tydſk til Tydſke, og paa Danſk til Danſke. General-Superintendenten lagde ſig der imellem, og det blev da Tydſk. Han døde 1700. 27 Dec. Var gift med Formandens Enke Margrete Dreier, fød Schmidt, en Dotter af Doct. Valentin Schmidt.

Skrifter.

Diſp. de uno vero Deo & tribus perſonis, Præſide Joh. Deutſchmanno. Witteb. 1665. 4.

Liig-Prædiken over Karen Nis Jörgensens. Khv. 1689. 4.
—— —— over Magdalena Hans Klosters. ib. 1698. 4.
To Decades af Bod-Prædikener, under den Titel: Skriftmessig Opmuntring til aandelig og Gud behagelig Poenitentzes Offer og Bønners Røgelse. Kiel 1696 og 1697. 4. Den tredie Decas blev ikke trykt.
D. Christian von Stöckens Catechismus Melk af Tydsk paa Dansk oversat. Flensb. 1705. 12. (*Cimb.*)

SAURBIER (Jacobus) Skriv- og Regnemester ved den tydske Skole i Aalborg.

Skrifter.

Nogle skiønne Bibelske Sprog at bevise vor Frelseres Guddom og Manddom. Aalb. 1757. 8. uden Navn.
De betydeligste Spaadomme om Christo, med Beviis af det nye Testamente paa deres Opfyldelse. Aalborg. 1768. 8.

SAXILD (Nicolaus Johannis) Fød 1562 i Saxild i Aarhuus Stift. 1596 blev Sognepræst til Føllerslev og Særslev i Siælland. Derefter Provst i Arts- og Skippings Herreder. Døde 1623. 4 Jun.

Skrifter.

D. Hans Oluffsen Slangerups Orat. funebr. over Kong Frid. II. udsat paa Danske. Khv. 1589. 8. (*Bib.*)

SAXO See GRAMMATICUS.

SAXTORPH (Johannes Christianus) Fød i Alleslev i Siælland 1726. 13 Febr. Faderen var Ole Saxtorph som døde som Sognepræst til Meirup i Ribe Stift, Moderen Maria Seyer. Deponerede fra Nykiøbing Skole paa Falster, og opholdt sig endeel Aar ved Kiøbenhavns Academie,

demie, hvor han og blev Magister. Efterat have underviist mange, i sær i de mathematiske Videnskaber, blev han 1757 beskikket til 3die Lecties Hører ved Nykisbing Skole, 1760 Conrector ved Skolen i Roeskilde. Gift med Maria Abigail Kielschow.

S k r i f t e r.

Progr. schol. Memor. Schmabelior. patris & fil. Havn. 1768. 4.
—— meditt. ad §. 336. Elem. Hydrographiæ C. Wolfii. Soræ 1769. 4.
—— de calculo Literali. 1770. 4.

SAXTORPH (Matthias) Broder til nestforegaaende. Fød 1740. 1 Jun. i Metrup ved Holstebroe. Nød i Ungdommen sin ældre Broders Underviisning, af hvilken han til Academiet blev dimitteret 1756. Blev 1759 Alumnus Collegii Elersiani, 1765 Medicus subordinatus ved Friderichs Hospital, 1767 fik Kongelig Reise-Stipendium. Opholdt sig meest i Wien, Freiburg, Strasburg og Paris, kom 1770 hiem igien. Blev 1771 Doctor Medicinæ ved Kiøbenhavns Academie, og samme Aar beskikket til Accoucheur og Medicus ved Pleie-Anstalterne. 1772 Medlem i det Norske Videnskabers Selskab. Gift med Elisabeth Christina von Sibrand, en Dotter af Johan Sylvester von Sibrand, Major ved Fortificationen.

S k r i f t e r.

Dispp. 2. de situ hominum convenientissimo in eundo & jacendo. Havn. 1759.
Cui Bono ? qvæstio anatomico critica. ib. 1761. 4.
Disp. de doloribus parturientium signum felicis partus præbentibus. ib. 1763. 4.
—— Inauguralis de diverso partu ob diversam capitis ad pelvim relationem mutuam. ib. 1771. 8.

Er-

Erfaringer, samlede paa det Kongel. Frie-Jordemoder-Huus, angaaende den fuldstændige Fødsel. Sorøe 1764. 8. Oversat paa Tydsk. Khv. 1766. 8.

SAXTORPH (Petrus) Broder til de tvende foregaaende. Fød 1730. 14 Maj. Deponerede 1745 cum testimonio Rectoris Viburgensis. Var først ved det Kongelige Waisenhuus i Kiøbenhavn. 1759 blev Sognepræst for Norup og Slim, og 1762 for Saabye og Kidserup Meenigheder i Siælland. Gift med Christiana Schytt, en Dotter af Hr. Preben Schytt, Capellan til vor Frue Kirke i Kiøbenhavn.

Skrifter.

De Troendes Skat og Klenodie. 3 Deele. 1. Den foragtede Jesus i sin fattige Fødsel. Khv. 1757 og 1761. 8. 2. I sin blodige Lidelse. ib. 1758 og 1763. 8. 3. Jesus i sin Begravelse, Opstandelse og Himmelfart. ib. 1759. 8.

Passions-Prædikener som et Tillæg til Brochmans Postil. ib. 1762. 4.

De store Saligheder i den hellige Nadvere. ib. 1762. 12.

Udtog af E. Pontoppidans Forklaring. ibid. 1771 og 1772. 12.

SCANDORPHIUS (Nicolaus) Fød i Skanderborg 1596. 1 Aug. Hans Fader var Povel Andersen, Slots-Præst i Skanderborg og Canonicus i Aarhuus Dom-Capitel, hans Moder Karen Niels Dotter, Borgemester Niels Pedersens Dotter i Aarhuus. Deponerede fra Herlufsholms Skole, da han var 20 Aar gammel. 1619 blev Hører i Sorøe Skole, og kort efter Rector i Slagelse. Efter halvandet Aars Forløb, nedlagde han samme Embede og reiste

ste udenlands 1621. 1624 kom hiem og blev Rector i Herlufsholm. 1625 Magister og Rector i Wiborg. 1626 Sognepræst til Budolphi Meenighed i Aalborg. 1634 Sognepræst til vor Frue Kirke i Kiøbenhavn. 1639 Professor Theologiæ, 1640 Doctor Theologiæ. Døde 1645. 1 Nov. Var gift med Hedevig Paludan, en Dotter af Hr. Wilhelm Paludan, Sognepræst i Wiborg. Han har testamenteret 1500 Rdlr til Fattige.

Skrifter.

Disp. Philosophico-Theologica de Malo. Havn. 1622. 4.
—— de Justificatione. ib. 1641. 4.
Dispp. 3. de rejectione Judæorum & adoptione Gentium. ib. 1643 & 1644. 4.
Explicatio Orthodoxa e Philip. 2. ib. 1642. 4.
Disp. de lucta carnis & Spiritus. ib. 1642. 4.
Disp. de Usu Christianæ Libertatis circa adiaphora. ib. 4.
Liig-Prædiken over D. Hans Povelsen Resen. Khv. 1639.
(*W. B. Hyp. Th. An. R.*)

SCAVENIUS (Laurentius Martini) Fød 1589. 6 Aug. i Skagen i Jylland, hans Fader var Morten Lauridsen, en fattig Fisker, hans Moder Maren Sörens Dotter. I hans Barndom gik han i Kiøbenhavns Skole, og blev i sær antagen af D. Thomas Finke, Professor Medicinæ i Kiøbenhavn, med hvis Søn han som Tiener giorde en Reise igiennem Tydskland til Bøhmen, og siden til Norge. Efter hvilken Reise han iblant Studenternes Tal blev indskreven. Kort efter, nemlig 1610, blev han Hører i Frue Skole i Kiøbenhavn. 1612 reiste udenlands med Borgemester Michel Wibes 2 Sønner, og en hans Broder Søn. 1616 kom hiem, 1617 blev Magister. Reiste derpaa strax atter ud med de unge Wiber

1620 blev ved sin Hiemkomst Sognepræst og Lector Theologiæ i Roeskilde. 1627 Sognepræst til Nicolai Kirke i Kiøbenhavn. 1639 Professor Theologiæ. 1640. Doct. Theologiæ. 1653 Bisp i Siælland. Døde 1655. 22 Jun. Var gift med Else Peders Dotter, hvis Fader var Peder Lauridsen, en Borger i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Disp. de Principio fidei. Giessæ 1617. 4.

Geneseos Mosaicæ Hexaemeron. Havn. 1641. 4.

Dispp. duæ Theologicæ extraordinariæ. ib. - 8.

Dispp. 4. de Sacramentis, sc. de Sacramentorum indole, constitutione & differentia. ib. 1643. 4. de Circumcisione ejusqve usu & abusu apud Judæos. ib. 1650. 4. De Agno Paschali. ib. 1652. 4. de Baptismo. ib. 1653. 4.

—— de Sanctorum invocatione. ib. 1644. 4.

—— de Spirituali inter Christum & Ecclesiam conjugio. Resp. Er. Er. Pontoppidan. ib. 1641. 4.

Theses de bonis operibus. ib. 1644. 4.

—— de fidei Salvificæ principio & fundamento. ibid. 1653. 4.

De Persona & officiis Jesu Christi. ib. 1647. 4.

Oratio in obitum Christ. IV. Regis ib. 1649. fol.

Liig-Prædiken over Kirstine Munk. ib. 1626. 8.

—— —— over Jochum Frideric Basse. ib. 1633. 8.

—— —— over Sophia Rantzau. ib. 1635. 4.

—— —— over Mads Bergen. ib. 1649. 4.

Bøn i Pest-Tiden. ib. 1654. 8.

Bede-Dags Lectier og Evangelier kortelig paa Dansk forklaret.

klaret. ib. 1655. 8. (*W. B. Hyp. An. Mar. R. Pr. Z. Bn.*)

SCAVENIUS (Laurentius Nicolai) Hans Fader var Professor Claus Lauridsen Scavenius. Var først Rector ved Kiøbenhavns Skole 1590. 1594 blev Professor Pædagogicus. 1600 Præst til Taarnebye paa Amager. 1605 Bisp i Stavanger. Døde 1626. 1 Dec. Var gift med Martha Ditlevs Dotter Fox, en Borger-Dotter fra Kiøge.

Skrifter.

Tabula Chorographica Dioeceseos Stavangriensis, findes i Blaevii Atlas. (*W. Tb. An. Z.*)

SCAVENIUS (Martinus) Dan. Morten Andersen Skavboe. Var Sognepræst til Skamstrup i Tudse-Herred i Siælland.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Anne Rosenkrantz, Khv. 1591. 4.
Ode Sapphica de Passione, morte &c. Jesu Christi. ibid. 1594. 4. (*Br.*)

SCAVENIUS (Martinus) En Søn af Bispen D. Laurids Scavenius. Reiste i sine unge Aar udenlands, blev siden Justitz-Secreterer i Høieste Ret, og Over-Førster over Kongens Skove. Døde i Kiøbenhavn 1633. Var gift med Veronica Fleischer, Apotheker Esaias Fleischers Dotter.

Skrifter.

Disp. de Historia. Witteb. 1648. 4. (*Z.*)

SCAVENIUS (Nicolaus) Dan. Claus Lauridsen Skavboe. Fød i Skagen i Jylland, hvor hans Fader Laurids Thomæsen var Raadmand. Reiste udenlands med

Johan Oxe omtrent 1550. Ved sin Hiemkomst blev først Professor Mathematum i Kiøbenhavn, 1562 Professor Physicæ. Døde 1590. 18 Aug.

Skrifter.

Arithmetica eller Regne-Konst ved Claus Lauridsen. Paris 1552. 12. (*W. M*)

SCAVENIUS (Petrus Laurentii) Fød i Roeskilde 1623. 27 Aug. Hans Fader var ovenmeldte Bisp Laurids Mortensen Scavenius, hans Moder Else Peders Dotter. 1641 deponerede fra Kiøbenhavns Skole. 1643 reiste udenlands, 1651 kom hiem; men reiste strax igien med Eric Rosenkrantz Schested indtil 1656. 1657 blev Professor Juris i Kiøbenhavn og Doct. Jur. Utr. 1660 blev General-Procureur og Assessor i Høieste Ret, 1684 Etats-Raad. Døde 1685. 10 Jun. paa sin Gaard Aastrup i Siælland. Var gift med Söster Jacobæa, en Dotter af Doct. Jacob Matthisen, Bisp i Aarhuus.

Skrifter.

Disp. de Sponsalibus. Havn. 1657. 4.

De re militari veterum disqvisitio juridica. ib. 1657. 4.

Casp. Scioppii Grammatica Philosophica è Schedis auctoris aucta. Amst. 1664. 8. & alibi sæpius.

Designatio Bibliothecæ Regiæ Havniensis. ib. 1665. 4.

Han var desuden en af de fornemmeste Medarbeidere ved Christ. V. Danske Lovs Revision. (*W. Th. B. Hyp. Spic. Pr.*)

SCHACTHIUS (Matthias Henrici) Fød i Wiborg 1660. 29 Apr. 1678 deponerede. Reiste derefter udenlands. 1682 blev Hører i Wiborg Skole. Men reiste strax

strax atter udenlands. 1686 blev Rector i Kiertemiude. Døde 170.. 8 Aug.

Skrifter.

Schediasma de eruditis Daniæ mulieribus indført i Nov. Lit. Maris Balth. An. 1700. p. 209.
De Ansere monstroso tribus rostris nato. ib. p. 253.
De antiqvitatibus qvibusdam e tumulis Veterum Fiorentium effossis. ib. p. 333.
Videre om hans Operibus Affectis kan læses ibid. An. 1698. p. 186. (*An. S.*)

SCHADE (Clemens) Fød 1683. 11 Dec. i Særbye i Siælland, hvor hans Fader Hr. Christen Schade var Sognepræst, som var en Søn af Mag. Hans Pedersen Callundborg, Rector i Roeskilde. Var først Hører ved Odense Skole. 1716 blev Magister. 1720 Conrector ved Kiøbenhavns Skole. 1731 Rector ibid. 1747 Professor Philosophiæ ved Kiøbenhavns Universitet. Døde 1765. 28 Jan. Var gift med Susanna Boertmen.

Skrifter.

Diss. de Behemoth. Havn. 1704. 4. (*Th.*)

SCHADE (Johannes Petri) See CALUNDANUS.

SCHALLER (Johannes) Fød i Siebenburg af Saxiske Forældre. Studerede til Wittenberg, men da han i det bekiendte Siebenburgiske Oprør havde mistet baade Gods og Venner, maatte han reise som en fattig Udlænding, og kom omtrent 1703 til Norge og derfra 1713 til Kiøbenhavn, hvor han underviiste i det tydske Sprog.

Skrifter.

En Dansk vel grundet og tydelig Indledning til det Høy-Tydske Sprog. Khv. 1716. 4. Og oftere.

SCHANCHE (Johannes Jonæ fil.) Var først Con-rector, siden Rector ved Tronhiems Skole, og omsider Præst i Melhuus i Dalernes Provstie, hvor han kort ef-ter døde. Han hialp meget til Missionens Befordring i Lapland og Finmarken.

Skrifter.

Jonas Et Poema udgivet af Bisskop Gunnero. Tronh. 1759. 8.

Et Brev til Missions Collegium om Qvænerne og de 3 fornemste Finners Sprogs Dialecter, nemlig den Qvænske, Lappiske og Finniske. Indført i O. Bangs Samlin-ger 7. St. p. 603. (*Gu.*)

SCHANDRUP (Jacobus Canuti) Herreds-Foged i Medelsom og Lyng Herreder i Wiborg Stift.

Skrifter.

Curieuse Poetiske Skrifter. Khv. 1728. 8.

SCHEEL (Andreas) En Søn af Geheime-Raad og Stiftsbefalingsmand Holger Scheel og Frue Regitze Sophie Gyldenkrone. Er nu Kammerherre og Amtmand over Dronningborg Amt.

Skrifter.

Disp. de Neutralitat's limitibus. Genev. 1748. 8.

SCHEEL (Georgius) til Broholm og Agerskov. Kongl. Majestets Etats-Raad. Hans Fader var Hr. Otho Scheel til Katholm, Broholm ꝛc. Hans Moder Frue Ide Lunge. Døde 1698. Var gift med Elisabeth Bille.

Skrif-

Skrifter.

Oratio de notitia sui ipsius. Sor. 1652. fol.
—— de Ordine inordinato. Tubing. 1655. fol. (H. Bib.)

SCHELIUS (Joachimus) Fød i Rostok, var Medicus practicus i Kiøbenhavn, og Doctor Medicinæ.

Skrifter.

Bericht von der Pest. Kopb. 1636. 4.
Tob. Dorncreilli Medulla totius praxeos medicæ Aphoristica, ab ipso & Val. Andr. Mollenbroccio aucta. Arnstadii. 1656. 4.

SCHEEL (Johannes) Hans Fader var Hr. Otho Scheel til Hammelmose, Ridder af Elephanten, Rigsraad og Lehnsmand i Aalborg. Hans Moder Frue Birgitte Lindenau. Han døde i Frankerig 1638.

Skrifter.

Oratio pro Lingva Latina. Witteb. 1630. 4. (H. Bib.)

SCHEEL (Gerhardt Henric von) Oberst i Kongelig Dansk Tieneste ved Artilleriet i Holsten.

Skrifter.

Müßige Stunden, in theils übersetzten, theils selbst verfertigten Gedichten. Flensb. 1756. 4.

SCHEEL (Magnus) til Fussingøe og Odden, Ridder rc. Var fød 1650. 5 Jul. Hans Fader var Christen Scheel til Fussingøe, hans Moder Birgitte Rud. Var først Hof-Junker hos Kong Frid. III. 1668 reiste udenlands og efter 4 Aars Reise blev Kammer-Junker hos Dronning Charlotta Amalia, drog derpaa atter ud og gav sig i Krigstieneste under Printzen af Oranien. Nogle Aar efter

ter blev han extraordinaire Envoye ved det Brandenborgiske Hof indtil 1677. 1680 blev Etats-Raad og Envoye extraord. i Sverrig, hvor han var i 2 Aar, derpaa fulgte med Printz Georg til Engeland. 1688 blev Stiftamtmand i Aarhuus, og Ridder af Dannebrog d. 12 Aug. i samme Aar. Siden Stiftamtmand i Wiborg. 1692 blev sendt til Engeland som Envoye extraord. og kom nogen Tid efter hiem, men da han strax var bleven sendt did hen igien, døde han paa Hiemreisen til Lingen i Westphalen 1694. 11 Nov. Var gift med Helle Helene Rosenkrantz.

Skrifter.

Martini Opitii Dansk talende Judith. Kbhvn. 1666. 4. (H Bib.).

SCHEEL (Otho) Herre til Wallsøe og Rudholt, Ridder af Dannebroge og Geheime-Raad, var Broder til nestforrige, fød 1633. 8 Jan. Studerede først ved Sorøe Academie, reiste derpaa 1652 udenlands til Tydskland, Frankerig og Italien. Nogle Aar efter sin Hiemkomst blev han Justits-Raad. 1677 Etats-Raad og Deputeret i Krigs-Commissariatet. 1680 Geheime-Raad. 1684 Ridder af Dannebroge. Døde 1695. 28 Mart. Var gift med Kirsten Bille.

Skrifter.

Encomion Academiæ Soranæ. Soræ 1652. 4.

Oratio de nobilium recta & beata vita. 1653. fol.

—— de Monarchiæ dignitate. Tubing. 1655. fol.

Cædes Caroli Imi, Britanniarum Regis, Oratione expressa: ib. 1655 fol.

Diss. de Historiæ Universalis usu. Heidelb. 1656. 4. (H. Bib)

SCEE-

SCHEENENSIS (Andreas Petri) 1675 blev Magister, siden Rector ved Skolen i Christiansand.

Skrifter.

Diss. philosophica de nutritione Animalium. Havn. 1675. 4.
—— philologica de Dextera. ib. 1676. 4. (*Tb.*)

SCHERN (Jonas) Sognepræst til Tiollinge og Provst i Laurwigs Provstie i Norge.

Skrifter.

Jubel-Prædiken. Christian. 1749. 4.

SCHEFFER (Fridericus Christianus) S. S. Ministerii Candidatus.

Skrifter.

Forsøg til en Oversættelse af Passions-Prædikener, ɔ: 4 Hof-Prædikant Cramers Prædikener af Tydsk oversatte. Khv. 1764. 8.
Den Konst altid at være fornøiet. Oversat. Sorøe 1767. 8.
Danske Fabler. Khv. 1770. 8.
Tanker om Geistligheden i en Stat. ib. 1771. 8.

SCHEFFER (Jacobus Andreæ) Fød i Nyeborg i Fyen 1625. 29 Jan. blev siden Raadmand sammesteds, og døde 1668. 3 Apr.

Skrifter.

Diss. politica de Majestate Regia in sepultura defunctorum & inauguratione successorum. Hardew. 1648. 4.
Gratulatio ad Frid. III. Regem Dan. ib. 1648. fol.
Prudentis Symbolum TANDEM, sacro Phoenicis circulo impositum. Havn. 1653. 4. (*B. Bib.*)

SCHEIBE (Johannes Adolphus) Fød 1708 først i Maj-Maaned i Leipzig, hvor hans Fader var Orgelbygger. Udi sit 6te Aar mistede han sit høire Øie ved en anden Drengs Uforsigtighed med et Bore. Uagtet hans Tilbøielighed til Musiken, havde han først i Sinde at legge sig efter Jura, til hvilken Ende han 1725 begav sig paa Universitetet i Leipsig; men da hans Fader var geraaden i Armod, forandrede han sit Forsæt, og fulgte sin naturlige Tilbøielighed til Musiken. 1735 reiste han til Prag, og opholdt sig følgende Vinter i Gotha. 1736 begav han sig til Hamborg. 1739 blev han Capelmester hos Marggræven af Culmbak, Kongel. Dansk General Feldtmarschall og Stadtholder i Holsteen. Strax efter erholdt han samme Betiening ved det Kongel. Danske Hof. 1749 drog han til Sønderborg paa Als, hvor han aabnede en musikalsk Skole til Underviisning for Ungdommen. Kom siden tilbage til Kiøbenhavn, hvor han endnu opholder sig.

Skrifter.

Critischer Musikus. Hamburg 1737 - 39. 8. Leipz. 1745. 8. Udi dette sidste Oplag er endeel Strids-Skrifter med Besvaring indførte, angaaende denne kritiske Musikus.

Abhandlung von den musikalischen Intervallen und Geschlechten. ib. 1739.

Neue Freymäurer Lieder. (ohne Nahmen) Koph. 1749. 8.

Vom Ursprunge und Alter der Vokalmusik. Altona 1754. 8.

Eine Sonate i Hafners Sammlung von Clavier-Werken. En dito i Marpurgs Sammlung.

Singgedicht bey der Einweyhung des musikalischen Saales. Koph. 1751. 8.
Der Tempel des Ruhms, auf den Einzug der regierenden Königin. ib. 1752. 8.
Thränen der Sünder, eine Passion. ib. 1754. 8.
Die Todt der Welterlösers. Ein Oratorium. Altona 1754. 8.
Thusnelde, ein Schauspiel mit einem Vorbericht. 1749. 8.
Herslebs Predigten 10 bis 12ter Theil.
Holbergs comische Gedicht, Peter Paars. Khv. 1764. 8.
Desselben Fablen.
Tordenskiolds Leben, übersetzt.
Sören Knudsens Helden-Geschichte von Blok. übersetzt.
Hastfers Verbesserung der Schaafzucht.
Pontoppidans Natur-Historie von Norwegen. Koph. 1753. 8.
Desselben Atlas 1 und 2 Theil.
C. D. Biehls Schauspiele. Leipz. 1769. 2 Bände. 8.
Disse 9 sidste ere Oversættelser, hvoraf han endnu har leveret mange flere.
Kleine Lieder für Kinder. Flensb. 1766. fol.
Schreiben an die Verfasser des neuen periodischen Schrift: Samling af adskilligt ꝛc. Khv. 1765. 8. (*Fn.*)

SCHEID (Christianus Ludovicus) Var først Professor Juris extraordinarius i Gottingen, hvorfra han i Aaret 1738 blev kaldet til Kiøbenhavn, for at være Professor Juris Civilis & Patriæ ved Universitetet, og Informator hos Kronprintsen (siden Kong Frid. V.) 1739 blev Professor Juris naturæ, gentium & publici. 1746 Justits-Raad, 1749 forlod Danmark, og blev Hofraad og Bibliothecarius i Hannover, hvor han døde 1761. 29 Oct.

Skrif-

Skrifter.

Abgedrungene Apologie wider das ausgebreitete Gerücht, als ob er an denen neulich publicirten so genannten Klagen Mosis einigen Antheil hätte. KopH. 1740. 8.

Schediasma ex jure publico Danico de Regii Vandalorum tituli origine & causa. Havn. 1743. 4.

Juris publici & privati convenientiæ & differentiæ principes. ib. 1744. 4.

Tractatio generalis de ratione belli, seu, ut a Gallis dici solet, Raison de Guerre. ib. 1744. 4.

Disp. Circularis de Buccellariis. ib. 1745. 4.

Ethica Philosophica. ib. 1745. 8.

Ejusdem Compendium. ib. 1745. 8.

Leibnitii Protogæa, Gotting. 1748. 4.

Origines Guelficæ. Hannov. 1750 - 1754. 4 Tom. in fol. Leibnitz, Eccard og Gruber have tillige forhen arbeidet paa dette Værk.

Declamatio contra imperitos judices, indført i Dänische Biblioth. Tom. 5. p. 432.

Oratio parentalis in Christ. VI. ib. Tom. 9. p. 432.

Iblant det Kiøbenhavnske Videnskabers Selskabs Skrifter findes af hans indført i den latinske Oversættelse.

Demonstratio qvod Dania imperio Germanico nexu feudali nunquam fuerit subjecta. Tom. I. p. 87. & Tom. II. p. 177.

De Norvegiæ pervetusta & illibata libertate. Tom. II. p. 317.

SCHELDE (Nicolaus) En Bonde-Søn fra Colding Egn. 1737 blev Regimentsskriver over det Dronningborgske Rytter-Distrikt, siden Cammer-Raad. Døde 1762. Var gift med Ingeborg Marie Bering.

Skrifter.

Om Aarsagen til Folke-Mangel i Danmark. Oecon. Mag. Tom. 5. p. 21.

SCHELDERUP (Janus) Blev 1544 Baccalaureus Philosoph. & Medicinæ, derefter Magister. 1551 Professor Physices i Kiøbenhavn. 1553 Doctor Medicinæ. 1557 Bisskop i Bergen. Døde 1582.

Skrifter.

Propositiones variæ, sub præsidio Jacobi Bordingii. Rost. 1556. 4.

Underviisning af den H. Skrift, om hvad en Christen skal holde om Afgudiske Billeder. Khv. 1572. 8. (*W. An. Bib. Br.*)

SCHELDERUP (Nicolaus Martini) Fød 1587 i Schelderup Præstegaard i Fyen, hvor hans Fader Morten Nielsen Mesling var Præst. 1619 blev Magister. 1620 Conrector ved Kiøbenhavns Skole. 1622 Rector i Sorøe. 1627 Professor Logices sammesteds, 1632 Sognepræst i bemeldte Sorøe, 1639 Professor Theologiæ tillige, da han omskiftede Professionem Logicam med Theologica. Døde 1640. 4 Nov. Var gift med Dorothe Hans Dotter Wolf.

Skrifter.

Oratio de Julio Cæsare an juste sit interfectus. Witth. 1616. 4.

Apophthegma Christiani Frisii Cancell. Dan. Fides Calvinistica est manus Thomæ, oratione illustratum. Havn. 1638. 4.

Underviisning om Deres, som Salighed skulle arve, naadige Udvælgelse til det evige Liv. Khvn. 1638. 12.

Jesu

Jesu Christi 7 Ord paa Korset udi 7 Prædikener. ib. 1640. 8.

Lutheri Luctus Christianorum in morte & sepultura defunctorum, paa Dansk udsat. ib. 1640. 12. (*B. Hyp. Mar. D. Th.*)

SCHELDERUP (Petrus) Fød i Bergen 1571. 7 Sept. Hans Fader var D. Jens Schelderup, Biskop sammested, hans Moder Susanna Leenhards Dotter. Da hans Fader døde i Aaret 1582, tog hans Søsters Mand, Mag. Jörgen Ericsen, Biskop i Stavanger, ham til sig, og besørgede hans vidre Underviisning i Studeringer i 7 Aar. 1589 blev han skikket til D. Knopper paa Ringsted Kloster og var der et Aar, kom saa til Sorøe Skole 1590, hvorfra han 1593 deponerede. 1595 reiste til Wittenberg. 1598 kom hiem. 1599 blev Capellan i Mandal. 1604 Sognepræst sammesteds. 1607 Slots Præst i Fridericksborg. 1608 Sognepræst til Frue Kirke i Kiøbenhavn. 1622 Biskop i Tronhiem. 1642 sidst i Aaret affstod han samme Bispe-Embede formedelst Alderdom og Svaghed, dog forbeholdt han sig en Deel af Indkomsterne sin Leve-Tid. Døde 1646. 27 Sept. Var 2 Gange gift: 1. Med Anne Niels Dotter, en Laugmands Dotter i Mandal. 2. Med Giedske Lange.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Peder Grum. Kbh. 1637. 8. (*An.*)

SCHEREWIEN (Carl Leopold) Fød i Meklenborg. Studerede først, men gav sig siden til det Militaire, og avancerede i Kongel. Dansk Tieneste som Lieutenant, Capitain og Major. Er nu Etats-Raad og Landsdommer i Fyen, og Ejer af Søboe. Gift med Margareta de Falken.

Skrif-

Skrifter.

Leben des Tycho von Hofman. 1754. 8.

SCHIELSKÖR (Andreas Jani) See JANI.

SCHIERMAN (Johannes) 1749 deponerede fra Roeskilde Skole. Var i nogen Tid Hofmester hos Geheime-Raad H. F. von Levetzaus Børn, derefter hos de unge Græver af Moltke. Siden blev Sorenskriver over Tune, Aaboygde, Hvalber og Oensoe i Aggershuus Stift i Norge.

Skrifter.

Prodromus Pathologiæ Psychologicæ. Havn. 1756. 8.

Popes Rygtets Tempel, oversat af Engelsk.

Poesie for Poeter og Konsidommere. Khv. 1762. 8.

Voltaires Merope. Indført i Forsøg til skiønne og nyttige Videnskaber. 2 St. p. 3.

Popes Forsøg om Critiqven. ib. 4de St.

Tanker ved Kongens Liig. ibid.

SCHIERN (Johannes Christianus) Fød i Odense 1705. 6 Maj. Hans Fader var Niels Hansen Schiern, Degn ved Hospitalet sammesteds, hans Moder Anne Peders Dotter Möller. 1726 deponerede fra Odense Skole, lagde sig derpaa, foruden de solidere Videnskaber, efter Fransk og Engelsk, hvorudi han giorde stor Fremgang. Blev derefter antagen af Geheime-Raad Christian Rosenkrantz til Skousboe i Fyen som Informator hos hans Børn. Efter 5 Aars Forløb blev han antagen af Admiral Seneca Hagedorn i Kiøbenhavn for at undervise hans Stifbørn, de unge Herrer af Schak: Da nu disse, 2 Aar derefter, bleve forfremmede i Krigsstanden, drog Hr. Schiern

til

til Mag. Bernt Suhr, Sognepræst i Kisbelov i Laalland, for at hielpe ham i hans Alderdom, sig selv til Øvelse. 1735 blev Capellan hos Hr. Jacob Ullits i Nachschou, hvor han fandt stor Yndest for hans alvorlige Fliid og fyndige Prædike-Maade. 1739 blev han Sognepræst for Wetterslov og Hom Meenigheder i Siælland. 1743 blev Sognepræst ved Sandager og Guldbierg Meenigheder i Fyen. 1749 forflyttet til Haarløv Sogne-Kald. Endelig blev han og derfra kaldet 1755 til Halsted og Annede i Laalland, hvor han døde 1764. 21 Jul. Var gift med Cathrine Margrete Suhr, en Dotter af forbemeldte Mag. Bernt Suhr.

Skrifter.

Oversættelse af John Flavées en Christens store Gierning af Ordspr. IV. v. 23. Odense 1750. 8.

SCHIOLDBORG (Christianus) Fød i Skioldborg Præstegaard i Thye. Reiste udenlands. Var Magister og Lector Theologiæ i Tronhiem omtrent 1660.

Skrifter.

Disp. de Formis materialibus & immaterialibus. Witteb. 1648. 4.

Dispp. Logicæ qvindecim. Havn. 1657. 1658. 4.

Dispp. 8. de Methodo Disputandi. ib. 1658. 4. (*Tb.*)

SCHIÖNNEBÖLL (Uldaricus Fridericus) Fød 1705 Hans Fader var Schoutbynacht. 1737 blev Præst til Zions Meenighed i Tranqvebar. 1754 Sognepræst til Sønder Friderichshald, Idde og Enigdahlen, Døde 1769. 19 Junii.

Skrifter.

Theses de Magia. Havn. 1726. 4.
Theses variæ. ib. 1727. 4.
De Baptismo ὑπὲρ τῶν νεκρῶν. Dispp. 3. ib. 1728. 1731. 1732. 4.
Disp. de Abominatione desolationis. ib. 1733. 4.
Saliggiørelsens Orden til Ungdommens Underviisning i Tranqvebar. Tranqveb. 1745. 12. (*Wal.*)

SCHIÖNNING (Georgius Leth) Fød i Kiøbenhavn, hans Fader var Peter Schiönning, Cammer-Raad og Renteskriver ved det Fyenske Stifts Contoir. 1745 deponerede fra Friderichsborg Skole, blev derefter Alumnus paa Borches Collegium og Decanus paa Klosteret. 1755 Magister. 1758 Provst over det Kongel. Communitet. 1769 Sognepræst til Kallehauge i Sielland.

Skrifter.

Disp. de Investigatione Medii Termini. Havn. 1749. 4.
—— 3. de Convenientia Systematis Harmoniæ Præstabilitæ & influxus physici. ib. 1750 - 52. 4.
—— de Die Passionis, crucifixionis & mortis Jesu Christi. ib. 1762. 4.

SCHIÖTTE (David) En Nordmand, var først Conrector i Christianiæ Skole omtrent 1732, da han blev Magister. Blev siden Sognepræst for Freens Præstegield i Aggershuus Stift, hvorfra han 1751 efter Ansøgning med Pension blev demitteret for Svagheds Skyld, og levede siden i Roelighed i Kiøbenhavn og paa Friderichsberg.

Skrifter.

Om Bie-Avling. Kbh. 1756. 8. Oversat paa Tydsk. ib. 1756. 8.

Om de Norske Bierge. Oecon. Magaz. Tom. 2. p. 317.

Om Valg af Sæde-Korn, i sær den norske Rug. ibid. Tom. 4. p. 217.

Om den almindelige Landhuusholdning. ib. p. 293.

Om Skiæfer-Steen til Huuses Bygning. ib. Tom. 5. p. 171.

SCHIÖT. (Georgius Andreæ)

Skrifter.

Om de i Jylland øde liggende Heede-Markers Optagelse, og om en beqvemmere Plov til at skiære Jorden i mindre Fuurer. Oecon. Mag. Tom. 3. p. 191.

SCHIVE (J. .)

Skrifter.

Samtale i de Dødes Rige imellem Carl den XII. og Peter Czar. Kbh. 1768. 8.

SCHIVE (Laurentius) Fød i Skive i Jylland 1677 24 Dec. Hans Fader var Thomas Sörensen, Borger og Handelsmand sammesteds, hans Moder Anne Laurids Dotter. 1697 deponerede fra Wiborg Skole, 1701 blev Alumnus paa Borches Collegium. 1710 Professor Mathematum Superiorum ved Universitetet i Kiøbenhavn. Døde kort efter.

Skrifter.

Disp. de Synodo Chronozeutica. Havn. 1702. 4.

Rudimenta Geometriæ. ib. 1702. 4.
Theses Mathematicæ. ib. 1703. 4.
Theses Opticæ. ib. 1704. 4.
Diss. de dimensione telluris. ib. 1705. 4. (*Tb.*)

SCHIVE (Nicolaus) Fød i Skive 1694. 8 Aug. Hans Fader var Niels Didriesen, hans Moder Cæcil Hesselberg, af borgerlig Stand, 1713 deponerede fra Wiborg Skole, 1727 blev Capellan til Domkirken i Wiborg, 1731 Hospitals-Præst i Randers, 1732 Sognepræst til Ringe Meenighed i Fyen. 1733 Sognepræst til Woldum og Rude i Aarhuus Stift og Cabinets-Præst hos Enke-Dronning Anna Sophia paa Clausholm. Døde 1764. 4 Maj. Var gift med Dorothe Michels Dotter, Raadmand Michel Danielsens Dotter i Colding, som var hans Formands Hr. Lunds Enke i Woldum.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Dronning Anna Sophia. Kbh. • 4.

SCHLEGEL (Johannes Elias) Fød i Meissen 1718. 28 Jan. Hans Fader var Joh. Frideric Schlegel, Chur-Sachsisk Appellations Raad og Stifts-Syndicus i Meissen, hans Moder Ulrica Rebecca Wilken, en Dotter af Doct. Georg Lebrecht Wilken, Superintendent i Meissen. Udi hans første Ungdom blev han oplært i den Chur-Sachsiske Land-Skole Pforte, giennemlæste de beste latinske og grædske Auctores, men i sær øvede sig i Poesien, hvortil han havde baade Lyst og Genie, saa at han allerede i sit 12 Aar giorde temmelig gode tydske Vers. I hans Skolegang oversatte han den 4de Bog af Virgilii Georg. paa tydske Vers, Horatii Breve, Xenophons Cyropædie og Sophoclis Electra. Ja endog udarbeidede selv adskillige

Tragoedier, nemlig Hecuba, (som siden er udgiven under Titel: Die Trojanerinnen.) Die Geschwister in Taurien, af Euripidis Iphigenia. Dido, og en episk Digt kaldet Bemühungen Irenens und der Liebe. Efterat han saaledes havde lagt tilstrækkelig Grund til sine Studeringer i Skolen, drog han 1739 til Universitetet i Leipsig, hvor han i Besynderlighed lagde sig efter Philosophien, Jura og Historien, udarbeidede adskillige poetiske Afhandlinger, Tragoedier, og andre til de skiønne Videnskaber henhørende Skrifter, hvoraf en Deel ere indførte i Belustigungen des Verstandes und Witzes, Beyträge zum Vergnügung des Verstandes und Witzes, (af hvilket Eelskab han var et Medlem), Gottscheds Schaubühne og den af hans Broder Professor Joh. Henr. Schlegel udgivne Samling af hans efterladte Skrifter. 1743 kom han til Danmark, som Secreterer, med Hr. von Spener, Sachsisk Minister ved det Danske Hof, hvis Frue var en Enke af hans Farbroder Hofraad Schlegel. Han giorde sig strax det Danske Sprog vel bekiendt, fik Adgang til vores berømmelige Etats-Raad og Professor Gram, og ved Hr. Geheime-Raad Berkentin og Moltkes Forslag blev 1748 Professor Juris og Politices ved Sorøe Academie. Døde 1749. 13 Aug. Var gift med Johanna Sophia Niordt, en nær Forvandt med forbemeldte Hr. Speners Frue. Hans Levnets Beskrivelse er nylig udgiven af Broderen J. H. Schlegel.

Skrifter.

Der Fremde. Et Ugeblad. Khv. 1746. 8.

Conjectura pro conciliando veterum Danorum historia cum Germanorum rebus gestis. Havn. 1749. 4.

Theatralische Werke. Khv. 1747. 8.

Beyträge zum Dänischen Theater. ib. 1748. 8.

Disse

Disse 2 sidste indbefatte Kanut, Der Geheimnißvolle, die Trojanerinnen, die Langeweile, die stumme Schönheit, Triumph der guten Frauen.
Gedicht auf die Geburt des Kronprintzen. Kovh. 1749. 4.
Nogle af hans andre Verker udgivne af Broderen Joh. Henr. Schlegel. Kovh. 1761. 1762. 1764. 1766. 8. 4 Deele. Den 5te ventes med forste.

SCHLEGEL (Johannes Henricus) Broder til nestforrige. Fød i Meissen 1726. 24 Nov. Blev opdragen i 4 Aar i Merseburg, hos hans Morbroder, da Hertugelig, og siden Churfyrstelig Sachsisk Hofraad og Geheime-Archivarius von Wilke indtil 1739, da han kom i den Churfyrstel. Land- eller saa kaldte Fyrsten-Skole til Meissen. Hvor han blev underviist i 6 Aar, indtil 1745, da han drog til Universitetet i Leipsig. Han lagde sig der vel efter Theologien, men endnu mere efter Historien og Humaniora, 1748 blev han, i Anledning af at hans ældre Broder var kommen til Danmark med den Sachsiske Minister, indbuden til Danmark for at blive Hofmester hos forrige Stadtholder i Norge, da Stiftamtmand i Fyen, Hr. Græv Rantzaus yngre Sønner, som han fulgte til Sorøe Academie 1758, og havde sammested Opsyn med deres Studeringer indtil 1760, da de forlode Academiet. Lagde sig imidlertid saa vel efter det Danske Sprog, som Kundskab om Landets Forfatning og Historie. Han blev blev derefter Secreterer i det Danske Cancellie og 1760 Professor Philosophiæ designatus ved Kiøbenhavns Universitet, og begyndte Aaret efter, 1761, at holde Collegia i de skiønne Videnskaber, den almindelige saavelsom visse Staters besynderlige Historie, men i sær i den Danske, i

Jure publico &c. blev og samme Aar Magister. 1764 indlod han sig i Egteskab med Augusta Amalia von Jessen, en Dotter af Etats-Raad Jessen, Committeret og Secreterer i Oeconomie- og Commerce-Collegio. 1766 blev Medlem og Professor i Geometrien ved det Kongel. Maler, Billedhugger og Architectur Academie. 1770 beskikket til succederende Historiographus og Bibliothecarius regius. 1772 Medlem af det historiske Institut til Gottingen.

Skrifter.

Geschichte Christ. IV. von Niels Slangen, kürtzer vorgetragen und mit Zusätzen erweitert. Koph. und Leips. 1754. 4.

Thomsens Sophonisbe übersetzt, med historiske og kritiske Anmærkninger. Leips. 1758. 8.

Thomsens Agamemnon und Coriolan übersetzt. Koph. und Leips. 1760. 8.

Trauerspiele aus dem Englischen übersetzt. Koph. 1764. 8.

Oratio de optimo reformandi modo. Havn. 1762. 8.

Afhandling om det Danske Sprogs Fordeele og Mangler i Sammenligning med det Tydske og Franske Sprog. Khvn. 1763. 8. Samme paa Tydsk. Slesvig 1763. 8.

Geschichte des Könige von Dännemark, aus den Oldenburgischen Stamme, mit Bildnisse, gestochen von Joh. Martin Preisler. Koph. 1769. fol. 1 Theil. Den anden ventes med forste.

Hans Broders Joh. Elias Schlegels Werke. See Joh. El. Schlegel.

Leben Johann Elias Schlegels. Koph. und Leips. 1770. 8.

Samlung zur Dänischen Geschichte, Müntzkenntniß, Oeconomie und Sprache. Koph. 1771. 8.

Han

Han har desuden havt Deel i adskillige Journaler og periodiske Skrifter.

SCHLICHTKRULL (Olaus)

Skrifter.

Lutheri Forklaring over den 45 Psalme. Oversat. Khv. 1755. 8.

SCHLÖSSER (Casparus Wilhelmus) Fød i Dortmund i Westphalen 1698. 4 Sept. Faderen var Frid. Matth. Schlösser, Apotheker og Postmester sammesteds, Moderen Catharina Giertrudis de Münster. Lagde sig først efter Apotheker-Konsten, blev siden 1723 Doctor Medicinæ ved Kiøbenhavns Academie.

Skrifter.

Diss. inaug. de Ictero, Præside G. F. de Frankenau. Havn. 1723. 4. *(Pr.)*

SCHMETTAU (Woldemar Græve af) General af Cavalleriet, Ridder af Dannebroge, Kammerherre, commanderende Chef ved Armeen i Norge, og første Deputeret ved det Kongel. Krigs-Directorium sammesteds, samt Membrum honorarium ved det Kongel. Maler, Billedhugger og Bygnings Academie i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Fransk Tale, da han blev optagen til Membrum honorarium i bemeldte Academie. (See Mercure Danoise for Febr. Maaned 1757.

Militair Bibliothek. 3 Tom.

SCHMIDT (Christianus Jacobi)

Skrifter.

Samling af alle Reise-Beskrivelser. Khv. 1748 & seqv. in 4to.

SCHMIDT (Clemens) Fød i Skanderborg 1670. 2 Febr. Hans Fader var Wilhelm Schmidt, Regiments-Chirurgus i Kongel. Dansk Tieneste, hans Moder Christine Rasn. Udi hans spæde Barndom fulgte han med Forældrene i den Pommerske Campagne, og blev underviist i Lybek og Rostok. Siden da Faderen havde taget sin Dimission og sat sig ned i Aalborg, freqventerede han Skolen sammesteds og derfra deponerede 1689. Hvorefter han conditionerede hos adskillige fornemme Folk, og paa nogen Tid underviiste den Kongel. Polske Minister Hr. Moreau i det Danske Sprog og Historie. Endelig blev han antagen af Geheimeraad Otto Krabbe, som Informator for hans Dotter Charlotta Amalia Krabbe, som siden kom i Egteskab med Hr. Ulric Christian Gyldenlöve. 1696 blev han Sognepræst til Haarløv og Himlingøie i Sielland og samme Aar Magister. 1709 blev Provst i Bieverskov Herred. 1716 Bisp i Bergen. Døde 1723. 26 Dec. Var gift med Dorothea Maria Giessing.

Skrifter.

Sielens aandelige Egte-Pagt og Arve-Pant. Khv. 1707. 8. (*An.*)

SCHNABEL (Bernhardus) Fød 1691. 19 Febr. i Wemmelov i Sielland, hvor hans Fader var Præst, og Provst i Slagelse Herred. 1707 deponerede fra Slagelse Skole, blev derefter Alumnus paa Eilertsens Collegio. 1714 reiste udenlands. 1718 blev Rector i Kiøge. 1722

Ma-

Magister. 1726 Rector i Roeskilde. Døde 1754. 27 Maj. Var gift med Sophie Rasmus Dotter.

Skrifter.

Disp. de Parallelismo inter Hebr. ישוע, Græcorum Σωτὴρ & Latin. Salvator. Havn. 1713. 4.

—— de Saltatione Davidis. ib. 1712. 4.

M. Wöldikii Positiones cum annotationibus. Havn. 1753 & 1756. 8. (*Cr. Fn.*)

SCHNABEL (Christianus) Fød i Roeskilde 1728. 5 Jul. Hans Fader var nestanførte Rector Bernt Schnabel, 1745 deponerede fra Roeskilde Skole. 1746 sustinerede Examen Philosophicum, cum Charactere *Supra-Laudabil.* 1748 blev Magister. Reiste derefter udenlands, 1753 blev sin Fader i Embedet adjungeret, som Rector ved Roeskilde Skole. 1754 succederede som virkelig Rector. Døde i sin beste Ungdom 1760. 22 Nov.

Skrifter.

Agrumia, Arabice & Latine, notisqve illustrata. Amstel. & Lugd. Bat. 1755 & 1756. 4. (*Cr.*)

SCHNABEL (Paulus) Fød i Corsøer, hvor hans Fader Marcus Schnabel var Raadmand. 1741 blev Catechet ved Holmens Kirke i Kiøbenhavn. 1743 Sognepræst til Gravens Præstegiæld i Bergens Stift. Har været 2 Gange gift: 1. Med Maren Kierulf. 2. Med Elisabeth Bechmann.

Skrifter.

En Prædiken om Guds Gierning og Velgierning ved megen Regn, og Mangel af Blæst og ved menneske-

lig Bræk, holden 12 Søndag efter Trinitat. 1767. Bergen. 8.

SCHNELL (Fridericus Christianus) Var først Præst paa Christiansborg i Guinea. 1705 blev Sognepræst til Meirup i Riber Stift. 1707. 25 Julii forflyttet til Tisted og Tilsted Meenigheder i Aalborg Stift. Døde 1728. 10 Oct.

Skrifter.

Diss. de Apide Ægyptio, Præside Mich. Hiort. Havn. 1698. 4.

En hellig Slange-Trædskhed. Khv. 1705 og 1727. 8.

Trifolium sacrum. ɔ: Forklaring over de 3 første Capitler af første Mose Bog. ib. 1707. 8.

SCHÖNAU (Fridericus Christianus) Fød i Kiøbenhavn 1728. 9 Mart. Hans Fader var Johan Frideric Schönau, som siden blev Tolder i Aarhuus, hans Moder Cathrine Elisabeth Buus, som havde opammet Kong Frid. V. 1743 blev han af mig efter foregaaende privat Information til Academiet dimitteret. 1755 blev residerende Capellan til Frue Kirke i Aarhuus, Hospitals-Præst sammesteds og Sognepræst til Aabye. 1764 Sognepræst til Cregome og Winderød i Sielland. Gift med Johanne Marie Muller.

Skrifter.

A. Persii første Satire med Mythologiske, Antiqvariske, Philosophiske og Moralske Anmærkninger paa Danske Vers oversat. Khv. 1746. 4.

Journal over Danske Bøger, saavel gamle som nye. 1ste Stykke. Khv. 1749. 8.

Prodromus til Phædri Anmærkninger. ib. 1749. 8.

D.

D. Herrnschmidts Lutheri opbyggelige Levnets Beskrivelse paa Dansk oversat. ib. 1750. 8.

Phædri Fabler med Danske philologiske Anmærkninger. ib. 1750. 12.

Historisk og kritisk Betænkning over Griffenfelds Levnets Historie, under Navn af Philander von der Linde. ib. 1749. 8.

Holger Danskes sandfærdige og troværdige Levnets Beskrivelse. ib. 1751. 8.

Forsøg paa en Historie om Naturens Ret. ib. 1751. 8.

Kraft- og saftfulde Kierne af de Evangeliske Sandheder, uddragen af D. Morten Luthers Kirke- og tvende Huus-Postiller, af Tydsk paa Dansk oversat. ibid. 1751. 4.

D. Morten Luthers omstændige og opbyggelige Levnets Historie, tilligemed en udførlig Efterretning om Reformationen. ib. 1751. 4.

Anti-Pamela, eller Syrenes Bedrifter, oversat paa Dansk. ib. 1751. 8.

Cornelius Nepos med adskillige philologiske Anmærkninger. ib. 1752. 8.

De listige og utroe Tieneste-Piger af Joh. Balth. Schuppio. Paa Dansk oversat og forøget. ib. 1752. 8.

Samling af Danske lærde Fruentimmer. ib. 1753. 8. 2 Deele.

Baron Holbergs Sendebrev angaaende Dronning Christina i Sverrig, oversat af det Franske. ib. 1753. 8.

P. Virgilius Maro oversat paa Dansk med adskillige Anmærkninger. Første Bind. ib. 1753. 8. Indbefatter alleene hans Eclogas.

Fortale til Heitmans Sphærica. 1750. 8.

Hop-

Høynødvendig Modværge og aftvungen Giensvar imod Christian Schmidts Beskyldninger. ib. 1750. 8.

Høistnødtrængende Apologie for sig og sin liden Bog: Forsøg paa en Historie om Naturens Ret. ib. 1751. 8.

SCHÖNFELDT (David Nicolaus) Fød i Rostok 1715. 1752 blev Præst ved den tydske Kirke i Bergen.

Skrifter.

Epistola Gratulat. ad F. Alb. Æpinum, de Usu revelationis in Philosophia. Rostok 1742. 4.

Meditatio Philosophica de Utilitatis propriæ studio. Hamb. 1750. 4.

Abhandlung von den geistlichen Leidenschaften in den Gottesdienste der Christen. Rost. 1754. 8.

E. Pontoppidans Hyrde-Brev paa Tydsk oversat. ibid. 1754. 8.

Die Lehre von Glück und Unglück. ib. 1757. 8.

Anweisung zur Erkentniß seiner selbst. Bützov. 1764. 8. (Fr)

SCHÖNHEYDER (Johannes Christianus) Fød i Kiøbenhavn 1742. 9 Aug. Hans Fader var Johan Frans Gottlieb Schönheyder, berømmelig Medicinæ & Chirurgiæ practicus sammesteds, hans Moder Mette Mossin, en Dotter af Mag. Hans Mossin, forrige Sognepræst til Nicolai Kirke i Kiøbenhavn, som siden blev Sognepræst i Kiøge. 1757 blev han efter foregaaende privat Information til Academiet dimitteret af Mag. Wiedemann, 1765 reiste til Leipzig, 1767 til Göttingen. 1768 blev Reise-Præst med Kong Christian den 7de paa hans udenlands Reise. 1769 Compastor ved Christ-Kirke og Aftensangs-Præst i Rensborg. Sidst i samme Aar Slots-Præst til Christiansborg Slot.

Slot. 1771 Sognepræst ved Trinitatis Meenighed i Kiøbenhavn. Gift med Charlotta Reinholdina von Jessen, en Dotter af afgangne Etats Raad Jessen.

Skrifter.

Madame de Beaumonts Magazin for Born af Fransk oversat. 4 Deele. Khv. 1764. 8.

Fuldstændig Udkast med Forberedelses Bønner til Søn- og Festdages Prædikener til Hoymesse fra Trinitatis Søndag til Kirke-Aarets Udgang 1771. ib. 1771. 8.

Prædiken til Ihukommelse af den 17de Jan. 1772. ib. 1772. 8.

Nicodemus, en Samtale efter Platos Maade, indrykket i Biblioth. for nyttige Skrifter 1772. 8.

Han har desuden forfærdiget adskillige Recensioner i Bibliothek der schönen Wissenschaften.

SCHÖNHEYDER (Johannes Henricus) Broder til nestforrige. Fød i Kiøbenhavn 1744. 7 Jun. Deponerede 1757 i sit 13de Aar, efter foregaaende privat Underviisning. Lagde sig derpaa efter Medicinen og reiste 1765 udenlands og opholdt sig et Aar i Leiden, 2 Aar i Edenburg, hvor han blev optagen som Medlem i det medicinske Selskab, drog derpaa til London i Engeland, og kom hiem til Kiøbenhavn 1768, hvor han samme Aar fik Doctor-Graden i Medicinen. 1771 Medicus ved Pleie-Anstalterne i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Disp. inaug. de resolutione & impotentia motus muscularis. Havn. 1768. 4.

Lauters Geschichte der Krankheiten, af Latin oversat. Khv. 1765. 8. (*Pr.*)

SCHÖN-

Schönning (Claudius Ursin) En Nordmand, Broder til nestfølgende. Efterat han nogle Aar havde ligget ved Academiet som Student, blev han Sorenskriver over Salten i Nordlandene, hvor han døde 1768.

Skrifter.

Tractatus Oeconomico-Physicus de habitu Norvegiæ ad Agriculturam. Havn. 1754. 8. (*Gu.*)

Schönning (Gerhardus) Fød i Tronhiem 1722. 1743 deponerede fra Tronhiems Skole. 1748 blev Magister. 1750 Rector i Tronhiems Skole. Derefter Medlem i det Kongel. Danske, det Kiøbenhavnske og Tronhiemske Videnskabers Selskaber. 1765 Professor Eloqventiæ & Historiarum ved Sorøe Ridderlige Academie. Han tilligemed Conferents-Raad Suhm og Bisskop Gunnero ere Stiftere af det Tronhiemske, nu Kongel. Norske lærde Selskab, 1772 blev han Medlem af det historiske Institut til Gøttingen.

Skrifter.

Dispp. 4. de Origine Philosophiæ orientalis vel Chaldaicæ vulgo dictæ Platonicæ. Havn. 1744 - 47. 4.

Forsøg til de nordiske Landes, særdeles, Norges gamle Geographie. Khv. 1751. 4.

Anmærkninger over de gamle Nordiskes Giftermaale og Brølluper. I en Lykønskning til Professor C. F. Munthes Brollup. Khv. 1750. 4.

Kong Harald Haarderaades Liv og Levnet og Erkebisp Eistens Levnet. Indført i Suhms og hans Forbedring til den gamle Danske og Norske Historie. ib. 1757. 4.

Om Agerdyrkningens Forbedring i Norge. ib. 1758. 8.

Be-

Beskrivelse over Domkirken i Tronhiem. Tronh. 1762. 4.
Oratio de antiqvissima reipublicæ constitutione, Regum speciatim potentia & auctoritate apud Gentes boreales. Soræ 1764. 4.
—— de antiqvo succedendi jure. ib. 1767. 4.
Betragtning over Kong Frid. 5tes Begravelse. . . 4.
Tale paa Christian den 7des og Carol. Mathildæ Bryllups Dag. Sorøe 1766. 4.
Programma de Festo, post occidui solis reditum in Septentrione olim celebrato. Soræ 1766. 4.
—— de anni ratione apud veteres Septentrionales. Soræ 1766. 4.
Norges Riges Historie. Første Deel, fra Rigets Begyndelse, til Harald Haarfagers Tider. Sorøe 1771. 4.
Oratio ad solennia Coronationis Christ. VII. & Carol. Mathildæ. ib. 1767. 4.
Fundamenta narrationis Herodoti de Scythia & vicinis regionibus. i 3 Programmata. ib. 1768. 1769. 1770. 4.
Programma de sinu codano & monte Sevo. ib. 1772. 4.
Afhandling om de Norskes og endeel andre nordiske Folkes Oprindelse, Sorøe 1769. 4.
Om Nordlysets Ælde. Indført i det Kiøbenhavnske Selskabs Skrifter. Tom. 8. p. 167.
Afhandling om de gamle Grækers og Romeres Kundskab om de nordiske Lande, især den saa kaldte Scandinavia. ib. Tom. 9. p. 151.
Om Veirets og Luftens Forandring i Tronhiem, fra 1 Oct. 1759 til 1 Oct. 1761. ib. p. 596.
Om Darii Hystaspis Tog til Schythien. ib. Tom. 10. p. 61.

Af-

Afhandling om hvad Begreb og Kundskab man har havt om de nordiske Lande efter Ptolomæi og indtil de saa kaldede midlere Tider. ib. p. 206.

Om U-Aar. Indført i det Tronhiemske Selskabs Skrifters 1ste Deel.

Om Korn Magaziner. ibid.

Om den Venetianske Adelsmands Petri Qvirini Skibbrud i Nordlandene 1432, samt Anmærkninger ved Capitain Wagensteins Kort over Norge. ib. 2den Deel.

Beretning om det Meldalske eller Lykkens Kobberværks Opfindelse. ib. 3 Deel. (*Sub. Gu.*)

SCHOUGAARD (Johannes Andreæ) Var Doctor Medicinæ og Liv-Medicus hos den Tyrkiske Keiser i Constantinopel, hvor han stod i stor Naade, og sammesteds døde.

Skrifter.

Qvæstiones Physico-Medicæ. Witteb. 1624. 4.

Disp. de Syncope. ib. 1624. 4. (*Bib.*)

SCHOUSBÖLL (Sejer) Deponerede fra Horsens Skole.

Skrifter.

Saxonis Grammatici Danske Historie paa Dansk oversat. Khv. 1752. 4.

SCHRADER (Johannes Hermannus) Fød i Hamborg 1684. 9 Jan. Var først Informator hos Prinsesse Charlotta Amalia, blev derefter Præst i Oldeslo, og siden Sognepræst i Tønder, samt tillige Provst og Consistorial-Raad. Døde 1737. 31 Oct.

Skrif-

Skrifter.

Richtigkeit der Lehre vom Verdienst der guten Wercke, Verehrung der Bilder und Anruffung der Heiligen. wider B. B. Frey.

Kurtze Nachricht vom Inhalt der gantzen heiligen Schrift

Von hohen geistlichen Anfechtungen.

Gnade und Warheit. 2 Th.

Die Beschaffenheit eines wahren Christen im Leben und Sterben.

Die Herrlichkeit des grossen Gottes. Kopb. 1731. 8.

Erbauliche Predigten. Bremen 1734. 8. (*Lex.*)

SCHRAM (J. . H. .)

Skrifter.

Den opløste Styrmands-Konst. Khv. 1761. 8.

SCHREIBER (Matthias) Fød 1724. Faderen Matthias Schreiber, Præst til St. Petri tydske Kirke i Kiøbenhavn, Moderen Mette Maria Burmeister. Blev 1746. kaldet til Dansk Legations-Præst i Paris.

Skrifter.

Versuch einer Erklärung Esaiä C. 50. v. 9. Gotha 1761. 8.

SCHREUDER (Johannes Samuelis) Fød i Callundborg, hvor hans Fader skal have været Borgemester, hans Farfader Mag. Hans Schreuder, Provst i Flensborg, hans Morfader Doct. Hans Albertsen, anden evangelisk Biskop i Kiøbenhavn. Efter sine Studeringers Fuldendelse paa Kiøbenhavns Universitet, blev han af Biskop Hans Resen udvalgt til øverst Collega ved Sorøe Skole. 1616 blev Rector ved Aalborg Skole, derefter Sognepræst i Horsens.

sens, hvorfra han 1628 i den Keiserlige Krig ved Hr. Oluf Parsberg, Lehns-Herre over Bergenhuus Stift, blev forskreven til Bergen, og strax beskikket til Medtiener ved Domkirken sammesteds, hvor han var 4 Aar, og nogen Tid tillige sin Pastors Mag. Peder Broches Suffraganeus. 1632 blev Sognepræst baade til Domkirken og Nykirken ibid., hvoraf den sidste da var et Annex til den første. Var tillige Provst over Nordhordlehn. Døde 1647. 17 Jul. Var 2 Gange gift, først med Anne Jens Dotter Bloch.

Skrifter.

Aandelig Figte-Skole, eller Liigprædiken over Jens Jensen Skive, Raadmand i Bergen. Kbh. 1645. 4.

SCHRÖDER (   ) Opholdende sig paa Tranekiær Slot paa Langeland.

Skrifter.

Neue Anmerkungen über alle Theile der Natur-Lehre, aus denen Englischen Transactionen, denen Gedenck-Schriften der Academie der Wissenschaften in Paris und andre mehr zusammen gezogen und gesammelt. Erster Theil aus dem Französischen übersetzt. Koph. und Leips. 1753. 8.

SCHRÖDER (Johannes) Fød 1696. 4 Febr. i Helsingøer, hvor hans Fader i mange Aar var Capellan, og omsider blev Sognepræst til den Danske eller St. Olai Kirke, hans Moder var Sophie Rosenmeier. Blev i sin første Barndom sat under privat Information hos Mag. Peder Clod, som da var anden Lectie-Hører, men siden blev Rector ved Helsingøers Skole, af hvem han og 1715 til Academiet blev dimitteret. Aaret efter, 1716, da

han

han havde taget Examen Philosophicum, blev han tredie Lectie-Hører ved Helsingøers Skole. 1717 sustinerede Examen Theologicum. 1719 reiste med vedkommendes Tilladelse udenlands, og lod imidlertid den Lectie, som han var Hører ved, forsyne ved en anden. Opholdt sig meest til Wittenberg og studerede Theologien og de orientalske Sprog, saasom han tænkte at blive Præst. 1720 kom hiem og blev 4de Lectie-Hører i bemeldte Skole. 1721 blev han af Biskop Deichman i Christiania begiert til at informere hans 2 yngste Sønner, hvilken Begiering han fyldestgiorde, og blev der indtil 1722, da han blev Rector ved Skolen i Friderichshald, her fandt han Byen og Skolen i en ynkelig Stand, Byen havde Borgerne selv nogle Aar tilforn opbrændt for at udjage Fienden, Skolen var plat øde, Disciplernes Tal var ei meere end 7 i alt, men den kom snart paa Fode igien ved hans berømmelige Fliid. 1730 blev han Rector ved Friderichsborg Skole. 1756 da et andet Embede ham var tiltænkt, hvilket han for visse Aarsager ikke erholdt, blev han uden Ansøgning beskikket til Professor Philosophiæ ved Kiøbenhavns Univer-sitet, skiønt han forblev fremdeles som Rector ved Fride-richsborg Skole. 1760 blev ham en Conrector adjunge-ret, cum spe successionis, for at lette ham noget af det besværlige Skole-Arbeide. 1766 søgte og erholdt han sin Dimission formedelst Alderdoms og Svagheds Skyld, saa-ledes at han fremdeles nyder den visse Løn han som Rector har havt. 1724 indlod han sig i Egteskab med Gunild Peders Dotter Bendike, en Kiøbmands Dotter i Fride-richshald.

Skrifter.

Disp. de Poenitentia infantum Joel. II. 16. Præside Chladenio. Witteb. 1719. 4.

Kort historisk Beskrivelse over Friderichshald paa Riim. Khv. 1727. 4.

Immanuels Kirkes Indvielse i Friderichshald. ib. 1730. 4.

SCHRÖDER (Laurentius v. Lorents) Organist til Helliggeistes Kirke i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Von der Hertz-erfreuender Musica. Kopp. 1630. 8.

Vom Lobe Gottes oder Musica. ib. 1639. 8. (*Bib.*)

SCHULT (Dietericus) til Findstrupgaard, Hellestrup og Christiansdal. Faderen var Geheime-Raad Jörgen Schult, som kom her ind fra Bremen, hvor han afstod sit Canonicat til Prinds Friderich, Kong Christian 4 Søn, som siden blev Konge, men kunde ikke blive Erke-Bisskop uden han først havde været Cannik; til Vederlag fik han Gods i Norge, og blev adlet 1642. 27 April. Moderen Margrethe von Gützen. Han selv var først Cancellie-Raad, blev 1684. 5 May Ridder af Dannebroge. 1688. 9 Oct. Stiftbefalingsmand over Fyen og Langeland, samt Amtmand over Odense, Dalum og Rugaards Amter, 1700. 4 May Geheime-Raad. Døde 1704. 30 Nov. Var gift med Ermegaard Sophie Gabel, en Dotter af Statholder Christopher Gabel.

Skrifter.

Disp. de successione in Regnis & Principatibus. Franek. 1662. 4.

SCHULTZ (Petrus) Studiosus emeritus, lever endnu, og er over 70 Aar gammel.

Skrifter.

Om det Danske Sprogs Skriver-Rigtighed. Khv. 1724. 8.

SCHULTZ (Theodorus)

Skrifter.

Leich-Predigt über Magdalena Sybille Langhorstin. Koph. 1652. 4.

SCHULTZE (Benjamin) Kongelig Dansk Missionarius i Tranqvebar fra 1720 til 1743.

Skrifter.

Christoph. Wilkens værdige Communicant, oversat af tydsk paa dansk. Tranqvebar 1722. 8.
Hymnologia Damulica. ib. 1723. 8.
Historia Passionis Jesu, Damulice. ib. 1723. 8.
Catechismus Telugicus minor. Halæ 1746. 12.
Joh. Arndii Hortulus Paradisi, Damulice. ib. 1749. 8.
Compendiaria Alcorani Refutatio, Indostanice. ib. 1744. 8.
Ordo Salutis, Telugice. ib. 1746. 12.
Colloqvium de Christo, Telugice. ib. 1747. 12.
Regulæ centum, Telugice ib. 1747. 12.
Conspectus Literaturæ Telugicæ. ib. 1747. 4.
Han har desuden oversat paa samme Sprog en stor Deel af Biblen, forfærdiget en Grammatica og Vocabularium Biblicum &c. &c.

SCHUMACHER (Andreas) Blev 1757 Secreterer i det tydske Cancellie, derefter Legations-Secreterer ved det russiske Hof. 1762 Legations-Raad. 1765 Etats-Raad, 1767 Kongel. Geheime-Cabinets-Secreterer, siden Confe-

rents-Raad og Deputeret i Landvæsenets Collegio. 1768 Doctor Juris i Cambridge, 1771 Deputeret i det danske Cancellie.

Skrifter.

F. W. Ravns Underretning om det Maroccanske Slaverie. Oversat paa tydsk. Kiøbh. 1754. 8.

Gelehrter Männer Briefe an die Könige in Dännemark, von 1552 bis 1663. ib. 1757 - 59. 8. 3 Theile.

SCHUMACHER (Jens Reimert) Fød i Kiøbenhavn 1742. 7 Apr. Faderen Cornelius Schumacher, Etats-Raad og Committeret i General-Toldkammeret, Moderen Elisabeth Reierlen. Efter privat Information dimitteredes til Kiøbenhavns Academie 1756, blev 1765 beskikket til Secreterer ved den til Bergen opsendte Commission, 1767 Bogholder ved Extra-Skatten i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Han har tilligemed sin Broder P. C. Schumacher udarbeidet adskillige Afhandlinger i det oeconomiske Magazin, saasom: Om Maaden at giøre Most af Frugter Tom. 4. p. 184. Om den almindelige Udsæd af alle Slags Korn, ib. p. 192. Anslag paa en fordeelagtig Tærske-Maskine. ib. p. 357. Den sidste Afhandling er og oversat paa Fransk. Paris 1769. fol. maj.

Betænkning hvorvidt en Efterkommere i Regieringen er forbunden til at betale sin Formands Gield. Kbhn. 1771. 8. og paa tydsk. Sorøe. 1772. 8.

Desuden har han og udarbeidet endeel Afhandlinger i Bibliotheket for nyttige Skrifter 1772.

SCHU-

SCHUMACHER (Petrus) See GRIFFENFELD.

SCHWARTZ (Hermannus) Fød 1706. 28 Dec. i Minden i Westphalen. 1734 blev Conventual i Bergens Kloster ved Magdeburg. 1736 Kongel. Preussisk Feldt-Præst. 1739 tydsk Præst ved Wallse Stift. 1744 Diaconus ved den Lutherske Kirke i Cothen. 1745 Sogne-Præst sammesteds.

Skrifter.

Evangelische Zeugnisse, mit Fortsetzungen. Cothen 1748. seqv. 8.

Samlung einiger H. Reden. Jena 1755. 8.

SCHWARTZ (Josva) Fød 1632. 2 Febr. i Waldau i Pommern, hans Fader var Jacob Schwartz, Pastor sammesteds, hans Moder Elisabeth Zelach. 1651 blev forsendt fra Skolen i Stolpe til Universitetet i Wittenberg, hvor han studerede i 7 Aar, og siden reiste til Holland, Engeland og Frankerig. 1661 kom hiem til Pommern; men formedelst at han i en Prædiken havde talt temmelig haardt imod det sammesteds i Svang gaaende Syneretisterie, maatte han forføie sig til Danzig, og da han ikke der fandt sig sikker, retirerede han til Stokholm, hvor han 1668 blev Professor Theologiæ ved det nyelig stiftede Carolinske Academie i Lund i Skaane, og Tydsk Præst ved Domkirken. 1673 blev Doctor Theologiæ ibid. Han forfaldt der i en fortrædelig Dispute med Doct. Peder Winstrup, Bisskop i Skaane, som han beskyldte for Forsømmelse i sit Embede, Utroskab imod Kongen, og Vildfarelse i Lærdommen. Udfaldet blev, at han maatte giøre Winstrup en Afbigt. Kort efter faldt han i Dispute med Samuel Puffendorff, hvis Bog de Jure Na-

turæ & Gentium Schwartz beskyldte for adskillige Vildfarelser. 1677 da hele Skaane nesten var indtagen af de Danske, blev han beskyldt for Utroskab imod de Svenske, hvorudover han maatte flygte til Danmark, hvor han 1679 blev aflagt med en Pension. 1681 blev Kongelig Hof-Prædikant i Kiøbenhavn. 1684 General-Superintendent i Fyrstendommene Slesvig og Holsteen. Døde 1709. 6 Jan. Var gift med Cathrine Severus, en Dotter af M. Nicol. Severus, Provst i Malmøe, og Enke af Borgemester Jacob Wildschutz i Malmøe. Om hans adskillige Controversier med Linekogel, Sandhagen, Muhlius, Sibbern, Lutken &c. kan læses Moller. Cimb. Lit. og Zvergs Siellandske Clerefie.

Skrifter.

Disp. de Ecclesia Lutherana, Præside D. Abrah. Calovio. Wittcb. 1652. 4.

Decas Epistolarum, de Syncretismo. Zirichseæ. 1664. 12.

Earundem Decas II. III. & IV. ib. 1665. auctiores junctim editi. Flensb. 1706. 8.

Confessio privata publico examini subjecta a Franc. Leuchtenberg, Tyrolensi. Lond. Goth. 1668. 4. var den første Disp. som blev holdt paa Academiet i Lund, Defendens og Forfatter til samme var en omvendt Catholik.

Dispp. II. de auctoritate symbolica formulæ concordiæ. Lond. Scan. 1670. 4. Den første var hans Doctor Disp. og holdt under D. Peder Winstrups Præsidio.

Disp. II. de notis veri & falsi doctoris. ib. 1674. 75. 4.

Diss. de formulæ concordiæ Art. III. de justitia fidei coram Deo. ib. 1675. 4.

—— de vera Christi Deitate. ib. eod. 8.

Index

Index qvarundam novitatum, qvas Samuel Puffendorffius in libro suo, de jure naturæ & gentium, contra Orthodoxa fundamenta Londini edidit. 1673. 4.

Index novitatum Puffendorffii, denuo contra stricturas & Apologiam Sam. Puffendorffii assertus.

Sciagraphia Concionis ex Joh. XII. 35. 36. feriis Poenitentialibus jussu Regio habendæ. Slesw. 1685. 8.

Discussio Calumniarum Sam. Puffendorffii Eride Scandica, indicis errorum suorum causa venerabili uni Viro indignissime impositarum, instituta per Sever. Wildschutzium. ib. 1687. 4. (Schwartz meenes selv at være Autor hertil, og alleene at have laant sin Stif-Sons Navn.)

Commonitio de re divina examinum publicorum, in qva simul differentia necessitatis credendorum ostenditur. Hamb. 1698. 12.

Abgesagte Toleranß oder Verträglichkeit der Calvinischen Lehre. Stetin 1661. 8.

Gründlicher Beweis daß der allgemeine Calvinische Glaube, der ungeänderten Augsburgischen Confession zuwider laufe. Wittenb. 1664. 4.

Trost-Sermon über Magni Gabrielis Grafen de la Gardie zweier Kinder Todt. Stokh. 1667. 4.

Carolinischer Krönungs Predigt.

Drey ausgesonderte Kriegs-Predigten. Kopph. 1678. 4.

Rensburgische Kirchhofs Einweihung. Glükstad 1694. 4.

Gründlich Wiederlegung eines zur Buß-Predigt fürgeschriebener, durchgehens aber den Chiliasmo dienenden Auslegung des 7 Cap. Michæ. ib. 1697. 4.

Wahrer Bericht vom Sabbath, wider D. Franc. Buurman. Altona 1701. 8.

Tractat wider D. Henr. Muhlii chiliastische Vorspiele. Flensb. 1705. 4.

Nachbericht auf D. Henr. Muhlii dreien Ordinations-Reden. ib. 1705. 4.

Theologische Bedenken, über Nic. Sibbern Lehre von der würklichen Seeligkeit der Gläubigen in diesen Leben.

Schreiben an Casp. Wildhagen, dem Antworts Schreiben Doct. F. J. Lütkens von der würklichen Seeligkeit der Gläubigen an Nicol. Sibbern am 27 Jan. 1707. entgegen gesetzt. Kopenh. 1708. 4.

Erweiterte Widerlegung der nun einreissen der Pietistischen Lehre, daß unter der Seeligkeit des Gnaden-Lebens der Gläubigen, hie in der Zeit, und unter der Seeligkeit des ewigen Lebens kein wesentlicher Unterscheid, sondern eine Seeligkeit sey. Hamb. 1709. 4. (*An. Cimb. Z. Pr.*)

SCHWARTZ (Nicolaus) En Søn af nestforrige, fød i Lund i Skaane 1670, blev 1703 Kongel. Dansk Cancellie-Raad, 1718 Assessor i Over-Hof Retten i Norge, 1747 Justits-Raad. Han havde anvendt sine unge Aar paa Studeringer og udenlands Reiser, og havde især en grundig Kundskab i de Orientalske Sprog, hvormed han og i sin Alderdom fornøiede sig, da han tilbragte sine gamle Dage paa sit Gods Buskerud ved Drammen i Norge, hvor han døde 1753. æt 83.

Skrifter.

Potentissimi Regis Davidis priores duo Psalmi, translati, & hodierno Pontifici d. 24 Oct. 1749. missi. Havn. 1751. 4.

Vera & unica Methodus qvomodo lingva sancta V. T. in

afias lingvæ describenda, IV prioribus Script. Sacræ capitibus ut & potentissimi Regis Davidis Psalmis demonstratur. ib. 1751. 4.

De 4 første Capitler i den hellige Skrift, saavelsom den første Bog af Psalteren oversat. ib. 1752. 4. (*Bu. Z.*)

SCHWINGEL (Gerhardus Christianus) Over-Bergs-Casserer ved Sølvværket i Kongsberg.

Skrifter.

Anhang til det frivillige Slaverie. Khv. 1771. 8.

SCHYTTE (Andreas) 1758 blev nederst Capellan til Nicolai Kirke i Kiøbenhavn. 1760 øverst Capellan ib. Døde 1772. 19 Dec.

Skrifter.

Prædiken over Gethsemane Hauge, som et nyt Paradis paa Jorden. Khv. 1752. 4.

SCHYTTE (Andreas) Fød 1726 i Uggersløv Præstegaard i Fyen; hans Fader var Rasmus Schytte, Sognepræst til Uggersløv og Bedensløv og Provst i Schams-Herred. Frequenterede Odense Skole i 8 Aar, hvorfra han 1744 til Academiet blev dimitteret. Efter udstandne Examina, Philosoph. og Theolog. kom han 1755 til Sorøe Academie som Hofmester hos Hof-Junker Caspergaard, med hvilken han reiste udenlands i 3 Aar. 1759 kom hiem og opholdt sig fremdeles ved Sorøe Academie. 1761 blev Professor Juris publici & Politices sammested. 1763 indlod sig i Ægteskab med Karen Stæhr, Enke af Forvalter Hans Kruusberg ved Sorøe, og Dotter af Andreas Stæhr, forrige Raadmand i Aarhuus.

Skrif-

Skrifter.

Tale i Anledning af Kongens Fødsels-Dag. Om den fredelige Danske Regiering. Soroe 1763. 4.

Dito. Om Videnskabernes Nytte i Kirken og Staten. ib. 1765. 4.

Dito. Den beste Regiering. ib. 1770. 4.

SCHYTTE (Matthias) Fød 1632 i Aalborg. Hans Fader var D. Christen Schytte, Provincial-Medicus og Canonicus i Viborg, Moderen Margrete Grubbe. 1650 dimitteret fra Viborg Skole til Kiøbenhavns Academie. 1655 reiste udenlands. 1659 blev Sognepræst til Karby paa Morsøe, hvilket Embede han forestod paa det 50de Aar, og var Provst i Sønder-Herred 36 Aar. Døde 1708. 17 Jan. Gift med Johanne, en Dotter af hans Formand Hr. Jörgen Pedersen Nestved.

Skrifter.

Disp. de Legibus. Witteb. 1655. 4.

Confutatio Pseudo-Stereomatis Bergiani. ib. 1656. 4.

SCRIBONIUS (Nicolaus)

Skrifter.

Rosa Scanica, v. Florilegium Loudinense, anagrammaticum. Havn. 1636. 4.

SEBLAD (Canutus Richardi) Fød i Odense 1595. 16 Jan. Han blev 1617 Magister. Derefter Rector ved Odense Skole, og Professor Philosophiæ designatus ved Gymnasium ibid. Døde 1621. 6 Jun.

Skrifter.

Disp. de Substantia. Witteb. 1614. 4.

—— de Generatione & corruptione rerum naturalium. ib. 1615. 4. (*B. Th. Bib. Lu.*)

Seeboth (Gottlieb) Var først Pastor til St. Michels Kirke i Slesvig. 1762 blev Sognepræst ved Garnisons Kirken i Kiøbenhavn. Gift med Anne Margrete Rhone. Han døde 1771. 12 Dec. æt. 64.

Skrifter.

3 Prædikener. 1. paa 13de Søndag efter Trinitatis.
2. Afskeeds Prædiken i Slesvig.
3. over Joh. 16. v. 5 - - 15.

Passions-Prædiken.

Seehuus (Johannes Michael) Fød 1734. 11 Sept. i Sundfiords Provstie i Bergens Stift, paa Gaarden Mokkebult, hans Fader var en Kiøbmand, navnl. Sören Michaelsen, hans Moder Maren Seehuus. Var først under privat Information. 1750 blev sat i Bergens Skole, hvorfra han 1752 deponerede. Opholdt sig siden ved Academiet, og manuducerede adskillige til Attestats. 1767 blev nederst Capellan til Domkirken i Aarhuus. Er gift med Elisabeth Christine Sletting, en Dotter af Hr. Niels Sletting i Eibye i Siælland.

Skrifter.

Parogenis, en Grækers og hedensk Philosophs gudelige Undersøgelse. Khv. 1763. 8.

Seehuus (Martinus) Fød i Stavanger, lagde sin Tid an ved Pennen, og var i Krigens Tid Proviantsskriver paa Floden, skal have været en god Mechanicus og Poet og begavet med en fast overordentlig Hukommelse. Han havde en Samling af Naturalier og Kunst-Sager, som blev solgt ved Auction efter hans Død i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Amors Hytte, med Anhang. Khv. 1726. 4.

Beskrivelse over Illuminationerne ved Prinsesse Sophie Hedevigs Liigbegiengelse. ib. 1735. 4.

Got Nyt for Kiobenhavn. ib. 1742. 4.

SEEMAN (Jacobus Georgius) Fød i Fens i Fyen. 1667 blev Doctor Medicinæ. Var Ejer af Margaard i Fyen.

Skrifter.

Disp. inaug. de foetus humani generatione & nutritione in utero. Præside Chr. Ostenfeld. Havn. 1667. 4. (*Bib.*)

SEERUP (Georgius) Fød i Ribe 1660. 13 Sept. Hans Fader var Mag. Niels Seerup, Stifts-Provst og Sognepræst til Domkirken i Ribe, hans Moder Else Sörens Dotter Welleja. 1676 deponerede fra Riber Skole. 1680 blev Hører ved samme Skole. 1686 Rector i Fridericia og Magister. 1693 Rector i Ribe. 1699 Professor Philosophiæ & Medicinæ designatus i Kiøbenhavn. 1700 Doctor Medicinæ. Døde 1701. 22 Maj. Var gift med Anne Kirstine Bie, en Dotter af Hr. Peder Bie, Sognepræst i Veuling og Provst i Skodborg Herred.

Skrifter.

Dispp. 2. de Auguriis. Havn. 1678. 4.

Disp. Polemica, Ciriaco Lentulo opposita, qva Renat. Cartesius ab atheismo vindicatur. ib. 1679. 4.

Methodus logica didactica. ib. 1679. 4

Triumphus Lithargyriatorum. S. Disp. inaug. Medicochymica, qva vindicantur saccharum Saturni & Mercurius Lithargyrii ab animadversionibus Jo. Vict. Jægerschmidii, Med. & Phys. Ulmensis. ib. 1700. 4. (*Cimb. Ter. Mar. Th. Pr.*)

SEE-

SEERUP (Janus Georgii) til Hald, 1715 Amtmand over Halds Amt i Wiborg Stift. 1716 Amtmand over Dronningborg, Silkeborg og Mariagers Amter i Aarhuus Stift, 1717 Justits-Raad og 1728 Etats-Raad. 1730 blev dimitteret fra sit Amtmandskab. Døde 1736 i Nov. Gift med Marine Kruse.

Skrifter.

Morgen og Aften Andagter. Khv. 1734. 8.

SEERUP (Matthias Worm) Fød i Ribe, hans Fader var Mag. Sören Seerup, Stifts-Provst i Ribe, hans Moder Susanne Cathrine Worm. Deponerede fra Riber Skole, reiste derefter udenlands, var paa nogen Tid Hører ved Riber Skole, 1736 blev Catechet ved Holmens Meenighed i Kiøbenhavn, 1739 Capellan ved Waisenhuset, 1741 Sognepræst i Faaborg. Døde 1753. 3 Oct.

Skrifter.

Vindiciæ Scripturæ Sacræ. Lipſ. 1733. 4.

SEERUP (Nicolaus) Fød i Ribe 1664. 10 Apr. Hans Fader var Mag. Niels Seerup, Stifts-Provst og Sognepræst til Domkirken i Ribe, hans Moder Else Welleja, Mag. Sören Andersen Welleji Dotter. Studerede først ved Kiøbenhavns Universitet i Doct. Oluf Borches Huus, reiste derpaa en Tour udenlands, og ved sin Hiemkomst blev Informator hos Geheime-Raad Spekhans Børn, hvor han var i 3 Aar, og imidlertid blev Professor Philosophiæ & Medicinæ designatus ved Kiøbenhavns Universitet. 1688 reiste atter ud, og døde i Paris 1691.

Skrifter.

Disputationum Philosophicarum, seu Cogitationum rationalium,

nalium, de disputationibus Philosophicis Burcheri de Volder, Profess. Lugduno-Batavi de rerum naturalium principiis, prima. Havn. 1681. 4.
Disp. contra paradoxa Joh. Bapt. Helmontii. ib. 1682. 4.
Animadversiones ad Frid. Hoffmanni judicium de auro potabili. ib. 1682. 4. (*Cimb. Ter.*)

SEERUP (Severinus) Broder til nestforrige. Fød i Ribe 1654. 27 Maj. 1671 deponerede fra Riber Skole, opholdt sig ved Academiet i 3 Aar og blev Decanus paa Klosteret. 1677 blev Magister, og var da sin Fader adjungeret med Succession. 1685 succederede Faderen som Sognepræst og Canonicus ved Riber Domkirke. Døde 1736. 9 Mart. Var 3 Gange gift: 1. Med Ingeborg Bagges Dotter. 2. Med Dorothe Margrete Terpager, en Søster til Doct. Peder Terpager. 3. Med min Faster, Susanna Catharina Worm, en Dotter af Justits-Raad og Præsident Matthias Worm i Ribe.

Skrifter.

Disp. Miscellanea. Havn. 1673. 4.
—— de Admiratione. ib. 1673. 4.
Liig-Prædiken over Bisskop Christen Lodberg, som døde 1693. (*Cimb. Tr. Pr.*)

SEGERUS (Georgius) Fød i Thoren i Preussen, opholdt sig i mange Aar i Kiøbenhavn, og var en Discipel af Doct. Thomas Bartholin, ligesom han og i Kiøbenhavn har udgivet endeel af hans Skrifter, blev siden Doct. Medicinæ og Assessor Facultatis Medicæ i Basel, omtrent 1660. Derefter Medicus practicus i Thorn, og Interpres Physices ved Gymnasium ibid. 1675 Professor Physices & Medicinæ i Danzig. Døde 1678. 19 Dec. æt. 49.

Skrif-

Skrifter.

Febris tertiana intermittens epidemia maligna. Præside Ol. Worm. Havn. 1652. 4.

Diss. de Lympha Bartholiniana. ib. 1655. 4.

—— de Lymphæ ejusdem qvidditate & materia, cum Epistolis de eadem. ib. 1658. 4.

—— de opio. ib. 1652. 4.

Synopsis methodica rariorum, qvæ servantur in Musæo Ol. Wormii. ib. 1653. 1658. 4.

Cordis Triumphus. Havn. 1654. Basil. 1664. 4.

Dispp. duæ de Usu communium integumentorum corporis. Præside Th. Bartholino. Havn. 1656. 4.

Versio Germanica Centur. 1 & 2. Histor. anatom. rariorum Th. Bartholini. Havn. & Franck. 1657. 8.

Diss. anatomica de Hippocratis Orthodoxia in doctrina de nutritione foetus in utero, cui accedunt Dissertt. 2. de Democriti heterodoxia in eadem doctrina. Basil. 1660. 4.

Memoria J. Jac. Brunnii Prof. Basil. medici. Basil. 1660. 4.

Diss. de Varicibus. ib. 1661. 4.

—— de Libri Hippocratis περὶ καρδίας ortu legitimo. ib. 1661. 4.

Th. Bartholini paralyticorum Nov. Test. comment. medico & Philolog. illustratorum editio nova. ibid. 1662. 8.

Synopsis Physicæ antiqvo-novæ in Gymnasio Thorun. prælectionibus & disputationibus publicis adornatæ. Thorn. 1671. 4. Dant. 1677. 12.

Oratio Auspicalis Professionis Physico-Medicæ Gedanensis, de curiositate Physica. Dantis. 1677. 4.

Epist. LX. Medico-Physicæ ad Thom. Bartholin. indførte iblant Bartholin. Epist. Med.

Observationes Medico-Physicæ, Acad. nat. Curios. German. miscellaneis insertæ. (*B. Hyp.*)

SEHESTED (Cajus) Af de gamle adelige Schesteders Familie. Hans Fader var Jörgen Schested, til Roschen, Gyldenstein og Pardvel.

Skrifter.

Oratio qvatenus ratio ætatis in magistratu habenda, Argentinæ 1596. recitata.

Oratio de dicto Νόμῳ καὶ χώρᾳ. ibid. 1597. recitata. Begge ere indførte in Orationibus Argentinens.

Orat. de Litterarum studio nobilibus adolescentibus capessendo. Bremæ 1628. 4. Tillegges og en Caj Sehested af Hofm. i hans Portraits historiques. Men synes at være en anden af samme Navn. (*Cimb. H.*)

SEHESTED (Canutus) til Timgaard. Fød 1637. 11 Sept. Hans Fader var Mogens Sehested til Holmegaard, hans Moder Lisbeth Gyldenstierne. Studerede ved Sorøe og andre udenlandske Academier. Var med Admiral Opdam i det bekiendte Slag i Sundet, siden tiente under Feldtmarschal Hans Skak, og endelig under Admiral N. Juul. Var med i Slaget ved Femern, og døde paa Admiral-Skibet 1658. 22 Mart.

Skrifter.

Orat. de Facie Sorana. Soræ 1657. 4. (*H.*)

SEHESTED (Christianus Thomæ) Herre til Stougaard, Ridder af Elephanten, Danmarks Riges Raad og Canceller, Befalingsmand paa St. Knuds Kloster, og Patron

tryn for det Kongel. Universitet i Kiøbenhavn. Var fød 1590. 17 Febr. Hans Fader var Thomas Sehested til Holmegaard, hans Moder Anne Lunge. Han blev opdragen i den lærde Holger Rosenkrantzes Huus. 1603 reiste til Wittenberg, hvor han ophuldt sig i 4 Aar, kom derpaa hiem i en kort Tid, men reiste strax igien til Tydskland, Frankerig, Italien og Engeland, fra hvilken Reise han kom tilbage 1612, og Aaret efter blev Secreterer i Cancelliet. Blev derpaa sendt til Grændserne af Sverrig med Freds-Slutningen imellem de Danske og Svenske. 1613 fulgte han som Cavallier med Jacob Ulfeld i Ambassade til Spanien, 1614 blev sendt til Narva til Kongen af Sverrig. 1615 blev Kammer-Junker. 1617 Hofmester hos Prints Christian. 1622 sendt i Kongelig Ærinde til Meklenborg, og neste Aar til Rostok, derefter til Werden, Holland, Frankerig og Spanien, Haag, Brandenborg, Saxen, Engeland rc. Var imidlertid bleven Rigets-Raad, 1625 Rigets Hofmester, 1628 Lehnsmand paa Helsingborg Slot, 1634 Ridder af Elephanten. 1639 Rigets Canceller og forlehnet med Calloe. 1631 reiste han med Prints Christian til Dresden for at afhandle en Mariage imellem Prindsen og Princesse Magdalena Sybilla. Ei at tale om mange andre betydelige Rigets Affaires, som denne store Minister blev brugt i. Døde 1657. 5 Aug. Var gift med Fr. Mette Rosenkrantz. Han har givet 1000 Rdlr. til Odense og 500 Rdlr. til Horsens Hospital.

Skrifter.

Disp. de Locis topicis ex Lib. 2. Topicorum Aristotelis. Witteb. 1607. 4. (*W. H. Pr.*)

SEHESTED (Christianus Thomæ) Den yngere. Fød 1664. 24 Aug. Hans Fader var Axel Sehested til Stougaard, hans Moder Öllegaard Thott. Fra sin Ungdom af lagde han sig fornemmelig efter Søe-Væsenet, reiste vidtløftig ei alleene til Sverrig, Holland, Engeland, Frankerig, Spanien og Italien, men endog til Africam og Americam. Var med 1682 ved Beleiringen for Algier med den Franske Admiral du Cresne. Ved Hiemkomsten til Danmark blev han først Capitain, kort efter Schout-bynacht, og siden Admiral, commanderede 1712 en Esqvadre, hvormed han giorde god Tieneste i sidste Krig, i sær i Slaget ved Rügen 1715, hvorpaa han samme Aar blev Ridder af Dannebroge. Under hans Direction er Søe-Cadet-Academiet i Kiøbenhavn indrettet og reguleret. 1718 blev Geheime-Raad og Ober-Landdrost i Oldenborg og Delmenhorst. 1731 Geheime-Conference-Raad. Døde ugift 1736. 13 Sept.

Skrifter.

H. T. moralske Betænkninger, udgiven af C. T. Sehested. Oldenborg 1719. 8. (*H.*)

SEHESTED (Janus Steen) til Tyberg, fød 1635. Var en naturlig Søn af den bekiendte Hr. Hannibal Sehested, men blev af ham lyst i Kuld og Kiøn, og avancerede til General-Lieutenant. Var gift med Mette Sophie Pasberg. Døde 1690.

Skrifter.

Der untadelige States-Welt-Mann. . 1669. 8.
Dydernes Prøve-Steen. Kbh. 1671. 8. obl.
Pigernes Dyd- og Laste-Speil. ib. 1671. 8. obl.

Troemeenende Erindring til alle Konst-ædle, ret- og dybfindige Lyst- og Konst-Poeter. ib. 1671. 4.

Paamindelig Æredigt til Jens Juul. ib. 1677. 4. (*H Bib. Th.*)

SEIDELIN (Fridericus) Fød 1733. 8 Apr. i Nyekiøbing paa Falster, hans Fader var Claus Seidelin, Apotheker sammesteds, hans Moder Elisabeth Cathrine Wichman. 1751 deponerede fra Nyekiøbing Skole. 1752 blev Alumnus paa Eilertsens Collegium. Efter et halv Aars Forløb reiste udenlands paa Eilertsens Stipendium, og besaae Tydskland, Frankerig og Italien. Kom hiem 1759 og blev 1762 Doctor Medicinæ.

Skrifter.

Disp. inaug. de incontinentia Urinæ ex rupto collo Vesicæ instante & peracto partu. Havn. 1762. 4. (*Pr.*)

SEYDLITZ (Christianus Gotthold) Fød i Kiøbenhavn 1738. 11 Jun. Hans Fader var Hof-Prædikant Joh. August Seydlitz, hans Moder Christiana Charlotta von Reinforten. 1753 deponerede, blev derefter Alumnus paa Borches Collegium og Decanus paa Klosteret. 1769 Provst over det Kongel. Communitet eller Klosteret. Gift med Anna Margaretha Adtzlev, en Dotter af Conference-Raad Jens Adtzlev.

Skrifter.

De Moralitate Actionum. Havn. 1763. 8. (Z.)

SEYDLITZ (Johannes Augustus) Fød i Crimitschau i Saxen 1704. 8 Febr. Hans Fader var Johan Caspar Seydlitz, Rector ved Skolen sammesteds, hans Moder Anna Elisabeth Möller. Efter privat Information gik

han paa et Aars Tid i Skolen i Rudelstad, og derfra drog til Universitetet i Jena 1721. 1726 blev han Huus-Prædikant hos den i russisk Tieneste staaende Oberste Bielsky i Estland. 1729 blev kaldet til Wernigerode, som Informator hos den unge Græve Henrich Ernst af Stolberg, samt Bibliothecarius ibid. 1731 blev Hof-Diaconus sammesteds. 1738 første tydske Præst ved Walløe Stift i Sielland. Sidst i samme Aar bestikket til Professor Theologiæ Extraordinarius og Kongel. Hof-Prædikant i Kiøbenhavn. Døde 1751 i Januar. Var 2 Gange gift: 1. Med Christiana Charlotta von Reinforten. 2. Med Lovise Gottliebe von Kotwitz.

Skrifter.

En stor Deel tydske Prædikener holdte saavel i Wernigerode som i Danmark, hvoraf en Samling er indført i Evangelische öffentliche Zeugnisse. Khv. 1738 - 40. 8. og adskillige ere trykte separat.

Die verklärte Herrlichkeit unsers Heylandes in öffentlichen geistlichen Reden über den Brief an die Hebräer. Copenh. 1743 - 44. 8. 2 Theile. (*D. Z.*)

SEKMAN (Balthasar) Fød i Kiøbenhavn 1645. 29 Jan. Hans Fader var Balthasar Sekman, Borgemester sammesteds, hans Moder Mette Thorborrig. Blev 1675 Cancellie-Secreterer. 1677 Geheime-Registrator. 1688 Justits-Secreterer i Høieste-Ret. 1711 Etats-Raad og Deputeret i Søe-Commissariatet og Assessor i Høieste-Ret. Tog 1716 sin Dimission, og døde 1722. 29 Jan. Var gift med Magdalena Catharina Platou, en Dotter af Jægermester Abraham Jacob von Platou.

Skrifter.

Oratio in Excessum Friderici III. Lugd. B. 1670. fol.

SEKMAN (Dietericus) En Søn af nestforrige. Fød i Kiøbenhavn. Deponerede 1702, blev derefter Alumnus paa Borches Collegium. Blev 1709 Cancellie-Secreterer. Siden Justits-Secreterer. 1726 Assessor i Hoieste-Ret. 1728 Justits-Raad, 1737 Justitiarius i Hoieste-Ret, og endelig Etats-Raad. Døde 1743. 1 Jan. Var gift 1. med Mechtele Dorothea Sekman. 2. med Hedvig Susanna Borneman, en Dotter af Professor og Borgemester Cosmus Borneman og Dorothe Worm.

Skrifter.

Dispp. 2. de illustri Veterum militia. Havn. 1704 - 5. 4.

SELIOE (Christianus Jani)

Skrifter.

Valerii Herbergeri JEsu Hierte-Blomster. Fordansket. Khv. 1626. 8. (*Bib.*)

SELMER (Christianus) Fød 1717 i Øster-Snede Præstegaard, hvor hans Fader Hr. Matthias Selmer var Præst. Hans Moder var Cæciliane Funk. Var først Catechet, siden residerende Capellan til Domkirken i Bergen. 1762 blev øverst Capellan til Korskirken sammesteds. Døde 1763. Var gift med Adelus Maria Heiberg.

Skrifter.

Aandelige Forlystelser i aanderige Sange. Christiania 1742. 8.

Christi Martyr-Sange. Bergen 1754. 8.

Gellerts Menniske-Ven. Oversat. Khv. 1758. 8.

Sange paa Mariæ Ewalds Navn. —— 8. (*Fr.*)

SEPTIMIUS (Petrus Petri) Dan. Peder Syv. Fød 1631. i en Bye ved Navn Syv, strax ved Roeskilde. Var først Rector i Nestved omtrent 1663. Blev siden Sognepræst til Hellested i Stevens Herred. Var en flittig Dyrker af det Danske Sprog, hvorover han og blev æret med Titel af Philologus Regius. Døde 1702.

Skrifter.

Betænkninger over det Cimbriske Sprog. Khv. 1663. 8.
Lovskrift over Hr. Jens Juuls og Hr. Niels Juuls Rygiske Søe-Tog. ib. 1677. 4.
Etymologicum vocum Danicarum. Paa Dansk. ib. 1682. 8.
Det gamle og nye Cimber-Land. ib. 1684. 4.
Den Danske Sprog-Konst eller Grammatica. ib. 1685. 8.
Tre beste Val til Baron Hr. Jens Juuls og Baronesse Regitze Sophie Winds Brøllup. ib. 1686. 4.
Almindelige Danske Ordsprog. ib. 1682 og 1688. 8. to Deele.
Prøve paa en Dansk og Latinsk Ord-Bog. ib. 1692. 8.
Andr. Sörensen Weiles 100 Danske Viser (ɔ: Kiempe-Viser) forøget med det andet hundrede Viser. ib. 1695 og 1739. 8. (*Th. B. Hyp. Spic. S. Bib. Br.*)

SEVEL (Fridericus Christianus) Fød i Kiøbenhavn 1723. 24 Mart. Hans Fader var Joh. Justus Sevel, Philosophiæ & Theologiæ Professor Extraordinarius, og Slotspræst til Fredensborg Slot, samt Sognepræst til Asminderød og Grønholt. Hans Moder Anne Drejer. 1739 deponerede efter foregaaende privat Information. 1743 reiste udenlands og blev 1745 Licentiatus juris til Jena. 1746 kom hiem og blev Fuldmægtig ved Cammer-Rets Contoiret. 1749 Doctor juris. 1751 Notarius ved det

Juri-

Juridiske Facultet. 1754 Cammer-Justits-Secreterer og Søe-Krigs-Procureur. 1756 Professor juris extraordinarius. 1764 General-Auditeur ved Søe-Etaten, og Assessor i Over-Admiralitets Retten. 1767 virkelig Justits-Raad, siden Etats-Raad, og 1772 Deputeret i Admiralitets og Commissariats Collegio. Har 2 Gange været gift: 1. Med Anne Cathrine Svane. 2. Med Sophie Elisabeth Weise, en Dotter af Etats Raad Weise.

Skrifter.

Theses de jure naturæ & Danico. Havn. 1743. 4.

Disp. de Notitia juris feudalis Dano-Norvegici. Sub Præsidio Buderi. Jenæ 1745. 4.

—— de Prorogatione termini retrahendi bona gentilitia in Norvegia. Havn. 1749. 4. (*Pr.*)

SEVEL (Johannes Justus) Fød i Wiborg 1694. 1 Dec. Hans Fader var Mag. Sören Sevel, da Provst og Sognepræst til Domkirken i Wiborg, siden Provst til Holmens og omsider til Frue Kirke i Kiøbenhavn. Hans Moder Marie Trane. 1709 deponerede fra Wiborg Skole. 1713 reiste udenlands, 1715 kom hiem, 1718 blev Professor Philosophiæ og Theologiæ designatus i Kiøbenhavn. 1721 Slotspræst til Fredensborg Slot og Sognepræst til Asminderød og Grønholt Meenigheder. Døde 1728. 7 Maj. Var gift med Anne Drejer, Commerce-Raad Hans Drejers Dotter.

Skrifter.

Spicilegium post Messem. s. Supplementum partis Imæ criticæ Sacræ Edv. Leigh. Dissertatione Ima propositum. Havn. 1713. 4. (*Th. Mar. Pr.*)

SEVERINI (Ansgarius) Fød i Egtvad Præstegaard i Riber Stift, hvor hans Fader Hr. Sören Povelsen var Præst i 52 Aar, hans Moder var Mette Stephans Dotter. Han selv var Fader til Biskop Ancher Anchersen i Ribe, omtrent 1635 blev Sognepræst i Colding, 1637 Magister. Var tillige Provst i Bruske Herred. Døde 1682. 16 Nov. Var gift med Anna Wulf. Han var en af de 8 Provster, som 1661 efter Kongel. Befaling tilligemed Bisskopen indgav deres Betænkning om hvad som burde forandres i Kirke-Ordinantzen og de Riber Artikle.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Eric Pors. Aarhuus 1647. 4. (*Bib. Br. Pr. Cimb. Tr.*)

SEVERINI (Christianus)

Skrifter.

Horologium Passionale. ɔ: Christi Lidelses Uhrværk. Khn. 1681. 12. (*Bib.*)

SEVERINIUS (Fridericus) Fød i Kiøbenhavn, hans Fader var Petrus Severini, Kongelig Liv-Medicus, hans Moder Drude Thorsmeden. Studerede til Wittenberg og Heidelberg. Var Doctor Medicinæ, og practicerede først i Flensborg fra 1618 og siden i Kiøbenhavn omtrent 1631.

Skrifter.

Oratio metrica de miraculis, qvæ in tempus nativitatis Christi incidisse feruntur Witteb. 1608. 4.

Disp. de humani corporis fabrica. Witteb. 1609. 4.

—— de natura corporis cœlestis. Heidelb. 1610. 4.

—— de natura Elementorum. ib. 1610. 4.

Formulæ aliqvot medicamentorum, in Bartholini Cista Med. Locul. 29. (*B. Bib. Cimb.*)

SEVERINI (Janus) See NYEBORG.

SEVERINI (Johannes)

Skrifter.

Samtaler paa Fransk og Dansk. Khv. 1660. 12.
Dan. Matras franske Grammatica. ib. 1663. 12.

SEVERINI (Nicolaus) Sognepræst i Malmøe.

Skrifter.

Evangeliske Lyst-Have. Første Part. Khvn. 1657. 8.
Anden Part. Malmøe 1662. 8.
Liig-Prædiken over Levin von Below. 1657. 4.
—— —— over Peder Rasmusen, Borgemester i Malmøe. Khv. 1657. 4.
—— —— over Kong Carl Gustav. 1660 12.
—— —— over Christian Bernekov. Khv. 1666. 4.
—— —— over Borgemester Johan Morbek. Lund. 1671. 4. (*B. Bib. Br. conf. Schefferi Svec. Lit.*)

SEVERINI (Petrus) En i sin Tid meget berømmelig Chymicus. Var fød i Ribe 1542. Hans Fader var Sören Jessen, Raadmand sammesteds, hans Moder Bodil Sörens Dotter. Deponerede fra Riber Skole, og blev Professor Poeseos i Kiøbenhavn, førend han endnu var 20 Aar gammel. 1563 blev Magister, reiste derpaa udenlands og kom hiem 1565, hvorpaa han strax begyndte at læse over Meteorologien. Men som han inclinerede til Medicinen, reiste han paa dette Studium med Joh. Pratensis til Italien, kom hiem, og reiste endnu tredie Gang. Imidlertid blev han 1570 hiemkaldet at være Kongelig Liv-Medicus, og efterat han 1571 havde taget Doctor-

Gra-

Graden i Medicinen i Frankerig, begav sig tilbage til Kiøbenhavn. 1602 blev Professor Medicinæ ved Universitetet ibid. Men forend han kunde tiltræde samme Profession, døde han af Pest 1602. 28 Jul. Var gift med Drude Thorsmeden, en Dotter af Reinholt Thorsmeden, Raadmand i Flensborg.

Skrifter.

Epistola ad Paracelsum, in qva ratio ordinis & nominum totiusqve Philosophiæ adeptæ Methodus ostenditur. Basil. 1572. 8.

Idea Medicinæ philosophicæ. ib. 1571. 4. Erfurt 1616. 8. & sæpius.

Epistolæ duæ, una ad Bongarsium, altera ad Pistorium, edit. a Th. Bartholino in Cista Medica. Locul. XII. p. 123. (*W. Th. B. Hyp. Mar. Cimb. Ter.*)

SEVERINI (Zacharias) Sognepræst til Faaberg og Lille-Hammer i Guldbrandsdalen i Norge.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Hr. Osten Nielsen. Christian. 1653. 4.

—— —— over Anne Anders Dotter Skenk. ib. 1665. 4.

SEYER (Marcus) Studiosus Theologiæ.

Skrifter.

Menniskens Bud rettet ved Guds Bud. Khv. 1722. 8.

SIDELMANN (Johannes) En Søn af Hr. Sidelmann, Capellan til Helliggeistes Kirke i Kiøbenhavn. 1736 blev Sognepræst for Snenum og Tiereborg Meenigheder, derefter Provst i Skads-Herred i Riber Stift. 1767 Sognepræst i Colding. Døde 1770. 8 Febr.

Skrif-

Skrifter.

4 Prædikener holden ved særdeles Leiligheder. Khv. 1766. 4

SIGFUSSON (Sæmundus) See SÆMUNDUS.

SIGMUNDSON (Johannes v. Jon) Var Præst til Kickebay i Island. Døde 1725. 25 Oct.

Skrifter.

50 Taler tagne udaf Hr. Pedersens Psalt. Passion.
Sange udaf Hr. Pedersens Diarium.
Kong Cyri Historie paa Riim. Hvilke Skrifter vides ikke at være trykte.

SIGURDUR, med Tilnavn Blinde, en Islænder, levede kort efter Reformationen.

Skrifter.

Historierne af Andra og Mabil. Riimviis forfattede.

SILCHMÜLLER (Joh. Frideric.) Inspecteur ved Land-Cadet Academiet.

Skrifter.

Kort Underretning om det Franske Sprog. Khv. 4.

SILCHMÜLLER (Gottlieb Wilhelmus) Doctor Medicinæ og Regiments-Chirurgus.

Skrifter.

Forsøg om Been-Læren. Khv. 1768. 8.
—— om de ædende Saar. ib. 1769. 8.

SILLEMAN (Georgius) S. S. Ministerii Candidatus.

Skrifter.

Davids Taknemlighed mod Gud, en Jubel-Prædiken. Khv. 1750. 4.

SI-

SIMONIS (Georgius) Fød i Odense. 1563 blev Lector Theologiæ sammesteds. 1572 Sognepræst til St. Albani Kirke og Provst i Odense Herred. Døde af Pest 1602. 28 Maji.

Skrifter.

Historie om Davids Synd og Straf, da han lod tælle Folket, udi 10 Prædikener forklaret. Khv. 1586. 8.
Davids 91 Psalme udi 6 Prædikener forklaret. ib. 1586. 8.
Nogle Prædikener om Pestilentzes Straf og Krankhed. ib. 1586. 8.
Pædagogia eller Underviisning om Børns Optugtelse. ib. 1587. 8.
Trøste-Skrift for christne Mennisker udi deres Venners Død. ib. 1587. 8.
Trøste-Skrift for frugtsommelige Qvinder. ib. 1587. 8. (*An. Bib. Br.*)

SIMONIS (Sveno) Præst til Holt i Onundarfiord i Island.

Skrifter.

Speculum Amicitiæ. Oversat. Hol. 1618.

SIRICIUS (Johannes) Fød i Lübeck 1630. 1 Julii. Hans Fader var Michael Siricius, Sognepræst til Mariæ Kirke sammesteds, hans Moder Agnete Reuter, en Raadsherres Dotter af Lübeck. Gik i Skole i Lübeck. Studerede siden Jura i Strasborg, Leiden og Giessen. Ved sin Hiemkomst til Lübek, blev han antagen som Legations-Secreterer hos Michael Maurocenus, den Venetianske Gesandt, som var sendt for at megle Freden imellem Sverrig og Polen, med hvilken han siden fulgte til Venedig, og derefter giorde en Reise igiennem Italien, Frankerig, Engeland og

Neder-

Nederlandene. Kom hiem til Lübek 1655, og blev 1657 Secreterer ved det Hanseatiske Contoir i Bergen i Norge. 1668 Stads-Secreterer i Lübek. 1669 Doctor Juris til Giessen, og samme Aar Raadsherre i Lübek, og ofte blev brugt i vigtige Gesandtskaber, i sær ved det Danske Hof. 1687 blev Borgemester i meerbemeldte Lübek. Døde omsider 1696. 4 Maji. Var gift med Anna Pross.

Skrifter.

Disp. inaug. qvatenus dementes, furiosi, ebrii &c. ex delictis & contractibus obligentur. Giessæ 1669. 4. (*Cimb.*)

SIVERTS (Bernhardus) Fød omtrent 1646. Var en gammel Student, underkastet adskillige Fristelser og Modgang. Døde 1696. in Martio.

Skrifter.

Grammatica Latina. Havn. 1675. 4.

Introductio in Philosophiam veterem & novam. ib. 1680. 8.

Syntaxis reformata. ib. 1682. 8.

Tvende Skole-Methoder. ib. 1682. 8.

Grammatica Latina minor, continens primitiva latina ad praxin Grammaticam accommodata, & demonstrationem Grammaticam. ib. 1680. 1684. & 1710. 8.

Saligheds Midler. Khv. 1684. 1686. 8.

Tirocinium Latinitatis. ib. 1691. 8. (*M. Bib.*)

SIVERSEN (Christophorus) See GLIMAGER.

SIVERTSEN (Einer) Præst til Eydaler i Island.

Skrifter.

Mange Psalmer og Oder, hvoraf en stor Deel findes trykt in Collectione Odarum & hymnorum edita. Hol. 1612 & 1748.

SIVERUD (Johannes) Fød i Norge 1726. 1758 blev Præst til Børnehuset paa Christianshavn. 1762 Sognepræst til Gientoft i Sielland. Gift med Margrethe Marie Aalborg, en Dotter af Hr. Jens Aalborg, Provst og Sognepræst til Rachestad i Borgesyssel i Norge.

Skrifter.

Psalmer om Sielens blodige Brudgom. 1759. 8.

SKAANING v. Scanus (Johannes Johannis) Fød 1577. Boede først i Aalborg, flyttede siden til Aarhuus, hvor han omtrent 1617 blev Klokker til Domkirken, kaldes og Notarius Capituli. Han oprettede et Bogtrykkerie i Aarhuus omtrent 1614, og skrev selv adskillige Bøger; men har i sin Tid været en alt for skarp Satyricus, hvorfor han i Aaret 1641, efter 24 Aars Tieneste, blev sat fra sin Bestilling: Dog blev han efter Kongel. Befaling i Aaret 1649 sat til Embedet igien. Hans Grovhed og Bitterhed øvede han især, saavel i Skrift som Tale, imod Biskoppen D. Morten Madsen, og berettes af nogle, at han skal have falskeligen vidnet, at han af en Luge paa Taarnet havde seet Bispindens Kirsten Johans Dotters usømmelige Omgang med hendes egen Svoger-Søn Mag. Christen Nielsen Bonde, Sognepræst til Domkirken, hvortil sigtes uden Tvivl i det Skaanings Brev, som ommeldes i Wormii Epist. p. 782. Det meenes og at han i sær skal have stiklet paa hans Familie i det bekiendte Skrift om Hundenes og Kattenes Kettergang. Han døde 1650. æt. 73. Og fortelles fra en Trappe at være falden ned af samme Luge paa Taarnet, hvorigiennem han havde foregivet at have seet forommeldte usømmelige Omgang.

Skrifter.

som alle ere trykte i hans eget Bogtrykkerie i Aarhuus, undtagen det første:

Flosculi Patrum, paa Dansk. Khv. 1611. 12.

Mortens Gaas. 1626. 8. og Khv. 1705. 8.

Hedenske Philosophie. 1636. 4.

Philosophisk Klagemaal over dette Livs Elendighed. 1636. 4.

Sursum Corda. d. e. Guds Børns Hierters Opløftelse til Gud. 1637. 12.

Natur-Vunder. 1639. 8.

Den Papistiske Løgn om Johanne Chrysostomo. . 12.

Geographia Historica Orientalis. ɔ: Østerlands og Folkes Beskrivelse. 1641. 4.

Hykle-Konst, eller Discours om Hyklere. 1640. 4.

Gudernes Giestebud. . 4.

De odio fugiendo. & amore amplectendo. ɔ: De fornemmelige Hoved-Aarsager, som skal bevæge et Menniske fra den forbandede Had. 1642. 4.

En sandfærdig Relation og Beskrivelse over Aarhuus Domkirkes Spiirs ynkelig Undergang den 24 Maji 1642. 1642. 4.

Den 51 Psalme Bønne-Viis udlagt ved Hieron. Savancrolam. Fordansket. 1643. 12.

En lystig Samtale imellem St. Povel og St. Peder. 1643. 4.

Vaag op du som sover. 1644. 4.

Trohiertig Formaning om en alvorlig Poenitentze angaaende Irlands Jammer. 1644. 4.

Memento mori. ɔ: Kom ihu at du skal døe. 1646. 8. er tilforn trykt i Rostok. 1614. 8.

Taxt-Bog. 1647. 4.

De ugudelige og forvirrede Verdens Børns Klagemaal i Rettergang og Beskyldninger imod den arme Justitiam og ilde holdne Sandhed. 1648. 4.

En Fabel om Graa-Spurren, der begierede af den Gud Jove, at han maatte giøre sig til Jæger. . 4.

Et underligt Monstrum eller vanskabt Fødsel, som er fød i Jødeland i Christi Tid, nemlig den uretfærdige Huusfoged ved Navn Rabsach, hans Contrafei og Afmaling. 1649. Fol. pat.

Kattenes Rettergang med Hundene. 1650. 4.

Han har desuden udgivet Peder Laalles Adagia paa Dansk. Aarhuus 1614. 8. Foruden mange andre Skrifter, især Liig-Prædikener, som ere trykte i hans Bogtrykkerie baade medens han levede, og siden efter hans Død af Enken. (*An. Fun. B. Hyp. Bib. Br. Mar.*)

SKAANING (Erlandus Nicolai) Sognepræst til Lyby og Jeberg i Salling.

Skrifter.

Tyrkisk Kronike. Khv. 1616. 8.

SKAANING (Oligerus Oveni) See OVESEN.

SKAANING (Laurentius Nicolai) See NICOLAI.

SKAANING (Michel Ipsen)

Skrifter.

Hieronymi Savanerolæ Syndrerens Speil. Fordansket. Khv. 1582. 8. 1587. 1607. 12.

SKAANING (Petrus Nicolai) Fød i Flensborg 1597. Deponerede fra Otense Skole 1619. Havde i 7 Aar Condition hos Frue Birte Rosenspare, Hr. Corfits Rads

til

til Kugelsang, og læste for deres 3 Børn, Otto, Birte og Helvig. 1627 blev kaldet til Medtiener ved St. Hans Kirke i Odense. 1628 til Sognepræst til Frue Kirke i Svenbörg. 1644 blev Provst i Sunds Herred, hvilket sidste Embede han i Aaret 1657 maa have frasagt sig, da Hr. Jens Mogensen, Sognepræst for Landet og Bregninge paa Thaasing, dertil blev udvalgt. Døde 1662. 2 Maji. Var 2 Gange gift: 1. Med Elisabeth Povels Dotter. 2. Med Ingeborg Henrics Dotter, som siden kom i Egteskab med Eftermanden Hr. Lucas Friis.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Niels Iverſen. Kbh. 1629. 8.

Udlæggelse over Matth. 22. Mange ere kaldede. ib. 1643. 8. (*Bib. Br.*)

SKAUBOE. See SCAVENIUS.

SKOMAGER (Johannes Erasmi) Var Professor ved Kiøbenhavns Universitet, først 1582 Pædagogicus, siden 1602 Matheseos, og endelig 1603 Physices. Døde 1614. 19 Jul.

Skrifter.

Oratio de dignitate & utilitate Philoſophiæ. Havn. 1581. 4.

Comment. in Orat. Ciceronis pro Archia. ib. 1590. 4.

Theſes de excolendo Studio Phyſices. ib. 1604. 4.

Diſp. de Divinationibus. ib. 1604. 4.

—— de Traduce Animæ humanæ. ib. 1608. 4.

Brevis introductio ad diſcendam latinam lingvam. ibid. 1608. 4.

Theſes de Corde. ib. 1610. 4.

Diſqviſitio phyſica de Pulmone. ib. 1611. 4.

Disp. de Materia & qvalitate Cæli. ib. 1612. 4.
—— de Calore. ib. 1615. 4.
Programma in locum Simcid. 38. de Medicis. 1611. publicatum, & in Th. Bartholini Cista Medica Locul. 18. recusum. (*W. B. Hyp.*)

SKOUBOE (Nicolaus Caspari v. Jespersen.)

Skrifter.

Nye Sange om Jesu Pine og Død. Khv. 1613. 4.

SKOUGAARD (Johannes Georgius) laae paa Walkendorphs Collegio, blev siden Byefoged i Hasle paa Bornholm.

Skrifter.

Disp. de Religione Constantini magni nonnullis falso suspecta. Havn. 1734. 4.
—— de Usu vocum peregrinarum in lingva Danica. ib. 1736. 4.
—— de Domo Mariæ Lauretana. ib. 1736. 4.
—— Nonnulla Codicis Christianei loca ope antiqvitatis explicata. ib. 1737. 4.
Bornholms Vedtægt om Adgangs Ret til Selvejer-Gaarde. Khv. 1772. 8.

SKRIFFVER (Nicolaus)

Skrifter.

Naadelig Almanak og Prognosticum, oversat af Niels Skriffver paa Clausholm. Wiborg 1530. 8. (*Al.*)

SKROK (Christianus) Levede i Reformations Tiden. 1524 fik Bisskop Jens Andersen Beldenaks Bestallings Brev paa at betiene St. Birgitte Altere i Nicolai Kirke i Svenborg. Var siden den første evangeliske Prædikant i

Assens i Fyen. 1530 var med ved det Colloqvium, som blev holdt med Papisterne i Kiøbenhavn. 1537 blev Præst til Nicolai Kirke i Svenborg. 1549 Præst til Frue Kirke sammesteds. Døde 1572.

Skrifter.

En føie Forklaring og Bevysning at then hellige Statt Egteskaff tilstedes og ikke forbydes Prester eller Klerkeriet. Malmoe 1529 og 1531. 4.

M. Luthers Sermon, hvorledes man skal berede sin Hu til Døden. Oversat. Khv. 1538. 8.

Sermon om Troen og dens Kraft. ib. 1539. 8. (*B. Spic. An. Mar. Al. Bib. Br.*)

SKULESON (Thorlak) Føb 1597 i Hunevatns Distrikt i Holum Stift i Island. Hans Fader var Skule Einersen og hans Moder Christine Gudbrand Thorlaksons Bisskops i Holum Dotter. 1616 reiste til Universitetet i Kiøbenhavn. 1619 kom hiem, og blev strax Conrector, og følgende Aar 1620 Rector ved Holum Skole. 1624 Præst ib. og 1627 Bisskop sammesteds. Døde 1656. 4 Jan. Var gift med Christine Gislavs Dotter.

Skrifter.

Biblia, eller den hellige Skrift paa Islandsk. Holum 1644. Fol.

Erasmi Winters Tale om Helvede. Oversat paa Islandsk 1641 og 1693. 8.

Joh. Gerhardi Haandbog oversat paa Islandsk. Holum 1656. 8.

Ejusdem Meditationes. Oversat. Hol. 1660. og Skalh. 1696. 8. og 6te Gang oplagt 1728. 8.

Ejusd. Bønne-Bog, Gudsfrygtigheds Øvelse kaldet. Kiøb. 1687.

Joh. Försters 5 Prædikener over Manasse Bøn, igien oplagt. 1693. 8.

Den Afhandling de Usu litterarum runicarum in Poesi, der er lagt som et Appendix til Ol. Wormii Litteratura Runica, tilstaaer Wormius, at han har Skrelesen fornemlig at takke for.

Adskillige Epistler til D. Oluf Worm. See Wormii *Epist.* p. 95. seqv. (*An. D.*)

SLAGELSE (Kield Jensen) Første Danske Prædikant paa den Øe St. Thomas i America. See Chilianus JANI.

Skrifter.

Bønner og Lectier paa den almindelige Bededag første Onsdag in Julio paa St. Thomas. Kbh. 1671. 8.

SLANGE (Nicolaus) Fød i Slagelse 1657. 26 Jul. Hans Fader var Hr. Peder Wildhadsen, den Tid Sognepræst i Slagelse, siden Bisköp i Wiborg, hans Moder Dorothe Petræa, en Dotter af Doctor og Professor Nic. Petræo. Reiste i sine unge Aar udenlands, og opholdt sig 1679 i Oxfordt, 1680 i Cambridge. Ved Hiemkomsten blev 1681 Secreterer i det danske Cancellie. 1702 Justits-Raad og samme Aar Assessor i Cancellie-Collegio og Høieste-Ret og Præses i Hof-Retten, 1713 Etats-Raad og Lehns-Secreterer, og 1722 Conferents-Raad. 1731 Optagen i Adelstanden. Døde 1737. 21 Jul. Var gift med Margrete Bylling, fød Ernst.

Skrif-

Skrifter.

Christiani IVti Historie. Kbh. 1749. fol. 2 Tomer, 4 Parter. Samme er oversat paa Tydsk af J. H. Schlegel. Kbh. 1754. 4.

SLANGENDORPIUS (Andreas Matthiæ)

Skrifter.

Elegiacum de strenis antiqvorum ad Franciscum Nicolai & Paulum Petri, Canonicos Roeskildenses. Havn. 1603. 4.

SLANGENDORFIUS (Johannes Olai) Er uden Tvil fød i Slangerup i Siælland. 1584 fik han Tilladelse offentlig at læse ved Academiet. 1586 blev Professor Theologiæ. Døde 1596. 27 Dec.

Skrifter.

Ciceronis Liber 2dus de Officiis, græce translatus. Witeb. 1578. 8.

Demosthenis Olynthica prima. Græc. & Lat. ib. 1580. 8.

Comment. in secundum Tractatum primi libri Analyticorum Aristotelis. ib. 1585. 8.

Analytica expositio 5 capitum priorum Epistolæ ad Romanos. Havn. 1585.

Oratio funebris in obitum Regis Frid. II. ib. 1588. 8. Paa Dansk oversat af Niels Hansen Saxild. ibid. 1589. 8.

Disp. de Baptismo Infantum. ib. 1589. 4.

Comment. in Ecclesiasten Salomonis. ib. 1590. 8.

Oratio de initiis Doctrinæ, Religionis propagatione & incrementis in Dania. ib. 1591. 8.

Disp. de unico Christi Sacrificio ejusqve profanatione in

Missa privata Papistica. Resp. M. Petro Winstrup pro Doct. Theolog. ib. 1591. 4.

Diss. de utraqve specie sacramenti. ib. 1592. 4.

Oratio de vita & morte Nicolai Kaasii. ib. 1594. 8.

Falsæ perfectionis destructio & veræ in V. D. mandatæ exstructio. ib. 1594.

Disp. de Magistratu politico. ib. 1596. 4. (*W. B. Hyp. Spic. An. Con. C.*)

SLETTER (Christophorus) Föd 1629 i Halmstad i Halland, hans Fader var Hans Sletter, Borgemester sammesteds, hans Moder Alheid Willums Dotter. 1650 deponerede fra Kiøbenhavns Skole. 1653 blev Hofmester hos Just Hög, som siden blev Geheimeraad og Ridder af Elephanten. 1653 blev kaldet til Rector i Herlufsholm, men tiltraadde ikke samme Embede forend 2 Aar efter, formedelst han kunde ikke forlade den unge Hög. 1668 blev Lector Theologiæ i Roeskilde, 1669 Professor Theol. designatus i Kiøbenhavn. 1672 virkelig Professor Theol. 1675 Doctor Theolog. 1678 Bisskop i Tronhiem. Döde 1688. 25 Oct. Var gift med Margrete Dankel von Holtoug, Mag. Jörgen Michelsens Enke.

Skrifter.

Theologiæ Secularis Tractatio prophetica de Theologia in genere considerata. Havn. 1675. 4. (*Th. An. Pr.*)

SLÜTER (Severinus Walther) Föd i Hamborg 1646. 12 Jan. Hans Fader var Johannes Slüter, Borgemester i Hamborg, hans Moder Elisabeth Treiner. Gik i Skole i Hamborg, Lübek og Wismar, begav sig derefter 1665 til Universitetet i Rostok, og siden til andre

tydske

tydske og hollandske Universiteter. 1672 blev Licentiatus Theologiæ i Rostok, 1673 Professor Theologiæ ibid. 1674 Hof-Prædikant hos Enkedronning Sophia Amalia i Kiøbenhavn. 1684 General-Superintendent og Pastor i Lauenburg. Døde 1697. 31 Dec. Var 2 Gange gift: 1. Med Maria Vellhafer, en Dotter af M. Matthæus Vellhafer, Sognepræst til den tydske Meenighed i Helsingøer. 2. Med Maria Elisabeth Pfeiffer, den Lybske Superintendent D. August Pfeiffers Dotter.

Skrifter.

Sacra Anchoræ Anchoralia. s. Disp. de Principiis cognoscendi Divinam sacrarum Litterarum firmitudinem. Præside Joh. Musæo. Jen. 1668. 4.

Disp. de Ecclesia. Præside D. Joh. Weinmanno. Altorf. 1669. 4.

Magister Discipulus. s. Colloqvium Nicodemi cum Christo. Rostok 1672. 4.

Exercitatio inauguralis sistens generalia præsidia, qvibus potiores adversari, Pontif., Calvin., Socin, Armin. & Judæi nituntur. Sub Præsid. D. Michael. Cobabi. ib. 1672. 4. & Frankf. 1681. 12.

Oratio de studii Theolog. difficultate. ib. 1672. 4.

Disp. de Visione Dei passiva. ib. 1674. 4.

Propylæum Historiæ Christianæ. Francf. 1680. 8. & auctius Lipsiæ & Luneburgi. 1694. 4.

Theologische Gedanken von der Polygynia. Rost. 1677. 8.

Pyrrhonii und Orthophili Unterredung von der 1679 unter Daphnæi Arcuarii Nahmen ans Licht gekommenen Betrachtung des in Göttliche und Naturl. Rechte gegründeten Ehestandes, so ferne dieselbe S. W. Slute-

ri theologische Gedanken von der Polygynia betrift. Hamb. 1680. 8.

Schlüssel zur bleibender Himmels Stadt. Ratzeb. 1687. og Hamb. 1691. 12.

Beantwortung der Frage: Ob es zulässig sey, wenn uns heutiges Tages ein unmittelbahre göttliche Offenbahrung vorgebender heiliger Mensch etwas denen, in der h. Schrift enthaltenen, Glaubens und Leben-Lehren zuwiderlaufendes, als eine göttliche Offenbahrung vorstellet, selbiges als eine göttliche Offenbahrung anzunehmen? 1693. 4.

Leichpredigt über Sibylla Hedevig Herzoginn von Sachsen-Lauenburg. Lüneb. 1695. fol. (*Cimb. Z.*)

SMED (Nicolaus) Föd 1655 i Bergen i Norge. Hans Fader var Peder Hansen, Raadmand sammesteds. Deponerede 1670. Reiste siden vidtloftig omkring udenlands, endog til Orienten og den hellige Grav. 1680 kom hiem og blev Magister samt Vice-Lector i Bergen. 1684 virkelig Lector og Præst til Fanøe. 1711 Biskop i Bergen. Døde 1716. Var gift med Magdalena Fleischer, Apothecker Fleischers Dotter i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Kong Christian V. Khv. 1702. fol. (*An. Fr. Th.*)

SMITH (Henricus) Föd i Malmøe, havde i sine unge Aar reist udenlands og studeret til Wittenberg, satte sig siden ned som Borger i Malmøe, og blev Veiermester sammesteds. Skrev sit Navn paa Latin Henricus Faber Malmogius.

Skrifter.

Christen Pedersens Vor Frue Tider, sat i Liibs t Land til Miissen (ɔ: Leipzig) og corrigeret af Henric Smyth. 1517. 8.

Ejusd. J denne Bog læres at høre Messe. ib. 1517. 8.

Vocabularium Latino-Danicum ad usum Dacorum per Henricum Smid. Paris. it. Colon. 1517. 8.

Første Urtegaard. 1520.

Anden Urtegaard, prydet med adskillige Urter, som tiene til Sundhed. Malmoe 1546. 8. Khv. 1557. 4. Rostok 1599. 8.

Tredie Urtegaard, ordelig og flitelige tilhobe samlet af de beste og lerviste Lægers Bøger. Med Christ. Torch. Morsiani Fortale. 1555. og Khv. 1557. 4.

Fierde Urtegaard for Qvindfolkenes og unge spæde Børns Siugdome. Khv. 1557. 4.

En skøn nyttelig Lægebog, indhollendis atskillige mange skøne forfarne Lægedomer, hvilke som tiene Bartskererne og dem som ville læge ferske og gamle Saar, desligeste og om Bad, Aareladelse og Kopsettelse. Fordansket. ib. 1557. 4.

En Bog om Pestilentzes Aarsage, Forvaring og Lægedom deremod, tilsammenlest af lerde Mænds Bøger. Først udgaait ved Prenten 1535. nu offuerseet, forøget og forbedret. ib. 1557. 4.

En liden Bog om Menniskens Vand og anden naturlig Offgang; hvorledes de skulle beseés, skreffuen af D. Laurentio Friscio, fordansket af Henric Smidt. ib. 1557. 4.

Disse sidst anførte er siden samlet oplagt under Titel:

Læge-

Læge-Bog. Khv. 1557. 1577. 4. Lübek 1598. 8. Khv. 1650. 8.

En liden Dialogus eller Catechismus, udsat af Henric Smith. Malmoe. 1537. 8.

Taffle og Register flittelig tilhaabedraget aff den hellige Scrifft. Khv. 1560. 4.

Alle Doct. Martini Luthers Fortale som han screff offuer det gamle og ny Testamente. ib. 1560. 4.

Libellus vocum Latinarum cum interpretatione Danica. Malmog. 1563. 8. (*B. Hyp. Spic, Th. Bib, Br. Al.*)

SMIDT (Olaus Olai) Borger og Hof-Smed i Christiania.

Skrifter.

Anviisning om Heste-Creaturernes Sygdomme og Cuur. Christiania. 8. uden Aarstal.

SMIDT (Thomas) Var i sin Tid Alumnus paa Walkendorphs Collegium, blev siden Hører i Odense Skole, og 1758 Magister.

Skrifter.

Svetonius paa Dansk. Khv. 1750 og 1751. 8. 2 Parter.

Versionis Svetonii danicæ particulæ qvædam difficiliores & selectæ. Havn. 1751. 4.

Meditationes in dictum Attilianum à Plinio I. 9. citatum: Satius est otiosum esse, qvam nihil agere. ib. 1752 & 1753. 4.

Plinii Epistler paa Dansk. ib. 1754. 8.

Scrupuli qvidam circa nonnulla recentioris Ævi Philosophorum, in iisqve Celeb. Baumeisteri Placita. ibid. 1754. 4.

Pro-

Problematum qvorundam, unum alterum qve Philosophiæ punctum aut partem spectantium, maxime ex Operibus Philosophicis Joh. Clerici, Fasciculus primus. ibid. 1755. 4.

SMYTHER (Ditlevus) Var Magister og Doctor Decretorum eller Juris, Canonicus og Præst ved Frue Kirke i Kiøbenhavn. Siden Provst i Lund i Skaane. 1513 og 1524 var Rector ved Universitetet i Kiøbenhavn. Var ellers Christiani 2di Secretarius, og blev brugt i adskillige Gesandtskaber; nemlig 1517 til Lübek. 1519 var Kongel. Commissarius med Wulf Povisk og Doct. Amelungen ved Congressen i Segeberg. Blev og sendt i lige Kongel. Forretninger til Lifland, og 1515 var med i det Følgeskab, som indhentede Dronning Elisabeth til Dannemark, og ved den Leilighed holdt en Tale til Dronningen i Haag, som in Mspt. fandtes i Resenii Bibliothek.

Skrifter.

Oratio ad Magistrum Teutonicum. 1516.
—— ad Rempublicam Rigensem. 1516. (*An. J. W.*)

SNÆBIORNSEN (Marcus) Sysselmand paa Vestmanøer i Island.

Skrifter.

Justi Lipsii Tractat. de Calumnia. Oversat.

SNECKER (R. . J. .)

Skrifter.

Memorial eller Ihukommelse for Børn. Kbh. 1687. 12.

SNEEDORFF (Janus Schelderup) Fød i Sorøe 1724. Hans Fader var Mag. Johan Sneedorff, sidste

Rector

Rector ved Sorøe Skole, som siden er bleven forandret til et Academie. Hans Moder Anne Margrete Schelderup, en Dotter af Mag. Jens Schelderup, Sognepræst i Sorø. Deponerede 1739. Blev derefter Alumnus paa Borches Collegium og Decanus paa Klosteret. 1746 Magister. 1751. 18 Dec. Professor Juris & Politices ved Sorøe Ridderlige Academie. 1761 Informator hos Prints Frideric. Døde 1764. 5 Junii. Var 2 Gange gift: 1. Med en Dotter af Navigations Directeur Lous. 2. Med en Dotter af Etats-Raad og Professor Chr. Theslrup.

Skrifter.

Disp. 2. de fundamento Securitatis in communi hominum infirmitate. Havn. 1744 & 45. 4.

—— Idea generalis nexus & originis doctrinæ & Philosophiæ antiquæ de Providentia. ib. 1746. 4.

Disp. Philosophica de natura & necessitate satisfactionis ib. 1742. 4.

Recueil de Lettres, Memoires & autres pieces de notre Siecle, a Götting. 1750. 8.

Essai d'un Traite du Stile des Cours. ibid. 1751. 8.

Tale paa Kongens Fødselsdag. Kbh. 1752. 4.

Om den Borgerlige Regiæring. ib. 1757. 8.

Jubel-Tale. Sorøe 1760. 4.

Breve. Sorøe 1759. 8. Oversat paa Tydsk. Kbh. 1764. 8.

Patriotiske Tilskuer. Er et Ugeblad, bestaaende af 3 Aargange. Sorøe 1761. & seqv. 8.

Fragmenter efterladte af den Patriotiske Tilskuer, Udgiven af C. M. Olrich. Helsingøer. 1769. 8.

Over-

Oversættelse af Hr. Thomas Lovtale over Dugnay Trouin. Indført i Forsøg til skiønne Videnskaber 2 St.
Et Brev til Forfatteren af den Patriotiske Betænkning, som findes i Anhanget til No. 33. af de lærde Tidender for 1760.
Efter hans Død er udgiven:
Samling af Professor Sneedorphs smaa Skrifter. Afdeelt i tvende Bind. Sorøe 1770. 8.

SNORRESON (Gunnlaug) Sognepræst til Helgafell og Biarnarhøfn i Skalholts Stift paa Island. En god Poet.

Skrifter.

Psalterium natale, o. Psalmer over Christi Fødsels Historie. 1747.
Herforuden har han skrevet adskillige Psalmer, hvor iblant ere Psalmer over Høysangen, og hans saa kaldet Uge-Værk, bestaaende af Morgen- og Aften-Psalmer, samt dertil hørende 7 Poenitentze-Psalmer.

SNORRONIUS (Johannes v. John) En Islænder, var først Student, blev siden Sysselmand i Skagefiords Syssel, norden paa Island. Døde 1771 noget over 40 Aar gammel.

Skrifter.

Tractat. Historico-Physicus de Agricultura Islandorum priscis temporibus cum successu usitata, postea exoleta, & jam restauranda. Havn. 1757. 8. Et Udtog heraf er indført i Oeconomiske Journal. Tom. 2. p. 57.

SÖDERBERG (Olaus) En lærd Svensk, havde studeret i Upsal, hvor han var bleven Magister. Han blev

ind-

indviklet i nogle Politiske Stridigheder, og derfor efter den bekiendte Rigsdag 1756 forlod sit Fæderneland. Han kom til Kiøbenhavn, og opholdt sig der i nogle Aar, men da han tilsidst blev eftersat, blev han tagen i Kongel. Preussisk Beskyttelse og bestilt til Professor i Halle. Paa Reisen til Lybek, satte Skibet ulykkelig til under Møen, da han med flere Passagerere omkom.

Skrifter.

Den Danske Partiegænger. Khv. 1758. 4.

SOMMER (Johannes Martinus) En Nordmand, var Alumnus paa Borches Collegium, blev siden Assessor i Hofretten. Er gift med Abel Hammond, en Dotter af Commerce-Raad William Hammond.

Skrifter.

Disp. de Luctu Romanorum. Havn. 1754. 4.
De injusto solidioris eruditionis contemtu. ib. 1756. 8.
Miscellanea. ib. 1758. 8.

SOMMER (Laurentius) Fød i Odense. Var Magister, og uden Tvil først Capellan til Albani Kirke i Odense, 1603 blev Sognepræst ved samme Meenighed, døde meget hastig 1613. 25 Aug. Var gift med Magdalena Jörgens Dotter.

Skrifter.

Lutheri Tisch-Reden paa Dansk udsat. Khv. 1612. 4.
Blev ikke ved Trykken fuldført, formedelst Auctors indfaldende Død. (*Bib.*)

SOMMER (Laurentius)

Skrifter.

Kandelig Kraekost. Khv. 1671. 12.

Vita Christiani. Paa Dansk. ib. 1673. 8.
De Danskes Triumph Sang. 11 Febr. 1659. ib. 1685. 8.
Sange over Catechismi 5 Parter. ib. 1687. 12. (*Bib.*)

SOMMER (Petrus) Fød i Morke-Præstegaard i Aarhuus Stift, hans Fader var Hr. Peder Sommer, Sognepræst for Morke og Hvilsager Meenigheder. Var først Student. Reiste udenlands omtrent 1731. Ved sin Hiemkomst blev først Informator hos Princesse Lovise. 1742 Secreterer i det Danske Cancellie. 1745 Vice-Landsdommer i Jylland. 1755 Landsdommer paa St. Croix i Vestindien. Døde paa Reisen didhen 1756.

Skrifter.

Andr. Höjers Forestilling paa en Dansk Jurist, fordansket og forøget. Khv. 1744. 8.

SOMMERFELD (Christianus) En Nordmand, som med megen Flid excolerer de oeconomiske Videnskaber. Var nogen Tid Alumnus Coll. Walckendorfiani.

Skrifter.

Forsøg om Rydnings-Værket i Norge. Khv. 1768. 8.
Tanker om Overdaadighed. ib. 1772. 8.

SORTERUP (Georgius Georgii fil.) 1690 blev Magister, derefter Sognepræst til Lyderslov og Frøeslov i Siælland. 1713 Provst i Stevens Herred. Døde 1722. Var gift med Anne Cathrine Christians Dotter Hiort, en Boghandlers Dotter i Kiøbenhavn. Var i sin Tid navnkundig for sin Danske Poesie. Om hans Dispute med Mag. Frans Kyhn see Kyhn.

Skrifter.

Skiemt og Alvor til Holger Retzes Bryllup. Khv. 1688. 4.

Binde-Brev til Holger Gyldenkrone. ib. 1691. 8.
Om et skadeligt Torden-Slag. ib. 1695. 8.
Et aandeligt Trøste-Skrift til en ærlig og kierlig Fader. ib. 1695. 8.
Claus Rasches Levnets Ihukommelse. ib. 1705. 4.
Poetiske Skandse-Kurv. ib. 1709. 8.
Poetiske Smaa-Sager. ib. 1714. 8.
Nye Helte-Sange. ɔ: Lykønskning til Kong Frid. IV. over hans adskillige Seyervindinger. ib. 1716. 4.
Anmærkninger over det gyldne Horn. ib. 1717. 8.
Tænk paa Mig. ɔ: Et Vers til Etats-Raad Scheel. Indført i Wielandts Samlingers 2det Bind. p. 99.
Et Tak af Mig. ɔ: Et Vers til samme. ib. 6te Bind. p. 148.
Cacoethes Carminificum. I Wielandts sidste Samling 10de Bind. No. 2. ꝛc. ꝛc. (*Th.*)

SPANDEMAGER (Johannes) Var Provst og Sognepræst i Lund i Skaane, og en af de første lutherske Lærere sammesteds. Døde 1571. Han tilligemed Arvid Pedersen, har forbedret Claus Töndebinders Psalmebog. Ellers er hans

Skrifter.

Enarrationes Evangeliorum Dominicalium, som neppe ere trykte. (*An. Z. Tr.*)

SPEGER (Hack Enertsson) Prædiker til Nor-Norrum og Hallerød Sogne i Skaane.

Skrifter.

Historie om Zenacherib og Ezechia, uddragen af Esaiæ 36 og 37 Cap. Sangviis befattet. Kbh. 1629. 8.

SPEND

SPEND (Nicolaus Christiani) Fød 1603. Var først Sognepræst til Sæbye Kiøbsted i Jylland. 1642. 1 Julii blev Sognepræst til Holmens Kirke i Kiøbenhavn. 1643 Magister. Døde 1664. 1 Jan. Var gift med Anne Laurids Dotter.

Skrifter.

Kirke-Bønner. Khv. 1647. 8.

Aarons Brøst-Span, over Prints Christians Liig. ibid. 1649. 4. (*R. Bib. Br.*)

SPEND (Christianus) En Søn af nestforrige. 1663 blev Capellan til Holmens Kirke i Kiøbenhavn, siden Sognepræst i Wordingborg, hvor han døde 1679. Var gift med Marie Elisabeth Mese. Han skal have været en lærd Mand og erfaren Chymicus. Men var falden paa de Tanker, at det latinske Sprog, som han kaldte den Apocalyptiske Drages Sprog, burde i Skolerne, og overalt, afskaffes, og derimod det Grækiske og Hebraiske, som Skriftens egne Sprog, meere dyrkes, han skrev derom en Afhandling, som han kalder Helvedes Forstue, som haves in Mscpt. hvilken Canutus Laurentii Morslet paatog sig at igiendrive. Ellers er hans øvrige

Skrifter.

Baculi Danici Aaronici Gemma. Havn. 1654. 4. Paa Dansk. (*An.*)

SPENDORPIUS (Nicolaus Christiani) Dan. Spentrup. Fød i Spentrup Præstegaard. Hans Fader var Hr. Christen Nielsen, Sognepræst for Spentrup og Gassum Menigheder i 52 Aar, og Provst tillige for Nørre-Hald Herred i Aarhuus Stift. 1602 blev Rector i Randers Skole. 1604 Magister. 1605 Sognepræst til Domkirken i Aarhuus. Døde

de 1636 24 Oct. æt. 60. Var gift 3 Gange: 1. Med Dorothe Peders Dotter Abildgaard. 2. Med Anne Jens Dotter. 3. Med Magdalene Hans Dotter. Han har stiftet Løverdags Aftensangs Prædiken i Aarhuus Domkirke, hvortil han har givet 200 Rdlr.

Skrifter.

Parentatio in Joh. Christ. Spendorpium. Witteb. 1598. 4. (*P. Mar.*)

SPENGLER (Lorens) Fød i Schafhausen i Schweizerland 1720. 22 Sept. Hans Fader var Johan Conrad Spengler, Stads-Muurmester sammesteds. I hans Ungdom reiste han, som Konst-Dreier, paa sin Profession til de anseeligste Steder i Europa, 1743 kom til Kiøbenhavn og blev antagen som Hof-Konst-Dreier, og underviiste endeel af det Kongelige Herskab i denne Videnskab. Hans Erfarenhed er bekiendt i adskillige physiske og mekaniske Videnskaber, og især har han søgt at anvende Elektriseringen til adskillige ikke uheldige Curer. Han besidder en anseelig Samling af Naturalier og Konstsager. 1769 blev han adjungeret og eventualiter succederende Konstkammer-Forvalter. Gift med Toldskriver Trottes Dotter.

Skrifter.

Briefe, welche einige Erfahrungen der electrischen Wirkungen in Krankheiten enthalten. Koph. 1754. 8.

Hvorledes Jern-Vindovne og Bielæggere med større Nytte kand indrettes. Indført i Oecon. Magaz. Tom. 3. p. 287. Er og trykt for sig selv paa tydsk. ib. 1759. 8.

Von einer kleinen Metallen-Kugel, die in einen Elephanten-Zahn eingeschlossen war. Indført i fortgesetzte Nachrichten von der Zustande der Wissenschaften in Dänischen Reichen. Tom. 1. p. 183. (*Bu. Fn.*)

SPERR-

SPERLING (Jacobus) Fød i Odense 1591. 24 Mart. Hans Fader var Hans Povelsen Sperling, hans Moder Anne Jörgens Dotter. 1614 deponerede fra Odense Skole, reiste derefter udenlands. 1623 blev Conrector, Magister, og kort efter Rector ved Odense Skole, samt Professör Philosophiæ ved Gymnasium. 1628 Sognepræst til St. Knuds Kirke og Provst i Odense Herred. Døde 1658. 22 Febr. Var gift med Hedevig Hans Dotter, Raadmand Hans Buchardsens Dotter i Odense.

Skrifter.

Liig-Prædiken over D. Hans Michelsen Bisskop i Fyen. Khv. 1652. 4. (*Th. Lu.*)

SPERLING (Otto) Den ældre, fød i Hamborg 1602. 30 Dec. Hans Fader var Povel Sperling, Rector Scholæ & Rhetor Gymnasii ibid. Hans Moder Anna Cruneberg. Freqventerede først Skolen i Hamborg, og kunde allerede i sit 13de Aar giøre et ziirligt Vers. 1617 drog til Universitetet i Gryphswald, reiste siden til andre Universiteter, og kom til Danmark 1621, hvorfra han 1622 giorde en Reise til Norge i Kongens Svite, reiste saa mod Høsten til Rostok. Men Aaret efter, 1623, blev han forskrevet til Kiøbenhavn af Doct. Jörgen Fuiren, for at gaae ham tilhaande og følge med paa hans Botaniske Reiser over hele Danmark og underliggende Øer. 1624 reiste han til Italien og 1627 tog Doctor-Graden i Medicinen til Padua. 1628 kom hiem til Hamborg, 1629 blev Vicarius i Hamborg Dom-Capitel, 1630 blev Provincial Medicus i Bergen i Norge. 1632 flyttede til Christiania, 1634 til Siælland, hvor han i 3 Aar boede paa Jernløse, en Gaard, som han med sin Hustrue havde

 faaet.

faaet. 1637 blev han kaldet til Kiøbenhavn og beskikket til Medicus ved Børnehuset. 1638 blev Hof-Botanicus. 1640 fulgte han, efter Kongel. Ordre, med Hannibal Sehested til det Spanske Hof. 1641 blev Stads-Medicus i Kiøbenhavn. 1642 fulgte han med Corfits Ulfeld i Ambassade til Engeland, samt 1649 og 1650 til Holland og Frankerig. Dette Venskab med Ulfeld foraarsagede, at han blev indviklet i den bekiendte Sag med Dina Windhovers, hvorover han 1652 maatte forlade Danmark, og drog først til Amsterdam, siden 1653 til Stokholm og 1654 til Hamborg, hvor han i 10 Aar practicerede. Imidlertid giorde han 1656 en Reise til Amsterdam, men paa Hiemveien blev arresteret i Glykstad af Commendanten sammesteds, General Eberstein, formedelst han skulle have tilbudet Svensken, som Danmarks Fiender, sin Tieneste. Dog blev han efter Kongelig Befaling et halv Aar derefter frigiven. Derimod blev han 1664 af Oberst-Lieutenant Hagedorn ved List (under Skin af at skulle besøge Hagedorns Frue, som foregaves at ligge syg i Altona) lokket ud af Hamborg, og ført fangen til Kiøbenhavn, hvor han formedelst mistænkelig Fortroelighed med Ulfeld blev sat i evig Fængsel i Castellet, indtil han sammesteds døde 1681. 26 Dec. Han var gift med Margrete Schwend, en Dotter af Anders Schwend, Canik i Roeskilde, og Enke af Doct. Povel Andersen.

Skrifter.

Hortus Christianeus, s. Catalogus Plantarum, qvibus Christiani IV. Reg. Dan. Viridarium Havniense An. 1642 adornatum est. Havn. 1642. 12.

Igien oplagt og indført i Sim. Pauli Viridaria Varia. ib. 1653. 12.

Catalogus Plantarum indigenorum in S. R. M. Viridarium Havniense An. 1645, se horti præfecto, translaterum. In Th. Barthol. Cista Medica Loc. 45.
Applausus Epistolicus ad D. Guern. Rolfincium, methodum partium genitalium fabricam cognoscendi, evulgantem, huic Jenæ 1664. 4. impressæ, præfixus.
Nogle Epistler til D. Ol. Worm. Indført iblant Wormii Epist. p. 385. seqv. (*B. Hyp. Cimb.*)

SPERLING (Otto) Den yngre. Fød i Christiania i Norge 1634. 3 Jan. Hans Fader var nestanførte D. Otto Sperling, hans Moder Margrete Schwend. Blev opføb i Kiøbenhavn, studerede siden ved Gymnasium i Bordesholm, og derefter ved Academiet i Helmstad. 1665 blev Informator hos Gouverneuren Carl Gustav Wrangels Søn i Svensk-Pommern. 1658 reiste udenlands til Holland, Frankerig og Engeland. 1662 kom til Hamborg og blev Informator hos Leo Ulfeld, Corfits Ulfelds yngste Søn. 1674 Doct. Juris i Kiel. 1681 reiste udenlands med Hr. Joh. Adolph von Buchwald, hans Sønner. Kom til Paris og bragte den store Franske Stats-Minister Joh. Bapt. Colberts Bibliotheque i Orden, hvorfor han nød en aarlig Pension af 200 Rdlr. saa længe Colbert levede. Ved sin Hiemkomst begav han sig igien til Hamborg og practicerede Jura ibid. som tilforn. 1687 blev Kongelig Raad og Assessor i det Glykstædske Obergericht. 1690 blev kaldet til Kiøbenhavn og brugt i adskillige Commissioner. 1692 blev Professor Juris & Historiarum, og kort efter Professor Oratorio-Historicus, ved det nye Ridderlige Academie i Kiøbenhavn. 1698 fik han formedelst Alderdom sin Dimission fra samme Embede, endskiønt han

kort efter, 1701, af Kong Frideric den 4de igien blev beskikket til samme Station, nemlig Professionem Oratorio-Historicam ved bemeldte Ridderlige Academie, udi hvilket Embede han da forblev indtil 1710, da dette Academie blev ophævet. Imidlertid var han 1700 optagen som Medlem in Societate Regia Anglicana. Døde 1715. 18 Mart.

Skrifter.

Levens-Lauf M. Petri Hesselii. Altona 1685. 4.

Epistola de Numo Zenonis Isaurici aureo.

Carmen nuptiale Petro Schumachero dicatum. Havn. 1670. fol.

Disp. juridica inauguralis de Anticresi. Præside D. Nic. Martini. Kilon. 1674. 4.

Monumentum Hamburgense Benedictinum. ib. 1675. 4.

Dissertatio ad Numum Furiæ Sabinæ Tranqvillinæ, Imp. Gordiani III. uxoris. Amst. 1688. 8.

De Danicæ Lingvæ ac nominis antiqva Gloria, & prærogativa inter Septentrionales. Havn. 1694. 4.

Testamentum Absalonis Archiepiscopi Lundensis notis illustratum. ib. 1696. 8.

Diatriba de Crepidis veterum vulgo Pantoffelen dictis. ib. 1698. 8.

Commentatiuncula de Vestitu Danorum veteri ad Andr. Bildii, Regni, circa 1563, Mareschalli effigiem. Vid. Nova Lit. maris Balthici f. Lubecensia Mense Nov. 1698. p. 204.

Epithalamium in Nuptias Werneri de Parsbierg. Havn. 1698. fol.

Scholion de Ambactis apud Jul. Cæs. in Nov. Lit. Lubec. Mens. Apr. 1699. p. 111.

Epistola ad Collectores Novor. Litter. Lubecens. de Origine

gine veterum Gallorum a Dite, h. e. à Germanis & Septentrionalibus. Vid. Nov. Lit. Lubec. 1699. Menſ. Jun. p. 174.

Epiſtola apologetica ad eosdem pro præcedenti, contra G. G. Leibnitzii monitum. ib. Menſ. Dec. p. 365.

Epiſt. ad Chriſt. Ditl. Rhodium, Paſtorem Bramſted. ad illius Deſcriptionem collis ſepulcralis Bramſtedienſis. ib. p. 368.

Diſp. de Baptismo Ethnicorum. Havn. 1700. 8.

De Numorum bracteatorum & cavorum origine & progreſſu, ad Jac. à Mellen Epiſtola. Lubec. 1700. 4.

Diſſ. de Numis non cuſis. Amſt. 1700. 8.

Epiſt. Apologetica pro Numis bracteatis. Vid. Nov. Lit. Lubec. Menſ. Dec. 1700. p. 373.

Diſſertatiuncula de Numo Conſtantini Magni rariſſimo, ib. p. 148 & 177.

Schediasma de Numis CXXVI in Jutia ſeptentrionali in ſilice repertis. ib. Menſ. Aug. An. 1700. p. 243.

De numo Svecico æreo per errorem Francicorum Sevennenſibus adſcripto. Havn. 1703. 4. Siden indført in Nov. Lit. Lubec. Menſ. Febr. 1704. p. 55.

Epiſtola ad Doct. Gerhard. Erneſt. à Frankenau, præmiſſa ejus ſacris Themidos Hiſpanæ arcanis. Hannov. 1703. 4.

Tractatus de Borea ejusqve laudibus. Havn. 1707. 8.

De Summo Regio nomine ac Titulo Septentrionalibus & Germanis omnibus aliis uſitato Kunning, ejusqve apud Danos origine, poteſtate & Majeſtate. ib. 1707. 4.

Vitæ M. Magni Matthiæ Epiſc. Lundenſis Danicè ab ipſomet conſcriptæ verſio latina, illius Serici Epiſc. Lundenſis Eccleſiæ a Th. Bartholino. ib. 1710. 8. editæ præmiſſa.

Diss. de nomine & Festo Juul. ib. 1711. 8.

Epist. XVIII Archæologicæ ad Christ. Ditl. Rhodium, Pastor. Bramsted. Vid. Andr. Alb. Rhodii Cimbrisch-Holsteinscher-Antiqviteten Remarques. Hamb. 1720. 4. Append. p. 389. conf. Nov. Lit. Lubec. 1700. p. 14.

Epist. VII ad Thom. Broderum Bircherod. Vid. Dänische Bibliothek. Tom. 7. p. 386.

Adskillige Epistler indførte i Joh. Poleni Novo Thesauro Antiqvit. Roman. & Græc. Tom. 4. (*Th. Rau Cimb. D.*)

SPIDBERG (Janus Christianus) Fød i Schibtred Præstegaard i Over-Borgesyssels Provstie i Aggershuus Stift 1684. 8 Dec. Hans Fader var Anders Lauridsen Spidberg, Sognepræst og Provst sammesteds, hans Moder Susanna Olufs Dotter. 1701 deponerede efter foregaaende privat Information. 1710 blev Capellan hos Faderen. 1711 blev af Baron Lövendahl beskikket til Sognepræst for Tannem Meenighed i Bahuus-Lehn; men da de Danske Tropper kort efter forlode Sverrig, blev han af samme Lövendahl beskikket til Feldt-Præst ved Armeen i Tronhiem. Efter 3 Aars Forløb, da dette Embede ophørte, reiste han paa en Tid udenlands. Blev derefter Skibs-Præst paa Flåden hos General-Admiral Gyldenlöve paa Skibet Elephanten. Da Freden var sluttet, blev han først befalet at prædike for General-Krigs-Commissarius von Platen, som sad i Castellet. 1721 blev Sognepræst og Stifts-Provst i Christiansand og Provst i Mandals Provstie. 1723 Magister. 1757 Medlem i Videnskabernes Selskab i Kiøbenhavn. 1759 Biskop i Christiansand. 1760 Doctor Theologiæ. Døde 1762. 4 Apr.

Skrifter.

De Causa & Origine Ventorum. Trykt i Holland.

Historische Demonstration und Anmerk. über die Eigenschafft des Nord-Lichts, mitgetheilet Joh. Bernhard Heinzelmann. Halle 1724. 8.

Diss. inauguralis de Spiritu Dei aqvis incubante. Havn. 1760. 4.

Relation om Jordskiælvet i Norge, Lissabon ꝛc. indført i Kiøbenhavnske Selskabs Skrifter Tom. 7. p. 101.

Han har og udgivet Jonæ Rami Norges Kongers Historie. Khv. 1719. 4. (*Pr. Jess.*)

SPIELDRUP (Johannes Jacobi) Var uden Tvivl en Søn af Mag. Jacob Pedersen Spieldrup, som var Sognepræst i Hyllested i Sielland.

Skrifter.

Danmarks Kongers Rimstok. Khv. 1676. 8.

SPITHOVIUS (Johannes Monasteriensis) formodentlig fød til Münster. 1542 blev han indskreven ved Kiøbenhavns Universitet. 1545 Magister og samme Aar Professor Pædagogicus, fra hvilket Embede han 1549 blev afsat formedelst et uanstændigt Giftermaal. 1554 kom han tilbage fra Engeland, og blev efter Kongens Befaling indsat igien som Græcæ lingvæ Professor. 1557 Professor Physices. 1563 Doctor Medicinæ. Døde af en smitsom Sygdom 1564.

Skrifter.

Comm. in secundum librum Rudolphi Agricolæ de inventione.

Oratio in funere D. Jacobi Bordingii. Witeb. 1562. 8.

Pro-

Propositiones quædam medicæ, Diss. inaug. habitæ Præside J. Francisci. Havn. 1563. 8. (W.)

SPORMAN (Albertus) Fød i Helsingøer 1620. Hans Fader var Hans Pedersen, Borgemester sammesteds, Hans Moder Margrete Davids Dotter. Der han havde deponeret og attesteret, giorde han en Reise udenlands. Ved Hiemkomsten blev ham Ravnstrups Kald, samt Helsingøers Rectorat tilbuden, som han afslog. Ham er og tilbuden Magister-Graden, men om han tog den, vides ikke. Paa nogen Tid var han Hofmester hos Jörgen og Christian Due. Drog siden anden Gang ud, og studerede Fortificationen. Ved Hiemkomsten anbød han sit Fædernesland sin Tieneste herudi; men fordi vi paa de Tider havde Fred, og ingen besynderlig Folk vilde holde, blev hans Tilbud ei antaget. Han gav sig derfor i Sverrigs Riges Tieneste og blev Major til Fods og Ingenieur. Indlod sig derpaa i Egteskab med Margrete Steinshorn, som var af god tydsk Adel baade paa Fæderne og Moderne Side, nemlig Steinshorn og von der Bech. Da Kong Carl af Sverrig begyndte Krig med Polen, blev Sporman Oberst-Lieutenant, og siden da de Svenske giorde Fremgang i Polen, blev han Commendant i Rakel. Men da det Feldtslag ved Warschau stod, kom han kun selv 20de de fra af det Regiment, han stod ved. Derefter gav Kong Carl ham strax et hvervet Regiment Dragoner, og giorde ham til Oberst og Commendant i Lowietz, hvilken strax blev beleiret af Polakerne; men da han havde holdt 2 Uger ud, og fornam, at han formedelst en tiltagende Svindsot ey kunde leve, lod han sig bære op paa et høit Taarn, besaae Fiendens Magt, og gav Ordre

hvor-

Hvorledes man sig best skulde forsvare. Døde saa endelig 1656.

Skrifter.

Index Fortificatorius. Stokh. 1663. 4.

SPORMAN (Petrus) En Broder til nestforrige. Fød i Helsingøer 1608. 28 Sept. Deponerede fra Odense Skole, og opholdt sig 3 Aar ved Academiet. Reiste derefter udenlands og opholdt sig 3 Aar i Rostok, et Aar i Wittenberg, begav sig saa hiem, men reiste strax igien til Holland, Engeland, Frankerig, Italien, Ungern og Tydskland. Ved Hiemkomsten blev Hofmester hos Christen Friis, som studerede ved Sorøe Academie. 1635 blev Professor Historiar. & Geographiæ ved Kiøbenhavns Universitet. 1641 Magister. Døde 1661. 21 Febr. Var gift med Sibylle Walstrup.

Skrifter.

Conclusiones 40, partim Geometricæ, Sphæricæ & Geographicæ, partim Chronologicæ & Historicæ. Havn. 1636. 4.

Geographicæ Dispp. 3. ib. 1647. 4.

Disp. Chorographica de Palæstina. ib. 1651. 4.

Ægypti brevissima Diatyposis. ib. 1657. 4. (*W. B. Hyp.*)

SPORON (Benjamin Georgius) Fød i Kiøge 1741. 3 Junii, hans Fader var Mag. Nicolai Sporon, Rector ved den latinske Skole sammesteds, hans Moder Elisabeth Kirstine Holmer. 1756 deponerede fra Kiøge Skole. 1760 fik Sted paa Walckendorphs Collegium. 1765 blev Decanus paa Klosteret. 1771 Hofmester hos Dronning Julianæ Mariæ og Printz Friderichs Pager.

Skrif-

Skrifter.

Disp. de Secta Hessenorum.

—— de Satyrico scribendi genere in refutationibus Theologicis non adhibendo.

—— de Astrologia imprimis judiciaria.

—— de Contendendi studio circa res Theologicas vitioso.

—— de eo qvod justum est circa usum Philosophiæ in Theologia.

Breve i Anledning af nye udkomne Skrifter. September - - December 1767. Kbv. 1768. 8.

2 Fortsættelser af samme, September - - December 1768. Kbv. 1769. 8.

Mods og Sindigheds nødvendige Foreening. Et Priis-Skrift indført i 8de Stykke af Forsøg til skiønne og nyttige Videnskaber. Kbv. 1770. 8.

STABEL (Matthias) Fød i Tronhiems Stift, var Magister og Sognepræst først til Sunds- og siden til Evindvigs Præstegield i Bergens Stift. Døde 1725.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Kong Christian den 5te. Kbv. 1703. 4. (*Fr.*)

STADELIUS (L. . J. .)

Skrifter.

Siungende Dag-Værk. Kbv. . . 8.

STAMPE (Henricus) Fød 1713 i Hammer Præstegaard i Aalborg Stift, hans Fader var Mag. Jens Stampe, Sognepræst for Hammer, Horsens, Sulsted og Visstrup Menigheder og Provst i Kiær Herred, hans Moder Christiana Amalia Thestrup, en Dotter af Bisskop Frans Thestrup i

Aal-

Aalborg. 1728 deponerede fra Aalborg Skole, blev derefter Alumnus paa Walkendorphs Collegium. 1730 Decanus paa Klosteret. 1733 Conrector i Aalborg Skole. 1735 Magister. 1737 reiste udenlands og fik Kongelig Tilladelse at lade sit Embede ved Aalborg Skole imidlertid ved en Vicarium forsyne. 1740 kom hiem og disputerede iblant andre for den da ved Universitetet vacant værende Professione Juridica. Blev derpaa samme Aar Doctor Juris. 1741 Professor Philosophiæ. 1742 Medlem ved Lov-Commissionen. 1743 Assessor i det Juridiske Facultet og Consistorio. 1745 Medlem i Videnskabernes Selskab. 1746 Assessor i Over-Admiralitets-Retten. 1748 General-Auditeur ved Søe-Etaten. 1749 Medlem i Grændse-Commissionen imellem Danmark og Sverrig, 1752 Etats-Raad. 1753 Professor Jur. Naturæ, Gentium & publ. samt General-Procureur og Assessor i Høieste Ret. 1756 Assessor i Cancellie-Collegio. 1759 Optagen i Adelstanden. 1760 virkelig Etats-Raad. 1766 Conferents-Raad. 1767 Deputeret i General-Landvæsenets Collegio, 1769 Ridder af Dannebroge. 1770 beæret med Ordenen de la Fidelité. Er tillige Qvæstor Universitatis. Har været gift med Christine Elisabeth Klöcher, Etats-Raad Klöchers eneste Dotter.

Skrifter.

Disp. de Generatione Insectorum. Havn. 1732. 4.
Dispp. 2. de Sensationibus. ib. 1732. 4.
—— de Testamentis. ib. 1740. 4. (*Pr. Bu.*)

STANLEY (Simon Carolus) Fød i Kiøbenhavn 1703. 12 Dec. af Engelsk Extraction. Blev fra sin Ungdom oplært i Billedhugger-Konsten, hvori han ved ad-

stillige udenlands Reiser videre perfectionerede sig, da han, foruden andre Steder, som han besøgte, opholdt sig 20 Aar i London. Efter hvilken Tid han paa Anmodning kom tilbage til Kiøbenhavn, og blev Kongel. Billedhugger. 1752 Professor ved Maler, Billedhugger og Bygnings Academiet i Kiøbenhavn. Døde 1761. Var 2 Gange gift: 1. Med Anna Allen. 2. Med Magdalena Lindemann.

Skrifter.

Joseph Andrews af H. Fielding. Af Engelsk oversat. Kbh. 1749. 8.

Den sande Gudfrygtigheds Begyndelse og Fremgang udi et Menniskes Siel, i Engelsk forfattet af D. Philip Doddridge. I Dansk oversat med Consistorial-Raad Matthias Hviids Fortale. ib. 1753. 8.

Fabler for det smukke Kiøn. Oversatte. ib. 1761. 8.

Han skal desuden have oversat af Engelsk.

Den hoflige Philosoph.

Fruentimmerets Religion. (*Bu.*)

STEENBUCH (Christianus) Fød i Kiøbenhavn 1625. 25 Sept. Hans Fader var Hans Steenbuch, hans Moder Inger Hammer. 1642 deponerede fra Kiøbenhavns Skole. 1647 blev Magister. 1648 reiste udenlands til Holland, Frankerig, Italien og Tydskland paa 7de Aar. 1655 blev Professor Ebrææ lingvæ ved Kiøbenhavns Universitet. Døde 1665. 26 Aug. Var gift med Dorothe Brochman, en Dotter af Professor Hans Rasmussen Brochman.

Skrif-

Skrifter.

Exercitatio Physico-Mathemat. de Assertionibus qvibusdam Scip. Claramontii. Havn. 1648. 4.

Den Danske Almanak paa det Aar 1648.

Exercitatio Philologica, in qva III Vaticiniorum Gen. XLIX. Comm. 2 usqve ad 13, Versiones Græcæ, Latina, Hieronymi, Ambrosii, Arabica, paraphrases Chaldaicæ, cum textu Ebræo conferuntur. Havn. 1656. 4.

Diss. de Usu principiorum rationis in Theologia, contra Nic. Vedelium. ib. 1663. 4.

Assertiones aliqvot Philosophicæ. ib. 1663. 4. (*W. Th. B. Hyp. Mar. R.*)

STEENBUCH (Johannes) Fød i Kiøbenhavn 1664. 5 Jul. Hans Fader var nestanførte Professor Christian Steenbuch, hans Moder Dorothe Brochmann. 1683 deponerede fra Kiøbenhavns Skole. 1686 reiste udenlands. Efter 7 Aars Reise kom hiem, og blev 1693 Professor Ebrææ lingvæ i Kiøbenhavn. 1709 blev Professor Theologiæ. Døde i eenlig Stand 1740. 21 Jun. Han har funderet 10 Senge i Vartous Hospital. See Hofmans Samling af Fundationer Tom. 10. p. 103.

Skrifter.

Αλεκτεροφωνία Æliano conformata, Christi Verbis Matth. XIII. 35 fundata. Havn. 1684. 4.

Decas Thesium, probantium in Dialectica Syllogismum secundæ figuræ esse naturalem &c. ibid. 1685. 4.

Παλιγγενεσία ιεδαικὴ s. Disqvisitio causarum, cur in Jure Ebræo aseritur non dari inter Gentes Proselytos קרבה. ib. 1693. 4.

Diss. de nomine & Festo Juul. ib. 1711. 8.
Epist. XVIII Archæologicæ ad Christ. Ditl. Rhodium, Pastor. Bramsted. Vid. Andr. Alb. Rhodii Cimbrisch-Holsteinischer-Antiqviteten Remarques. Hamb. 1720. 4. Append. p. 389. conf. Nov. Lit. Lubec. 1700. p. 14.
Epist. VII ad Thom. Broderum Bircherod. Vid. Dänische Bibliothek. Tom. 7. p. 386.
Adskillige Epistler indførte i Joh. Poleni Novo Thesauro Antiqvit. Roman. & Græc. Tom. 4. (*Th. Rau Cimb. D.*)

SPIDBERG (Janus Christianus) Fød i Skibtred Præstegaard i Over-Borgesyssels Provstie i Aggershuus Stift 1684. 8 Dec. Hans Fader var Anders Lauridsen Spidberg, Sognepræst og Provst sammesteds, hans Moder Susanna Olufs Dotter. 1701 deponerede efter foregaaende privat Information. 1710 blev Capellan hos Faderen. 1711 blev af Baron Lövendahl beskikket til Sognepræst for Tannem Meenighed i Bahuus-Lehn; men da de Danske Tropper kort efter forlode Sverrig, blev han af samme Lövendahl beskikket til Feldt-Præst ved Armeen i Tronhiem. Efter 3 Aars Forløb, da dette Embede ophørte, reiste han paa en Tid udenlands. Blev derefter Skibs-Præst paa Flöden hos General-Admiral Gyldenlöve paa Skibet Elephanten. Da Freden var sluttet, blev han først befalet at prædike for General-Krigs-Commissarius von Platen, som sad i Castellet. 1721 blev Sognepræst og Stifts-Provst i Christiansand og Provst i Mandals Provstie. 1723 Magister. 1757 Medlem i Videnskabernes Selskab i Kiøbenhavn. 1759 Bisskop i Christiansand. 1760 Doctor Theologiæ. Døde 1762. 4 Apr.

Skrif-

Skrifter.

De Causa & Origine Ventorum. Trykt i Holland.

Historische Demonstration und Anmerk. über die Eigenschafft des Nord-Lichts, mitgetheilet Joh. Bernhard Heinzelmann. Halle 1724. 8.

Diss. inauguralis de Spiritu Dei aqvis incubante. Havn. 1760. 4.

Relation om Jordskiælvet i Norge, Lissabon ɩc. indført i Kiøbenhavnske Selskabs Skrifter Tom. 7. p. 101.

Han har og udgivet Jonæ Rami Norges Kongers Historie. Khv. 1719. 4. (*Pr. Jess.*)

SPIELDRUP (Johannes Jacobi) Var uden Tvivl en Søn af Mag. Jacob Pedersen Spieldrup, som var Sognepræst i Hyllested i Sielland.

Skrifter.

Danmarks Kongers Rimsiuk. Khv. 1676. 8.

SPITHOVIUS (Johannes Monasteriensis) formodentlig fød til Münster. 1542 blev han indskreven ved Kiøbenhavns Universitet. 1545 Magister og samme Aar Professor Pædagogicus, fra hvilket Embede han 1549 blev afsat formedelst et uanstændigt Giftermaal. 1554 kom han tilbage fra Engeland, og blev efter Kongens Befaling indsat igien som Græcæ lingvæ Professor. 1557 Professor Physices. 1563 Doctor Medicinæ. Døde af en smitsom Sygdom 1564.

Skrifter.

Comm. in secundum librum Rudolphi Agricolæ de inventione.

Oratio in funere D. Jacobi Bordingii. Witteb. 1562. 8.

Pro-

Propositiones qvædam medicæ, Diss. inaug. habitæ Præside J. Francisci. Havn. 1563. 8. (*W.*)

SPORMAN (Albertus) Fød i Helsingøer 1620. Hans Fader var Hans Pedersen, Borgemester sammesteds, Hans Moder Margrete Davids Dotter. Der han havde deponeret og attesteret, giorde han en Reise udenlands. Ved Hiemkomsten blev ham Ravnstrups Kald, samt Helsingøers Rectoratet tilbuden, som han afslog. Ham er og tilbuden Magister-Graden, men om han tog den, vides ikke. Paa nogen Tid var han Hofmester hos Jörgen og Christian Daae. Drog siden anden Gang ud, og studerede Fortificationen. Ved Hiemkomsten anbød han sit Fæderneland sin Tieneste herudi; men fordi vi paa de Tider havde Fred, og ingen besynderlig Folk vilde holde, blev hans Tilbud ei antaget. Han gav sig derfor i Sverrigs Riges Tieneste og blev Major til Fods og Ingenieur. Indlod sig derpaa i Egteskab med Margrete Steinshorn, som var af god tydsk Adel baade paa Fæderne og Møderne Side, nemlig Steinshorn og von der Bech. Da Kong Carl af Sverrig begyndte Krig med Polen, blev Sporman Oberst-Lieutenant, og siden da de Svenske giorde Fremgang i Polen, blev han Commendant i Rakel. Men da det Feldtslag ved Warschau stod, kom han kun selv 20de fra af det Regiment, han stod ved. Derefter gav Kong Carl ham strax et hvervet Regiment Dragoner, og giorde ham til Oberst og Commendant i Lowietz, hvilken strax blev beleiret af Polakerne; men da han havde holdt 2 Uger ud, og fornam, at han formedelst en tiltagende Svindsot ey kunde leve, lod han sig bære op paa et høit Taarn, besaae Fiendens Magt, og gav Ordre

hvor-

hvorledes man sig best skulde forsvare. Døde saa endelig 1656.

Skrifter.

Index Fortificatorius. Stokh. 1663. 4.

SPORMAN (Petrus) En Broder til nestforrige. Fød i Helsingøer 1608. 28 Sept. Deponerede fra Odense Skole, og opholdt sig 3 Aar ved Academiet. Reiste derefter udenlands og opholdt sig 3 Aar i Rostok, et Aar i Wittenberg, begav sig saa hiem, men reiste strax igien til Holland, Engeland, Frankerig, Italien, Ungern og Tydskland. Ved Hiemkomsten blev Hofmester hos Christen Friis, som studerede ved Sorøe Academie. 1635 blev Professor Historiar. & Geographiæ ved Kiøbenhavns Universitet. 1641 Magister. Døde 1661. 21 Febr. Var gift med Sibylle Walstrup.

Skrifter.

Conclusiones 40, partim Geometricæ, Sphæricæ & Geographicæ, partim Chronologicæ & Historicæ. Havn. 1636. 4.

Geographicæ Dispp. 3. ib. 1647. 4.

Disp. Chorographica de Palæstina. ib. 1651. 4.

Ægypti brevissima Diatyposis. ib. 1657. 4. (*W. B. Hyp.*)

SPORON (Benjamin Georgius) Fød i Kiøge 1741. 3 Junii, hans Fader var Mag. Nicolai Sporon, Rector ved den latinske Skole sammesteds, hans Moder Elisabeth Kirstine Holmer. 1756 deponerede fra Kiøge Skole. 1760 fik Sted paa Walckendorphs Collegium. 1765 blev Decanus paa Klosteret. 1771 Hofmester hos Dronning Julianæ Mariæ og Printz Friderichs Pager.

Skrifter.

Disp. de Secta Hessenorum.
—— de Satyrico scribendi genere in refutationibus Theologicis non adhibendo.
—— de Astrologia imprimis judiciaria.
—— de Contendendi studio circa res Theologicas vitiose.
—— de eo qvod justum est circa usum Philosophiæ in Theologia.

Breve i Anledning af nye udkomne Skrifter. September - - December 1767. Kbh. 1768. 8.

2 Fortsættelser af samme, September - - December 1768. Kbh. 1769. 8.

Mods og Sindigheds nødvendige Foreening. Et Priis-Skrift indført i 8de Stykke af Forsøg til skiønne og nyttige Videnskaber. Kbh. 1770. 8.

STABEL (Matthias) Fød i Tronhiems Stift, var Magister og Sognepræst først til Sunds- og siden til Evindvigs Præstegield i Bergens Stift. Døde 1725.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Kong Christian den 5te. Kbh. 1703. 4. *(Fr.)*

STADELIUS (L. . J. .)

Skrifter.

Siungende Dag-Værk. Kbh. . . 8.

STAMPE (Henricus) Fød 1713 i Hammer Præstegaard i Aalborg Stift, hans Fader var Mag. Jens Stampe, Sognepræst for Hammer, Horsens, Sulsted og Aistrup Menigheder og Provst i Kiær Herred, hans Moder Christiana Amalia Thestrup, en Dotter af Bisskop Frans Thestrup i

Aalborg. 1728 deponerede fra Aalborg Skole, blev derefter Alumnus paa Walkendorphs Collegium. 1732 Decanus paa Klosteret. 1733 Conrector i Aalborg Skole. 1735 Magister. 1737 reiste udenlands og fik Kongelig Tilladelse at lade sit Embede ved Aalborg Skole imidlertid ved en Vicarium forsyne. 1740 kom hiem og disputerede iblant andre for den da ved Universitetet vacant værende Professione Juridica. Blev derpaa samme Aar Doctor Juris. 1741 Professor Philosophiæ. 1742 Medlem ved Lov-Commissionen. 1743 Assessor i det Juridiske Facultet og Consistorio. 1745 Medlem i Videnskabernes Selskab. 1746 Assessor i Ober-Admiralitets-Retten. 1748 General-Auditeur ved Søe-Etaten. 1749 Medlem i Grændse-Commissionen imellem Danmark og Sverrig, 1752 Etats-Raad. 1753 Professor Jur. Naturæ, Gentium & publ. samt General-Procureur og Assessor i Høieste Ret. 1756 Assessor i Cancellie-Collegio. 1759 Optagen i Adelstanden. 1760 virkelig Etats-Raad. 1766 Conferents-Raad. 1767 Deputeret i General-Landvæsenets Collegio, 1769 Ridder af Dannebroge. 1770 beæret med Ordenen de la Fidelité. Er tillige Quæstor Universitatis. Har været gift med Christine Elisabeth Klöcher, Etats-Raad Klöchers eneste Dotter.

Skrifter.

Disp. de Generatione Insectorum. Havn. 1732. 4.
Dispp. 2. de Sensationibus. ib. 1732. 4.
—— de Testamentis. ib. 1740. 4. (*Pr. Bu.*)

STANLEY (Simon Carolus) Fød i Kiøbenhavn 1703. 12 Dec. af Engelsk Extraction. Blev fra sin Ungdom oplært i Billedhugger-Konsten, hvori han ved ad-

skillige udenlands Reiser videre perfectionerede sig, da han, foruden andre Steder, som han besøgte, opholdt sig 20 Aar i London. Efter hvilken Tid han paa Anmodning kom tilbage til Kiøbenhavn, og blev Kongel. Billedhugger. 1752 Professor ved Maler, Billedhugger og Bygnings Academiet i Kiøbenhavn. Døde 1761. Var 2 Gange gift: 1. Med Anna Allen. 2. Med Magdalena Lindemann.

Skrifter.

Joseph Andrews af H. Fielding. Af Engelsk oversat. Kbh. 1749. 8.

Den sande Gudfrygtigheds Begyndelse og Fremgang udi et Menniskes Siel, i Engelsk forfattet af D. Philip Daddridge. I Dansk oversat med Consistorial-Raad Matthias Hviids Fortale. ib. 1753. 8.

Fabler for det smukke Kiøn. Oversatte. ib. 1761. 8.

Han skal desuden have oversat af Engelsk.

Den hoflige Philosoph.

Fruentimmerets Religion. (*Bu.*)

STEENBUCH (Christianus) Fød i Kiøbenhavn 1625. 25 Sept. Hans Fader var Hans Steenbuch, hans Moder Inger Hammer. 1642 deponerede fra Kiøbenhavns Skole. 1647 blev Magister. 1648 reiste udenlands til Holland, Frankerig, Italien og Tydskland paa 7de Aar. 1655 blev Professor Ebrææ lingvæ ved Kiøbenhavns Universitet. Døde 1665. 26 Aug. Var gift med Dorothe Brochman, en Dotter af Professor Hans Rasmussen Brochman.

Skrif-

Skrifter.

Exercitatio Physico-Mathemat. de Assertionibus qvibusdam Scip. Claramontii. Havn. 1648. 4.

Den Danske Almanak paa det Aar 1648.

Exercitatio Philologica, in qva III Vaticiniorum Gen. XLIX. Comm. 2 usqve ad 13, Versiones Græcæ, Latina, Hieronymi, Ambrosii, Arabica, paraphrasi Chaldaicæ, cum textu Ebræo conferuntur. Havn. 1656. 4.

Diss. de Usu principiorum rationis in Theologia, contra Nic. Vedelium, ib. 1663. 4.

Assertiones aliqvot Philosophicæ. ib. 1663. 4. (*W. Th. B. Hyp. Mar. R.*)

STEENBUCH (Johannes) Fød i Kiøbenhavn 1664. 5 Jul. Hans Fader var nestanførte Professor Christian Steenbuch, hans Moder Dorothe Brochmann. 1683 deponerede fra Kiøbenhavns Skole. 1686 reiste udenlands. Efter 7 Aars Reise kom hiem, og blev 1693 Professor Ebrææ lingvæ i Kiøbenhavn. 1709 blev Professor Theologiæ. Døde i eenlig Stand 1740. 21 Jun. Han har funderet 10 Senge i Wartous Hospital. See Hofmans Samling af Fundationer Tom. 10. p. 103.

Skrifter.

Ἀλεκτοροφωνία Æliano conformata, Christi Verbis Matth. XIII. 35 fundata. Havn. 1684. 4.

Decas Thesium, probantium in Dialectica Syllogismum secundæ figuræ esse naturalem &c. ibid. 1685. 4.

Παλιγγενεσία Ἰουδαϊκὴ s. Disqvisitio causarum, cur in Jure Ebræo aseritur non dari inter Gentes Proselytos קרבן. ib. 1693. 4.

De Lexicorum Ebraicorum & Concordantium Defectu. Dispp. 6. ib. 1694 . . 1698. 4.
Examen Versionis Vernaculæ ad stateram Ebræi Codicis, Dispp. 6. ib. 1699 . . 1704. 4.
Examen Versionis Vernaculæ ad stateram Græci Codicis N. T. ib. 1705. 4.
Paroromata Versionis Vernaculæ in Emphasi Ebræi Codicis Dispp. 6. ib. 1706 . . 1709. 4.
Justificatio Christi passiva. ib. 1710. 4.
Calix Christi transitorius & transiens. ib. 1711. 4.
De emendatione Scholiorum Vernacul. qvatuor Evangelistarum. ib. 1712. 4.
De lumine Charismatum mirandorum Ecclesiæ N. T. Occiduo vel occidente cum canone obsignato. ib. 1713. 4.
Glorificatio Christi passiva. ib. 1714. 4.
De emendatione Scholiorum Vernacul. Actuum Apostolorum. ib. 1715. 4.
Christus Veteris in novo foedere interpres, qvà allegationes Dictorum Sacræ Scripturæ. ib. 1716. 4.
Christus Veteris in novo foedere interpres, qvà allegationes tacitas Dictorum sacræ scripturæ. ib. 1717. 4.
Christus homiliarum propriarum proprius interpres. ibid. 1718. 4.
Christus Divinitatis suæ per omnes homilias suas assertor. ib. 1719. 4.
Christus Divinitatis suæ per prædictos exaltationis suæ Gradus Vindex, Antichristis & Antichristianis oppositus. ib. 1720. 4.
Christus Deitatis suæ testis legitimus. ib. 1721. 4.
Christus Deitatis suæ planus & plenus Exegetes, gentilibus & gentilitiis oppositus. ib. 1722. 4.

Chri-

Christus de nomine Christi docens, oppositus Pseudonominalibus Christianis. ib. 1723. 4.

Christus & Christianus mutis precibus tentatus, ibid. 1724. 4.

Christus in Apocalypsi Johan. sub variis notionibus sed una instar omnium præsentatus & Antichristo oppositus. ib. 1725. 4.

Christus in media ætate senex factus. ib. 1726. 4.

Christus mortuorum Desiderium. ib. 1727. 4.

Spiritus Christi sumens de eo qvod est Christi in Resurrectione mortuorum. ib. 1728. 4.

Christus de se uno ceu pluribus in utroqve foedere loqvens. ib. 1729. 8.

Christus & Pater Christi in Patriarchis præfiguratus, & præeffigiatus, ib. 1730. 4.

Christus homines Angelis præferens. ib. 1731. 4.

Sangvis Christi absqve insecuta morte generi humano minus salutaris & salutifer. ib. 1732. 4.

Mors Christi absqve effuso sangvine generi humano minus consolabilis & consolatoria. ib. 1733. 4.

Adventus Christi primus magna certitudine factus noctu & secundus magna probabilitate futurus nocturnus. ib. 1734. 4.

Christus transfiguratus mortuorum resurrectionem & superstitum immutationem in Mose & Elia præfigurans. ib. 1735. 4.

Christus & Christianus abnegationem sui ipsius γνησίοις τεκμηρίοις charitate & humilitate monstrans & demonstrans. ib. 1736. 4.

Christus facta serpentis ænei elevatione illudens Satanæ. ib. 1737. 4.

Christus postqvam in gloriam susceptus, nunc exspectans, ib. 1738. 4. (*Th. Rau. D.*)

STEENFELD (Janus Johannis) Fød 1669 i en Landsbye Borød tæt ved Sorøe. Hans Fader var Hans Pedersen, Tingskriver ved Sorøe Herreds-Ting, hans Moder Anna Peders Dotter Farcenia. 1688 deponerede fra Sorøe Skole. 1694 blev Sognepræst for Albek og Mver Meenigheder i Børglum Herred i Aalborg Stift. Døde 1743.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Holger Pachs. Khv. 1699. fol.

STEENLØS (Johannes) Fød paa Øen Arrøe under Fyens Stift. Hans Fader var Johan Steenlos, Sognepræst sammesteds, hans Moder Magdalena Wallund. 1733 deponerede fra Odense Skole. 1740 reiste paa Kongelig Stipendium til Halle og forblev sammesteds i 2 Aar. 1746 blev Sognepræst for Jersie og Solrød Meenigheder i Siælland. Døde 1755 in Oct.

Skrifter.

Introductio in Opus Godwini circa ritus diei Expiationum. Havn. 1737. 4.

Invitations-Skrift til Prænumeration paa et Kobberstykke om Christi herlige Rige af alle Slags Folk. ib. 1744. 4.

STEENSEN (Fridericus)

Skrifter.

Norske Lovs Conference med Danske Lov, og en Tavle paa hvad Tid Bøygde-Tingene skal holdes &c. Khv. 1758. 8.

STEEN-

STEENSEN (Jacobus) 1717 blev Rector ved Herlovsholms Skole. 1729 Rector i Bergen. 1733 Assessor i Høieste Ret. 1747 Justits-Raad. Døde 1749. Var gift med Christine Woldborg Schouboe, en Dotter af Borgemester Jens Christensen Schouboe i Odense, og Enke af Feldtmand.

Skrifter.

Epigrammatum centuria prima. Havn. 1727. 4.

Oversættelse af Horatii 1 Bog 1 Satire, og andre Vers, indførte i Wielands Samlinger.

STEGE (Johannes Thomæ) See THOMÆUS.

STEINKUHL (Christophorus) Doctor Juris og Auditeur ved et Jydsk National-Regiment til Fods.

Skrifter.

Topographia Norvegiæ. d. i. Eigentliche Beschreibung des Königreichs Norwegen, rc. aus dem Dänischen ins Deutsche übersetzt, verbessert und vermehret. 1685. 4. Er egentlig en Oversættelse af Peder Clausens Norges Beskrivelse. (*S. Jess.*)

STELLA (Michael) Fød i Wisbye paa Gulland.

Skrifter.

Theatrum Mundi aus dem Französische Sprache ins Deutsche transferirt. Dresd. 1588. 4. (*Bib.*)

STELLING (Dietericus) Sognepræst i Ahrenda og Provst over Nedernæs Provstie.

Skrifter.

En aabnet Samvittigheds Bog, om den private Communion kand antages i Nødsfald. Af Tydsk oversat. Khv. 1730. 8.

STEMAN (Justus Valentinus) Fød i Kiøbenhavn 1629. 27 Jun. Hans Fader var Mag. Johan Steman, Præst ved den tydske Kirke ibid. Hans Moder Sophia Hedevig Wudrian. Lagde første Grund til sine Studeringer ved Skolen i Hamborg og Gymnasium i Osnabrug. 1647 drog til Universitetet i Helmstad, og derfra til Wittenberg, hvor han tog Magister-Graden. Besøgte siden andre tydske Universiteter indtil 1654, da han kom hiem, og Aaret efter, 1655, blev Slots- og Tydsk Præst i Helsingøer, hvor han forblev til 1659, da Slottet og Byen faldt i de Svenskes Hænder. Hvorudover han maatte vige og drog til Rostok og tog Gradum Licent. in Theologia. 1660 kom tilbage til Helsingøer. 1686 blev Assessor i Consistorio. 1687 Doctor Theologiæ. 1688 General-Superintendent i Holsteen. Døde 1689. 20 Maji. Var gift med Anna Belov, hans Formands i Helsingøer, Mag. Matth. Wellhauers Enke.

Skrifter.

Ecclesia Romana, Monstrum triceps, Rost. 1659. 4.

Leichpredigt über Friderica Sophia Holk. Kopph. 1665. 4.

7 Disputatzer, f. E. de Satisfactione Christi, de Scriptura sacra. De Magistratu politico. De Necrobaptismo. De Causa peccati. De Libero Arbitrio. De Necessitate & Contingentia, som han fra 1649 til 1657 har defenderet til Wittenberg. Dog ere de ikke alle hans Arbeide. (*Cimb. Lit.*)

STE-

STENERSEN (Petrus Christophorus). Föd i Ekiga i Aggershuus Stift i Norge, hans Fader var Svend Stenersen, der havde de Kongel. Skatter at inddrive, hans Moder Söster Cathrine Bruun. Deponerede 1738, efter foregaaende privat Underviisning. 1747 blev Decanus paa Klosteret og Alumnus paa Walkendorfs Collegium. 1748 Magister, underviiste, medens han var ved Akademiet, adskillige unge Mennesker i Philologie, Philosophie og Theologie. 1749 blev Sognepræst til Udbye i Tudse Herred i Sielland. 1764 Sognepræst til Tölløse og Aagerup. Han er en lykkelig Dansk Poet.

Skrifter.

Disp, de Papa Fœmina Pontificalibus exuendo. Havn. 1746. 4.

Critiske Betænkninger over Mag. F. C. Eilschous Danske Konst-Ord-Bog, med et critisk Brev fra Misotyplus. ib. 1748. 8.

Dispp. 3. de interpretatione Verbali. ib. 1748 & 49. 4.

STENKELSTRUP (Andreas Erici) Deponerede 1661 fra Kiøbenhavns Skole. 1675 blev Magister. 1676 Sognepræst for Thorebye Meenighed i Laaland. Døde 1678. 3 Apr. meget hastig; thi som han om Morgenen først udi Kirken havde forrettet Gudstieneste, og siden holdet Maaltid, vilde han ved et skiønt Veir forfriske sig i Luften, gik derfor ud omkring ved Byen, tilligemed Mag. Rasmus Bruun, Vice-Rector udi Nykiøbing, og en Studioso: og som han fornam at der var kommen Breve med Posten til ham, vendte de tilbage, og han, som i sær hastede, gik en liden Gienvei for sig selv fra de andre, dog ved deres Hiemkomst fandtes han ikke, hvorfor de gik ud

for at opsøge ham, men fandt ham død paa Veien. Han var en lærd og meget gudfrygtig Mand.

Skrifter.

Disp. de Libertate Philosophica. Havn. 1669. 4.
— — de Lycanthropia. ib. 1672. 4.
— — de formali ratione Subsistentiæ. ib. 1673. 4.
— — de Chaldaismis Textus biblici. ib. 1675. 4.
— — de Latinismis in Textu Græco Nov. Test. Resp. *Nicolao Petri Slange.* ib. 1676. 4.
— — de Usu Metaphysicæ in Theologia. ib. 1676. 4.
Tractatus de Duellis. ib. 1677. 8. (*Bib.*)

STENONIS (Georgius) See STHEN.

STENONIUS (Nicolaus) Fød 1631. 1 Jan. i Kiøbenhavn, hvor hans Fader var Guldsmed. Studerede først i Kiøbenhavn, og lagde sig i sær efter Anatomien, Physiquen og Mathematiquen, under Doct. Simon Pauli og Thom. Bartholins Anviisning. Reiste derpaa udenlands, og opholdt sig 1660 i Amsterdam, og de 3 næstfølgende Aar i Leiden, drog derfra til Paris, og siden til Tydskland, Ungern og Italien, var anseet for den største Anatomicus i Europa i sin Tid, og giorde sig i sær berømmelig ved adskillige nye Jagttagelser og Opfindelser i Anatomien, nemlig: Vasa salivalia exteriora, Vasa buccarum, Vasa sublingvalia minora, Vasa Palati, Meatus anterior e naribus in palatum, Vasa epiglottidis, Vasa palpebrarum &c. &c. og derved forhvervede sig stor Ære og Anseelse hos alle, i sær var han i stor Yndest hos de to Stor-Hertuger af Florents, Ferdin. II. og Cosmus III. Medens han saaledes opholdt sig i Italien, fattede han den Resolution, som han og satte i Verk, at træde over fra den Evange-

liske til den Papistiske Religion, imidlertid blev han kaldet tilbage til Danmark, og 1673 beskikket til Anatomicus ved Universitetet i Kiøbenhavn. Men det varede ikke længe forend han drog til Florents igien, og af Pave Innocentius den XI. blev givet Titel af Episcopus Titiopolitanus & Vicarius Apostolicus per Saxoniam inferiorem generalis. Hvorpaa han forandrede sit Studium fra Medicinen til Theologien, og opholdt sig siden deels ved det Hannoverske Hof, deels i Hamborg. Døde omsider i Sverin 1686. 25 Nov. Berømmes for hans Afholdenhed, Godgiørenhed mod Fattige og exemplariske Levnet.

Skrifter.

Disp. de glandulis Oris & Vasis inde prodeuntibus nuper observatis. Leidæ 1661. 4.

Observationes anatomicæ de glandulis Oris. ib. 1662. 12. & 4.

Responsio ad Vindicias Hepatis redivivi, contra Deusingium. ib. 1662. 12.

De Musculis & Glandulis Observationum Specimen, cum epistolis de anatomia Rajæ, & vitelli in intestina pulli transitu. Havn. 1664. 4. Amsterd. 1664. 12. Leidæ 1683. 12.

Elementorum Myologiæ Specimen, s. Musculorum descriptio Geometrica. Florentiæ 1667. 4. Amst. 1669. 8. Genev. 1685. fol.

Discursus Epistolicus de Cerebri Anatome. Gallice editus Paris. 1669. 12. Latine Versus a Guidone Fanoisio, Leidæ 1671. 12. & Genev. 1685. fol.

Dissertationes de solido intra solidum naturaliter contento prodromus. Florentiæ 1669. 4. Leidæ 1679. 12.

Anglice Versus ab H. O. Lond. 1671. 8. etiam in Lingvam Gallicam translatus.

Epistola de Interprete Sacræ Scripturæ. Flor. 1675. 4.

Epistola de propria conversione. ib. 1677. 4.

Elucidatio Epistolæ de propria conversione. ib. 1677. 4 Hannov. 1680. 4.

Scrutinium Reformatorum, ostendens reformatores morum fuisse a Deo, reformatores autem fidei & doctrinæ non fuisse. Flor. 1677. 4.

Defensio Scrutinii reformatorum, Hannov. 1679. 4.

Tract. de Purgatorio, cum Discursu, utrum Pontificii an Protestantes in religionis negotio conscientiæ suæ rectius consulant. ib. 1678. 4.

Occasio Sermonum de Religione cum Joh. Sylvio. ib. 1678. 4.

Epistolæ duæ Adversariæ contra J. Brunsmannum. Havn. 16?0. 8.

De Glandulis Oculorum, novisqve earundum Vasis Observationes anatomicæ, cum appendice de Narium Vasis. Leidæ 1680. 12.

Antilogia contra D. Mich. Siricii Ostensionem abominationum Papatus idolotatricorum. Rost. 1687. 4.

VII Epistolæ Leidenses ad Th. Bartholinum. Vid. Barthol. Epist. med. Centur. III & IV.

Observat. VIII anatomico-medicæ, cum procemio Demonstrationum in Theatro Havniensi Anatomicarum. Vid. Act. Med. Havn. Vol. I & II. (*Th. B; Hyp. Spic. Cimb.*)

STEPHANIUS (Johannes) Dan. Hans Staffensen. Fød i Laalland 1561. 12 Dec. 1588 blev Rector ved

Sorøe Skole. 1597 Professor Logicæ i Kiøbenhavn. 1608 Forstander for Sorøe Skole. Men da samme Skole 1623 blev forandret til et Academie, ophørede det Embede, og han blev afslagt med et Canonicat i Ribe og Roeskilde, samt beskikket til Kongel. Historiographus, flyttede derpaa til Roeskilde, hvor han døde i en høi Alder. Var 2 Gange gift: 1. Med Anne Winstrup, Bisskop Peder Winstrups Dotter. 2. Med Cæcil Jens. Dotter.

Skrifter.

Dispp. Logicæ Variæ, Havn. 1602. . 1607. 4. Deriblant Diss. 2. de propositionibus & syllogismis hypotheticis. ib. 1602. 1605. 4.

Theses de Fallaciis, ib. 1606 & 1607. 4.

Disp. de materia formáqve artium communi. ib. 1603. 4.

Judicium de Exorcismo. Dänische Biblioth. Tom. 4. p. 138. (*W. B. Hyp. Th. C. Bib.*)

STEPHANI (Nicolaus) See T. BARTHOLIN.

STEPHANIUS (Stephanus Johannis) Fød i Kiøbenhavn 1599. 23 Jul. Hans Fader var ovenanførte Professor Joh. Stephanius, hans Moder Anne Winstrup. Deponerede fra Herlufsholms Skole. Reiste derpaa udenlands. 1624 blev Rector i Slangerup. 1626 reiste atter ud. 1630 blev Professor Eloqventiæ i Sorøe. 1639 Professor Historiarum ibid. og siden Kong Christian den 4des Historiographus. Døde 1650. 22 Apr. Var gift med Thale Eisenberg, en Stifdotter af Johanne Svaningio, Provst paa Samsøe.

Skrifter.

Breves emendationes & notæ in Saxonem Grammaticum. Lugd. Bat. 1627. 8.

Flori-

Florilegium Sententiarum ex Saxone. ib. 1627. 12.
De Regno Daniæ & Norvegiæ Insulisque adjacentibus Tractatus Varii, samlede af Stephanio. ib. 1629. 16. og tv Gange udgivne samme Aar.
Oratio de eloqventia nobili viro necessaria. Havn. 1633. 4.
Colloqviorum majorum familiarium Libb. IV. ib. 1634. 8. & Sæpius.
Colloqvia Minora. Stokholm 1718. 8.
Nomenclatoris Latino-Danici Lib. IV. ib. 1634. 8. & sæpius.
Nomenclatoris Latino-Danici pars altera quæ Verba omnium Conjugationum ordine Alphabetico exhibet. ib. 1638. 8. & Sæpius.
Sententiæ ex Qvintiliano. Soræ 1641. 12.
Svenonis Aggonis Filii Opuscula notis illustrata, accedunt Leges Castrenses Canuti, magni & incerti Auctoris Genealogia Regum Daniæ. Soræ 1642. 8.
Saxonis Grammatici Historiæ Danicæ Libri XVI. Soræ 1644. fol. Hermed følger: Notæ uberiores in Hist. Danic. Saxonis Grammat. ibid. 1645. fol.
Historiæ Danicæ Libri duo, qvi complectuntur res memoratu dignas in Dania gestas, regnante Christiano III. ab an. 1550. ad an. 1559. Soræ 1650. 4. Er atter udgiven af Joh. Gramnio tilligemed Cragii Annal. Christ. III. Havn. 1737. folio.
Adskillige Epistler til D. Olaf Worm. See Wormii Epist. p. 129. (Bio-Hyp. Spic. Ibi D. G.)

STEPHENSEN (Sigurder) Rector ved Skalholt Skole i Island.

Skrifter.

Argumenta singulorum Capitum Librorum Samuelis. Havn. 1593. 4.

De vera Lingvæ Islandicæ scriptione. Mspt.

En latinsk Tractat de Geniis, Antropodæmonibus & essentiis subterraneis. Men samme er neppe trykt.

STERPINIUS (Johannes) Kom her ind fra Frankerige og blev Sprogmester hos Conceller Peder Retzes Sonner. 1662 lod sig indskrive iblant Studenternes Tal ved Kiøbenhavns Universitet, og lagde sig efter Medicinen. 1666 blev Vice-Bibliothecarius designatus ved Universitetets Bibliotheque.

Skrifter.

Henrici Oldenburgii Philosophical Transactions, in latinum Versæ. Francf. 1671. 8.

Lucas Debes Feroa Reserata oversat paa Engelsk. Lond. 1676. 8.

Grammatica triplex. Indeholdende Fundamenterne til det Franske, Engelske og Danske Sprog. Kbh. . 8. Uden Aarstal. (*Th. Bib.*)

STEUBEN (Christianus Ludovicus von)

Skrifter.

Kunst die Canonen in die Höhe zu heben. Koph. 1748. 4.

Bericht wie es mit der Probe einer neuen Invention Canonen vortheilhaftiger zu gebrauchen abgegangen. ib. 1749. 4.

Beantwortung einiger Einwürffe gegen geschwind schiessen. ib. 1750. 4.

Beschreibung des Welt-Gebäudes, wie es Copernicus beschrieben. ib. 1752. 4.
Fehler in der Kriegs-Bau-Kunst. ib. 1761. 4.

STEWENER (Johannes Lyderi fil.) Capellan til Nye-Kirken i Bergen.

Skrifter.

Christ. Suttons Menniske lær at døe. Oversat af Engelsk. Khv. 1686. 8.
Aandelige Spille-Timer. ib. 1686. 8.

STHEN (Georgius) Fød i Opsloe. Var Sognepræst til Ramnæs, Fodue og Wivestad i Jarlsberg Provstie, Tønsberg Lehn i Norge.

Skrifter.

Solens Cirkel. ɔ: Forklaring over Søndags og hellige Dages Evangelier. Khv. 1630. 8. (*Bib. Th. B.*)

STHENIUS (Johannes Christiani) Fød i Roeskilde 1544. 25 Nov. Blev Magister, Rector og Præst i Helsingøer, siden Sognepræst i Malmøe.

Skrifter.

Joh. Habermans Bønne-Bog, fordansket. Khv. 1577. 8.
Haandbog indeholdende adskillige Gudeligheds Øvelser. ib. 1578. 1610. 1625. 1632. 12.
C. Cypriani, Biskop til Carthago i Africa, Prædikener, som han holdt i en stor Pestilentse, med Forklaring over den 91 Psalme. Fordansket. Khv. 1578. 8.
Trøste-Skrift for Forældre, hvis Børn blive syge eller døe. ib. 1581. 12.
Lykkens Hjul. ɔ: Underviisning om Lykkens Ustadighed paa Vers. ib. 1581. 4.

For-

Forklaring over den 1ste Davids Psalme. ib. 1584. 8.
Huus-Raad. ɔ: Forklaring over Psalmen 128. Malmøe 1592. 8.
Liig-Prædiken over Mette Ulfstand. Khv. 1603. 8.
Vandre-Bog, indeholdende adskillige Bønner og Sange, med nyttige Livs-Regler, udi Riim befattet. Christian. 1659. 12. Khv. 1666. oblong. Lund. 1673. (*Br.*)

STHENIUS (Laurentius Halvardi) En Nordmand.

Skrifter.

Speculum Amoris Divini. f. Comment. in Cantic. Canticorum. Witteb. 1620. 8. (*Th*)

STIRM (Nicolaus Nicolai) Fød i Callundborg. Var Sognepræst i Christianopel.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Hans Lange. Khv. 1646. 4. (*Bib.Br.*)

STOCHEMARCH (Petrus) Fød i Kiøbenhavn 1695. 28 Maji. Hans Fader var Anders Pedersen Stochemarch, Borger og Skræder ibid. Hans Moder Johanne Jens Dotter. 1712 deponerede fra Nyckiøbing Skole paa Falster. 1714 fik Sted paa Eilertsens Collegium. 1716 blev antagen som Informator for de 3 Comtesse Wedeler paa Wedelsborg i Fyen. 1721 blev 5 Lectie-Horer og Cantor ved Riber Skole. 1725 blev Sognepræst for Balslov og Eybye Meenigheder i Fyen. 1741 Stifts-Provst og Sognepræst ved Domkirken i Ribe. Døde 1766. 31 Maji. Var 2 Gange gift: 1. Med Elisabeth Winther. 2. Med Anne Lucie Wederkingh, som var hans forrige Kones Broders Enke, nemlig Hr. Sören Winthers i Landetup i Wends Herred.

Skrif-

Skrifter.

Diss. de veris Causis, cur Judæos olim divino Cælum honore prosecutos calumniati sunt Gentiles. Havn. 1715. 4.

Examen nominum dualium apud Ebræos. ib. 1716. 4.

Richard Baxters Himmelske Betragtninger og Troens Liv. Oversat. ib. 1738. 12.

STOCHMANN (Johannes Christianus) En tydsk Magister, fra Holdenslad i Saxen, som opholdt sig en Tid lang i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Breviarium Logicæ pragmaticæ, Havn. 1738. 8. paa Tydsk.

STÖFRING (Jens) En gammel Theologiæ Studiosus fra Jylland, som havde conditioneret i Norge, og tilsidst opholdt sig i Kiøbenhavn, hvor han var Corrector i Preusses Bogtrykkerie, og bekiendt i de Tiders theologiske Controverser.

Skrifter.

Viisdom om Veien til det evige Liv. Khv. 1733. 12.

STOKFLET (Henningius) Fød i Haderslev, hans Fader var Eggert Stokflet, en formuende Borger sammesteds. I hans Ungdom reiste han udenlands. 1635 blev Rector ved Skolen i Christiania i Norge, og kort efter Professor Logices & Metaphysices ved Gymnasium ibid. 1637 Magister. 1646 Biskop i Christiania. Døde 1664. 5. Febr.

Skrifter.

Disp. de Prædestinatione filiorum Dei, Havn. 1636. 4.

Liig-Prædiken over Margrete Schnells. Christian. 1647. 4.
—— —— over Daniel Bildt. ib. 1652. 4.
—— —— over Thomas Dyre. ib. 1653. 4.
—— —— over Sophie Brochenhuus. ib. 1656. 4.
—— —— over Gregers Krabbe. Sorøe 1656. 4.
—— —— over Margrete Meklenburg. Kbh. 1661. 4.
(*Th. Au. Cimb. Bib.*)

STOKFLET (Nicolaus) Sognepræst til Faaberg og Lille-Hammer i Guldbrandsdalens Provstie i Aggershuus Stift i Norge.

Skrifter.

Jubel-Prædiken. Christian. 1749. 4.

STOLTERFOHT (Mathæus) Fød i Lybek 1636. 18 Sept. Hans Fader var Johan Stolterfoht, Sognepræst til Mariæ Kirke i Lybek, hans Moder Dorothe Kirchman. Gik i Skole i Lybek, blev siden sendt til Gymnasium i Bordesholm, reiste derpaa til Academierne, Rostok, Helmstad og Altorf, og lagde sig efter det Juridiske Studium. Reiste siden udenlands til Frankerig og andre Steder, og blev ved sin Hiemkomst Advocat ved det Slesvig-Holsteenske Land-Gericht. 1666 Secreterer ved Academiet i Kiel, og strax efter Secreterer ved Hansiatiske Contoir i Bergen. 1673 Doctor Juris. Døde i Kiøbenhavn 1677. 4 Febr. Var gift med Anne Margrete Jessen, en Dotter af Doct. Frid. Jessen, Pastor i Kiel.

Skrifter.

Disp. de Contractibus in Genere. Helmst. 1659. 4.
—— inaug. de Infamia. Kilon. 1673. 4. (*Cimb. Fr.*)

Storm (Nicolaus Nissen) Fød i Svenborg i Fyen 1731 i Septemb. Hans Fader var Sören Storm, Sognepræst til Nicolai Kirke sammesteds, hans Moder Cathrine Birgitte Nissen. 1750 deponerede fra Fridericiæ Skole. Efter udstandne Examina, Philosophicum og Theologicum, blev 1753 Alumnus paa Walkendorphs Collegium 1757 reiste udenlands, og opholdt sig et Aar ved Academiet i Upsal, for at høre Linnæum, og 2 og et halv Aar i Göttingen. 1761 kom hiem til Kiøbenhavn, blev Doctor Medicinæ 1762, og strax efter Medicus provincialis i Holbek, siden Berg-Medicus i Kongsberg. Døde 1770.

Skrifter.

Disp. de Origine Philistæorum. Havn. 1754. 4.

Dispp. 2. de Aere Subterraneo ejusqve effectibus. ib. 1755. 1756. 4.

Theoria visciditatis fluidorum. ib. 1757. 8.

Disp. inauguralis de rubro Sangvinis Colore. ib. 1762. 4. (Pr.)

Storm (Olaus) Var Magister, Stifts-Provst i Bergen og Sognepræst til Domkirken ibid. Døde 1723.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Dorothe Cathrine Wandal, Bisp Niels Randulfs. Khv. 1710. fol. (Fr.)

Stoud (Ludovicus) Fød i Bergen 1649. Hans Fader var Otho Stoud, Sognepræst til Nye-Kirken sammesteds, hans Moder Cathrine Munthe, Bisp Ludvig Munthes Dotter. 1667 deponerede fra Bergens Skole. 1669 reiste udenlands til Holland, Engeland og Frankerig. 1672 kom hiem. 1673 blev Vice-Pastor til Holbek og Mierløse i Sielland, og samme Aar Magister. 1675

blev

blev Stifts-Provst og Sognepræst til St. Knuds Kirke i Odense. 1699 Biskop i Christiansand. Døde 1705.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Karen Riisbrich. Odense 1688. 4.
—— —— over Jens Ericsen. Kbh. 1691. 4.
—— —— over Margrete Erics Dotter. ib. 1696. 4. (*An. Fr.*)

STOUGAARD (Christianus) Fød i Steenløsemagle i Sielland 1600. 14 Mart. Hans Fader var Hans Jensen Stougaard, Sognepræst til Steenløsemagle og Provst i Mierløse Herred, hans Moder Barbara Paludan, en Dotter af Joh. Paludan, Frid. II. Liv-Medicus. 1617 deponerede fra Herlufsholms Skole. 1619 reiste udenlands; men Aaret efter kom hiem formedelst hans Faders indfaldende Dødsfald. 1621 blev Informator hos Christen Scheel, Hr. Otho Scheel til Hammelmose, hans Søn. Efter et Aars Forløb fik han Stipendium af bemeldte Hr. Otho Scheel og reiste ud igien til Holland, Engeland og Frankerig. 1626 kom hiem, og blev 1627 Magister. Reiste derpaa atter først med Simon Wibe, Borgemester Michel Wibes Søn, og siden med Ove Lunge; saa han vel i alt reiste i 15 Aar. 1639 blev Professor Eloqventiæ i Kiøbenhavn. 1641 fulgte med Græv Woldemar til Moskow. 1640 blev Doctor Medicinæ. Døde 1645. 21 Jan. Han har givet 300 Rdlr. til en fattig Student.

Skrifter.

Disp. de Lingva Latina. Havn. 1639. 4.
Universalis affectibus humanis bene medendi Methodus. Pro gradu Doctor. Præside Ol. Wormio, Auctore. ib. 1640. 4. (*W. Fun. B. Hyp*)

Strelow (Johannes Nicolai) Fød paa Gulland. Var Sognepræst til Wald og Houffgren Sogner sammesteds; og Provst over Middeltreding. 1645 blev han Superintendent ibid.

Skrifter.

Chronica Guthilandorum. ɔ: Den Guthilandiske Chronica. &c. Kbh. 1633. 4. (*B. Hyp.*)

Strigelius (Joachimus)

Skrifter.

Leichpredigt über Gesche Brummers. Aarhuus 1641. 4.

Ström (Börre) Birkeskriver i Grevskabet Laurvig.

Skrifter.

Om Soe-Vandets Gradering til Salt-Sydetie formedelst Vinterens Frost. Oecon. Magaz. Tom. 3. p. 191.

Ström (Johannes) Fød i Borgunds Præstegaard paa Søndmør i Norge 1726. 25 Jan. Hans Fader var Peder Ström, Sognepræst sammesteds, hans Moder Gunille Susanna Hagerup. I hans Barndom fandt han hos sig en besynderlig Tilbøielighed til at tegne, og ved egen Flid bragte det saa vidt, at han selv siden har kundet udarbeide alle de Tegninger, som findes i hans Søndmørs Beskrivelse. Han havde og megen Lyst til at lære alt, hvad han kunde fatte; men at lære uden ad det, som han ikke forstod, det faldt ham modbydeligt og vanskeligt. I midlertid blev han holdt til Bogen, hvortil alt Lysten meere tiltog, som han med Aarene fik tydeligere Begreb om hvad han lærte. 1743 deponerede han fra Bergens Skole, og efter udstandne Examina, Philosophicum og Theologicum

gicum, skaad sig i Aaret 1745 hiem til Norge igien, og anvendte der Tiden, deels paa Børns Information, deels paa sine egne Studeringers Fortsættelse, og nest Theologien, lagde sig med Flid efter Philosophien og Moralen. 1750 blev han af hans Faders Eftermand, Provst Meldahl kaldet til Personel-Capellan, i hvilket Embede han arbeidede 13 til 14 Aar, og imidlertid søgte sin Fornøielse i Natur-Historien. 1764 blev han Sognepræst for Woldens Præstegield i bemeldte Søndmørs Provstie, og samme Aar udnævnt til Medlem i det Kiøbenhavnske Videnskabers Selskab, og siden i det Tronhiemske. Han er gift med hans Formands Hr. Mejers Enke, en Dotter af Professor Christian Grave.

Skrifter.

Physisk og oeconomisk Beskrivelse over Sundmørs Fogderie. 1ste Deel. Sorøe 1762. 4. 2den Deel. ibid 1766. 4.

Iblant det Kiøbenhavnske Selskabs Skrifter findes af ham Tom. 9. p. 572.

Beskrivelse over 10 norske Insecter.

Beskrivelse over norske Insecter. Anden Prøve. ibid. Tom. 10. p. 1.

Beskrivelse over 10 norske Søe-Vexter. ibid. p. 249.

Iblant det Tronhiemske Selskabs Skrifter findes:

Meteorologiske Jagttagelser fra Apr. 1761 til 1762 Aars Udgang. Indført i 2den Tome.

Beskrivelse over norske Insecter 1ste St. ibid. 3 Tom.

—— —— over en norsk Strand-Sneppe, kaldet Fiære-Pist. ibid.

—— —— over en norsk Fisk kaldet Byrke-Lange. ibid.

Meteorologiske Jagttagelser for 1763. ibid.

Fortsat Beskrivelse over norske Insecter. ib. Tom. 4.
Anmærkninger til Synadmøres Beskrivelse. ib. Tom. 5.
Continuation af Meteorologiske Jagttagelser til 1767. ib.

STROYE (Matthias Erasmi) Dan. Mads Rasmussen.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Anne Cathrine Christians Dotter Hiort Kbh. 1694. 8.

STRUENSEE (Carolus Augustus) Fød i Halle 1737. 8 Aug. Hans Fader var D. Adam Struensee, nu General Superintendent i Hertugdommene Slesvig og Holsteen. Var først Professor Mathefeos ved Ridder-Academiet i Liegnitz. 1769 kom ind til Danmark og blev Justits Raad 1771 Deputeret for det tydske Cammer. 1772. 17 Jan. blev tillige med Broderen arresteret af noksom bekiendte Aarsager. d. 12 Junii nestefter blev løsgiven og fik Tilladelse at begive sig til Liegnitz igien, mod given eedelig Revers, hverken mundtlig eller skriftlig, directe eller indirecte at aabenbare noget af det ham i Statens Sager maatte være bleven bekiendt, saavelsom ei at tale eller skrive om det her i Rigets seenere Tider forløbne.

Skrifter.

Disp. de mediis cognitionem mortuam reddendi vivam, Halæ 1756. 4.

Anfangs-Gründe der Artillerie, mit Kupf. Liegnitz 1760. 8. igien oplagt 1771.

Han har desuden som Respondens forsvaret sin Faders Diss. Theolog. II. de Obsignatione Christi & credentium. Halæ 1754. 4.

STRUEN-

STRUENSEE (Johannes Fridericus) Broder til nestforrige. Fød i Halle 1737. 5 Aug. Hans Fader var forbemeldte General Superintendent D. Adam Struensee. Studerede i sine unge Aar Medicinen, reiste udenlands, og tog 1757 Doctor-Graden i Halle. Blev 1758 Stads-Physicus i Altona. 1768, da Kong Christian den 7de foretog sig en udenlands Reise, blev han Kongel. Liv-Medicus og fulgte med paa Reisen. Ved Hiemkomsten 1769 blev han Lecteur hos Kongen og Etats-Raad. 1770 Conferents-Raad og Maitre des Requetes. 1771. 29 Jan. fik den da oprettede Mathilde Orden, samme Aar d. 14 Jun. blev Geheime Cabinets-Minister, med den Myndighed, at de Ordre, han underskrev og satte Cabinets Segl for, skulde gielde som Kongens. Nogle faa Dage efter blev han ophøiet i den Grævelige Stand. Men den 17 Jan. 1772 endtes al denne Herlighed, da han blev arresteret og sluttet i Bolt og Jern i Castellet, hvorpaa strax blev anordnet en Commission for at undersøge hans Forbrydelser og samme paakiende. Dommen faldt den 25 Apr. nestefter, at han formedelst begangen Crimen Læsæ Majestatis i høieste Grad ꝛc. skulde have forbrudt Ære, Liv og Gods, den høire Haand af hannem levende afhugges, Hovedet ligeledes med en Øxe afhugges, Kroppen parteres og legges paa Steile og Hiul, og Hovedet med Haanden sættes paa en Stage, samt hans Grævelige Vaaben af Bødelen sønderbrydes. Dommen blev af Kongen approberet d. 27 dito, og Dagen nestefter, nemlig d. 28 April 1772 exeqveret. Andre Particulairiteter finde her ikke Sted, undtagen hans

Skrifter.

Diss. inaug. de incougrui corporis motus insalubritate. Halæ 1757. 4.

Versuch von der Natur der Viehseuche, und der Art sie zu heilen. Indført i Schleswig-Holsteinische Anzeigen 1764. p. 97 . 108. og i Hannoverisches Magazin 1764. p. 266 , 280.]

Anmerckungen über die Giffte und ihre Artzeney-Kräffte. ib. 1764. p. 665 . 674. 683 , 692. 713 . 742.

Von der Achtung der Schrifftsteller gegen das Publicum. ib. 1765. p. 5 . 12. 17 . 20.

STRUNTZ (Erhard) Cantor ved Wemmetofte Frøken-Kloster.

Skrifter.

Denne Verden i 3 periodiske afverlende Bestemmelser, beviist at være den allerbeste af alle muelige x. Khn. 1772. 4. paa Dansk og Tydsk.

STRUVE (Joachimus Ludovicus) Auditeur ved Artillerie-Corpset.

Skrifter.

Der Held, ein episches Gedicht an Printz Carl von Hessen. Coph. 1765. 4.

STUB (Ambrosius) Levede og døde Student, i yderlig Armod.

Skrifter.

Arier og andre poetiske Stykker. Khv. 1771. 8.

STUB (Bastian)

Skrifter.

Historie Rosame, af Italiensk oversat. Kbh. 1708. 8.

STUBÆUS (Christianus)]

Skrifter.

Technologia singularum artium utilitates complectens. Giessæ 1613. 8.

STUBÆUS (Christianus) Alumnus Colleg. Elersen.

Skrifter.

Dispp. 4 Historico-Juridicæ de Lege & Legislatoribus Danorum. Havn. 1716 . 1719. 4. (*Tb.*)

STUBÆUS (Ivarus) Fød i Svenborg i Fyen. Var Rector i Kiøbenhavns Skole 1582, og havde omtrent samme Tid en fortredelig Dispute med Mag. Desider. Foss, Sognepræst til Frue Kirke, som desaarsag holdt ham fra Sacramentet. Sagen blev forligt saaledes, at Stubæus maatte giøre Foss en Afbigt. 1589 blev han Professor Pædagogicus. 1594 Professor Linguæ Ebrææ. 1605 mødte ham den Uleilighed, at han formedelst Giæld maatte undvige Landet; men som M. Conr. Aslacus og M. Christianus Johannis paatoge sig imidlertid at forsyne hans Embede, beholdt han sin Løn, og kom hiem til Embedet 1607. Men det varede ikke længe, førend han faldt i en betydeligere Proçes med Biskop Hans Povelsen Resen. Beskyldningerne vare følgende: 1. At Stubæus havde overtraad Leges Academicas i det han, imod givne Erindring, havde ladet sine Theses Theologicas trykke uden Censur. 2. at han havde understaaet sig at laste Resenii Bibel-Version, som med Kongel. Privilegio var trykt, og offentlig auctoriseret, og at han som en Prøve havde ladet trykke

sin Version over de 2 første Capitler af Jobs Bog. 3 at han in Articulo de absoluto decreto havde viist sig Calvinistisk sindet. Paa disse Fundamenter blev han 1609. 15 Aug. ved en Consistorii Dom dømt fra sit Embede. Han døde 1611. 4 Nov.

Skrifter.

Dispp 7. de doctrina Christiana ejusqve libris, eorumqve legitima interpretatione. Havn 1587. 1601. 1604. 4.
Diss. de oratione erudita & latina. ib. 1590. 4.
—— de Orthographia orationis eruditæ & latinæ. ibid. 1592. 4.
Theses de causis & speciebus conscientiæ. ib. 1594. 4.
Dispp. in Librum Jobi. ib. 1605 & Seqv. 4.
Disp. de Dicto Pauli Colloss. 2. 8. ib. 1608. 4.
Theses dialecticæ & Rhetoricæ. ib. 1604. 4.
Lacrymæ ad Tumulum Frid. II. ib. 1588. 4.
Salutatio metrica ad Christian. IV. ib. 1588. 4. (*W. Th. B. Hyp. An.*)

STUB (L. . Ch. . .)

Skrifter.

Christi Lidelses Kierne. Khv. 1713. 1735. 12.

STUDSGAARD (Christianus Beverlin) Deponerede 1745. Blev derefter Alumnus paa Eilertsens Collegium, Decanus paa Klosteret og Magister. 1759 Sognepræst i Herlufsholm og Lector Theologiæ ved den adelige Skole ibid. 1766 Provst i Øster-Flakkebierg Herred. 1769 Professor Theologiæ ved Kiøbenhavns Universitet. 1772 Sognepræst til Budolphi Kirke i Aalborg, og Stifts-Provst.

Skrifter.

Sectarum Judaismi Ortus & interitus. Dispp. 4. Havn. 1750 . 1754. 4.

STURLÆ (Snorro) Dan. Snorro Sturlesøn. Fød i Island 1179. Hans Fader var Sturle Thordarsen i Hvamme, hans Moder Gudneja Baudvars Dotter. Var af fornemme Herkomst, og paa sin Farmoders Vigdiles Side, nedstammede fra Kong Frode den Fredegode og Harald Hyldetand. I hans Ungdom blev han underviist af Jon Lopresen til Odde. I sit 20de Aar reiste han til Norge og Sverrig for at samle Materialier til den norske Historie, og blev antagen i Kong Sverkers Hof i Sverrig, var og elsket af de norske Konger og opholdt sig ved deres Hof som Skald ɔ: Hof-Poet og Historie-Skriver, hos Kong Sverre, Kong Inge Bardarson, Kong Hagen den Gamle, saavelsom og hos Skule Hertug, og Jarlen Haagen Galin. Han var en mægtig, skarpsindig og veltalende Mand, blev derfore brugt til de vigtigste Erinder fra Kongerne. I Aaret 1220 findes han i Kong Haagen Haagensens Erinde at være reist til Island for at stifte Fred og bringe Landet under Kongen i Norge. Han var 2 Gange, nemlig 1215 og 1222, Laugmand paa Island. Endelig blev denne brave Mand iammerlig myrdet af hans Fiende Gissur Thorvalsen og hans Tilhængere. Hvormed det gik saaledes til: Gissur havde sammenrottet sig med Arne Beilkur og Thorsten Gudnesen, tog 70 Stridsmænd med sig, og Natten efter Mariæ Fest om Hosten ɔ: 15 Aug. Aar omtrent 1241 kom til Reikiahbolt, hvor Snorre opholdt sig, brød Huset op og søgte efter Snorre, som efter Præsten Asbiörns Raad skiulte sig i et lidet mørk Hul

i Kiel-

i Kielderen. Men han blev endelig der funden og af Arne og Thorsten ynkelig dræbt. Han var gift med Herdis Bersons Dotter, af fornemme Familie.

Skrifter.

Norske Kongers Chronica udsat paa Dansk af Peder Claussen, og til Trykken befordret med Fortale af D. Oluf Worm. Kbh. 1633. 4. Igien oplagt ibid. 1657. 4. Er og udgivet i Sverrig af Joh. Peringskiold under Titel: Heimskringla. Island. Svec. & Latin. Stokh. 1697. Fol. 2 Vol.

Edda Islandorum An. Chr. 1215 islandice conscripta per Snorronem Sturlæ, Islandiæ Nomophylacem. Islandice Danice & Latine edita à Petro Joh. Resenio. Havn. 1665. 4. (*B. Hyp. Spic. Is. An. S. Jes.*)

STYLLE (Petrus van der)

Skrifter.

Chirurgisches Hand-Buch. Koph. 1651. 8.

SUHM (Petrus Fridericus) Fød i Kiøbenhavn 1728. 18 Oct. Hans Fader var Ulrich Friderich Suhm, da Commandeur-Capitain, siden Ridder og Admiral. Hans Moder Hylleborg Cathrine Lerche. 1746 deponerede. 1747 blev Hof-Junker. 1748 Assessor i Hof-Retten. 1749 Kammer-Junker. 1751 virkelig Etats-Raad. 1769 Conferents-Raad. 1747 blev Medlem af det Kongelige Danske Selskab til Sprogets og Historiens Forbedring. 1759 Medlem af det Kiøbenhavnske Selskab, ligeledes af det Tronhiemske, nu Norske, og 1772 af det historiske Institut til Gottingen. Er gift med Karen Angell, en Dotter af Etats-Raad Angell i Tronhiem.

Skrif-

Skrifter.

Samtale imellem Lycifcus og Ariſtides efter Luciani Maade. Kbh. 1748. 8.

Samtale imellem Lycifcus, Ariſtides og Lampria. ibid. 1749. 8.

Samtale imellem Tiden og Dyden, i Anledning af Jubel-Feſten for den Oldenborgiſke Stamme. ib. 1749. fol.

De Gamles Krigs-Skole aabnet ved Frontini, Polyæni, Æliani og Arriani Overſættelſer. ib. 1749. 4.

Pythagoræ gyldene Vers med Hierodis Commentario, Syri Sententzer, og Phædri Fabler overſatte. ib. 1750. 8.

Forbedringer i den gamle Danſke og Norſke Hiſtorie af Suhm og Schönning. ib. 1757. 4. Knud den Stores, Eric Eiegods og Eric Emuns Hiſtorier ere Suhms Arbeide.

Philalethi Tronhiemſke Samlinger. Tronh. 1761 . 1765. 8. 5 Tomer.

Forſøg til et Udkaſt af en Hiſtorie over Folkenes Oprindelſe i Almindelighed, ſom en Indledning til de nordiſke Folkes i Særdeleshed. ib. 1769. 4.

Om de nordiſke Folkes Herkomſt. ib. 1770. 4.

Om Odin og den hedenſke Guds Lære og Guds Tieneſte i Norden. ib. 1771. 4.

Samlinger, førſte Bind førſte og andet Stykke. ib. 1771. 3die og 4de Stykke. ib. 1772. 8.

Om Oeconomien, ſærdeles Norges. ib. 1771.

Et Brev til Kongen. ib. 1772. 4.

Samme overſat paa Tydſk, under Titel: Seltnes Denckmahl Patriotiſcher Freymüthigkeit und Großmüthiger Königlicher Wahrheits-Liebe. ib. 1772. 8.

Hiſto-

Historie om de fra Norden udvandrede Folk. 1 Bind. ib. 1772. 4.

Udi det Kiøbenhavnske Selskabs Skrifter er indført af hans:

Forsøg til en Afhandling om de Danskes og Norskes Handel og Seilads i den hedenske Tid. Tom. 8. p. 19.

Om den Danske Kong Sven Tveskiægs Døds-Aar. ibid. p. 101.

Tanker om de Vanskeligheder, som møde ved at skrive den gamle danske og norske Historie. ib. Tom. 9. p. 1.

Danske og Norske Handels Historie i det XI Seculo. ib. p. 84.

Finnernes Herkomst og ældste Sæde. ib. Tom. 10. p. 50.

Om Patzinakerne. ib. p. 260.

Iblant de Tronhiemske Selskabs Skrifter ere af hans indførte:

I den første Tome. Khv. 1761. 8.

Dette 18de Seculi Character. 1 Stykke.

Anmærkninger over Verdens Histories 1ste Deel.

I den anden Tome. 1763. 8.

Dette Seculi Character. 2det Stykke.

Anmærkninger over 2 og 3 Tome af Verdens almindelige Historie.

I den tredie Tome. 1765. 8.

Dette Seculi Character. 3die Stykke.

Anmærkninger over 4de Tome af Verdens Historie.

I den fierde Tome. 1768. 8.

Dette Seculi Character. 4de Stykke.

Anmærkninger over 5te Tome af Verdens Historie.

SUNONIS (Andreas) Fød i Siælland af gammel adelig Herkomst. Hans Fader var Sune Ebbesön, Herre til Knardrup. Studerede først hiemme og siden udenlands i mange Aar, baade i Tydskland, Engeland, Italien og Frankerig og blev Doctor Jur's og Professor til Paris. Ved sin Hiemkomst blev han Secretarius eller Canceller hos Kong Knud den 6te, og 1195 sendt til Rom til Pave Cœlestinus III. for at besvære sig paa Kongens Vegne, over den Uret Kongens Søster Ingeborg vederfores af hendes Gemahl, Kong Philippus Augustus i Frankerig, som havde forskudt hende. Paa Hiemreisen blev han fangen opbragt af de Franske, som tog alle hans Papirer fra ham. Dog kom han strax løs, og tilbage til Danmark med vel forrettet Sag. 1201 blev han Erke-Biskop i Lund, og var i stor Anseelse for hans Lærdom og Hellighed. 1206 og 1219 var han med og førte Commando i den bekiendte Liflandske Krig. Endelig frasagde han sig Erke-Bispe Embedet 1223 formedelst Spedalskhed, som han var plaget af. Døde 1228. 24 Jun.

Skrifter.

Leges Scaniæ provinciales latine redditæ. Udgivet af Arild Hvitfeld. Havn. 1590. 4.

Har har og skrevet Hexaemeron ɔ: Guds Arbeide i de første 6 Dage. Som findes in Mspt. paa Kiøbenhavns Universitets Bibliotheque Ham tillegges og Lib. de Septem Ecclesiæ Sacramentis. Hymni Varii & Sequentiæ.

Barthol. de Script. Dan. p. 7. tillegger ham og en latinsk Oversættelse af den Siellandske Lov. Hvilket uden Tvivl maa være Feil. (*B. Hyp. Spic. An. W.*)

SVA-

SVANINGIUS (Johannes) Den Eldre. Fød i Svaninge i Fyen strax ved Faaborg, Aar 1503, af fattige Bonder-Folk. Han var i Barndommen halt og skiæv-beenet, fordi Seenerne vare sammentrakte. Men ved et uformodentlig Fald fra et høit Sted bleve Seenerne løsnede, og Beenene efterhaanden komne i Lave. Han deponerede fra Kiøbenhavns Skole, hvor han havde hiulpet sig frem med Armod. Men da han kom til Academiet, og havde ingen Kiol paa Kroppen, fik han endelig saa mange Skillinger samlede, at han kiøbte sig en gammel Kiol paa Axel-Torvet. Han gav sig derpaa selv til at sprække den op, for at passe den til Kroppen, og saaledes at spare Skrædder-Lønnen. Men blev meget forbauset, da han skar den neverste Søm op, som var saa tyk som en Pølse, efter de Tiders Mode, og fandt en stor Deel myntet Guld derudi. Som han nu giorde sig en Samvittighed over at beholde det, gik han dermed hen til Byefogden, for at deponere det hos ham, sigende at han ikke vilde være Tyv for andres Penge, men skille sig af med det, som ham ved den Hendelse var falden i Hænderne. Byefogden bad ham beholde Pengene, og anvende dem til sine Studeringer, efterdi de ved Guds Forsyn saaledes vare ham tilfaldne, hvilket han da og giorde, og det med saadan en Fremgang, at han baade ved Kiøbenhavns og udenlandske Universiteter levede deraf, og saaledes tiltog i Lærdom, at han derefter frem for andre blev anseet værdig til at være Informator hos den Kongelige Printz, siden Kong Frid. II. Da han nu i 13 Aar havde været i den Station, blev han af Kongen beskikket til Archidiaconus og Canonicus i Riber Dom-Capitel, og Kongel. Historiographus Aar

1553.

1553. Døde 1584. 20 Sept. Var gift med Maren, en Dotter af Sören Jacobsen Stage, Borgemester i Ribe.

Skrifter.

Christiernus 2dus Daniæ Rex e vetere protractus Mspt. Joh. Svaningii, speculum Regis magni, crudelis, infelicis, exemplum Cæteris. Francf. 1658. 12. Er et Stykke af hans fuldstændigere Danske Historie, som han in Mspt. efterlod sig.

Refutatio Calumniarum cujusdam Joannis Magni Gothi Upsalensis, qvibus in Historia sua ac famosa oratione Danicam Gentem incessit &c. Accessit Chronicon s. Historia Joannis Regis Daniæ. 1560 & 1597. 4. Dette Skrift, som er udgivet under Petri Parvi Rosæfontani Navn, er Svaningii Arbeide. See PARVUS, (*B. Hyp. An. Cimb. Z. Is. Insc. Gr.*)

SVANINGIUS (Johannes) Den yngere. Fød i Ribe 1600. 28 Maji. Hans Fader var Jens Lagesen, Tolder i Ribe, hans Moder Dorothe Svanning, en Dotter af nestanforte Joh. Svaningio den Ældre. Gik først i Skole i Ribe, siden i Sorøe og omsider i Lund i Skaane, hvorfra hun 1620 deponerede ved Kiøbenhavns Universitet. 1624 reiste udenlands. 1630 kom hiem, og blev strax samme Aar Magister og Rector ved Sorøe Skole. 1635 Sognepræst til Bedser og Onsberg, og Provst paa Samsøe. Døde 1676. 27 Aug. Var gift med Anne Jens Dotter, hans Formands M. Elias Eisenbergs Enke.

Skrifter.

Colossus Nebucadnezaris, s. Libri IV. de Monarchiis. Havn. 1634. 8.

Chronologia Danica. ib. 1650. fol.
Parva Biblia ordine scripta Alphabetico. ib. 1656. 8.
Tractat. de Religione Danica. ib. 1665.
Aureum Chronologorum Horologium. ib. 1669 & 1672. 4.
Senecæ Theologia naturalis contemplativa, cum Præfat. Severini Lintrupii. Havn. 1710. 4.
Stephani Joh. Stephanii Histor. Dan. Libri 2. de rebus Gestis Christiani III. a Svaningio edit. Soræ 1650. 4. (*B. Hyp. P. Ter. Cimb. Tb. An.*)

SVANINGIUS (Johannes) Fød i Horsens 1606. 27 Mart. Hans Fader var Hans Olussen Riber, Borgemester i Horsens, hans Moder Anne Svanning, en Dotter af forhen anførte Johanne Svaningio den Ældre, som var Archidiaconus i Ribe. Gik først i Skole i Horsens, siden i Sorøe, hvorfra han 1626 deponerede. 1628 reiste udenlands. 1631 kom hiem og disputerede pro Stipendio Regio, reiste saa strax samme Aar ud igien. 1633 blev han, medens han endnu var udenlands, Professor Linguæ Sanctæ designatus. 1635 kom hiem og tiltraadte Professionen, tog tillige samme Aar Magister-Graden. 1646 blev Professor og Doctor Theologiæ, 1655 Biskop i Siellands Stift. Han var ellers (som bekiendt er) et af de store Hiul, som fornemmelig drev Souverainitets Værket, hvorudover han 1660 blev Kongel. Etats-Raad, Assessor i Høieste Ret, Præses i Consistorio og fik Titel af Erke-Biskop. Han var en af Medarbeiderne ved vores Danske Lov. Døde 1668. 26 Jul. Var gift med Marie Fuiren, en Dotter af D. Jörgen Fuiren. Har givet anselige Capitaler til Fattige og andet gudelig Brug.

Skrif

Skrifter.

Disp. in qva Psalm. XXII versio vulgata cum textu Ebræo collata errorum convincitur. Havn. 1635. 4.
—— de Anima in Genere. ib. 1641. 4.
—— de Anima in specie. ib. 1641. 4.
Dispp. IV. in Danielem. ib. 1641 - 1643. 4.
Annologia Sacra. ib. 1642. 4.
Disp. Miscellanea ib. 1646. 4.
Disp. Grammatico-Logico-Rhetorica. ib. 1646. 4.
J. P. Resenii Danske Bibel-Version af Svaningio, med den yngere D. Resenii og den yngere D. Winstrups Hielp, paa nye igiennemseet efter den Ebræiske og Grækiske Text, og forbedret med nye Summarier ꝛc. Khv. 1647. 4. Og nogle faa meget rare Exemplarier in Folio. og 1670. 8.
Dispp. 4. de Augustana Confessione ib. 1648 - 1653. 4.
Laudatio funebris in Christian. V. Princip. Daniæ. ibid. 1648. fol.
Disp. de unitate Essentiæ Divinæ & Personarum Trinitate, ib. 1649. 4.
—— de Peccato Originali. ib. 1651. 4.
Idea boni Principis. Oratio in Frid. III. Inaugurat. habita. ib. 1651. 4.
Disp. de Christo Θεανθρώπῳ ib. 1653. 4.
Comment. in Danielem. Volum. 2. ib. 1654 & 1666. fol.
Capitis VII Danielis succincta expositio. ib. 1657. 4.
Bededags Prædikener. Khv. 1657. 8.
Liig-Prædiken over Christen Scheel. ib. 1661. 4. (*W. Th. B. Hyp. Spic. Ba. Z. An. Pr. Fun.*)

SVAVENIUS v. SVABIUS (Petrus) Fød omtrent 1496 i Stolpe i Pomern. Hans Fader var Gregers Svabe af Pommersk Adel, hans Moder Elisabeth Sedvitz. Studerede først i Leipsig omtrent 1519, siden i Wittenberg, hvor han hørte Lutherum selv, som elskede og ansaae Svavenium saa høit, at da han 1521 skulde reise til Rigsdagen i Worms, tog han ham med sig, hvorfra han drog tilbage til Pomern, og begyndte offentlig at lære den lutherske Religion. 1522 eller 1523 blev han antagen som Raad hos Kong Frid. I., som da var Hertug i Holsteen, og skrev adskillige Skrifter imod Kong Christian den 2den, fulgte siden med Kong Friderich til Kiøbenhavn og blev Informators hos Printz Johannes. Efter Frid. I. Død blev han af Kong Christian den 3die antagen iblant hans Raad og Rigets fornemmeste Mænd, og 1540. 1541. 1544 blev brugt i adskillige Rigets Erinder ved fremmede Hoffer. Hvorudover han blev aflagt med Decanateti Roeskilde Capitel, og Giørslev Slot arvelig. Han var ellers tillige Professor ved Kiøbenhavns Universitet. Døde omtrender 1551. Var gift med Eline Mourids Dotter Skafve.

Skrifter.

Epistola apologetica pro Petro Mosellano, contra Joh. Cellarium. Lipf. 1519. 4.

Frid. I. Regis Daniæ ad Christiernum Patruelem Responsio Havn. 1524. v. 1525. 4.

Foruden andre Strids-Skrifter imod Kong Christian den 2den. (*W. Cimb.*)

SVEGNING (Petrus Olai) Sognepræst for Stordøens Meenighed i Bergens Stift fra 1648 til 1671. Han leed mange Fortrædeligheder af Admiral Orning, som var en

Lem af hans Meenighed, tilsidst kom det til Sag, og blev da ved Herredagen afsagt følgende Dom, hvoraf Sagens Omstændighed nogenlunde kan sluttes:

Hans Kongel. Majestæts og Rigets Raads, Hr. Canceller Christen Thomæsen, Hr. Statholder Niels Trolle, Hr. Henric Rantzov, Hr. Axel Urup, og Norges Canceller Hr. Jens Bielkes Doms Slutning paa Velbyrdige Berent Orning, øverste Skibs-Høvidsmands, Stevning udi hans og Hr. Peder Olsens paa Storsen, deres Handel:

Da efter Tiltale, Giensvar og denne Sags Leilighed, efterdi Berent Ornings Forseelse med adskillige Qvindfolk befindes, han og ikke søger Kirken og Guds Huus, men mere Kirken tillukker, og Guds Tieneste forhindrer; er derpaa for Retten afsagt, at han for saadan Forseelse bør at staae aabenbare Skrift, og af Bispen afløses, og give til Hospitalet i Bergen Et Hundrede Rigsdaler, og sig herefter saaledes forholde, at saadanne Forargelser ikke mere Straf foraarsager. Og efterdi Berent Orning imod Bispen og Capitulets Dom intet nøiagtigt haver fremlagt, er derpaa for Retten afsagt, at deres Dom bør at blive ved Magt. Actum Aggershuus Anno Christi 1656. d. 29 Jul.

Hr. Peder Svegning har efterlagt følgende

Skrift:

Aurora, eller den kommende Morgenrøde, nogle aandelige Psalmer og Bønner paa hver Dag i Ugen. Khv. 1668. 12.

SVENONIUS (Brynulfus) Fød 1605. 14 Sept. i Holti Præstegaard i Onundarfyrdi i Island, hvor hans Fader Hr. Sven Johnsen var Præst og Provst, hans Moder var Ragenheid Povels Dotter af Stardarhool, af en

anseelig Familie. 1617 blev han sat i Skalholt Skole, hvorfra han 1624 til Kiøbenhavns Universitet blev dimitteret, opholdt sig der til 1629, da han efter udstanden Examen Theologicum kom tilbage til sit Fæderneland; men begav sig atter til Kiøbenhavn 1631, og blev Decanus ved Communitetet. Ved denne Tid traf en besynderlig Hendelse ind, som banede Veien til Svenonii første Forfremmelse. En fornemme Græker (formodentlig den Matthæus Mutte, som forhen er anført) var kommen til Kiøbenhavn, og indfandt sig i Frue Kirke sammesteds for at høre Prædiken; men som han ukyndig i det Danske Sprog, ikke kunde forstaae Prædiken, beklagede han sig derover paa Grækisk. Svenonius, som i Nærværelsen hørte dette, tiltalede ham strax paa samme Sprog, og spurte om Anledningen til hans Reise i disse Lande. Den Fremmede forundrede sig over Svenonii Færdighed i det Grækiske, fortalte ham alle Omstændigheder, at han reiste for at undersøge den lutherske Religion, men han forstod hverken Tydsk eller Dansk, ei heller Latin til Gavns, imidlertid ønskede han at tale med Biskopen i Kiøbenhavn, for at underviises om Forskiællen imellem den lutherske og grækiske Religion. Svenonius, som var bekiendt af Biskopen Doct. Hans Povelsen Resen, tilbød strax sin Tieneste at ville geleide ham til Biskopen, hvor den Fremmede med Fornøiese blev modtagen, og Dagen efter tilligemed Svenonio indladt udi en Samtale paa Grækisk over Religionen. Nogle faa Dage efter, da Svenonius atter talede med den Fremmede, der allerede havde fattet en besynderlig Godhed for ham, saavel for hans Lærdoms, som Tienestfærdigheds Skyld, maatte han fortælle ham alle sine Omstændigheder; at han var fattig, og søgte ved Biskopen at

nyde

nyde Befordring, hvortil han bad den Fremmede vilde recommendere ham. Dette skeede, og Bispopen, som allerede havde tiltænkt Svenonio Forfremmelse, giorde ham strax 1632 i October til Conrector ved Roeskilde Skole. Næste Aar efter fik han Magister-Graden. Forestod saa dette Skole-Embede paa fiette Aar, indtil 1638, da han havde faaet Løfte paa et Reise-Stipendium af Roeskilde Capitel, hvorpaa han begav sig til sit Fæderneland, for at giore sig færdig til Reisen. Imidlertid blev han samme Aar uformodentlig af Geistligheden udvalgt til deres Biskop, reiste derpaa til Kiøbenhavn, og endskiønt han afbad sig denne Værdighed, hvortil han ikke ansaae sig voxen nok, maatte han dog, efterat Consistorii Havniensis Erklæring derover var indhentet, modtage samme, og blev dertil 1639. 5 Maji af Bisкop Brochmand indviet.

Han var en af de lærdeste og dueligste Mænd, Island har frembragt. Kirke-Sagerne, Skole-Væsenet og Hospitalernes Indkomster bragte han i bedre Orden, Dom-Kirken og den forfaldne Bispegaard lod han forbedre og opbygge. For hans grundige Lærdom var han i saadan Anseelse, at ham ei allene blev tilbudet at være Kongelig Historie-Skriver i Kiøbenhavn; men endog Meibomius og Langius overdrog til ham at decidere deres lærde Tvistighed de Annis Christi. Han besad en anseelig Bog-Samling, og pleiede i sine Bøger at tegne et dobbelt L. for at betegne sit Navn Brynulf (Lupus Loricatus). Endelig døde denne berømmelige Mand 1675. 5 Aug. Han var gift med Margrete, Laugmand Haltor Olussens Dotter, som døde 1670 i hendes 55 Aar. Og anmærkes som noget besynderligt, at han just samme Dag, som hun skulde begraves, med en heroisk Munterhed indviede 3 Præster,

endskiønt han siden ved Liigbegiængelsen nogle Gange besvimede. Aaret, førend han døde, overleverede han Bispegaarden og afstod Embedet til sin udnævnte Eftermand Thordur Thorlaksen. Denne omstændige Efterretning, med mange flere, haver ieg den lærde Rector Einarsen i Holum at takke for.

Skrifter.

Conjectanea in Saxonem, som fandtes in Mspt. i Resenii Bibliothek, og endnu findes endeel deraf paa Universitets Bibliotheket, hvilke ofte citeres og mestendeel ere indførte i Stephanii Notis in Saxon. Grammat.

Nogle Epistler til D. Oluf Worm og Observationes tumultuariæ ad ejusdem Danicam Litteraturam. See Wormii Epist. p. 1037.

Islandsk Oversættelse af det nye Testamente efter Grund-Sproget. Mspt.

Carmen Votivum de cruce. Mspt.

Carmina quædam ad B. Virginem. Mspt.

Comment. in P. Rami Logicam. Mspt. (*Th. An. D.*)

SVENONIS (Erasmus) Fød i Odense. Var nogle Aar Famulus hos Bisp Hans Poulsen Resen. 1616 blev Conrector ved Kiøbenhavns Skole. 1617 Magister. 1620 Sognepræst til Faxøe, og endelig Provst i Herredet. 1644 lod han en Skole opbygge i Faxøe, og gav 100 Sldlr. dertil. Døde 1645. Var gift med Barbara Peders Datter, som siden kom i Egteskab med hans Eftermand, Mag. Niels Aagaard.

Skrifter.

Evangeliske og Epistoliske Haandbog paa Riim. Kbh. 1643. 8. 2 Parter. (*Th. Bib. Br. Fun.*)

SVE-

SVENONIS (Georgius)

Skrifter.

Lig-Prædiken over Laurids Brochenhuus. Khv. 1608. 8.

SVENONIS (Gudlöger) Præst til Kyrkebol i Skalholts Stift i Island.

Skrifter.

Bunians Pilegrims Vei, udsat af Dansk.

SVENONIUS (Nicolaus) See CHRONICHIUS.

SVENSDORP (Petrus Tuxenius) Fød i Hertugdommet Slesvig, studerede i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Idyllium ad Henricum Holchium. Havn. 1573. 4.

SVERDRUP (Bernhardus) Var først Præst til Veisenhuset i Kiøbenhavn. 1772 blev Slotspræst til Aggershuus Slot, og Sognepræst for Aggers Meenighed.

Skrifter.

En Christens Forhold i Henseende til gudelige Løfter, ɔ: Tale holden den 11 Oct. 1771. til Erindring om Veisenhusets Stiftelse. Khv. 1772.

SVERDRUP (Hannibal) Fød 1705 paa Hedemarken i Norge, hans Fader var Niels Sverdrup, Sognepræst til Wang i Hedemarkens Provstie, hans Moder Else Cathrine Rosentorn. 1725 deponerede fra Christiania Skole. 1738 blev Doctor Medicinæ. Paastod at have udfundet Aurum potabile sine corrosivo præparatum.

Skrifter.

Disp. de pulvere specifico in quartana. Havn. 1738. 4. (*Pr.*)

SVERDRUP (Laurentius Petri) Fød 1623 i Moss i Norge. 1653 blev Sognepræst til Wang Præstegield paa Hedemarken. Døde 1695.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Oluf Tönsberg. Christiania 1669. 4.

SVESSINGER (Andreas) See KRONHOLM. Med hvilket Navn han 1677 af Keiseren blev adlet.

SYLING (Johannes Albertus) Fød i Kiøbenhavn. Reiste udenlands og blev Magister.

Skrifter.

Diss. de Νεωκοροις. Rost. 1702. 4.

De locutionibus Calvinismum sapientibus in Edv. Leigh Critica Sacra. Præside Zach. Grapio. ib. 1703. 4.

SYLVIUS (Christianus)

Skrifter.

Compendium practico-Geometricum mechanice udregnet. Kbh. 1735. 4.

SYLVIUS (Johannes) Fød i Haderslev.

Skrifter.

Oratio de Rosis ad Oliger. Rosenkrantzium. Havn. 1601. 4.

Oratio de Angelis. ib. 1602. 4.

Musæi poema vetustissimum de Hero & Leandro e lingva Græca danice translatum, nuptiisqve Sivardi Bekii consecratum. ib. 1602.

Troste-Bog om Guds Kierlighed imod Menniskens. Kbh. 1620. 12.

Alexandri Magni Krønike. ib. 1630. 4. 1664. 8.

Keiser-Krønike. Paa Tydsk. ib, 1617 og 1632. 8. (*Th. B. Cimb.*)

SYLVESEN (Sveno) 1742 blev Laugmand i Norder og Vester Fierdinger paa Island, og Kongel. Majestets Kloster-Forpagter til Munketveraae.

Skrifter.

Tiro Juris Islandici. Havn. 1754. 8.
Desuden endeel Vers og smaa Juridiske Afhandlinger.

SYNNINGIUS (Janus v. Johannes Andreæ) Kaldes ellers af nogle Seningius. Paa Dansk Hans Sinnesøn, skal være fød i Jylland, og have gaaet i Aarhuus Skole under Doct. Morten Borup. Blev siden Magister artium og Theologiæ Baccalaureus. 1538 Professor Dialectices i Kiøbenhavn. 1539 blev brugt, med flere, til at i Stand sætte det Kongel. Universitet ibid. 1544 blev Professor og Doctor Theologiæ, og bivaanede det store Colloqvium i Kiøbenhavn. 1547 blev tillige Sognepræst til Helliggeistes Kirke sammesteds, hvilket Embede han dog strax maatte nedlegge, paa det hans academiske Forretninger ikke derved skulde forsømmes. Han blev og samme Aar af Kongen, Rigets Raad og Consistorio paalagt at skille sig ved sin Hustrue, forbi hun blev befunden at være besvangret af en anden for Bryllupet. Han døde 1548. 21 Nov.

Skrifter.

Oratio de jungendo studio Theologico & Philosophico. Edita ab Andr. Wellejo. Ripis. 1591. 4.
Annotationes in Dialecticam Philippi Melanchthonis. An. 1541. studiosis propositæ.
Salomons Bøger, it. Tobiæ Bog paa Dansk. Wittenb. 1552. 8. (*W. B. Hyp. Spic. An. Al. G. A. C.*)

SYV (Petrus) See SEPTIMIUS.

TANKE (Jacobus)

Skrifter.

Riim. Khv. 1722. 4.

TÄNTZER (Johannes)

Skrifter.

Der Dianen Jagt-Geheimnuß mit Figuren. Am Bartholomäi Christ. V. dedicirt. Kroph. 1682. Ander Theil ibid. 1686. fol.

TARNOVIUS (Johannes) Fød i Rostok 1624, Jule-Aften. Hans Fader var Joh. Tarnovius, Professor Theologiæ i Rostok, hans Moder Elisabeth Knorchen. Efter at han havde reist ved adskillige tydske Academier, blev han 1655 kaldet til Diaconus ved St. Petri tydske Kirke i Kiøbenhavn, i hvilket Embede han døde 1661. Var gift med Ursula Catharina Lindemann, en Dotter af D. Thomas Lindemann.

Skrifter.

Leichpredigt über Elisabeth Fabricia. Kroph. 1657. 4.

TAUBER (Johannes Henricus) fra Aalborg. Blev 1772 Magister Philosophiæ.

Skrifter.

De delectu observationum Philologicarum in N. foedus rite adhibendo, Libellus. Havn. 1770. 8.

Interpretatio Dicti Matth. 16. 19. ad Christ. Mich. Rottböll. ib. 1771. 4.

Diss. epist. super Coloss. 2. 18. Esai. 1. 29. 2 Thess. 2. 13. ad Jo. Andr. Crameram. ib. 1771. 4. (Cr.)

TAULOVIUS (Bartholdus) Deponerede omtrent 1701. Var først Rector i Middelfart. 1731 blev Præst til Norbek og Grynderup i Wiborg Stift. Var befængt med nogle Fanatiske Principiis, hvorfor en Provste-Ret eller Forhør blev sat over ham, og han derefter suspenderet. Imidlertid døde han kort efter i samme Aar 1737.

Skrifter.

Cordial for beængstede Samvittigheder. Flensb. 1718. 12.
De 4 Evangelisters Overeensstemmelse. &c. Khv. 1724. 8.

TAUSANUS (Christianus Matthiæ) 1635 blev Magister. 1637 var Slotspræst i Kiøbenhavn. (See Hofm. Samling af Fundat. Tom. 10. Append. til Siellands Stift p. 68.) blev derefter Sognepræst i Lyderslev, og 1643 Sognepræst i Kiøge. 1661 Biskop i Stavanger. 1663 Doctor Theologiæ bullatus. Døde 1680. Var gift med Anne Jæger, Professor Claus Jægers Dotter.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Hans Christensen Humble: Khv. 1645. 4.
—— over Christian Holk. Aarhuus 1648. 4.
—— over Anne Lunge. Sorøe 1653. 4.
—— over Margrete Lunge. ib. 1654. 4. (*An. B.*)

TAUSANUS (Johannes) Fød 1494 i Birkinde i Fyen af Bonder Folk, hans Faders Navn var Tage eller Taue, hans Moders Karen. I sin Ungdom freqventerede han først Odense og siden Aarhuus Skole under den berømmelige Rector, Doct. Morten Borup. Derefter traade han i Munke-Ordenen i Antvorskov Kloster, hvor han saaledes vandt Prioreus, Eskilds, Yndest, at han paa Klosterets Bekostning kom til at reise udenlands, dog med den

Vilkor, at han ikke maatte komme til Wittenberg; thi Lutheri saa kaldede nye Lærdom giorde det Sted farligt. Han drog derpaa til Löven og Cöln, hvor han traf over nogle af Lutheri Skrifter, af hvilke han blev saaledes indtagen, at han ikke kunde holde sig fra at drage til Wittenberg, endskiønt det ham var forbudet. Her profiterede han da saa meget i sær af Melanchthonis Underviisning, at han paa sin Hiem-Reise blev Magister Philosoph. til Rostok, og ved sin Hiemkomst blev betroet til offentlig at læse over Theologien ved Kiøbenhavns Universitet. Men det varede ikke længe: han blev strax kaldet tilbage til sit Kloster, hvor han jevnlig prædikede, og i sær paa Langfredag 1524 tog Bladet reent fra Munden og offentlig forklarede den vigtige Artikel om Retfærdiggiørelsen af Naade for Christi Skyld, uden Fortieneste. Denne Prædiken foraarsagede, at han maatte forlade Antvorskov Kloster, og kom til Wiborg i et Kloster af samme Orden, nemlig Johannis Hierosolymitani, eller Kors-Brødre Orden. Her begyndte han ligeledes at lære den reene Lærdom, hvorudover han af Prioren blev sat i Fængsel, men endog der blev ved at prædike igiennem Vinduet for Brøderne og Almuen. I Særdeleshed opvagtes ved hans Lærdom den bekiendte Broder Thöger, og Erasmus Minorita. Omtrent 1526 er han igien kommen ud af sin Arrest, saasom han samme Aar fik Kongelig Leide-Brev, samt Tilladelse og Befaling, som Kongens Capellan, offentlig at prædike Evangelium i Wiborg. Borgerskabet indrømmede ham da St. Hans Kirke i Wiborg, hvor han prædikede, og fik mange Tilhængere, som komme bevæbnede i Kirken, for at forsvare sig imod Papisterne. Endelig blev han 1529 kaldet til Kiøbenhavn, at være Sognepræst til St. Nicolai

Kirke. Imidlertid bivaanede han, som Formand, det Colloqvium, som 1530 blev holdt i Kiøbenhavn imellem de Lutherske og Papistiske. Han blev da ved at prædike og lære indtil Kong Frideric den 1stes Død 1533, da han blev forviist fra Sielland og Skaane, dog blev han efter 15 Dages Forløb, efter Frue Birgitte Göjes Forbøn hos Bisskop Rönnov, tilladt at komme tilbage til sit Embede ved Nicolai Kirke. 1537 blev han Sognepræst og Lector Theologiæ i Roeskilde. 1542 blev Bisskop i Ribe, og udi de 2 nestfølgende Aar forrettede tillige Lectoris Theologiæ partes. Døde 1561. 11 Nov. Var 2 Gange gift: 1. Med Dorothe, Bisskop Jörgen Jensen Sadolins Søster. 2. Med Anne Anders Dotter.

Skrifter.

En rett christelig Fadzon at christne Børn med paa Danske. Wiborg 1528. 8.

Her haffwe wii bodhe et ønkelight Klawemaal oc et wenlight Tilbudh, huorledes then Herre Jesus Christus beklawer, ath wii ere saa faldhnæ hannum fraa, og haffue forkast then hellihe Christelige Troo, ath wii intet haffue beholdet theraff udhen Naffnet. Oc huorledis hand naadhelighh tilbydher os Gudts Naadhe oc Wenskab ighien formedelst sit hellige Evangelium: Udsadt aff Hans Taussen, Prædicher i Wiborg. Wiborg 1528. 8.

Et kort Antswar til Bisskop Jens Anderson aff Othense hans Schrifft, huilked han tilskreff de Borgere i Viborg og Olborg, raadendis dennom at bliffue ubeworede med thenne Ewangeliske Lærdom, som Gud haffuer nu aff sin besynderlige Naade sent os aff Hans Taussen, Prediger i Wiborg 1528. Wiborg 1529. 4.

Svar til then falske oc vchristelige Vnderuiisning som Lector Powel skreff til Raadet i Københaffn om then Papistiske Messe. Malmøe 1531. 4.

Justi Menii Oeconomia Christiana, udsat paa Dansk. Rostok 1538. 8.

De 5 Mose Bøger meth Tro og Fliith fordansket aff M. Hans Taussen, Predicker udi Kiøbenhaffn. Magdeborg 1535 & 1537. 8.

Vor Herres Jesu Christi hellige Passies og Pinsels Hystori Ord fra Ord uddragen aff alle 4 Evangelister, med en føie Forklaring. ib. 1539. 8.

Winterdelen og Sommerdelen aff Postillen, berid aff Mester Hans Taussen, Predickere y Kiøbenhaffn. ibid. 1539. 8. 2 Vol.

Den Danske Psalme-Bog forbedret af M. Hans Taussen. 1544 og Khv. 1557. 8.

Pater Noster, met en føie Forklaring oc den LXXI Psalme, som er den hellige Kirckes evige Bøn, kortelig forklaret af M. Johanne Tausen, Superattendent udi Riper Stict. Wittenb. 1552. 8.

Den christelige Troes Bekiendelse i 43 Art. overleveret ved Herredagen i Kiøbenhavn 1530. See Hvitfelds Kronike Tom. 8. p. 1322. og Marc. Wöldikes Confessio Havniensis. Havn. 1736. 4.

Svar paa de 27 Artikler, som Papisterne indgave imod denne Troes Bekiendelse. See Hvitf. l. c. p. 1328. og Wöldikes Apologia Concionator. Havnienſ. Havn. 1739. & Seqq. 4.

Desuden har han forfattet følgende Danske Psalmer:

Christus som for os hid til Jorderig kom.

Gud's

Guds Engle klar og hvid af Himlen foer.
Salve Jesu Christ vor Frelsermand.
Vi arme Adams Born alle.
O Christe Konning med Guds Kraf.
Og den gamle Viise om Logn og Sandhed.
I fordum Tid var Sandhed mægtig og bold 2c.
See Helvaderi Morsus Diaboli Part. 2. p. 126. og Dånische Biblioth. Tom. 1. p. 29. (*B. Hyp. An. Mar. Cimb. A. Z. Al. D. & Röns Vita Tausani.*)

TEGNEBYE (Henricus Jani) Præst i Tegnebye i Skaane.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Sissele og Sophia Billdt. Christiania 1651. 4.
—— —— over Karen Jens Dotter, Jacob Norings. 1654. 4.

TEILMAN (Johannes) 1740 blev Præst til Arrest-Huset i Kiobenhavn. 1741 Sognepræst til Bragnes og Stromsoe i Norge. Dode 1765.

Skrifter.

Oversættelse af Frid. Eberh. Collins voldsomme Indtrængelse i Guds Rige. Khv. 1739. 8.
Speners Sprog af den Hellige Skrift: Fordansket. ibid. 1740. 12.

TEYSEN (Henricus) Var i sin Tid Alumnus paa Walkendorphs Collegium, og Decanus paa Klosteret. 1732 blev Magister. 1738 Rector ved Wordingborg Skole. Døde 1756.

Skrifter.

Disp. de Ariete Naziræi. Havn. 1732. 4.
Analysis Geneseos. ib. . 8.

TERKELSEN (Severin) See TORCHILLI.

TERPAGER (Laurentius) Fød i Ribe 1684. 28 Febr. Hans Fader var Doct. Peder Terpager, Lector Theologiæ ibid. Hans Moder Maren Friis. 1702 deponerede fra Ribe Skole. 1703 blev Alumnus paa Borches Collegium. 1708 reiste udenlands over Hamborg til Utrekt, men blev kaldet hiem sidst i samme Aar, for at være Informator hos Geheime-Raad Niels Kragz Søn, Otto Christopher Krag, med hvilken han 1711 atter giorde en Reise udenlands igiennem Tydskland til Holland og Engeland. 1713 kom hiem. Blev derefter Magister og 1720 Sognepræst i Mehrn i Siælland. 1736 Provst i Baarse Herred. 1748 Medlem i det Kongel. Danske Selskab til den nordiske Histories og Sprogs Forbedring. Han har givet 100 Slettedaler til Fattige i Mehrn Sogn. Døde 1772. 20 Mart. Var gift med A. Schutz.

Skrifter.

Petri Terpageri Parentis Tabularum Rhetoricarum Edit. 3 auctior. Havn. 1703. 8.
Disp. Historico-Ecclesiastica de Ambone Veterum. ibid. 1703. 4.
—— Reliqviarum Sanctuarium s. exercitatio de sepulcro Altaris. ib. 1704. 4.
—— Schediasma de sacris Veterum Danorum Vigiliis. ib. 1705. 4.
—— Prodromus Asylographiæ Danicæ. De Asylis per Daniam olim apertis. ib. 1706. 4.

Disp.

Disp. de Typographiæ natalibus in Dania. ib. 1707. 4.
Programma over Sal. Justits-Raad Matthis Worm. Fordansket. ib. 1707. 8.
Landemodes Prædiken over Tit. 2. v. 7. Indført i Sermon. ad Clerum. 1ste Samling. (*Cimb. Fun.*)

TERPAGER (Petrus) Fader til nestforrige. Fød i Ribe 1654. 22 Maji. Hans Fader var Niels Terpager, Raadmand sammesteds, hans Moder Maren Harboe. 1674 deponerede fra Riber Skole. 1676 Conrector ibid. 1677 Magister. 1684 Vice-Lector og Præst til Vester Vidsted Meenighed. 1736 Doctor Theologiæ. Døde 1738. 5 Jan. Var gift med Maren Laurids Dotter Friis, og levede med hende i Egteskab over 56 Aar. Hun døde omsider 1751. i en Alder af 94 Aar.

Skrifter.

Primitiva Græco-Latina. Havn. 1677. 8.
Tabulæ Rhetoricæ. ib. 1678. fol. & 1703. 8.
Prodromus Bibliothecæ Sacræ. ib. 1680. 8.
Seculum illustre. ib. 1682. 8.
Decades Exordiorum. Francf. 1682. 8.
Inscriptiones Ripenses. Havn. 1702. 4.
Appendix Inscriptionum Ripensium. ib. 1714. 4.
Chronicon Ecclesiæ Ripensis. ib. 1708. 8.
Oratio Jubilæa. ib. 1718. 8.
Ripensium Episcoporum Series & vitæ tetrastichis comprehensæ per D. Johannem Laurentium, a Terpagero continuatæ. ib. 1704. 4.
Rituale Ecclesiarum Daniæ & Norvegiæ latine redditum. ib. 1706. 8.
Ripæ Cimbricæ. Flensb. 1736. 4.

Trøst imod Døden, det er Trøst til Vennerne over Mads Clemensøn Ribers jammerlige og fast uhørlige Død, uddragne af Lucæ 7. 13. Khv. 1679. 4.

En Christens gudelige Levnet og salige Endeligt udi et Trøste-Skrift over Laurids Friis paa Tyrrestrup, hans Død. ib. 1700. 4.

Wolf. Sengwerds Skrift om de Apuliske Ederkoppe. Fordansket. ib. 1702. 8.

Liig-Prædiken over Mag. Peder Giörding. ib. 1720. 4.

Den Samling af Mag. Anders Bordings Vers, som med H. Grams Fortale er udgivet 1735. 4., er for en stor Deel ved hans Flid tilveiebragt. (*Th. Mar. Cimb. Pr. D. Tr.*)

TESTRUP (Christiernus Severini) Fød paa Testrup Gaard i Wiborg Stift. 1731 blev Birkefoged til Lerchenfelds Birke-Ting, siden Herredsfoged i Gislum og Rinds Herreder. Var tillige Cancellie-Raad og Eier af Wiffertsholm og Restrup. Døde 1764.

Skrifter.

Relation om Tingene og Ting-Stederne samt Rettens Betiening, fornemmelig i Jylland. Flensb. 1747. 4.

Danske Krigs-Artikler rc. Khv. 1757. 4.

TESTRUP (Severinus) Fød paa bemeldte Testrup Gaard. Deponerede fra Aalborg Skole. Var i mange Aar Student og conditionerede, blev tilsidst Casserer ved de Tydske Colonisters Etablissement paa Al-Heeden i Jylland. Døde 1763.

Skrifter.

Forslag om Heederne i Nørre-Jylland til Ager og Eng at optage. Oeconom. Magaz. Tom. 3. p. 91.

Om

Om Jord-Marv eller Mergel. ibid, Tom. 4. p. 61.
Om Vind og Veir-Skiftes Paaagtelse 1759. ibid. Tom. 5. p. 179. og Tom. 7. p. 375.

TETENS (Petrus) Fød 1728. 27 Oct. i Nykiøbing paa Falster. Hans Fader var Jacob Martinsen Tetens, Kiøbmand og Bager ibid., som nedstammede fra en gammel fornemme bekiendt Familie i Holsteen af samme Navn. 1745 deponerede fra Nykiøbings Skole, efterat han i det sidste Fierding Aar af hans Skolegang havde forestaaet den nederste Lectie som Hører i en forefalden Vacance, i hvilken Tid, han baade nød Løn som Hører og Stipendium som Discipel. Strax efterat han havde deponeret, fik han en liden Condition i Bircherød i Sielland, ved hvilken Anledning han blev kiendt af da værende Sognepræst ibid. Hr. Gerhard Treschov, som baade med Opmuntring, Underviisning og Recommendation ikke lidet befordrede hans Forfremmelse. Efter udstandne Examina, Philosophicum og Theologicum, blev han 1749 Alumnus paa Borches Collegium. 1750 Magister og Decanus paa Klosteret. 1754 Anden Lectie Hører ved Kiøbenhavns Skole, og paa nogen Tid forestod tillige tredie Lectie, udi tredie Lectie Hørers Fraværelse udenlands. 1756 blev Rector ved Horsens Skole, og samme Aar gift med Anania Wederkinch, en Dotter af Hr. Henric Wederkinch, Sognepræst i Nykiøbing og Provst i Sønder-Herred paa Falster.

Skrifter.

Disp. de Nomine Martyris. Havn. 1748. 4.
—— Historia Systematis influxus physici. ib. 1749. 4.
Dispp. 3. de Impedimentis studiorum physicis & moralibus. ib. 1750 - 1752. 4.

Disp. 2. de Peccato Jesuitarum Philosophico. ib. 1753. 4.

Den gode Borger forestillet i en Sorge-Tale over Etats-Raad Gerhard de Lichtenberg. Sorøe 1765. 8.

Tre Ord til Opmuntring paa Kong Christian den 7des Fødsels-Dag. Kbh. 1769. 4.

Guds besynderlige Forsyn for sin Salvede. En Tale paa Kongens Fødsels-Dag. ib. 1772.

Adskillige Vers, f. Ex. Lessus in Obitum Reginæ Lovisæ. Hæftet til Prof. Anchersens Consecratio Divæ Lovisæ. Havn. 1752. fol. Epicedium in Obitum Elschovii nomine totius collegii Medicei. 1750. Epicedium in Obit. Episcopi Petri Hygom. Hæftet til Programma over ham. 1764. ꝛc. ꝛc. (*Bu.*)

THAMS (Johannes) Var først Hører i Trondhiems Skole, siden Conrector ved samme.

Skrifter.

Opbyggelige Tanker over nogle Stykker af Passions Historien. Tronh. 1755. 4.

THEISTE (Magnus) En fød Normand. Var Student, reiste udenlands, og blev Secreterer ved Oeconomie-Collegium. Nu Amtmand i Norge.

Skrifter.

Melons Forsøg om Handelen. Oversat. Kbh. 1759. 8.

THEOCARI (Petrus) Fød i Randers, hvor hans Fader M. Thöger Lauritzen var Sognepræst. Reiste udenlands og studerede til Leiden.

Skrifter.

Theses de Natura Logices. Lugd. Bat. 1603. 4.

De summo hominis Politici bono. ib. 1604. 4.

THEODORICI (Johannes) See BARTSCHER.

THEODORICUS v. THIODREK, eller THORE Munk i Tronhiem, var en lærd Mand, som levede i Kong Sverres Tid, omtrent 1183.

Skrifter.

De Regibus Vetustis Norvagicis. Som med et andet Anonymi Skrift De profectione Dancrum in terram sanctam er udgivet af Bernh. Casp. Kirchman. Amstel. 1684. 8. (*Jess. Gu.*)

THEOPHILUS (Nicolaus) Fød i Flensborg 1541. Hans Fader var Niels Hansen, Sognepræst til Frue Kirke i Flensborg, hans Moder Anne Laurids Dotter. Fra Flensborg og Lybek Skoler drog han 1558 til Academiet i Rostok. Studerede først Theologien, siden Jura, reiste derefter til andre tydske Academier, og 1567 blev giort til Poeta Laureatus af Keiser Maximiliano II. Hvorpaa han reiste til Polen, Italien og Frankerig. 1569 kom tilbage til Rostok, og blev Doctor Juris. Kort efter blev han af Landgræv Wilhelm i Hessen først antagen som Notarius, siden som Secreterer, og endelig som Raad, og brugt i adskillige Gesandtskaber baade til Danmark og andre Steder. Ved denne Leilighed blev han 1581, da han var tilstede ved Herredagen i Odense, beskikket til Professor Juris i Kiøbenhavn, og siden blev brugt af Kong Frid. II. og Christ. IV. ved adskillige Gesandtskaber. 1589 blev han tillige Kongelig Bibliothecarius. Døde 1604. 2 Nov. Var gift med Anne Zaan, en Enke af Conrad Neid, Under-Staldmester hos Landgræven af Hessen.

Skrifter.

Elegia querelam Musarum continens. Havn. 1563. 4.

Disp. de diversis regulis Juris Antiqui. Havn. 1584. 8.
—— de Thesibus forensibus. ib. 1591. 4.
—— Theses de Homicidio. ib. 1596. 4.
—— de Homicidio legitimo. ib. 1599. 4.
—— de Privilegiis studiosorum. ib. 1603. 4.
—— Theses de Tutela. ib. 1603. 4.
Epigrammata. (*W. B. Hyp. Cimb.* C.)

THEOPHILI (Olaus) Fød i Jylland. Var Rector ved Kiøbenhavns Skole 1566.

Skrifter.

Parænesis de vitæ & studiorum honesta formatione. Havn. 1573. 4. (*Th. B.*)

THESTRUP (Christianus) Fød i Nachschov i Laaland 1689. 14 Nov. Hans Fader var Mag. Frans Thestrup, paa den Tid Sognepræst i Nachschov, siden Biskop i Aalborg, hans Moder Else Mule. Deponerede 1703. Blev derefter Decanus paa Klosteret. 1709 Hører i Aalborg Skole. 1712 Conrector ibid. 1714 Magister. 1718 fik Tilladelse at holde en Vicarium ved Skolen og reise selv udenlands. Imidlertid blev han 1719 Professor Philosophiæ designatus ved Kiøbenhavns Universitet. 1720 kom hiem og tiltraade igien sit Skole-Embede i Aalborg, indtil 1722, da han blev Professor Mathematum Inferiorum i Kiøbenhavn, siden Professor Philosophiæ. 1731 Assessor i Høieste Ret. 1735 Justits-Raad. 1739 Professor Juris extraordinarius, og 1749 Etats-Raad. Døde omtrent 1750.

Skrifter.

Positiones Metaphysicæ. Havn. 1726. 4.

Disp. An anima rationalis sit forma hominis substantialis. ib. 1726. 4.

Animadversiones in receptam vulgo Logicam erotematicam Dispp. 7. ib. 1733 - 37. 4.

Præcognita Philosophica. ib. 1741. 4.

Ontologia Contracta. ib. 1745. & 1747. 4.

Logica contracta. ib. 1748. 4. (*Th.*)

THESTRUP (Franciscus). Fød 1653. 6 Jul. i Dalbye i Fyen, hvor hans Fader Oluf Thestrup var Præst, hans Moder var Christine Moth, Søster til Doct. Poul Moth. 1670 deponerede. 1672 blev Alumnus paa Walkendorphs Collegium, derefter Decanus paa Klosteret. 1675 Magister og Rector i Nyeborg Skole. 1681 blev tillige Sognepræsten sammesteds adjungeret. 1684 Sognepræst i Nachschov i Laaland. 1685 Provst i Nørre-Herred ibid. 1698 Sognepræst til Helliggeistes Kirke i Kiøbenhavn. 1709 Biskop i Aalborg. 1735 fik Rang med Etats-Raader, og Ancienitæt fra 1711. Døde samme Aar 1735. 17 Aug. Var 2 Gange gift: 1. Med Else Mule, en Dotter af Mag. Hans Mule, Præst i Nyeborg. 2. Med Magdalena Bornemann, en Dotter af Professor Cosmus Bornemann, og Enke af Raadmand Morten Nielsen i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Tædæ nuptiales. Havn. 1698. 8. Oversat paa Tydsk af Georg Cramer. Leipz. 1699. 8.

Liig-Prædiken over Henric Stampe. ib. 1715. 4.

Catechismi Forklaring. ib. 1721 og 1737. 8. 3die Oplag. See MUMME.

Liig-Prædiken over Kirstine Bek. ib. 1723. fol.

Opbyggelig Forklaring over Pauli Epistel til de Colosser, i nogle Prædikener. ib. 1735. 4. (Ren. As Mar. R. Tr. Ep.)

THESTRUP (Matthias de) En Søn af nestforrige med den første Frue. Fød i Nachschov 1688. 10 Febr. Reiste i sin Ungdom udenlands. 1713 blev Rector ved Aalborg Skole. 1716 Landsdommer tillige og Cancellie-Raad. 1733 Justits-Raad. 1749 Etats-Raad og optagen i Adelstanden. 1751 tog Afskeed fra Landsdommer-Embedet. Døde paa hans Gaard Mariagers-Kloster 1769. 17 Jun. Var gift med Cæcilia Maria Wirchmester.

Skrifter.

Dispp. II. Chronologico-criticæ: De Simeone Luc. II. 25. Havn. 1708. 1709. 4. (Th.)

THILO (Carolus Augustus) En Tydsker. Fød 1702. Betiente i mange Aar den Danske Skue-Plads i Kiøbenhavn. Døde 1763. 3 Dec.

Skrifter.

Canter og Regler om Musiken. Kbh. 1746. fol.

Reglen wie man sich selbst die Fundamente des Claviers lernen kan. ib. 1755. 4 oblong.

Samling af de Oder, som paa den Danske Skue-Plads ere blevne opførte. 4 Samlinger. ib. 1751 . 54. 4 obl.

Gallanterie-Stykker til Claveret. ib. 1752. fol. obl.

Zwölf Menuetten. ib. 1753. 4 obl.

Douze Menuets de redoute. ib. 1754. 8 obl.

Oden mit Melodien. ib. 1754. 4 obl.

Frøken Charlotte von Weissensøe, en Roman i 3 Deele. ib. 1756. 8. er og udgivet paa Tydsk.

Spionen

Spionen, et Ugeblad. ib. 1757. 8.
Fire Operetter: Det ubekiendte Land, den omvendte Philosoph, Schampiona eller den giftesyge Pige, og den strænge Mand. ib. 8.
Den gudfrygtige og arbeidsomme Bonde, en Bonde-Roman. Sorøe 1760. 8.
Den unge Uglenspeil, eller det slet opdragne Menniske. Khv. 1759. 8.
Matrosen, som blev Keiser i Muratapa, og siden Matros igien. Soroe 1759. 8.
Fruentimmer Hospitalet. ib. 1759. 8.
Den borgerlig Hofmesterinde. Khv. 1759. 8.
Den grønne April. ib. 1760. 8.
Den angenemme May. ib. 1762. 8.
Wilhelmine, eller den rige Kone i America. ib. 1761. 8. er og udkommet paa Tydsk.
Cecilia, eller den ugudelige Datter. ib. 1763.

THÖDE (Jacobus) Fød i Bergen 1692. Var i sin Tid Alumnus paa Borches Collegium. Blev siden Magister, Sognepræst ved Domkirken i Tronhiem og Stifts-Provst. 1766 blev Medlem i det Tronhiemske (nu Kongel. Norske) Selskab. Døde 1771. 7 Aug. Var gift med Hermichen Wessel.

Skrifter.

Dispp. 4. de Clypeis Scutisqve veterum. Havn. 1715 - 1719. 4.
Laudes, qvibus pax fidelissimum & prudentissimum suum ministrum, generosum & perillustrem Paulum Lövenörn festo pacis 14 Nov. 1720. prosecuta est, heroico carmine celebratæ. Havn. 1720. 4. (*Gu. Fr.*)

THÖL-

Thöllös (Johannes Nicolai) Præst til St. Peders Kirke og paa Slottet i Malmøe.

Skrifter.

Kong Davids Hoved-Nøgel til Guds Paradiis. Khv. 1638. 12.

Thomæ (Andreas) Fød i Totens Præstegaard i Norge, hvor hans Fader Thomas Laugesen da var Præst, som siden blev Præst i Opsløe, og den første Præst i Christiania. Hans Moder var Martha, Raadmand Oluf Reersens Dotter i Opsløe. Han selv var Magister og Sognepræst til Høiglse og Lellinge i Siælland. Fader til Assessor Peder Höjelse.

Skrifter.

Disp. de anima rationali. Witteb. 1633. 4.

Ἐπίλυσις Ζητημάτων. Franequ. 1636. 8.

Analysis Psalmi 22. Havn. 1639. 4.

Liig-Prædiken over Sophia Belov. Khv. 1652. 4. (Br.)

Thomæus (Johannes) Dan. Hans Thomissøn. Fød i Hygom ved Ribe 1532. 1 Mart. Hans Fader var Mag. Thomas Knudsen, Sognepræst i Hygom. 1557 blev han Rector ved Riber Skole. 1561 Sognepræst til Frue Kirke i Kiøbenhavn. 1567 Baccalaureus Theologiæ. Døde 1573. 22 Sept. Var gift med Magdalena Mads Dotter.

Skrifter.

Oratio de Christiano tertio Rege Daniæ & Norveg. Basil. 1560. 8. Findes og indført iblant Orationes in obitus Principum a Sim. Schardio Collect. Tom. III. fol. I. og udi Cragii Annal. Christ. III. p. 435.

Den

Den Danske Psalme-Bog, met mange christelige Psalmer, ordentlig tilsammensat, formeret og forbedret af Hans Thomissøn. Khv. 1569. 8. 1592. 1611. 1675. 12. ib. 1617. 1634. 8.

Liig-Prædiken over Iver Krabbe. ib. 1573. 8.

Trøst af Guds Ord for dennem, som aff deris Venners dødelig Affgang bedrøffuis, tilskreffuen Erlige og Velbyrdige Frue Magdalene Banner. Khv. 1577. 8. Er skrevet i Anledning af Hr. Gunther Græve af Barby og Herre til Mulingen, hans Død, som var Frue Magdalene Banners forventede Sviger-Søn. (*Th. B. Hyp. An. Mar. G Cimb. R. Ter. W. Al. Bib. Br.*)

THOMÆUS (Johannes) Dan. Hans Thomæsen Stege. Var Sognepræst til Fanefiords Sogn paa Moen.

Skrifter.

Tragisk Historie om Cleopatra paa Riim. Khv. 1608. 8. (*Br.*)

THOMÆUS (Johannes) Fød i Randers.

Skrifter.

Diatriba de Daniæ Regno contra Erasmum Pauli Windingium. Juliomagi 1643. 4. (*Bib.*)

THOMÆUS (Nicolaus) Fød i Opsloe i Norge, reiste udenlands, blev Magister og Rector ved Skolen i Opsloe 1631. Siden Sognepræst til Toten og Provst sammesteds.

Skrifter.

Disp. de Demonstratione. Lugd. Bat. 1628. 4.

Cestus Sapphicus, cum figuris æneis. Christianiæ 1661. 4. (*Bib. Th.*)

THO-

THOMÆ (Severaldus) Fød i Norge udi Opslo, hvor hans Fader Thomas Lagesön var Sognepræst. Reiste udenlands, og blev derefter først Conrector, siden Præst i Christiania. 1623 Magister. Var gift med Margrete Mads Dotter Bang.

Skrifter.

Valerii Herbergeri Horoscopia Passionis Domini. Eller Jesu Christi Langfredag udi 24 Timer afdeelt. Paa Dansk udsat. Khv. 1637. 8. (*Bib.*)

THORARENSEN (Arne) Fød i Island, Sognepræst ved de nye Indretninger sammesteds.

Skrifter.

Velmeente Tanker om geistlig Gavmildhed, i Anledning af Kirkerne og Præsteskabet paa Island, deres nærværende Tilstand. Khv. 1770. 8. (*Cr.*)

THORDERSEN (Jonas) Fød i Island 1616 eller 1617. Var Præst til Hvam i Laxardal.

Skrifter.

Leoda-Glosur, eller et Lexicon Latino-Island. sub variis metris. skrevet 1679 An. æt. 63.

Endeel Psalmer og Vers. Hvilke Skrifter ikke vides at være trykte.

THORDERSEN (Thorlaker) Var Rector ved Skalholt Skole 1697.

Skrifter.

Dissertatio de Ultimo incendio Heklæ. Havn. 1694. 4.

THORDO DIACONUS v. Legifer. (Dan. Thord Degn v. Lille Thord Degn) Var af gammel Dansk adelig Herkomst og levede i Waldemar den 3dies Tid, omtrent 1350. Han boede paa en Gaard kaldet Bierregaard i Aarhuus Stift, og var Landsdommer i Nørre-Jylland. Han skal først være begravet i Nørre-, eller Glenstrop-Kloster; men da samme Kloster er gaaet af, og Mariagers Kirke kommen i Stand, meenes hans Liig at være forflyttet derhen, og det bekiendte Gravskrift da længe efter hans Død i Mariagers Kirke opsat over ham, tilligemed hans Vaaben, som var 2 Tvær-Bielker og en rød Kameel, med 2 Horn paa Hielmene, det høire sort, det venstre hvidt.

Skrifter.

Constitutio Voldemari Regis per Thordonem legiferum: Articuli & correctiones legis qvas Lille Thord Deghn Dacie Legifer composuit ex consensu meliorum regni in parlamento Danorum in Nyburgh Rex Voldemarus confirmavit. Ripis 1504. & Havn. 1508. 4. Med Waldemari Jydske Lov udsat paa Latin, og siden indførte i Ludevig. Reliqv. Mspt. Tom. 12. Desuden paa plat Tydsk af Eric Krabbe i Westphal. Monumentis. (*B. Spic. Mar. Ls. M.*)

THORHALLESEN (Egill) En Islænder. 1765 blev Missionarius ordinarius paa Gothaab i Grønland.

Skrifter.

Den Islandske Lov kaldet Jonsbogen, paa Dansk oversat. Khv. 1763. 8.

Svar paa Mr. Hans Finsens Anmærkninger over den Danske Oversættelse af Jonsbogen. Khv. 1765.

THORLAKSEN (Gisle) Fød i Holum paa Island, 1631. 11 Nov. Hans Fader var Thorlak Skulesen, Biskop i Holum. 1649 deponerede fra Holum Skole. 1652 reiste hiem til Island igien. 1654 blev Rector ved Skolen og 1657 Bisskop i bemeldte Holum. Døde 1684. 22 Jul. Han var 3 Gange gift: 1. Med Groa Thorleifs Dotter. 2. Med Ingebiorg Benedicts Dotter. 3. Med Ragnheid Johns Dotter af Vatnsfiord.

Skrifter.

D. Morten Luthers Catechismi Forklaring. Paa Islandsk. Hol. 1660. 1674. 1677. 1722. 1727. 12.

Postilla eller Forklaring over de aarlige Son- og Fest-Dages Evangelier. 1ste Part. Holum 1665. 2den Part. 1670. 8. Samlet opsagt ibid. 1686 og 1706. 4.

En Bønne-Bog. ib. 1670. 12.

En Psalme-Bog. ib. 1671. 8. (*D. An.*)

THORLAKSEN (Gudbrandus) Fød paa Staderbakke i Holum Stift i Island 1542. Hans Fader var Thorlak Halgrimius, Præst sammesteds. 1561 drog til Kiøbenhavns Universitet. 1564 blev Rector i Skalholt. 1568 Præst paa Bredebolstad i Vesterhope. 1570 Bisskop i Holum, hvor han omtrent 1573 oprettede et Bogtrykkerie. Leed i sin Tid megen Forfølgelse, og blev beskyldt for at tiltage sig en Pavelig Myndighed, og at bruge samme i verdslige Sager. Døde 1627. 20 Jul. Var gift med Heliodora Arners Dotter.

Skrifter.

som han deels selv har skrevet, deels oversat, deels i sit Bogtrykkerie til Trykken befordret.

Den

Den ganske Hellige Skrift paa Norsk (ɔ: Islandsk) over-
sat. Hol. 1584. fol.
Det nye Testamente. ib. 1609. 8.
Viti Theodori Summarier over Biblen. Nupefel i Island
1589 og 1591. 4.
Islandsk Gradual-Bog. Hol. 1623. 1748. 4.
Den store Catechismus. ib. 1610. 1618. 1692. 8.
Catechismus Petri Palladii. ib. 1576. 8.
Laur. Nic. Arctandri Poenitentze Speil. ib. 1611. 1694. 8.
Mart. Mölleri store Hemmelighed om Christi Egteskab med
Kirken. ib. 1615. 1727. 8.
Ejusd. Meditationes Patrum, eller Bonne-Bog. ib. 1607.
1615. 8.
Læg-Mands Bibel. ib. 1599. 8.
En Bonne-Bog med Siæle-Cur og Urbani Rhegii Trost.
ib. 1634. 12.
Andr. Pancratii Postil. ib. 1633. 1649. 1676. 8.
Viti Theodori Postil. ib. 1603.
Passionale. ib. 1598. 8. Igien oplagt 1695. 8. under
Titel: Schematographia sacra.
Psalme-Bog med Fortale. ib. 1589. 1619. 1751. 8.
M. Thomas Steibers trøsterige Sprog. ib. 1600. 8.
Huberinus de ira & Misericordia Dei. ib. 1579.
Salomons Ordsprog. ib. 1580.
Hemmingii Livsens Vei. ib. 1575. 1599. 8.
Siælens Lyst-Have. ib. 1596.
Joh. Galli Underviisning om den hellige Nadvere. ib. 1598. 8.
Syrachs Bog. ib. 1580.
D. Joh. Pfeffingers Underviisning om Menniskets Retfær-
diggiørelse for Gud, tilligemed Spangenberg om en

christelig Afgang. Ejusd. Christelige Ridderskab. Nic. Palladii Bog om Dommedag. ib. 1576. 8.

Collecter, Epistler og Evangelier. Hol. 1581. 1617. 8. Oplagt af Sønnen Thordur Thorlaksen 1686. 12. under Navn af Dominicale, og siden udgivet af Biörn Thorlaksen, Biskop i Holum, 1706, og af Steen Jonsen 1725. 12.

David Chytræi og Mart. Chemnitii Haandbog om den christelige Lærdoms Hovedstykker. Hol. 1600. 8.

Om Meen-Eed. ib. 1595. 8.

Polycarpi Lyseri om gode Gierninger, oversat. ib. 1615. 8.

Underviisning om Mord og Manddrab &c. 8.

Soliloqvia Animæ. ib. 1593.

Livsens Kilde. ib. 1598.

Liig-Prædikener af Joh. Spangenberg. ib. 1598. 8.

Synde-Kiæden. ib. 1609.

Hemmingii Antidotum contra desperationem. ib. 1595.

Marci Maruli Tractat, om Christi Tilkomst til den yderste Dom. ib. 1601.

Samling af aandelige Viser. ib. 1612. 4.

Phil. Nicolai det ævige Livs Speil. ib. 1607. 8.

Om Siælens Udødelighed, og det ævige Liv, af Tydsk oversat. ib. 1601. 8.

Sigism. Svevi Venskabs Speil. ib. 1618. 8.

Andr. Jens. Mariagers Forklaring over Fader vor og Pœnitentze Psalmerne. ib. 1606.

Bededags Prædikener ib. 1620.

Lutheri Tractat de Panoplia Christianorum. ib. 1606. 8.

Jonæ Prophetes Historie. ib. 1614.

Huus-Postil, sammendragen af Editore G. Thorlacio. ib. 1597.

Musculi

Musculi Bøne-Bog. ib. 1597. 1622. 1671. 12.
Om Jerusalems Forstyrrelse. ib. 1617.
Index Biblicus. ib. 1602. 4.
Avenarii Bønne-Bog.
Den liden Catechismus. ib. 1594.
Sigvardi Forklaring over Troens Artikle. ib. 1600. 8.
Den rette Confirmatio. ib. 1596. 8. conf. Dänische Bibliothek. Tom. 6. p. 589.

Herforuden har han udgivet Elegantias Vogelmanni, Grammaticam Philippi, Advarsel til Geistlige 1596. 4. og 3 smaa Piecer. Den første er et Forsvars-Skrift for hans Morfader, Laugmand Jon Sigmundsen. Holum 1592. 8. Den anden udgav han under sit eget og den lærde Arngrim Jonsens Navn, som ligeledes er en Apologie, og den tredie indeholder sandfærdig Underretning om nogle opdigtede Breve, som hans Contrapart vilde føre sig til Nytte. ib. 1608. 8. Disse Forsvars-Skrifter ere overmaade rare.

Han er desuden Auctor til det Landkort over Island, som Ortelius har stukket. (*B. Hyp. An. D. Tr.*)

THORLAKSEN (Thordur) fød i Holum paa Island 1637. 14 Aug. Hans Fader var Bisp Thorlak Skulesen, hans Moder Christine Gisleus Datter. 1656 deponerede ved Kiøbenhavns Universitet, der opholdt han sig i 2 Aar, og ved sin Hiemkomst blev 1660 Rector ved Holum Skole, hvilket Embede han forestod i 3 Aar, indtil 1663, da han igien reiste til Kiøbenhavn og neste Foraar begav sig udenlands; besaae Tydskland, Frankerige og Nederlandene, opholdt sig halvandet Aar i Wittenberg. 1667 kom tilbage til Kiøbenhavn og blev Magister, drog

derpaa nestfølgende Aar hiem til Island. Kort efter giorde han en Reise til Norge, hvor han paa nogen Tid opholdt sig hos sin Landsmand, den berømmelige Torfæus. 1669 kom han atter ned til Dannemark og fik Vente-Brev paa Skalholt Bispe-Stoel. Reiste derpaa 1670 til Island igien til sin Broder, Biskop Gisle Thorlaksen i Holum. 1671 begav han sig igien til Kiøbenhavn og blev 1672 ordineret til Bisskop i Skalholt Stift. Samme Tid erholdt han Hof Præstekald i Vapnafyrda, som han ved en Capellan lod forsyne, og nød Indkomsterne til sin Underholdning indtil Skalholt Bispe-Stoel blev ledig, opholdende sig imidlertid hos ovenmeldte sin Broder i Holum. 1674 kom han til Skalholt og tiltraade Bispe-Embedet, som den gamle Bisskop Brynulf Svenson da afstod. Han indlod sig derpaa strax i Egteskab med Gudrid, Laugmand Gisle Magnusens Dotter i Rangarvall. I de sidste 9 Aar maatte han meest holde Sengen. Døde 1697. 16 Mart.

Skrifter

som han deels selv har skrevet, deels oversat, og deels til Trykken befordret.

Dissertatio Chorographico-Historica de Islandia. Witteberg. 1666. 4. & Sæpius.

Calendarium perpetuum. Skalholt 1672. 16.

Præcepta Grammat. Latin. Philip. Melanchthonis in usum Scholæ Skallholt. ib. - 8.

Harmonia Evangelistarum paa Islandsk. ib. 1687. Holum 1749. 8.

Dominicale. o: Et Manuale for Præster. ib. 1686. 12.

Kirke Gradual-Bog. ib. 1691. 4.

Joh. Mich. Dilherns Reise-Postil oversat. ib. 1690. 8.

Noglen

Veyen til Paradis. En Bønne-Bog overſat. ib. 1686. 8.
Joh. Avenarii Bønne-Bog. ib. 1696. 8.
Joh. Gerhardi exercitium pietatis qvotidianæ. overſat. ib. 1687. 12.
Joh. Olearii Bønne-Bog overſat. ib. 1687. 1692. 16.
Thom. Kingos Siunge-Chor overſat. ib. 1693. 8.
Lutheri Catechiſmi Forklaring. ib. 1692. 8.
Joh. Gerhardi Meditationes, med Gnomis foran. ib. - 12.
Meditatio vitæ æternæ. ib. 1694. 8.
Paſſionale, indeholdende nogle Bibelſke Sprog, med Billeder. ib. 1695. 8.
Martini Mölleri Soliloqvia de Paſſione Chriſti. ib. - 8.
Mappa Terrarum Septentrionalium dedicata Chriſt. V.

Desuden har han til Trykken befordret:

Landnamaboc, om Islands førſte Beboelſe. ib. 1688. 4.
Are Paſtoris Polyhiſtoris Schedæ de Islandia. ib. 1688. 4.
Chriſtendom Saga, d. e. Fortælling om den chriſtelige Religions Indførſel paa Island. ib. 1688. 4.
Arngr. Jonæ Grönlandia, Island. per Einarum Ejulfi. ib. 1688. 4.
Oluf Tryggeſen Saga. ib. 1689. 4. Og mange fleere. (*An. S.*)

THORLACIUS (Thorlacus) en Søn af neſtforrige. Laae paa Walkendorphs Collegio.

Skrifter.

Diſſ. de ultimo Incendio Heclæ. Havn. 1694. 4.

THORLAKSON (Thorleif) Paſtor Emeritus til Kirkebol i Skalholts Stift i Island.

Skrifter.

Jean de Serres Dødens ſøde Tanker. overſat.

Thorleifson (Biörn) Fød 1663 i Odde Præstegaard paa Island. Hans Fader var Thorleif Johnsen, Præst til Odde og Provst i Rangarvalle Syssel, hans Moder Sigrith Biörns Dotter. Efterat han i nogle Aar havde studeret ved Kiøbenhavns Universitet, succederede han sin Fader som Præst i Odde. 1691 blev designatus Episcopus til den første Vacance i Island, og Visitator i Holum Stift. 1696 virkelig Biskop i Holum. Døde 1710.

Skrifter.

Gisle Thorlaksens Postil formeeret og forbedret. Holum 1706. 4.

En Gradual-Bog. , , 4.

En Haandbog for Præster [at bruge ved offentlig Guds Tieneste. Holum 1706. 12.

4 Prædikener, som kan bruges paa de i Island forordnede Bededage. ib. 1710. 4.

Gyldne Rog-Alter. Oversat af Dansken.

A. S. Hörnings Viaticum af Dansk oversat.

Kong Magni Lovbog. 1702 og 1709. (*An. D.*)

Thorleifson (Isleif) Præst til Eyri i Skutelsfiord i Island. Døde 1703.

Skrifter.

Joh. Lassenii og H. G. Masii Meditationes over Christi Lidelses Historie. Oversat. Mspt.

Berent Siverts Saligheds Midler. Oversat. Mspt.

Bircherodii Troens Artikle. Oversat. Mspt.

Thorsen (Johannes) Fød paa Inderøen ved Trondhiem 1670. 27 Jul. Hans Fader var Johan Thorsen, Foged sammesteds, hans Moder Marie Wandal. 1686

deponerede fra Bergens Skole. Reiste nogen Tid udenlands til Kiel og Rostok. 1696 blev Capellan i Tisted og Sognepræst i Skinderup i Aalborg Stift. 1708 Sognepræst til Nors og Tved i samme Stift. Døde 1722 in Majo.

Skrifter.

Den grædende og poeniterende David. Khv. 1701. 8.

THORSTENSEN (Petrus)

Skrifter.

Historisk Beretning om Indbyggernes Bedrifter paa Færøerne, forfattet af Thormodo Torfæo. Af det Latinske paa Dansk oversat. Khv. 1770. 8.

THORWARDSON (Arne) Var først Amanuensis hos Biskop Thorlakson i Skalholt, derefter Provst i Arne-Syssel i Island, og Præst til Tingvalle. En skiøn Poet. Var gift med Gudrun Torkilds Dotter, Søster til Biskop Jonas Widalin.

Skrifter.

Catechismus Wittenbergensis. Oversat paa Islandsk og udgivet af Thordur Thorlaksen. Skalholt 1691. 8.

Den anden Deel af Kingos Psalmebog paa Islandsk. ib. 1693. 8.

De Montis Heclæ conflagratione An. 1693. à 13 Febr. ad 29 Julii.

THRANE See TRANE.

THUE (Andreas) Var Apotheker i Friderichsstad i Norge. En erfaren Chymicus.

Skrifter.

Descriptio Salis culinaris vulgaris, ejusqve examen Chymicum.

micum. Indført i Continuat. Act. Medic. Havn. pag. 29.

THUESEN (Torkild) See TULLIUS.

THUN (Petrus) 1741 blev Sognepræst til Hiort-lund og Calslund Meenigheder i Riber Stift. Er corre-sponderende Medlem af det Kongel. Danske Landhuusholdnings Selskab.

Skrifter.

Efterretninger om Qvægsygens Indpodning. Khv. 1770. 8.

THURA (Albertus) Fød i Kiøbenhavn 1700. 6 Oct. Hans Fader var Mag. Laurids Thura, da Præst for den hollandske Meenighed ved Holmens Kirke i Kiøben-havn, siden Biskop i Ribe, hans Moder Helene Cathrine With. Deponerede fra Riber Skole. Blev derefter Alum-nus paa Borches Collegium. 1724 Rector ved Colding Skole. 1726 Sognepræst til Leirskov og Jordrup i Ri-ber Stift, han havde den Vanheld, at hans Præstegaard og Bog-Samling opbrændte 1728. Døde 1740. Var 2 Gange gift: sidste Gang med en Dotter af Biskop Mat-thias Anchersen i Ribe.

Skrifter.

Dispp. 2. de Gradu Baccalaureatus Philosophici. Havn. 1719. 1720. 4.

Specimen Speciminis, s. Caput Historiæ literariæ Danorum de Collegiis Cathedralibus & Academicis. ib. 1721. 4.

Particula Historiæ Litterariæ Danorum, in qva de studio Philologico ejusqve cultu & progressu in Dania dis-seritur. Dispp. 3. ib. 1722. 1723. 4.

Idea Historiæ Litterariæ Danorum. Hamb. 1723. 8.

Epi-

Epistola ad Populares. Havn. 1728. 8.
Om Leirskovs og Kiøbenhavns Ildebrand. ib. 1730. 4.
Gynæceum Daniæ Litteratum. Altona 1732. 8.
Beretning om Jerslef Herreds Kirker. Khv. 1732. 8.
Lykonskning's Tale til Colding Skoles Indvielse. ib. 1732. 4.
Series Episcoporum, qvi Diœcesi Vensalicæ seu Börglumensi, hodie Alburgensi præfuerunt. Havn. 1733. 8.
Alb. Thuræ og Corolinæ Verse-Vexling. ib. 1734. 8.
Regiæ Academiæ Havniensis Infantia & pueritia. Flensb. & Alton. 1734. 8.
Gudelige Tanker over nogle Skriftens Sprog. Khv. 1736. 4.
Betænkninger og Indfald paa Vers. ib. 1728. 4.
Vækker i sovnagtige Christnes Øren. ib. 1738. 4.
Conspectus Danorum, qvi de Lingvæ Romanæ & Græcæ scriptoribus optime & præclarissime meruerunt. Havn. 1740. 8.
Sørge-Arie over Dronning Lovise. Indført i Wielands Samlinger &c.

THURA (Dietericus) Broder til nestforrige. Fød i Aarhuus 1704. 1 Maji. Reiste i sin Ungdom udenlands paa Kongel. Bekostning. Blev siden befordret ved Søe-Etaten, først som Lieutenant, siden som Capitain-Lieutenant og Fabriqve-Mester. 1735 Capitain, og endelig 1738 Commandeur-Capitain. 1739 blev nobiliteret. Gift med 1. . . Sylling. 2. General-Major Scavenii Døtter.

Skrifter.

Oversættelse af Sherloks 3 Skrifter om Forsynet, Døden og Dommen. Khv. 1754. og 1771. 8.
James Blairs Forklaring over Christi Bergprædiken af Engelsk paa Dansk oversat. ib. 1761. 8.

Fruentimmerets Kald. Oversat af Engelsk. ib. 1764. 8.
Thomas Neutons Afhandlinger om vigtige Prophetier i det gamle og nye Testamente. Oversat af Engelsk. ib. 1765 og 1771. 8.
Mandfolkenes eller Herremændenes Kald. ib. 1765. 8.
Samling af lærerige og opbyggelige Materier af fremmede Skrifter. ib. 1768. - 1770. 3 Aargange. 8.

THURA (Laurentius) En Søn af Mag. Albert Thura, Laae paa Collegio Mediceo i Kiøbenhavn. 1742 blev Sognepræst i Jelstrup udi Vendsyssel, 1759 i Hvidberg paa Thyholm.

Skrifter.

Diss. de propagatione Christianismi in Norvegia. Havn. 1752. 4.

THURA (Laurentius Laurentii fil.) Fød 1657. 20 Aug. i Nachschov i Laaland, hvor hans Fader Mag. Laurids Widsted var Sognepræst, hans Moder var Margreta Thura, en Dotter af Mag. Laurids Pedersen Thura, Præst i Nykiøbing paa Falster, hvis Navn han bar. 1676 deponerede fra Kiøbenhavns Skole. 1680 blev Hører ved Kiøge Skole. 1681 Rector sammesteds. 1682 Magister. 1690 Resignerede fra Kiøge Skole og reiste udenlands med Peter Hovenbek og Christian Luxdorph. Ved Hiemkomsten blev han 1696 Præst for den hollandske Meenighed til Holmens Kirke i Kiøbenhavn. 1703 Sognepræst til Frue Kirke i Aarhuus, og Provst over Ring Herred. 1706 Sognepræst til Domkirken ibid., Stifts-Provst og Provst i Hasle Herred. 1713 Biskop i Ribe. Døde 1731. 1 Apr. Var gift med Helene Cathrine With, en Dotter af Mag. Albert Fogh With, Sognepræst til Trinitatis Kirke i Kiøbenhavn.

Skrif-

Skrifter.

Adskillige poetiske Sager, tilligemed de Vers, som findes i Sax. Grammat. Khv. 1721. 4.
Hans Rostgaards Liv og Levnet. ib. 1726. 4.
Dansk Oversættelse af Herm. Hugonis Siælens gudelige Attraae og Forlængsel. ib. 1738. 4. (*Cimb. An. Pr.*)

THURA (Laurentius Laurentii fil.) En Søn af nestforrige. Fød i Aarhuus 1706. 4 Mart. Reiste i sine unge Aar udenlands paa Kongelig Bekostning, og lagde sig efter Fortificationen og Architecturen. Blev ved sin Hiemkomst først Ober-Conducteur, 1733 Hof-Bygmester og Ingenieur-Capitain, 1738 Oberst-Lieutenant af Fortificationen. 1739 optagen i Adelstanden. 1744 Oberst og 1753 General-Major af Infanteriet. 1754 General-Bygmester. Døde 1759. 6 Sept. Var 2 Gange gift: 1. Med Anna Rosenörn, en Dotter af General-Major Poul Rosenörn. 2. Med Christiana Maria Kiærskiold, Enke af J. H. Rantzau.

Skrifter.

Danske Vitruvius. Khv. 1746 & 1749. Fol. 2 Vol.
Hafnia Hodierna. ib. 1748. 4.
Beskrivelse over Bornholm og Christiansøe. ib. 1756. 4.
Beskrivelse over Amager og Saltholm. ib. 1758. 4.
Om Øen Samsøe og derunder hørende smaa Øer. ibid. 1758. 4. (*Fn.*)

THURA (Laurentius Petræus) Fød 1598. 3 Oct. i Skielskør. Hans Fader var Peder Lauridsen Holst, Chirurgus, hans Moder Apollonia Hans Dotter. 1619 beponerede fra Slagelse Skole, blev derpaa strax samme Aar Hører i bemeldte Skole. 1620 frasagde sig samme Skole.

le-Tieneste og reiste udenlands med Christopher Herlufsen. 1623 kom hiem og blev Rector ved Skolen i Restved. 1625 blev Magister. 1626 Conrector ved Kiobenhavns Skole. 1628 Rector i Herlufsholm. 1630 Sognepræst i Nyekiobing paa Falster. Døde 1655. 7 Jan. Var gift med Cathrine Masquedel, en Dotter af Doct. Balth. Masquedel, Dronning Sophiæ Hof Prædikant i Nyekiobing. Han var Morfader til Bisskop Laurids Thura, som efter ham var opkaldt.

Skrifter.

Disp. de Anima rationali. Witeb. 1623. 4.

Canticum Canticorum Salomonis, paraphrasi tum ligata Hebræa & Danica, tum prosa Latina adornatum. Havn. 1640. 12. (*Th. B. Hyp. M.*)

Disse lærde Thuraer kan saaledes forestilles i genealogisk Orden:

Laurentius Petræus Thura.

Margrete Thura
gift med
Mag. Laurids Widsted.

Laurids Thura, Bisskop i Ribe.

Albert Thura. Didrik Thura. Laurids Thura.

Laurids Thura.

TIDEMAN (Johannes).

Skrifter.

Printz Christians Udkaarelses Hoitids Beskrivelse, udi Riim befattet. Khv. 1608. 4.

Riim over Kong Christ. IV. Bedrifter. ib. 1608. 4.

Et bedrøveligt og andægtigt Betænkende, Dronning Annæ Cathrinæ Ihukommelse, om Hendes Majestæts gudelige Afskeed fra Verden. Sangviis udgivet. Helsingøer 1612. 4.

TIDEMAND (Olaus) Fød i Christiania 1710. Var først Stifts Provst, og 1758 blev Bisskop i Bergen. 1760 Doctor Theologiæ. 1762 Bisskop i Christiansand.

Skrifter.

Diss. inauguralis de studio Honoris illicito. Havn. 1760. 4.

Afskeeds-Prædiken fra Bergen. Bergen 1762. 8. (Fr.)

TIDEMAND (Petrus) Var Præst til Hersted-Øster og Hersted-Vester i Smørum Herred i Siælland.

Skrifter.

Hierusalems jammerlige og ynkelige Forstøring og Ødeleggelse. Fordanskt. Magdeb. 1539. 8.

Dommernes Bog aff det gamle Testamente. Fordansket. Kbh. 1539. 8.

Salomons Viisbed til Tiranner. Fordansket. Magdeburg 1541. 8.

Jesus Syrach, oversat paa Dansk. ib. 1541. 8.

En offuermaade nyttelig oc edel Bog om Guds grumme Straff, oc om hans store Naade oc Miskund, som Caspar Huberinus screff. Fordansket. ib. 1542. og 1543. 8. Lybek 1548. 8.

Caspari Huberini Samtale imellem Theodidactum og en Christen. Magdeb. 1543. 8.

Hortulus Animæ. Siælens Urtegaard met deylige lystige Figurer og Kalendario. Fordansket. Wittenb. 1552. 8.

Cat-

Catechismus for Born. - - 1552. 8.
Herbarium Seelandicum paa Dansk. - 1552. 8.
Viti Theodori Prædikener fra Advent til Pintzedag. Fordansket. Magdeb. 1556. 8. Lybek 1569. 4.
D. Joh. Spangenbergs Forklaring over alle Sondags Evangelier. Fordansket. Magdeb. 1556. 8. Khv. 1562. 8. Lybek 1595. 4.
Passio, eller Historien om Jesu Pine og Død predicket af Vito Theodoro. Fordansket. Magdeb. 1556. 8.
Philippi Melanchthons Skrift om den christelige Lærdoms Artickle. Fordansket. Rostok 1558. 12.
Udleggelse paa alle Sondages og hellige Dages Epistler beskickede paa Spørsmaal af Joh. Spangenberg. Fordansket. Magdeb. 1560. 8.
Den 80 Psalme i Bønner, udlagt af Hieron. Savanerola. Lybek 1561. 12.
En deylig Bøne-Bog, met mange christelige Bøner, oc besynderlige i denne sidste farlige Tiid nyttelige. Tilsammendragne oc fordanskede. Khv. 1563. 1606. 8. Lybek 1568. 8.
D. Morten Luthers Huus-Postille. Fordansket. Khv. 1564. Fol. og 1577. fol. (*Th. B. Hyp. Bib. Al.*)

TILLEMAND (Ericus)

Skrifter.

Beretning om Guinea. Khv. 1697. 8.

TIMMERMAND (Joachimus) Fød i Rensborg. Studerede Medicinen i Kiøbenhavn, reiste udenlands og 1641 blev Doctor Medicinæ og Facultat's Medicæ Adjunctus i Konigsberg. Practiserede siden i Ribe og Odense. Døde 1648. 22 Jan.

Skrif-

Skrifter.

Disp. de dolore Colico. Præside D. Joh. Masio. Regiomont. 1640. 4.

—— de dolore Capitis. Præside eodem. ib. 1640. 4.

—— inaug. de Paralysi. ib. 1641. 4.

Theses medicæ de Pulmonum ulcere Phthisicorum. ibid. 1641. 4.

—— de morbis occultarum qvalitatum. ib. - 4.

4 Epistler til D. Ol. Worm. See Wormii Epist. p. 770. (*Cimb.*)

TISTAD (Nicolaus Petri)

Skrifter.

Aandelig Vandkilde af Christi Manddoms Annammelse. Sangviis befattet. Khv. 1624. 4.

TISTADIUS (Christianus Petri) Reiste først udenlands. 1618 blev den første Conrector ved Aarhuus Skole, og tillige Sognepræst til Hasle og Aabye Menigheder. 1619 Magister. 1620 Professor Physices og Geometriæ ved Gymnasium i Lund i Skaane.

Skrifter.

Ευχαριστικον Votivum. Ved Magister-Graden 1619. Trykt ved Slutningen af Ol. Wormii Laurea Philosophica summa Havn. 1619. 4. og ved Casp. Bartholini Epigram. extemporanea, Havn. 1621. 12.

Transitus Arhusio-Havniacus, orationibus binis designatus, una Arhusii in Septemb. Anni 1620, cum Conrectura istius Scholæ abiret, habita: Altera Hafniæ in Decemb. An. ejusdem, ante Disputationem publicam, pronuntiata. Rostoch. 1623. 4. Adjunctum est Programma

gramma cum Lectiones Philosophicæ in Collegio Lundensi Regio denuo inchoarentur An. 1623. publice propositum.

Hymnus de Peste. Havn. 1623. 4.

Han har desuden samlet og med Fortale udgivet.

Casp. Bartholini Epigrammata extemporanea. Havn. 1621. 12. hvorudi er indført hans egen Erotopægnia. (*Th.B.*)

TISTORF (Michael Henrici) Fød i Odense 1628. 13 Sept. Hans Fader var Henric Michelsen, den Tid Sognepræst ved St. Hans Kirke i Odense, siden Provst i Haderslev, hans Moder Margrete Hegelund, en Dotter af Biskop Peder Hegelund i Ribe. I sin første Ungdom studerede han ved Skolerne i Breslau, Lybek og Hamborg. 1648 deponerede ved Kiøbenhavns Universitet. 1652 blev Slotspræst i Kiøbenhavn. 1653 Magister. 1660 Sognepræst til Nicolai Kirke i Kiøbenhavn. Døde 1701. 17 Febr. Var gift med Söster Brochman, en Dotter af Professor Hans Rasmussen Brochman, og Enke af Mag. Morten Paulin eller Grum, Kongel. Hof-Prædikant.

Skrifter.

Adskillige Liig-Prædikener og Parentationer, først separat trykte, siden samlet udgivne i 4 Deele af Christ. Worm. Kbh. 1705 og 1706. 4. (*Mar. Cimb. Z. Pr.*)

TODE (Johannes Clemens) Fød til Zollenspieker ved Hamborg 1736. St. Hans Dag. Faderen var Joh. Dieter. Tode, Tolder sammesteds, Moderen Agnese Marie Schloepke. Studerede Chirurgien og Medicinen, fik 1764 Kongeligt Reise-Stipendium og ved Hielp af samme forsatte sine Studeringer i Holland, Engeland og Frankerige. Blev

1769 Doctor Medicinæ ved Kiøbenhavns Universitet, siden Hof-Medicus, samt Medicus ved Børnehuuset og Pleie-Anstalterne.

Skrifter.

Diss. inaug. de duplici febrium indole, Præs. C. G. Kratzenstein. Havn. 1769. 8.

Efterretning om de fattige Syge eller Pleie-Patienter paa Christianshavn. ib. 1772. 8.

Den Medicinske Tilskuer. ib. eod. 8.

Blandinger, et periodisk Skrift. ib. eod. 8.

TOMMERUP (Canutus) Var fød i Fyen. Blev første Danske Sognepræst ved Guarnisons Meenigheden i Kiøbenhavn. 1692 blev Magister. Udi sit Embede begik han adskillige Uordener, ex. gr. 1692 adskilte han en Soldat og hans Kone, og siden viede Soldaten til en anden. 1708 maatte han betale 100 Rdlr. i Mulct for en anden Forseelse. 1709 blev han irettesat, fordi han havde trolovet en Grenader til en gift Kone. 1711 da Pesten grasserede i Kiøbenhavn, begierede han af Bisskopen Tilladelse at reise over til Fyen, foregivende at have et magtpaaliggende Ærinde; men som det blev anseet for et Paaskud, og at han i den bedrøvelige Tid vilde forlade sin Meenighed, blev samme ham negtet. Imidlertid reiste han dog, hvorpaa Mag. Christian Ramus blev beskikket til at opvarte Embedet, dog kom han til Embedet igien, da han kom tilbage. Blev omsider 1726 Sognepræst til Helliggeistes Kirke i Kiøbenhavn, i hvilket Embede han døde 1730. Medens han var Sognepræst til Guarnisons Kirken traf denne Hendelse ind, at en Soldat havde forlovet sig med en Qvindes-Person, og derpaa besvangret hende: Men som

han imidlertid begik et Mord, og skulde miste Livet, maatte han lade sig copulere til hende i Guarnisons Kirken 24 Aug. 1722, da Executionen gik for sig 3 Sept. nestefter. Hvilket var Anledning til følgende

Skrift:

Brølups-Prædiken over Døende, og Liig-Prædiken over Levende. Khv. 1722. 8. Er og udgivet paa Tydsk. ibid. 1723. 8.

TÖNDEBINDER v. BÖTHKER (Claudius Martini) Var første Evangeliske Lærer i Malmøe, hvor han 1 Jun., som var Onsdagen for Christi Himmelfarts Dag, Aar 1527 holdt sin første Prædiken uden for Byen i Raadets Vang. Han var og med Hans Spandemager og prædikede i Lund, levede endnu 1569.

Skrifter.

Dansk Psalme-Bog. Malmøe 1528. Siden forbedret af Hans Spandemager og Arvid Pedersen, og igien oplagt 1529 og 1534.

Thet christelighe Messe-Embedhe, paa Danske, effter den Skick som holles i Malmo. Trykt uden Sted og Aar in 4to. (ventelig i Malmøe 1529.) meenes og at være hans.

Nogle af Tydsken oversatte Prædikener, og adskillige Controvers Skrifter. (*An. Al. M.* Fortale til *H. Thom.* Psalmebog)

TÖNDER (Olaus Christophori) Sognepræst til Frue Kirke i Tronhiem. Døde 1683.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Christen Rasmussen. Khv. 1679. 4.

Liig-

Liig-Prædiken over Niels Lorentsen.
——— ——— over Margrete Polses. (*Bib. Gu.*)

TOPPIUS (Sigismundus Wilhelmus) Et urimeligt Menneske. Var først Præst i Holsteen. 1701 blev Diaconus ved St. Petri tydske Kirke i Kiøbenhavn, hvor han strax yttrede sit underlige Væsen. Han paastod, at Alteret skulde giøres om, at Communicanterne kunde gaae deromkring, under Paaskud, at han kunde ikke taale at bukke sig ved Communionens Forretning. Han vilde have sin Løn forbedret, foregivende, at han ikke dermed kunde komme ud. Men især var han misfornøiet over, at Doct. Botsac, som Sognepræst, skulde ikkun have een Prædiken ugentlig, han derimod skulde have 2, og desforuden med sin Collega, den anden Diaconus, være forbunden at prædike til Høimesse 3die Dag af de 3 store Høitider. Resolverede derpaa tredie Pintze-Dag 1703, da det efter Ordenen faldt ham til at prædike til Høimesse, fra samme sin Pligt at unddrage sig, saa Doct. Botsac selv maatte prædike. Botsac udlod sig da med paa Prædikestolen, at Meenigheden havde vel ei ventet ham den Dag, men en anden; men hvad skulde han sige? han saae sig om, og der var ingen Hielper, han søgte Bistand, og der var ingen at finde, maatte derfor have Taalmodighed ꝛc. Andet talte han ikke, som kunde gaae Toppium an, som dog udtydede det til sin Beskiæmmelse; men bar det hemmeligen hos sig selv til 8 Søndag efter Trinitatis, da han i Aftensangs Prædiken fremførte adskillige Klagemaal, som Meenigheden ikke forstod, og endte sin Tale med en Valet, givende tilkiende, at han ikke var til Sinds længer at være Præst ved den Meenighed, men vilde reise andensteden.

hen. Samme Aften blev Cantoren sendt til ham, som paa de Aeldstes og Kirkens Forstanderes Vegne forlangede at han vilde skriftlig meddeele dem, hvad det var, som han paa Prædikestolen havde besværet sig over. Han gav derpaa et forvirret Svar, dat. 6 Aug. 1703, hvilket fornemmelig gik ud paa de forhen meldte Klager og Besværinger, med en Project til en nye Indretning i Henseende til Embedets Førelse ved Kirken, som han vilde de skulde af Kongen lade confirmere; men da han ingen Svar derpaa fik af de Aeldste og Kirkens Forstandere, reiste han til Helsingøer, derfra til Helsingborg, og videre til Ystad i Skaane, hvorfra han gik med et Skib til Rostok, hvor han blev seet med Kaarde ved Siden, omsider kom han til Helmstad og giorde en Reise til Brunsvig for at svarte Doct. Botsac, som var kommen derfra. Siden lod han sig 1716 igien indfinde i Kiøbenhavn for at indsamle Almisse, og da foregav han, at ville reise til Engeland med den Engelske Flode, som da laae paa Rheden for Kiøbenhavn: men om han kom der, eller hvor han siden er bleven af, viides ikke.

Skrifter.

Die in Christo Jesu theur erworbene und durch zwey Mittel erhaltene Freiheit. Hamb. 1700. 4.

Einwürffe wider die unverwerffliche Zeugen der Wahrheit. 1703. 4.

Höchstabgenöthigte Ehre-Rettung wider das Sendschreiben des Mitgliedes der Teutschen Kirche St. Petri betreffend seinen An- und Abzug von Kopenhagen. 1703. 4.

TORCHILLI (Jonas) Fød 1697. Var Rector i

Skalholt Skole paa Island fra 1728 til 1737. Blev siden Notarius i Island, skal være død i Kiøbenhavn 1757.

Skrifter.

Den Augsburgiske Confession oversat paa Islandsk. 1742. 12.

Jersins Livsens Vei og Troens Kamp og Seir. Oversat. 1743. 8.

Lassenii Bibelske Kierne. Hol. 1744. 8.

De Igienfødes Kiendetegn. 1744.

Christ. Junkeri Kirke-Historie.

Neumans Bønne-Bog.

Fr. Gentzkenii Tractat de Vita beata.

Rollini Børne-Physica. Alle oversatte paa Islandsk.

Tentamen Speciminis Islandiæ non barbaræ.

Eclogarium Island. Historico-metricum, in qvo præcipua gentis memorabilia & Decora, a prima illius origine ultra An. XXX seculi currentis, Hexametris fere continuis deducuntur. Mspt.

TORCHILLI (Severinus) Dan. Søren Terkildsen. Var Tolder i Glykstad omtrent 1636. Har giort sig bekiendt ved sin Danske Poesie.

Skrifter.

Joh. Michaelis Moscherosk. En from Faders christelig Siele-Gave. Fordansket. Glykst. 1645. 8.

Ejusdem Børne-Tugt. Khv. 1646. 8.

Hr. Honor af Urfe Hyrdinde Astræa. Af Fransk paa Dansk udsat. Glykst. 1645 og 1648. 4.

Astrææ Siunge-Chor. ib. 1648. 8 obl. Khv. 1659. 12.

Jacobs Giftermaal. Khv. 1653. 8.

Det første Giftermaal imellem Adam og Eva. Fordansket. ib. 1656. 8.

Joh. Ristes Passions-Wiiser. Fordansket. ib. 1661. 12.
Christelige Hustrue udi Hollandske Vers beskreven af Jacob Cats. Fordansket. ib. 1675. 4.
Bonde-Levnet og Agermands-Lyst. Fordansket.
Regum Daniæ Icones, cum Distichis Latinis Jonæ Venusini, Danicis Severini Torchilli, & Germanicis Adam. Frid. Werneri. - - fol.
Ristii besungener Galathee. Paa Dansk oversat. (Th.B.Cimb.)

TORFÆUS (Snæbiörnus) En Islænder.

Skrifter.

Lætus Homagii Islandici Mercurius. Havn. 1650. 4.
Annales omnium Præsidum Islandiæ. ɔ: Om Islands Lehn-Herrer siden det kom under Danmarks Krone. ib. 1656. 4. (*B. Hyp. S.*)

TORFÆUS (Thormodus) Paa Islandsk Thormodur Torfason, ellers i Almindelighed Thormod Torvesen. Fød 1636. 27 Maji i den søndre Deel af Island udi Guldbringe Syssel i Kialarnes Tinglav, paa en Øe i Holmens Handels District, kaldet Engoe. Hans Fader var Torfe Erlendsen, en Proprietair og siden Sysselmand i Arne Syssel, hans Moders Navn var Gudrun, begge af anseelige Familier. 1655 deponerede i Kiøbenhavn fra Skalholt Skole. 1659 drog tilbage til Island, og samme Aar, da han igien vilde reise til Kiøbenhavn, blev opbragt af de Svenske og ført til Sverrig, hvorfra han strax forføiede sig til Danmark, og 1660 blev antagen som Interpres Regius ved de Islandske Antiqviteter. 1662 blev sendt til Island for at samle hvad Antiqviteter og Rariteter der kunde opsøges. 1663 kom tilbage igien, medbringende en Hob gamle Islandske Documenter. 1664

blev

blev han Cammererer over Stavanger Stift, og boede paa den Øe Karmte eller Karmen, hvor han eiede en Odels-Gaard, som kaldes Strangeland. Imidlertid var han alt bleven Antiqvarius Regius. 1668 reiste han til Kiøbenhavn igien, og derfra til Island, efterat han havde nedlagt sin Cammererer-Tieneste, og nu for Alvor skulde legge Haand paa den Norske Historie. Samme Aar paa Hid-Reisen fra Island mødte ham en ulykkelig Hendelse, i det han landede paa Samsøe, hvor han i et Vertshuus blev paa Sengen overfaldet af en fordrukken Matros med Kniv i Haanden, som sagde: Jeg raader her for dit Liv. Torfæus, som blev forskrækket, sprang op med Søvnen i Øinene, greb til sin Kaarde, og stak efter Matrosen, da han vilde vige ud af Døren, med saa ulykkelig et Stød, at han deraf døde. Herover blev Torfæus arresteret og med Proces forfulgt. Slutningen blev denne: At Torfæus mistede sin Station, som Antiqvarius Regius, og den dermed forbundne aarlige Løn. Derpaa reiste han 1673 uden Betieaing hiem til Norge. Omsider blev han 1682 beskikket til Historiographus rerum Norvagicarum og Assessor i Consistorio med aarlig Løn 600 Rdlr. 1695 døde hans Hustrue. 1709 indlod han sig i andet Egteskab, men avlede ingen Børn med nogen af sine Hustruer. Døde paa bemeldte hans Gaard Strangeland 1719. 31 Jan. Andre sige den 12 Jan.

Skrifter.

De rebus gestis Færeyensium. Havn. 1695. 8. Oversat paa Tydsk af Mengel. Kopenh. 1757. 8. og paa Dansk af Peder Thorstensen. Khv. 1770. 8.

Historia Orcadum. ib. 1697. fol.

Series Dynastarum & Regum Daniæ. ib. 1702. 4.

Historia Vinlandiæ antiqvæ. ib. 1705. 8.
Historia Hrolfi Krakii. ib. 1705. 8.
Grönlandia antiqva. ib. 1706. 8.
Trifolium historicum. s. de tribus Daniæ Regibus, Gormo grandævo, Haraldo Cærulidente & Sven. furcatæ barbæ &c. Havn. 1707. 4.
Historia Norvegica IV Volum. ib. 1711. fol. Er udgivet paa Chr. Reitzers Bekostning og med hans Fortale.
Latinsk Oversættelse af Edda Snorronis fra 69de Fabel til Enden, som af Pet. Resenio er udgivet.

Desuden har han efterladt i Mspt.

Commentar. over Odels- og Arve-Balken.
Differt. de Anno natali Haraldi pulcricomi, ejusqve imperii initio.
Differt. de Rolfo Rogvaldi, Mærarum Comitis, filio, qva non Danum, sed Norvagum fuisse ostenditur.
De primis Islandiæ Incolis.
Vit. Snorronis Sturlæi.
Historia Niali, Gisla Surfonar, Thorstens Vikingsens oversat paa Dansk &c. (*Rau. S. Jess.*)

TORM (Ericus Olai) Fød 1607. 13 Sept. i Lille Torm, i Torum Sogn i Salling. Hans Fader var Oluf Fransen, som siden satte sig ned som Borger i Skive, hans Moder Dorothe Sommer, en Dotter af Christen Sommer, Sognepræst til Junget og Torum og Provst over Nørre- og Harre-Herreder. 1627 deponerede fra Viborg Skole. Efterat han i nogle Aar havde informeret adskillige unge Adels-Personer i Bisskop Brochmands Huus, reiste han udenlands, blev imidlertid 1635 kaldet til Professor Matheseos ved Kiøbenhavns Universitet. 1636 kom

hiem og tiltraade Professionen. 1637 blev Magister. Derefter Bibliothecarius Universitatis. 1645 Sognepræst til Frue Kirke i Kiøbenhavn og Stifts-Provst. Døde 1667. 2 Junii. Var gift med Söster Worm, en Datter af D. Oluf Worm.

Skrifter.

Disqvisitiones ex universa Mathesi depromtæ super Analyticam Vietæam. Havn. 1636. 4.

Effigies Regum Danorum cum Chronologia & compendiosa rerum gestarum narratione. Dan. & Germ. ibid. 1640. 4.

Antiqvitatum Danicarum Sermones XVI ex Joh. Aventini Bojaricæ Historiæ Lib. I. selecti & commentariis Joh. Lyscandri Bramensis illustrati. ib. 1642. 4.

*Εννοιολογία. ib. 1642. 4.

Disp. de Mensuris. ib. 1642. 4.

Disqvisitio mechanica de Instrumentis Mathematicis. ibid. 1643. 4.

Disp. de Globo Tychonico. ib. 1645. 4.

Liig-Prædiken over Mette Rosenkrants. Kbh. 1647. 4.

—— —— over Sophie Brahe. ib. 1649. 4.

—— —— over Jesper Brochman. ib. 1652. 4. Om denne rare Liig-Prædiken see Treskovs Jubel-Lærere p. 69.

—— —— over Jens Högh. ib. 1655. 4.

—— —— over Ingeborg Ulfstand. ib. 1655. 4.

—— —— over Sille Balkenburg. ib. 1661. 4.

(*W. Th. B. Hyp. Spic. R. Mar. Bib. Br.*)

TORM (Ericus Jani) Fød 1684. 11 Sept. Blev Student 1697. Derefter Liv-Karl hos Kong Frid. IV.

1731 blev Politie- og Borgemester i Kiøbenhavn. 1737 Justits-Raad. 1747 Etats-Raad. 1760 virkelig Etats-Raad. 1761 afstod Politiemester Embedet til sin Svigersøn Etats-Raad Horn. Døde 1764. 23 Febr. Var 2 Gange gift: 1. Med Anne Kirstine Ravn. 2. Med Anne Thyggesen.

Skrifter.

Kort Underretning om Agerdyrkning og andet, som henhører til Landvæsenet, overalt i Danmark, især udi Sielland og Fyen. Samlet ved mange Aars Øvelse og Erfarenhed. Kbh. 1757. 8.

TORM (Olaus) Fød i Kiøbenhavn 1641. 13 Jul. Hans Fader var forhen anførte Mag. Eric Olussen Torm, hans Moder Söster Worm. Reiste i sin Ungdom udenlands, og ved sin Hiemkomst blev 1666 Lingv. Ebr. & Syriacæ Professor ved Universitetet i Kiøbenhavn. 1670 Slots-Præst til Friderichsborg og Provst over Lynge Herred. Døde 1698. 22 Jan. Var gift med Raadmand Peder Motzfelds Dotter.

Skrifter.

Disp. de Sacrificio Mincha. Franequ. 1662. 4.
—— de Augusto. ib. 1663. 4.
—— de Ternario. ib. 1663. 4. (*Th. B. Spic. An.*)

TORM (Ulricus Fridericus) Fød i Kiøbenhavn. Hans Fader var foranførte Etats-Raad Eric Torm, hans Moder Anne Kirstine Ravn. 1739 deponerede. 1746 blev Sognepræst til Gierlev og Bakendrup i Sielland. 1755 Sognepræst til Stillinge, og derefter Provst i Løve-Herred.

Skrifter.

Forklaring over Brevet til de Philippenser. Khv. 1751. 4.
Practisk oeconomiske Tanker over Landvæsenet og Agerdyrkningen. ib. 1756. 8.

TORSEN (Benedictus v. Bendt) Præst til Borrebye i Skaane.

Skrifter.

Aandelig Kust-Kammer, uddragen af begge Testamenter og adskillige lærde Mænds Skrifter. Khv. 1623. 1653. 8. (*Bib.*)

TÖRSLOV (Martinus Johannis)

Skrifter.

Liig-Prædiken over Maren Thom's Dotter Jyde. Khv. 1681. 4. (*Bib.*)

TÖXEN (Nicolaus) Fød i Varde 1686. 9 Dec. Hans Fader var Hr. Peder Töxen, Sognepræst ved Nicolai Meenighed sammesteds, hans Moder Margrete Arensberg, en Dotter af Hr. Niels Arensberg, Sognepræst for Jacobi Meenighed i bemeldte Varde. 1707 deponerede fra Colding Skole. Siden conditionerede han hos adskillige got Folk indtil 1714, da han blev Personel-Capellan hos Hr. Henric Schnell i Rebbel og Lydom i Riber Stift. Men da denne døde 1718, reiste han til Kiøbenhavn for at søge, og blev sidst i Aaret Personel-Capellan hos Hr. Wolfgang Rhuman, Sognepræst i Hoielse i Sielland. Her forblev han til 1721, da Rhuman var død, og Successor Hr. Matthias Bircherod havde opnaaet sin Alder. Han maatte da atter reise til Kiøbenhavn for at sollicitere om Befordring, og blev i samme Aar antagen som Personel-

nel-Capellan hos Mag. Jacob Hansteen i Wordingborg, efter hvis Død han 1728 tredie Gang reiste til Kiøbenhavn for at anholde om Forfremmelse, blev og endelig in Augusto samme Aar Sognepræst for Wreist og Bekke Meenigheder i Riber Stift. Her faldt han i megen Uleilighed; thi da han vegrede sig ved i sine Meenigheder at indføre den allerunderlig anbefalede Pontoppidans Catechismi Forklaring, formeenende sig dertil at have god Grund, og Sagen paa nogen Tid var ventileret med Bispen og General Kirke-Inspections-Collegium, blev der, efter et Kongel. Rescript af 30 Oct. 1744, sat en Provste-Ret over ham, for hvilken der blev sat i Rette paa hansÆre, Liv og Gods. Men som Retten ikke vilde tillade ham at antaste Bogens Orthodoxie, som noget der ikke tilkom dem at kiende paa, erklærede han Appel for Rettens Fornægtelse, og indgav Memorial om Høieste-Rets Stevning. Hvorpaa Sagen ved Rescript af 26 Mart. 1746 blev ophævet og Hr. Töxen forundt et halv Aar at betænke sig, hvis han da ikke vilde indføre Forklaringen, skulde ham paalegges at holde en Capellan pro Persona. Men da han inden den foreskrevne Tid ei forandrede sine Tanker, blev ham endnu given en Maaneds Tid til nærmere Betænkning, og ifald han da ikke efterkom den Kongel. Befaling, skulde Kaldet ansees vacant, og ham deraf aarlig gives 100 Rdlr. til Pension, hvilket og blev sat i Værk i Aaret 1747, siden han ingenlunde vilde antage Forklaringen. Han flyttede derpaa 1748 til Almind i Bruske Herred, hvor han fremdrog sin Alderdom i Roelighed ved Studeringer, underviiste og dimitterede unge Mennisker til Academiet, beredte andre til Attestats, forfærdigede en almindelig Kirke- og Verdslig Historie, som for 20 Aar siden blev leveret under

Pressen,

Pressen, foruden adskillige Skrifter, han forhen havde udarbeidet. F. Ex. Davids hebraiske Harpe stemt efter den Danske Kirkes Toner, eller Davids Psalmer udsatte sangviis paa Hebraisk og Dansk. Oversættelse af det nye Testamente paa Hebraisk. Observationes biblicæ over det gamle og nye Testamente, efter Begiæring indgivne til Missions- og General Kirke Inspections-Collegium. Endelig døde han 1755 Torsdagen for Pintze-Festen. Han var 2 Gange gift: 1. Med Hedevig Peders Dotter Folkeman, Enke efter Isaac Klitte. 2. Med Anne Magdalene Fride. Ved Trykken viides ikke, at han har udgivet uden dette eene

Skrift:

Historisk Opmuntring, eller kort Begreb af den almindelige Historie, saavel Verdslige som Geistlige. Kbh. 1734. 8.

TÖXEN (Petrus) Fød i Odense, var Præst til Nicolai Kirke i Varde. Gift med Margrete Arensberg. Han døde 1705.

Skrifter.

De Christnes Friheds-Brev. Oversat af Engelsk. Kbh. 1689. 12.

Solens blod-røde Nedgang. ib. 1703. 4.

TOXOTIUS (Andreas) Paa Dansk Skytte. Fød i Jylland, reiste i sine unge Aar udenlands, og studerede Chirurgien og Medicinen. 1608 blev Doctor Medicinæ til Basel. 1610 opholdt han sig i Paris. Blev siden Liv-Medicus hos Dronning Sophie, Friderici II. Enke-Dronning.

Skrif-

Skrifter.

Theoremata & problemata Philosophiatrica inauguralia, cum suis Exegematis Basil. 1608. 4.

Epistola ad Ol. Worm. Worm. Epist. p. 4. (B.)

TOXWERD (Georgius Hatting)

Skrifter.

Gudelige Tanker. Khv. 1765. 8.

TOXWERD (Petrus) Sognepræst til Lundum og Hansted i Aarhuus Stift. Døde 1735.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Anders Tonboe. Khv. 1699. 4.

TRANE (Andreas)

Skrifter.

Mantuaniske Hyrde Comoedie. Khv. 1709. 8.

Ezechiæ pibende Trane. ib. 1710. 8.

TRANE (Matthias v. Mads) Var først Feldt-Præst, 1693 blev Sognepræst til Hammel, Woldbye og Saal i Aarhuus Stift. 1694 Magister. 1697 Sognepræst til Ørridslev og Kolt Meenigheder i bemeldte Aarhuus Stift. 1711 Stifts Provst og Sogne-Præst til Domkirken i Wiborg. Døde 1718. Var gift med Abel Achthon, Enke af den bekiendte Mag. Jacob Worm.

Skrifter.

Christelig Pillegrim. Khv. 1699. 4. (P.)

TRANIUS (Petrus Johannis v. Jani)

Skrifter.

Oratio in obitum Magni Bille. Aarhus. 1648. 4.

De Utilitate Matheseos. ib. 1654. 8.

TREBS-

Trebsdorff (Balthasar) Fra Ettersburg i Thüringen, var Postmester i Christiania.

Skrifter.

Kurtzer Begriff über die Epistlen und Evangelia. Koph. 1640. 8. (*Bib.*)

Trellufburg (Sveno Jani) Præst til Karup og Skamsløf Sogner i Halland.

Skrifter.

Rette Vei til det nye Jerusalem. Paa Riim over Eric Rosenkrants. Khv. 1625. 8.

D. Casp. Melisandri Skrifte- og Bøune-Bog af Tydsk oversat. ib. 1640. 12. (*Bib. Br.*)

Trellund (Johannes) Fød i Kiøbenhavn 1669. 5 Oct. Hans Fader var Edvard Trellund, en fornemme Kiøbmand, hans Moder Cathrine Möllmann. 1686 deponerede fra Kiøbenhavns Skole. 1692 reiste udenlands. 1697 kom hiem, og var imidlertid bleven Professor Philosophiæ & Theologiæ designatus ved Kiøbenhavns Universitet. 1699 blev Lector Theologiæ i Christiania. 1701 blev Feldt-Provst ved de Kongel. Danske Hielpe-Tropper i Italien. 1705 kom hiem og blev Professor Eloqventiæ. 1707 Stifts-Provst i Christiania. 1711 Professor Theologiæ i Kiøbenhavn. 1725 Bisskop i Wiborg. 1735 fik Rang med Etats-Raad og Anciennite fra 1725. Døde 1735. 12 Jun. Var gift med Cathrine Treschov, Admiralitets-Raad Gerhard Treschovs Dotter i Christiania. Han testamenterede 20000 Rdlr. til gudelig Brug.

Skrif-

Skrifter.

Disp. de Gynaico-Baptismo. Havn. 1689. 4.
—— de absoluto Decreto contra Theolog. Marpurg. ib. 1691. 4.
—— Qvæstionum miscellanearum trias. ib. 1691. 4.
—— Exercitatio de Hæresi Adoptiana. ib 1699. 4.
—— de Theologia Paradisiaca. ib. 1707. 4.
—— de Ministri N. T. Eph. IV. 11. memoratis Part. I. ib. 1711. Part. II. 1713. Part. III. 1714. 4.
—— Qvæstiones Felicianæ controversiæ affines. ib. 1716. 4.
—— Assertio plenior genuini status controversiæ inter Orthodoxos & Adoptianos. ib. 1715. 4.
—— Potestas judiciarii Christi qvà fil. Hom. ib. 1716. 4
Reformationis Evangelicæ ad Vitæ reformationem directio. ib. 1717. 4.
B. D. Lutherus Doctr. absol. decreti suspicione absolutus. ib. 1718. 4.
Vindiciæ Veritatis contra Christ. Alethophilum in negotio Missionis Regiæ. ib. 1718. 4.
De humilitatis & Majestatis Christi temperamento. ibid. 1719. 4.
Exercitationes Biblicæ VII. Classicorum aliqvot scripturæ locorum Illustrationem & Vindicias exhibentes. ib. 1720 - 1724. 4.
Justa defensio Sect. II. Exercit. Biblic. de loco 2 Cor. V. 19. contra anonymi cujusdam retorsi. ib. 1721. 4.
Consideratio Dissert. irenicæ celeberrimi cujusdam Theologi de Influxu dogmatis absoluti decreti in fidem & Pietat. ib. 1724. 4.
Laudatio funebris illustriss. Herois D. Comitis Christiani Gyldenlöve. ib. 1707. fol.

Schrifftmäßige Widerlegung der so genannten Bekentniß Hrn. Otto Strandigers, betreffend die Kinder-Tauffe, und den öffentlichen Gottesdienst. Koph. 1716. 8.

Ausführliche Vertheidigung seiner Schrifftmäßige Widerlegung. Leips. 1718. 8.

Hect. Got. Masii heilsamer Unterricht, samt heilsamen Betrachtungen gottseel. Communicanten. Edirt und continuirt. Koph. 1716. 8. Fordansket af Conradine Sophie Rostgaard. Khv. 1733. 8. (*Th. Rau. An. Mar. Pr.*)

TRELLUND (Wilhelmus Petri) Skoleholder i Kiøbenhavn.

Skrifter

Underviisning om Blodsot. Khv. 1652. 4.

TRESCHOV (Gerhardus) Fød 1705. 4 Jul. paa Lessoe i Guldbrandsdalen i Norge. Hans Fader var Eier af Lessøe Jernværk, men blev siden General Told-Forvalter i Tronhiem. Var i sine unge Aar Alumnus paa Borches Collegium. 1731 blev Sognepræst til Bircherød i Siellland. 1765 Sognepræst til Trinitatis Kirke i Kiøbenhavn. Døde samme Aar 20 Novemb. Var 2 Gange gift: 1. Med Marie Dorschæus. 2. Med Marie Berg.

Skrifter.

Dispp. 4. Vestigia Christianæ doctrinæ in scriptis gentilium deprehensa. Havn. 1724 - 1727. 4.

Trauer-Cantate over Kong Christ. VI. ib. 1746. 4.

Ereminde over Etats-Raad Hans Gram. ib. 1748. 4.

Jubel-Prædiken. ib. 1750. 4.

Danske Jubel-Lærere. ib. 1753. 4.

TRESCHOV (Hermannus) En yngere Broder af nestforrige. 1745 blev Sognepræst til Karise og Alslev Meenigheder i Sielland. 1754 blev forflyttet til Esterrod ibid.

Skrifter.

2 Taler. sc. over Frid. V. Død, og paa Bededagen for Christ. VII Regiering. Khv. 1766. 8.

TRESCHOW (Johannes) Laae paa Collegio Mediceo i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Dispp. 2. de America priscis cognita. Havn. 1719. 1720. 4.

TREU (Carolus Ferdinandus) Fød i Kiøbenhavn 1710. 4 Febr. Hans Fader var Carl Sigismund Treu, Secreterer hos Greve Ferdinand Anthon af Danneskiold-Laurvig, som nedstammede fra Abdias Treu, Professor Physices til Altorf. Hans Moder Charlotta Amelia Bösch, forhen Kammer-Jomfrue hos Grevinde Ahlefeld-Langeland. Da begge Forældrene i Pesten 1711 vare bortdøde, blev han antagen i Justits-Raad Klöchers Huus paa Gravensteen, som var Ober-Inspecteur hos Greve Ahlefeld, og en Paarørende af Treu paa Moders Side. Af ham blev han sat i Skole først i Flensborg, siden i Sønderborg, indtil han 1720 førte ham med sig til Callundborg, hvorfra han 1726 til Academiet blev dimitteret. Han nød ei allene frie Kost i det Grævelige Laurvigske Hotel, saalænge han var ved Academiet, men endog, efter udstandne Examina; reiste i Aaret 1731 udenlands paa højbemeldte Græves Bekostning, og opholdt sig fornemmelig ved Universitetet i Jena. 1734 kom han hiem til Kiøben-

benhavn ved Pintzdags-Tider, og holdt hver hellig Dag samme Sommer igiennem tydsk Prædiken paa Cabinettet for det Grævelig Laurvigske Herskab. 1735 blev han kaldet til Personel-Capellan ved Jyllinge og Gundsemagle Menigheder i Siælland. 1736 indlod han sig i Egteskab med Anthoneite Petronelle Wissing, en Præste-Dotter fra Værsløff i Siælland. 1741 blev han af Græv Laurvig kaldet til Sognepræst for Tanums, Bergs og Thisse Menigheder i Norge. 1751 blev tillige Guarnisons-Præst til Friderichswærn Fæstning og Værf. 1762 fik Rang i Sæde og Gang med Sogne-Præsterne i Kiøbenhavn. Døde meget uformodentlig og hastig 1765. 3 Jun. da han Dagen tilforn havde prædiket i begge sine Kirker, og samme Dag frisk og sund havde spiist til Middag, men Kl. 3 Eftermiddag fandtes død paa sit Studere Kammer.

Skriftet.

Disp. de veris sinceri sectatoris Christi reqvisitis. Præside J. R. Rus. Jena 1733 & 1738. 4.

Frislede Christnes hellige Forhold og herlige Fordeel. Kbh. 1741. 8.

Helligt Echo fra Søndenfieldske Bierge i Anledning af Printz Christians Fødsel 1745. ib. 1746. 8.

Det jubilerende Friderichswærn i Anledning af Souverainiteten. ib. 1760.

Foruden adskillige andre efterladte Mspt., deriblant Frie-murernes brøstfældige Loge ꝛc.

TREU (Ferdinandus Ulricus Fridericus) En Søn af nestforrige. Fød 1737. 3 Juli. Deponerede 1753. En gammel Studiosus og Candidatus Ministerii. 1772 blev Sognepræst for Hiardemaal Menighed i Aalborg Stift.

Skrifter.

En Prædiken over Psalm. 94. v. 19. som vandt den af en Patriot udsatte Priis. Khv. 1766. 8.

Samlede Tanker over den Kongel. Liig-Text 18 Mart. 1766. og samme Aar over samtlige Helligdags Texter, bladviis udgivne ved det Foreenede Tre-Tal.

Esaus Brødres slette Kiøbmandskab. Khv. 1771.

Den Forfængelighed der er i Verden, forestillet i en Prædiken. ib. 1772.

Et Vers til Kongen i Anledning af 17 Jan. 1772.

TREUBLERUS (Johannes Fridericus) Fød i Schweinfurt i Frankenland. Var Doctor Medicinæ og Stads-Physicus i Bergen i Norge.

Skrifter.

Disp. de Dysenteria. Leid. 1653. 4.

Epistolæ medicæ IV ad Thomam Bartholinum. Vid. Barth. Epist. Med. Cent. II & III.

Observationes de morbillis malignis, Aphtis ferinis, miro fulminis effectu, & fulmine percussorum cura. In Ephem Miscell. Acad. Nat. curios. Germ. (*B. Hyp. Fr.*)

TRIGE (Janus Johannis) Fød i Trige Præstegaard i Aarhuus Stift. Hans Fader var Hans Jensen Smidstrup, Sognepræst for Trige og Olsted Meenigheder i 59 Aar. 1635. blev Hr. Jens Sognepræst for Wirring og Essenbech Meenigheder i Aarhuus Stift. Derefter Provst i Sønder-Hald-Herred. Døde omtrent 1670.

Skrifter.

Vita Militantium, & Corona triumphantium. d. e. De stridende Guds Børns Liv paa Jorden og Krone i Himmelen. Aarhuus 1647. 8. (*P. Br.*)

TROJEL (Albertus) En Søn af Mag. Hans Trojel, som siden bliver ommeldt. 1748 blev Sognepræst til Korup og Glim i Siælland. 1749 til Ousted og Allislev ibid. 1760 Capellan til vor Frelseres Kirke paa Christianshavn.

Skrifter.

Betragtning over Jesu Lidelse. Khv. 1762. 4.
Moiere og udførligere Betragtning over Christi Lidelse. ib. 1763. 8.
Klage, Raad og Trost for et saaret og bedrøvet Folk. I 3 Prædikener. ib. 1766. 8.
En Regentere udi sit store Embede. I en Aftensangs-Prædiken efter Kongens Hiemkomst fra sin udenlands Reise. Khv. 1770. 8.

TROJEL (Jacobus Kofod) 1765 blev Capellan pro Persona til Wissenberg Meenighed i Fyen. Er Medlem i det Kongel. Danske Ager-Academie. 1771 blev residerende Capellan til forbemeldte Meenighed.

Skrifter.

Afhandling om Humle Avlen. Khv. 1769. 8.
For denne Afhandling vandt han en Priis-Medaille af Guld, paa 7 og et halv Lod, udsat af det Kongel. General Landvæsens Collegium.
Om Kartoflers Avl og Brug. ib. 1772. 8.

TROJEL (Johannes) Fød 1674. 14 Febr. i Himmelov ved Roeskilde. Hans Fader var Thomas Fransen Trojel, Sognepræst ved bemeldte Himmelov Meenighed, hans Moder Maren Schade. 1700 succederede han sin Fader som Sognepræst ved meerbemeldte Himmelov Mee-

nighed, og samme Aar blev Magister. 1714 blev Sog-
nepræst paa Christianshavn. Han begik en farlig Forseelse,
hvorved han tænkte at bane sig Veien til et hoiere Embe-
de. Han indgav adskillige nærgaaende og usandfærdige
Skrifter imod Dronning Anna Sophia og hendes hoie Fa-
milie, og tilsidst under dat. 4 Apr. 1725 foregav, at et
vist Partie skulde soge at ophæve Souverainiteten, og der-
for sogte at trække den militaire Magt paa sin Side &c.
Hvorudover der efter Kongel. Ordre af 7 Maji og 11
Jun. blev sat en Commission bestaaende af 5, de fornem-
meste Verdslige, og ligesaa mange geistlige Embedsmænd.
For hvilken Commission Trojel tilstod, at det var alt af
ham selv opdigtet, for at tilveiebringe sig nogen synderlig
nye Naade. Han blev derfor 3 Jul. 1725 formedelst hans
hoie Forgribelse imod Hendes Majest. Dronningen og det
ved begangne Crimen Læsæ Majestatis, domt efter Lovens
6 Bogs 4 Cap. 1 Art. Dommen er underskreven af C.
v. Lente. Gram. Gersdorf. v. Hagen. C. Worm. H. Bar-
tholin. Conradi. Dankel. Anchersen og P. Ramshart.
Men formedelst Dronningens Forbøn blev Dommen, ved
en Kongel. Resolution af 16 Jul. 1725, saaledes formil-
det, at han allene mistede sit Kald og Præstelige Dragt
og hensat paa Munkholm i Norge paa Livs-Tid, og for-
budet at have Pen, Blæk, Papir eller Communication
med nogen. Han døde da paa Munkholmen omtrent 174[illegible]

Skrifter.

Etats-Raad Peder Hiortes Levnets Beskrivelse. Kbh. 1709. 4.

4 Jubel-Prædikener. ib. 1719. 4.

Brude-Prædiken til Adam Smits Born i Kiobenhavn. ib. - 4.

TROLLE

TROLLE (Corfitz) til Sandholt. Fød paa Walløe 1628. 14 Jul. Hans Fader var Niels Trolle til Trolleholm, Danmarks Riges Raad, hans Moder Helle Rosenkrantz. Han distingverede sig i Krigen 1658. Blev siden Geheime-Raad, Ridder af Dannebrog og Præses over Herlufsholm. Døde 1684. 21 Mart. Var gift med Birgitte Rantzau.

Skrifter.

Parentatio Christian. V. Principi Daniæ. Soræ 1647. 4. (*B. H.*)

TROSTIUS (Martinus) Fød i Hoxter i Corvey i Westphalen 1588. 3 Nov. Hans Fader var Joh. Trostius, Sognepræst sammesteds. Blev først Professor Lingv. Ebr. & Orient. ved det Førstelige Gymnasium i Anhalt-Cothen, siden ved Academiet i Helmstad, derefter ved Sorøe Ridderlige Academie i Danmark, omtrent 1627. Hvorfra han drog til Rostok, og ligeledes blev Professor, og endelig 1629 til Wittenberg, hvor han døde 1636. 8 Apr. Var gift med Anna Sophia fra Calba i det Magdeburgiske.

Skrifter.

Concordantiæ Chaldaicæ e Danielis & Esræ capitibus Chaldaicis collectæ. Witteb. 1617. 4.

Novum Testamentum Syriacum. Cothenis 1621. 4.

Lexicon Syriacum. ib. 1623. 4.

Epistola Johannis Catholica, f. prima, seorsim Syriace, adjunctis e regione Charactere Hebræo & Versione latina. ib. 1632. 4.

Tabulæ in Grammaticam Hebræam. Witteb. 1637. 4.

Disp. de Mutatione Punctorum Hebræor.

Disp. de IV. Qvæstion. Hebr.
—— de V. Qvæstion. Syro-Hebr.
Grammatica Ebræa Generalis. Havn. 1627. 8. & alibi sæpius. (*B. Hyp. Th. D*)

TRUGILLI (Arius) See ARIUS.

TRUGILLI (Janus) Præst til Hemmen i Skaane.

Skrifter.

Mag. Sebast. Fröschelii Tractat om Englene, Diævlene og Menniskens Siæle. Paa Dansk oversat. Khv. 1693. 8. (*B. Spic.*)

TRUGILLI (Nicolaus) Var først Conrector ved Skolen i Christiania. 1647 blev Magister. 1652 Sognepræst i Friderichsstad.

Skrifter.

Trøst og Sæde midt i Korsets Heede, eller 2 Cor. 12. 7. 8. 9. forklaret. Christiania 1651. 8.
Uskyldige Spare-Timer. : : 8. (*Th. Br.*)

TRUNHIEM (Claudius Andreæ) Fød i Tronhiem, hans Fader var Mag. Anders Clausen v. Claudianus, Rector og Lector i Tronhiem, hans Moder Anne Peders Dotter, en Dotter af Peder Alfsen v. Adolphi, Laugmand i Tronhiem. 1669 blev Sognepræst til Gosmer og Halling i Aarhuus Stift. 1676 Sognepræst til Domkirken i Aarhuus. 1677 Magister. Døde 1684. 8 Jan. ætat. 42.

Skrifter.

Hepteemerinon, eller Guds Hvile paa den syvende Dag, som et Supplementum til Arreboes Hexaemeron. Khv. 1676. 4.

Doct.

Doct. Henr Mullers himmelske Kierligheds-Kys. Fordanskct. Khv. 1683. 8. (*P. Br.*)

TRYGONIUS (Nicolaus Porta) Fød i Ystæd i Skaane, var Provst og Præst i Wadum i Fersherred sammesteds. 1619 blev Magister.

Skrifter.

Poematum pars Synchariſtica. Grypsw. 1606. 8.
Poematum pars Euchariſtica. Roſtok 1614. 8.
Epigrammatum Libri VII. Havn. 1619. 8. (*Th.*)

TVILLING (Severinus Johannis) Kongel. Majeſts. Sanger, fik 1631 tillige Degnekaldet paa Cronborg Slot.

Skrifter.

Qvid Tua? En Satire paa Vers, hvorudi alle Stænder igiennemgaaes. Khv. 1634. 8. og oftere. (*B.*)

TULLE (Johannes Laurentii) En Nordmand. Deponerede 1733. 1740 blev Sognepræst i Hiorlunde i Siælland. Døde 1743. 3 Mart. Var gift med Magdalena Catharina, en Dotter af Conferents-Raad Falsen i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Bibel-Lys modsat det Exegetiske Mørke. Khv. 1740. 4.

TULLIN (Christian. Braunman) Fød i Tronhiem 1728. 6 Sept. Hans Fader var Canceellie-Raad Jacob Tullin. Han selv blev Raadmand i Christiania, og var en af vore Tiders netteste og sindrigste Danske Poeter. Døde i Christiania 1765. 23 Jan. Var gift med Mette Kruchow.

Skrifter.

Om Seiladsen. Et Dansk Vers. Sorøe 1761. 4. Et indført i første Stykke af Forsøg til skiønne og nyttige Videnskaber. Khv. 1761. 8.

Om Skabningens Ypperlighed. Indført i 3die Hefte af samme. Soröe 1764. 8. Oversat paa Tydsk af Peder Kleen. ib. 1765. 8.

En Samling af Vers. Khv. 1763. 4. Derudi indbefattes: Maj-Dag. Qvinde-Kiønnets Suppliqve til Fornuftens Ret. Tanker ved en døende Søsters Seng. Taarefuld Erindring af en elskelig Søster. Tanker om Dødens Magt. Over Dyden. Sødhed i Bitterhed. Livet i Døden. Tanker om det Tilkommende. Hvilke, med flere, efter hans Død samlede ere udgivne under Titel: Raadmand Christian Braunman Tullins samtlige Skrifter. Første Bind. Khv. 1770. Andet Bind. ib. 1771. Tredie Bind. ib. 1773. 8.

TULLIUS (Torchildus) Dan. Torkild Thuesen. Fød i Jylland. 1651 blev Magister. Var først Sognepræst til Frue Kirke i Helsingborg i Skaane. 1664 blev Sognepræst og Provst ved Holmens Kirke i Kiøbenhavn. 1666 Kongel. Dansk Hof-Prædikant og Confessionarius. Døde 1667. 24 Dec. juist da han var beskikket til at skulle være Bisko i Aalborg Stift. Var gift med Tolder Peder Halses Enke i Skeen.

Skrifter.

Forklaring over 1 Cor. 15. Om Christi og vores Opstandelse. Khv. 1662. 12.

Liig-Prædiken over Niels Krabbe. ib. 1665. 4. (*B. R. Z.*)

TURONIS (Jonas) Dan. Joen Turson. Fød i Svenborg i Fyen. Var Magister og Rector Scholæ i Lund i Skaane, siden tillige Canonicus. Døde 1577.

Skrifter.

Forklaring over den 71 Psalme. Wittenb. 1551.

Chronica M. Joh. Carions, paa ther flitigste sammendragne, hver Mand nyttelight at læse, oc nu fordansket. ib. 1554. 8.

Urbani Rhegii christelige Samtale imellem en Jøde og en Christen, om vor Herre Jesu Christo, med en liden Forkaring over de 10 Bud og Fader Vor. Fordansket. Khv. 1561. 8. 1572. 8. Udi den sidste Edition findes intet om de 10 Bud Ord og Fader Vor.

Vocabularium Latino Danicum cum Præfatione D. Nic. Hemmingii. Havn. 1561. 1579. 8.

En christelig Underviisning oc Lærdom, udi Sporssmaal befattet, for den christne Ungdom, naar man vil gaae til Alterens Sacrament, og anamme vor Herris Jesu Christi Legeme og Blod. Khv. hos Laurentz Benicht. 8. uden Aarstal. Synes at være den samme som af andre kaldes:

Underviisning om Alterens Sacramente. Khv. 1570. 12.

Christelig Bønne-Bog. ib. 1572. 1584. 8.

D. Hieronymi Welbers aandelig Recept, Præservativ og Lægedom mod Døden, og besynderlig naar Pest regiærer. Fordansket. Khv. 1577. 8.

Det nye Testamente paa Dansk. Khv. . 8. (*Th. B. Hyp. Spic. Bib. Br. Al.*)

TYBOE (Andreas Kieldsen) Var Hører i Bergens Skole 1600. Blev 1601 Sognepræst til Hinderaae og Stiernerøe i Rysylke Provstie i Christiansands Stift.

Skrifter.

En nye Vise om Absolons Opror og Oprørs Straf. Khv. 1618. 8.

Siælens Lædske-Drik af Matth. 11. i 4 Prædikener. ib. 1625. 8.

Ærens Konges Jesu Christi Testamente og sidste Villie. J 7 Prædikener. ib. 1627. 8.

En Taksigelse til Gud for aandelige og legemlige Velgiærninger udi den grasserende Pestilentzes Tid i Bergen. Khv. . 8. uden Aarstal. (*Bib. Br.*)

TYCHONIUS (Christianus Lassen) Fød 1680. 17 Aug. i Sahl Præstegaard i Ginding Herred, Riber Stift. Hans Fader var Lars Thyggesen, Sognepræst sammesteds. hans Moder Karen Christens Dotter Nörkiær. 1695 blev han af sin Fader dimitteret til Academiet. 1701 blev Capellan hos Hr. Laurids Breth i Skive. 1702 Sognepræst sammesteds. 1709 Provst i Hindborg Herred. 1727 Stifts-Provst og Sognepræst til Domkirken i Viborg. Døde 1740. 24 Dec. Var 2 Gange gift: 1. Med Cæcil Birgitte Breth, en Dotter af bemeldte Hr. Laurids Breth. 2. Med Bollette Sophie Holmer, en Dotter af Krigs-Raad og Borgemester Holmer i Randers.

Skrifter.

Idea Consummati Episcopi. Havn. 1713. 4.

Noctis præ Die prærogativa. ib. 1722. 12.

Den Augsburgiske Bekiendelses Historie. Khv. 1732. 4.

Liig-

TURONIS (Jonas) Dan. Joen Turson. Fød i Svenborg i Fyen. Var Magister og Rector Scholæ i Lund i Skaane, siden tillige Canonicus. Døde 1577.

Skrifter.

Forklaring over den 71 Psalme. Wittenb. 1551.

Chronica M. Joh. Carions, paa thet flitigste sammendragne, hver Mand nytteligt at læse, oc nu fordansket. ib. 1554. 8.

Urbani Rhegii christelige Samtale imellem en Jøde og en Christen, om vor Herre Jesu Christo, med en liden Forklaring over de 10 Bud og Fader Vor. Fordansket. Khv. 1561. 8. 1572. 8. Udi den sidste Edition findes intet om de 10 Bud Ord og Fader Vor.

Vocabularium Latino Danicum cum Præfatione D. Nic. Hemmingii. Havn. 1561. 1579. 8.

En christelig Underuisning oc Lærdom, udi Sporssmaal befattet, for den christne Ungdom, naar man vil gaae til Alterens Sacrament, og anamme vor Herris Jesu Christi Legeme og Blod. Khv. hos Laurentz Benicht. 8. uden Aarstal. Synes at være den samme som af andre kaldes:

Underviisning om Alterens Sacramente. Khv. 1570. 12.

Christelig Bonne-Bog. ib. 1572. 1584. 8.

D. Hieronymi Welbers aandelig Recept, Præservativ og Lægedom mod Døden, og besynderlig naar Pest regiærer. Fordansket. Khv. 1577. 8.

Det nye Testamente paa Dansk. Khv. . 8. (*Th. B. Hyp. Spic. Bib. Br. Al.*)

TYBOE

ULDARICI (Wilhelmus)

Skrifter.

Aphemi cujusdam Philomusi ποιημάτων Græcorum ad viros Daniæ nobiles & doctos. Libri 3. Havn. 1630. 8. Liber quartus Rostoch. 1633. 8.

ULFELD (Corfitz) Hans Avanturer, saavelsom hans Høitrængende Æres-Forsvar. Trykt i Grypswald 1652. 4. gaaes her forbi, som noget der egentlig henhører til den Politiske Historie, og deraf er noksom bekiendt.

ULFELD (Jacobus) til Ulfeldsholm og Selsøe, Danmarks Riges Raad og Befalingsmand paa Dalum Kloster. Hans Fader var Knud Ulfeld til Koksbølle, ɔ: Ulfeldsholm, som nu kaldes Holkenhavn, hans Moder Anne Hardenberg. 1578 blev han tilligemed Jörgen Ulfstand og Arild Ugerup sendt i en Ambassade til Rusland, for at stille Uroelighederne i Lifland og handle om en ævig Fred, saavel for Sverrig, som Printz Magno i Lifland; men da Gesandterne imod deres Instrux, som var at handle om en ævig Fred, accorderede en Stilstand paa 15 Aar, faldt Jacob Ulfeld, som Formand for Gesandtskabet, i Kongens Unaade, og ved sin Hiemkomst 1579 blev sat fra sin Rigs-Raads Værdighed. Endskiønt man nu finder, at han strax blev tagen til Naade igien, saa seer man dog, at han har været meget misfornøiet derover, saasom han siden ved Kong Frid. II. Liigbegiængelse, da alting i Kirken var forrettet, traade frem midt paa Kirkegulvet, og beklagede sig med høi Røst over sin tynde Lykke, at han i mange Aar havde tient Kong Frideric, men var ikkun slet bleven belønnet. Denne Dristighed havde bekommet ham

ilde,

ilde, dersom ikke Enkedronningens Fader, Hertug Ulric af Mecklenburg havde raadet til at tractere dette med Foragt. Dog blev han i lang Tid forbuden at komme for den unge Konges Christ. IV, og Enkedronningens Øine. Han døde 1593. 8 Oct. Var gift med Anne Flemming.

Skrifter.

Lutheri og andre Lærefædres adskillige Udlæggelser over nogle Skriftens Sprog, med D. Niels Hemmingsens Fortale. Kbh. 1573. 8.

Dav. Chytræi herlige Skrift om Døden og det æwige Liv. Fordansket. ib. 1591. 8.

Herm. Hammelmans Tractat, om Døden, Dommedag, Helvede og Himmerig. Fordansket. ib. 1593 8.

Hodeporicum Ruthenicum, editum a Melchiore Goldasto. Francf. 1608 og 1627. 4. Er oversat paa Dansk, og trykt ved Slutningen af Resenii Frid. II Krønike. Dette Skrift havde en besynderlig Skiebne. Ulfeld havde sendt det til en Bogtrykker i Leiden, for at lade det trykke; men ved hans Efterladenhed og Skiødesløshed var det kommet iblant Maculatur, og falt i en Urtekræmmers Hænder, som var færdig at giøre Kræmmerhuuse deraf, dersom Melchior Goldast ikke var kommen derved og havde reddet det fra Undergang.

Compendium Historicum Regum Daniæ ab anno 1333 ad an. 1559. Indført i Canceller von Vestphalens monument. inedit. Tom. III. p. 486. Er oversat paa Dansk af Casp. Pet. Rothe. Kbh. 1752. 4. (*B.Hyp. Spic. H. Bib. Br.*)

ULICH (Michael) Kongel. Majestæts Torbanist og Musicus.

Skrifter.

Des Königl. Ritter-Ordens des güldenen Elephantens denkwürdiger Ursprung. Koph. 1651. 4.

UNDALINUS (Petrus) See CLAUDII.

URNE (Christianus) Fød 1628. 8 Mart. paa Aalholm i Laalland. Hans Fader var Canceller Christopher Urne. Han selv var Kongel. Kammer-Junker. Døde paa Egegaard i Fyen 1669. 19 Mart.

Skrifter.

Oratio de utendo juvenilis ætatis flore. Soræ 1644. 4.
—— de ratione status. Argent. 1648. 4. (*B. Bib.*)

URNE (Lago) Fød i Odense 1468. Hans Fader var Jörgen Urne til Brolykke, Ridder. Reiste i sine unge Aar udenlands og blev Doctor Artium & Decretalium. Var først Canonicus i Roeskilde Capitel, siden Prælat og Cantor ibid., og omsider 1512 blev Biskop i Roeskilde og Kongelig Canceller. Døde 1529. 29 Apr. paa hans Gaard Hiortholm.

Skrifter.

Diurnale Roeskildense. Paris 1511. 16. Derudi har vel Lago Urne haft den største Deel, endskiønt det, som Slutningen formelder, er Correctum & emendatum ab Andrea Friis, & qvibusdam raris lecturis & orationibus auctum a Christierno Petri.
Canon secundum usum Ecclesiæ Roeschildensis, cum aliqvibus Missis & communi Sanctorum, optime correctus. Nyborg 1522. 4.

Disp.

Disp. de immunitate Ecclesiarum. habita 1507. Er ikke trykt.

Lykønskings Tale til Dronning Elisabeth, Christ. II. Gemahl, ved hendes Ankomst til Danmark. Hvitield Tom. 2. p. 1105. (*W. An. Bib. I. Al.*)

URSIN (Claudius) Fød i Nordlandene. 1701 blev 4de Lectie Hører ved Bergens Skole, siden Magister og Lector Theologiæ i Christiansand, samt Sognepræst til Tved og Birkenæs. Døde 1721.

Skrifter.

Oratio Jubilæa Historico-Theologica An. 1717. publice recitata. Havn 1717. 4. (*Th.*)

URSIN (Fridericus) Fød i Nachschov. Hans Fader var Mag. Jörgen Ursin, Sognepræst sammesteds, hans Moder Anna Sophia Eisenberg. Var en gammel Student, som i mange Aar sollicitterede, blev tilsidst beskikket til Byefoged paa St. Croix i Vestindien. Men døde paa Reisen didhen.

Skrifter.

Tale i det Juridiske Selskab. Kbh. 1754. 4.

Udgivet adskillige af sin Faders Skrifter, som siden anføres under Faderens Navn.

URSIN (Georgius) En Mathematicus.

Skrifter.

Prognostica om de farlige Forandringer i denne Verden fra 1585 til 1588. it. fra 1585 til 1600. Kbh. 1585. 4.

URSIN (Georgius) Fød 1670. 19 Dec. i Jersløv Præstegaard i Aalborg Stift, hans Fader var Laurids Ursin eller Biörn, Sognepræst for Jersløv og Vester-Brønderslev Meenigheder, hans Moder Anne Hemmet, en Dotter af Peder Hemmet, Biskop Hemmets Søn i Ribe, som var Sognepræst til Albek og Woor. 1689 deponerede fra Aalborg Skole. Han lagde sig meget efter Sprogene, og i 11 Sprog giorde et Vers til Geheime-Raad Moth. Han skal have kundet tale Ebraisk, Grækisk, Latin, Engelsk, Fransk, Tydsk, Italiensk og Spansk, han lærte og Polsk, ved at lære den Polske Minister Dansk. Dog forsømte han derved ikke de andre Videnskaber: Theologie, *Philosophie*, Medicin, Astronomie, Historie, Geographie, Romerske og Jødiske Antiqviteter. Paa Klosteret var han Decanus ved 7. 8. 9 og 10 Bord, paa Borches Collegium, hvor han var Alumnus, holdt han bibelske, theologiske, homiletiske og philosophiske Collegier, som skal endnu findes i 2 store Tomer in 4to. Han satte Bøgerne i Orden efter Materierne paa Universitetets Bibliothek. Han præsiderede Disputando 15 Gange ꝛc. Rygtet om hans Lærdom kom Kongen for Øren, blev derfor 1698 beskikket til Conrector ved Kiøbenhavns Skole. 1702 blev han kaldet til Præst for den danske lutherske Kirke i London i Engeland, hvor han var i stor Anseelse hos de Lærde, han prædikede ofte for Printz Jörgen, som tilbød ham at være sin Confessionarius med 1500 Pund Sterling aarlig Løn, hvilket han dog afbad. Steenkul-Dampen i London angreb ham stærk for Brystet, hvorfor han paa et Fierding Aars Tid giorde en Reise til Frankerig, for ved Luftens Forandring at forbedre Helbreden. Der blev han antastet

af

af Jeſuiterne, ſom han ſaa tog imod, at de, ſkiont han var i verdslig Dragt, kunde nok høre, at han var geiſtlig. Endelig efter mange frugtesløſe Løfter om anſeeligere Forfremmelſe, blev han 1713 Sognepræſt i Rachſchov. Han arbeidede paa en Paraphraſis over heele Biblen, og ſøgte 1716 Kongel. Privilegium for ſig og Arvinger i 8 Aar, at maatte lade trykke Bibler med Paraphraſer. Men da det theologiſke Facultet udi deres Erklæring erindrede, at de førſt maatte ſee heele Værket, fik han Befaling at indſende ſamme til Efterſyn. Han leverede derpaa ſin Paraphras over Job til Biſkop Lodberg, men fik den ikke tilbage forend 1720, og ſiden ſamtykt af det theologiſke Facultet 1724, da han giorde en Reiſe derfor til Kiøbenhavn. 1727 drog han atter til Kiøbenhavn for at ſøge Privilegium, men døde der den 12 Aug. ſamme Aar, og blev begraven i Nicolai Kirke. Han var gift med Anna Sophia Eiſenberg, en Dotter af Byefoged Frideric Eiſenberg i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Anatomia monſtrorum Logicorum, vel exercitium Philoſophicum de Vitio Sophismatum. Havn. 1692. 4.

Diſpp. XIII de Scholis & Academiis Ebræorum. Havn. 1693. - 1698. 4. Ere ſamlede udgivne under Titel: Antiqvitates Hebraicæ Scholaſtico Academicæ. ib. 1697. 4.

Forklaring over Jobs Hiſtorie. ib. 1726. fol.

Efter hans Død ere folgende af hans Søn, foranførte Frid. Urſin, udgivne.

St. Jacobs almindelig Skrivelſe med korte og klare Udtydninger. Khv. 1740. 8.

Udtydning over Jobs Bog, Psalmerne, Ordsprogene, Prædikerne og Hoisangen. ib. 1740 og 1741. 4. 2 Tomer.

Tale holden i Nachschov Kirke 24 April 1715. just under Slaget paa Colberger Hede. ib. 1742. 8.

Kort forfattet Samling af de Apostoliske Fædre. ibid. 1744. 8.

Kort forfattet Beskrivelse over St. Jacob Apostels Liv og Levnet. ib. 1744. 8.

Foruden fleere, som giemmes in Mspt., deels færdige til Trykken, deels ikke færdige.

USSING (Henricus) S. S. Ministerii Candidatus.

Skrifter.

Hyrde-Brev til Guds Meenighed i Hamborg. Oversat. Kbh. 1765. 8.

Billige Tanker om Helvedes Evighed og Arve-Synden. ib. 1772. 8.

UTRECHT (Johannes) Fød i Westphalen 1608. Var Hospitals-Forstander i Aarhuus og Organist til Domkirken sammesteds. Døde 1661. Var gift med Anne Thomas Dotter Reisen.

Skrifter.

Clavis Arithmetica eller nye Regne-Bog paa Linier og Ciffre. Aarhuus 1634 og 1645. 8. (*Br.*)

UTRECHT (Johannes) Fød i Aarhuus 1637. 6 Jan. En Søn af nestforrige Var først Kammertiener og Haandskriver hos Geheimeraad Eric Rosenkrands. Derefter Statholder Gyldenlöves Forvalter paa Callsøe, siden over Laurvig Jernværk, endelig Raadmand i Christiania. Paa sin høie Alderdom leed han Modgang og Armod, og opholdt sig man-

ge Aar i Kiøbenhavn ved godt Folkes Gavmildhed, indtil Inspecteur Friderich Meyer paa Silkehuset tilsidst tog ham i sit Huus. Han levede endnu 1726, og var da 89 Aar.

Skrifter.

Alle Menneskers Tilstands Speil. Khv. 1716 og 1725. 4.
Anfegtede Siæles Suk. ib. 1717. 4.
Salig Betragtelse over Jesus Christus. ib. 1726. 4.

WADSKIÆR (Christianus Fridericus) Fød 171 . paa Ørslev Kloster i Wiborg Stift. Hans Fader var Sören Mogensen, Fuldmægtig hos Krigsraad Ulsöe over Rytter-godset paa Dronninglund i Vensyssel, siden Forpagter paa Lengsholm ibid. Gik i Skole i Sæbye under Rector Mag. Thomas Andrup. Laae i mange Aar ved Academiet, og lagde sig især efter Philologien, den danske Historie og Antiqviteter, og giorde sig berømmelig ved sin danske Poesie. Udi den gamle danske Histories Undersøgning gik han i mange Aar Procanceller Pontoppidan tilhaande. Endelig blev han 1747 Professor Historiarum ved Sorøe Ridderlige Academie. Hvorfra han 1752 blev forflyttet til Kiøbenhavns Universitet, som Professor Poeseos. Blev siden Professor Eloqventiæ tillige. 1755 tog han Magister-Graden. Er gift med en Dotter af Mag. Johan Fridenreich, Sognepræst i Stege og Provst paa Møen.

Skrifter.

Qviritatus Collegii Regii in abitum Mag. Christiani Noldii. Havn. 1735. 4.

Om Bogtrykker-Konsten i Danmark, Wiborg 1738. 4.
Poetiske Skue-Plads aabnet paa Christiansborgs Slots Plads. Kbh 1741. 4.
Samling af udvalde Vers. ib. 1743. 4.
Sorge-Vers over Printz Christians Død. ib. 1747. 4.
Poetiske Reflexioner til Frid. V. og Dronning Lovises Salvings-Fest. ib. 1747. 4.
Forandrings Skue-Plads paa Amalienborgs Lue-Plads. ib. 1751 og 1754. 4.
Hilaria Sorana. 1751. 4.
Disp. de Aula eruditi Septentrionis tergemina. Havn. 1767. 4.
Dispp. 2. Prologus Commentationis de Principibus doctis Danis, Svecis, Norvegis. Seu Propylæum aulæ eruditi Septentrionis tergeminæ. ib. 1768. 4.
Han har desuden for endeel Aar siden paa nogen Tid skrevet de danske lærde Tidender, og en stor Deel stykkeviis trykte danske Vers.

WALKENDORPH (Ericus) Var først Provst i Roeskilde, og af Kong Hans beskikket til at være hans Søns, Christ. II. Canceller. 1516 blev Erke-Bisp i Tronhiem. I Begyndelsen af Christiani II. Regiærings blev han sendt til Nederlandene, for at afhente Dronning Elisabeth. Der blev han af hendes Broder Ertz-Hertug Carl ombedet, at formaae Kong Christian paa sit Embedes Vegne, at skille sig ved Dyveke, og som han saadant efterlevede, blev han forhadt af Sigbrit, hvilken og saa bragte ham i Kongens Unaade, saa at han maatte udstaae adskillige Fortrædeligheder og Forfølgelser af Kongens Venner i Norge. Dette foraarsagede, at han 1521 paatog sig

sig en Reise til Danmark, for at andrage sine Klagemaal; men han blev paa Veien af Storm dreven til Holland, hvor Kongen søgte at arrestere ham; Men Magistraten i Amsterdam vilde ikke føie Kongen deri, helst saasom Erke-Bispen indskiød sig for Paven. Han begav sig siden til Utrecht og omsider til Rom, hvor han døde i Landsflygtighed. Han arbeidede paa i sin Tid, at oplede det gamle Grønland igien.

Skrifter.

Missale pro usu totius Regni Norvegiæ, secundum ritum sanctæ metropolitanæ Nidrosiensis Ecclesiæ. Havn. 1519. fol.

Breviarium Nidrosiense, cura Erici Walkendorf, Archiepiscopi Nidrosiensis per Johannem Reff, canonicum ibidem, editum. Paris 1519. 8. See JOH. REFF. (*An. Al.*)

WALLEKILDE (Nicolaus) See SANDOVAL.

WALLENBERG (Samuel Johannis) Degn paa Fæstningen Christiansøe i Østersøen.

Skrifter.

Sallustii Historie om Catilina og Jugurtha. Paa Dansk oversat. Khv. 1702. 8. (*Ib. Con.*)

WALLENSBEK (Henricus) Fød i Wallensbek i Siælland. Hans Fader Mads Rasmusen var Præst til Ude- og Oppe-Sundbye i Siælland, hos hvem han 1653 var Capellan. 1659 blev Capellan til Holmens Kirke og Præst til Qvæsthuset i Kiøbenhavn. Endelig Legations-Præst med Hannibal Sehested, som var Ambassadeur ved det Franske Hof, og døde i samme Embede i Paris 1662. 19 Dec.

Skrifter.

Epigrammata. Havn. 1652. 8.

Lucubrationum funebrium primitiæ, eller 3 Liig-Prædikener: 1. om Rachels og Jacobs sørgelige Skilsmisse. 2. om de Levendes Ustadighed. 3. om de Dødes Salighed Khv. 1655. 8.

Diarium Obsidionis Havniensis Latino-Danicum metricum. Havn. 1660. 4.

Delineata Strena Regiæ Ptochotrophæi Holmensis Topographia. ib. 1660. 4. Er en Dansk Indvielses Tale. (*B. M. Bib. Br.*)

WALTHER (Christophorus Theodosius) Fød 1699. 20 Dec. i Schildberg ved Soldin i Neumark, hans Fader var Hr. Johan Walther, Præst sammesteds, hans Moder Cathrine Torffstecher. Efter Faderens Død tog hans Morfader Hr. David Torffstecher denne unge Walther, som da var 7 Aar gammel, i sit Huus i Gerlsdorff, og lod ham 3 Aar privat underviise, derefter blev han sendt til Schönflicß, hvor han gik i Skole i 3 Aar, og siden 2 Aar i Königsberg. 1715 kom han til Stargard i det Grønningske Collegium, hvor han blev antagen at informere i Waisenhuset. 1720 drog han til Universitetet i Halle, og paa et Aars Tid informerede i Waisenhuset og siden blev Præceptor ved det Kongel. Pædagogium sammesteds. 1724 blev han kaldet til Kongel. Dansk Missionarius i Tranquebar, og, efterat han i Kiøbenhavn til Embedet var ordineret, kom til Tranquebar 1725. 19 Jun. hvor han med megen Nidkiærhed og Alvorlighed arbeidede paa Hedningenes Omvendelse i 15 Aar, indtil 1739, da han, formedelst sin svage Helbred, som ikke kunde taale

det

det Clima, drog fra Tranquebar, og kom til Kiøbenhavn 1740. 24 Maj. Opholdt sig der til Foraaret nestefter, og blev imidlertid kaldet til Tydsk Capellan ved vor Frelseres Kirke paa Christianshavn. Men førend han tiltraadde dette Embede, giorde han om Foraaret 1741 en Reise til Tydskland, for at besøge sine Venner og Bekiendte, og døde i Dresden den 29 April samme Aar. Han var gift med Anne Christine Brochmann, en Dotter af Johan Burchard Brochmann, Secret-Raad og Casserer i Tranquebar.

Skrifter.

Diss. de Λόγῳ Filio Dei. Stargard. 1720. 4.

Diss. Philolog. de Ellipsibus Ebræis. Præsid. Christ. Benedict. Michaelis. Halæ 1724. 4. & Dresd. 1740. 8.

Doctrina Temporum Indica. Trykt ved Bayeri Historia Regni Bactriani. Petropol. 1737. 4.

Historia Sacra rerum in Ecclesia ab orbe condito ad nostram ætatem gestarum. Tranquebar 1735. 8. Paa Malabarisk.

Observationes Grammaticæ ad Lingvam Tamulicam. ib. 1739. 8. conf. Berichten aus Ost-Indien. 50de Continuation.

WALTHER (Frideric von)

Skrifter.

Epicteti Hand-Büchlein verteutschet. 1695. 8.

WANDAL (Baggo) Fød i Magsirup Præstegaard ved Haderslev 1622. 22 Jan. Hans Fader var Jens Wandal, Sognepræst til Magsirup og Jægerup. Han var Navigations-Directeur i Kiøbenhavn. Døde 1683.

Skrifter.

Oculus Vigil. ɔ: Vaagendes Øie, eller en Grad-Bog for Søefarende. Khv. 1649. 8.

Triangulariske Demonstration om Solens og Maanens Løb 1653. 3 Mart., som er Formørkelsens Tid i Maanen. ib. : : 4.

Astrologiske Observation paa den Comete, som lod sig tilsyne sidst i Januario og først i Februario 1661. Christiania 1661. 4. Paa Tydsk. Koph. 1661. 4.

Nye Corect-Tavler, indeholdende Solens Declination, Longitudinem & Asc. rectam. ib. 1674. fol.

Memoriale nauticum, eller kort Underviisning om Seilads. ib. 1675. 1682. 1683. 4.

Rabdologia Neperi, befattendes underlig, kunstig og letteligmed nogle Tall-Stokke at regne. Paa Dansk fremstillet. ib. 1678. 1682. 8.

Tractat om en Nat-Viser. ib. 1681. 8.

Udførlighed om Solens Op- og Nedgangs-Timer, Dages og Nætters Længde, Solens Azimuth &c. ib. 1682.

Balth. Ostens christelig Dagværk. Oversat. ib. 1683. 8.

Anledning til Andagt over vor Frelseres Pine og Død. ib. 1684. 4.

Om den mathematiske Hammer paa Stokken. : 4.

God Havn. : 8.

Adskillige Almanaker. (*B. Cimb. Ter. Bib. Br.*)

WANDAL (Janus) Fød i Ribe 1638. 10 Aug. Hans Fader var Hans Jensen Wandal, Raadmand i Ribe, hans Moder Anne Hans Dotter. 1657 reiste udenlands, men kort efter sin Hiemkomst døde i Ribe 1659. 30 Jul.

Skrifter.

Disp. de Accidentibus in genere & quantitate in specie. Præside Christ. Trenschio. Witteb. 1658. 4. (*Ter.*)

WANDAL (Johannes) Fød i Ribe 1579. 20 Aug. Hans Fader var Iver Wandal, en Borger i Ribe, som var en Søn af Bisskop Johan Wandalo, hans Moder Susanna Grundith. Deponerede fra Riber Skole, blev Magister ved Kiøbenhavns Academie, og reiste udenlands i adskillige Aar. Ved sin Hiemkomst blev han 1614 Sognepræst til St. Albani Kirke i Odense. 1617 Bisskop i Viborg. 1620 Doctor Theologiæ. Døde 1641. 16 Dec. Var gift med Margreta Burchard, Raadmand Hans Burchards Dotter i Odense.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Claus Belov. Khv. 1621. 4.
—— —— over Axel Brahe. ib. 1623. 4.
—— —— over Helvig Lindenau. ib. 1634. 4.
—— —— over Jens Juul. ib. 1634. 4.
—— —— over Ulric Sandberg. ib. 1636. 4.
—— —— over Hans Bille. , 1638. 4.
—— —— over Kirstine Lunge. Aarhuus. 1638. 4.
(*An. Mar. Cimb. Ter. Br. Bib.*)

WANDAL (Johannes) En Søn af nestforrige. Fød i Wiborg 1624. 26 Jan. 1642 deponerede fra Wiborg Skole, blev derefter Decanus paa Klosteret. 1648 reiste udenlands. 1651 kom hiem og begyndte at holde Collegia ved Academiet. 1652 blev Professor Lingvæ Hebrææ 1653 Magister. 1655 Professor Theologiæ. 1657 Doctor Theologiæ. 1668 Bisskop i Siælland. Døde 1675. 1 Maj.

Maj. Var gift med Anne Cathrine Winstrup, en Dotter af D. Peder Winstrup, Bisskop i Skaane.

Skrifter.

Diss. physica de ventis. Havn. 1645. 4.

Exercit. 2. Metaphysicæ. 1. de necessario & contingente. 2. de divisione entis. ib. 1646. 4.

Explicatio IV. Oraculorum V. & N. Testamenti. ib. 1648. 4.

Diss. de Historia in genere considerata. ib. 1652. 4.

Diatribe de feria passionis & triduo mortis Christi. contra Wilh. Langium. Lips. 1651. 4. Er og indført i Grævii Syntagm. Diss. rarior. p. 233. sqq.

De vocis Eberinæ יובל, qvæ anno Israelitarum Jubilæo nomen dedit, genuina etymologia & significatione. ib. 1652. 4.

Vestibulum philologicum in Div. Esræ librum canonicum. ib. 1654. 4.

Exercitationes V. in Historiam & sacram & profanam ante Diluvianam. sc. Exercitatio præliminaris in Historiam V. T. Havn. 1652. 4. De creatione Universi. 1652. De lapsu protoplastorum & rebus mundi usqve ad diluvium. 1652. De Chronologia ætatis primæ. ib. 1653. De Politia & moribus hominum, qvi ante Diluvium vixerunt. ib. 1658. 4.

Scriba edoctus ad Regnum Cælorum. s. Explicatio Parabolæ Christi de Scriba Matth. XIII. 52. ibid. 1663. 4.

Vestibulum in Div. Apostoli Judæ Epistolam Catholicam. ib. 1663. 4.

Diss. de Theologia Christiana in genere considerata. ib. 1658. 4.

Juris

Juris Regii ἀνυπευθύνε & Solutissimi Libri VI. ib. 1663. 1664. 1665. 1667 & 1672. 4.

Nubes sine Aqva, seu Caligo nubis, falso dictæ lucidæ, in declaratione Judicii D. Valerii Maccionii, ostensa per C. A. H. Havn. 1665. 12. See Höjsgaard.

Memoria gloriosa August. Monarchæ Frid. III. Orat. funebr. ib. 1670. 4.

Christiani Vti Salvings-Act paa Dansk og Latin. ibid. 1671. fol.

Diss. de Antistitum Ecclesiæ Evangelicæ orthodoxæ legitima vocatione & ordinatione (contra Jesuitam libri Nord-Stern auctorem) it. de sangvinis & suffocatorum animalium esu, inter Christianos haud illicito (contra Thom. Bartholinum) Havn. 1675. 4. Er holdt ved Doctor-Graden under G. Witzlebii Præsidio, siden Wandal selv kort forhen var død.

Lectiones Sacræ in Psalm. 143. diebus Supplicationum explicandum. Havn. 1673. 8. (*W. Th. B. Hyp. An. Mar. Ba. Pr.*)

WANDAL (Johannes) En Søn af nestforrige. Fød i Kiøbenhavn 1656. 14 Jan. 1671 deponerede fra Kiøbenhavns Skole. 1675 reiste udenlands, 1678 kom hiem. 1680 blev Rector ved Sorøe Skole. 1682 Magister. 1683 Professor Lingvarum Orient. og strax efter, samme Aar, Professor Theologiæ ved Universitetet i Kiøbenhavn. 1687 Doctor Theologiæ. Døde 1710. 10 Mart. Var gift med Anne Marie Poggenberg, en Dotter af Frideric Poggenberg, Tolder i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Vindiciæ libertatis Christianæ circa sangvinem escarium. Witteb. 1678. 8.

Concordiæ Prophetico Evangelicæ prodromus. ib. 1683. 4.

De fundamento fidei & salutis. Diss. IV. ibid. 1687. 1691. 4. Igien oplagt ib. 1705. 4.

Synopsis controversiarum Anti-Syncretist. potiorum. ib. 1688. 4.

De Vaticinii Patriarchalis Gen. 49. 10. vero sensu & complemento. ib. 1639. 8.

De susceptoribus apud Baptismum sive Patrinis. ibid. 1689. 4.

Underretning om den Calvinske Lærdoms Urigtighed. ibid. 1690. 8. Paa Tydsk oversat af N. L. Franck. & Leips. 1697. 12.

Chiliasmi veteris & novi orthodoxa consideratio. ib. 1692. 4.

Thes. Theologicæ de gratia convertente. ib. 1693. 4.

De Discrimine peccatorum actualium primario, ex Psalm. XIX. 13. 14. ib. 1694. 4.

Meletemata in Historiam Achabi poenitentis. ib. 1695. 4.

De statu animarum fidelium post excessum e corporibus. ib. 1696. 4.

Pia Memoria illustrissimi Herois Dni. Marci Gioe. ibid. 169 . fol.

De notis veræ Ecclesiæ. ib. 1699. 4.

Gloriosissima imago æternarum virtutum Augustissimi Principis Christ. V. ipso Exseqviarum die oratione parentali adumbrata. ib 1699. fol.

Hypotyposis sanorum Verborum. s. Brevis expositio Theologiæ in Thesi & antithesi. ib. 1700. 8. & cum addita-

ditamento casuum conscientiæ. ib. 1708. 8. & sæpius.

Discussio spei speciosæ de Conversione Judæorum illustri ex Rom. XI. ib. 1702. 4.

Prælectiones in Epistolam Pauli ad Romanos. Havn. 1739. 4. Udgivet af hans Søn, som nestfølger. (*Th. Rau.*)

WANDAL (Johannes) En Søn af nestforrige. Fød i Kiøbenhavn 1694. 9 Jun. 1710 deponerede, 1716 reiste udenlands, blev imidlertid 1718 Professor Theologiæ & Philosophiæ designatus ved Universitetet i Kiøbenhavn og kom hiem samme Aar. 1720 blev Provst paa Klosteret, og derhos virkelig Professor Philosophiæ. 1723 Magister. 1726 Sognepræst ved Taarnebye Meenighed paa Amager. 1731 Consistorial-Assessor. Døde 1757. 8 Mart. Var gift med Anne Cathrine Nikels, en Dotter af Hans Caspar Nikels, Apotheker i Slagelse.

Skrifter.

Martyrologium Vet. Test. Paulinum ex Epist. ad Ebræos XI. 36. 37. Præside Joh. Steenbuchio. Havn. 1715. 4.

De Davide ἀρτοφάγῳ a filio Davidis excusato Matth. XII. Præside Wernsdorffio. Witteb. 1717. 4.

Secularia Jubilæa. s. pia memoria Reformationis per Div. D. M. Lutherum duobus abhinc seculis factæ. Lond. 1717. 4. Er ellers indført i Cypriani Hilar. Evang. 1 Th. 2 Cap. p. 87.

Han har og udgivet sin Faders D. Hans Wandals Prælectiones in Epist. ad Rom. med Fortale. Havn. 1739. 4. (*Th. E.*)

WAN-

WANDAL (Johannes) En Dotter-Sons Sønne-Søn af Bisskop Johan Wandal i Wiborg. Fød i Windinge i Fyen 1731. 11 Aug. Hans Fader var Peder Friis Wandal, Sognepræst sammesteds, hans Moder Marie Mörk, en Dotter af Mag. Povel Mörk, som i 50 Aar var residerende Capellan til Frue Kirke i Aalborg. 1751 deponerede fra Odense Gymnasium. Opholdt sig derefter 4 Aar ved Academiet, og udstod de sædvanlige Examina. 1758 blev Capellan pro Persona ved Frue Kirke i Aalborg. 1772 Capellan til Budolphi Menighed sammesteds. Han tillige med Hr. Doctor Gudme, Hr. Peder Clementin og Hr. Peder Gudme eier det i Aalborg værende Bogtrykkerie, hvorpaa de for sig og Arvinger har Kongel. Privilegium exclusivum, at samme Bogtrykkerie skal være til almindelig Nytte for Nørre-Jylland, og, som Academiets Bogtrykkerie i Kiøbenhavn, sortere under geistlig Jurisdiction. Han er gift med Christiane Marie Heug, en Dotter af afg. Christen Heug, Kiøbmand i Aalborg.

Skrifter.

Visse og vigtige Sandheder fremsat til eenfoldig Underviisning for dem, som skulde gaae til Confirmation &c. Aalborg 1767 og 1771. 12.

WANDAL (Johannes Ernestus) Fød i Kiøbenhavn 1666. Hans Fader var Doct. Hans Wandal, Bisskop i Siælland, hans Moder Anne Cathrine Winstrup. Om ham findes dette som noget mærkværdigt, at da den store Doctor-Promotion blev holden i Kiøbenhavn 1675, hvorved hans Fader, som døde noget for den Tid, skulde have været Promotor; blev denne unge Wandal, som da ikkun var i sit 10de Aar af Doct. Witzleben, som var bleven

den beordret til at være Promotor, inviteret til at fremsætte Doctorandis et Problema, hvis Indhold var: An Prophetæ, qvæ vaticinati sunt, ipsi intellexerint? Dette skeede med en hosføiet latinsk Tale meget færdigt. Han reiste siden udenlands og ved sin Hiemkomst blev først Rector ved Slagelse Skole, tog imidlertid Magister-Graden. Derefter blev Sognepræst til St. Peders Meenighed i Nestved. 1703 fik Kongelig Tilladelse at omvexle Kald med Mag. Claus Mule, Sognepræst i Nyeborg. Blev derefter Provst i Windinge Herred, og døde i Nyeborg 1714. Var gift med Frid.erica Amalia Wichman, hans Formand i Nestved, Mag. Hans Rasches Enke.

Skrifter

De Obstaculis progressuum Reformationis Lutheri. Lips. 1688. 4.

WANDAL (Johannes Fridericus) Fød i Kiøbenhavn 1686. 26 Apr. Hans Fader var forhen anførte Doctor og Professor Hans Wandal, hans Moder Anne Mari: Pogenberg. 1701 deponerede. 1703 blev Decanus paa Klosteret. 1708 Professor Philosophiæ & Theologiæ designatus og reiste udenlands. 1709 kom hiem og blev strax Professor Metaphysices. Døde 1717.

Skrifter.

De Melita Pauli. Act. 28. Havn 1707. 4.

Christeidis, s. Dramatis actum secundum, qvi exhibet alteram trisecularem Ecclesiæ sortem, a Constantino Magno ad Triumphum Heraclii Imperatoris ex b. Danhaveri Mspt. edit. Havn. 1708. 4. (*Th. Rau.*)

WANDAL (Ivarus Ivari) S. Theol. & Philos. Studiosus, fik 1629 Kongelig Privilegium paa efterfølgende

Skrift:

Dydefuld Viisdom.

WANDAL (Petrus) Han saavelsom hans Fader skrev sig ellers med det latinske Navn Aqvavallinus. Fød i Magstrup Præstegaard ved Haderslev 1602. 9 November. Hans Fader var Jens Iversen Wandal, Sognepræst til Magstrup og Jægerup Meenigheder, hans Moder Marina Peders Dotter. Saasnart han kunde tale noget, som varede henved en 4 Aars Tid, begyndte han paa Børneviis at bede og prædike for andre Byens Børn i deres Samling, heraf fattede Faderen det Haab, at han i sin Tid skulde blive et nyttigt Redskab i Guds Kirke. Satte ham derfor 1611 i Haderslev Skole, hvor han forblev til 1620, da han blev antagen af den lærde Holger Rosenkrantz til Rosenholm, som Famulus, at reise udenlands med hans Søn Gunde Rosenkrantz, og Laurids Ulfeld, Rigets Canceller Jacob Ulfelds Søn. Paa denne Reise lod han sig indskrive som Student ved Academiet i Helmstad, besaae derefter baade Holland og Frankerig, og lagde sig i sær efter de orientalske Sprog. Ved Hiemkomsten blev han Deconus ved 3die Bord paa Klosteret. 1625 da Pesten grasserede i Kiøbenhavn, reiste han til Viborg til hans Farbroder Doct. Joh. Wandal, Bisp sammesteds, og af ham blev forstrakt med 300 Rdlr. til en nye udenlands Reise til Wittenberg, hvor han faldt i adskillige haarde Sygdomme, hvilke foraarsagede at han maatte, førend han ellers havde tænkt, reise tilbage til Fædrenelandet igien. Blev derpaa Informator hos Owe Lunge og Henric Rosenkrantz, som studerede ved Soroe Academie, hvilken Station han quitterede efter et Aars Forløb, og

vendte

vendte tilbage til Kiøbenhavn, hvor han begyndte at holde offentlige Forelæsninger over de Østerlandske Sprog. Men 2 Maaneder efter døde hans Fader, i hvis Sted han blev kaldet 1628 til Sognepræst til Magstrup og Jægerup Meenigheder. Han var en flittig og nidkiær Mand i sit Embede, en curieus Mand, der giorde Samling af de kostbareste Bøger, og rare græske, ebraiske og arabiske Manuscripter, havde Mængde af smukke Naturalier, og alle de Instrumenter, der høre til Astronomien. Paa en Holm, som endnu sees i Haven ved Magstrup Præstegaard, havde han bygget et Huus af 4 Etager, i den nederste havde han sit Sovekammer, i den anden sin Bogsamling, i den tredie sit Naturalien Cabinet, og i den fierde sit Observatorium Astronomicum. Her opholdt han sig bestandig, og lod sin Kone tilføre sig Mad og Øll hver Dag, hvorfor han betalte hende en Dytting daglig. For Resten bekymrede han sig ikke om sine Huus-Sager, saa at han ikke engang kiendte sine egne Heste, hvorpaa følgende kan tiene til Beviis. En Bonde begiærte engang hans Heste til Laans, til at gaae for Brude-Vognen ved hans Dotters Bryllup, men fik Afslag; hvorudover Bonden gik til hans Kone, og ham uafvidende, fik dem at laane. Da nu Wandal fulgte selv med i Brude-Skaren, og saae, hvorledes de i fuld Galop efter Sædvane kiørte med Bruden, skal han have sagt: Jo jeg skulde vel laane dem mine Heste, ei kiendende sine egne Heste. Han omgikkes kierlig med sine Naboer. I et stort Giestebud, som han engang giorde, forærede han sin Kone 7 lybsk Skilling til Speceerier 2c. Til hans Efterkommeres Nytte skienkede han sin Bogsamling, som siden er bortrøvet i fiendtlige Tider; Til fattige Enker i Magstrup Sogn gav han 1653 200 Rdl.

men deraf er ei mere i Behold end 146 Mark lybsk, som bestandig staae i Magstrup Præstegaard. Da de Svenske og Polske vare her i Landet og holdte ilde Huus, brugte Kirkerne til Stalde, opbrændte Stolene og forjagede Præsterne, flygtede han til Haderslev, hvor han skal være død 1659. Var gift med Sara Peders Dotter.

Skrifter.

Visitations-Predigt aus 1 Petr. 2, 9. Slesw. 1643. 4.

Tauf-Predigt. ib. 1647. 8. Er og udgivet paa Dansk.

Drey Bettags-Predigten. ib. 1649. 4. ogsaa udgivne paa Dansk.

Penu filiorum Dei, oder Speise-Kammer der Kinder Gottes. ib. 1650. 8.

Drey Predigten: Eine Tauf-Predigt, eine Leich-Predigt, eine Braut-Predigt. ib. 1652. 4.

Paraphrasis German. in Epist. Pauli ad Galatas, Philippens. & Ebræos. ib. 1658. 4.

Paraphrasis German. in tres Johannis Epist. ib. 1658. 4.

Paraphrasis German. in VII Psalmos Poenitentiales. ibid. 1658. 4.

Guds aandelige Huusholdning. ib. 1631. og Kbh. 1687. 12.

Fortegnelse paa 300 Danske Ord, som have deres Oprindelse af Ebraisken. Slesw. 1651. 4. Skal og være udgivet paa Latin. ib. eod.

Visitats-Prædiken over 1 Tim. 4, 8. ib. 1642. 8.

Passions-Prædiken. ib. . . 8.

Underviisning for et bedrøvet og nedslaget Hierte. Kbh. 8. uden Aarstal.

Tre nye aandelige Viiser. ib. 1650. 8.

Forklaring over Matthæum. Slesw. 1654. 4.
—— over nogle Sententzer af Pauli Epistel til de Romere. ib. 1634. 8.
—— over Epistelen til de Romere. ib. 1656. 4.
—— over 1 Epist. til de Corinthier. Khv. 1648. 4.
—— over Epistelen til de Galater. Slesw. 1655. 4.
—— over Petri Epistelcr. Khv. 1656. 4.
—— over Epist. til de Ebræer. ib. 1656. 4.
—— over Epist. til de Epheser. Slesw. 1650. 8.
—— over Epist. til Titum. ib. 1653. 4.
—— over Johannis 3 Epistler. ib. 1654. 4.
—— over Jonam, Epist. til de Colussenser, Philipp. Thessalon. Philemon. Jacobi og Judæ Epist. og Johannis Aabenbaring. Separat paa adskillige Tider udgivne i Sleswig i 4to. (*Cim. Bib. Br.*)

WANDAL (Petrus Topp) Studiosus og Alumnus Collegii Regii. 1771 blev Sub-Bibliothecarius ved Kongens Cabinet-Bibliothek.

Skrifter.

Comoedien, Stedmoderen. Khv. 1767. 4.
Tanker om Morgenen, om Dommens Dag. Af Tydsk oversat. Khv. 1770. 8.
Prosaiske Digte af Tydsk oversatte. ib. 1770. 8.
Forsøg over Lovgivelsen, af Forfatteren til de philosophiske Drømme. Oversat. ib. 1770. 8.
Gesners første Skipper i tvende Sange. Oversat. ibid. 1771. 8.
Lessings Minna von Barnhelm, eller Soldater-Lykken. ib. 1771. 8.
Hjusd. Joderne. ib. 1773. 8.

En liden Catechismus for Ungdommen, som legger sig efter Finantz-Væsenet. Oversat. ib. 1771. 8.

Rabeners syv Gange syv Spaadomme om den første April. Oversatte. ib. 1771. 8.

Patrioten, eller den gode Borger. Oversat. ib. 1771. 8.

Om overdrevne Satirer. Oversat. ib. 1771. 8.

WANDAL (Prei Biørn) Fød i Wiborg 1635. 29 Apr. Hans Fader var Doct. Hans Wandal, Bisp i Wiborg, hans Moder Margrete Burchard. 1661 blev Magister. 1665 Slots-Prædikant paa Antvorskov, og Sognepræst til Helliggeisties Huus i Slagelse. 1684 Sognepræst i Corsøer, var tillige Provst i Slagelse Herred. Døde 1699.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Ide Rosenkrants. Khv. 1669. 4. (*Bib. Br.*)

For Tydeligheds Skyld føies her tilsidst disse lærde Wandalers Genealogie saaledes:

Johannes Wandalus, Bisp i Ribe.

Iver Wandal, Borger i Ribe.

Jens Wandal, Præst i Magstrup — Hans Wandal, Bisp i Wiborg.

Jens Wandal, Præst i Magstrup: Peder W. Præst i Magstrup. — Hans W. Raadm. i Ribe. — Bigge W. Navigat. Directeur.

Hans Wandal, Bisp i Wiborg: Hans W. Bisp i Siæland — Peder Biørn W. Præst i Corsøer. — Karen W. Niels Jensen Kiøbmand i Nyeborg.

Peder W.: Jens W. døde som Student.

Hans W. Bisp i Siæland: Hans W. Professor Theolog. — Joh. Ernst W. Sognepræst i Nyeborg. — Johan W. Præst i Windinge.

Hans W. Professor Theolog.: Joh. Friid. W. Professor. — Hans W. Præst paa Amager. — Peder Friis W. Præst i Windinge.

Peder Friis W.: Johan Wandal, Capellan i Aalborg.

WANDELER (Petrus Rudolphus) Fød i Slesvig 1714. Hans Fader var Frands Wandeler, Musicus ved det Fyrstelige Hof, hans Moder Anne Cathrine Dauw. 1736 deponerede fra Odense Gymnasium. Nogle Aar derefter blev Alumnus paa Borches Collegium. 1746 Doctor Medicinæ. 1748 Stads-Physicus i Kiøbenhavn. 1759 Professor Medicinæ designatus.

Skrifter.

Specimina III anatomico-medica. Havn. 1741 - 1743. 4.

Aphorismi Pathologici de malo Hypochondriaco. Havn. 1744. 4.

Aphorismi Therapeutici de malo Hypochondr. ib. 1745. 4.

Disp. de insigni emendatione praxeos medicæ in Nosocomiis invenienda. ib. 1746. 4.

De Steatomatibus cerebri & Pulmonis in cadavere juvenis cujusdam repertis. Indført i Nov. Act. Medic. Havniens. p. 117.

De Calculis Vesicæ, qvi per ductum Cholidochum transierunt. ib. p. 124. (*Pr.*)

WANDSTAD (Nicolaus Andreæ) Reiste udenlands og var i Venedig 1658. Siden Sognepræst til Torbenfeld (nu Frydendal) og Skamstrup i Siælland. 1665 blev Magister. Døde 1677. See Hydropolitanus.

Skrifter.

Parergon de Psychetesia & peccati propagatione. Amst. 1650. 8.

Liig-Prædiken over Mandrup Brahe. Khv. 1671. fol. (*Bib. Br.*)

Warberg (Claudius Jani) Fød 1610. 1 Sept. i Warberg i Halland. Deponerede omtrent 1627. 1633 blev Magister. Derpaa Rector i Wordingborg. 1636 Sognepræst til Rasted Meenighed i Lolland. 1666 Provst i Muse Herred. Døde 1671. 27 Febr.

Skrifter.

Epigrammata. Havn. 1642. 8.

Compendium Theologicum ex S. S. & optimis Theologorum scriptis concinnatum. ib. 1644. 8.

Kiærligheds Kiærlighed. Paa Riim. Khv. 1654. 4.

Philologiæ generalis & specialis nova delineatio. form. pat.

Den guddommelige Lærdoms korte Begreb. Khv. 1684. 12. (*Bib. Br.*)

Warde (Nicolaus Nicolai)

Skrifter.

Liig-Prædiken over Hans Krabbe. Aarhuus 1648. 4.

Wartberg (Petrus) Fød i Kiøbenhavn 1713. Hans Fader var Peder Wartberg, Beiermester ved Søe-Etaten, hans Moder Marie Benzon. Deponerede 1731 efter foregaaende privat Information af Mag. Peder Helberg. 1734 blev Alumnus paa Borches Collegio, 1738 sustinerede Examen Juridicum publice. 1740 disputerede med Kongelig Tilladelse for den da ved Universitetet vacant værende Professione Juridica, og samme Aar blev Doctor Juris. Blev siden Advocat ved Høieste Ret, og døde i Kiøbenhavn faa Aar efter.

Skrifter.

De Philautia, actionum omnium humanarum causa. Havn. 1732. 4.

Com-

Compendium Ethicæ Wolfianæ. ib. 1734. 4.
Theses Philosophicæ de Conscientia. ib. 1734. 4.
Theses Philosophicæ. ib. 1735. 4.
De Utilitate Mathes. & Philos. in Studio Juris. ib. 1736. 4.
Disp. 2. Observat. jurid. circa juramentum. ib. 1737. 4.
Nexus studii Theologici cum studio Juris. ib. 1738. 4.
Annotationes ad Legis Christianeæ Lib. V. cap. 14. Art. 8. ad 28. inclus. ib. 1740. 4. (*Pr.*)

WARWIK (Johannes) Var Doctor Medicinæ, og Kongel. Liv-Medicus i Frid. II og Christ. IV Tid.

Skrifter.

Von der Pestilentz ein kurtz Tractetlein, in diesen gefehrlichen sterblichen Zeiten, allen Stenden gantz nützlich, und dienstlich, durch Johannem Warwich, dern Philosophien und Medicinen Doctoren, und itzt Königl. Majestät zu Dennemarck bestellten Medicum. Koph. 1577. 8.
Trost-Brief in Hausen-Spiegel. ib. 1582. 8. (*Bib. Al.*)

WEDEL-JARLSBERG (Frideric Wilhelm Baron af) Var først Capitain, blev 1748 Kammerherre, 1752 Assessor i Høieste Ret, 1755 Deputeret i Rentekammeret, 1759 tog Afskeed fra Kammeret, og kom ind igien i Høieste Ret, 1761 fik Ordenen de la Fidelite, 1763 Ridder af Dannebrog, 1767 Geheimeraad, 1768 Amtmand over Apenrade og Lygum Klosters Amter.

Skrifter.

Empfindung bey dem Tode des Königs. Koph. 1766. 4.
Entwurf der bürgerlichen Gesetze der Juden. Koph. und Leipz. 1769. 8.

WEDEL (Johannes Fridericus) En Descendent af Mag. Anders Sörensen Weile. Deponerede fra Riber Skole, blev siden Eier af Gudom-Kloster.

Skrifter.

Ovidii Epistler ex Ponto oversatte paa danske Vers. Kbh. 1749. 8. (*E.*)

WEDEL See WELLEJUS.

WEGHORST (Henricus) Föd i Kiel 1653. 23 Sept. Hans Fader var Mag. Henric Weghorst, Rector i Kiel, hans Moder Agnete Buren, en Dotter af Rodolph Buren, Borgemester i Kiel. Blev opfød i Kiøbenhavn af hans Mosters Mand Doct. Poul Moth. 1670 deponerede fra Kiøbenhavns Skole. 1681 blev Doctor Juris til Kiel, og efter nogle Aars udenlands Reise blev 1692 Professor Philosophiæ moralis ved det Ridderlige Academie i Kiøbenhavn, og kort efter tillige Professor Metaphys. Ordinarius og Juris extraordinarius ved Kiøbenhavns Universitet. 1697 Cancellie-Raad og Assessor i Hof-Retten. Døde 1722. 2 Febr.

Skrifter.

Theses XLVIII inaugurales ex jure civili, canonico & feudali. Præside B. Schultzio. Kilon. 1681. 4.

Disp. de judiciis titulorum in Pandectis occurrentium. Havn. 1693. 4.

Comparatio Juris Danici & Civilis in Matrimonialibus. ib. 1693. 4.

Dispp. 2. Introductio in jus feudale. ib. 1694. 1695. 4.

Prima Philosophiæ rudimenta. ib. 1694. 4.

Disp. Compendium juris naturæ. ib. 1696. 4.

Disp.

Disp. 1. de Differentia juris Danici & Romani. Accessit Dissertatio de cautione Mucii Scævolæ. ib. 1701. 4.

Disp. 2. de Regulis, in qvibus Jus Danicum cum Romano concordat, ex titulo Digestorum de regulis juris. Accessit Labyrinthus Graduum cognationis. ibid. 1702. 4.

Dispp. 3. de Differentia juris Danici & romani in materia delictorum. ib. 1704. 4.

—— de Imperii romano-Germanici conventu generali, ib. 1702. 4.

—— de Præstantia hominis præ cæteris animalibus. ib. 1707. 4.

—— Labyrinthus moralis juri naturæ pervius. Pars 1 & 2. ib. 1713. 4.

—— de Transmissione actionum. ib. 1704. 4.

—— de Austregis. Resp. Ad. Frid. Wivet, auctore. ib. 1715. 4.

Schediasma ad Capita juris Canonici Rainutius & Rainaldus X de Testamentis, de duplicis deductione qvartæ. Cui adjungitur alterum ex Jure civili, de acqvirenda hæreditate pupillis, infantibus & furiosis delata. ib. 1716. 4.

Phalaris juris naturæ gnarus. Cum Thesibus juridicis miscellaneis. ib. 1719. 4.

Disp. de jure Danico & communi.

Christ. V. Regis Dan. Jus danicum latine redditum. ibid. 1698. 4.

König Christian V. Dänische Gesetze, aus dem Dänischen ins Deutsche übersetzet ib. 1699. 8. (*Th. Rau Cimb.*)

WEGNER (Christophorus) S. S. Ministerii Candidatus.

Skrifter.

Gudelige Betragtninger, som Giensvar paa det vigtige Spørsmaal: Hvorfor egentlig en guddommelig Forløser var fornøden for os. Khv. 1763. 8.

WEGNER (Thomas) Fød i Skaane, hans Faders Navn var Cort Wegner. 1615 var Sognepræst i Callundborg. 1618 blev Sognepræst til Nicolai Kirke i Kiøbenhavn. 1627 Biskop i Stavanger. Døde 1654. 13 Dec. i hans Alders 60 Aar. Var 2 Gange gift: 1. Med Cæcilia Bender. 2. Med Anne Thrane.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Steen Brahe. Khv. 1621. 4.
—— —— over Sigvard Bek. ib. 1623. 4.
—— —— over Michel Wibe. ib. 1625. 8.
—— —— Axel Urne. ib. 1630.

Liden Haandbog. ɔ: Forklaring over Lutheri 5 Hovedstykker. Khv. 1648. 16. (*An. R. Bib. Br.*)

WEIDENSEE (Eberhord) Fød 1486. 12 Mart. Hans Fader var Henric af Weidensee, af gammel Holstensk Adel. Gik i Skole i Lüneborg, begav sig derefter 1504 til Academiet i Leipzig. 1507 blev sammesteds Licentiatus decretorum. Gik derpaa, efter sine Forældres Villie, i St. Johannis Kloster i Forstaden ved Halberstad, hvor han 1513 blev Provst. 1514 Doctor Theologiæ til Leipzig, begyndte derpaa at prædike Lutheri Lærdom saavel i St. Martini Kirke, som i bemeldte Kloster for Munkene: Derudover blev han af Bispen sat fra al-

le

le sine Værdigheder, og 1523 dømt til ævigt Fængsel: Men da han skulde føres til Fængselet, slap han ved Nattens Hielp lykkelig fri, og begav sig først til Magdeborg i Augustiner-Klosteret, og kort derefter til Doct. Luther i Wittenberg. Derfra kom han 1524 atter til Magdeborg, og prædikede i St. Giertruds Hospital og St. Ulrichs Kirke. Kort efter blev han Præst til St. Jacobs Kirke ibid. men nedlagde samme Embede 1526 formedelst et Oprør, som hans Capellan, der var af Münsters Tilhængere, havde foraarsaget. Ved Michelsdags Tider samme Aar blev han af Printz Christian (siden Kong Christ. III.) kaldet til Slesvig, for med fleere at befordre Reformationen sammesteds, var saa siden paa syvende Aar Hof-Prædikant ved bemeldte Printz Christians Hof i Haderslev. 1533 blev Superintendent i Goslar, hvor han døde 1557. Var gift med Clara Muller, en Dotter af Bartholomæus Muller, Raads-Kämmererer i Magdeborg.

Skrifter.

Tractätlein von dem Glauben der unmündigen Kinderlein. Magdeb. 1524. 4.

Underricht, na der H. Schrifft, Hertog Christiern to Holstehn gedahn, Melchior Hofmans Sende-Breef, darin he Schrifft, dat he nicht bekennen könne, dat een Stück Livlickes Brodtes sin Gott sy, belangende. Haders1. 1529.

Eine alte Prophezeiung (Apoc. XIV. 1 - 5.) von der Verstörung des Keiserl. Bapstthums. Magdeburg 1541. 4.

Ein Sermon von dem grausamen und unmenschl. Laster des Volsauffens. ib. 1545. 4.

Gründ-

Gründlicher Bericht aus der Schrift, ob ein Mensch sey ein Herr seiner Wercke. ib. 1545. 4.

Adskillige Skrifter imod Papisterne udi hans og det øvrige Ministerii Navn til Magdeborg. (*Cimb. Z.*)

WEIGERE (Hermannus) Borger i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Regne-Bog. Wittenb. 1552. 8.

En Ræffue-Bog, som kaldes paa Tydske Reinicke Fos, oc er en devlig oc lystig Bog, met mange skønne Historier, lystige Riim, Exempler og herlige Figurer, som aldrig føre haffuer værid paa Danske, nu nyelig fordansket. Lybeck 1555. 4. Khv. 1656. 4. Oversat paa nye Vers af J. H. H. Khv. 1747. 8.

Æsopi Fabler paa Dansk. Lübek 1555. 4. (*Bib. Br. Cos.*)

WEILE (Christianus) See OSTERSON.

•WEISE (Nicolaus)

Skrifter.

Prognosticon fra 1572 til 1588. Khv. 1573. 4.

WEISE (Otho) Fød i Kiøbenhavn 1663. 1 Maji. 1681 deponerede fra Kiøbenhavns Skole. Opholdt sig ved Academiet i 10 Aar, indtil han 1691 blev Sognepræst for Høysleff, Dommerbye og Lunoe Meenigheder i Wiborg Stift, fra hvilket Kald han 1693 ved Dom blev afsat.

Skrifter.

Siælens gudelige Opmuntring til at tiene Gud i Hellighed paa Jorden, for at nyde hos Gud Herlighed i Himlen. Khv. 1685. 8.

Søde Jesu Tanker. ib. 1688. 8.

WEISE (Samuel Simon) Organist til Castel Kirken ved Kiøbenhavn.

Skrifter.

Det Danske syngende Nymphe-Chor. Khr. 1754. 4 obl.

WEISERUS (Casparus Jacobi) 1653 blev Magister, siden Rector ved Skolen og Professor ved Academiet i Lund i Skaane. Da Kong Christian den 5te 1676 havde erobret Skaane, indsandt Weiserus sig med et Gratulations-Vers, som sluttede med dette Disticho:

Perge triumphator! reliqvas submittere Terras,
Sic redit ad Dominum, qvod fuit ante suum.

Hvilket nær havde kostet hans Hoved: thi da de Svenske igien bleve Mestere af Landet imod Slutningen af samme Aar, blev Mag. Weiser for dette Vers Skyld dømt fra Livet, hvilket ham dog paa manges Forbøn af Kongelig Naade blev skienket. Dog blev han forviist Landet, hvorefter han blev beskikket til Lector Theologiæ i Christiania. Døde der 1686. Var gift med Lisbeth Rhumand, en Dotter af Professor Wolfgang Rhumand i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Disputatio de Mundo. Havn. 1648. 4.
Musarum Tripudium in Caroli XI Regis Sveciæ Coronationem. Lond. Scan. . . fol.
Disp. physica de corporis naturalis causis per accidens, sc. fortuna, casu & monstris. ib. 1670. 4.
Laurea Apollinis & Musarum Londinensium. ib. . . . fol. (*Th. Z. Bib.*)

WEISTRITZ (Philander von der) See MENGEL.

WEIT-

Weitzius (Hieronimus) Fød i Hohenkirchen i Thüringen 1606. 24 Mart. Hans Fader var Frideric Weitz, Moderen Anna Specht. Studerede paa Gymnasio i Gotha under Rector Johannes Weitz, som var hans Farbroder. Efterat have fuldendt sine academiske Studia, kom han under den tydske Krigs Uroligheder til Dantzig, og blev Hofmester hos de unge Baroner af Schafgotsch, indtil han 1638 blev kaldet til Glyksborg, for at informere de unge Printzer, med hvilke han efter Kong Christ. IV. Befaling opholdt sig nogen Tid paa Friderichsborg Slot, siden paa Soree Academie. Efter Kongens Død fik han sin Dimission og drog til Academiet i Rostok, men blev strax igien af Kong Frid. III. indkaldet for at antage Kronprintzens Information. 1653 blev Magister paa Sorøe Academie. 1655 blev han aflagt med Canonicat i Lund, og 1663 beskikket til Professor Eloqventiæ ved Sorøe Academie. Døde 1679 i Corsøer, i hans Sviger-Søns, Mag. Morten Herlovs Huus. Var gift med Dorothea Friis.

Skrifter.

Christiani, Principis Daniæ, natalis celebratus, Carmen. Havn. 1654. 4.

Fortuna Augusta Frid. III. adorata, Oratio. ib. 1660. fol.

Via regia ad Lingvam latinam. ib. 1661. 4.

Den lustigen Wort- und leidigen That-Krieg. ibid. 1661. 4. (*B. Hyp. D. Th. Bib.*)

Weldingh (Christianus) Deponerede fra Friderichsborg Skole 1748. Var i sin Tid Alumnus paa Walkendorphs Collegium. Blev derefter Sognepræst til

Maasøe

Maasøe Præstegiæld i Vest-Finmarken, siden til Vadsøe og Nesschye, og Provst i Ost-Finmarken, samt Medlem i det Kongel. Norske Videnskabers Selskab.

Skrifter.

Disp. Introductio in Historiam Samsonis. Havn. 1753. 4.
—— de situ Paradisi. ib. 1755. 4.
—— de Loco Rom. XI. 25. 26. ib. 1756. 4.
Nogle Psalmer oversatte paa Lappisk. ib. 1764. 8.

WELLE (Laurentius Clementis)

Skrifter.

De Nobilitate Contemplatio. Methodo Laconica. Jenæ 1616. 4.

WELLEJUS (Andreas) Dan. Vedel eller Veile. Fød 1542. 3 Nov. i Veile i Jylland. Hans Fader var Sören Sörensen, Raadmand sammesteds, hans Moder Else Anders Dotter, Borgemester Anders Bertelsens Dotter. 1561 deponerede fra Riber Skole. Reiste derefter udenlands med den siden berømmelige Tycho Brahe. 1565 kom hiem, men reiste strax til Saxen igien, og tog Magister-Graden til Wittenberg. Kom derpaa atter hiem Aaret efter, 1567, og reiste alle Stifter i Danmark igiennem, for at søge et Skole-Embede, hvilket han dog ikke, maaskee af Mangel paa Vacance, opnaaede. 1568 blev Kongelig Hof-Prædikant. 1580 fik sin Dimission fra dette Embede og blev aflagt med et Canike-Dom i Riber Dom-Capitel, samt beskikket til Kongelig Historie-Skriver paa de Vilkaar, at han med nøiagtig Flid skulde skrive og arbeide paa den Danske Historie. Men da intet betydeligt endnu kom fra hans Haand efter mange Aars Forløb, formedelst Sagens Vanskelighed i sig selv, blev

baade hans Canonicat og Historie-Skriver Embede han frataget 1595, og tillagt Mag. Niels Krag fra Ribe. Dog blev han ikke længe efter sat i forrige Stand igien, og fik endelig Seir over sine Misundere. Han holdt med Kongelig Tilladelse et Bogtrykkerie i Ribe i hans Huus, kaldet Lillie-Bierg. Døde 1616. 13 Febr. Var 2 Gange gift: 1. Med Maria, Mag. Hans Svanings, Frid. II. Historiographi Dotter. 2. Med Mette, Mag. Hans Lagesen, Bisskop i Ribe, hans Dotter.

Skrifter.

Oratio de Vita & obitu Joh. Petri Grundith, Pastoris Ripensis, cum Epicedio eidem scripto. Witteb. 1567. 8.

Idyllium ad Daniel. Rantzowium. Slesw. 1569. 4.

Forklaring over den 127 Psalme. Ribe 1569. 8.

Paraphrasis Psalmi 127. scripta latino Versu. Havn. 1569. 8. synes at være den samme som nestforrige.

Augurium cum voto in Electionem Christ. IV. Daniæ Regis. Havn. . .

Catalogus Archiepiscoporum Bremensium & Hamburgensium, hvilken ham af Stephanio in Not. ad Lib. XII. Saxonis p. 225. tilskrives, og er maaskee lagt til Adami Bremensis Historia Ecclesiastica af Wellejo udgiven 1579. 4.

Oratio panegyrica oblata Frid. II. Regi Daniæ, cum Ottoniæ Feudo Ducatus Sleswicensis investerit Duces Holsatiæ. Havn, 1580. 4.

Oratio de Origine Appellationis Regni Daniæ. Slesvig, 1584. 4. Havn. 1705. 8.

Liig-Prædiken over Kong Frideric den Anden tilligemed en Chronologie over hvad sig i hans Regierings Tid haver tildraget. Khv. 1588. 4.

Carmen

Carmen Gratulatorium ad Jacobum Scotiæ Regem. Havn. 1590.

Liig-Prædiken over Johan Friis. Kbh. 1571. 8.

—— —— over Claus Glambek. Ribe 1591. 8.

—— —— over Predbiörn Podebusk. ib. 1591. 8.

—— —— over Ingeborg Gyldenstierne. ib. 1592. 8.

Den 90de Davids Psalme udi 9 Prædikener forklaret. ib. 1592. 8. 1593. 4.

Jesu Christi Pine og Død. ib 1593. 8.

Koug Sven Haraldsen Tiuvskiægs Bedrifter. Udgivet af Joh. Laurentzen. Kbh. 1705. 8.

En Psalme om mærkelige Mænds Død af Esa. 56. Guds Naade og Barmhiertighed med Gaver skiøn uden al Ende rc. i Mag. Hans Thomæsøns Psalme-Bog.

Af andres Skrifter har han udgivet eller oversat:

Joh. Petri Grundith, Pastoris Ripensis, Similitudines, qvibus præcipua Capita Religionis Christianæ explicantur & illustrantur. Witteb. 1567. 8.

Antichristus Romanus. Romske Paffvers Leffnede oc Gerninger fra Apostlers Tider indtil 1571. i Danske Rim forfattet. Kbh. 1571. 8. Mag. Mads Lang, Bisp i Aarhuus, har først begyndt dette Værk som en Oversættelse af Platin. Vit. Pontific.

Vita Hominis. Underviisning om Menniskens Leffnet fra hans Fødsels Time indtil Opstandelsen og Domme-Dag, paa Vers (forfattet af Hr. Michel, Præst til Albani Kirke i Odense) forbedret af A. S. Wedel. Kbh. 1571. 1576. 8.

Septem Sapientes Græciæ. Skiønne Sprog og mærkelige Sen-

Sententzer af de 7 viise Mænd i Grækenland. Khv. it. Ribe 1572. 8.

Den Danske Kronike, som Saxo Grammaticus skref, af Latinen udsæt og forbedret. Khv. 1575 og 1610. fol.

Historia Ecclesiastica Adami Bremensis. Havn. 1579. 4.

Joh. Synningii Oratio de studiis Philosophicis Theolog. studiosis necessariis. ib. 1591. 4. it. Ripis eod. an.

Et hundrede udvalde Danske Viiser. Ribe 1591. 8. Khv. 1643. 1671. 8. Siden forøget med et andet Hundrede af Ped. Syv. Khv. 1695 og 1739. 8.

Gudbrandi Thorlacii descriptio Islandiæ, hvilken Wellejus har ladet stikke i Kobber ved Abrah. Ortelium. Antwerp. ex officina Plantin. 1601. (*B. Hyp. Spic. Th. An. Mar. Cimb. Z. Ter. Al. Lib. Br.*)

WELLEJUS (Andreas Bredal) See BREDAL.

WELLEJUS (Andreas Christiani)

Skrifter.

Votum pro Ecclesia & Statibus Daniæ. Poema Græcum. Havn. 1576.

Encomiasticum ad Nic. Kaas. ib. (*B.*)

WELLEJUS (Jacobus Matthiæ) Fød i Weile 1538. 24 Jul. Hans Fader var Mads Nielsen, Borgemester i Weile, hans Moder Lene Christens Dotter, en Dotter af Borgemester Christen Nielsen i Warde. Denne Christen Nielsen var min Far-Faders Faders Mor-Moders Mor-Fader. 1555 deponerede Wellejus fra Wiborg Skole. 1561 reiste udenlands. 1563 blev Magister til Wittenberg, og kom hiem samme Aar. 1565 blev Professor Pædago-

dagogicus i Kiøbenhavn og kort efter Rector ved Riber Skole. 1567 Stifts-Provst og Sognepræst til Riber Domkirke. 1588 Biskop i Odense. Døde 1606. 24 Sept. Han var gift med Karen Bagges Dotter, Raadmand Bagge Jensens Dotter i Ribe. Var Stamme-Fader til de berømmelige Jacobæer.

Skrifter.

Catechismus, eller vor christelige Børne-Lærdom udi Spørsmaal forfattet. Helsingøer 1603. 8. (*W. An. Cimb.*)

WELLEJUS (Johannes Severini) Fød i Weile 1571. Hans Fader var Sören Clemensen, hans Moder Mette Christophers Dotter Skanning, som var Nestsødskendebarn til Doct. Oluf Worms Moder. Han var Magister og 1603 blev Sognepræst i Nyeborg, derefter Provst i Winding Herred. Døde 1622. Var gift med Maren, Borgemester Niels Pedersens Dotter i Aarhuus.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Henric Friis. Kbh. 1613. 8.
—— —— over Wibeke Gyldenstiern. ib. 1615. 8. (*Bib. Br.*)

WELLEJUS (Laurentius) Fød i Weile 1625. 5 Nov. Hans Fader var Doct. Christen Jensen, som den Tid var Sognepræst i Weile, men siden blev Kongel. Confessionarius, hans Moder Else Hans Dotter Svane, Søster til Erke-Bispen. 1658 blev Sognepræst til St. Knuds Kirke i Odense og Provst i Odense Herred. Døde 1672. 11 April. Var gift med Karen Sperling, en Dotter af Mag. Jacob Sperling, hans Formand i Embedet.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Doct. Laurids Jacobsen, Bisp i Fyen. Khv. 1664. 4.
—— —— over Thomas Brodersen Riisbrich. ib. 1666. 4.
—— —— over Birgitte Othes Dotter. ib. 1666. 4. (*Bib. Br. Z. Fun.*)

WEMMELÖV (Henricus Christianus) Residerende Capellan til Friderichsstad i Norge.

Skrifter.

Spare-Timer, af endeel aandelige Sange. Khv. 1756. 8.

WEMMENHÖY (Martinus) Fød i Odense 1710. Hans Fader var Jacob Mortensen, Raadmand og Tolder sammesteds, hans Moder Mette Jörgens Dotter Möller. 1729 deponerede fra Odense Gymnasium. 1737 blev den første Præst til Arresthuset i Kiøbenhavn, og dertil ordineret 1738 i Odense af Bispen sammesteds, siden Bispen i Sielland Doct. Christen Worm var død. 1740 blev adjungeret og succederende Sognepræst for Ugerslev og Bedeslov Meenigheder i Fyen, hos den gamle Hr. Rasmus Skytte, hvilken han overlevede, og hvis Dotter han fik til Egte. Men efter nogle Aars Forløb blev han saa skrøbelig, at han selv maatte holde Capellan. Han døde sidst i Aaret 1769.

Skrifter.

Dicta classica Ebræa Vet. Testamenti. cum Præfat. M. Wöldike. Havn. 1735. 8.

WENUSINUS (Janus Jacobi) Fød paa Øen Hveen, hvoraf han tog sit Tilnavn, dog skrev han sig først med

Tilnavn Coronensis. Han studerede med megen Berømmelse til Wittenberg, hvor han 1580 tog Magister-Graden. 1587 blev Sognepræst til Helliggeistes Kirke i Kiøbenhavn. 1600 Professor Physices ved Universitetet. 1602 Professor Eloqventiæ & Historiarum og Historiographus hos Kong Christian IV., som adskillige Gange besøgte ham i sit Huus. 1606 fulgte med Kongen til Engeland som Orator og Historicus, fandt der stor Yndest hos Kong Jacob, som vilde ophøie ham i Adelstanden. 1607 blev han Forstander over Sorøe Skole. Døde 1608. 29 Jan. efter Pontoppidans Beretning ved en ulykkelig Hendelse, da han blev funden død i en Brønd, hvilket dog af Bring imodsiges i hans Samlinger af Svenske Handlinger III. pag. 24. Medens han endnu var Sognepræst ved Helliggeistes Kirke, blev han 1583 for en Tid suspenderet, fordi han paa egen Haand havde udeladt Exorcismum ved Daaben, og hans Tilhørere desuden klagede, at han prædikede alt for høitravende og philosophisk. Han var 2 Gange gift: 1. Med Agata, Mag. Joh. Sasceridis Dotter. 2. Med Cathrine Dankers Dotter, Enke af Hans Alexander Lælius, Canonicus i Roeskilde.

Skrifter.

Thomæ de Kempis Bog om Christi Efterfølgelse. Fordansket. Khv. 1599. 1626 og 1632. 8.

Vive le Roy. Christiano Vto Regi. ib. 1600. 8.

Theses, qvibus expenditur, qvæ sit vera & genuina Platonis sententia, de nobili illa qvæstione, sitne Mundus factus, an vero æternus? ib. 1602. 4.

Theses de Beatitate hominis. ib. 1602. 4.

Secunda in Timæum Platonis Exercitatio, qva Asseritur Universum cum tempore cœpisse. ib. 1603. 4.

Dissert. de Historia. ib. 1604. 4.
Theses de Fabula, qvæ pro Historia sæpissime venditatur. ib. 1605. 4.
Disp. de comparanda Eloqventia. ib. 1606. 4.
Disticha in Reges Daniæ Latina, horum Iconibus una cum Danicis Severini Torchilli, & Germanicis Ad. Frid. Werneri adjecta. in fol. (*W. B. Hyp. An.*)

WERLÖSE (Petrus) Fød i Nachschov 1705. 1 Apr. Hans Fader var Hr. Jens Werlöse, som i 13 Aar havde været Præst ved Zions Meenighed i Tranquebar, hans Moder Ellen Cathrine Buchwald. Deponerede omtrent 1723 fra Nykiøbing Skole paa Falster. 1730 blev Capellan pro Persona ved Bynæssets Meenighed i Dalernes Provstie i Norge. 1735 blev Sognepræst i Kiollefiord i Øst-Finmarken. 1742 residerende Capellan til Mariebøe og Hillested Meenigheder i Laaland, og fik 1747 Brev paa Sognekaldet sammesteds, naar den gamle M. Henric Roth ved Døden afgik, som skede 1751. Han døde 1759. 25 Nov. meget hastig. Var gift med Anne Sophie Bugge, en Dotter af Mag. Samuel Bugge, Sognepræst i Leganger og Provst over Sogns Provstie i Norge.

Skrifter.

Danske Emblemata. Khv. 1732. 4.

WERNER (Adamus Fridericus) Var Notarius Publicus i Kiøbenhavn, og Kongel. Hof-Poet. Berømmelig i sær for sine latinske og tydske Vers.

Skrifter.

Teutsche Poemata. 2 Tom. Kopb. 1647. 1657. 8.
Natalitiæ Choreæ Frid. Amaliæ Princip. Daniæ. ib. 1649. fol. paa Tydsk.

Disticha in singulos Daniæ Reges Germanica, Iconibus illorum adjecta. in fol.

Carminum Libellus II. ib. 1670. 8. (*B. Hyp. Spic.*)

WERNER (Matthias) Fød i Sverrig 1712, og paa Mødrene nedstammer fra Dannemark. Efter fuldendte academiske Studia ved Universiteterne i Lund, Upsal og Greipswald, blev han Rector ved den latinske Skole i Warberg udi Halland 1739, hvorved han forblev til 1743, da han paa Erke-Biskopens Jacob Benzelii Tilskyndelse forlod samme Embede, og reiste i 3 Aar som Hofmester med de Herrer Baroner af Ribbing, Børnebørn af den store og rige Frue Grævinde og Geheimeraadinde Piper. 1749 blev Hof-Secreterer hos Kongen af Sverrig, og 1752 giftede sig med Dronningens Kammerfrue Catharina Elisabeth Reichardt fra Berlin, til sin derpaa følgende Ulykke. Blev samme Aar tillige Ombudsmand eller General-Inspecteur ved den store Søe-Told i Stokholm, hvilken Bestilling han forestod til 1758, da mange Fortrædeligheder mødte ham, hvorfor han overgav alle Ting og reiste først til Norge, og kom siden til Kiøbenhavn i October 1759.

Skrifter.

Æreminde over Obersten ved et Curassier-Regiment i Danmark og Major ved Adelsfahne Regimentet i Sverrig Lave Beck-Friis, som endte sine berømmelige Dage i Kiøbenhavn 1764. 8.

Hans egen Biographie paa Svensk. Kbh. 1766. 8. Deraf blev trykket 10 Exemplarier, hvoraf 8 Stkr. bleve oversendte til Stokholm.

Clavis Lingvæ Latinæ. 1ste og 2den Deel. Kbh. 1766. 3die Deel ib. 1769, og 4de Deel 1773. 4.

Til Hendes Kongel. Høihed Kronprintzessen Sophia Magdalena en liden Bog, angaaende Liig- og Uliigheden imellem det danske og svenske Sprog. Khv. 1766. 8.

Underdanige Gratulations-Vers til Kronprintzessen Sophia Magdalena paa Geburtsdagen, i det danske Sprog, og paa Formælingsdagen i det Svenske. Khv. 1766. 4.

Gratulations-Vers til Ambassadeuren Hr. Greve af Horn, Hans da værende Fuldmægtig. ib. 1766. 4.

Tanker i svenske Vers paa den store og mærkværdige 17de Januarii 1772. 8.

Til Hans Majestæt Kongen i danske Vers, angaaende en liden Naadegave i sin Fattigdom. 1772. 4.

Til Hendes Kongl. Majestæt Dronning Juliane Marie paa Geburtsdagen den 4 September 1772. 4.

Oversat i det danske Sprog en Samling af alt det, som ved den nye Regiering i Sverrig 1772 er udkommet. 8.

WERRING (Christianus) Boghandler i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Jesus Syrach om borgerlig Dyder og ærbar Huus-Tugt, samlet paa Latin af Georg Lauterbach, udsat paa Dansk. Khv. 1685. 8. (*Bib.*)

WESSEL (Fridericus Petri) En omvendt Jøde.

Skrifter.

Geistliche todte Jude. Koph. 1721. 8.

Giftige Qvelle des Talmuds, mit ihrem Ausflüssen. ibid. 1724. 8.

WESTBECK (Gustavus)

Skrif-

Skrifter.

Om Bomuld. Khv. 1746. 8.

WESTEN (Christian. Ulric. von)

Skrifter.

Gellerts Betragtninger over Religionen. Fordansket. Khv. 1765. 8.

Joh. Frid. Jacobi om Hoiagtelse, som Gud af Mennisket fortiener. Oversat. Khv. 1749. 8.

WESTEN (Thomas von) Var først Sognepræst til Vedøen i Tronhiems Stift. 1716 blev Lector Theologiæ i Tronhiem, og Vicarius for Missions-Collegium ved Missionen i Finmarken og Lapland, hvilket Værk fornemmelig ved hans Fliid først blev indrettet og siden meget befordret. Han døde 1727. 9 Apr.

Skrifter.

Siungende Guds-Tieneste hiemme i Huset, samlet og udgivet af Oluf Hersleb. Khv. 1731. 12. og oftere. (*Gu. D.*)

WESTENHOLTZ (Johannes Dietericus Wilhelmus) Fød 1731. 1766 blev Adjunctus og Compastor for Gierlev og Enslev Meenigheder i Aarhuus Stift, blev 1771 af General-Landvæsens Collegium tilkiendt et Præmium af en Guld Medaille paa 8 Lod, for hver af følgende Afhandlinger og

Skrifter.

Hvorledes de Vanskeligheder best kan hæves, der hindre vedkommende fra at lede Vandet fra Agre, Enge og Moeser.

Om de Aarsager, der hindre Folke-Mængdens Tiltagelse i Bondestanden.

WESTERHOLT (Georgius) Fød i Odense først i dette Aarhundrede. Hans Fader var Thomas Jacobsen, Skildrer sammesteds, hans Moder Anna Skieving, som mange Aar havde tient paa Hvedeholm hos Frue Susanna Giöe, Hr. Predbiörn Brahes. Han deponerede fra Odense Skole, 1725 fik Sted paa Walkendorphs Collegium. 1728 blev Rector ved Svenborg Skole, hvilket Embede han forestod til 1730, da han drog til Tydskland, besøgte adskillige Universiteter og blev beæret med Magister-Graden til Wittenberg. Ved Hiemkomsten kom han ind paa Eilertsens Collegium, hvor han i endeel Aar holdt adskillige Collegia. Endelig geraadede han, for bekiendte Aarsagers Skyld, i yderlig Trang, nød dog meget godt af adskillige iblant Professorerne, som havde kiendt ham i hans Velmagt. Tilsidst nød han en ugentlig Almisse ved et lidet Sammenskud af Alumnis Communitatis Regiæ. Døde saa i disse Vilkor 1766.

Skrifter.

Disp. de Jove Herceo. Havn. 1725. 4.
—— Palladium ex antiqvitatibus erutum. ibid. 1726. 4.
—— de Sensu vocis πυγμῇ Marc. 7. 3. ib. 1726. 4.
—— Meletemata Paschalia. ib. 1727. 4.
—— Historia Symboli Apostolici præliminaris. ib. 1727. 4.
—— de comedendo in sudore Vultus pane. Rostok. 1732. 4.
—— de Medicinæ & Poeseos commercio. ib. 1732. 4.
—— de Observationibus siderum minorum diurnis. Witteb. 1734. 4.

—— Methodus probandi operationes arithmeticas per novenarii Abjectionem. ib. 1734. 4.

De Medici circa Veritatem officio. Gratulatio ad Severin. Hee. Havn. 1734. 4.

Tillæg til Rami Kirke-Historie. Khv. 1736. fol.

WESTHOVIUS (Willichius) Fød 1577. i Bosov i Stiftet Lübek, hans Fader var Peter Westhovius, Præst sammesteds. Gik i Skole i Lübek, og studerede siden ved Academierne i Rostok og Frankfurt, reiste derefter til adskillige andre Universiteter i Tydskland, Italien, Bøhmen, Polen ꝛc. Omtrent 1600 kom han til Kiøbenhavn, og kort derefter reiste igien til Leipzig, hvor han faldt i en for ham selv lidet fordeelagtig Dispute, i det han paatog sig at forsvare Bartholom. Bilov, Poet. Laureat. Cæsar. & Comit. Palatinum imod Conr. Rittershusium og Frid. Taubmannum; men blev haanligen igiendreven af Elia Putschio. Han reiste derpaa strax til Danmark igien 1603, og blev nestfølgende Aar 1604 Rector ved Skolen Herlufsholm. 1608 frasagde han sig samme Embede. Giftede sig 1611 med en adelig Jomfrue navnlig Anna Sparre, og blev selv nobiliteret af Kong Christian den 4de. 1615 blev efter Christ. V. Befaling paa nogen Tid Informator hos Hertug Christian af Brunsvig. Var forhen 1613 af Keiseren giort til Comes Palatinus. 1619 blev aflagt med et Canonicat i Lund i Skaane, hvor han døde 1643. Var 3 Gange gift: 1. Med Anne Sparre. 2. Med Mette Biorno. 3. Med Anne Popping. Endskiønt han var Comes palatinus Cæsareus og Poeta laureatus, saa holdes dog hans Vers for at være ikkun maadelige.

Skrif-

Skrifter.

Libellus Epigrammatum adversus Conrad. Rittershusium & Frider. Taubmannum, pro Poetis laureatis. Lips. 1603.

ὁμιλία Poetica cum Gymnasii Herloviani regimen susciperet. Havn. 1604. 4.

Autoschediasma poeticum in laudem Regiæ Danorum Academiæ Havniensis. ib. 1604. 4.

Isagoge s. Introductio ad Rhetoricam Philippi Melanchthonis. Lips. 1606. 8.

Epigrammata miscellanea. Francf. 1606. 8.

Poematum pars 1ma. Lips. 1607. 8.

Poematum pars 2da. Rostoch. 1621. 8.

Urbes & oppida Seelandiæ epigrammatis delineata. Havn. 1607 & 1616. 4. Er indført in Sylloge Script. Regn. Dan. & Norveg., som af Stephanio er udgivet. Lugd. Bat. 1669. 16.

Isocratis Oratio parænetica de legitimo Regis officio, carmine Latino Heroico reddita. Havn. 1616. 4.

Μελύδρια de Bello per Christian. IV. adversus Carol. IX. juste suscepto & prospere continuato. ib. 1611. 4.

Emblematum Liber. Ratisbon. 1613. 4.

Illustres sententiarum flores e Saxone Grammat. lecti. Lips. 1617. 8.

Arbuscula parnassea tres ramos explicans. Rost. 1619. 12.

Epigramma ad Christianum V. Regem Dan. & Norv. designatum. Havn. 1629. 4.

Poemation in Festum connubiale Christ. V. & Magdalenæ Sybillæ. ib. 1634. 4.

Epigrammatum Libri VI, 2 Voll. ib. 1637 & 1646. 8.

Em-

Emblemata Christ. IV. Regi Dan. dicata, ib. 1640. 8. (B. Hyp. Cimb. Th)

WHITTE (Johannes) Fød i Tronhiem. Deponerede 1697. Og efter 2 Aars Forløb reiste til Tronhiem igien. Kom siden tilbage til Academiet og blev Alumnus paa Borches Collegium og Magister. 1714 blev Sognepræst paa Manger i Bergens Stift. Døde 1728. Var gift med Anne Marie Masson.

Skrifter.

Disp. de Lingvis tradendis. Havn. 1706. 4.
—— de Wolfgangi Ratichii in Lingvis tradendis Methodo. ib. 1707. 4. Alle 3 samlet udgivne 1707. 4.
6 Observationer om Lære-Konstens rigtige og frugtbare Øvelse. Khv. 1707. 4.
Forberedelse og Underretning om en sikker Orden og Maade til det latinske Sprog at lære. ib. 1708 og 1709. 8. (Fr.)

WHITTE (Johannes) En Søn af nestforrige, fød i Mangers Præstegaard 1719. 19 Mart. 1736 deponerede fra Bergens Skole. 1747 blev Missionair for Lyngens Capell i Nordlandene. 1751 Capellan pro Persona hos Hr. Jens Rennord, Sognepræst til Kors-Kirken i Bergen. 1763 residerende Capellan ved samme Kirke. Er gift med Johanne Margrete Nörenberg, Enke af Hr. Jens Schreuder, Vice-Pastor til Lindaas i Bergens Stift.

Skrifter.

4 Prædikener over Jesu Christi Tilkommelse. Khv. 1745. 8.
Invitatio ad Specimina oratoria audienda. Bergis. 1760. 4. (Fr.)

WHITE (Joris) Fød i Tronhiem 1731. 24 Jul. Hans Fader var Tostan White, en Proprietarius, hans Moder Ingeborg Whitte. Deponerede 1749. Efterat han havde sustineret Examen Philosophicum og Theologicum, slog han sig til Medicinen, blev derefter Alumnus paa Eilersens Collegium og øvede sig flittig in Praxi ved Friderichs Hospital. 1760 blev Doctor Medicinæ, og siden Berg-Medicus ved Kongsberg i Norge.

Skrifter.

Disp. de Torpore irritabilitati contrario. Havn. 1756. 4.
—— de Dysenteria contagiosa. ib. 1758. 4.
—— de Dysenteria autumnali. ib. 1759. 4.
—— de Morbis Epidemicis. ib. 1760. 4.
—— de multiplici nosocomiorum usu. ib. 1760. 8.
Middel, hvorved Skovene i Norge kan spares. Indført i Oeconom. Magaz. Tom. 5. p. 135. (Pr.)

WIBERG (Georg. Jani og Joh. Georgii) See SADOLIN.

WIBORG (Christianus Olai)

Skrifter.

Konstige Arithmetiske Spørsmaal af Regula de tri. Malmøe 1678. 4.

WIBORG (Petrus Jespersen)

Skrifter.

Liig-Prædiken over Christen Scheel. Khv. 1595. 4.

WIBURGIUS (Johannes Jani) Fød i Wiborg, reiste først nogle Aar udenlands. Ved Hiemkomsten blev han 1645 Provst paa Klosteret. 1646 Conrector ved Kiøbenhavns

havns Skole. 1649 Sognepræst i Lund i Skaane, hvor han forfaldt i adskillige Disputer med Bisskopen D. Peder Winstrup. Iblant andet havde han en Proces med bemeldte Bisskop Winstrup, som med megen Hidsighed paa begge Sider blevført for Capitulet i Lund 1651, hvortil Anledningen var denne: Bispinde Winstrup havde samme Aar, 9de Søndag efter Trinitatis om Eftermiddagen, efterat Gudstienesten var forrettet, med nogle andre Venner giort en liden Lyst-Reise ud paa Landet i Nærværelsen. Heraf tog Wiburgius Anledning, og tilskrev hende et temmelig skarp Brev, med Formaning at blive en stille og ærbar Matrone, og ei lade den onde Aand raade &c. Og siden offentlig paa Prædikestolen tydelig stiklede paa hende i Anledning af en Prædiken om Sabbathens Vanhelligelse ved Maj-Græve Gilder &c. Processen blev endelig skaaren over tvert, og Wiburgius kort efter forflyttet til Møen, som Provst og Sognepræst i Stege, hvor han døde 1682. 10 Oct. i hans Alders 69de Aar. Han berømmes af Borrichio, som en god latinsk Poet.

Skrifter.

Disp. Christologica, in qva vera Jesu Christi Deitas argumentis invictis demonstratur. Witteb. 1643. 4.

—— de natura Dei. ib. 1643 4.

—— de Anti-Christo. Præside Wilh. Lysero. ib. 1646. 4.

Perspicua & brevis Metaphysica exemplis Theologicis & Philosophicis illustrata. Havn. 1648. 8.

Brevis Metaphysicæ synopsis. ib. 1648. 8.

Dispp. 3. de Dei notitia. ib. 1648. 4.

Compendium Physices. ib. 1649. 8.

Summa Fidei ex N. Test. Græco. ib. 1649. 8.

De Prolegomenis Philosophiæ. ib. 1655. 8.
Poemata Varia. (*Th. B. Hyp.*)

WIBY (Christen) Præst i Viby.

Skrifter.

Rythmiske Erindring over Catechismum. Khv. 1684. 4.

WICHMAND (Bartholdus) Fød i Odense 1617. 4 Febr. Hans Fader var Bertel Wichmand, hans Moder Karen Leth, der døde i sit 99de Aar. Han deponerede fra Odense Skole. 1645 blev Magister. 1650 Capellan pro Persona i Særsløv i Fyen, hos den paa Sinds Kræfter skrøbelige Sognepræst, Hr. Jens Jespersen, efter hvis Død han blev Sognepræst. Da Præstegaarden, som forhen laae i Himmersløv Bye, ved forrige Præstes Faders og Formands Hr. Jesper Lauridsens Guldmagerie var lagt i Aske, opbygte Mag. Wichmand den i Særsløv, hvor den nu er, men tilsatte sine Midler derpaa, og havde ikke længe Nytte deraf. Hau blev Provst i Skoubye Herred 1661, og døde 1665. 10 Jan. Var gift med Anne Erics Dotter, Raadmand Eric Jörgensens Dotter i Odense, som siden fik Eftermanden Hr. Hans Bang, Bisp Doct. Niels Bangs Søn.

Skrifter.

Næsbyeholm. ɔ: Om Sindets Rolighed. Sorøe 1644. 4.
Martini Opitii Agerlevnets Lof, fordansket. ib. . . 4.
Jeremiæ Begrædelse paa Riim. ib. 1645. 4. (*Th. B. Bib. Br.*)

WICHMAND (Bartholdus) Fød 1720 i Nykiøbing paa Falster. Hans Fader var Bertel Wichmand,

en

en fornemme Borger ibid., hans Farfader Hans Wichmand, Raadmand i Odense, som var Broder til nestanførte Bertel Wichmand, hans Moder Bodil From, som siden kom i Egteskab med Etatsraad Rasmusen. 1742 deponerede fra Nyckiøbing Skole, 1747 reiste udenlands, 1749 kom hiem, og samme Aar blev Doctor Medicinæ. 1762 Land-Physicus i Aalborg. Døde 1770 19 Febr. Var gift med Anna Erica Gleerup, en Dotter af Consistorial-Raad Jörgen Christopher Gleerup, Sognepræst for Thorslef og Lendum Meenigheder i Aalborg Stift.

Skrifter.

Disp. inaug. de partu difficili ex funiculo umbilicali. Havn. 1749. 4.

Kort Underviisning for Jorde-Mødre i Spørsmaal og Giensvar. Kbh. 1755. og Aalborg 1771. 8.

WICHMAND (Nicolaus) En Broder til foranførte Bertel Wichmand den ældre. Var fød i Odense 1610. 20 Maj. Var Medicus practicus i Kiøbenhavn og siden i Lund i Skaane.

Skrifter.

Disp. de Morbo Regio. Lugd. Bat. 1642. 4. conf. Barthol. Cist. Medic. (*B. Bib.*)

WIDALIN (Arngrimus Jonæ) See JONÆ.

WIDALIN (Arngrimus Torchilli) En Islænder, Broder til Bisskop Jon Widalin. Var Magister og Rector i Rachschov Skole. Døde i Kiøbenhavn 1703.

Skrifter.

Disp. de voce כארי, Psal. 22. 17. Præside. J. J. Bircherod. Havn. 1698. 4.

—— Gustus ad Isocratem, h. e. Encomii Euagoræ primi Capitis Versus primus notis illustratus. ib. 1698. 4.

De Scenopegia Christiana. Indført i Bircherods Palæstra Antiqvaria. p. 212.

De Meliorando Statu Islandiæ.

Grönlandia nov-antiqva paa Dansk.

Phrases ex Corn. Nep. Disse 3 sidste vides ikke at være trykte.

WIDALIN (Jonas) Fød i Island 1666. 21 Mart. Hans Fader var Torchild Arngrimsen, Præst til Alsienes i Guldbring Syssel, hans Farfader den bekiendte Arngrim Jonsen. 1687 deponerede ved Universitetet i Kiøbenhavn, hvorpaa han af Ungdoms daarlig Lyst gav sig til at være Soldat under Marinerne, men kort efter besindede sig bedre, fik Afskeed, fortsatte sine Studeringer, drog hiem til Island, og blev 1692 Hører ved Skolen i Skalholt, næste Aar derefter Sognepræst til Domkirken sammesteds, samt efter 3 Aars Forløb Vice-Præpositus i Guldbringe Provstie, og assisterede den gamle Bisskop Thorlaksen i hans Embedes Forretninger. 1697. 16 Dec. blev kaldet til Bisskop i Skalholt, og 1698 første Søndag efter Paaske indviet til samme Embede. Døde 1720. 30 Aug. Var en stor latinsk Poet og Orator.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Gisle Magnusen. Hol. 1704.

Heptalogum Christi, eller Prædikener over de 7 Christi Ord paa Korset. ib. 1716. 1731. 8.

En Huus-Postil hele Aaret igiennem. ib. 1718. 4. og sie den 7 Gange oplagt.

Prædikener over Christi Lidelses Historie. ib. 1722. 1740. 8.
Verus Christianismus. ɔ: Forklaring over Lutheri Catechismus. Khv. 1729. 1739. 16. Oversat paa Danſk af Hans Becher. Khv. 1733. 8.
En Bønne-Bog oversat. Hol. 1738.
Et Menniſkes Skyldighed mod Gud. Oversat paa Islandſk. ib. 1744.
Desuden har han efterladt in Mſpt. Islandſk Overſættelse af det Nye Testamente. Prædikener over Fader Vor, og adſkillige latinſke Dissertationer, Orationer, Epistler og Poemata. (*An.*)

WIDALIN (Paulus Jonæ) Var Laugmand for Sønden og Østen i Island. En stor Poet, Historicus og Juris-Consultus. Døde 1727.

Skrifter.

Afhandling om Islands Opkomst, under Titel: Deo, Regi, Patriæ. Udgiven af Professor John Ericsen i Sorøe. Sorøe 1768. 8.
Desuden henligger endnu in Mſpt. Hans
Archaiologia Juridica, bestaaende af en heel Hob meest Philologiſke Afhandlinger, som formedelst Forfatterens mellemkommende Død ikke fuldkommelig er udarbeidet.
Recensus Poetarum & ſcriptorum hujus & ſuperioris ſeculi. Opus affectum.
Forklaring over Tabulam Generalem Computisticam de termino Paschali. (*Cr.*)

WIDALIN (Paulus Bernhardi v. Povel Biarnesen) En Dotter-Søn af nestforrige, døde som Student i Leipzig for nogle Aar siden.

Skrifter.

Carmina Varia. Lipſ. . . 4.
Oratio in Natalem Friderici Vti. ib. 1757. fol.
Diſſ. de Methodo Mathematico - Philoſophica. Harn. 1745. 4.
—— Num Philoſophia recte & adæqvatè loqvendo facultatis inferioris nomine poſſit Appellari. ib. 1747. 4.
—— de Voluptatibus innocuis & licitis. ib. 1748. 4.

WIDALIN (Tordillus Arngrimſen) See ARNGRIMSON.

WIDSTED (Laurentius Martini) Fød 1614 i Widſted i Wenſyſſel. Hans Fader var Morten Ibſen, hans Moder Karen Jens Dotter. 1634 deponerede fra Aalborg Skole. 1637 blev antagen ſom Informator hos D. Hans Resens Børn, 1638 blev Sognepræſt i Machſchov, 1641 Magiſter, 1662 Provſt i Nørre-Herred. 1666 blev han ſat fra ſit Kald, af hvad Aarſag er ubekiendt. Døde 1674. 8 Mart. Han var 2 Gange gift: 1. Med Karen Niels Dotter, Enken i Kaldet. 2. Med Magrethe Laurids Dotter Thura, med hvilken han iblant andre Børn avlede Biſkop Laurids Thura.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Mads Bergen. Kbh. 1640. 4.
Salomons Høiſang forklaret i en Samtale imellem den afdøde Prinz Chriſtian og hans efterladte Enke Magdalena Sybilla ib. 1648. 4.
Chriſtelige ſmaa Pſalmer. 1668. 8.
2 gudelige nye Pſalmer. 1668. 8.

Kong Davids Skole, eller Skoles 7 Lectier, det er de 7 Pœnitentze Psalmer udi Bønner forfattede. Kbh. 1669. 8. (*An. Mar. M.*)

WIEDEWELDT (Johannes) Fød i Kiøbenhavn, hvor hans Fader var Billedhugger ved Holmen. Reiste udenlands paa Kongelig Bekostning, blev derefter Kongelig Hof-Billedhugger og Professor ved Maler- og Billedhugger-Academiet i Kiøbenhavn, samt Medlem i Landhuusholdnings Selskabet.

Skrifter.

Tanker om Smagen i Konsterne. Kbh. 1762. 8.
Hauge Decorationer. ib. 1762. 8.

WIELANDT (Joachimus) Fød i Kiøbenhavn 1690. in Martio. Hans Fader var Peder Wielandt, Islandsk Kiøbmand, hans Moder Margrete Thomas Dotter Dobbelsteen. 1707 deponerede fra Sorøe Skole, blev derefter Alumnus paa Borches Collegium. Hans Hoved-Studium var den Danske Historie, Vaaben-Konsten og det der hører til Rettergang. 1712. 8 Aug. blev Secreterer i det Danske-Cancellie, derefter Justits-Secreterer i Høieste Ret. 1722. 13 Mart. virkelig Cancellie-Raad. Var tillige Directeur over det Kongel. Bogtrykkerie. Døde 1730. 18 Dec. Var gift med Inger Windekilde.

Skrifter.

Dispp. 2. de Thoro Veterum Septentrionalium Principe Idolo. Havn. 1709. 1710. 4.
Tabula Cistercienſium Sorana. ib. 1712. 8.
Printz Christian den 6tes Slægt-Register. ib. 1717. fol.
Fyrstinde Annæ Sophies Slægt-Register. ib. 1718. fol.

Index concisus familiarum Ducatus Megapolitani. ibid. 1722. 8.

Archilles og Polixene forestillet i en Tragoedie. Khv. 1725. 4.

Genealogisches Jahr- und Tag-Buch. ib. 1725. 4.

En dito ib. 1726. 4. 1727. 8.

Erici Pomerani Kronike, fordansket. ib. 1729. 8.

Kiøbenhavns Taksigelse til Printz Christian. ib. 1729. 4.

Nye lærde Tidender fra 1720 til 1728. hvorudi fra 1724 til 1728 endeel gamle Danske Adels Vaabener og Genealogier ere indførte. ib. in 8.

Samlinger af Danske Vers 14 Bind. ib. 1725. & Seqv. 8.

VIETH (Emanuel Gerhard) 1741 blev Feldtpræst. 1742 Sognepræst til Sønderup og Nordrup i Sicelland.

Skrifter.

Thomas Kingos Morgen- og Aften-Psalmer, udgivne med Frid. Brandts og Christian Roses tydske og latinske Oversættelser. Sorøe 1768. 4. oblong.

WILCKEN (Fridericus Philippus) Fød i Kiøbenhavn. Studerede i Helmstad.

Skrifter.

Theses Juris publici. Helmst. 1673. 4.

St. WILHELMUS. Fød i Frankerig, hans Faders Navn var Radulphus, hans Moders Emelina. Han levede i Begyndelsen som en Munk i St. Genovefæ Kloster i Paris, hvor Biskop Absalon først lærte at kiende ham, da han i sine unge Aar var i Paris; hvilket gav Anledning til, at bemeldte Biskop Absalon lod ham 1161 kalde her

ind

ind til Danmark som Abbed over St. Augustini Kloster i Eschildsøe, for at holde Munkene sammesteds under bedre Disciplin. Efter nogle Aars Forløb flyttede han med sit hele Broderskab til Ebelholt i Siælland. Udi den bekiendte Sag imellem Kong Philip August af Frankerig og hans Gemahl, den danske Princesse Ingeborg, blev han af Kong Knud sendt til Rom som Gesandt. Døde omsider i Ebelholt 1202. æt. 98, og efter sin Død blev canoniceret.

Skrifter.

Adskillige Epistler, som Thom. Bartholin havde samlet og destineret til Trykken. (*An.*)

WILHELMI (Jacobus) Fød i Nestved.

Skrifter.

Elementale Ebraicum. Witteb. 1569. 8.

WILHELMI (Johannes) Fegte-Mester ved Sorøe Academie.

Skrifter.

Om Fegte-Konsten.

WILHELMI (Johannes Philippus) Tydsk Præst ved den reformerte Kirke i Kiøbenhavn. Døde 1770.

Skrifter.

Predigt an Frider. Vti Begräbniß-Tag. Kioph. 1766. 8.

WILHELMI (Thomas) Fød i Odense. Var først Rector, siden Lector Theologiæ i Lund i Skaane. Døde 1602. 20 Jun.

Skrifter.

Oratio de conjungendo Theolog. & Philosophiæ studio. Havn. 1586. 8.

Davids Psalter paa Danske Riim efter Lobwassers Melodie. Khv. 1641. 12. (*Th. Bib. Br. B.*)

WIINHOLT (Claudius) Fød i Kiøbenhavn 1712. 10 Jan. Hans Fader var Christian Wiinholt, Borger og Brygger ibid. hans Moder Elisabeth Peders Dotter Gyrsting. Gik først i Kiøbenhavns Skole, men formedelst den sammesteds paakomne Ildebrand blev 1729 sat i Helsingøers Skoles øverste Lectie, hvorfra han 1731 deponerede. 1738 blev antagen af Græv Christian Ditlev Reventlau som Cabinets-Prædikant, efter hvis Død han af Enke-Grævinden 1739 blev kaldet til Sognepræst for Hordlunde og Nordlunde Meenigheder i Laaland. Har 4 Gange været gift: 1. Med Dorothea Bildsöe, hans Formands Hr. Frideric Stödts Enke. 2. Med Karen Skridsmejer, en Dotter af Hr. Knud Leonhard Skridsmejer i Errindlev. 3. Med Else Margrete Eimandinger i Christiania i Norge. 4. Med Farver Rhodes Dotter paa Christianshavn. Ved Herskabets Gavmildhed og hans Omhyggelighed er et Hospital der i Sognet 1746 oprettet for 10 Fattige. Døde 1771. 12 Mart.

Skrifter.

J. Anast. Freilinghausens korte Begreeb af den christelige Lærdom. Oversat. Khv. 1754. 8.

Joh. Lor. Mosheims grundige Tanker i adskillige vigtige Materier. Oversatte. ib. 1770. 8.

Willich (Christianus)

Skrifter.

Seculum completum. s. de ultimo seculi anno. Havn. 1699. 4.

Willius (Johannes Valentinus) Var Medicinæ Licentiatus, og Kongel. Feldt-Medicus i Christiani Vti Tid. Døde 1676. 3 Oct.

Skrifter.

Programma invitatorium ad Regiæ Universitatis Havniensis Cives. Havn. 1675. 4.

Anniversarius secundus florentis D. P. Griffenfeld. ibid. 1675. 4.

De Morbis Castrensibus internis. ib. 1676. 4.

Bezoar Septentrionalis. Poema Medicum. ib. 1676. 4. (*Bib.*)

Wilse (Jacobus Nicolaus) Fød paa Thyeholm Land. Hans Fader er Hr. Peder Wilse, Sognepræst til Sønberg og Odbye Meenigheder i Thye, Moderen Maren Bierregaard. Han deponerede 1760. Conditionerede derefter et par Aars Tid i Norge, siden i Fridericia hos Kammerraad og Borgemester Riether, derefter i Kiøbenhavn, hvor han informerede 2 Russiske Fyrster i Geheime-Raad von Salderns Huus; ved hvis Recommendation han 1768 blev Præst til Spydberg, Hovi og Helin Meenigheder i Aggershuus Stift i Norge, og samme Aar Magister.

Skrifter.

Lucile, ou l'Etudiant infortune. Christiania 1762. 4.

Fridericiæ Stads Beskrivelse. Kbh. 1767. 8.

Hans eget Levnets Beskrivelse. ib. 1768. 4.

Be-

Beskrivelse over Thyeholm. Hvoraf det meste er indført i Danske Atlas Tom. 5. p. 513 - 527.

WILTHAGEN (Casparus) Fød i Tronhiem. Var allerede 1693 Compastor i Glückstad, hvor han faldt i en Controvers med sin Collega Hr. Nicolai Sibbern, som Aar 1705 i en Prædiken havde statueret de Troendes begyndte Salighed i dette Liv, hvilket Wilthagen med Ord og Skrifter modsagde og angav ham for General-Superintendent Schwarts. Sibbern søgte sin Tilflugt til Doct. Lutken i Kiøbenhavn, som var af Meening med ham, Wilthagen derimod udgav 3 theologiske Betænkninger, som vare paa hans Side. Endelig blev han 1710 kaldet til Hof-Prædikant i Kiøbenhavn og Confessionarius hos en i besynderlig Anseelse staaende Grævinde. 1712 blev Doctor Theologiæ bullatus og Biskop i Wiborg. Døde 1720.

Skrifter.

Drey theologische Belehrungen von einer in Holstein sich erhobenen neuen Lehre, daß die Glaübigen das ewige Leben dem Anfang nach würcklig haben und besitzen. Hamb. 1706. 4.

Leichen-Rede über Hedevig Margarete Johansen Admiral Poulsens. Glückstad 1710. fol. (*Cimb. An. Z.*)

WILTHAGEN (Johannes Henricus) Fød i Slesvig. 1694 blev tydsk Præst paa Christianshavn, 1696 Sognepræst i Crempe i Stormarn.

Skrifter.

Expositio exegetica Epistolæ Pauli ad Titum, in qva Idea veri Ecclesiæ Ministri repræsentatur. Præside D. Joh. Fechtio. Rostoch. 1692. 4. (*Cimb.*)

WIND

Wind (Christianus) Hans Fader var Iver Wind til Norholm, Danmarks Riges Raad, hans Moder Helvig Skinkel. Han studerede paa Sorøe Academie.

Skrifter.

Oratio de laude & fructu peregrinationis. Soræ 1646. 4.

Wind (Georgius) Hans Fader var Canceller Holger Wind, hans Moder Frue Margrete Giedde. Han var Oberst-Lieutenant og blev 1682 dræbt i Paris af Frideric Rantzau i en Duel. Var gift med Charlotta Hedevig Rosenkrants.

Skrifter.

Oratio Valedictoria habita in supremo Auditorio Acad. Havn. ad Regem Christian. Vtum. Havn. 1677. 4. (*H. Bib.*)

Wind (Olaus) Fød 1590 i Hyllinge Præstegaard i Siælland. Hans Fader var Jens Wind, Sognepræst til Hyllinge og Lyngbye Meenigheder og Provst i Woldborg Herred, hans Moder Maren Mortens Dotter Grum, Søster til Mag. Povel Mortensen Grum, Biskop i Lund. 1609 deponerede fra Roeskilde Skole. 1617 blev Rector i Slangerup og Magister. Omtrent 1619 blev Conrector i Roeskilde. 1620 reiste udenlands. 1625 kom hiem og blev Rector ved Kiøbenhavns Skole. Men efter 3 Maaneders Forløb kaldet til Sognepræst ved Helliggeistes Kirke. 1642 blev Sognepræst ved Frue Kirke i Kiøbenhavn. 1645 Kongel. Hof-Prædikant og Confessionarius. Døde 1646. 18 Aug. Var 2 Gange gift: 1. Med Anna Winstrup, en Dotter af D. Peder Winstrup, Biskop i Siælland. 2. Med Cæcil Peders Dotter, Borgemester Peder Andersens Dotter i Kiøbenhavn.

Skrif-

Skrifter.

Taksigelse til Gud, at de Hamborger sig nu som Undersatter hos vor allernaadigste Konge have indstillet. Khv. 1643. 8.

Liig-Prædiken over Holger Rosenkrants. ib. 1643. 4.

—— —— over Mette Rosenkrants. ib 1647. 4.

(*Tb. B. Hyp. An. Z. R.*)

WINDEKILDE (Gregorius) Fød i Steenløse Præstegaard i Siælland. Hans Fader var Mag. Hans Hansen Windekilde, Sognepræst for Steenløse og Værløe Menigheder, hans Moder Inger Gregers Dotter. Døde 1691.

Skrifter.

Tolv gudelige Maaneds Stemmer. Khv. 1682. 8.

WINDEKILDE (Johannes Joh. fil.) Fød 1625. 25 Jan. 1654 blev Sognepræst for Steenløse og Værløe Meenigheder i Siælland. 1678 Provst i Ølstykke Herred. Døde 1711. 12 Apr. efterat han havde levet i 86 Aar, og været Præst i 57 Aar. Var 2 Gange gift: 1. Med Inger Gregers Dotter. 2. Med Giertrud Jörgens Dotter.

Skrifter.

Disp. de generali Metaphysices Theoria. Hafn. 1652. 4.

Anatome qvæstionum paradoxarum Cl. Nic. Leslæi de motu terræ, anima hominis a sola matre, & servatore Jesu die Jovis passo. Havn. 1662. 4.

En ret christelig Huusfader. Oversat af Engelsk. Khv. 1676. 1739. 12. Paa Islandsk af Biörn Magnussen. Khv. 1741. 12. (*Bib. Tr. Fun.*)

WINDING (Erasmus Pauli) Fød 1615. 19 Mart. i Windinge i Sælland. Hans Fader var Mag. Povel Jensen Colding, Sognepræst sammesteds og Provst i Øster-Flakkeberg Herred, hans Moder Johanne Peders Dotter. 1632 deponerede fra Herlufsholms Skole, 1635 blev Vice-Rector i Slangerup, og strax derpaa samme Aar Hører i Kiøbenhavns Skole. 1638 resignerede fra dette Embede og reiste udenlands, 1640 kom hiem og blev Rector i Sorøe, 1641 Magister. 1646 nedlagde Skole-Embedet og levede i sin Roelighed indtil 1648, da han blev Professor Græcæ Lingvæ ved Universitetet i Kiøbenhavn. 1661 Professor Historiarum & Geographiæ. 1660 Assessor i Cancellie Collegio og Høieste Ret, 1670 Referendarius i Høieste Ret. 1679 Cancellie-Raad, 1680 Justits-Raad. 1684 Etats-Raad. Døde 1684. 4 Sept. Var en af de fornemmeste Medarbeidere ved den Danske Lov, og den som i sær førte Pennen. Han var 2 Gange gift: 1. Med Margrete Finke, Professor Jacob Finkes Dotter. 2. Med Ingeborg Jacobæa, Biskop D. Jacob Matthiæsens Dotter i Aarhuus.

Skrifter.

Oratio in Obitum Christiani Caspari fil. Brochmand. Paris 1638. fol.

Oratio de Regno hereditario & electivo. Flexiæ Andegav. 1640. 4.

Disqv. Philologica de Dubiis qvibusdam Græcanicis. Havn. 1648. 4.

Commentar. in Euripides Hecubam. ib. 1648 - 1656.

Commentar. in Euripidis Medeam. Dispp. 2. ibid. 1657. 4.

Disp.

Disp. de Lingvæ Græcæ & Ægyptiacæ affinitate. ibid. 1660. 4.

Disp. de Litterarum Græcarum Origine. ib. 1661. 4.

Marciani Heracleotæ περιήγησις, s. Orbis descriptio, cum interpretatione Latina. ib. 1662. 8.

Imaginis Nubucadnesaro visæ interpretatio Danielis ad Historiam expensa. ib. 1663. 4.

Regia Academia Havniensis in Regibus, Conservatoribus, Rectoribus, Professoribus suis repræsentata. Havn. 1665. 4.

Carmina nonnulla Græca. . . 4. (*W. Th. B. Hyp. Spic Mar. Pr.*)

WINDING (Erasmus Pauli) Den yngere, Herre til Bistrup, en Sønne-Søn af nestforrige. Fød i Kiøbenhavn. Hans Fader var Etats-Raad Povel Winding, hans Moder Margrete Sophie Bøgvad. Blev 1704 Cancellie-Secreterer, 1711 Cancellie-Raad, 1717 Justice-Raad, og døde ugift i Kiøbenhavn 1727. 21 Julii.

Skrifter.

Eutechnii Paraphrasis prosaica in Oppiani Ixeutica Græc. lat. Havn. 1702. 8. (*Con.*)

WINDING (Johannes Pauli) Broder til foranførte Etats-Raad Rasmus Winding. Fød 1609. 1 Aug. i Windinge Præstegaard i Siælland. 1626 deponerede fra Herlufsholms Skole. Reiste derefter 6 Aar udenlands i Tydskland, Holland, Engeland og Polen. 1635 blev Lector og Professor Theologiæ ved Gymnasium i Odense. 1637 Magister. Døde 1655. 21 Jun. Var gift med Karen Hans Dotter.

Skrifter.

Disp. Polit. Philolog. de Judæis. Grönningæ 1633. 4. (*B. Th. Lu.*)

WINDING (Paulus) Fød i Kiøbenhavn 1658. 8 Sept. Hans Fader var forhen anførte Etats-Raad Rasmus Winding, hans Moder Ingeborg Jacobæa. 1675 deponerede. 1677 blev Professor designatus ved Kiøbenhavns Universitet, reiste derpaa strax udenlands. 1681 kom hiem og blev virkelig Professor Lingvæ Græcæ, derefter Assessor i Hof-Retten, Cancellie-Raad, Assessor i Høieste Ret, Justits-Raad, og 1706 Etats-Raad. Døde 1712. 27 Mart. Var gift med Margrete Sophie Bögvad, en Dotter af Anders Bögvad, Tolder ved Øresunds Toldkammer.

Skrifter.

Disp. de Idolis. Havn. 1676. 4.

—— de Gallicinio. ib. 1676. 4.

De Strena ad Patrem. ib. 1677. 4.

Epistola ad Patrem. ib. 1678. 4.

Tractatus Talmudicus ראש השנה de novi anni initio, latine redditus & notis illustratus. ib. 1678. 4.

Exercit. Philolog. in Luciani Dialogum de morte peregrini. ib. 1682. 4.

Ver, Æstas & Autumnus Græc. s. de variis Lingvæ Græcæ scriptoribus Dispp. 3. ib. 1693. 1699. 1705. 4.

Oratio Parent. in Obitum Ulricæ Eleonoræ, Sveciæ Reginæ. ib. 1693. fol.

Regia merita Divi Principis Georgii oratione funebri exposita. ib. 1709. fol.

Comitas Reventloviana, f. Oratio funebris in obitum Conradi, Comitis de Reventlau, Magni Cancellarii. ib. 1714. fol. Er og oversat paa Dansk af F. Rostgaard. ib. 1714. fol. og paa Tydsk.

Wormiana Decora, f. Laudatio funebris in obitum Wilhelmi Wormii. ib. 1704. fol.

Oratio funebris in excessum Olai Borrichii, Orationibus Borrichianis, Havn. 1714. 8. a Lintrupio editis præmissa.

Epistola de scriptis adespotis ad Jo. Deckherrum. Indført i Jo. Deckherri Tractat. de scriptis adespotis, og V. Placii Theatr. Anonym. & Pseudonym. (*Th. Rav. L.*)

WINDING (Petrus) En Søn af Paulo Jani Coldingio og Broder til Etats-Raad Rasmus Winding. Reiste udenlands.

Skrifter.

Disp. de Philosophia. Franek. 1634. 4.

WINDING (Petrus) En Søn af foranførte Hans Povelsen Winding. Fød i Odense 1637. 25 Jun. Var Licentiatus Juris og Assessor i Cancellie-Collegio. Blev af Kong Christ. V. befalet at oversætte vor Danske Lov paa Latin: men døde imidlertid 1684. 16 Mart. paa hans Gaard Lammehauge i Fyen.

Skrifter.

Disqvisitio politico juridica de Jure Principis primario.
Disp. inaug. de Feudis, Aurel. ad Ligerim 1662. 4.
Disqvisitio ethica de Actione invita. (*Bib.*)

Disse lærde Windinger kan forestilles i følgende genealogiske Orden:

Povel Jensen Colding.

Hans Winding. Rasmus Winding. Peder Winding.

Peder Winding. Povel Winding.

Rasmus Winding.

WINDING (Petrus) Fød i Vesterviig Præstegaard i Thye. Hans Fader var Hr. Anders Winding, Sognepræst til Vesterviig og Agger, og Provst udi Refs Herred, hans Moder . . . Moldrup, en Dotter af Assessor Peder Nielsen Moldrup til Vesterviig-Kloster. Var Skoleholder ved Nicolai Danske Skole i Kiøbenhavn paa 13de Aar. 1765. 16 Aug. Sognepræst til Hasfing og Willerslef i Thye i Aalborg Stift. Gift med Elisabeth Kaalund.

Skrifter.

Fresenii Communion-Bog. Oversat. Khv. 176 . 8.
Veiviisning til de saliggiørende Sandheder. ib. 1765. 12.

WINGAARD (Magnus) Fød 1639. 9 Dec. i Nørholm Præstegaard i Wiborg Stift, hvor hans Fader Mogens Thomæsen Wingaard var Præst. Deponerede fra Aalborg Skole 1660. 1666 blev Conrector ved samme Skole, og 2 Aar efter Rector i Mag. Christen Mortensens Sted: men formedelst hans Udueligbed og Efterladenhed, blev han 1684 afsat fra samme Embede.

Skrifter.

Dispp. 4. Ontosophicæ. Havn. 1665. 4.
6 aandelige Nytaars Sange. ib. 1690. 8.

6 aandelige Sange. ib. 1692. 8.

Aandelige Tacter paa Hiertets Strenge-Leeg. ib. 1692. 8.

Vindemiæ Theologico-Ontosophicæ. ib. 1691. 1695. 8.

Jovis Tarpei Custos, eller den tamme Gaas. ib. 1696. 8.

Trophæum perpetuum in D. Nic. Juul. ib. 1697. fol.

Cœli Epinicium, Solis Epicedium, Tumbæ Epitaphium in Illustr. Marcum Giöe. ib. 1698. fol.

L. A. Florus oversat paa Dansk. ib. 1699. 12.

Bulla aurea S. R. Majestatis in Frid. IV. unction. ibid. 1700. fol.

De 5 første Bøger af Curtio med Freinshemii Supplement oversat paa Dansk. ib. 1704. 8. (*Th. An. Z. Bib.*)

WINGE (Gerhardus Johan) Sognepræst til Etoche Ahrendal og Schedug i Jarlsbergs Provstie i Aggershuus Stift.

Skrifter.

Jubel-Prædiken. Christiania. 1749. 4.

WINNEKEN (Christianus) Var i mange Aar Kongel. Myndtmester i Kiøbenhavn. Døde 1746.

Skrifter.

Beschreibung des wahren Opobalsam Baums de Mecha. Kioph. 1745. 8.

WIENKEN (Oltman Gerhard) Fød i Oldenborg 1713. 27 Maj. Hans Fader var Conrad Wienken, Raadmand sammesteds, hans Moder Agneta Grouermann. Gik i Skole i Oldenborg, 1731 drog til Universitetet i Leipzig. 1735 reiste hiem igien, og efter et Aars Forløb begav sig til Kiøbenhavn, hvor han opholdt sig i 5

Aar

Aar ved at informere Ungdommen. Efter adskillige saavel indvortes som udvortes Fristelser blev han 1741 tydsk Præst ved vor Frelseres Kirke paa Christianshavn.

Skrifter.

Extracter af 2 Aars tydske Prædikener, holdte for Meenigheden paa Christianshavn.

WINSLOV (Jacobus Benignus) Fød i Odense i Fyen 1669. 2 Apr. Hans Fader var Hr. Peder Winslöv, som den Tid var Præst til Frue Kirke i Odense, men siden blev Sognepræst i Præstøe, hans Moder Martha Bruno. Han deponerede fra Odense Gymnasium, blev derefter Alumnus Collegii Medicei, og studerede først Theologien, prædikede adskillige Gange med saadan Biefald, at en gammel Præst i Fyen foreslog ham at blive sin Adjunctus og Successor. Men efter hans store Patrons Geheimeraad Moths og Professor Oluf Römers Raad applicerede han sig til Anatomien og Medicinen, fik Kongelig Stipendium at reise udenlands paa, og 1697 begav sig til Holland i Følgeskab med Joh. de Buchwald, som siden blev Etats-Raad og Professor Medicinæ i Kiøbenhavn. 1698 reiste han til Paris, hvor han ved at læse Bossuets Skrifter først blev sat i Tvivl om sin Fædrene Religion, og endelig 1699. 8 Oct. traadde over til den Papistiske Lærdom og antog bemeldte Bossuets Navn, Jacob Benignus, da han tilforn hedde allene Jacob. Han lagde sig derpaa for Alvor efter Medicinen, men som de Omkostninger han havde at giøre, førend han kunde naae Doctor Værdigheden, langt overgik hans Formue, vendte han sig til Faculteter selv i en Tale, hvori han anholdt om Examen for Praxis. Denne Tale giorde den forventede Virk-

ning. Winslov blev ladt til Examen og befriet fra alle videre Omkostninger. 1707 blev han optagen til Medlem i Videnskabernes Academie og udnævnt til Hr. du Verneys Eleve. De ypperlige Afhandlinger, som han Tid efter anden forelæste i Academiet bekræftede dets store Tanker om ham, og lagde hans uforlignelige Indsigt i Anatomien for Dagen. Men i sær giorde han sig berømt ved sin anatomiske Forklaring over det menneskelige Legeme, som 1732 udkom, og ansees for den fuldstændigste Anviisning man hidindtil har over denne Materie 1743 blev han Professor i Anatomien og Chirurgien ved den Kongelig Have. 1744 Demonstrator i Anatomien ved det nye opbygte Amphitheater i Paris. Han practiserede desuden med stor Berømmelse. Var i mange Aar plaget med en Slags Døvhed, som stedse tog til, hvorfor han betiente sig af et Instrument, som han holdt til Øret, for at fornemme, hvad der taledes. Endelig døde denne store Mand, som var Doctor Medicinæ, Regent af det medicinske Facultet i Paris, Tolk i det tydske Sprog ved det Kongel. Bibliothec, Professor honorarius i Anatomien og Chirurgien ved den Kongelige Have og Medlem af det Kongelige Academie i Berlin, 1760. 3 Apr. 91 Aar gammel. Var gift med Marie Cathrine Gilles.

Skrifter.

Disp. de Alvi Solutione ex ira & moerore. Havn. 1695. 4.

Exposition Anatomique. Paris 1732. 8. Amst. 1743. 8. 4 Vol. Er og oversat paa Tydsk, og paa Latin. Francf. & Lips. 1753. 8.

Desuden adskillige lærde Afhandlinger, hvoraf endeel opregnes i Dänisches Journal 1 Th. p. 319. (Cr)

WINSLOV (Johannes) Broder til nestforrige.

Skrifter.

Henr. Müllers Hierte-Speil, oversat paa Dansk. Khv. 1705. 4.

WINSLOV (Ludovicus) Broder til de trende forrige. Var Præst i Norge.

Skrifter.

Anima locata. Havn. 1704. 8.

Salvator a Deo desertus. ib. 1706. 8.

Dykes Hiertets Selv-Bedragelse, fordansket. Khv. 1706. 1737. 8.

M. Niels Pedersens Cimbrers og Gothers ældgamle Herkomst og Handel. Oversat paa Dansk. ib. 1706. 8.

De Philosophiæ in Theologia usu & abusu. Havn. 1707. 8.

WINSLOV (Nicol. Bruno) Broder til de trende foregaaende. Fød i Odense 1670. 2 Dec. Deponerede 1690 fra Odense Gymnasium. Studerede først Theologien, og sustinerede 1694 Examen Theologicum. Blev og adskillige Gange tilbudet Præstekalde, men undskyldte sig formedelst sit svage Helbred, hvilket og bevægede ham til at studere Medicinen. Efterat han herudi havde hørt de Kiøbenhavnske Professores, reiste 1701 til Holland, kom 1702 til Paris, hvor han i 2 Aar opholdt sig hos sin Broder. Kom 1704 tilbage, og blev 1709 Doctor Medicinæ.

Skrifter.

Diss. inaug. de quæstione: An Medicus debeat esse Anatomico-Chymicus, Præside G. F. de Franckenau. Havn. 1709. 4.

WINSLOV (Petrus) Fød 1636. 20 Mart. i Slagne, hvor hans Fader Jacob Winslov var Præst og Provst i Synge Herred. 1655 deponerede fra Roeskilde Skole. Studerede først i Kiøbenhavn, siden paa fremmede Academier. 1663 blev Magister og Conrector i Odense Skole. Omtrent 1667 blev Præst til Frue Kirke sammesteds. 1693 Sognepræst til Præstøe i Siælland og 1703 Provst i Baarse Herred. Døde 1705. 13 Jan. Var gift med Martha Bruno, en Dotter af Mag. Nicolai Bruno, Sognepræst til vor Frue Kirke i Odense og Provst i Herredet.

Skrifter.

Spicilegium Arctoum. Havn. 1695. 8.

Farrago Arctoa. s. Cogitationes de Taciti Tanfana, & Sturlæi Tanse., aliisqve Danicam Historiam & lingvam spectantibus. ib. 1704. 3. (*Th. Lu.*)

WINSTRUP (Elias) Fød i Kiøbenhavn. Hans Fader var Bisp Peder Jensen Winstrup, hans Moder Anne E Anbæk. Reiste i sine unge Aar udenlands, og kort efter sin Hiemkomst døde i Kiøbenhavn 1633. in Majo.

Skrifter.

Manipulus Stratagematum. Amstel. 1632. 12. (*Bib.*)

WINSTRUP (Petrus Johannis) Fød i Kiøbenhavn 1549. 18 Mart. Hans Fader var Mag. Jens eller Johannes Winstrup, Sognepræst til Nicolai Kirke, hans

Moder

Moder Anne Niels Dotter Hofvet, en Kiøbmands Dotter i Kiøbenhavn. 1568 deponerede fra Roeskilde Skole. 1572 reiste udenlands med Rigets Raad Biörn Andersens Sønner. 1576 blev Magister til Wittenberg, som hiem samme Aar og blev Lector Theologiæ i Aarhuus. 1578 blev Sognepræst til Helliggeistes Kirke i Kiøbenhavn. 1587 adjungeret Mag. Laurids Bertelsen Bisskop i Aarhuus. 1588 succederede som virkelig Bisskop. 1591 blev Bisskop i Siælland og Doctor Theologiæ. Døde 1614. 24 Jun. og testamenterede 1000 Rdlr. til Academiet. Var 2 Gange gift: 1. Med Maren Esberns Dotter, hvis Fader var Mag. Esbern Pedersen, Sognepræst og Canik ved Aarhuus Domkirke. 2. Med Anna, Eliæ Eisenbergs Dotter.

Skrifter.

Paraphrasis Passionis Christi, carmine Græco Heroico. Witteb. 1576. 4.

Underviisning om det evige Liv og Død. Khv. 1587. 8.

Liig-Prædiken over Niels Kaas. ib. 1594. 8.

—— —— over Hack Ulfstand. ib. 1595. 8.

Bededags Prædikener paa Latin for 1592. 1593. 1594. 1595. 1596. 1597. 1598. 1599. 1600. 1601. 1604. 1608. 1610. 1611. 1612. 8.

Synodalia. f. antiqua admonitio ποιμενικη. Havn. 1610. 8.

Ευθανασίας Votum. ɔ: En Hiertens Ynske daglig at bede i denne farlige Tid om et saligt og christeligt Endeligt. Khv. 1614. 8.

Litteræ de Exorcismo. Indført i Dänische Bibliothek. Tom. 4. p. 103. (*W. B: Hyp. Spic. Th. An. Mar. R. B. P. Z.*)

Winstrup (Petrus Petri) Fød i Kiøbenhavn 1605. 30 Apr. Hans Fader var nestanførte Bisskop Peder Jensen Winstrup, hans Moder Anne Eisenberg. 1623 deponerede fra Soröe Skole. 1625 reisste udenlands. 1633 kom hiem og blev Professor Physices i Kiøbenhavn. 1635 Kongel. Hof-Prædikant. 1636. Doctor Theologiæ. 1638 Bisskop i Skaane. 1668 Canceller og Theologus. Om hans Dispute med D. Schwartz, see Schwartz. Han med hans Familie blev af Kongen af Sverrig adlet under det Navn Himmelstierne. Hans besynderlige Redebonhed til at hylde den Svenske Konge Carl Gustav, da Skaane gik over til Sverrig, og andre Omstændigheder, give tilkiende, at han har været bedre Svensk end Dansk sindet. Endelig døde han i en høi Alder 1679. 28 Dec. Var 2 Gange gift: 1. Med Maren Baden, en Dotter af Erenst von Baden, Borgemester i Horsens. 2. Med Dorothe. von Andetson, Bendix von Anderson og Anne Rosenkrantzes Dotter.

Skrifter.

Acclamatio nuptiis Mag. Joh. Erasm. Coagiani, Profess. Havn. cum. Druda Finkia. Havn. 1623. 4.

Libri III Epigrammatum. Jenæ 1630. 12. Havn. 1654. 8.

Disp. de usu lingvarum & disciplinarum philosophicarum in Theologia. Havn. 1633. 4.

Cornicen Danicus bellica Patriæ discrimina & liberationem ex illis ex Cornu aureo. 1639 invento prædicens in receptaculo Mogimalano (ɔ: Malmogiano) Havn. 1644. fol. Oversat paa Dansk af Peder Hermansen, Rector i Malmøe. Kbh. 1647. 4.

Kongens Griff i Krigstid. ɔ: Aandelig Anordning til Omvendelse for Skaane Stift, stilet i Bøn af Doct. P. Winstrup. Sanguiis af Sven Nielsen. 1644. 8.

Oratio Parentalis Oligero Rosenkrantzio dicta. Havn. 1643. 4.

Belli Sveco-Danici θαυμάσια. Oratio Latina. Havn. 1646. 4. Paa Dansk udsat af Peder Hermansen. ib. 1647. 4.

Oratio Synodica an sacerdotibus tempore belli, persecutionis & pestis fugere liceat. ib. 1647. 4.

Lessus Synodicus in Obitum Christiani, Principis Daniæ. ib. 1647. 4.

Rex Danorum Davidicus. s. Oratio in obitum Christiani IV. ib. 1648. fol.

Pandectarum Sacrarum, s. Commentarii locupletissimi in Historiam Servatoris ac Domini nostri J. C. ab Evangelista Matthæo conscriptam, Tomus 1mus. Lond. Scan. 1666. Tom. 2. 1674. fol.

Oratio Synodalis de Calumniis & calumniatoribus. 1667. 4.

Orat. Synod. de Academiis in genere & præcipue de nova Gothorum Academia Carolina. Lond. Scan. 1668. 4.

Inaugurations Prædiken holden 1668. 28 Jan. Caroli Dag, der Regia Academia Carolina i Lund blev indviet. Malmøe 1668. 4.

Oratio Synodi de Patientia. Lond. Scan. 1670. 4.

Diss. I. de auctoritate symbolica, formulæ Concordiæ inaug. pro gradu Doct. Josu. Schwartzii. ib. 1672. 4.

Epistola de pulchritudine Christi findes i Th. Bartholin. Epist. Med. Cent. 2. p. 457.

Liig-

Liig-Prædiken over Jytte Gyldenstierne. Khv. 1640. 4.
—— —— over Hille Steens Dotter. ib. 1641. 4.
—— —— over Lene Gyldenstiern. Malmøe 1641. 4.
—— —— over Birgitte Brahe. Aarhuus 1642. 4.
—— —— over Elisabeth Belov. Khv. 1643. 4.
—— —— over Christian Belov. ib. 1648. 4.
—— —— over Frideric Belov. ib. 1650. 4.
—— —— over Malthe Juul og Iver Juul. Malmøe 1650. 4.
—— —— over Otto Thott. Sorøe 1656. 4.
—— —— over Henric Hvitfeld. Khv. 1657. 4.
—— —— over Else Rammel. Malmøe 1660. 4.
—— —— over Tage Thott. Khv. 1666. 4. (*W. B. Hyp. An. Z.*)

WINTHER (Christianus Christiani) Præst til Antworskov Slot, døde i Slagelse 1621. 2 Mart.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Karen Høg. Khv. 1611. 8.
Joh. Gerhardi Siælens Klenodie, eller 51 Betænkninger over vore Religions Artikle. Fordansket. Khv. 1614. 12. (*Bib. Br.*)

WINTHER (Daniel Jani)

Skrifter.

Lassenii Bibelske Virak. Oversat. Khv. 1688. 8.

WINTHER (Petrus Severini)

Skrifter.

Disp. de Argumentatione. Havn. 1682. 4.

Disp. de ἀταξία axiomatica.
—— de ἀνομία dianoetica.
—— de ἀλογία materiali.
—— deliqvium logicum apparens tribus phænomenis repræsentatum. Havn. 1686. 4.
Principia Etymologica Lingvæ Sanctæ. ib. 1689. 8.

WINTZLEBEN (Jon Thomas) Premier-Lieutenant og Guarnisons Fegtmester i Kiøbenhavn.

Skrifter.

Adelige Fegte-Konst. Khv. 1756. 8.

WINUM (Severinus Ivari) 1606 blev Sognepræst til Renninge og Rolsted i Fyen, og 1626 Provst i Aasum Herred. Døde 1652.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Caspar Markdanner. Khv. 1619. 8. (*Bib. Br.*)

WIRTH (Tobias) Fød 1706. Blev 1734 Doctor Medicinæ ved Kiøbenhavns Academie. 1742 Secreterer ved Collegium Medicum, fik 1743 Løfte paa at være Medicus Provincialis efter Doct. Elias Müller, som døde 1752, da han imidlertid practicerede i Kiøbenhavn. Døde 1760. 5 Sept. Gift med Sophie Marie Garde, Ober-Visiteur Chr. Gardes Dotter.

Skrifter.

Diss. inaug. de morbis hæreditariis, Præside Jo. Buchwald. Havn. 1734. 4.

WIRTMAND (Steno) Capellan til Alstahoug paa Helgeland i Norge.

Skrifter.

Epistlerne Sangviis forfattet, udgivet med Hr. Peder Dasses Vers over Evangelierne. Kbh. 1726. 1751. 8. (*Gu.*)

WISMARUS (Nicolaus) Var først Archidiaconus i Prentzlau i Ukermark 1619. Siden Dronning Sophiæ Hof-Prædikant paa Nykiøbing Slot fra 1621 til 1631. Derefter Pastor i Griffswald og Doctor Theologiæ. 1636 blev Superintendent i Grævskabet Oldenborg og Grævelig Raad. Var 2 Gange gift: 1. Med Marie Finke, en Dotter af Mag. Joh. Finke, Superintendent i Prentzlau. 2. Med Anne Schelhammer, en Dotter af Mag. Sigismund Philo Schelhammer, Archidiaconus til St. Petri i Hamborg. Han døde 1651. 15 Jan.

Skrifter.

Drey Bußpredigten. Rostok 1623. 4.

Leich-Sermon über Joachim von Barnevitz. ib. 1626. 4.

—— —— über Daniel Fabrum. ib. 1626.

Regina Sophia laudata, deplorata, & vere demum felix æstimata. ɔ: Leich-Sermon über Königin Sophia. Kopb. 1631. Rostok 1632. 4.

Leich-Sermon über D. Barthol. Botsum. Greifswald 1639. 4.

Delineatio concionum in pericopas totius anni Epistolicas. Lybek 1641. 1645. og Frankf. 1663. 8. (Z. L.)

WITH (Albertus Focardi) Fød 1640. 29 Jan. i Horsens, hvor hans Fader Foch Albertsen With, som descenderede fra de berømmelige Withers Familie i Holland, var

var Raadmand. Hans Moder var Lene Clemens Dotter, en Dotter af Raadmand Clemen Oluffen i Horsens, som var min Far-Faders Far-Moders Broder. 1657 deponerede fra Aarhus Skole. 1664 reiste udenlands til adskillige Academier i Tydskland og Holland. 1667 begav han sig paa Hiemreisen formedelst sin svage Helbred og strandede med stor Livsfare ved Eilandet Sylt. 1671 blev Rector i Wordingborg og samme Aar Magister. 1673 Sognepræst til Sverborg Meenighed i Sielland, og siden Vice-Provst i Hammer-Herred. 1684 Sognepræst ved Trinitatis Kirke i Kiøbenhavn. Døde 1715. 29 Mart. Var gift med Barbara Henrichs Dotter Muhle, en Dotter af Mag. Henric Hansen, Sognepræst til Skambye i Fyen, og Provst i Skam-Herred.

Skrifter.

Disp. de Maria θεοτόκῳ sub Præsid. Joh. Meisneri. Witteb. 166 . 4. (*Pr.*)

WITH (Nicolaus Randulff) En Sønne-Søn af nestforrige. Fød i Slagelse 1720. 5 Jul. Hans Fader var Mag. Foch Albertsen With, Sognepræst til St. Peders Kirke i Slagelse og Provst i Slagelse Herred, hans Moder Anne Cathrine Benedicte Randulff, en Dotter af Biskop Niels Randulff i Bergen, min Mormoders Far-Broder. 1739 deponerede fra Colding Skole, 1742 reiste udenlands paa Stipend. Winstrupio-Resenian. og besøgte Universiteterne i Wittenberg, Leipzig, Jena og Gottingen. 1745 kom hiem og i Begyndelsen af Aaret 1746 drog til Broager i det Fyrstelige Slesvigske, hvor han paa nogen Tid assisterede Hr. Joh. Harboe, Provst i Hertugdom-

dommet Glücksborg og Sognepræst til Broager Meenighed, med at prædike baade Tydsk og Dansk. Imidlertid blev ham en anden Condition tilbuden paa Alsøe hos den Fyrstelige Hof-Prædikant Hr. Morten Reenberg With, hvor han forblev i 3 Aar, og deels informerede hans Børn, deels assisterede ham med at prædike for det Fyrstelige Hof paa Augustenborg. I Aaret 1749 drog han igien til Kiøbenhavn og strax Aaret derefter, blev Capellan pro Persona hos Professor Wandal, Sognepræst til Taarnebye Meenighed paa Amager. 1757 blev residerende Capellan og 1761 Sognepræst ved bemeldte Taarnebye Meenighed. Er gift med Anne Marie Bering, en Dotter af Hr. Jens Bering, Sognepræst til Windum i Wiborg Stift.

Skrifter.

Disp. de lacu Asphaltite. Havn. 1741. 4.

Om de Midler, hvorved Jordens Frugtbarhed kan befordres. Indført i Oecon. Magaz. Tom. 2. p. 117.

Om de gule Blomster, eller Morgenfruer at fordrive, og Aarsagerne til de Danske Stutteriers Forværrelse. ib. Tom. 3. p. 263.

Betænkning angaaende Testamenter, hvorved den almindelige Velfærd befordres. ib. Tom. 8. p. 87.

Klage-Tale over Kong Frid. V. Khv. 1766. 8.

Patriotisk Betænkning over det Danske Sprog, findes i Anhanget til No. 33. af de lærde Tidender for 1760.

Nogle Stykker af den almindelige Historie over Reiser til Lands og Vands. Ere af ham i det Danske Sprog oversatte.

WITH (Sebastianus) Sognepræst til Frue Kirke i Tronhiem.

Skrifter.

Liig-Prædiken over Ingeborg Dreier. 1712. 4.

WITT (Petrus) Fød i Kiøbenhavn 1669. 15 Jul. Hans Fader var Oluf Witt, Kiøbmand sammesteds, hans Moder Elisabeth Böfke. 1688 deponerede fra privat Information. 1704 blev Sognepræst til Gislum og Thestrup Meenigheder i Wiborg Stift, hvor han døde 1728.

Skrifter.

Guds Bøgnborg om den Danske Flode. Khv. 1700. 1737. 8.

Lassenii Bibelske Kierne continueret i Spørsmaal og Giensvar. ib. 1700. 8.

Ejusdem Communion Andagt Fordansket. ib. 1702. 1710. 8. 1713. 12. See Wielands lærde Tidender for 1724. No. 40.

WIUM (Edvardus) Fød i Kiøbenhavn 1690. 7 Maj. Hans Fader var Peder Wium, Told-Inspecteur, hans Moder Bodil Hans Dotter. 1709 deponerede, blev derefter Alumnus paa Eilertsens Collegium. 1714 reiste udenlands til Holland, Frankerig og Tydskland. 1717 kom hiem og samme Aar erholdt Doctor-Graden i Medicinen ved Kiøbenhavns Academie.

Skrifter.

Disp. de respiratione foetus in Utero & Urinatorum Vita sub aqvis. Havn. 1713. 4.

—— de foetificatione activa & passiva. ib. 1714. 4.

—— inaug. de Via alimentorum & chyli. ib. 1717. 4. (*Pr.*)

WIVET (Adam. Fridericus) Føb 1695. Faderen Nicolai Wivet, Cancellie-Raad og Borgemester i Kiøbenhavn, Moderen Maria Barfoed, en Søster af Admiral Barfoed. Studerede Jura, reiste udenlands, men blev syg i Paris og døde kort efter sin Hiemkomst.

Skrifter.

Diss. de Austregis, Præside H. Weghorst. Havn. 1715. 4.

WIVET (Fridericus Wilhelmus) Føb i Friderichsborg 1728. 4 Decbr. Hans Fader var Lorens Wivet, Ritmester ved det 1ste Jydske Cuirassier Regiment, Moderen Anneke Maria Thrane, Mag. Mads Thranes Dotter, avlet med Mag. Jacob Worms Enke. Blev i sin Ungdom opdragen udi sin Farmoders Cancellie-Raadinde Wivets Huus, i 9 Aar informeret af nu afgangne Professor Lysholm, som demitterede ham til Academiet 1746. Blev Procurator ved Over- og Under-Retterne 1754. Advocat i Høieste Ret 1755, og General Fiscal 1763. Gift med Johanne Margrethe Boll.

Skrifter.

Den Forfængelige, en Comoedie i 3 Acter. Aalborg 1748. 8.

Tale udi det Juridiske Practiske Selskab ved dets første Aabning, om den Nødvendighed i det Juridiske at have Praxin. Khv. 1751. 4.

Metrisk Tale i samme Selskab paa Høisalig Kong Frid. 5. Fødsels-Dag. ib. 1751. 4.

Danske Epigrammata. ib. 1751. 8.

Den Danske Mercurius efter Bordings Maade for Aarene 1752, 1753, 1754 og 1755. ib. 4.

Metrisk Tale i det Juridiske Selskab paa Hoisalig Kong Frid. 5. Fodsels-Dag 1753. indrykket udi Kiobenh. lærde Tidender.

Den Danske Robinson eller Peder Andersens Liv og Levnet. ib. 1753. 8. (hvoraf er ikkun udkommet 10 Ark.)

Metrisk Tale i det Juridiske Selskab paa Hoisalig Kong Frid. 5. Fødsels-Dag, indført i de lærde Tidender for Aar 1754.

En ufuldkommen Taksigelse for en fuldkommen Velgierning i en Sorge-Tale over Hoisalig Kong Frid. 5. holden udi Friderichs Hospital. ib. 1766. 4.

Tale ved Hoieste-Rets Aabning. ib. 1772. 4.

Erindring om Hoieste-Rets Assessor og Kirke-Inspecteur Lowsons berømmelige Liv. ib. 4.

WITZLEBIUS (Georgius) Fød i Ruderstad i Thüringen 1616. 8 Aug. af borgerlige Forældre, hans Fader var Valentin Witzleb, hans Moder Cathrine Pedersen. I sin Ungdom studerede han ved adskillige Academier i Tydskland, indtil han 1644 blev kaldet til Professor Theologiæ ved Soroe Ridderlige Academie og tydsk Præst sammesteds. 1646 blev Doctor Theologiæ, og da Sorøe Academie 1665 blev nedlagt, blev han 1668 forflyttet som Professor Theologiæ ved Kiobenhavns Universitet, hvor han døde 1676. 11 Sept. Var gift med Anne Lund, Enke af Doct. Henning Arnisæus.

Skrifter.

Dispp. 2. de prisca Patrum Theologia. Soræ 1656. 4.

Cursus Verbi Divini in Academia Sorana. Havn. 1660. 4.

De Modo docendi atqve discendi Theologiam. Sor. . 4
Von der Juden Sabbath. Kopb. 1665. 8.
Expositio Symboli Apostolici in tabula synoptica. Havn. . . 4.
Disp. de Jobi Gente & ætate. Soræ 1656. 4.
—— de Pactis Dei cum hominibus. Havn. 1669. 4 Resp. P. Zitscher.
—— de scriptura sacra. ib. 1671. 4.
Dispp. 2. de Trinitate. ib. 1672 - 1673. 4.
—— contra αὐτοχειρίαν a Joh. Donnæo Anglo Assertam. ib. 1675. 4. (*Th. D. Bib. B. Spic.*)

WODROFF (Joachimus Dietericus) Fød i Kiøbenhavn. Reiste udenlands.

Skrifter.

Disp. de Hylotheismo. Witteb. 1713. 4.

VOGELIUS (Franciscus) Fød i Ørslos Præstegaard i Hanherred, hvor hans Fader Hr. Michel Vogelius var Sognepræst. 1731 blev Medtiener ved Emanuels Kirke i Friderichshald.

Skrifter.

Drelincourts Trøst imod Døden. Af Fransk overs. Kbh. 1739. 4. 1766. 4.

VOGELIUS (Petrus) Fød 1741. 10 Nov. i Hundslund Præstegaard i Aarhuus Stift, hans Fader er Mogens Vogelius, Sognepræst sammesteds og Provst i Hadsherred, hans Moder Anne Kirstine Mouridsen. 1757 blev han af mig her fra Aarhuus Skole til Academiet dimitte-

mitteret. 1773 Præst til Friderichsberg og Hvidovre Meenigheder.

Skrifter.

Lovtale over Erke-Bisko Absalon. Kbh. 1770. 8. Indført i 3de Stykke af Forsøg til skiønne og nyttige Videnskaber. Er et Priis-Skrift, hvorfor ham blev tilkiendt et Præmium af Selskabets Guld-Medaille.

Lovtale over Kong Knud den Store. Er og et Priis-Skrift, beæret med Præmium og indført i 9de Stk. af forbemeldte Samling.

VOGTLENDER (Gabriel) Var Hof- og Feldt-Trompeter hos Printz Christian den 5te, Christian den 4des Søn. En ustuderet Person men temmelig vel begavet til Poesien.

Skrifter.

Allerhand Oden und Lieder, auf allerhand Italiänischer, Französischer, Englischer und Deutscher Componisten Melodien und Arien gerichtet. Sorøe 1642. fol. og oftere.

WOLFROM (Christianus)

Skrifter.

Samling af Ridderne af Elephant og Dannebrog Orden fra 1660 til 1757. Kbh. 1757. 4. Med 2 Continuationer til 1760 inclus.

Compendium über die jeztlebenden Rittern vom Elephant- und Dannebrog-Orden. ib. 1762. 8.

WOLDENBERG (Jacobus) 1679 blev Doctor Medicinæ ved Kiøbenhavns Universitet. Practiserede siden i Bergen.

Skrifter.

Disp. inaug. de Podagra. Havn. 1679. 4.

WÖLDIKE (Andreas) Fød 1687. 19 Aug. i Sommersted i Haderslev Amt, hvor hans Fader Hr. Peder Wöldike var Præst, hans Moder var Cathrine Magdalene Buch. Deponerede 1702 fra sin Faders egen privat Information, og efter udstandne Examina i Kiøbenhavn, samt en kort Reise ved de Saxiske Universiteter, blev 1709 Feldt-Præst ved Armeen i Skaane, og samme Aar kaldet af Hr. Anders Hoff til Vicarius og Medtiener i Ordet til Cronborg Slot, og den tydske Meenighed i Helsingøer. 1711 Sognepræst ved den Danske Meenighed til St. Olai Kirke sammesteds. 1732 Vice Provst i Lunge-Cronborg Herred. 1733 Sognepræst til Holmens Kirke i Kiøbenhavn, og Provst over Land- og Søe-Etaten. 1735 Biskop i Wiborg. 1769 blev Stifts-Provsten i Wiborg Hr. Wilhelm Adolph Worsöe ham adjungeret, formedelst Alderdom og Skrøbelighed. Døde 1770. 13 Oct. Var gift med Anne Marie Kruse.

Skrifter.

Memoria Andreæ Apostoli. Witteb. 1705. 4.
Nergal Cuthæorum ex 2 Reg. 17. 30. ib. 1707. 4.
Axiomata Miscellanea. Havn. 1708. 4. (*An. Cimb.*)

WÖLDIKE (Georgius) Broder til nestforrige. Fød i Sommersted 1699. 25 Nov. Efter foregaaende privat Underviisning af hans egen berømmelige Fader, deponerede han 1716 ved Kiøbenhavns Universitet. Reiste derpaa 1717 udenlands, kom hiem 1720, og blev Alumnus paa

Wal-

Walkendorphs Collegium. 1729 blev Rector ved Friderichsborg Skole, hvor han døde 1730 i sin beste Ungdom.

Skrifter.

Tractatus Talmudici Cogiga Caput e Gemara Hierosolymitana latine Versum notisqve illustratum. Havn. 1722. 1723. 1724. 1725. 4. Dissp. 4. (*Cimb.*)

WÖLDIKE (Jeremias) Fød i Kiøbenhavn 1736. 10 Aug. Hans Fader var Doct. og Professor Marcus Wöldike, hans Moder Ingeborg Wulf. 1753 deponerede fra privat Information. 1757 blev Alumnus paa Borches Collegium og Decanus paa Klosteret. 1761 blev Magister og reiste udenlands paa de Fossers Stipendium. Blev paa samme sin Reise 1762 Medlem af det latinske Societet i Jena. 1763 af det Oeconomiske i Bern og London. 1766 Professor Matheseos og Philosophiæ ved Sorøe Ridderlige Academie. Er gift med Sabina Margareta Rosenstand Goiske, en Dotter af Professor Rosenstand Goiske.

Skrifter.

Disp. de mutata materia terrestri sacræ Cænæ. Havn. 1756. 4.
—— de nexu & differentia inter tranqvillitatem animi & conscientiæ. ib. 1758. 4.
—— de mutato Elemento terrestri Baptismi. ib. 1759. 4.
—— de natura calculi litteralis. ib. 1760. 4.
Tale paa Kongens Fødsels-Dag 1768. 29 Jan. om at bestemme de levende Kræfters Maal. Sorøe 1768. 4.

WÖLDIKE (Marcus) Broder til foranførte Andreas og Jörgen Wöldike, og Tvilling med den sidste. Fød i Sommersted 1699. 25 Nov. 1716 blev han af sin Fader selv til Academiet dimitteret. 1717 reiste udenlands,

1720 kom hiem. 1722 blev Alumnus paa Walkendorphs Collegium og Famulus ved det Kongelige Bibliothek. 1728 blev Sognepræst i Warde. 1731 Professor Theologiæ i Kiøbenhavn. 1732 Vicarius tillige for Senior Universitetis, Conferents-Raad Casp. Bartholin, Professor Linguæ Ebrææ. 1736 Doctor Theologiæ. 1734 Assessor i Missions Collegio og Directer ved Waisenhuuset. Døde 1750. 26 Sept. Var gift med Ingeborg Wulf, en Dotter af Mag. Jeremias Wulf, Sognepræst i Weile.

Skrifter.

Tractatus Mosis Maimonidis de Cibis Vetitis latine Versus & notis illustratus, Dispp. 6 Havn. 1722. 1723. 1724. 1725. 1726. 1733. 4. Er siden samlet udgiven. Havn. 1734 8.

Disp. inaug. de Unctione fidelium. ib. 1732. 4.

—— de Necessitate qvotidianæ Pœnitentiæ stantium. ib. 1734. 4. Er oversat paa Dansk af Niels Bugge. Khv. 1734. 8.

—— Apologia pro cultu Dei publico in Novo Testamento. Dispp. 2. ib. 1734 & 1736. 4.

—— Confessio Havniensis notis illustrata ib. 1736. 4.

—— Apologia pro Confessione Havniensi. ib. 1739 - - 1750. 4. Dispp. 12.

—— Tractatus Cagiga Talmudis Hierosolym., som af hans Broder Jörgen Wöldike var begyndt, er af ham continueret i 4 Disputatzer. Havn. 1734 - 1737. 4.

—— Talmudis Babylonici Tractatus Berachoth. Cap. 2. ib. 1738. 4.

—— Positiones Fidei Christianæ. Dispp. 2. ib. 1740. 4. Er samme Aar og siden adskillige Gange oplagt in 8

til

til Skolernes Brug, og med Noter udgivne af Mag. Berent Schnabel, Rector i Roeskilde. ib. 1753. 8. Derefter tillige med Mag. Peder Munks Anmærkninger, og 1756 af Mag. Mich. Fosie.

Oratio in memoriam Christiani Wormii. Havn. 1738. 4.

Oratio in Promotione 5 Doct. Theolog. 1742. Indført i Dänische Biblioth. Tom. 5 p. 388.

Oratio Jubilæa 1736. ib. Tom. 1. p. 309.

Sermo facer in Exseqviis Christiani VIti. ib. Tom. 9. p. 659.

Iblant det Kiøbenhavnske lærde Selskabs Skrifter findes følgende af hans Afhandlinger:

Meditatio de Mag. Joh. Tausani Versione Danica Pentateuchi. Tom. 1. p. 1. Vers. lat.

Explicatio numi cujusdam Judæo-Cabbalistici. ib. p. 77.

Relatio de antiqva Bibliorum Versione Danica Mspt, in Bibliotheca Perillustr. Otth. Thott. Tom. 2. p. 1.

De Lingvæ Grönlandicæ origine, ejusqve a cæteris lingvis differentia. ib. p. 137. (*Cimb. D. Pr.*)

WOLFIUS (Jacobus Jacobi) Fød i Odense 1554. 24 Aug. Hans Fader var Jacob Wolf, Kobbersmed sammesteds. Gik først i Odense Skole. 1572 kom i Riber Skole, drog derfra til Slesvig og blev antagen i General Superintendentens Doct. Poul Eitzens Huus som Amanuensis. Endelig begav han sig til Kiøbenhavn og der blev indskreven som Student. 1583 blev Rector i Ringsted. 1584 Rector i Opslo i Norge og Canonicus sammesteds. 1594 Magister, samt Professor og Lector Theologiæ ved Gymnasium i Odense saa og Provst i Odense Herred. Døde 1635. 31 Mart. paa Veien imellem

Slagelse og Corsøer. Var 4 Gange gift: nemlig med Professor Niels Kraggs, Bisp Hans Nielsens af Opslo, Mag. Iver Bertelsens og Mag. Peder Paulins Døttre.

Skrifter.

Carmen de immortalitate animæ. Havn. 1582. 4.

Cenotaphium Frid. II. Daniæ Regis Asloæ recitatum. Rostoch. 1588. 8.

Tragoediæ duæ Didonis & Turni. Havn. 1591. Francf. 1595. 4.

Jøde-Krønike paa Riim. Kbh. 1603. 1634. 8. (*Th. B. Hyp. Spic. Lu.*)

WOLF (Janus Laurentii) Fød 1583 eller 1584. Deponerede 1607 ved Academiet i Kiøbenhavn. Blev siden Borger og Boghandler sammesteds, og opnaaede en Alder over 70 Aar.

Skrifter.

Nyttige Fraastykker og Ordsprog. Kbh. 1624. 8.

Almanak og Prognosticon Astrologicum for 1630. Kbh. 16.

Dito for Aar 1633. ib. 12.

En Psalme-Bog, hvorudi er 1). 124 Psalmer. 2). Den aandelige Rigdoms Liggendefæ med udvaldte Bønner, Suk og Hovedsprog. 3). Passio Jesu Christi efter de 4 Evangelisters Beskrivelse. 4). Joh. Mathesii Huusholdnings Underviisning oversat paa Riim. 5). Joh. Arents Siælens aandelig Lægedom af Tydsken udsat. Kbh. 1631 og 1662. 16.

Beskrivelse hvorledes det er tilgaaet ved Printz Christian den 5tes Liigs Indsættelse i vor Frue Kirke. Kbh 1648. 4.

Diarium

Diarium five Calendarium Ecclesiasticum, Politicum & Oeconomicum perpetuum. d. e. En Sevigvarende Kirke-Politisk- og Huusholdnings Calender. Khv. 1649 og 1662. 4.

Norrigia illustrata ɔ: Norriges med sine underliggende Landes og Øers Beskrivelse. ib. 1651. 4. Siden trykt in 8vo.

Encomion Regni Daniæ. d. e. Danmarkes Riges Lof. ib. 1654. 4 (*B. S. Bib. Br*)

WOLF (Simon Lorentsen) Fød i Kiøbenhavn af fattige Forældre. Gik først i Kiøbenhavns, siden i Aarhuus Skole, hvorfra han 1749 af mig blev dimitteret til Academiet. Efter udstandne Examina Academica, resolverede han at reise til Tronhiem til hans store Velynder Hr. Biskop Nannestad, som kaldte ham til Capellan til Strindens Præstegiæld i Tronhiems Stift. 1765 blev han Magister.

Skrifter.

Nogle udvaldte Passions-Psalmer og Sange af Amad. Creutzbergs, oversat paa Dansk, med en nye Sang af Salomons Høisangs 3 Cap. Khv. 1754. 8. Tronh. 1755. 8.

Raad mod Undergang og Raad til Frelse. En Prædiken over Luc. 13. 5. Tronh. 1756. 8.

En fuldkommen Bisskop i Ufuldkommenhed forestillet. Til Bisskop Nannestad da han var kaldet fra Tronhiems til Aggershuus Stift. ib. 1758. 4. (*Gu.*)

WOLFBURG (Martinus Casparus) Fød 1685 i Kiellerup Præstegaard i Fyen, hans Fader var Hr. Jochum Wolf.

Wolfburg, da Sognepræst for Fielsted og Havndrup Meenigheder i Fyen, om hvilken kan læses Zwergii Siællandske Clerese p. 372, hans Moders Navn var Lisbeth. Faderen, som var en lærd og vel studeret Mand, underviiste selv denne sin Søn hiemme, og fortælles, at da Biskopen engang kom der at visitere, skal han og, efter Faderens Begiæring, have overhort Sønnen hiemme. Men da denne begyndte at tale Grækisk, endog i Æolisk og andre Dialecter, skal Faderen have sagt: Simpliciter mi fili! ut intelligat Episcopus. 1695 blev han af Faderen dimitteret til Academiet i sit 10de Aar, og strax efter defenderede Mag. Georg. Ursins Diss. V. de Scholis & Academiis Hebræorum med saadan Indsigt og Færdighed, at det offentlig, som noget besynderlig mærkværdigt, blev bekiendtgiort i Aviserne.

Udi sit 12te Aar tog han Examen Theologicum med megen Berømmelse, og fik Magister-Graden 1706. I Aarene 1704, 1705 og 1706 var han Alumnus paa Borches Collegium, studerede flittig og var en stor Græker. 1712 blev han Sognepræst for Aaurnachøe under Fyens Stift, hvilket Kald han skal have forladt 1714, da det syntes ham en for ringe Lærestoel, reiste derpaa til Tydskland og besøgte adskillige Universiteter sammesteds, efterladende imidlertid sin Hustrue (en Hof-Glarmester Enke fra Kiøbenhavn, som havde tilbragt ham gode Midler) i yderlig Armod. Endelig kom han hiem igien og blev 1722 kaldet af Kongen til Sognepræst for Ølgod og Ettelev Meenigheder i Riber Stift. Der blev han til 1724 anden Pintze-Dag, da han holdt sin Afskeeds-Prædiken som kaldet til Sognepræst for Silversted og Vedtofte Meenigheder i Fyen, et Bytte, som ikke var fordeelagtigt. I

dette Embede døde han 1729. Han besad stor Lærdom, var et ypperligt Hoved, sed non sine mixtura malitiæ. Han havde en vidtløftig Tvistighed med Professor Trellund, angaaende det Sprog 2 Cor. 5. 19.

Skrifter.

Disp. de Romanorum Auguriis. Præside Mag. Dithmaro Bullichio. Havn. 1696. 4.

—— de Paradiso. ib. 1704. 4.

Dispp. 2. Supplementum Criticæ sacræ Edvardi Leigh. ib. 1705. 1706. 4.

Forklaring over Judæ Epistel. Khv. 1716. 4.

Observationes Sacræ in Novum Test. Francf. & Lipf. 1717. & Havn. 1738. 4.

Veritas suimet ipsius Vindex contra Joh. Trellundii Vindicias veritatis. Amst. 1718. 4.

Examen sententiæ Johannis Trellundii de vero sensu Verborum 2 Cor. 5. 19. Havn. 1721. 4.

Condimenta latinitatis gulæ Trellundianæ porrecta, occasione scripti de dicto 2 Cor. 5. 19. Havn. 1721. 4.

Betænkning om en Qvindes uhørlige Gierning ꝛc. udgiven af Publio Æmilio Lepido. 1724. 4.

VOLQVARTZ (Marcus Castanæus) Fød i Tronhiem. Deponerede 1685. Blev siden Præst paa Ørelandet i Tronhiems Stift.

Skrifter.

Siælens Luth, Brudeskammel og Liigbaare, som samlet er trykt. Khv. 1714. 8. (*Gu.*)

VOLQVARTZ (Petrus) Fød i Norge 1717. 1742 blev Præst ved Børnehuset i Kiøbenhavn. 1744 ved Brond-

stræbes og Abel Cathrines Hospital, 1747 nederst Capellan ved Holmens Kirke. 1754 overst Capellan ved samme Meenighed. Døde 1766. 4 Nov. Var gift med Bollette Margrete Kölmer.

Skrifter.

Om Engelske Faar at sætte paa de Norske Oer. Indført i Oecon. Magaz Tom. 1. p. 114.

WORDINGBORG (Olaus Olai) See OLAI.

WORM (Castanus) Fød i Ribe 1676. 28 Mart. Hans Fader var Matthias Worm, Justits-Raad og Præsident i Ribe, hans Moder Margrete de Hemmer. 1693 deponerede, 1697 kom ind paa det Ridderlige Academie i Kiøbenhavn. Efterat han der i 2 Aar havde studeret, afstod Faderen 1700 med Kongelig Tilladelse Præsident Embedet i Ribe til ham. 1707 blev Cancellie-Raad, og 1731 Justits-Raad. Døde 1750. 7 Nov. Var 2 Gange gift: 1. Med Cathrine Lindorph, Enke af Doct. Joh. Muller, Amts-Inspecteur over Haderslevhuus Amt. 2. Med Christiane Marie Foss, en Dotter af Cancellie-Raad Jens Foss og Anne Margrete Svane, Erke-Bispens Dotter. Denne hans sidste Frue døde 2 Dage efter ham og bleve de begge paa een Dag begravede i Riber Domkirke 17 Nov. 1750. Han haver legeret en smuk Samling af latinske Auctoribus til Riber Skole, foruden hvad han ellers til Byen og Fattige har testamenteret. See Hofm. Fundat. Tom. 4. p. 505 og 538.

Skrifter.

Disp. de Faba Pythagorica. Havn. 1696. 4.
—— de Capitis diminutione. ib. 1697. 4.

Dansk

Dansk Oversættelse af Nicolas Boilau de Preaux XI første Satirer. 1723. 1724 1726 og 1727. 4. Er siden oplagt og Oversættelse af den XIIte Satire tillagt af Christian Martfeldt. Khv. 1757. 8. (*Th. Cimb.*)

WORM (Christianus) Fød i Kiøbenhavn 1672. 10 Junii. Hans Fader var Conferents-Raad Willum Worm, hans Moder Else Luxdorph. 1689 deponerede fra Kiøbenhavns Skole, derefter var han 5te Lectie Hører ved samme Skole. 1694 blev Professor Philosophiæ Ordinarius og Theologiæ designatus. 1695 reiste udenlands til Holland, Engeland og Tydskland. 1698 kom hiem og skulde virkeligen have tiltrædet den philosophiske Profession ved Universitetet; men han blev imidlertid først i Aaret 1699 adjungeret den gamle Mag. Michael Henricsen Tistorf, Sognepræst til Nicolai Kirke med Succession, og 2 Aar derefter virkelig succederede. 1707 blev Sognepræst til Frue Kirke i Kiøbenhavn og Stifts-Provst i Siælland. 1710 Professor Theologiæ Ordinarius. 1711 Biskop i Siællands Stift. 1736 Doctor Theologiæ bullatus. Døde 1737. 9 Oct. Var gift med Kirstine Tistorf, Mag. Michael Henricsen Tistorfs Dotter. Han oprettede 1715 den geistlige Brand-Casse i Siælland, og gav selv 500 Rdlr. dertil. Ved hans Omhue er og Nicolai Sogns Fattiges Skole først stiftet og oprettet.

Skrifter.

Antiqvitatum Hebraicarum corrupta apud Tacitum & Martialem Vestigia. Dissertationibus IV philologico-criticis proposita. Havn. 1692. 1693 og 1694. 4.

An.

An. 1744 er dette Skrift igien oplagt i Venedig, og indført i Blasii Voglini Thesauro Antiqvit. Sacrarum. Volum II.

Commentatio de veris caussis, cur delectatos humanis Carnibus & promiscuo concubitu Christianos, calumniati sint Ethnici. Havn. 1695. 4.

Historia Sabelliana, hoc est, de Origine & incrementis Hæreseos Sabellianæ. Francf. & Lipsf. 1696. 8.

Kong Christian den 6tes og Dronning Sophiæ Magdalenæ Salvings-Act. Khv. 1732. fol.

Liig-Prædiken over Johan Adolph Borneman. ib. 1706 fol.
—— —— over Charlotta Amalia Krabbe. ib. 1709. fol.
—— —— over Knud Thott. ib. 1713. fol.
—— —— over Doct. Hans Wandal. ib. 1715. fol.
—— —— over Doct. Peter Jespersen. ib. 1718. fol.
—— —— over Otho Krabbe. ib. 1719. fol.
—— —— over Printz Carl. ib. 1732. fol.
—— —— over Birgitte Scheel. ib. 1737. fol.
—— —— over Christina Marggrævinde af Brandenborg-Culmbach. ib. 1737. fol.
—— —— over Dronning Lovisa og Kong Frideric den 4de. ib. 1747. 4.

Om Børne-Daabens Fornødenhed og Confirmationens Nytte. Khv. 1737. 8.

Et velmeent Sendebrev angaaende den gudelige Confirmations Forretning. ib. 1737. 8.

Bønner og Collecter til Jubel-Festen 1717.
Dito . . . . 1730.
Dito . . . . 1736.

Bønner og Collecter ved den aarlige Bededag, som holdes 23 Oct. for Kiøbenhavns Ildebrand.

Con-

Confirmations Bønnen.
Bønnen, som om Søndagen læses efter Prædiken.
Han har desuden med Fortale udgivet M. Michel Henrichsen Tistorfs Liig-Prædikener. Khv. 1706. 4.
Annales rerum Danicarum Ekomenses, a nato Christo ad An. 1307. Vid. Langebeks Scriptores rerum Danicar. Tom. 1. p. 213.
Arii Multiscii Schedæ. Oxon. in 8. Blev ikke fuldført. See ARIUS. (*Th. Rau. An. Mar.* D. Z.)

WORM (Jacobus) Er de andre Wormer uvedkommende. Han er fød 1642. 8. Dec. i Kirke-Helsinge i Siælland, hvor hans Fader Peder Jacobsen Worm var Præst og Provst i Løve-Herred, hans Moder Anna Heichous fra Flensborg. 1663 deponerede fra Slagelse Skole. 1667 blev Magister, 1669 Lector designatus i Wiborg, 1671 Rector i Slangerup. 1677 Sognepræst til Graabrødre Kirke i Wiborg. Men formedelst hans alt for grove satyriske Skrifter, endog imod de Høieste i Landet, blev han 1681 dømt fra Ære, Liv og Gods, og hans Skand-Skrifter af Bødelen at brændes. Dog blev han paa Livet forskaanet, men derimod samme Aar bragt til Tranquebar i Ostindien. Han skal i Tranquebar have været i stor Anseelse baade hos Christne og Hedninger, i sær have de sidste agtet ham for en miraculeus Mand, som, efter nogles Sigende, fornemmelig var af følgende Aarsag: De Hedenske førte engang paa en af de Christnes Sabbats-Dage deres Afgud om med stor Procession, som stod paa en stor Vogn, draget af mangfoldige Mennisker, der tillige med den følgende Skare giorde en stor Tumult med Raaben og Skrigen, og da de komme dermed imod de

Christnes Kirke, medens Worm stod paa Prædikestolen, begyndte en Deel at løbe ud af Kirken for at see paa samme Optog, da Worm bad Folket blive tilstede, og ikke ved saadanne Ting lade sig hindre fra at høre Guds Ord, men da de ikke desmindre bleve ved at gaae ud, endskiønt han atter formanede dem at blive, til Tienesten var ude, da de tids nok skulde faae det at see, skal han have giort sin Bøn til Gud, da den Hedenske Afguds Vogn saaledes skal være sunken, at de ikke kunde faae den afsted, saa længe Gudstienesten varede. Dette fortælles saaledes i O. Bangs Samlinger med Tillæg: relata refero. Han døde omsider i Tranquebar. Var gift med Abel Achton, hans Formands Dotter, som 1694 kom i andet Egteskab med Mag. Mads Trane, Stifts-Provst i Wiborg. Flere Omstændigheder kan læses om ham i Pontopp. Annal. Tom. 4. p. 606.

Skrifter.

Disp. de natura Syllogismi Cryptici manifestata. Havn. 1665. 4.

Τέτρας Dissertationum Philosoph. de Tenebrosis lucis formalitate. 1. Caliginosa lucis natura ex novis Principiis dilucidata. 2. Caligo Lucis Epicureæ, & Cartesianæ e caligine in lucem producta. 3. Eclipsis lucis deambulator. 4. Natura Radiorum per ἀέρων & θέσιν. Havn. 1666. 4.

Existentia particularum indivisibilium. ib. 1666. 4.

Principia Physicæ Cartesianæ ad amussim Veritatis æquata. ib. 1666. 4.

De nonnullis Philosophantium Effatis. ib. 1667. 4.

Judicium de Natura Logices. ib. 1668. 4.

Diatribe

Diatribe Græco-Philologica, in qva varia scripturæ sacræ loca tractantur. ib. 1668. 8.

Natura Talmudis Hierosolymitani & Babylonici. ibid. 1668. 4.

Judicium de natura Metaphysices. ib. 1663. 4. Foruden mange fleere Disputationer i Tallet 22.

Jesu Klagemaal over Judas og Joderne. 1680. 8.

WORM (Janus) Fød i Aarhuus 1716. 24 Aug., min Fader var Oluf Worm, Assessor i Consistorio og sidste Lector Theologiæ i Aarhuus, min Moder Karen Knob, en Dotter af Amtsforvalter Jens Knob og Bente Randulf, som var en Sønne-Dotter af Mag. Enevold Randulf i Roeskilde. Efter foregaaende privat Information af adskillige Studiosis, blev jeg i Aaret 1733 til Academiet med Testimonio dimitteret af da værende Stifts-Provst i Aarhuus, nu Doctor og Biskop Nannestad i Christiania. 1734 in Majo sustinerede Examen Philosophicum, og 1736 in Octob. Examen Theologicum begge laudabiliter. 1735 fik Sted paa Borches Collegio. 1736 blev Decanus paa det Kongel. Communitet ved første Bord, og ascenderede siden til 2det, 4de, 6te og 7de Bord. Saasnart var jeg ikke kommen til Academiet, forend Hr. Conferents-Raad Christian Berregaard (hvis Frue Jytte Worm var Gudskende-Barn med min Fader) tilbød mig fri Kost ved sit Bord; men som han Aaret derefter 1734 med sin Familie forlod Kiøbenhavn og drog til sin Gaard Borrebye, nød jeg strax samme Godhed udi min store Velgiøreres Sal. Biskop Worms Huus, indtil denne uforglemmelige Mands Døds-Dag, da hans Søn Justits-Raad og Borgemester Michael Worm, og Dotter Frue Else Worm, som var i Ægteskab

med Justits-Raad (siden Conferents-Raad) Caspar Christopher Bartholin igien tilbød mig deres Bord. Ved disse Velynderes Godhed fik jeg Leilighed at opholde mig bestandig ved Academiet i 7 Aar, hørte de fleeste Professorers Forelæsninger, profiterede af min privati Præceptoris, den udødelige Grams Raad, Veiledning og ypperlige Bogsamling, og havde den Ære adskillige Gange in Auditorio superiori efter Invitation at opponere imod Professor Anchersen, Holm, P. Horrebow, Thestrup, Wöldike, hvilken sidstes Disp. 2. de Apologia Concionatorum Evangelic. jeg og som Respondens defenderede. Og da man imidlertid i Aaret 1739 begyndte at arbeide paa en nye Oversættelse af Biblen, blev mig betroet første og anden Mose Bog at conferere med den Hebraiske Text og tydske Berlenburgiske Oversættelse. 1740 blev jeg kaldet til Conrector ved Aarhuus Skole, fik derpaa strax samme Aar, efter foregaaende Examen, Gradum Magisterii. 1745 blev Vice-Rector ved samme Skole med Succession, og forrettede baade Rectors og Conrectors Embede i alle Ting fra Paaske 1746 til Michaelis 1748. 1752 blev ved min Formands, afg. Mag. Johan Schmidts dødelige Afgang, virkelig Rector. 1754 blev tillige Professor Philosophiæ ved Universitetet i Kiøbenhavn. Jeg har imidlertid indsat en Conrector, 10 Hørere; dimitteret 159 Disciple til Academiet, holdt tvende Jubel-Taler, 2 Sørge-Taler over Hoisalig Kong Christ. den 6te og Frid. den 5te, og en Indvielses Tale ved Aarhuus Skoles nye Bygning m. v. Og ellers 7 Gange været deels allernaadigst anbefalet, deels bevilget, Commissarius i adskillige betydelige Sager, og 1761 udnævnt som Landmand ved forefaldende Tvistigheder om Fælledskabets Ophævelse i Haurebøllegaards Amt efter Forordn.

af

af 15 Maji 1761. Ligesom jeg og i nogle Aar, som Med-Committeret, har bivaanet de aarlige Commissioner til Extra-Skattens Ansættelse for de Fattige i samme Amt.

Aar 1754 indlod jeg mig i Egteskab med Anna Müller, Enke af Hr. Gregers Otto Bruun, Sognepræst for Gierild og Hemmet Meenigheder, og Krigsraad Niels Langballe, Veier og Maaler i Aarhuus. Og da jeg ingen Livs-Arvinger efterlader mig, er og bliver jeg den sidste kaa Mand-Linien af denne Slegt.

Skrifter.

Disp. de Metis in curriculo Romanorum. Havn. 1735. 4.
Dispp. IV. de Analogia inter Sacrificia Levitica & Romanorum. ibid. 1736 - 1739. 4.
Prodromus Lexici Litter. Dano-Norvegici. Soræ 1768. 4.
Animadversiones modestæ in Lexicon Universale litterarium C. G. Jöcheri Part. I. ib. 1769. Part. 2. 1771. 4.
Dette Forsøg til et Lexicon over Danske og Norske lærde Mænd. Hvortil kan ventes et Supplement, om Gud giver Liv og Helbred. Conf. Pontopp. Danske Atl. Tom. 4. p. 74. Büschings Nachrichten Tom. 2. p. 85.

WORM (Matthias) Fød i Kiøbenhavn 1636. 29 Apr. Hans Fader var D. Oluf Worm, Professor Medicinæ ved Kiøbenhavns Universitet, hans Moder Susanna Mads Dotter. 1654 deponerede fra Kiøbenhavns Skole. Efterat han havde sustineret Examen Theologicum og prædiket for Dimis, reiste han 1657 udenlands, studerede ved de fornemmeste Academier i Holland, Engeland, Frankerig og Italien, og blev imidlertid Procurator, Bibliothecarius og Assessor Nationis Germanicæ i Orleans. Medens han saaledes var udenlands, blev han 1664 udnævnt til

at være Informator hos Printz Georg, dog blev en anden, nemlig Doct. Christen Lodberg dertil beskikket, hvorfor han fortsatte sin Reise udenlands indtil 1667, da han kom hiem efter nesten 11 Aars Reise. Samme Aar den 27 Julii blev han beskikket til første Præsident i Ribe. 1681 blev Assessor i Høieste Ret. 1687 Cancellie-Raad. 1694 Justits-Raad. 1700 afstod han formedelst Alderdom og Svaghed Præsident-Embedet i Ribe til sin Søn Casten Worm. Døde 1707. 14 Febr. Var gift med Margrete de Hemmer, en Dotter af Borgemester Christopher de Hemmer i Aalborg, og Enke af Borgemester Casten Tönnesen i Ribe. Han var en af sine Tiders helvigste Danske Poeter.

Skrifter.

Lykke og Velsignelses Ønske til Kong Christian V. og Charlottæ Amaliæ Egte-Foreening. Khv. 1667. fol.

Kong Frid. III. Høipriselige Eftermæle. ib. 1670. fol.

Lykønskning til Christ. V. Salving. ib. 1671. fol. er og indført i Wielandts Samlinger 6te Bind. p. 137. Foruden mangfoldige andre baade trykte og utrykte Verk. (*Th. Mar. Cimb. Pr. L.*)

WORM (Olaus) Den Ældre. Fød i Aarhuus 1588. 13 Maj. Hans Fader var Willum Worm, Borgemester i Aarhuus, hvis Fader var Johan Worm, Raadmand ibid., som med flere af Familien flygtede her ind til Danmark fra Arnheim i Gelderen for Religionens Skyld i Duc d'Albas Tid. Hans Moder var Inger, Borgemester Oluf Jörgensens Dotter i Horsens, hvis Slegte-Register, saaledes som jeg haver det efter Doct. Oluf Worms Optegnelse, kan regnes fra Begyndelsen af det

15de Seculo. Gik først 6 Aar i Aarhuus Skole, derpaa blev sendt til Gymnasium i Lüneborg, og efter et Aars Forløb drog til Embrien i Gelderen, hvor han forblev i 3 Aar, kom saa hiem, men reiste strax til Marpurg, hvor han 1605 lod sig indskrive i Studenternes Tal. Reiste derefter til de fornemmeste tydske Academier, saavelsom til Italien, Frankerig, Schweitz og Nederlandene, og lagde sig fornemmelig efter Medicinen, hørte de lærdeste Mænd og omgikkes med mange Fyrstelige Personer, som hans Stambog, der endnu er i min Eie, udviiser. 1610 kom han hiem til Danmark, og som han endnu ikke havde besøgt Universitetet i Kiøbenhavn, begav han sig did, og lod sig inscribere, drog derpaa ud igien, og 1611 tog Doctor-Graden i Medicinen til Basel, reiste derefter nestfølgende Aar igiennem Nederlandene til Engeland og kom omsider hiem i Aaret 1613. Strax derpaa blev han Professor Litterarum humaniorum eller Pædagogicus i Kiøbenhavn. 1615 Professor Græcæ Linguæ. 1621 begyndte at læse over Physicam. 1624 blev Professor Medicinæ. 1636 blev aflagt med et Canonicat i Lund Capitel, men forblev ligefuldt ved Academiet, practiserede flittig og blev ofte consuleret af Kong Christian den 4de, som han var hos, da han døde, saavelsom og af Prinz Christian den 5te. Han var en i Særdeleshed berømmelig Antiqvarius, Medicus og Anatomicus, har først observeret de efter ham saa kaldede Ossa Wormiana in cranio humano. Han havde samlet et anseeligt Konst- og Naturalien-Kammer, som efter hans Død blev offereret til det Kongelige Konst-Kammer, hvor det meeste endnu er conserveret. Han havde den Naade, at Kong Frideric III. adskillige Gange selv al-

leene, og med Fremmede Gesandter besøgte ham, for at betragte hans Rariteter. Fra Cardinal Mazarin fik han anseelige Foræringer, han førte jevnlig Brevvexling med de lærdeste Mænd i Europa. Endelig døde han 1654. 31 Aug. Han var 3 Gange gift: 1. Med Dorothe Finke, Doct. og Prof. flor Thomas Finkes Dotter. 2. Med Susanna Mads Dotter, Bisköp Mads Jensens Dotter i Slaaer. 3. Med Magdalena Motzfeld, en Dotter af Peder Motzfeld, Bünhandler i Kiøbenhavn. Og avlede med dem 18 Børn.

Skrifter.

Selecta controversiarum medicarum centuria. Basil. 1611. 4.

Quæstionum Hesiodicarum Heptades duæ. Havn. 1616 & 1617. 4.

Quæstionum miscellanearum Decas. ib. 1622. 4.

Exercitationes Physicæ. ib. 1623. 4.

Disp. Cosmologica de mundo, Cælo ejusque partibus & astris. ib. 1620. 4.

Disp. Cosmologica de Geographiæ & Hydrographiæ delineatione. ib. 1620. 4.

Disp. Cosmologica de Meteorologia. ib. 1621. 4.

Jubilum Evangelicum a crocodilinis Lacrimis Adami Contzen Jesuitæ Moguntinensis liberatum. ib. 1619. 4.

Laurea Philosophica summatim indefatter Problematum Philolog. & Philosoph. Decades duas, cum Oratione contra fratres Rosee Crucis. ib. 1619. 4.

Baccalaureus Philosophiæ cum suis requisitis & privilegiis. ib. 1621. 12.

Liber Aureus Aristotelis de mundi fabrica, Cum Commentariis. Rostoch. 1625. 8.

Fasti Danici. Havn. 1626. 1643. fol.

Danica Litteratura antiqvissima, vulgo Gothica, cui accessit de prisca Danorum Poesi dissertatio. ib. 1643. 4. & 1651. fol.

Danicorum Monumentorum Libri 6. ib. 1643. fol.

Additamenta ad monumenta Danica. ib. fol.

Specimen Lexici Runici, Collectum a Magno Olavio. ib. 1651. fol.

Regum Daniæ series duplex & Limitum inter Daniam & Sveciam descriptio. ib. 1642. fol.

De Cornu Aureo Christ. V. Princip. Dan. ib. 1641. fol.

Historia animalis, qvod in Norvegia qvandoqve e nubibus decidit. ib. 1653. 4.

Controversiarum Medicarum exercitationes XVIII. Havn. 4.

Institutionum Medicarum Epitome Havn. 1640. 4. er forhen udgivet i 5 Disputatiouer. 1.) De artis Medica & corporis sani constitutione. 1636. 2.) De Corporis sani Conservatione. 1638. 3.) De Corporis Ægri Constitutione. 1638. 4.) De Corporis Ægri dignotione. 1639. 5.) Universalis affectibus corporis humani bene medendi methodus. Resp. M. Chr. Stougardio. pro summis in arte medica Honoribus. 1640. 4.

Historia rariorum Musei Wormiani. Udgiven af hans Søn Wilh. Worm. Lugd. Bat. 1655. fol.

Snorre Sturlesens norske Kronike med Fortale. Khvn. 1633. og 1757. 4.

Tulshöjer s. Monumentum Ströense in Scania. Havn. 1628. 4.

Epistola de monumento Trygvaldensi. ib. 1636. 4. Begge ere siden indførte i Monument. Danic.

Disp. de Calculo renum & Vesicæ.
—— de febribus in genere. ib. 1653. 4.
Responsio ad Licetum de cornu aureo Danico, adjecta Th. Bartholini de armillis Veterum Schedio. Havn. 1648. 8. Amst. 1675. 12.
Diss. de Usu renum e Controversiis medicis deprompta. Thom. Barthol. & Meibomiorum Epistolis de usu Flagrorum in re venerea, subjuncta. Havn. 1670. 8.
Corollarium de Qvæstione: An os illud, qvod vulgo pro Cornu Monocerotis venditatur, sit verum unicornu? Vid. Barthol. de Unicornu, & Cist. Med. Loc. 37.
Judicia & Consilia aliqvot medico-Practica. Vid. Barth. Cist. Med. Loc. 44 & 46.
Raad for Skiørbug, smitsom Feber, Blodsot og Pest. Vid. Barthol. Cist. Med. Loc. 37. 48. & 55. conf. Barth. de Script. Dan. p. 127.
Judicium de cura Dysenteriæ empirica. in Barthol. Medicina Danorum domestica. p. 157.
XVIII Epistolæ medicæ ad Th. Bartholinum. vid. Barth. Epist. med. Centuria 1 & 2.
Epistolarum Tomi II. Disse bleve først udgivne af Etatsraad Hans Gram 1728. Men den halve Part blev fortæret i Kiøbenhavns Ildebrand; siden ere de udgivne af det Kongel. Danske Selskab. Kbh. 1751. 8. (*W. B. Hyp. Spic. Pr.*)

WORM (Olaus) Den Yngere. En Sønne-Søn af nestforrige. Fød i Kiøbenhavn 1667. 6 Oct. Hans Fader var Conferents-Raad Willum Worm, hans Moder Else Lüxdorph. 1685 deponerede fra Kiøbenhavns Skole. 1688 blev Professor Philosophiæ med Haab om at skulle

ascendere i det medicinske Facultet. Reiste derpaa strax udenlands, 1691 kom hiem og blev Professor Eloqventiæ. 1697 blev tillige Professor Eloqventiæ & Historiarum ved det Ridderlige Academie i Kiøbenhavn, hvilken Forretning han nogle Aar efter nedlagde, formedelst hans svage Helbred. 1704 blev Professor Medicinæ ved Universitetet. Døde 1708. 28 Apr. Var gift med Drude Cathrine Foss, en Dotter af Mag. Jacob Foss, Rector i Kiøbenhavns Skole.

Skrifter.

Disp. de Glossopetris. Havn. 1686. 4.
—— de Harmonia Sensuum. ib. 1686. 4.
—— de Viribus medicamentorum specificis. ib. 1688. 4.
—— Cogitationes de Lingva Latina ejusqve auctoribus. ib. 1703. 4.
Æterni desiderii Myrtus socia Taxo, Serenissimi Principis Wilhelmi oratione parentali adumbrata. ib. 1705. fol. (*Th. Pr.*)

WORM (Wilhelmus) Den Ældre. Fød i Kiøbenhavn 1633. 11 Sept. Hans Fader var foranførte Doct. og Professor Oluf Worm, den Ældre, hans Moder Sussanna Mads Dotter. 1650 deponerede fra Kiøbenhavns Skole. 1652 reiste udenlands til Engeland, Holland, Frankerig, Italien og Tydskland. Imidlertid blev han 1653 Magister ved Kiøbenhavns Universitet, og 1657 Doct. Medicinæ til Padua, hvor han var Bibliothecarius nationis Germanicæ. 1662 blev han kaldet hiem til at være Professor Physices Experimentalis, kom og hiem 1663 efter 11 Aars udenlands Reise, og nestfølgende Aar tiltraadte Professionen. Blev derefter Professor Medicinæ, og 1679 Assessor i Høieste Ret. Siden Bibliothecarius og

Histo-

Disp. de Calculo renum & Vesicæ.
—— de febribus in genere. ib. 1653. 4.
Responsio ad Licetum de cornu aureo Danico, adjecta Th. Bartholini de armillis Veterum Schedio. Havn. 1648. 8. Amst. 1675. 12.
Diss. de Usu renum e Controversiis medicis deprompta. Thom. Barthol. & Meibomiorum Epistolis de usu Flagrorum in re venerea, subjuncta. Havn. 1670. 8.
Corollarium de Qvæstione: An os illud, qvod vulgo pro Cornu Monocerotis venditatur, sit verum unicornu? Vid. Barthol. de Unicornu, & Cist. Med. Loc. 37.
Judicia & Consilia aliqvot medico-Practica. Vid. Barth. Cist. Med. Loc. 44 & 46.
Raad for Skiørbug, smitsom Feber, Blodsot og Pest. Vid. Barthol. Cist. Med. Loc. 37. 48. & 55. conf. Barth. de Script. Dan. p. 127.
Judicium de cura Dysenteriæ empirica. in Barthol. Medicina Danorum domestica. p. 157.
XVIII Epistolæ medicæ ad Th. Bartholinum. vid. Barth. Epist. med. Centuria 1 & 2.
Epistolarum Tomi II. Disse bleve først udgivne af Etatsraad Hans Gram 1728. Men den halve Part blev fortæret i Kiøbenhavns Ildebrand; siden ere de udgivne af det Kongel. Danske Selskab. Kbh. 1751. 8. (*W. B. Hyp. Spic. Pr.*)

WORM (Olaus) Den Yngere. En Sønne-Søn af nestforrige. Fød i Kiøbenhavn 1667. 6 Oct. Hans Fader var Conferents-Raad Willum Worm, hans Moder Else Lüxdorph. 1685 deponerede fra Kiøbenhavns Skole. 1688 blev Professor Philosophiæ med Haab om at skulle

asce-

WORMORSON (Franciscus) Fød i Amsterdam 1491. Kom i sin Barndom ind til Danmark, og blev først en Carmeliter Munk i Helsingøer. 1529 luthersk Præst og Lector Theologiæ i Malmøe. 1530 bivaanede det bekiendte Colloqvium Theologicum i Kiøbenhavn, tillige med Mag. Hans Tausen. 1537 blev første Evangeliske Bisk op i Lund i Skaane. Døde 1551. 19 Nov.

Skrifter.

Davids Psaltere udsat paa Danske, af B. Francisco Wormordo Carmelita, mett nogre foie Underscheete till the Steder, som mest giørdes behoff, oc mett eet skønt Register bag i Boghen om huer Psalmiz Brygilse Dygdt og Krafft. Er tilføiet Athanasii Bog om Psalterens Kraft, udsatt aff Broder Paulo Helie Carmelita. Rostok 1528. 4.

Appendix til Olai Chrysostomi Lamentatio Ecclesiæ. Malmog. 1529. 4.

Een saare nøttelig oc alle theanom, som giffte ere, eller giffles ville hugsvalelig Disputatz emellom Her Adzer Prelat oc Canto udi Lund, oc Franciscum Wormordum Predicker udi Malmøe. Malm. 1531. 4.

Ad Generosissimum juxta atqve sapientissimum Illustrissimi Daniæ Regis Senatum, Proceres atqve Magistratum & pia & erudita Francisci Wormordi Amstelvadami Apologia adversus Lundenses Canonicos. Ad libellum apologeticum in publicum exiturum Carmen Phaleucium Olavo Chrysostomo Haryngiano auctore. Malmog. 1533. 8.

Historiographus Regius. 1684 Cancellie-Raad. 1687 Justits-Raad. 1690 Justitiarius i Høieste Ret og Etats-Raad. 1694 Conferents-Raad. Døde 1704. 17 Mart. Han tillige med Stiftamtmand Christian Stokflet vare de, som fornemmelig bragte den norske Christiani 5ti Lov i Orden og Fuldkommenhed. Han var gift med Else Luxdorph, en Dotter af Christen Bollesen Luxdorph, Forstander ved Herlufsholm, og Maria Staphrophsky.

Skrifter.

Disp. de fluidi & firmi natura & Phænomenis. Havn. 1664. 4.

Elegia in nativitatem Christi. ib. 1651. 4.

Anne Finkes Programma fordansket. ib. 1677. 4.

Oratio in Excessum Thomæ Bartholini. ib. 1681. 4.

Epistolæ IV. de Vasis Lymphaticis & receptaculo Lacteo in Homine. ad Thom. Bartholinum. vid Barth. Epist. Cent. 2. (*W. Th. B. Hyp. Spic. Fr.*)

WORM (Wilhelmus) Den Yngere. En Sønne-Søn af nestforrige. Fød i Kiøbenhavn 1698. 29 Aug. Hans Fader var Professor Oluf Worm den Yngere, hans Moder Drude Cathrine Fos. Deponerede 1715, og nestfølgende Aar blev Alumnus paa Borches Collegium. Reiste derefter udenlands. 1723 blev Assessor i Hof-Retten i Kiøbenhavn. Døde 1737. 11 Apr. Var en net og ziirlig Dansk Poet.

Skrifter.

Disp: de Ordalio. Havn. 1716. 4.

Adskillige Danske Vers ved Leilighed, hvoraf nogle ere trykte. See O. Bangs Samlinger 1 St. p. 214.

En genealogisk Tabel over de Wormers Familie findes herhos vedheftet.

WOR-

WORMORSON (Franciscus) Fød i Amsterdam 1491. Kom i sin Barndom ind til Danmark, og blev først en Carmeliter Munk i Helsingøer. 1529 luthersk Præst og Lector Theologiæ i Malmøe. 1530 bivaanede det bekiendte Colloqvium Theologicum i Kiøbenhavn, tillige med Mag. Hans Tausen. 1537 blev første Evangeliske Biskop i Lund i Skaane. Døde 1551. 19 Nov.

Skrifter.

Dauids Psaltere udsat paa Danske, af B. Francisco Wormordo Carmelita, mett nogre faa Underscheede till the Steder, som mest giørdes behoff, oc mett eet skønt Register bag i Boghen om huer Psalmis Brygilse Dygdt og Krafft. Er tilføiet Athanasii Bog om Psalterens Kraft, udsatt aff Broder Paulo Helie Carmelita. Rostok 1528. 4.

Appendix til Olai Chrysostomi Lamentatio Ecclesiæ. Malmog. 1529. 4.

Een saare nøttelig oc alle theanom, som giffte ere, eller giffte ville hugsvalelig Disputatz emellom Her Adzer Prelat oc Canto udi Lund, oc Franciscum Wormordum Predicker udi Malmøe. Malm. 1531. 4.

Ad Generosissimum juxta atqve sapientissimum Illustrissimi Daniæ Regis Senatum, Proceres atqve Magistratum & pia & erudita Francisci Wormordi Amstelvdami Apologia adversus Lundenses Canonicos. Ad libellum apologeticum in publicum exiturum Carmen Phaleucium Olavo Chrysostomo Haryngiano auctore. Malmog. 1533. 8.

En og tive de allerkiønneste og udvaldeste Lærdoms Articlle. Malmoe 1534. 8. Khv. 1535. 8.

Den lille Danske Catechismus, huilcken aff alle Sogne-Prester efter Predicken for Almuen fortellies skall, fordansket. Malm. 1537. 8.

En gantske nyttelig oc alle Sogne-Prester oc Predicanter nødtørvelig Hand-Bog om den rette Evangeliske Messe oc hennis ustraffelige oc gamble sedvanlige Ceremonier, met Collecter og Prefacionibus. Desligest om Børn at christne, Bruder at vye, de Siuge oc dennem som fengslede ere at søge, oc om at jorde Liig. Flitteligen efter Kongelige Majestads Ordinantses Indeholdelse colligerid, ordinered oc sommestedis fordanskedt. Med Francisci Wormordi Fortale. Malm. 1539. 4.

Underviisning hvorledes Fattige skal medhandles og besørges. 1539.

Bønne-Bog af den hellige Skrift og de udvaldeste Davids Psalmer. Khv. 1551. 8. 1553. 32. Magdeborg 1556. 8. Lybek 1569. 8. Rostok 1575. 8. (*B. Hyp. An. A. D. Al.*)

VOSSIUS (Andreas) See FOSS.

VOSS (Fridericus Gerhardus) Postmester og Byeskriver i Hobroe. 1742 blev Cancellie-Secreterer. Gift med Johanna Friderica Baden, Enke af Tolder Jens Rasmussen i Greenaae. Døde 1771. 15 Jun. æt. 60.

Skrifter.

Christoph. Henr. Amthors Collegium homileticum de jure decori. Paa Dansk oversat. Khv. 1728. 8.

Ludvig

Ludvig Holbergs Dännemarckische Staats-Historie verteutschet. Kioph. 1731. 4.
Om en Troendes Bøn. Wiborg 1738. 8.
Christoph. Henr. Amthors Philosophia moralis. Lipf. 1738. 8.
Oversættelse af Doct. Struenses korte Afhandling om en sand Christendom. Aalb. 1763. 8.

WOYT (Johannes Jacobus) Fød til Elbingen 1671. 14 Aug. Faderen var Joh. Woyt, Borger, Moderen Regina Ottin. Studerede til Konigsberg og Leipzig, blev 1697 Doctor Medicinæ ved Kiøbenhavns Academie. 1704 Professor extraord. Medicinæ i Konigsberg. 1709 Pest-Medicus. Døde samme Aar 29 Dec.

Skrifter.

Thesaurus pharmaceutico chirurgicus latino-germanicus oder Medicinisch Lexicon aller anatomischen, chirurg. und pharmac. Kunstwörter. Leipz. 1696. Danz. 1702. 8. siden meget formeret under Titel: Gazophylacium medico-physicum, oder Schatzkammer medicinisch und natürlicher Dinge. Leipz. 1709. 1718. 1729. 1732. 1737. 1743. 1746. 1751. 1755. 1761. 4. og flere Gange.
Diss. inaug. de chylificatione, Præs. Ol. Jacobæo. Havn. 1697. 4.
Diss. (pro loco) de Dysenteria. Regiom. 1701.
Trifolium chirurgicum, oder Chirurg. Klee-Blat. Leipz. 1701. 8.
Heimlichkeiten des weiblichen Geschlechts. Danz. 1701. 8.

Physic.

Physic. und medic. Abhandlung von sein Selbst-Erkenntniß oder von Erzeugung des Menschen. Dresd. 1702. 1723. 8.

Neu-vermehrt- und verbesserter Galanterie-Arzt. Dresd. 1710. 12.

Curieuse Chirurgie. ib. 1715. 8.

Unterricht von tödtlichen Wunden. ib. 1716. 8.

Abhandlung aller menschlichen Kranckheiten. Leipz. 1738. 1740. 1753. 4.

WUCHTERS (Abraham) En berømt Maler i Kiøbenhavn, lod Catzes hollandske poetiske Skrifter paa Dansk oversætte, og lod deraf med Kongelig Privilegio til Trykken bekoste:

Jacob Catz christelige Hustrue fordansket af Severin Terkelsen. Khv. 1675. 4.

WULF (. . .) Chirurgus i Hollænder-Byen paa Amager.

Skrift:

Bonde-Speil, hvori kan sees, hvorvidt Landmanden selv er Aarsag til den grasserende Qvægsyge, saa og til de høye Korn-Priiser. Khv. 1772. 8.

WURTZEL (Christianus)

Skrifter:

En Synderes Opvækkelse af sin Synde-Søvn. Paa Danske Vers. Khv. 1745. 12.

YDSTED

hos Kongen selv, giorde en Tour til Tydskland, hvor han indlod sig i Egteskab med Maria Dorothea, Licentiat Saltzmanns Dotter i Merseburg, hans forrige Discipelinde, derfra drog han til Holland og Engeland og nød Audientz hos Kongen af Engeland, gik saa med et engelsk Skib til Ostindien og kom tilbage til Tranqvebar som Provst for Missionen den 2 Sept. 1716. Han arbeidede med stor Nidkiærhed paa de blinde Hedningers Omvendelse, erhvervede sig saadan Færdighed i det malebariske Sprog, at Bramanerne selv ikke kunde føre saa net en Stiil som han. Endelig døde han i Tranqvebar 1719. 23 Febr.

Skrifter.

Merckwürdige Nachricht aus Ostindien. Leipz. und Frankf. 1709. 4.

Ausführliche Ostindische Missions-Berichte. Halle 1710. 1718 & seqv. 4.

Allgemeine Schule der Weisheit. Frankf. 1710. 8.

Nachricht von seiner Reise aus Ostindien nach Europa. Halle 1715. 4.

Grammatica Damulica. ib. 1716. 4.

Brevis delineatio Missionis Operis. Tranquebar. 1717. 8.

Explicatio Doctrinæ Christianæ Damulice. ib. 1719. 8.

Biblia Damulica. ib. 1723. 4. Som dog tildeels er Hr. Benjamin Schultzes Arbeide. (*Lex.*)

ZIEGENBALG (Ernestus Gottlieb) Fød paa et Skib, som gik til Tranqvebar 1716. Hans Fader var foranførte Bartholomæus Ziegenbalg, hans Moder Maria Dorothea Saltzman, en Dotter af Johan Jacob Saltzman, Regiærings-Secreterer i Merseburg, som siden kom i andet Egteskab med O. Lygaard, Vice-Commendant paa Tran-

qvebar. 1736 reiste han til Jena paa Kongelig Bekostning for at studere Theologien. Opholdt sig derefter 2 Aar i Engeland og studerede Mathematiquen. 1747 blev Professor Mathematum inferiorum ved Kiøbenhavns Universitet. 1748 Magister. Døde 1758. 17 Jun.

Skrifter.

Historia Transsubstantiationis Pontificiæ. Præside Georg. Walchio. Jenæ 1738. 4.

Euclidis første Grund til Geometrien. Paa Dansk oversat. Khv. 1744. 4.

Iblant det Kiøbenhavnske lærde Selskabs Skrifter findes af Hans,

Observationer, som ere giorte over Veirliget og Vindene i Kiøbenhavn fra Decembr. 1745 til Jun. 1748. Tom. 5. p. 376.

Om en mærkværdig Egenskab, funden hos Snegle. Tom. 6. p. 241.

Afhandling om Aarsagen til Iis. Tom. 7. p. 567. (*Fr.*)

ZITSCHER (Petrus) Fød i Kiøbenhavn 1652. 13 Mart. Hans Fader var Ulric Zitscher, Kongelig Herold. Sonnen denne Petrus Zitscher blev opdragen paa Dronning Sophiæ Amaliæ Bekostning og af Hende en lang Tid holdt udenlands. I hans første Aar havde han felleds Information med Kron Printzen, siden Kong Christian V. 1667 reiste han til Helmstad og andre tydske Academier. Ved sin Hiemkomst blev han Vice-Rector ved Nyekiøbings Skole paa Falster. Men efter et Aars Forløb reiste atter til Nederlandene, Frankerig og Engeland. Da denne Reise var fuldendt, blev han først extraordinair Hof-Prædikant hos høistbemeldte Dronning, og efter 2 Aars Forløb virkelig

kelig Hof-Prædikant. 1685 blev han, efter Hendes Død, Slots-Præst i Glükstad. 8 Aar derefter blev han Sognepræst og Provst i Tønder, hvor han døde 1697. 20 Maj. af en alt for stor Dosi af Opio, som en uforsigtig Medicus havde ordineret ham. Han var gift med Christine Simons Dotter Walther, en Forvalters Dotter i Fyen.

Skrifter.

Disp. de fontium Origine. Havn. 1669. 4.

—— de Pactis Dei cum hominibus. Præside G. Witzlebio. ib. 1669. 4.

—— de Spatio imaginario.

Leich-Predigt über M. Herman Erdman. Glukst. 1688. 4.

—— —— über D. Just Valent. Steman. ib. 1689. 4.

—— —— über Marquard Gude. ib. 1690. fol.

—— —— über Reimar Struven. ib. 1694. 4.

—— —— über Frideric Jürgensen. Slesv. 1698. 4.

Conciones miscellaneæ. Glukstad 1696. 8. paa Tydsk. (*Cimb. Z.*)

ZOEGA (Johannes) Fød i Kiøbenhavn 1608. Hans Fader var Joh. Adolph Zoega, Borger i Kiøbenhavn, hans Moder Thyre Ellenberger. Efter privat Information hiemme, reiste han 1625 til Wittenberg. 1627 kom hiem og fortsatte sine Studeringer ved Kiøbenhavns Universitet. 1629 blev Rector i Wiborg Skole. 1631 nedlagde samme Embede og reiste udenlands. 1638 kom hiem. 1639 blev Magister. 1640 reiste atter ud indtil 1642. Blev derefter 1644 Professor Logicæ & Metaphysicæ i Kiøbenhavn. 1643 fik et Canonicat i Lund. En besynderlig Hendelse mødte ham 1653, af følgende Beskaffenhed: Han holdt i dette Aar en Disputats de prædicamentis, og

 iblant

iblant andre Theses havde indført denne: At Skiærsild var en opfunden Digt. Ved Acten indfandt sig Pater Gotofredus Frankenius, Legations-Præst hos den i Kiøbenhavn da værende Spanske Ambassadeur, Bernhard. Robelledo som opponerede ex auditorio og med sine Sophistiske Rænker bragte Zoega saaledes i Knibe, at han maatte tage sin Tilflugt til den opdigtede, men siden noksom bekiendte, Distinction inter Archipodialiter & reflexive, hvorved Frankenius standsede, og Rector Magnificus reiste sig op og giorde Ende paa Disputatzen. Imidlertid skal dette dog have givet Anledning til, at Zoega siden lagde sig meere efter Theologien og 1656 reiste til Rostok, disputerede de purgatorio & causa Peccati, samt samme Tid og Sted tog Doctor-Graden i Theologien. Men som Frankenius imidlertid var død, og altsaa ikke kunde besvare denne Zoegæ Disputatz, paatog ovenmeldte Ambassadeur sig at skrive en Dissertationem apologeticam for sin afdøde Præst, hvilken han dedicerede til Rigets Hofmester, Jochum Gerstorff 1656, og siden lod den af Spansk paa Latin oversætte, og trykke i Cöln 1660. 4. Zoega døde omsider i Kiøbenhavn 1673. 15 Jun. Var gift med Barbara Erics Dotter, en Dotter af Eric Clemensen, J. U. D. og Canonicus i Lund, og Dotter-Dotter af Biskop Hans Povelsen Resen.

Skrifter.

Theses Logicæ, Ethicæ, Physicæ & Metaphysicæ. Præsid. M. Jacobo Finke. Havn. 1638. 4.

Dispp. 6 Metaphysicæ de Entis modo, uno, vero, bono, deqve qvatuor causarum generibus. ib. 1639. 4.

—— de necessitate & utilitate Logices. ib, 1640. 4.

Disp.

Disp. Logica, propositionibus XIV constans, qvarum qvælibet 6 appendices habet. ib. 1644. 4.
—— de natura & constitutione Logicæ. ibid. 1646 & 1647. 4.
—— de anteprædicamentis. ib. 1650. 4.
Disp. Logica Ordinaria. ib. 1651. 4.
—— de summo Genere Categorico. ib. 1652. 4.
—— Logica, Ethica, Physica, Metaphysica. ib. 1652. 4.
—— de Prædicamentis. ib. 1653. 4.
—— anniversaria Logica. ib. 1654. 4.
—— Miscellanea. ib. 1656. 4.
—— Inauguralis de Purgatorio & caussa peccati. Rostoch. 1656. 4. (*W. Th. B. Hyp. An. Bib.*)

ZOEGA (Matthias) Fød i Roeskilde.

Skrifter.

Oratio funebris in memoriam Joh. Ludov. Trostii. Witeb. 1636. 4. (*Bib.*)

ZONÆSEN (Maltha) Fød 1595 i Ryslinge Præstegaard i Fyen. Hans Fader var Hr. Sune Hansen, da Sognepræst for Ryslinge og Elvestad Meenigheder, som den Tid vare samlede, og Provst over Sudme Herred. 1620 blev Zonæsen Medtiener ved Maglebye Meenighed paa Langeland, men var der ikkun kort, formodentlig er han sidst i samme Aar bleven Medtiener hos Hr. Bagge Jacobsen, Bisköp Jacob Madsen Weiles Søn, ved Øster-Skiærninge og Hundstrup Meenigheder, hvor han blev virkelig Sognepræst 1629 i November. Døde 1633.

Skrifter.

Valentini Wudrians Schola crucis & Tessera Christianismi. ɔ: En christelig Underviisning om det gode Kors. Paa Dansk udsat. Khv. 1634 og 1685. 8. (*Bib. Br.*)

ZWERGIUS (Ditlev Gotthard) Hans Fader var Cajus Burchard Zwerg, Slots-Prædikant paa Cronborg og Sognepræst ved den tydske Kirke i Helsingøer. Studerede 1720 i Wittenberg, blev 1728 Sognepræst paa Amrum i Riber Stift. 1732 Sognepræst for Slangerup og Ugelse Meenigheder, derefter Provst over Liunge Friderichsborg Herred. Døde 1757. 17 Jul. af et Stik-Flod.

Skrifter.

Diss. optica de Coloribus. Witeb. 1720. 4.

Det Siellandske Clerisie. Khv. 1754. 4.

Landemodes Prædiken. See Sermon. ad Clerum. Part. 7. n. 4.

Til Slutning føies
en Optegnelse efter Aarstal
over de
Taler,
som af de Hrr. Academister ved Soröe Ridderlige Academie, siden dets Stiftelse, ere holdte, og ved Trykken bekiendtgiorte, saavidt jeg har kundet bringe i Erfaring.

1749.

At Vished om en følgende Arving til Kronen er den stærkeste Støtte for en Stats Velfærd, blev i Anledning af Kronprintz Christians Fødsel ved en Tale udført af CONRAD DITLEF von KNUTH, Friherre til Conradsborg. Khv. 4.

Oratio de præstantia Principis in spem regni a prima inde juventute educati atqve instructi, qva solennia gaudia de recens nato Serenissimo Principe juventutis regniqve hærede Christiano publice celebravit FRIDERICUS de BARDENFLETH. ib. 4.

Discours a l'occasion de la joye publique sur la naissance de S. A. R. Monseigneur le Prince Roial, prononcé par ADOLPH CHRISTIAN HENRI Comte de ZINZENDORF & Pottendorf. ib. 4.

Das langwierige Vertrauen zwischen Regenten und Unterthanen, als eine Ursache des Freude und der Hofnung bey der Geburth des Kronprintzen Christian, vorgestellet durch JOHAN ERDMANN Graf von HENKEL, Freyherr von Donnersmark. ib. 4.

Rede wodurch am Gedächtnißtage der Stiftung der Ritter Academie d. 26 Jul. 1749. die Vortheile ihrer Neuigkeit in öffentlicher Versamlung vorgestellet worden, von ANSHELM CARL Grafen und Herrn zu PUTBUS. ib. 4.

Jurisprudentiam Danorum Sereniſſimis e gente Oldenburgica Regibus ſplendorem ſuum debere, oratione Jubilæa expoſuit CHRISTIANUS Comes ab HAXTHAUSEN. Havn. 1750. 4.

1750.

Kong Frideric den 5tes Regiering betragtet ſom en faderlig Regiering i en Lovtale paa Kongens Fødſels-Dag 31 Mart. 1750, holden af JENS FRIDERICUS SEHESTED. ib. 4.

Diſcours prononcé le jour de l'anniverſaire de l'inauguration de l'Academie de Soröe en l'année 1750. par ANTOINE HENRIC de MOLTKE, Enſeigne aux Gardes du Corps a Cheval de ſa Majeſte Danoiſe. ib. 4.

Rede an dem Stiftungstage der Ritter Academie 27 Jul. 1750 gehalten von DIETERICH OTTO von GRAMBOW. ib. 4.

1752.

Den inderligſte Længſel efter en ulignelig Dyd, foreſtillet i en Sorge-Tale over Dronning Loviſe, 26 Jan. 1752. ved LUCAS MOTH. ib. 4.

Sereniſſimam & deſideratiſſimam Reginam Loviſam ut perfectiſſimum Regiæ Virtutis exemplum celebravit JANUS FRIDERICUS SEHESTED, nobilis Danus. ib. 4.

Diſſe hidindtil anførte ere alle trykte i Kiøbenhavn, derimod ere alle følgende trykte i Sorøe, efterat Academiet havde faaet ſin egen Bogtrykker.

1760.

Tale paa Kongens Fødſels-Dag 31 Mart. 1760. holden af CARL ADOLPH von LINSTOV, Hof-Junker.

Verſuch einer Rede am Jubelfeſte, angeſtellet von GEORG CHRISTIAN von PREUSSER, Cornette bey dem Leib-Regiment Cuiraſſier. Indholden er: Eenevolds og Arve-Regiæringens Fortrin for alle andre Regiærings Former.

Fra

Fra ham har man og: Ode am Geburths-Tage des Königs. Sorøe 1761.

Jubel-Tale holden 18 Oct. 1760 af HOLGER REEDTZ. I samme vises Souverainitetens Indførsels lykkelige Virkninger for Landet, i Hensigt til Sorøe Academie.

1761.

Tale paa Kong Frid. den 5tes Fødsels-Dag 31 Mart. 1761. af CHRISTIAN FRIDERIC von KLEIST, Hof-Junker og Lieutenant ved det Holstenske Cuirassier Regiment. Indholden er: En Lovtale over Kongens viise Regiæring.

Discours a l'occasion de l'anniversaire de l'Institution de l'Academie de Soröe, tenu le 20 Juillet 1761. par SÖREN LÖVENSKIOLD, Gentilhomme de la Cour. Indholden: De vigtige Fordeele, som en Dansk Adelsmand har af at studere paa Sorøe Academie, naar han bruger dem vel.

Tale til Erindring af Sorøe Academies Stiftelses Dag holden 20 Jul. 1761. af PAUL ROSENÖRN von GERSTORPH, Hof-Junker. Indholden er en kort historisk Fortælling af Sorøe Klosters og Academies Skiebne.

1762.

Tale paa Kongens Fødsels-Dag 31 Mart. 1762. holden af Baron IVAR ROSENKRANTZ, Kammer-Junker. Kongens ømmeste Kierlighed for sine Undersaatter var Talens Indhold.

Discours prononce au jour de Naissance du Roi, par THEODOSE de LEVETZAU. Gentilhomme de la Chamber. Indholden bestaaer i at viise hvorfor Mængden i at bedømme Fyrsternes Fortienester meere beundrer den Seierrige end den Fredsommelige.

Oratio in Festum Academiæ anniversarium habita d. 19 Julii 1762. ab ALBERTO PHILIPPO LEVETZAU nobili cubiculari. Materia Orationis: Academiarum constitutionem ac Conservationem maximum esse beneficium, qvo Moderatores populorum regna sua beant & ornant.

Tale

Tale til Erindring af Sorøe Academies Stiftelses Dag holden 19 Jul. 1762. af WILHELM MATTHIAS af SCHEEL, Lieutenant ved det andet Jydske Cuiraßier Regiment. Indholden: Hvor billigt og skyldigt det er at erindre sig Academiets Stiftelse.

1763.

Rede am Geburths-Tage des Königs 31 Mart. 1763. gehalten von JOHAN HEINRICH von FRICCIUS, Hof-Junker. Indhold: Hvad der udgior Lyksaligheden i enhver Stand, hvori et Menniske kan sættes.

Oratio in Natalem Frid. 5ti habita 31 Mart. 1763. a CHRISTIANO FRIDERICO de JUEL, in Cohorte Slesvicensi gravis armaturæ eqvitum Optione. Indholden: Qvomodo immatura ætas Patriæ & Regi studia sua perhibere qveat.

Oratio in festum Academiæ anniversarium, habita 6 Aug. 1763. a FRIDER. LUDOV. JUEL, Nobili aulico. Indholden: Ubinam rectius Studiis opera detur, in Academiis patriis, an in exteris?

Rede gehalten von CHRISTIAN FRIDERIC von FRICCIUS. Indhold: Dyden og en grundig Indsigt i Videnskaberne, som det eeneste Middel, der gior os til retskafne Mennisker, og nyttige Mænd i Staten.

1764.

Rede am Geburths-Tage des Königs 31 Mart. 1764. gehalten von JOHAN FRIDERIC LINDENCRONE. Indhold: Die algemeine Sicherheit als die schätzbarste Gabe der Regenten.

Tale paa Kongens Fødsels-Dag 31 Mart. 1764. holden af RASMUS WINDING. Indhold: Affecternes Iver for Kongen og Fædernelandet.

Tale til Erindring af Sorøe Academies Stiftelse, holden 14 Aug. 1764. af HOLGER von REEDTZ. Indholden: At tiene Fædernelandet er en Borgers høieste Pligt.

Oratio in Festum Academiæ anniversarium habita 14 Aug. 1764. ab HENRICO CHRISTOPHORO VALENTINO

YDSTED (Haqvinus Erasmi) 1639 blev Capellan hos Mag. Povel Jensen Colding paa Herlufsholm. 1640 Capellan hos Niels Andersen i Nestved. Omsider Sognepræst til St. Peders Kirke sammesteds.

Skrifter.

Den 56 Davids Psalme. ɔ: Davids gyldne Klenod udi 7 Prædikener. Soroe 1649. 8. (*Bib. Br.*)

YSTADIUS (Claudius Nicolai) See **LESLEUS.**

YSTAD (Petrus Laurentii) See **LAURENTII.**

YDSTED (Simon Michaelis) 1628 blev Sognepræst til Jolstrup eller Jylster i Bergens Stift. Døde 1650.

Skrifter.

Bedrøvelse over Bedrøvelse og Trøst over Trøst. Kbh. 1629. 12.

Philippi Kegelii aandelige Kamp-Skole. Af Tydsk oversat. Kbh. 1636 og 1656. 12. (*Br. Fr.*)

ZEUTHEN (Johannes Laurentii) Fød 1573, havde i sin Ungdom reist udenlands. Var Rector ved Aarhuus Skole omtrent 1602. Efter et Aars Skole-Tieneste blev han 1603 af Hr. Holger Rosenkrants kaldet til Præst ved Rosenholm. Og derfra 1617 forflyttet som Sognepræst til St. Knuds Kirke i Odense. Døde 1628. 8 Febr.